

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཅུས། བོད་ཐེང་། ༡༥

དུས་ལའོར་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་ཀྱི་རྒྱན།

མཁས་གྲུབ་འོར་བཟང་རྒྱ་མཚོས་བརྩམས།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་ནས་དབར་བསྐྱར་བྱས།

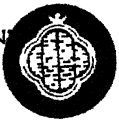
Printed in New Delhi, India

THE DALAI LAMA

༡༡། བོད་གངས་ཅན་གྱི་རྒྱུང་ས་སུ་མི་ཡོད་ཤིང་བཀའ་པའི་རྒྱུན་ནས་སྐད་ཡིག་གིས་མཆོག་པའི་རིག་གནས་དར་འཕེལ་
 བྱེད་ཏུ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད། ལྷག་པར་བཅན་པོ་ཆོས་བྱུང་ལོ་པའ་རྣམས་ཀྱི་བླགས་མེ་པ་ཀའ་བྲིན་ལས་རྒྱུན་པ་སངས་བྱུང་གི་
 ཆོས་རྒྱུལ་དཔལ་རྒྱ་ལེ་རྒྱུ་ལེ་མངས་པའི་བཞེད་བྱུན་ནང་དོན་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་རྩ་བ་བརྟན་པོ་རྒྱུགས་ཏེ་སྦྱོར་བྱ་བྱངས་ལས་
 འདས་པའི་འདི་ཕྱི་ལོ་འེ་བ་སྐོང་བྱུང་པ་བྱུང་ཡོད་པ་ནི་འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་དེའི་ཐེར་ནང་གསལ་བ་ལྟར་ཡིན། དེར་གྱི་དུས་
 སུ་འབ་བོད་མི་རིགས་དང་། དེ་མཚུངས་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བོད་ཀྱི་ནང་ཆོས་རིག་གཞུང་བྱུང་གཏུག་ལ་ཆེན་པོ་བྱུང་བའི་ཆེན་པོ་དོར་
 གྱི་ཡུལ་དང་། རུ་སུའི་ཁོངས་ཀྱི་བྱུང་བ་དང་ཀལ་སྤྲུག་སོགས། དེ་བཞིན་ཆེན་པོ་བྱུང་བའི་ཡུལ་ལྷགས་མཚུངས་ཀྱི་པོ་དེ་མི་མ་ལ་
 ཡའི་རྒྱ་རྒྱུད་དུ་ཆགས་པའི་འབྲུག་འབྲས་དང་ལ་དུགས། རུ་རྒྱ། སྤྱི་དོ་སོགས་ཀྱིས་མ་ཆད་པར་འཛམ་གླིང་གི་ས་ཁུལ་དུ་མར་
 བོད་ཀྱི་ནང་ཆོས་རྒྱ་བྱུང་གིས་སྤྱིར་འགྲོ་བ་མིའི་བདེ་དོན་དང་། ལྷག་པར་ནང་མེས་ཀྱི་ཞི་བདེའི་ཐོག་ཞབས་འདེགས་གང་
 འཚམས་པ་སྤྱུལ་པ་དང་སྤྱུལ་བུས་སུ་ཡོད་པར་མ་ཟད་སྤང་གྲུང་སྤྱི་ཆོན་རིག་དང་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བའི་རྒྱུན་སྤར་ལྷག་ཞབས་
 འདེགས་སྤྱུལ་བྱུང་བྱུ་ཡིན་པ་གདོན་མི་ཟ།

རྒྱ་མཆོན་དེ་ལྟར་ལ་བརྟེན་ནས་ད་ལམ་ཁེན་པ་མོན་གྱི་ཡལ་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁྱབ་དཔྱད་ཤོད་ཁང་གིས་བོད་ཀྱི་གཙུག་
 ལག་གཅེས་བཀྲམ་ཞེས་པ་བོད་ཀྱི་རིས་མེད་ལྷ་ཁས་བྱུང་ཆད་ལྷན་དུ་མས་བཅུམས་པའི་བརྟན་པོ་ཆོས་པོད་ཐེང་སུ་མ་ཅུ་ཐམས་པ་
 རྩུགས་གཅིག་དུ་བསྒྲིགས་ཏེ་ཁྱེས་དག་དེས་འདྲོངས་སོང་བ་དེང་རབས་ཀྱི་སྐལ་དང་མཐུན་པ་དེའི་གཞུགས་ཐོག་དཔར་སྤྱོད་
 བྱུང་བཞིན་ཡོད་པར་སྤྱིར་ནས་ཡི་རང་བསྐྱུགས་པ་ཆོད་བྱེད་པ་དང་ཆབས་ཅིག་གཙུག་ལག་གཅེས་བཀྲམ་འདིས་བོད་ཀྱི་སློབ་
 གཉེར་གྱི་བརྟེན་གནས་མང་པོར་གལ་ཆེའི་བོད་ཀྱི་བརྟན་པོ་ཆོས་འདི་དག་བརྟེན་གྱིས་ཡོད་རྒྱ་དང་། ལྷག་པར་རང་རིགས་སློ་
 གསར་གཞིན་རྒྱ་རྣམས་སོ་སོའི་མི་རིགས་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་རྒྱ་ཆེ་གཉིད་ཟབ་འདི་ལ་དོ་སྣང་ཆེར་བསྐྱེད་དང་གཞུང་དོན་
 སློབ་གཉེར་བྱ་རྒྱུ་འི་ཆ་རྟེན་དང་གོ་སྐབས་གསར་པ་ཞིག་ཐོབ་རྒྱུ་འི་ཐོ་སྤྱོད་བཅས། ཏུ་ཡའི་ཐུ་མར་འབོད་པ། རུ་ཀྱའི་དགོ་
 རྒྱུང་བརྟན་འདིན་རྒྱ་མཆོས། རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ལྷགས་ཏེ་ཟླ་ ༡༠ ཆོས་ ༡༥

ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༡ ཟླ་ ༡༡ ཆོས་ ༡༠ བཟང་པོ་ལ།

༡ བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བུས་བོད་གངས་ལུང་ཅུ་ཐམ་པ་ཆ་ཚང་ཚོ་གས་སྒྲིག་དང་དབར་
བསྐྱེད་གྱི་རྒྱ་འགོ་དེ་མཐུན་སྐྱེད་ཡོངས་རྫོགས་ཨ་རིའི་མི་རིགས་སྐྱ་ཞབས་སྡེ་དེ་ཉིད་ལེ་དང་།
Barry J.Hershey ལུང་སྐྱ་ཁོ་ནི་ཉིད་ལེ་ Connie Hershey ཉིད་ལེ་དེ་གིས་ཆ་ར་གི་
དགེ་རྩ་The Hershey Family Foundation བཅས་ནས་སྦྱར་བར་དང་གཏོང་སྒྲིག་བདག་
ནམས་ཆེ་ལྷག་དོན་ལྡན་ཐོག་འདི་ཕྱི་དེ་ལེགས་ཆོགས་བསམ་དོན་བཞིན་ལྷན་གྱིས་ཀྱབ་པའི་སྒོན་
འདུན་ལྟ།

ཕྱོགས་སྒྲིག་པའི་གྲུང་བརྗོད།

ད་ལམ་འདིར་རིས་མེད་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཡོངས་སུ་གཤམ་པ་དུ་མས་བརྩམས་བསྒྲིགས་མཛད་པའི་གཞུང་གལ་ཆེ་བ་བརྒྱ་ལྷག་གཉིས་ལྷག་ཙམ་ཞིག་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་བསྡུས་ཏེ་བོད་ཀྱི་གཞུག་ལག་གཅེས་བརྩས་ཞེས་པའི་བོད་ཐོབ་གསར་དུ་ཞུགས་བསྒྲིགས་ཀྱིས་དཔལ་བརྒྱན་ཞུ་བཞི། གཙོ་བོ་རང་འདི་བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་རིག་གནས་ཀྱི་དང་ལྷག་པར་ནང་དོན་རིག་པའི་གནས་ཟབ་མོ་རྣམས་ཆ་ཚང་བ་བོད་གྲངས་མི་མང་པ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་དེར་རབས་སློ་གསར་བའི་ཡིད་ཐོར་ལེགས་པར་མཚོན་ཐུབ་པ་དང་། དེ་མཚུངས་སློ་གསར་དོན་གཉིར་ཅན་རྣམས་ནས་གལ་ཆེའི་བརྟན་བཅོས་འདི་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་བསྒྲིག་པའི་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་ཐོབ་པའི་དམིགས་ལུལ་གྱི་ཆེད་དུ་ཡིན། དམིགས་ལུལ་གཞན་ཡང་རིམ་པས་གལ་ཆེའི་བོད་ཀྱི་བརྟན་བཅོས་འདི་རྣམས་དབྱིན་ཡིག་སྐགས་འཛམ་གླིང་སྐད་ཡིག་གཞན་དུ་སྐབ་སྐྱར་གྱི་ལམ་ནས་ནམ་ཞིག་གཞུང་རྩོམ་པ་བོའི་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཆེ་ལག་རྣམས་ཀྱི་མཚན་འཛམ་གླིང་ཡོངས་ལ་གཤམ་གྲུབ་པ་མ་ཟད་དེ་རྣམས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་གལ་ཆེའི་གཞུང་རྣམས་ཀྱང་འཛམ་གླིང་གྱི་འོ་སྒྲེ་ཆེའི་གཞུག་ལག་གི་གལ་དུ་སྐབས་ཏེ་སྒྲི་རྒྱ་མང་པོར་ཡན་ཐོགས་ཡོང་བའང་མིན་སྟེ།

བོད་ཐོབ་འདི་ཉིད་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཞུ་རྒྱུ་ནི། ཅ་བ་ཁོ་བོ་ཐུབ་བསྟན་སྒྲིབ་པས་འགན་ཁུར་གྱིས་ལོ་ལས་རིང་དཔེ་མཛད་ཁང་མང་པོར་དབྱུང་ཞིབ་ཀྱིས་བོད་ཐོབ་འདི་ནང་ཇི་བཞུགས་ཀྱི་ཐུག་དཔེའི་མཚན་ཐོའི་གཞི་མ་བཀོད་བསྒྲིགས་ཞུས་ནིང་། ལས་དོན་འདིའི་ཐོག་ལྷོ་ཁྱོར་གོང་ས་ལྷུབས་མགོན་ཆེན་པོས་དབུས་རིས་མེད་སྤྱི་ཆེན་ལག་དང་དེ་མཚུངས་བོད་ཀྱི་མཁས་དབང་ལག་ལའང་བཀའ་སློབ་ཞུས་ཡོད། དེ་ཡང་སྤྱིར་རང་ཅག་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ནང་ཕྱོད་ཀྱི་གཞུང་སྟོལ་ལ་རིག་གནས་ཆེ་བ་ལྟ་དང་རྒྱུད་པ་ལྟ་ཞེས་གཤམ་པ་ལྟར་ཆོས་དང་འཛིན་ཏེན་གྱི་ལུས་ལྷན་སྒྲིལ་སྟོན་པའི་བརྟན་བཅོས་ཀྱི་ཐུག་བརྒལ་བ་བཞུགས་ཡོད། འདིར་ནི་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཐོ་ལོ་དུས་རབས་བརྟན་པའི་ནང་ད་ལྟ་ཡོངས་སུ་གཤམ་པའི་བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་འདིའི་སྟུང་གཏོད་པ་ནས་བཟུང་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་སྟོན་ཆའི་བར་གྱི་དུས་ལུན་མི་ལོ་ཆིག་སྟོང་སྟུང་བརྒྱ་ཙམ་འདིའི་ནང་དུ་བྱུང་བའི་མཁས་དབང་ཆད་ལྷན་གལ་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྩོམ་གཞུང་གནད་ཆེ་བ་ལག་མང་ཙམ་ཞིག་བོད་ཐོབ་འདི་ནང་གཅེས་བརྩས་ཞུས་ཡོད། དེ་ཡང་གཙོ་བོ་བརྗོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཐོག་མར་བོད་དུ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ནང་བྱུང་བའི་ཆོས་བརྒྱན་ཆེན་པོ་རྩོ་བོ་བཀའ་གདམས་ལ། ས་དགེ་བཀའ་རྟོན་རྩོ་བོན་བོན་དང་བཅས་པ་སོ་སོའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མན་རྟག་སྟོན་པའི་སྒྲིགས་སམ་ལག་དེ་ནས་རྒྱལ་སྐྱོད་ཀྱི་སྟོན་པའི་སྟོར། སྟོམ་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཤག་སྐགས་སྤེལ་གྱི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྣམ་གཞག་དེ་ནས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་

སྡེ་ཚན་ལ་པར་བྱིན་དང་། ཟབ་མོད་བུ་མའི་ལྟ་བུ། ཚད་མ་རིག་པ། མངོན་པ་གོང་ལོག་གཉིས། གྲུབ་མཐའི་རྣམ་
གཞག་བཅས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལེགས་པ་ཤད་ལུགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་སྟོགས་སྟོན་པའི་མཁས་པ་དང་གྲུབ་པ་ལ་འཇུག་
པའི་སྒྲིའི་གཞུང་གཅེས་བཏུས་སྡེ་ཚན་གས། གཞན་ཡང་གསོ་བ་རིག་པ་སྒྲུབ་ཀྱི་གཞུང་། སྤར་སྟོལ་གྱི་ཕྱིས། བོད་ཀྱི་
ལྷ་མོའི་གཞུང་ཆེན་ཁག་ རྒྱལ་རབས་དང་ཚོས་འབྱུང་རྟིང་རིགས་གལ་ཆེ་དཔེ་མཚོན་བཅས་སྡེ་ཚན་འདི་ཆ་ཚང་
བོད་གུངས་སུ་མ་ཅུའི་ནང་ལེགས་པར་མཚོན་བྱུང་བ་ཞུས་ཡོད།

བོད་ཐེང་འདི་བཞིན་ཞུ་སྟེ། དངོས་གཞི་ཞུ་སྟེ། བས་ཐོག་མར་གཞུང་སོ་སོ་ཀམ་སུ་འདི་ནང་འཇུག་དུས་
མ་དཔེ་བོད་དཔར་རྟིང་པ་ཚད་ལྡན་ཞིག་ལྷ་ཚུགས་ཀྱིས་འཚོལ་ཞིབ་བྱས་ཏེ་དེ་ཕྱི་མོར་བཟུངས། དེ་ནས་གཞུང་དེའི་
མ་དཔེ་བོད་དཔར་མི་འདྲ་བའི་བཞུགས་པན་ཚུན་ཞིབ་བསྐྱར་བྱས་ཏེ་མ་དཔེ་མི་འདྲ་བའི་ནང་དཔར་ཡིག་
མཐུན་མིན་དེ་ཡོད་དོས་ལེགས་པར་བཟུང་སྟེ་མཆན་ཐོ་བཞོད་ཏེ་མ་དཔེའི་ནང་མངོན་གསལ་ཅན་གྱི་མོར་རིགས་
རྣམས་བཅོས་ཤིང་གསལ་དུ་མཆན་ནང་དེ་དོན་གསལ་བཤད་དང་། གཞན་དྲོགས་གཞི་ཡོད་པ་རྣམས་རང་སོར་
བཞག་སྟེ་ལོག་གི་མཆན་ནང་ནོར་བཅོས་དེ་ལྟར་དགོས་མིན་གྱི་བསམ་འཚར་སྒྲུབ་ཡོད་པ་ལས་རྩ་བའི་མ་དཔེ་བོད་
དཔར་གང་ལ་གཞི་བཅོལ་བ་དེ་ཚད་ལྡན་རང་དུ་བྱས་ཏེ་ཞུ་དག་གཅིང་དེས་ཐེངས་དུ་མ་སོང་བ་ཞུས་ཡོད། དེ་དང་
ཆབས་ཅིག་གྲོག་པ་པོ་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ནས་ཁྱེད་པཅོལ་གྱི་ཡིག་ཆ་ཁག་ལ་དབྱང་ཞིབ་གནང་བའི་སྒྲན་
ལུང་གཞུང་སོ་སོའི་ནང་ལུང་འདྲན་དེ་ཡོད་གང་ཐུབ་དོས་འཛིན་གྱིས་བཀའ་བསྟན་དང་གསུང་འབུམ་སོགས་གང་
ཡིན་ཚད་ལྡན་དཔར་མ་ཞིག་གི་སྟེང་ནས་བྱག་དཔེ་སོ་སོའི་མཚན། དཔར་མ་གང་ཡིན་གྱི་དོས་འཛིན། བོད་ཨང་
གྲངས། ཤོག་ཁྱུང་དེ་ཡིག་ཐེང་གི་ཨང་གྲངས་བཅས་གསལ་པོ་བཞོད་དེ་གསལ་དུ་ཞུ་སྟེ། པའི་མཆན་ཞེས་པའི་
ནང་བཅུག་ཡོད། དཔེ་དེ་བ་གྲོག་སྐབས་གཞུང་གི་ཚན་པ་གལ་ཆེ་རྣམས་དོས་འཛིན་སྒྲུབ་དང་། བྱག་དཔེ་གཟིགས་
བའི་པོ་ཡོང་ཆེད་གཞུང་དོན་གལ་ཆེ་བ་རྣམས་དེ་བ་ཀྱི་དཔུང་དཀར་ཆག་ལོགས་སུ་བཞོད་པ་ལྟར་ཚན་པ་སོ་སོར་བཞོས་
ཏེ་འགོར་ས་བཅད་ཆེ་ཁག་གང་ཡིན་བཞོད་པ་མ་ཟད་ནང་དོན་རྣམས་ཀྱང་དེ་དང་རབས་ཀྱི་དཔེ་དེ་བ་སྟེ། ལུགས་ལྟར་
དུ་མ་སུ་སོ་སོར་བྱས་ཏེ་སྤྱིའི་དབྱེ་མཚམས་གསལ་པོ་དོས་འཛིན་བྱུང་བ་བྱས་ཡོད། གཞན་ཡང་བོད་སོ་སོའི་ནང་དེ་
བཞུགས་ཀྱི་གཞུང་གང་ཡིན་ཅུང་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་གནས་དཔེར་ན་རྩོམ་པ་པོའི་ལོ་རྒྱུས་སྟིང་དོན་དང་། གཞུང་སོ་
སོའི་དོན་རགས་རིམ་ཅམ་འབྲེལ་བཞེད་སོགས་གསལ་བའི་སྟོན་གྱིང་དོ་སྟོན་གྱང་བཞོད་ཡོད་པ་བཅས་སྤྱིའི་ལས་
དོན་མཐའ་དག་ལ་གང་ཤེས་གྱིས་དམ་དོན་ཅི་རྒྱས་ཞུ་ཞུས་ཡང་དེ་དུང་ཡི་གི་ཆད་ལྷག་དང་། གཞུང་མཚམས་སྤྱི་
ཕྱེ་ཚུལ་སོགས་གང་ཐད་ནས་ནོར་འབྱུལ་གྱུར་ཡོད་དེས་པས་མཐུན་ལྡན་རྣམས་ནས་བཞོད་པར་མཛད་འཚལ།

དེ་བཞིན་དུང་ཚོ་ཞུ་སྒྲིག་པ་ལྟམས་གཞུང་མཐོང་རྒྱ་ཞན་པ་དང་། ལྷག་པར་མ་དཔེ་ལག་མོན་མ་གྱུར་པ་
སོགས་ཀྱིས་པོད་ཐེང་འདི་ནང་ངེས་པར་བཞུགས་སུ་འོས་པའི་དཔེ་གཞུང་གསལ་ཆའི་རིགས་མང་པོ་ཞིག་ལྟས་ཡོད་
ངེས་པས་མང་ཐོས་མཁས་པའི་མདུན་སར་བཞོད་གསོལ་ཞུ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་སྤྲད་ནས་ཀྱང་རིམ་བས་པོད་ཐེང་
འདིར་པོད་གྲངས་གསར་པ་བསྒྲོན་པའི་གོ་སྐབས་ཀྱང་འོང་གི་དེར་སྒྲན་པའི་བཀའ་སློབ་དགོངས་འཆར་ཡང་
ལྷག་སྒྲོལ་ཡོང་བ་ཞེས་རེ་བསྐྱེལ་ཡང་ཞུ་གྱུ།

མཐའ་དོན་པོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བརྟམ་གྱི་པོད་ཐེང་འདི་བཞིན་ཚུགས་བསྒྲིགས་ཀྱིས་དཔར་
བསྐྱུན་རིམ་བས་ཞུབའི་གསལ་ཆའི་ལས་དོན་འདི་ཐོག་རྩེ་ཚོར་སྤྲུལ་སྤྲོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་སློབ་གཉེས་ཁང་ནས་ཞུ་
སྒྲིག་པ་ཚོར་མཚོ་སློབ་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་རྫི་བཞུགས་ཀྱི་པོད་དཔེ་ལྟམས་ལྷག་པར་དབྱང་ཞིབ་ཞུ་བྱའི་གོ་སྐབས་
གནང་བ་དང་། དེ་མཚུངས་མ་དཔེ་ལྟམས་ཀམ་སུ་འདི་ནང་འཇུག་བྱའི་ཐུགས་འགན་དགའ་ལྡན་གར་ཅེ་གྲུ་
ཆང་གི་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་བཞེས་པ་བཅས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་གྱུ།

གཞན་ཡང་ཐུག་དཔེ་ཞུ་སྒྲིག་གཙོས་ལུང་ཁུངས་འཛོལ་ཞིབ་སོགས་ཀྱི་ལས་དོན་ཆེ་མའི་རིགས་ལྟམས་
དགེ་བཤེས་ཐུབ་བསྟན་ཡོན་ཏན། དགེ་བཤེས་སློ་བཟང་ཚོས་དང་། ལྷུན་རྒྱ་སློ་བཟང་རྩོ་རྩེ་རབ་སྤྱིང་། ལྷུན་རྒྱ་
བསྟན་འཛིན་ལོར་སུ་བཅས་ནས་གནང་བ་དང་། དགའ་ལྡན་དུ་ཐུག་དཔེ་ཀམ་སུ་འདི་འཇུག་བྱུང་། དཔེ་སྐྱུན་
ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ལས་དོན་ཆེ་སྤྲུལ་འགན་ཆ་ཆང་དགེ་སློང་བྱམས་པ་དགོན་མཚོག་གིས་གནང་བ་དང་།
ཁོང་ལ་ཀམ་སུ་འདི་བཅུག་ཟིན་ལྟམས་མ་དཔེ་དང་བསྐྱར་ཞིབ་ཀྱིས་ཞུ་དག་གཏོང་བྱུང་ལས་རྟོགས་དགེ་བཤེས་
སློ་བཟང་འཇམ་དབྱངས་དང་། དགེ་བཤེས་སློ་བཟང་ཚོས་འཕེལ་གཉིས་ནས་གནང་ཞིང་། ཞུ་སྒྲིག་པ་ཚོས་
བཀོད་པའི་ནོར་བཙོས་དང་མཚན་ལྟམས་དང་དེའི་སྤྱིང་ཁོ་བོས་ཐ་མའི་ཞུ་སྒྲིག་ཐེངས་འགའ་གས་བཀྱིས་པའི་
ནོར་བཙོས་དང་མཚན་ཁབ་སྐྱོན་ལྟམས་མ་ལོར་བར་སྐབས་སོ་སོར་འཁོད་པ་སོགས་ལས་དོན་དུ་མའི་འགན་ལྷུན་རྒྱ་
སློ་བཟང་རྩོ་རྩེ་རབ་སྤྱིང་ནས་གནང་བ་དང་། ཡི་ཡིར་དཔར་བསྐྱུན་ཞུ་བྱའི་ལས་དོན་གང་ཅིར་ཐུག་རྟོགས་རྩོང་
ཚོས་དགེ་སློང་བསྟན་འཛིན་ཚོས་ཀྱལ་ནས་གནང་བ་བཅས་ཆང་མང་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་བཅས་སྐོན་འགྲོའི་སྤྱིང་
བརྩོད་ཀྱི་ཚུལ་དུ། པོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བརྟམ་གྱི་ཚུགས་སྒྲིག་དང་ཞུ་སྒྲིག་འགན་འཛིན་སྤྱང་
རི་བ་ལྷ་རམས་ཐུབ་བསྟན་སྐྱིན་པས་ ༡༠༠༩ ཕྱི་ལྗོངས་ཆོས་ལ།

དཀར་ཆག

སྟོན་གྱི་རིམ་གྱི་..... xv

དཔེ་སྟོན་གསལ་བཤད།..... xix

དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་ཀྱི་རྒྱུ།..... 1

མཚན་བརྗོད།..... 3

བརྒྱུ་མཐུན་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིབ་བཤད།

སྟོན་པས་ཅ་རྒྱུ་གསུང་ཚུལ་སོགས་བཤད་པའི་གྲུང་བསྐྱར་བ།..... 4

སྒྲ་མེད་རྒྱུ་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་གཞུག་མའི་སེམས་དང་ལུས་བཤད་བ།..... 29

སྒྲ་མེད་རྒྱུ་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་བཤད་བ།..... 42

ལེའུ་དང་པོ། ཁམས་ཀྱི་ལེའུ།

ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་གྱི་གྲངས་ངེས་དང་། གོ་རིམ་བཤད་བ།..... 47

ཕྱི་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་བ།

སྟོན་འཆག་པའི་རིམ་པ་ཚད་དང་བཅས་པ་བཤད་བ།..... 50

ནང་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་སྤྱི་ལོ་རྣམ་གཞག་བཤད་བ།..... 63

གོ་ལའི་རྣམ་གཞག་བཤད་བ།

སྐར་ཁྱིམ་རྣམས་དང་གཟའ་རྣམས་ཀྱི་བྱུང་ཚུལ་བཤད་བ།..... 75

དེ་རྣམས་ནམ་མཁའ་ལ་འཁོར་ཚུལ་ཀྱི་གོ་ལ་བཤད་བ།..... 81

སའི་གོ་ལ་དུས་རྣམས་ཀྱི་འོང་ཚུལ་བཤད་བ།..... 115

འདིར་སྟོན་བཅུད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་བ་དང་། མདོན་པའི་སྟོན་ལ་

འགལ་བ་སྟོང་ཚུལ།..... 116

ལེའུ་གཉིས་པ། བད་གི་ལེའུ།

- ནང་སེམས་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་བཤད་པ། 131
- སྐབས་འདིར་བཤད་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་འགྲུབ་པའི་རིམ་པ་བསྟན་པ། 131
- ལུས་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་བཤད་པ།
- ལུས་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ། 142
- ཙ་རླུང་གི་ལེའི་རྣམ་གཞག་བྱུང་པར་བྱ་བཤད་པ། 145
- འདིར་བཤད་པའི་ཙ་རླུང་གི་རྣམ་གཞག་དང་རླུང་ཟླ་གཞན་ནས་བཤད་པའི་རྣམ་གཞག་མི་མཐུན་པར་བྱུང་བའི་དགོངས་པ་དབྱུང་པ། 162
- འདིར་བཤད་པ་དང་དེ་དག་ཏུ་བཤད་པའི་དགོངས་པ་ཆེ་ལྟར་ཡིན་པ་བཤད་པ།
- ཨ་རྩ་ཡས་ཆེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཚུལ། 167
- མཁས་པ་དག་གིས་ཆེ་ལྟར་གསུངས་པ་བཞེད་དེ་དེའི་དགོངས་པའི་དོན་བཤད་པ། 170

ལེའུ་གསུམ་པ། དབང་གི་ལེའུ།

- དབང་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལས་སློབ་དཔོན་དང་སློབ་མའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ། 175
- གང་ཏུ་དབང་བསྐྱར་བ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་མཚན་གཞི་ངོས་གཟུང་པ། 185
- དེར་དབང་བསྐྱར་པའི་དབང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།
- དབང་རྣམས་ཀྱི་གངས་བཤད་པ། 189
- དབང་གི་གོ་རིམ་བཤད་པ། 191
- དབང་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།
- བྱིས་པའི་དབང་བདུན་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ། 197
- དབང་གོང་མའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ། 200

དབང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།-----209

ལེའུ་བཞི་པ། རྒྱུ་བ་པའི་ལེའུ།

བརྒྱུད་པའི་རིམ་པ་དང་རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་གངས་རེས་དང་གོ་རིམ་བཤད་པ།-----219

བརྒྱུད་པའི་རིམ་པའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

བརྒྱུད་རིམ་གང་དུ་བརྫོམ་པ་བཤད་པ་སོགས་བཞི།-----224

ཡན་ལག་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོམ་རྒྱུ་བ་བཤད་པ་སོགས་བཞི།

དང་པོ་རྒྱ་དོ་རྩེ་བརྩེན་པའི་ཡན་ལག་བཤད་པ།-----230

རྩེན་གཞལ་ཡས་ཁང་རྒྱུད་པ་གཞི་དང་ཆོས་མཐུན་སྒྱོར་རྒྱུ་བ།-----230

བརྩེན་པ་ལྟ་རྒྱུད་པ་གཞི་དང་ཆོས་མཐུན་སྒྱོར་རྒྱུ་བ།-----233

རྒྱུ་བ་འདིར་གཙོ་བོ་བརྒྱུད་རྒྱུ་བ་སོགས་དོགས་པའི་གནས་འགའ་ཞིག་ལ་དབྱུང་པ།-----261

གཉིས་པ་གསུང་དོ་རྩེ་ཉེར་རྒྱུ་བ་ཀྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ།

ཁྱུ་བ་ལ་ཐུས་རྒྱུ་བ།-----283

དེ་ལས་བཞེངས་ཏེ་དཀྱིལ་འཁོར་སྒྲོ་བ།-----288

དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་དག་གསུང་བ།-----290

དེ་ལ་རིགས་ཀྱིས་རྒྱས་གདབ་པ།-----294

རྒྱ་གསུང་ཐུགས་ཕྱིན་ཀྱིས་བསྐྱུང་བ།-----298

རྩེན་དང་བརྩེན་པའི་རྣམ་དག་སྒྲོམ་པ།-----301

གསུམ་པ་ཐུགས་དོ་རྩེ་རྒྱུ་བ་པའི་ཡན་ལག་བཤད་པ།-----311

བཞི་པ་ཡེ་ཤེས་དོ་རྩེ་རྒྱུ་བ་ཆེན་ཀྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ།-----316

ལེའུ་ལྔ་པ། ཡེ་ཤེས་གྱི་ལེའུ།

རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

དམིགས་པས་གང་ལ་གནད་དུ་བསྐྱེད་ས་དོ་རྗེ་ལུས་གྱི་གནས་ཚུལ་སྤྱད་མོང་མ་ཡིན་པ་

བཤད་པ།..... 327

གནད་དུ་བསྐྱེད་བྱེད་ཡན་ལག་དུག་གི་སྤྱད་མོང་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།..... 334

སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དུག་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།..... 337

དང་པོ་མོར་སྤྱད་གྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ།

མོར་སྤྱད་གྱི་སྐབས་སུ་བསྐྱོམས་སྤྱོད་ས་གྱིས་རྒྱུད་དབུ་མར་རྩྱད་དགོས་པའི་

ཤེས་བྱེད་དགོད་པ།..... 341

མོར་སྤྱད་ལ་གཉིས་སུ་བྱེད་བརྒྱུ་མཚན་དང་བཅས་པ་བཤད་པ།..... 344

བྱེད་བ་སོ་སོའི་སྐྱོམ་ཚུལ་བཤད་པ།

མཚན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་སྐྱོམ་ཚུལ་བཤད་པ།..... 346

ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་སྐྱོམ་ཚུལ་བཤད་པ།..... 370

མ་གྲུབ་ན་སྒྲིགས་ཆོག་རི་ལྟར་བྱ་ཚུལ།..... 385

སྐྱོམ་འཕྲོ་ལ་གྱི་ཡང་རྣལ་འབྱོར་གོམས་སྤྱོད་ས་གྱིས་འཇུག་བར་བསྐྱེད་པ།..... 388

གཉིས་པ་གྲུབ་ཟིན་བརྟན་པར་བྱེད་པ་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ།..... 391

གསུམ་པ་སྒྲིག་ཚུལ་གྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ།..... 401

སྒྲིག་ཚུལ་གྱི་ལམ་གྱི་དོ་བོ་ངོས་གཞུང་པ།..... 404

སྒྲིག་ཚུལ་གྱི་དབྱེ་པ།..... 406

སྒྲིག་ཚུལ་རི་ལྟར་སྐྱོམ་པའི་ཚུལ།..... 407

དོ་རྗེ་བརྒྱས་པའི་སྐྱོམ་ཚུལ།..... 407

ཐུམ་པ་ཅན་གྱི་སྒྲོམ་རྩུལ།	416
མ་གྲུབ་ན་སྒྲོགས་པའི་ཆོ་ག།	426
བཞི་པ་རྒྱ་ཉིད་ཞུགས་པ་གནས་པ་ལམ་བརྟན་པར་བྱེད་པའི་འཛིན་པའི་ ཡན་ལག་བཤད་པ།	430
ལྷ་པ་མི་འགྲུང་བའི་བདེ་བ་དངོས་སུ་སྦྱབ་བྱེད་རྗེས་ཀྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ།	438
རྗེས་ཀྱི་ལྷ་པ་སྒྲོམ་པའི་རྩུལ།	
གང་ཟག་གསུམ་ཆར་གྱི་སྒྲོམ་རྩུལ་ཐུན་མོང་བ་བསྟན་པ།	442
གང་ཟག་གསུམ་གྱི་སྒྲོམ་རྩུལ་སོ་སོར་བཤད་པ།	449
ཐུག་ཀྱང་གཉིས་ཅི་ལྟར་བསྟན་པའི་རྩུལ།	458
དུག་པ་བསྒྲོམས་པས་འགྲུབ་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་ཉིད་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ།	466
ཉིད་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་གི་ངོ་བོ།	467
ཉིད་འཛིན་གྱི་དབྱེ་བ།	469
མཆོག་མི་འགྲུང་གྱི་བདེ་བ་སྒྲུབ་སུ་འཛིན་རྩུལ་ལ་དྲོགས་པ་དབྱེད་པ།	474
བདེ་བས་སྦྱང་ཉིད་སྒྲོམ་རྩུལ་ལ་དྲོགས་པ་དབྱེད་པ།	479
ཉིད་འཛིན་ཅི་ལྟར་སྒྲོམ་པའི་རྩུལ།	486
རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་སུའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།	495
སྒྲོན་ཆོག་དང་མཐུག་བྱང་།	502
འཁྲིག་པའི་མཆན།	505
ལུང་འབྲེན་ཐུག་དཔའི་མཆན་གཞུང་།	555
འཁྲིག་པའི་ཁུངས་བཙོལ་གྱི་ཡིག་ཆ་ཁག།	563

ཐོན་གྲོང་རོ་སྒྲོན།

༡༡། གཞུགས་ལག་རྩིས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ལ་མཁས་པའི་ལུས་དུ་སོན་པ་རྒྱ་མཚོ་ནམ་གསུམ་དུ་གྲགས་པའི་ནང་ཚན་མཁས་གྲུབ་ལོར་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ནི། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་སྔ་ད་ཆུ་ལོས་ལོ་ལྟེ། གྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་གཙང་རྟ་ནག་རང་བྱུང་དུ་ཡབ་ནམ་མཁའ་དབལ་བཟང་དང་། ལུ་མོ་ཆོས་རྒྱལ་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་སྒྲུབ་བྱུངས། དགུང་ལོ་གོ་གཅིག་ཐོག་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཆུ་བུ་ལོ་ལྟེ། གྱི་ལོ་༡༧༡༩ ལོར་རྒྱ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ནས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་མའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་ལྷོ་རྫོང་གསུམ་ལ་ཐོས་བསམ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད། དེ་ནས་བཟླ་བའི་ལོ་ལྟེ་རྟ་ལོ་ལྟེ་ལོ་ལྟེ་དགེ་བའི་ལྷན་གྲུབ་ལས་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་དང་རྣམ་འགྲེལ། དུ་པར་མཛོད་ལྷན་མཛོད་པ་བཅས་ལ་ཞིབ་ཏུ་སྒྲུངས་ཤིང་། གསང་ལུང་གྲོ་སྒྲོང་མཛོད་ནས་མཁས་པའི་སྒྲུབ་གསུམ་སྒྲིགས་ཀྱིས་བྱུང་། ཁོང་གི་སྒྲོབ་མའི་ཆོགས་ལས་མཚོག་ཏུ་ལུ་ར་པའི་བླ་གས་སྐུ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་ལྷན་རྒྱ་མཚོ་ཡིན། གསུང་རྩོམ་ནི་དུས་ལའོར་སྤྱོད་འོད་འོད་ཀྱི་རྒྱན། གསང་ལྷན་རིམ་ལྟ་ཡང་གསལ། རྩིས་གཞུང་ལ་དགའ་ཞུ་ལུང་སོགས་མང་དུ་བཞུགས་སོ། ཁོང་ནི་ལམ་རིམ་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་རབས་རབ་བདུན་པ་ཡིན། དམ་པ་འདི་ཉིད་སྤྱིར་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་དང་། རྒྱུ་པར་དུ་རི་བོ་དགེ་ལྷན་པའི་བརྟན་པ་ལ་མཛོད་རྒྱུ་ཆེ་བའི་མཁས་གྲུབ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན། རྒྱལ་དབང་རྒྱ་བྱེད་གཉིས་པ་དགེ་ལྷན་རྒྱ་མཚོ་འོད་གསུང་ལས་ཀྱང་། རིང་མེན་བྱུང་འཇུག་གི་སྤྱོད་རྒྱུ་མཁས་མཁན་ཞིག་རེད་ལྷན་ཅེས་བསྐྱེད་བཞེད་ཆེ་ལ། མཚན་སྒྲུབ་ཀྱི་གྲགས་པ་འདྲ་བོན་ཏུ་ཆེ།

མཁས་གྲུབ་ལོར་བཟང་རྒྱ་མཚོས་མཛོད་གནང་བའི་དུས་ལའོར་སྤྱོད་འོད་འོད་ཀྱི་རྒྱན་ཀྱི་བཞོད་བྱའི་ཆེ་བ་ཡང་། གྱི་སྤྱོད་ཀྱི་འཛིན་ཏེན་ཆགས་རིམ་དང་། བྱང་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་སྤྱོད་དང་བྱེ་བྲག་མའི་ལུས་དེ་ནང་རྒྱུད་ཐིག་ལེ་ཆགས་ཆུ་ལ་བཅས་ཀྱི་ནང་གི་སྤྱོད་གཞི་གཉིས་གཏན་ལ་འབབས་ཤིང་། དེ་ཉིད་སྤྱོད་མཁན་ལམ་སྒོམ་པ་པོས་ཐོག་མར་རྒྱུད་དོན་ཉན་བསམ་སྒོམ་གསུམ་བྱེད་ཆོག་པའི་དབང་རིམ་པ་ཁག་གིས་རྒྱུད་སྤྱོད་བྱུང་ཐོག་སྤྱོད་བྱེད་དངོས་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་གཞི་ལ་མངལ་དུ་སྒྲུ་རིམ་ནས་བཟུང་ཆོས་མཚུངས་རེ་དང་སྒྱུར། ལམ་ལ་དཀྱིལ་ལོར་རྒྱལ་
 མཆོག་དང་ལས་རྒྱལ་མཆོག་ ཐེག་ལའི་རྣལ་འབྱོར་དང་ཕྱ་མའི་རྣལ་འབྱོར་བཞིའི་སྒོ་ནས་འབྲས་བུ་
 རོ་རྩེ་བཞི་འབྲུལ་བུར་གི་བསྟེན་སྒྲུབ་ཡན་ལག་བཞིའི་བསྟེན་རིམ་གྱིས་རྒྱུད་སྒྲིབ་པར་བྱས་ནས། རོ་རྩེ་
 ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྟེན་བྱེད་རྩོགས་རིམ་སྒྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་ལས། ཐོག་མར་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུ་
 གསར་དུ་སྒྲུབ་བྱེད་སོར་སྒྱུད་དང་། དེ་ཉིད་བརྟན་པར་བྱེད་པ་བསམ་གཏན། བར་དུ་རོ་རྒྱུད་གི་རྒྱུད་
 རྒྱ་རྒྱར་འཛུགས་པར་བྱེད་པ་སྟོག་ཚུལ་དང་། དེ་ཉིད་བརྟན་པར་བྱེད་པ་འཛིན་པ། ཐ་མར་མི་འཇུག་པའི་
 བདེ་བ་དངོས་སུ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིད་དོའི་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུའི་དོར་དངོས་གནས་ལ་བཞེངས་པར་བྱེད་པ་
 རྩིས་བྱན་དང་། དེས་བྲངས་པའི་བདེ་བས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཉིད་རེ་འཛིན་མཛོན་དུ་བྱུར་པ་ནས་
 བཟུང་མི་འཇུག་པའི་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་སྟོང་བརྒྱུད་བརྒྱ་ཚབ་པ་བཅུ་གཉིས་རེས་ལས་རྒྱུར་ཚབ་པ་དེ་
 མཚུངས་རེ་རིམ་གྱིས་འགགས་པའི་ས་བཅུ་གཉིས་བཞོད་པའི་མཐར་འབྲས་ལ་སྒྲུ་བྲགས་ཟུང་འཇུག་གི་
 གོ་འཕང་མཛོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་ཁྱེ་ནང་གཞན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པའགག་སེམས་འབྲེལ་སྒོར་གྱིས་རྒྱུད་དོན་རི་
 ལྟར་འབྲེལ་བ་བཞིན་གསལ་ཞིང་། རྒྱས་བསྐྱུས་འཆོམས་ལ་སྐབས་གོང་འོག་ཏུ་མཛོན་པའི་སྟེ་སྟོང་
 དང་འདི་སྒོར་ནས་གསུང་ཚུལ། གསར་བདེ་སོགས་སྒྲས་རྒྱུད་དང་གསལ་རྒྱུད་གྱིས་གསུང་ཚུལ་འབྲ་
 མིན་ཁག་དང་། འཕགས་བོད་ཀྱི་བཀྲ་བྲུལ་སྒྱི་དང་བྱེ་བྲག་རོ་ཞལ་རྩིས་འབྲང་གི་བཞེད་ཚུལ་བཅས་ལ་
 འགལ་སྟོང་དྲོགས་དཔྱོད་རྒྱ་ཆེར་སྒྲོས་པར་དོན་གཉིར་ཅན་རྣམས་ལ་སྒྲན་རྒྱབས་གིན་ཏུ་ཆེ་བར་བརྟེན་
 གལ་འགངས་ཆེ་བའི་གཞུང་ཞིག་ཏུ་ཆགས་ཡོད།

རྒྱལ་ལོར་གྱི་བསྟན་པ་དང་ཚུལ་ནི། དང་ཐོག་རྒྱ་གར་སྟོ་ཕྱོགས་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྒྲུངས་
 མཆོད་རྟེན་དུ་ཆོས་རྒྱལ་ལྷ་བཟང་སོགས་གྱིས་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་མཉམ་མེད་གྲུའི་རྒྱལ་པོའི་བྱང་
 བས་རྒྱལ་ལོར་ཅ་རྒྱུད་ལུས་ཏེ་གསྒྲུ་ལའི་ཡུལ་དུ་གདན་བྲངས་ཏེ་ཡུལ་དེར་ཐོག་མར་དར་ཞིང་།
 དེ་ནས་ཆོས་རྒྱལ་བདུན་དང་རིགས་ལྷན་བཅུ་གཉིས་པའི་བྲི་ལོ་དང་པོ་བར་ལོ་ཉིས་སྟོང་མཆོམས་
 གིག་སྟེ། རབ་བྱུང་དང་པོ་ཚུགས་ལོ་ཟླ་ལའི་རྒྱལ་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་སྐབས་རྒྱ་གར་དུ་དོར།

དེ་ནས་པ་རྒྱུད་བོད་དུ་འདྲུས་ཞབས་པའི་སློབ་མ་ཁ་ཆེད་ལྷན་པ་མགོན་པོས་དུས་འཁོར་པ་རྒྱས་རྒྱུད་དང་
 འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་པ་རྣམས་ནས་ཐོག་མར་གཙང་ཁ་རག་དང་འཕན་ཡུལ་དུ་བྱོན་པ་ན་འབྲོ་ལོ་
 ཤེས་རབ་བརྟེན་གས་ཀྱིས་པ་རྒྱུད་ཅིང་སློམ་པ་དཀོན་མཆོག་སྤྱང་ལ་དབང་གི་བཀའ། བཤད་པའི་ཡུང་།
 མན་རག་གི་བཀའ་བཅས་མ་ལུས་པ་གནང་ཞིང་། ཡང་དུས་ཞབས་པའི་སློབ་བྱ་མཁྱེན་ཉིད་སློབ་མ་
 བལ་པོ་ཡེ་རང་པ་ས་མཁྱེན་གྱི་རྩུང་། ལོ་རྒྱུ་བ་རྩེའི་རབ་ཀྱིས་བོད་དུ་གདན་དྲངས་ནས་དུས་འཁོར་རྒྱུད་
 འགྲེལ་པ་རྒྱུད་། དབང་རྒྱུད་མན་རག་བཅས་ཞུས་ཤིང་དེ་ནས་རིམ་གྱིས་རྗེ་བཙུན་ཤྲོ་ལོ་ནས་རྩ་འབྲོའི་
 རྒྱུད་པ་གཉིས་རྒྱུ་བོ་གཅིག་འདྲེས་སུ་གྱུར་། སྤྱིར་བོད་དུ་འབྱུང་བའི་དུས་འཁོར་རྒྱུད་འགྲེལ་གྲངས་བཙུ
 དུག་ཅུ་ཡོད་པ་ལས་རྩ་འབྲོ་གཉིས་གཙོ་བོར་གྱུར་། རྩ་འབྲོའི་འབྱུར་དེ་གཙོ་བོར་ཆགས་དགོས་པ་དེ་
 ཡང་དབང་གི་བཀའ་དང་། བཤད་པའི་བཀའ། མན་རག་གི་བཀའ་གསུམ་ཆོང་བས་ཡིན། དེ་ནས་
 རིམ་གྱིས་གསར་མའི་དུས་སུ་འདྲེས་རྩ་འབྲོའི་འབྱུར་དང་ཁབ་ཆེན་པོ་གྱུར་། གཙང་ཞལ་ལྷང་ཡང་ཀུན་
 མཁྱེན་བྱས་ཁབ་སྒྲེལ་ཆེན་པོ་མཛད། དེ་ནས་འཇམ་མགོན་སྤྱི་མ་ཙོང་ཁ་བས་ཀུན་མཁྱེན་བྱའི་དངོས་
 སློབ་མཁས་གྲུབ་རྒྱུད་པོ་རྣམས་པ་ནས་དབང་རྒྱུད་དང་། བདེ་ཆེན་དབལ་པ་ནས་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་
 བཤད་པ། ལུག་ལེན་གྱི་མཛུབ་ཁྲིད། སྤྱིར་དུག་གི་ཉམས་ཁྲིད་སོགས་རྫོགས་པར་གསན་ནས་དགེ་
 ལུགས་སྒྲིགས་སུ་དར་བས་དཔུས་གཙང་དང་མདོ་སྟོན་སྤྱད་སོག་ཡུལ་རྒྱ་ནག་བཅས་ལ་ཁབ་དར་
 རྒྱུད་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་གནས། དེ་ནས་མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ཀྱང་རྩ་འབྲོ་བོད་
 གསུམ་གཙོར་བརྒྱུད་ལྟེང་དུས་འཁོར་རིག་ཆེན་དེ་ཉིད་རྣུང་པ་ལུགས་ཚོམ་དང་། འབྲོ་ཁ་སྟོང་རྗེ་
 རྩོ་བོས་ཆོས་སྟོང་དང་ཞང་ཞུང་པའི་གསུང་བཅས་སྒྲིགས་བཟ་གངས་བཞི་ཅུ་ཡོད། དབང་རྒྱུན་
 ཀྱང་རྗེ་ཡབ་རྣམས་ནས་མར་བརྒྱུད་པ་ཞིག་ཡིན། རྩོར་ལྷེད་གས་སུ་རས་བྱིས་ཀྱི་དབང་རྒྱུན་ཞིག་
 ཡོད་ཀྱང་། འདིའི་དབང་རྒྱུན་གཙོ་བོ་རྩལ་ཆོན་ཅན་གྱི་དབང་རྒྱུན་ཡིན། རྒྱུད་པ་འདི་ཉིད་བར་མ་ཆད་
 ལས་བཅའ་ཆེན་སློབ་བཟང་ཆོས་རྒྱུན་དང་། ཀུན་གཞིགས་ལཱ་ལ། རྒྱལ་མཆོག་པདུན་པ་བསྐྱལ་བཟང་རྒྱ་
 མཆོ་སོགས་ལའང་བརྒྱུད་ཅིང་།

ཡང་ཀུན་མཁྱེན་སྐྱེ་སྤེང་གཉིས་པ་འཛིགས་མེད་དབང་པོ་གཙང་ལ་ལུ་རི་སྐྱུག་ཏུ་ཐེབས་ཏེ་
བྱང་སྤྱིང་བྱམས་པ་སྟོན་ལམ་གྱི་མདུན་ནས་བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱལ་ལོར་རྒྱུད་འགྲེལ་གཉིས་དང་ས་
སོའི་མཆན་གཉིས། འགལ་སྟོང་། ས་བཅད་བསྐྱུས་དོན་བཅས་དུག་སྐྱགས་གྱི་རྒྱན་ཆ་ཆར་གསན་
ནས་མདོ་སྐྱེད་ཕྱོགས་སུ་བྱུང་དར་བྱུང་བས་རིམ་པས་རྩོ་རྩེ་འཆར་འཛིགས་མེད་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཚོ་
སོགས་བླ་མ་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་རྣམས་ལ་བརྒྱུད་པ་མ་ཆད་པར་ད་ལྟའི་བར་དུ་གནས་སོ།།

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་བས་ཀྱང་གཙང་རོ་མོ་ལྟ་རིར་སྐྱབ་པ་མཛད་ཅིང་ངམ་དོན་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་
པ་མཛད་པས་དར་བྱུང་བྱུང་། གཙང་ལ་སྟོན་པོ་རོང་དབལ་མོ་ཆོས་རྫོང་དུ་བོ་དོར་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་
རྒྱལ་གྱི་དེ་ཉིད་འདུས་པ་སྐྱེགས་བམ་གྲངས་བརྒྱ་ལྷག་མཛད་གནང་ཞིང་། རོ་ནང་ཀུན་དགའ་གྲོལ་
མཆོག་གི་སྐྱེ་སྤེང་ཏུ་ར་ན་ཐའི་གདན་ས་གཙང་རྟག་བརྟན་ཕུན་ཚོགས་སྤྱིང་སྟོབ་བརྒྱུད་ནས་བཟུང་མདོ་
སྐྱེད་འཛིན་ཐང་དང་། ར་པ། རྒྱ་རོང་། འགོ་ལོག་བཅས་ལ་དར་བས་ད་ལྟའི་བར་དུ་སྟོར་དུག་གི་ཁྲིད་
རྒྱན་ཉམས་བཞེས་ཀྱང་གནས་སྐབ་བྱུང་བ་སྟོན་གྱི་དམ་པ་གོང་མ་ཆོའི་རྣམ་ཐར་དང་ལོ་རྒྱས་ཁག་
ནས་ངེས་པ་རྟེན་སྐབ་པ་ཞིག་རེད།

མདོར་ན་སྟོན་གྱི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་གཞུང་ལུགས་ལ་
ཐོས་བསམ་སྟོབ་གཉེར་བྱེད་རྒྱའི་བྱག་སྟོལ་བཟང་པོ་མཛད་པ་ནི། སྤྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་
སྐྱེ་འགྲོའི་བདེ་སྦྱིད། སྐྱོས་སུ་ཁ་བ་རི་པའི་སྐྱེ་འགྲོ་རྣམས་ལ་དམིགས་པའི་བཀའ་དྲིན་གཞལ་ཐབས་
བྲལ་བ་ཞིག་ཡིན། དེས་ན་སྤྱི་རབས་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དབལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་
བསྟན་པ་འཛིན་སྟོང་སྟེལ་གསུམ་བུ་རྒྱ་གལ་གནད་ཤིན་ཏུ་ཆེ། ད་ཐེངས་མཁས་སྤྱབ་ལོར་བཟང་རྒྱ་
མཆོས་མཛད་པའི་རྒྱལ་ལོར་སྤྱི་དོན་དེ་མེད་པོ་ཉི་ཤུ་ལྟེན་པུ་ལ་དེ་ཉིད་དབང་བསྐྱེད་བྱས་པ་དོན་གཉེར་ཅན་
རྣམས་ལ་ཁ་ཆད་གོས་གཏུགས་སུ་གྱུར་པས་བསྐྱགས་བརྫོད་དང་རྗེས་སུ་ཡིད་རངས་ལྷ།

རྒྱ་གར་བྱང་ཕྱོགས་རོ་ལན་རྩ་རའི་གནས་མཆོག་རྩ་རམ་ས་ལ་ནས། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༩
ལྷ་ ༡༩ ཆོས་ ༡༠ ཉིན་གཉིའི་མཆན་ཞབས་སྤྱལ་མིང་བས།

དཔེ་རྒྱན་གསལ་བཤད།

༡༡། །འདིར་ང་ཚོས་བོད་ཀྱི་གཏུག་ལག་གཅེས་བརྒྱུས་ཀྱི་བོད་སྐད་ཁོངས་དེ་ལས་ཡུལ་འགོ་རྒྱུ་བས་མགོན་
 རྒྱལ་དབང་བཙུ་བཞི་པ་ཆེན་པོའི་དགོངས་བཞེད་བཞིན་བོད་ཀྱི་མཁས་བླ་པ་ཆེན་པོ་མཁས་བླ་པ་ཞོར་བཟང་རྒྱ་
 མཚོའི་(༡༧༩༩-༡༧༡༩) ཏུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་གཞུང་ཆེན་ཏེ་མེད་འོད་ཀྱི་རྒྱན་ཞུགས་དང་ཚོགས་པ་བློགས་ཀྱིས་དེའི་
 གཞུགས་སུ་དབར་བརྒྱན་ཞུས་ཡོད། །འདིའི་མ་དཔེ་ནི་ ༡༧༢༥ ལོར་རྒྱ་གར་གྱི་ལི་ནས་སྟོབས་ལྡན་ཆེ་ཤིང་གིས་
 དབར་བལྟས་ཀྱིས་དབར་བརྒྱན་གནང་བའི་དེབ་གཞུགས་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་ཁོ་བས་དེའི་ཀྱི་སྟོན་སྐྱེད་ཏུ་ལ་ཏུ་ལ་
 དགེ་སྦྱར་དགོན་ཏུ་བཞུགས་པའི་བླ་མ་དབར་བལྟས་གནང་རྒྱལ་དང་། རྒྱ་བས་འགར་མ་དཔེ་གསལ་པོ་
 མེད་སར་སྦྱར་བུ་བཙོས་ཏུ་ལ་བཞིས་ཡོད་རྒྱལ་གསལ་བཤད་གནང་འདུག དབར་བལྟས་གར་ལས་གནང་བའི་
 མ་དཔེ་བོད་དབར་སྟིང་པ་དེ་ནི་བླ་མ་དབར་ཉིད་ཀྱི་སྦྱར་བྱང་ལྟར་ན་རྒྱལ་དབང་ཆེན་པོ་སྟོབས་ཟང་རྒྱ་མཚོས་བཀའ་
 བྱང་ལོག་གཞོན་ལུའི་མིང་ཅན་ཞེས་པས་ཞུགས་དང་བཅས་དབར་ཏུ་བཀོད་རྒྱལ་གསལ་ལ། རྒྱལ་དབང་དེ་ནི་རྒྱལ་
 མཚོག་ལྟ་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པེས་པ་དང་། བོད་དབར་དེའི་ཡིག་རྒྱུད་གི་མཆན་ཏུང་གསུམ་བྱང་བརྒྱམས་ཞུགས་པ་གཞོན་
 ལུའི་མིང་ཅན་དེས་བཀོད་པ་ལང་འགྲེལ་བཤད་གསལ་པོར་འདུག ཚུམ་པ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཇུག་བྱང་ཏུ་གཞུང་
 འདི་རྩོམ་པར་སྒྲུལ་བ་པོ་ནང་སོ་རྩེ་རྩེ་བརྒྱན་པ་ཡིན་པ་དང་། གཞུང་འདི་རི་བོ་རྩེ་ཆེན་ཏུ་དབུ་བཙུགས་ཏེ་བཀྲ་
 གིས་སྟེང་ཁའི་རི་ཁོོད་ཏུ་མཇུག་རྫོགས་རྒྱལ་གསལ་པོར་བྲིས་གནང་འདུག

ད་ལམ་ར་ཚོས་མ་དཔེ་ཞུ་དག་བགྱིད་སྐབས་ཡིད་མཚུགས་ཀྱི་གནས་སྒྲུབ་ཞིག་ལ་བརྟུར་ཞིབ་ཞུ་ཤུལ་ལྟ་
 མའི་དཔར་མ་འདི་མིན་པ་གཞན་ལག་སོན་མ་ཐུབ་ཅིང་མ་དཔེ་འདིའི་ནང་མ་དག་པ་མང་ཆེ་བའང་དབྱེད་ཞིབ་ཞུ་
 དུས་མལ་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་དཔར་བཟུང་གིས་དཔེ་སྐབས་སྐབས་དེ་དུས་ཀྱིས་བཅོས་བྱས་པ་རྣམས་མིན་ནམ་སྟེ།
 གཞི་རྒྱ་ར་ཚོས་མ་དཔེར་ནོར་བཅོས་ཞུ་སྟངས་གང་ཡིན་པོད་ཀྱི་གཞུག་ལག་གཅེས་བཟུང་སྒྲིག་པ་པོའི་རྩོད་གླེད་ནས་
 མཆེན་པེས་ལ་དཔེ་འདིའི་ནང་ནོར་བཅོས་ཇི་ཞུས་གཤམ་གྱི་ཞུ་སྒྲིག་པའི་མཆོཅ་ནང་གསལ་བཤད་ཡོད་པ་དེར་
 གཞིགས་འཆོལ། ཡང་འདྲེན་གྱི་ཁྱད་སྟངས་སྐབས་གང་ལ་གཞི་བཅོལ་བའི་ཐུག་དཔེ་རྣམས་དཔར་མ་གང་ཡིན་
 རོས་འཛིན་གསལ་པོ་ཞུས་ཡོད་ཅིང་། དགའ་བརྟན་གྱི་ཡུང་རོལ་འཛིན་སྐབས་ཀྱི་དགེ་ཞེས་པའི་སྟེད་ཡིག་དེ་ནི་སྟེ་
 དགེ་བཀའ་འཇུག་དང་བརྟན་འཇུག་ལ་གོ་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་ར་ཚོས་དབྱེད་ཞིབ་ཞུ་ཤུལ་ནི་བྱ་གར་གྱི་ཡི་ནས་
 གསར་བརྟན་གནད་པའི་དཔར་མ་དེ་ཡིད་བས་པོད་ཀྱི་ཨང་གྲངས་དང་ཤོག་གྲངས་སོགས་གང་བཞོད་པ་རྣམས་

དཔར་མ་འདི་གཞི་བཟུང་ཡིན། དེ་ཡང་མདུན་ཤོག་ལ་རྟགས་ ན དང་། རྒྱབ་ཤོག་ལ་ བ བཅས་བཀོད་ཅིང་།
དེའི་མཐུག་ཏུ་ཡིག་ཐེང་ཡང་ངོས་འཛིན་ཞུས་ཡོད། ཟླ་དགའི་དཔེ་མཐོང་ཨང་གྲངས་ནི་ཉི་རྩ་དྲུག་མཐོང་སྟེ་གྱི་
དཔེ་མཛོད་ནས་ཐོགས་བསྐྱེད་གནང་བའི་ཟླ་དགའི་བཀའ་བསྟན་གྱི་དཀར་ཆག་གཞིར་བཟུང་གི་ཨང་གྲངས་དེ་
རྩ་མཉམ་ཡིན། དེ་ཅིང་ཞེས་པ་ནི་དེ་ཅིང་ནས་དཔར་བསྐྱེད་གནང་བའི་བཀའ་བསྟན་ལ་གོ་དགོས་ཤིང་། འདིའི་དཔར་
ཐོང་ཨང་གྲངས་ནི་ཉི་རྩ་ནས་དེ་ཅིང་དཔར་མ་འདི་ཉིད་དེབ་གཞུགས་སུ་བསྐྱར་དུད་པར་བསྐྱེད་གནང་སྐབས་བཀའ་
བསྟན་ནང་རི་བཞུགས་གྱི་ཐུག་དཔེའི་མཚན་ཐོ་བསྐྱེད་པ་དེ་ཡིན་ལགས།

གཞུང་འདིའི་ནང་ཚུམ་པ་པོ་རང་ཉིད་གྱིས་གཞུང་ཡོངས་ལྗོན་པ་དུས་གཅིག་ཏུ་བཀོད་པ་ལས་
ལེའུ་ཚན་པ་སོ་སོར་བྱེ་རྟེ་ལེའུ་སོ་སོའི་མཚན་གསལ་པོར་འཁོད་པ་མེད་མོད། འདིར་གཞུང་གློག་པ་པོའི་
གཟིགས་བདེའི་ཁྱད་དུ་བསམས་ཏེ་འགྲེལ་ཆེན་པོ་མེད་འོད་ལྟར་གཞུང་དངོས་གཞི་ལེའུ་ལྟར་བྱེ་ཞིང་། དེའི་ཐོན་
དུ་ཐོན་པས་དུས་འཁོར་ཙ་རྒྱུད་གསུངས་ཚུལ་སོགས་ཐོན་འགྲོའི་སྒྱི་བཤད་མང་ཙམ་བཞུགས་པ་རྩ་མཉམ་བཅུ་མས་
པའི་ཆོས་གྱི་སྒྱི་བཤད་ཞེས་པའི་ཚན་པ་ལོགས་སུ་བྱེ་ཡོད་པ་མ་ཟད། ལེ་ཚན་སོ་སོའི་ནང་གཞུང་དོན་གལ་ཆེའི་
མཚན་རྩ་མཉམ་ངོས་འཛིན་གསལ་པོར་ཡོང་སྟངས་བཅད་ཆེ་ལག་རྩ་མཉམ་དེང་རབས་གྱི་སྟོལ་དང་མཐུན་པར་འགོ་
བརྗོད་གྱི་ཚུལ་དུ་བཀོད་པ་བཅས་མདོར་ན་གཞུང་གི་དབུར་དཀར་ཆག་གསལ་དུ་བསྐྱེད་པ་ལྟར་གསལ་པོར་གྱིས་
ཡོད་པ་དགོངས་མངའ་འཚལ། མཉམ་གྲུབ་ནིར་བཟང་བྱ་མཚོའི་དུས་འཁོར་གྱི་གཞུང་འདི་ནི་དེ་ཟླ་ནས་དཔེ་རྒྱུ་
ཤིན་ཏུ་དགོན་ཅིང་། རྒྱ་གར་དུ་འདེད་དུས་དཔེ་རེ་གཉིས་ལས་མི་བརྟེན་པས་ད་ལས་འདིར་ང་ཚོས་ཁྱེད་གཤམ་ཅིང་
ངས་གྱི་ཐོག་ནས་དཔར་སྐྱེན་ཞུ་བུ་བའི་གྲས་སྒྲིའི་གནས་སུ་ཡུར་ལགས་པ་དང་། འདིའི་ཐོན་སྐྱེད་ངོ་སྟོན་ནི་དེང་
རབས་དུས་འཁོར་གྱི་གཞུང་ལ་ཆོས་མཉམས་པ་ལྟུབས་མཚོག་གི་དྲི་མཚན་ཞབས་རིན་པོ་ཆེ་ནས་བཅུ་མས་གྱིས་
གནང་བར་སྟིང་ཐག་པ་ནས་ཡི་རངས་དང་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་བཅས།

བོད་ཀྱི་གཞུག་ལག་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་ནས། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལྷ་ ཆོས་ ལ་གྱིས་བཅུ་ལོགས་འཕྲེལ། ॥

༡༡། ཁྱི་ནང་གཞན་གསུམ་གསལ་བར་བྱེད་པ་དྲི་མེད་འོད་
ཀྱི་རྒྱན་ཅེས་བྱ་བ་མཁས་གྲུབ་ནོར་བཟང་རྒྱ་མཚོས་
མཛད་པ་བཞུགས་སོ།།

༣༣། །ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ནི་མེད་འོད་ཀྱི་རྒྱན་
ཅེས་བྱ་བ།

མཆོད་བརྗོད།

རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་མཁའ་བཤེས་གཅིག་ཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་པའི་ངོ་བོ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་
བྱུག་འཆལ་ལོ།

མི་འགྱུར་གཡོ་བ་དང་བྱལ་བྱ་བ་བདུད་ཅི་རྒྱ་ཉིའི་མཁའ་ལ་བྱེན་དུ་འཛེགས་པ་ལས།།
མི་འགྱུར་མཆོག་གི་བདེ་བ་དམ་པས་རྣམ་མེད་ཤེས་རབ་དབྱེར་མེད་འཕྱུད་པའི་རྣམ་འགྱུར་གང་།།
ཨིན་ཏུ་ལའི་རི་བོ་མཆོག་གང་འཆམས་ཀྱི་སྒྲིན་གཞོན་ནུས་འཕྱུད་པ་དང་མཚུངས་མཆོག་གི་སྒྲུ།།
རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་སྟོང་པའི་གཞུགས་ལ་རྣམ་བཙས་ཤེས་རབ་དགའ་མས་འཕྱུད་པ་དེ་ལ་འདུད།།

སློ་བོས་གཏིང་མཐའ་མི་མདོན་ཟབ་མོའི་དབྱིངས་ལས་གཡོ་བ་མི་མངའ་ཡང་།།
རྒྱལ་ལྡན་སྒྲུ་བོ་སྒྲིན་གྲོལ་ལམ་ལ་འགོད་མཛད་བཟང་བོའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི།།
རྣམ་དཀར་གྲགས་པ་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱ་མོའི་རྣ་ལུང་དག་ལ་གར་བྱེད་པ།།
རྒྱལ་བའི་དབང་བོ་སློ་བཟང་སྒྲས་བཙས་ཞབས་མེན་བསྐྱོར་སྒྱི་བོས་འདུད།།

སློ་བོས་རྒྱ་འཛིན་ཆེ་ལས་ལུང་རིགས་ཆར་བྱིས་པན་བདེའི་ལོ་ཉོག་སྒྲོང་།།
ཤེས་རབ་པིར་བྱིས་གང་ཐུགས་ངོས་ལ་མཁའ་གཉིས་རིན་ཆེན་རི་མོ་གསལ།།
ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་བོའི་རིང་ལུགས་གསལ་མཛད་རྣམ་དཀར་གྲགས་པའི་བ་དན་འཛིན།།
པག་འཕྲིན་མཚུངས་མེད་ཡོངས་འཛིན་མཆོག་རྣམས་བདག་གི་གཙུག་ན་རྟག་བཞུག་འཆལ།།

བརྩམས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ།

འདིར་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མྱོ་ནང་གཞན་གསུམ་གྱི་དོན་ཅུང་ཟད་
བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལ་བཞི། རྟོན་པས་ཅ་བའི་རྒྱུད་གསུངས་ཚུལ་སོགས་བཤད་པའི་སློང་བསྐྱང་
བ་དང་། སྤམེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱང་གྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་གཞུག་མའི་སེམས་བཤད་པ་དང་། སྤམེད་ཀྱི་རྒྱུད་
ནམས་ཀྱི་དགོངས་པའི་འགྲེལ་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། སྐབས་སུ་བབ་བ་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་
བརྗོད་བྱ་མྱོ་ནང་གཞན་གསུམ་བཤད་པའོ།

རྟོན་པས་ཅ་རྒྱུད་གསུངས་ཚུལ་སོགས་བཤད་པའི་སློང་བསྐྱང་བ།

དང་བོ་ལ་གསུམ། རྟོན་པས་ཅ་རྒྱུད་གསུངས་པའི་ཚུལ་དང་། རྟུང་བ་པོས་རི་ལྟར་
བསྐྱས་པའི་ཚུལ་དང་། བསྐྱས་པའི་ཅ་རྒྱུད་དང་བསྐྱས་རྒྱུད་ཆོས་རྒྱལ་དང་རིགས་ལྡན་ནམས་ཀྱིས་
བསྟན་པའི་ཚུལ་ལོ།

དང་བོ་ནི་རྟོན་པ་ཤུག་ཐུབ་པས་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་གྱི་དོན་རྗེ་གདན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་
བྱང་དུ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ་ཡ་ཐོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྒྲིབ་དང་། བྱམས་ཐུང་བོའི་རིར་གས་
རབ་ཀྱི་ཡ་ཐོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྟོར། དེ་ནས་རྒྱ་གར་ལྟོ་ཕྱོགས་དཔལ་གྱི་རི་དང་ཉེ་བ་
དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྐྱངས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོར་བྱོན་ནས་མཆོད་རྟེན་གྱི་ནང་གི་འོག་ཏུ་ཆོས་དབྱིངས་
གསུང་གི་དབང་ལྷག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། རྟུང་དུ་དཔལ་ལྡན་རྒྱ་སྐར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་སྤྲོས་ཏེ།
གནས་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པ་བའི་བ་ཆེན་པོའི་གནས་རྩི་རྩི་དབྱིངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོར་རྩི་རྩི་
སྤྲེའི་ཁྱིལ་བཞུགས་པ། རྟོན་པ་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཤུག་སྤྲེའི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་
སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་བདག་པོའི་རྣམ་པར་གནས་པས། འཁོར་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པ་
དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བཞོད་པའི་འཁོར་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་དང་ཁྱོ་བོ་དང་ལྟ་དང་ལྟ་

དང་ལྟ་མོའི་ཆོག་མ་གྱི་ནུམ་པར་གནས་པ་ནུམས་དང་། ལུ་པ་པོའི་ལམ་ལ་བྱུག་ནས་ཤིང་ཤིང་སྒྲུལ་པའི་སྒྲུ་
 རྒྱལ་པོ་ལྷ་པ་བཟང་པོས་ཤུག་ལའི་ཡུལ་ནས་རྒྱ་འབྲུལ་གྱིས་བྱོན་ཏེ་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
 ཉན་པ་པོའི་ལམ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དུམ་དང་ཤུག་ལའི་ཡུལ་ཆེན་པོ་དགུ་བཅུ་ཅ་དུག་གི་རྒྱལ་
 པོ་དགུ་བཅུ་ཅ་དུག་དང་སྐལ་བ་དང་ལྷན་པའི་ལྟ་དང་ལྟ་མ་ཡིན་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་མ་དཔག་ཏུ་
 མེད་པ་དང་། ཆོས་ལུན་སྒྲུམ་ཆོག་མ་པ་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་བསྐྱར་བ་
 བྱིན་ནས་སངས་རྒྱུ་ཉིད་དུ་ཡུང་བསྟན་ཏེ་དུས་ཀྱི་ལམ་ལ་ལོ་ཙ་པའི་རྒྱུད་སྟོང་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་པ་
 གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །སྟོང་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་ནི་སྟོ་ཀའི་གྲངས་ཡིན་ཏེ། མདོར་བསྡུས་གཉིས་པའི་
 འགྲེལ་ཆེན་ལས། སྟོང་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་ཞེས་པ་ནི་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱད་ཅ་ཙ་པའི་འབུམ་གསུམ་
 གྱི་ཡི་ཆའི་ཆོག་མ་ཏེ། ཡི་གེ་སྒྲུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་པ་རྗེས་སུ་བསྐྱགས་པ་སྟོང་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པ་ནི་
 སྟོང་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་པའོ།^༡ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཆོག་བར་བརྒྱད་མ་ལ་ཆོག་རྒྱ་དུ་བྱས་པའི་
 ཆོག་མ་བཅད་ནི་རྗེས་སུ་གསུངས་ཀྱི་ཐེབ་སྟོང་འོ། །འབྲས་སྒྲུངས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་དུ་དུས་ལམ་ལ་ཙ་པའི་
 གསུངས་པ་བཞིན་དུ་སྒྲུ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་གསུངས་པར་བཞེད་པ་དུས་ལམ་ལ་ཙ་པའི་རྒྱུད་ཙ་པའི་
 གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། དུས་ལམ་ལ་ཙ་པའི་རྒྱུད་བྱི་མ་ལས། དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྒྲུངས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་
 སྟོང་ཕྱག་བཅུ་པ་ཡིས་སངས་རྒྱུ་པ་ཡི་རྒྱུད་ནུམས་མཐའ་དག་བསྟན།^༢ ཅེས་དང་། ཉི་མ་དཔལ་གྱི་
 མཆོན་བརྗོད་འགྲེལ་པར། འདིར་པེས་པར་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྒྲུངས་རྒྱལ་པའི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོར་
 སངས་རྒྱུ་པ་ཙ་པའི་ལྷན་འདས་ཤིང་སྒྲིབ་པ་ལ་རྒྱུད་སྟོང་ཆོག་མ་པ་ཉན་པར་འདོད་པ་ནུམས་ཀྱིས་
 གསོལ་བ་བཏབ་པས་དབྱིད་ལྷ་འཕྲིར་པོའི་ཉ་ལ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་གསུང་གི་དབང་རྒྱ་གཞི་དཀྱིལ་
 ལམ་ལ་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་སྐར་གྱི་དཀྱིལ་ལམ་ལ་དང་པོའི་སངས་རྒྱུ་ནུམ་པར་སྟོན་
 བས་དེར་ཉི་མ་དེ་ཉིད་ལ་ལྷ་ལ་སོགས་པ་ནུམས་ལ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་ནས་རྒྱུ་པ་དང་
 བསྐྱས་པའི་དབྱེ་བས་གསང་སྐྱགས་ཀྱི་ཚུལ་ཐམས་ཅད་བསྟན་ཏོ།^༣ ཞེས་བཤད་པའི་ཤེས་པར་
 བྱེད་པ་ལས་སོ། །

འོ་ན་སྟོན་པས་རྒྱ་རྒྱུད་གསུངས་པའི་དུས་ནི་གང་ཞིག་ཡིན། སྟོན་པ་སངས་རྒྱུ་པའི་དུས་

བྱི་ཅི་ཞིག་ཡིན་སྟེ་མ་ན། དེ་ཡང་ཞིབ་ཏུ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ལོ་འདི་ནས་བྱི་དྲུག་བརྒྱའི་ལོ་ཡིས་ཞེས་
 མོགས་ཀྱི་མདོར་བསྟུན་དགྲུ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་བསྟན་པའི་ལོ་སྟེ་ལོ་
 དེ་ནས་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་ལྔ་པོ་ཤི་ཉའི་བྱང་ཤལ་ལ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་གྲགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡུང་གི་
 བརྗོད་པ་སྟེ་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པ་ཆེན་པོ་གསལ་བར་འབྱུང་། ཞེས་སྟོན་པས་རྩ་རྒྱུད་བསྟན་པའི་
 ལོ་དེ་ནས་རགས་པ་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་འདས་པའི་འཚོམས་སུ་རིགས་ལྡན་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པ་
 འབྱུང་ཞིང་། ཁམས་ལའི་མདོར་བསྟུན་གསུམ་པ་ལས། འཇམ་དཔལ་རྒྱལ་པོ་གྲགས་པར་གྱུར་ཏེ་
 བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སེའྲེའི་ཁྱི་དེ་ལས་ལོ་བརྒྱའི་བར་དུ་ཆོས་བསྟན་ཏོ། ཞེས་པས་འཇམ་དཔལ་
 གྲགས་པའི་ལོ་བརྒྱ་སྟེ་བདུན་བརྒྱ། ཡང་ཁམས་ལའི་མདོར་བསྟུན་དགྲུ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ནས་
 གྲུ་ཡི་ལོ་བརྒྱ་ལྔ་མས་ཀྱིས་ཞེས་པ་ནི་གྲགས་པ་མུ་དན་ལས་འདས་པ་དེ་ནས་གྲུ་ཞེས་པ་ལོ་བརྒྱ་ད་
 བརྒྱ་ནས་དེས་པར་ཞེས་པ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་མ་ཁའི་ཡུལ་དུ་གྲུ་གྲོའི་ཆོས་དག་རབ་ཏུ་འཇུག་
 བར་འབྱུང་ཏེ། ཞེས་པ་ལྟར་བདུན་བརྒྱའི་སྟེང་དུ་གྲགས་པ་འདས་ནས་གྲུ་གྲོའི་འཇུག་པའི་བར་གྱི་
 བརྒྱད་བརྒྱ་བསྟན་པས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ། དེའི་སྟེང་དུ་མེ་མཁའ་རྒྱ་མཚོའི་ལོ་བཞི་བརྒྱ་དང་གསུམ་བསྟན་
 པས་ལོ་སྟོང་དགྲུ་བརྒྱ་དང་གསུམ་སྟེ། སྟོན་པས་རྩ་རྒྱུད་གསུངས་པ་ནས་ཅིས་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་ཉེར་གཅིག་
 འདས་པ་ཡན་ཆད་ལ་ལོ་སྟོང་དགྲུ་བརྒྱ་དང་གསུམ་འོང་། དེ་ལ་རབ་བྱུང་ལ་སོགས་འདས་པ་ལྔ་མས་
 བསྐྱེས་ཞེས་གསུངས་པས་ལོ་སྟོང་དགྲུ་བརྒྱ་དང་གསུམ་པ་དེའི་མཐའ་འམ་ཅིས་ལ་ཉིས་བརྒྱ་ཉེར་
 གཅིག་གི་ཐ་མའི་ལོ་དེ་ཟད་པ་མེ་སྟག་ཡིན་པར་གྲུབ། དེ་འདྲའི་ལོ་སྟོང་དགྲུ་བརྒྱ་དང་གསུམ་པོ་དེ་
 དྲུག་ཅུས་བསོམ་ཏེ་མེ་སྟག་ནས་དེའི་གོང་རྩོལ་ཏུ་འདས་པའི་དྲུག་ཅུ་སྟོར་དུ་ལོངས་སྤྱོད་ནས་དོར་
 བས་སྟག་ཞེ་གསུམ་འོང་། ཞེ་གསུམ་པོ་དེའི་ཐོག་མ་དེ་མེ་སྟག་ནས་ཡར་བབས་པའི་ཉི་སྟོལ་གྱི་ད་
 གིང་པོ་སྟེ་ལོ་ལོག་པས་གིང་སྟེ་དེའི་ཅིས་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་ཉེར་གཅིག་གི་མཇུག་ནས་ཡར་བབས་པའི་
 སྟོང་དགྲུ་བརྒྱ་དང་གསུམ་པའི་ཐོག་མ་དང་། ལོ་དྲུག་བརྒྱ་ནས་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པ་འབྱུང་བར་གྱུར་
 བསྟན་པའི་ལོ་དྲུག་བརྒྱའི་ཐོག་མ་འདེམ་ཡིན་ནོ།

དེ་ཡང་དྲུག་བརྒྱ་ནས་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ་འབྱུང་ཞེས་པའི་དྲུག་བརྒྱ་ཡང་རིགས་པའི་

དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོན་པས་ཅ་རྒྱུད་གསུངས་པའི་ལོ་དང་ལོ་དུག་བརྒྱུད་ཐོག་མ་ཤིང་སྒྲིབ་པར་
 དེར་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་གིས་ཅ་རྒྱུད་བསྐྱུས་ཏེ་འགྲེལ་པ་མཛད་པ་སོགས་ཀྱི་ལོ་འགའ་ཟུང་གཞུག་
 དགོས་སོ། །དེ་ཡང་ལོ་གུངས་རི་ཙམ་ཞིག་གཞུག་དགོས་ན། མདོར་བསྐྱུས་གསུམ་པ་ལས། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་ངེས་པ་དེའི་ཕྱིར་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྟོང་ཐུག་བཅུ་གཉིས་པ་དང་རྒྱས་འགྲེལ་སྟོང་
 ཐུག་དུག་ཅུ་པ་ཡང་གསྐྱུ་ལ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་གྱི་སྐད་གཞན་གྱིས་སྒྲེགས་པམ་ལ་བྲིས་ནས་རྒྱལ་པོ་
 ལྷ་བ་བཟང་པོས་གྲོང་བྱེ་བ་ཐུག་དགུ་བཅུ་ཅ་རྒྱུག་གཞན་པ་རྣམས་ལ་རབ་ཏུ་བསྟན་ཏོ། །དེ་ཉིད་དེ་
 ལ་མོས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཉན་ཞིང་བསྐྱུགས་ཏེ་རང་གི་སེམས་ལ་བཟུང་ནས་གཞན་དག་ལ་ཡང་རྒྱ་
 ཆེར་རབ་ཏུ་བསྟན་ཏོ། །རྒྱུད་བསྟན་པའི་དུས་དེ་ནས་ལོ་གཉིས་པ་ལ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་
 ཀྱི་རྒྱུད་སྐད་དུ་དེ་ལྟར་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་རྒྱ་འཕུལ་བསྟན་ནས་སྒྲུལ་པའི་སྒྲུ་གང་ནས་བྱོན་པ་
 ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྒྲུ་དེ་ཉིད་དུ་གཤེགས་སོ། ། །ཞེས་གསུངས་པས་ལྷ་བཟང་ཉིད་ཀྱིས་ཅ་རྒྱུད་
 དང་རྒྱས་འགྲེལ་བསྟན་པའི་ལོ་གཉིས་པ་ལ་ལྷ་བཟང་གཤེགས་པར་གསུངས་པའི་ལྷ་བཟང་གཤེགས་
 པའི་ལོ་གཅིག་ །དེའི་གོང་གི་ཅ་རྒྱུད་སྐད་པ་དང་རྒྱས་འགྲེལ་སྟོང་ཐུག་དུག་ཅུ་པ་མཛད་པ་སོགས་ལ་
 ལོ་གཉིས་ཏེ་ལྷ་བ་བཟང་པོས་ཅ་རྒྱུད་རྒྱས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ཐོག་མར་བསྟན་པ་ནས་གཤེགས་
 པའི་བར་ལ་ལོ་གསུམ་དུ་བྱེད་དགོས་པ་ནི་རྒྱུད་ཀྱི་ཁམས་ལའི་གོ་སྒྲུ་ལས། གསྐྱུ་ལ་ཞེས་རབ་ཏུ་བྲགས་
 པའི་ཀ་ལ་པར་ནི་དཔལ་ལྷན་རྒྱལ་པོ་ཉི་མ་འགའ་ཞིག་གིས། །ལྟ་ཡི་དབང་པོ་རབ་མཚོག་མི་ཡི་བདག་
 པོར་བཞག་ནས་ཁྱོད་ནི་རང་གི་གནས་སུ་འགོ་བར་གྱིས། །ཞེས་པའི་ཉི་མ་འགའ་ཞིག་ཅས་པ་ནི་
 རྒྱབས་མང་པོར་ལོ་གསུམ་ཁྱོགས་གསུམ་ལ་ཉི་མ་འགའ་ཞིག་ཅས་བཤད་པ་དང་ཕྱོགས་མཐུན་པ་
 ཡིན་ནོ། །

ལྷ་བཟང་གི་ལོ་གསུམ་པོ་ལོ་དུག་བརྒྱུད་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་བཟང་
 ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྒྲུ་དེ་ཉིད་དུ་གཤེགས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དེ་མ་ཐག་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས།
 དེ་ནས་ལྟ་དབང་གིས་ལོ་བརྒྱུད་བར་དུ་རྒྱུད་སྟོན་པར་མཛད་དེ། དེ་བཞིན་དུ་གཟི་བཞིན་ཅན་དང་ལྷ་
 བས་བྱོན་དང་ལྟའི་དབང་ལྷུག་དང་སྒྲུ་ཆོགས་གཞུགས་དང་ལྟའི་དབང་ལྷན་གྱིས་གྲུང་དོ། ། །ཞེས་

རྒྱལ་པོ་དྲུག་པོ་དེ་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱ་པར་བཤད་པས་སོ། །རྒྱ་མཚན་དེ་པས་ན་རྒྱ་བ་བཟང་པོ་ལ་ལོ་གསུམ་
དང་། རྟོན་པས་ཅ་རྒྱུད་གསུངས་པའི་ལོ་གཅིག་སྟེ་ལོ་བཞི་པོ་དེ་དྲུག་བརྒྱའི་ནང་དུ་མི་གཏོགས་པས་
ཅ་རྒྱུད་གསུངས་པ་ནས་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་ན་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པ་འབྱུང་ཞེས་པའི་དྲུག་བརྒྱ་རྒྱས་པའི་
དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་ན་རྒྱལ་པོ་གྲགས་པ་འབྱུང་བར་ཡུང་བརྟན་པའི་ལོ་དྲུག་བརྒྱའི་ཐོག་མ་གྱིང་སྟེ་
གོང་གི་ལོ་བཞི་བ་ལྷགས་འབྲུག་གི་ནག་པའི་ཉ་ལ་རྟོན་པས་ཅ་རྒྱུད་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། མཆོག་མི་
འབྱུར་གྱི་མདོར་བསྟུས་ལས། འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱང་ང་ལྟ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་ན་
གསྐྱ་ལའི་ཡུལ་དུ་གྲུའི་རིགས་ལ་ལྷ་མོ་རྣམས་རྒྱལ་མའི་མངལ་ནས་ལྷའི་དབང་ལྡན་གྱི་སྤྲས་རིགས་
ལྡན་གྲགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འབྱུང་བར་འབྱུར་རོ་^{༡༡} ཞེས་གསུངས་གིང་རྟོན་པས་ཅ་རྒྱུད་བརྟན་ནས་ལོ་
དྲུག་བརྒྱ་ན་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ་འབྱུང་བར་ཡང་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ལྟ་ངན་ལས་
འདའ་བའི་ལོ་དེ་ལ་ཅ་རྒྱུད་གསུངས་པ་ཡིན་པས་དཔལ་པོ་ལྷགས་འབྲུག་གི་ལོ་ནི་རྟོན་པས་ཅ་རྒྱུད་
གསུངས་པའི་ལོ་དང་རྟོན་པ་ལྟ་ངན་ལས་འདས་པའི་ལོ་ཡང་ཡིན་ནོ།།

དེས་ན་རྟོན་པ་འབྱུངས་ནས་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་བཞུགས་གིང་གྲགས་པའི་ས་གའི་ཉ་ལ་ལྟ་ངན་
ལས་འདས་པ་ཡིན་པས་རྟོན་པ་འབྱུངས་ནས་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་བ་ཚུས་ལྡན་ས་ཡོས་ནས་ཡར་བབྱངས་
པའི་ཞེ་དྲུག་བ་རྒྱལ་བ་གིང་ཉ་ལ་རྟོན་པ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྒྱ་
མཚན་ཡང་ཚུས་ལྡན་ས་ཡོས་ནས་ཡར་བབྱངས་པའི་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་བ་དྲུག་པོ་ལྷགས་སྟེ་ནི་རྟོན་པའི་
འབྱུངས་ལོར་གྲུབ་ལ། མདོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོ་ལས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་ལ་ཉི་ཤུ་ཅ་དགུ་
བཞེས་ནས་ཁབ་ནས་བྱུང་སྟེ་ལོ་དྲུག་ཏུ་དཀའ་བ་སྟོན་པར་འབྱུར། དེ་ནས་བདུད་རྩིས་རྟོགས་པར་
འབྱུར་བར་མཐོང་རོ་^{༡༢} ཞེས་གསུངས་པས་ལྷགས་སྟེ་ནས་མར་བབྱངས་པའི་ལོ་ཉེར་དགུ་བ་ཀྱུན་
འཛིན་ས་པོ་བྱི་བ་ལ་ཁབ་ནས་བྱུང་། ས་བྱི་དང་པོར་བྱས་པའི་ལོ་དྲུག་འདས་པའི་རྒྱལ་བ་གིང་རྟོན་ས་
ཡོས་ནས་ཡར་བབྱངས་པའི་ལོ་ཞེ་དྲུག་བ་ཡིན་པས་རྒྱལ་བ་གིང་རྟོན་པའི་ས་གླ་བ་དབྱིད་རྩ་བ་རྒྱུང་
གི་ཉའི་མཚན་མོའི་བྱ་ན་ཐ་མའི་ཆ་རྒྱུ་ལེངས་འཆར་པའི་འཆམས་རྩ་རྩུང་བ་ལ་ཉེ་བཞུགས་པར་

ཞག་དེ་ལ་རྒྱ་བ་རྒྱ་གཙན་གྱིས་བརྒྱད་པར་བཤད་ཚུལ་ནི་འདུལ་བ་ལུང་ལས། བཙོམ་ལྟན་
འདས་གྱིས་རྒྱ་ན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་བརྟེན་པ་ན་གཤགས་འཛིན་མ་ལ་ཡང་ཁྱེའུ་ཞིག་བཙན་སོ། །རྒྱ་བ་
ཡང་རྒྱ་གཙན་གྱིས་ཟིན་ཏེ་ཞེས་དང་། འདི་བཙན་པ་ན་རྒྱ་བ་ཡང་རྒྱ་གཙན་གྱིས་ཟིན་པ་དེ་པས་
ན་ཁྱེའུ་མིང་ཡང་རྒྱ་གཙན་ཟིན་ཞེས་བདགས་སོ། །ཞེས་པ་དང་། མཛོན་པར་འབྱུང་པའི་མདོ་
ལས། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་ལ་རང་གི་རྩིས་འུ་ན་མས་གྱིས། ལྷ་དཔེས་པ་རྩེད་ཏུ་གསོལ།
གཞོན་ལུས་རྒྱ་ན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་བརྟེན་སོ། །དེ་ཐོས་པ་དང་ཉི་མ་དེ་ཉིད་ལ་གཤགས་འཛིན་
མ་ལ་ཡང་ཁྱེའུ་ཞིག་བཙན་སོ། །བདུད་ཅི་ཟས་ལ་ཡང་ཁྱེའུ་ཞིག་བཙན་སོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཉིན་མོ་

ཟླ་བ་ཡང་སྐྱ་གཅན་གྱིས་ཐེན་ཏེ་^{༡༥} ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་སོ།།

འོན་ཏྲུང་པ་ལྟ་བུ་ལས་འདེད་འཁར་ཅ་རྒྱུ་གསུངས་པ་ཡིན་ན། ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་པ་ནག་པའི་ཉ་ལ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཏེ། འགྲེལ་ཆོག་འདིས་སྟོན་པ་ས་གའི་ཉ་ལ་སངས་རྒྱས་པའི་ལོ་ཕྱི་མ་དེའི་ནག་པའི་ཉ་ལ་ཅ་རྒྱུ་གསུངས་པར་བརྟན་པས་སོ་ཞེ་ན། འདིའི་འགལ་སྟོང་ལ་ཐམས་ཅད་མཆིན་པ་ཆོས་རྗེ་བླ་མེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་རྣམས་ནི། ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་པ་ནག་པའི་ཉ་ལ་ཞེས་པ་དང་། ལྟ་བུ་ལས་འདས་ནས་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་ན་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པ་འབྱུང་བ་གཉིས་ཀ་ཆད་མར་མཛད་ཅིང་། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ལོ་ངོ་གཉིས་པ་དེ་ལ་ཅ་རྒྱུ་གསུངས་པར་ཡང་མཛད་ནས་འགྲེལ་ཆོག་གཉིས་མི་འགལ་བའི་འཆད་ཚུལ་མང་དུ་མཛད་ལ། ཆོས་རྗེ་བློ་གསལ་རྒྱལ་བ་^{༡༦} རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ། ང་ལྟ་བུ་ལས་འདས་ནས་ཞེས་པ་ནི་རྒྱ་དཔེ་ལ་མཆོད་ཐུང་ལྷས་ལ་ཤོར་བས་མ་དག་གསུང་ལྟེ་ཐོ་ཞེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་རྣམས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ལོ་ངོ་གཉིས་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཅ་རྒྱུ་གསུངས་པར་བཞེད་དོ།།

དེ་ལྟར་བཞེད་པ་ནི་མི་འཐད་པར་གོ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་སྟོན་པ་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་ཀྱི་ས་གའི་ཉའི་མཆོད་མོ་ཟླ་བ་སྐྱ་གཅན་གྱིས་བཟུང་བར་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ཤོར་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་ན་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པ་འབྱུང་བར་གསུངས་པའི་དུག་བརྒྱའི་ཐོག་མའི་ལོ་དེ་ཉི་ཤུ་ལ་བྱེད་ཤིང་ཕོ་སྤུ་ཡིན་པས་ཤིང་སྤྱི་དེ་དང་དེའི་ཐུ་མ་ཚུ་ལྷག་ཆུད་ལྷགས་སྤྱུལ་ལྷགས་འབྲུག་ས་ཡོས་ས་སྟག་རྣམས་དང་། ཤིང་སྤྱི་དེའི་ཕྱི་མ་ཤིང་བྱ་རྣམས་གང་ཡང་རྩད་བ་ཞིག་གི་ས་གའི་ཉ་ལ་ཟླ་བ་གཟུང་འཛིན་ཡོད་དགོས་པ་ལ་དེ་རྣམས་གང་གི་ཡང་ས་གའི་ཉ་ལ་གཟུང་འཛིན་མེད་པར་རི་མོས་འབྲུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱིས་པ་ཐམས་ཅད་བྱེད་ཕྱིས་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་དག་པར་འདོད་པའི་ཕྱིས་ལོ་གཉིས་བརྒྱ་ཉེར་གཅིག་གི་མཇུག་ཏུ་ཤར་བའི་ཕྱིས་འཕྲོ་རྣམས་གཞིར་བཞག་ཏེ་རྣམ་དག་གི་ཡར་ལོག་གི་ཕྱི་བུས་པ་ན་ལོ་དེ་རྣམས་གང་གི་ཡང་ས་གའི་ཉའི་མཆོད་མོ་ལ་ཟླ་བ་ལ་སྐྱ་འབྲུལ་ཐེལ་བ་མ་གཏོགས་གཅན་ཁྱགས་པའི་རི་མོ་འཆར་བ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་དོ།།

འོན་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ས་གའི་ཉའི་སྐྱ་ལེངས་འཆར་བའི་ཆོ་བཅོམ་ལྡན་འདས་སྤྱུ་ཐུབ་པ་

མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ་དེ་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་ཞིང་ཐེག་པ་གསུམ་བརྟན་པ་
 མཛད་ནས་སྐྱབ་བ་བཅུ་གཉིས་པ་ནས་པའི་ཉ་ལ་སྤྱི་རྒྱུ་ཀ་ཏ་ཀ་ར་^{༡༩} ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་སངས་
 རྒྱས་པའི་ལོ་ངོ་གཉིས་པའི་ནས་པའི་ཉ་ལ་ཅ་རྒྱུ་གསུངས་པར་བརྟན་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྙམ་ན། དེ་
 ལྟར་དུ་གོ་བའི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ལུགས་ཀྱི་སྐྱབ་བ་དང་པོ་ནས་སྐྱབ་ཁོན་དང་། བཅུ་གཉིས་པ་དཔོ་སྐྱབ་
 ཁོན་ར་བཟུང་བ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། དོན་ལ་གནས་པ་འདི་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དགོངས་པ་ལ་
 ཡང་སྐྱབ་བ་རྒྱམས་ཡར་ངོ་ཕྱོན་འགྲོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་མར་ངོ་ཕྱོན་འགྲོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་
 ལས་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆོན་གསེབ་སྐྱབ་བ་རྒྱམས་ཀྱི་དང་པོ་དང་དཔོ་སྐྱབ་སྐྱབ་བ་བཅུ་གཉིས་པ་
 དང་། གཉིས་པ་མར་ངོ་ཕྱོན་འགྲོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་གསེབ་སྐྱབ་བ་སྐྱབ་བ་རྒྱམས་ཀྱི་དང་པོ་དང་ནས་
 སྐྱབ་སྐྱབ་བ་བཅུ་གཉིས་པར་མཛད་དོ། །དེ་ལྟར་མཛད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དགོངས་
 པས་དུས་ཀྱི་ཐོག་མ་ནི་དབྱིད་མཉམ་ལུག་ཁྲིམ་དུ་ཉི་མ་ཞུགས་པའི་དཀར་ནག་གི་ཕྱོགས་གཉིས་གང་
 ཡང་རུང་བ་ལ་འཛོག་ལ། ཉི་མ་ལུག་ཁྲིམ་དུ་ཞུགས་པའི་ཉི་བར་འཆར་བའི་དུས་ནི་ཡར་ངོ་ཕྱོན་འགྲོའི་
 ནག་སྐྱབ་ཁོའི་ཆོས་གཅིག་ནས་གནམ་གང་གི་བར་གང་ཡང་རུང་བར་ངེས་ལ། དེའི་ཡང་ཆོས་གཅིག་ནས་
 བཅོ་ལའི་བར་ལ་ཉི་མ་ལུག་ཁྲིམ་དུ་ཞུགས་པའི་ཉི་བར་ཤར་བའི་ཆོ་དུས་ཀྱི་དང་པོ་ལུག་ཁྲིམ་ཡར་ངོ་
 ཕྱོན་འགྲོ་ནས་སྐྱབ་དང་སྐྱོར། ཆོས་བཅུ་དུག་ནས་གནམ་གང་བར་ལ་ཉི་མ་ལུག་ཁྲིམ་དུ་ཞུགས་པའི་
 ཉི་བར་ཤར་བའི་ཆོ་དུས་ཀྱི་དང་པོ་ལུག་ཁྲིམ་མར་ངོ་ཕྱོན་འགྲོའི་ས་གསེབ་བ་དང་སྐྱར་ནས་ས་ག་
 སྐྱབ་བ་སྐྱབ་བ་དང་པོ་དང་ནས་སྐྱབ་སྐྱབ་བ་བཅུ་གཉིས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། ཁམས་ལའི་མདོར་བསྐྱས་
 དགྲ་པ་ལས། ལུག་པོའི་རྩྭའི་དུམ་ཐུ་འདིར་ལུག་ལ་ཉི་མ་གནས་པས་དབྱིད་ཀྱི་དུས་སུ་ས་གའི་སྐྱབ་བ་
 བྱེད་དོ།^{༢༠} །ཞེས་གསུངས་པས་སོ།།

སྒྱིར་སྐྱབ་པའི་འཛོག་རྒྱུ་དེ་ལྟར་དུ་མཛད་པ་བཞེན་དུ། སྐྱབ་བ་བཅུ་གཉིས་པ་ནས་པའི་ཉ་ལ་
 ཞེས་སངས་མར་ངོ་ཕྱོན་འགྲོའི་ས་གསེབ་སྐྱབ་བ་སྐྱབ་བ་རྒྱམས་ཀྱི་དང་པོ་དང་། ནག་སྐྱབ་སྐྱབ་བ་བཅུ་གཉིས་
 པར་བྱས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པར་ངེས་ཏེ། བཅུ་གཉིས་པ་ནས་པའི་ཉ་ལ་ཞེས་སོགས་ནི། ནག་
 པའི་མཐར་ཐིག་གར་པོའི་ཆོས་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཡིན་ཞིང་། ནག་པའི་མཐར་ཐིག་ཞེས་སོགས་

དེས་ནག་ཟླའི་ཉ་ནག་ཟླའི་མཐའ་རུ་བཤད་པ་དང་། ཟླ་བ་བརྒྱ་གཉིས་པ་ནག་པའི་ཉ་ལ་ཞེས་པའི་
གོང་དེ་ཉིད་དུ། འཇགས་པའི་ཡུལ་འདིར་དཀར་པོའི་ཆོས་གཅིག་ལ་སོགས་པ་ཆ་བཙོ་ལྷའི་མཐར་
ནག་པའི་ཆོས་གཅིག་འཇུག་པ་ས་གའི་ཉི་ཟླ་རེངས་འཆར་བའི་ཆེ། ཞེས་ནག་ཉི་མཐར་ནག་པའི་
ཆོས་གཅིག་འཇུག་པ་ས་ག་ཟླ་བ་དང་ཟླ་བའི་ཐོག་མར་བཤད་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་འཇམ་པའི་
དབྱངས་ཀྱང་ར་མུ་རན་ལས་འདས་ནས་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་ན་ཞེས་སོགས་སྟོ་སོར་བཞག་ཅིང་། འགྲེལ་ཆེ་ག་
ནམས་འགལ་མེད་དུ་འཆད་ཚུལ་དེ་ལྟར་བྱས་ཏེ་ར་འབྲོ་སྤྲུལ་⁹¹ ནམས་དང་དཔལ་ལྷན་སྤྲུལ་དམ་པ་
དང་བད་དཀར་ཞལ་ལུང་ལས་བཤད་པ་ལྟར་བཙོམ་ལྷན་འདས་མུ་རན་ལས་འདའ་ཁའི་ནག་ཟླའི་ཉ་
ལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྩ་རྒྱུད་གསུངས་པ་ཉིད་འཐད་པར་མཐོང་ངོ་། །མདོར་བསྟན་ན་རྟོན་པས་རྩ་
རྒྱུད་གསུངས་པའི་དུས་ལ་དོགས་པ་སྟེ་བའི་གནས་ནི་མུ་རན་འདའ་ཁའི་དུས་ཀྱི་ལོ་དང་སངས་རྒྱས་
པའི་དུས་ཀྱི་ལོ་ཐུ་མ་དེ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། སངས་རྒྱས་པའི་ལོ་ངོ་གཉིས་པ་དེ་ཡིན་པར་བྱས་ན་སངས་
རྒྱས་པའི་དུས་ཀྱི་ས་གའི་ཉི་མཆོན་མོ་ཟླ་བ་གཟའ་འཛིན་རི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་ས་རིས་ལ་མི་འཆར་བའི་
ཕྱིར་རོ།

ཁ་ཅིག་ འཇམ་དབྱངས་ཆོས་མགོན། གིས་ལོ་དྲུག་བརྒྱའི་གོང་གི་རྩ་རྒྱ་སྟོ་སོགས་ཀྱི་ས་གའི་ཉ་ལ་
གཟའ་འཛིན་གྱི་རི་མོ་འཆར་བར་བྱས་པ་ནི་བྱེད་ཅིས་ཀྱི་ཡར་ལོག་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་སྟུབ་
ཚུལ་འདི་ལ་རྟོང་དྲུག་བརྒྱ་གྲ་གཉིས་ཀྱི་བར་གྱི་ཉི་མ་དང་གཟའ་ལ་མང་ཉུང་གི་ཉེས་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་
པས་མི་འཐད། ཁ་ཅིག་ ཆོས་རྒྱལ་བྱང་པ་⁹² ལུགས་སྟུལ་ཁྱུ་མཆོག་གི་ས་གའི་ཉ་ལ་གཟའ་འཛིན་ཉིན་
མོ་འོང་བའི་ཚུལ་དུ་བཀོད་པ་ས་རིས་སྟུབ་ཚུལ་དག་ཀྱང་ཟླ་བ་ལ་སྟུག་ཅན་ཞུགས་པའི་དུས་ཉིན་མོ་
ཡིན་པ་ལ་ཟླ་བ་གཟའ་འཛིན་གྱི་ཐ་སྟོན་མེད་ཅིང་། མདོན་པར་འཕྱུར་བའི་མདོ་ལས། དེ་ནས་རྒྱལ་
པོ་ཟས་གཙང་ལ་རང་གི་སྟེས་སུ་ནམས་ཀྱིས། ལྟ་དཔྱིས་པ་སྟེད་དུ་གསོལ་ཞེས་པ་ནས། དེ་ཉིད་ཀྱི་
ཉིན་མོ་ཟླ་བ་ཡང་སྟུག་ཅན་གྱིས་ཟེན་ཏོ།⁹³ ཞེས་ཟླ་བ་སྟུག་ཅན་གྱིས་བཟང་བ་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་
གི་འཁོར་གྱི་སྟེ་པོ་ནམས་ཀྱིས་མིག་གིས་མཐོང་བ་ལྟ་བུར་གསུངས་གིང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཉིན་མོ་ཞེས་
པའང་ཞག་གཅིག་གི་ཅིས་ལ་ཉིན་ཅིས་ཞེས་བཟོད་⁹⁴ པ་དང་འདྲ་བར་གཟའ་འཛིན་བྱུང་བའི་ཉིན་

ཞག་དེ་ལ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཉི་མོ་ཞེས་སྒྲུ་སྒྲུ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་སྟོན་པ་མུ་རན་ལས་
འདེལ་ཁའི་ནག་ཉ་ལ་ཙ་རྒྱ་དག་སྒྲུ་རས་པ་དང་། མུ་རན་ལས་འདེལ་ཁའི་དུ་ས་ནི་དཔལ་པོ་ལྷགས་
འབྲུག་གི་ས་ག་ལྷ་པའི་ཉའི་ཐུན་ཐ་མའི་ཆ་ཡིན་པར་གྲུ་པ་བས་ལྷགས་འབྲུག་དེ་ནས་ཡར་བཟངས་
པའི་ལོ་གྲུ་གཅིག་པ་ལྷགས་སྟེ་ནི་སྟོན་པའི་འབྲུངས་ལོ་ཡིན་པར་གྲུ་བཅིང་། དེའི་ལྷ་བ་དང་ཆོས་དང་
གཟའ་སྐར་སོགས་ཅི་ལྟར་ཡིན་པ་ནི་ཞིབ་པར་བད་དཀར་ཞལ་ལུང་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

༥ གཉིས་པ་སྒྲུ་པ་པོས་ཅི་ལྟར་བསྐྱུ་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། ཙ་རྒྱ་དག་ལྟར་བསྐྱུ་པའི་
ཚུལ་དང་། བསྐྱུ་པ་སྒྲུ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི་མདོར་བསྐྱུ་པ་གསུམ་པ་ལས། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་རས་པ་དེའི་ཕྱིར་ཙ་པའི་རྒྱ་དག་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྟོང་ཐུག་ཅུ་གཉིས་པ་དང་རྒྱས་འབྲེལ་
སྟོང་ཐུག་དུག་ཙ་པ་ཡང་ཤུ་ལ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་གྱི་སྐད་གཞན་གྱིས་སྟེགས་བམ་ལ་བྲིས་ནས་
རྒྱལ་པོ་ལྷ་པ་བཟང་པོས་གོང་བྱེ་བ་ཐུག་དགུ་བཅུ་ཙ་དུག་ན་གནས་པ་ནམས་ལ་རབ་དུ་བསྟན་
ཏོ།^{༡༤} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྟོན་པས་ལྷགས་འབྲུག་གི་ནག་ཉ་ལ་ཙ་རྒྱ་དག་སྒྲུ་རས་པ་རྒྱལ་པོ་ལྷ་པ་
བཟང་པོས་སྟེགས་ལ་བཟུང་སྟེ་ཤུ་ལར་བྱོན་ནས་སྟོན་པ་མུ་རན་ལས་འདེལ་ཁའི་རྗེས་སུ་ཤུ་ལའི་
ཡུལ་གྱི་སྐད་ཀྱིས་ཙ་རྒྱ་དག་དང་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྒྱས་འབྲེལ་སྟོང་ཐུག་དུག་བཅུ་པ་ཡང་སྟེགས་
བམ་ལ་བྲིས་ཏེ་གོང་བྱེ་བ་ཐུག་དགུ་བཅུ་ཙ་དུག་ན་གནས་པའི་རྒྱལ་པོ་དགུ་བཅུ་ཙ་དུག་སོགས་སྐལ་བ་
དང་ལྷན་པའི་གང་ཟག་ནམས་ལ་ལྷགས་འབྲུག་ནས་རྒྱ་དེའི་པར་གྱི་ལོ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་བསྟན་ཅིང་།
རྒྱ་དག་བསྟན་ཅིན་པའི་དུས་རྒྱ་དེ་ནས་ལོ་གཉིས་པ་རྒྱལ་པོ་སྟེགས་ཅན་ནམས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་རྒྱའི་
སྐད་དུ་དུས་ཀྱི་ལམོར་ལོའི་དཀྱིལ་ལམོར་བཞེངས་ཏེ་རྒྱ་འབྲུལ་བསྟན་ནས་གཤེགས་སོ།།

ལོ་ན་དཀྱིལ་ལམོར་གནས་གང་དུ་ཅི་ལྟར་དུ་བཞེངས་སྟུམ་ན། ཀ་ལཱ་པའི་གོང་གི་ལྟོ་སྟོགས་
ན་མ་ལ་ཡའི་རྒྱུད་མོས་ཆོལ་རྒྱར་དཔག་ཆད་བཅུ་གཉིས་པ་ཀ་ལཱ་པའི་གོང་གི་ཆད་དང་མཉམ་པ་ཡོད་
པ་དེའི་དུས་སུ་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲུ་ལའི་རང་བཞིན་ཅན་ལྟ་དང་ལྟ་མོའི་བདག་ཉིད་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་གྲུ་བཞི་
སྟོ་བཞི་ལ་སྒྲུའི་དཀྱིལ་ལམོར་གྱི་ཙ་ཐིག་ལྷན་གྱི་ཆད་གྲུ་བཞི་བརྒྱ་ཡོད་པ་དྲ་བབས་བཞི་དང་དུར་ཁོང་
བརྒྱ་དཀྱིས་བརྒྱན་པ་དུ་བ་ལྷས་སྟོང་པ་ལྱི་ལོ་ལ་ལྟོ་ས་ལ་སོགས་པའི་ཁོར་ཡུག་བཞི་དང་རྩོ་རྩོ་

འཕྲེང་བས་བསྐྱོར་བ་སྟེ། སྤྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱེད་ཀྱི་ཚད་ཀྱི་དབུས་སུ་གསུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
བཞི་སྒོ་བཞི་པ་རྟ་བབས་བཞིས་བརྒྱན་པ་ར་བ་ལྷས་བསྐྱོར་བ། གསུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱེད་ཀྱི་
ཚད་ཀྱི་དབུས་སུ་ཐུགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བཞི་སྒོ་བཞི་རྟ་བབས་བཞིས་བརྒྱན་པ་ར་བ་གསུམ་གྱིས་
བསྐྱོར་བ། ཐུགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱེད་ཀྱི་ཚད་ཀྱི་དབུས་སུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཀ་བ་བཅུ་དུག་
གིས་མཛོམས་པའོ། །དེའི་ཕྱེད་ཀྱི་ཚད་ཀྱི་དབུས་སུ་བརྒྱ་འདབ་མ་བརྒྱད་པ་སྟེ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་མཚན་
ཉིད་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སྒོས་བསྐྱར་བཞེངས་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་ཉོན་པ་ལྟ་བུ་འཕེལ་ལས་
འདས་པའི་རྗེས་སུ་རྩ་བ་བཟང་པོས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྩ་རྒྱུད་བསྐྱས་པ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་འཕགས་པའི་ཡུལ་འདིར་བཅོམ་ལྷན་
འདས་ཡོངས་སུ་ལྟ་བུ་འཕེལ་ལས་འདས་པར་གྱུར་པ་ན་སྤྱད་པར་བྱེད་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཐེག་པ་གསུམ་
སྟེགས་བམ་ལ་བྲིས་ཏེ།^{༡༦} ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཤིན་ཏུ་འཕྱོར་བ་ཡིན་ནོ།།

༡ གཉིས་པ་བསྐྱས་རྒྱུད་རི་ལྟར་བསྐྱས་པའི་ཚུལ་ནི། རྒྱལ་པོ་རྩ་བཟང་གཤེགས་པའི་རྗེས་
སུ་ལོ་དུག་བརྒྱའི་ཐོག་མ་གྱིང་སྟེ་དེ་ནས་བརྒྱུད་སྟེ་ལོ་དུག་བརྒྱའི་བར་ལ་ལྟ་དབང་སོགས་ཆོས་རྒྱལ་
དུག་གིས་རྩ་རྒྱུད་བསྐྱབ། དེ་ནས་མདོར་བསྐྱས་གསུམ་པ་ལས། འཇམ་དབལ་རྒྱལ་པོ་གྲགས་པར་
གྱུར་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སེམྱེའི་ཁྱི་དེ་ལས་ལོ་བརྒྱའི་བར་དུ་ཆོས་བསྐྱབ་ཏེ།^{༡༧} །དེ་ནས་ལོ་བརྒྱ་
རྫོགས་པའི་རྗེས་ལ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱལ་པོ་འཇམ་དབང་གྲགས་པས་རྩ་རྒྱུད་ལོ་བརྒྱའི་བར་
དུ་བསྐྱབ་ནས་དེའི་ལོ་བརྒྱ་པ་ཁྲག་རྒྱུག་ཆུ་ཐག་གི་དཔོ་རྒྱའི་ཉ་ལ། རྒྱ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡུང་
བསྐྱབ་པའི་བྱེད་ཀྱིས་བསྐྱབས་པའི་རྟོབས་དང་། ཉི་མའི་གིང་རྟ་སོགས་དྲང་སྟོང་རྣམས་རྒྱུད་ཡོངས་སུ་
སྒྲིན་ཏེ། ཡང་དག་པའི་ལམ་འཐོབ་པར་མཛོན་པར་ཤེས་པ་ལྷས་མཐུན་པའི་རྒྱལ་པོ་གསུམ་རྒྱལ་པོ་
རྩ་བ་བཟང་པོས་བཞེངས་པའི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཁར་པ་དེར། ཆེད་དུ་བྱ་བའི་
གདུལ་བྱ་ཉི་མའི་གིང་རྟ་སོགས་ཆངས་པའི་དྲང་སྟོང་བྱེད་པ་ཐག་ཕྱེད་དང་བཞི་པོ་བོས་པར་གྱུར་ཏེ། དེ་
ལྟར་པོས་ནས་ངས་པ་བྱིན་པ་ནི། གྱེ་ཉི་མའི་གིང་རྟ་ལ་སོགས་པ་ཆངས་པའི་དྲང་སྟོང་རྣམས་པདག་གི་
ཆོག་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པ་བྱེད་པ་ཉོན་ཅིག །རྩ་བ་ཕྱི་མའི་ནག་པའི་ཉ་འདི་ལ་

ཁྱེད་ཀླམས་ལ་དོ་རྗེ་ཐེག་པའི་བསྟན་པ་སྦྱོན་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་དྲངསྟོང་ཀླམས་སྒྲག་ནས་
འབྲེལ་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་ཆོས་དེ་དང་དྲངསྟོང་ཀླམས་ཀྱི་བསམ་པ་འགལ་བར་གཟིགས་ནས་རྒྱལ་
པོ་གྲགས་པས་གསུངས་པ། བདག་གིས་བཅོམ་ལྷན་འདས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཁང་
པ་འདིར་གཞུག་པར་བྱ་ཞིང་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་སྦྱོན་པར་བྱའོ།།

གཞན་ཡང་བདག་གི་བཀའ་སློང་གི་ཀྱིས་དོ་རྗེའི་རིགས་དང་ལྷན་ཅིག་བཟའ་བ་དང་བཅུང་བ་
དང་། བག་མ་སྒྲང་བའི་འབྲེལ་བ་ཀླམས་ཀྱང་བྱའོ། །དེ་ལྟར་མི་བྱེད་པ་ལྷན་བདག་གི་གོང་བྱེ་བ་ཐུག་
དགུ་བཅུ་ཅུ་དུག་པོར་༡༡ གང་དང་གང་དུ་མོས་པ་དེར་ཁྱེད་ཀླམས་སོང་ཞིག ཀླམ་པ་གཞན་དུ་ན་ལོ་
བརྒྱད་བརྒྱ་འདས་པའི་རྗེས་ལ་ཁྱེད་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་བྱ་དང་ཆ་པོ་ལ་སོགས་པས་སྒྲུ་གྲོའི་ཆོས་དར་བར་
བྱས་ནས་ཞེས་པ་ནས་དེ་བས་ན་ཁྱེད་ཀླམས་ཀྱིས་བདག་གི་བཀའ་བཞེན་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་
དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་གྲགས་པའི་གསུང་ཆད་པ་དང་བཅས་པའི་བཀའ་འདི་མགོ་བོར་ཐོག་ལྷང་བ་བཞེན་
གྱུར་ནས་ཆངས་པའི་དྲངསྟོང་ཀླམས་ཀྱིས་ཉི་མའི་ཤིང་རྟ་ལ་སྦྱས་པ། ཀྱི་ཉི་མའི་ཤིང་རྟ་ཞེས་བོས་ནས།
རྒྱལ་པོ་གྲགས་པ་ལ། བདག་ཅག་ཀླམས་ནི་དོ་རྗེའི་རིགས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོས་ལ་མི་འཇུག་སྟེ།
དེ་བས་ན་ཁྱོད་ཀྱི་བཀའ་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་འགྲོ་བ་མཆོག་གོ། ཞེས་ཞུས་མཛོད་ཅིག་ཅེས་སྦྱས་པ་
དང་ཉི་མའི་ཤིང་རྟ་མི་དབང་གྲགས་པ་ལ་ཞུས་པ། ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་སོགས་
ཡོན་ཏན་བརྗོད་ནས་རང་རང་གི་རིགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་ཞུགས་པ་ཀླམས་ལ་ཐུགས་རྗེ་མཛོད་ཅིག ཅི་སྟེ་
ཐདག་ཅག་གི་ས་གནས་ནི་མི་ཟ་བར་ཁྱོད་ཀྱི་བཀའ་བཞེན་བྱ་བ་ཡིན་པ་དེ་ལྷན་བདག་ཅག་དོ་རྗེའི་
རིགས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་འཇུག་པར་མི་བཞི་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱི་བཀའ་སྒྲུབ་པོ་ཤིང་ཉི་ལྟ་ཁ་བཅན་དང་ལང་
ཀའི་སྒྲིང་གི་བར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་འགྲོ་བ་མཆོག་གོ། ཞེས་ཉི་མའི་ཤིང་རྟ་ཞུས་པ་ལས། རྒྱལ་
པོ་གྲགས་པས་བཀའ་སྒྲུབ་པ། ཁྱེད་ཀླམས་ཤལ་ལོ་ཡུལ་ནས་ལྷུང་དུ་སོང་ཞིག་ཅེས་སོ། །དེ་ནས་
རྒྱལ་པོ་གྲགས་པའི་བཀའ་དེས་ཆངས་པའི་དྲངསྟོང་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལྷ་པོའི་གོང་ནས་བྱུང་སྟེ་ཉི་
མ་བཅུ་པ་ལ་ནགས་ཆལ་གྱི་ནང་དུ་ཞུགས་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ལྟར་དུ་གྱུར་པར་རྒྱལ་པོ་གྲགས་པའི་
མཛོད་པར་ཤེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མཁྱེན་ཏེ། དགོས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་མ་གཟིགས་ནས་དྲངསྟོང་

ནམས་དགུག་པའི་དོན་དུ་འེ་ཞིག་དང་སྤོང་ནམས་སྤོངས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྒྱལ་པོ་གྲགས་པས་བྱུང་
 འཇུག་དང་ཚངས་པ་དང་དྲག་པོའི་རིགས་ནམས་སྤོངས་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་འེ་འཛིན་ལ་
 ལྷོམས་པར་ཞུགས་སོ། ཉིང་འེ་འཛིན་དེ་དང་ལྷའི་བྱིན་གྱིས་སྤྲུབས་ཀྱི་སྤྲོབས་གྱིས་དང་སྤོང་དེ་ནམས་
 བགས་ཚལ་དེ་ཉིད་དུ་སྤོངས་པར་གྱུར་བ་དང་དེ་ན་གནས་པའི་རི་ཁྲོད་པ་ལ་སོགས་པ་ནམས་གྱིས་དང་
 སྤོང་ཐམས་ཅད་བཅིངས་ནས་ཁྱེད་ཉིད་ཀྱི་ལ་འཁོར་གྱི་ཁང་པ་དེ་ཉིད་དུ་མའི་དབང་པོ་གྲགས་པའི་
 ཞབས་དྲུང་དུ་དོར་བ་དང་སྤོངས་པ་ལས་སད་དེ་རྒྱལ་པོ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཁང་པ་དང་མ་ལ་ཡའི་
 རྒྱུད་མོས་ཚལ་ནམས་མཐོང་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་མཐོང་བ་ན་ལ་མཚན་ཐོབ་སྟེ་འཛོམས་དུ་གྱུར་པའི་ཆོག་
 དག་སྤྲུམ་པ་ན་སྤྲུལ་པའི་སྤྱུ་སྟོན་པོ་རྒྱ་མཚོའི་སྤྱོ་གྲོས་གྱིས་རྒྱལ་པོ་གྲགས་པའི་བསྐྱུགས་པ་བརྗོད་དེ་
 དང་སྤོང་ནམས་ལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ཡའི་དབང་ལུ་པར་གསོལ་བ་ཐོབ་ཅིག་ཅེས་བསྐྱུལ་པའི་ཆོག་དེ་དང་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱིན་གྱིས་སྤྲུབས་གྱིས་ཉི་མའི་གིང་རྟ་ལ་སོགས་པའི་དང་སྤོང་ནམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྤོང་རབ་
 ཏུ་སད་དེ། དེ་ནས་དང་སྤོང་ནམས་གྱིས་ཉི་མའི་གིང་རྟ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་པར་བསྐྱུལ་ཏོ། །དེ་ལྟར་
 བསྐྱུལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་དང་སྤོང་ནམས་དང་ཐབས་ཅིག་ཏུ་རྒྱལ་པོ་གྲགས་པའི་ཞབས་ལ་ཐུག་འཚལ་
 བས་འེན་པོ་ཆེ་དང་གསེར་གྱི་མེ་ཏོག་ནམས་ཀྱི་མཆོལ་བྱས་ནས་སུལ་ཏེ་གསོལ་བ་བཏབ་པོ། །རི་ལྟར་
 བ་འཛིན་རྟེན་དང་འཛིན་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་བསྐྱུར་བ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རྒྱལ་
 པོ་སྤྱོ་བ་བཟང་པོ་ལ་བསྟན་པའི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་སྤོང་ཐུག་བཅུ་གཉིས་པ་དེ་ཉིད་གཞུང་ཏུང་
 དུས་མཆོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ལས་བཏུས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཡང་དག་པར་སྤྱོ་བ་མཛད་ནས་
 ཚངས་པའི་དང་སྤོང་ནམས་ལ་བསྟན་དུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པོ། །

དེ་ནས་ཉི་མའི་གིང་རྟ་གསོལ་བ་བཏབ་པ་དེ་གསལ་ནས་ཚངས་པའི་དང་སྤོང་ནམས་ཀྱི་
 མོས་པའི་བསམ་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བྱིན་གྱི་སྤྲུབས་ཀྱི་སྤྲོབས་གྱིས་རྒྱལ་པོ་གྲགས་པས་
 བསྐྱུས་རྒྱུད་སྤྱད་པར་མཛད་དོ། །དེ་ཡང་རི་ལྟར་མཛད་ན། སྤྱོ་བཟང་པོ་སྤྱོ་བ་ཉི་མའི་གིང་རྟ་སོགས་
 དེ་ནམས་སྤྱོ་བཟང་པོ་ལ་ཞེན་པ་སྤང་བའི་སྤྱད་དུ་དོན་ལ་སྤོན་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་
 ཁ་ཅིག་ཏུ་སྤྱོ་བཟང་དང་། ཁ་ཅིག་ཏུ་གཙོད་འཚམས་ཉམས་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ཏུ་ནམ་དུ་མེད་པ་དང་།

ཁ་ཅིག་ཏུ་དབྱངས་དང་གསལ་བྱེད་ཕྱིས་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ཏུ་རིང་པོ་ཐོབ་པ་ལ་ཐུང་ཅུང་ཐུང་ཅུ་ཐོབ་
པ་ལ་རིང་པོ་དང་། ཁ་ཅིག་ཏུ་རྣམ་དབྱེ་ལྟ་བུ་ལ་རྣམ་དབྱེ་བདུན་པ་དང་། རྣམ་དབྱེ་བཞི་པའི་
དོན་ལ་དྲུག་པ་སྒྲིབ་པ་སོགས་སུ་བྱས་ཏེ་ཕྱིར་བཤེས་པ་ལ་འཛིན་པའི་སྒྲེབ་སྒྲོལ་གྱིས་བཅིངས་པའི་ཡི་གེ་བརྒྱད་
ཁྲི་དྲུག་སྟོང་ལྟ་བུ་ཉི་ཤུའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཆོག་སུ་བཅད་པ་རེ་ལ་ཡི་གེ་བརྒྱད་ཅུ་ཅན་བཞིའི་བདག་ཉིད་
ཅན་གྱི་ཆོག་སུ་བཅད་སྟོང་དང་སྟུ་མ་ཅུའི་བདག་ཉིད་ཅན་དང་པོའི་སངས་རྒྱུས་ཅན་རྒྱ་དམར་སྟོང་སྟུག་བཅུ་
གཉིས་པ་ལས་བསྐྱེད་ཏེ་དྲང་སྟོང་རྣམས་ལ་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྩ་རྒྱུད་མདོར་བསྐྱེད་གསུམ་པར་
དྲངས་པ་ལས། དེས་ན་སྟོང་པོའི་དོན་བསྐྱེད་འདི། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་སོགས་པདག་འདོད་དོ། །འབྲེང་
འཛིན་ཆོག་སུ་བཅད་སྟུ་མ་ཅུ་ནི། །ལྷག་པའི་ཐོག་སུ་བརྒྱ་ལེུ་ལྷས། །དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་དག་རྩོགས་
པར་ནི། །སྒྲུ་བའི་རྒྱལ་པོས་སྟོན་འགྱུར་ཏེ། །སྟུང་པར་བྱེད་པ་པོ་ཡང་འདི། ༡༩ །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འོན་དུང་ལྷན་གྱི་རྩོམ་པ་ལྟར་གསལ་སོགས་ལ་ཆོག་སུ་བཅད་སྟོང་ཞེ་གཉིས་དང་། གྱི་རྩོ་
དང་སྟུའི་འགྱུར་ལ་སྟོང་ཞེ་གསུམ་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་རྩ་བའི་འགྱུར་རྣམས་ལ་མ་རྒྱུད་པའི་མཆོག་མི་
འགྱུར་དུ་དྲངས་པའི་ཡི་གེ་སུ་ལེུའི་ཆོག་སུ་བཅད། ལས་ནི་ཉོན་མོངས་ལས་ཏེ་དེ་ལས་སྟུག་བསྐྱེད་དུ་
འགྱུར་ཉོན་མོངས་ཉིད་ནི་རང་གི་སྟུག་བསྐྱེད་ལས། །ཞེས་སོགས་ཆོག་སུ་བཅད་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་པ་དང་།
དཔལ་ལྷ་མོ་འཁོར་ཐོས་ལྟ་ཡི་ལྟོན་པ་སྤྱང་པོའི་བདག་དང་། །ཞེས་སོགས་ཆོག་སུ་བཅད་བརྒྱ་གཉིས་
པ་དང་གཉིས་ཏེ་ཆོག་སུ་བཅད་སྟོང་ཞེ་ལྟ་འོར་བ་རི་ལྟར་ཡིན་སྟུ་མ་ན། དཔལ་ལྷན་དཔལ་གྱི་ཞེས་
སོགས་ཡི་གེ་སུ་ལེུའི་ཆོག་སུ་བཅད་ཞེས་བརྒྱ་དགཉིས་པ་མན་ཆད་གྱི་ཆོག་སུ་བཅད་བཅུ་དང་། ཁྱོད་
ནི་མ་དང་ཁྱོད་ནི་མ་སྟེ་ཞེས་སོགས་ནད་ལའི་ཆོག་སུ་བཅད་ཐམ་དང་། དཔལ་ལྷན་དུས་གྱི་ལམོར་ལོ་
ཞེས་སོགས་ཁམས་ལའི་ཆོག་སུ་བཅད་གོ་བཞི་པ་དང་། རབ་མཆོག་སྐུ་གཞི་དག་ལ་ཞེས་སོགས་
ཁམས་ལའི་ཆོག་སུ་བཅད་བརྒྱ་ཞེད་གྲུ་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོག་སུ་བཅད་བཅུ་གསུམ་རྒྱལ་པོ་གྲགས་པ་
དཔེ་ཉི་མའི་གིང་རྟའི་གསུང་ཡིན་གྱི་རྩ་རྒྱུད་ལས་བརྒྱུས་པ་མ་ཡིན་པར་ངེས་གིང་། ཡི་གེ་སུ་ལེུའི་
ཆོག་སུ་བཅད་དགྲུ་བཅུ་ཅན་བཞི་པ་ཡང་རྩ་རྒྱུད་ལས་བརྒྱུས་པ་མིན་ཞེས་ཟེར་བ་དང་བཅས་པའི་བཅུ་
བཞི་དང་། རྩ་རྒྱུད་རྩ་རྒྱུད་ནས་མ་བརྒྱུས་པའི་ཆོག་སུ་བཅད་གཅིག་ཡོད་པར་མདོན་ཏེ་བརྟག་པར་བྱ་

བསྐྱར་བའི་དུས་ཀྱི་སྤྲོད་ཆ་ཐོ་དག་ནི་འདས་སྐྱུང་པ། །དེ་ཡི་དུས་སུ་ངེས་པར་མ་ཁའི་ཡུལ་དུ་སྐྱེ་བའི་
 ཆོས་ནི་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་དག་ཏུ་འགྱུར།^{੧੩} །ཞེས་རིགས་ལྡན་གྱི་རིགས་སུ་སྐྱུང་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་
 ལག་པ་སྟེ་གཉིས་ཀྱིས་དུས་ཉེ་བཞི་བསྐྱར་བའི་རིགས་ལྡན་གྲགས་པའི་སྤྲོད་ཆ་དཀར་དང་ཆ་ཐོ་བཟང་
 ཐོ་སོགས་བསྐྱུང་འདས་པའི་མཐའ་དེར་མ་ཁའི་ཡུལ་དུ་སྐྱེ་བའི་འཇུག་པར་བཤད་པས་སོ། །དེས་ན་
 གྲགས་པ་འདས་ནས་ལོ་བསྐྱུང་བསྐྱུན་སྐྱེ་མ་ཁའི་ཡུལ་དུ་འཇུག་པར་བཤད་ཅིང་། གྲགས་པ་
 འདས་ནས་སྐྱེ་བའི་འཇུག་པའི་བར་ལ་བད་དཀར་སོགས་རིགས་ལྡན་བསྐྱུང་འབྱུང་བར་བཤད་པ་
 བད་དཀར་ནས་གིན་ཏུ་བཟང་གི་བར་རིགས་ལྡན་བསྐྱུང་ཐོ་དེས་ལོ་བསྐྱུང་བསྐྱུར་ཆོས་བསྟན་པར་
 གྲུབ་པོ།

དེ་ལྟར་ན་གྲགས་པ་ནས་གིན་བཟང་གི་བར་རིགས་ལྡན་དགུ་སྟེ། ཅ་རྒྱུད་མདོར་བསྟུས་
 གསུམ་པར་བྲངས་པ་ལས། ༡གྲགས་པ་རིགས་ལྡན་རིགས་ཀྱང་སྟེ། །དེ་ནས་རིགས་ལྡན་པ་བྲང་
 དཀར། ༢བཟང་ཐོ་རིགས་ལྡན་གསུམ་པ་སྟེ། །དེ་བཞིན་བཞི་པ་ལྷན་རྒྱལ་ལོ། ༣བཤེས་གཉེན་
 བཟང་ཐོ་ལྷན་ཆེན་ཐུག་། །བདུན་པ་ལྷུབ་འཇུག་སྤྲུལ་པའོ། ༤ཉི་མ་གྲགས་དང་འགྱུར་ཏུ་བཟང་།^{੧੪}
 །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་སོ། །གིན་བཟང་འདས་མ་ཐག་གི་རྗེས་དེར་སྐྱེ་བའི་ཞུགས་པ་དང་རིགས་ལྡན་
 རྒྱུ་མཆོ་རྣམ་རྒྱལ་ཁྱིམ་གྱི་ཐོག་ཏུ་བྱོན་པ་དུས་མཉམ་ཞིང་རྒྱུ་མཆོ་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་ལོ་བསྐྱུང་བསྐྱུན་ཅུ་ཅ་གཉིས་
 ཀྱི་བར་དུ་ཆོས་བསྟན། དེའི་མཇུག་ཏུ་རིགས་ལྡན་རྒྱལ་དཀར་ལོ་ཉིས་བསྐྱུང་ཉེར་གཅིག་གི་བར་དུ་
 ཆོས་བསྟན་པ་ཡིན་པས་ཆོས་རྒྱལ་དུ་གྲགས་པའི་རིགས་ལྡན་ཉེར་གསུམ་པོ་གཞན་རྣམས་ལོ་བསྐྱུང་བར་
 མཆུངས་ཀྱང་། རྒྱུ་མཆོ་རྣམ་རྒྱལ་དང་རྒྱལ་དཀར་གཉིས་ལོ་བསྐྱུང་པ་ལས་ཆོས་མང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་
 ལྟར་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཆོན་ལང་མདོར་བསྟུས་དགུ་པ་ལས། འདིར་བྱེད་པ་ལ་ངེས་པ་ནི་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་དུས་ནས་ལོ་བསྐྱུང་བསྐྱུན་འཇམ་དཔལ་གྱི་དུས་སོ།^{੧੫} །ཞེས་པ་ནི་རྒྱལ་པོ་གྲགས་པ་བྱུང་
 མ་ཐག་པའི་དུས་བསྟན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དེ་ནས་ལོ་བསྐྱུང་བསྐྱུན་སྐྱེ་བའི་དུས་སོ། །ཞེས་པ་འདིས་
 སྐྱེ་བའི་ཞུགས་པ་ཐག་པའི་དུས་བསྟན་པ་དེ་བཞིན་དུ། སྐྱེ་བའི་དུས་དེ་ལས་བསྐྱུང་ཅུ་ཅ་གཉིས་ཉེར་གསུམ་
 པའི་བསྐྱུང་བསྐྱུན་པ་ནི་རྒྱལ་དཀར་གང་གིས་ཉེར་བྱེད་པ་རྣམས་པར་སྐྱེད་པ་རིགས་ལྡན་རྒྱལ་

དཀའ་དུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་སྐྱོ་མ་ཁར་ཞུགས་ནས་ཅིས་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་ཉེར་གཅིག་གི་
མུ་གཡམ་ཆད་ལ་ལོ་མེ་མཁའ་རྒྱ་མཚོ་འདས་པའི་ལོ་མེ་མཁའ་རྒྱ་མཚོ་ལ་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་ཙུ་
གཉིས་དམན་བ་ཅིས་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་ཉེར་གཅིག་གི་ཐོག་མ་དེ་རིགས་ལྡན་རྒྱལ་དཀའ་ལྷུང་མ་ཐག་པའི་
དུས་ཡིན་པར་བརྟན་སྟབས་དང་། ལོ་མེ་མཁའ་རྒྱ་མཚོ་འཛོག་པ་ཡང་སྐྱོ་སྐྱོ་ཞུགས་ནས་རི་ཙམ་སོང་གི་
འདས་ལོའི་གངས་རྟོགས་པ་དགོས་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནའང་རྒྱལ་པོ་གཉིས་པོ་དེའི་ལོ་གངས་བྱེ་བྲག་ཏུ་
རྟོགས་པའི་ཆེད་ཀྱང་ཡིན་ནོ།

དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་རིགས་ལྡན་ཐམས་ཅད་ལོ་བརྒྱ་བར་ལྷ་མ་རྣམས་བཞིན་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ་
ཞེ་ན་མི་འཐད་དེ། མ་ཁའི་ཡུལ་དུ་སྐྱོ་སྐྱོ་ཐོག་མར་ཞུགས་པ་ནས་རིགས་ལྡན་དྲག་པོས་སྐྱོ་སྐྱོ་འཛོམས་
པའི་བར་གྱི་སྐྱོ་སྐྱོའི་ཆོས་ཀྱི་གནས་ཆད་ནི་ལོ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ཡིན་ཞིང་། སྐྱོ་སྐྱོ་ཞུགས་པ་དང་ཁྱི་ཐོག་
ཏུ་ཐེབས་པ་དུས་མཉམ་པའི་རིགས་ལྡན་རྒྱ་མཚོ་རྣམ་རྒྱལ་ནས་རིགས་ལྡན་དྲག་པོ་འཁོར་ལོ་ཙུ་གྱི་
བར་ལ་རིགས་ལྡན་བརྒྱུག་ལས་མེད་པས་སོ། །དེས་ན་རྒྱ་མཚོ་རྣམ་རྒྱལ་དང་རྒྱལ་དཀའ་ལ་ལོ་བཞི་
བརྒྱ་དང་གསུམ་དུ་བྱས་ན་སྐྱོ་སྐྱོའི་གནས་ཆད་དང་གིན་ཏུ་འགྲིག་པ་ཡིན་ཏེ་རིགས་ལྡན་ཉི་མ་ནས་
དྲག་པོའི་བར་རིགས་ལྡན་བརྒྱ་བཞིས་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱད་དང་། རྒྱ་མཚོ་རྣམ་རྒྱལ་དང་རྒྱལ་དཀའི་ལོ་བཞི་
བརྒྱ་དང་གསུམ་སྟེ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་དང་གསུམ་འོང་པས་སོ། །སྐྱོ་སྐྱོའི་གནས་ཆད་ཀྱང་ལོ་སྟོང་བརྒྱད་
བརྒྱ་ཡིན་ཏེ། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱད་ཕྱི་མ་ལས། དེ་ལ་བཙོ་བརྒྱད་ལོ་ཡིས་བརྒྱ་ལྷག་བརྒྱུ་ཉེ་བརྒྱ་
ཡིས་འཕགས་པའི་ཡུལ་གྱི་མ་ཁ་ལ་སོགས་པར། །སྐྱོ་སྐྱོ་རྣམས་ཀྱི་གྲགས་པ་གང་དང་གང་ཞིག་ཐུན་ཅན་
ཀྱུར་པ་དེ་རྣམས་བདག་གིས་བྱངས་ལྷུང་སྟེ།^{༡༦} །ཞེས་དང་། །ཁམས་ལའི་གོ་སྐྱའི་རྩ་ནང་འབྱུར་
གསར་ལས། དེ་ལྟར་དུས་ལྷ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་དུས་བཞིའི་དུས་སུ་སྐྱོ་སྐྱོའི་ཆོས་ནི་རབ་ཏུ་འཇུག་
པ་སྟེ། །ལོ་ནི་བརྒྱད་དང་གཅིག་གི་བརྒྱད་ནི་དེས་བར་གནས་ཏེ་དེ་ནས་སྐྱོ་སྐྱོའི་ཆོས་ནི་ཉམས་པའོ།^{༡༧} །
ཞེས་གསུངས་ཏེ་བརྒྱད་དང་བརྒྱ་གཅིག་གི་བརྒྱར་ནི་ཞེས་པའི་དོན་ནི་ཅིས་ཀྱི་གནས་གཞན་འགོད་
པའི་རིམ་པ་སྟེ། དེ་ཡང་མཇུག་ཏུ་བརྒྱད་བཀོད། དེའི་གོང་དུ་གཅིག་བཀོད་དེ་བརྒྱས་བསྐྱར་བས་སྟོང་
བརྒྱད་བརྒྱ་འོང་བའོ། །དེ་ལྟར་ན་རྒྱ་མཚོ་རྣམ་རྒྱལ་མན་ཆད་ཀྱི་རིགས་ལྡན་གྱི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱོ་

ཆེད་ཆད་བསྐྱེད་པ་ལེ་ལོ་གྲངས་དང་སྒྲིབ་ཀྱི་འགན་ཆད་སྒྲིབ་དགོས་པ་དང་། རྒྱ་མཚོ་ཆོས་རྒྱལ་དང་
རྒྱལ་དཀའི་ལོ་གྲངས་བྱུང་པར་བར་བཤད་པ་འདིས་རིགས་ལྡན་ཉི་མ་སོགས་ལྷག་མ་བཅུ་བཞི་པོ་ལོ་
བཟུང་བར་གྲུབ་པོ།

རྒྱ་མཚོ་ཆོས་རྒྱལ་སོགས་བཅུ་དྲུག་པོ་ནི་ཅ་རྒྱུད་ལས། ༡༡.རྒྱ་མཚོ་ཆོས་རྒྱལ་༡༡.རྒྱལ་དཀའ་
དང་། ༡༢.རིགས་ལྡན་ཉི་མ་བཅུ་གཉིས་པ། ༡༣.སྒྲིབ་ཆོས་གཞུགས་དང་༡༤.ལེ་ལོ་དང་། ༡༥.མཐའ་
ཡས་དང་ནི་༡༦.སྒྲིབ་དང་། ༡༧.དཔལ་སྒྲིབ་༡༨.སྒྲིབ་ཀྱི་ཆོས་པར་གཞོན། ༡༩.སྒྲིབ་པོ་ཆེ་དང་༢༠.མ་
འགགས་པ། ༢༡.མི་ཡི་སྒྲིབ་༢༢.དབང་ལྷན་ཆེ། ༢༣.མཐའ་ཡས་ཆོས་རྒྱལ་རིགས་ལྡན་དང་། གྲགས་
པ་རིགས་ལྡན་དེ་ནས་སྒྲིབ་། དེ་སྒྲིབ་ལོ་ལོ་ཆེན་པོ་ཅན། རིགས་ལྡན་དྲུག་པོ་འབྱུང་འགྱུར་ཏེ། སྒྲིབ་
མཐའ་ཆུ་མཚོ་གཉིད་འཛིན་གྱིས། གྲྲི་སྒྲིབ་ཆོས་ནི་མཐར་ཕྱེད་པའོ། ཉི་མའི་གིང་ཆུ་ལ་སོགས་ཀྱི།
སྒྲིབ་པ་སྒྲིབ་མཐའ་འབྱུང་འགྱུར་གང་། གྲྲི་བཟང་ཁྱོད་ནི་ཅ་བའི་རྒྱུད། དེ་ནི་རྒྱུད་པར་ཕྱེད་པ་སྒྲིབ་། རྒྱུས་
འགྲེལ་ཕྱེད་པ་པོ་ཡང་ཁྱོད། འདིར་ནི་སྐྱེས་ཅན་ཡོངས་སྒྲིབ་ཕྱེད། འཇམ་པའི་དོ་རྩེ་ལོ་མཚོ་གཉིས་
རྒྱུས་འགྲེལ་ཕྱེད་པ་པད་འཛིན་དང་།^{༡༡} ཞེས་པ་ལྟར་པོ།

དེ་ལྟར་ན་རྒྱལ་པོ་སྒྲིབ་པ་བཟང་པོ་ནས་རིགས་ལྡན་དྲུག་པོ་འཁོར་ལོ་ཅན་གྱི་བར་ལ་
རྒྱལ་པོ་སྒྲིབ་ཅ་རྒྱུད་གཉིས་དང་། འཁོར་ལོ་ཅན་དེ་ཡང་ཆོ་ལོ་བརྒྱུ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་ཁམས་
ལེའི་གོ་སྒྲིབ་ལས། སྒྲིབ་ཅ་རྒྱུད་གཉིས་གདན་གྱི་མཐར་ནི་ལྷ་མིན་དྲུག་པོ་ཆོ་ལོ་བརྒྱུ་པ་ལྷག་ན་
འཁོར་ལོར་འགྱུར་།^{༡༢} ཞེས་གསུངས་པ་དང་། འདི་ནི་དཔལ་ལྡན་འཇམ་པའི་དོ་རྩེ་ལོ་མཚོ་གཉིས་
བུད་པ་དོ་རྩེ་ལོ་རིགས་ཀྱི་རིགས་ལྡན་ཏེ།^{༡༣} ཞེས་རྒྱལ་པོ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ་འཇམ་དབྱངས་
ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དང་། རིགས་བཞི་དོ་རྩེ་ལོ་རིགས་སྒྲིབ་པས་པས་རིགས་ལྡན་ཏུ་གསུངས་གིང་། གདན་ནི་ཉི་
ཤུ་ཅ་ལྷ་པོ་ཆོས་མེས་པའི་ཡོངས་སྒྲིབ་གྲངས་པ་དེ་ཡི་ནང་ནས་ཏུས་ཀྱི་མཐར་། རིགས་ལྡན་རིགས་
ལྷ་སྒྲིབ་དབང་པོ་ལྷ་ཡི་མཚོ་གཉིས་བུད་པ་དྲུག་པོ་ལོ་རིགས་ལྡན་འབྱུང་བར་འགྱུར་།^{༡༤} ཞེས་རིགས་
ལྡན་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ་ནས་དྲུག་པོ་འཁོར་ལོ་ཅན་གྱི་བར་ཉིང་ལྟར་གྲངས་དེས་པ་དང་། སྒྲིབ་
པའི་བཅུ་པའི་ཏུས་བཞི་དོ་རྩེ་ལོ་མཚོ་གཉིས་ཀྱི་མཐར་རིགས་ལྡན་དྲུག་པོ་འབྱུང་བར་ཡང་གསུངས་སོ། དེ་

ལྷ་ལུང་དྲག་པོ་འཁོར་ལོ་ཅན་དེས་ལྷོན་པ་ཤུག་ཐུབ་པའི་སྒྲགས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཚོད་ལྷན་གྱི་མཐར་ཐུར་
 པ་གླ་གློ་མ་ཁར་ཞུགས་ནས་ལོ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་སོང་བའི་མཐའ་རིགས་ལྷན་དྲག་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ལོ་
 གོ་བདུན་བཞེས་པའི་དུས་དེར་ལྷ་ཆེན་བཅུག་ཉིས་ལ་སོགས་པའི་གྲོགས་དང་བཅས་པའི་དམག་དཔུང་
 གིས་བསྐོར་ཏེ་ཤརྩ་ལའི་གནས་ནས་འཕོན་ནས་རྩ་བོ་ཤི་ཏའི་ལྷོ་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་བྱོན་ཏེ་གླ་གློ་
 རྣམས་དང་དེ་དག་གི་དཔུང་གྲོགས་ལྷ་མིན་ལ་སོགས་པའི་དམག་ཆོགས་རྣམས་འཛམ་གླིང་རྒྱུ་རྩ་
 འདིར་གཡུལ་དུ་བཅོམ་སྟེ་རང་གི་ཆོས་དོ་རྩེ་ཐེག་པ་ལ་གླ་གློ་དང་གླ་གློ་དེའི་ཆོས་ལ་ཞུགས་པའི་མི་
 གཞན་རྣམས་ཀྱང་བཀོད་ནས། དེ་ནས་འཛམ་གླིང་རྒྱུ་རྩ་འདི་ནས་གཡུལ་བསྐོར་གྱིས་དུམ་ཁུ་བཅུ་
 གཅིག་པོ་གཞན་རྣམས་སུ་ཡང་རིམ་གྱིས་བྱོན་ཏེ་ལྷོན་པ་ཤུག་ཐུབ་པའི་དོ་རྩེ་ཐེག་པའི་བསྟན་པ་ཚོད་
 ལྷན་གྱི་མཐར་སོང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཉམས་པ་གསོས་པུ་ཏེ་གླིང་བཅུག་ཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་རྒྱལ་བའི་དོ་རྩེ་
 ཐེག་པའི་བསྟན་པ་རྫོགས་ལྷན་དུ་བྱེད་དོ། །དེ་ལྷ་ལྷན་ནས་འཁོར་ལོ་ཅན་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་ཆེའི་ཆད་
 ལོ་བརྒྱ་རྫོགས་པའི་རྩེ་ས་སུ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྲས་འཛམ་དཔལ་གྱི་སྒྲུལ་པ་ཆངས་པ་དང་སྒྲུབ་རས་
 གཟིགས་ཀྱི་སྒྲུལ་པ་ལྷའི་དབང་པོ་གཉིས་དོ་རྩེ་ཐེག་པའི་ཆོས་ལྷོན་པ་པོར་བསྐོས་ནས་བྱ་ངན་ལས་
 འདའོ། །དེ་ཡང་ཆངས་པ་ནི་རྩ་བོ་ཤི་ཏའི་བྱང་ཤརྩ་ཡང་ལོ་བརྒྱད་བརྒྱའི་བར་དུ་ཆོས་ལྷོན་པ་པོར་
 འགྱུར་ཞིང་། ལྷའི་དབང་པོ་ནི་རྩ་བོ་ཤི་ཏའི་ལྷོ་ལྷོགས་འཕགས་པའི་ཡུལ་ལ་སོགས་པར་ཆོས་ལྷོན་པ་
 པོར་འགྱུར་རོ། །

དེ་ལྷ་ལྷན་ལོ་ཅན་གྱིས་རྒྱལ་བའི་དོ་རྩེ་ཐེག་པ་ཚོད་ལྷན་གྱི་མཐར་ཐུར་པ་དེ་རྫོགས་
 ལྷན་དུ་བྱས་པའི་བསྟན་པ་དེ་ཡང་རིམ་ལྔ་ལྷན་ནས་། ས་དུམ་ཁུ་རེ་རེར་ཡང་ལོ་སྟོང་དང་བརྒྱད་བརྒྱ་
 བརྒྱད་བརྒྱར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞུགས་པའི་གྲོགས་ལྷན་། རྫོགས་ལྷན་གསུམ་ལྷན་གཉིས་ལྷན་ཚོད་
 པའི་དུས་ནི་དུས་པའི་ཆད་ཀྱིས་སྤྲི་དག་ལ་དེས་པར་རྒྱུ་པུ་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྷ་དྲག་པོ་འཁོར་
 ལོ་ཅན་གྱིས་བསྟན་པ་གསོས་པུ་པའི་དུས་བཞི་གནས་པ་གླིང་བཅུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་བསྐོས་ས་
 པའི་ཡུན་ཆད་དུས་པ་ལོག་མིན་པའི་ཞག་རེའི་ཆད་མི་ལོ་ཉིས་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་བཅུ་
 གཉིས་ཀྱིས་བགོས་པས་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་རེ་འཕོབ་པ་གླིང་བཅུ་གཉིས་པོ་རེའི་དུས་བཞི་གནས་པའི་

ཡུན་ཚད་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ཡང་རྫོགས་ལྡན་གསུམ་ལྡན་གཉིས་ལྡན་ཚད་དུ་སྟེ་དུས་བཞི་རེ་རེ་ཡུན་ཚད་ནི་ཁམས་ལེ་ལས། རེ་རེ་དག་གི་ཚད་ནི་དུས་དང་མདའ་ཡིས་བསྒྲུར་བའི་མི་རྣམས་དག་གི་ལོ་བརྒྱ་གང་ཡིན་པའོ།^{༥༥} །ཞེས་སྤྱིར་བཏུ་གཉིས་པོའི་རྫོགས་ལྡན་སྟེ་དུས་བཞི་རེ་རེ་བསྒྲུབས་པའི་ཡུན་ཚད་ལྟ་བུར་བཞི་བརྒྱར་གསུངས་ལ། །དེ་ལ་བཏུ་གཉིས་ཀྱིས་བཞོས་པས་བཞི་བརྒྱ་ལྟ་བུ་རེ་འཕོབ་པ་སྤྱིར་བཏུ་གཉིས་པོ་རེ་རེའི་དུས་བཞི་སོ་སོའི་ཡུན་ཚད་ཡིན་འོ།།

དེ་ལྟར་ན་བསྟན་པའི་དུས་བཞི་འདི་ལ་ཚན་པ་གཉིས་ཏེ། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པའི་དུས་བཞི་དང་། དྲག་པོ་འཁོར་ལོ་ཅན་གྱིས་བསྟན་པ་བསོས་^{༥༦} པའི་དུས་བཞི་འོ། །རྒྱལ་བ་ཉིད་ཀྱི་བསྟན་པའི་དུས་བཞི་ནི་སྟོན་པ་བྱ་བ་ལས་འདས་ནས་དྲག་པོ་འཁོར་ལོ་ཅན་གྱིས་ལོ་རིལ་པོ་གོ་བདུན་བཞེས་པའི་བར་ལོ་སུམ་སྟོང་སུམ་བརྒྱ་དང་བཞི་རྣམས་ཀྱི་བར་ཏེ། དེ་ཡང་སྟོན་པས་རྩ་རྒྱུད་གསུངས་པ་ནས་རྒྱ་བཟང་གཤེགས་པའི་བར་ལོ་བཞི། དེ་ནས་ལྟ་དབང་ནས་གྲགས་པ་གཤེགས་ཀྱི་བར་ལོ་བདུན་བརྒྱ། དེ་ནས་པད་དཀར་ནས་ཤིན་པ་བཟང་གཤེགས་ཀྱི་བར་ལོ་བརྒྱད་བརྒྱ། དེ་ནས་རྒྱ་མཚོ་རྣམ་རྒྱལ་དང་རྒྱལ་དཀར་གཉིས་ཀྱི་ལོ་བཞི་བརྒྱ་དང་གསུམ། དེ་ནས་རིགས་ལྡན་ཉི་མ་ནས་མཐའ་ཡས་རྣམ་རྒྱལ་ཀྱི་བར་རིགས་ལྡན་བཏུ་གསུམ་ཀྱི་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱ་སྟོང་སུམ་བརྒྱ། དེ་ནས་དྲག་པོ་འཁོར་ལོ་ཅན་གྱི་ལོ་གོ་བདུན་ཏེ་སུམ་སྟོང་སུམ་བརྒྱ་དང་བཞི་འོ།།

གལ་ཏེ་རིགས་ལྡན་དྲག་པོས་ལོ་གོ་བདུན་བཞེས་པའི་དུས་སུ་སྐྱེ་སྐྱོ་བཅོམ་པ་ཡིན་ན་ཁམས་ལའི་གོ་སྒྲའི་རྒྱུད་ལས། སྐྱེ་སྐྱོའི་ཚོགས་ནི་རབ་ཏུ་བཅད་ནས་འཁོར་དང་བཅས་པའི་སྒྲེ་བོ་མི་ཡི་ལོ་ནི་བརྒྱ་ཕྱེད་ན། །རིགས་ལྡན་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ་ལྟ་ཡིས་བཞོད་པའི་ལོ་བྱང་མཐོ་བ་ཀྱི་ལ་གཤི་རྒྱབ་ཏུ་ལོ་^{༥༧} །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཏེ། རྒྱུད་ཚོགས་དེས་དྲག་པོ་འཁོར་ལོ་ཅན་གྱིས་སྐྱེ་སྐྱོ་འཁོར་དང་བཅས་པ་ལྟགས་མེད་པར་བཅད་ཟིན་ནས་ལོ་ལྟ་བུར་བཞེས་པའི་དུས་སུ་རི་བོ་ཀྱི་ལ་གཤི་རྒྱབ་གྲུལ་པའི་གནས་གསྟོན་ལར་གཤེགས་པར་འགྱུར་པར་བཤད་པའི་བྱིར་རོ་སྟུང་ན། །དེའི་སྟོན་མེད་དེ། རྒྱུད་ཚོགས་དེས་རིགས་ལྡན་དྲག་པོས་རང་ལོ་གོ་བདུན་བཞེས་པའི་ལོ་རོ་གོ་བརྒྱད་པའི་དུས་ནས་བརྒྱ་པ་རྫོགས་ཀྱི་བར་ལ་སྐྱེ་སྐྱོའི་ཚོགས་འཁོར་གྱི་སྒྲེ་བོ་དང་བཅས་པ་སྐྱེ་སྐྱོའི་ཚོས་ལ་འཇུག་པ་

རབ་ཏུ་བཅད་ཅིང་། གླིང་བཅུ་གཉིས་པོ་རྣམས་སུ་ཚད་དུས་ཀྱི་མཐའ་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ཉམས་པར་བྱས་
 ཏེ་རང་ལོ་བརྒྱ་བཞེས་པའི་མཐར་རང་གི་སྤྲེལ་ཆངས་པ་དང་ལྟ་དབར་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་བསྐྱོས་ནས་བདེ་
 བར་གཤེགས་པའི་རྗེས་ཀྱི་མི་ལོ་བརྒྱ་ལྟེན་ལྟ་བུའི་བར་ལ་རང་གི་གཞོམ་བྱ་སྒྲ་སྟོ་འཁོར་དང་བཅས་
 པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་རིགས་ལྡན་གྱི་ལམ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །གནས་གང་དུ་འགྲུབ་ན་ལྟ་ཡིས་བཀོད་
 པའི་ལོ་བྱང་མཐོ་བ་ཀྱི་ལ་གཤེན་བྱ་ཏེ་ཤུག་ལར་འགྲུབ་པོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས་སོ། །

གལ་ཏེ་དེ་ལས་གཞན་དུ་རིགས་ལྡན་དྲག་པོས་ལོ་ལྟ་བུ་བཞེས་པའི་དུས་སུ་སྒྲ་སྟོ་འོ་ཆོས་
 བཅོམ་པ་ཡིན་ན་སྟོ་སྟོ་འི་གནས་ཆང་ལ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ལ་ལྟ་བུ་མ་ཆང་བའི་སྟོན་ཡོད་པ་དང་།
 གཞན་ཡང་སུ་མཐུ་ཅ་གཉིས་གང་གྱི་མཐར་ནི་ལྟ་མིན་དགའོ་ཆོ་ལོ་བརྒྱ་པ་ལྟག་ན་འཁོར་ལོར་
 འགྱུར།^༤ །ཞེས་རིགས་ལྡན་དྲག་པོ་ཆོ་ལོ་བརྒྱ་པར་བཤད་ཅིང་། རྗེས་ལྟར་འཆོམས་སུ་སྟོ་སྟོ་འི་
 ཆོས་རྣམས་མཐའ་དག་སྤྱིད་པ་གསུམ་གྱི་སྒྲ་མ་དག་གིས་བཅད་བྱས་ཏེ། །བཅད་ནས་ལོ་ནི་བརྒྱད་
 བརྒྱ་རྣམས་སུ་ཆངས་པ་བཞག་པ་མཇུག་ནས་བདེ་བའི་གནས་སུ་འགོ་བར་འགྱུར།^༥ །ཞེས་སྒྲ་སྟོ་འི་
 ཆོས་བཅད་པའི་མཇུག་ཐོགས་དེ་ཉིད་དུ་ཆངས་པ་ལོ་བརྒྱད་བརྒྱའི་བར་དུ་ཆོས་སྟོན་པ་པོར་བཞག་ནས་
 དྲག་པོ་རང་ཉིད་བདེ་བའི་གནས་སུ་འགོ་བ་སྟེ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་བཤད་པས་སོ། །

དེ་ལྟར་ན་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་སྟོན་པ་ས་གཤི་ཉ་ལ་སངས་རྒྱས་པ་དང་མྱ་ངན་ལས་
 འདས་པར་བཤད་པ་རྣམས་དང་། །ཁམས་ལའི་མདོར་བསྐྱས་གཉིས་པ་ལས། བར་དུ་ནི་རོ་ཞེས་པ་
 དབྱགས་འབྱུང་བ་དང་འཇུག་པ་སུམ་སྟོང་དྲུག་བརྒྱས་དམན་པའི་ཉིས་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་རྣམས་
 འགགས་པས་སོ།^༦ །ཞེས་ཕྱག་ན་དོ་རྗེའི་སྒྲུལ་པ་རྒྱལ་པོ་སྒྲ་བ་བཟང་པོ་རྒྱུད་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་པ་ཆོན་
 པ་གཉིས་མ་འགགས་པའི་ས་བཅུ་པ་བར་བཤད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འཇམ་དཔལ་དང་སྤྱན་རས་
 གཟིགས་ཀྱི་སྒྲུལ་པ་རྒྱལ་པོ་གྲགས་པ་དང་ལྟ་དག་རོ་སོགས་ས་བཅུ་པའི་བྱང་སེམས་སུ་བཤད་པ་
 རྣམས་དང་། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལའི་ཟབ་དོན་ཆགས་བྲལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྟོན་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་འཆད་པའི་
 རྒྱལ་ས་སུ་ཁམས་ལའི་མདོར་བསྐྱས་བརྒྱན་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཆགས་བྲལ་ནི་འཕགས་པ་ཀུན་
 དགའ་བོ་ལ་སོགས་པ་དང་།^༧ །ཞེས་ཟབ་དོན་འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོའི་སྟོན་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་

སོགས་སུ་བཤད་པ་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱུ་དང་སྐུ་ལ་པའི་བྱང་སེམས་ཉན་ཐོས་དང་བཅས་པ་རྣམས་
 གྱིས་མཛད་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་རྣམས་ཇི་བཞིན་དུ་ཞེན་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་དོར་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་
 བ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། ཅ་རྒྱུད་བསྟན་སྐྱོད་སེམས་འགྲེལ་སྒྲོར་གསུམ་དང་བཅས་པའི་
 དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། སངས་རྒྱུ་བཙུམ་ལྷན་འདས་ནི་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཞིང་
 རྒྱུད་གསུམ་ཀྱི་སྒྲོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྣམས་སུ་སྐྱུ་མའི་སྐུ་ལ་པའི་སྐྱ་སྒྲིབ་པ་དང་བྲལ་བ་
 མཐའ་ཡས་པ་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པ་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱད་
 མཐའ་ཡས་པ་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསོལ་བ་འདེབས་པ་པོ་སྤྲོ་ཆོགས་ཀྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་
 ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱད་ལ་རབ་དུ་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་མཆེན་པའི་གསུང་གིས་འཛིག་
 རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་དེ་ཐམས་ཅད་མཆེན་པ་དེ་དུ་མ་མ་
 ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་བསྟན་
 པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱུ་བཙུམ་ལྷན་འདས་སྟོན་ས་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དབང་སྐུ་ག་དུ་གྱུ་ར་པ་མཁའ་པ་སྐྱུ་
 འཕྲུལ་ཆེན་པོ་འཆང་བ་སྐྱུ་འཕྲུལ་ཆེན་པོའི་མིག་འཕྲུལ་དང་ལྷན་པ་འཕགས་པའི་ལུལ་ལུམ་ཁྱི་ནིར་
 ཡུའི་རིགས་མའི་དབང་པོ་ཟེས་གཙང་མའི་ལྷ་མོ་སྐྱུ་འཕྲུལ་ཆེན་པོའི་ལྷ་མས་ནས་བལྟམས་པ་ནི་
 གཞིན་ཅུ་དོན་གྲུབ་ཡིན་ལ།^{༡༩} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡུའི་ཐུབ་པ་སྟོན་གྱི་དུས་ནས་སངས་རྒྱུ་ཟེན་
 སྐུ་ལ་པའི་སྐྱུ་མཐའ་ཡས་པས་སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པའི་དོན་མཛད་བཞིན་པ་ཞིང་འདིར་སངས་
 རྒྱུ་བ་དང་སྐུ་དཔྱད་པས་འདས་པའི་ཚུལ་བསྟན་ཐོབ་དཔ། དེ་བཞིན་དུ་ཕྱག་ནི་རྟེན་འཛིན་དབྱངས་སྐུན་
 རས་གཟིགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་སྟོན་གྱི་དུས་སུ་སངས་རྒྱུ་ཟེན་པ་ས་བཅུ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་
 ཚུལ་བསྟན་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་སོགས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་གནས་ཡིན་ཏེ། ཁམས་
 ལའི་མདོར་བསྟན་གསུམ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འཛིག་རྟེན་དབང་སྐུ་བདག་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
 ལ་དཔྱུལ་བར་ཞུགས་པའི་དུས་སུ་གཤིན་རྗེའི་ཕོ་ཉ་རྣམས་དང་གཤིན་རྗེའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟོད་
 བ་བརྗོད་པ། གང་ཞིག་སྤྲིད་པའི་འཆིང་བ་རྣམས་ལས་གོལ་གྱང་སེམས་ཅན་དོན་དུ་སྤྲིད་པ་འཛིན། །དེ་
 བྱིས་པའི་དོན་དག་སྟོན་མཛད་དུས་ལས་ལས་ཀྱི་འབྲས་ལུག་དོང་མ་ལགས། །སེམས་ཀྱི་དྲིམ་ཡང་དག་

ཡེ་ཤེས་མེས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡུལ་དག་བརྩེ་བས་བརྒྱན། །མཛད་སྤྱོད་རྟག་མིན་སེམས་ཅན་དོན་ལ་དགྲེས་
པའི་སངས་རྒྱུ་ཤེས་ལ་བདག་ཅག་འདུད།^༤ །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

ཁྱད་པར་དུ་ཡང་སྒྲོན་གསལ་ལས། གསལ་བ། འོ་ན་བཙུན་པ་ཀྱུན་དགའ་བོ་ལ་སོགས་པ་
སྤྱད་པར་བྱེད་པར་ཅིའི་ཕྱིར་འཛིག་རྟེན་དུ་གྲགས། སྤྱི་པ། ཀྱུན་དགའ་བོ་ནི་འདིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཀྱུན་ཏུ་བཟང་པོ་སྟེ་ཕྱག་ན་དོ་རྩེ་ཡིན་ལ་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོ་ཡང་དེ་ཉིད་
ལས་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་མདོ་སྟེ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་པོ་འདི་
དག་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ལས་ཕྱག་ན་དོ་རྩེ་སྟེ་ཐོས་ནས་ལྷག་ཆད་མེད་པར་ལན་གཅིག་གིས་འཛིན་
པར་ག་ལ་བྱས།^༥ ཞེས་གསུངས་ནས་དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པའི་གསང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་
སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་གཞན་ཡང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་འཁོར་ལུན་སྤྲུལ་ཆོགས་པ་བཤད་
པར་བྱའོ། །འདི་ལྟ་སྟེ་འཇམ་དཔལ་ནི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཟས་གཙང་མར་གྱུར་ཏོ།^༦ །ཞེས་སོགས་
བྱངས་ནས་བཙམ་ལུན་འདས་ཀྱིས་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་གསུངས་པའི་དུས་ཀྱི་སྟོན་སྤྱད་ཉན་པའི་འཁོར་དང་
བཅས་པ་སྟོན་པ་ཉིད་དང་རྒྱུད་གཅིག་པ་བཙམ་ལུན་འདས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་འབྱུང་དང་། སྤྱོད་མོང་གི་
འཁོར་ཀྱི་རྣམ་པར་བསྟན་པའི་ཀྱུན་དགའ་བོ་དང་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་སོགས་ཀྱང་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་
འབྱུང་རྒྱུད་རྒྱུད་པ་པོ་སོགས་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་བཤད་པ་བཞིན་དུ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལའི་རྒྱུད་འགྲེལ་པ་
དང་བཅས་པའི་མཐར་ཐུག་གི་དགོངས་པ་ཡང་རྒྱལ་པོ་སྤྱོད་པ་བཟང་པོ་སོགས་སྟོན་པས་ཅ་རྒྱུ་ད་
གསུངས་པའི་འཁོར་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་རྒྱུད་སྟོན་པ་པོ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་འབྱུང་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།
བརྟག་གཉིས་ལས། འཆད་པ་པོ་འཆོས་ཀྱང་དང་། རང་གི་ཆོགས་ལུན་ཉན་པར། །འཛིག་རྟེན་སྟོན་
པ་བསྐྱབ་བྱ་དང་། །འཛིག་སྟེན་^༧ འཛིག་རྟེན་འདས་པར།^༨ །ཞེས་པའི་འགྲེལ་པ་དོ་རྩེ་སྟེང་པོས་
མཛད་པ་ལས། འཛིག་རྟེན་འཛིག་རྟེན་འདས་པར། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་བྱིས་པའི་སྟེ་བོ་གང་དག་སངས་
རྒྱུ་བཙུན་མོ་དང་དཔའ་བོའི་བདེ་བ་དང་འཁོར་འདུས་པ་དྲུག་ཆོས་བསྟན་པ་དང་སྟོན་པ་དང་ཉན་པ་
ལ་སོགས་པ་དང་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་དེས་པར་ཡོད་པར་སེམས་པ་དག་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ་
འདི་ལྟར་མ་འོངས་པའི་སྟེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱུ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་བསྟན་པ་

ཡིན་པ། ཡང་དག་པར་ན་སངས་རྒྱས་ནི་དོ་རྩེ་ལྷ་བུའི་སྤྱུ་དང་། སྤང་བོ་ལྷང་མི་གཤོ་བར་ཤེས་
བར་བུའོ།^{༥༥} །ཞེས་གསུངས་པས་སོ།།

གཉིས་པ་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་བསྟན་པའི་གནས་ཚད་དང་བསྟན་པ་སྤྱིའི་གནས་ཚད་སྒྱུར་ཏེ་
བཤད་པ་ནི། མདོ་ཚྭ་གས་ནས་གསུངས་པའི་བསྟན་པའི་གནས་ཚད་ལ་ལོ་སྟོང་དང་ཉིས་སྟོང་སོགས་
མི་འདྲ་བ་མང་པོ་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་མདོ་བསྐལ་བཟང་གི་སྒྲེགས་བམ་ཁ་ཅིག་ཏུ་ལོ་ལྔ་
སྟོང་གནས་པའི་ཞེས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་ཡུམ་གསུམ་གྱི་གཞོན་འཛོམས་སུ་ཡང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་བསྟན་པ་གནས་པ་ནི་ལོ་ལྔ་སྟོང་དུ་གསུངས་ཏེ།^{༤༠} ཞེས་བཤད་པ་དང་། སྒྲོབ་དཔོན་འཇམ་
དཔལ་གྲགས་པས་ཀྱང་ལོ་ལྔ་སྟོང་དུ་གནས་པར་གསུངས་པས་ལོ་ལྔ་སྟོང་དུ་གསུངས་པ་སྐྱ་རི་བཞིན་
བ་དང་། མདོ་ལས་ལོ་སྟོང་ལ་སོགས་པ་ཚུལ་གཞན་དུ་གསུངས་པ་དགོངས་པ་ཅན་དུ་རྣམ་བཤད་ཆེན་
མོ་དེ་ཁོན་ཉིད་སྒྲུང་བར་བྱེད་པར་གསུངས་པ་^{༤༡} བཞིན་དུ་ས་ཞལ་སོགས་མ་ཁས་པ་མང་དག་ཞལ་གྱིས་
བཞེས་ཤིང་དེ་དག་གིས་ཀྱང་འདི་ལྟར་དུ་འཆད་དེ། ལྔ་སྟོང་པོ་དེ་ཉིད་ལྔ་བརྒྱ་པ་སྟག་བཅུར་བཅད་
པའི་ལྔ་བརྒྱ་བ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་རྣམས་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དག་བཅོམ་པ་དང་སྤྱིར་
མི་འོང་དང་རྒྱན་ཞུགས་ཐོབ་པ་མང་དུ་འབྱུང་བས་དག་བཅོམ་པའི་ལེུ་དང་སྤྱིར་མི་འོང་གི་ལེུ་དང་
རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་ལེུ་ཞེས་བྱ་སྟེ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པའི་ལེུ་གསུམ་དང་། དེ་ནས་ལྔ་བརྒྱ་པ་སྟག་གསུམ་
ལ་རིམ་པ་བཞིན་ལྷག་མཐོང་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྷན་པ་མང་དུ་འབྱུང་བས་ལྷག་
མཐོང་གི་ལེུ་སོགས་སྐྱབ་པའི་ལེུ་གསུམ་བཤད། དེ་ནས་ལྔ་བརྒྱ་པ་སྟག་གསུམ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་
མཛོན་པ་མདོ་སྟེ་འདུལ་བ་སྟོན་པ་མང་དུ་འབྱུང་བས་མཛོན་པའི་ལེུ་སོགས་ལུང་གི་ལེུ་གསུམ། ལྔ་
བརྒྱ་པ་ཐ་མ་ལ་ལྟ་སྟོན་རྣལ་མ་མེད་པར་རབ་བྱུང་གི་རྟགས་ཅམ་འཛིན་པས་རྟགས་ཅམ་འཛིན་པའི་
ལེུ་ཞེས་འཆད་དོ། །དེ་ཡང་སྟོན་པ་སྒྲུབ་ལས་འདས་ནས་རྟགས་ཅམ་ཡང་འཛིན་པ་རྟོགས་པ་ཡན་
ཆད་ཀྱི་ལོ་ལྔ་སྟོང་ཡིན་ཏེ་འདི་ཡང་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པའི་བསྟན་པའི་གནས་ཚད་ཡིན་གྱི་དོ་རྟེ་
ཐེག་པའི་བསྟན་པའི་གནས་ཚད་ཀྱི་དཔང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཕྱིན་ཐེག་པ་ལ་རྟགས་ཀྱི་ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མེད་པ་བཞིན་དུ་ཡང་ཕྱིན་ཐེག་པའི་སྟེ་སྟོང་དུ་དོ་རྟེ་ཐེག་པའི་

བསྟན་པའི་གནས་ཆད་འོང་དོན་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་དོ་རྗེ་ཐེག་པའི་བསྟན་པའི་གནས་ཆད་ནི་དཔལ་
 དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུད་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པ་ལས་དངོས་སུ་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་རྟོན་
 པས་ཅུ་རྒྱུ་དྲ་གསུ་ངས་ཤིང་མུ་ངན་ལས་འདས་པའི་ལོ་ནས་རིགས་ལྡན་དྲག་པོས་སྒྲོ་སྒྲོ་ཐོག་མར་
 བཅོམ་པའི་བར་ལ་གོང་དུ་བཤད་ཐིག་པ་ལྟར་གྱི་རྒྱལ་བ་ལྷ་ཀྱུ་ཐུབ་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲགས་ཀྱི་བསྟན་པའི་
 དུས་བཞིའི་ལོ་གངས་སུ་མ་སྟོང་སུ་མ་བརྒྱ་དང་བཞིའི་སྟེང་དུ་རིགས་ལྡན་དྲག་པོའི་གླིང་འདིའི་དུས་
 བཞིའི་ལོ་གངས་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་བསྟན་པས་ལོ་ལྷ་སྟོང་དང་བརྒྱ་དང་བཞི་འོང་ངོ་། །དེ་ལྟར་ན་འདིར་
 བཤད་པའི་བསྟན་པའི་གནས་ཆད་དང་མདོ་ནས་བཤད་པའི་གནས་ཆད་ལ་ལོ་བརྒྱ་ཅམ་གྱི་བྱུང་བར་
 བྱུང་ཡང་རྟོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡར་ཕྱིན་ཐེག་པ་དང་དོ་རྗེ་ཐེག་པའི་བསྟན་པའི་གནས་ཆད་མདོ་
 སྒྲགས་སོ་སོ་ནས་བཤད་པའི་ནམ་གཞག་སོ་སོ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཅུ་
 འགྲེལ་ལས་བྱང་གི་རྒྱ་མི་སྟན་དུ་ཡང་བསྟན་པའི་དུས་བཞི་སྟེ་གཉིས་རིམ་ཅན་དུ་འབྱུང་བར་
 བཤད་ཅིང་། ཡར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་མདོ་སྟེ་ནམས་ལས་རྒྱ་མི་སྟན་པ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པའི་སྟོད་དུ་མི་
 རུང་བར་བཤད་པས་སོ།།

འོ་ན་བསྟན་པའི་གནས་ཆད་དེ་དག་གི་སྟེང་ནས་སྤར་རིམ་ཞིག་འདས་ཤིང་དེ་རིམ་
 ཞིག་ལས་སྟམ་ན། སྤར་རིམ་གྱིས་སྟོན་པ་མུ་ངན་ལས་འདས་ནས་མཛེས་བྱེད་ཚུ་མོ་ཡོས་འདི་ཡན་
 ཆད་ལ་ལོ་སུ་མ་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་དང་བཅོ་ལྷ་འགྲོ་བའི་རྒྱལ་བ་གོད་པ་སོགས་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་བྱུང་ཡང་
 དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཅུ་འགྲེལ་གཞིར་བཞག་ན་སྟོན་པ་མུ་ངན་ལས་འདས་ནས་རྒྱལ་བོ་སྒྲོ་
 བཟང་འདས་ཀྱི་བར་ལོ་བཞི། དེ་ནས་འཛམ་དབའ་གྲགས་པ་གསེགས་ཀྱི་བར་ལོ་བདུན་བརྒྱ། དེ་རྗེས་
 པད་དཀར་ནས་སྒྲོ་སྒྲོགས་ཀྱི་བར་ལོ་བརྒྱ་དྲུག་བརྒྱ། དེ་ནས་ལོ་མེ་མཐའ་རྒྱ་མཚོ་སྟེ་སྟོན་པ་མུ་ངན་ལས་
 འདས་ནས་ཉིས་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་ཉིད་གཅིག་གི་མཐའ་ཡན་ཆད་ལ་ལོ་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་དང་བདུན་འདས་པ་
 བྱི་རྒྱུད་འགྲེལ་ལས་མཐར་ཆགས་སུ་གསུངས་ལ། དེའི་སྟེང་དུ་པའ་ཆོན་ལྷ་ཀྱུ་སྟེ་ལོ་སོགས་པ་དུས་
 འཁོར་བའི་མཐས་པ་སྤར་རིམ་གྱི་གསུང་དག་གཅིག་ནས་གཅིག་དུ་བརྒྱུད་པ་ལས་ལོ་མཛེས་བྱེད་ཚུ་
 ཡོས་འདི་འདས་པ་ཡན་ཆད་ལ་འདས་ལོ་དྲུག་ཅུ་སྟོར་བདུན་དང་ལོ་རྒྱུད་སུ་མ་ཅུ་ཅུ་བདུན་ནམས་

འདས་པར་མཛད་པ་བསྟན་པས་ཉིས་སྟོང་སྟུང་བརྒྱ་དང་རེ་བཞི་འདས་པ། དེ་ནས་ད་ལྟའི་མེ་བུ་འདི་རྫོགས་
 པའི་ས་ཁྱིའདི་ཡན་ལ་ལོ་བརྒྱ་དང་བདུན་ཅུ་དོན་བཞི་སོང་། ཡིན་པས་པར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་བསྟན་པའི་དབང་དུ་བྱས་
 བ་ཏིང་རེ་འཛིན་གྱི་ལེའུའི་དུས་ལས་ལོ་སྟུང་བརྒྱ་རེ་བཞི་འདས་ཤིང་ལྷག་མ་ལོ་ཉིས་སྟོང་དུག་བརྒྱ་དང་
 སོ་དུག་ལུས་སོ། །རྫོ་རྩེ་ཐེག་པའི་བསྟན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དུས་བཞི་སྟུང་མའི་སྟོང་ནས་རྫོགས་ལྷན་
 དང་གསུམ་ལྷན་འདས་ཤིང་གཉིས་ལྷན་གྱི་སྟོང་ནས་ལོ་བདུན་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་འདས་ལ་བརྒྱ་
 དང་བཅུ་བཞི་ལུས། རྫོ་རྩེ་ཐེག་པའི་བསྟན་པ་སྒྱུའི་གནས་ཚད་ལས་ལོ་ཉིས་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་དང་བཞི་
 བཅུ་ལུས་སོ། །གཞན་ཡང་ད་ལྟར་གྱི་ལོ་མཛེས་བྱེད་རྒྱ་མོ་ཡོས་འདི་ཡན་ཆད་ལ་རིགས་ལྷན་གྱི་རྒྱལ་
 པོ་མཐའ་ཡས་ཡན་གྱི་བཅོམ་ལྷ་འདས་ནས་བཅུ་དུག་པ་རིགས་ལྷན་ས་སྒྲོང་གིས་ཚོས་བསྟན་ནས་ལོང་བདུན་
 སོང་ཞིང་རྒྱ་ཡོས་འདི་འདས་པའི་རྩིས་ནས་ལོ་དགུ་བརྒྱ་དང་བཞི་བཅུ་འདས་པའི་འཚམས་དེར་རིགས་ལྷན་
 དུག་པོ་འཁོར་ལོ་ཅན་འབྱུང་ཞིང་རྒྱལ་པ་ཤུ་སྟེའི་རྫོ་རྩེ་ཐེག་པའི་བསྟན་པ་དཔལ་དུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་ལྷང་
 རྫོགས་ལ་སོགས་པ་རྫོགས་ལྷན་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་སྟོན་པས་རྩ་རྒྱུད་གསུངས་རྒྱལ་ལ་
 སོགས་པ་བཤད་པའི་གྲིང་བསྐྱང་བ་བཤད་ཟིན་ཏོ།

སྤྱ་མེད་རྒྱུད་ཀྱི་བརྟོག་བྱའི་གཙོ་བོ་གཞུག་མའི་སེམས་དང་ལུས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་སྤྱ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བརྟོག་བྱའི་གཙོ་བོ་གཞུག་མའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་
 ལ་གཉིས། གཞུག་མའི་སེམས་བཤད་པ་དང་། གཞུག་མའི་ལུས་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
 གཞུག་མའི་སེམས་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་དང་རྒྱ་གཞུང་གི་ཁྱུངས་དགོད་པ་དང་། དེ་དག་གི་དོན་རྩེད་
 ཟུང་བཤད་པ་ལོ།

དང་པོ་ནི། ཡེ་གེས་ལེའུ་ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱུས་ཡིན་ཏེ་སངས་རྒྱུས་ཆེན་
 པོ་གཞན་འདིར་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ན་ཡོད་མ་ཡིན།^{༤༩} །ཞེས་དང་། དབང་ལའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས།
 འདིར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟིང་གི་ནང་ན་གནས་པ་ནི་ཡེ་གེས་སོ། །དེ་ཡང་གཞོན་དུ་མེད་པའི་

སྒྲིལ་ཏུ་གྱུར་དེའི་མཚན་ཉིད་དོ།^{༤༣} །ཞེས་དང་། བད་ལའི་མདོར་བསྐྱེད་དང་པོ་ལས། སྒྲིང་བ་ལ་
 བྱི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་བསྐྱེད་པ་ཞེས་པ་ནི་འདིར་ལུས་ལ་བྱུང་བར་བྱ་བ་དང་བྱུང་བར་བྱེད་པའི་འབྲེལ་
 པ་ཀྱུན་རྫོང་གི་ངེས་པར་གནས་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་གི་ལུས་ལ་གནས་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་
 ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ནི་སྒྲིང་བ་སྒྲིལ་ཏུ་ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བརྟག་གཉིས་ལས། ལུས་ལ་ཡེ་ཤེས་ཆེན་
 པོ་གནས།^{༤༤} །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད། །འོན་ཀྱང་སྒྲོ་བུར་
 དྲིམས་བསྒྲིབས། །དེ་ཉིད་བསལ་ན་སངས་རྒྱས་ཉིད།^{༤༥} །ཅེས་དང་། དེའི་དོན་རྒྱུ་འགྲེལ་ལས། གཞོན་
 བས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལྟན་ཅིག་སྒྲིལ་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར་སངས་རྒྱས་སོ།^{༤༦} །ཞེས་དང་
 དེ་བཞིན་དུ་དོན་ལས་ཀྱང་། གཞུག་མའི་རང་བཞིན་བྱིས་པས་མ་མཐོང་བར། །འབྲུལ་པས་བྱིས་པ་བསྐྱེད་
 ཞེས་མངའ་བསྐྱེད་སྒྲིལ་ཏུ་ཞེས་སོ།^{༤༧} །ཞེས་སོགས་ཇི་སྟེད་པ་དག་གོ།

གཉིས་པོ་དེ་དག་གི་དོན་རྒྱུ་ཟུང་བཤད་པ་ནི། དེ་ཡང་གཞུག་མའི་སེམས་འདི་རྒྱུད་འགྲེལ་
 དང་རྒྱ་གཞུང་འདི་དག་ནས་བཤད་པའི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་སྒྲིང་གཞི་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ལ། འདིའི་དོན་
 འཆད་པ་ལ་དུག །གཞུག་མའི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དང་། རང་
 བཞིན་གྱིས་དག་ཚུལ་དང་། དྲིམ་རྣམས་སྒྲོ་བུར་བ་ཡིན་ཚུལ་དང་། དེ་ལམ་གྱིས་སྒྲིང་ཚུལ་དང་། དེ་
 མངོན་དུ་བྱེད་པའི་དུས་སོ།

དང་པོ་ནི་གྲིན་ཏུ་སྒྲིང་བའི་སེམས་ཏེ། རང་ཉིད་མངོན་དུ་འབྱུང་བའི་ཆོས་པའི་མཐའ་ཐམས་
 ཅད་དང་བྲལ་བ་སྒྲིང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་སྤང་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་
 ཅད་སྒྲིང་པའི་རྣམ་པ་དང་ལྡན་པ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་སྐད་ཅིག་
 ཀྱང་རྒྱན་མི་ཆད་^{༤༨} །དུ་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ། རང་གི་ངོ་བོ་དྲིམས་དག་པ་ན་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིང་འབྱུང་བའོ། །འདི་
 ཡང་ཕྱོགས་ཅམ་མཚན་པ་ཡིན་གྱི་འདིའི་གནས་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ནི་མངོན་དུ་བྱས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྫོང་
 པར་མི་སྒྲིང་ན་གཞན་དག་གིས་ལྟ་ཅི་སྒྲིལ་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་དོན་མཛོད་ཀྱི་སྒྲུ་ལས། གཞུག་མའི་རང་
 བཞིན་སུས་ཀྱང་མཚན་དུ་མེད།^{༤༩} །ཅེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གཞུག་མའི་རང་བཞིན་ཆོག་གིས་

བརྗོད་མིན་ཡང་། ཁྲོའི་དཔོན་མན་རག་མིག་གིས་མཐོང་བར་འགྱུར་།^{༡༡} ཞེས་དང་། རོ་རྩའི་འགྲེལ་
 པ་གཉིས་མེད་དོ་རྗེས་མཛད་པར་ལུང་དངས་པ་ལས། འགོ་བ་རྣམས་ལ་རྟག་འཆར་རྒྱ་རྒྱུ་བུ་བུ་
 ལྟར་པ། གང་ཞིག་གིས་ནི་དེ་ཉིད་རྗོད་པའི་དུས་དག་ན། བཅས་ཅད་མཆིན་པ་དག་ཀྱང་ཆོག་གིས་
 ཐོངས་པར་གྱུར་།^{༡༢} ཞེས་སོགས་མང་དུ་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི་རང་བཞིན་ལྟན་སྐྱེས་དང་། འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དང་།
 ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་སེམས་དང་། རང་བཞིན་འོད་གསལ་དང་། གཉུག་མའི་སེམས་དང་། མི་ཤིགས་
 པའི་སེམས་དང་། གཞིའི་ཆོས་སྐྱེ་དང་། སེམས་ཀྱི་དོ་རྗེ་ཞེས་སོགས་རྣམ་གྲངས་དུ་མའི་སྒོ་ནས་རྒྱད་
 དང་རྒྱ་གཞུང་རྣམས་ལས་བསྟན་དོ།།

གསུམ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་དག་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྒྱུན་གཞན་གྱིས་བཟང་རན་དུ་མི་འགྱུར་
 པ་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་དྲི་མའི་རང་བཞིན་དུ་མ་སྐྱེས་པའོ། །དང་པོ་ནི་དཔེར་ན་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ནི་རིན་
 པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོ་བཟང་པོ་དང་མི་གཙང་པ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་རན་པ་རྣམས་ལ་ཡང་
 རྩལ་བྱེད་དུ་འབབ་ཀྱང་དེ་དག་གི་རྒྱུན་གྱིས་བཟང་རན་དུ་མི་འགྱུར་པ་ལྟར་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ཤིན་
 ཏེ་སྒྲ་བ་ཡང་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་གནས་བཟང་པོ་དང་དཔྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་གནས་རན་པ་
 རྣམས་སྤྱུ་འཕྲུག་མོད་ཀྱང་དེ་དག་གི་དབང་གིས་བཟང་རན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་དེ། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ལྟར་
 རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་བྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་དྲི་མའི་རང་བཞིན་དུ་མ་སྐྱེས་པ་ནི་གསེར་གཡའ་དང་བཅས་
 པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་གཡའི་ངོ་བོར་མ་སྐྱེས་ལ། རུ་རྟོག་མ་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་
 ན་ཡང་རྟོག་མའི་ངོ་བོར་མ་སྐྱེས་པ་ལྟར་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ཤིན་ཏེ་སྒྲ་བ་ཡང་ཉོན་མོངས་དང་
 རྣམ་རྟོག་སོགས་ཀྱི་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་རྟོག་སོགས་
 དྲི་མའི་ངོ་བོར་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་གཞན་དུ་ན་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དེ་ལ་ཉོན་མོངས་
 དང་རྣམ་རྟོག་གཉིན་པོས་སྤྱུང་དུ་མི་ལུང་བཤམ། ཡར་ན་ཉོན་མོངས་སོགས་ཀྱི་དྲི་མ་རྣམས་སྤངས་
 པའི་ཆེ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ཀྱང་རྒྱན་ཆད་པར་འགྱུར་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་ན་

འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ནོ།།

བཞི་པ་དྲི་མ་རྣམས་སྒོ་བྱུང་བ་ཡིན་ཚུལ་ནི། དཔེར་ན་ཆུ་དང་རྟོག་མ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་བྱུང་བའི་
 ཆོའང་ཆུ་ནི་རང་གི་ཉེར་ལེན་ལས་ཤིན་ཏུ་དྲངས་པའི་ངོ་བོར་སྒྲེས་ལ། རྟོག་མ་ནི་ཆུའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་
 ལས་གཞན་ས་རྒྱལ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བས་ཆུའི་ངོ་བོ་ལས་འབྲལ་དུ་རུང་ཞིང་སྒོ་བྱུང་བ་
 ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དང་སྒྲིབ་གཉིས་གྱི་དྲི་མ་རྣམས་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་
 ལྟན་ཅིག་ཏུ་བྱུང་བ་ཀྱང་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ནི་རང་གི་རིགས་འབྲས་ལྟ་མའི་ཉེར་ལེན་ལས་རྣམ་པར་
 དག་པའི་ངོ་བོར་སྒྲེས་ལ། དྲི་མ་རྣམས་ནི་འོད་གསལ་ལས་ཆུ་ལས་ཉ་ལྟར་བའི་ཆུལ་གྱིས་ཆུལ་བཞིན་
 མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བས་རང་བཞིན་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ལས་འབྲལ་རུང་གི་
 སྒོ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཆུ་ནི་ས་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུན་དང་མ་འབྲེལ་ན་ཤིན་ཏུ་དྲངས་པའི་ངོ་བོར་དམིགས་
 པ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ཀྱང་དྲི་མ་རྣམས་འབྱུང་བའི་རྒྱ་རྒྱུན་དང་མ་འབྲེལ་ན་
 གཉིས་སྒྲུབ་གི་སྒྲོས་པས་དབེན་པའི་གསལ་ལ་དྲངས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་
 འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དེ་ཆུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཆགས་སོགས་དྲི་མ་རྣམས་དང་
 ལྟན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཆོ་ཁོད་བཞིན་དུ་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་མཛོན་དུ་མི་འགྱུར་པ་ནི་ཆགས་སོགས་གྱི་དྲི་
 མས་བསྒྲིབས་ནས་མི་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ།།

ལྷ་པ་དེ་ལས་གྱིས་སྦྱོང་ཚུལ་ནི། དང་པོ་གཞུགས་སྐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་སོར་བསམ་གཉིས་གྱིས་
 ཅུ་དུ་མ་སྦྱང་ཞིང་སྦྱོང་གཞུགས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་བསྒྲུབས་ཏེ་དེ་ནས་སྒོག་སྐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་སྒོག་འཛིན་
 གཉིས་གྱིས་ངོ་རྒྱུད་གྱི་རྒྱུད་དུ་མར་ཐིམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་མཛོན་དུ་བྱས་པའི་སྒོ་
 བས་སེམས་དེའི་རང་སྒྲུབ་གི་སྦྱོང་གཞུགས་ནི་དག་ཏུ་བྱས་ཏེ་ཡས་བབས་མས་བརྟེན་གྱི་དགའ་བ་བཞི་
 དྲངས་པའི་སྒོ་ནས་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དེ་ལྟན་སྒྲེས་གྱི་བརྟེན་པའི་ངོ་བོར་སོང་བ་སྦྱོང་ཉིད་དང་སྦྱོར་
 བའི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་མཐར་སྒྲུག་པའི་རྗེས་སུ་ཡཔ་སྐྱུ་ཞལ་
 སྦྱོར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྦྱོང་གཞུགས་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པའི་རྗེས་དྲན་བསྒྲུབས་ཏེ་དེ་འདྲ་བའི་རྗེས་
 དྲན་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་བདེ་བའི་ངོ་བོར་སྒྲེས་པ་དེ་ཉིད་སྦྱོང་བ་ཉིད་དང་

ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་སྐྱར་བའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ལན་མང་དུ་བསྒྲོམ། དེ་ལྟར་བསྒྲོམ་པས་སྟོང་གསུག་སྒྲིག་གྱི་ཆེན་མོ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་འདྲན་ཅུས་པའི་འཚོམས་ནས་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དེ་ཉིད་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་གི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱའི་རོ་བོར་སོང་བའི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་རྣམས་སྟོང་བ་ཉིད་དང་སྐྱོར་བའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་བསྒྲོམས་པ་ལས་ས་བཅུག་ཉིས་རིམ་གྱིས་རྫོགས་ཏེ་ལས་རྒྱུད་ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་རིམ་གྱིས་འགགས། འཕོ་བའི་བག་ཆགས་སོགས་དྲི་མ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བསལ་ཏེ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་རོ་བོར་སྐྱེས་པ་དེ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་སྐྱར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།

དུག་པ་དེ་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་དུས་ནི་གཉིས་ཏེ། འབད་མེད་ལྷན་གྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་གྱིས་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་བོ་ནི་ལུས་ཅན་རྣམས་འཆི་བའི་ཆེ་སྟེ། དེ་ཡང་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུད་འགྲེལ་བ་དང་བཅས་པའི་དགོངས་པ་གཞིར་བཞག་ན་ཁམས་དུག་ལྡན་གྱི་མི་ལྟ་བུ་འཆི་བའི་ཆེ་སྟེ་ག་མར་རྒྱུའི་ཁམས་གྱིས་མེད་ཁམས་ཉམས་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ནས་སའི་ཁམས་ཀྱང་རྒྱལ་ཞུགས་ཏེ་མི་སྤང་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ནས་རྒྱུའི་ཁམས་ཀྱང་རྒྱུ་གིས་སྐྱེས་པར་བྱེད། དེ་ནས་རྒྱུད་ཡང་ནམ་མཁའ་ལ་རིམ་གྱིས་ཐིམ་སྟེ་མི་སྤང་བར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་ཆ་དཔུ་མའི་མདུད་པ་རང་གོལ་བྱས་ནས་རོ་རྒྱུད་གི་རྒྱུ་བ་འགགས་ཏེ་རྒྱུད་དཔུ་མར་ཞུགས་ཤིང་ཐིམ་པ་ན་སྒོ་བྱར་ཡུལ་སྤང་གི་རྟོག་པ་མ་ལུས་པར་འགགས་པས་རང་བཞིན་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་སྒྲོས་པའི་མཐོང་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་སྟོང་བ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཅན་ལ་བྲལ་བ་ལྟ་བུའི་སྟོང་གསུག་སྒྲིག་ཆོག་གསུག་གི་སྤང་བ་རང་གི་རང་གིས་འཆར་ཞིང་འདི་ལ་འཆི་བ་འོད་གསལ་མཛོན་དུ་བྱས་པ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྐབ་ཐབས་ཀྱི་ལུའི། རྒྱལ་མེ་ནི་རྣམ་པར་ཉམས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྒྱལ་མེ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་མེའི་འཛིན་ཏེན་འདིར་མངལ་ནས་སྐྱེས་པ་རྣམས་འཆི་བའི་དུས་སུ་རྒྱལ་མེ་རྣམ་པར་ཉམས་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་ཉིད་གྱིས་རྒྱལ་མེ་ཞི་རྣམ་པར་ཉམས་པ་དང་བོར་འདིར་ནི་ལུས་ཀྱི་དཔུ་མ་སྒྲོམ་བཅོཅ་རྣམས་གྱིས་བྱ། ཕྱི་ནས་མི་མེད་པའི་ཕྱིར་འཛིན་མ་དག་ནི་སྤང་བ་ཉིད་སྤངས་ཏེ་ལན་ལྔ་བཞིན་དུ་ཞུ་བར་གྱུར་ནས་རྒྱུར་

འཇུག་ཏེ་རྒྱའི་དབུས་སུ་རབ་རྒྱ་ཞུགས་སོ། །དེ་ནས་རྒྱུད་ནི་རྒྱའི་རྣམས་མཐའ་དག་བསྐྱམས་ནས་ནམ་
མཁའ་ལ་མི་སྒྲུབ་པར་འཇུག་རོ། །དེ་ལྟར་ཁམས་ཀྱི་ཚོགས་སུ་རྒྱུ་རྒྱུ་པར་ཉམས་བྱེད་ནས་སེམས་
ནི་སྒྲུབ་པའི་མཐའ་ཡི་མེ་སྟེ་ཞེས་པ་ནམ་མཁའི་ཁམས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་གཞུགས་ཡུལ་དང་རྣམ་
པར་བྲལ་བ་དབུས་བྱིས་ལ་རྒྱུག་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཞག་པར་བྱའོ།^༥ །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེའི་རྒྱུག་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་པ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དང་། སེམས་ནི་སྒྲུབ་པའི་མཐའ་ཡི་
མེ་སྟེ་ཞེས་པའི་སྒྲུབ་པ་འཆི་བའི་དུས་ཀྱི་ཉེར་སྐབ་དང་། མེ་ནི་ཉེར་སྐབ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་འཆི་བའི་འོད་
གསལ་ལོ། །འཆི་བའི་འོད་གསལ་དེ་ཐ་མལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་ཡང་ངེས་པར་མི་རྣམས་པས་
དེ་ལས་རིགས་དུག་གང་ཡང་རུང་བའི་བར་དོ་གྲུབ་ནས་ཡང་སྤིང་རྒྱ་རང་དབང་མེད་པར་འཁོར་བ་
ཡིན་ལ། གསོན་པོའི་གནས་སྐབས་སུ་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་བསྐྱམས་ཏེ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་མཛོན་རྒྱ་
བྱེད་རྣམས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་ནི་འཆི་བའི་འོད་གསལ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་འཕེན་བ་དུག་པོ་བཏང་ནས་
འཆི་བའི་འོད་གསལ་ངེས་པར་བྱེད་ཅིང་དེ་ལྟར་ངེས་པའི་ཆོ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དེ་སྤྱོད་ཉིད་དང་
སྤྱོད་ནས་བདེ་སྤྱོད་གི་ཡེ་ཤེས་སྒྲོམ་པར་བྱེད། དེ་བཞིན་རྒྱ་བར་དོ་གྲུབ་པའི་ཆོང་བསྐྱམས་པར་བྱས་
པའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲེ་བ་སྒྲེ་མ་རྣམས་སུ་ཡང་རྒྱགས་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་བརྒྱུད་ནས་ལམ་གྱི་འཕྲོ་
རྣམས་ཉམས་སུ་བྱུངས་ཏེ་འཆང་རྒྱ་བར་བྱེད་དོ། །འོན་ཀྱང་སེམས་འགྲེལ་སྒྲོར་གསུམ་གཞིར་བཞག་
ལ་བར་དོར་འཆང་རྒྱ་བའི་རྣམ་གཞག་མི་མཛད་དོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་བར་དོར་འཆང་རྒྱ་ཞེས་པའི་
དོན་ནི་འཆི་བའི་འོད་གསལ་དེ་སེམས་དབེན་མཐར་ཐུག་པའི་འོད་གསལ་གྱི་ལམ་དེའི་དོན་ཐུབ་པའི་
ལམ་གྱི་རོ་བོར་བསྐྱེད་ནས་འོད་གསལ་དེའི་བཞོན་པའི་རྒྱུད་གིན་རྒྱ་པ་དེ་ལས་བར་དོར་ལྡང་བའི་
འོད་ལ་སྒྲུ་ལུས་སུ་བཞེངས་ཏེ་རྟེན་དེ་ལ་ལམ་ལྷག་མ་རྣམས་ཉམས་སུ་བྱུངས་ནས་འཆང་རྒྱ་བ་ཡིན་ལ།
སེམས་འགྲེལ་སྒྲོར་གསུམ་ལས་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་ལམ་གྱི་བཤོད་སྒྲུབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་མཛད་པར་སྤྱོད་བ་
ཡན་ལག་དུག་གི་མཉམ་གཞག་གི་གནས་སྐབས་སུ་གར་བའི་སྤོང་གཞུགས་ཉིད་སངས་རྒྱུས་པའི་དུས་
ཀྱི་སྤོང་གཞུགས་ཡལ་ཡུམ་ཞལ་སྤྱོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རིགས་འདྲའི་རྒྱུར་བཞེད་ཅིང་། གཞུགས་སྤྱོད་
བསྒྲུབ་གཞི་གཞི་ལ་འོད་བཞིན་པ་ཞིག་ལ་མི་མཛད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་གྱི། མཐམ་པ་ལྟ་རྒྱུར་མ་

ཉི་མ་ཅིག་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བ་འགྱུར་བ་ལ་ལུས་རགས་པ་དགོས་ཀྱི་བར་དོར་ཡིད་ཀྱི་ལུས་ལ་མཆོག་
 ཉུ་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བ་སྐྱབ་པར་མི་ལུས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དུས་འཁོར་རྩ་འགྲེལ་གྱི་བཞེད་བ་ལ་
 བར་དོར་འཚང་རྒྱ་བའི་རྣམ་གཞག་མེད་བ་ཡིན་ནོ།^ལ ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་
 ཡིན་ན་བར་དོར་འཚང་རྒྱ་བའི་རྣམ་གཞག་བཞེད་བ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ་སོགས་ལ་འང་མཚུངས་
 པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ཉིང་འཛིན་གྱི་སྒྲིབ་པ་གྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི། ཁོར་བསམ་གཉིས་གྱིས་
 རྒྱུད་དུ་མར་གཞུག་པའི་ཐབས་གྱིས་དཔུང་སྤྱང་། དེ་ནས་སོག་ཚུལ་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཅན་དང་དོ་རྗེའི་
 བསྐྱེས་པ་སོགས་གྱིས་རོ་རྒྱུད་གི་རྒྱུད་གི་རྒྱ་བ་བཅད་དེ་དཔུང་མར་ཞུགས་པར་བྱས་པ་ལས་འདྲ་གསལ་
 གྱི་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། དོ་རྗེ་ལུས་ཀྱི་རྩ་ཐིག་རྒྱུད་གསུམ་ལ་གནད་དུ་བསྐྱེད་བ་ལས་ཀྱང་རྟོག་
 གི་བཞེན་པའི་རྒྱུད་རོ་རྒྱུད་གི་རྒྱ་བ་བཅད་ནས་རྩ་དཔུང་མར་ཐིམ་པ་ལས་འདྲ་གསལ་གྱི་སེམས་མངོན་དུ་
 འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟར་ཡང་ཁམས་ལའི་མདོར་བསྐྱེས་དང་པོ་ལས། ཇི་ལྟར་མེ་ནི་གིང་ལ་རྟག་
 གནས་ཀྱང་། གཅད་དང་དབྱེ་བའི་ཐབས་གྱིས་མི་མཐོང་སྟེ། གཙུབ་གིང་གཙུབ་སྟན་ལག་པས་
 བསྐྱབས་པ་ལས། དེ་ལ་གནས་པ་ཡང་ནི་མཐོང་བར་འགྱུར། དེ་བཞིན་སེམས་ཀྱི་འདྲ་གསལ་རྟོག་
 པ་ཡི། སྒྲིམ་པའི་ཐབས་རྣམས་དག་གིས་མི་མཐོང་སྟེ། དེ་ཉིད་དུ་འདི་རྒྱུད་མ་དག་དང་ནི། རོ་མ་
 གཅིག་ཉུ་སྒྲིབ་བས་མཐོང་བར་འགྱུར།^ལ ཞེས་གསུངས་སོ། མདོར་ན་ཇི་སྟོན་གྱི་སྒྲིབ་པའི་ལུས་སྤང་
 ཅན་གྱི་སེམས་མ་འགགས་པ་དེ་སྟོན་དུ་འདྲ་གསལ་གྱི་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་མི་ལུས་ལ། སྒྲིབ་པའི་
 ལུས་སྤང་ཅན་གྱི་སེམས་འགག་པ་ལ་རྒྱུད་རྒྱ་ཉིར་རྒྱུད་དགོས་ཉེ། ཇི་སྟོན་རོ་རྒྱུད་གཉིས་སུ་རྒྱུད་རྒྱ་བ་
 དེ་སྟོན་དུ་སྒྲིབ་པའི་ལུས་སྤང་ཅན་གྱི་སེམས་འགག་པ་མི་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ།

འདིར་སྐུ་མཁའ་མི་ཉི། ལུ་མཁའ་མི་ཉི། མཁའ་པ་དག་གཞི་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱུད་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་
 པའི་མེ་སྟན་དོན་བཤད་མ་ཐག་པ་གཞུག་མ་འདྲ་གསལ་གྱི་སེམས་དེ་ བྱས་ཆོས་ལྡེ་ནང་ཆོན། རྒྱུད་སྒྲིབ་
 མའི་བསྐྱེད་དོན་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོན་པོ་དྲི་བཅས་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་དོན་གཅིག་ཅིང་། ཆོས་
 དབྱིངས་བསྟོན་པ་དང་རྒྱུད་སྒྲིབ་པ་བསྐྱེད་དོན་གྱི་བདེ་གཤེགས་སྟོན་པོ་དེ་ཉིད། རྒྱུད་ནི་རྒྱུད་ཞེས་བྱ་

བར་གྲགས། རྒྱུན་དེ་རྣམ་པ་གསུམ་འགྱུར་ཏེ། གཞི་དང་དེ་བཞིན་རང་བཞིན་དང་། མི་འཕྲོགས་
པ་ཡིས་རབ་བྱེ་བ།^{ལྷ} ཞེས་པའི་འདུས་པ་ཕྱི་མའི་རྒྱུད་ཆོག་འདིས་བསྟན་པའི་རྒྱུད་ཆོག་ཞེས་
གསུང་ངོ་།^{ལྷ}

དེ་ནི་འཐད་པར་མ་མཐོང་སྟེ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས་བསྟན་པའི་ཉམས་སུ་སྒྲར་བར་བྱ་བའི་
ལམ་དེ་ཡང་། གཞི་དང་དེ་བཞིན་རང་བཞིན་དང་།^{ལྷ} ཞེས་པས་བསྟན་པའི་ཐབས་རྒྱུད་ཏུ་འགྱུར་
དགོས་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པས་སོ། གཞན་ཡང་རྒྱུད་སྒྲ་མ་ནས་གསུངས་པའི་བདེ་གཤེགས་
སྒྲིང་པོ་མཛོན་ཏུ་བྱེད་པ་ལ་རྩ་རོ་རྒྱུད་ལ་རྒྱུད་རྒྱུ་བ་འགགས་ནས་དབུ་མར་རྒྱུད་པ་ཅིག་དགོས་པར་
འགྱུར་ཏེ། རྒྱུད་འབྲེལ་བ་དང་བཅས་པའི་བསྟན་དོན་གྱི་གཙུག་མ་ལྟན་སྒྲིམ་གྱི་འོད་གསལ་མཛོན་ཏུ་
བྱེད་པ་ལ་རོ་རྒྱུད་ལ་རྒྱུ་བའི་རྒྱུད་འགགས་ནས་རྒྱུད་དབུ་མར་རྒྱུད་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཁམས་ལའི་
མདོར་བསྟན་དང་པོ་ལས། དེ་བཞིན་སེམས་གྱི་འོད་གསལ་རྟོག་པ་ཡི། རྫོམ་པའི་ཐབས་རྣམས་དག་
གིས་མི་མཐོང་སྟེ། དེ་ཉིད་ཏུ་འདི་རྒྱུད་མ་དག་དང་གི། རོ་མ་གཅིག་ཏུ་སྒྲིང་བས་མཐོང་བར་འགྱུར།^{ལྷ} ཞེས་
གསུངས་པས་སོ། ཡང་ཁ་ཅིག་ རོ་མོན་པ་ཇེས་འབྲངས་དང་བཅས་པ། ན་རེ། བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་མཚན་
དཔེས་བརྒྱན་པ་སྟོབས་བརྩུ་དང་མི་འཛིགས་པ་ལ་སོགས་པ་བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་དང་ལྟན་པ་
རྟག་པ་བརྟན་པ་ཐེར་བྱུག་པ་དོན་དམ་པར་བྱུ་བ་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གདོད་མ་ནས་ཡོད་
བཞིན་པ་སྟོབས་པའི་དྲི་མའི་སྒྲུབས་ན་གནས་པ་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་རྒྱུད་ཀྱི། མཁའ་བྲུམ་མཁའི་རྩོམ་ཇེ་ཞེས་
སོགས་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཡིན་ཏེ་ཞེས་སོགས་གོང་ཉིད་ཏུ་བྲངས་པའི་རྒྱུད་འབྲེལ་
པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་དང་། གོས་རྒྱལ་ནང་ན་རྒྱལ་བའི་སྒྲུ་དང་གི།^{ལྷ} ཞེས་སོགས་རྒྱུད་སྒྲ་མའི་གཞུང་
རྣམས་དང་། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཏུ་འཆད་པར་བྱེད་ངོ་། གཞན་ཡང་
བཙུམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་པར་གསུངས་པའི་ཤར་བྱིན་སོགས་མདོ་
རི་སྟེད་པ་དག་གིས་ཀྱང་གོང་ཏུ་བཤད་མ་ཐག་པའི་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་དེ་ཉིད་སྟོབས་སྒྱི་དྲི་མ་
གཞན་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་སྟོང་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། དགག་བྱའི་དྲི་མས་སྟོང་པའི་བདེ་གཤེགས་
སྒྲིང་པོ་ཉིད་བདེན་པར་བྲུ་བ་པས་རང་སྟོང་མིན་ནོ། ཞེས་འཆད་ཅིང་དེ་ཉིད་དཔལ་རྒྱས་ཀྱི་

ལ་ཁོར་ལོའི་རྒྱུད་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་དགོངས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ།¹⁰ །ཞེས་ཟེར་རོ།

དེ་ལ་ཐོག་མར་འདི་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། བྱི་གན་རྒྱུ་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་
མཆེན་པའི་སྟོབས་དེས་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཆེན་ནམ་མི་མཆེན་བརྟག་དང་། གལ་ཏེ་མི་
མཆེན་ན་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཆེན་པའི་སྟོབས་ཡིན་པ་འགལ། གལ་ཏེ་མཆེན་ན་གནས་
དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཆེན་པ་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་དྲི་མས་བསྒྲིབས་པ་འགལ་ལོ། །གཞན་ཡང་ཤེར་བྱིན་
ཀྱི་མདོ་སོགས་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པར་གསུངས་པའི་དོན་བདེ་གསེགས་སྟིང་པོ་དྲི་མ་གཞན་
ཀྱིས་སྟོང་པ་ཡིན་ཞིང་། དགག་བྱའི་དྲི་མས་སྟོང་པའི་སྟིང་པོ་བདེན་གྲུབ་ཡིན་ན་ཤེར་བྱིན་སོགས་ཀྱིས་
བཤད་པའི་དགག་བྱས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་དགོས་ཤིང་འདོད་ཀྱང་འདོད་དོ། །གལ་
ཏེ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་མི་འཐད་དེ། དབུ་མ་ཙ་བ་ཤེས་རབ་ལས། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད། །ལྟ་
ཀྱན་ངེས་པར་འབྱིན་པར་གསུངས། །གང་དག་སྟོང་པ་ཉིད་ལྟ་བ། །དེ་དག་བསྐྱབ་ཏུ་མེད་པར་
གསུངས།¹¹ །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པ་ཆོག་གསལ་ལས། འདི་ལྟར་གང་ཞིག་ཁྱོད་ལ་ཟོང་ཅི་ཡང་
མི་སྟེར་རོ་ཞེས་སྒྲུས་པ་དང་། གྲེབ་དག་ལ་ཅི་ཡང་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཟོང་དེ་ཉིད་བྱིན་ཅིག་ཅེས་སྒྲུབ་དེ་
མེད་པར་འཛིན་ཏུ་གཞུག་པར་ཐབས་གང་གིས་རུས། དེ་བཞིན་ཏུ་གང་དག་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཡང་དངོས་པོར་
མཛོན་པར་ཞེན་པ་དེ་དག་གི་དེ་ལ་དངོས་པོར་མཛོན་པར་ཞེན་པ་དེ་གང་གིས་འགོག་པར་འགྱུར།¹² །ཞེས་
དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་འགྲེལ་པ་ཆོག་གསལ་ཀྱི་སྒྲུབས་འདིར་མདོ་དགོན་བརྩེགས་དངས་པ་ལས། འོད་
སྤང་གང་དག་སྟོང་པ་ཉིད་ཏུ་དམིགས་བས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་རྟོག་པ་དེ་དག་ནི་ངས་གསུང་རབ་འདི་ལས་
ཉམས་རབ་ཏུ་ཉམས་ཞེས་བཤད་དོ། །འོད་སྤང་གང་ཟག་ཏུ་ལྟ་བ་རེ་རབ་ཅམ་ལ་གནས་པ་ནི་བྱའི།
མཛོན་པའི་རྒྱལ་ཅན་སྟོང་པ་ཉིད་ཏུ་ལྟ་བ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། འོད་སྤང་ལྟ་བར་
གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ལས་དབྱུང་པར་གྱུར་པ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ན། འོད་སྤང་གང་སྟོང་པ་ཉིད་ཁོན་ར་
ལྟ་བ་དེ་ནི་གསོལ་མི་རུང་ངོ་ཞེས་ངས་བཤད་དོ།¹³ །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་གང་ཡང་
བདེན་གྲུབ་ཏུ་ལྟ་བར་མི་རུང་བར་གསུངས་ཤིང་། ཁྱོད་པར་ཏུ་ཡང་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ལྟ་བ་
གསོལ་མི་རུང་གི་ལྟ་བར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཞོད་པ་ཡང་དག་པར་འབབ་པས་སོ།

གཞན་ཡང་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པ་སྟོབས་དང་མི་འཛིགས་པ་ལ་
 སོགས་ལ་སངས་རྒྱུ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པ་རྟག་བརྟན་ཐེར་ཟུག་བདེན་པར་གྲུབ་པ་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གདོད་མ་ནས་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི་གིན་ཏུ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། མདོ་
 ཁ་ཅིག་ལས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི་བཙུམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲུ་ཇི་བཞིན་ཏུ་བརྒྱུད་ཏུ་མི་རུང་བའི་བྱང་
 འོན་དགོངས་པ་ཅན་ཏུ་བཤད་ཅིང་། དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལྟར་ཏུ་འཇུག་པའི་རང་འབྲེལ་ཏུ་ཡང་དཔལ་
 ལྡན་ཟླ་བས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇུག་འབྲེལ་ཏུ་ཡང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ་བྱངས་པ་ལས། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་གསུངས་པ་དེ་བཙུམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་
 རྣམ་པར་དག་པས་ཐོག་མ་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་མཚན་སུ་མ་ཅུ་ཅ་གཉིས་དང་ལྡན་པ་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ནང་ན་མཆིས་ལ། བར་བཞེད་དེ། བཙུམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རིག་པོ་ཆེ་རིག་ཐང་
 ཆེན་པོ་གོས་དྲི་མ་ཅན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དཀྱིས་པ་ལྟར་སྤང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྟེ་མཆེད་ཀྱི་གོས་ཀྱིས་
 ཡོངས་སུ་དཀྱིས་པ། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་མུག་གིས་ཟེལ་གྱིས་འོན་པ། ཡོངས་སུ་རྟོག་
 པའི་དྲི་མས་དྲི་མ་ཅན་ཏུ་གྱུར་པ། རྟག་པ་བརྟན་པ་ཐེར་ཟུག་པར་ནི་བཞེད་ན། ཞེས་བྱེད་འདོད་པ་ལྟར་
 གྱི་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་བྱང་འོན་གྱི་མདོས་བཤད་ཚུལ་བཞེད་ནས། དེའི་རྗེས་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ།
 བཙུམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་སྒྲུབ་པ་འདི་ནི་མུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་
 བདག་ཏུ་སྒྲུབ་དང་ཇི་ལྟར་འབྲུབ་པ་མ་ལགས། བཙུམ་ལྡན་མུ་སྟེགས་བྱེད་རྣམས་ཀྱང་རྟག་པ་བྱེད་
 པ་པོ་མ་ཡིན་པ་ཡོན་ཏན་མེད་པ་བྱུབ་པ་མི་འཛིག་པའོ་ཞེས་བདག་ཏུ་སྒྲུབ་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། ། ཞེས་དེ་
 ལྟ་བུའི་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་སྒྲུབ་པ་དེ་མུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱིས་བདག་རྟག་པ་སྒྲུབ་དང་མཚུངས་པ་འབྲུབ་
 ཅིག་འདུག་ལགས་ཏེ། དེ་མི་མཚུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེས་པའོ།

དེའི་ལན་ཏུ་དེ་མ་ཐག་པ་དེར། བཙུམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྲུལ་པ། རྩོ་བྱོས་ཆེན་པོ་
 ངས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་བརྟན་པ་ནི་མུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་བདག་ཏུ་སྒྲུབ་དང་མཚུངས་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། རྩོ་བྱོས་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཙུམ་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་
 རྣམས་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང་། བྱང་ལས་འདས་པ་དང་། མ་སྟེས་པ་དང་།

མཆན་མ་མེད་པ་དང་། སྒྲོན་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་གི་དོན་རྣམས་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
སྒྲིང་པོར་བསྟན་པ་བྱས་ནས་བྱིས་པ་རྣམས་བདག་མེད་པ་ས་འཛིགས་པར་གྱུར་པའི་གནས་རྣམ་པར་
སྤང་བར་བྱ་བའི་དོན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོའི་སྒྲོ་བསྟན་པ་ས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་
གནས་སྤང་བ་མེད་པའི་སྒྲིང་ཡུལ་སྟོན་ཏེ། གློ་བྲོས་ཆེན་པོ་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔལ་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པར་མི་བྱའོ།^{༡༧} །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་གློ་བྲོས་ཆེན་པོ་ངས་ཞེས་པ་ནས་མཆུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཁྱེད་
འདོད་པ་ལྟར་གྱི་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་བསྟན་པ་དེ་མུ་སྟེགས་ཀྱི་བདག་རྟག་པ་སྤྱོད་པ་དང་མི་མཆུངས་
པའི་དམ་བཅའ་བསྟན། སྒྲིང་པ་ཉིད་དང་ཞེས་པ་ནས། ཆོག་གི་དོན་རྣམས་ལ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་དེ་
ལྟ་བུའི་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་གསུངས་པའི་དགོངས་གཞི་བསྟན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་པ་ནས་
སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་ཞེས་པའི་བར་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོར་བསྟན་པ་བྱས་ནས་ཞེས་
པ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲིང་པོ་གསུངས་ཚུལ་བསྟན། བྱིས་པ་རྣམས་ཞེས་པ་ནས། སྤང་བར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཞེས་
པའི་བར་གྱིས་རྣམ་གཅད་^{༡༨} ཀྱི་དགོས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཞེས་པ་ནས། སྒྲིང་ཡུལ་སྟོན་
ཏེ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དགོས་པ་བསྟན། གློ་བྲོས་ཆེན་པོ་མ་འོངས་པ་དང་ཞེས་པ་
ནས། མངོན་པར་ཞེན་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་དེ་ལྟ་བུའི་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་སྟོན་པའི་
མདོའི་སྒྲིབ་ཅི་བཞིན་པའི་དོན་ལ་མངོན་པར་ཞེན་ན་བདག་རྟག་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པར་འགྱུར་
བས། བདག་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་པས་དངོས་ལ་གཞོན་བྱེད་བསྟན་ཏོ། །དེའི་འཇུག་
དེ་མ་ཐག་དུ། གློ་བྲོས་ཆེན་པོ་དཔེར་ན་ཞེས་པ་ནས། གློ་བྲོས་ཆེན་པོ་དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་མུ་སྟེགས་བྱེད་བདག་དུ་སྤྱོད་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་རྣམས་དང་པའི་བྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་སྒྲིང་པོ་བསྟན་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་སྟོན་ཏེ།^{༡༩} ཞེས་པའི་བར་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་
ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་དཔལ་ལ་ཞེན་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་མཆན་དཔེ་སྟེ་བརྒྱུན་པ་སྟོན་པས་དང་མི་
འཛིགས་པ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་རྟག་པར་ཐེར་བྱ་གཤེད་པར་གསུངས་པ་ནི་སྒྲིབ་ཅི་
བཞིན་པར་ཁས་སྤང་དུ་མི་རུང་བའི་དྲང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་པས་རྒྱུད་འགྲེལ་ཆེན་

དང་བཅས་པ་མེས་ལྷན་པ་དག་གིས་འདི་ལྟ་བུའི་དེ་བཞིན་གསལ་གསུང་པའི་སྒྲིང་པོ་བསྟན་པའི་སྒྲོ་ནས་
འཆད་པ་མི་རིགས་པར་གོ་སྟེ། འདིར་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཞིག་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་གཉུག་མའི་ལུས་བཤད་པ་ནི། སྤར་བཤད་པའི་གཉུག་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བ་དེ་དང་
རོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་རྒྱུད་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བ་སྟེ། རོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བ་དེ་ལ་གཉུག་
མའི་ལུས་སེམས་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེ་ལྟ་བུའི་གཉུག་མའི་ལུས་སེམས་འདི་འཁོར་བའི་གནས་སྐབས་སུ་
སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྤང་ཁམས་སྟེ་མཆེད་སོགས་འཁོར་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་དང་། འཁོར་
བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཉུག་མའི་ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་རྒྱུད་སེམས་རོ་བོ་དབྱེར་མེད་དེའི་རྣམ་
འབྱུང་ཡིན་ཏེ། བཤད་རྒྱུད་དོ་རྩེ་འབྲེང་བ་ལས། སྟེ་དང་གནས་དང་འཛིག་པ་དང་། སྤྲིད་པ་བར་
མར་གནས་པ་སྟེ། ཇི་སྤྲིད་འཛིག་ཏེན་གྱིས་བཏགས་པ། སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་གི་རྣམ་འབྱུང་ལོ།⁽⁶⁾ ཞེས་
དང་། དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་ལས་ཀྱང་། འདུ་ཤེས་ཅན་དང་འདུ་ཤེས་མེད། སེམས་ཅན་དུ་བཏགས་
འདི་གནས་པ། དེ་རྣམས་རྒྱུད་ལས་བྱུང་བ་སྟེ། རྒྱུད་ལས་སྤར་ཡང་འགག་པ་ཡིན། མ་རྟོགས་པ་ཡི་
སེམས་དེ་ནི། འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོར་གནས་སྤྱར་ཏེ། དེ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སོང་བས། བྱི་དང་ཕྱེ་སྤྱང་
སྤང་བོ་དང་། སེམས་དེ་རྟར་ཡང་འགོ་བར་འགྱུར།⁽⁷⁾ ཞེས་རྒྱུད་སེམས་གཉིས་འགོ་བ་སྤྲ་ཆོགས་
སུ་འགོ་བ་དང་། མཐར་འཁི་བའི་ཆེ་ཡང་སྤང་ཁམས་སྟེ་མཆེད་རྒྱུད་སེམས་རགས་པ་ཐམས་ཅད་ཤིན་
ཏུ་སྤྲ་བའི་རྒྱུད་སེམས་འདི་ཉིད་ལ་སྤྱད་དོ། དེ་ཡང་སྤྱད་པའི་ཚུལ་ནི་ལུས་ཅན་རྣམས་འཁི་བའི་ཆེ་
ས་སུ་མེ་རྒྱུད་གི་ཁམས་རྣམས་རིམ་གྱིས་ཐིམ་ནས་སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་རིམ་གྱིས་ཤར་ཏེ་འཁི་
བའི་འོད་གསལ་ཤར་བ་ན་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་རྒྱུད་སེམས་མ་གཏོགས་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་
པའི་རྒྱུད་སེམས་སོགས་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱང་རྒྱུད་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བ་དེ་གཉུག་མའི་ལུས་སེམས་སུ་
འཛིག་པས་གང་ཟག་དེའི་ལུས་སེམས་རྒྱུན་ཆད་ས་མེད་ཅིང་སྤར་ཡང་འཁི་བའི་འོད་གསལ་གྱི་
རྒྱུད་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་རྒྱུད་དེས་ཉིར་ལེན་བྱས་པ་ལས་རང་རང་གི་བར་དོའི་གྲུབ་བར་འགྱུར་
བའི་བར་དོའི་ལུས་དང་། འཁི་བའི་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དེས་ཉིར་ལེན་བྱས་པ་ལས་བར་དོའི་
སེམས་སྤར་རགས་རྣམས་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། དེ་ལ་དགོངས་ནས། སྟེ་དང་གནས་དང་ཞེས་སོགས་དང་།

འདྲ་ཤིས་ཅན་དང་འདྲ་ཤིས་མེད། ཅེས་སོགས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

ལམ་ཉམས་སྒྲུབ་ལོན་པའི་ནལ་འབྱོར་པས་ནི་ཅ་ཐིག་རྒྱུད་གསུམ་ལ་གནད་དུ་བསྐྱབ་པ་ལས་
 སྒྲུབ་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་འོད་གསལ་དང་བཅས་པ་རིམ་གྱིས་དྲངས་ཏེ་གིན་ཏུ་བྲ་བའི་རྒྱུད་སེམས་མངོན་
 དུ་གྱུར་པའི་སེམས་དབེན་མཐར་ཐུག་གས། དེའི་དོན་ཐུབ་པའི་ལམ་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུད་
 སེམས་གིན་ཏུ་བྲ་བ་ལས་སྒྲུབ་ལུས་སྒྲུབ་ལངས་ནས་སྒྲུབ་ལུས་དེས་སངས་རྒྱས་པའི་བྱང་འཇུག་གི་སྒྲུབ་མའི་
 སྒྲུབ་འཇུག་འདྲའི་རྒྱུད་སེམས་དེས་ཆོས་སྒྲུབ་འཇུག་འདྲའི་རྒྱུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།། འདིར་ནི་མཆོན་པ་
 ཅམ་སྟེ། ཚུལ་འདི་ནི་རྒྱས་པར་འབྱུལ་པའི་དྲི་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་རིམ་བུ་གསལ་བའི་སྒྲོན་
 མ་ལས་ཤིས་པར་བྱའོ། ཇེ་ཡང་སྐབས་འདིར་གཞུག་མའི་སེམས་དང་ལུས་གཉིས་ནམ་གཞག་སོ་སོར་
 ཆེན་པོ་བཤད་པ་ན་སེམས་འགྲེལ་སྒྲོར་གསུམ་ལ་སོགས་པས་འོད་གསལ་གྱི་རྒྱུད་སེམས་གཉིས་ཀྱི་
 བར་ནས་སེམས་ཉིད་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་འཆད་ཅིང་རྒྱུད་གཙོ་བོར་མི་བྱེད་ལ་དཔལ་གསར་བ་འདུས་
 པ་སོགས་སྒྲས་རྒྱུད་ནམས་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་གྲུབ་ཆེན་མགོན་པོ་སྐུ་རྒྱུབ་ལ་སོགས་པ་ནམས་
 ཀྱིས་འོད་གསལ་གྱི་རྒྱུད་སེམས་གཉིས་ཀ་གཙོ་བོར་བྱས་ཏེ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནོ།། ཇེ་
 ལྟར་འཆད་ཚུལ་སོ་སོར་འོར་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་སེམས་འགྲེལ་སྒྲོར་གསུམ་གྱི་བཞེད་པས་འོད་གསལ་
 ཀྱི་སེམས་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་ནས་སྐུ་གཉིས་ཀའི་རིགས་འདྲའི་རྒྱ་རྒྱུབ་ཀྱི་རྒྱུད་ལས་གཞུགས་སྒྲུབ་འཇུག་
 འདྲའི་རྒྱ་མ་རྒྱུབ་པ་དང་། འོད་གསལ་ལྟན་སྟེས་ཀྱི་སེམས་ཉིད་འཁོར་འདས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་
 ཡིན་པའི་སྒྲོན་པ་ཀུན་ལ་བྱུང་བ་པོ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ལ། མགོན་པོ་སྐུ་རྒྱུབ་སོགས་གྲུབ་
 ཆེན་ནམས་ཀྱིས་སྒྲས་རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་པ་བཀུ་བའི་བཞེད་པས་ནི་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ལས་ཆོས་
 སྒྲུབ་འཇུག་འདྲའི་རྒྱུད་སྒྱུར་ལས་གཞུགས་སྒྲུབ་ཀྱི་རྒྱུ་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནོ།། ཇེ་ལྟར་འོར་བའི་
 རྒྱ་མཚན་ཡང་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་རིགས་ཐད་དང་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ཏེ་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། ཇེ་
 ལྟར་ན་སྐུ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུབ་གཞི་གཞུག་མའི་ལུས་སེམས་མདོ་ཅམ་བཤད་ཟིན་ནོ།།

སྤྲེལ་བའི་ཆུང་གི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་སྤྲེལ་གྱི་ཆུང་ནམས་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་བཤད་པ་ནི། དེ་ཡང་སྤྲེལ་སྤྲེལ་སྤྲེལ་གྱི་སྤྲེལ་མོང་མ་ཡིན་པའི་བརྗོད་དོན་གཞུག་མའི་ལུས་སེམས་དེ་ཉིད་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་སྤྲེལ་གཉིས་ཀྱི་རིགས་འདྲའི་ཆུང་དངོས་སྤྲེལ་བར་བྱེད་པའི་ལམ་ནི་སྤྲེལ་སྤྲེལ་སྤྲེལ་གྱི་སྤྲེལ་མོང་མ་ཡིན་པའི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་རྣམས་རིམ་གྱི་ལམ་ནམས་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ལམ་ནམས་འཆད་བར་བྱེད་པའི་ཅ་བའི་ཆུང་ནམས་ཀྱང་གཉིས་སྤྲེལ་ཏེ་བསྐྱེད་རྣམས་ཀྱི་ལམ་ནམས་སྤྲེལ་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཆད་བར་བྱེད་པ་དང་མ་སྤྲེལ་བར་གསལ་བར་འཆད་པ་གཉིས་སྤྲེལ་སོ། །དེའི་དང་པོ་ནི་ཀྱེ་རྩེ་ར་བདེ་མཆོག་གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་ཆུང་ཉུང་ཏུ་ལ་སོགས་པ་ནམས་སོ། །དེ་ནམས་ཀྱི་སྤྲེལ་པའི་དོན་འབྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི་གཉིས་ཏེ། རང་རང་གི་བཤད་ཆུང་ནམས་ཀྱིས་ཅ་ཆུང་དེ་དང་དེའི་དོན་བཤད་པའི་དགོངས་པ་ཀྱུ་སྤྲེལ་སོགས་འཕགས་ལུལ་གྱི་བྱུང་ཆེན་ནམས་ཀྱིས་བཀྲལ་ཚུལ་དང་། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཆུང་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་དང་མཐུན་པར་རྩི་རྩིང་འགྲེལ་དང་ཕྱག་རྩིང་འགྲེལ་སོགས་ཀྱིས་བཀྲལ་ཚུལ་ལོ། །དེའི་དང་པོ་ནི་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་ཅ་ཆུང་གི་དོན་བཤད་ཆུང་རྩི་རྩིང་འགྲེལ་བ་སོགས་དུག་གིས་བཤད་པའི་དགོངས་པ་འཕགས་པ་ཀྱུ་སྤྲེལ་ཡབ་སྤྲེལ་ནམས་ཀྱིས་བཀྲལ་དཔེན་སོགས་ལམ་རིམ་པ་ལྟར་བཤད་པ་ལ་སོགས་པ་ནམས་དང་། བདེ་མཆོག་ཅ་ཆུང་ཉུང་ཏུ་དོན་སྤྲེལ་འབྱེད་སོགས་བཤད་ཆུང་དུག་གིས་བཤད་པའི་དགོངས་པ་བྱུང་ཆེན་པོ་ལ་སྤྲེལ་བཤད་ཀྱིན་བསྐྱེད་སོགས་རིམ་པ་ལྟར་བཤད་པ་སོགས་དང་། ཀྱེ་རྩི་ར་ཅ་ཆུང་ཉུང་ཏུ་དོན་གྲུབ་དང་སྤྲེལ་དང་ཁ་སྤྲེལ་སོགས་བཤད་ཆུང་ནམས་ཀྱིས་བཤད་པའི་དོན་གྱི་རྣམས་རིམ་དབང་གསུམ་གྱི་ལམ་ཏུ་བསྐྱེད་པའི་ལམ་འབྲས་སུ་དང་བཅས་པའི་ནམ་གཞག་རྩི་བཙུན་པོ་ལ་སྤྲེལ་པ་སོགས་སོ། །དུས་འཁོར་ཆུང་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་དང་མཐུན་པར་རྩི་རྩིང་འགྲེལ་དང་ཕྱག་རྩིང་འགྲེལ་སོགས་ཀྱིས་བཀྲལ་པའི་ཚུལ་ནི་ཕྱི་དང་ནང་གི་ནམ་བཞག་དང་སྤྲོ་བ་ལའང་ལག་དུག་གི་ནམ་བཞག་སོགས་དུས་འཁོར་ཆུང་འགྲེལ་ལས་བཤད་པ་རྩི་བཞིན་ཏུ་ཡོད་པ་འགྲེལ་བ་གཉིས་ལ་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་

ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་འདུས་པ་སོགས་སྤྲོད་ཆུང་ཆུང་གི་དགོངས་པ་འཕགས་ཡུལ་གྱི་གྲུབ་
ཆེན་ཆུང་ཆུང་གིས་བཀྲལ་བ་ལྟར་དང་། སེམས་འགེལ་སྒྲོར་གསུམ་ལ་སོགས་པས་བཀྲལ་བ་ལྟར་གྱི་མི་
འདྲ་བ་གཉིས་གཉིས་སུ་གནས་པར་བྱེད་དགོས་སོ།།

དེ་ཡང་དོ་རྩེ་སྤྱིང་འགེལ་ལས་བདེ་མཆོག་དང་གདན་བཞིའི་ངེས་དོན་འབྲུམ་ལྷ་གྱེད་དོ་རྩེ་
ལས་ཤེས་དགོས་པ་དང་། གྱེད་དོར་དང་བདེ་མཆོག་ཉུང་འཁོར་སྤྲོད་ཆུང་ཆུང་གི་གཉིས་ཀྱི་ངེས་དོན་གདན་
བཞི་ལས་ཤེས་དགོས་པ་དང་། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངེས་དོན་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་
ཅ་རྒྱུད་དང་བདེ་མཆོག་མདོན་བཟོད་འབྲུམ་པའི་རྒྱུད་ཆུང་ཆུང་ལས་ཤེས་དགོས་པར་བཤད་དེ། དེ་
ཉིད་ལས། གྱེད་ལོ་རྩེ་ལོས་ནི་བདེ་མཆོག་དང་ནི་གདན་བཞི་ཤེས་པར་བྱ། །གྱེད་དོར་དང་བདེ་མཆོག་
འཁོར་ལོ་ཉུང་འཁོར་ལོ་ནི་གདན་བཞིས་ཤེས་པར་བྱ། །མཆོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ཆོག་དང་བདེ་
མཆོག་ཆེན་པོས་ངེས་དོན་ཤེས་པར་བྱ།^༡ །ཞེས་བཤད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གསང་བ་འདུས་པའི་
རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དུག་གསུངས་པའི་རྒྱུད་ཆོག་འདི་ཆུང་ཆུང་ལ་ཡང་དུས་འཁོར་ནས་
བཤད་པའི་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དུག་གི་དོན་རེ་དང་ལྷ་སྦྱུབ་སྦྱེ་གསལ་སོགས་ཀྱིས་བཀྲལ་བའི་སྦྱོར་དུག་
གི་དོན་རེ་སྤྲོ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་དེ། ལྷ་རོ་པས་འདུས་པ་ཕྱི་མའི་རྒྱུད་ཆོག་དེ་ཆུང་ཆུང་གི་དོན་དབང་
མདོར་བཅུན་གྱི་འགེལ་པར་དུས་འཁོར་གྱི་སྦྱོར་དུག་བཞིན་དུ་བཤད་ཅིང་འདུས་པ་ཕྱི་མའི་འགེལ་
པར་སྦྱོན་གསལ་བཞིན་དུ་བཤད་པས་སོ།།

འོན་དུས་འཁོར་ནས་བཤད་པའི་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དུག་དང་སྦྱོན་གསལ་གྱིས་རྒྱུད་ཕྱི་མའི་
དོན་བཤད་པའི་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དུག་མི་འདྲ་བའི་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་སྤྲུམ་ན། དེ་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་དུས་
ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སངས་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་དབང་པོ་ཆུང་ཆུང་ལས་མི་འདུག་པར་ནང་དུ་སྦྱུད་པ་ལ་བཤད་ཅིང་།
སྦྱོན་གསལ་ལས་ཁྲུལ་ལེན་པ་ལ་ཁྲུལ་སྦྱུད་པ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་དབང་པོ་ཆུང་ཆུང་གིས་གསུགས་
སོགས་ཆུང་ཆུང་ལས་དུ་བསྐྱུས་ནས་སོ་སོར་ལོངས་སྦྱོད་པ་སོར་སྦྱུད་ཀྱི་དོན་དུ་བཤད་པ་དང་། གཞན་
ཡང་འགེལ་ཆེན་གྱི་ཁམས་ལའི་མདོར་བསྐྱུས་གཉིས་པ་ལས། བར་མའི་མཆོན་མ་ནི་མཆོག་ཏུ་མི་
འགྱུར་པའི་སྒྲིབ་ཅིག་བརྒྱ་ལྷག་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་དང་།^༢ ཞེས་ཏིང་པོ་འཛིན་གྱི་ཡན་

ལག་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བ་སྟོང་དང་བརྒྱད་བརྒྱ་ཐོབ་པ་འཕགས་པ་དང་། སྦྱར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་
 རྗེས་དྲན་མན་ལ་གནས་པ་ཐམས་ཅད་སོ་སོ་སྦྱི་བོར་བཤད་ལ། སྦྱོན་གསལ་གྱིས་འཛིན་པའི་ཡན་
 ལག་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དང་། རྗེས་དྲན་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལས་ལུགས་བསྐྱོག་ཏུ་ལངས་པའི་གནས་
 སྐབས་དང་། ཉིང་པེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཟུང་འཇུག་ལ་བཤད་ཅིང་། དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཐོབ་ནས་སྟོང་
 ཉིད་མངོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པའི་འཕགས་པར་འཛོག་པས་སོ། །དེ་ཡང་སྦྱོན་གསལ་ལས་དེ་ལྟར་ཏུ་
 བཤད་དེ། འཛིན་པའི་ཡན་ལག་འཆད་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྦྱོན་གསལ་ལེའུ་བརྒྱ་གཉིས་པ་ལས། རྩལ་པར་
 བྱུར་པའི་གཟུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འཛིན་པ་ཡིན་པར་བཤད་དེ། དེ་གང་ཞེན། ཡང་དག་པའི་མཐའ་
 ཞེས་བྱ་བའོ། །སེམས་ནི་འགོག་པའི་དོ་རྗེར་འགྱུར། །མཚན་མར་ཉེར་འཛིན་འགྱུར་བར་བྱུར།¹⁷ །ཞེས་
 བྱ་བ་ལ་འགོག་པའི་དོ་རྗེ་ནི་འོད་གསལ་བའོ། །དེར་བྱུར་པ་ནི་སེམས་དེར་བྱུར་བའོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་
 འཛིན་པའི་ཡན་ལག་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལ་འཛོག་པར་བཤད་ཅིང་། རྗེས་དྲན་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལས་
 ལུགས་བསྐྱོག་ཏུ་ལངས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་བཤད་པ་ནི་ལེའུ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་དྲན་འཆད་པའི་སྦྱོན་
 གསལ་ལས། དེ་ལྟར་བདག་ཉིད་འོད་གསལ་བར་སོང་བར་རྣམ་པར་བསྒྲོམ་ཞིང་མངོན་སུམ་ཏུ་
 བྱས་ནས་གང་མངོན་ཏུ་དྲན་པ་སྒྲིག་སྦྱར་འདྲ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ཐོབ་
 པ་དེ་དང་འདྲ་ཞིང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་རིམ་གྱིས་སྦྱོར་བར་བྱ་ཞིང་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ།¹⁸ བཤད་མ་ཐག་པ་དེད་ག་
 བྱི་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་པར་གསལ་གྱིང་ཁོང་ཏུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །ཞེས་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་
 དོན་གྱི་འོད་གསལ་མངོན་སུམ་ཏུ་བྱས་ནས། དེ་ལས་ལྷང་པའི་ཆེ་གང་སྟོན་འོད་གསལ་ལ་འཇུག་
 པའི་སྐབས་ཀྱི་སྒྲིག་སྦྱར་འདྲ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་འོད་གསལ་ཐོབ་པ་
 དང་འདྲ་ཞིང་སྟེ་འདྲ་བར་སྒྲིག་སྦྱར་ལ་སོགས་སུར་བཤད་པ་དེ་ཉིད་ལུགས་བསྐྱོག་ཏུ་རིམ་གྱིས་
 སྦྱོས་གིང་བསྐྱེད་པ་དེ་ཉིད་རྗེས་དྲན་ཡིན་པར་ཁོང་ཏུ་ཆུད་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་
 བཞིན་ཏུ་ཉིང་པེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཟུང་འཇུག་ལ་འཛོག་པ་ཡིང་སྦྱོན་གསལ་ལས་གསལ་བར་
 གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་གསལ་བར་བྱའོ། །

གལ་ཉེ་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལ་འཛོག་པ་སྦྱོན་གསལ་གྱི་དགོངས་པ་

ཡིན་ན། རྗེས་དྲན་དང་ཉིང་ལྡེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་འཕགས་པར་འཛིན་པ་བདེན་དུ་
 ཟུག་ནའང་། འཛིན་པའི་ཡན་ལག་ལ་འོད་གསལ་ཞེས་བཤད་པ་ནི་དཔེའི་འོད་གསལ་ལ་དགོངས་པ་
 ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། མ་སྐྱེས་པ་རྗེས་དྲན་འཆད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོན་གསལ་ལས། ད་ནི་བྱང་དུ་
 འཇུག་པའི་རིམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལྡང་བའི་གནས་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེ་ལས་^{༡༥} ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་
 པ་གསུངས་ཏེ། མ་སྐྱེས་པ་ནི་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་གོ། ཞེས་པ་ནས། དེ་ནས་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་གི་
 འོག་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་ཞེས་བྱ་བར་སྦྱར་ཏེ། རང་བཞིན་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པའོ། འོད་
 གསལ་ལ་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་སྟེ། རང་བཞིན་དང་ལྡན་པའི་འོད་གསལ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་
 གསལ་བ་ཞེས་བྱའོ། རྟེན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་དོ་རྗེ་འཆང་
 ཆེན་པོའི་སྦྱུའོ། ཞེས་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བཤད་པའི་འོད་གསལ་དེ་ལས་ལྡང་བའི་ཆེ་བྱང་འཇུག་
 གི་སྦྱར་ལྡང་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། རྟེན་ལྡང་ན་སྤྲས་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་འཕགས་ཡུལ་གྱི་གྲུབ་
 ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་བཀྲལ་བ་དང་སེམས་འགྲེལ་སྒྲོར་གསུམ་གྱིས་བཀྲལ་བ་གཉིས་གཅིག་རྒྱ་མཚན་དུ་
 བྱས་ན་ཅིག་ཤོས་འགོག་པའམ། ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་རྣམས་ཀྱི་མིང་གཅིག་པ་རྣམས་དོན་ཡང་
 གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་བར་མི་བྱའོ།

གཉིས་པ་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ལམ་རྣམས་མ་སྤྲས་པར་གསལ་བར་འཆད་པའི་རྒྱུད་ནི། དཔལ་
 དུས་ཀྱི་འཁོར་ལའི་རྒྱུད་དང་བསྐྱེས་རྒྱུད་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུད་རྣམས་ཡིན་ཏེ། ཁམས་ལའི་མདོར་བསྐྱེས་
 གཉིས་པ་ལས། རྫོང་རྗེ་ཐེག་པ་འདིར་སེམས་ཅན་གྱི་བསམ་པའི་དབང་གིས་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཐམས་
 ཅད་ལ་དོ་རྗེའི་ཆོག་ཏུ་སྤྲས་ཏེ་བཞི་བ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ་ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་རོ།^{༡༦} བཞི་བ་ནི་གསུམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ་བཞི་བ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། རྟེན་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ་ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་བཞི་པར་འགྱུར་རོ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གསུང་འདིའི་ཕྱིར་
 རྫོང་རྗེའི་ཆོག་ཏུ་སྤྲས་པ་ཡིན་ནོ། རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་དོ་རྗེའི་ཆོག་རབ་ཏུ་གསལ་བ་མ་ཡིན་
 ཞིང་གྲུ་མ་བརྒྱུད་པའི་རིམ་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ་རྒྱུད་ནི་རྒྱུད་གཞན་དག་གིས་རྟོགས་པར་བྱ་
 ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསལ་བ་འདུས་པ་སོགས་སྤྲས་རྒྱུད་རྣམས་

སྤྱད་བང་བཞི་པས་མཆོན་པའི་ཟབ་དོན་སྤྲས་པར་བཤད་ནས་དེའི་མཁུག་ཐོག་ཉིད་དུ། དང་པོའི་
 སངས་རྒྱུས་འདི་ལ་རྩོམ་ཆེའི་ཆོག་དེ་དག་ཉིད་རབ་རྒྱ་གསལ་བར་བསྟན་པ་དང་བཤད་པ་དང་རབ་རྒྱ་
 བཤད་པ་དག་གིས་བཅོམ་ལུན་འདས་ཀྱིས་གསལ་བར་མཛད་དོ། །འདི་ཉིད་སྤྱབ་པ་ལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་
 པོ་སྒྲོམ་པ་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་མཆོན་མའི་ལམ་རབ་རྒྱ་གསལ་བར་མཛད་དེ། རྟོང་པར་ཅེ་གཅིག་ཡིད་
 བྱས་ཏེ། ཉི་མ་གཅིག་ནི་ཡོངས་སྤྱབ་རྟག ཅེས་པས་སོ། །བཅོམ་ལུན་འདས་ཀྱི་གསུང་འདིའི་ཕྱིར་
 མཆོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱུས་ལ་རྩོམ་ཆེའི་ཆོག་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་རབ་རྒྱ་
 གསལ་བ་ཡིན་གྱི་སྒྲ་མ་བརྒྱད་པའི་དེམ་པས་འོངས་པ་མ་ཡིན་ལ། སྒྲ་མའི་བཀས་བྱིན་གྱིས་བསྐྲུབས་
 པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།^{༡༩} །ཞེས་སྤྲས་རྒྱུད་ནམས་སྤྲས་པའི་ཟབ་དོན་དང་པོའི་སངས་རྒྱུས་ཅ་རྒྱུད་དང་
 བསྟན་རྒྱུད་དུ་ཅ་བཤད་སྤྱར་ནས་འཆད་པའི་སྒྲ་མའི་མན་ངག་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པར་གསལ་བར་
 བཤད་པར་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤྱམེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་པ་འབྲེལ་ཚུལ་མདོར་བསྟན་པ་
 ཅུམ་ཞིག་བཞུགས་ཅིག་ཏོ།།

॥

ལེའུ་དང་པོ། ཁམས་གྱི་ལེའུ།

ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་གྱི་གྲངས་ངེས་དང་། གོ་རིམ་བཤད་པ།

བཞི་པ་སྐབས་སུ་བབ་པ་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བརྗོད་བྱ་ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་གྱི་གྲངས་ངེས་བཤད་པ་དང་། གོ་རིམ་བཤད་པ་དང་། ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་བཤད་པའོ།

དང་པོ་ནི་མདོར་བསྡུས་གཉིས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་འདུས་པ་ཐོན་དུ་འགོ་བཙུག་པའི་འཛིན་ཏེན་གྱི་ཁམས་སོ། །འཛིན་ཏེན་གྱི་ཁམས་ཐོན་དུ་འགོ་བཙུག་པའི་སེམས་ཅན་ཅམས་སོ། །སེམས་ཅན་ཐོན་དུ་འགོ་བཙུག་པའི་འཛིན་ཏེན་དང་འཛིན་ཏེན་ལས་འདས་པའི་མདོན་པར་དབང་བསྐྱར་བའོ། །མདོན་པར་དབང་བསྐྱར་བ་མདོན་དུ་འགོ་བཙུག་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་སྒྲོམ་པ་གོམས་པས་འོག་མེན་གྱི་སྤྱིད་པའི་མཐར་ཐུག་པ་འཛིན་ཏེན་པའི་དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་པའོ། །འཛིན་ཏེན་པའི་དངོས་གྲུབ་ཐོན་དུ་འགོ་བཙུག་པའི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་དག་ལྟ་སྟེ་བ་སྒྲ་མའི་སྤྱིད་པ་ཉིད་དང་སྤྱིད་ཆེ་ཀྱན་རྫོབ་དང་དམིགས་པ་མེད་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་སྒྲོབས་ཀྱིས་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་འདུས་པ་ལས་འདས་གིང་དཀྱིལ་འཁོར་ལོ་སྒྲོམ་པ་ཅམས་པར་རྟོག་པའི་སྒྲོམ་པ་དང་བྲལ་བ་ལྷག་ཀྱང་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་གྱི་གྲངས་ངེས་དང་གོ་རིམ་གཉིས་ཀ་བཞུག་ཏོ། །དེ་ཡང་ནི་ལྷར་བཞུན་ན། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཙ་རྒྱུད་བསྐྱས་རྒྱུད་ཀྱི་བཞུན་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གཏུལ་བྱའི་གཙོ་བོས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ལམ་གྱི་ཆ་རྒྱུན་ཅམས་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ལམ་གྱི་ཆ་རྒྱུན་དེ་ལ་གང་སྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ལམ་གྱི་སྐྱབ་གཞི་དང་། དེ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ལམ་དང་། དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་ཁུ་དང་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་ལ། ལམ་གྱི་སྐྱབ་གཞི་དེ་ལ་ཡང་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱི་འཛིན་ཏེན་དང་། བང་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་གཉིས་སུ་ངེས་གིང་། དེ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ལམ་དེ་ལ་ཡང་ལམ་དེའི་སྤྱོད་རྒྱུད་བྱེད་པའི་དབང་བསྐྱར་བ་དང་། སྐྱབ་གཞི་མ་དག་པའི་ཆ་མདོན་རྒྱར་མགོ་

གཞོན་ཞིང་ས་བོན་དྲུང་ས་ནས་འབྱིན་པའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་པའི་རྒྱུད་སྒྲིབ་བྱེད་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ལམ་
 དང་། སྐྱུང་གཞིའི་མ་དག་པའི་ཆ་རྒྱ་བ་ནས་འབྱིན་པའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་ལམ་དང་གསུམ་དུ་རེས་གིང་།
 དེ་ལྟ་བུའི་དབང་དང་བསྐྱེད་རྫོགས་གྱི་ལམ་རྣམས་དང་དེ་ལྟར་ཉམས་སུ་བྲུངས་པའི་འབྲས་བུ་རྣམས་
 བྱིན་པ་གཞན་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་གྱི་གཞན་དུ་འདུ་བས་སོ། །དཔལ་དུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་
 གཏུལ་བྱའི་གཙོ་བོའི་ལམ་གྱི་ཆ་རྒྱུན་ལ་བྱིན་པ་གཞན་གསུམ་པོ་དེར་རེས་པ་ལ་དགོངས་ནས་རྒྱུད་གྱི་
 ལེའུ་ཡང་རྣམ་པ་ལྟར་རེས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སྐྱུང་གཞི་བྱི་སྟོང་གྱི་འཛིག་རྟེན་གཙོ་བོར་
 གཏན་ལ་འབེབས་པ་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ལེ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱུང་གཞི་ནང་བཅུད་གྱི་སེམས་ཅན་
 གཙོ་བོར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ནང་གི་ལེའུ་དང་། གཞན་ལ་འཁོར་དང་བཅས་ན་དབང་བསྐྱར་བ་
 དང་ལམ་བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་དང་འབྲས་བུ་མཐར་སྒྲུག་པ་དང་བཞིར་བྱས་པའི་དབང་བསྐྱར་བ་
 གཙོ་བོར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དབང་གི་ལེའུ་དང་། བསྐྱེད་རིམ་གཙོ་བོ་དང་རྫོགས་རིམ་གྱི་ཆ་
 འགའ་ཞིག་གཏན་ལ་འབེབས་པ་སྐྱབ་ཐབས་གྱི་ལེའུ་དང་། རྫོགས་རིམ་དང་འབྲས་བུའི་གནས་
 སྐབས་གཙོ་བོར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཡེ་ཤེས་ལེའུ་དང་ལྟར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།།

༥ གཉིས་པ་བྱིན་པ་གཞན་གསུམ་གྱི་གོ་རིམ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཤེས་བྱ་གཤིས་ལ་གནས་
 པའི་གོ་རིམ་དང་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ལ་ལྟོས་པའི་གོ་རིམ་སོ།།

དང་པོ་ནི་གོང་དུ་དྲངས་པའི་འདིར་རྩལ་སྤྲ་རབ་འདུས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ནི་ཞེས་སྟགས་གྱི་
 དངོས་གྱི་བསྟན་འདོན་ཏེ་སྟོང་གྱི་འཛིག་རྟེན་ནི་རྩལ་སྤྲ་རབ་འདུས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྟོང་
 གྱི་འཛིག་རྟེན་སྤྲ་མ་ཞིག་ནས་སྟོང་པའི་རྩལ་གྱི་མིང་རྣམས་རྩལ་སྤྲ་རབ་སེལ་བུར་གནས་པ་རྣམས་འདུས་
 པ་ལས་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ནས་སྤྱིང་དང་རི་རབ་སྟགས་གྱི་བར་རིམ་གྱིས་ཆགས་དགོས་པའི་བྱིར་
 རོ། །བཅུད་གྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་སྟོང་གི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཆགས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་
 ཅན་ཡིན་ཏེ། སྟོན་དུ་སེམས་ཅན་གང་དུ་གནས་པའི་གནས་སྟོང་ཆགས་ཏེ་དེའི་རྗེས་སུ་དེར་གནས་
 པའི་སེམས་ཅན་གྲུབ་ནས་གནས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །གཞན་ལ་དབང་དང་བསྐྱེད་རྫོགས་འབྲས་བུ་

དང་པཅས་པ་རྣམས་སུ་ངེས་པ་ལས་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་
 མེས་ཅན་ཐོན་ཏུ་འགོ་དགོས་ཏེ། དབང་བསྐྱར་བ་ལ་གང་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་སློབ་མ་དང་གང་
 གིས་དབང་བསྐྱར་བའི་སློབ་དཔོན་མོགས་ཐོན་ཏུ་ཐུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཙོ་བོར་གཞུགས་སྐྱའི་
 རིགས་འདྲའི་རྒྱར་རྒྱར་པའི་གཞན་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཐོན་ཏུ་དབང་བསྐྱར་བ་འགོ་དགོས་ཏེ། དཀྱིལ་
 ལའོར་ཏུ་འཇུག་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་མ་ཐོབ་ན་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་སྒྲིམ་པའི་
 ཐོན་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྒྲིམ་པ་དང་བྲལ་བ་ཐུག་ཀྱང་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 དངོས་གྲུ་བ་སྐྱབ་པ་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཐིམ་པ་ཐོན་ཏུ་འགོ་པཅན་ཡིན་ཏེ།
 བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཐིམ་པ་སྐྱད་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པའི་སྒྲིབ་ལམ་ཐོན་ཏུ་མ་སོང་བར་གྲོལ་ལམ་རྫོགས་
 པའི་རིམ་པ་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཤེས་བྱའི་གཤིས་ལ་དེ་ལྟར་ཏུ་གནས་
 པས་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་ཀྱང་ལེའུ་ལྷས་སྤྱི་ནང་གཞན་གསུམ་རིམ་པ་དེ་ལྟར་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ལ་ལྟོས་པའི་གོ་རིམ་ནི། རྒྱུད་འདིའི་ཆེད་ཏུ་བྱ་བའི་
 གཏུལ་བྱས་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཐོན་ཏུ་ལམ་གྱི་སྐྱུང་གཞི་སྤྱི་ནང་གཉིས་ཤེས་
 དགོས་པས་དང་པོར་གཏན་ལ་འབེབས་དགོས། དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་སྤྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞིབ་
 བར་བཤད་ནས་དེ་ཤེས་པ་ཐོན་ཏུ་བཏང་སྟེ་དེ་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་སློབ་ནས་ནང་མེས་ཅན་ཐོན་ཏུ་
 འཛིག་རྟེན་ཤེས་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རི་ལྟར་སྤྱི་རོལ་དེ་བཞིན་ནང་།^༡ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་
 གཉིས་ཤེས་པ་ཐོན་ཏུ་བཏང་སྟེ་གཞན་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་ཡང་དེ་གཉིས་ཀྱི་
 ཐོན་རུང་ཏུ་བསྐྱབ་པའི་དོན་ཏུ་དབང་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་བསྐྱར་བ་དགོས་པས་སྤྱི་ནང་གཉིས་ཀྱི་
 རིམ་སུ་དབང་བསྐྱར་བ་དང་། དཔེ་རིམ་སུ་རྫོགས་རིམ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུད་སྒྲིབ་བྱེད་ཏུ་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་
 དང་། དེ་ལྟར་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་རྒྱུད་སྒྲིབ་པར་བྱས་པ་ལས་རྫོགས་རིམ་དང་། བསྐྱེད་རྫོགས་ཉམས་
 སུ་སྒྲུངས་པའི་འབྲས་ལུང་སྐྱེ་གཉིས་པ་མོགས་པ་འབྱུང་བས་སྤྱི་ནང་གཞན་གསུམ་དང་། གཞན་
 གྱི་འང་དབང་བསྐྱེད་རྫོགས་དེ་དག་གི་འབྲས་སུ་རྣམས་ཀྱི་གོ་རིམ་དེ་ལྟར་ཏུ་ངེས་པ་ཡིན་ཞིང་དེ་ལ་
 དགོངས་ནས་ཁམས་ལའི་མདོར་བསྐྱེས་གཉིས་པ་ལས། དེ་བས་ན་དང་པོར་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་

གྱི་བརྟག་པ་དང་དེ་ནས་ནང་གི་བརྟག་པ་དང་དེ་ནས་དབང་བསྐྱར་བའི་བརྟག་པ་དང་དེ་ནས་འཛིག་
 རྟན་པའི་དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་པའི་བརྟག་པ་དང་དེ་ནས་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱབ་པའི་བརྟག་
 པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་རིམ་པ་རིམ་པ་བཞིན་རྒྱུད་གྱི་རྒྱལ་པོ་ནི་བརྟག་པ་ལྟ་འཕམ་ལེའུ་ལྟའི་བདག་ཉིད་དོ།^༩ ། ཞེས་
 རྒྱུད་གྱི་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་ལེའུ་ལྟ་དང་། དེ་སྟོན་བྱེད་ཆོག་གི་ལེའུ་ཡང་ལྟར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

སྤྱི་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

༩ གསུམ་པ་སྤྱི་ནང་གཞན་གསུམ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ལ་གསུམ། སྤྱི་འཛིག་རྟེན་
 གྱི་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། བར་སེམས་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་བཤད་པ་དང་། གཞན་
 དབང་དང་བསྐྱེད་རྫོགས་འབྲས་སུ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པའོ།

སྟོད་འཆག་པའི་རིམ་པ་ཚད་དང་བཅས་པ་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་སྟོད་འཆག་པའི་རིམ་པ་ཚད་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་དང་། དེར་གནས་པའི་
 བརྩད་གྱི་སེམས་ཅན་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། སའི་སྟེང་དུ་ལྷན་པོ་ལ་འཁོར་བའི་གོ་ལའི་རྣམ་
 གཞག་བཤད་པ་དང་། འདིར་སྟོད་བརྩད་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་མངོན་པའི་སྟེ་སྟོད་
 དང་འགལ་བ་སྤང་བའོ།

དང་པོ་ནི་སྟོད་གྱི་འཛིག་རྟེན་སྟེ་མ་ཅིག་ཞིག་ནས་སྟོང་པར་གནས་པའི་ཆེ་སའི་ཁམས་དྲི་
 དང་གཟུགས་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་དང་སྒྲི་སྟེ་ཡོན་ཏན་ལྟའི་བདག་ཉིད་ཅན་དང་། རྒྱའི་ཁམས་དྲི་མ་
 གཏོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བཞི་ལྟ་དང་། མའི་ཁམས་དྲི་དང་གཟུགས་མ་གཏོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གསུམ་
 ལྟ་དང་། རྒྱུད་གྱི་ཁམས་དྲི་དང་གཟུགས་དང་རོ་མ་གཏོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་ལྟ་དང་། བམ་
 མཁའི་ཁམས་སྤྱིའི་ཡོན་ཏན་གཅིག་སུ་དང་ལྟ་བུ་སྟེ་དེ་ལྟ་སུའི་ཁམས་ལྟའི་རྒྱལ་པོ་རབ་སེམས་སུར་

གནས་པ་འཛིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྟོད་ཀྱི་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྒྱུད་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་སྟོང་
 པའི་རྒྱལ་ཞེས་མིང་གིས་པ་སྟོད་པ་རྣམས་ནམ་མཁའ་སྟོང་པ་ལ་སོ་སོར་གནས་པ་ལས། འཛིག་རྟེན་
 འཆགས་པའི་སེམས་ཅན་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྤྱོན་པའི་དུས་ཀྱི་དབང་གིས་དང་པོར་རྒྱུད་གི་
 རྒྱལ་ཕྱ་རབ་རྣམས་ཐན་ཚུན་འདབས་འབྱར་བར་གྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་འབྱར་བ་ལས་ཡང་ཞིང་གཡོ་བའི་
 རྒྱུད་དུ་འགྱུར་རོ། །འདིས་སྤྱོད་པོ་གྱི་རྒྱུད་ཆེས་སྤྱོད་པ་ཡང་གེས་རྣམས་གསུང་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་མའི་
 རྒྱལ་ཕྱ་རབ་རྣམས་འདབས་འབྱར་དུ་གྱུར་པ་ལས་རྒྱུད་དང་ཕན་པའི་སྒྲོག་གི་རྣམ་པ་ལྟ་བུའི་མེར་
 འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུད་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་རྣམས་འདབས་འབྱར་དུ་གྱུར་པ་ལས་རྒྱུད་དང་མེ་དང་ཕན་
 པའི་ཆར་གྱི་རྣམ་པ་ལྟ་བུའི་ཆར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སའི་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་རྣམས་འདབས་འབྱར་དུ་
 གྱུར་པ་ལས་རྒྱུད་དང་མེ་དང་ཆུ་དང་ཕན་པའི་དབང་པོའི་གཞུང་རྣམ་པ་ལྟ་བུའི་སར་འགྱུར་རོ། །རོ་
 འམ་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་རྣམས་ནི་འབྱུང་བའི་ཁམས་གཞན་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་
 བྱེད་དུ་གནས་པ་ཡིན་ཞིང་། འདིའི་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཞེས་པ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་མ་
 ཡིན་གྱི། གཟུགས་ཅན་གཞན་གྱི་གོ་འབྱེད་པའི་ནམ་མཁའ་འདུས་བྱས་ཤིག་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་ས་ཆུ་མེ་རྒྱུད་བཞི་པོ་རིམ་གྱིས་འཕེལ་བ་ལས་འོག་གཞིའི་རྒྱུད་མེ་རྒྱུད་མའི་དགྱིལ་
 འཁོར་བཞིར་གྱུར་པའི་དགྱིལ་འཁོར་བཞི་པའི་མཐུག་རྣམས་ཀྱི་ཚད་སྟོང་སྟག་ལྟ་བུ་ལྟར་
 མཉམ་ཞིང་འོག་ནས་རིམ་པ་བཞིན་རྒྱུད་མེ་རྒྱུད་མའི་དགྱིལ་འཁོར་བཅུགས་ནས་གནས་སོ། །དེ་ཡང་
 འོག་མ་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་སྟེང་མ་རྣམས་སྟེན་ནས་བྱེ་རྒྱུད་བའི་རྒྱལ་གྱིས་གནས་པ། དེ་ཡང་དགྱིལ་
 འཁོར་བཞི་གའི་སྟེང་གི་ཆ་ཁ་ད་ཆར་དུ་གནས་པའི་སའི་དཔུང་ནས་སའི་མཐའ་བར་ལ་དབག་ཚད་
 སྟོང་སྟག་ལྟ་བུ། དེ་བཞིན་དུ་དགྱིལ་འཁོར་གཞན་གསུམ་གྱི་འང་རང་རང་གི་ནང་མཐའ་ནས་
 བྱི་མཐའི་བར་གྱི་ཚད་སྟོང་སྟག་ལྟ་བུ་ལྟར་སྟེ་རང་རང་གི་མཐུག་རྣམས་ཉིད་དོ། །ཡང་
 སའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་བྱི་མཐའ་གཅིག་ནས་བྱི་མཐའ་ཅིག་གོས་ཀྱི་བར་གྱི་ཚད་དབག་ཚད་
 འབྲམ་སྟག་གཅིག་དང་རྒྱུད་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་བྱི་མཐའ་ནས་བྱི་མཐའ་ཅིག་གོས་ཀྱི་བར་གྱི་
 ཚད་དབག་ཚད་འབྲམ་སྟག་གཉིས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མའི་བྱི་མཐའ་ནས་བྱི་མཐའ་ཅིག་གོས་ཀྱི་

བར་གྱི་ཚད་དཔག་ཚད་འབྲམ་ཕྱག་གསུམ་དང་། རྒྱུ་གི་ཕྱི་མཐའ་ནས་ཕྱི་མཐའ་ཅིག་ཤོས་གྱི་
བར་གྱི་ཚད་ནི་དཔག་ཚད་འབྲམ་ཕྱག་བཞི་ཡིན་ནོ།།

དེ་ནས་དགྱིལ་འཁོར་བཞི་པོ་ཆགས་པའི་རྗེས་སུ་མི་ལྟར་བར་འཛིན་པར་བྱེད་པ་དང་སྐབ་
པ་དང་དབྱིབས་སུ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་གི་མཐུ་ལས་ལྟན་པོ་ལ་སོགས་པའི་རི་དང་གླིང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
གྲུབ་འོང་སྟེ། དེ་ཡང་སའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་དབྱས་སུ་ལྟན་པོ་དཔངས་སུ་དཔག་ཚད་འབྲམ་ཕྱག་གཅིག་
པ་ཅན། དེའི་སྟེང་དུ་བར་སྤྱང་སྟོང་པར་སྤྱང་བའི་ཡིད་གཞུགས་གྱི་རྣམ་པ་ལ་ལྟན་པོའི་མགིན་པ་དང་
གཞོང་དང་གཙུག་ཏྲར་གྱི་ཐ་སྟངས་བྱས་པའི་མགིན་པ་ལ་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྱག་ཉི་ཤུ་ཅུ་ལ། གཞོང་ལ་
ལྷ་བཟུ། གཙུག་ཏྲར་ལ་ཉེར་ལྷ་སྟེ་མགིན་པའི་འོག་གི་མཐའ་ནས་གཙུག་ཏྲར་གྱི་མཐའི་བར་ལ་དཔག་
ཚད་འབྲམ་ཕྱག་གཅིག་སྟེ་ལྟན་པོའི་ཅུ་བ་ནས་གཙུག་ཏྲར་གྱི་ཅུ་མོའི་བར་གྱི་ཚད་དཔག་ཚད་འབྲམ་
ཕྱག་གཉིས་སོ། །ཡང་ལྟན་པོའི་ཅུ་བའི་སའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་དབྱས་ནས་ལྟན་པོའི་ཅུ་བའི་ཤར་མཐའ་
ལྷ་བྱའི་ཕྱོགས་གྱི་མཐའ་རྣམས་གྱི་བར་ལ་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱད་བརྒྱད་དེ་མཐའ་གཅིག་ནས་
མཐའ་ཅིག་ཤོས་གྱི་བར་ལ་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྱག་བཅུ་དྲུག་དང་། དེ་ནས་ལྟན་པོ་ལ་རྒྱུ་པོར་བསྒྲོར་
བའི་ཁོར་ལུག་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྱག་གཅིག་ །དེ་ནས་བསིལ་རིའི་མཐའི་སྟེང་གི་བར་དུ་ལྟན་པོའི་ཁ་
ཁྲེར་གྱིས་བྲུབ་པའི་ཁོངས་གྱི་རྒྱར་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྱག་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པའི་འོག་གི་སའི་དགྱིལ་འཁོར་
གྱི་སྟོང་ཆ་མཉམ་པ་བཙོ་བརྒྱད་དུ་བྱས་པའི་ཆ་རེ་ལ་གླིང་དྲུག་མཚོ་དྲུག་རེ་དྲུག་སྟེལ་ཏེ་གནས་པའི་
གླིང་དྲུག་ནི་ནང་ནས་རིམ་པ་བཞིན་རྒྱ་བ་དང་། འོད་དཀར་དང་། རབ་མཚོག་ཀྱུ་ཤ་དང་། མི་འམ་
ཅི་དང་། རྒྱང་རྒྱང་དང་། དྲག་པོའི་གླིང་ཞེས་པའི་མིང་གིས་བསྟན་པ་དྲུག་གོ། །མཚོ་དྲུག་ནི་ནང་ནས་
རིམ་པ་བཞིན་རྒྱང་ཆེ་དང་། མར་དང་། ཞོད་དང་། འོ་མ་ནང་། ལུ་དང་། ཆང་གི་རྒྱ་མཚོའི་མིང་གིས་
བསྟན་པ་དྲུག་གོ། །དེ་དྲུག་ནི་ནང་ནས་རིམ་པ་བཞིན་འོ་མ་སྟོན་དང་། མན་ན་ར་དང་། བྱི་ཁ་དང་།
ཁོར་བུའི་འོད་དང་། རྩ་ཁ་དང་། བསིལ་རི་ཞེས་བྲུ་བའི་མིང་གིས་བསྟན་པ་དྲུག་གོ། །དེ་ཡང་ལྟན་པོའི་
འགམ་སྟེགས་སམ་ཁོར་ལུག་དང་འདབས་ཆགས་པར་རྒྱ་བའི་གླིང་། དེ་དང་འདབས་ཆགས་པར་
རྒྱང་ཅིའི་རྒྱ་མཚོ། དེ་ཡང་འདབས་ཆགས་པར་འོད་སྟོན་གྱི་རི་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་གླིང་དང་རྒྱ་མཚོ་དང་

དེ་ཡང་རྒྱུད་གི་དགྲིལ་ལོར་ནས་ལྷན་པོའི་གཙུག་ཏོར་གྱི་བར་ལ་སྤྱིད་པ་སྐྱམ་ཅུ་ཅུ་གཅིག་གི་གནས་ཡོད་ཏེ། དེ་ཡང་རྒྱུད་གི་དགྲིལ་ལོར་ལ་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྱག་ལྔ་བཅུ་ཡོད་པའི་སྤྱིད་པོ་མའི་མཐའི་ཆ་ལ་དོ་རྗེའི་མེ་ལྷེ་དང་བཅས་པའི་དཔྱལ་བ་དང་ཁུ་འབོད་ཆེན་པོའི་དཔྱལ་བའི་གནས་གཉིས། སྤྱིད་སྟོང་མ་ལ་སྐྱུན་པ་ཆེན་པོའི་དཔྱལ་བའི་གནས་ཏེ་རྒྱུད་གི་དགྲིལ་ལོར་ལ་དཔྱལ་བའི་གནས་གསུམ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མའི་དགྲིལ་ལོར་གྱི་སྤྱིད་པོ་མ་ལ་མའི་དཔྱལ་བ་དང་། སྤྱིད་སྟོང་མ་ལ་དུ་བམི་བཟད་པའི་དཔྱལ་བ་སྟེ་ཆ་བའི་དཔྱལ་བའོ། །དེ་གཉིས་གྱི་སྟོང་པོ་གི་ཚད་ཀྱང་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྱག་ཉེར་ལྔ་ཉེར་ལྔ་ཡིན་པོ། །རྒྱུད་དགྲིལ་ལོར་གྱི་སྤྱིད་པོ་མ་ལ་འདམ་གྱི་རྒྱུད་དཔྱལ་བ་དང་། སྤྱིད་སྟོང་མ་ལ་འབྲེ་མའི་རྒྱུད་དཔྱལ་བའི་གནས་ཏེ་དེ་གཉིས་ནི་གང་བའི་དཔྱལ་བའོ། །དེ་གཉིས་གྱི་སྟོང་པོ་གི་ཚད་ཀྱང་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྱག་ཉེར་ལྔ་ཉེར་ལྔ་ཡོད། །མའི་དགྲིལ་ལོར་གྱི་སྤྱིད་པོ་མ་ལ་གསལ་མའི་རྒྱུད་དཔྱལ་བ་དང་། སྤྱིད་སྟོང་མ་ལ་ལྷ་མ་ཡིན་དང་ལྷའི་གནས་ཏེ་དེ་གཉིས་གྱི་སྟོང་པོ་གི་ཚད་ཀྱང་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྱག་ཉེར་ལྔ་ཉེར་ལྔ་ཡོད། །དེ་རྣམས་གྱི་རྒྱ་ཁྱོན་གྱི་ཚད་ནི་མའི་དགྲིལ་ལོར་དང་ཚད་མཉམ་མོ། །དེ་ནས་ས་དུམ་སུ་བཅུ་གཉིས་སམ་གླིང་བཅུ་གཉིས་པོ་རྣམས་ནི་མི་དང་དུད་འགྲོ་དང་ཡི་དྲུག་ས་ཅི་རིགས་པའི་གནས་ཏེ་ཡི་དྲུག་ས་དང་དུད་འགྲོའི་གནས་གྱི་ཁྱད་པར་རྒྱུད་པ་རྒྱུད་འགྲེལ་འདིར་མ་གསུངས་མོ། །དེ་ཡང་མའི་དགྲིལ་ལོར་འཛམ་གླིང་ཆེན་པོ་ལ་ལས་གྱི་ས་དང་། བར་གི་གླིང་དུག་ལ་ལོངས་སྟོད་གྱི་ས་ཞེས་བཤད་དོ། །

གཞན་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། མའི་སྟོང་དུ་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྱག་རྣམས་ནི་རི་དང་ལྷུ་དང་གཟའ་དང་ཕྱོགས་རྣམས་དག་དུ་འཇུག་ཏེ་དགྲིལ་ལོར་བཞེ་བོ་འདི་རྣམས་གྱི་དཔག་ཚད་གྱི་ཚད་ནི་གངས་བཞིན་དུ་མའི་སྟོང་དུ་རི་ཞེས་པ་སྟོང་ཕྱག་བཅུ་དྲུག་ཆེས་པ་སྟོང་ཕྱག་བཅུ་དྲུག་དང་གཟའ་ཞེས་པ་སྟོང་ཕྱག་དཔྱད་དང་ཕྱོགས་ཞེས་པ་སྟོང་ཕྱག་བཅུ་ལྟེ། ཞེས་སྟགས་དང་། ཤར་དུ་ལྷུང་ནི་གིན་ཏུ་རྒྱུམ་པོ་ཞེས་པ་ནི་ཤར་དུ་རྒྱུད་གི་དགྲིལ་ལོར་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་གིན་ཏུ་རྒྱུམ་པོ་སྟེ་རྒྱ་བ་ཉི་ལྔ་པའི་རྣམ་པའོ། །ཞེས་སྟགས་གྱི་དོན་ལ་འཆད་ཚུལ་མང་བར་སྤྲང་ཡང་འཐད་པའི་ཕྱོགས་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ་དེ་ཡང་ཤར་ལྟོ་བྱང་ཅུབ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་རྒྱུད་མེ་རྒྱུའི་ཁམས་པ་ཡིན་པའི་རྟེན་འགྲེལ་གྱིས་གྲུབ་པ་

གར་ལུས་འཕགས་པོའི་གླིང་གི་དབུས་ཀྱི་སའི་ཆ་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྱག་བདུན་གྱི་རྒྱ་ཚད་ཙམ་ཞིག་གི་
 དབྱིབས་རྒྱ་རྒྱ་བཞེད་པའང་ཟེར་བ་ཉ་པའི་རྣམ་པ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་པོ་དང་། ལྟ་འཛམ་སུ་གླིང་རྒྱུང་བུ་འདིའི་
 དབུས་ཀྱི་སའི་ཆ་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྱག་བདུན་གྱི་ཚད་ཙམ་གྲུ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་དང་། བྱང་རྒྱ་མི་སྟན་
 ཀྱི་དབུས་ཀྱི་སའི་ཆ་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྱག་དགུའི་རྒྱ་ཚད་ཙམ་ཞིག་རྒྱུ་རྒྱུ་པོའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའང་ཟེར་
 པོ་ཕྱེད་པའི་རྣམ་པ་དང་། ལུབ་པ་ལང་སྟོད་ཀྱི་གླིང་གི་དབུས་ཀྱི་སའི་ཆ་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྱག་བདུན་གྱི་
 རྒྱ་ཚད་ཙམ་ཞིག་གྲུ་བཞི་པ་སྟེ། དེ་རྣམས་ས་ལས་འབྱུང་བུ་དོད་པ་མ་ཡིན་གྱི་དེ་ལྟ་བུའི་དབྱིབས་སམ་
 རྣམ་པ་ཅན་བུ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ།།

འདོད་པའི་ལྟ་རྣམས་གནས་པའི་གཞི་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལྷན་པོ་ལ་ནི་ཆོག་མཐའ་ཚངས་
 པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོགས་ཏེ་ཞེས་པས་འདོད་ལྟ་འགྲེལ་ཞིག་ལྷན་པོ་ལ་གནས་པ་ཙམ་ཞིག་
 བསྟན་ཀྱང་གནས་ཤེས་པ་ཅན་མ་གསུངས་ལ། འོན་ཀྱང་ལྟའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་འཁོར་བཅས་ལྷན་
 པོའི་སྟེང་ན་གནས་པར་བྱ་དགོས་ཤིང་། འདོད་ལྟ་ཐམས་ཅད་ལྷན་པོ་དང་ལྷན་པོའི་མགིན་པའི་སུམ་
 ཆ་མན་ཆད་ལ་ཡོད་པར་བྱ་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་འདོད་ལྟ་རིགས་ཏུ་གཟི་ནང་ནས་གཞན་འབྱུལ་
 དབང་བྱེད་པ་འབྱུལ་དགའ་བ་དགའ་ལྷན་པ་འཐབ་བྲལ་བ་རྣམས་སྟེང་ནས་རིམ་པ་བཞིན་ལྷན་པོའི་
 མགིན་པའི་སུམ་ཆ་མན་ཆད་ལ་གནས་པར་བྱ་དགོས་སོ།། འདོད་ལྟ་བཞི་པོ་འདི་གནས་སང་དཔངས་སུ་དཔག་
 ཚད་སོགས་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅེན། རི་རབ་མགིན་པ་སྟོང་ཕྱག་ཉེར་ལཱའི་སུམ་ཆ་ལོག་མ་བཞིས་བགོས་པའི་དཔག་ཚད་ཉིས་སྟོང་གྲུ་
 གསུམ། རྒྱང་གཤམ་གཅིག་གཉིས་འདོམ་ཏུ་ག་བརྒྱ་ལྟོ་མཐོག་འཁོར་བཞི་པའི་ཡོད་པ། འོན་འདོད་ལྟ་འགྲེལ་
 གནས་པའི་རྟེན་ལྷན་པོའི་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་རི་ལྟ་བུ་སྟུམ་ན། ཡེ་ཤེས་ལེའུ་ལས། མཐའ་དག་རི་
 ཡི་བདག་པོའི་གར་ནི་དག་པའི་ཡི་རྩ་ལྟེ་ལ་ལྟོ་ནི་པར་རྩ་གསེ། ལུབ་ནི་ཀ་ཐེ་ཏ་ནི་སེར་པོ་བྱང་ནི་རི་
 པོང་འཛིན་པ་ལྟར་དཀར་རྒྱ་བ་རྒྱ་ཤེལ་ལོ། །དབུས་ནི་ལྗང་གྲུ་ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལྷན་པོའི་དབུས་
 གར་ལྟོ་ལུ་བྱང་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་ལྗང་གྲུ་དང་སྟོན་ག་དང་དམར་པོ་དང་སེར་པོ་དང་དཀར་པོ་
 ཡིན་ཞིང་། དབྱིབས་ནི་རྒྱུ་པོར་ལྗང་ལྷན་པ་རྩ་བ་སྤྱི་མོ་རྒྱ་ཆེ་བའོ། །དེ་ལ་རྩ་ལཱའི་གནས་
 རྒྱ་ལ་འདོད་པ་མི་འབྲུ་བ་མང་ནའང་འདིར་དོན་ལ་གནས་པའི་ཚྭ་གས་ཤིག་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།

རྩམ་པོ་འོག་མ་བཞི་ལྟ་བུ་པོ་ལ་སྒྲེ་རགས་བཅིངས་པའི་ཚུལ་དུ་བསྒྲོར་བ་སྟེ། དེ་ཡང་རྩ་འོག་མ་ཐུར་ལ་འཕྲང་ནས་འཁོར་བ་དང་ཅུ་བའི་འགམ་སྟེགས་ལྟ་བུའི་ཁོར་ཡུག་གི་ཕྱི་མཐའ་མཉམ་ཞིང་རྩ་འོག་མ་དེའི་མཚམས་ནས་རི་རབ་གྱི་ཅུ་བར་ལ་ཆ་མཉམ་པ་བཞིར་བྱས་པའི་འོག་མ་གསུམ་གྱི་ཆ་རེ་རེའི་མཚམས་ནས་རྩ་རེ་རེ་འཕྲང་བ། དེ་ཡང་འོག་མ་ལས་སྟོང་མ་རྣམས་སྐྱེ་ཆེ་ཆེ་ཆེར་སོང་བ་སྟེ་རྩ་འོག་མ་འཕྲང་ཆུང་བའི་སྟོང་དུ་ཆེན་པོ་བཅེགས་པ་ལྟ་བུའོ། །རྩ་ལྟ་བུ་སྟོང་མ་ནི་རི་རབ་གྱི་ཅུ་བར་ཁད་མཉམ་པ་སྟོགས་རྣམས་སྐྱེ་ཕྱི་ལ་བསིལ་རིའི་ཐོད་བར་བྱས་པ་ཁ་འཕྲང་གི་ཅུ་བསིལ་རིའི་ཅུ་མོ་ལ་རེག་པའོ། །རྩ་སྟོང་མ་བཞིའི་ཁོངས་སྒྲིབས་གྱི་ནང་ན་གླིང་དུག་མཚོ་དུག་རི་ལྟ་བུ་དང་བཅས་པ་གནས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རི་རབ་གྱི་ཅུ་མོའི་མཐའ་གཅིག་ནས་མཐའ་ཅིག་གོས་གྱི་བར་ལ་དབག་ཚད་སྟོང་སྟེགས་ལྟ་བུ་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལྷན་པོ་ཡི་ནི་སྟོང་གི་རྒྱ་ཤར་དང་རྒྱབ་དང་བྱང་དང་ལྷོའི་ཆའི་བར་དུ་སྟོང་སྟེགས་ལྟ་བུ་ཡོད། །ཞེས་དང་། སྟོང་གི་ཅུ་མོ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་རྣམས་ནི་ས་གཞིའི་གནས་རྣམས་ལ་བྱིར་སོན་པ་སྟེ་སྟོགས་ཀྱན་ཏུ་ནི་ཁོར་ཡུག་ཀྱང་རོ། །དེའི་ཕྱི་རོལ་གླིང་དང་རི་བོ་དག་དང་ཞེས་པ་ནི་ཁོར་ཡུག་དེའི་ཕྱི་རོལ་ཅུ་མོ་བཞིའི་ཁོངས་སྒྲིབས་གྱི་གནས་སྒྲིབས་དུག་དང་། ཞེས་སྟོགས་རྣམས་ཀྱང་ལེགས་པར་དྲངས་པར་འགྱུར་རོ། །

དེ་ནས་རི་རབ་གྱི་ཅུ་མོའི་མ་གྲིན་པའི་སྐམ་ཆ་མར་བཞག་པའི་མཚམས་ནས་ལ་མཐའི་བར་ཆ་བཞིར་བྱེ་བའི་ཆ་རེ་རེ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དཀར་པོའི་བསྐྱལ་པ་ཞེས་པའི་མིང་ཅན་ཆངས་རིས་དང་ཆངས་པ་མཉམ་ན་འདོན་དང་ཆངས་ཆེན་དང་འདོད་ཆུང་བ་རྣམས་གྱི་གནས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལྷན་པོའི་གདོང་ལ་དབག་ཚད་སྟོང་སྟེགས་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་ལ་ཆ་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་ཆ་རེ་ལ་དབག་ཚད་ཁྲི་དུག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་དུག་ཅུ་རེ་དུག་ཆུང་གྲགས་གཉིས་གཞུ་འདོམ་སྟོང་སྐམ་བརྒྱ་སོ་གསུམ་སྐྱེ་གང་སོར་བརྒྱན་རྣམས་འོང་དེའི་ཆ་དེ་རེ་ལ་ལྷན་པོའི་ཀོ་སྟོ་” དང་སྐྱ་དང་དབལ་བར་ཐ་སྐྱད་བྱས་པའི་ཀོ་སྟོའི་” མ་མཐའ་ནས་སྐྱ་ལ་ཐུག་གི་བར་ལ་ཆ་བཞིར་བྱེ་བའི་ཆ་རེ་རེ་རིམ་པ་བཞིན་དཔལ་གྱི་བསྐྱལ་བ་ཞེས་པའི་མིང་ཅན་ཆད་མེད་འོད་དང་འོད་གསལ་དང་དགེ་ཆུང་དང་ཆད་མེད་དགེ་རྣམས་གྱི་གནས་དེས། ལྷན་པོའི་སྐྱའི་མ་མཐའ་ནས་དབལ་པའི་མ་མཐའ་ལ་ཐུག་གི་བར་ལ་ཆ་བཞིར་བྱེ་བའི་ཆ་རེ་རེ་རིམ་པ་

བཞིན་ཚངས་པའི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཞེས་པའི་མིང་ཅན་དག་རྒྱས་དང་སྤྲིན་མེད་དང་བསོད་ནམས་
 རྒྱས་དང་འབྲས་བུ་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱི་གནས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དབུལ་བའི་མ་མཐའ་ནས་གཙུག་ཏྲར་གྱི་
 འོག་ལ་ཐུག་གི་བར་ལ་ཆ་བཞིར་བྱེ་བའི་ཆ་རེ་རེ་རིམ་པ་བཞིན་ཚངས་པའི་བསྐྱལ་པའི་མིང་ཅན་མི་ཆེ་
 བ་དང་མི་གདུང་བ་དང་གིན་ཏུ་མཐོང་དང་འོག་མིན་པ་རྣམས་ཀྱི་གནས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཙུག་ཏྲར་
 གྱི་འོག་གི་མཐའ་ནས་ཅུའི་བར་ལ་ཆ་བཞིར་བྱེ་བའི་ཆ་རེ་རེ་རིམ་པ་བཞིན་ཆོས་བཟང་བསྐྱལ་པ་ཞེས་
 པའི་མིང་ཅན་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྤྱི་མཆེད་དང་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྤྱི་མཆེད་དང་ཅི་ཡང་མེད་
 པའི་སྤྱི་མཆེད་དང་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་སྤྱི་མཆེད་དེ་གཞུགས་མེད་ཁམས་པ་རྣམས་
 ཀྱི་གནས་སོ། །

འདྲིར་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཆོས་བཟང་གི་སྒྲས་ནི་གཞུགས་མེད་པའི་སྤྲིན་པ་ཞེས་བརྗོད་
 ཏོ། །བསྐྱལ་པ་ཞེས་པ་ནི་གང་དུ་ལྟ་རྣམས་ཆེ་བསྐྱལ་པར་གནས་པའོ།^༩ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
 འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་གཞུགས་མེད་ཀྱི་གནས་བཞི་རེ་རེའི་ཡ་མཐའ་
 ཅས་འོག་གི་མ་མཐའི་བར་ལ་དཔག་ཆད་དུ་གསྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་རེ་དང་། གཞུགས་ཁམས་
 གནས་རིས་བརྒྱ་དུ་ག་གི་གནས་རེ་རེའི་ཡ་མཐའ་ནས་རང་རང་གི་འོག་གི་མ་མཐའི་བར་ལ་དཔག་
 ཆད་བཞི་སྟོང་བརྒྱ་དུ་ག་ལྔ་རེ་དུ་ག་རྒྱུ་གཉིས་གཉིས་གཉིས་གཉིས་ལྟ་འདོམ་སྟོང་སྤྱུ་བརྒྱ་སོ་གསུམ་བྲག་པོར་
 བརྒྱད་རེ་རྣམས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཀལ་ཏེ་གཞུགས་མེད་ཀྱི་གནས་བཞི་འོག་མིན་གྱི་གོང་དང་། ཁོ་རང་
 བཞི་ལ་ཡང་བླ་འོག་གི་སྤྱི་བའི་བྱུང་བར་དེ་ལྟར་ཡོད་ན་འདོད་ཁམས་ལྟ་བུ་ནས་ཆེ་འཕོས་ནས་
 གཞུགས་མེད་ཁམས་སུ་སྤྱི་བའི་ཆེ་བར་དོ་ཡོད་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། འདོད་ཁམས་སུ་འཆི་སྤྲིད་གྲུབ་
 ཅས་དེའི་རྗེས་སུ་འོག་མིན་གྱི་གོང་དཔག་ཆད་འབྲུམ་ཐྲག་གཅིག་དང་བདུན་བྲི་ལྔ་སྟོང་གི་སར་སྤྱི་སྤྲིད་
 ལེན་པ་ལ་འཆི་སྤྲིད་དང་སྤྱི་སྤྲིད་ཀྱི་བར་དུ་བར་དོ་བརྒྱད་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། འབྲུ་ཡི་རྒྱན་དང་ཆོས་
 མ་ཐུན་བྱིར་།^{༡༠} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །འདོད་པར་མི་ལུས་ཏེ། ཆོས་མཛོན་པའི་མདོ་
 དང་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལས་གཞུགས་མེད་ཁམས་སུ་སྤྱི་བའ་བར་དོ་མེད་པར་བཤད་པས་སོ། །དེ་
 ལྟར་ན་གཞུགས་མེད་བཞིའི་གནས་འོག་མིན་གྱི་གོང་ན་བླ་འོག་གི་བྱུང་བར་དང་བཅས་པར་གསུངས་

པའི་དགོངས་པ་དེ་གང་ཡིན་སྟུང་ན། དོགས་པའི་གནས་དེ་ལྟར་འོང་བ་བདེན་ནའང་། དེའི་དོགས་
 སེལ་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་། གཞུགས་མེད་གང་དུ་གི་བའི་འོ།¹⁴ །ཞེས་པ་
 ལྟར་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ནས་གི་འཕྲོལ་ཏེ་གཞུགས་མེད་དུ་སྟེ་བའི་ཆོག་གང་དུ་གི་བའི་ས་དེ་ཉིད་དུ་སྟེ་
 བ་ལེན་པ་ཡིན་པས་གཞུགས་མེད་དུ་སྟེ་བ་ལ་སྟེ་སྤྱིད་དང་དེའི་ཐོན་མའི་འཆི་སྤྱིད་ཀྱི་བར་དུ་བར་དོ་
 བརྒྱད་མི་དགོས་པ་ཡིན་པས་མདོན་པའི་མདོ་སོགས་ལས་གཞུགས་མེད་དུ་སྟེ་བ་ལ་བར་དོ་མེད་པར་
 གསུངས་པ་ཡིན་པས་གཞུགས་མེད་ཀྱི་གནས་རྣམས་འོག་མིན་གྱི་གོང་ན་སྤྱོད་ཀྱི་འོག་གིས་སྟེ་བའི་ཚུལ་
 གྱིས་ཡོད་ན་གཞུགས་མེད་དུ་སྟེ་བ་ལ་དེའི་ཐོན་དུ་བར་དོ་དགོས་པ་བདེན་ནའང་། རྒྱུད་འགྲེལ་འདིར་
 འོག་མིན་གྱི་གོང་ན་གཞུགས་མེད་པ་བཞི་ལ་གནས་སྤྱོད་ཀྱི་བྱུང་པར་བཤད་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་
 གྱི་སེམས་ཅན་ལ་སྟེ་བ་མཐོང་བའི་རིམ་པ་ཡོད་པ་ལྟར་གང་དུ་སྟེ་བའི་གནས་ལ་ཡང་རིམ་པ་ཡོང་བའི་
 དབང་དུ་བྱས་ན་འདི་ལྟར་འཕྲོལ་བོ་ཞེས་གཞུགས་ཁམས་ཀྱི་གནས་ལས་གོང་དུ་བརྒྱལ་བའི་ནམ་
 མཁའ་ལ་ཐོབ་ཐང་བཅིས་པའི་ཆོད་རྣམ་པར་བཞག་ནས་སྤྱི་ནང་སྟོར་བའི་དགོས་པའི་དབང་གིས་
 གསུངས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། དངོས་གནས་ལ་ཆོས་མདོན་པ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གཞུགས་མེད་བཞི་ལ་
 གནས་སྤྱོད་ཀྱི་འོག་གིས་སྟེ་བ་འོག་མིན་ལས་གོང་དུ་བརྒྱལ་བ་ན་ཡོད་པར་ཁས་མི་ལེན་པའོ། ཡང་ན་
 འདི་ལྟར་དུ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། མདོན་པ་སོགས་ནས་གཞུགས་མེད་ཁམས་སྟེ་བ་ལ་བར་དོ་མེད་
 པར་བཤད་པ་ནི་ཅུ་བ་གཞུགས་མེད་ཁམས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་གཞུགས་མེད་པ་ལ་སྤྱག་པ་ཡིན་ལ།
 དེ་ཡང་། གཞུགས་མེད་པ་ན་གཞུགས་མེད་དོ།¹⁵ །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་ཐར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་དགོངས་
 པ་ལ་གཞུགས་མེད་ཁམས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་གཞུགས་མེད་པ་ཡིན་ཡང་། སྤྱི་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་རྒྱུད་ཀྱི་
 དགོངས་པ་ལ་གཞུགས་མེད་ཁམས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་ཡང་གཞུགས་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། གསང་བ་
 འདུས་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུད་པའི་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
 གིན་ཏུ་ཕྱ་བའི་རྒྱུད་སེམས་ཡོད་པར་བཤད་ཅིང་རྒྱུད་དེ་ཡང་འོང་ཟེར་ལྟར་བཤད་པས་གཞུགས་
 མེད་ཁམས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་གཞུགས་སུང་ཙམ་ཡོད་པར་མ་ཟད་ཁ་དོག་སྟོ་སེར་ལ་སོགས་པའི་
 གཞུགས་ཀྱི་སྟེ་མཆོད་ཀྱང་ཡོད་པ་དང་།

གཞན་ཡང་རྒྱུད་འགྲེལ་འདི་ཉིད་ལས་ཁམས་ལྗེ་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་དང་ཁུ་བ་ཕྱ་མོ་ཡང་
 ཡོད་པར་བཤད་དེ།¹⁷ མཆོག་མི་འཕྱུར་གྱི་མདོར་བསྟུན་ལས། གཞུགས་མེད་པའི་རིས་རྒྱམས་གྱི་
 ལུས་ནི་སྟོང་པའི་ཁམས་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་སེམས་གྱི་བག་ཆགས་ཅམ་སྟེ་སྒྲིའི་ཡོན་ཏན་གྱི་
 བདག་ཉིད་ཅན་ནོ།¹⁸ །ཞེས་གཞུགས་མེད་པའི་ལུས་སྒྲིའི་ཡོན་ཏན་གཅིག་ཁུག་ཅོ་བོར་ལྡན་པའི་
 བཅ་མཁའི་ཁམས་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་གསུངས་ནས་དེ་ཉིད་ཀྱི་འཕྲོ་ལས། ཁུ་བ་ཡང་སྐད་རྒྱུད་
 མེད་རྒྱུད་དང་དྲི་དང་གཞུགས་དང་རོ་དང་རེག་བྱའི་ཡོན་ཏན་སྤངས་པའོ།¹⁹ །ཞེས་གཞུགས་མེད་
 ཁམས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁུ་བ་ཡང་སྐུ་མེ་རྒྱུད་དྲི་གཞུགས་རོ་རེག་བྱ་སྟེ་འབྱུང་བའི་ཁམས་དང་
 འབྱུང་བྱུར་བཞི་གཙོ་བོར་མི་ལྡན་པར་གསུངས་ནས་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། ས་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོ་འདི་
 རྒྱམས་གྱི་གཙོ་བོའི་ཡོན་ཏན་འདི་ལ་ཡལ་བ་ཅམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡོད་དེ་རྒྱམ་པ་གཞན་དུ་ན་ཆོགས་པའི་
 ཡོན་ཏན་རྒྱམས་མེད་པར་ཡོན་ཏན་གཅིག་ལས་འཁོར་བའི་བག་ཆགས་སུ་མི་འབྱུར་རོ།²⁰ །ཞེས་ས་
 རྒྱུ་རྒྱུང་བཞི་དང་དེ་བཞིའི་ཡོན་ཏན་ནི་གཞུགས་སོགས་པ་བཞི་སྟེ་བརྒྱུད་པོ་དེ་གཞུགས་མེད་ཁམས་གྱི་
 སེམས་ཅན་རྒྱམས་གྱི་ཁུ་བའི་ཐིག་ལེ་ལ་ཡལ་བའི་རྩལ་གྱིས་ལྡན་པར་བཤད་ལ། དེ་ཡང་འབྱུང་བཞི་
 སོགས་དང་ཁུ་བའི་རྒྱལ་ཕྱ་མོ་ཞད་ཅམ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་པ་སྟེ་འདུ་ས་པ་སོགས་གྱི་དགོངས་པ་
 བཀྲལ་བ་རྒྱམས་ལས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྒྲིད་ཅིག་ཀྱང་རྒྱན་ཆད་མ་ཕྱོད་པའི་མི་
 ཤིགས་པའི་ཁམས་དཀར་དམར་རྒྱུང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བ་རྒྱམས་ཆོགས་པ་གཅིག་པའི་རྩལ་གྱིས་ཡོད་
 པར་གསུངས་ཤིང་། མི་ཤིགས་པ་ཞེས་པ་ཡང་གང་གིས་ཀྱང་གཞོམ་དུ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་པས་སོ། །
 དེ་ལྟར་ན་གཞུགས་མེད་ཁམས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་མདོ་སྟོགས་ནས་གཞུགས་མེད་པར་བཤད་
 ཀྱང་། གཞུགས་ཡོད་པ་རྒྱུད་དང་འགྲེལ་ཆེན་སོགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་
 པའི་དགོངས་པ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་གཞུགས་མེད་བཞིའི་གནས་ཀྱང་འག་མིན་གྱི་གོང་རོལ་ན་
 རྟེན་མོག་རིམ་ཅན་དུ་གནས་པར་བཤད་པ་སྒྲ་རྩི་བཞིན་པར་བྱ་རིགས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་འཛིག་
 རྟེན་གྱི་ཁམས་སྒྲིའི་ཆོད་ལ་དབག་ཆད་འདུམ་ཕྲག་བཞི་པ་སོགས་སྟོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཆད་
 དབྱིབས་དང་། དརྩལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོ་ཆད་སོགས་མདོན་པའི་སྟོགས་ནས་བཤད་པ་དང་

ཆེས་མི་འདྲ་བ་རྣམས་སྐྱ་རི་བཞིན་པར་ཁས་ལེན་པ་རི་ལྟར་མི་འགལ་སྟམ་དུ་བསམ་དགོས་
གིང་། འཆད་རྒྱལ་གཉིས་ལས་ཅི་ཞིག་འཐད་སྟམ་དུ་དབྱད་པར་བྱའོ།།

དེ་ལྟར་ན་རང་ཅག་རྣམས་གནས་པའི་གླིང་བཞི་པའི་སྟོན་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཚད་དབྱིབས་
སོགས་ཞིབ་པར་བཤད་ནས་འདིའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་གནས་རྒྱལ་ཅུང་ཟད་འཆད་པ་ནི་རྒྱད་ཅུ་འགྲེལ་ལས།
དེའི་ཕྱི་རོལ་སྟོང་བ་གཅིག་སྤྲིད་པ་གསུམ་བུལ་ཡོན་ཏན་མེད་ཅིང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དམན་པའོ།^{༡༩} །ཞེས་
པ་ནི་འོག་རྒྱུད་གི་དགྱིལ་འཁོར་དང་སྟེང་གཙུག་ཏྲར་ཏེ་དེའི་ཕྱི་རོལ་སྟོང་བ་གཅིག་སྤྲིད་ཀྱིས་རབ་སོ་
སའི་རོ་བོ་ཁམས་ལྟ་བུ་སྟོང་བ་གཅིག་སྤྲིད། །ཞེས་རྒྱུད་གི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་འོག་གི་ཕྱི་རོལ་དང་རི་རབ་
གྱི་གཙུག་ཏྲར་གྱི་སྟེང་གི་ཕྱི་རོལ་རྣམས་ནི་ས་ཁམས་སོགས་ཁམས་ལྟའི་རྒྱལ་ལྟ་རབ་རྒྱུར་མཐོང་གི་
དབང་པོའི་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པའི་པན་རྒྱུན་འདབས་མ་འབྱར་པའི་སིལ་བྱར་སོ་སོར་གནས་པའི་རོ་བོ་
སྟོང་བ་གཅིག་སྤྲིད་མིང་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་པར་སྟར་སྟོང་པ་ལྟ་བུར་སྟར་བའོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པའི་
བྱ་གས་ཀྱིས་གླིང་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་འདིའི་སྟོགས་དང་མཚམས་རྣམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་ཡང་སྟོང་བ་
གཅིག་སྤྲིད་མིང་ཅན་ཁམས་ལྟའི་རྒྱལ་ལྟ་རབ་སིལ་བྱར་གནས་པའི་བར་སྟར་སྟོང་པའི་རོ་བོ་ཡིན་པར་
གོ་རུས་སོ།།

སྟོང་བ་གཅིག་སྤྲིད་མིང་ཅན་རྒྱལ་ལྟ་རབ་འདབས་མ་འབྱར་པ་སིལ་བྱར་གནས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་
ཕྱི་རོལ་རྣམས་ན་ནི་མཆོག་མི་འཕྱུར་གྱི་མདོར་བསྟུས་ལས། སྟོང་གཅིག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་མི་མཛེད་ཀྱི་
འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་དབྱས་ནས་སྟེང་དང་འོག་ འཛིག་རྟེན་ཁམས་འདིའི་ཕྱི་རོལ་རྒྱལ་ལྟ་རབ་འདབས་མ་འབྱར་
པའི་སྟོང་བ་གཅིག་སྤྲིད་འདི་ལ་མ་ཁས་པ་འགའ་ཞིག་ སྟོང་པ་འདི་ལ་འབྱམ་བྱ་གཅིག་སྟེ། ཡེ་ཡེར་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་ཚད་
འབྱམ་བྱ་ལྟ་བུ་བཤད་པ་འདི་ལ་དགོངས་པ་སྟེ། དགོས་པ་ཤིས་པའི་མ་ཟེན་པའི་ཡུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་སྐྱ་སྟེན་སོགས་སྤྱད་ཡོད་པ་དེ་
སྟོང་ཅིང་ཡིན་གསུང་། ཏུ་སྟོང་བྲག་རེ་རེ་སྟེ། འོག་དང་སྟེང་བཞིན་དུ་ཤར་དང་རུབ་དང་བྱང་དང་སྟོ་
དང་བདེན་བུལ་དང་དབང་ལྗན་དང་རྒྱུད་དང་མེར་རྟོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྟོང་བྲག་གཉིས་དང་གསུམ་མོ།།
དེ་ནས་སྟོང་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་གངས་མེད་པ་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྣམས་ཏེ།^{༢༠}
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་ཅག་རྣམས་གནས་པའི་མི་མཛེད་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་དབྱས་

སུ་བྱས་པའི་ཚུགས་བརྩུ་པོ་རེ་རེ་གྲིང་བཞི་པ་ལྟ་བུའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྟོང་སྟོང་གནས་པ་ཚུན་
 ཆད་སྟོང་གཅིག་གི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དང་། དེ་རྣམས་དང་བཅས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
 སྟོང་ཕྱག་གཉིས་གཉིས་གནས་པ་ཚུན་ཆད་ནི་སྟོང་གཉིས་པ་བར་མའི་འཛིག་རྟེན་དང་། ཡང་
 དེ་རྣམས་དང་བཅས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྟོང་ཕྱག་གསུམ་གསུམ་ཚུན་ཆད་ནི་སྟོང་
 གསུམ་གྱི་འཛིག་རྟེན་དང་། དེ་རྣམས་དང་བཅས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གངས་མེད་པ་
 ཆེན་པོ་ཚུན་ཆད་ནི་སྟོང་ཆེན་མོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་ཉེ་དེ་རྣམས་གནས་སོ། །
 དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན། ཁ་ཅིག་ མཁས་པ་ཆེན་པོ་བཙམ་ལྷན་རིགས་རལ། ཏུས་འཁོར་རྒྱད་འབྲེལ་ལ་སྟོང་
 གསུམ་ཆད་དོ་ཞེས་པ་ཡང་མ་བརྟགས་པའོ།།^{༩༩}

འོ་ན་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དཔག་ཆད་འབུམ་ཕྱག་བཞི་ཞེས་བཤད་ན། དཔག་ཆད་ཀྱི་ཆད་
 རིམ་ལྟ་བུ་སྟུམ་ན། བསྟུས་རྒྱད་ལས། ས་རབ་བརྒྱད་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཕྱོ་འདི་གཅིག་ཕྱོ་བརྒྱད་ཀྱིས་
 སྟུ་ཡི་ཅེ་མོ་ཕྱོ་མོ་སྟེ།^{༡༠༠} །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་གཞུགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཆུང་མཐའ་མཐའ་ཐུག་
 པ་ནི་རྩལ་སྒྲ་རབ་ཡིན་ཞིང་། དེ་འཕྲེང་བར་བཅེགས་པ་བརྒྱད་ནི་རྩལ་ཕྱན་གཅིག་གི་ཆད་དང་། དེ་
 འཕྲེང་བར་བཅེགས་པ་བརྒྱད་ནི་སྒྲའི་ཅེ་མོ་རྒྱུམ་པོ་གཅིག་གི་ཆད་དང་། སྒྲ་ཅེ་རྒྱུམ་པོ་བརྒྱད་འཕྲེང་
 བར་བཅེགས་པ་ནི་སྒྲ་ཆེ་ཆད་དང་། སྒྲ་ཆེ་བརྒྱད་བཅེགས་པ་གིག་གི་ཆད་དང་། གིག་བརྒྱད་
 བཅེགས་པ་ནས་ཀྱི་ཆད་དང་། བས་བརྒྱད་བཅེགས་པ་སོར་ཀྱི་ཆད་དང་། སོར་ནི་སྤྱ་ཅ་བཞི་
 ཟུའི་ཆད་དང་། ཟུ་བཞི་གཞུ་འདོམ་གང་གི་ཆད་དང་། གཞུ་འདོམ་སྟོང་ཕྱག་གཉིས་རྒྱང་གསལ་གྱི་
 ཆད་དང་། རྒྱང་གསལ་བཞི་དཔག་ཆད་ཀྱི་ཆད་ཡིན་ནོ།།

རྒྱད་འབྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་སྒྲོར་འདིར་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཞན་གྱི་རྣམ་གཞག་ཆེར་
 མ་གསུངས་པར་སྟོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཆད་དབྱིབས་སོགས་གསུངས་པ་ནི་འབྲེལ་ཆེན་ལས།
 དེ་ལྟར་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མ་ཁྱེན་ནས་དྲང་སྟོང་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྒྲིབ་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་འཛིག་རྟེན་གྱི་
 ཁམས་ཀྱི་ཆད་དང་ལུས་ཀྱི་ཆད་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དོན་དུ་བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་སོ།།^{༡༠༡} །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་ལྟའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྒྲོམ་པའི་སྦྱང་གཞི་བྱི་སྟོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་དང་ནང་རྒྱུ་བ་པོའི་

ལུས་ཆོས་མཐུན་སྐྱུར་པའི་ཆེད་དང་། དེ་གཉིས་ཆོས་མཐུན་སྐྱུར་བ་ཡང་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱོར་བྱེད་རྟེན་གྱི་
 ད་ཀྱི་ལ་འཁོར་དེ་གཉིས་དང་ཆོས་མཐུན་པར་སྒོམ་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པས་སྟོན་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཆོད་
 དང་ལུས་ཀྱི་ཆོད་ཆོས་མཐུན་སྐྱུར་བར་བྱ་སྟེ། སྟོན་གྱི་འཛིག་རྟེན་རྒྱུད་གི་འོག་མཐའི་ནས་ལྷན་པོའི་
 གཙུག་ཏོར་གྱི་ཐ་སྟན་བྱས་པའི་ཅེ་མོའི་བར་དཔག་ཆོད་འཁུམ་སྟག་བཞི་ཡོད་པ། ལུས་ཀྱི་རྒྱུ་མཐིལ་
 བས་སྒྱི་གཙུག་གི་བར་ལ་རང་རང་གི་སྒྲ་བཞི་ཡོད་པ་དང་ཆོས་མཐུན། སྟོན་གྱི་རྒྱུད་གི་ད་ཀྱི་ལ་འཁོར་
 གྱི་ཕྱི་མཐའ་ནས་ཕྱི་མཐའ་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་བར་དཔག་ཆོད་འཁུམ་སྟག་བཞི་ཡོད་པ། ལུས་ཀྱི་ལག་པ་
 གཡས་ཀྱི་མཛུབ་ཅེ་ནས་གཡོན་གྱི་མཛུབ་ཅེའི་བར་སྒྲ་བཞི་ཡོད་པ་དང་ཆོས་མཐུན། རྒྱུད་གི་འོག་གི་
 མཐའ་ནས་ལྷན་པོའི་ཅེ་མོའི་བར་ལ་དཔག་ཆོད་འཁུམ་སྟག་གཉིས་ཡོད་པ་ལུས་ཀྱི་རྒྱུ་མཐིལ་ནས་
 དཔྱིའི་བར་ལ་སྒྲ་དོ་ཡོད་པ་དང་ཆོས་མཐུན། རྒྱུད་གི་འོག་གི་མཐའ་ནས་ལྷན་པོའི་ཅེ་མོའི་བར་ལ་
 དཔྱུལ་པའི་གནས་བདུན་དང་གདེངས་ཅན་གྱི་གནས་དང་བཅས་པའི་བརྒྱུད་དུ་བྱེ་བའི་གནས་རེ་རེ་
 ལ་དཔག་ཆོད་འཁུམ་སྟག་གཅིག་གི་བཞི་ཆ་དཔག་ཆོད་སྟོང་སྟག་ཉེར་ལྔ་ཉེར་ལྔ་ཡོད་པ་དཔྱིའི་ནས་
 རྒྱུ་མཐིལ་གྱི་བར་ལ་སྒྲ་དོ་ཡོད་པ་ལ་ཆ་བརྒྱུད་དུ་བྱེ་བའི་ཆ་དེ་ལ་སྒྲ་གང་གི་བཞི་ཆ་སོར་དུག་དུག་
 ཡོད་པ་དང་རིམ་པ་བཞིན་ཆོས་མཐུན། ལྷན་པོ་ལ་དཔག་ཆོད་འཁུམ་སྟག་གཅིག་ཡོད་པ་དཔྱིའི་
 མཚམས་ནས་མགྱིན་པའི་འོག་གི་བར་གྱི་སྒྲ་ལ་ཆོག་ས་ལ་སྒྲ་གང་ཡོད་པ་དང་ཆོས་མཐུན། ལྷན་པོའི་
 མགྱིན་པའི་ཐ་སྟན་བྱས་པའི་འཐབ་བྲལ་སོགས་འདོད་ལྟ་བཞི་དང་ཆོངས་རིས་སོགས་བཞིའི་གནས་
 བསྐྱེམས་པ་ལ་དཔག་ཆོད་འཁུམ་སྟག་གཅིག་གི་བཞི་ཆ་དཔག་ཆོད་སྟོང་སྟག་ཉེར་ལྔ་ཡོད་པ་ལུས་ཀྱི་
 མགྱིན་པ་ལ་སྒྲ་གང་གི་བཞི་ཆ་སོར་དུག་ཡོད་པ་དང་ཆོས་མཐུན། ལྷན་པོའི་གདོང་གི་ཐ་སྟན་བྱས་པའི་
 ཆོད་མེད་འོད་ནས་འོག་མིན་པའི་གནས་ཀྱི་ཡ་མཐའ་བར་ལ་དཔག་ཆོད་འཁུམ་སྟག་གཅིག་གི་བྱེད་
 དཔག་ཆོད་སྟོང་སྟག་ལྔ་བརྒྱ་ཡོད་པ་ལུས་ཀྱི་ཀོ་སྒྲིའི་^{༡༥} མ་མཐའ་ནས་དབྱལ་བའི་ཡ་མཐའ་བར་ལ་
 སྒྲ་གང་གི་བྱེད་སོར་བརྒྱ་གཉིས་ཡོད་པ་དང་ཆོས་མཐུན་ལྷན་པོའི་གཙུག་ཏོར་གྱི་ཐ་སྟན་བྱས་པའི་ཅེ་མོ་
 བས་ཅའི་བར་གྱི་གཞུགས་མེད་བཞིའི་ཆོད་ལ་དཔག་ཆོད་འཁུམ་སྟག་གཅིག་གི་བཞི་ཆ་དཔག་ཆོད་
 སྟོང་སྟག་ཉེར་ལྔ་ཡོད་པ་ལུས་ཀྱི་སྒྲ་མཚམས་ནས་སྒྱི་པོའི་བར་ལ་སྒྲ་གང་གི་བཞི་ཆ་སོར་དུག་ཡོད་པ་

དང་ཚེས་མཐུན། ཞིང་ཁམས་གོང་མའི་ལྷ་གནས་དེ་རྣམས་ལ་ལྷན་པོའི་མགིན་པ་དང་གདོང་
དང་གཙུག་ཏྲར་གྱི་ཐ་སྟད་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་ནང་ལུས་ཀྱི་མགིན་པ་སོགས་དང་ཚེས་
མཐུན་སྦྱར་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ།།

ཡང་ལྷན་པོའི་དབུས་ནས་གཡས་ཀྱི་སའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་མཐའ་ཚུན་ཆད་ལ་དབག་ཆད་
འབུམ་ཐུག་གཅིག་གི་བྱེད་དབག་ཆད་སྟོང་ཐུག་ལྷ་བརྩེ་ཡོད་པ་ལུས་ཀྱི་བྱང་གི་དབུས་ནས་གཡས་ཀྱི་
དབུང་མགོ་ཚུན་ལ་ཁྲུ་གང་གི་བྱེད་སོར་བརྩུག་གིས་ཡོད་པ་དང་ཚེས་མཐུན། དེ་ནས་ལྷན་པོའི་གཡས་
ཚྭ་གས་ཀྱི་སྟེའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ཁ་ཞིང་དབག་ཆད་འབུམ་ཐུག་གཅིག་གི་བྱེད་དབག་ཆད་སྟོང་ཐུག་ལྷ་
བརྩེ་ཡོད་པ་ནི་ལག་པ་གཡས་ཀྱི་དབུང་པ་ལ་ཁྲུ་གང་གི་བྱེད་སོར་བརྩུག་གིས་ཡོད་པ་དང་ཚེས་མཐུན།
དེ་བཞིན་དུ་ལྷན་པོའི་གཡས་ཚྭ་གས་ཀྱི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ཁ་ཞིང་ལ་དབག་ཆད་སྟོང་ཐུག་ལྷ་བརྩེ་
ཡོད་པ་ལག་པ་གཡས་པའི་ལག་ངར་ལ་ཁྲུ་གང་གི་བྱེད་སོར་བརྩུག་གིས་ཡོད་པ་དང་ཚེས་མཐུན། ཡང་
ལྷན་པོའི་གཡས་ཚྭ་གས་ཀྱི་རྒྱང་གི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ཁ་ཞིང་ལ་དབག་ཆད་འབུམ་ཐུག་གཅིག་གི་བྱེད་
དབག་ཆད་སྟོང་ཐུག་ལྷ་བརྩེ་ཡོད་པ་གཡས་ཀྱི་ལག་མགོའི་རྩ་བ་ནས་སོར་རྩ་བར་ལ་ཁྲུ་གང་གི་བྱེད་
སོར་བརྩུག་གིས་ཡོད་པ་དང་ཚེས་མཐུན་ནོ། །དེས་ལྷན་པོ་དང་ལུས་ཀྱི་གཡོན་ཚྭ་གས་རྣམས་ཚེས་
མཐུན་སྦྱོར་རྒྱལ་ཡང་གེས་པར་བྱའོ།།

ནང་བརྩུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དེར་གནས་པའི་བརྩུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་གསུམ།
སེམས་ཅན་དེས་སོ་སོའི་གྲངས་བསྟན་པ་དང་། སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་སོ་སོའི་ཆོ་ཆད་བཤད་པ་དང་།
སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་སུ་སྤྱི་བའི་རྒྱ་བཤད་པའོ།།

དང་པོ་ནི་རྒྱུད་ལས། མིང་པ་སྤྲུལ་རྩལ་གཅིག་རྣམས་ཀྱིས་འདིར་ནི་མིང་གསུམ་དུ་འགྱུར་།^{༡༧}
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མིང་པ་སྤྲུལ་རྩལ་གཅིག་སྟེ་ལྷ་མ་ཡིན་དང་མི་དང་དུད་འགོ་དང་

ཡི་དྲུག་པ་དང་དཔྱལ་བ་དང་། འདོད་ལྷ་དྲུག་སྟེ་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་པ་དང་སྤུང་ཅུ་ཅ་གསུམ་པ་དང་
འཐབ་བྲལ་བ་དང་དགའ་ལྗན་པ་དང་འཕྱུལ་དགའ་བ་དང་གཞན་འཕྱུལ་དབང་བྱེད་པ་སྟེ་དེ་རྣམས་
ནི་འདོད་པའི་སྤྲིད་པ་བཅུ་གཅིག་གོ། །གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་ནི་བཅུ་དྲུག་སྟེ་ཆངས་རིས་པ་དང་
ཆངས་པ་མདུན་ན་འདོན་དང་ཆངས་ཆེན་པ་དང་། འོད་ཆུང་བ་དང་ཆང་མེད་འོད་པ་དང་འོད་གསལ་
བ་དང་། དག་ཆུང་བ་དང་ཆང་མེད་དག་བ་དང་དག་རྒྱས་པ་དང་། སྤྲིན་མེད་པ་དང་བསོད་ནམས་སྤྲེལ་
པ་དང་འབྲས་བུ་ཆེ་བ་དང་། མི་ཆེ་བ་དང་མི་གཏུང་བ་དང་ཤིན་ཏུ་མཐོང་བ་དང་འོག་མིན་པ་འོ། །གཞུགས་
མེད་པའི་སྤྲིད་པའི་ལྷ་ནི་བཞི་སྟེ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྟེ་མཆེད་པ་དང་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྟེ་
མཆེད་པ་དང་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྟེ་མཆེད་པ་དང་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་པའི་སྟེ་མཆེད་
པ་འོ། །སྤྲིད་པ་སྤུང་ཅུ་ཅ་གཅིག་པོ་རྣམས་བསྐྱུས་ན་འདོད་པའི་སྤྲིད་པ་གཞུགས་ཀྱི་སྤྲིད་པ་གཞུགས་
མེད་པའི་སྤྲིད་པ་སྟེ་སྤྲིད་པ་གསུམ་དང་འདོད་ཁམས་གཞུགས་ཁམས་གཞུགས་མེད་ཁམས་ཏེ་ཁམས་
གསུམ་དང་། ས་འོག་ས་སྟེང་ས་སྒྲ་གསུམ་དུ་ཡང་འགྱུར་འོ། །

གཉིས་པ་སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་སོ་སོའི་ཆོ་ཆད་བཤད་པ་ལ་ལྟ། དཔྱལ་བ་ལྷ་དང་
བཅས་པའི་ཆོ་ཆད་དང་། འདོད་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ཆོ་ཆད་དང་། གཞུགས་ཁམས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོ་ཆད་
དང་། གཞུགས་མེད་ཁམས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོ་ཆད་དང་། ཆོ་ཆད་གཞན་གྱི་བཤད་ཚུལ་ལ་དྲོགས་
པ་དབྱད་པ་འོ། །

དང་པོ་ནི་གསེག་མའི་རྒྱའི་དཔྱལ་བ་པ་དང་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ཆོ་ཆད་ནི་བསྐྱལ་བ་ཆུང་ཅུ་གཅིག་
གི་ཆད་དོ། །དཔྱལ་བ་གཉིས་པ་བྱེ་མའི་རྒྱ་དང་གསུམ་པ་འདམ་གྱི་རྒྱའི་དཔྱལ་བ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཆོ་ཆད་
ནི་བསྐྱལ་བ་བར་མའི་ཆད་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དཔྱལ་བ་བཞི་པ་མི་བཟང་པའི་དུ་བ་དང་ལྷ་པ་མའི་
དཔྱལ་བ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཆོ་ཆད་ནི་མཚོག་གི་བསྐྱལ་བའི་ཆད་དོ། །དཔྱལ་བ་དྲུག་པ་སྤུན་པ་ཆེན་པོ་དང་
བདུན་པ་ཅུ་འཕྲོད་ཆེན་པོ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཆོ་ཆད་ནི་བསྐྱལ་བ་ཆེན་པོའི་ཆད་དང་། དཔྱལ་བ་བརྒྱད་པ་རྩོ་
རྩེའི་མེ་ལྷེ་དང་བཅས་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྤྲུང་པའི་བར་གྱི་ཆོད། །

གཉིས་པ་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་ནས་གཞན་འཕྱུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་བར་གྱི་འདོད་ལྷ་དྲུག་གི་

ཆོ་ཆད་ནི་འོག་ནས་རིམ་པ་བཞིན་བསྐལ་པ་ཆུང་ཏུ་གཅིག་ནས་བསྐལ་པ་ཆུང་ཏུ་བྱུག་གི་བར་
 རིམ་པ་བཞིན་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་གཞུགས་ཁམས་ཀྱི་ཆོངས་རིམ་ནས་འོག་མིན་པའི་བར་བཅུ་དྲུག་གི་ཆོ་ཆད་ནི་
 འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་ན་གཞུགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བསྐལ་པ་བཅུ་དྲུག་སྟེ་བསྐལ་པ་བཅུ་དྲུག་ནས་
 བརྒྱམས་ཏེ་བསྐལ་པ་རེ་རེའི་བར་གྱི་ཆོད།^{༡༥} ཁྲིམ་གསུངས་པ་ལྟར་ཆོངས་རིམ་པའི་ཆོ་ཆད་བསྐལ་
 པ་གཅིག་ཡིན་པ་ནས་འོག་མིན་པའི་ཆོ་ཆད་བསྐལ་པ་བཅུ་དྲུག་ཡིན་པའི་བར་སྐྱར་བར་བྱ་ཞིང་འདྲིའི་
 བསྐལ་པ་ཡང་བསྐལ་པ་ཆུང་ཏུ་ཡིན་ཏེ། གཞན་འབྲུལ་དབང་བྱེད་པའི་ཆོ་ཆད་བསྐལ་པ་ཆུང་ཏུ་བྱུག་
 ཏུ་བཤད་པས་ཆོངས་རིམ་པ་གཞན་འབྲུལ་དབང་བྱེད་པ་ལས་ཆོ་རིང་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། བསྐལ་པ་
 ཆེན་པོ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། འོག་མིན་པས་འདི་ནས་བཤད་པའི་བསྐལ་པ་འདི་བཅུ་དྲུག་ཐུབ་པར་བཤད་
 ཅིང་སྤྱི་ཙུང་པའི་ཆོ་ཆད་བསྐལ་ཆེན་བཞིར་བཤད་པས་འོག་མིན་པ་ལས་སྤྱི་ཙུང་པ་ཆོ་རིང་དགོས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་འདྲིའི་བསྐལ་པ་ལ་བསྐལ་པ་བཞི་པོའི་ནང་གི་འདི་ཡིན་གྱི་གསལ་ཁ་མ་བྱུང་
 ཡང་བསྐལ་པ་བར་མ་དང་བསྐལ་པ་མཆོག་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་པར་བྱ་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་མི་ཆེ་
 བ་ནས་འོག་མིན་པའི་བར་འཕགས་པའི་གནས་བཞིའི་ཆོ་ཆད་འཇལ་བའི་བསྐལ་པ་རྣམས་མཆོག་གི་
 བསྐལ་པ་དང་། ཆོངས་རིམ་སོགས་གཞན་རྣམས་ཀྱི་ཆོ་ཆད་འཇལ་བའི་བསྐལ་པ་བསྐལ་པ་བར་མ་
 ལ་བྱེད་པ་འཐད་དམ་སྟུམ་སོ། འོ་ན་བསྐལ་པ་མཆོག་དང་བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་དོན་གཅིག་པ་མིན་ནམ་
 དེ་གཉིས་སོ་སོར་བྱེད་པ་གང་ལས་ཤེས་སྟུམ་ན། དེ་གཉིས་སོ་སོར་བྱེད་པ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས་གསལ་
 བར་གསུངས་ཏེ་དེ་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། གྲུའི་འཛིག་རྟེན་དང་པོར་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྟོབས་དང་
 དཔུལ་པའི་གནས་དང་པོར་སྤྲིག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐལ་པ་ཆུང་ཏུ་འོ་ཆོད། དཔུལ་པའི་གནས་
 གཉིས་པ་དང་གསུམ་པར་བསྐལ་པ་བར་མའི་ཆོད། དཔུལ་པའི་གནས་བཞི་པ་དང་ལྔ་པར་བསྐལ་
 པ་མཆོག་གི་ཆོད། དཔུལ་པའི་གནས་དྲུག་པ་དང་བདུན་པར་བསྐལ་པ་ཆེན་པོའི་ཆོད།^{༡༦} ཁྲིམ་བསྐལ་
 པ་ལ་ཆུང་ཏུ་བར་མ་མཆོག་ཆེན་པོ་བཞིར་གསུངས་ནས་མཆོག་གི་བསྐལ་པ་འཕམ་བསྐལ་པ་མཆོག་གི་
 མིང་ཅན་དེ་བསྐལ་པ་བར་མ་ལས་ཆེ་བ་དང་བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་ལས་ཆུང་བར་གསུངས་པས་སོ།།

བཞི་པ་གཟུགས་མེད་ཁམས་པ་བཞི་འཛིན་ནི་འོག་ནས་རིམ་པ་བཞིན་བསྐལ་ཆེན་གཅིག་དང་གཉིས་དང་གསུམ་དང་བཞི་རྒྱུས་ཡིན་ནོ།།

ལྷ་པ་ཆོ་ཆད་གཞན་གྱི་བཤད་ཚུལ་ལ་དྲོགས་པ་གཅོད་པ་ནི། འོ་ན་མི་དང་དྲུད་འགྲོ་དང་ཡི་དྲུགས་རྒྱམས་གྱི་ཆོ་ཆད་རི་ལྟར་ཡིན་སྟུང་། ལྷ་པ་སོགས་པ་རྒྱམས་གྱི་ཆོ་ཆད་འཆད་པའི་སྐབས་འདིར་གསལ་པོར་མ་གསུངས་ཀྱང་། ཤིན་ཏུ་བྲ་པའི་དབྱུགས་ལ་སོགས་པས་ཉིན་མོའི་ཆད་ལ་སོགས་པ་འཆད་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། སྤུ་ཞེས་པ་ནི་མིའི་དབྱུགས་འཇུག་པ་དང་འབྱུང་བ་གཅིག་དྲུག་བརྒྱ་ལྷག་པའི་སྟོང་སྟག་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཅིག་ཏུ་ཐུར་པའི་ཆ་གཅིག་ནི་སྤུ་མོའི་དབྱུགས་སོ།^{༩༠} །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱམས་གྱིས་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་མིའི་དབྱུགས་གཅིག་ལ་ཉི་ཤི་ཆིག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱའི་ཆར་ཆེ་པའི་ཆ་གཅིག་ནི་ལུས་རྒྱས་ཀྱི་སྤོན་སུའི་རིགས་ཀྱི་དབྱུགས་གཅིག་ཡིན་ལ་དེ་འདྲ་བ་ཉིས་ཤི་ཆིག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་ལ་ཞག་གཅིག་དང་དེ་འདྲ་པའི་ཞག་སུམ་ཅུ་ལ་རྩ་བ་དང་རྩ་བ་དེ་བཅུ་གཉིས་ལོར་བྱས་པའི་རང་ལོ་བརྒྱ་དྲུད་འགྲོའི་ནང་ཆོན་སྤོན་སུ་མོའི་ཆོ་ཆད་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མིའི་དབྱུགས་སུམ་ཅུ་ལ་འབྱུང་པོ་ཡི་དྲུགས་རྒྱམས་གྱི་དབྱུགས་གཅིག་སྟེ་དེ་ཉི་ཤི་ཆིག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་ལ་ཡི་དྲུགས་རྒྱམས་གྱི་ཞག་གཅིག་དེ་འདྲ་བ་སུམ་ཅུ་ལ་རྩ་བ་དང་རྩ་བ་དེ་བཅུ་གཉིས་ལ་ལོར་བྱས་པའི་རང་ལོ་བརྒྱ་ཡི་དྲུགས་རྒྱམས་གྱི་ཆོ་ཆད་དང་། མི་རྒྱམས་གྱི་ཉིན་ཞག་གཅིག་ལྷ་མིན་རྒྱམས་གྱི་དབྱུགས་གཅིག་སྟེ་དེ་འདྲ་བ་ཉི་ཤི་ཆིག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་ལ་ཞག་གཅིག་དང་། དེ་འདྲ་བ་སུམ་ཅུ་ལ་རྩ་བ་སོགས་སུ་བྱས་པའི་རང་ལོ་བརྒྱ་ལྷ་མིན་གྱི་ཆོ་ཆད་དང་། མིའི་དབྱུགས་ཉི་ཤི་ཆིག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་ལ་མི་རང་ཉིད་ཀྱི་ཞག་ཏུ་བྱས་པའི་རང་ལོ་བརྒྱ་མིའི་ཆོ་ཆད་དོ། །དེ་རྒྱམས་ཀྱང་སྦྱིར་བཏང་བ་མཆོག་གི་ཆོ་སྟེ་རིང་མཐའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། དེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་བཞིན་དུ་དབྱུགས་འབུམ་སྟག་བདུན་ཅུ་ཅུ་དྲུག་ལྷག་པའི་བྱེ་བ་སྟག་བདུན་ཅུ་ཅུ་བདུན་གྱིས་ཉིན་ཞག་བརྒྱ་དང་ལོ་བརྒྱར་འབྱུར་རོ། །མཆོག་གི་ཆོ་འདི་ནི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་རང་རང་གི་ཆོད་ལས་ལྷག་པ་དང་དམན་པར་འབྱུར་རོ། །ནལ་འབྱོར་བ་རྒྱམས་གྱི་ནལ་འབྱོར་གྱི་སྟོབས་དང་དཀའ་ལུབ་པ་རྒྱམས་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ལྷག་པར་འབྱུར་ཏེ་དབྱུགས་གཅིག་རྒྱ་ཆོད་དུ་འབྱུར་རོ། །སེམས་ཅན་སྟོག་པ་ཅན་

ཁམས་ཀྱི་སྒྲིག་པའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་དམན་པར་འགྱུར་རོ།^{༩༡} །ཞེས་གསུངས་པས་སོ།།

འོ་ན་མི་ཁམས་ཀྱི་ལོ་གཅིག་རྒྱས་པ་འོག་མིན་པའི་དབྱུགས་གཅིག་དང་། གྲག་པོ་འཁོར་ལོ་
ཅན་གྱི་སྒྲིང་བརྩུ་གཉིས་ཀྱི་དུས་བཞི་བསྐོམས་པའི་ཆད་མི་ལོ་ཉིས་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་གཙོ་བོའི་
མིང་ཅན་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྒྲེ་མཆེད་པའི་དབྱུགས་གཅིག་ཏུ་བྱས། དེ་གཉིས་ཉི་ཁྲི་
ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་དུག་བརྒྱ་ལ་རང་རང་གི་ཞག་ལ་སོགས་པར་བྱས་པའི་རང་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱ་ཡང་འོག་
མིན་པ་དང་སྤིང་ཅེ་བའི་ཡང་ཆེ་ཆད་ཡིན་ནམ་སྟམ་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱས་རྒྱུད་ལས། རྩ་
དབྱུགས་རྒྱུ་དང་རྒྱ་ཆོད་ཉིན་ཞག་རྒྱུ་དང་དུས་བཞི་དག་ནི་སྟོང་གྲག་ཉི་ཤུ་ཅ་གཅིག་དང་། །དུག་བརྒྱ་
ཁམས་ནི་རིམ་བས་ལས་སྒྲེས་རྩ་དང་མི་དང་འབྱུར་པོ་ལྟ་དང་ལྟ་མིན་ཁམས་དང་ནི། །ཁྱས་དང་གཙོ་
བོའི་ཉིན་ཞག་གཅིག་གི་ཆད་དེ་ས་གཞི་དག་ལ་དུས་བཞི་རྒྱས་པའི་ཆད་དུ་འཇུག་^{༩༢} ། ཅིས་འོག་མིན་
པ་དང་སྤིང་ཅེ་བའི་རང་རང་གི་དབྱུགས་ཀྱི་ཆད་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཞག་གི་ཁམ་གཞག་སོགས་
སྤིན་ལུ་སྤོང་དང་། མི་དང་། འབྱུར་པོ་ཡི་དུགས་དང་། ལྟ་མིན་ཁམས་ཀྱི་ཆེ་ཆད་འཆད་པ་དང་ཆབས་
ཅིག་ཏུ་བཤད་ན་འང་འོག་མིན་པ་དང་སྤིང་ཅེ་བའི་ཆེ་ཆད་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་བཤད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འོག་
མིན་པ་དང་སྤིང་ཅེ་བ་དང་འདོད་ལྟ་ཁམས་ཀྱི་ཆེ་ཆད་རང་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱ་ལས་ཆེས་རིང་བར་གོང་དུ་
བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཆད་འདི་ཁམས་ལས་རྒྱས་པའི་ཆད་ནི་འོག་མིན་གྱི་
ལྟའི་ཆད་དེས་གཞི་དག་ལ་འཁོར་ལོ་ཅན་གྱི་དུས་བཞི་རྒྱས་པའི་ཆད་དུ་འཇུག་ཅེས་སོ།^{༩༣} །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་འོག་མིན་པའི་དབྱུགས་དང་ཞག་གི་ཆད་དུག་པོ་འཁོར་ལོ་ཅན་གྱི་དུས་བཞིའི་ཡུན་
ཆད་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པ་སོགས་དགོས་པ་གཞན་གྱི་ཕྱིར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

འོ་ན་དབྱུགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཁམས་ཀྱི་ཆེ་ཆད་བསྐྱལ་པ་རྒྱུ་དང་ལ་སོགས་པ་ཁམས་ཀྱིས་
གཞལ་བར་གསུངས་ན་བསྐྱལ་པ་ཁམས་ཀྱི་ཆད་རི་ལྟ་བུ་སྟམ་ན། འགྲེལ་ཆེན་ལས། བསྐྱལ་པ་རྒྱུ་
དུའི་ཆར་རྒྱུ་དང་ཞེད་ལ་དཔག་ཆད་གཅིག་པའི་དོང་སྟེ་དེ་ཡང་སྒྲུའི་ཕྱི་མོ་སྤོ་མོ་ཁམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་
བཀང་བ་ལས་ལོ་བརྒྱ་ན་སྒྲུའི་ཕྱི་མོ་དེ་ལྷུང་བས་གང་གི་ཆེ་སྟོངས་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་བསྐྱལ་པ་རྒྱུ་
དུའི་ཉིན་ཞག་གཅིག་གོ། ཉིན་ཞག་དེ་སྤུམ་རྒྱུའི་ཆད་ཀྱིས་སྒྲ་བ་དང་སྒྲ་བ་བརྩུག་ཉིས་ཀྱིས་ལོ་དང་ལོ་

བརྒྱལ་བསྐྱལ་བ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་དེའི་སྡེ་ནི་བསྐྱལ་བ་བར་མ་སྟེ། བསྐྱལ་བ་བར་མའི་
སྡེ་མཆོག་གི་བསྐྱལ་བ་ལོ།^{੧੮} ཞེས་ཆུ་དང་ཞེད་དང་རྩམས་རྣམས་དཔག་ཆད་རེ་རེ་བར་མཉམ་པའི་དོང་
གྲུ་བཞི་བ་གཅིག་སྒྲིའི་ཅེ་མོ་རྒྱུ་མ་པོས་བཀའ་བ་ལས་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱ་ན་སྒྲ་ཅེ་རེ་ལྷུང་བས་སྒྲ་ཅེ་རྣམས་ཟད་
དེ་སྟོང་བར་ལྷུང་བའི་ཆོ་བསྐྱལ་ཆུང་གི་ཞག་གཅིག་ །དེ་སྒྲུ་མ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་ལ་ལོར་བྱས་པའི་རང་ལོ་བརྒྱ་
བསྐྱལ་བ་ཆུང་དུའི་ཆད་དང་། བསྐྱལ་བ་ཆུང་དུ་དེའི་སྡེ་བསྐྱལ་བ་བར་མར་འཕྱུར་ཞིང་། བསྐྱལ་བ་
བར་མའི་སྡེ་མཆོག་གི་བསྐྱལ་བ་དང་། མཆོག་གི་བསྐྱལ་བའི་སྡེ་བསྐྱལ་བ་ཆེན་པོར་འཕྱུར་རོ།།

འོ་ན་དེ་ལྟ་བུའི་དོང་གི་སྒྲ་ཅེའི་གྲངས་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞིང་བསྐྱལ་ཆུང་གཅིག་ལ་མིའི་ལོ་
གྲངས་ཇི་ཅམ་ཞིག་ཡོད་སྟུ་མ་ན། དེ་ཡང་ཞིབ་དུ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དཔག་ཆད་གཅིག་ལ་སྒྲ་ཅེ་
འཕྲེང་བར་གནས་པའི་གྲངས་ནི། བམ་མཁའ་སྟོང་བ་ནམ་མཁའ་དང་། །སྒྲུ་མིག་རི་དབང་ཡོད་
དང་མ། །ཞེས་པ་འདི་འོང་། གྲངས་འདི་འདི་ཉིད་ཀྱིས་བསྒྱུར་བས་དོང་དེའི་ལོགས་གཅིག་གི་སྒྲ་བ་
འཕྱག་སྒྲ་ཅེ་ཅམ་གྱི་སྒྲ་ཅེའི་གྲངས་ནི། མཁའ་མཁའ་ཐིག་ལེ་སྟོང་བ་དང་། །ནམ་མཁའ་ཐིག་ལེ་རིག་
བྱེད་ཀྱུ། །འུག་འུག་མཚོ་དུས་མཚོ། །མཁའ་དུས་མཁའ་ཕྱག་ཀྱུ་ཕྱག་^{੧੯} རྣམས། ཞེས་པའི་གྲངས་
འདི་འོང་། གྲངས་འདི། བམ་མཁའ་སྟོང་བ་ནམ་མཁའ་དང་། །སྒྲུ་མིག་རི་དབང་ཡོད་དང་མ། ཞེས་པའི་
གྲངས་འདི་ཉིད་ཀྱིས་བསྒྱུར་བས་དོང་དེ་སྒྲ་ཅེས་གང་བའི་སྒྲ་ཅེ་རྟེན་ཡོད་པ་དེ་སྟོང་གྱི་གྲངས་ནི། ཐིག་
ལེ་དགུ་ཡི་མཚམས་ནས་ནི། མིག་མདའ་མེ་ཀླུ་རོ་ཀླུ་མཚོ། །ཀླུ་མེ་རྒྱལ་བ་རོ་དང་མཁའ། །གདེངས་
ཅན་ཀླུ་ཀླུ་ཉི་ལྷ་མ། །ཞེས་པ་འདི་རྣམས་འོང་། སྒྲ་ཅེའི་གྲངས་འདི་བརྒྱས་བསྒྱུར་བས་མི་ལོའི་གྲངས་།
ཐིག་ལེ་དྲག་པོའི་མཚམས་ནས་ནི། མིག་མདའ་མེ་ཀླུ་རོ་ཀླུ་མཚོ། །ཀླུ་མེ་རྒྱལ་བ་རོ་དང་མཁའ། །གདེངས་
ཅན་ཀླུ་ཀླུ་ཉི་ལྷ་མ།^{੨੦} ཞེས་པ་འདི་འོང་སྟེ་བསྐྱལ་ཆུང་གི་ཞག་གཅིག་ཡིན་ནོ། །གྲངས་འདི་སྒྲུ་མ་བརྒྱ་
དུག་ཅུ་མ་བསྒྱུར་བའི་མི་ལོའི་གྲངས་དེ་བསྐྱལ་ཆུང་གི་ལོ་གཅིག་ཡིན་ཞིང་། དེ་བརྒྱས་བསྒྱུར་བའི་མི་
ལོའི་གྲངས་དེ་བསྐྱལ་བ་ཆུང་དུའི་ཆད་ཡིན་ནོ། །བསྐྱལ་ཆུང་འདི་ལ་མི་ལོའི་གྲངས་དུ་^{੨੧} ཡོད་ཅེན། ཐིག་ལེ་བརྒྱ་
གཅིག་མིག་རི་རོ། །མཁའ་ཚོ་མིག་དབང་འཕྱུར་ཀྱུ་རི། །རི་མཚོ་མིག་མཁའ་ཕྱབ་པ་བྱས། །མི་རོ་མཁའ་ཉི་གཞུགས་རྣམས་ནི། །བསྐྱལ་
བ་ཆུང་དུའི་མི་ལོའི་གྲངས་། ཞེས་པ་འདི་འཕྱུར་ལ། འདི་གྲངས་ཀྱི་མིང་དང་སྒྱུར་ན། མི་ལོ་རབ་བཟུམ་ཆེ་གཉིས་གཏམས་བདུན་

དང་། ཆེ་བྱུག་དཀྱིག་ས་ཆེན་ཀྱང་མི་ལུགས་གཉིས། ཆེ་ལྔ་ཁྱད་ཕྱིན་ལྔ་དང་ཆེན་པོ་བརྒྱད། ཁྱད་ཕྱིན་བརྒྱད་དང་ཆེན་པོ་བརྒྱད་
དེད་འདྲེན་བཞི། ཆེ་གཉིས་མཐའ་གནད་ཆེ་བརྒྱན་རྒྱ་རིགས་དགུ། ཆེ་གསུམ་འོད་མཛེས་དྲུག་དང་དབང་ཆེ་གཉིས། ལེགས་ཕྱིན་
གཅིག་དང་ཆེན་པོ་གཅིག་རྣམས་སོ། ཞེས་པ་འདི་འབྱུང་།

འོ་ན་བསྐལ་བ་རྒྱུད་ཅུའི་ཆད་དེ་ལྷར་ཡིན་ན་བསྐལ་བ་རྒྱུད་ཅུའི་ཕྱེས་བསྐལ་བ་བར་མ་
སོགས་སུ་འབྱུར་བའི་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་སྣ་མ་ན། འདིའི་དོན་ལ་གཉིས་སུ་དྲོགས་ཏེ། གོང་དུ་བྱངས་མ་ཐག་
བའི་གོང་འབྱུར་དང་རྩོན་འབྱུར་གསར་ལྷར་ན། དེའི་ཕྱེ་ནི་བསྐལ་བ་བར་མ་སྟེ། བསྐལ་བ་བར་
མའི་ཕྱེས་མཆོག་གི་བསྐལ་བ་པོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱེས་ཞེས་པ་སྟེ་རྩེ་བྱེད་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་ལ།
ཕྱེ་རྩེས་ཀྱི་དོན་ནི་ཡེ་ཤེས་ལེའུའི་མདོར་བསྐྱས་བཞི་པ་ལས། གཉིས་ཀྱི་ཕྱེ་ནི་བཞི་སྟེ་ཞེས་དང་། གསུམ་
ཀྱི་དོན་ནི་དགུ་འོ་ཞེས་པ་ནས། དགུའི་ཕྱེ་ནི་བརྒྱད་ཅུ་ཆ་གཅིག་དང་བརྒྱའི་ཕྱེ་ནི་བརྒྱ་སྟེ།^{༡༡} ཞེས་
གྲངས་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་བསྐྱར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྷར་དུ་བྱས་ན་བསྐལ་བ་རྒྱུད་ཅུའི་ཡོ་བརྒྱུ་པོ་དེ་
བརྒྱས་བསྐྱར་བས་བསྐལ་བ་རྒྱུད་ཅུའི་ཡོ་ཁྲི་འོང་བ་བསྐལ་བ་བར་མའི་ཆད་དང་། དེ་འབྲ་བའི་ཡོ་ཁྲི་
པོ་དེ་ཁྲིས་བསྐྱར་བས་བསྐལ་བ་རྒྱུད་ཅུའི་ཡོ་དུང་འབྱུར་གཅིག་འོང་བ་བསྐལ་བ་མཆོག་གི་ཆད་དང་།
དུང་འབྱུར་གཅིག་སུ་དེ་ཉིད་དུང་འབྱུར་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱར་བས་བསྐལ་བ་རྒྱུད་ཅུའི་ཡོ་གྲངས་གྲངས་ཀྱི་
གནས་གཞན་བརྒྱ་བརྒྱན་པ་གཏམས་ཆེན་པོ་གཅིག་འོང་བ་བསྐལ་བ་ཆེན་པོའི་ཆད་ཡིན་ནོ།

དྲོགས་པ་གཉིས་པ་ནི་འདིའི་འབྱུར་མང་དུ། དེ་བཞིན་དེའི་ཕྱེའི་ཆད་ཀྱིས་བསྐྱེ་བ་ནི་བསྐལ་
བ་བར་མའི་ཆད་ནོ། བསྐལ་བ་བར་མའི་ཆད་ཀྱིས་བསྐྱེ་བ་ནི་བསྐལ་བ་མཆོག་གི་ཆད་དོ། ཞེས་པ་
དང་། རྩ་འབྱུར་དུ་ཡང་དེ་ལྷར་དེའི་ཆོགས་ཀྱི་འབྱུར་ལ་བསྐལ་བ་བར་མ་ཞེས་པའོ། བསྐལ་བ་བར་
མའི་ཆོགས་ཀྱི་འབྱུར་ལ་བསྐལ་བ་མཆོག་ཏུ་འབྱུང་བ་ཞེས་པའོ། ཞེས་འབྱུང་བ་ལྷར་ན་བསྐལ་རྒྱུད་
གི་ཡོ་དེ་ལྟ་བུ་བརྒྱ་བརྒྱན་སྟེ་རྩེ་བྱེད་པའདྲ་པའི་དོན་སྐྱེས་པ་ཀའང་མ་དེ་ཉིད་ནས་སྐུའི་རྩེ་མོ་རེ་རེ་ཐུང་
བས་ཟད་པ་ནི་བསྐལ་བ་བར་མའི་ཞག་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་རང་ཡོ་བརྒྱ་ནི་བསྐལ་བ་བར་མའི་ཆད་
དང་། བསྐལ་བ་བར་མའི་ཡོ་དེ་ལྟ་བུ་བརྒྱ་བརྒྱན་སྟེ་རྩེ་མོ་རེ་རེ་སྟེ་བཞིན་དུ་ཐུང་བས་ཟད་པ་ནི་
མཆོག་གི་བསྐལ་བ་མཆོག་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་རང་ཡོ་བརྒྱ་ནི་མཆོག་གི་བསྐལ་བའི་ཆད་ཡིན་པ་ཉིད་

ལེགས་པར་རྒྱལ་བཤད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྤང་བར་བྱེད་པ་ལས་གསུངས་སོ།།

འོ་ན་བསྐྱེལ་པའི་ཚད་རྒྱམས་གྲངས་ཀྱི་གནས་ཇི་སྟེད་པ་དག་གིས་རྟོགས་དགོས་ན།
 གྲངས་ཀྱི་གནས་རྒྱམས་ཀྱི་མིང་ཇི་ལྟ་བུ་སྟུམ་ན། འདི་ནི་གནས་སྐབས་གཞན་དུ་ཡང་མཐོ་བས་བཤད་
 བར་བྱའོ། །དེ་ཡང་གྲངས་ཀྱི་གནས་ལ་བཤད་པའི་རྩལ་གཉིས་ལས། མཛོད་འགྲེལ་ལས་བཤད་པ་
 མཐས་པ་ཤུ་རྩེ་པས་མདོ་ཀྱན་ལས་བརྟམ་པའི་འགྲེལ་པར་བཤད་པ་ནི་འགྲེལ་པ་དེ་ཉིད་ལས། གྲངས་
 ཀྱི་བྱེད་པར་ཀྱི་མིང་ཆོས་མདོན་པ་ལས་གསུངས་ཏེ། གྲངས་ནི་རྒྱུད་པ་དང་ཁྱུག་པའོ། །དེ་ལ་གྲངས་
 རྒྱུད་པ་ནི་གཅིག་དང་། བཅུ་དང་། བརྒྱ་དང་། སྟོང་དང་། ཁྱི་དང་། འབུམ་དང་། ས་ཡ་དང་། བྱེ་
 བ་དང་། རྩུང་འབྱུར་ཏེ་གནས་དགའོ། །ཁྱུག་པའི་གནས་ནི་གསུམ་སྟེ། ཐེར་འབུམ་དང་། ཁྱུག་
 ཁྱིག་དང་། རབ་བཀྲམ་དང་། གཏམས་དང་། དགྲིགས་དང་། མི་འབྲུགས་པ་དང་། བྱེ་བྱིན་དང་།
 བད་སྟེང་དང་། དེད་འབྲེན་ཞེས་བྱ་བ་དག་སྟེ། ཆེན་པོ་དགའ་བསྐྱེད་པས་ཁྱུག་པ་དང་པོའོ། །མཐའ་
 སྤང་དང་། རྒྱ་རིག་དང་། འོད་མཛེས་དང་། དབང་པོ་དང་། ལེགས་བྱིན་དང་། རྟོགས་འགོ་དང་།
 འབྲིང་རྩལ་དང་། རྟ་རྒྱགས་དང་། སྟོབས་འཁོར་སྟེ་དགའ་ནི་རྩ་མ་ལྟར་ཆེན་པོ་དགའ་བསྐྱེད་པ་ནི་ཁྱུག་
 པ་གཉིས་པའོ། །བད་ཤེས་དང་། རྒྱལ་འབྱུང་དང་། སྟོབས་མིག་ཅེས་བྱ་བ་གསུམ་ནི་རྩ་མ་ལྟར་ཆེན་
 པོ་གསུམ་བསྐྱེད་པས་ཁྱུག་པ་གསུམ་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་རྒྱུད་པ་དགའ་དང་ཁྱུག་པའི་གནས་གསུམ་དུ་
 གྲངས་བཞི་བཅུ་ཅུ་གཉིས་ཏེ། བསྐྱེལ་ན་ལྟ་བུ་ཅུ་གཅིག་ནི་ཆོས་མདོན་པ་ལས་སྤང་ངོ་། །ལྟག་མ་
 གྲངས་བརྒྱད་ནི་གཞུང་དུ་མི་སོང་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཁྱུག་པའི་གནས་སུ་བརྒྱད་བསྐྱེད་ན་ལྟ་བུ་ཅུ་
 དགའ་ནི་གྲངས་ཀྱི་མིང་དུ་བཏགས་ལ། རྒྱལ་བུ་པ་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་མིང་ལས་གསུངས་པ་གྲངས་མེད་པ་ཞེས་
 བྱའོ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་བཤད་དོ། ³⁶ །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་གྲངས་ཀྱི་གནས་གཞན་
 རྒྱལ་བུ་གཞན་རྒྱམས་ལ་རང་རང་གི་མིང་རེ་དང་རྒྱལ་བུ་པ་ལ་གྲངས་མེད་ཅེས་བཏགས་སོ། །དེ་ཡང་
 ཁྱུག་པ་དང་བཅས་པའི་བགྲངས་རྩལ་ནི་ཐེར་འབུམ་དང་ཐེར་འབུམ་ཆེན་པོ་ཞེས་སོགས་འོག་མ་རྒྱམས་
 ལ་ཡང་འགྲེལ་བའོ།།

གཉིས་པ་མདོ་ལས་བཤད་པ་མདོ་ཀྱན་ལས་བརྟམ་པའི་འགྲེལ་པར་ཤུ་རྩེ་པས་བཤད་རྩལ་

བེ་འགྲེལ་པ་དེ་ཉིད་ལས། གངས་ཀྱི་གནས་གཞན་མིང་གིས་བརྗོད་པ་སྟེ་རི་རྒྱུ་དུ་མདོ་སྟེ་ལས།
 གངས་ཀྱི་གནས་ནི་གཉིས་ཏེ་ཁྱག་པ་དང་རྒྱུང་པ་ལོ། རྒྱུང་པ་ནི་བརྒྱ་བཅུ་དྲུག་སྟེ། བྱེ་བ་དང་། ཁོད་
 ཁོད་དང་། ཐད་དགུ་དང་། ཁྱིག་ཁྱིག་དང་། ཐམས་ཐམས་དང་། བྱང་བྱིང་དང་། གང་ཡང་དང་།
 བག་དུན་དང་། བྱར་བྱར་དང་། ལྷག་ལྷིག་དང་། བྱང་བྱིང་དང་། ཆོམ་ཆོམ་དང་། བྱལ་བྱོལ་དང་།
 རྒྱང་རྒྱང་དང་། ཟེར་ཟེར་དང་། ཁྱིབ་ཁྱིབ་དང་། ཡང་གངས་དང་། ཆོ་མ་དང་། ཁྱམ་ཁྱིམ་དང་། འོ་བ་
 ལུབ་དང་། སང་སང་དང་། བརྒྱད་ཡས་དང་། གཏང་ཡས་དང་། བཏུ་ཡར་དང་། གསལ་ཡས་དང་།
 མི་མཚུངས་པ་དང་། ལམ་ལུམ་དང་། ཡམ་ཡོམ་དང་། ཁྱལ་ཁྱལ་དང་། ཐད་ཐུད་དང་། བསམ་
 བྱོད་དང་། བྱང་བྱིང་དང་། བཏོ་ཡས་དང་། བཏོ་ཡས་དང་། ཟང་ཡག་དང་། བྱོམ་འབྱེ་དང་། ཅེ་
 འབྱོ་དང་། ཡོན་ཏན་དང་། འབྲུག་གཡོལ་དང་། སང་ཡལ་དང་། མཐིང་ཡུག་དང་། ཡིད་འབྱོ་དང་།
 བཟ་ཐེབ་དང་། ཁྱིག་ཐམས་དང་། ཡལ་ཡལ་དང་། བགང་ཡས་དང་། ལྷག་ཡལ་དང་། ཤང་ཤང་
 དང་། ཡག་ཡག་དང་། ཐམ་ཐིམ་དང་། རྫོམ་བརྫོམ་དང་། གཞལ་འབྱོས་དང་། གཞན་ཡལ་དང་།
 གཞལ་མེད་དང་། གཞལ་འཁོར་དང་། གཞལ་ཐིམ་དང་། གར་གཞལ་དང་། གཞལ་སངས་དང་།
 གཞལ་ཐག་དང་། གཞལ་ལུལ་དང་། གཞལ་གཞི་དང་། འབྱོ་འབྱུར་དང་། ཉར་ཉིར་དང་། ལྷག་
 ལྷིག་དང་། ཟལ་ཟལ་དང་། སལ་སལ་དང་། གཡོ་སྟེག་དང་། ཐན་ཐན་དང་། བརྒྱང་ཡ་དང་། རིམ་
 འབྱོལ་དང་། རྗེ་ངད་དང་། རྗེ་རྒྱལ་ནང་། ཐུན་ཡོལ་དང་། བད་ངད་དང་། བགང་ཅི་དང་། ཟབ་
 བགང་དང་། དགའ་བརྒྱང་དང་། གཞུང་འདུལ་དང་། འབྲུག་ཆད་དང་། འོལ་ཆོད་དང་། གདབ་
 ཡས་དང་། བཅའ་ཡས་དང་། བགང་ཡས་དང་། བྱིམ་འབྱོ་དང་། ཡ་མེད་དང་། བརྫལ་ཡས་དང་།
 ལྷབ་ལྷེབ་དང་། འབན་ཆད་དང་། ཐང་ཐུང་དང་། བྱིལ་ཆད་དང་། རྒྱང་རྒྱང་དང་། མཚོག་ཡལ་དང་།
 མཐའ་བརྒྱལ་དང་། ཡུན་འགྲུངས་དང་། ཐུན་ལོབ་དང་། ལམ་ལོམ་དང་། བརྫུད་ཡས་དང་། ལང་
 ལིང་དང་། ལྷབ་ལྷིབ་དང་། མི་རྩལ་དང་། འབྲུམ་ཡས་དང་། ད་འགང་དང་། རྫོས་ཡས་དང་། བཏུ་
 ཆལ་དང་། ལོ་རྒྱས་དང་། འབྲུམ་རྟེན་དང་། གམ་གུམ་དང་། ལ་ལོ་དང་། བགང་འབྱོས་ཏེ་དེའི་སྟེང་
 དུ་རྩ་བའི་གངས་བདུན་བརྒྱན་པ་བརྒྱ་བཅུ་དྲུག་ནི་གངས་རྒྱུང་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལོ། ཁྱག་པའི་

གནས་ནི་བཅུ་ལྟེ་དཔག་ཡས་དང་། ཡལ་ཕྱོད་དང་། ལུ་ཡལ་དང་། བག་ཡལ་དང་། མི་འཇལ་དང་།
བསམ་ཕྱོད་དང་། མཐའ་འབྱམས་དང་། དཔག་ཐག་དང་། བརྗོད་ཏུ་མེད་པ་དང་། བརྗོད་ཏུ་མེད་པའི་
ཡང་བརྗོད་ཏུ་མེད་པ་སྟེ། དེའི་སྟེང་ཏུ་བག་འཕྱོས་བསྐྱེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་བརྗོད་ཏུ་མེད་པ་
བསྐྱེས་པའི་བར་ཏུ་བཅུ་བསྟན་པ་ནི་ཁྲུག་པའི་གནས་བཅུ་ལྟེ་ཉི་ཤུ་དང་སྒྱིར་བསྐྱེས་པ་ནས་བཅུ་སྟུང་ཕྱི་
ཙ་ཏུ་གྲུག་ཏུ་མི་མིང་གིས་བསྟན་པ་སོ།།^{༡༠}

ཞེས་བཤད་པའི་གྲངས་ནི་རྒྱུ་ཁྲུག་བསྐྱེས་པ་བཅུ་སྟུང་ཕྱི་ཙ་ཏུ་གྲུག་སྟེ། དེ་ཡང་དེའི་སྟེང་
ཏུ་ཙ་བའི་གྲངས་བདུན་བསྟན་པ་ཞེས་པའི་ཙ་བའི་གྲངས་བདུན་ནི་གཅིག་དང་བཅུ་དང་བཅུ་དང་སྟོང་
དང་ཁྱི་དང་འབུམ་དང་ས་ཡ་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་གྲངས་རྣམས་ཀྱི་ཐོག་མར་སྒྱར་བར་བྱ་ཞིང་།
གཅིག་གི་གནས་ནས་ལ་ལོའི་གནས་ཀྱི་བར་ལ་རྒྱུད་པའི་གྲངས་བཅུ་དང་བཅུ་ཏུ་གྲུག་ཡོད་ལ། དེ་
ནས་བག་འཕྱོས་ནས་བརྗོད་ཏུ་མེད་པའི་བར་བཅུ་ཡོད་པ་ཁྲུག་བར་བྱས་པས་ཉི་ཤུ་སྟེ། དེ་
རྣམས་སྔ་མ་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་ཏུ་བཅུ་གསུམ་པས་བཅུ་སྟུང་ཕྱི་ཙ་ཏུ་གྲུག་གོ། དེ་ལྟར་ན་མདོའི་ཆོག་
དེ་ཡང་། གམ་གམ་དང་ལ་ལོ་སྟེ་དེའི་སྟེང་ཏུ་ཙ་བའི་གྲངས་བདུན་བསྟན་པ་ཞེས་སོགས་དང་། ཁྲུག་
པའི་གནས་ནི་བཅུ་ལྟེ་བག་འཕྱོས་དང་དཔག་ཡས་དང་ཞེས་སོགས་སྔ་ལོར་རྒྱུར་སྟངས་། དེ་ཡང་
ཁྲུག་པའི་བག་འཕྱོས་ལ་ནི་བག་འཕྱོས་དང་བག་འཕྱོས་ཀྱི་བག་འཕྱོས་དང་། དཔག་ཡས་དང་
དཔག་ཡས་ཀྱི་དཔག་ཡས་ཞེས་སོགས་དང་། བརྗོད་ཏུ་མེད་པ་དང་བརྗོད་ཏུ་མེད་པའི་ཡང་བརྗོད་ཏུ་
མེད་པ་ཞེས་སྒྱུར་བའོ།།

གསུམ་པ་སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་སྔ་སྟེ་བའི་རྒྱ་བཤད་པ་ནི། སྒྲིག་པ་ཆེན་པོས་དབུལ་བ་
དང་། འབྲིང་གིས་ཡི་དྲགས་དང་། རྒྱུད་པས་ཏུ་དཔྱོད་པའི་རྒྱ་བྱེད་དོ། འཕེན་བྱེད་དག་བ་
དང་རྫོགས་བྱེད་སྒྱིན་པ་སྟོངས་དང་ལྡན་པས་ལྟ་མ་ཡིན་ཏུ་སྟེ་བའི་རྒྱ་བྱེད། འཕེན་བྱེད་དག་བ་དང་
རྫོགས་བྱེད་དག་མི་དག་ཅི་རིགས་པས་མིར་སྟེ་བའི་རྒྱ་བྱེད། འཕེན་བྱེད་དག་པའི་ལས་དང་རྫོགས་
བྱེད་སྒྱིན་པ་སྟོངས་ལྡན་དང་རྫོགས་བསྐྱེས་རྫོད་ཀྱི་སྟོངས་ཀྱིས་འདོད་པའི་ལྟ་རྣམས་སྔ་སྟེ་བ་དང་།

འཕེན་བྱེད་མི་དག་པ་དང་རྫོགས་བྱེད་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲུའི་འཛིག་རྟེན་དུ་སྒྲེའོ། །གཞུགས་ཁམས་གནས་རིས་བཅུ་དྲུག་ཏུ་སྒྲེ་བའི་རྒྱ་ནི་མི་དག་བཅུ་སྟོང་སྟོང་གི་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམ་པ་དང་རང་རང་གི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་གིས་འཕེན་བྱེད་དང་། རང་རང་གི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གིས་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་བྱས་པ་ལས་གཞུགས་ཁམས་གནས་རིས་བཅུ་དྲུག་ནམས་སུ་སྒྲེ་བ་དང་། གཞུགས་མེད་ཀྱི་འང་རང་རང་གི་ཉེར་བསྟོགས་ནམས་ཀྱིས་འཕེན་བྱེད་དང་། དངོས་གཞི་ནམས་ཀྱིས་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་བྱས་པ་ལས་གཞུགས་མེད་ནམས་སུ་སྒྲེ་བ་ཡིན་ནོ།།

གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་འབྲེལ་ཆེན་ལས། ཚུལ་བྱིམས་ཀྱི་སྟོབས་དང་ཟད་པར་རྒྱུད་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འོག་མིན་ལ་སོགས་པ་གཞུགས་ཅན་བཅུ་དྲུག་ཏུ་འལྱར་རོ།^༡ །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཟད་པར་ས་བསྟོམས་པ་ལས་ཆངས་རིས་སོགས་གནས་བཞི་དང་། ཟད་པར་རྒྱ་བསྟོམས་པ་ལས་ཆང་མེད་འོད་སོགས་བཞི་དང་། ཟད་པར་མེ་བསྟོམས་པ་ལས་དགོ་རྒྱས་སོགས་བཞི་དང་། ཟད་པར་རྒྱུད་བསྟོམས་པ་ལས་མི་ཆེ་བ་སོགས་བཞི་དང་། ཟད་པར་ནམ་མཁའ་བསྟོམས་པ་ལས་གཞུགས་མེད་བཞིར་སྒྲེ་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་སྟུང་ན། དེ་ལྟར་འགལ་བའི་སྒྲིབ་མེད་དེ། རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་དང་གཞུགས་མེད་ལ་ཟད་པར་ས་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་བཤད་དུ་ཡོད་པའི་སྟོན་ས་ཟད་པར་ས་ལ་སོགས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། གཞུགས་ཁམས་དང་གཞུགས་མེད་དུ་སྒྲེ་བའི་རྒྱར་ཟད་པར་བཅུའི་ནང་ཆོན་གྱི་ཟད་པར་སའི་སྟོམས་འཇུག་སོགས་དགོས་པ་འབྲེལ་ཆེན་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་འབྲེལ་ཆེན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ན་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་སྒྲེ་བ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་པ་དང་ལམ་ཞུགས་ཡིན་པས་བྱུང་བ་དང་། ལྷ་སྟེགས་ཅན་གྱི་ལྷ་བ་མ་དོར་བཞིན་དུ་ཁམས་གོང་དུ་སྒྲེ་མི་སྤིང་བ་འབྲེལ་ཆེན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་སྒྲིབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འོན་ཀྱང་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་དང་གཞུགས་མེད་ལ་ཟད་པར་ས་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་བཤད་དུ་རྒྱ་སྟུང་ཡོད་སྟུང་ན། དེ་ལྟར་འཛིན་པ་བཞིན་དུ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཆངས་རིས་ཆངས་པ་མཐུན་ན་འཕོན་ཆངས་ཆེན་འོད་རྒྱུད་བཞིར་འཕེན་བྱེད་དང་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་

དང་པོ་ནི་དེ་ཡང་གཟུང་ཆུང་ས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཁྱིམ་གྱིས་པ་ལ་རག་ལས་པས་དེ་བཤད་ན། ཡི་
ཤེས་ལེའུའི་མདོར་བསྟུན་བཞིན་པ་ལས། དེ་ནི་གཟུང་ཆུང་ས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཁྱིམ་གསུངས་པ་ལྷན་ཅིས་པ་
ལ་སོགས་པ་སྟེ། འདིར་གྲངས་བཞིན་ཏུ་ལྷན་དང་འབྲིག་པ་དང་ཀར་ཀ་ཀར་ནི་རི་བོར་ཅན་དང་པ་
སངས་དང་ཉི་མ་འཕྱུང་བར་འཕྱུར་རོ། །སྟོན་ས་སྒྲིམ་དང་ལྷོ་ར་ལྷོ་ར་དང་སྒྲ་གཅན་དང་
སྟོན་པར་གཟུང་ལྷན་དང་གཞུང་སོག་མར་སྟོན་པ་དང་དེའི་ཐ་མར་མཐུག་རིང་རོ། ལྟེ། ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་ལ་སོག་མར་རྒྱར་ཁྱིམ་འཕོར་དང་བཅས་པ་ཆུང་ས་ཆགས་པའི་རྗེས་སུ་ཀར་ཀ་
ཏའི་ཁྱིམ་ཀྱི་སོག་མར་ཉི་མ་སྒྲིམ་ཉི་མ་དངོས་གཞིའི་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་ཉི་མས་ཉིན་ཞག་ཆུང་ས་
ལ་དབང་བྱེད། དེའི་རྗེས་སུ་ཉི་མས་སྒྲ་རྒྱར་ཆུང་ས་ལ་གཏོན་རྒྱུ་དང་ལོངས་སྟོན་པ་ལས་ཉི་མ་ཐ་
རྒྱར་ཀྱི་སྟེང་ཏུ་སྟེལ་སྟེལ་ཉི་མ་ཐ་རྒྱར་དང་བཅས་པ་ཤར་གྱིར་དབྱས་མའི་ཆོངས་སོག་གི་ཐད་ཀར་
སྟེལ་པ་དང་མཉམ་ཏུ་སྒྲ་པ་ཐ་རྒྱར་ཀྱི་སྟེང་ཏུ་སྟེལ་པ་སྒྲ་པའི་སྟེལ་ཁྱིམ་ལྷན་ཁྱིམ་ཡིན་པར་
བཤད་ཅིང་དེའི་ཆོ་བ་སྟེལ་པ་དང་སོག་མའི་ཆོས་ཞག་གི་འགོ་ཚུལ་པ་དང་སྒྲ་པའི་དཀར་ཆ་
དང་པོ་སྟེལ་པ་དང་ཉིན་ཞག་དེའི་འགོ་ཚུལ་པ་དང་སྒྲ་པས་ཉིན་ཞག་དེ་ལ་དབང་བྱེད་པ་དང་

བྱེད་པའི་ལོ་ནམས་ཀྱི་ཐོག་མའི་འགོ་ཚུལ་པ་ནམས་དུས་མཉམ་པ་ཡིན་ནོ།།

རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་ལུག་ཁྲིམ་ཁྲིམ་ནམས་ཀྱི་དང་པོ་དང་ཐ་སྐར་རྒྱ་སྐར་ནམས་
 ཀྱི་^{༤༩} དང་པོ་དང་ལྷོ་པའི་ཡར་ངོ་ཕྱོགས་ནམས་ཀྱི་དང་པོའི་འང་ལྷོ་པ་དེའི་ཚེས་པཅོ་ལྷ་ལ་ལྷ་སྐར་ནག་
 པ་འོང་བས་ནག་ལྷ་སྐར་ནམས་ཀྱི་དང་པོར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་བཟུང་ཉེ་མིག་དམར་མ་སྐྱེས་
 བར་ལ་ཉིམ་དང་ལྷོ་པ་གཉིས་ཀྱིས་གཉིས་རེས་བྱས་ཏེ་ཉིན་ཞག་རེ་ལ་དབང་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་
 ཉི་མས་ནམ་ཞིག་ན་སེའི་ཁྲིམ་ཀྱི་སྐར་མ་མཚུའི་སྟེང་དུ་སྐྱེ་བ་སྟེ་ཉི་མ་མཚུ་དང་བཅས་པ་ཤར་གླིང་
 དབུས་མའི་ཆངས་ཐིག་གི་སྟེང་ཐད་དུ་སྐྱེ་བ་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་མིག་དམར་མཚུའི་སྟེང་དུ་སྐྱེས་ཏེ་དེ་
 མིག་དམར་གྱིས་ཉིན་ཞག་དེ་ལ་དབང་བྱེད་ཅིང་དེའི་སང་ཉིན་ཉི་མས་དབང་བྱེད་པ་སོགས་ལྷག་པ་
 མ་སྐྱེས་ཀྱི་བར་ཉི་ལྷོ་གཉིས་དང་མིག་དམར་དང་གསུམ་གྱིས་ཉིན་ཞག་རེ་རེ་ལ་དབང་བྱེད་པ་གསུམ་
 རེས་སུ་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་ཡང་ཉི་མས་གཡོན་སྐོར་དུ་རྒྱ་སྐར་ལ་སྟོད་ཀྱིན་ཕྱིན་པས་ནམ་ཞིག་ན་སྟེག་
 པའི་ཁྲིམ་ཀྱི་སྐར་མ་ལྷ་མཚམས་ཀྱི་བྱེད་དུ་སྐྱེ་བ་སྟེ་ཉི་མ་ལྷ་མཚམས་དང་བཅས་པ་ཤར་གླིང་དབུས་
 མའི་དབུས་ཀྱི་སྟེང་ཐད་དུ་སྐྱེ་བ་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ལྷག་པ་ལྷ་མཚམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་སྐྱེས་ཏེ་ཉིན་ཞག་དེ་
 ལ་ལྷག་པས་དབང་བྱེད་ཅིང་། དེའི་སང་ཉིན་ཉི་མས་དབང་བྱས་པའི་སྟོན་ནས་དེས་གཟའ་བཞི་པོ་དེས་
 སུར་ལུ་མ་སྐྱེས་ཀྱི་བར་ལ་བཞི་རེས་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་སུར་བཞིན་ཉི་མས་རྒྱ་སྐར་ལ་སྟེད་པ་ལས་ཉི་མ་
 སུ་མོའི་ཁྲིམ་ཀྱི་སྐར་མ་མེ་བཞིའི་འགོར་སྐྱེ་བ་སྟེ་ཉི་མ་མེ་བཞི་དང་བཅས་པ་ཤར་གླིང་དབུས་མའི་
 དབུས་ཀྱི་སྟེང་ཐད་དུ་སྐྱེ་བ་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་སུར་ལུ་མེ་བཞིའི་སྟེང་དུ་སྐྱེས་ཏེ་རང་ཉིད་སྐྱེས་པའི་
 ཉིན་ཞག་དེ་ལ་དབང་བྱེད་ཅིང་དེའི་སང་ཉིན་ཉི་མས་དབང་བྱེད་པ་ནས་རེས་གཟའ་ལྷ་པོ་དེས་པ་
 སངས་མ་སྐྱེས་ཀྱི་བར་ལ་ཉིན་ཞག་རེ་དབང་བྱེད་པ་ལྷ་རེས་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉི་མས་འཁྲིག་པའི་
 ཁྲིམ་ཀྱི་སྐར་མ་ནམ་མོའི་འགོར་སྐྱེ་བ་སྟེ་ཉི་མ་ནམ་མོ་དང་བཅས་པས་ཤར་གླིང་དབུས་མའི་དབུས་ཀྱི་
 སྟེང་ཐད་དུ་སྐྱེ་བ་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་པ་སངས་ནམ་མོའི་སྟེང་དུ་སྐྱེས་ཏེ་རང་ཉིད་སྐྱེས་པའི་ཉིན་ཞག་
 དེ་ལ་དབང་བྱེད་ཅིང་དེའི་སང་ཉིན་རེ་ཡང་ཉི་མས་དབང་བྱེད་པ་ནས་སྟོན་པ་མ་སྐྱེས་ཀྱི་བར་ལ་
 རེས་གཟའ་ལྷག་པོ་དེས་རེ་མོས་བྱས་ཏེ་རིམ་པ་བཞིན་ཉིན་ཞག་རེ་རེ་དབང་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་

བཞིན་དུ་སྒྲིབ་པ་གཞུང་ཁྲིམ་གྱི་སྐར་མ་སྒྲུབས་ཀྱི་འགོ་ལ་སྒྲེས་པ་ཡིན་པས་ཉི་མ་སྐར་མ་སྒྲུབས་
དང་བཅས་པ་ཤར་གླིང་དཔུས་མའི་དཔུས་ཀྱི་སྒྲིང་ཐད་དུ་སྒྲིབ་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་སྒྲིབ་པ་སྒྲེས་
པ་སོགས་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

དེ་ཡང་གཟའ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲེས་ཤིང་དེ་ལྟར་དུ་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། གཟའ་རྣམས་
དུས་མཉམ་དུ་སྒྲེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲེས་ཁྲིམ་དང་སྒྲེས་སྐར་མི་གཅིག་པ་སོ་སོར་བཤད་ཅིང་། རེས་
གཟའ་བདུན་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཤར་གླིང་དཔུས་མའི་དཔུས་ཀྱི་སྒྲིང་ཐད་དུ་སྒྲེས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་
ལྟར་ན་རིམ་ཅན་དུ་སྒྲེས་པར་བྱུང་བོ། །རིམ་ཅན་ལ་ཡང་གཟའ་ཐོག་མ་ཉི་མ་ཡིན་པ་ནས་ཐ་མ་སྒྲིབ་
པ་ཡིན་པར་བཤད་པ་འདི་ཡང་སྒྲེས་པའི་རིམ་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི། གཞན་བཤད་པའི་རིམ་པ་དང་ཉམས་
ལེན་གྱི་རིམ་པ་གང་ལ་ཡང་སྒྲུར་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རེས་གཟའ་ཞེས་པ་ཡང་རེ་མོས་ཀྱིས་ཉིན་
ཞག་ལ་དབང་བྱེད་པས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྒྲེས་ཤིང་གིས་དབང་བྱས་པས་རེས་གཟའ་ཞེས་པ་ཡིན་
པས་སོ། །ཡང་གཟའ་རྣམས་སྒྲེས་པའི་ས་ཁྲོན་ནི་ཤར་གླིང་དཔུས་མའི་དཔུས་ཀྱི་སྒྲིང་ཐད་ཡིན་པ་
དང་། དེ་ཡང་ཉི་མ་དེ་ན་ཡོད་པའི་དུས་དེར་སྒྲེས་པ་ཡིན་པ་ནི་ལྟོ་གླིང་དཔུས་མའི་དཔུས་དྲང་པོའི་
རེས་གཟའི་འཕོ་མཚམས་ལྟོ་གླིང་དཔུས་མའི་དཔུས་དྲང་པོའི་ནམ་ལངས་ཀྱི་དུས་དེ་ཡིན་པ་ཉིད་
ཀྱིས་ཤེས་སོ།།

དེ་ལྟར་སྒྲེས་པའི་གཟའ་དེ་རྣམས་ཕན་ཚུན་དགྲར་གྱུར་པ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་བཞིན་དུ་
སྐར་ཡང་གསལ་པར་འདིར་ནི་ཕན་ཚུན་འཐབ་སྟེ་དགྲ་ཡིན་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི་ཞི་བ་དང་དག་པོ་ནི་
གཟའ་ལྷག་དང་བྲག་ཤིས་དག་དང་ལུང་ལུང་དང་པ་སངས་དག་དང་སྒྲིབ་པ་དང་མཇུག་རིང་འདི་དག་
ཕན་ཚུན་འཐབ་པར་འགྱུར་ཏེ་དགྲ་ཉིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།^༧ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མིག་དམར་གྱི་
ཞེས་ལྷག་བྱིས་དང་སྒྲིབ་པའི་བྱིས་ལ་མིག་དམར་གནས་པའི་ཆོ་བྱིས་དེ་གཉིས་ལ་གཟའ་ལྷག་ལོངས་
སྟོད་པར་གྱུར་པའི་ཆོ་མིག་དམར་དང་གཟའ་ལྷག་འཐབ་པོ། །ཞི་བཞིན་དུ་ལྷག་པའི་ཞིང་འབྲིག་པ་
དང་དུ་མོའི་བྱིས་ལྷག་པ་གནས་པའི་ཆོ་བྱིས་དེ་ཉིས་ལ་མིག་དམར་རྒྱ་བར་གྱུར་ན་ཡང་གཟའ་དེ་
གཉིས་འཐབ་པོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལུང་ལུང་ཞིང་གཞུང་དུ་ཉིད་བྱིས་ལ་ལུང་ལུང་གནས་པའི་ཆོ་བྱིས་དེ་

གཉིས་ལ་པ་སངས་ལོངས་སྤྱོད་ན་ཡང་གཟའ་ཕུར་བུ་དང་པ་སངས་གཉིས་འཐབ་པོ། པ་སངས་ཀྱི་
ཞིང་གྲང་དང་སྒང་གི་ཁྱིམ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། སྟེན་པའི་ཞིང་ཆུ་སྟེན་དང་སྟེན་པའི་ཁྱིམ་ལ་དུ་བ་
མཛུགས་འདི་ཞུགས་པར་ཕུར་ན་སྟེན་པ་དང་མཛུགས་འདི་འཐབ་པོ། ཁྲོ་པའི་ཞིང་ཀར་ཀ་ཏ་ལ་སྟེན་པ་
ཞུགས་ན་ཁྲོ་པ་དང་མཛུགས་འདི་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བྱས་ཏེ་སྟེན་པ་ལ་ཅོད་དོ། ཉེ་བཞིན་དུ་རང་གི་ཞིང་ལ་
དག་ཞུགས་ན་འཐབ་པར་མ་ཟད་རང་རང་གི་སྟེན་སྐར་གྱི་སྟེང་དུ་རང་གི་དག་ཕུར་ན་དག་ཟུན་ནམས་
ཕན་ཚུན་འཐབ་པོ། ཉེ་ཡང་གཟའ་ནམས་སྟེན་སྐར་གྱི་སྟེང་དུ་དག་ཟུན་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཆོགས་པའི་ཆེ་
ཡིན་ནོ། སྐར་མ་དང་ཁྱིམ་གཞན་གྱི་སྟེང་དུ་ཕན་ཚུན་དག་ཕུར་པ་ནམས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཆོགས་ཀྱང་མི་
འཐབ་པོ།

ཡང་གཟའ་ཐམས་ཅད་ཁྱིམ་བཅུ་གཉིས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཅིང་འཁོར་བའི་ཚུལ་ནི་གཟའ་དང་
རྒྱ་སྐར་ལ་སོགས་པའི་སྐར་མ་ཐམས་ཅད་གོ་ལ་རྒྱུད་གིས་བསྐྱོད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐོད་ལ། པ་རྒྱུད་
འགོས་ནི་ལྷན་པོ་ལ་དུས་ནམ་ཡང་གང་གི་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་གཡས་སུ་སྒྲོར་བ་འབའ་ཞིག་གོ། རང་
འགོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྒྲ་གཅན་དང་དུས་མེ་མ་གཏོགས་པའི་གཟའ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཁྱིམ་རྒྱ་སྐར་
དང་བཅས་པ་ལ་གཡོན་ནོར་དུ་སྤྱོད་དོ། ཉེ་ཡང་ཇི་ཅམ་དུ་སྤྱོད་ན་གཟའ་ལྷ་ཉི་མ་དང་བཅས་པའི་
དལ་རྒྱུད་ནམས་འུ་པའི་སྐར་དང་འུ་མེན་གྱི་ཕྱི་རྒྱུད་དུ་རྒྱུད་པ་ནམས་སུ་ལོན་དུ་སྤྱོད་ཅིང་། འུ་
མེན་གྱིས་རྒྱུད་དང་འུ་པའི་ཕྱི་རྒྱུད་དུ་རྒྱུད་པ་ནམས་ནོར་དུ་སྤྱོད་པ་རང་རང་གི་སྟེན་སྐར་གྱི་སྟེང་དུ་
གཟའ་ལྷ་པོས་སྟེན་པའི་ཆེ་དལ་རྒྱུད་གི་ནོར་སུ་ལོན་ཁ་དག་ཅིང་། གཟའ་ལྷ་པོ་རྒྱུད་རྒྱུད་གི་འུ་པའི་
སྐར་དང་འུ་མེན་གྱི་ཕྱི་རྒྱུད་དུ་རྒྱུད་པ་ནམས་ནོར་དང་། འུ་མེན་གྱི་སྐར་དང་འུ་པའི་ཕྱི་རྒྱུད་
དུ་རྒྱུད་པ་ནམས་སུ་ལོན་དུ་སྤྱོད་པ་རང་རང་གི་རྒྱུད་འཛིན་དག་པ་སྟེང་པར་ཕུར་བ་དེའི་ཆེ་རྒྱུད་རྒྱུད་
ནམས་ཀྱི་ནོར་སུ་ལོན་ཁ་དག་སྟེ་རྒྱུད་འཛིན་དག་པ་སྟེང་པའི་གཟའ་ལྷ་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉི་མ་ལ་ལུ་བ་
ཅིང་ཉི་མ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་སོ།

དེ་ཡང་གཟའ་ལྷ་པོ་རང་རང་གི་སྟེན་སྐར་གྱི་སྟེང་དུ་ཉི་མ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཆེ་
རང་རང་གི་དལ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུད་པ་གཉིས་ཆར་གྱི་ནོར་སུ་ལོན་ཁ་དག་སྟེ་དང་པོ་སྟེན་པ་ནམས་བཅུ་མས་ཏེ་

རང་གི་སྐྱེས་སྐྱར་གྱི་སྤྱི་ཉི་མ་དང་ལྷན་ཅིག་འཛོམ་པའི་བར་གྱི་ཡུན་རི་སྤྱི་པ་དག་ལ་རང་རང་གི་
 ཏྲག་ཡོངས་ཉིད་སྤྱད་པའི་ལག་རྒྱུ་འབྱུང་བས་ཏྲག་ཡོངས་ནི་གཟའ་རང་རང་གིས་རྒྱ་སྐྱར་འཁོར་ལོ་
 འཁོར་བའི་ཁར་སྐྱེས་པའི་ཡོངས་སྤྱི་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་གཟའ་རྣམས་ཀྱི་ཏྲག་ཡོངས་ནི་གཟའ་རང་
 རང་གི་ཞག་གསུམ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གང་དང་གང་ཡིན་པ་དེས་རྒྱ་སྐྱར་གྱི་ཚུ་ཚོད་སྤྱི་པ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་
 ལ་བཀོས་པས་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྣམས་གཟའ་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་གི་ཞག་གསུམ་མོ་སོའི་ཏྲག་
 ཡོངས་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གཟའ་ལྷ་པོ་འཆར་བ་དང་རྒྱུ་པ་ཡང་ཉི་མ་ལས་འཆར་བ་དང་ཉི་མ་ལས་རྒྱུ་
 པ་ལ་བྱ་སྟེ། ཉི་མ་ལས་ལོགས་སུ་བྱ་བ་ནི་མིག་གིས་མ་ཐོང་བར་གྱུར་བ་དང་། ཉི་མ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་
 གནས་པའི་ཆོ་མིག་ལམ་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ད་ནི་གཟའ་རྣམས་
 ཀྱི་འཆར་བ་དང་རྒྱུ་པའི་དུས་གསུངས་ལ། གང་དག་སུ་ཞིག་ཉི་མའི་ཡོངས་སྤྱི་ལ་ནི་རབ་ལྷགས་
 གཟའ་དེ་དག་ཀྱང་ངེས་པར་རྒྱུ་པར་འགྱུར། །ཞེས་པ་ནི་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་
 མི་མ་ཐོང་བའི་ཕྱིར་རྒྱུ་པར་གྱུར་པ་ཞེས་རྗོད་ཀྱི་གཟའ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་
 བོ།^{༤༦} །ཞེས་གསུངས་པ་དང་གཞན་ཡང་། ཉི་མ་དོར་ལས་འཆར་བར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་པ་ནི་རྒྱུ་
 པར་འགྱུར་བའི་གཟའ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་རྒྱ་པའི་དབང་གིས་ཉི་མ་དོར་བར་གྱུར་པ་ན་འཆར་བར་
 འགྱུར་ཏེ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཡོངས་སུ་དོར་བའི་ཕྱིར་རོ།^{༤༧} །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ནི་པའི་གཟའ་ལྷག་པ་དང་པ་སངས་དང་མཇུག་རིངས་རྣམས་ཉི་མ་ལ་རྒྱུ་པར་
 འགྱུར་བའི་ཆོ་ཉི་མའི་གཡོན་ཕྱོགས་ནས་རྒྱུ་པ་དང་། འཆར་བའི་ཆོ་ཉི་མའི་གཡོན་ཕྱོགས་ནས་
 འཆར་ཞིང་། དྲག་གཟའ་མིག་དམར་ལུང་ལུ་སྟོན་པ་གསུམ་ནི་ཉི་མའི་གཡས་ཕྱོགས་ནས་འཆར་རྒྱུ་
 བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་དྲག་གཟའ་ཞི་གཟའ་ལྷན་པའི་ཆོ་འོད་དྲག་གཟའ་ནི་གཟའི་གཡས་ནས་འགོ་
 ཞིང་ཞི་གཟའ་རྣམས་དྲག་གཟའི་གཡོན་ནས་འགོ་འོད་བྱེད་དོ། །སྐྱ་གཅན་ནི་ཁྱིམ་སྤང་ཁྱིམ་དང་སྐྱར་
 མ་ནག་པའི་སྤྱི་པ་སྐྱེས་ཤིང་དུས་མེ་ནམ་གྱའི་སྤྱི་པ་སྐྱེས་ཏེ། སྐྱེས་པའི་དུས་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཁྱིམ་
 མམ་རྒྱ་སྐྱར་ལ་གཡས་སྐྱོར་དུ་ཡོངས་སྤྱི་ཡིན་ཅིང་། གདོང་ནས་མཇུག་དུས་མེའི་བར་གྱིས་གཡོན་དུ་
 བསྐྱོར་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཁྱིམ་དང་རྒྱ་སྐྱར་འཁོར་ལོ་བྱེད་བྱུང་ནས་གནས་ལ། དེ་ཡང་སྐྱ་གཅན་ཅ་པའི་

རི་མོར་ཤར་བའི་སྐར་མ་དང་རྒྱ་ཆོད་སོགས་ཀྱི་གངས་ནི་ནམ་གྲུ་ནས་ལྷགས་བསྐྱོག་དུ་བགངས་པའི་
གངས་དང་གཏོང་མཁུག་ལ་ཤར་བའི་སྐར་མ་རྒྱ་ཆོད་སོགས་ནི་ཐ་སྐར་ནས་ལྷགས་འབྱུང་དུ་བགངས་
པའི་གངས་ཡིན་ནོ།།

དེ་ཡང་བསྐྱུས་རྒྱུད་ཅ་འགྲེལ་ལས། ཉ་དང་གཞན་སྟོང་གི་མཐར་ཁྲ་བ་ལ་སྐྱ་གཅན་འཇུག་
རྒྱལ་རགས་པ་ཅམ་ཞིག་གསུངས་ནས་ཞིབ་བར་མ་གསུངས་སོ།^{༤༩} དེ་ཡང་རྒྱ་ཉི་ལ་སྐྱ་གཅན་འཇུག་
བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཏོགས་པ་ལ་སྐྱ་གཅན་འཁོར་རྒྱལ་ཤེས་དགོས་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། གཡོན་དུ་རྒྱ་
བ་དག་ལ་གཡས་མིན་དུ་སྟེ་ཞེས་པ་ནི་གཡོན་དུ་སྐྱ་གཅན་འཁོར་བ་ལ་གཡས་མིན་གཡོན་དུ་རྒྱ་བ་
འཛིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དང་། གཡས་ལ་སྟེ་གཡས་སུ་འཁོར་བ་ལ་གཡས་སུ་རྒྱ་བ་འཛིན་པར་
འགྱུར་རོ།^{༥༠} ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རྒྱ་གཅན་རང་འགྲོས་ཀྱིས་ལྷན་པོ་དང་རྒྱ་སྐར་ལ་འཁོར་རྒྱལ་
ཅམ་མ་གཏོགས། རྒྱ་གཅན་རང་གི་གཡས་གཡོན་དུ་འཁོར་རྒྱལ་མ་གསུངས་ཤིང་། ཅ་རྒྱུད་དང་ལྟ་
སྟེགས་པའི་བྱེད་ཅིས་ལ་ཁ་འཕངས་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ཉིད་རྒྱ་གཅན་
འཁོར་བའི་དབང་གིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བྱེད་བ་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་རབ་དུ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་འདིར་
བཅོམ་ལུན་འདས་འཇམ་དཔལ་གྱིས་འབད་བ་མ་མཛད་དོ།^{༥༡} ཞེས་དང་། ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས།
ཅ་བའི་རྒྱ་དང་མ་གཞན་གྱི་བྱེད་བ་གཞན་ལ་ཡང་རྒྱ་གཅན་འཁོར་བ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པར་
བྱའོ།^{༥༢} ཞེས་གསུངས་སོ། དེས་ན་རྒྱ་ཉི་ལ་སྐྱ་གཅན་འཇུག་བ་རི་མོ་ལ་ཤར་བ་བཞིན་མི་འོང་བ་
ནི་རྒྱ་གཅན་འཁོར་རྒྱལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཤེས་པའི་རྒྱོན་ཡིན་ནོ། དེ་ཡང་རྒྱ་གཅན་ལ་རང་གི་གཡས་
གཡོན་དུ་འཁོར་བའི་རྒྱ་བསྐྱོད་བྱང་བསྐྱོད་ནི་ཡོད་དེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་ཁྱིམ་གྱི་འཁོར་ལོ་
ལ་གཟའ་ཐམས་ཅད་བྱང་དུ་འགྲོ་བ་དང་རྒྱ་རྒྱ་འགྲོ་བ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་ཉི་མ་སྐྱ་སྐར་ལོངས་སྟོང་
པའི་དབང་དང་ཁྱིམ་དུ་གྲག་ལོངས་སྟོང་པའི་དབང་གིས་བཞིན་ནོ།^{༥༣} ཞེས་གཟའ་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱ་
བསྐྱོད་བྱང་བསྐྱོད་ཡོད་པར་གསུངས་པས་སོ།།

དེ་ནུམས་ནམ་མཁའ་ལ་འཁོར་ཚུལ་གྱི་གོ་ལ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དེ་ནུམས་ནམ་མཁའ་ལ་འཁོར་ཚུལ་གྱི་གོ་ལ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། གཞན་གྱི་
འདོད་པ་ལ་བརྟག་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་ནུམ་པར་གཞག་པའོ།།

དང་པོ་ནི། མཁས་པ་པལ་ཆེ་བ་ རོ་ཞལ་འབྲུལ་སེལ། ཞལ་ལུང་སོགས་མང་པོར། དག་འདི་ལྟར་
བཞེད་དེ། དེ་ཡང་གཞུང་ནུམ་པའི་དུས་ཁྲིམ་དག་ལ་གོ་ལའི་དབུས་ནས་ལྟོར་ནི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་
གནས་ཤིང་།^{༡༩} །ཞེས་པ་ནི་གཞུང་ནུམ་པའི་ཁྲིམ་དུག་ལ་གོ་ལ་ཉིན་མཚན་མཉམ་པའི་རི་མོའི་དབུས་
ནས་རྒྱ་སྐར་གྱི་འཁོར་ལོ་ལྟེད་ཀྱི་རྒྱ་སྐར་གྱི་འཁོར་ལོ་ལྟོར་གནས་སོ། །བྱང་དུ་དེ་ནི་བསིལ་བའི་རི་སྟེ་
པད་འདབ་བཟང་པོ་བཞེན་དུ་ཤར་དུ་ལུག་དང་སྒང་སོགས་ལའོ། །ཞེས་པ་ནི་ལྟོར་ཁྲིམ་དུག་ལ་སོ་
སོར་རྒྱ་སྐར་གྱི་འཁོར་ལོ་ལྟེད་གནས་པ་རི་ལྟ་བུ་དེ་བཞེན་དུ་གོ་ལའི་རི་མོའི་དབུས་ནས་བྱང་དུ་
ཁྲིམ་སོ་སོའི་དབྱེ་བས་ཁྲིམ་དུག་ལ་གནས་སོ། །ཤར་དུ་ལུག་དང་སྒང་སོགས་ཉེ་བའི་མཐར་ཐུག་པ་ལ་
གནས་ཤིང་། དེ་བཞེན་དུ་སྒང་ལ་སོགས་པ་ཉའི་མཐར་ཐུག་པ་ལ་གནས་སོ། །ཞེས་སོགས་རྒྱད་
འགྲེལ་འདི་ནུམས་ཀྱི་དོན་ལྟོ་སྒྲིང་དབུས་མ་འདིར་དབྱིད་མཉམ་འོང་བའི་དུས་ཀྱི་སྔ་དྲོ་མ་ལུག་ཁྲིམ་
དང་བཅས་པ་ཤར་སྒྲིང་གི་སྟེང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་ལྟོ་བྱང་གི་ཆ་གཉིས་སུ་བྱས་པའི་ཆ་གཉིས་པོ་དེའི་
མཚམས་ནས་ལྷུ་བ་སྒྲིང་གི་སྟེང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་ལྟོ་བྱང་གི་ཆ་གཉིས་སུ་བྱས་པའི་ཆ་གཉིས་ཀྱི་
མཚམས་ཚུན་ཆད་ཀྱི་ལྷུ་བ་པོའི་སྟེང་ལ་ཡིད་ཀྱིས་རི་མོ་བྲིས་པའི་རི་མོའི་བྱང་ཤར་གྱི་ཆ་གཉིས་ཀྱི་ཆ་
ཤར་མར་ལུག་ཁྲིམ་དང་། དེ་བཞེན་དུ་དབང་ལྷན་དུ་སྒྲིང་དང་། བྱང་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་བྱས་པའི་བྱང་ལྷུ་བ་
མར་འཁྲིག་པ་དང་། ལྟེད་བྱང་ཤར་མར་ཀར་ཀར་དང་། རྒྱུད་ལྷན་དང་ལྷུ་བ་ཀྱི་འང་ཆ་གཉིས་ཀྱི་ལྷུ་
བ་ལྷུ་བ་མར་སུ་མོ་སྟེ་བྱང་གི་ཁྲིམ་དུག་དང་། དེ་བཞེན་དུ་ལྷུ་བ་ཤར་མར་སྒྲིང་དང་། བདེན་བྲལ་དུ་སྟེག་
པ་དང་། ལྟོའི་ཡང་ཆ་གཉིས་ཀྱི་ལྟོའི་ཆ་ལྷུ་བ་མར་གཞུ་དང་། ལྟོ་ཤར་མར་རྒྱ་སྐར་དང་། མཐར་སུམ་
པ་དང་། ཤར་གྱི་ལྟེད་ལྷུ་བ་མར་ཉ་སྟེ་སྒང་ནས་ཉའི་བར་ལྟོའི་ཁྲིམ་དུག་གོ། །དེ་ཡང་ཤར་སྒྲིང་གི་སྟེང་
ཐད་ནས་ལྷུ་བ་སྒྲིང་གི་སྟེང་ཐད་ཀྱི་བར་ལྷུ་བ་པོའི་དབུས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལ་ཡིད་ཀྱིས་རི་མོ་བྲིས་

པའི་བྱང་གི་ཁྱིམ་ལུག་ནས་སུ་མོའི་བར་དུག་གི་དབྱིབས་པད་འདབ་བཟང་པོའི་རྣམ་པ་དང་།
སྤང་ནས་ཉའི་བར་ལྟོའི་ཁྱིམ་དུག་གི་དབྱིབས་གཞུང་རྣམ་པར་གནས་པ། པད་འདབ་བཟང་
པོ་བཞིན་དུ་ཞེས་སོགས་དང་། གཞུང་རྣམ་པའི་དུས་ཀྱི་ཁྱིམ་དག་ལ་ཞེས་སོགས་ཅུ་འགྲེལ་
ཀྱི་དོན་ཡིན་པར་འཆད་པར་བྱེད་དོ།

དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། ལྟོ་སྤྱིང་དཔུས་མའི་དཔུས་ཀྱི་དབྱིང་མཉམ་གྱི་སྒྲོ་དོ་ཉི་མ་ལུག་ཁྱིམ་དང་
བཅས་པ་ཤར་སྤྱིང་དཔུས་མའི་དཔུས་ཀྱི་སྤྱིང་ཐད་ན་གནས་པའི་དུས་དེར་ཁྱིམ་རྣམས་སྤྱིང་བཅུ་
གཉིས་ཀྱི་རང་རང་གི་རྒྱ་ལམ་ལ་བཀོད་པའི་ཆོ་བྱང་གི་ཁྱིམ་དུག་གི་དབྱིབས་པད་མའི་འདབ་མའི་
རྣམ་པར་འོང་ཡང་། བསེལ་བའི་རི་སྟེ་ཞེས་པའི་དོན་མ་ཆང་བ་དང་། ལྟོའི་ཁྱིམ་དུག་གི་དབྱིབས་
གཞུང་རྣམ་པར་ཡང་མི་འོང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཉེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་མེ། དེའི་ཆོ་སྒྲོ་བྱང་དུ་པད་འདབ་ཀྱི་རྣམ་
པར་འོང་ཞིང་། བྱི་འཕྲེད་ཉི་མ་ལུག་ཁྱིམ་དང་བཅས་པ་ལྷུང་སྤྱིང་དཔུས་མའི་དཔུས་ཀྱི་སྤྱིང་ཐད་དུ་
སྤྱོད་པའི་ཆོ་སྟེའི་ཁྱིམ་དུག་གི་དབྱིབས་གཞུང་རྣམ་པར་ཡོད་པས་སྟོན་མེད་ཅིང་། འགྲེལ་ཆེན་རྒྱད་
དང་བཅས་པར་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡང་ཉིན་དེའི་ཐོག་མཐའ་གཉིས་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
གསུང་སྟེ་དེ་ཡང་འཐད་པར་མ་མཐོང་སྟེ། རྒྱད་འགྲེལ་ལས། བྱང་ཁྱིམ་དུག་བཀོད་པའི་དབྱིབས་
པད་འདབ་ཀྱི་རྣམ་པར་གནས་པ་དང་།^{༡༥} ལྟོ་ཁྱིམ་དུག་བཀོད་པའི་དབྱིབས་གཞུང་རྣམ་པར་
གནས་པར་གསུངས་པ་དུས་གཅིག་ལ་འོང་བ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་རོ།^{༡༦}

གཞན་ཡང་ལུགས་དེ་སྤྱི་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གོ་ལ་ཉིན་མཆན་མཉམ་པའི་རི་མོའི་དཔུས་ནས་
ཞེས་སོགས་ཀྱི་རི་མོ་ཤར་སྤྱིང་ནས་ལྷུང་སྤྱིང་གི་བར་གྱི་ལྷན་པོའི་སྤྱིང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་ཡིད་ཀྱིས་
བྲིས་པའི་རི་མོའི་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཁྱིམ་དུག་ལྷན་པོའི་བྱང་དང་། རི་མོའི་ལྟོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཁྱིམ་དུག་ལྷན་པོའི་
ལྟོ་ན་ཡོད་པ་གཞུང་རྣམ་པའི་དུས་ཁྱིམ་དག་ལ་གོ་ལའི་དཔུས་ནས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྒྱད་འགྲེལ་པ་དང་
བཅས་པའི་དོན་དུ་འཆད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་དགས་ཏེ། ཁྱིམ་བཅུག་ཉིས་ཀྱི་གོ་ལའི་རི་མོ་རྒྱུ་པོར་བསྐྱོར་
པའི་དཔུས་སུ་རི་མོས་བཅད་པའི་བྱང་དུ་ཁྱིམ་དུག་བཀོད་པ་དེ་ནི། བྱང་དུ་དེ་ནི་བསེལ་བའི་རི་སྟེ་ཞེས་
བསེལ་བའི་ལ་ལུག་པའི་རྣམ་པར་བཀོད་ཅིང་། ལྟོ་ཁྱིམ་དུག་བཀོད་པ་ཡང་། གཞུང་རྣམ་པའི་དུས་

ཁྱིམ་དག་ལ་གོ་ལའི་དབུས་ནས་ལྟོར་ནི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་གནས་ཤིང་ཞེས་མེ་རི་ལ་ཐུག་པའི་རྣམ་
 བར་དགོད་པར་གསུངས་ཤིང་། ཁྱིམ་རྣམས་ལྟར་ན་བྱང་དུ་པད་འདབ་བཟང་པོའི་དབྱིབས་ཀྱི་མཐའ་
 མེ་རིའི་ཚྭ་གས་སུ་འོང་བ་དང་། ལྟོར་གཞུང་དབྱིབས་སུ་བྱང་བའི་དུས་དེར་བསིལ་རིའི་ཚྭ་གས་སུ་འོང་
 དགོས་པས། གཞུང་རྣམ་པའི་དུས་ཁྱིམ་ཞེས་སྐད་ཅུ་འགྲེལ་གྱི་དོན་ལས་ཁྱིན་ཅི་ལོག་དུ་འགྱུར་བའི་
 བྱིར་རོ། །དེས་ན་བྱང་ཁྱིམ་དུ་གཤི་རྣམ་པར་བཀོད་པ་ལྟོ་གླིང་དབུས་མ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཐད་ཀའི་བསིལ་
 རིའི་རྣམ་པར་བཀོད་པ་ལ་ཐུག་པ་དང་། ལྟོའི་ཁྱིམ་དུ་གཤི་རྣམ་པར་བཀོད་པ་ལྟོ་གླིང་དབུས་མ་འདི་
 ཉིད་ཀྱི་ཐད་ཀའི་མེ་རིའི་རྣམ་པར་བཀོད་པ་ལ་ཐུག་པའི་རྣམ་པར་བྱེད་དགོས་ཏེ། དེ་ལས་གཞན་དུ་ན་
 འགྲེལ་ཆེན་ལས། དབུས་སུ་འཁོར་ལོ་བྱེད་ཀྱི་རི་མོ་ཞེས་པ་ནི་ཁྱིམ་གྱི་འཁོར་ལོའི་དབུས་སུ་ཉིན་
 མཚན་མཉམ་པའི་རི་མོ་སྟེ་དཔག་ཚད་སྟོང་ཐུག་བདུན་ཅུ་ཅུ་ལའི་དབུས་སུ་བྱེད་དང་བཅས་པའི་སྟོང་
 ཐུག་སུམ་ཅུ་ཅུ་བདུན་གྱི་མཐར་འགྱུར་རོ།^{༡༤} །ཞེས་གསུངས་པའི་རི་མོ་ཡང་བསིལ་རི་དང་མེ་རིའི་
 བར་གྱི་ཉིན་མཚན་མཉམ་པའི་ཉི་མའི་འགོ་ལམ་མཚོན་བྱེད་ལ་མི་འདྲི་བར་ལྷན་པོའི་སྟེང་གི་བར་
 སྒྲུང་ལ་ཡིད་ཀྱིས་འདི་དགོས་པར་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ།

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལ་གསུམ། གང་ཞིག་འཁོར་བ་ཁྱིམ་གྱི་གནས་
 ལུགས་བཤད་པ་དང་། ཁྱིམ་དེ་རྣམས་ས་དུམ་བུ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་དུ་འཁོར་བའི་རྒྱལ་བཤད་པ་དང་། དེ་
 ལ་ཉི་མས་ལོངས་སྤྱད་པ་ལས་ཉིན་མཚན་རིང་ཐུང་སྐད་སུ་འགྱུར་བའི་རྒྱལ་བཤད་པ་ལོ།

དང་པོ་ནི་རྣམ་ཁོངས་རེ་ལ་ཆ་བཞི་བཞིར་བྱས་པའི་ཆ་རེ་ལ་རྒྱུད་པའི་ཐ་སྟོད་བྱས་ཏེ། དེ་ལྟ་
 སུའི་རྒྱུད་པ་དགྲུ་དགྲུ་ལ་ཁྱིམ་མམ་དུས་སྟུར་རེར་བྱས་པའི་ཁྱིམ་བཅུ་གཉིས་ནི་ལུགས་སྤྱང་། འཕྲིག་པ།
 ཀར་ཀཏལ། མེ་ཁྲི། ལུ་མོ། སྤང་། སྟེག་པ། གཞུ། ལུ་མེན། ལུ་མ་པ། ཉའི་ཁྱིམ་རྣམས་སོ། །དེ་ཡང་ཐ་སྟོར་
 དང་བྱ་ཉི་དང་སྟེན་དུ་གཤི་རྣམ་པར་བཀོད་ཀྱི་བར་ལུགས་ཁྱིམ་དང་། དེ་ནས་སྟེན་དུ་གཤི་རྣམ་པར་གསུམ་
 དང་སྟུར་མ་དང་མགོའི་རྒྱུད་པ་གཉིས་ཀྱི་བར་སྤྱང་ཁྱིམ་དང་། དེ་ནས་མགོའི་རྒྱུད་པ་ཁྱིམ་གཉིས་དང་
 ལག་དང་ནཔ་སའི་རྒྱུད་པ་གསུམ་གྱི་བར་འཕྲིག་པའི་ཁྱིམ་དང་། དེ་ནས་ནཔ་སའི་རྒྱུད་པ་ཁྱིམ་དང་

རྒྱུད་ཅུ་འགྲེལ་གྱིས་བསྟན་པའི་ཤོག་ཁའི་རི་མོ་སོགས་བཞོད་པའི་རི་མོ་རྒྱམ་པོ་ལ་ཡང་གོ་ལ་
 ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་། གཞུང་ཁྲིམ་པའི་དུས་ཁྲིམ་དག་ལ་ཞེས་སོགས་ཅུ་འགྲེལ་གྱི་དོན་ཤོག་ཁའི་རི་
 མོ་རྒྱམས་ལ་བརྟེན་ནས་འཛམ་གླིང་རྒྱུ་འདིའི་སྟེང་ཐད་གྱི་ཁྲིམ་རྒྱམས་གྱི་འགོ་ལམ་རྟོགས་པར་
 བྱེད་ཚུལ་ནི། དང་པོར་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་བསེལ་རི་ནས་མེ་རིའི་བར་གྱི་རྒྱུའི་དགྱིལ་འཁོར་དང་ས་
 དུམ་ཁུ་བཅུ་གཉིས་རྒྱམས་མཚོན་བྱེད་གྱི་རི་མོ་བཞོད་ལ། དེ་ནས་ལྷོ་གླིང་དབུས་མ་འཛམ་གླིང་རྒྱུ་འདི་
 འདི་མཚོན་བྱེད་གྱི་རི་མོ་དེའི་དབུས་གྱི་ཐད་གྱི་བསེལ་རི་ནས་མེ་རི་མཚོན་བྱེད་གྱི་རི་མོ་ལ་ཐུག་གི་
 བར་གྱི་དབུས་དེར་དེའི་ཐད་གྱི་ནམ་མཁའ་རྒྱམ་པོ་མཚོན་བྱེད་གྱི་རི་མོ་རྒྱམ་པོ་གཅིག་བཞོད་པ་ནི་གོ་
 ལའི་རི་མོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། དེ་ནས་རྒྱམ་པོ་དེའི་ཤར་ལུབ་གྱི་དབུས་དྲུང་པོར་རི་མོ་གཅིག་གིས་བཅད་
 པའི་རི་མོ་དེ་ནི་གོ་ལ་ཉིན་མཚན་མཉམ་པའི་རི་མོའི་དབུས་ནས་ཞེས་པའི་དོན་གླིང་འདིའི་ཚངས་ཐིག་
 གི་ཉིན་མཚན་མཉམ་པའི་ཉི་མའི་འགོ་ལམ་མཚོན་བྱེད་ཡིན། དེ་ནས་རི་མོ་རྒྱམ་པོ་དེ་ལ་ཤར་ལྷོ་ལུབ་
 བྱང་བཞིར་ཆ་གཉིས་གཉིས་དང་མཚམས་བཞིར་ཆ་རེ་རེ་སྟེ་ཆ་བཅུ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཤར་གྱི་ཆ་བྱང་
 མར་ལུག་དང་། དབང་ལྷན་གྱི་ཆར་གླུང་དང་། བྱང་གི་ཆ་ཤར་མར་འཕྲིག་པ་དང་། བྱང་གི་ཆ་ལུབ་
 མར་ཀར་ཀ་ཏ་དང་། རྒྱུང་གི་ཆར་སྟོན་དང་། ལུབ་གྱི་ཆ་བྱང་མར་སུམ་སྟེ་བྱང་གི་ཁྲིམ་དུག་གི་འགོ་
 ལམ་མཚོན་བྱེད་དོ། །སྒྲར་ཡང་ལུབ་གྱི་ཆ་ལྷོ་མར་སྒྲུང་དང་། བདེན་བཤལ་གྱི་ཆར་སྟེག་པ་དང་། ལྷོ་
 ཆ་ལུབ་མར་གཞུང་དང་། ལྷོ་ཆ་ཤར་མར་རྒྱ་སྟོན་དང་། མའི་ཆར་སུམ་པ་དང་། ཤར་གྱི་ཆ་ལྷོ་མར་ཉ་
 སྟེ་ལྷོ་ཁྲིམ་དུག་གི་འགོ་ལམ་མཚོན་བྱེད་དོ། །

འདི་དག་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་ཤར་གྱི་བྱེད་དུ་ལུག་དང་། ཞེས་པ་ནས། ཤར་གྱི་བྱེད་
 དུ་ཉའོ་ཞེས་པ་ནི་གོ་ལ་ལ་ཁྲིམ་དགོད་པའོ་^༤ ཞེས་པའི་བར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་
 བ་ཉི་བར་ཁྲིམ་བཅུ་གཉིས་པོ་གང་དང་གང་དུ་སྟེབ་མ་ཐག་གི་ཉིན་དེའི་ཉི་མའི་ལྷོ་གླིང་དབུས་མའི་
 ཚངས་ཐིག་གི་ཐད་གྱི་འགོ་ལམ་ཡང་ཁྲིམ་དེ་དང་དེའི་ཐོག་མའི་སྐར་མའི་འགོ་ལམ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་
 ཡང་དབེར་བ་ནི་བར་ལུག་ཁྲིམ་དུ་སྟེབ་མ་ཐག་གི་ཉིན་ཉི་མ་ལུག་ཁྲིམ་དང་བཅས་པ་ལྷོ་ཁྲིམ་དབུས་
 མའི་ཚངས་ཐིག་གི་སྟེང་ཐད་གྱི་ཉིན་མཚན་མཉམ་པའི་ལམ་ལ་འགོ་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ཐ་སྐར་ལ་

སོགས་ནག་པ་ཕྱེད་དུ་ཞེས་སོགས་ནས། ཤར་དུ་ལྷག་དང་སྤང་སོགས་ལའོ། །ཞེས་པའི་པར་གྱི་ཙ་
འགྲེལ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ལྷོ་གླིང་དབུས་མ་འཛམ་གླིང་རྒྱུ་དུ་འདིའི་གོ་ལ་བྱེ་བྲག་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །
འོ་ན་གཞུང་རྣམ་པ་ཞེས་པ་དང་། བད་འདབ་བཟང་པོ་བཞིན་ཞེས་པའི་དོན་རིམ་ལྟར་ཡིན་སྟུགས་ན།
དེའི་དོན་ནི་ལྷོ་གླིང་དབུས་མ་འདིའི་སྤེང་ཐད་ཀྱི་ཁྱིམ་རྣམས་ཀྱི་འགྲོ་ལམ་མཚོན་བྱེད་དུ་བཀོད་
པའི་བྱང་ཁྱིམ་དྲུག་དང་ལྷོ་ཁྱིམ་དྲུག་གི་དབུས་སུ་ཉིན་མཚན་མཉམ་པའི་རི་མོས་བཅད་པའི་ལྷོ་
ཁྱིམ་དྲུག་དབྱིབས་འོད་མའི་གཞུང་རྣམ་པ་ཅན་ལྷོ་མེ་རིའི་ཕྱོགས་ལ་གནས་པ་དང་། བྱང་ཁྱིམ་
དྲུག་དབྱིབས་བསྐྱའི་འདབ་མ་ཕྱེད་ཀྱི་དབྱིབས་ཅན་བྱང་བསེལ་རིའི་ཕྱོགས་ལ་གནས་ཞེས་པ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་གཞན་དུ་སྤེལ་རྣམས་བཞེད་པ་ལྟར་ཡིན་ན་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གཞུང་རྣམ་
པ་ཅན་མེ་རིའི་ཕྱོགས་ལ་གནས་པ་དང་། བསྐྱའི་རྣམ་པ་ཅན་བསེལ་རིའི་ཕྱོགས་ལ་གནས་པའི་
དོན་བཤད་དུ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ལྷོ་ཁྱིམ་དང་བྱང་ཁྱིམ་དྲུག་དྲུག་བཀོད་པའི་
དབྱིབས་རྒྱུ་པོ་ཕྱེད་པའི་རྣམ་པར་འདྲ་ནའང་། མེ་ཏོག་འཕྲེང་འཛིན་གྱི་སྤེབ་སྦྱར་བསྐྱིག་པའི་
བྱིར་དུ་པད་འདབ་བཟང་པོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ས་དུམ་སུ་བརྩུག་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྲོད་གི་གོ་ལའི་འཁོར་
རྒྱལ་གོ་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ད་ནི་འཛིག་རྟེན་སྤྱི་ལྷགས་ཀྱི་གོ་ལའི་རྒྱ་གསུངས་པ།
མེ་ནས་བསེལ་བའི་རི་ཡི་མཚམས་སུ་དཔག་ཚད་སྟོང་ཐུག་མཁའ་དང་ནམ་མཁའ་མཁའ་དང་མདའ་
རི་བོ། །ཞེས་པ་སྟེ་འདིར་ལྷོ་མེའི་དཀྱིལ་འཁོར་ནས་བྱང་ཁ་བ་ཅན་ཆེན་པོའི་མཚམས་སུ་གོ་ལའི་ཚད་
དཔག་ཚད་སྟོང་ཐུག་བདུན་རྩ་ཙུ་ལའོ།^{༡༩} །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ས་དུམ་སུ་བརྩུག་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
རང་རང་གི་སྤྲོད་ཐད་ཀྱི་བསེལ་རི་ནས་མེ་རི་ལ་ཐུག་གི་པར་གྱི་སྤྲོད་གི་དབུས་དྲང་པོར་རང་རང་གི་
ཉིན་མཚན་མཉམ་པའི་ཉི་མའི་འགྲོ་ལམ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་རི་མོས་བཅད་པའི་རི་མོའི་བྱང་ཕྱོགས་བསེལ་
རི་ངོས་ལ་དཔག་ཚད་སྟོང་ཐུག་བདུན་རྩ་ཙུ་ལའི་བྱེད་དཔག་ཚད་སྟོང་ཐུག་སུམ་རྩ་ཙུ་ལའི་བྱང་བརྒྱད་
དང་། དེ་བཞིན་དུ་རི་མོའི་ལྷོ་ཕྱོགས་མེ་རི་ངོས་ལ་དཔག་ཚད་ཀྱི་གངས་སྟོང་ཐུག་སུམ་རྩ་ཙུ་ལའི་བྱང་

བརྒྱད་ཡིན་པར་དངོས་སུ་བརྟུན་ནས། ས་རུམ་སུ་ལྷག་མ་བཅུ་གཅིག་གི་སྟེང་ཐད་ཀྱི་ཁྱིམ་བཅུ་གཉིས་
པོ་རང་རང་གི་འགོ་ལམ་ནི་ལྷོ་སྒྲིང་དབུས་མས་མཚོན་ནས་བརྟུན་ཏོ།།

འོ་ན་སྒྲིང་རམ་ས་རུམ་སུ་ལྷག་མ་བཅུ་གཅིག་གི་སྟེང་ཐད་ཀྱི་ཁྱིམ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རང་རང་གི་
འགོ་ལམ་ནི་ལྷར་ཡིན་སྟུང་ན། དེ་ནི་འདི་ལྷར་ཡིན་ཏེ་དེ་ཡང་ས་རུམ་སུ་བཅུ་གཅིག་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
རང་རང་གི་སྟེང་ཐད་ཀྱི་བསིལ་རི་ནས་མེ་རི་ལ་ཐུག་གི་བར་རྒྱུམ་པོར་བསྐྱོར་བའི་ཤར་རུབ་ཀྱི་དབུས་
དང་པོར་རི་མོས་བཙད་པ་ནི་སྒྲིང་རང་རང་གི་ཉིན་མཚན་མཉམ་པའི་དུས་ཀྱི་ཉི་མ་ཁྱིམ་དང་སྐར་མ་
གང་གི་སྟེང་དུ་འོང་བའི་ཁྱིམ་དང་སྐར་མའི་འགོ་ལམ་མཚོན་བྱེད་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྒྲིང་རང་རང་གི་
ཤར་རུབ་ཀྱི་དབུས་དང་པོའི་ཚངས་ཐིག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་ལྷོ་སྒྲིང་ཤར་མར་ཉ་ཁྱིམ་དང་། ཤར་སྒྲིང་
རུབ་མར་བུམ་པ་དང་། ཤར་སྒྲིང་དབུས་མར་ཆུ་སྒྲིབ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཡོན་སྐྱོར་དུ་ཤར་སྒྲིང་ཤར་
མར་གཞུགས་ཡིན་པ་ནས། ལྷོ་སྒྲིང་རུབ་མར་སྒྲིང་ཁྱིམ་ཡིན་པའི་བར་དུ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལ་སྒྲིང་བཅུ་གཅིག་པོ་རང་རང་གི་སྟེང་ཐད་ཀྱི་ཁྱིམ་བཅུ་གཉིས་པོ་ཚང་བའི་འགོ་ལམ་
མཚོན་བྱེད་ནི། སྒྲིང་རང་རང་གི་སྟེང་ཐད་རྒྱུམ་པོར་བསྐྱོར་བའི་རྒྱུམ་པོ་རྣམས་ལ་ཤར་ལྷོ་རུབ་བྱང་གི་
ཐོག་ས་བཞི་ལ་ཆ་གཉིས་གཉིས་དང་མཚམས་བཞིར་ཆ་རེ་རེ་སྟེ་ཆ་བཅུ་གཉིས་བཅུ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་
ལྷོ་སྒྲིང་ཤར་མའི་ཤར་གྱི་ཆ་བྱང་མར་ཉ་ཁྱིམ་དང་། དབང་ལྷན་དུ་ཐུག་དང་། བྱང་གི་ཆ་ཤར་མར་
སྒྲིང་དང་། བྱང་གི་ཆ་རུབ་མར་འཕྲིག་པ་དང་། རྒྱུད་དུ་ཀ་རྟ་དང་། རུབ་ཀྱི་ཆ་བྱང་མར་སེལ་སྟེ་སྒྲིང་
དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱང་ཁྱིམ་ཐུག་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རུབ་ཀྱི་ཆ་ལྷོ་མར་སུམ་དང་། བདེན་བྲལ་དུ་སྒྲིང་དང་།
ལྷོ་ཁྱིམ་རུབ་མར་སྟེག་པ་དང་། ལྷོ་ཁྱིམ་ཤར་མར་གཞུག་དང་། མེར་ཆུ་སྒྲིབ་དང་། ཤར་གྱི་ཆ་ལྷོ་མར་
བུམ་པ་སྟེ་ལྷོ་ཁྱིམ་ཐུག་གོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཤར་སྒྲིང་རུབ་མ་ལ་ཡང་ཆ་བཅུ་གཉིས་སུ་ཆེ་བའི་ཤར་གྱི་ཆ་
བྱང་མར་བུམ་པ་དང་། དབང་ལྷན་དུ་ཉ་དང་། བྱང་གི་ཆ་ཤར་མར་ཐུག་དང་། བྱང་གི་ཆ་རུབ་མར་
སྒྲིང་དང་། རྒྱུད་དུ་འཕྲིག་པ་དང་། རུབ་ཀྱི་ཆ་བྱང་མར་ཀ་རྟ་སྟེ་བྱང་ཁྱིམ་ཐུག་དང་། རུབ་ཀྱི་
ཆ་ལྷོ་མར་སེལ་དང་། བདེན་བྲལ་དུ་སུམ་དང་། ལྷོ་ཁྱིམ་རུབ་མར་སྒྲིང་དང་། ལྷོ་ཁྱིམ་ཤར་མར་
སྟེག་པ་དང་། མེར་གཞུག་དང་། ཤར་གྱི་ཆ་ལྷོ་མར་ཆུ་སྒྲིབ་ཏེ་ལྷོ་ཁྱིམ་ཐུག་གོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཤར་

གླིང་དབུས་མ་ལ་ཡང་ཆ་བཅུ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཤར་གྱི་ཆ་བྱང་མར་ཆུ་མིན་དང་། དེ་ནས་གཡོན་
བསྐོར་གྱི་གཉིས་པ་དབང་ལྷན་དུ་བཅུ་པ་དང་། གསུམ་པ་བྱང་གི་ཆ་ཤར་མར་ཉ་དང་། བཞི་པ་བྱང་
གི་ཆ་ལུབ་མར་ལུག་དང་། ལྷ་པ་རྒྱུད་དུ་གླུང་དང་། རྒྱལ་པ་ལུབ་གྱི་ཆ་བྱང་མར་འཁྲིག་པ་སྟེ་བྱང་ཁྱིམ་
རྒྱལ་གྱི་དེ་ནས་བདུན་པ་ལུབ་གྱི་ཆ་ལྟོ་མར་ཀཏུ་འདྲ་དང་། བརྒྱད་པ་བདེན་བྲལ་དུ་སྟེ་དང་། དལ་
པ་ལྟོ་འི་ཆ་ལུབ་མར་ལུ་མོ་དང་། བཅུ་པ་ལྟོ་འི་ཆ་ཤར་མར་སྤང་དང་། བཅུ་གཅིག་པ་མེར་སྟེག་པ་
དང་། བཅུ་གཉིས་པ་ཤར་གྱི་ཆ་ལྟོ་མར་གཞུ་སྟེ་ལྟོ་འི་ཁྱིམ་རྒྱལ་གྱི་ཤར་གླིང་ཤར་མ་ལ་ཡང་ཆ་
བཅུ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཤར་གྱི་ཆ་བྱང་མར་གཞུ་དང་། དབང་ལྷན་དུ་ཆུ་མིན་དང་། བྱང་གི་ཆ་ཤར་
མར་བཅུ་པ་དང་། བྱང་གི་ཆ་ལུབ་མར་ཉ་དང་། རྒྱུད་དུ་ལུག་དང་། ལུབ་གྱི་ཆ་བྱང་མར་གླུང་སྟེ་བྱང་
ཁྱིམ་རྒྱལ་དང་། ལུབ་གྱི་ཆ་ལྟོ་མར་འཁྲིག་པ་དང་། བདེན་བྲལ་དུ་ཀཏུ་འདྲ་དང་། ལྟོ་འི་ཆ་ལུབ་མར་
སྟེ་དང་། ལྟོ་འི་ཆ་ཤར་མར་ལུ་མོ་དང་། མེར་སྤང་དང་། ཤར་གྱི་ཆ་ལྟོ་མར་སྟེག་པ་སྟེ་ལྟོ་འི་ཁྱིམ་རྒྱལ་གྱི་
ཤར་གླིང་ཤར་མ་ལ་ཡང་ཆ་བཅུ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཤར་གྱི་ཆ་བྱང་མར་སྟེག་པ་དང་།

ཡང་བྱང་གླིང་ལུབ་མ་ལ་ཡང་ཆ་བཅུ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཤར་གྱི་ཆ་བྱང་མར་སྟེག་པ་དང་།
དབང་ལྷན་དུ་གཞུ་དང་། བྱང་གི་ཆ་ཤར་མར་ཆུ་མིན་དང་། བྱང་གི་ཆ་ལུབ་མར་བཅུ་པ་དང་། རྒྱུད་
ཉ་དང་། ལུབ་གྱི་ཆ་བྱང་མར་ལུག་སྟེ་བྱང་ཁྱིམ་རྒྱལ་གྱི་དེ་ནས་ལུབ་གྱི་ཆ་ལྟོ་མར་སྤང་དང་། བདེན་
བྲལ་དུ་འཁྲིག་པ་དང་། ལྟོ་འི་ཆ་ལུབ་མར་ཀཏུ་འདྲ་དང་། ལྟོ་འི་ཆ་ཤར་མར་སྟེ་དང་། མེར་ལུ་མོ་དང་།
ཤར་གྱི་ཆ་ལྟོ་མར་སྤང་སྟེ་ལྟོ་འི་ཁྱིམ་རྒྱལ་གྱི་ཤར་གླིང་ཤར་མ་ལ་ཡང་ཆ་བཅུ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཤར་
གྱི་ཆ་བྱང་མར་སྤང་དང་། དབང་ལྷན་དུ་སྟེག་པ་དང་། བྱང་གི་ཆ་ཤར་མར་གཞུ་དང་། བྱང་གི་ཆ་ལུབ་
མར་ཆུ་མིན་དང་། རྒྱུད་དུ་བཅུ་པ་དང་། ལུབ་གྱི་ཆ་བྱང་མར་ཉ་སྟེ་བྱང་ཁྱིམ་རྒྱལ་གྱི་དེ་ནས་ལུབ་གྱི་
ཆ་ལྟོ་མར་ལུག་དང་། བདེན་བྲལ་དུ་གླུང་དང་། ལྟོ་འི་ཆ་ལུབ་མར་འཁྲིག་པ་དང་། ལྟོ་འི་ཆ་ཤར་མར་
ཀཏུ་འདྲ་དང་། མེར་སྟེ་དང་། ཤར་གྱི་ཆ་ལྟོ་མར་ལུ་མོ་སྟེ་ལྟོ་འི་ཁྱིམ་རྒྱལ་གྱི་ཤར་གླིང་ཤར་མ་ལ་ཡང་
ཆུང་བད་ཆ་བཅུ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཤར་གྱི་ཆ་བྱང་མར་ལུ་མོ་དང་། དབང་ལྷན་དུ་སྤང་དང་། བྱང་
གི་ཆ་ཤར་མར་སྟེག་པ་དང་། བྱང་གི་ཆ་ལུབ་མར་གཞུ་དང་། རྒྱུད་དུ་ཆུ་མིན་དང་། ལུབ་གྱི་ཆ་བྱང་
མར་བཅུ་པ་སྟེ་བྱང་ཁྱིམ་རྒྱལ་གྱི་ལུབ་གྱི་ཆ་ལྟོ་མར་ཉ་དང་། བདེན་བྲལ་དུ་ལུག་དང་། ལྟོ་འི་ཆ་ལུབ་

སྐར་མེད་པའི་ལེགས་པར་བཤད་པར་དགོངས་པར་མཛོད་ཅིག།

གཞན་ཡང་བྱིམ་རྒྱུ་མཉམ་གྱི་འགྲོ་ལམ་བསིལ་འི་ནས་མེ་འི་ལ་ཐུག་གི་བར་གྱི་སྤྲོད་ཐད་ལ་
བཤད་པ་ནི་སྐར་བྱིམ་འཁོར་དང་བཅས་པའི་འགྲོ་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། བྱིམ་རྒྱ་སྐར་དང་
བཅས་པ་དང་ཉི་མ་ལྷ་བ་མོགས་གཟུང་རྒྱུ་མཉམ་གྱི་འགྲོ་ལམ་དངོས་གཞི་ནི་སའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་
དཔག་ཆད་སྤྲོད་ཐུག་ཐུང་དང་བཅུག་སྐྱུ་ལན་ཆད་དང་རྒྱའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་བཞི་གསུམ་རྒྱུ་ཆད་གྱི་
སྤྲོད་དཔག་ཆད་སྤྲོད་ཐུག་ཐུ་བཅུ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་པར་མཁས་པ་ འཕྲུལ་སེལ་བ། དག་གིས་བཤད་པ་
དེ་ལེགས་སོ། །དེ་ལྟར་མཛོན་ནི་རང་ཅག་རྒྱུ་མཉམ་གཞན་པའི་བོད་གྱི་ས་འདིར་ཉི་མ་བྱང་བཀོད་མཐར་
ཐུག་པའི་ཉི་མེད་གྱི་དུས་སུ་བྱུང་གིང་གཙུག་ས་པ་ན་བྱུང་གིང་གི་གྲིབ་མ་བྱང་དོས་སུ་རུང་ཟད་འོང་
བས། དུས་དེའི་ཆོ་ཉི་མ་དང་ཉི་མ་གང་དུ་གནས་པའི་བྱིམ་སྐར་མ་དང་བཅས་པ་རང་ཅག་རྒྱུ་མཉམ་
གནས་པའི་བོད་འདིརི་ལྟ་སྟེགས་གྱི་སྤྲོད་ཐད་ན་གནས་པར་གྲུབ་ལ། བོད་འདི་ནི་ཡུལ་དུག་བྱང་ནས་
རིམ་པ་བཞིན་གངས་ལྗན་དང་། ཀྲུ་ལ་ཤ་དང་། རྒྱ་ནག་དང་། ཡི་དང་། བོད་དང་། འཕགས་ཡུལ་
ཞེས་བགང་བའི་ཡུལ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་ཡུལ་དུག་པ་འཕགས་ཡུལ་གྱི་ལྟ་མཐར་རང་གི་བ་རང་ལ་འཁོར་
བ་ཅམ་འོང་བས་སོ།།

འོན་ཏེ་ལྟ་སྟེགས་དུས་མ་འདིར་ཉི་མ་བྱང་བཀོད་མཐར་ཐུག་པའི་དུས་སུ་འདི་ཉི་མ་སྐར་
བྱིམ་དང་བཅས་པ་འཕགས་ཡུལ་གྱི་ལྟ་མཐར་རྒྱུ་ལ་མི་འོང་དུ་རྒྱུག་མོད། རྒྱའི་བཞི་གསུམ་རྒྱུ་པའི་
དཔག་ཆད་སྤྲོད་ཐུག་ཐུང་དང་བཅུག་སྐྱུ་ལན་ཆད་གྱི་སྤྲོད་དཔག་ཆད་སྤྲོད་ཐུག་ཐུ་བཅུ་ཡོད་ཉིད་ཉི་
མ་སྐར་བྱིམ་དང་བཅས་པའི་འགྲོ་ལམ་ཡིན་པ་ཅིས་གྲུབ་སྒྲུལ་ན། དེ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་ལྟ་
མའི་དགྱིལ་འཁོར་ནས་བྱང་ཁ་བ་ཅན་ཆེན་པོའི་མཛོན་སུ་གོ་ལའི་ཆད་དཔག་ཆད་སྤྲོད་ཐུག་
བཅུན་ཅུ་ཙམ་ལོ།^{༡༠} །དེ་བཞིན་དུ་ཤར་དང་རྒྱུ་ལ་འཁོར་བ་ནས་ཉེ་གསལ་བར་ལེའུ་ལྟ་བུ་ལས་
བཛོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གྲིང་བཅུག་ཉིས་པོ་སོ་སོའི་སྤྲོད་ཐད་གྱི་བྱིམ་བཅུག་ཉིས་རང་རང་གི་འགྲོ་
ལམ་མཛོན་པའི་བྱིར་དུ་མཉམ་ལམ་གྱི་དུས་ནས་བསིལ་འི་དང་མེ་འི་མཛོན་ཐུང་གྱི་རི་མོ་ལ་
ཐུག་གི་བར་རྒྱུ་མཐོང་བའི་བསྐྱོར་བའི་བྱིམ་སྐར་ཉི་མ་དང་བཅས་པའི་འགྲོ་ལམ་མཛོན་པར་བཤད་

པར་ལ་སོགས་པ་ལྟོན་པར་བྱེད་པ་པོའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་དེའི་འགྲོས་ལ་བརྟེན་ནས་དུམ་སུ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱོན་སོ་སོར་ཉི་མ་ཁྱིམ་གང་ཞིག་ན་གནས་པའི་ཆོ་ལྷོ་བྱང་གི་བགོད་པ་དང་^{༤༩} ཉིན་མཚན་མཉམ་པ་སོགས་ཤེས་དགོས་པས་དེ་བཤད་པར་བྱའོ།

དེ་ལ་ཐོག་མར་ཉིན་མཚན་མཉམ་པའི་དབྱིད་དུས་བཤད་ན། ཉི་བར་གྱི་སྐར་གནས་ཐམས་ཅད་ཐིག་ལེར་ཤར་ཏེ་ཉི་བར་ལུག་ཁྱིམ་དུ་སླེབ་མ་ཐག་གི་ཆོ་ལྷོ་སྒྲིང་དབུས་མའི་དབུས་སུ་དུས་ཀྱི་དང་པོ་དབྱིད་མཉམ་ཐོག་མར་འོང་། དེ་བཞིན་དུ་གཡས་སྐོར་གྱི་ལྷོ་སྒྲིང་རྒྱབ་མ་སོགས་སྒྲིང་ལྷག་མ་བཅུ་གཅིག་གི་དབུས་དྲང་པོར་དབྱིད་མཉམ་འོང་བ་དང་། སྒྲིང་ཁྱིམ་སོགས་ཁྱིམ་ལྷག་མ་བཅུ་གཅིག་ཏུ་ཉི་བར་སླེབ་མ་ཐག་ནམས་རིམ་པ་བཞིན་སྐྱར་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ལྷོ་སྒྲིང་རྒྱབ་མའི་དབུས་དྲང་པོར་ཉི་བར་སྒྲིང་ཁྱིམ་དུ་སླེབ་ཅུམ་གྱི་ཆོ་དབྱིད་མཉམ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཡས་སྐོར་གྱི་གསུམ་པའི་འཁྲིག་པ་དང་། བཞི་པའི་ཀཏུ་ཏ་དང་། ལྷ་པའི་སེལ་དང་། རྩལ་པའི་སུམ་དང་། བརྟན་པའི་སྤང་དང་། བརྟུང་པའི་སྤིག་པ་དང་། དགུ་པའི་གཞུ་དང་། བཅུ་པའི་ཚུ་སྤིན་དང་། བཅུ་གཅིག་པའི་སུམ་པ་དང་། བཅུ་གཉིས་པ་ལྷོ་སྒྲིང་ཤར་མའི་དབུས་དྲང་པོར་དབྱིད་མཉམ་གྱི་ཆོ་ཉ་ཁྱིམ་དུ་སླེབ་མ་ཐག་གི་ཉི་བར་རིམ་ལ་འཆར་བའོ། །དེ་ཡང་སྒྲིང་ནམས་ཀྱི་དབུས་དྲང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། ཞིབ་ཏུ་བྱས་ན་སྒྲིང་རེ་རེར་ཡང་དབྱིད་མཉམ་སུམ་ཚུ་ལྷག་ཅུམ་རེ་འོང་སྟེ། དེ་ཡང་ཉི་བར་ལུག་ཁྱིམ་དུ་སླེབ་མ་ཐག་ནས་སྒྲིང་ཁྱིམ་དུ་སླེབ་ཀྱི་བར་ལྷོ་སྒྲིང་དབུས་མའི་དབུས་ནས་ལྷོ་སྒྲིང་རྒྱབ་མའི་དབུས་ཀྱི་བར་ལ་ས་ཁྱོན་སུམ་རྩུབ་ལའི་ཆ་རེ་རེར་ཉིན་ཞག་སུམ་རྩུབ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་ཉིན་རེ་ལ་དབྱིད་མཉམ་རེ་འོང་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉི་བར་སྒྲིང་ཁྱིམ་དུ་སླེབ་པ་ནས་འཁྲིག་ཁྱིམ་དུ་སླེབ་མ་ཐག་གི་བར་ལ་ལྷོ་སྒྲིང་རྒྱབ་མའི་དབུས་ནས་རྩུབ་སྒྲིང་ཤར་མའི་དབུས་ཀྱི་བར་ལ་ས་ཁྱོན་སུམ་རྩུབ་ལའི་ཆ་རེ་རེར་ཉིན་ཞག་སུམ་རྩུབ་ལ་ཉིན་རེ་བཞིན་དབྱིད་མཉམ་རེ་འོང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་ས་དུམ་སུ་གཞན་ནམས་ལ་ཡང་དེའི་རིགས་པས་འདྲེད་པར་བྱ་ཞིང་། དམིགས་བསལ་ནི་རྒྱབ་སྒྲིང་ཤར་མའི་དབུས་ནས་རྒྱབ་སྒྲིང་དབུས་མའི་དབུས་ཀྱི་བར་ལ་ས་ཁྱོན་སུམ་ཞིག་ཏུ་འབྱེད་པ་དང་། བྱང་སྒྲིང་ཤར་མའི་དབུས་ནས་བྱང་སྒྲིང་དབུས་མའི་དབུས་ཀྱི་བར་ལ་ཡང་སོ་གཅིག་ཏུ་འབྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཤར་སྒྲིང་ཤར་མའི་དབུས་ནས་

ཤར་གླིང་དབུས་མའི་དབུས་ཀྱི་བར་ལ་འང་སོ་གཅིག་དང་། ལྷོ་གླིང་ཤར་མའི་དབུས་ནས་ལྷོ་གླིང་
དབུས་མའི་དབུས་ཀྱི་བར་ལ་ས་ཁྱོན་སོ་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་རྒྱམས་སུ་དབྱིད་མཉམ་རེ་རེ་འོང་བཞི་སྐུ་མ་
རྒྱམས་ཀྱི་དམིགས་བསལ་ལོ།།

ཡང་ཉ་སྐར་དང་བསྐྱེན་ཏེ་རབ་འབྱིང་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་བ་རྒྱམས་དང་ཉི་མ་ཁྱིམ་གང་
ན་ཡོད་པ་རྒྱམས་སྦྱོར་བཞི་དེ་ཡང་ཉི་མ་ལུག་ཁྱིམ་དུ་ཞུགས་པའི་ཉི་བར་འཆར་བའི་རྒྱ་བ་བྱེད་པའི་
དུས་ཞི་གཉིས་སུ་རེས་ཏེ། ཡར་ངོ་སྡོན་འགྲོའི་ནག་རྒྱའི་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་འོ། །དེ་ཡང་ཕྱོགས་དང་བོའི་
ཆོས་གཅིག་ནས་བཅོ་ལྔའི་བར་བྱི་ཆོས་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་ཉི་མ་ལུག་ཁྱིམ་དུ་ཞུགས་པའི་ཉི་བར་རི་མོ་
ལ་ཤར་ན་ལུག་ཁྱིམ་ཡར་ངོ་སྡོན་འགྲོའི་ནག་རྒྱའི་དང་སྦྱར་ཞིང་། ཕྱོགས་གཉིས་པའི་ཆོས་གཅིག་ནས་
བཅོ་ལྔའི་བར་གྱི་ཆོས་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་ཉི་མ་ལུག་ཁྱིམ་དུ་ཞུགས་པའི་ཉི་བར་རི་མོ་ལ་ཤར་བའི་ཆོ་
ལུག་ཁྱིམ་མར་ངོ་སྡོན་འགྲོའི་ས་ག་རྒྱ་བ་དང་སྦྱར་ནས་ལོའི་འགོར་བྱ་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལྷན་
པོའི་ལྷོ་འཛམ་བུ་གླིང་རྒྱུད་དུ་འདྲིར་ལུག་ལ་སོགས་པའི་ཁྱིམ་རྒྱམས་དང་དབྱིད་ལ་སོགས་པའི་དུས་
རྒྱམས་དང་ནག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་བ་རྒྱམས་དང་དེ་བཞིན་དུ་ཕྱོགས་རྒྱམས་ཐམས་ཅད་རབ་དུ་
བྲགས་སོ། །ཞེས་བ་འདིས་ལུག་ཁྱིམ་ཡར་ངོ་སྡོན་འགྲོའི་ཆོ་ནག་པ་རྒྱ་བ་དང་སྦྱོར་བ་བསྟན་ཅིང་།
ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལྷན་པོའི་ལྷོའི་དུས་བུ་འདྲིར་ལུག་ལ་ཉི་མ་གནས་པས་དབྱིད་ཀྱི་དུས་སུ་ས་གའི་
རྒྱ་བ་བྱེད་དོ། །ཞེས་བ་འདིས་མར་ངོ་སྡོན་འགྲོའི་ཆོ་ལུག་ཁྱིམ་ས་ག་རྒྱ་བ་དང་སྦྱོར་བ་བསྟན་ཏོ། །

དེ་ལྟར་ན་ཡར་ངོ་སྡོན་འགྲོའི་ཆོ་ལུག་ཁྱིམ་དང་སྦྱར་བའི་རྒྱ་བ་དེ་ས་དུམ་བུ་བརྒྱ་གཉིས་བ་
ཐམས་ཅད་དུ་ནག་རྒྱའི་དང་། མར་ངོ་སྡོན་འགྲོའི་ཆོ་ལུག་ཁྱིམ་དང་སྦྱར་བའི་རྒྱ་བ་ས་དུམ་བུ་བརྒྱ་གཉིས་
པོ་ཐམས་ཅད་དུ་ས་གའི་རྒྱ་བར་བྱེད་དོ། །ཡང་ཉི་མ་ལུག་ཁྱིམ་དུ་ཞུགས་པའི་རྒྱ་བ་དེ་ཡར་ངོ་སྡོན་
འགྲོ་དང་སྦྱོར་བའི་ཆོ་ལྷོ་གླིང་དབུས་མ་འདྲིར་དབྱིད་འབྱིང་ནག་རྒྱའི་དང་། གཡོན་སྒོར་གྱི་དུམ་བུ་
གཉིས་པ་ལྷོ་གླིང་ཤར་མར་དབྱིད་ཐ་ནག་རྒྱའི་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཡོན་སྒོར་གྱི་གསུམ་པར་དབྱར་ར་
ནག་རྒྱའི་དང་། བཞི་བར་དབྱར་འབྱིང་ནག་རྒྱའི་དང་། ལྷ་བ་དབྱར་ཐ་ནག་རྒྱའི་དང་། དུག་པར་སྒྲིན་ར་ནག་
རྒྱའི་དང་། བདུན་པར་སྒྲིན་འབྱིང་ནག་རྒྱའི་དང་། བརྒྱད་པར་སྒྲིན་ཐ་ནག་རྒྱའི་དང་། དགུ་པར་དགུན་

ར་ནག་ཟླ་དང་། བརྩ་པར་དགུན་འབྲིང་ནག་ཟླ་དང་། བརྩ་གཅིག་པར་དགུན་ཐ་ནག་ཟླ་དང་། བརྩ་
གཉིས་པ་ལྟོ་སྒྲིང་རྩལ་མར་དབྱིད་ར་ནག་ཟླ་ལོ། །ཡང་ཟླ་བ་དེ་མར་དོ་ཐོན་འགོ་དང་སྒྲིང་པའི་ཆེ་ལྟོ་
སྒྲིང་དབུས་མ་འདིར་དབྱིད་ཐ་ནག་ཟླ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཡོན་སྒོར་གྱི་གཉིས་པར་དབྱར་ར་ས་
ག་ཟླ་བ་དང་། གསུམ་པར་དབྱར་འབྲིང་ས་ག་ཟླ་བ་དང་ཞེས་སོགས་སུ་སྒྲིང་ཏེ་བརྩ་གཉིས་པ་ལྟོ་སྒྲིང་
རྩལ་མར་དབྱིད་འབྲིང་ས་ག་ཟླ་བ་ལོ།

གཞན་ཡང་ཉི་མས་ལུག་ཁྲིམ་ནས་རིམ་གྱིས་བཤོད་དེ་ཀཏྲ་ཏའི་ཁྲིམ་དུ་སྒྲེབ་མ་ཐག་གི་ཆེ་
ལྟོ་སྒྲིང་དབུས་མའི་དབུས་འདིར་བྱར་བཤོད་མཐར་ཐུག་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་གཡས་སྒོར་གྱི་ས་དུམ་སུ་
ལྷག་མ་བརྩ་གཅིག་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་གི་དབུས་དྲང་པོར་ཉི་མ་བྱར་བཤོད་མཐར་ཐུག་པ་དང་ཉི་
པར་སེལ་ཏེ་ཁྲིམ་ལ་སོགས་པ་ཁྲིམ་ལྷག་མ་བརྩ་གཅིག་པོ་རྣམས་སུ་སྒྲེབ་མ་ཐག་པ་རྣམས་རིམ་པ་
བཞིན་དུ་སྒྲིང་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ལྟོ་སྒྲིང་རྩལ་མའི་དབུས་དྲང་པོར་ཉི་མ་སེལ་ཏེ་ཁྲིམ་དུ་སྒྲེབ་མ་ཐག་
གི་ཆེ་ཉི་མ་བྱར་བཤོད་མཐར་ཐུག་པ། དེ་བཞིན་དུ་གཡས་སྒོར་གྱི་ཉི་པར་སུ་མའི་ཁྲིམ་དུ་སྒྲེབ་མ་ཐག་
གི་ཆེ་ས་དུམ་སུ་གསུམ་པ་རྩལ་སྒྲིང་གར་མའི་དབུས་དྲང་པོར་ཉི་མ་བྱར་བཤོད་མཐར་ཐུག་གོ། །དེ་
བཞིན་དུ་གཡས་སྒོར་གྱི་བཞི་པའི་སྤང་དང་། ལྷ་པའི་སྤྲིག་པ་དང་། དུག་པའི་གཞུ་དང་། བདུན་
པའི་རྩ་མིན་དང་། བརྩ་པའི་བུམ་པ་དང་། དགུ་པའི་ཉ་དང་། བརྩ་པའི་ལུག་དང་། བརྩ་གཅིག་
པའི་སྒྲིང་དང་། བརྩ་གཉིས་པ་ལྟོ་སྒྲིང་གར་མའི་དབུས་དྲང་པོར་ཉི་པར་འཁྲིག་པའི་ཁྲིམ་དུ་སྒྲེབ་
མ་ཐག་གི་ཆེ་བྱར་བཤོད་མཐར་ཐུག་གོ། །འདིར་ཡང་ཞིབ་དུ་བྱས་ན་ཉི་མ་ཀཏྲ་ཏ་ནས་སེལ་ཏེ་ཁྲིམ་
དུ་སྒྲེབ་མ་ཐག་གི་པར་ལ་ལྟོ་སྒྲིང་དབུས་མའི་དབུས་ནས་ལྟོ་སྒྲིང་རྩལ་མའི་དབུས་ཀྱི་པར་ལས་
ཁྲོན་སུམ་རྩུར་བྱེ་བའི་ས་ཁྲོན་རེ་རེར་ཉི་མ་བྱར་བཤོད་མཐར་ཐུག་སྟེ་དབྱར་ཉི་ལྷོ་ག་ཐངས་རེ་རེ་
འོར་བས་དབྱར་ཉི་ལྷོ་ག་ཐངས་སུམ་བརྩ་འོར་འོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉི་མ་སེལ་ཏེ་ཁྲིམ་ནས་སུ་མའི་ཁྲིམ་
དུ་སྒྲེབ་མ་ཐག་པའི་པར་ལ་ལྟོ་སྒྲིང་རྩལ་མའི་དབུས་ནས་རྩལ་སྒྲིང་གར་མའི་དབུས་ཀྱི་པར་ལ་ས་
ཁྲོན་སོ་སོ་བ་སུམ་རྩུར་བྱེ་བའི་ས་ཁྲོན་རེ་རེར་ཉི་མ་བྱར་བཤོད་མཐར་ཐུག་སྟེ་དབྱར་ཉི་ལྷོ་ག་
ཐངས་སུམ་རྩུ་འོར་འོ། །དེས་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་རིགས་པ་བསྒྲེས་ཏེ་གསུང་བར་བྱ་ཞིང་།

དམིགས་བསལ་རྣམས་ཀྱང་ནི་མཚན་མཉམ་པ་ལ་བཤད་པ་ལས་རིགས་བསལ་གྱིས་སོ།།

ཡང་ནི་བར་སྐྱོད་ཀྱིས་དུ་སྟེབ་མ་ཐག་པའི་ཆེ་ལྟོ་སྒྲིང་དབུས་མ་འདིའི་དབུས་དྲང་པོར་སྟོན་མཉམ་འོང་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་ནི་བར་སྐྱོད་ཀྱིས་སོགས་ཀྱིས་ལྷག་མ་བཅུ་གཅིག་ཏུ་རིམ་པ་བཞིན་སྟེབ་མ་ཐག་པ་རྣམས་དང་། གཡས་སྒྲོར་གྱི་ལྟོ་སྒྲིང་ལུབ་མ་སོགས་ས་དུམ་ལྷག་མ་བཅུ་གཅིག་པོ་རྣམས་ཀྱི་དབུས་དྲང་པོར་སྟོན་མཉམ་འོང་བ་སོགས་དབྱིད་མཉམ་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་བཞིན་གྱིས་བར་བུའོ། །ཡང་ནི་མ་ཆུ་མིན་གྱི་ཀྱིས་དུ་སྟེབ་མ་ཐག་པའི་ཆེ་ལྟོ་སྒྲིང་དབུས་མ་འདིའི་དབུས་དྲང་པོར་ནི་མ་ལྟོ་བཟོད་མཐར་སྟག་ཅིང་དགུན་ནི་ལྷོག་གོ། དེ་བཞིན་དུ་ནི་བར་ལུམ་པའི་ཀྱིས་ལ་སོགས་པ་ཀྱིས་ལྷག་མ་བཅུ་གཅིག་ཏུ་སྟེབ་མ་ཐག་པ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་གཡས་སྒྲོར་གྱི་ལྟོ་སྒྲིང་ལུབ་མ་སོགས་དུམ་ལྷག་མ་བཅུ་གཅིག་པོ་རྣམས་ཀྱི་དབུས་དྲང་པོར་ནི་མ་ལྟོ་བཟོད་མཐར་སྟག་ལྟེ་དགུན་ནི་ལྷོག་པ་དང་སྐྱར་བར་བུ་སྟེ། དེ་ཡང་དབེར་ན་ནི་བར་ལུམ་པའི་ཀྱིས་དུ་སྟེབ་མ་ཐག་གི་ཆེ་ལྟོ་སྒྲིང་ལུབ་མའི་དབུས་དྲང་པོར་ནི་མ་ལྟོ་བཟོད་མཐར་སྟག་ཅིང་དགུན་ནི་ལྷོག་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ནི་བར་ནིའི་ཀྱིས་དུ་སྟེབ་མ་ཐག་པའི་ཆེ་ལྟོ་སྒྲིང་ཤར་མའི་དབུས་དྲང་པོར་ནི་མ་ལྟོ་བཟོད་མཐར་སྟག་ཅིང་དགུན་ནི་ལྷོག་པ་ནས་ནི་བར་གཞུང་འི་ཀྱིས་དུ་སྟེབ་མ་ཐག་པའི་ཆེ་ལྟོ་སྒྲིང་ཤར་མའི་དབུས་དྲང་པོར་ནི་མ་ལྟོ་བཟོད་མཐར་སྟག་ཅིང་དགུན་ནི་ལྷོག་གོ། དེ་ཡང་ཞིབ་མོར་བསམ་ན་ནི་མ་ཆུ་མིན་གྱི་ཀྱིས་དུ་སྟེབ་མ་ཐག་ནས་ལུམ་པའི་ཀྱིས་དུ་སྟེབ་མ་ཐག་གི་བར་ལ་ལྟོ་སྒྲིང་དབུས་མའི་དབུས་ནས་ལྟོ་སྒྲིང་ལུབ་མའི་དབུས་ཀྱི་བར་ལ་ས་ཁྱོན་ཆ་སྟུམ་ཅུར་ཕྱེ་ལའི་ཆ་རེ་རེ་ནི་མ་ལྟོ་བཟོད་མཐར་སྟག་པ་རེ་རེ་འོང་བས་དགུན་ནི་ལྷོག་པའང་རེ་རེ་འོང་ངོ་། དེ་བཞིན་དུ་ཀྱིས་ལྷག་མ་བཅུ་གཅིག་དང་ས་དུམ་ལྷག་མ་བཅུ་གཅིག་སྟུང་བ་ཡང་རིགས་པ་སྐྱོད་མས་གྱིས་བར་བུའོ། དེ་ལྟར་ན་ནི་བར་ལུག་ཀྱིས་དུ་ལའོར་བ་ལྷ་ལུང་ལོ་གཅིག་གི་བར་ལ་ནི་མས་རི་རབ་ལ་གཡས་སྒྲོར་གྱི་གངས་སུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་ཅུ་ལྷག་ཙམ་རེ་བྱེད་པས་ས་དུམ་ལྷ་བཅུ་གཉིས་ལ་ས་ཁྱོན་ཐ་དད་པ་སུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་ཅུ་ལྷ་ལུང་ལའི་ས་ཁྱོན་རེ་རེ་ནི་མ་ལྟོ་བཟོད་མཐར་སྟག་པ་རེ་རེ་དང་དགུན་ནི་ལྷོག་པའང་རེ་རེ་འོང་ཞིང་། དེས་དབྱར་བྱང་བཟོད་མཐར་སྟག་པ་དང་། དབྱིད་མཉམ་དང་། སྟོན་མཉམ་འོང་ཚུལ་སོགས་ཀྱང་གྱིས་བར་བུའོ།།

དེ་བས་ན་ཁ་ཅིག། ཆོས་རྒྱལ་ཡུར་པ།^{ལྷོ} གིས་ཉི་མའི་སྐར་མ་གསལ་ལྷ་ཉི་ཤུ་དང་རྩ་ཆེད་ལྷ་

བཅོ་ལྔ་བྱུང་བའི་ཆེ་དགུན་ཉི་ཤོག་པར་གསུངས་པ་དེ་ལྟ་སྒྲིང་དབུས་མའི་རྩ་བ་མཐའ་ལ་དགོངས་པ་
 ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་མི་རིགས་སོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་གཞན་ཡང་ཉི་མ་ལུག་ཁྱིམ་དུ་སླེབ་མ་ཐག་གི་
 ཆེ་ལྟ་སྒྲིང་དབུས་མར་དབྱིད་མཉམ་འོང་བར་གསུངས་པ་དེ་ཡང་ལྟ་སྒྲིང་དབུས་མའི་རྩ་བ་མཐའ་ལ་
 དགོངས་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པས་སོ། །འདོད་པར་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ཉི་མ་
 ལུག་ཁྱིམ་དང་བཅས་པ་ཤར་སྒྲིང་དབུས་མའི་དབུས་བྱང་པོར་གནས་པའི་ཆེ་ལྟ་སྒྲིང་དབུས་མར་ཉིན་
 མའི་ཐོག་མ་འོང་བར་གསུངས་པ་དེ་ཡང་ལྟ་སྒྲིང་དབུས་མའི་རྩ་བ་མཐའ་ལ་དགོངས་པར་འགྱུར་
 དགོས་པ་ལས་དེ་ལྟར་དུ་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ལམ་ལྟེན་འབུམ་ཐྱག་གསུམ་
 བོ་དག་ལ་^{༡)} ཞེས་སོགས་དང་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་ན་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཉི་མ་གཞུ་ཁྱིམ་དུ་སླེབ་མ་ཐག་གི་ཆེ་ལྟ་སྒྲིང་ཤར་མའི་
 དབུས་བྱང་པོར་ལྟ་བུ་བཤོད་མཐར་ཐུག་སྟེ་དེ་ནས་ཉིན་ཞག་སུམ་ཅུ་ལྟ་ཙམ་ཞིག་གི་བར་ལ་ཉིན་ཞག་
 རེ་རེ་བཞིན་ལྟ་སྒྲིང་ཤར་མའི་དབུས་ནས་ལྟ་སྒྲིང་དབུས་མའི་དབུས་ཀྱི་བར་ལ་ས་ཁྱོན་སུམ་ཅུའི་རྒྱ་
 བྱང་པའི་ས་ཁྱོན་རེ་རེར་ཉི་མ་ལྟ་བུ་བཤོད་མཐར་ཐུག་སྟེ་དགུན་ཉི་ཤོག་ཐེངས་རེ་རེ་འོང་བ་ཡིན་པར་གྲུབ་
 སྟེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་སྒོ་བ་དཔོན་ཨ་ལྷ་ཡས་དུས་འཁོར་ལ་འཇུག་པ་ལས། དེ་བས་ན་གྲུབ་པའི་མཐའ་
 ལམ་བཟོད་པར་བྱ་སྟེ་དེའི་རིམ་པ་འདི་དག་གོ། །ས་གཞི་མཉམ་པོ་ལ་གྲུ་གང་གི་ཆད་ཀྱི་མཐུལ་གྱི་
 དབུས་སུ་བཅུ་གས་པའི་མཐོ་གང་གི་ཆད་ཀྱི་གིང་གི་གི་བ་མ་སྤྱོད་པའི་ཕྱི་རོལ་ནས་རིམ་གྱིས་
 བསྐྱམས་པ་ན་གང་གི་ཆེ་མཐུལ་གྱི་མཐའི་རེ་ཁའི་དབུས་སུ་ཞུགས་པ་དེའི་ཆེ་གནས་དེར་བྱ་རོག་གི་
 རྗེས་ཀྱི་མཚན་མ་བྱ་སྟེ་དེ་ཉིད་ལྟ་བུ་ཕྱོགས་སོ། །ཕྱི་དྲོ་ནི་མཐུལ་གྱི་དབུས་ནས་རིམ་གྱིས་བརྒྱུད་པ་
 ན་གང་གི་ཆེ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྤར་བཞིན་མཚན་མ་སྟེ་དེ་ཉིད་ཤར་ཀྱི་ཕྱོགས་སོ། །འདིར་མཚན་མ་
 གཅིག་གི་སྟེང་དུ་སྒྲིད་པ་བཟུང་སྟེ་མཚན་མ་གཞན་གྱི་མདུན་ནས་མཐུལ་ཐོད་ལེ་ཀོར་གྱིས་བྱ་ཞིང་མཚན་མ་
 གཞན་གྱི་སྟེང་དུ་སྒྲིད་པ་བཟུང་སྟེ་དེ་བཞིན་དུ་བྱས་པས་རི་ལྟར་ཉིད་ལྟ་བུར་རོ། །མཐུལ་གཉིས་
 བོ་འདི་དག་གི་དབུས་ཀྱི་ཉིད་རྒྱུ་པའི་ཁའི་དབུས་ལྟ་བུ་ཕྱོགས་སོ། །མཐུག་མའི་དབུས་ནི་བྱང་ཕྱོགས་སོ། །དེ་
 ལྟར་ཕྱོགས་གཉན་པ་ལ་ནས་མཐུལ་གཉིས་པོ་དབྱེ་བར་བྱའོ། །བྱང་དུ་བཤོད་པའི་ཉི་མ་ལས་གོང་གི་

ཉི་མ་བརྩུ་བ་ནས་བརྩམས་ཏེ་ཉི་མའི་གྲང་ལ་བརྟག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཐོག་མའི་མཛུལ་གྱི་བྱང་ཕྱོགས་
གྱི་མཐའི་རེ་ཁའི་དབུས་ནས་མཛུལ་གྱི་ནང་དུ་ཉིན་མོ་གང་ལ་གྱིབ་མ་འཇུག་པ་དེ་ཉི་མ་བྱང་དུ་བགྲོད་
པའི་འཕོ་བའི་ཉི་མོའོ།^{༥༩}

ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཆ་མཐུན་པར་འདས་ལོའི་ཐོག་མ་རབ་བྱུང་མེ་ལོས་ནས་ལོ་དྲུག་
ཅུ་རྒྱུ་བདུན་དང་ལོ་རྒྱུ་ཉི་ལྔ་བ་མི་ཟད་པ་མེ་ལོ་ཁྱིའི་དགུན་ཉི་ལྗོག་དུས་ལ་ཐུར་གིང་གིས་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དཔལ་གྲགས་པའི་བཀའ་བཞེན་རྒྱ་གསལ་ཞིང་ཡིད་གཞུངས་པ་དག་དང་ལྷན་ཅིག་པར་བདག་གིས།
བརྟགས་པས་ལོ་དེའི་རྩྭ་བརྩུ་གཉིས་པའི་ཆོས་ལུང་ཉིན་ཐུར་གིང་གི་གྱིབ་མ་བྱང་ནས་ལོག་པར་
མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བས་དེའི་ཕྱོད་མའི་ཆོས་བཞི་དེ་ལ་རང་ཅག་རྣམས་གནས་པའི་ས་ཁྱོན་འདིར་
དགུན་ཉི་ལོག་པར་གྱུ་བ་ལ། ཆོས་བཞི་དེའི་ཡང་བརྩུ་གསུམ་ཆ་བཞི་སོང་བའི་འཆོམས་སུ་ཡིན་ཏེ།
ཆོས་བཞི་དེའི་བརྩུ་གསུམ་ཆ་བཞི་སོང་བའི་ཉི་བར་ལ་གྱུ་བ་མཐའ་གཞིར་བཞག་ན་ཉི་མའི་སྐར་མར་
བཅོ་བརྒྱད། རྒྱ་ཆོད་སོ་གཅིག་ རྒྱ་སྤང་སུམ་བྱ། དབུགས་དང་རེ་བདུན་ཆ་རྣམས་སྟོང་བའོ། །དེའི་
སྟེང་དུ་ཆོས་ཞག་ཉེར་གསུམ་དང་ཆོས་ཞག་གཅིག་གི་བརྩུ་གསུམ་ཆ་གསུམ་གྱི་ཉི་མའི་རྟག་ལོངས་
བསྟན་པས་ཉི་སྐར་ཉི་ལྱུ་དང་རྒྱ་ཆོད་བཅོ་ལྔ་འོང་བས་རྩྭ་བརྩུ་གཉིས་པ་དེའི་ཆོས་ཉེར་བརྒྱད་པའི་
བརྩུ་གསུམ་ཆ་གསུམ་རྫོགས་པའི་འཆོམས་སུ་ཕྱོ་སྤྱིང་དབུས་མའི་དབུས་བྱང་པོར་དགུན་ཉི་ལོག་པར་
གྱུ་བ་ལོ། །དེ་ལྟར་གྱུ་བ་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཅག་རྣམས་གནས་པའི་ས་ཁྱོན་འདི་ཕྱོ་སྤྱིང་དབུས་མའི་དབུས་
ནས་ཕྱོ་སྤྱིང་གར་མའི་དབུས་ཀྱི་བར་ལ་ས་ཁྱོན་ཐ་དད་པ་སུམ་ཅུར་བྱེ་བའི་ནང་གི་ཕྱོ་སྤྱིང་དབུས་མའི་
དབུས་ནས་བར་ལོ་བསྐྱབས་པའི་ས་ཁྱོན་ཉེར་གསུམ་པ་དང་། ས་ཁྱོན་དེར་ལོ་དེའི་རྩྭ་བརྩུ་གཉིས་
པའི་ཆོས་བཞི་ལ་དགུན་ཉི་ལོག་པར་གྱུ་བ་ལོ། །དེ་ལྟར་གྱུ་བ་པའི་རིགས་པ་ལ་དཔགས་ནས་ས་དུམ་
སུ་བརྩུ་གཉིས་པོ་བསྐྱམས་པ་ལ་ས་ཁྱོན་ཐ་དད་པ་སུམ་བརྒྱ་དུ་གཙུ་ཅ་ལྟར་བྱེ་བའི་ས་ཁྱོན་རེ་རེར་
དགུན་ཉི་ལྗོག་ཐེངས་རེ་རེ་འོང་བར་གཤམ་པར་བྱས་སོ། །

ཡང་སུ་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ཉི་སྐར་བརྩུ་དང་རྒྱ་ཆོད་བཅོ་ལྔ་འོང་བའི་ཆོ་
རང་ཅག་རྣམས་གནས་པའི་ས་ཁྱོན་འདིར་ཉི་མ་ཕྱོ་བགྲོད་མཐར་ཐུག་སྟེ་དགུན་ཉི་ལྗོག་པའི་ས་ཆོགས་

མཛད་པ་ལྟར་དེང་སང་བ་རྣམས་འདོད་པ་ལྟར་ན་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་འདི་ལ་དེས་
 པ་ནི་མི་རྟག་པ་སྟེ་ལོ་དྲུག་ཅུའི་མཐར་སྐྱར་ཡང་དེས་པ་འགོད་པའི་བྱིར་རོ།^{༡༩} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
 འདས་ལོའི་ཐོག་མ་རབ་བྱུང་མེ་ལོས་ནས་ད་ལྟར་ཆུ་ལོས་འདི་འདས་པ་ཡན་ལ་ལོ་བཞི་བརྒྱད་དང་ལྔ་
 བརྒྱད་བརྟན་ཡོད་པ་དེའི་བར་གྱི་ཉི་མ་ལ་གནས་གསུམ་དབུས་མ་དབང་ལྷག་གིས་བསྐྱར་བའི་བྱེད་
 ཅིས་ཀྱི་མང་ཆ་བསགས་པས་ཆུ་ཚོད་ཉེར་གསུམ་ལྷག་ཙམ་འོང་ལ་ཆུ་ཚོད་ཉེར་གསུམ་པོ་དེས་དེང་
 སང་བ་རྣམས་ཀྱི་དགུན་ཉི་ལྷོག་པའི་ས་ཆོགས་སུ་བྱས་པའི་ཉི་རྒྱར་བརྒྱད་ཀྱི་དང་ཆུ་ཚོད་བཙོ་ལྔ་ལ་ཐི་
 བ་ན་ལྷག་མ་རྒྱར་མ་བཙོ་བརྒྱད་དང་ཆུ་ཚོད་དག་ཉིས་འོང་བས་དེང་སང་བའི་བྱེད་ཅིས་པ་རྣམས་ཀྱི་
 ལྟར་ན་འང་རང་ཅག་རྣམས་གནས་པའི་ས་ཁྱོན་འདིར་དགུན་ཉི་ལྷོག་པའི་དུས་དེ་ལས་ད་དུང་ཡང་ཉི་
 རྒྱར་ཉི་ཤུ་དང་ཆུ་ཚོད་བཙོ་ལྔ་ལོངས་པ་ལ་ཆོས་ཞག་བརྒྱད་ཀྱི་ཙམ་གྱི་ཉི་མའི་ལོངས་སྤྱོད་སྟོན་དགོས་
 པར་གྱུ་བ་པོ། །དེ་ལྟར་གྱུ་བ་བས་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་འང་རང་ཅག་རྣམས་གནས་པའི་ས་ཁྱོན་འདི་ལྷོ་
 གླིང་དབུས་མའི་དབུས་དང་པོ་ནས་ཤར་ལ་བགངས་པའི་ས་ཁྱོན་བརྒྱད་ཀྱི་པ་དང་། ལྷོ་གླིང་ཤར་མའི་
 དབུས་ནས་ལྷོ་གླིང་དབུས་མའི་དབུས་ཀྱི་བར་ལ་ས་ཁྱོན་ཐ་དད་པ་སུམ་ཅུར་བྱེ་བའི་ནང་གི་ལྷོ་གླིང་
 དབུས་མའི་དབུས་ནས་ཤར་ལ་བགངས་པའི་ས་ཁྱོན་བརྒྱད་ཀྱི་པ་དེར་དགུན་ཉི་ལྷོག་པ་ཡོད་པར་
 འདོད་དགོས་སོ། །དེ་ལས་གཞན་དུ་བྱེད་ཅིས་སྤྱི་ལུགས་པ་རྣམས་དགུན་ཉི་ལྷོག་པར་འདོད་པའི་དུས་
 དེར་ཉི་རྒྱར་ཉི་ཤུ་དང་ཆུ་ཚོད་བཙོ་ལྔ་ལོངས་ཆོས་རྟེན་སྟེ་པར་བྱས་ནས་ས་དུམ་སུ་བརྒྱག་ཉིས་པོ་རེ་
 རེར་ལོ་རེ་ལ་དགུན་ཉི་ལྷོག་པ་རེ་རེ་ཉིད་ཡིན་པར་བྱས་པའི་རྣམ་གཞག་མཛད་པ་རྣམས་ནི་གཞན་དུ་
 རྒྱས་པར་བཀག་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།^{༢༠}

གཞན་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་ལྷན་པོའི་ཚྭ་གས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱིམ་གྱི་འཁོར་
 ལོ་འཁོར་བའི་དབང་གིས་མེ་ལ་རྟུག་པ་ཤང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བརྟན་པའི་ཚྭ་གས་ཐོབ་པ་ན་ལྷན་པོའི་ཆེ་མོ་
 ལ་ཆོད་འཇུག་ལ་རྟུག་པ་འབྱུང་། རེས་ཅིང་ཤངས་ཀྱི་རྒྱུ་ལྟར་དུ་འགྲོའོ་ཞེས་པའི་རིགས་པས་ཉི་མ་ཁྱིམ་
 རོ་རོ་ལ་གནོན་པའི་དུས་ཀྱི་ཆོག་སྐལ་ལོགས་པ་མཐའོ་དག་སྟེ་ཐམས་ཅད་དུ་རིག་པར་བྱའོ།^{༢༡} །ཞེས་
 གསུངས་པ་འདིས་ཀྱང་ས་དུམ་སུ་རེར་ལ་དེ་ལ་དགུན་ཉི་ལྷོག་པ་རགས་པར་བྱས་ན་སུམ་ཅུ་རེ་ཡོད་

པར་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་རི་ལྟར་དུ་བསྟན་པ་ནི་ལྟོ་གླིང་དབུས་མ་ལ་མཚོན་ན་ཉི་མ་ཀུན་པའི་ཁྱིམ་དུ་
སྤེལ་མ་ཐག་གི་ཆོ་ལྟོ་གླིང་དབུས་མའི་དབུས་དྲང་བོའི་ཐད་ཀྱི་ལྷན་པོའི་ཕྱི་མོ་ལམ་རྩ་ལ་ཉི་མའི་གདུང་
བྱེད་ཀྱིས་རེག་པའི་ཉིན་ཞག་དེ་ལ་ལྟོ་གླིང་དབུས་མ་ནས་བགྲངས་པའི་ས་དུམ་ལུ་བདུན་པ་བྱང་གླིང་
དབུས་མའི་དབུས་དྲང་བོའི་ཐད་ཀྱི་མེ་འི་ནང་མཐའི་སྤྲང་ཐད་དུ་ཉི་མའི་གདུང་བྱེད་ཀྱིས་སྤེལ་པ་
དངོས་བསྟན་ནམས་ཀྱིས་གོ་རྣམས་ཤིང་། ཉི་བར་ལ་སྐར་མ་བཅུ་དགུ་དང་ཚུ་ཚོད་བདུན་ཚུ་སྤང་སུམ་ཚུ་
བྱང་སྤྱི་ཉི་མས་གཞུ་ཁྱིམ་གྱི་བྱེད་དུ་སྤེལ་པའི་ཉིན་ཞག་དེ་ལ་ལྟོ་གླིང་དབུས་མ་ལ་ས་ཁྱོན་ཐ་དད་པ་
སུམ་ཚུར་བྱེ་བའི་ཤར་མཐའི་ས་ཁྱོན་དེའི་ཐད་ཀྱི་ལྷན་པོའི་ཕྱི་མོ་ལམ་རྩ་ལ་ཉི་མའི་གདུང་བྱེད་ཀྱིས་
རེག་པ་དང་ཉིན་ཞག་དེ་ཉིད་ལ་ལྟོ་གླིང་དབུས་མ་ནས་བགྲངས་པའི་ས་དུམ་ལུ་བདུན་པ་བྱང་གླིང་
དབུས་མའི་ཡང་ཤར་མཐའི་ས་ཁྱོན་དེའི་ཐད་ཀྱི་མེ་འི་ནང་མཐའི་སྤྲང་ཐད་དུ་ཉི་མའི་གདུང་བྱེད་
ཀྱིས་སྤེལ་པ་ལྟ་བུ་མཚོན་པ་ནི། འདིར་ལྷན་པོའི་ཚུགས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་དུ་ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་
བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།

དེ་ལས་གཞན་དུ་གླིང་མེར་ལོ་རེ་ལ་ལྟོ་བཤོད་མཐར་ཐུག་དང་བྱང་བཤོད་མཐར་ཐུག་རེ་རེ་
དང་། ཡང་མཁས་པ་ རེ་ལྟ་སྤྲུལ་དག་གླིང་མེར་ལོ་རེ་ལ་དབྱར་ཉི་དང་དགུན་ཉི་ལྟོག་པ་རེ་རེ་ཡིན་པར་
བཞེད་པ་ལྟར་འཐད་ན་ཉི་མ་ཚུ་སྤོང་གི་ཁྱིམ་དུ་སྤེལ་མ་ཐག་གི་ཆོ་ལྟོ་གླིང་ཤར་མའི་ཤར་ལུ་བདུན་པ་
བོར་ཉིན་ཚུ་ཚོད་ཉེར་ལྔ་ཡིན་པ་ལྟར་གྱི་ལོ་ཤར་མཐའི་ས་ཁྱོན་དེར་ཡང་ཉིན་ཚུ་ཚོད་ཉེར་ལྔར་
འགྱུར་དགོས་ཏེ། ས་ཁྱོན་དེ་གཉིས་དགུན་ཉི་ལྟོག་དུས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་དོ་ཞེན། འོ་
ན་ཉི་མ་ཚུ་སྤོང་གི་ཁྱིམ་དུ་སྤེལ་མ་ཐག་གི་ཆོ་ལྟོ་གླིང་ཤར་མའི་གྱི་ལོ་ཤར་ཁྱོན་མཚུངས་ཀྱི་དབུས་ཀྱི་
དགུན་ཉི་ལོག་ནས་ཁྱིམ་རྒྱ་གཅིག་སོང་ནས་ས་ཁྱོན་དེར་ཉིན་ཚུ་ཚོད་ཉེར་ལྔ་ཁྱུ་སྤང་བཞི་བཅུ་ཡིན་པ་
ལྟར་ལྟོ་གླིང་ཤར་མའི་གྱི་ལོ་ཤར་ཁྱོན་མཚུངས་ཀྱི་ལུང་མཐའི་ས་ཁྱོན་དེར་ཡང་ཉིན་ཚུ་ཚོད་ཉེར་ལྔ་
ཚུ་སྤང་བཞི་བཅུ་ཡིན་པར་འགྱུར་དགོས་ཏེ། ལྟོ་གླིང་ཤར་མའི་དབུས་དྲང་བོ་དང་དེའི་ལུང་མཐའ་
གཉིས་དགུན་ཉི་ལྟོག་དུས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འདོད་ན། ལྟོ་གླིང་དབུས་མའི་གྱི་ལོ་ཤར་
ཤར་མཐའི་ཉིན་ཚུ་ཚོད་ཉེར་ལྔ་དང་། ཉིན་ཞག་དེ་ཉིད་ཀྱི་ལྟོ་གླིང་ཤར་མའི་གྱི་ལོ་ཤར་ཁྱོན་

མཚུངས་ཀྱི་རྒྱལ་མཐའི་ས་ཁྱོན་དེར་ཉིན་རྒྱུ་ཚེད་ཉེར་དུག་ཚུ་སྤང་བཞི་བརྩུར་ཁས་ལེན་པ་མི་རིགས་ཏེ།
 ལྷོ་གླིང་དབུས་མའི་གྲོ་ལ་ཤའི་ཤར་མཐའ་དང་ལྷོ་གླིང་ཤར་མའི་གྲོ་ལ་ཤ་དང་ཁོན་མཚུངས་ཀྱི་རྒྱལ་
 མཐའ་གཉིས་འདབས་འབྱར་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་ལ་ཉི་མའི་གདུང་བྱེད་མཐོ་དམན་དུ་
 འབྱར་བའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡོད་དེ་རེ་ཞིག་དེ་ཙམ་མོ།།

གལ་ཏེ་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་ལྷན་པོའི་ཚྭ་གས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་དུ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
 ཉི་མའི་བསྐོད་པ་གཉིས་མཐར་ཐུག་པའི་ཆོ་ཉི་མའི་གདུང་བྱེད་ལྷན་པོའི་རྩམ་ཆེ་མོ་ལ་རེག་པ་
 དང་མེ་རིའི་ནང་མཐའི་སྤྲེང་ཐད་དུ་འགོ་བར་བསྟན་གྱི། ཉི་མའི་དགྲིལ་འཁོར་དེ་གཉིས་སུ་འགོ་
 བར་མ་བསྟན་ན། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལན་མའི་རྒྱ་མཚོ་འགོངས་ནས་ཉིན་མོར་བྱེད་པ་དག་ནི་ལྷོ་རུ་
 མེ་ཡི་བར་དུ་འགོ་བར་བྱེད། ཚེས་པ་ལྷེ་འདིར་ཆེ་བས་བརྩམ་གཉིས་ཀྱིས་ལ་དུམ་བུ་སོ་སོར་རེ་རེར་བྱིམ་
 གྱི་དབང་གིས་ལན་མའི་རྒྱ་མཚོ་འགོངས་ནས་ལྷོར་བསྐོད་པ་ལ་གནས་པའི་ཉི་མ་མའི་དགྲིལ་འཁོར་
 གྱི་དང་པོའི་བར་རྒྱ་མཚོའི་མཐའི་མཚམས་སུ་འགོ་བར་བྱེད་དོ། །མའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་མཚམས་དེ་
 བས་གྲོ་ལ་ཤའི་བྱང་དུ་འགོ་སྤྲེ་གངས་ཅན་གྱི་རི་ལ་བྱང་གི་ལམ་དུ་ཡང་བྱང་དུ་བསྐོད་ལ།¹⁶ ཞེས་
 སོགས་གསུངས་པས་གནོད་དོ་ཞེན། མི་གནོད་དེ། འགྲེལ་ཆོག་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཉི་མའི་གདུང་བྱེད་
 ཉིད་མེ་རིའི་ནང་མཐའི་སྤྲེང་ཐད་དང་། ལྷན་པོའི་རྩམ་རྩ་ལ་རེག་གི་བར་དུ་འགོ་བར་བསྟན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་ལས། སྤྲེང་དུ་དུག་དང་ལྷ་ཡི་གངས་ནི་ཉི་མའི་གདུང་བྱེད་དག་ཀྱང་བྱང་དུ་བསྐོད་པ་དག་
 གི་མཐར། །དེ་ནས་གཡས་ཚྭ་གས་སུ་ཡང་ཟད་པར་འབྱར་ཏེ་མི་ཡི་བདག་པོ་སྤྲེང་ཐུག་དག་ནི་དུག་
 པོའི་གངས། །སྤྲེང་ཐུག་བརྒྱུད་ཅུ་ཅུ་གཅིག་མདའ་ནི་བརྒྱུད་དང་བྲལ་བར་གྱུར་པ་དབུས་ནས་གོ་ལའི་
 རི་མོ་སྤྲེ། །དེ་ལས་གང་ཞིག་འཕེལ་དང་འགྱིབ་པར་འབྱར་བ་མཁའ་མཁའ་མདའ་དང་མདའ་ནི་བྱང་
 དང་ལྷོར་ཡང་རོ། །ལན་མའི་རྒྱ་མཚོ་འགོངས་ནས་ཉིན་མོར་བྱེད་པ་དག་ནི་ལྷོ་རུ་མེ་ཡི་བར་དུ་འགོ་
 བར་བྱེད།¹⁷ ཚེས་སོགས་གསུངས་པས་ནི་གོ་བཞི་ཉི་མའི་གདུང་བྱེད་ཅེས་པ་འོག་མ་ལན་མའི་རྒྱ་
 མཚོའི་འགོངས་ནས་ཞེས་སོགས་རྣམས་ལ་ཡང་གསལ་བྱེད་དུ་སྒྲིབ་དགོས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་
 བཞིན་དུ། བྱེད་བཅས་མིག་ལྷན་སྤོང་ཉིན་དང་ཉིན་ལ་འདོར་བ་¹⁸ ཞེས་བཞི་བྱེད་དང་བཅས་པའི་

བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་ཙམ་གཉིས་ཀྱི་ཆ་ཐོབ་པ་ནི་སྟོང་ཐུག་བདུན་ཅུ་ཙམ་ལས་ཉིན་ཞག་སོ་སོར་དཔག་ཆད་
 རྒྱུ་མས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་ཉི་མས་འདོར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་གཏུང་བྱེད་ཀྱིས་འདོར་བ་
 ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འདོར་བ་པོས་ནོན་པའི་གོ་ས་ལོགས་སུ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མ་པར་གཞག་པ་མ་ཡིན་གྱི།
 ནོན་པའི་གོ་ས་དང་བཅས་པའི་རྒྱུ་མ་གཞག་དང་། སྟོང་ཐུག་བདུན་ཅུ་ཙམ་ལས་ཞེས་པས་ཀྱང་ཉི་
 མའི་གཏུང་བྱེད་ཀྱིས་དོར་བར་བྱ་བའི་ཁྱོན་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

གཤམ་ཉེ་འདོར་བ་པོ་རང་གིས་ནོན་པའི་གོ་ས་དེ་ཡང་འདོར་བའི་ཆ་ལ་མི་བགང་ན་ཉི་མའི་
 ད་ཀྱི་ལ་འཁོར་གྱི་རྒྱུ་མ་པོའི་ཆད་རྒྱུད་འགྲེལ་འདིར་གསལ་པོར་མ་བཤད་ཀྱང་མཛོད་ལས། དཔག་
 ཆད་ལྟ་བུ་གཅིག་དང་བཅས།^{༡༩} །ཞེས་ཉི་མའི་ད་ཀྱི་ལ་འཁོར་གྱི་ཆད་དཔག་ཆད་ལྟ་བུ་ཙམ་གཅིག་
 ཏུ་བཤད་པས་དཔག་ཆད་སྟོང་ཐུག་བདུན་ཅུ་ཙམ་ལྟའི་སྟེང་ནས་དཔག་ཆད་ལྟ་བུ་ཙམ་གཅིག་གི་གསུམ་
 ཆ་བཅུ་བདུན་ཟླ་བ་ཉི་མས་ཉིན་ཞག་བྱེད་བཅས་མིག་ཀྱང་བྱེད་པའི་བར་ལ་འདོར་བར་ཁས་ལེན་དགོས་
 པས། སྟོང་ཐུག་བདུན་ཅུ་ཙམ་ལས་ཞེས་སོགས་དང་ཅིའི་བྱིར་ཁྱེད་རང་ལའང་མི་འགལ་བར་འགྱུར་
 བ་སོམས་ཤིག །དེ་ཡང་མཛོན་པ་ནས་བཤད་པ་རགས་པ་མཐུན་སྣང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི།
 ཞིབ་མོར་ན་སྐར་ཁོངས་ཅེ་ལ་ཉི་མའི་ད་ཀྱི་ལ་འཁོར་འཕྲེང་བར་བསྒྲིགས་པ་དུག་ཅུའི་ཆད་ལས་ལྟག་
 པ་མེད་ལ། སྐར་ཁོངས་གཅིག་ལ་ཡུལ་གྱི་རྒྱ་ཆོད་དུག་ཅུ་ཡོད་པས་ཉི་མའི་ད་ཀྱི་ལ་འཁོར་གྱི་བྱང་མཐའ་
 རྒྱ་ཆོད་མཐའི་བར་ལ་ཡུལ་གྱི་རྒྱ་ཆོད་གཅིག་ཡན་ཆད་ཅམ་ཡོད་པར་འདོད་དགོས་ལ། ཡུལ་གྱི་རྒྱ་ཆོད་
 གཅིག་ལ་ནི་དཔག་ཆད་ཉིས་བརྒྱ་སོ་གཅིག་ལྟག་པ་ཅམ་ཞིག་ཡོད་པས་སོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་བྱང་
 བཤོད་མཐར་ཐུག་གི་ཆེ་ཉི་མའི་ད་ཀྱི་ལ་འཁོར་ཉིད་ཀྱིས་ལྟན་པོའི་རྣམས་ཅེ་མོ་ལ་རེག་པར་ཁས་
 ལེན་པ་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རང་ཅག་རྒྱུ་མ་གཞག་པའི་བོད་ཀྱིས་ཁྱོན་འདིར་ཉི་མའི་བྱང་བཤོད་
 མཐར་ཐུག་པའི་ཉིན་གྱི་ཉི་མ་བྱེད་པའི་དུས་དེར་སྐར་ཤིབ་གི་གི་བ་མ་བྱང་དུ་འོང་བ་མཛོན་སུམ་དུ་
 མཐོང་བ་འདི་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བཤོད་པ་གཉིས་ཀྱི་ཆེ་ཉིན་ཞག་ཅེ་ལ་ཉི་མས་ལྟོ་བྱང་
 དུ་རི་ཅམ་ཅེ་བཤོད་པ་ནི་དཔག་ཆད་སྟོང་ཐུག་ལྟ་བུ་ལ་ཉིན་ཞག་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཅུ་ཙམ་བྱེད་དང་
 གསུམ་གྱི་ཐོབ་ནོར་ཉེ། དེ་ཡང་དཔག་ཆད་ཉིས་བརྒྱ་དོན་གསུམ་རྒྱུད་གཤམ་གསུམ་གཤམ་གཤམ་འདོམ་སྟོང་

བདུན་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་ལྷག་ ཟུག་ཟུམ་སོར་དུག་ནས་བདུན་ནས་ཀྱི་ཟུམ་བརྒྱ་རེ་ལྷའི་ཆ་བྱ་ལ། ཅམ་རེ་དགོང་རོ། །

ཡང་ནི་མ་སའི་དགྱིལ་ལམ་ལས་སྟོང་དུ་འགོ་བའི་ཆད་ནི་སའི་ཁྱོན་གང་དང་གང་གི་ཐད་
དུ་བྱང་བགོད་མཐར་ཐུག་པའི་ཆོས་ལས་ནི་མའི་གདུང་བྱེད་དཔག་ཆད་སྟོང་ཐུག་བརྒྱད་ཅུ་ཆ་དུག་གི་
སྟོང་ནས་འགོ་སའི་ཁྱོན་དེ་ནས་བགྲངས་པའི་ས་དུམ་བུ་བདུན་པའི་ས་ཁྱོན་ནི་མ་ལྟོ་བགོད་མཐར་ཐུག་
པའི་ས་ལ་ནི་སྟོང་ཐུག་བརྒྱད་ཅུ་ཆ་དུག་གི་སྟོང་ནས་དཔག་ཆད་སྟོང་ཐུག་བཅུ་གཅིག་མི་བ་སྟོང་ཐུག་
བདུན་ཅུ་ཆ་ལྷའི་སྟོང་ནས་འགོ་ཞིང་། ཉི་མ་ལྟན་པོ་ལ་གཡས་སྒོར་དུ་སྒྲུབ་གཤོངས་སུ་འཁོར་རོ། །དེ་
བས་ན་ས་ཁྱོན་གང་དང་གང་གི་ཐད་དུ་ཡང་ནི་མའི་བྱང་བགོད་མཐར་ཐུག་པའི་ས་དང་ནི་མའི་གདུང་
བྱེད་ཀྱི་བར་ལ་དཔག་ཆད་སྟོང་ཐུག་བརྒྱད་ཅུ་ཆ་དུག་རེ་དང་། ལྟོ་བགོད་མཐར་ཐུག་གི་ཆོས་སྟོང་ཐུག་
བདུན་ཅུ་ཆ་ལྷའི་མོང་བར་བཤད་པས་ནི་མ་བྱང་བགོད་མཐར་ཐུག་པའི་ས་ཁྱོན་དེ་ནི་དུ་ཐད་ཀར་
ནི་ན་རེ་བཞིན་ལྟོ་བགོད་མ་རྫོགས་ཀྱི་བར་ལ་ནི་མ་གདུང་བྱེད་དང་བཅས་པ་དཔག་ཆད་དུག་ཅུ་རྒྱུད་
གྲགས་གཅིག་གཞུ་འདོམ་བརྒྱ་གོ་གཅིག་ཟུག་ཟུམ་སོར་གནིས་སོར་ཀྱི་ཟུམ་བརྒྱ་རེ་ལྷ་ཆ་ཟུམ་བརྒྱ་ལྷ་
བཅུ་རྒྱམས་ཀྱིས་དམའ་བར་འགྱུར་ཞིང་། ལྟོ་བགོད་མཐར་ཐུག་ནས་བྱང་བགོད་མ་རྫོགས་ཀྱི་བར་ལ་
ཡང་ནི་ན་རེ་བཞིན་དེ་ཅམ་རེས་མཐོ་བར་འགྱུར་བ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

འོ་ན་ནི་མའི་གདུང་བྱེད་ལ་ཆད་ཅི་ཅམ་སྟུམ་ན། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་དཔག་ཆད་སྟོང་ཐུག་བཅུ་
བཞིར་འདོད་པ་དང་གཞན་དག་སྟོང་ཐུག་བྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་དུ་འདོད་པ་གནིས་ལས་གོང་དུ་འགྲེལ་
པ་དངས་པའི་འགྱུར། ལྟན་པོའི་ཆེ་མོ་ལ་རེག་ཅིང་ཞེས་པ་ལྟར་ན་ནི་མའི་འོག་གཞིའི་གདུང་བྱེད་
དཔག་ཆད་སྟོང་ཐུག་བཅུ་བཞིར་འདོད་པ་ལྟར་བྱས་ཏེ་བྱང་བགོད་མཐར་ཐུག་གི་ཆོས་ནི་མའི་དགྱིལ་
ལམ་ལྟན་པོའི་ཆེ་དང་ཁང་མཉམ་དུ་འགོ་བར་བྱ་ཞིང་། ཉི་མའི་ལྟོ་ཐུགས་ལྟ་བུའི་ཐུགས་ཀྱི་གདུང་
བྱེད་ཀྱི་ཆད་ནི་དཔག་ཆད་སྟོང་ཐུག་བྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་དུ་བྱེད་དགོས་ཏེ། ཉི་མ་བྱང་བགོད་མཐར་
ཐུག་གི་ཆོས་གདུང་བྱེད་ཀྱི་ཆེ་མོ་ལྟན་པོའི་རྩ་ལ་རེག་ཅིང་སུ་བྱེད་དགོས་ཤིང་། བྱང་བགོད་མཐར་ཐུག་
གི་ཆོས་ནི་མའི་དགྱིལ་ལམ་དང་ལྟན་པོའི་ཆར་ན་དཔག་ཆད་སྟོང་ཐུག་བྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་ལས་མེད་
པའི་ཁྱིར་རྫོང་། ཁྲམ་གོང་འགྱུར་ལས་ལྟན་པོའི་རྩ་ལ་རེག་ཅིང་། ཞེས་འབྱུང་པ་ལྟར་བྱས་ན་ནི་མའི་

དགྱིལ་འཁོར་གྱི་འོག་གི་གཏུང་བྱེད་ཀྱང་དབག་ཚད་སྟོང་ཕྱག་བྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་དུ་བཤད་པར་
བྱར་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ཉི་མས་ཉིན་ཞག་རེ་ལ་སྒྲང་གཤོངས་སུ་འཁོར་བའི་རྒྱུ་པོའི་ཁྱོན་དང་། ཉི་
མའི་མཉམ་ལམ་རྒྱུ་མ་པོར་བསྐྱོར་བའི་ཁྱོན་དང་། བསྐྱར་ནས་ནམ་གྱུ་རྫོགས་ཀྱི་བར་གྱི་ཁྱོན་
ནམས་ནི་དབག་ཚད་སུམ་འཁུམ་བདུན་ཁྲི་ལྟ་སྟོང་དང་། རྒྱུ་ཚོད་དུ་བྱས་ན་ཡུལ་གྱི་རྒྱུ་ཚོད་སྟོང་
དུག་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུར་མཉམ་མོ།།

ཡང་ཉི་མ་ལྷན་པོ་ལ་སྒྲང་གཤོངས་སུ་འཁོར་བ་ལས་ཁྲིམ་སོ་སོར་ཡུལ་དུག་དུ་ཉིན་མཚན་
རིང་ཐུང་བ་དད་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་ནི། དེ་ཡང་ཡུལ་དུག་ནི་བསིལ་རིའི་བྱི་མཐའ་ནས་རྒྱའི་ནང་
མཐའི་བར་གྱི་སའི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་དབག་ཚད་སྟོང་ཕྱག་ཉེར་ལྟ་ཡོད་པའི་བྱེད་བྱང་མ་ལ་ཆ་བ་དད་
བ་དུག་དུ་དབྱེ་དགོས་ཏེ། ཡུལ་བྱང་མ་གངས་ལྷན་བསིལ་རི་དང་འདབས་འབྱར་དུ་གནས་གིང་།
འཕགས་ཡུལ་གྱི་ལྷོ་མཐའ་ཉི་མ་བྱང་བཤོད་མཐར་ཐུག་པའི་ཉིན་བྱེད་ཀྱི་དུས་ཀྱི་ཉི་མའི་དགྱིལ་
འཁོར་གྱི་བད་སོ་ན་གནས་བ་དེའི་དུས་ཀྱི་ཐུར་གིང་གི་གིབ་མས་འགྲུབ་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ལྷོ་གླིང་
དབུས་མའི་སའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་བསིལ་རིའི་ལྷོ་མཐའ་ནས་རྒྱའི་ནང་མཐའི་བར་ལ་དབག་ཚད་སྟོང་
ཕྱག་ཉེར་ལྟ་ཡོད་པའི་བྱེད་བྱང་མ་ལ་བྱང་ནས་རིམ་བ་བཞིན་གངས་ལྷན་གྱི་ལ་གྱུ་ནག་ལི་བོད་
འཕགས་ཡུལ་ཏེ་ཡུལ་དུག་ཆ་མཉམ་དུ་བྱེད་བ་བཞིན་དུ་ས་དུམ་སུ་ལྷག་མ་བཅུ་གཅིག་པོ་གཞན་ནམས་
ལ་ཡང་དེ་དག་དང་ཁྱོན་མཚུངས་ཀྱི་ཡུལ་དུག་གི་ནམ་གཞག་བྱས་ཏེ་ལྷོ་གླིང་དབུས་མ་འདིའི་ཡུལ་དུག་
གི་དབུས་བྱང་པོར་ཉི་མའི་བཤོད་པའི་དབང་གིས་ཉིན་མཚན་རིང་ཐུང་མི་འདྲ་བར་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ་
ས་དུམ་སུ་གཞན་ནམས་ཀྱི་ཡུལ་དུག་དང་ཁྱོན་མཚུངས་ནམས་སུ་ཉིན་མཚན་རིང་ཐུང་དུ་འགྱུར་རྒྱུ་ལ་
ཡང་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །དེ་ལ་ལྷོ་གླིང་དབུས་མར་ཉིན་མཚན་རིང་ཐུང་མི་འདྲ་བར་འགྱུར་རྒྱུ་ལ་
ནི་ལྷོ་གླིང་དབུས་མའི་དབུས་བྱང་པོར་ཉིན་མཚན་རིང་ཐུང་མཉམ་པའི་ཆོ་ཡུལ་དུག་ཀའི་དབུས་སུ་
ཉིན་མོ་རྒྱུ་ཚོད་སུམ་ཅུ་མཚན་མོ་རྒྱུ་ཚོད་སུམ་ཅུ་ལྟ་ཉིན་མཚན་མཉམ་པར་མཚུངས་པ་ལས་ཉིན་ཞག་
རེ་རེ་ལ་གངས་ལྷན་དུ་རྒྱ་སྒང་གསུམ་དབུགས་ལྟ་དེའི་ལྷ་ཆ་གསུམ་དེའི་ཡང་སུམ་བརྒྱ་རེ་ལྟ་བུ་
སུམ་ཅུ་དང་། གྱི་ལ་ཤར་རྒྱ་སྒང་གསུམ་དབུགས་གཅིག་དེའི་དུག་ཆ་བཞི་དེའི་ཡང་སུམ་བརྒྱ་རེ་ལྟ་བུ་

བརྒྱ་ལྷན་ཅུ་དང་། རྒྱ་ནག་ཏུ་ཆུ་སྐྱང་གཉིས་དཔལ་ས་བཞི་དེའི་བདུན་ཆ་དུག་དེའི་ཡང་སྐུ་བརྒྱ་རེ་ལྷ་
 ཆ་བརྒྱ་སྐུ་ཅུ་དང་། ལིང་ཆུ་སྐྱང་གཉིས་དཔལ་ས་གཉིས་དེའི་བརྒྱད་ཆ་དུག་དེའི་ཡང་སྐུ་བརྒྱ་རེ་ལྷ་
 ཆ་བརྒྱ་སྐུ་ཅུ་དང་། བོད་ཏུ་ཆུ་སྐྱང་གཉིས་དཔལ་ས་གཅིག་དེའི་དགུ་ཆ་གཅིག་དེའི་ཡང་སྐུ་བརྒྱ་རེ་
 ལྷ་ཆ་བརྒྱ་སྐུ་ཅུ་དང་། འཕགས་ཡུལ་ཏུ་ཆུ་སྐྱང་གཅིག་དཔལ་ས་ལྷ་དེའི་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱད་དེའི་ཡང་སྐུ་
 བརྒྱ་རེ་ལྷ་ཆ་བརྒྱ་སྐུ་ཅུ་རྣམས་བྱང་བཤོད་ཀྱི་ཆེ་ཉིན་མོ་འཕེལ་ཞིང་མཚན་མོ་འགྲིབ་པ་ལས་ལྷོ་གླིང་
 དཔལ་ས་མའི་དཔལ་ས་བྱང་བོར་ཉི་མ་བྱང་བཤོད་མཐར་ཐུག་པའི་ཆེ་ཉིན་མོའི་ཆད་གངས་ལྗན་ནས་
 འཕགས་ཡུལ་གྱི་བར་རིམ་པ་བཞིན་ཆུ་ཚོད་སོ་དུག་དང་། ཆུ་ཚོད་སོ་ལྷ་དང་། ཆུ་ཚོད་སོ་བཞི་ཆུ་སྐྱང་
 བརྒྱ་བདུན་དཔལ་ས་ཐིག་དཔལ་ས་ཀྱི་བདུན་ཆ་དུག་དང་། ཆུ་ཚོད་སོ་གསུམ་ཆུ་སྐྱང་ཞེ་ལྷ་དང་། ཆུ་ཚོད་
 སོ་གསུམ་ཆུ་སྐྱང་ཉི་ཤུ་དང་། ཆུ་ཚོད་སོ་གསུམ་རྣམས་འབྱུང་ཞིང་། མཚན་མོའི་ཆད་ཀྱང་གངས་ལྗན་
 བས་རིམ་པ་བཞིན་ཆུ་ཚོད་ཉེར་བཞི་དང་། ཆུ་ཚོད་ཉེར་ལྷ་དང་། ཆུ་ཚོད་ཉེར་ལྷ་དང་ཆུ་སྐྱང་ཞེ་གཉིས་
 དཔལ་ས་ལྷ་དཔལ་ས་ཀྱི་བདུན་ཆ་གཅིག་རྣམས་དང་། ཆུ་ཚོད་ཉེར་དུག་ཆུ་སྐྱང་བཅོ་ལྷ་དང་། ཆུ་ཚོད་
 ཉེར་དུག་ཆུ་སྐྱང་བཞི་བརྒྱ་དང་། ཆུ་ཚོད་ཉེར་བདུན་རྣམས་འབྱུང་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉིན་མཚན་མཉམ་
 པ་ལས་ལྷོ་བཤོད་ཀྱི་ཆེ་འང་ཡུལ་དུག་པོ་དེ་དང་དེར་ཉིན་ཞག་རེ་རེ་བཞིན་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཆུ་སྐྱང་
 སོགས་མཚན་མོ་འཕེལ་ཞིང་ཉིན་མོ་འགྲིབ་པས་ལྷོ་བཤོད་མཐར་ཐུག་པའི་ཆེ་གོང་དུ་བཤད་པ་ལས་
 ཉིན་མཚན་གོ་ལོག་སྟེ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

དེ་ཡང་འདི་དག་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་ཤེས་བྱེད་དང་སྦྱར་ཉེ་དྲོགས་པའི་གནས་དག་གྱུར་དཔྱད་
 པར་བྱ་བ་ལ་ཁམས་ལའི་སོ་བརྒྱད་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཆད་འདི་ལ་ལྷོར་བཤོད་པའི་འཕོ་བའི་
 ཉིན་ཞག་ལ་ཆུ་ཚོད་སྐུ་ཅུ་དུག་གིས་ཉིན་མོར་འབྱུང་ཞིང་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིས་མཚན་མོར་འབྱུང་རོ། །དེ་
 བཞིན་དུ་བྱང་དུ་བཤོད་པ་ལ་མཚན་མོ་དང་ཉིན་མོའི་ཆད་བརྒྱུག་པས་ཤེས་པར་བྱའོ།^{༡༡} ཞེས་གངས་
 ལྗན་དུ་ལྷོ་བཤོད་མཐར་ཐུག་ནས་བྱང་བཤོད་མཐར་ཐུག་གི་བར་ལ་ཆུ་ཚོད་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་ཉིན་མོ་
 འཕེལ་བ་དང་མཚན་མོ་འགྲིབ་པར་བཤད་པའི་ལྷོ་བཤོད་མཐའ་ནས་བྱང་གི་བཤོད་མཐའི་བར་ལ་
 ཆུ་ཚོད་དུག་ཅུའི་ལྷ་ཆའི་ཉིན་མཚན་འཕེལ་འགྲིབ་བྱེད་པར་གྲུབ་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་ལའི་ར་བཞི་

པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་དུག་ཆས་འགྲིབ་པར་འགྱུར་ཞིང་འཕེལ་བར་འགྱུར་ཏེ་ཆུ་ཚོད་དུག་ཅུའི་
 དུག་ཆ་ཆུ་ཚོད་བཅུས་ཆུ་སྒྲིབ་ནས་འཁྲིག་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་བར་དུ་མཚན་མོ་འགྲིབ་ཅིང་ཉིན་མོ་
 འཕེལ་ལོ། །ཀུན་ཏེ་ནས་གཞུང་མཐར་ཐུག་པའི་བར་དུ་ཉིན་མོ་འགྲིབ་ཅིང་མཚན་མོ་འཕེལ་ཏེ་ངེས་
 པར་ཉི་མ་རི་བོང་ཅན་ནི་འགྲིབ་པར་འཕེལ་^{༡༩} ཞེས་པ་དུག་ཆས་སོ། །ཀྱི་ལ་ཤའི་དུམ་ཐུལ་གྲིབ་མའི་
 ངེས་པའི་དེ་ནི་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་མ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་ནི་བྱང་དུ་བགྲོད་པ་ནས་ལྟོར་
 བགྲོད་པའི་མཐའ་དང་ལྟོར་བགྲོད་པ་ནས་བྱང་དུ་བགྲོད་པའི་མཐར་གྲིབ་མའི་ངེས་པའི་དབང་གིས་
 བཅུའི་ཆས་འགྲིབ་ཅིང་འཕེལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་བོད་དང་ཡི་དང་རྒྱ་ནག་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་རྣམས་
 སུ་དགུ་ཆ་དང་བརྒྱད་ཆ་དང་བདུན་ཆ་དག་གིས་ཤར་ལའི་ཡུལ་ལ་ཐུག་གི་བར་དུ་གྲིབ་མའི་དབང་
 གིས་འགྲིབ་ཅིང་འཕེལ་བར་རིག་པར་བྱལོ། ཞེས་ཀྱི་ལ་ཤར་ལྟའི་བགྲོད་མཐའ་ལས་བྱང་གི་བགྲོད་
 མཐའ་ཆུ་ཚོད་དུག་ཅུའི་དུག་ཆ་ཆུ་ཚོད་བཅུས་ཉིན་མོ་འཕེལ་ཞིང་མཚན་མོ་འགྲིབ་པ་དང་། འཕགས་
 ཡུལ་བོད་ལི་རྒྱ་ནག་གི་ཡུལ་རྣམས་སུ་རིམ་པ་བཞིན་ཆུ་ཚོད་དུག་ཅུའི་བཅུ་ཆ་ཆུ་ཚོད་དུག་དང་། དགུ་
 ཆ་ཆུ་ཚོད་དུག་ཆུ་སྒྲིབ་བཞི་བཅུ་དང་། བརྒྱད་ཆ་ཆུ་ཚོད་བདུན་ཆུ་སྒྲིབ་སུམ་ཅུ་དང་། བདུན་ཆ་ཆུ་ཚོད་
 བརྒྱད་ཆུ་སྒྲིབ་སོ་བཞི་དབུགས་གཅིག་དབུགས་ཀྱི་བདུན་ཆ་ལྟ་རྣམས་ཀྱིས་ཉིན་མོ་འཕེལ་ཞིང་
 མཚན་མོ་འགྲིབ་པར་བཤད་ནས། ཡུལ་རྣམས་ཀྱི་བགྲོད་མཐའ་ནས་བགྲོད་མཐའ་གཞན་ཀྱི་བར་
 ཀྱི་ཉིན་མཚན་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་ཆ་གངས་ལྟ་ཀྱི་ཆུ་ཚོད་བཅུ་གཉིས་དང་། ཀྱི་ལ་ཤའི་ཆུ་ཚོད་བཅུ་དང་།
 རྒྱ་ནག་གི་ཆུ་ཚོད་བརྒྱད་ཆུ་སྒྲིབ་སོ་བཞི་དབུགས་གཅིག་དབུགས་ཀྱི་བདུན་ཆ་ལྟ་རྣམས་དང་། ཡིའི་ཆུ་ཚོད་
 བདུན་ཆུ་སྒྲིབ་སུམ་ཅུ་དང་། བོད་ཀྱི་ཆུ་ཚོད་དུག་ཆུ་སྒྲིབ་བཞི་བཅུ་དང་། འཕགས་ཡུལ་ཀྱི་ཆུ་ཚོད་དུག་
 བུ་རྣམས་གཉིས་ཀྱིས་བསོ་ས་ཏེ་ཐུང་མར་བྱས་པའི་ཐུང་ཐུང་ཉིན་མཚན་མཉམ་པའི་ཉིན་མོའི་ཆུ་ཚོད་
 སུམ་ཅུ་ལ་སྒྲིབ་ཞིང་། ཐུང་ཐུང་མཚན་མོའི་ཆུ་ཚོད་སུམ་ཅུ་ལ་ཐི་བས་ཉི་མ་བྱང་བགྲོད་མཐར་ཐུག་གི་
 ཉིན་ཞག་དེའི་ཡུལ་དུག་པོ་སོ་སོའི་ཉིན་མོ་དང་མཚན་མོའི་ཚད་གོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་འོང་ངོ་།།

དེ་ཡང་ཞག་གི་འཕེལ་འགྲིབ་འདི་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་ཉིན་ཞག་ཉིད་ཀྱི་འཕེལ་འགྲིབ་ཏུ་
 འཆད་པ་འགྲེལ་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། སོ་བརྒྱད་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། བགྲོད་པའི་ཡན་ལག་ནི་

ཐྱེད་དང་བཅས་པའི་བརྒྱད་ཅུ་ཅུ་གཉིས་ལྷག་པའི་ཉིན་ཞག་བརྒྱ་ཉི་ལྔ་བཟོད་པའི་ཡན་ལག་ཉིན་ཞག་དེ་
 རྣམས་ཀྱི་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་མཆོན་མོ་འཕེལ་བར་འགྱུར་ཏེ་བྱང་དུ་ཉིན་མོའོ།¹³ ཞེས་བཟོད་མཐར་ཉིན་
 མཆོན་འཕེལ་འགྲིབ་རྫོགས་པ་ཉིན་ཞག་གི་གྲངས་ཀྱི་སྟངས་པའུགས་པ་དང་། འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱང་
 ཉིན་རེ་བཞིན་ངོས་འཛིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།

འོན་ཏེ་ཀྱིས་གངས་ལྷན་དུ་ཉིན་ཞག་རེ་ལ་རྒྱ་སྒང་གསུམ་དབུགས་ལྷ་དེའི་ལྷ་ཆ་གསུམ་
 དེའི་ཡང་སུམ་བརྒྱ་རེ་ལྷ་ཆ་བརྒྱ་དང་སུམ་ཅུར་བཤད་པ་དང་། འབྲེལ་ཆེན་ལས། ཀྱི་ལ་ཤའི་བྱང་གི་
 ཆ་ཁ་བ་ཅན་གྱི་བར་དུ་སྟེ་ཉིན་ཞག་སོ་སོ་ལ་དབུགས་བཞི་དང་རྒྱ་སྒང་གསུམ་བཟོད་པའི་ཡན་ལག་
 གིས་འཕེལ་ཞིང་འགྲིབ་པོ།¹⁴ ཞེས་གསུངས་པ་འགལ་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཁྱོད་ཀྱི་ཀྱི་ལ་ཤར་ཉིན་
 ཞག་རེའི་འཕེལ་འགྲིབ་ལ་རྒྱ་སྒང་གསུམ་དབུགས་གཅིག་དེའི་དུག་ཆ་བཞི་སུམ་བརྒྱ་རེ་ལྷ་ཆ་བརྒྱ་
 སུམ་ཅུ་དང་། འཕགས་ལུལ་གྱི་ཉིན་ཞག་རེའི་འཕེལ་འགྲིབ་ལ་རྒྱ་སྒང་གཅིག་དབུགས་ལྷ་དེའི་བཅུ་ཆ་
 བརྒྱད་སུམ་བརྒྱ་རེ་ལྷ་ཆ་བརྒྱ་དང་སུམ་ཅུ་རྣམས་སུ་བཤད་པ་དང་། འབྲེལ་ཆེན་ལས། ཉིན་ཞག་སོ་
 སོ་ལ་ཉིན་མོ་དང་མཆོན་མོ་འཕེལ་བའམ་འགྲིབ་པ་ནི་དབུགས་གཉིས་དང་རྒྱ་སྒང་གསུམ་མོ། ཁྱོད་
 འདི་ནི་ཀྱི་ལ་ཤའི་དུམ་བྱ་ལ་ཡིན་ཏེ་¹⁵ ཞེས་པ་དང་། འཕགས་པའི་ལུལ་དུ་ཡང་ཉིན་མཆོན་སོ་སོ་ལ་
 རྒྱ་སྒང་གཉིས་འཕེལ་བའམ་འགྲིབ་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་འགལ་ལོ་ཞེ་ན།
 རྒྱུན་མེད་དེ། བདག་ཅག་གིས་བཤད་པའི་ལུལ་དུག་གི་ཉིན་ཞག་རེའི་འཕེལ་འགྲིབ་རྣམས་ནི་བཟོད་
 པ་གཉིས་མཐར་ཐུག་གི་དུས་ཀྱི་བཟོད་མཐའ་གཅིག་ནས་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་བར་གྱི་ཉིན་མཆོན་འཕེལ་
 བའི་ཆར་གྱུར་པའི་རྒྱ་ཆོད་སོགས་ལ་བཟོད་མཐའ་གཅིག་ནས་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་བར་གྱི་ཉིན་ཞག་གི་
 གྲངས་ཐྱེད་དང་བཅས་པའི་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་ཅུ་གཉིས་ཀྱིས་བཟོས་པའི་ཐོབ་ཐོར་རྒྱུན་མེད་ཡིན་པས་
 ཉིན་ཞག་རེའི་འཕེལ་འགྲིབ་ཏུ་འཐད་ལ། འབྲེལ་ཆེན་ལས། གངས་ལྷན་གྱི་ཉིན་ཞག་རེའི་འཕེལ་
 འགྲིབ་ལ་རྒྱ་སྒང་གསུམ་དང་དབུགས་བཞིར་¹⁶ གསུངས་པ་ནི་རགས་བཞི་དབང་དུ་མཛད་པ་དང་།
 ཀྱི་ལ་ཤར་རྒྱ་སྒང་གསུམ་དང་དབུགས་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་དང་། འཕགས་ལུལ་དུ་རྒྱ་སྒང་གཉིས་སུ་
 གསུངས་པ་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱི་བཟོད་མཐའི་འཕེལ་ཆ་ལ་བཟོད་མཐའ་གཅིག་ནས་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་བཟོད་

མཐའི་བར་གྱི་ཁྱིམ་ཞག་གི་གྲངས་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་ས་བཞོས་པའི་རྟེན་པ་གེ་ལ་ཤར་ལ་ཆུ་སྤང་གསུམ་
དཔུགས་གཉིས་དང་། འཕགས་ཡུལ་དུ་ཆུ་སྤང་གཉིས་འོང་བས་བྱ་སྤྲོ་བ་ལ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་གཞན་དག་གིས་འཕགས་ཡུལ་ནས་གངས་ལྗན་གྱི་བར་ཉིན་ཞག་རེ་ལ་དཔུགས་
གཉིས་གཉིས་ཀྱི་བར་ཁྱད་མཛོད་པ་ཡོད་དེ་ཅིར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །

དེ་ལྟར་སྤྱིར་བཤད་ནས་ཅིར་འགྱུར་ལག་ལེན་དུ་སྤྱར་ན། ཉི་བར་ལུག་ཁྱིམ་དུ་སྤྲོབ་མ་ཐག་
གི་ཆེ་ཡུལ་དུག་གི་དཔུས་བྲང་པོར་ཉིན་ཆུ་ཚོད་སུམ་ཅུ་མཚན་ཆུ་ཚོད་སུམ་ཅུ་སྟེ་ཉིན་མཚན་མཉམ་བར་
མཚུངས་པ་ལས། ཡུལ་དུག་པོ་སྔ་སྔར་རང་རང་གི་ཉིན་ཞག་རེའི་ཉིན་མའི་འཕེལ་བ་བསལ་བ་ལས་
ཉི་བར་སྤང་ཁྱིམ་དུ་སྤྲོབ་པའི་ཆེ་འཕགས་ཡུལ་དུ་ཆུ་ཚོད་སྔ་གཅིག་ དེ་བཞིན་དུ་བོད་དུ་འང་ཆུ་ཚོད་སྔ་
གཅིག་ཆུ་སྤང་དུག་དཔུགས་བཞི། ལིར་ཆུ་ཚོད་སྔ་གཅིག་ཆུ་སྤང་བཅོ་ལྔ། རྒྱ་ནག་དུ་ཆུ་ཚོད་སྔ་གཅིག་
ཆུ་སྤང་ཉེར་ལྔ་དཔུགས་བཞི་དེའི་བདུན་ཆུ་གཉིས། གེ་ལ་ཤར་ཆུ་ཚོད་སྔ་གཅིག་ཆུ་སྤང་བཞི་བརྒྱ།
གངས་ལྗན་དུ་ཆུ་ཚོད་སྔ་གཉིས་རྒྱམས་ཉིན་མའི་ཚད་ཡིན་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉི་བར་འབྲིག་པའི་ཁྱིམ་
དུ་སྤྲོབ་མ་ཐག་གི་ཆེ་འཕགས་ཡུལ་དུ་ཆུ་ཚོད་སྔ་གཉིས། བོད་དུ་ཆུ་ཚོད་སྔ་གཉིས་ཆུ་སྤང་བཅུ་གསུམ་
དཔུགས་གཉིས། ལིར་ཆུ་ཚོད་སྔ་གཉིས་ཆུ་སྤང་སུམ་ཅུ། རྒྱ་ནག་ཆུ་ཚོད་སྔ་གཉིས་ཆུ་སྤང་ར་གཅིག་
དཔུགས་གཉིས་དེའི་བདུན་ཆུ་བཞི། གེ་ལ་ཤར་ཆུ་ཚོད་སྔ་གསུམ་ཆུ་སྤང་ཉི་ལྔ། གངས་ལྗན་དུ་ཆུ་ཚོད་
སྔ་བཞི་རྒྱམས་ཉིན་མའི་ཚད་དོ། །ཡང་ཉི་མ་ཀུན་པའི་ཁྱིམ་དུ་སྤྲོབ་མ་ཐག་པ་ཡུལ་དུག་གི་དཔུས་བྲང་
པོར་བྲང་བཞོད་མཐར་ཐུག་པའི་ཉིན་མའི་ཚད་ནི་གོང་དུ་བཤད་ཐེན་པ་ལྟར་རོ། །

དེ་ལྟར་ཡུལ་དུག་སྔ་སྔར་ཉིན་སྔ་གཅིག་ལ་ཡང་ཉི་མ་རིང་ཐུང་མི་མཉམ་པར་འོང་བའི་རྒྱ་
མཚན་ནི་ཉི་མ་བྲང་བཞོད་མཐར་ཐུག་པའི་ཉི་མོ་ལ་མཚན་ནས་བརྟན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ཡུལ་དུག་
ཀའི་དཔུས་རྒྱམས་སུ་ཉི་བར་ལུག་ཁྱིམ་དུ་སྤྲོབ་མ་ཐག་གི་ཆེ་ཉི་མ་ཤར་དཔུས་མའི་ཚངས་ཐིག་གི་
རྟེན་ཐད་དུ་སྤྲོབ་པའི་ཆེ་སྔ་དྲོ་དང་པོ་འཆར་ཞིང་ལྷུང་གི་དཔུས་མའི་ཡང་ཚངས་ཐིག་གི་རྟེན་ཐད་དུ་
སྤྲོབ་པའི་ཆེ་སྔ་དྲོ་ཐོགས་པར་མཚུངས་པ་ལས། དེ་ནས་ཉི་མ་རིམ་གྱིས་བྲང་དུ་བཞོད་དེ་བྲང་བཞོད་
མཐར་ཐུག་པའི་ཉིན་འཕགས་ཡུལ་གྱི་དཔུས་སུ་ཤར་དཔུས་མའི་ཚངས་ཐིག་ལས་ཤར་དུ་ཉི་མས་

ཚུ་ཚོད་གཅིག་དང་ཚུ་སྒང་སྐུ་ལ་བཤོད་པའི་ཁྱོན་ཙམ་དུ་བྱིན་པར་ཉི་མ་སློབ་པ་ན་སྔོན་དང་པོ་
འཆར་ཞིང་། ལུ་གླིང་དབུས་མའི་ཚངས་ཐིག་ལས་ལུ་ཁྱེད་ཉི་མས་ཚུ་ཚོད་གཅིག་དང་ཚུ་སྒང་སྐུ་ལ་
བཤོད་པའི་ཁྱོན་ཙམ་དུ་ཉི་མ་སློབ་པ་ན་སྔོན་རྩོག་པས་ཤར་གྱི་འཆར་ས་ནས་འཕགས་ཡུལ་གྱི་
དབུས་དྲང་པོར་ཉི་མ་སློབ་གྱི་བར་ལ་ཚུ་ཚོད་བཅུ་དྲུག་དང་ཚུ་སྒང་སྐུ་ལ་སྟེ་སྔོན་དེ་ནས་ཉི་མ་ལུ་
པའི་བར་ལ་ཡང་ཚུ་ཚོད་བཅུ་དྲུག་དང་ཚུ་སྒང་སྐུ་ལ་སྟེ་བྱི་དོ། །དེ་ལྟར་ཉི་མ་ཚུ་ཚོད་སོགས་མཐོ། །ཁོད་
གྱི་དབུས་སུ་ཤར་གླིང་དབུས་མའི་ཚངས་ཐིག་ལས་ཤར་དུ་ཚུ་ཚོད་གཅིག་དང་ཚུ་སྒང་བཞི་བཅུ་ལ་བཤོད་
པའི་ཁྱོན་ཙམ་དུ་ཉི་མས་སློབ་པའི་ཚེ་སྔོན་དང་པོ་འཆར་ཞིང་། ལུ་གླིང་དབུས་མའི་ཡང་ཚངས་ཐིག་ལས་
ལུ་ཁྱེད་དེ་མཚུངས་སུ་སློབ་པའི་ཚེ་བྱི་དོ་རྩོག་པས་ཤར་གྱི་འཆར་ས་ནས་བོད་གྱི་དབུས་དྲང་པོར་ཉི་
མ་སློབ་གྱི་བར་ལ་ཚུ་ཚོད་བཅུ་དྲུག་དང་ཚུ་སྒང་བཞི་བཅུ་སྟེ་སྔོན་དང་། དེ་ནས་ཉི་མ་ལུ་གྱི་བར་ལ་
ཚུ་ཚོད་བཅུ་དྲུག་དང་ཚུ་སྒང་བཞི་བཅུ་སྟེ་བྱི་དོ། །དེ་ལྟར་དེ་ལ་བས་བོད་གྱི་ཉི་མ་ཚོད་ཚུ་ཚོད་སོགས་མ་
དང་ཚུ་སྒང་ཉི་ལུ་འོ།

ཡིའི་ཡུལ་དབུས་སུ་ཤར་གླིང་དབུས་མའི་ཚངས་ཐིག་ལས་ཤར་དུ་ཚུ་ཚོད་གཅིག་དང་ཚུ་སྒང་
ར་གཉིས་དབུགས་གསུམ་ལ་བཤོད་པའི་ཁྱོན་ཙམ་དུ་ཉི་མས་སློབ་པའི་ཚེ་སྔོན་དང་པོ་འཆར་ཞིང་།
ལུ་གླིང་དབུས་མའི་ཡང་ཚངས་ཐིག་ལས་ལུ་ཁྱེད་དེ་མཚུངས་སུ་ཉི་མས་སློབ་པའི་ཚེ་བྱི་དོ་རྩོག་པས་
ཤར་གྱི་འཆར་ས་ནས་ཡིའི་དབུས་དྲང་པོར་ཉི་མ་སློབ་གྱི་བར་ལ་ཚུ་ཚོད་བཅུ་དྲུག་ཚུ་སྒང་ར་གཉིས་
དབུགས་གསུམ་སྟེ་སྔོན་དང་། དེ་ནས་ཉི་མ་ལུ་པའི་བར་ལ་ཚུ་ཚོད་སོགས་གྱི་གངས་དེ་ཉིད་དེ་
བྱི་དོ། །སྔུ་གཉིས་པ་སྐྱེམས་པས་ཚུ་ཚོད་སོགས་མ་དང་ཚུ་སྒང་ཞེ་སྟེ་ཁྱི་དའི་དུས་ཀྱི་ཡིའི་ཉི་མ་ཚོད་
དོ། །ཡང་རྒྱ་ནག་གི་དབུས་སུ་ཁྱི་ཤར་གླིང་དབུས་མའི་ཚངས་ཐིག་ལས་ཤར་དུ་ཚུ་ཚོད་གཉིས་ཚུ་སྒང་
བརྒྱད་དབུགས་གསུམ་དའི་བདུན་ཆ་གསུམ་ལ་བཤོད་པའི་ཁྱོན་ཙམ་དུ་ཉི་མས་སློབ་པའི་ཚེ་སྔོན་དང་
པོ་འཆར་ཞིང་། ལུ་གླིང་དབུས་མའི་ཡང་ཚངས་ཐིག་ལས་ལུ་ཁྱེད་དེ་མཚུངས་སུ་ཉི་མས་སློབ་པའི་
ཚེ་བྱི་དོ་རྩོག་པས་ཤར་གྱི་ཉི་མ་འཆར་ས་ནས་རྒྱ་ནག་གི་དབུས་དྲང་པོར་ཉི་མ་སློབ་པའི་བར་
ལ་ཚུ་ཚོད་བཅུ་བདུན་ཚུ་སྒང་བརྒྱད་དབུགས་གསུམ་དའི་བདུན་ཆ་གསུམ་སྟེ་སྔོན་དང་། དེ་ནས་

ཉི་མ་རྒྱ་བ་པའི་བར་ལ་ཡང་རྒྱ་ཚོད་སྐྱེས་གངས་དེ་ཉིད་དེ་ཕྱི་དྲོའོ། །ཕྱ་ཕྱིའི་ཚད་གཉིས་
བསྐྱེམས་པས་རྒྱ་ཚོད་སྐྱེ་བཞི་རྒྱ་སྒང་བཅུ་བདུན་དུགས་ཐིག་དེའི་བཅུན་ཆ་དུག་ཆུམས་ནི་དེའི་
དུས་ཀྱི་རྒྱ་ནག་གི་ཉིན་ཚད་དོ།

ཡང་གེ་ལ་ཤའི་དུས་སུ་ནི་ཤར་གླིང་དུས་མའི་ཚངས་ཐིག་ལས་ཤར་དུ་རྒྱ་ཚོད་གཉིས་
དང་རྒྱ་སྒང་སུམ་རྩ་ལ་བགོད་པའི་ཁྱོན་ཙམ་དུ་ཉི་མས་སྤྲོད་པའི་ཆེ་སྤྱོད་དང་པོ་འཆར་ཞིང་། རུབ་གླིང་
དུས་མའི་ཡང་ཚངས་ཐིག་ལས་རུབ་དུ་དེ་མཚུངས་སུ་ཉི་མས་སྤྲོད་པའི་ཆེ་ཕྱི་དྲོ་ཚོགས་པས་ཤར་གྱི་
ཉི་མ་འཆར་ས་ནས་གེ་ལ་ཤའི་དུས་དྲང་པོར་ཉི་མ་སྤྲོད་པའི་བར་ལ་རྒྱ་ཚོད་བཅུ་བདུན་རྒྱ་སྒང་སུམ་
རྩ་ལྟེ། སྤྱོད་དང་། དེ་ནས་ཉི་མ་རྒྱ་བ་པའི་བར་ལ་ཡང་རྒྱ་ཚོད་བཅུ་བདུན་རྒྱ་སྒང་སུམ་རྩ་ལྟེ་ཕྱི་དྲོའོ། །ཕྱ་
ཕྱིའི་ཚད་གཉིས་བསྐྱེམས་པས་རྒྱ་ཚོད་སྐྱེ་ལྔ་འོར་བ་ནི་བྱང་བགོད་མཐར་ཐུག་པའི་ཉིན་ཀྱི་གེ་ལ་ཤའི་
དུས་དྲང་པོར་ཉིན་ཚད་དོ། །གངས་ལྗན་གྱི་དུས་སུ་ནི་ཤར་གླིང་དུས་མའི་ཚངས་ཐིག་ལས་ཤར་
དུ་རྒྱ་ཚོད་གསུམ་ལ་བགོད་པའི་ཁྱོན་ཙམ་དུ་ཉི་མས་སྤྲོད་པའི་ཆེ་སྤྱོད་དང་པོ་འཆར་ཞིང་། རུབ་གླིང་
དུས་མའི་ཡང་ཚངས་ཐིག་ལས་རུབ་དུ་རྒྱ་ཚོད་གསུམ་ལ་བགོད་པའི་ཁྱོན་ཙམ་དུ་ཉི་མས་སྤྲོད་པའི་ཆེ་
ཕྱི་དྲོ་ཚོགས་པའི་སྤྱོད་དང་ཕྱི་དྲོའི་ཚད་ཚོགས་པ་གོང་བཞིན་སྦྱར་བ་དང་། དེ་གཉིས་བསྐྱེམས་པས་
རྒྱ་ཚོད་སྐྱེ་ལྔ་འོར་བ་གངས་ལྗན་གྱི་དུས་ཀྱི་བྱང་བགོད་མཐར་ཐུག་པའི་ཉིན་གྱི་ཉིན་ཚད་དོ།

དེ་ལྟར་ཡུལ་དུག་གི་དུས་དྲང་པོར་ཉི་མ་བྱང་བགོད་མཐར་ཐུག་པའི་ཉིན་ཉི་མ་རིང་ཐུང་མི་
འདྲ་བ་ཐ་དད་པར་འགྱུར་བ་ནི་བཤད་ཐིག་པ་ལྟར་གྱི་ཉི་མ་འཆར་ས་དང་རུབ་ས་སྤྱི་མི་མཚུངས་
པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཉི་མ་འཆར་ས་འཇམ་འཆར་དུས་དང་རུབ་ས་འཇམ་རུབ་དུས་སྤྱི་
མེད་པར་མཉམ་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ཡུལ་དུག་གི་ཐད་ཀར་ཉི་མ་ལ་མཐོགས་སུལ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་
ཡིན་དགོས་ལ། དེ་ནི་མི་རུང་ལྟེ། གཞི་ཡུལ་དུག་གི་དུས་ཀྱི་ཐད་སོར་དུས་ཉིན་གང་པོ་གཅིག་ལ་འགོ་
བ་པོ་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གཅིག་ཡུལ་དུག་པོ་འདྲིའི་ཐད་དུ་མཐོགས་འདི་འདྲ་བའི་ཐད་དུ་སུལ་བ་
ཡིན་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་པད་དཀར་ཞལ་ལུང་ལས། ཉི་བར་བྱིས་བཅུ་
གཉིས་སུ་རིམ་པ་བཞིན་སྤྲོད་མ་ཐག་པའི་ཆེ་གེ་ལ་ཤའི་དུས་སུ་ཉི་མ་རིང་ཐུང་སྤྱི་ཚོགས་སུ་འགྱུར་བ་

ནམས་ཀྱང་ཉི་མའི་འཆར་ས་དང་རྒྱལ་ས་ཐ་དད་པའི་དབང་གིས་འཆར་རྒྱལ་དང་རྒྱལ་དུ་ས་སྤྱིར་
འགྱུར་བ་བཤད་པ་ཉིད་^{༡༥} གིན་རྒྱུ་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་པས་དེ་དང་བདག་ཅག་གིས་ཟུར་ཙམ་
བཤད་པ་འདི་ལ་དཔག་ས་ནས་འཕགས་ཡུལ་སོགས་ཡུལ་ལྷག་མ་ལུ་པོ་ནམས་སུ་ཡང་ཉི་བར་བྱིས་
ལྷག་མ་ནམས་སུ་སླེབ་མ་ཐག་པའི་ཆེ་དང་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་ནམས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ།།

དེ་ལ་མ་ཁས་པ་ རོ་ཞལ་སོགས་ སྤྱི་མ་ཕལ་མོ་ཆེ་དག་ལྟོ་སྤྱིར་དབུས་མའི་ཡུལ་དུག་པོ་གང་
གི་དབུས་སུ་ཡང་ ཉི་བར་བྱིས་གང་ན་གནས་པའི་ཆེ་ཡང་ ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་ཤར་སྤྱིར་དབུས་མའི་དབུས་
དང་པོའི་ཐད་དུ་སླེབ་པའི་ཆེ་སྤྱོད་དང་པོ་འཆར་ཞིང་། རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་འཕགས་ཡུལ་སོགས་
ལྟོ་སྤྱིར་དབུས་མའི་དབུས་དང་པོར་སྤྱོད་དང་ཤར་སྤྱིར་དབུས་མའི་དབུས་དང་པོར་བྱེད་དོན་གཅིག་
ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་ལྟོ་སྤྱིར་དབུས་མའི་དབུས་ཀྱི་བྱེད་དང་རྒྱལ་སྤྱིར་དབུས་མའི་དབུས་ཀྱི་སྤྱོད་དོན་
གཅིག་པ་སོགས་སྤྱིར་གཞན་ནམས་ལ་ཡང་སྦྱར་ནས་འཆད་པར་བྱེད་ཅིང་། དུས་སྦྱར་ཡང་ཉིན་དུག་
མཚན་དུག་འཆར་བ་བཞིན་དུ་དུས་ནམ་ཡང་སྤྱོད་དུས་སྦྱོར་གསུམ་དང་། བྱེད་ཡང་གསུམ་ཤེ་འཆར་
བར་འདོད་དོ། ཁ་ཅིག་ རོན་ལྷན་ དེ་དག་ཡིན་པ་གཞིར་བྱས་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱས་པ་ན་དུས་བཞི་གཡས་
སྒོར་ལ་སྦྱོན་ཆགས་པར་མཐོང་ནས་དུས་བཞི་གཡོན་སྒོར་ཡིན་པར་འདོད་ན་འདང་། དེ་ཉིད་ནི་གཡས་
སྒོར་གསལ་སྦྱོན་དུ་བཀག་ཟིན་པས་དེར་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། ལྟོ་སྤྱིར་དབུས་མའི་དབུས་དང་པོར་དུས་
ནམ་ཡང་ཤར་སྤྱིར་དབུས་མའི་ཆངས་ཐིག་གི་སྟེང་དུ་ཉི་མས་སླེབ་པའི་ཆེ་སྤྱོད་དང་པོ་འཆར་ཞིང་། རྒྱལ་
སྤྱིར་དབུས་མའི་ཆངས་ཐིག་གི་སྟེང་ཐད་དུ་ཉི་མ་སླེབ་པའི་ཆེ་བྱེད་རྫོགས་པར་འདོད་པ་དང་། ཤར་
སྤྱིར་དབུས་མའི་ཆངས་ཐིག་གི་བྱེད་དང་ལྟོ་སྤྱིར་དབུས་མའི་ཆངས་ཐིག་གི་སྤྱོད་རྒྱལ་དུ་ཡུན་
ཚད་མཉམ་པར་འདོད་པ་ནམས་ནི་རིགས་པ་དང་འགལ་བས་མི་འཐད་དོ།།

རི་ལྟར་ན་ཉི་བར་ཡུག་བྱིས་དུ་སླེབ་མ་ཐག་པའི་ལྟོ་སྤྱིར་དབུས་མའི་ཆངས་ཐིག་གི་དབྱིད་
མཉམ་གྱི་ཆེ་གྱི་ལ་ཤར་ཁྱོན་མཚུངས་ཀྱི་ཤར་སྤྱིར་དབུས་མའི་ཆངས་ཐིག་དང་འཕགས་ཡུལ་དང་
ཁྱོན་མཚུངས་ཀྱི་ཤར་སྤྱིར་དབུས་མའི་ཆངས་ཐིག་གཉིས་བྱེད་པའི་ཡུན་ཚད་མཉམ་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་
གྱི་ལ་ཤར་ཁྱོན་མཚུངས་ཀྱི་ཤར་སྤྱིར་དབུས་མའི་ཆངས་ཐིག་གི་བྱེད་དང་གྱི་ལ་ཤར་ཆངས་ཐིག་གི་

སྤྱོད་ཡུན་ཚད་མཉམ་ཁིང་། གེ་ལ་ཤའི་ཚངས་ཐིག་གི་སྤྱོད་དང་འཕགས་ཡུལ་གྱི་ཚངས་ཐིག་གི་སྤྱོད་ཡུན་ཚད་མཉམ། འཕགས་ཡུལ་གྱི་ཚངས་ཐིག་གི་སྤྱོད་དང་འཕགས་ཡུལ་དང་ཁྱོན་མཚུངས་གྱི་ཤར་གླིང་དབུས་མའི་ཚངས་ཐིག་གི་སྤྱོད་ཡུན་ཚད་མཉམ་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་སྤྱི་གཉིས་དངོས་སྤྱུ་ཁས་གྲངས་ལ། བར་བ་ནི་དོན་ལ་གནས་ཤིང་ཁས་ཀྱང་གྲངས་ཏེ། ལྟོ་གླིང་དབུས་མའི་ཚངས་ཐིག་གི་དབྱིད་མཉམ་གྱི་ཆོ་ཤར་གླིང་དབུས་མའི་ཚངས་ཐིག་གི་སྤྱོད་ཐད་དུ་ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་སློབ་པ་ན་གེ་ལ་ཤ་དང་འཕགས་ཡུལ་གཉིས་ཀའི་ཚངས་ཐིག་ཏུ་སྤྱོད་ཐོག་མ་དུས་མཉམ་དུ་ཤར་བ་དང་། ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་ལྟོ་གླིང་དབུས་མའི་ཚངས་ཐིག་གི་སྤྱོད་ཐད་དུ་སློབ་པ་ན་གེ་ལ་ཤ་དང་འཕགས་ཡུལ་གཉིས་ཆར་གྱི་ཚངས་ཐིག་ཏུ་ཉི་མ་ཕྱེད་པར་ཁས་གྲངས་པས་སོ། །ཅུ་པར་འདོད་དོ་ཞེན། འོ་ན་ལྟོ་གླིང་དབུས་མའི་ཚངས་ཐིག་གི་དབྱིད་མཉམ་གྱི་ཆོ་ཤར་གླིང་དབུས་མའི་གེ་ལ་ཤ་དང་ཁྱོན་མཚུངས་གྱི་ཚངས་ཐིག་དང་འཕགས་ཡུལ་དང་ཁྱོན་མཚུངས་གྱི་ཚངས་ཐིག་གཉིས་ཉིན་མོའི་ཡུན་ཚད་མཉམ་པར་ཐལ། ལྟོ་གླིང་དབུས་མའི་ཚངས་ཐིག་གི་དབྱིད་མཉམ་གྱི་ཆོ་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུན་ཚད་མཉམ་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ཤིང་། ཕྱིཾ་ཡུན་ཚད་མཉམ་པར་ཡང་ཁས་གྲངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པར་མི་བྱས་ཏེ། ལྟོ་གླིང་དབུས་མའི་ཚངས་ཐིག་གི་དབྱིད་མཉམ་གྱི་ཆོ་ཤར་གླིང་དབུས་མའི་ཚངས་ཐིག་གི་ཉི་མ་བྱང་བགོད་མཐར་ཐུག་པས་གེ་ལ་ཤ་དང་ཁྱོན་མཚུངས་གྱི་ཤར་གླིང་དབུས་མའི་ཚངས་ཐིག་ཏུ་ཉིན་ཆུ་ཚོད་སོ་ལྔ་དང་། འཕགས་ཡུལ་དང་ཁྱོན་མཚུངས་གྱི་ཤར་གླིང་དབུས་མའི་ཚངས་ཐིག་ཏུ་ཉིན་ཆུ་ཚོད་སོ་གསུམ་ཡིན་པ་གོང་དུ་བྲངས་པའི་འགྲེལ་བ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་ན་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ས་དུམ་སུ་བཙུ་གཉིས་པོ་རྣམས་ཀྱི་གངས་ལྗན་སོགས་ཡུལ་དུག་དང་། དེ་དག་དང་ཁྱོན་མཚུངས་རྣམས་སུ་ཉི་མ་ལྟོ་བགོད་བྱང་བགོད་ཀྱི་དབང་གིས་ཉིན་མཚན་རིང་ཐུང་སྒྲ་ཚོགས་སུ་འཕྱུར་བ་རྣམས་ནི་ཉི་མའི་འཆར་ས་དང་རུབ་སའི་ས་ཁྱོན་ཐ་དད་པའི་དབང་ཁོ་ན་ལས་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། དེའི་ཡང་རྒྱ་མཚན་དུས་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱི་འཆར་ཡུན་མི་འདྲ་བ་སྒྲ་ཚོགས་པར་འཕྱུར་བ་ལས་ཤེས་དགོས་སོ། །དེའི་རྒྱལ་ཡང་མདོར་བསྡུས་པ་ཙམ་ཞིག་བཞེད་ན་འདི་ལྟ་སྟེ། རེ་གསུམ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ད་ནི་གེ་ལ་ཤའི་དུམ་སུའི་དབྱེ་བས་དུས་སྤྱོད་བཙུ་གཉིས་

འཆར་བའི་རྒྱལ་གསུངས་པ་ལྷག་གི་རྒྱལ་སྐྱོར་ལ་ནི་ཆུ་སྐྱར་དུ་འགྱུར་^{੧੧} ཞེས་པ་སྟེ་འདིར་ལྷག་གི་རྒྱལ་
 སྐྱོར་ལ་དང་པོ་གར་བ་ནས་རྒྱལ་སྐྱོར་གྱི་མ་འཆར་བའི་བར་གྱི་རྒྱལ་ལ་ཆུ་སྐྱར་གི་ཚོགས་མཐའ་དག་
 ལག་སྟེ་ཞེས་པ་དག་བཅུ་ལྷག་པའི་ཉིས་བརྒྱར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྒྱལ་སྐྱོར་ནམས་ཀྱི་
 འཆར་ཡུན་གསུངས་པ་ནམས་ནི་སྟེ་གླིང་དབུས་མའི་ཚངས་སྒྲིག་གི་ཀྱི་ལ་གའི་དབུས་དང་པོའི་དབར་
 དུ་མཛད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱལ་སྐྱོར་ནམས་ཀྱི་འཆར་ཡུན་ནི་འབྲེལ་ཆེན་ལས་དངོས་སུ་གསུངས་པ་
 ལྟར་ཆུ་སྐྱར་ཉིས་བརྒྱ་དག་བཅུ་ནི་ལྷག་གི་འཆར་ཡུན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉིས་བརྒྱ་དག་བཅུ་ནི་གླིང་གི་
 དང་། ཉིས་བརྒྱ་ནི་འབྲིག་པའི་དང་། སུམ་བརྒྱ་ནི་ཀུ་ཏའི་དང་། སུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་ནི་སེའྲེའི་དང་།
 སུམ་བརྒྱ་དག་བཅུ་ནི་བུ་མོའི་རྒྱལ་སྐྱོར་གྱི་འཆར་བའི་ཡུན་ཆད་དེ། སྐར་ལ་སོགས་པ་དུག་ནི་མེ་པ་
 མིན་པར་བསྐྱོག་པའི་ཆད་ཀྱིས་འཆར་རོ། །དེ་ཡང་དཔེ་མིས་སུ་བཞོད་པ་ནི་འདི་རོ།

ལྷག	༡༧༠	༡༡
སྐྱར་།	༡༦༠	བུམ་པ།
འབྲིག	༡༠༠	ཆུ་སྐྱོན།
ཀུ་ཏ།	༣༠༠	གུ་ལུ།
སེའྲེ།	༣༦༠	སྒྲིག
བུ་མོ།	༣༧༠	སྐྱར་། ^{੧੨}

དེ་ལྟར་ན་ཁྱིམ་དུག་གི་ཆད་ཉིན་མོ་འཆར་བ་དང་། དུག་གི་ཆད་མཚན་མོ་འཆར་བའི་ཚུལ་
 ཀྱིས་རྒྱལ་གང་དང་གང་གི་ཆའི་ཉིན་མཚན་གྱི་རིང་སྐར་ནམས་དང་ཤིན་ཏུ་འགྲིག་པ་ཡིན་ནོ། །ཉི་མ་
 ཁྱིམ་མཚམས་ནམས་སུ་གནས་པའི་ཆེ་འགྲིག་འོང་ནའང་ཉི་མ་ལྷག་ཁྱིམ་གྱི་ཕྱིད་ལྟ་བུ་གནས་པའི་
 ཆེ་ལྟར་བསྐྱིག་སྒྲུབ་ན། དེ་ནི་འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཉི་བར་ཁྱིམ་གང་དང་གང་ཡིན་པ་དེར་སྟེ་བ་
 བས་ཁྱིམ་ཞག་ཇི་ཙམ་ཞིག་འདས་པ་ལྟས་ལ་དེ་ནས་ཉི་བར་ཁྱིམ་གང་ན་གནས་པའི་ཁྱིམ་དེའི་འཆར་
 ཡུན་གང་ཡིན་པ་དེ་སུམ་ཅུས་བཞོས་ཏེ་རྟེན་ནོར་དེ་ཉི་བར་ཁྱིམ་དེར་སྟེ་བ་ནས་ཁྱིམ་ཞག་དུ་སོང་གི་

གངས་ཀྱིས་བསྐྱར་བ་དེས་ཉི་ཤར་ཁྱིམ་གང་ན་གནས་པའི་ཁྱིམ་དེའི་འཆར་ཡུན་ལ་འཕྲི་བའི་ལྷག་ནས་
 བགངས་པའི་ཁྱིམ་དུག་གི་འཆར་ཡུན་དང་ཉི་ཤར་གང་ན་གནས་པའི་ཁྱིམ་དེའི་བདུན་པའི་ཁྱིམ་གང་
 ཡིན་པ་དེའི་ཡང་འཆར་ཡུན་སུམ་ཅུས་བགོས་པའི་རྟེན་ལོར་གོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་ཉི་ཤར་ཁྱིམ་དེར་
 སླེབ་ནས་ཁྱིམ་ཞག་དུ་སོང་གི་གངས་ཀྱིས་བསྐྱར་བ་དང་བཅས་པ་ནི་དུས་དེ་དང་དེའི་ཆོ་ཉིན་མོའི་
 ཚད་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉི་ཤར་གང་ན་གནས་པའི་ཁྱིམ་དེ་ནས་བགངས་པའི་ཁྱིམ་བདུན་པ་དེའི་འཆར་
 ཡུན་ལ་སུམ་ཅུས་བགོས་པའི་རྟེན་ལོར་གོང་བཞིན་བསྐྱར་བ་དེས་བདུན་པའི་འཆར་ཡུན་ལ་སྤྲི་བའི་
 ལྷག་ནས་ལྷ་མ་ལས་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་ཁྱིམ་དུག་གི་འཆར་ཡུན་དང་ཉི་ཤར་གང་ན་གནས་པའི་ཁྱིམ་དེའི་
 འཆར་ཡུན་ལ་སུམ་ཅུས་བགོས་པའི་རྟེན་ལོར་གོང་བཞིན་བསྐྱར་བ་དང་བཅས་པ་བསྐྱེམས་པ་ནི་དུས་
 དེ་དང་དེའི་ཆོའི་མཚན་མོའི་ཚད་དོ།

དེ་དག་ནི་རྒྱུད་འགྲེལ་ལས་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་ལྷ་གླིང་དབུས་མའི་གྲེ་ལ་ཤའི་དབུས་
 དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་བཤད་པའི་རིགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དུམ་ཁུ་གཞན་རྣམས་ལ་
 རི་ལྟར་མཚོན་པ་ནི། གྲེ་ལ་ཤ་ལ་བཤད་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་དུས་སྤྱིར་སོ་སོའི་འཆད་པའི་ཡུན་ཚད་
 རྒྱས་ཉིས་བརྒྱ་དགུ་བཅུ་དང་། ཉིས་བརྒྱ་དགུ་བཅུ་དང་། ཉིས་བརྒྱ་དང་། སུམ་བརྒྱ་དང་། སུམ་བརྒྱ་
 དུག་ཅུ་དང་། སུམ་བརྒྱ་དགུ་བཅུ་རྣམས་བཞག་པ་ལ་རང་རང་གི་དཔྱིད་མཉམ་གྱི་ཐིག་མ་བྱས་ནས་
 བསྒྲིགས་པ་ནི་ལྷ་གླིང་དབུས་མ་ལས་གཡས་སྤྱོད་ཀྱི་དུམ་ཁུ་གཉིས་པ་ལྷ་གླིང་ལྷུ་མའི་གྲེ་ལ་ཤ་དང་
 ཁྱོན་མཚུངས་ཀྱི་དབུས་དང་པོར་གླུང་གིས་ཐོག་མ་བྱས་པའི་དུག་རིམ་པ་དང་། ཐིག་པ་ལ་སོགས་པ་
 དུག་རིམ་པ་མིན་པར་བསྒྲིག་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉི་ཤར་ཁྱིམ་གང་དུ་སླེབ་མ་ཐག་གི་ཆོ་དཔྱིད་མཉམ་
 ཐོག་པའི་ས་དུམ་ཁུ་ལྷག་མ་བཅུ་པོ་དེའི་གྲེ་ལ་ཤ་དང་ཁྱོན་མཚུངས་ཀྱི་དབུས་དང་དཔྱིད་མཉམ་ཐོག་
 པའི་ཁྱིམ་དེ་ཐོག་མར་བྱས་པའི་དུག་རིམ་པ་དང་། སྟོན་མཉམ་ཐོག་པའི་ཁྱིམ་ལ་སོགས་པ་དུག་རིམ་
 པ་མིན་པར་བསྒྲིག་ཏེ་ཉིན་མོ་དང་མཚན་མོའི་ཚད་དུ་གྲགས་པར་བྱའོ།

དེ་ལྟར་ན་ས་དུམ་ཁུ་བཅུག་ཉིས་རྣམས་དང་ཡུལ་དུག་སོ་སོའི་དུས་སྤྱིར་རྣམས་འཆར་ཡུན་མི་
 འདྲ་བ་སྤྱི་ཚོགས་པའི་དབང་གིས་ཉིན་མཚན་ཡང་རིང་བྱང་སྤྱི་ཚོགས་སུ་གྱུར་བ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་

ཡང་གི་ལ་ཤའི་དབུས་ལ་དབེར་མཚོན་པ་ཅམ་ཞིག་བཤད་ན། ལུག་ཁྱིམ་གྱི་འགོ་ཤར་གླིང་དབུས་
 མའི་ཚངས་ཐིག་གི་སྟེང་ཐད་ནས་འཆར་བ་ཡིན་ཞིང་། མཇུག་ཀྱང་དེ་ཉིད་ནས་ཤར་ན་ལུག་གི་དུས་
 སྟོར་གྱི་འཆར་ཡུན་ལ་འང་ཆུ་སྒང་སུམ་བརྒྱ་འོང་རྒྱ་ཡིན་པ་ལ། ལུག་ཁྱིམ་གྱི་མཇུག་གླང་ཁྱིམ་དང་
 འདབས་འབྱུར་དུ་གནས་པས་གླང་ཁྱིམ་གྱི་འཆར་ས་ཤར་གླིང་དབུས་མའི་ཚངས་ཐིག་ལས་ཤར་དུ་ཉི་
 མས་ཆུ་སྒང་ལྷ་བཅུའི་ཡུན་ལ་བགོད་པའི་ཁྱོན་ཅམ་དུ་ཕྱིན་པ་ནས་འཆར་བས་ལུག་གི་དུས་སྟོར་གྱི་
 འཆར་ཡུན་ཆུ་སྒང་ཉིས་བརྒྱ་དང་དགུ་བཅུ་བྱུང་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གླང་ཁྱིམ་གྱི་འགོ་ལུག་ཁྱིམ་གྱི་
 མཇུག་ཤར་ས་ནས་ཤར་ཞིང་། མཇུག་ཀྱང་དེ་ཉིད་ནས་ཤར་ན་དེའི་འཆར་ཡུན་ལ་འང་ཆུ་སྒང་སུམ་
 བརྒྱ་ཉིད་འོང་རྒྱ་ཡིན་པ་ལ། གླང་ཁྱིམ་གྱི་མཇུག་སྒོམ་ལས་ཀྱང་ས་ཁྱོན་ཆེ་བའི་འགོ་ཤར་ས་ནས་ཤར་
 གྱི་ཕྱོགས་སུ་སོང་ནས་ཤར་ས་འཆར་ཡུན་ཡང་ཆུ་སྒང་ཉིས་བརྒྱ་དགུ་བཅུ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་
 ཁྱིམ་རྣམས་ཀྱི་འགོ་མཇུག་འཆར་ས་ཐ་དད་པ་སྣ་ཚོགས་པའི་དབང་གིས་དུས་སྟོར་རྣམས་ཀྱི་འཆར་
 ཡུན་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་སུ་གྱུར་བ་ཡིན་ལ། ཁྱིམ་རྣམས་ཀྱི་སྐར་མ་འཆར་ས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནས་
 སྐར་མ་དེའི་སྟེང་ན་ཡོད་པའི་ཉི་མ་ཡང་འཆར་བས་དུས་སྟོར་རྣམས་ལ་འཆར་ཡུན་མི་འདྲ་བ་སྣ་
 ཚོགས་འབྱུང་བའི་དབང་གིས་ཉི་མ་ལ་ཡང་འཆར་ས་དང་ལུབ་ས་ཤར་ལུབ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་
 འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། འཛིག་རྟེན་ཁམས་ལའི་རེ་གསུམ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དུས་སྟོར་འཆར་བའི་དུས་
 ཀྱི་དབང་གིས་ཉིན་མོ་དང་མཚན་མོ་དམན་པ་དང་ལྷག་པར་འགྱུར་ཏེ་ཉི་མ་ཡང་དག་པར་རྒྱ་བའི་
 དབང་གིས་སོ།^{༡༠} །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །འདི་དག་གི་དོན་ཞིབ་པར་བཤད་དགོས་ན་འདྲ་། ཉ་
 ཅང་ཡི་གེ་མངས་པར་འགྱུར་བས་དེ་ཅམ་སོ། །

སའི་གོ་ལ་ལ་དུས་རྣམས་ཀྱི་འོང་རྒྱལ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་སའི་གོ་ལ་ལ་དུས་^(༡) རྣམས་ཀྱི་འོང་རྒྱལ་བཤད་པ་ནི། ཁམས་ལའི་དུག་པའི་
 འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལུག་ལ་སོགས་པའི་ཁྱིམ་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་ལ་ཉི་མ་གནས་པ་ས་དུམ་བུ་བཅུ་

གཉིས་སུ་དུས་དྲུག་དང་སྐྱེ་བ་བཅུ་གཉིས་དང་ཕྱོགས་ཉི་ཤུ་ཙུ་བཞི་བྱེད་དེ་ཁྱིམ་གྱི་ལའོར་ལོ་
 ལའོར་བའི་དབང་གིས་སོ།^༩ །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་ཉི་མ་ལུག་ཁྱིམ་ན་གནས་པའི་
 ཆོ་ལྷོ་སྒྲིང་ཤར་མ་དང་དབུས་མ་གཉིས་སུ་དབྱིད་དང་། དེ་ནས་གཡོན་སྒྲོར་གྱི་ཤར་སྒྲིང་རུབ་
 མ་དང་དབུས་མར་སོག་དང་། ཤར་སྒྲིང་ཤར་མ་དང་བྱང་སྒྲིང་རུབ་མར་དབྱར་དང་། བྱང་
 སྒྲིང་དབུས་མ་དང་ཤར་མར་སྟོན་དང་། རུབ་སྒྲིང་རུབ་མ་དང་དབུས་མར་དགུན་སྟོན་དང་།
 རུབ་སྒྲིང་ཤར་མ་དང་ལྷོ་སྒྲིང་རུབ་མར་དགུན་སྟོན་དེ་ཉི་མ་ལུག་ཁྱིམ་གཅིག་ཉིད་ལ་གནས་
 པའི་ཆོ་ས་དུམ་ཁུ་བཅུ་གཉིས་སུ་དུས་དྲུག་ཏུ་འགྱུར་བའི་རྒྱལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉི་མ་སྐྱང་ཁྱིམ་
 ན་གནས་པའི་ཆོ་ལྷོ་སྒྲིང་རུབ་མ་དང་དབུས་མར་དབྱིད། ལྷོ་སྒྲིང་ཤར་མ་དང་ཤར་སྒྲིང་རུབ་
 མར་སོས། ཤར་སྒྲིང་དབུས་མ་དང་ཤར་མར་དབྱར། བྱང་སྒྲིང་རུབ་མ་དང་དབུས་མར་སྟོན།
 བྱང་སྒྲིང་ཤར་མ་དང་རུབ་སྒྲིང་རུབ་མར་དགུན་སྟོན། རུབ་སྒྲིང་དབུས་མ་དང་ཤར་མར་དགུན་
 སྟོན་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉི་མ་ཁྱིམ་གནས་རྒྱལ་ལོ་གནས་པའི་དུས་ལའང་སྐྱར་བར་བྱའོ། །
 དེ་བཞིན་དུ་དུས་བཞི་ཏུ་འགྱུར་རྒྱལ་ནི་ཉི་མ་ལུག་ན་གནས་པའི་ཆོ་ལྷོ་སྒྲིང་གསུམ་དུ་དབྱིད་
 དང་། ཤར་སྒྲིང་གསུམ་དུ་དབྱར་དང་། བྱང་སྒྲིང་གསུམ་དུ་སྟོན་དང་། རུབ་སྒྲིང་གསུམ་དུ་
 དགུན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉི་མ་སྐྱང་ཁྱིམ་ན་གནས་པའི་ཆོ་རུབ་སྒྲིང་ཤར་མ་དང་ལྷོ་སྒྲིང་རུབ་མ་
 དང་ལྷོ་སྒྲིང་དབུས་མ་གསུམ་ན་དབྱིད་དང་། དེ་ནས་གཡོན་སྒྲོར་གྱིས་རིམ་པ་བཞིན་སྒྲིང་
 གསུམ་ན་དབྱར་དང་། དེ་ནས་གསུམ་ན་སྟོན་དང་། དེ་ནས་གསུམ་ན་དགུན་ཏེ་དེ་བཞིན་དུ་
 ཉི་མ་ཁྱིམ་གནས་རྒྱལ་ལོ་གནས་པའི་དུས་ལའང་སྐྱར་བར་བྱའོ། །ཡང་ཉི་མ་ཁྱིམ་གཅིག་ལ་
 གནས་པའི་ཆོ་ས་དུམ་ཁུ་བཅུ་གཉིས་སུ་དབྱིད་འཕྲིང་སོགས་ར་བ་ཐ་རྒྱུད་མི་འདྲ་བ་བཅུ་
 གཉིས་སུ་འགྱུར་བ་སོགས་གོང་དུ་བཤད་ཅིན་པ་ལྟར་རོ།

འདིར་སྟོད་བཅུད་འཛིག་རྟེན་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། མངོན་པའི་སྡེ་སྟོད་
ལ་འགལ་བ་སྟོང་ཚུལ།

བཞི་པ་འདིར་སྟོད་བཅུད་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། མངོན་པའི་སྡེ་
སྟོད་འགལ་བ་སྟོང་བ་ལ་གསུམ། རྟོགས་པའི་གནས་དགོད་པ་དང་། དེ་ལ་རྟོགས་པ་རི་ལྟར་སྐྱེས་
པའི་ཚུལ་དང་། རྟོགས་པ་དེ་དག་སེལ་བྱེད་གྱི་འགྲེལ་པའི་དོན་བཤད་པའོ།།

དང་པོ་ནི། ཆོས་མངོན་པ་ལས་གསུངས་པའི་སྟོད་བཅུད་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་འདིར་བཤད་
པའི་སྟོད་བཅུད་གྱི་རྣམ་གཞག་ཆོས་མི་འདྲ་བ་ལས། འདིར་སྟོད་གྱི་རྣམ་གཞག་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་པར་
མདོ་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ལས། རྒྱུད་འགྲེལ་ཆེན་དང་བཅས་པ་ལས་བྱུང་ཚུལ་ནི་བརྗོད་ཐིག་པ་
ལྟར་ཡིན་ལ། མངོན་པ་སྐོག་ས་ལས་བྱུང་ཚུལ་ནི། མཛོད་ལས། དེ་ལ་སྟོད་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི། གནས་
པར་འདོད་པའི་འོག་དག་གི། རྒྱུད་གི་དགྱིལ་འཁོར་རྣམས་སུ་ནི། ས་ཡ་དྲུག་འབུམ་གྲངས་མེད་དོ། རྒྱ་
རྣམས་འབུམ་ཕྱག་བཅུ་གཅིག་དང་། རྟོང་ཕྱག་དག་ནི་ཉི་ཤུའོ། བྱིས་ནི་རྣམས་སུ་འབུམ་ཕྱག་
བརྒྱད། ལྷག་མ་དག་ནི་གསེར་དུ་འགྱུར། རྒྱ་དང་གསེར་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི། ཐད་ཀར་འབུམ་
ཕྱག་བཅུ་གཉིས་དང་། རྟོང་ཕྱག་གསུམ་དང་བརྒྱ་ཕྱག་ནི། བྱེད་དང་ལྷ་རྣམས་ཁོ་ནའོ།^༡ ཞེས་
སྐོག་ས་གསུངས་པ་ལྟར་གླིང་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་བྱེད་ཕྱག་བརྒྱའི་འོག་གཞིའི་རྒྱུད་གི་དགྱིལ་འཁོར་
གཅིག་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཡང་རྒྱ་ཁྱོན་གྱི་ཆད་དཔག་ཆད་གྲངས་མེད་དང་། དཔངས་གྱི་ཆད་དཔག་ཆད་
ས་ཡ་གཅིག་དང་དྲུག་འབུམ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱུད་གི་དགྱིལ་འཁོར་དེའི་སྟེང་ན་གླིང་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་འོག་
གཞི་རྒྱུད་དང་གསེར་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ཐ་དད་པ་རེ་རེ་དང་། དེ་དག་གི་ཆད་གྱུང་དཔངས་སུ་རྒྱ་ལ་དཔག་
ཆད་འབུམ་ཕྱག་བརྒྱད་དང་གསེར་ལ་འབུམ་ཕྱག་གསུམ་དང་རྟོང་ཕྱག་ཉི་ཤུ། རྒྱ་ཁྱོན་གྱི་ཆད་ལ་རྒྱ་
དང་གསེར་གཉིས་ཀའི་ཐད་ཀར་དཔག་ཆད་འབུམ་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་དང་རྟོང་ཕྱག་གསུམ་དང་
བྱེད་དང་ལྷ་བརྒྱ་ཡོད་ཅིང་རྒྱུམ་པོའི་ཁྱོན་ལ་དེ་སུམ་འགྱུར་དུ་ཡོད་པས་འོག་གཞི་རྣམས་གྱི་ཆད་
གིན་ཏུ་མི་འདྲ་བ་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་ཆགས་པའི་རི་གླིང་སྐོག་ས་མི་འདྲ་བ་ནི། ལྷན་པོ་རིག་ཆེན་

བཞིའི་རང་བཞིན། །ཕྱི་ནང་དུ་བརྒྱད་ཁྲི་དག །ཁུ་བོ་དེ་བཞིན་སྟེང་དུ་ཡང་། །དཔག་ཚད་
དག་ནི་བརྒྱད་ཁྲི་ལོ།^ལ །ཞེས་ལྷན་པོའི་དབྱིབས་གྲུ་བཞི་རྒྱ་རིན་པོ་ཆེ་བཞིའི་རང་བཞིན་ཉེ་གས་
དཔལ་ལྗོ་བླུ་ཅུ་བ་ཤེལ་དམར་པོ་བྱང་གསེར་ཡིན་ལ་དེ་དག་གི་ཁ་དོག་ཅན་ཡིན་པ་དང་། དེ་
ཡང་ཕྱི་ནང་དུ་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲི་ཅུ་བ་དང་། ལྷ་མཆོམས་ཡན་ལ་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲི་ཡོད་པར་
བཤད་ཅིང་། འདིར་ལྷན་པོའི་དབྱིབས་རྒྱུ་པོ། ཁ་དོག་གས་ནག་ལྗོ་དམར་བྱང་དཀར་ཅུ་བ་སེར་པོར་
བཤད་པ་དང་། དཔངས་ཚད་དཔག་ཚད་འབུམ་ཕྲག་གཅིག་པར་བཤད་པ་དང་།

ཡང་མཛོད་ལས། གཉའ་ཤིང་འཛོན། །གཤོལ་མདའ་འཛོན་དང་སེང་ལྷེང་ཅན། །ཞེས་
སོགས་དང་། དེ་དག་པར་བདུན་རོལ་མཆོ་ཡིན།^ལ །ཞེས་སོགས་གསེར་གྱི་རི་བདུན་དང་རོལ་མཆོ་
བདུན་བཤད་ནས་དེ་དག་གི་བར་ན་གླིང་མེད་པར་བཤད་ཅིང་། གསེར་རི་དང་རོལ་མཆོ་རྣམས་གྱི་
དབྱིབས་ཀྱང་གྲུ་བཞིར་བཤད་ལ། འདིར་རི་རེ་རེ་དང་མཆོ་རེ་རེའི་ནང་ན་གླིང་རེ་སྟེ་གླིང་བདུན་
དང་། །དེ་ཐམས་ཅད་གྱི་དབྱིབས་ཀྱང་རྒྱུ་པོར་བཤད་པ་དང་། ཡང་མཛོད་ལས། ལྷག་མ་ཕྱི་ཡི་
མཆོ་ཆེན་ཡིན། །འབུམ་ཕྲག་གསུམ་དང་སྟོང་ཕྲག་ནི། །ཉི་ཤུ་གཉིས་སོ་དེ་ལ་ནི། །འཛམ་སུའི་གླིང་
སྟེ་ངོས་གསུམ་ལ།^ལ །ཞེས་སོགས་གྱིས་མཐའ་ལྷགས་རི་ནག་པོས་བསྐོར་བའི་ནང་ན་ཕྱིའི་རྒྱ་མཆོ་
གནས་པའི་ནང་གི་ཕྱོགས་བཞི་མཆོམས་བརྒྱད་ན་གླིང་བཞི་གླིང་ཕྱན་བརྒྱད་རྒྱ་གཞོང་གང་གི་ནང་ན་
འབུམ་སུང་པོར་སྤངས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་གནས་པར་བཤད་ལ། འདིར་ནི་བསིལ་རི་དང་རྒྱའི་དགྱིལ་
འཁོར་གྱི་བར་ན་མཆོམས་གཅོད་བྱེད་གྱི་རྒྱ་སོགས་མེད་པར་སའི་དགྱིལ་འཁོར་རྒྱ་མ་པོར་འདབ་
ཆགས་པར་གནས་པ་ལ་ས་དུམ་སུ་བརྩུ་གཉིས་སམ་གླིང་བརྩུ་གཉིས་སུ་ཆ་འབྱེད་པ་ཡིན་པ་དང་།

ཡང་མཛོད་ལས། འདི་འོག་སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་ན། །མནར་མེད་པའོ་དེ་ཅམ་མོ། །དེ་ཡི་སྟེང་
ན་དཔལ་བ་བདུན།^ལ །ཞེས་དཔལ་བའི་མ་མཐའ་འཛམ་གླིང་འདི་ནས་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་
བཅའ་བ་ན་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཡང་ཆ་བའི་དཔལ་བ་དང་གང་བའི་དཔལ་བ་དང་ཉེ་འཁོར་གྱི་དཔལ་
བ་རྣམས་ལྟ་འཛམ་སུའི་གླིང་འདི་ཉིད་གྱི་འོག་ན་ཡོད་པར་བཤད་ཅིང་། དཔལ་བ་རྣམས་གྱི་ཆེའི་ཚད་
ཀྱང་། །ཡང་སོས་ལ་སོགས་དྲུག་རིམ་བཞིན། །འདོད་ལྷའི་ཆེ་དང་ཉིན་ཞག་མཉམ། །དེས་ན་དེ་

དག་ནམས་ཀྱི་ཚོ། །འདོད་པའི་ལྷ་དང་འབྲ་བ་ཡིན། །རབ་ཏུ་ཆོ་བྱེད་མནར་མེད་ནི། །བར་ཀྱི་
བསྐྱལ་བའོ།^{༡༥} །ཞེས་ཆ་དཔུལ་བ་ནམས་ཀྱི་ཆོ་ཚད་དེ་ལྷར་བྱ་བཤད་བ་དང་། ཡང་། ཏིལ་སྦྱང་
ནས་ནི་ལོ་བརྒྱ་ཞིང་། ཏིལ་གཅིག་སྦྱང་བས་ཟད་གྱུར་པ། །ཆུ་བྱར་ཅན་ཀྱི་ཆོ་ཡིན་ཏེ། །གཞན་
ཀྱི་ཆོ་ནི་ཉི་ཤུས་བསྒྱར།^{༡༦} །ཞེས་གང་དཔུལ་ཀྱི་ཆོ་ཚད་ཀྱང་དེ་ལྷར་བྱ་བཤད་དོ། །འདིར་ནི་དཔུལ་
བའི་མ་མཐའ་འཛམ་གྱིང་ཆེན་པོ་འདི་ནས་དབག་ཆད་འབྱུང་སྒྲག་གཉིས་ཀྱི་འོག་ན་ཡོད་བ་དང་། དེ་
ཡང་ཆོ་བའི་དཔུལ་བ་དང་གང་དཔུལ་ནམས་སའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཚུན་ཆད་ཀྱི་ལྷན་པོ་རི་གྱིང་མཚོ་དང་
བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འོག་ན་གནས་བ་དང་། དེ་བཞིན་བྱ་དཔུལ་བ་ནམས་ཀྱི་ཆོ་ཚད་ཀྱང་དཔུལ་
བའི་གནས་དང་པོ་བསྐྱལ་བ་ཆུང་བའི་ཆོ་ཚད་དང་། གཉིས་བ་དང་གསུམ་བ་བསྐྱལ་བ་བར་མའི་ཆོ་
དང་། བཞི་བ་དང་ལྷ་བ་བསྐྱལ་བ་མཚོག་གི་ཆོ་དང་། སྤྱག་བ་དང་བདུན་བ་བསྐྱལ་བ་ཆེན་པོའི་
ཆོ་དང་། དཔུལ་བ་བརྒྱད་བ་འཛིག་རྟེན་སྤྱད་པའི་ཆོ་ཅན་བྱ་བཤད་ཅིང་། དཔུལ་བའི་གངས་ཀྱང་
བརྒྱད་པོ་དེ་ལས་མ་བཤད་ལ། མཛོད་སོགས་ནས་དཔུལ་བའི་གངས་བཙོ་བརྒྱད་བྱ་བཤད་བ་སོགས་
ཆོས་མངོན་བ་དང་བྱས་འཁོར་གྱི་ཕྱི་སྒོ་དེ་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་རྣམ་གཞག་ནམས་དབྱིབས་དང་ཆད་དང་
གངས་ལ་སོགས་པ་མི་མཐུན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་བྱུང་བ་དང་། བརྒྱད་མའི་ལུས་ཀྱི་རྩ་དང་རྒྱུད་དང་རྒྱ་བ་
སོགས་ཀྱང་རྒྱད་གཞན་དང་མི་འབྲ་བ་སྟེ་དེ་དག་ནི་དོགས་པ་སྦྱེ་བའི་གནས་སོ། །

གཉིས་བ་དེ་ལ་དྲོགས་པ་རི་ལྷར་སྦྱེས་པའི་ཚུལ་ནི། རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་དང་
བོད་ཀྱི་འང་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་ ཆོས་མངོན་བ་དང་། རྒྱད་སྟེ་གཞན་དང་མི་མཐུན་པ་རྒྱ་མཚན་བྱ་
བྱས་ནས་བྱས་འཁོར་རྒྱད་རྣམ་དག་མ་ཡིན་ཞིང་། དེ་དག་གི་སྤྱད་པ་པོ་དང་འགྲེལ་བ་མཛོད་པ་པོ་
ནམས་ཀྱང་འཛམ་དབྱངས་དང་། སྤྱན་རས་གཟིགས་དང་། རོ་རྩེ་སྟོང་པོ་དང་། དུག་ན་རོ་རྩེ་སོགས་
མིན་ཞེས་སྒྲ་བར་བྱེད་དོ། །རི་ལྷར་བྱ་སྒྲ་བར་བྱེད་ན། མན་དག་སྟེ་མ་ལས། འོ་ན་བྱས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
དང་དེའི་རྩེས་སུ་འབྱངས་པའི་གཞུང་ནམས་སུ་ཐེག་པ་གསུམ་དང་འགལ་བའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་
མང་པོ་ནམས་བྱས་ཏེ། དེའི་གཞུང་བྱེད་པ་གསུམ་པ་དང་པདྨ་དཀར་པོ་དང་རོ་རྩེ་སྟོང་པོ་དང་ཕྱག་ན་

རྫོ་རྗེའི་མིང་ཅན་དེ་རྣམས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ནའོ།^{༡༠} །ཞེས་མང་དུ་
མཆིན་པ་རྣམས་སྒྲུབ། །ཞེས་བཤད་ཅིང་མང་དུ་མཆིན་པ་ནི་སྒོ་བ་དཔོན་གྱི་མིན་པར་གྲགས་
ལ། རྣམས་ཞེས་པའི་ཆོག་གིས་རྒྱ་གར་བ་གཞན་ཡང་ཡོད་པར་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྟར་འདོད་པའི་
པོད་ནི་བཙུམ་ལྷན་ཆེན་པོ་རིགས་རལ་བ་འདུས་པ་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་ཡིན་ནོ། །རྗེ་བཙུན་ཆེན་པོ་རེད་མདའ་བས་ནི། གྲུག་པོའི་ཤིང་ལ་སྒྲོང་བའི་རྩྭ་ལ་བཞིན་དུ། །ཞེས་
གསུངས་ནས། རྒྱུད་སྡེ་གཞན་རྣམས་དང་འགལ་བ་ལྟར་སྤང་བ་རྣམས་ལ་འགལ་བའི་ཐལ་འགྱུར་
དག་བརྗོད་པར་མཛད་དོ།^{༡༡}

ཡང་ཨ་རྩ་ལ་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་ནི། དུས་འཁོར་རྒྱུད་འགྲེལ་རྒྱུད་དང་འགྲེལ་བ་ཆད་
མར་གྱུར་བ་ཡིན་ཡང་སྟོད་བཙུན་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་སོགས་པ་རྒྱུད་སྡེ་གཞན་དང་རྣམ་གཞག་མི་མཐུན་
པ་རྣམས་བྱང་དོན་དུ་འཆད་དོ། །མན་སྟེ་ལས། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་བསྟན་པ་རྒྱུད་གཞན་དང་མི་འགལ་
བའི་དོན་གྱི་ཆ་འགའ་ཞིག་ནི་ཁོ་པོས་རང་གི་གཞུང་གི་ཕྱོགས་རྣམས་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཤིང་། གདུལ་བྱ་
འགའ་ཞིག་གི་བསམ་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པས་འགལ་བའང་ཁ་ཅིག་སྤངས་སོ། །དེ་བས་གཞན་ལ་ནི་
འགལ་བ་མ་སྤངས་ན་ཡང་འདི་རྣམས་ལ་ཉེས་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་བརྗོད་པས་
ཆོག་གོ།^{༡༢} །ཞེས་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་དོན་འདུས་པ་སོགས་དང་མི་འགལ་བ་རྣམས་སྒྲུ་རི་བཞིན་
པར་བཤད་ཅིང་། དོན་ལ་རྒྱུད་གཞན་དང་མི་འགལ་ཡང་གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་གི་བསམ་པོ་ལ་འགལ་
བ་ལྟར་སྤང་བ་ཁ་ཅིག་ལ་འགལ་སྟོང་ཡང་བྱས་ཏེ། དེ་ལས་གཞན་སྟོད་བཙུན་གྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པ་
སོགས་ལ་ནི་འགལ་བ་མ་སྤངས་ན་འདྲ་བྱང་དོན་དུ་འགྲེལ་བར་གོང་དུ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་བརྗོད་པས་
ཆོག་པར་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་བྱང་དོན་དུ་ནམ་ཞིག་གི་ཆོ་བཤད་སྟུང་ན། དེའི་གོང་གི་མན་སྟེ་ལས།
གང་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་ནམ་མཁའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལོགས་སུ་བཞོན་ནས་གསུངས་པ་དེ་ནི་ལྷ་སྟེགས་
པའི་ལྷ་བ་ལ་མཛོན་པར་ཞེན་པའི་ཉི་མའི་ཤིང་རྩ་ལ་སོགས་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ངེས་པའི་དོན་ལ་
གཞུག་པ་ལ་ལྷེམ་པར་དགོངས་པའི་བྱང་བའི་དོན་ཁོ་ན་སྟེ། ཡག་ལ་སོགས་པའི་འདོད་པའི་རྗེས་སུ་
འཇུག་པས་རི་རབ་ཀྱི་སྟངས་ཀྱི་མཚམས་སུ་ཁམས་གསུམ་པའི་སྟོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་བཞོད་པ་ལ་

སོགས་པ་བསྟན་པར་ རིན་མོ།^{༡༠༩} །ཞེས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་ནམ་མཁའ་ཁམས་ཀྱི་རྒྱུད་སྟོན་འདྲིན་
སོགས་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་ལས་ལོགས་སུ་བཏོན་ནས་གཞི་དུས་སུ་སྣ་ལག་ནས་རྒྱུ་བར་
གསུངས་པ་དྲུག་དོན་ཡིན་ཞིང་། འདིས་སྟོན་གྱི་ལྷ་མ་གཞག་བསྟན་པ་ཡང་དྲུག་དོན་དུ་མཆོན་ཅུས་པར་
དགོངས་ནས་རྒྱས་པར་བརྗོད་པས་ཆོག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

པོད་ཀྱི་བླ་མ་འགའ་ཞིག་དུས་འཁོར་ནས་བཤད་པ་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་པའི་དོན་དང་། མཛོན་པ་ནས་
བཤད་པ་ཐེག་པ་འདོག་མའི་བསམ་པ་དོད་པ་བསྟན་པས་དྲུག་དོན་ཡིན་པས་སྐྱེ་རི་བཞེན་པ་མིན་ནོ་ཞེས་
བཞེད་དོ། །དེ་དག་ལས་དུས་འཁོར་རྒྱུད་ཆད་མར་མི་འདོད་པ་དག་གིས་རྒྱུད་འགྲེལ་ལ་འགའ་པ་
བརྗོད་ཅིང་། ལྷ་མ་དག་མིན་པའི་རྒྱུ་བ་ཀྱི་དབང་དུ་བསྟན་པ་ལྷ་མས་ལ་ཉི་འགའ་སྟོང་དང་། རྒྱུ་བ་ཀྱི་ལ་
གཞི་དབང་གི་རིགས་པ་མཐའ་ཡས་པ་དབག་ཏུ་མེད་པ་དག་དང་། མཛོན་ནས་བཤད་པ་དང་འཛིག་
རྟེན་གྱི་ལྷ་མ་གཞག་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་མདོ་ནས་བཤད་ཚུལ་ལྷ་མས་ཉི་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་རྒྱ་
ཆར་འགྲེལ་པ་དེ་ཁོན་ཉིད་སྟངས་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། སྟོན་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ལྷ་མ་གཞག་དུས་
འཁོར་ནས་བཤད་པ་དང་མཛོན་པ་ནས་བཤད་པ་གཉིས་ཀ་སྐྱེ་རི་བཞེན་པ་ཡིན་པའི་འགའ་སྟོང་གི་
འགྲེལ་ཆོག་འདི་དག་གིས་གསལ་བར་སྟོན་པ་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་ཡིན་ནོ།།

འོན་ཀྱང་སོགས་གོང་དུ་བཤད་པའི་དུས་འཁོར་རྒྱུད་འགྲེལ་རྒྱུད་དང་འགྲེལ་བ་ལྷ་མ་དག་
མིན་ཞེས་སྐྱེ་བ་དེ་དག་ལ་ཆོས་སྟོང་བ་སོགས་སྟེན་ཏུ་འགྱུར་རམ་ཞེན། དེ་དག་ལ་ཆོས་སྟོང་བ་སོགས་
སྟེན་ཏུ་མི་འགྱུར་ཏེ། མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་མདོར་བསྟན་ལས། འདིར་གལ་ཏེ་འཛིག་རྟེན་པས་སྟོན་
པས་དཔུལ་བར་འགོ་བར་འགྱུར་ན་འོ་ན་དེའི་ཆོ་ལྷ་བ་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཕན་ཚུན་སྟོན་པར་བྱེད་དེ་ཕན་
ཚུན་སྟོན་པ་ལས་ལྷ་བ་པ་ཐམས་ཅད་དཔུལ་བར་འགོ་བར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་ཆད་མའི་
བསྟན་བཅོས་ལྷ་མས་དང་གྲུ་བ་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་འགའ་ཞིང་བརྟུ་ལ་ཞུགས་དང་ཚུལ་
ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་འགའ་ཞིག་གི་བསམ་པ་འབྱུང་
བར་འགྱུར་ཏེ།^{༡༡༠} ཞེས་དྲོགས་པ་བཀོད་ནས་དེའི་ལན་གསུངས་པ་ནི། དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། དེའི་

ཕྱིར་བཟོད་པར་བྱའོ། །འདིར་བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་བཟོད་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་ཚད་མའི་
བསྟན་བཅོས་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་བ་དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
ཡོངས་སུ་བརྟག་པར་སེམས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྟ་བུ་པོ་ལན་ཚུན་སྐྱེ་བུ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལ་སྐྱོན་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡོངས་སུ་བརྟག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་སེམས་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་པའི་སེམས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ལན་པ་བྱེད་པའི་
སེམས་ཀྱི་ཕྱིར་རོ།^{༡༠༩} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སློབ་དཔོན་ལུ་ཆེ་པ་དང་བཅོམ་ལྷན་རིགས་རལ་ལ་
སོགས་པ་དེ་རྣམས་པ་ལྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་ལན་པ་འབའ་ཞིག་ལ་དགོངས་ནས་གསུང་རབ་ཀྱི་
དོན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡོངས་སུ་བརྟག་པར་སེམས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱའོ།།

གསུམ་པ་རྒྱགས་པ་དེ་དག་སེལ་བྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པའི་དོན་བཤད་པ་ནི། དེ་ལ་བཤད་བྱའི་
འགྲེལ་པ་ནི། འདིར་འཛིག་རྟེན་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཞེས་པ་ནས། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཚད་དང་ལུས་ཀྱི་
ཚད་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དོན་དུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་
རྒྱད་འགྲེལ་ལས་གླིང་བཞི་པ་གཅིག་དུ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཚད་དཀྱིབས་བཤད་པ་མངོན་པ་ནས་ཀྱང་གླིང་
བཞི་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བྱས་པ་དང་འགལ་བ་སྤོང་བ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། རི་ལྟར་
བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཚད་འབུམ་སྟག་སྟུང་ལྟ་སོ་རྒྱག་ལྟག་པ་དང་། རི་ལྟར་
འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དབག་ཚད་འབུམ་སྟག་བཞིའི་ཚད་དུ་གསུངས།^{༡༡༠} འདིར་བཅོམ་ལྷན་འདས་
རྒྱན་གསུང་བ་པོ་ཡིན་ནམ་ཅི་ཞེས་པ་འགའ་ཞིག་འདོད་པར་གྱུར་ན། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་མཛོད་ལས།
རྒྱ་དང་གསེར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི། ཐང་ཀར་འབུམ་སྟག་བརྒྱ་གཉིས་དང་། རྫོང་སྟག་གསུམ་དང་
བརྒྱ་སྟག་ནི། བྱེད་དང་ལྷ་རྣམས་ཁོ་ནའོ།^{༡༡༡} །ཞེས་བཤད་པའི་གླིང་བཞི་པ་གཅིག་ཀྱི་འདི་ཉིད་ཀྱི་
འོག་གཞི་རྒྱ་དང་གསེར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཐང་ཀར་ཚད་དེ་སུམ་འབྲུ་ར་དུ་བྱས་པས་དབག་ཚད་
འབུམ་སྟག་སོ་རྒྱག་ལྟག་མ་བྱི་སུམ་བརྒྱ་ལྷ་བརྒྱ་འོང་བ་འདི་དང་། དབག་ཚད་འབུམ་སྟག་བཞི་པར་
བཤད་པ་འདི་གཉིས་ཀ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་གསུང་ཡིན་ན་བཅོམ་ལྷན་འདས་རྒྱན་གསུང་བ་པོར་

འགྱུར་རོ་སྒྲམ་པའི་དྲོགས་པ་བསྐྱར་བ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལྟར་འགྲེལ་ཆོག་འདི་རྣམས་ཀྱིས་གླིང་བཞི་
པ་གཅིག་ལུ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཚད་དབྱིབས་མི་འདྲ་བའི་བཤད་ཚུལ་གཉིས་འགལ་བ་སྔོང་བ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་བྱས་ཏེ་འགྲེལ་བའི་དོན་ཞིབ་པར་བཤད་ན་འདི་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་པར་སྟེ་དངོས་
པོའི་གནས་ཚུན་ལ་གླིང་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ལ་མངོན་པ་ནས་བཤད་པའམ་དུ་ས་
འཁོར་ནས་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་ཚད་དང་དབྱིབས་དེ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་གཞུགས་དུ་མེད་དེ། གླིང་
བཞི་པ་འདིའི་རྣམ་གཞག་འཆད་པའི་སྐབས་འདིར་འཛིག་རྟེན་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་མོས་པ་སྣ་ཚོགས་
པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་རིགས་སྣ་ཚོགས་པ་ལས། གླིང་བཞི་པ་འདིའི་ཚད་དབྱིབས་ཀྱི་ཆ་
ཤས་ཀྱང་སྣ་ཚོགས་པར་གྲུབ་ཅིང་། གྲུབ་པ་ལྟར་བསམ་པའི་དབང་གིས་ཏེ་རང་རང་གི་བསམ་པ་
དང་མཐུན་པར་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཚད་དང་དབྱིབས་བཙུག་ལྟར་འདས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་
རྣམས་ལ་སོ་སོར་གསུངས་ཤིང་། གསུངས་པ་ལྟར་རང་རང་གི་ལས་རིགས་དང་མཐུན་པར་རབ་
ཏུ་སྒྱར་བ་ཡིན་པས་སོ། །འོན་ཏེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་རིགས་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་པ་ལས་གླིང་
བཞི་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཚད་དབྱིབས་ཀྱི་ཆ་ཤས་མི་འདྲ་བར་ཇི་ལྟར་དུ་འགྱུར་སྒྲམ་ན། དེ་ལྟར་དུ་འགྱུར་
བ་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་བསོད་ནམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་གླིང་བཞི་པ་གཅིག་
ཉིད་ཀྱི་ཆ་ཤས་འགལ་ཞིག་སྟན་སྒྲམ་ཆོགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། སེམས་ཅན་སྟོན་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་
སྟོན་པའི་དབང་གིས་སྟན་སྒྲམ་ཆོགས་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།

གཤམ་ཏེ་སེམས་ཅན་འགལ་ཞིག་གི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་དང་། འགལ་ཞིག་གི་སྟོན་པའི་
ལས་ཀྱི་བདག་འབྲས་སྟོན་སྟན་སྒྲམ་ཆོགས་པ་དང་སྟན་སྒྲམ་ཆོགས་པ་མ་ཡིན་པ་སོ་སོར་འགྱུར་བ་
ཡོད་མོད། གླིང་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་གཅིག་ལུ་འདི་ཉིད་ལ་མངོན་པ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་ཀྱི་ཚད་
དབྱིབས་ཀྱི་ཆ་གཅིག་དང་དུ་ས་འཁོར་ནས་བཤད་པ་ལྟར་ཀྱི་ཚད་དབྱིབས་ཀྱི་ཆ་གཅིག་སྟེ་ཚད་
དབྱིབས་མི་འདྲ་བའི་ཆ་ཤས་གཉིས་གཉིས་སེམས་ཅན་གྱི་ལས་རིགས་མི་འདྲ་བའི་འབྲས་ལུ་ར་ཇི་
ལྟར་དུ་འགྱུར་ཞེན། དེ་ཉིད་དཔེའི་སྟོན་ནས་འཆད་པ་ནི། འདིར་སྟག་སྟུ་ལུ་པ་ཞེས་སོགས་ཏེ། འདིར་
ཚུ་དང་ཞེང་དང་དབངས་རྣམས་ལ་སྟུ་ལུ་ལུ་འཛད་དང་ལུན་པའི་སྟག་གང་དུ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་

བ་དག་བཙམ་པའམ་དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གནས་པའི་སྤྲུག་དེར་དག་བཙམ་པའམ་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་གིས་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པ་དེའི་མཐུ་དང་རྩ་འབྲུལ་གྱི་
སྟོབས་གྱིས་འཁོར་ལོས་སྦྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་དཔུང་གི་སྡེ་དང་བཅས་པ་འོང་ཞིང་རབ་ཏུ་འཇུག་སྟེ། དེའི་
ཆོ་སྤྲུག་དེ་སྤྲུག་གྱང་མ་བསྐྱེད་ཅིང་སྤྲུག་དེར་ཞུགས་པའི་འཁོར་ལོས་སྦྱར་རྒྱལ་སྡེ་དང་བཅས་པ་ཡང་
དྲོགས་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ཚད་མས་སྦྱབ་ལ། དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་འགའ་བ་ལྟར་སྤང་ཡང་དོན་ལ་མི་འགའ་
བ་ནི་དག་བཙམ་པའམ་དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་གི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་
གྱི་མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་ལས་བྱུང་བའོ།

དཔེ་དེ་ཉིད་རི་ལྷ་བ་དེ་བཞིན་དུ་གླིང་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཅིག་སྤྱི་ཉིད་གྱི་
ལྷན་པོ་ལྷ་སྤྲུག་གཅིག་ལ་ཡང་མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་ཚད་དབྱིབས་གྱི་ཆ་གཅིག་དང་དུས་འཁོར་ནས་
བཤད་པའི་ཚད་དབྱིབས་གྱི་ཆ་གཅིག་སྟེ་ཚད་དབྱིབས་མི་འབྲ་བའི་ཆ་གཉིས་གཉིས་ཀྱང་དོན་དམ་
པར་ཏེ་དངོས་པོའི་གནས་ཚད་ལ་ཚད་མས་གྲུབ་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། སྤྲུག་སྤྲུལ་པར་འཁོར་ལོས་སྦྱར་
རྒྱལ་སྡེ་དང་བཅས་པ་ཞུགས་པའི་ཆོ་འཁོར་ལོས་སྦྱར་རྒྱལ་སྡེ་དང་བཅས་པ་དྲོགས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་
སྤྲུག་ཆེ་བར་མ་སོང་བ་མི་འགའ་བ་འདི་དག་བཙམ་པའམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསོད་ནམས་དང་
ཡེ་ཤེས་གྱི་མཐུས་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་གླིང་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཅིག་སྤྱི་ཉིད་གྱི་ལྷན་
པོ་ལྷ་སྤྲུག་གཅིག་ལ་ཡང་མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་ཚད་དབྱིབས་གྱི་ཆ་གཅིག་གཅིག་དང་དུས་འཁོར་
ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཚད་དབྱིབས་གྱི་ཆ་གཅིག་སྟེ་གཉིས་འོང་བ་མི་འགའ་བ་འདི་ཡང་མངོན་
པ་དང་། འདུས་པ་སྤྲུག་རྒྱུད་གཞན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དང་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཆེད་དུ་བྱ་
བའི་གདུལ་བྱ་གཉིས་ཀྱི་ལས་རིགས་སོ་སོའི་མཐུས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །དག་བཙམ་པའམ་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་གི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་བཞིན་དུ་
སེམས་ཅན་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ལས་ཀྱི་མཐུའམ་ལུས་པ་ཡང་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མངོན་པ་
ཀླན་ལས་བརྟུས་ལས། བྱིའི་དངོས་པོ་སྤྲུ་ཆོགས་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ལས་བསམ་གྱིས་
མི་བྱབ་པོ། །ཁོར་སྤྱད་དང་། རྒྱགས་དང་། སྤྲན་དང་། མཚུད་དབྱེད་དང་ལྷན་པའི་ལས་བསམ་

གྱིས་མི་བྱུང་བའོ། རྣམ་འཁྱོར་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐུན་ལས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའོ། བྱུང་
ཆུང་སེམས་དཔལ་རྣམས་ཀྱི་དབང་གི་ལས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་སྟེ།^{༡༥} ཞེས་གསུངས་བས་སོ། །

འོ་ན་མངོན་པ་དང་དུས་འཁོར་ནས་བཤད་པའི་གླིང་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་གཉིས་ཀ་དངོས་
གནས་ལ་ཡོད་པར་འདྲ་ན། མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་ཆད་དབྱིབས་ཅན་དེ་ཉིད་དུས་འཁོར་འདིར་
ཡང་བསྟན་པས་ཆོག་མེད་འདིར་དེ་དང་མི་མཐུན་པ་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་ལྷག་པོ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན།
དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་འདིར་མངོན་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་གླིང་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཆད་
འབྲམ་ཕྱག་བཞི་པར་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། རི་ལྟར་བྱེ་རོལ་དེ་བཞིན་ལུས་^{༡༦} ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར་གླིང་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་དང་ཆོས་མཐུན་པར་
དགྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོམས་ནས་སྟུང་པར་བྱ་བའི་དོན་དང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཆད་དང་མཐུན་
པའི་ལུས་ཀྱི་ཆད་བསྟན་པའང་ལུས་ཀྱི་ཆད་དང་ཆོས་མཐུན་པར་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོམས་
ནས་ལུས་རྣམ་པར་སྟུང་བའི་དོན་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ལུས་ནི་དགྱིལ་འཁོར་ཞེས་བརྗོད་དོ།^{༡༧} ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།

རྒྱ་མཚན་དེ་ལྟར་ན་བྱེ་རོལ་ཏུ་འཛིག་རྟེན་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་ཡོད་པར་བཞག་པའི་ཆད་
གྱིས་ལྷན་པོའི་དབངས་དཔག་ཆད་འབྲམ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ལུས་ཀྱི་སྒྲལ་ཆོགས་ཀྱི་དབངས་བྱུ་གང་
སྟེ་སྤྱིའི་ཆད་དེས་ལུས་ལ་བྱུ་བཞིའོ། ལྷན་པོ་དཔག་ཆད་འབྲམ་གྱི་ཆད་གྱིས་གླིང་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་འདི་དཔག་ཆད་འབྲམ་ཕྱག་བཞི་ཡིན་པའོ། གཤམ་ཏེ་འདིར་གླིང་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་འདི་དཔག་
ཆད་འབྲམ་ཕྱག་བཞི་པར་བཤད་པ་ལས་རྣམ་པ་གཞན་མངོན་པ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་བཤད་ན། རི་ལྟར་
བྱེ་རོལ་དེ་བཞིན་ལུས་སུ་ཆོས་མཐུན་ཚུལ་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་ལྟར་དུ་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། མངོན་
པ་ནས་བཤད་པའི་ལྷན་པོ་ལ་དཔག་ཆད་འབྲམ་ཕྱག་གཅིག་མེད་པས་ལུས་ཀྱི་སྒྲལ་ཆོགས་བྱུ་གང་
དང་ཆོས་མི་མཐུན་པའི་བྱིར་རོ། རྒྱ་མཚན་དེ་ལྟར་ན་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་འདིར་གླིང་བཞི་པའི་འཛིག་
རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཆད་བཤད་པར་བྱ་བ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་དཔག་ཆད་འབྲམ་ཕྱག་བཞི་པར་བཤད་
པ་ནི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་འགྱུར་རོ། དེ་ལྟར་ཡིན་པ་འོན་ཀྱང་། བསྐྱེགས་བཅད་བདར་བས་གསེར་

བཞིན་དུ། །ལེགས་པར་བརྟགས་ལ་རལྟེས་བཀའ། །སྤང་བར་བྱ་ཡི་གྲུས་སྤྱིར་མིན།¹⁹⁹ །ཞེས་གསེར་
བཟང་པོ་བསྐྱེད་ནས་ན་དམར། བཅད་ན་དཀར། བདར་ན་སེར་བ་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བརྟགས་དགོས་པ་
བཞིན་དུ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གསུང་ལ་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བརྟགས་པ་ན་རྣམ་པར་དག་པར་མཐོང་
ནས་ལུང་ཚད་མར་སྤང་བར་བྱ་ཡི་གྲུས་པ་ཙམ་མམ་ཞེན་པ་ཙམ་གྱིས་ལེན་པ་མིན་པར་གསུངས་པ་
ལྟར་ཚད་མས་ལེགས་པར་དབྱེད་ཅིང་བརྟགས་ནས་སྤྱིར་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་འབྲུམ་
ཕྱག་བཞི་པའི་ཚད་ཅན་ཁོ་ནར་ངེས་པར་གཟིགས་ནས་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་འདིར་དཔག་ཚད་འབྲུམ་
ཕྱག་བཞི་པའི་ཚད་ཅན་དུ་བཙུགས་ལྟར་འདས་ཀྱིས་དམ་བཅས་ཤིང་གསུངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཁོང་དུ་
བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་སྤྱིར་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་འདི་ཉིད་ལ་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་རིགས་མི་འདྲ་
བ་སྣ་ཚོགས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ཚད་དང་དབྱིབས་མི་འདྲ་བའི་ཆ་ཤས་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །སྤྱིར་བཞི་པ་འདིའི་ཚད་དབྱིབས་དུས་འཁོར་ནས་བཤད་པའི་འདི་ཁོ་ན་ལྟར་མེད་པ་འོན་ཀྱང་
འདིར་དཔག་ཚད་འབྲུམ་ཕྱག་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བཤད་ཅིང་དམ་བཅས་པ་ནི་དགོས་པ་
ཁྱད་པར་ཅན་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་རྫོགས་པའི་རིམ་
པའི་ཡུལ་ལ་གཞུག་པའི་དོན་དུ་གསུངས་ཤིང་དམ་བཅས་པ་ཡིན་ནོ།

དེ་དག་གིས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་དཔག་ཚད་འབྲུམ་ཕྱག་བཞི་པ་སོགས་ཀྱི་སྤྱིར་བཞི་པའི་
འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བཤད་པའི་ཡོངས་གཙོ་དེ་དགོས་པ་བརྟན་ནས་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་པ་སྟོན་
པ་ནི། ཉི་མའི་ཤིང་རྩ་ལ་སོགས་པའི་འདོད་པ་ཚངས་པའི་ཡུལ་ས་གཅིག་ཏུ་འདི་ཉིད་དཔག་ཚད་བྱེ་
བའི་ཁྱོད་དང་ལྟན་པ་འགོག་པ་སྟེ། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་འདིར་གཟའ་ལྟེའི་འགོས་དང་སྐར་ཕྱིས་དང་
ཁྲིམ་གྱི་འཁོར་ལོའི་རྣམ་གཞག་དང་ལྟན་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཚད་རབ་དུ་བཀོད་པ་འདི་ལ་
སྤྱི་ནང་སྦྱོར་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པར་མ་ཟད་དགོས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། དགོས་པ་གང་གི་སྤྱིར་ན་
སྤྱིར་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཡུལ་འདི་ལ་ཚོས་མཛོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འདོད་པ་དང་རིག་བྱེད་ཀྱི་
གྲུབ་པའི་མཐའི་བསམ་པས་མི་མཐུན་པ་སྣ་ཚོགས་པ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལྟར་མི་མཐུན་པ་དེ་དག་ལས་
རིག་བྱེད་པའི་འདོད་པ་ཚངས་པའི་ཡུལ་ས་སྤྱིར་བཞི་པ་གཅིག་ཏུ་འདི་ནི་དཔག་ཚད་བྱེ་བའི་ཁྱོད་ནོ།

ཞེས་རྒྱུ་དེ་ལྟར་བརྒྱུ་བའི་དོན་དེ་ལ་ཉི་མའི་ཤིང་རྩ་ལ་སོགས་པ་མངོན་
 པར་ཞེན་པ་དེ་ལོག་ནས་ཡོངས་སུ་སློབ་པར་བྱ་བའི་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚད་པའི་ཡུལ་སའི་ཚད་དེ་རྣམ་
 པར་གཞིམ་པའི་དོན་ནམ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་གླིང་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་
 འབྲུམ་ཕྲག་བཞི་པའི་ཚད་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་འདི་ལ་སངས་རྒྱས་པའི་མཛོད་མཐོང་ནས་
 རྣམ་འཁོར་ནས་བཤད་པ་འདི་འབྲུལ་པར་གྱུར་ཏེ་སྣམ་དུ་མི་བྱ་སྟེ། གཟའ་ལཱའི་འགོས་དང་སྐར་
 ཅིས་དང་བྱིས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་འདི་ནས་རི་ལྟར་བཤད་པ་ལྟར་རི་
 མོས་མངོན་སུམ་དུ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ།

འོན་ཏེ་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གླིང་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདིའི་ཚད་མཛོད་
 ལས། རྒྱུད་གསེར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི། བཤད་ཀར་འབྲུམ་ཕྲག་བརྒྱུག་ཉིས་དང་།¹¹⁹ ཞེས་སོགས་
 གྱི་དོན་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་དཔག་ཚད་འབྲུམ་ཕྲག་སོ་དུ་ག་ལྟག་མ་དང་བཅས་པར་ཡང་
 གསུངས་ཤིང་། རི་ལྟར་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་གླིང་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་དཔག་ཚད་
 འབྲུམ་ཕྲག་བཞི་པའི་ཚད་དུ་ཡང་གསུངས་ན། འདིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྒྱུ་གསུང་བ་པོ་ཡིན་ནམ་
 ཅི་ཞེས་པ་འགའ་ཞིག་འདོད་པར་གྱུར་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མངོན་པའི་མདོ་དང་དུས་ཀྱི་འཁོར་
 ལོར་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་ཚད་དབྱིབས་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་གསུངས་ཀྱང་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྒྱུ་
 གསུང་བ་པོ་ཡིན་ཞེས་པ་དེའི་ཚིག་ལས་དང་འབྲས་སུའི་རྣམ་གཞག་ཁས་ལེན་པའི་མཁས་པ་རྣམས་
 ཀྱིས་ཁས་སྐྱེད་བར་མི་བྱ་སྟེ། སྐར་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་གླིང་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཅིག་ལ་
 འདི་ཉིད་ལའང་མངོན་པ་དང་། འདུས་པ་སོགས་ཀྱི་ཚད་དུ་བའི་གདུལ་བྱ་དང་། དུས་ཀྱི་འཁོར་
 ལོའི་ཚད་དུ་བའི་གདུལ་བྱ་སོ་སོའི་ལས་རིགས་མི་འདྲ་བའི་བདག་རྟེན་ལས་ཚད་དབྱིབས་མི་འདྲ་
 བའི་ཆ་ཤས་སོ་སོར་སྒྲུབ་ཞིང་། རི་ལྟར་སྒྲུབ་བ་དང་མཐུན་པར་སེམས་ཅན་གྱི་བསམ་པའི་དབང་གིས་
 ཉེ་བསམ་པ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་པས་སོ།

འོན་ཏེ་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་མཛོད་འདི་ཅི་ལ་བྱེད་སྟུང་ན། སྐུ་མ་སྐུ་མ་དག་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་
 གཉེན་གྱིས་མཛོད་བརྒྱུམས་པ་འགྲེལ་ཆེན་བརྒྱུམས་པ་ལས་ལོ་སུམ་བརྒྱ་ཅམ་གྱིས་བྱི་བས་དབྱིག་

གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་མཛོད་འདི་མིན་ཞིང་། འོ་ན་གང་ཡིན་སྟེ་མ་ན། མངོན་པ་སྟེ་བདུན་ལ་མཛོད་
 གྱི་བཤད་པ་ཡོད་པ་ལྟར་རམ། ཡང་ན་མངོན་པ་སྟེ་བདུན་གྱི་དོན་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་བྱེ་
 བཀ་བཤད་མཛོད་ཆེན་མོ་ལ་མཛོད་ཅེས་ཟེར་བས་དེ་ལ་བྱེད་དོ་གསུང་ནས་པར་། འགྲེལ་ཆེན་ལས་
 སངས་རྒྱས་པའི་མཛོད་མཐོང་ནས་ཞེས་མ་འོངས་པ་ལུང་བསྟན་པ་ལྟ་བུར་འདུག་པ་དང་། སློབ་དཔོན་
 དབྱིག་གཉེན་གྱི་མཛོད་འདི་བོད་ལ་སོགས་པ་ཀུན་ལ་བྱུང་ཆེ་བས་འཕགས་པ་སྐུན་རས་གཟིགས་
 དབང་ལྷུག་གིས་མ་འོངས་པ་ན་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛོད་པའི་མཛོད་ཅེས་པའི་བསྟན་
 བཅོས་འབྱུང་བ་ལ་དགོངས་པར་བྱས་ན་ལགས་སམ་སྟེ་མོ།།

འོ་ན་ཉི་མའི་གིང་རྟ་ལ་སོགས་པ་གླིང་བཞི་བའི་འཛིག་རྟེན་འདི་དཔག་ཚད་བྱེ་བའི་ཁྱོན་
 ཅན་དུ་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་དེ་ལྷོག་པ་འཕམ་གཞིམ་པའི་དོན་དུ་མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་འཛིག་རྟེན་
 གྱི་ཁམས་གྱི་ཚད་དབྱིབས་དེ་ཉིད་བསྟན་པས་ཆོག་མོད། དུས་གྱི་ལམ་ལོ་འོ་ཚད་དབྱིབས་སོགས་
 དེས་པར་ཚོད་ཅི་དགོས་སྟེ་མ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་ལོག་རྟོག་དེ་གཞིམ་པའི་དོན་དུ་གཟུང་དང་ཅིས་དང་ཁྱིམ་
 གྱི་ལམ་ལོ་དང་ལྷན་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདིའི་ཚད་དེས་པར་ཚོད་དགོས་ཏེ། གཟུང་ལྟའི་
 འགྲོས་དང་སྐར་ཅིས་དང་ཁྱིམ་གྱི་ལམ་ལོ་ལམ་ལོ་ལྟུང་དང་དེ་ལ་ཉི་ཟླ་སོགས་འོངས་སྟེ་ལྟུང་དུས་
 གྱི་ལམ་ལོ་དང་བསྟན་པ་ནས་ས་ཁྲིས་གཏན་ལ་བབ་པའི་ཆེ་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ནས་སྟེ་ཁྲི་
 བཞིན་པར་ཁས་སྒྲུང་དུ་རུང་བ་ལ་དེས་ཤེས་སྟེས་པ་ན་འཛིག་རྟེན་འདིའི་ཚད་དབྱིབས་བསྟན་པ་
 རྣམས་ལ་ཡང་དེས་ཤེས་སྟེས་ཏེ་སྟེ་མའི་ལོག་རྟོག་ལྷོག་པར་འགྱུར་གྱི་དེ་ལས་གཞན་དུ་མངོན་པ་ནས་
 བཤད་པ་ཅམ་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པ་དེ་ཅམ་གྱིས་ཉི་མའི་གིང་རྟ་ལ་སོགས་པའི་ལོག་
 རྟོག་དེ་ལྟ་བུ་ལྷོག་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་རྒྱུད་ལས། སེམས་ཅན་མོས་པ་སྟེ་ཆོགས་པ། རང་
 གཞན་གྱི་བྱུང་མཐའ་སྟེ་ཆོགས་པ་རིག་པ་པོ། བསྟན་པ་གཞན་དང་གཞན་གྱིས་བསྟན་པའི་སྟེ་ཆོགས་
 པའི་ལམ་ལ་རབ་ཏུ་གནས་པ། ཤེས་བྱ་སྟེ་ཆོགས་ཤེས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་ཁོངས་པ་ཅན་དེ་དག་ལ་རང་
 གཞན་གྱི་བྱུང་མཐའ་ལ་ཁྲི་སྟེ་རྒྱུབ་བྱེད་དང་གཞོད་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་དེས་ཤེས་སྟེ་དུས་པ་མ་
 བསྟན་པ་དེ་སྟེ་དུ་རྒྱལ་གྱིས་ཁོངས་པ་ཅན་དེ་དག་ཀུན་མཁྱེན་གྱི་ཡང་དབང་དུ་མི་འགྱུར་བ་སྟེ་

བ་སྟེ། གོང་དུ་རྒྱ་མཚན་བཤད་ཟིན་པ་དེའི་སྤྱིར་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཚད་དབྱིབས་བཙམ་
ལྟན་འདས་ཀྱི་གསུངས་བ་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ལས་རིགས་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་པ་བསགས་
པའི་ལས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་སེམས་ཅན་རང་རང་གི་སེམས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་
འཛིག་རྟེན་གྱི་ཚད་དབྱིབས་སོགས་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་རབ་ཏུ་སྒྲུབ་བ་དེ་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་རྒྱུ་
དང་མཐུན་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཚད་དབྱིབས་སོགས་གསུངས་པ་
ཡིན་གྱི། སེམས་ཅན་གྱི་སྒྲུབ་རྒྱུ་ལ་མ་ལྟོས་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་
པར་ཞེན་པའི་དབང་གིས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཚད་དང་དབྱིབས་ལ་སོགས་པ་གཟིགས་ནས་
གཉིས་སྒྲུབ་ལུལ་པའི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་སྒྲུབ་རྒྱུ་གྱི་ངོ་བོས་དངོས་པོའི་ཚད་གསུངས་པ་
ནི་འགའ་ཡང་མེད་དོ།

དེ་རྣམས་ཀྱིས་འགྲེལ་པའི་དོན་ཞིབ་པར་བཤད་ནས་མདོར་བསྡུ་ན་མངོན་པ་སོགས་ནས་
བཤད་པ་དང་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནས་བཤད་པའི་གླིང་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་འདིའི་ཚད་དབྱིབས་
སོགས་མི་མཐུན་པ་ལ་གཅིག་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཅིག་ཤོས་འགོག་པ་སོགས་བྱར་མི་རུང་སྟེ།
མངོན་པ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་དཔལ་གསར་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་རྒྱུར་གཞིའི་སྣོད་ཀྱི་
འཛིག་རྟེན་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་སྟོབ་དཔོན་གྱུ་བྱར་སོགས་ཀྱིས་བཤད་ལ། དེ་ལྟར་བཤད་པ་
ལྟར་གྱི་ཚད་དབྱིབས་ཅན་གྱི་སྣོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་མེད་ན་སྟོང་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ཡང་མི་འཐད་པར་
འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་དུས་འཁོར་ནས་བཤད་པའི་ཚད་དབྱིབས་ཅན་གྱི་སྣོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་མེད་
ན་ཡང་། རི་ལྟར་སྤྱི་རྩོལ་དེ་བཞིན་ལུས།^{༡༡༥} ཞེས་ལམ་གྱི་རྒྱུར་གཞིར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་
འགྱུར་རོ།

ལེའུ་གཉིས་པ། བླ་གི་ལེའུ་

ནང་སེམས་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ནང་སེམས་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སྐབས་འདིར་བཤད་པའི་
སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་འགྲུབ་པའི་རིམ་པ་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལྟར་གྲུབ་པའི་ལུས་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་
བཤད་པའོ།

སྐབས་འདིར་བཤད་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་འགྲུབ་པའི་རིམ་པ་བསྟན་པ།

དང་པོ་ལ་གསུམ། གང་གིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ལེན་པ་པོ་བར་དོའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་།
བར་དོ་འགགས་པའི་རྣམ་གཞག་ཁྱེད་ཀྱི་དབྱེ་སྟེ་ལུས་འགྲུབ་པའི་དང་། དེ་ལྟར་ཞུགས་པ་
ལས་མངལ་དུ་འཁོལ་ཆུང་སྟེ་གསལ་བཤད་པའོ།

དང་པོ་ནི་མཛོད་ལས། སྟོན་དུས་སྤྱིད་འབྱུང་ག་ཆུགས་ཅན། །ཞེས་དང་། རིགས་མཐུན་ལྟ་
མིག་དག་པས་མཐོང་། །ཞེས་དང་། དབང་པོ་ཀུན་ཚང་ཐོགས་མེད་ལྟོན་༩ །ཞེས་བར་དོའི་ལུས་རྒྱལ་
ཕྱ་རབ་ཆོགས་པའི་གཞུགས་དང་། དེའི་བྱད་དབྱིབས་སྟོགས་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་བཤད་ཅིང་།
མཛོད་པ་ཀུན་བརྟུས་ལས་ཀྱང་། གང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེའི་བྱད་གཞུགས་སོ་^༩ །ཞེས་བར་དོའི་བྱད་
གཞུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་བཤད་ལ། འགྲེལ་ཆེན་གྱི་མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་མདོར་བསྟུས་ལས། འཆི་བའི་
དུས་སྟེ་ལུས་འགྲུབ་ཀྱི་སྤྱི་སྟོན་དེ་ཉིད་ངེས་པར་འབྱུང་ངོ་། །སྤྱིར་ཡང་མི་ལས་ཀྱི་ལུས་བཞིན་དུ་
བག་ཆགས་ཀྱི་ལུས་སྟོང་པ་རྒྱུ་ལ་ཕྱ་རབ་ཀྱི་ཆོགས་སྤངས་པ་མ་འགགས་པ་སྟེ་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་
ལས་བྱུང་བའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ལུས་མ་འགགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱིར་ཡང་རྒྱུ་ལ་ཕྱ་རབ་ཆོགས་པའི་
བདག་ཉིད་ཀྱི་ལུས་འཛིན་ནོ། ^༩ །ཞེས་བར་དོའི་ལུས་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་ཀྱི་ཆོགས་སྤངས་པ་ཡིན་པར་
གསུངས་ཤིང་། མཁས་པ་ཀུན་ཀྱང་ཆེན་པོ་དག་གིས་ཀྱང་བར་དོའི་ལུས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་གཞུགས་

ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་རྒྱལ་ཞིན་ལ་མི་མཐུན་པར་གསུངས་པ་དེ་དག་ལྷགས་སོ་སོ་བར་བྱེད་
དམ། དུས་འཁོར་ནས་གསུངས་པ་འདི་ཉིད་སྟོན་དུས་ཀྱི་སྤྱི་དཔེ་ལུས་ལྟ་བུའི་རྒྱལ་ལྷ་རབ་མེད་པ་
ལ་དགོངས་ཞེས་འཆད་དམ་བརྟག་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་བར་དོ་འགགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཁུ་བྲག་གི་དབུས་སུ་འཇུག་པའི་རྒྱལ་བཤད་
པ་ལ་གཉིས། གང་འཇུག་པའི་འཇུག་པ་པོའི་རྣམ་ཤེས་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དེ་རི་ལྟར་འཇུག་པའི་
རྒྱལ་དངོས་སོ།

དང་བོ་ནི། བར་དོ་འགག་བཞིན་པའི་སེམས་ནི་གིན་ཏུ་སྤྱ་བའི་སེམས་འོད་གསལ་གྱི་
སེམས་ཡིན་ལ། སེམས་དེ་དང་མངལ་དུ་ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་མ་ཐག་པའི་སེམས་དེ་སྐད་ཅིག་སྤྱི་བྱེད་
བྱུང་བའི་སྟོན་སྐད་མངལ་དུ་ཞུགས་མ་ཐག་པའི་སེམས་དེ་ཡང་གིན་ཏུ་སྤྱ་བའི་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་
ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དེ་འདྲ་བའི་སེམས་དེ་ལྟན་ཅིག་སྒྱེས་པའི་བདེ་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་གནས་ལ།
སེམས་དེ་ལ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་བྱ་ཞིང་ལྟན་སྒྱེས་ཀྱི་སེམས་ཞེས་གྲུང་བྱ་སྟེ། བར་ལའི་བཙོ་ལྷ་
པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་རེ་ཞིག་མངལ་དུ་རྣམ་ཤེས་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ་བདེ་བ་དམ་
པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། ། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱི་འབྲོ་ལས། མ་དང་མ་དང་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
བདེ་བའི་གནས་སྐབས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། ། འོ་ན་འདིར་མངལ་དུ་
ཞུགས་མ་ཐག་པའི་སེམས་ལ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་བཤད་པ་འདི་དང་། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་
དུ་བཞེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་གཞིར་བཤད་པའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེན། དེ་ཡང་
སྤྱིར་མངལ་དུ་ཞུགས་མ་ཐག་པའི་སེམས་འདི་ལ་འདོད་པ་མི་འདྲ་བ་མང་སྟེ། མཛོན་པ་མཛོད་ལས།
སྤྱི་བའི་སྤྱི་བ་ཉོན་མོངས་ཅན། ། ཞེས་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་བཤད་ལ། མཛོན་པ་ཀུན་
ལས་བརྒྱལ་ལ་སོགས་པར་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་དུ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་སུ་
བཤད་ཅིང་། དེ་མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་དུ་འདོད་པ་དང་། དེ་ཡང་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཉིད་དང་
མཚུངས་ལྡན་དུ་འདོད་དེ། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སོགས་སྤྲུགས་སྤྱོད་པ་རྣམས་དགོངས་པ་མཐུན་པར།

སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་འཁོར་འདས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་བ་བར་དོ་གི་བའི་འོད་གསལ་དེ་ཉིད་དེ། དེ་ལ་ཀུན་གཞི་ཞེས་འགྲེལ་ཆེན་དུ་གསུངས་ཤིང་། འཆི་བའི་འོད་གསལ་ཡང་ཀུན་གཞི་ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྐྱབ་ལའི་བདུན་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་ཁམས་ཀྱི་ཚོགས་ལྟར་དུ་རྣམ་པར་ཉམས་ཏེ་དེ་ནས་སེམས་དེ་ལྟར་པའི་མཐའི་མེ་སྟེ་ཞེས་བ་ནམ་མཁའི་ཁམས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་གཟུགས་ཡུལ་དང་རྣམ་པར་བྲལ་བ་དབུས་ཀྱི་ས་ལ་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཞག་པར་བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

དེ་ལྟར་ན་རྒྱུད་འགྲེལ་འདིར་མངལ་དུ་ཉིང་མཚམས་སྒྱར་མ་ཐག་པའི་སེམས་དང་འཆི་བའི་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ལ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་སུ་གསུངས་ཀྱང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལས་དོན་གཞན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་དུ་བཞེད་བ་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་བ་ལྟར་གྱི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་བཤད་བ་ལྟར་གྱི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་ན། མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་དང་། ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཁོ་ན་དང་མཚུངས་ལྡན་དང་། དམིགས་རྣམ་མི་གསལ་བ་ཡིན་པས་བྱུང་བ་སོགས་ཀྱི་བྱུང་བར་གྱི་ཚོས་དུམ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་དགོས་ཤིང་། བར་དོ་འགགས་མ་ཐག་པའི་རྣམ་ཤེས་དང་འཆི་བའི་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ནི་དགེ་བའི་སེམས་སུ་འགྱུར་བ་ཡོད་ཅིང་། ཚོར་བ་ནི་བདེ་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་འབྱུང་བ་དང་། དམིགས་རྣམ་མི་སྟོང་སང་གི་ངང་ནས་ནམ་མཁའི་ཁམས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་གཟུགས་ཡུལ་དང་རྣམ་པར་བྲལ་བ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་དམིགས་རྣམ་གསལ་བ་ཡིན་པས་སོ། ། དེ་ལྟར་ན་སེམས་དེ་ཉིད་ལ་ཀུན་གཞི་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་འཁོར་འདས་ཀུན་འབྱུང་བའི་གཞི་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་ངོ་བོ་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ལེའུའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་རི་ལྟར་མངལ་འཛིན་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྟེན་དང་བཅས་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་ལུ་ ཞེས་བྱང་སེམས་དཀར་དམར་གྱི་རྟེན་དང་བཅས་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཁོ་ན་མངལ་འཛིན་པའི་རྣམ་ཤེས་སུ་གསལ་བར་གསུངས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་བར་དོ་འགགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཁྱེད་ཀྱི་དབུག་གི་དབུག་སུ་འཇུག་ཆུ་བཤད་པ་ནི་སྒྱིར་

སེམས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་གནས་ལ་མངལ་སྐྱེས། རྟོད་གཤེར་སྐྱེས། རྫོང་སྐྱེས། རྩུས་སྐྱེས་དང་བཞིར་ཤེས་པ་
ལས་རྩུས་སྐྱེས་ནི་མཛོད་ལས། དཔུལ་བརྒྱམས་དང་ལྟ་རྒྱམས་དང་། མིད་པ་བར་མ་རྩུས་ཏེ་སྐྱེ།^༡ ཞེས་
དཔུལ་བ་དང་ལྟ་དང་བར་དོ་ཡིན་ན་རྩུས་སྐྱེས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དང་། ཡི་དྲགས་མངལ་ནས་སྐྱེ་
བའང་ཡིན།^༡ ཞེས་ཡི་དྲགས་ལ་མངལ་སྐྱེས་དང་རྩུས་སྐྱེས་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་དང་། མི་དང་དྲུད་འགྲོ་
རྒྱུ་ལ་བཞི།^༡ ཞེས་མི་དང་དྲུད་འགྲོ་ལ་སྐྱེ་གནས་བཞི་ག་ཡོད་པར་བཤད་ཅིང་། དྲུད་འགྲོ་ལ་སྐྱེ་
གནས་བཞི་འཆད་པའི་ཆོ་ཁམས་ལའི་བཞི་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དྲུད་འགྲོ་སྐྱེ་གནས་རྒྱུ་ལ་བཞི་
དང་ཞེས་པ་ལ་རྫོང་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་མཁའ་ལྷིང་ལ་སོགས་པ་སྟེ་རྩུང་གི་སྐྱེ་གནས་སོ། མངལ་ནས་སྐྱེས་
པ་ནི་གྲང་པོའི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་མའི་སྐྱེ་གནས་སོ། རྟོད་གཤེར་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་མིན་ལུ་དང་
ཁྱེ་མ་ལེབ་དང་གོག་སྤྱར་ལ་སོགས་པ་སྟེ་ཆུའི་སྐྱེ་གནས་སོ། རྩུས་ཏེ་སྐྱེས་པ་ནི་ལྗོན་ཤིང་ལ་སོགས་པ་
སྟེ་སའི་སྐྱེ་གནས་སོ། རྟོན་པའི་དྲུ་རྩུས་ཏེ་སྐྱེས་པ་ཆེན་པོ་ནི་རྟོན་པའི་སྐྱེ་གནས་སོ།^༡ ཞེས་གསུངས་སོ། རྟོ་
ལ་ཁ་ཅིག་རྗེ་བཙུན་ཀུན་ར་མ་ཉི། བ་ཤེ། ལྗོན་ཤིང་ལ་སོགས་དྲུད་འགྲོའི་སྐྱེ་བར་སྤྱད། རྟོན་པའི་གཙུག་ལུ་བ་
ཡིག་ཁྱད་བཟང་ཡིན།^༡ ཞེས་དགག་པ་མཛད་ནའང་། རྟོན་པའི་ལྗོན་ཤིང་དང་ལྗོན་པོ་སོགས་དྲུད་འགྲོའི་
སྐྱེ་གནས་སུ་སྤྱད་པ་མིན་གྱི། འོན་ཏེ་ལྟར་ཡིན་སྟུང་ན། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དགོངས་པ་ནི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ཁམས་ལྡེའམ་དུ་ག་ཏུ་སྤྱར་ནས་འཆད་པ་ཡིན་ལ། སྐབས་འདིར་ཡང་སྐྱེ་གནས་བཞི་
ཁམས་ལྡེ་དང་སྤྱོད་པའི་ཆེད་དུ་རྩུས་སྐྱེས་ལ་རྩུས་སྐྱེས་ཅམ་པོ་བཅིག་དང་རྩུས་སྐྱེས་ཆེན་པོ་གཉིས་སུ་
བྱེད་ས། རྩུས་སྐྱེས་ཅམ་པོ་བཤེས་པའི་ཁམས་དང་སྤྱོད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་རྩུས་སྐྱེས་རྒྱམས་
ལ་རྩུས་སྐྱེས་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱས་ཏེ། རྟོ་ཞེས་པ་ནམ་མཁའི་ཁམས་དང་སྤྱོད་པའི་བྱིང་དུ་གཙོ་བོར་ས་
ལས་སྐྱེས་པའི་ལྗོན་ཤིང་ལ་སོགས་པ་ལ་རྩུས་སྐྱེས་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། ལྗོན་ཤིང་སོགས་དྲུད་
འགྲོའི་སྐྱེ་བར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། མི་ལ་སྐྱེ་གནས་བཞི་ཡོད་པའི་རྫོང་སྐྱེས་ནི་གནས་བརྟན་གྲགས་དང་
ཉེ་བའི་གྲགས་ལྟ་ལའོ། རྟོད་གཤེར་སྐྱེས་ནི་རྩུལ་པོ་སྐྱེ་བ་སྐྱེས་ལྟ་ལའོ། རྩུས་སྐྱེས་ནི་སྤྱོད་དཔོན་
འཕགས་པ་ལྟ་ལྟ་ལྟ་རྒྱུ་ཡིན་ནོ།

དེ་ལྟར་ན་སྐྱེ་གནས་ལ་ཡང་བཞི་དང་། བང་སེམས་ཅན་ལ་ཡང་རིགས་དྲུག་གམ་ལྟ་ལ་

སོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་། བླ་མ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ནང་གི་ལེལ་འདྲིར་གཙོ་བོར་ཆོ་དེ་ཉིད་ལ་མཆོག་གི་
དངོས་གྲུབ་འབྲུག་པའི་ཕྱིར་དུ་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་སྟོན་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཁམས་དྲུག་ལྟ་གི་མིའི་
ལུས་མངལ་སྦྱེས་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་དུ་གཏན་ལ་
འབེབས་ན། བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་ལམ་གྱི་སྦྱང་གཞི་དང་། རྫོགས་རིམ་གྱིས་
གང་ལ་གནད་དུ་བསྐྱེད་པའི་གཞི་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་བས་ན་མངལ་སྦྱེས་ཁམས་དྲུག་ལྟ་གི་མིའི་ལུས་འབྲུག་ཚུལ་སོགས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།
དེ་ཡང་པ་མ་གཉིས་སྟོན་མས་འཇུག་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཁྱུ་མག་གི་དཔུས་སུ་བར་དོ་འགགས་པའི་
ཡིད་གྱི་ནུམ་ཤེས་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ཀྱུན་གཞིའི་མིང་ཅན་དེ་ཞུགས་པའི་ཁྱུ་མག་
ནུམ་ཤེས་གསུམ་མའི་མངལ་དུ་འབྲེས་པ་ལས་སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་འབྲུག་པ་ཡིན་ལ། དེ་འདྲའི་ཁྱུ་མག་
ནུམ་ཤེས་གསུམ་འབྲེས་པའི་གོང་ཁྱུ་དེ་མའི་གསང་བའི་བསྐྱེད་པའི་ཁམས་ཀྱིས་འཛོལ་པར་བྱེད། ཚུའི་
ཁམས་ཀྱིས་སྦྱང་པར་བྱེད། མའི་ཁམས་ཀྱིས་སྦྱིན་པར་བྱེད། རྒྱུད་གི་ཁམས་ཀྱིས་འཕྲེལ་བར་བྱེད།
ནུམ་མཁའི་ཁམས་མངལ་གྱི་སྟོང་པའི་ཆ་དེས་འཕྲེལ་བའི་གོ་སྐབས་འབྱེད་པར་བྱེད་དོ། མངལ་གྱི་
ཁྱུ་མག་ནུམ་ཤེས་འབྲེས་པ་དེའི་ཁམས་ལྟ་ནུམ་མཁའ་གྱི་ཡང་སའི་ཁམས་ཀྱིས་ཕྱི་ཁོང་སྤྲ་བར་བྱེད། ཚུས་
གཤེར་བ་ཉིད་བྱེད། མེས་སྦྱིན་པར་བྱེད། མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་བར་འབྱུང་བའི་རྒྱུད་བཅུའི་ས་པོན་
དུ་བྱུར་པའི་ཁྱུ་མག་ནུམ་ཤེས་གསུམ་འབྲེས་པའི་རྒྱུད་གི་ཁམས་ཀྱིས་ཁྱུ་མག་ནུམ་ཤེས་གསུམ་འབྲེས་
པའི་ལུས་དེ་འཕྲེལ་བར་བྱེད། དེའི་ནུམ་མཁའི་ཁམས་དེས་ལུས་དེ་འཕྲེལ་བའི་གོ་སྐབས་འབྱེད་པར་
བྱེད་དོ། རྒྱུད་འདྲིར་འཕྲེལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུད་ལ་འདྲིའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། རབ་མཆོག་ནུམ་པ་
བཅུའི་རྒྱུད་ཐོག་ལ་སོགས་པ་དག་ནི་ས་པོན་འདྲིའི་ལུས་ལ་འཕྲེལ་བར་བྱེད་དོ།^{༡༥} ཞེས་གསུངས་པ་
ནི་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་གྱི་རྒྱུད་བཅུའི་ས་པོན་ལ་བྱེད་དགོས་ཏེ། རྒྱུད་འདྲིར་རྒྱུད་བཅུའི་རྟེན་གྱི་རྩ་
ཡང་གྲུབ་པ་མེད་ན་རྒྱུད་བཅུམ་གྲུབ་པ་ལྟ་ཅི་སྟོན་པས་སོ། ཡང་རྒྱུད་འདྲིའི་ནུམ་པ་བཅུའི་རྒྱུད་ཞེས་
པ་ནང་གི་ཕྱིའི་རྒྱུད་མའི་ལུས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བྱེད་གསུངས་པ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ས་པོན་རང་གི་ཁམས་
ཀྱི་བྱ་བ་གསུངས་པ་^{༡༦} ཞེས་ས་པོན་ཁྱུ་མག་རང་གི་རྒྱུད་ལ་བཤད་པ་དང་འགལ་ཡོད།

གསུམ་པ་དེ་ལྟར་ཞུགས་པ་ལས་མངལ་དུ་འཕེལ་ཚུལ་སོགས་བཤད་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་
 མངལ་བཟུང་བ་ནས་མཐར་འཁྲིལ་བའི་བར་ནི་ཁྲབ་འཇུག་གི་འཇུག་པ་བཅུ་དང་སྟུར་ནས་གསུངས་ཏེ།
 དེ་ཡང་ཁྲབ་འཇུག་གི་འཇུག་པ་བཅུ་ནི་ཉ་ལ་སོགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་ཡིན་ལ་དེ་རྣམས་ནི་རིམ་པ་
 བཞིན་དུས་ཀྱི་དབང་གིས་སྟོན་རིག་བྱེད་བཞི་རྒྱ་མཚོའི་ནང་དུ་བྱུང་བ་ཁྲབ་འཇུག་གིས་ཉ་རུ་སྟུང་ཏེ་
 བཏོན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རུས་སྒྲུལ་གྱི་གཞུགས་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་བཏོག་ནས་རྒྱུན་དུ་གནས་པ་དང་།
 བཤམ་མོད་ཀྱི་གཞུགས་ཀྱིས་ཚངས་པའི་འཛིག་རྟེན་མན་ཆད་མནན་པ་དང་། སྒྲུང་མི་ལ་སྟོན་མེད་གཏི་
 གཞུགས་ཀྱིས་ལྷ་མིན་གྱི་དབང་པོ་འགོ་སྟོབ་གསེར་ཅན་སྟོང་ལ་ནས་བསད་པ་དང་། མི་ལུ་བྱང་དུ་སྒྲུལ་
 བས་ལྷ་མིན་སྟོབས་ལྷན་གོམ་པ་གསུམ་གྱིས་བླང་ཞེས་བསྒྲུས་པ་དང་། རྩ་སྤྲུང་ལྷ་མིན་ལྷ་མིན་
 མར་སྒྲུལ་ཏེ་རྒྱལ་རིགས་སྤྱིད་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་བསད་ནས་རྒྱལ་སྤྱིད་མེད་པར་བྱས་པ་དང་། རྒྱལ་
 པོ་ཤིང་ཏེ་བཅུ་པའི་བྱ་རྩ་མ་ཁར་སྒྲུལ་ནས་རང་གི་རྒྱུང་མ་སྤྱིན་པོ་ལང་ཀ་མགྱིན་བཅུས་སྟོགས་
 པས་སྤྱི་ལྟ་ལུ་མཚུལ་སྟོགས་བཅོལ་ཏེ་སྤྱིན་པོ་བཏུལ་བ་དང་། བཤམ་པས་ཚོད་པའི་དུས་སུ་སེམས་
 ཅན་གྱི་དོན་བྱས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཤུག་ཐུབ་ཏུ་སྒྲུལ་ནས་སྟོན་རྒྱལ་རིགས་བསད་པའི་སྟོགས་པ་
 སྒྱུངས་པ་དང་། རིགས་ལྷན་བཤམ་ཟེའི་བྱ་གྱི་རྟེན་ཅོ་ཞེས་བྱ་བ་མ་འོངས་པ་ན་འཕྱུང་བས་སེམས་ཅན་
 མང་པོ་བཏུལ་བའི་མཐར་དུས་ལོག་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའོ།།

འཇུག་པ་ཐུ་མ་གཉིས་ལ་མཚོག་མི་འགྱུར་གྱི་མདོར་བསྟུན་ལས་འདི་ལྟར་དུ་བཤད་དེ།
 ཁྲབ་འཇུག་གསལ་མོར་ལྟའི་འཇུག་པ་དགུ་པ་སངས་རྒྱས་ནི་ཁྲབ་འཇུག་གིས་སངས་རྒྱས་ཤུག་ཐུབ་ཏུ་
 སྒྲུལ་ནས་དགོས་པ་སྟོན་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་སྟོགས་སུ་གནས་པ་མོར་ལྷས་གཡལ་དུ་མ་བསྟན་ཞིང་མ་བསད་
 པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དུས་སུ་དམངས་རིགས་ལ་སོགས་པར་གྱུར་བ་རྣམས་དཔུལ་བར་འགོ་བའི་དོན་དུ་
 བྱ་བ་གཡོ་ཐབས་ཀྱིས་མཚོད་སྟེན་གྱི་ཚོས་སུན་འབྱེན་པར་འགྱུར་བས་ན་རྒྱས་པའི་ཚིག་གླུར་ཏེ་དང་
 སྒྲུའི་ཚིག་དང་རིག་བྱེད་གྱི་ཚིག་རྣམས་སུན་འབྱེན་པར་འགྱུར་རོ།^{༡༦} །དེ་རྣམས་སུན་འབྱུང་སྟེ་དེ་ནས་
 དམངས་རིགས་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་ལ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཚོས་སྟོན་པར་འགྱུར་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ་སྤྱིན་
 པའི་ས་འོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་དང་ཞེས་པ་ནས། མི་དགེ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་རྣམས་མི་བྱའོ་ཞེས་པའི་

པར་མ་རྩ་ཕྱིན་པ་བཅུ་དང་། ཚད་མེད་བཞི་དང་། མི་དགོ་བ་བཅུ་སྔོང་པ་སོགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་
 ཚེས་ཀྱི་ཚུལ་གྲངས་འདི་ཚུལ་པར་ཉིད་ཀྱིས་དམངས་རིགས་ལ་སོགས་པ་ཚུལ་པ་མཁས་
 སད་པར་བྱས་ནས་སྐྱེལ་ཏེ་གོས་དུར་སྒྲིག་འཛིན་པའི་དགོ་སྔོང་ཚུལ་སུ་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་
 ལྟར་གྱུར་པའི་དམངས་རིགས་ལ་སོགས་པ་ཐོན་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་གནས་པ་ནོར་ལྷ་བྱུང་འཇུག་
 གིས་གཡུལ་དུ་མ་སྒྲིན་ཞིང་མ་བསད་པ་དེ་ཚུལ་ཀྱིས་བཤམ་ཟེ་ཚུལ་སུན་འབྱེན་པ་བྱས་ནས་དམངས་
 རིགས་སོགས་དེ་ཚུལ་དཔུལ་བར་འགོ་བ་ན་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེས་ན་བྱུང་འཇུག་གིས་སངས་
 རྒྱས་སུ་སྐྱུལ་པའི་དུས་སུ་དམངས་རིགས་ལ་སོགས་པར་གྱུར་པ་ཐོན་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་ཕྱོགས་ན་གནས་
 པ་དེ་ཚུལ་དཔུལ་བར་འགོ་བའི་དོན་དུ་བྱུང་འཇུག་གིས་སངས་རྒྱས་སུ་སྐྱུལ་པའི་གཡོ་སྐྱེ་འདི་བྱས་
 པ་ཡིན་ནོ། །འཇུག་པ་བཅུ་པ་རིགས་ལྡན་ནི་གཤམ་ལྷ་ལའི་ཡུལ་དུ་ནོར་ལྷ་བྱུང་འཇུག་བཤམ་ཟེའི་སུ་
 གགས་པར་གྱུར་ནས་དོའི་རྟ་ལ་ཞོན་ཏེ་ཀླ་ཤའི་རང་བཞིན་གྱི་མདུང་ཚུལ་ཀྱིས་སྐྱོ་ཐམས་ཅད་
 བསད་ནས་གསེར་མང་པོའི་མེ་དྲིའི་མཚོད་སྒྲིན་བྱས་ཏེ། སྐར་ཡང་ས་གཞི་བཤམ་ཟེའི་རང་བཞིན་དུ་
 བྱེད་པར་འགྱུར་རོ།^{༡༧} །ཞེས་གསུངས་ཤིང་།

འཇུག་པ་ཕྱི་མ་འགྲེལ་ཆེན་དུ་བཀོད་པ་འདི་གཉིས་ནི་ཐོན་གྱི་རིག་བྱེད་ཀླག་པ་ལ་མེད་
 པར་གསུངས་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་མི་འཐད་པའི་ཚིག་དུ་མ་ཚུལ་ནི་གདུག་པའི་བཤམ་ཟེ་
 ཚུལ་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་བྱུང་བའི་དུས་སུ་བཀོད་པ་ལྟེ་ཐོན་གྱི་རིག་བྱེད་ཀླག་པ་ལ་མེད་དོ།^{༡༨} །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་བྱུང་འཇུག་གི་འཇུག་པ་བཅུ་ནི་རི་རྒྱན་དུ། ཉ་དང་རུས་སྐལ་ཐག་
 པ་དང་། མི་ཡི་སང་གི་མིའུ་བྱང་དང་། རྩ་མ་གཉིས་དང་ནག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྟེ་ཙ་དང་
 བཅུ་^{༡༩} །ཞེས་འབྱུང་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་བྱུང་འཇུག་གི་འཇུག་པ་བཅུ་བཤད་པ་ནི་ནང་ལའི་
 འདི་ཉིད་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་ཕྱི་རྩ་ཉ་ལ་སོགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཚངས་པའི་དྲང་སྔོང་
 གདུག་པ་ཚུལ་ཀྱིས་བྱས་པ་ཚུལ་པ་བསྐྱེད་དུ་བཀོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དཔུལ་བ་འཐོབ་པའི་
 རྒྱལ་ཉི་འཆད་པར་འགྱུར་བ་མཚོགས་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་བྱུང་བ་ལས་རྒྱས་པར་བརྟེན་པར་བྱའོ།^{༢༠} །ཞེས་
 བྱུང་འཇུག་གི་འཇུག་པ་བཅུའི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་མ་ཐག་པ་ཚུལ་རྒྱུན་ཆོག་དུ་གསུངས་སོ། །

བདུན་པ་ལ་མངལ་ན་གནས་པ་དེས་སྟོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་བྱེད་པར་ཡང་གསུངས་ཏེ། འདིའི་ཐད་གྱི་
འབྲེལ་ཆེན་ལས། མངོན་པར་ཤེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྟོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་བྱེད་པར་ཡང་འགྱུར་ཏེ་
རང་གི་སེམས་ཀྱི་བག་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་ཅིང་སྲིད་པའི་སྟུག་བསྐལ་ལ་སྟོན་པར་བྱེད་ལ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ལ་བསྐྱགས་པར་བྱེད་དོ།^{༡༧} །ཞེས་གསུངས་སོ།།

འོ་ན་འདི་ལྟར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཅི། རུས་པ་སྐྱམ་བརྒྱུ་བྱུ་ཅི་ལྟར་ཞེན། རུས་
པ་སྐྱམ་བརྒྱུ་བྱུ་ནི། འབྲེལ་བཤད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པར་དགའ་བོ་མངལ་གནས་ཀྱི་མདོ་
བྲངས་པ་ལས། མགོ་ཐོད་རུས་པ་དགུ་འདུས་ཤིང་། །འགྲམ་པའི་རུས་པ་གཉིས་འབྲེལ་ཏེ། །སོ་ནི་
སྐྱམ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་ལྟོ། །དེ་ཡི་ཙུ་བའང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཙུ་གཉིད་པའི་རུས་པ་དང་། །རྒྱ་དང་སྐྱ་
ཡི་རུས་པ་དང་། །བྲང་དང་མིད་པའི་རུས་པ་ནི། །བསྐྱམ་ན་རུས་པ་ཉི་ཤུ་ཡོད། །མིག་ལ་རུས་པ་བཞི་
ཡོད་དེ། །ཐུག་པ་བྱིན་པ་ཟུང་གཉིས་ཡོད། །ལག་པ་གཉིས་དང་སོར་སོ་རྣམས། །བསྐྱམ་ན་རུས་པ་
ལྔ་བརྒྱ་ཡོད། །ཉུག་རྒྱ་བ་རུས་པ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། །སྐལ་ཆོགས་ལ་ནི་སྐྱམ་ཅུ་གཉིས། །འདི་དག་ཀྱུན་
ལ་ཙུ་ཡོད་པས། །འདི་ཡི་གྲངས་ནི་ཆ་བཞིར་འགྱུར། །ཅིབས་ལོགས་གཡས་པའི་རུས་པ་ནི། །པན་
ཚུན་འབྲེལ་བ་བརྒྱ་གསུམ་ཡོད། །ཅིབས་ལོགས་གཡོན་འབྲེལ་སྟེ་བ་ཡི། །རུས་པ་དག་ནི་བརྒྱ་
གསུམ་ཡོད། །རུས་པའི་ལུ་གྲུ་རྒྱུད་འདི་དག་ །གསུམ་གསུམ་དག་ནི་པན་ཚུན་འབྲེལ། །གཉིས་
གཉིས་དག་ནི་ཆོགས་ལྟན་ཏེ། །ཉུག་མ་གཞན་ནི་འབྲེལ་བ་མེད། །གཡས་གཡོན་བརྒྱ་ནི་གཉིས་
པོ་ལ། །བསྐྱམ་ན་རུས་པ་ལྔ་བརྒྱ་ཡོད། །ལུས་ནང་འབྲེལ་བའི་རུས་པ་ནི། །བསྐྱམས་ན་སྐྱམ་བརྒྱ་
བྱུ་ཙུ་ཡོད།^{༡༨} །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

མངོན་པར་ཤེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྟོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་^{༡༩} །ཞེས་སོགས་ཀྱི་
དགོངས་པ་ནི་འཆད་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་འཆད་ཚུལ་ཐ་དད་པར་གྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་མཁས་གྲུབ་ཁ་ཅིག་
དཔལ་ལྷན་སྒྲུབ་དམ་པ། ནི་འདི་ལྟར་བྱ་འཆད་དོ། །ནམ་མཁའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་མཁན་པོ་དཔལ་
བརྟེན་གས་ཀྱིས་མདོ་བརྒྱུས་སུ་བྲངས་པ་ལས། །ཞག་བདུན་པ་སྐྱམ་ཅུ་པ་ལ་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་དང་།
ཐུག་དང་། བགས་པ་དང་། བ་སྐྱའི་ལུ་ག་ཀྱུན་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནས་མའི་སྟོན་ཐུག་དང་དྲི་

མི་ཞིམ་པའི་ནང་ན་གནས་སོ། །ཀ་ང་མའི་ལྷོ་ན་གནས་པ་ན་ཆོར་བས་སྒྲ་མ་དྲན་ནས་མཆོག་ཏུ་སྒྲིབ་པར་
འགྱུར་ཏེ། བདག་མའི་ལྷོ་འདྲི་ནས་ནས་འབྱུང་ཞིག་གྱུ། བྱིས་མའི་མངལ་དུ་སྒྲིབ་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་
བུའི་དགེ་བ་དག་ལ་བརྩོན་འགྲུས་དང་པ་འོལ་གཞོན་པ་བརྟན་པོར་བྱའོ་སྒྲུམ་པ་ལས། བཅས་པ་དང་
མའི་ལུས་ཀྱིས་གཟིར་བ་དང་། མའི་རེག་པ་དང་། ལག་པའི་རེག་པ་དང་། དྲི་མ་བཟུ་བའི་སྒྲུག་བསྐལ་
ལུས་དང་སེམས་ལ་མཆོག་ཏུ་གནས་པ་དག་གིས་ཆོར་བས་སྒྲ་མ་འི་པ་བརྟེན་དེ།⁹⁵ ཞེས་གསུངས་པ་
དངས་ནས། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལྟ་བུའི་མངལ་གྱི་དུས་སྐབས་འོན་ཤེས་འབྱུང་བ་ཡིན་ཞེས་གསུང་ངོ་།⁹⁶

བྱ་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ནི། མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་སྐབས་སྐབས་ཅད་དབུ་མར་
དབྱུག་པའི་ནམ་པ་ལྟར་འབྱུང་འཇུག་མི་བྱེད་པར་གནས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྟོན་གྱི་གནས་དྲན་
པ་སོགས་མངོན་ཤེས་ཆ་འདྲ་ཅམ་འབྱུང་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ།⁹⁷ ཞེས་གསུང་ངོ་། །ཡང་
མཁས་པ་ ཆོས་རྒྱ་རྩལ་པ།⁹⁸ །ཁ་ཅིག་ནི་མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་དེ་ལྟ་བུའི་ཆེ་དེ་ལྟར་འོར་
ཡང་མི་ལམ་དང་འདྲ་བས་ལས་སོག་པས་མ་ཁྱུང་ཅེས་གསུང་ངོ་། །ནམ་བཤད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
སྒྲིང་བར་བྱེད་པ་ལས། སྟོན་མ་ནམས་མངལ་དུ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་དང་སྒྲུར་ཁོར་། འདྲི་དག་ནི་སྟོན་གྱི་རྒྱ་
ཁྱེད་པར་ཅན་སྟོན་དུ་སོར་བས་མངོན་ཤེས་སོགས་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་དེ་དག་ཆོར་བས་སྒྲ་མ་འི་
རྒྱའི་སྟོབས་ཀྱི་མངོན་དུ་འགྱུར་བའི་མངལ་གྱི་ཆོས་བྱེད་པ་ལ་སྒྲིབ་དགོས་པ་འདྲའོ་ཞེས་རྗེ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གསུང་ངོ་། །དེ་ཡང་གང་ཟག་ཁྱེད་པར་ཅན་དེ་འདྲ་ཡིན་ཡང་ལྷ་བ་དབྱུག་གི་
བར་དུ་མངལ་དུ་བརྒྱལ་བ་དང་འདྲ་བར་དྲན་པ་མི་འབྱུང་ལ་འཆོམས་དེ་ན་འདྲི་ལྟར་དྲན་པར་འགྱུར་
ངོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་དུ་དེ་ལྟར་སྒྲོས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ་⁹⁹ ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཞན་ཡང་ལྷ་བ་བདུན་རྫོགས་པར་གྱུར་པ་ན་སྒྲིབ་མ་དང་སྒྲིབ་དང་། མིག་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིབ་
མཆོད་སྒྲིབ་ལྷ་བ་ལྟར་སྒྲིབ་པའི་འགོ་བཙུམས་པ་ནམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གྱུར་ངོ་། །དེ་ཡང་
མངལ་དུ་ཞུགས་པ་ནས་བཙུམས་ཏེ་ལྷ་བ་གཅིག་གི་བར་ལ་རྩ་རྩུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་ཡིན་པ་ལ་ལྷ་བ་
གཉིས་པའི་ཐོག་མ་ནས་བརྒྱུད་སྟེ་ལྷ་བ་བརྒྱུད་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་ཞག་རེ་ལ་རྩ་ཉིས་བརྒྱུད་གཉིས་བརྒྱུད་སྟེ་
བས་མངལ་ཆགས་པ་ནས་ལྷ་བ་བརྒྱུད་གསུམ་དང་། རྩ་ཐོག་མར་ཆགས་པ་ནས་ལྷ་བ་བརྒྱུད་གཉིས་ཀྱི་

བར་ལ་ཙུ་བདུན་ཁྲི་ཉིས་ཉེར་ཉེ་གསུམ་པར་འབྱུང་རོ། །དེ་ཡང་དངོས་བསྟན་ལ་ཞག་གསུམ་གང་ཡིན་
གྱི་རྣམ་དབྱེ་མི་གསལ་བར་དེ་ཙམ་ཞིག་གསུངས་ཀྱང་འདིའི་ཞག་ཉིན་ཞག་ལ་བྱེད་ན་ལྷ་བ་ཡང་ཉིན་
ཞག་སུམ་བཅུ་ལ་ལྷ་བར་བྱས་པའམ། ལྷ་བ་ཆོས་ལྷ་བ་བྱེད་ན་ཞག་ཀྱང་ཆོས་ཞག་ལ་བྱེད་དགོས་ཏེ།
བཅུ་གཉིས་སུམ་ཙུ་བ་བསྐྱར་བ་དེ་ཉིས་བསྐྱར་བསྐྱར་བས་བདུན་ཁྲི་ཉིས་ཉེར་ཉེ་བས་སོ། །སྒྲིམ་ཆེད་
རྣམས་གྲུ་བ་བ་དེ་ནས་ལྷ་བ་བསྐྱར་བ་ལ་རུས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་རྒྱང་ཆགས་པར་འབྱུང་ཞིང་། རོ་
འཛིན་རུས་ཀྱི་རོ་འཛིན་ལྗེའི་དབང་པོ་བསྐྱེད་པའི་སྤྱད་དུ་མར་ཆགས་ཟིན་པའི་མིག་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིམ་
ཆེད་རྣམས་རྣམ་པར་འབྱུང་རོ། །དེ་ནས་རོ་འཛིན་ལྗེའི་དབང་པོ་རོ་འཛིན་རུས་སུ་སྒྲིས་པའི་དུས་དེ་
ནས་གཅི་བ་དང་བཤང་བ་རྣམས་ཀྱང་ལྷ་བ་བསྐྱར་བ་དེ་ལ་འབྱུང་བར་འབྱུང་རོ། །

དེ་ནས་མའེ་མངལ་ནས་འབྱུང་བཞི། འགའ་ཞིག་ལྷ་བ་དགྲུ་ཚོགས་མ་ཐག་འབྱུང་བ་དང་།
ལ་ལ་བཅུ་པ་ལ་འབྱུང་བ་དང་། ཁ་ཅིག་བཅུ་གཅིག་པ་ལ་འབྱུང་བ་དང་། གཞན་དག་བཅུ་གཉིས་པ་
ལ་འབྱུང་བ་སོགས་ཡོད་པའི་ལྷ་བ་ལྷ་བ་ནས་མངལ་ནས་འབྱུང་བའི་བར་ཡག་གི་གནས་སྐབས་དང་
སྐྱེར་བཞི་ཡག་མི་གཙང་བ་བཤང་བ་སོགས་ཀྱི་འཆོ་བ་བཞིན་དུ་མངལ་ན་གནས་པ་དེ་ཡང་མའེ་
བཟང་བདུད་གི་དྲངས་མའི་མི་གཙང་བ་ཙམ་གྱིས་འཆོ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །མའེ་མངལ་ནས་
སྐྱེར་འབྱུང་བཞི་མའེ་མེད་གའི་གནས་སྐབས་དང་སྐྱེར་བ་ཉེ། ལྷ་བ་འཇུག་རོ་སྟོད་མེད་གའི་ལ་རོ་སྤྱད་
མའེ་རྣམ་པའི་གནས་སྐབས་སུ་གྱུར་བ་དེས་འགྲོ་སྒྲོལ་གསེར་ཅན་ཉོད་ལྷ་བ་ནས་བསང་བ་དང་འདྲ་
བར་མངལ་ན་གནས་པ་དེ་བཙང་བའི་ཆོ་མའི་སྒྲིམ་གནས་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་སྐྱེར་མའེ་མེད་གའི་
ཞེས་བྱའོ། །མངལ་ནས་བཙང་ནས་སོ་མ་སྒྲིས་བར་ནི་མི་འཕྲུང་གི་དབྱིབས་ཅན་དུ་ཡོད་པས་མི་འཕྲུང་
གི་གནས་སྐབས་དང་སྐྱེར་རོ། །དེ་ཡང་མངལ་དུ་ཆགས་པ་ནས་ལྷ་བ་བཅུ་གསུམ་ཚོགས་པ་ན་ཙུ་
རྣམས་ཀྱི་འཕེལ་བ་ཚོགས་གིར་ལྷ་བ་བཅུ་བཞི་པའི་ཐོག་མ་ནས་ཁམས་དཀར་དམར་འཕེལ་
བའི་འགོ་རྩོམ་ལ་ཙུ་བདུན་ཁྲི་ཉིས་ཉེར་གི་ནང་ནས་གཉིས་གཉིས་རེ་ཞག་རེ་ལ་ཆད་པའི་འགོ་
ཡང་རྩོམ་སོ། །

དེ་ཡང་བྱད་མེད་རྣམས་ཀྱི་རྒྱལ་འབྱུང་བའི་དུས་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཁམས་དམར་པོ་

རྒྱལ་འཕེལ་ཞིང་། ལོ་བཅུ་གཉིས་རྫོགས་པའི་འཚམས་ནས་འཕེལ་བ་གཏོང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་
 པ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱབ་འབྱུང་པའི་དུས་ལོ་བཅུ་དྲུག་གི་བར་དུ་ཁམས་དཀར་པོ་ཁྱབ་འཕེལ་ཞིང་འཚམས་དེ་
 བས་ཁྱབ་པ་འཕེལ་བ་གཏོང་ཞིང་འཆད་དོ། །མངལ་ནས་བཙས་པའི་རྗེས་སུ་སོ་སྐྱེས་པ་ནས་ལོ་བརྒྱད་
 ཀྱི་མཐར་སོ་ལྷུང་སྟེ་བརྗེ་བའི་བར་ནི་དག་སྟ་རྩ་མའི་གནས་སྐབས་དང་སྦྱར་རོ། །དེ་ནས་སོ་ལྷུང་སྟེ་
 བརྗེས་ན་ལོ་བཅུ་དྲུག་ཡོན་གྱི་བར་ནི་རྒྱས་པ་རྩ་མའི་གནས་སྐབས་དང་སྦྱར་རོ། །ལོ་བཅུ་དྲུག་ཡོན་པ་
 བས་སྐྱོད་དཀར་སྐྱེས་པའི་བར་ནི་ནག་པའི་གནས་སྐབས་དང་སྦྱར་རོ། །སྐྱོད་དཀར་སྐྱེས་པ་དེ་ནས་འཆི་བའི་
 ཉིན་ཞག་གི་བར་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གནས་སྐབས་དང་སྦྱོར་བ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ནི་སེམས་ཞི་བ་དང་
 བརྒྱལ་ཞུགས་ངེས་པ་ལ་གནས་པ་བཞིན་དུ་རྒྱས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་ཡང་སེམས་ཞི་བར་གནས་པ་
 དང་། ལུང་མེད་ལ་སྦྱོར་བ་དང་བྲལ་བས་བརྒྱལ་ཞུགས་ངེས་པའོ། །འཆི་བའི་གནས་སྐབས་ནི་རིགས་
 ལྷན་དང་སྦྱོར་བ་སྟེ། རིགས་ལྷན་གྱི་དོན་ནི་ཐམས་ཅད་རིགས་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་འཆི་བའི་ཆེ་
 ཡང་འབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཆི་བ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ལུས་གྲུབ་པའི་
 ཚུལ་བརྟན་ཟིན་ཏོ། །

ལུས་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དེ་ལྟར་གྲུབ་པའི་ལུས་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ལུས་ལ་བརྟེན་པའི་
 ཆོས་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། ཅ་རྒྱུད་ཐིག་ལའི་རྣམ་གཞག་ཁྱད་པར་དུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི་
 ཁམས་དྲུག་ལྷན་གྱི་གང་ཟག་གི་ལུས་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་མང་སྟེ། བམ་མཁལ། རྒྱང་། མེ། ལྷ། ས། ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཏེ་ཁམས་དྲུག་དང་། རྣམ་ཤེས། འདུ་བྱེད། ཆོར་བ། འདུ་ཤེས། གཟུགས། ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་སྟེ་སྤང་པོ་དྲུག་དང་། རྣ་བ། ལྷ། མིག་ཁྱེ། ལུས། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་སྟེ་དབང་པོ་
 དྲུག་དང་། སྒྲ། དྲི། གཟུགས། རོ། རེག་བྱ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དེ་ཡུལ་དྲུག་དང་། གསང་གནས་
 ཀྱི་དབང་པོ། དག་གི་དབང་པོ། ལག་པའི་དབང་པོ། རྒྱུ་པའི་དབང་པོ། བཤང་ལམ་གྱི་དབང་པོ།

མཆོག་གི་དབང་པོ་སྟེ་ལས་ཀྱི་དབང་པོ་དུག་དང་། དྲི་རྩུ་འདོར་བ། སྒྲ་རྫོང་། ལེན་པ། འགྲོ་བ། བཤང་བ་འདོར་བ་ཁུ་བ་འདོར་འཛིན་ཏེ་ལས་དབང་གི་བྱ་བ་དུག་དང་། སྟོག་འཛིན་གྱི་རྒྱུད་། མཉམ་གནས། བྱེན་རྒྱ། ཟུབ་ཟུང་། གྲུ། སྤང་ལེལ་ཏེ་རྒྱུད་དུག་དང་། སྤང་ཡང་དགའ་བའི་རྒྱུད་། རུས་སྤུལ། རུངས་པ། ལྷན་བྱིན། འོར་ལས་རྒྱལ། ལྷན་ཅིག་སྒྲིམ་པའི་དགའ་བའི་རྒྱུད་སྟེ་ཡང་རྒྱུད་དུག་དང་། གཙུག་ཏོར་གྱི་རྩ་ལའོར། སྤྲིང་གའི་རྩ་ལའོར། མགིན་པའི་རྩ་ལའོར། སྤྲིན་མའི་དབུས་ཀྱི་རྩ་ལའོར། ལྷེ་བའི་རྩ་ལའོར། གསང་གནས་ཀྱི་རྩ་ལའོར་ཏེ་རྩ་ལའོར་དུག་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུད་ཉི་མི་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་དང་། རྩ་བདུན་མི་ཉིས་སྟོང་དང་། གོང་དུ་དགའ་བོ་མངལ་གནས་ཀྱི་མདོ་དྲངས་པ་ལྟར་རུས་པ་སྤུལ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་དང་། ཆོགས་སྤུལ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ།།

དེ་ཡང་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཁམས་དུག་གི་རང་བཞིན་གྱི་ཆོས་ལས་མི་འདའ་སྟེ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བོ་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བོའི་བར་སྤང་བོ་དུག་ནི་རིམ་པ་བཞིན་ནམ་མཁལ། རྒྱུད་། མེ། ས། རྒྱ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཆོས་སོ། །དེ་ཡང་སྤང་བོ་དུག་དང་ཁམས་དུག་ཐབས་ཤེས་ཏེ། སྤང་བོ་དུག་ཐབས་དང་། ཁམས་དུག་ཤེས་རབ་བོ། །དེ་ཡང་རིམ་པ་བཞིན་སྤྱར་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བོ་དང་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཐབས་ཤེས། གཟུགས་ཀྱི་སྤང་བོ་དང་རྒྱུད་གི་ཁམས་ཐབས་ཤེས། འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བོ་དང་མའི་ཁམས་ཐབས་ཤེས། ཆོར་བའི་སྤང་བོ་དང་རྒྱུད་ཀྱི་ཁམས་ཐབས་ཤེས། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་བོ་དང་སའི་ཁམས་ཐབས་ཤེས། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བོ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཐབས་ཤེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣ་བ། སྤྲ། མིག་ལྟེ། ལུས། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་ནམ་མཁལ། རྒྱུད་། མེ། རྒྱ། ས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཆོས་སོ། སྤྲ། དྲི། གཟུགས། རོ། རེག་བྱ། ཆོས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་རྣམས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་ཡེ་ཤེས། ས། རྒྱ། མེ། རྒྱུད་། བམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་ཆོས་སོ། །དེ་ཡང་དབང་པོ་དུག་དང་སྤུལ་དུག་ཐན་རྩུན་སྤུལ་དང་སྤུལ་ཅན་དུ་སྤྱར་བའི་སྤུལ་དུག་ཤེས་རབ་དང་། སྤུལ་ཅན་དུག་རང་རང་གི་སྤུལ་ལ་ལྟོས་པའི་ཐབས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་གསང་གནས་སམ་རྩྭ་ག་དང་རྟགས། དག་ ལག་པ། ཞང་པ། བཤང་ལམ། མཆོག་གི་དབང་པོའི་དུང་ཅན་མ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་ནམ་མཁལ། རྒྱུད་། མེ། རྒྱ། ས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཆོས་སོ། །དྲི་རྩུ་འདོར་བ། རྫོང་པ། ལེན་པ། གྲོ་བ། བཤང་བ་འདོར་བ། ཁུ་བ་

འདོར་འཛིན་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་ཡེ་ཤེས། ས། ལྷ། མེ། རླུང་། བམ་མཁའ་འཁམས་ཀྱི་ཆོས་སོ། །དེ་
ཡང་ཡས་ཀྱི་དབང་པོ་རྣམས་ཐབས་དང་། ཡས་དབང་གི་བྱ་བ་རྣམས་ཤེས་རབ་ཡིན་པས་ཐབས་
ཤེས་རིམ་པ་བཞིན་སྒྱུར་རོ། །

ཡང་སློག་འཛིན། མཉམ་གནས། གྲེན་རྒྱ། ལྷུང་བྱེད། གྲུ། ཐུར་སེལ་གྱི་རླུང་རྣམས་ནི་རིམ་པ་
བཞིན་བམ་མཁའ་ལ། རླུང་། མེ། ལྷ། ས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཆོས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་དགའ་བའི་རླུང་།
རུས་སྒྲལ། རྩངས་པ། ལྷས་བྱིན། འོར་ཡས་རྒྱལ་བ། ལྷན་ཅིག་སྒྲེས་པའི་དགའ་བའི་རླུང་རྣམས་ཀྱང་
རིམ་པ་བཞིན་བམ་མཁའ་ལ། རླུང་། མེ། ལྷ། ས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཆོས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཙུག་ཏོར།
སྒྲིང་ག། མགིན་པ། སྒྲིན་དལ་སྒྲུལ། ལྷེ་བ། གསང་གནས་ཀྱི་རྩ་འཁོར་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་བམ་མཁའ་རླུང་
མེ་རྒྱུ་སྒྲལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཆོས་སོ། །ཡང་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་རྒྱུང་བ་དང་ལག་པའི་སོར་མོ་ཉི་ཤུ་པོ་རྣམས་
ནི་མཐེ་རླུང་ནས་མཐེ་བའི་བར་རིམ་པ་བཞིན་བམ་མཁའ་རླུང་མེ་རྒྱུ་སྒྲལ་ཁམས་ཀྱི་ཆོས་སོ། །

རུས་པའི་ཆ་ཤས་སོ་རྣམས་ནི་དང་པོར་བྱིས་པ་ལ་སྒྲིང་དུ་སོ་གཉིས་སྒྲེས་པར་གྱུར་ན་དེའི་ཆོ་
སོ་གཡས་པ་སའི་ཁམས་ཀྱི་ཆོས་གཡོན་པ་རྒྱུང་ཁམས་ཀྱི་ཆོས་སོ། །དེ་ནས་འོག་དུ་སོ་གཉིས་སྒྲེས་
པར་གྱུར་པ་ན་དེའི་ཆོ་གཡས་པ་མའི་ཁམས་ཀྱི་ཆོས། གཡོན་པ་རླུང་གི་ཁམས་ཀྱི་ཆོས་སོ། །དེ་བས་
ན་སྒྲིང་གི་ས་ཁམས་པ་དང་འོག་གི་རླུང་ཁམས་པ་ཐབས་ཤེས། སྒྲིང་གི་རྒྱུ་ཁམས་པ་དང་འོག་གི་མེ་
ཁམས་པ་ཐབས་ཤེས། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲུར་ཡང་སྒྲིང་དུ་སོ་གཉིས་སྒྲེས་པའི་ཆོ་གཡས་མ་མེ་ཁམས་པ་
དང་གཡོན་མ་རླུང་ཁམས་པའོ། །ཡང་འོག་དུ་གཉིས་སྒྲེས་པའི་ཆོ་གཡས་མ་ས་ཁམས་པ་དང་
གཡོན་མ་རྒྱུ་ཁམས་པའོ། །དེའི་ཡང་སྒྲིང་འོག་གི་མེ་རྒྱུ་གཉིས་ཐབས་ཤེས་དང་། ས་རླུང་གཉིས་
ཐབས་ཤེས་སོ། །སྒྲུར་ཡང་གཡས་གཡོན་གོང་གི་རིམ་པ་བཞིན་རབ་དུ་མེ་དང་རླུང་། སྒྲིང་དུ་རྒྱུ་དང་
སའི་ཁམས་ཀྱི་ཆོས་ཏེ་དེ་ལྟར་སྒྲིང་འོག་སྒྲུར་བཞིན་སྒྲེལ་བས་སོ། །སོ་སྒྲུལ་རྩ་ཅུ་གཉིས་ཁམས་བཞིའི་
ཆོས་སྒྲུ་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་ས་རླུང་གཉིས་ཐབས་ཤེས་དང་། མེ་རྒྱུ་གཉིས་ཐབས་ཤེས་དང་། བམ་མཁའ་
དང་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཐབས་ཤེས་ཡིན་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཁམས་དུག་གི་ཆོས་
རྣམས་ཀྱི་ཁ་དོག་ནི་བམ་མཁའ་འཁམས་པ་རྣམས་ལྡང་ལུ། རླུང་གི་ཁམས་པ་རྣམས་ནག་པོ། མེའི་

ཁམས་པ་རྣམས་དཔར་པོ། རྒྱུ་ཁམས་པ་རྣམས་དཔར་པོ། སའི་ཁམས་པ་རྣམས་སེར་པོ། ཡེ་ཤེས་
 གྱི་ཁམས་པ་རྣམས་སྟོན་པོ་རྟེ་འདི་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རིགས་དྲུག་དང་
 སྦྱོར་ན་ཡང་ནམ་མཁའ་ཁའི་ཁམས་པ་འི་ཆོས་རྣམས་རྟོ་རྟེ་འདི་རིགས་དང་། རྒྱུ་གི་ཁམས་པ་འི་ཆོས་རྣམས་
 ལས་གྱི་རིགས་དང་། མའི་ཁམས་པ་འི་ཆོས་རྣམས་རིན་པོ་ཆའི་རིགས་དང་། རྒྱུ་ཁམས་པ་འི་ཆོས་
 རྣམས་པདྨ་འདི་རིགས་དང་། སའི་ཁམས་པ་འི་ཆོས་རྣམས་འཁོར་ལོའི་རིགས་དང་། ཡེ་ཤེས་གྱི་ཁམས་
 པ་འི་ཆོས་རྣམས་གྱི་གྲུག་གི་རིགས་ཡིན་ནོ།།

ཅ་རྒྱུ་ཐིག་ལའི་རྣམ་གཞག་བྱང་པར་དུ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཅ་རྒྱུ་ཐིག་ལའི་རྣམ་གཞག་བྱང་པར་དུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། རྒྱུ་འགྲེལ་
 འདིར་བཤད་པ་འི་ཅ་རྒྱུ་ཐིག་ལའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། འདིར་བཤད་པ་འི་ཅ་རྒྱུ་གི་རྣམ་
 གཞག་དང་རྒྱུ་སྟེ་གཞན་ནས་བཤད་པ་འི་ཅ་རྒྱུ་གི་རྣམ་གཞག་མི་མཐུན་པར་གྱུར་པ་འི་དོགས་པ་
 དཔྱད་པ་འོ། །དང་པོ་ལ་ཅ་རྒྱུ་ཐིག་ལེ་གསུམ་གྱི་གནས་རྒྱལ་བཤད་པ་དང་། ཅ་རྣམས་གྱི་ནང་
 བས་རྒྱུ་རྣམས་གྱི་རྒྱ་རྒྱལ་བཤད་པ་འོ། །དང་པོ་ལ་རྒྱའི་གནས་རྒྱལ་བཤད་པ་དང་། རྒྱུ་གི་གནས་
 རྒྱལ་བཤད་པ་དང་། ཐིག་ལའི་གནས་རྒྱལ་བཤད་པ་འོ།།

དང་པོ་ནི་ཅ་རྣམས་གྱི་གཙོ་བོ་རོ་མ་རྒྱུ་མ་དབུ་མ་གསུམ་ནི་ལུས་གྱི་གཡས་གཡོན་གྱི་
 དབུས་དྲུང་པོ་ན་གནས་ཤིང་། རྒྱལ་མདུན་གྱི་རྒྱལ་ངོས་སྐལ་ཆོགས་པ་སྟོགས་ལ་ཅུང་ཟད་ཉེ་བ་ན་
 གནས་སོ། །དེ་ཡང་རོ་མ་གཡས་དང་རྒྱུ་མ་གཡོན་དང་དབུ་མ་དེ་གཉིས་གྱི་དབུས་དྲུང་པོ་ན་གནས་
 ཉེ་། གསུམ་གཤམ་རྟེན་གྱི་རྩ་མོ་སྒྲིབ་མའི་མཆོམས་དང་། འོག་གི་སྟེ་མོ་ཉགས་སམ་རྩ་གའི་རྩ་མོ་དང་
 བཤད་ལམ་གྱི་མཐར་སྒྲིབ་ནས་གནས་སོ། །ཅ་འཁོར་རྣམས་གནས་པ་འི་ཐད་སོར་རོ་རྒྱུ་གཉིས་
 གྱིས་དབུ་མ་ལ་ལུ་གྱ་རྒྱུ་དུ་འཕྱུང་པ་འི་ཅ་མདུད་རེ་ཡོད་ཅིང་། ཅ་གསུམ་གྱི་ཕྱེ་བ་ཡན་ཆད་གྱི་མིང་

གི་རྣམ་གྲངས་ནི་ཉི་མའི་ཙུང་། དམར་མེད། རས་བླ། ཉི་མའི་ལམ་ཞེས་སོགས་ནི་གཡས་ཀྱི་རྩ་རོ་མའི་
མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སོ། ལྷ་བའི་ཙུང་། ཡི་ག་ས། ལ་ལ་བླ། ལྷ་བའི་ལམ་ཞེས་སོགས་ནི་གཡོན་གྱི་རྩ་
རྒྱུང་མའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སོ། ལྷ་གཙན་གྱི་རྩ་། མཆོག་གི་རྩ་ཞེས་སོགས་ནི་རྩ་དབུ་མའི་མིང་གི་
རྣམ་གྲངས་སོ། ལྷེ་བ་མན་ཆད་ཀྱི་རྩ་གསུམ་གྱི་རྒྱུང་མ་དང་རོ་མའི་རྩ་རྒྱན་ལ་བཤད་པའི་རྩ་དང་གཅི་
བའི་རྩ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དབུ་མའི་རྩ་རྒྱན་ལ་དྲུང་ཙན་མ་དང་། དུས་མའི་རྩ་དང་། ལུ་བ་བབ་པའི་རྩ་
དང་། མཆོག་གི་རྩ་ཞེས་བྱ་ལ། དྲུང་ཙན་མ་དང་དབུ་མ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་རྩ་དྲི་ཞེས་བྱ་ཡོད།

དེ་ཡང་ཨ་ལ་ལྷ་རྩ་དྲི་ལ་རོ་རྒྱུང་གིས་འབྱུང་པའི་གནས་ན་རྩ་ལོར་ཡོད་པའི་རྩ་ལོར་ནི་དུག་སྟེ།
གསང་གནས་ཀྱི་རྩ་ལོར་རྩ་འདབ་སོ་གཉིས་པ་དང་། ལྷེ་བའི་རྩ་ལོར་རྩ་འདབ་རེ་བཞི་པ་དང་། སྟོང་
གའི་རྩ་ལོར་རྩ་འདབ་བརྒྱད་པ་དང་། མགོན་པའི་རྩ་ལོར་རྩ་འདབ་སོ་གཉིས་པ་དང་། དབུ་ལ་བའི་
རྩ་ལོར་རྩ་འདབ་བརྒྱ་དུག་པ་དང་། གཙུག་ཏོར་གྱི་རྩ་ལོར་རྩ་འདབ་བཞི་པ་རྣམས་སོ། ཇི་ལ་
གསང་གནས་ཀྱི་རྩ་ལོར་གྱི་རྩ་འདབ་སོ་གཉིས་ནི་རྩ་ལོར་གྱི་ལྷེ་བ་ལས་གྲུས་པ་ནང་གི་རྩ་
འདབ་དུག། དུག་པོ་དེའི་བཞི་ལས་གཉིས་གཉིས་སུ་གྲུས་པས་བརྒྱད་དང་མ་གྲུས་པ་གཉིས་ཏེ་
རིམ་གྱི་རྩ་འདབ་བརྒྱ་བརྒྱ་པོའི་དུག་ལས་གཉིས་གཉིས་སུ་གྲུས་པས་བརྒྱ་གཉིས། མ་གྲུས་པ་བཞི་
སྟེ་སྟེ་རོ་ལ་གྱི་རྩ་འདབ་བརྒྱ་དུག་པོ། ཇི་ཡང་གསང་གནས་ཀྱི་རྩ་འདབ་སོ་གཉིས་སུ་བྱེད་ཚུལ་ནི་རྩ་
ལོར་ལ་རྩ་འདབ་རིམ་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ནང་མ་ལ་དུག། བར་མ་ལ་བརྒྱ། སྟེ་མ་ལ་བརྒྱ་དུག་ཡོད་
པ་རྣམས་བརྟོམས་པའི་གྲངས་སོ་གཉིས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། བར་ལའི་ཞེ་དུག་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས།
གསང་བའི་འདབ་མ་སུམ་རྩ་རྩ་གཉིས་པ་སྟེ་སྟེ་རོ་ལ་གྱི་འདབ་མ་བརྒྱ་དུག་རྣམས་ལ་དབྱངས་ཀྱི་
རྩ་ཡོད། བར་གི་འདབ་མ་བརྒྱ་ལ་ལུང་པོ་དང་ཁམས་ཀྱི་རྩ་ཡོད། ཇི་ལས་བར་གི་འདབ་མ་རྣམས་ལ་
སྟོང་པ་དུག་གི་རྩ་ཡོད།^{༡༩} ཞེས་རྩ་འདབ་སོ་གཉིས་སུ་བྱེད་ཚུལ་གསལ་བར་གསུངས་པས་སོ།

ལྷེ་བའི་རྩ་ལོར་ལ་རྩ་འདབ་དུག་རྩ་རྩ་བཞིར་བྱེད་ཚུལ་ནི་རྩ་ལོར་གྱི་ལྷེ་བ་ལས་དང་
པོར་རྩ་འདབ་བཞིར་གྲུས། དེ་ནས་བཞི་པོ་དེ་རེ་རེ་ལས་གཉིས་གཉིས་གྲུས་པས་བརྒྱད། བརྒྱད་པོ་
ཡང་རེ་རེ་ལས་གཉིས་གཉིས་སུ་གྲུས་པས་བརྒྱ་དུག། བརྒྱ་དུག་པོ་དེའི་མཆོམས་བཞིའི་རྩ་མ་གཏོགས་

པའི་བརྒྱ་གཉིས་པོ་རེ་རེ་ལས་ལྷ་ལྷར་གྱེས་པས་བྱུག་ཅུ་དང་། མཚམས་བཞིའི་རེ་རེ་དང་བཅས་པས་
བྱུག་ཅུ་ཙུ་བཞིའོ། །འོ་ན་ནང་ལའི་ཞེ་གཅིག་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལྷ་བའི་འཁོར་ལོ་ནི་སྤྱིང་པོར་
འདབ་མ་བཞི་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །དེའི་སྤྱི་རོལ་དུ་འདབ་མ་བརྒྱད་ཀྱི་བདག་ཉིད་དོ། །དེའི་སྤྱི་རོལ་
དུ་འདབ་མ་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དོ།^{༡༠} །ཞེས་འདབ་མ་བརྒྱད་ལ་བརྒྱ་གཉིས་སུ་གྱེས་པར་
གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཇི་ལྟར་བརྒྱ་བྱུག་གྱེས་པ་ཡིན་ཞེན། དེའི་སྤྱི་རོལ་དུ་འདབ་མ་བརྒྱ་གཉིས་
ཀྱི་བདག་ཉིད་དོ་ཞེས་པ་ནི་བརྒྱད་ལ་བརྒྱ་བྱུག་གྱེས་པའི་བཞི་སྟོང་པའི་རྩ་དང་། བརྒྱ་གཉིས་འཕོ་
བའི་རྩ་ཡིན་པས་རྒྱུང་འཕོ་བའི་རྩ་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་
བརྒྱད་ལས་གྱེས་པ་བརྒྱ་གཉིས་ཁོ་ན་ཡིན་ན་སྟོང་པའི་རྩ་བཞི་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། རྩ་འདབ་བྱུག་
ཅུ་ཙུ་བཞི་ཡང་མ་ཆང་བར་འགྱུར་བས་སོ། །ལྷ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུས་དེ་ནས་སོར་སྤྱོད་དང་བཅས་
པའི་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་སྟོང་ན་སྟོང་གའི་རྩ་འཁོར་གྱི་ལྷ་བའི་དབུས་གནས་པའི་སྟོང་གའི་རྩ་འཁོར་ནི་རྩ་
འདབ་བརྒྱད་པའོ། །རྩ་འདབ་བརྒྱད་པོ་དེའི་མིང་ནི་ཤར་གྱི་རྩ་འདབ་ལ་སྤར་མ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེ་
བཞིན་དུ་མི་མཚམས་ཀྱི་འདབ་མ་ལ་ལག་ལེན་ཏུ་དང་། ལྷའི་འདབ་མ་ལ་དམར་སེར་དང་། བདེན་
བྲལ་གྱི་འདབ་མ་ལ་རྒྱལ་དང་། ལྷུང་གྱི་འདབ་མ་ལ་རྒྱལ་བ་དང་། རྒྱུང་གི་འདབ་མ་ལ་ཨ་ལམ་བྲུཾ་
དང་། བྲང་གི་འདབ་མ་ལ་ཨི་ཏ་དང་། དབང་ལེན་གྱི་འདབ་མ་ལ་ཀུན་ཞེས་པའོ། །

ཡང་སྟོང་གའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུས་ནས་སྟོང་དུ་སོར་མོ་སྤྱོད་དང་བཅས་པའི་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་
མཚམས་ན་མགིན་པའི་རྩ་འཁོར་གྱི་ལྷ་བའི་དབུས་གནས་པའི་མགིན་པའི་རྩ་འཁོར་ནི་རྩ་འདབ་སོ་
གཉིས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་དང་པོར་ལྷ་བ་ལ་ས་རྩ་འདབ་བརྒྱད་དུ་གྱེས་ཤིང་། བརྒྱད་པོ་རེ་རེ་ལས་གཉིས་
གཉིས་སུ་གྱེས་པས་རྩ་འདབ་བརྒྱ་བྱུག་ བརྒྱ་བྱུག་པོ་རེ་རེ་ལས་ཀྱང་གཉིས་གཉིས་སུ་གྱེས་པས་སུམ་
ཅུ་ཙུ་གཉིས་སོ། །དེའི་ཡང་རྩ་འདབ་བཞི་ནི་རྒྱུང་རགས་པ་མི་འབབ་པའི་སྟོང་པའི་རྩ་འོ། །ཡང་མགིན་པའི་
རྩ་འཁོར་གྱི་ལྷ་བའི་དབུས་ནས་སྟོང་དུ་སོར་མོ་སྤྱོད་དང་བཅས་པའི་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་མཐའི་དབུལ་པའི་
གནས་ན་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུས་གནས་པའི་དབུལ་པའི་རྩ་འཁོར་རྩ་འདབ་བརྒྱ་བྱུག་པ་སྟེ། དེ་ཡང་དང་
པོར་རྩ་འཁོར་གྱི་ལྷ་བ་ལས་རྩ་འདབ་བརྒྱད་དུ་གྱེས་ཤིང་བརྒྱད་པོ་རེ་རེ་ལས་གཉིས་གཉིས་སུ་གྱེས་

པས་བཅུ་དྲུག་གོ། ཉེའི་ཡང་ཙུ་འདབ་གཉིས་ནི་རྒྱུ་རགས་པ་མི་རྒྱ་བའི་སྟོང་པའི་རྩའོ། གཙུག་ཉིར་
 གྱི་རྩ་འཁོར་ནི་རྩ་འདབ་བཞི་པའོ། ཉེ་ལྟར་ན་རྩ་འཁོར་དྲུག་པོ་དེའི་རྩ་འདབ་ཀྱི་རྩའི་གྲངས་ནི་བརྒྱ་
 དང་ལྔ་བཅུ་རྩ་དྲུག་གོ། ཉེས་ན་འདིར་རྩ་འཁོར་དྲུག་དངོས་སུ་བཤད་པ་ནི་རྩ་འདབ་ལྔ་གྲངས་སོགས་
 དང་སྒྱུར་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་གྱི་རྩ་འཁོར་ལོ་དྲུག་པོ་དེར་ངེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དབང་མདོར་བསྟན་ལས།
 རྟེན་གསར་ནོར་བུའི་རྩ་སྟེས་ལ། ལུས་རག་སེམས་ནི་འབབ་པ་རྣམས་༥༡ ཞེས་ནོར་བུའི་དབུས་ན་འང་
 རྩ་འཁོར་ཡོད་པར་གསུངས་ཤིང་། བར་ལའི་ཞེ་ལུ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དཔལ་ལྷན་རྩ་ཡི་འཁོར་
 ལོ་འདི་ནི་རྣམ་པ་མང་པོར་འགྱུར་ཏེ་ཆོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དུ་མས་སོ། ཞེས་པ་ནི་འདིར་ལུས་ལ་ཆོགས་
 ཀྱི་དབྱེ་བའི་གྲངས་སུ་མ་བརྒྱ་དྲུག་རྩ་སྟེ་ཆོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དེ་དག་གིས་རྩའི་འཁོར་ལོའི་དབྱེ་བ་
 སུམ་བརྒྱ་དྲུག་རྩུར་འགྱུར་ཞིང་སྟོག་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་གི་བྱ་བའི་དབྱེ་བ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་གེས་
 པར་བྱའོ། ༥༢ ཞེས་ཆོགས་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་རྩའི་གནས་ཇེ་ཇེ་རྩ་འཁོར་དང་། རྩ་འཁོར་གར་ཡོད་ན་
 རྒྱུ་གི་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་པར་གསུངས་པས་སོ།

ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྟེན་པའི་འཁོར་ལོ་དེའི་སྟོང་དུ་སོར་མོ་བྱེད་དང་བཅས་པའི་བཅུ་
 གཉིས་ཀྱི་སྟོང་སྟོང་གའི་ཕྱོགས་སུ་རྩའི་འཁོར་ལོ་རྩེ་བས་བརྒྱད་པ་༥༣ ཞེས་པ་དང་། འདིར་སྟོང་གའི་
 བསྐྱའི་སྟོང་དུ་སོར་མོ་བྱེད་དང་བཅས་པའི་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་མཐར་མགྲིན་པའི་འཁོར་ལོ་ཞེས་པ་དང་།
 མགྲིན་པའི་བསྐྱའི་དེའི་ཡང་སྟོང་དུ་སོར་མོ་བྱེད་དང་བཅས་པའི་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་མཐར་དབུལ་པའི་
 བསྐྱའི་འདབ་པ་བཅུ་དྲུག་ལ་ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ལ་མ་ཁལས་པ་བརྩོན་ཐམས་ཅད་མཆེན་པ། དག་
 རྟེན་བཞགས་སྟོང་གའི་བར་དང་། སྟོང་གཞན་མགྲིན་པའི་རྩ་འཁོར་ཀྱི་དབུས་ཀྱི་བར་དང་། དེ་ནས་
 དབུལ་པའི་རྩ་འཁོར་ཀྱི་དབུས་ཀྱི་བར་རྣམས་ལ་མི་ཐལ་པའི་སོར་བྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་མེད་པར་
 དགོངས་ཏེ། བྱེད་དང་བཅས་པའི་སོར་མོ་བཅུ་གཉིས་ཞེས་པ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་ལ་སོར་བྱེད་དང་
 བཅུ་གསུམ་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུང་པ་ལ་འགྲེལ་བཤད་དེ་ཁོན་ཉིད་སྒྲུང་བར་
 བྱེད་པ་ལས་༥ འགྲེལ་ཆོག་འདི་རྣམས་ལ་མི་ཐལ་པའི་གཞི་དུས་ལ་སྟོང་གར་ཐུན་ཆོད་ཀྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་བའི་རྟེན་
 ཀྱི་རྩ་འཁོར་འཆད་པའི་རྒྱལ་པོ་ཡིན་པས་འགལ་བ་སྟོང་རྩུལ་དེ་འགྲེལ་བར་མ་མཐོང་༥༤ ཞེས་གསུང་པ་

དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། འགེལ་བཤད་གྱིས་ནི་ཉེ་བའི་བྲག་པ་ཡོད་ས་ནས་སྤྱིང་ག་བར་ལ་མི་ཕལ་
བའི་རང་སོར་བྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་མེད་ཀྱང་། ཉེ་བའི་རྩ་འཁོར་བྱིའི་ཉེ་བའི་བྲག་པའི་ཐད་ལས་རྩང་
ཟད་དམའ་བར་ཡོད་པའམ། སྤྱིང་གའི་རྩ་འཁོར་ཡང་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་ཆག་ཆད་ལ་སྤྱིང་ག་རང་གི་
གནས་ལ་ཆད་ཇི་ཅམ་བཤད་པའི་ཆད་དེའི་མ་མཐའི་མཚམས་ན་མེད་གྱི་སྤྱིང་གའི་གནས་ཀྱི་ཡན་མན་
ཀྱི་དབུས་ཏྲང་པོ་ན་རྩ་འཁོར་ཡོད་པས་དེ་འདྲ་ཅིག་གི་སྒོ་ནས་འགལ་སྤྱོད་དགོས་སམ་སྒྲུམ་མོ་ཞེས་
བཤད་དོ།

དེ་ལྟར་གསུང་བ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་ཉེ་བའི་དབུས་ནས་རྩ་མ་གཉིས་ཀྱི་ཐད་ཏྲང་གི་དབུས་ཀྱི་
སྤྱིང་གའི་བར་ལ་མི་ཕལ་བའི་སོར་མི་བྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་མེད་བར་དགོངས་ནས་འགལ་སྤྱོད་མཛད་
བར་སྤང་ནའང་ཉེ་བའི་དབུས་ཆེད་པའི་ཐད་ནས་མགིན་པའི་བར་ལ་སོར་ཉེར་བཞི། ལྷན་པོའི་
མགིན་པ་ཉེ་ལྷས་ལ་སོར་དུག་གོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མགིན་པ་ལ་སོར་དུག་ མགིན་པ་ནས་
དབུལ་བའི་མཐའི་བར་དུ་ཉེ་ལྷས་ལ་སོར་བཅུ་གཉིས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མགིན་པའི་ཡ་མཐའ་
ནས་དབུལ་བའི་མ་མཐའ་བར་ལ་སོར་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པའི་མགིན་པའི་ཡ་མཐའ་ནས་སྤྱིའི་བར་ལ་
སོར་བཞི། ལྟའི་རྩེ་ནས་སྤྱིན་མཚམས་བར་ལ་སོར་བཞི་སྟེ་དེ་ལ་བས་ལྟེ་བའི་བྲག་པ་ནས་སྤྱིན་
མཚམས་བར་ལ་སོར་སུམ་རྩ་རྩ་བརྒྱད་ཡོད་ཅིང་། འགེལ་ཆེན་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཉེ་བ་ནས་སྤྱིང་
ག་དང་། སྤྱིང་ག་ནས་མགིན་པ་དང་། མགིན་པ་ནས་དབུལ་བའི་བར་ལ་སོར་བྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་
རེ་ཡོད་པ་རྣམས་བསྟོམས་པས་སོར་བྱེད་དང་སོ་བརྒྱད་འོང་བས་ལྟེ་བ་ནས་སྤྱིང་ག་དང་། སྤྱིང་ག་ནས་
མགིན་པ་དང་། མགིན་པ་ནས་དབུལ་བའི་བར་ལ་སོར་བྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་རེར་བྱས་ཀྱང་ལྟེ་བ་
ནས་དབུལ་བའི་མ་མཐའི་བར་ལ་སོར་སོ་བརྒྱད་ཡོད་པས་ད་དུང་དབུལ་བར་སོར་བྱེད་གྱིས་མ་སྟེབ་
པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ལྟེ་བའི་བྲག་པ་ནས་སྤྱིན་མཚམས་བར་ལ་ཆ་མཉམ་གསུམ་དུ་བྱས་པའི་ཆ་རེ་ལ་
སོར་བྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་རེ་མི་འོང་བའི་སྒྲིན་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ཆ་རེ་ལ་སོར་བྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་
རེ་བྱས་ཀྱང་དབུལ་བར་སོར་བྱེད་གྱིས་མ་སྟེབ་པའི་སོར་བྱེད་པ་དེ་ཆ་གསུམ་དུ་བྱས་པས་ནས་རེ་དང་
ནས་ཀྱི་སུམ་ཆ་རེ་འོང་བ་ལྟེ་བ་ནས་སྤྱིང་གའི་བར་སོགས་ཀྱི་སོར་བྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་རྣམས་ཀྱི་

སྟེང་དུ་བསྐྱབ་དགོས་སོ། །མདོར་ན་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་སྐྱབས་འདིར་རྩ་འཁོར་རྣམས་ཡོད་པའི་གནས་
བཤད་པ་ནི་རྩ་འཁོར་གང་གི་ཉེ་བའི་དབུས་སུ་གནད་དུ་བསྐྱབ་པའི་གནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་
གསུངས་པ་ཡིན་པས་སྐྱ་རི་བཞིན་པར་གཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། ཉེ་བ་ནས་སྟེང་ག་བར་ལ་སོར་བྱེད་བཅས་
བཅུ་གཉིས་སུ་བཤད་པ་སོགས་རགས་པ་ཐོབ་ཐང་བཅིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སོགས་སུ་ཤེས་པར་
བྱ་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་རྒྱུད་གི་གནས་རྒྱལ་བཤད་པ་ནི། རྒྱུད་ནི་བཅུ་ཉེ་མོ་ག་རྒྱུད་ནམ་མཁའི་ཁམས་
པ་དང་། མཉམ་གནས་རྒྱུད་གི་ཁམས་པ་དང་། གྱེན་རྒྱ་མའི་ཁམས་པ་དང་། རྩབ་བྱེད་རྒྱུད་
ཁམས་པ་དང་། གྲུ་སའི་ཁམས་པ་དང་། རུས་སྐལ་རྒྱུད་གི་ཁམས་པ་དང་། རྩངས་པ་མའི་ཁམས་
པ་དང་། ལྷས་བྱིན་རྒྱུད་ཁམས་པ་དང་། རོར་ལས་རྒྱལ་སའི་ཁམས་པ་དང་། རྩར་སེལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ཁམས་པ་དང་བཅུ་ལོ། །སྟོག་རྒྱུད་ལ་ཡང་རྒྱ་ལམ་གྱི་སྟོན་སྟེན་གསུམ་སྟེ།³⁴ གཡོན་གྱི་རྩ་རྒྱུད་མ་
ལ་རྒྱ་བ་དང་། གཡས་ཀྱི་རྩ་རོམ་ལ་རྒྱ་བ་དང་། དབུ་མའི་རྩ་ལ་རྒྱ་བ་སྟེ་གསུམ་མོ། རྩར་སེལ་ཡང་
བྱེད་ལས་ཀྱི་སྟོན་སྟེན་གསུམ་སྟེ། འོག་སྟོན་གཉིས་ནས་བཤད་བ་དང་གཅི་བ་འདྲན་པར་བྱེད་པ་དང་།
མཆོག་གི་རྩ་རྒྱུད་ཅན་མ་ནས་ཁུ་བ་འདྲན་པར་བྱེད་པ་དང་གསུམ་མོ། །དེ་ཡང་རྒྱུད་བཅུ་ལྔའི་གནས་ནི།
མཉམ་གནས་སོགས་བརྒྱད་ན་སྟོང་གའི་རྩ་འདབ་བརྒྱད་ལ་རིམ་པ་བཞིན་གནས་ཏེ། མཉམ་གནས་
ནི་ཤར་གྱི་རྩ་འདབ་སྐར་མ་ལ་གནས་སོ། །གྱེན་རྒྱ་ནི་ཤར་ལྗོངས་རྩ་འདབ་ལག་ལྔ་ན་གྱི་ལྷེ་ལ་གན
ས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྩབ་བྱེད་ལྗོངས་རྩ་འདབ་དམར་སེར་ལ་དང་། གྲུ་ནི་ལྗོ་ལྷུ་བ་གྱི་རྩ་འདབ་རྒྱལ་ལ་
དང་། རུས་སྐལ་ནི་ལྷུ་བ་གྱི་རྩ་འདབ་རྒྱལ་ལ་དང་། རྩངས་པ་ནི་ལྷུ་བ་བྱུང་གི་རྩ་འདབ་འཕྱར་བ་ལ་དང་།
ལྷས་བྱིན་ནི་བྱུང་གི་རྩ་འདབ་ལྷག་ལ་དང་། རོར་ལས་རྒྱལ་ནི་བྱུང་ཤར་གྱི་རྩ་འདབ་རྒྱལ་འཆོས་པ་ལ་
གནས་ཤིང་། རྩ་འདབ་དེ་རྣམས་ནི་རྒྱུད་དེ་དག་རང་རང་གི་སྐྱེ་བའི་གནས་ཀྱང་ཡིན་ལོ། །

དེ་ཡང་རྩ་དེ་རྣམས་རྒྱུད་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་གནས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་པ་སྟེ།
གཞན་དུ་ན་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱིས་རྩ་སྟོང་ཐུག་བརྟུན་ལ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་ནས་གནས་ཏེ།

ནང་ལའི་ཞེ་གཉིས་པའི་འབྲེལ་ཆེན་ལས། གྲོག་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ཙ་རྟོང་ཐུག་བདུན་ཙ་རྟོང་གཉིས་
 བོ་རྒྱལ་ལ་ཁྱབ་པ་སྟེ་འོན་ཀྱང་གནས་བརྒྱད་ནས་རྒྱུད་བརྒྱད་སྟེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ།^{༡༦} ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་རོ། །རྒྱུད་རྒྱལ་མགོན་པོ་གང་གི་རྒྱུད་ཡིན་པ་ནི་གྲོག་འཛིན་མི་བསྟོན་པའི་རྒྱུད་དང་། དེ་བཞིན་
 དུ་བྱུང་མེད་པའི་མེས་པོ་དང་། མཉམ་གནས་དོན་གྲུབ་དང་། བྱེད་རྒྱུ་འཕྲུང་དང་། ཁྱབ་བྱེད་སྣང་
 བ་མཐའ་ཡས་དང་། གྲུ་རྒྱལ་སྣང་དང་། རུས་སྣལ་དོན་གྲུབ་དང་། རུངས་པ་འཕྲུང་དང་། ལྷ་ས་
 བྱེད་སྣང་མཐའ་དང་། རོར་ལས་རྒྱལ་རྒྱལ་སྣང་གི་རྒྱུད་རོ། །

གསུམ་པ་ཐིག་ལའི་གནས་རྒྱལ་བཤད་པ་ནི། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་མངལ་དུ་ཆགས་པ་
 བས་སྒྲིབ་བ་བཅུ་གསུམ་སོང་བའི་མཐར་ཐིག་ལེ་དཀར་དམར་དང་པོར་འཕེལ་བའི་འགོ་རྩམ་ཞིང་སྟེས་
 བས་ལོ་བཅུ་དྲུག་ཡོན་གྱི་བར་དང་། ལུང་མེད་གྱིས་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཡོན་གྱི་བར་ལ་འཕེལ་བ་གྲུར་ལ།
 ལུང་མེད་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཡོན་པའི་ཆོ་རྒྱལ་གསང་གནས་ནས་འབྱུང་བས་རྒྱལ་ལམ་ཐིག་ལེ་དམར་པོའི་
 འཕེལ་བ་གཏོང་ཞིང་། སྟེས་པ་ལ་ལོ་བཅུ་དྲུག་ཡོན་པའི་ཆོ་རྒྱལ་བ་དབང་པོའི་སྟོན་ནས་འབྱུང་བས་ཐིག་
 ལེའམ་ཁུ་བའི་འཕེལ་བ་གཏོང་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཐིག་ལེ་དཀར་དམར་རྒྱལ་སྒྱིར་ལུས་གྱི་ཆ་ཐམས་
 ཅད་ལ་ཉིལ་ལ་ཉིལ་མར་གནས་པའི་རྒྱལ་དུ་གནས་ཤིང་། དཀར་པོའི་ཆ་གཙོ་བོར་སྟེ་བོ་བདེ་ཆེན་གྱི་
 འཁོར་ལོ་དང་། དམར་པོའི་ཆ་གཙོ་བོར་གསང་གནས་དང་ལྟེ་བའི་འཁོར་ལོ་ལ་གནས་པ་དང་། ཡང་
 ཁུ་བ་བྱང་སེམས་དཀར་པོའི་ཆ་རྩ་རྒྱུད་མ་ལ་གནས་ཤིང་རྒྱུད་མ་ནས་འབྱུང་བ་དང་། རྒྱལ་ལམ་བྱང་
 སེམས་དམར་པོའི་ཆ་རྩ་རོ་མ་ལ་གནས་ཤིང་རོ་མ་ནས་འབྱུང་བ་དང་། ལྟེ་བ་མན་ཆད་དུ་རྩ་གསུམ་གྱི་
 བར་ཆོན་གྱི་དྲུང་ཅན་མའམ་མཆོག་གི་རྩ་ནས་དཀར་དམར་གཉིས་ཀ་འབྱུང་རོ། །

ཡང་རྩ་འཁོར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་དབུལ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་ལྟེ་བར་སང་བའི་གནས་སྐབས་
 སྟེད་པར་བྱེད་པའི་ཐིག་ལེ་དང་། མགིན་པའི་རྩ་འཁོར་གྱི་ལྟེ་བར་མི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སྟེད་པར་
 བྱེད་པའི་ཐིག་ལེ་དང་། སྟེང་གའི་རྩ་འཁོར་གྱི་ལྟེ་བར་གཉིད་འཐུག་གི་གནས་སྐབས་སྟེད་པར་བྱེད་
 པའི་ཐིག་ལེ་དང་། ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་ལྟེ་བར་བཞི་པའི་གནས་སྐབས་སྟེད་པར་བྱེད་པའི་ཐིག་ལེ་

གནས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉེ་བ་མན་ཆོད་ན་ཡིད་གནས་སྐབས་བཞི་སྟེང་པའི་ཐིག་ལེ་གནས་པའི་
 ཉེ་བའི་ཐིག་ལེ་གཅིག་ཤུ་དེ་ཉིད་ལ་བཞི་པའི་གནས་སྐབས་སྟེང་པ་དང་སང་པའི་གནས་སྐབས་
 སྟེང་པའི་རྩས་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པས་ཐིག་ལེ་གཅིག་ཤུ་དེ་ཉིད་གཉིས་ཀའི་བཞི་མཐུན་ཡིན་ཞེས་
 གསུང་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ཉེ་བ་ན་སང་པའི་གནས་སྐབས་སྟེང་པའི་ཐིག་ལེ་དང་། གསང་གནས་ན་
 མི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སྟེང་པའི་ཐིག་ལེ་དང་། ཅོར་ལུང་དཔུས་ན་གཉིད་འཐུག་གི་གནས་སྐབས་
 སྟེང་པའི་ཐིག་ལེ་དང་། ཅོར་ལུང་ཅེ་ན་བཞི་པའི་གནས་སྐབས་སྟེང་པའི་ཐིག་ལེ་གནས་སོ། །

དེ་ཡང་དབུལ་བ་དང་ཉེ་བ་ན་གནས་པའི་སང་པའི་གནས་སྐབས་སྟེང་པའི་ཐིག་ལེ་འདི་
 དག་གི་སྟངས་ན་ཐ་མལ་པ་རྣམས་ལ་གཉིད་སང་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་གྲངས་མེད་པ་རྣམས་
 སྟེང་པའི་རྩས་པ་ཅིག་དང་། སངས་རྒྱལ་པའི་ཆོ་སྒྲུལ་པའི་སྐྱ་མཐའ་ཡས་པ་སྟེང་པའི་རྩས་པ་ཅིག་དང་
 གཉིས་ཡོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་མགིན་པ་དང་གསང་གནས་གཉིས་ན་གནས་པའི་ཐིག་ལེ་འདི་ཉེ་བ་
 ཐ་མལ་པ་ལ་མི་ལམ་སྐྱ་ཆོགས་མི་བ་སྟེང་པའི་རྩས་པ་ཅིག་དང་། སངས་རྒྱལ་པའི་ཆོ་འོངས་སྟོང་
 རྟོགས་པའི་སྐྱ་གསུང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་སྟེང་པའི་རྩས་པ་ཅིག་དང་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། ཡང་སྟེང་ག་
 དང་ཅོར་ལུང་དཔུས་ན་གནས་པའི་གཉིད་མཐུག་གི་གནས་སྐབས་སྟེང་པའི་ཐིག་ལེ་འདི་གཉིས་ཀྱི་
 ཉེ་བ་ན་ཐ་མལ་པ་ལ་གཉིད་དྲན་མེད་སྟེང་པའི་རྩས་པ་ཅིག་དང་། སངས་རྒྱལ་པའི་ཆོ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་སྐྱོས་
 པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བུལ་བའི་མི་རྟོག་པ་སྟེང་པའི་རྩས་པ་ཅིག་དང་གཉིས་ཡོད་དོ། །ཡང་ཉེ་
 བ་དང་ཅོར་ལུང་ཅེ་གཉིས་ན་གནས་པའི་བཞི་པའི་གནས་སྐབས་སྟེང་པའི་ཐིག་ལེ་འདི་གཉིས་ཀྱི་སྟངས་
 ན་ཐ་མལ་པ་ལ་འཛག་བདེ་སྟེང་པའི་རྩས་པ་ཅིག་དང་། སངས་རྒྱལ་པའི་ཆོ་བདེ་པའི་སྐྱ་མཆོག་ཏུ་མི་
 འཇུག་པའི་བདེ་བ་སྟེང་པའི་རྩས་པ་ཅིག་དང་གཉིས་ཡོད་དོ། །དེ་བས་ན་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དུག་ལ་
 སོགས་པ་བསྟེང་རྟོགས་ཀྱི་ལམ་རྣམས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་བརྒྱུད་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྟངས་ན་ཐ་མལ་པའི་གནས་
 སྐབས་སུ་འབྱུང་བའི་སྦྱོན་གྱི་ཆ་རྣམས་སྟེང་པའི་རྩས་པ་རྣམས་སྟངས་ཏེ། སྐྱ་བཞི་ལ་སོགས་པ་ཡོན་
 ཏན་གྱི་ཆ་རྣམས་སྟེང་པའི་རྩས་པ་རྣམས་ཡོན་ཏན་ཡར་ལུན་དུ་སྟེང་པའི་སྐྱ་ནས་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་
 གུ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

མདོར་ན་བཤད་མ་ཐག་པའི་ཐིག་ལེ་དཀར་དམར་འདི་དག་མངལ་སྒྲིམ་གྱི་ལུས་སྒྲིབ་པ་ལ་
 མེད་མི་རུང་གི་རྒྱ་དང་། ཆོ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཁམས་དཀར་དམར་འཛིག་པའི་འཕོ་བའི་བག་ཆགས་
 ཡང་ཡང་བཞག་པའི་འཕོ་བའི་བག་ཆགས་ཁོ་ནས་འཁོར་བར་ཡང་ཡང་འབྱམ་པ་ཡིན་པ་དང་། རྩོ་
 རྩེའི་ལུས་ཀྱི་ཅ་རྒྱུ་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་པའི་རྩོ་རྩེའི་ནལ་འབྱོར་གོམས་པ་ལས་ཁམས་དཀར་དམར་
 འཛིག་པ་མེད་ཅིང་འཕོ་མེད་དུ་བཅིངས་པ་ཁོ་ན་ལས་སྒྲོང་གཟུགས་ཀྱི་གཟུགས་སྒྲུ་དང་མཚོག་ཏུ་མི་
 འབྱུར་བའི་བདེ་སྒྲོང་དབྱེར་མེད་ཆོས་སྒྲུ་གཉིས་རོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་སྒྲོར་བའི་བྱང་འཇུག་མངོན་དུ་བྱེད་
 པ་ནི་སེམས་འགྲེལ་སྒྲོར་གྱིས་རྒྱུད་ནམས་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་ཡིན་པས་ལམ་གྱི་བགོད་ཚུལ་
 འདི་ལ་བརྟེན་ནས་མཚོག་སྒྲུབ་པར་འདོད་པ་ནམས་ཀྱིས་ཁམས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་གཅེས་སྒྲུས་
 སུ་བྱ་དགོས་ཏེ། ཁམས་ལའི་མདོར་བསྐྱུས་དང་པོ་ལས། ཤེས་རབ་འགྲོགས་ལས་གང་གི་དཀར་
 པོ་ཟག་ཏེ་ཡི་བདེ་བ་ཅི་ཡིས་འཕེལ་བར་འབྱུར། ཏེ་བྱིད་དང་འགྲོགས་ལ་མེ་ཏྲོག་མ་རྒྱས་པ། ལྷུང་
 བ་རྩུ་ཏའི་འབྲས་བུ་གང་གིས་འབྱུར།^{༡༧} ཞེས་དང་། རི་ལྷར་ལོ་ཡི་འཆོམས་སུ་རྒྱ་ལམ་ན། རི་དྲགས་
 ཟས་ཅན་འཕྲིག་པའི་བདེ་བ་ཆོལ། རྩོ་ཡི་བྱེ་མ་དག་གི་ཁ་ཟས་ཅན། ལུག་རོན་ནམས་ནི་རྟག་ཏུ་བྱེད་
 པ་སྟེ། ལམ་ཅིག་རྟག་ཏུ་ཁུ་བ་ལྷུང་བའི་ཕྱིར། གཉི་ག་ལ་ཡང་མཚོག་གི་བདེ་བ་མེད། ཏེ་བཞིན་
 དཀའ་ཐུབ་ཅན་དང་འདོད་ལྡན་ཡང་། མི་ལམ་སད་པ་དག་ལ་འཛིག་ཕྱིར་རོ། རི་ལྷར་གཉིད་ལོག་
 ལ་ཡང་སྒྲུལ་གྱི་ནི། ཁོས་བཀྲ་བ་མི་འཆོ་དེ་བཞིན་དཀའ་ཐུབ་པ། ཁུ་བ་སྒྲུད་པ་མེད་ཕྱིར་སྟོབས་
 མེད་མའི། སྒྲེ་གནས་དེ་ཡིས་ཉམས་པར་བྱས་པའོ།^{༡༨} ཞེས་སོགས་མང་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་ཅ་ནམས་ཀྱི་ནང་ནས་རྒྱུད་ནམས་ཀྱི་རྒྱ་ཚུལ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། འཁོར་ལོ་
 བཞིའི་ཅ་འདབ་ནམས་ལ་རྒྱུད་རྒྱུ་བའི་ཚུལ་དང་། ལྷ་ལུག་ལ་རྒྱུད་ནམས་ཀྱི་འཕོ་ཚུལ་ལོ།།

དང་པོ་ནི་ནང་ལའི་རེ་གཉིས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། མངལ་ནས་སྒྲིམ་པ་ནམས་ཀྱིས་བཟུང་
 བའི་རྒྱ་བའི་རྒྱ་མིན་ལོ། ཏེ་ནས་བདུན་པ་ནི་སོག་སྒྲེ་བའི་རྒྱ་བ་སྟེ་གཤམ་ཏའོ།^{༡༩} ཞེས་གསུངས་པའི་
 དོན་ནི་མངལ་སྒྲིམ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་མིན་གྱི་རྒྱ་བ་མཚན་ཉིད་པ་ཁོ་ན་ལ་མངལ་འཛིན་པ་ཡིན་ན་ཏུ་ཅང་

ཐལ་བས་མངལ་སྐྱེས་ཀྱི་མིང་མངལ་བཟུང་བའི་ལྷ་བ་དེ་ལྷ་བ་གང་ཡིན་ཡང་ཚུ་སློན་ཀྱི་ལྷ་བའི་མིང་
 བཏགས་ཏེ། མངལ་བཟུང་བ་དེ་ནས་བགྲངས་པའི་ལྷ་བ་བདུན་པ་དེ་ལ་ཡང་དེ་ཡང་ཀཏེ་ལྷ་བའི་
 མིང་བཏགས་པའི་སྐོ་ནས་ཚུ་སློན་ཀྱི་ལྷ་བ་བའི་མིང་བཏགས་པ་མངལ་བཟུང་བའི་ལྷ་བ་དེ་ནས་
 བགྲངས་པའི་ལྷ་བ་བདུན་པ་ཀཏེ་ལྷ་བའི་མིང་ཅན་ཀྱི་ལྷ་བ་ལ་སློག་གི་རྒྱུང་ཐོག་མར་སྐྱེའོ། །རྒྱུང་སྐྱེས་པ་
 དེ་ནས་རི་སྒྲིབ་མངལ་ན་གནས་ཀྱི་བར་ལ་ཅ་དབུ་མར་རྒྱུང་དབུག་པའི་ནམ་པ་ལྟར་འབྱུང་འཇུག་མི་
 བྱེད་པར་གནས་པ་ལས་སྐྱེས་མངལ་ནས་བཅས་མ་ཐག་པའི་ཆོད་དང་པོའི་ཅ་དབུ་མ་ལས་རྒྱུང་དབུག་
 ཀར་བཅས་རྒྱུའོ། །དེ་ནས་གཡས་གཡོན་གང་རུང་གི་ཁྱིམ་ཀྱི་ཅ་ནམས་ལ་རྒྱ་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་
 མངལ་ནས་སྐྱེས་པ་ནམས་ཀྱི་མངལ་བཟུང་བའི་ལྷ་བ་ནི་ཚུ་སློན་ནོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ལ་ཚུ་སློན་
 ཀྱི་ལྷ་བ་ཞེས་པ་མའི་ནང་གི་ཚུ་སློན་ཀྱི་ཁྱིམ་ཀྱི་ཅ་ལ་རྒྱུང་རྒྱ་བོ་ཚུ་སློན་ཀྱི་ལྷ་བར་བྱས་ནས་དེའི་དུས་
 གུ་མངལ་སྐྱེས་ནམས་ཀྱིས་མངལ་བཟུང་བ་ལ་བྱེད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་མའི་ཚུ་སློན་ཀྱི་
 ཁྱིམ་ཀྱི་ཅ་ནས་བགྲངས་པའི་བདུན་པ་མའི་ཀཏེ་ལྷ་བའི་ཁྱིམ་ཀྱི་ཅ་ནས་རྒྱུང་རྒྱ་བའི་ཆོ་མངལ་དུ་ཞུགས་
 པའི་སེམས་ཅན་དེ་ལ་རྒྱུང་སྐྱེ་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་མངལ་དུ་ཞུགས་པའི་ཞག་ངོ་དེ་ཉིད་ལ་རྒྱུང་སྐྱེ་
 དགོས་པར་འབྱུང་ལ། དེ་ནི་མི་འཐད་དོ། །མངལ་དུ་ཞུགས་པའི་ཞག་ངོ་རེ་ལ་རྒྱུང་གི་རྟེན་ཅ་ལ་སོགས་
 པའང་ཆགས་པའི་གཞི་མ་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཚུ་སློན་ཀྱི་ལྷ་བ་དང་ཀཏེ་ལྷ་བ་
 ཞེས་པ་ཡང་ཕྱིའི་ལྷ་བ་ལ་བྱེད་དགོས་སོ། །ཕྱིའི་ལྷ་བ་ལ་བྱེད་པ་ལ་ཡང་མི་མངལ་སྐྱེས་གང་ཞིག་ཚུ་
 སློན་ཀྱི་ལྷ་བ་མཆན་ཉིད་པ་ལ་མངལ་དུ་ཞུགས་པའི་གང་ཐག་ཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས། མངལ་ནས་
 སྐྱེས་པ་ནམས་ཀྱི་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཀྱི། མི་མངལ་སྐྱེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་མིན་ཞེས་
 གསུངས་ཡང་། བད་ལའི་སོ་བརྒྱུད་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ཡང་དུས་སྐྱོར་ཀཏེ་ལྷ་བ་མའི་དབང་
 པོ་ཞེས་པ་ཕྱི་རོལ་དུ་ཉི་མའི་སྐྱེ་བའི་ཁྱིམ་ནི་ཀཏེ་ལྷ་བ་འོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དུས་སྐྱོར་
 གང་དུ་སྐྱེས་པར་བྱུང་བའི་ཁྱིམ་དེ་ནི་ཀཏེ་ལྷ་བའི་མིང་ཅན་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ་སློག་སྐྱེ་བའི་གནས་སུ་
 འབྱུང་རོ།^{༡༠} །ཞེས་པའི་རིགས་པས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྐྱེས་པ་ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་འདིས་མི་
 མངལ་སྐྱེས་ཐམས་ཅད་འཛིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་འཐད་དོ། །

མ་ནས་རྒྱ་བ་དང་། གཡས་ཀྱི་རྩ་འདབ་དང་པོ་གྲང་ཁྱིམ་ནས་ས་རྒྱ་བ་པའི་རྗེས་སུ་གཡོན་གྱི་གཉིས་
 བ་ནས་རྒྱ་བ་གྱི་རྒྱ་བ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་གཡས་ཀྱི་གཉིས་བ་ནས་རྩའི་རྒྱ་བ་དང་། དེ་ནས་གཡོན་གྱི་
 གཞུམ་བ་ནས་མའི་རྒྱ་བ་དང་། དེ་ནས་གཡས་ཀྱི་གཞུམ་བ་ནས་ཀྱང་མའི་རྒྱ་བ་དང་། དེ་ནས་གཡོན་
 གྱི་བཞི་བ་ནས་རྩའི་རྒྱ་བ་དང་། དེ་ནས་གཡས་ཀྱི་བཞི་བ་ནས་རྒྱ་བ་གྱི་རྒྱ་བ་དང་། དེ་ནས་གཡོན་གྱི་ལྔ་
 བ་ནས་སའི་རྒྱ་བ་དང་། དེ་ནས་གཡས་ཀྱི་ལྔ་བ་ནས་ནམ་མཐའི་རྒྱ་བ་དང་། དེ་ནས་གཡོན་གྱི་དྲུག་བ་
 ནས་ཀྱང་ནམ་མཐའི་རྒྱ་བ་དང་། དེ་ནས་གཡས་ཀྱི་དྲུག་བ་ཉི་ལྔ་ཁྱིམ་གྱི་རྩ་འདབ་ནས་སའི་རྒྱ་བ་སྟོང་
 བརྒྱད་བརྒྱ་ལས་དྲུག་རྒྱ་བ་ཅན་གྱིས་དམན་བ་རྒྱུའོ།

དེ་ལྟར་ན་ཁྱིམ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རྩ་འདབ་འཕོ་ཆེན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རྩ་མེ་མེ་ལ་ནམ་མཐའི་རྒྱ་བ་ལ་
 སོགས་པ་དངུལ་འཁོར་ལྟའི་རྒྱ་བ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ལ་དྲུག་རྒྱ་བ་ཅན་གྱིས་དམན་བ་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་
 དང་ཞེ་གཞུམ་རྒྱ་བ་ཅན་གྱིས་དམན་བ་ཅན་ལ་རྒྱ་བ་ཞིང་འཕོ་འཆོམས་བཅུ་གཉིས་སུ་དྲུག་རྒྱ་བ་
 བཅས་མེད་ལུ་མ་ནས་རྒྱ་བ་ཅན་གྱིས་དྲུག་བརྒྱ་དང་དོན་ལྟ་མེ་ཉིན་ཞག་མེ་ལ་དལུ་མ་ནས་རྒྱུའོ། །འཕོ་ཆེན་
 བཅུ་གཉིས་པོ་མེ་མེ་ལ་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་དང་ཞེ་གཞུམ་རྒྱ་བ་ཅན་གྱིས་དམན་བ་ཅན་མས་རྒྱ་བ་པ་
 བསྐྱེད་མས་པས་ཉི་མེད་དལུ་བརྒྱ་ཉེར་ལྟའི་བ་འཕོ་འཆོམས་སུ་དལུ་མར་རྒྱ་བ་པའི་དྲུག་བརྒྱ་དོན་ལྟ་མེ་
 དང་བསྐྱེད་མས་དལུ་གས་ཉི་མེ་ཆེ་གས་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་འོང་སྟེ། ཉེ་པའི་འཕོ་ཆེན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཉིན་ཞག་
 གཅིག་གི་རྒྱ་བ་གྱི་རྒྱ་བ་ལོ། །དེ་ནས་ཉིན་ཞག་གཉིས་པའི་ཐོག་མར་གཡོན་གྱི་རྩ་འདབ་དང་པོ་ལུག་
 གི་འཕོ་བའི་རྩ་བ་རྒྱ་བ་གྱི་རྒྱ་བ་དང་། དེ་ནས་གཡས་ཀྱི་རྩ་འདབ་དང་པོ་གྲང་གི་འཕོ་བའི་རྩ་བ་རྩའི་
 རྒྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཡོན་གྱི་གཉིས་བ་ནས་དྲུག་པའི་བར་ལ་རིམ་པ་བཞིན་མའི་རྒྱ་བ་། རྩའི་
 རྒྱ་བ་། སའི་རྒྱ་བ་། བམ་མཐའི་རྒྱ་བ་། རྒྱ་བ་གྱི་རྒྱ་བ་རྒྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཡས་ཀྱི་འད་གཉིས་བ་
 ནས་དྲུག་པའི་བར་ལ་རིམ་པ་བཞིན་མའི་རྒྱ་བ་། རྒྱ་བ་གྱི་རྒྱ་བ་། བམ་མཐའི་རྒྱ་བ་། སའི་རྒྱ་བ་། རྩའི་རྒྱ་བ་
 རྒྱ་བ་སྟེ་ཉིན་ཞག་གཉིས་པའི་རྒྱ་བ་གྱི་རྒྱ་བ་ལོ། །དེ་ནས་ཉིན་ཞག་གསུམ་པའི་ཐོག་མར་གཡོན་གྱི་རྩ་
 འདབ་དང་པོ་ལ་མའི་རྒྱ་བ་། དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་བ་ནས་དྲུག་པའི་བར་ལ་རིམ་པ་བཞིན་རྩའི་རྒྱ་བ་།
 སའི་རྒྱ་བ་། བམ་མཐའི་རྒྱ་བ་། རྒྱ་བ་གྱི་རྒྱ་བ་། མའི་རྒྱ་བ་རྒྱ་བ་དང་། གཡོན་གྱི་རྩ་འདབ་དང་པོ་ལ་མའི་

ནང་ལའི་རེ་ལུ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྒྱལ་ལ་སྟོགས་པའི་མི་མཉམ་པའི་འདབ་མ་དྲུག་པོ་
རྣམས་ལ་སྟོང་པའི་དགྲིལ་འཁོར་རབ་རྩ་འབབ་པ་སྟོག་གི་རྒྱང་གིས་འདོར་རོ། །གཡས་པ་ལ་རྒྱ་པའི་
ཉིན་ཞག་དྲུག་དང་། འཕྲོ་པའི་ཉིན་ཞག་དྲུག་རྣམས་ཀྱིས་གྲུང་ལ་སྟོགས་པའི་མཉམ་པའི་དུས་སྟོན་
དྲུག་པོ་རྣམས་ལ་སའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་རབ་རྩ་འབབ་པ་སྟོག་གིས་འདོར་རོ།^༡ །ཞེས་སྟོགས་ཀྱིས་ཅུ་
འདབ་བརྒྱ་གཉིས་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་ནམ་མཁའི་རྒྱང་སྟོགས་དགྲིལ་འཁོར་ལྷ་ཆར་གྱི་རྒྱང་རྒྱ་བཏོད་
བར་གསུངས་གིང་། དེ་ཡང་ཅུ་འདབ་རེ་རེ་ལ་དགྲིལ་འཁོར་ལྷ་ཆར་གྱི་རྒྱ་ཚུལ་སྲར་བཤད་པ་ལྟར་
ཐུང་དགོས་པའི་སྨིར་དང་། གཤོན་གྱི་ཅུ་འདབ་དང་པོ་ལ་ནམ་མཁའི་རྒྱང་རྒྱས་པ་ནས་གཤོན་པའི་ཅུ་

འདབ་དྲུག་པ་ལ་ཡང་ནམ་མཁའ་འཛིན་ཆུང་ཆུས་པའི་རྗེས་སུ་སྤྲོད་ཡང་གཡོན་པའི་རྩ་ལ་རྒྱང་རྒྱ་བ་ན་རྩ་
འདབ་དང་པོ་ལ་རྒྱ་བ་དང་། རྒྱང་ཡང་ནམ་མཁའ་འཛིན་ཆུང་གི་རྗེས་སུ་རྒྱང་གི་རྒྱང་རྒྱ་བར་བྱེད་དགོས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་གཡོན་དང་གཡས་གྱི་འཕྲོ་ཆེན་གྱི་རྒྱང་རྒྱ་བའི་ཆོ་གོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་ཕན་
ཚུན་སྤེལ་ནས་རྒྱ་བ་ཡིན་ནོ།།

ཁྱིམ་གྱི་རྩ་རེ་རེར་རྒྱང་རྒྱ་བའི་ཆོ་གོང་རྩ་སྤྲོད་པ་ལ་སྟོན་པ་བཞི་དབུས་དང་ཆ་ལྟར་བྱེ་
བའི་དབུས་མར་འབྱུང་བ་རྒྱང་བའི་ནམ་མཁའ་དགྱིལ་འཁོར་དང་། ཤར་དུ་རྒྱང་གི་དང་། ལྟོར་མེའི་
དང་། བྱང་དུ་རྒྱུའི་དང་། ལུབ་ཏུ་སའི་དགྱིལ་འཁོར་འབབ་སྟེ་རེ་རེ་ལ་དབུགས་སུ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུའི་
སྟེང་ནས་བཅུ་གཅིག་ཀླད་བཅས་རེས་དམན་པ་ཡོད་དོ། །འབྱུང་བ་རྒྱང་བའི་དགྱིལ་འཁོར་ནི་ཉེར་
ལྟ་ཡོད་དོ། །ནམ་མཁའ་ནམ་མཁའ་། ནམ་མཁའ་རྒྱང་། ནམ་མཁའ་མེ། ནམ་མཁའ་རྒྱ། ནམ་མཁའ་
སའི་དགྱིལ་འཁོར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱང་གི་ནམ་མཁའ་། རྒྱང་གི་རྒྱང་། རྒྱང་གི་མེ། རྒྱང་གི་རྒྱ། རྒྱང་
གི་སའི་དགྱིལ་འཁོར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མེའི་ནམ་མཁའ་ནམ་མེའི་སའི་བར་ལྟ་དང་། རྒྱའི་ནམ་
མཁའ་ནས་རྒྱའི་སའི་བར་ལྟ་དང་། སའི་ནམ་མཁའ་ནས་སའི་སའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་བར་ལྟ་སྟེ་
ཉེར་ལྟ་ཡོ། །དེ་ཡང་འབྱུང་བ་རྒྱང་བའི་དགྱིལ་འཁོར་ལྟ་བུ་བའི་རྩ་ལ་ནི་འཕྲོ་ཆེན་གྱི་རྩ་འདབ་བཅུ་
གཉིས་པོ་གང་དང་གང་ལ་འབྱུང་བ་ཆེ་བའི་རྒྱང་གང་རྒྱ་བ་དེ་ལ་འབྱུང་བ་རྒྱང་བ་ལྟར་བྱེ་བ་ནམས་རྒྱ་
བ་སྟེ། དེ་ལྟར་རྒྱ་བ་ཡང་ལྟ་པོ་རིམ་ཅན་ཁོ་ནར་རྒྱུའོ། །དེ་ཡང་དཔེར་མཆོན་ན་གཡོན་གྱི་རྩ་འདབ་དང་
པོ་ལ་འབྱུང་བ་ཆེ་བའི་ནམ་མཁའ་དགྱིལ་འཁོར་རྒྱ་བའི་ཆོ་གོང་ནམ་མཁའ་ནམ་མཁའ་ནས་ནམ་མཁའ་
སའི་བར་ལྟ་རྒྱ་བ་དང་། གཡས་གྱི་རྩ་འདབ་དང་པོ་ལ་འབྱུང་བ་ཆེ་བའི་སའི་དགྱིལ་འཁོར་རྒྱ་བའི་ཆོ་
གོང་ས་ནས་སའི་ནམ་མཁའ་བར་ལྟ་རྒྱ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནམས་བྱང་རིམ་ཅན་དུ་རྒྱ་རྩ་ལ་ནི་
གཡོན་གྱི་རྩ་འདབ་ནམས་ལ་རྒྱ་བའི་ཆོ་གོང་འབྱུང་བ་རྒྱང་བ་ནམས་ཀྱང་ནམ་མཁའ་རྒྱང་མེ་རྒྱ་སའི་
རིམ་བས་རྒྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཡས་གྱི་རྩ་འདབ་ནམས་ལ་རྒྱང་རྒྱ་བའི་ཆོ་གོང་ས་རྒྱ་མེ་རྒྱང་ནམ་
མཁའ་རིམ་བས་རྒྱུའོ།།

དེ་ལྟར་ན་འཕྲོ་ཆེན་གྱི་རྩ་འདབ་གཡོན་ནས་གཡས་སུ་རྒྱང་འཕྲོ་བའི་ཆོ་གོང་རྒྱང་གི་ས་ནས་

སར་འཕོ་བ་དང་། གཡས་ནས་གཡོན་དུ་འཕོ་བའི་ཆེ་འབྲུང་ཆུང་གི་ནམ་མཁའ་ནས་ནམ་མཁའ་འཕོ་
བ་ནི་ངེས་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཡང་འཕོ་ཆེན་གྱི་ཙུ་འདབ་བརྩུག་ཉིས་པོ་རེ་རེ་ལ་འཕོ་ཆུང་གི་ཙུ་འདབ་ལྔ་
ལྔར་གྱིས་པའི་ཙུ་འདབ་ནམས་ལ་རྒྱུང་རྒྱུ་ཆུལ་ནི་འཕོ་ཆེན་གྱི་ཙུ་སྤྱབས་ནམས་ལ་ཤར་བྱུབ་སོགས་ཆ་
ལྔ་ལྔར་སྤེལ་བའི་ཆ་ནམས་སུ་འབྲུང་ཆུང་གི་ནམ་མཁའ་རྒྱུང་མེ་ཆུས་རྒྱས་པ་ནམས་འཕོ་ཆུང་གི་ཙུ་འདབ་
ལྔ་ཤར་བྱུབ་ཕྱོད་བྱུང་དཔུགས་མ་དང་བཅས་པར་གནས་པ་ནམས་སུ་ཡང་ཤར་བྱུབ་སོགས་འཕོ་ཆེན་གྱི་
རི་ལྟ་བུ་བཞེན་རྒྱ་ཞིང་འཕོ་ཆུང་གི་ཙུ་འདབ་རེ་རེ་ཡང་དཔུགས་སུ་མ་བརྒྱུ་བྱུག་ཙུ་ལ་བརྩུག་ཅིག་ཀྱང་
བཅས་གྱིས་དམན་པ་སུམ་བརྒྱ་ཞེ་བརྒྱད་ཀྱང་པ་གསུམ་དང་བཅས་པ་རེ་རྒྱུ་ལོ། །དེ་ལྟར་ལྟེ་བའི་ཙུ་
འདབ་ནམས་ལ་རྒྱས་ཏེ་དེ་ནས་སྒྲིང་གའི་ཙུ་འདབ་ནམས་ལ་རྒྱ་བའི་ཆུལ་ནི་ནང་ལའི་ཞེ་གཅིག་པའི་
འབྲེལ་ཆེན་ལས། སྒྲིང་གའི་རྒྱུ་ཆེ་བས་བརྒྱད་པ་འདི་ལ་ཐུན་ཚོད་འཕོ་བའི་ཙུ་ནམས་རིག་པར་བྱ་
སྟེ་སྒྲིང་ཐུག་པར་དཀྱིལ་འཁོར་ལྔ་འབབ་པར་བྱེད་པ་ནི་འདི་ནམས་སུ་འཕྱུར་རོ། །ཙུ་དང་ཙུ་ཡི་
དཔུགས་འབྲུང་བ་དང་འཇུག་པ་བརྒྱ་ཕྱག་ཉི་ལྔ་ཙུ་བདུན་གྱིས་སྒོག་ཡང་དག་པར་རྒྱ་བར་འཕྱུར་ཏེ་
དཔུགས་ཀྱི་བྱེད་དང་བཅས་པའི་བདུན་གྱིས་སོ།^{༤༩} །ཞེས་སྒྲིང་གའི་ཙུ་འདབ་རེ་རེ་ལ་དཔུགས་ཉི་ལྔ་
ཆིག་སྒྲིང་བྱུག་བརྒྱ་ལ་བརྒྱད་གྱིས་བཞོས་པའི་རྟེན་ལོར་དཔུགས་ཉིས་སྒྲིང་བདུན་བརྒྱ་དང་། དེ་རྒྱ་ཚོད་
དུ་བྱས་ན་རྒྱ་ཚོད་བྱེད་དང་བརྒྱད་རྒྱ་བར་གསུངས་པ་ནི་ཉིན་ཞག་རེ་ལ་དཔུགས་བྱུག་བརྒྱ་དོན་ལྔ་རེ་
དཔུ་མ་ལ་རྒྱས་པ་ལོགས་སུ་མ་སྤེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། གནས་ཚོད་ལ་ནི་ལྟེ་བའི་འཕོ་ཆེན་
བརྩུག་ཉིས་གྱི་འཕོ་འཆོམས་ནས་དཔུགས་དཔུག་ཀྱང་བཅས་རེ་དཔུ་མ་ནས་རྒྱ་བར་བཤད་པ་དེ་དག་
ནི་ལྟེ་བའི་ཙུ་འཁོར་གྱི་དཔུ་མ་ནས་དཔུ་མའི་ཡར་སྒྲིང་བར་དཔུ་མ་ཉིད་ནས་རྒྱ་བས་སྒྲིང་ག་དང་
མགྱིན་པ་དང་དཔུལ་པའི་ཙུ་འདབ་ནམས་ལ་མི་རྒྱ་བར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་ན་དཔུགས་ཉི་ལྔ་ཆིག་སྒྲིང་བྱུག་བརྒྱ་ལ་བྱུག་བརྒྱ་དང་དོན་ལྔས་དམན་པའི་ལྟུག་ཉི་
ལྔ་དཔུ་བརྒྱ་དང་ཉེར་ལྔ་ལ་བརྒྱད་གྱིས་བཞོས་པའི་ཐོབ་ལོར་དཔུགས་ཉིས་སྒྲིང་བྱུག་བརྒྱ་དང་བཅོ་ལྔ་
དཔུགས་གྱི་བརྒྱད་ཆ་ལྔ་རེ་ནམས་སྒྲིང་གའི་ཙུ་འདབ་རེ་རེ་ལ་ཉིན་ཞག་རེ་ལ་རྒྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་
རྒྱན་རེ་ལ་རྒྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱན་རེ་ལ་རྒྱ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ལྟེ་བའི་འཕོ་ཆེན་གྱི་ཙུ་འདབ་རེ་ལ་

འདབ་ཀྱི་གྲངས་ཉིད་བརྒྱད་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ནོར་དབུགས་བརྟན་བརྒྱད་དོན་གཅིག་དབུགས་ཀྱི་
 བརྟན་ཆ་གསུམ་འོར་བ་དེ་མགོན་པའི་ཙུ་འདབ་ཏེ་ལ་ཞིན་ཞག་ཏེ་དེ་དབུགས་སམ་རྒྱུད་རྒྱུ་པའི་གྲངས་
 དང་། དེ་བཞིན་རྟུ་འདི་ཉིད་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དབུལ་པའི་བརྒྱ་འདབ་མ་བཅུ་དྲུག་པ་ལ་འདབ་མ་
 གཉིས་དོར་ནས་འདབ་མ་བཅུ་བཞི་པོ་རྣམས་ལ་ཉིན་མཚན་གྱི་སྟོག་ཡང་དག་པར་རྒྱ་སྟེ་དབུགས་ཀྱི་དབུགས་
 རྩ་ལས་བརྟུ་བཞི་འི་ཆ་ཐོབ་པ་འདབ་མ་སོ་སོར་འདོར་རོ།^༧ །ཞེས་ཅུ་མོད་དྲུག་ཅུ་འི་དབུགས་ཀྱི་
 གྲངས་ཉི་མི་ཆིག་སྟོད་དྲུག་བརྒྱ་ལ་དབུལ་པའི་ཙུ་འདབ་བཅུ་དྲུག་གི་སྟོར་པའི་ཙུ་འདབ་གཉིས་
 མ་གཏོགས་པའི་རྒྱ་རྒྱུ་པའི་ཙུ་འདབ་བཅུ་བཞིས་པགོས་པའི་སྟོར་ལྷ་བརྒྱ་དང་ཞེ་གཉིས།
 དབུགས་ཀྱི་བརྟན་ཆ་དྲུག་རྣམས་ཐོབ་པ་དེ་དབུལ་པའི་ཙུ་འདབ་ཏེ་ལ་ཞིན་ཏེ་རྒྱ་རྒྱུ་པའི་
 གྲངས་སོ། །དེ་དག་གྲང་དབུ་མ་ལ་རྒྱུ་པའི་རྒྱུད་ལོགས་སུ་མ་སྟེ་པའི་དབང་རྟུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི།
 ལོགས་སུ་སྟེ་བ་གནས་ཆོད་ཀྱི་དབང་རྟུ་བྱས་ན་ཞག་ཏེ་ལ་དབུ་མར་རྒྱུ་པའི་གྲངས་དྲུག་བརྒྱ་དོན་
 ལྷས་དབུགས་ཉི་མི་ཆིག་སྟོད་དྲུག་བརྒྱ་ལ་དམན་པའི་སྟེག་ཉི་མི་དགྲུ་བརྒྱ་ཉིད་ལྷ་ལ་པགོ་བ་
 སོགས་གོང་གི་རིགས་པས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་སྟེ་དབུགས་ལ་རྒྱུད་གི་རྒྱ་རྩལ་བཤད་པ་ནི། མའི་མངལ་ནས་བཅས་མ་ཐག་གི་ཆོ་
 དབུ་མ་ནས་རྒྱས་པའི་རྒྱུད་དྲུག་རྒྱུད་བཅས་སྟེ་དབུགས་ཀྱི་གཉིས་ཀ་ལ་མཉམ་རྒྱུ་བྱས་ཏེ་དེ་ནས་སྟེ་པའི་
 གཡོན་གྱི་འཕྲོ་ཆེན་དེ་ལ་རྒྱུད་གི་གྲངས་ཇི་ཅམ་རྒྱས་པ་དེ་ཉིད་སྟེ་དབུགས་གཡོན་ཁོན་ལ་རྒྱུ་བ་དང་། ཙུ་
 འདབ་གཡས་གཡོན་གྱི་འཕྲོ་འཆོམས་སུ་དབུ་མ་ལ་རྒྱུས་པའི་གྲངས་ཇི་ཅམ་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་སྟེ་དབུགས་
 གཉིས་ཀ་ལ་མཉམ་རྒྱུ་བྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་རྟུ་གཡས་ཀྱི་འཕྲོ་ཆེན་གྱི་ཙུ་འདབ་ཏེ་ལ་རྒྱུད་གི་གྲངས་
 ཇི་ཅམ་ཏེ་རྒྱས་པ་དེ་ཉིད་སྟེ་དབུགས་གཡས་ཁོན་རྒྱུ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་འཕྲོ་ཆེན་གྱི་རྒྱུད་ཏེ་ཏེ་ལ་འཕྲོ་
 རྒྱུད་གི་རྒྱུད་འབྱུང་བ་རྒྱུད་པ་ལྷ་ལྷ་ཡོད་པའི་ནམ་མཁའི་རྒྱུད་རྣམས་ནི་སྟེ་དབུགས་ཀྱི་སྟག་འི་དབུས་ནས་རྒྱ་
 བ་དང་། དེ་བཞིན་རྟུ་རྒྱུད་གི་རྒྱུད་རྣམས་སྟག་འི་སྟེང་སྟོགས་ངོས་ནས་རྒྱུ་བ་དང་། མའི་རྒྱུད་རྣམས་
 གཡས་གཡོན་གཉིས་ཀའི་ལ་མཉམ་ཆོས་ངོས་ནས་རྒྱུ་བ་དང་། རྩའི་རྒྱུད་རྣམས་ནི་སྟེ་དབུགས་ཀྱི་

དབུས་ཀྱི་རེ་ཁའི་ཕྱོགས་གཉིས་ནས་རྒྱ་བ་དང་། སའི་རྒྱུ་རྒྱུ་མས་ནི་སྤྲུག་འི་འོག་ངོས་ཡམ་རྒྱུ་ལ་བདར་
ནས་རྒྱའོ།།

ཡང་རྒྱུ་རྒྱུ་མས་སྤྲུག་གི་ཕྱི་དང་ནང་དུ་རི་ཙམ་འགྲོ་བ་ནི། སའི་དགྱིལ་ལོར་གྱི་རྒྱུ་རྒྱ་
སྤྲུག་གི་ཕྱི་རོལ་དུ་སོར་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་འགྲོ་བ་ནས། རྒྱའི་དགྱིལ་ལོར་སོར་བཅུ་གསུམ་དང་།
མའི་དགྱིལ་ལོར་སོར་བཅུ་བཞི་དང་། རྒྱུ་གི་དགྱིལ་ལོར་སོར་བཙུ་ལྔ་དང་། བམ་མཁའི་དགྱིལ་
ལོར་སོར་བཅུ་དྲུག་གི་བར་དུ་འགྲོ་ཞིང་། དེ་ནས་ཕྱོགས་ལོ། ཁང་དུ་ནི་ཕྱི་རོལ་དུ་རིང་དུ་རྒྱས་པ་དེ་ནང་
དུ་ཐུང་དུ་དང་ཕྱི་རོལ་དུ་ཐུང་དུ་རྒྱས་པ་དེ་ནང་དུ་རིང་བས་རྒྱ་བས་ནམ་མཁའི་དགྱིལ་ལོར་ཉེ་བའི་
དབུས་དང་། རྒྱུ་གི་དགྱིལ་ལོར་ཉེ་བ་ནས་སོར་གཅིག་གི་འོག་དང་། མའི་དགྱིལ་ལོར་ཉེ་བ་ནས་
སོར་གཉིས་ཀྱི་འོག་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མའི་དགྱིལ་ལོར་སོར་གསུམ་ཀྱི་འོག་དང་། སའི་དགྱིལ་
ལོར་སོར་བཞིའི་འོག་དུ་ཕྱིན་ནས་ཡང་ཕྱིར་འགྲོ་འོ། །རྒྱུ་ལྔ་ཆར་ཡང་ཉེ་བའི་དབུས་བར་དུ་འགྲོ་
དགོས་ཏེ། རྒྱུ་ལྔ་གའི་འཕོ་འཚོམས་སྤྲུག་མར་འཇུག་པའི་ཆེ་ཉེ་བའི་རྒྱ་ལོར་གྱི་ཉེ་བ་ནས་འཇུག་
དགོས་ཤིང་། རྒྱུ་ལྔ་པོ་གང་གི་མཇུག་དུ་དབུ་མར་ཞུགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་དེ་དང་དེའི་སྒྲིལ་མའི་
རྒྱུ་ལྔ་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཕྱི་རོལ་དུ་འགྲོ་བ་དང་ནང་དུ་འགྲོ་བ་ཆད་མཉམ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁང་ལའི་ཞེ་
བདུན་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དགྱིལ་ལོར་གྱི་རྒྱུ་ནི་སའི་དགྱིལ་ལོར་གྱི་མཐར་དེ་དག་
གི་དབུས་སྤྲུག་རབ་དུ་ཞུགས་པ་ནི་སྤྲུག་གཉིས་ནས་སོར་བཅུ་གཉིས་འབབ་པོ། བམ་མཁའི་མཐར་
དབུ་མར་ཞུགས་པ་ནི་སོར་བཅུ་དྲུག་འབབ་པོ།^{༤༤} །ཞེས་གསུངས་པས་སོ།།

འདྲིར་བཤད་པའི་རྒྱུ་གི་རྒྱུ་གཞག་དང་རྒྱུ་ཕྱི་གཞན་ནས་བཤད་པའི་རྒྱུ་
གཞག་མི་མཐུན་བར་བྱུང་བའི་དགོངས་པ་དབྱུང་བ།

གཉིས་པ་འདྲིར་བཤད་པའི་རྒྱུ་གི་རྒྱུ་གཞག་དང་རྒྱུ་ཕྱི་གཞན་ནས་བཤད་པའི་རྒྱུ་
གཞག་མི་མཐུན་བར་བྱུང་བའི་དགོངས་པ་དབྱུང་བ་ལ་གཉིས། རྒྱུ་ཕྱི་གཞན་ནས་བྱུང་བའི་རྒྱུ་

གི་རྣམ་གཞག་དང་རྒྱུད་འབྲེལ་འདི་ནས་བཤད་པ་གཉིས་མི་མཐུན་པའི་ཚུལ་མདོ་ཙམ་ཞིག་བཤད་པ་
དང་། འདིར་བཤད་པ་དང་དེ་དག་ཏུ་བཤད་པའི་དགོངས་པ་རིམ་ལྔ་ཡིན་པ་བཤད་པའོ།

དང་པོ་ནི་བརྟག་གཉིས་ལས། སྤྱི་ལ་པའི་འཁོར་ལོ་ལ་བརྟུ་འདབ་མ་དུག་ཅུ་ཅ་བཞི་དང་།
ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་འདབ་མ་བརྟུད་དང་། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་འཁོར་ལོ་ལ་འདབ་མ་བརྟུ་
དུག་དང་། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་འཁོར་ལོ་ལ་འདབ་མ་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་སོ།^{༤༦} །ཞེས་གསུངས་པའི་
དོན་རྒྱ་རིམ་བཞིན་པར་མཛད་དེ་མགིན་པའི་ཅ་འཁོར་ཅ་འདབ་བརྟུ་དུག་པ་དང་། སྤྱི་པའི་ཅ་འདབ་
སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་པར་བཤད་ཅིང་དེ་ཡང་བདེ་ཆེན་འཁོར་ལོར་བཤད་དོ། །དོ་རྗེ་སྤྱིར་འབྲེལ་ལས་ནི་
འབྲེལ་ཆེན་ལྟར་མགིན་པའི་ཅ་འཁོར་ཅ་འདབ་སོ་གཉིས་པ་དང་། དབྱལ་བའི་ཅ་འཁོར་ཅ་འདབ་
བརྟུ་དུག་པར་བཤད་ནས། དེ་ཡང་རྒྱུད་ལས་དེ་གཉིས་བརྒྱུད་ནས་གསུངས་པ་སྤྱི་པའི་མན་ངག་
གིས་སོ་གཉིས་དང་བརྟུ་དུག་དེ་ལྟར་དུ་ཤེས་པར་བྱ་ཡི། རྒྱུད་དུ་ནི་ལུགས་ལས་བརྒྱུད་པས་
གསུངས་པས་སོ་ཞེས་བཤད་པས། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་འཁོར་ལོ་ལ། །འདབ་མ་སུམ་ཅུ་ཅ་
གཉིས་སོ།^{༤༧} །ཞེས་པ་དེས་དབྱལ་བའི་ཅ་འཁོར་བསྟན་པར་ཡང་མཛད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤྱི་
རྒྱུད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་འཁོར་ལོ་སྤྱི་པོ་འམ་གཙུག་ཏོར་གྱི་ཅ་
འཁོར་ཡིན་པར་དང་། དེ་ཅ་འདབ་ཀྱང་སོ་གཉིས་པ་དང་། དབྱལ་བའི་ཅ་འཁོར་རམ་སྤྱིན་
མཚམས་ཀྱི་ཅ་འཁོར་ཅ་འདབ་བརྟུ་དུག་པ་རྒྱུད་གི་འཁོར་ལོ་ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་དག་ནི་ཅའི་རྣམ་
གཞག་མི་མཐུན་པའི་ཚུལ་མདོར་བསྡུས་པ་ཙམ་མོ།

རྒྱུད་གི་རྣམ་གཞག་ནི་སློག་འཛིན་སོགས་གངས་བརྩུར་བྱེད་པར་ནི་འདྲ་ལ། དེ་ཡང་སློག་
འཛིན་ཐུར་སེལ་གྱིན་རྒྱ་མཉམ་གནས་བྱུང་བྱེད་དེ་ཅ་པའི་རྒྱུད་ལྟ་གནས་གང་ན་གནས་པ་དང་མགོན་
པོ་གང་གི་རྒྱུད་གང་ཡིན་པ་ནི་བཤད་རྒྱུད་དོར་འབྲེང་ལས། སློག་གི་རྒྱུད་ནི་སྤྱིར་གར་གནས། །མི་
བརྒྱུད་བྱེད་ཀྱི་འགས་ལས་སྤྱུལ། །འདོམས་ན་གནས་པའི་ཐུར་སེལ་ནི། །རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྟན་བྱེད་ཀྱི་
སྤྱུལ། །སྤྱིར་དུ་རྒྱུ་བར་སློག་མར་གནས། །འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་ནོ། །མཉམ་གནས་ལྟེ་པའི་
བརྒྱར་གནས། །དོན་ཡོད་ཐུབ་པའི་རང་བཞིན་ནོ། །བྱུང་བྱེད་ཡན་ལག་ཀྱི་ལ་གནས། །རྣམ་སྤྱང་

མཛད་གྱིང་བོད།^༥ །ཞེས་སྟོག་འཛིན་སྟིང་གར་གནས་ཤིང་མི་བསྐྱོད་པའི་རྒྱུད་དང་། ཐུར་སེལ་གསང་གནས་ན་གནས་ཤིང་རིན་འབྱུང་གི་རྒྱུད་དང་། བྱེན་རྒྱ་མགིན་པའི་རྩ་འཁོར་ལ་གནས་ཤིང་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་དང་། མཉམ་གནས་ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་ལ་གནས་ཤིང་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རྒྱུད་དང་། བྱབ་བྱེད་ཡན་ལག་གི་ཆོགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོགས་ཀྱུན་ལ་གནས་ཤིང་རྣམ་སྤྲང་གི་རྒྱུད་དུ་གསུངས་སོ།།

དེ་ཡང་སྟོག་འཛིན་སྟིང་གར་གནས་པར་བཤད་པ་ནི་སྟོག་འཛིན་ལ་སྤྱད་པགས་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་པགས་པ་ནི་གཞི་དུས་ལ་སྤྱད་པ་ལ་འབྱུང་འཇུག་བྱེད་ཅིང་སྟིང་གའི་རྩ་འཁོར་ལ་གནས་ཀྱང་སྟིང་གའི་རྩ་མདུད་ཀྱི་རྒྱ་དྲིའི་ནང་ན་གནས་པ་མིན་ལ། སྟོག་འཛིན་སྤྱད་པ་ནི་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤྱད་པ་དང་རོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཅིང་དེའི་བཞེན་པར་གྱུར་པ་མི་ཤིགས་པ་ཞེས་པ་སྟིང་གའི་རྩ་འཁོར་གྱི་ལྟེ་བ་རྩ་མདུད་ཀྱི་རྒྱ་དྲིའི་ནང་ན་གནས་པ་སྟེ། བཤད་རྒྱུད་རྟོག་འཕྲེང་ལས། སྟིང་གི་བསྐྱེད་སྐབས་མཁའ་ལ། །ཡེ་ཤེས་རྟོ་རྟེན་ཏུ་བཞུགས།^༦ །ཞེས་དང་། གཙོ་བོ་ཆེན་པོ་མི་བསྐྱོད་པའི། །འཛིག་རྟེན་ཁམས་ནི་དེ་ཉིད་དོ། །དེར་ནི་རྟག་ཏུ་བཞུགས་པའི་ས། །སྟོག་གི་ཡེ་ཤེས་མིང་ཅན་ཏེ།^༧ །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། བཤད་རྒྱུད་ལྷག་མོ་བཞིས་ཞུས་པ་ལས། བྱེད་ཚད་ཅམ་གྱི་སྤྱོད་མཆོག་ཡིད་གྱི་དངོས་པོ་ཐིག་འཕེལ་གཞུགས། །རྟག་ཏུ་སྟིང་གི་དབུས་གནས་པ། །འོད་ཟེར་ཆེན་པོ་འབར་བ་ཅན།^༨ །ཞེས་པ་ཡང་འོད་ཟེར་ལྷ་འབར་བའི་མི་ཤིགས་པའི་རྒྱུད་ཤིན་ཏུ་སྤྱད་པ་ཡིན་པ་དང་།

རྟོ་རྟེན་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱན་གྱི་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་། སྟིང་གི་དབུས་ན་མི་ཤིགས་པ། །གསལ་ཞིང་མར་མེད་ག་དང་མཚུངས། །མི་འབྱུར་མཆོག་ཏུ་སྤྱད་པ་སྟེ། །ཨ་ནི་གཙོ་བོ་དམ་པའོ།^༩ །ཞེས་པས་ཀྱང་མི་ཤིགས་པའི་རྒྱུད་ཤིན་ཏུ་སྤྱད་པ་སྟོན་ཅིང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྲུབ་པ་ལས་རྒྱུད་གཞན་རྣམས་ཐིམ་ནས་ལྷན་ཅིག་སྟེས་པའི་རྒྱུད་རང་གནས་སུ་གནས་པ་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་གསུངས་པའི་ལྷན་ཅིག་སྟེས་པའི་རྒྱུད་ཞེས་པ་ཡང་སྟོག་འཛིན་གྱི་རྒྱུད་ཤིན་ཏུ་སྤྱད་པ་འདི་ཡིན་ཞིང་། རྒྱུད་ཤིན་ཏུ་སྤྱད་པ་འདི་དང་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤྱད་པ་འདི་འཁོར་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་དང་། སྐྱེ་གཉིས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བསྐྱེད་པ་གཞི་དང་། བྱེད་པར་དུ་ཡང་རྒྱུད་འདི་འོངས་སྤྱི་བསྐྱེད་པ་གཞི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་

པས་སྒྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པར་དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གཏུ་ལ་བྱ་ཆམས་གྱིས་འཆད་པར་བྱེད་ཅིང་།
 འགྲེལ་ཆེན་ལས་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ཉིད་འཁོར་འདས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིར་གསུངས་པ་མ་
 གཏོགས་ཤིན་ཏུ་སྤྱི་བའི་རྒྱུ་གི་བཤད་པ་རྒྱར་ཅམ་ཡང་མ་བྱུང་བ་དང་། རྒྱུ་ཆམས་གྱི་གནས་གྱི་
 གཙོ་བོ་ཡང་སྤྱིར་གཏེ་ཅ་འདབ་ཆམས་ཡིན་པར་བཤད་པས་ཐུར་སེལ་ནས་བྱུང་བྱེད་ཀྱི་བར་གྱི་
 རྒྱུ་བཞིའི་གནས་ཀྱང་མི་མཐུན་པ་དང་། མོག་འཛིན་དང་མཉམ་གནས་མགོན་པོ་གང་གི་རྒྱུ་
 ཡིན་པ་མཐུན་ནའང་། འགྲེལ་ཆེན་ལས་གྲེན་རྒྱན་རིན་འབྱུང་དང་། ཐུར་སེལ་རྩོད་སེམས་དང་།
 བྱུང་བྱེད་སྤར་མཐར་བཤད་ཅིང་རྒྱུ་སྤར་གི་རྒྱུ་དུ་མ་བཤད་པས་རྒྱུ་དེ་གསུམ་མགོན་པོ་གང་
 གི་རྒྱུ་ཡིན་པ་ཡང་མ་མཐུན་ནོ།།

གཞན་ཡང་རྒྱུ་ཆམས་འགོ་འོར་བྱེད་པའི་ཆོ་སྒྲུབ་གང་ལས་⁴³ རྒྱུ་བ་དང་། འབྱུང་བའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་གང་གི་རྒྱུ་གང་ཡིན་པ་དང་། རྒྱུ་ཆམས་གྱི་ཁདོག་རི་ལྟར་ཡིན་པ་ནི་བཤད་རྒྱུ་རྩོད་
 འཕྲེང་ལས། སངས་རྒྱུས་ལྟ་ཡི་རིགས་གནས་པ། ལྟ་ཡི་བྱ་ག་ལས་བྱུང་ཞིང་། རྒྱུ་ལྟ་སྤྱིར་དུ་ཡང་
 དག་རྒྱ། ལུས་ལ་སྤྱོད་པར་རྟག་ཏུ་འབྱུང་། ཀྱུན་རྩོད་སྤར་ནི་རྒྱུ་བ་ཡི། རྩོད་ལས་ནི་རྒྱུ་བར་
 འབྱུང་། གཞལ་ན་དང་གཡས་དང་གཉིས་ཀ་དང་། འལ་བར་རྒྱུ་དང་རྒྱུ་བ་བཞི། གཡས་བ་ནས་ནི་
 འབྱུང་བའི་ཁམས། མེ་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཁདོག་དམར་པོ་བཟང་པོ་འདི། པདྨ་མགོན་
 པོའི་རྒྱུ་བའོ། གཞལ་བ་ནས་ནི་འབྱུང་བའི་ཁམས། རྒྱུ་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བརྟེན་པ། ལྗང་སེར་
 དག་ཏུ་སྤར་བ་སྟེ། ལས་གྱི་མགོན་པོའི་རྒྱུ་བའོ། གཉིས་ཀ་ལས་ནི་འབྱུང་བའི་ཁམས། གསེར་གྱི་
 མདོག་ཏུ་སྤར་བ་སྟེ། འབར་ཆེན་གྱི་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་ཉིད། རིན་ཆེན་མགོན་པོའི་རྒྱུ་བའོ། འལ་ཞིང་
 རྒྱུ་བ་མེད་པའི་ཁམས། དག་པའི་ཤེལ་ལྟར་སྤར་བ་ནི། འདི་ན་རྒྱུ་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་ཉིད། རྩོད་མགོན་
 པོའི་རྒྱུ་བའོ། ཁམས་ཀྱུན་ལས་ནི་ཡང་དག་བྱུང་། རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་གཞུང་བ་ནི། རྒྱུ་བར་སྤར་
 མཛད་རང་བཞིན་ཏེ། འཆི་བའི་མཐར་ནི་འབྱུང་བར་འབྱུང་། དཀྱིལ་འཁོར་བཞི་པོ་འདི་དག་ནི། མཉམ་
 པར་གཞག་པས་རྟག་ཏུ་རྒྱོས། རྟགས་པའི་རྒྱོས་པའི་གངས་ཉིད་གྱི། ཉིན་མཚན་རྟག་
 ཏུ་རྒྱོས་པ་ཡིན།⁴⁴ ཞེས་སངས་རྒྱུས་ལྟ་ཡི་རིགས་སུ་གནས་པའི་རྒྱུ་ལྟ་སྤྱིར་དུ་སྤྱི་བའི་བྱ་ག་ལས་

དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་རྒྱུན་ཀྱང་རྒྱུན་པ་གི་སྒྲ་གཡོན་ནས་རང་དབང་དུ་རྒྱུང་མཉམ་གནས་ཁོ་ན་རྒྱ་
 ཞིང་མཉམ་གནས་ཁ་དོག་ལྗང་སེང་འབྱུང་བ་རྒྱུང་གི་ཁམས་པ་དང་། རྒྱུན་རྒྱུན་ཅི་རང་དབང་དུ་སྒྲ་བྲག་
 གཡས་ཁོ་ན་ལ་རྒྱ་ཞིང་ཁ་དོག་དམར་པོ་འབྱུང་བ་མེད་ཁམས་པ་དང་། རྒྱུར་སེལ་ནི་རང་དབང་དུ་སྒྲ་
 བྲག་གཉིས་ཀ་ལ་དྲག་ཏུ་མཉམ་རྒྱ་ཁོ་ན་བྱེད་ཅིང་ཁ་དོག་སེང་པོ་འབྱུང་བ་སེལ་ཁམས་པ་དང་། རྒྱུག་
 འཛིན་ནི་རང་དབང་དུ་སྒྲ་བྲག་གཉིས་ཀ་ལ་དལ་བྲས་མཉམ་རྒྱ་ཁོ་ན་བྱེད་ཅིང་ཁ་དོག་དཀར་པོ་འབྱུང་
 བ་རྒྱུའི་ཁམས་པ་དང་། རྒྱུབ་བྱེད་ནི་འཆི་ཁའི་དུས་སྐུ་མ་གཏོགས་གཞི་དུས་སྐུ་རང་དབང་དུ་སྒྲ་བྲག་
 བས་རྒྱུ་བ་མེད་ཅིང་ཁ་དོག་སྒྲོ་བསངས་འབྱུང་བ་བས་མཁའའི་ཁམས་པ་ཡིན་པར་གསུངས་ཤིང་།
 འབྲེལ་ཆེན་ལས་རྒྱུག་འཛིན་ནས་མཁའའི་ཁམས་པ་ཁ་དོག་ལྗང་གྲུ་དང་། རྒྱུར་སེལ་ཡི་ཤེས་གི་ཁམས་
 པ་ཁ་དོག་སྒྲོན་པོ་དང་། མཉམ་གནས་རྒྱུང་གི་ཁམས་པ་ཁ་དོག་ནག་པོ་དང་། རྒྱུབ་བྱེད་རྒྱུའི་ཁམས་
 པ་ཁ་དོག་དཀར་པོར་གསུངས་པས་རྒྱུང་བཞི་པོ་དེའི་ཁ་དོག་མ་མཐུན་ཞིང་། མཉམ་གནས་མ་
 གཏོགས་པ་གསུམ་གྱི་འབྱུང་བའི་ཁམས་ཀྱང་མ་མཐུན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་འབྲེལ་ཆེན་ལས་འབྱུང་བའི་
 ཁམས་ལྗང་ཆར་གྱི་རྒྱུང་རང་དབང་དུ་ཡང་སྒྲ་བྲག་གཡས་གཡོན་གཉིས་ཀ་ལས་རིམ་ཅན་དུ་རྒྱུ་བར་
 གསུངས་པས་རྒྱུང་སྒྲ་བྲག་ལ་རྒྱ་རྒྱུལ་ཡང་མ་མཐུན་ནོ། །

གཞན་ཡང་དགོངས་པ་ལུ་རྩོན་མོགས་སྐྱུ་དཔགོངས་འགྲོལ་དང་པཅས་པ་རྣམས་
ལས་གཞི་ཁྱེད་ལྟ་བུ་གྲག་ལས་རང་དབང་ཁྱེད་པའི་རྒྱུ་ལ་མེ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་སྐྱུ་རྒྱུ་ལ་གྱི་རྒྱུ་དང་
བཞི་པོ་འདི་ལས་མ་ཐག་དེར། བཞི་པོ་འདི་རེ་རེ་རྒྱུ་པ་ལ་ཡང་རྒྱ་ཐངས་རེ་ལ་དགྲ་བརྒྱ་པ་སྐྱུ་པ་
རྒྱུ་ཏེ་རྒྱུ་རྒྱ་བ་ཕྱི་ལའི་འགོ་ཚུམ་པ་མོགས་ཀྱས་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱུ་བཞི་རེ་རེ་ཡང་ཞག་རེ་ལ་དགྲ་བརྒྱ་
པ་སྐྱུ་དུག་དུག་རྒྱ་ཞིང་། དགྲ་བརྒྱ་པ་སྐྱུ་པ་རེ་རེ་ལ་ཡང་ལྷ་མོ་བཞི་འུ་ཉིས་བརྒྱ་ཉེ་ལྷ་པོ་རེ་
ཕྱེ་ནས་རྒྱ་བ་ཡིན་ཏེ། གྲོལ་པའི་ཐིག་ལེ་ལས། ཐུག་རྒྱ་བཞི་འབྲེལ་རེ་རེ་ཞིང་། ཉིས་བརྒྱ་ཉི་ལུ་
ཙ་ལྷ་ཉི། དེ་བཞི་བསྐྱེས་པས་དགྲ་བརྒྱ་ལོ། དེ་ནི་འཛོ་བ་ཉི་ལུ་བཞིས། བཙུན་པས་མི་སྐྱུ་
གཉིས་དང་ནི། མིག་ཉོར་དང་ནི་དུག་བརྒྱ་ལོ།“ ཞེས་གསུངས་གིང་། ལྷ་མོ་བཞི་འུ་ཉིས་ལ་འབྲུང་།

ནམས་ནས་བཤད་པ་ནམས་སྐྱེ་བཞིན་པར་བཤད་ཏུ་མི་རུང་བའི་བྲང་དོན་ཏུ་འཆད་དེ། སྟེ་མ་ཉེར་གཅིག་པ་ལས། ནམ་མཁའ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྒྱུ་རྒྱུར་གཞན་བཞིའི་འཁོར་ཏུ་རྒྱ་བ་ཙམ་མ་གཏོགས་རང་དབང་ཏུ་འབྱུང་བ་བཞིའི་རྒྱུ་ལས་ལོགས་སུ་རྒྱ་བ་སྟོད་བསྐྱས་དང་དེའི་ཤེས་བྱེད་ཏུ་བཤད་རྒྱུ་དོར་འཕྲེང་དང་དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་དང་གཉིས་མེད་ནམ་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུ་ནམས་བྲངས་ནས་བཀག་ཅིང་། དུས་འཁོར་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནམས་ཉི་མའི་ཤིང་རྟ་སོགས་ཀྱི་གཏུལ་བྱའི་བསམ་འོ་ལ་སྟོན་པའི་བྲང་དོན་ཏུ་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་རི་ལྟར་བཤད་ན། སྟེ་མ་ཉེར་གཅིག་པ་ལས། འབྱུང་བ་ལྷ་པ་ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི་བྱུང་བར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་བཞི་ནམས་སུ་ཡང་དཀྱིལ་འཁོར་བཞི་ཡང་དག་པར་རྒྱུ་བའི་དུས་ཁོ་ནར་ཡང་དག་པར་རྒྱུ་ལོ་ཞེས་པ་ལོགས་སུ་མ་གསུངས་སོ། །དེ་རྒྱུ་ཏུ་ཡང་འཕགས་པ་ལྟའི་ཞབས་ཀྱིས་གསུངས་པ། །དོ་རྩེ་པདྨ་དག་གི་སྒྲ་དག་ལས་འོད་ཟེར་བྱུང་ཞིང་གཉན་ཏུ་སོང་སྟེ་རབ་ཏུ་གྲགས་པའི་སྒྲིའི་རྩེ་མོ་ནས་རྒྱུ་ལོ། །དེ་ལ་ས་དང་རྒྱུད་མེད་དང་རྒྱུད་ཞེས་ཁམས་ཀྱི་བྱ་བ་དཀྱིལ་འཁོར་བཞི་ནམས་ཐུར་འབྱུང་ཞིང་བྱུང་བྱེད་ནི་བྱུང་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མི་འབྱུང་བ་བྱུང་བའི་འོད་ཟེར་ཅན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། ཁམས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གཅིག་གིས་ཁམས་བཞི་ནམས་ལ་བྱུང་བའོ་^ཕ ཞེས་པའི་བར་བྲངས་ཤིང་།

དེ་དག་གི་རྒྱུ་བྱེད་ཏུ་དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་གྱི་རྒྱུ་བྲངས་པ་ནི། དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་པའི་རྒྱུ་ཏུ། གོས་དཀར་ལ་སོགས་བསྐྱས་བཤད་པ། །བརྒྱ་ཕྱག་གཉིས་དང་ཉི་ཤུ་ལ། །བཞི་ཡིས་ཡང་དག་བསྐྱར་བ་ནི། །སྟོར་བ་བཞི་ལ་བརྒྱ་ཕྱག་དགུ།^མ །ཞེས་པ་དང་། དགུ་བརྒྱ་ནམས་སུ་གང་བསྟན་པ། །ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིའི་རིགས་ནམས་ཀྱིས། །དེ་ནི་སོ་སོར་འབྱུང་བ་ལས། །ཉི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱུ་ལོ་^མ །ཞེས་འཕྲོ་བའི་དབྱགས་ཀྱི་གངས་གསུངས་པ་ཅི་ལྟར་། ཞེས་བཤད་པ་དང་། ཡང་རྒྱུ་བྱེད་ཏུ་བཤད་རྒྱུ་དོར་འཕྲེང་བྲངས་པ་ནི། དཔལ་དོ་རྩེ་འཕྲེང་བའི་རྒྱུ་ཏུ་ཡང་ནམ་མཁའི་ནང་ཏུ་འདུས་པ་ཁོ་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་བཞི་ནམས་ཁོ་ནའི་རྒྱ་བ་གསུངས་པ། །སྒྲ་རྩེ་ཡུངས་དཀར་ཞེས་བྱ་བ། །སྟོག་དང་རྩོལ་བར་བཏགས་པ་སྟེ། །སྟོག་དང་རྩོལ་བ་ལ་གནས་པ། །འོད་ལྷ་སངས་རྒྱས་ནམས་སུ་བསྐྱོམ། །སྟེང་ཏུ་སྒྲ་ལས་ངས་འབྱུང་བ། །ཞེས་པ་ནས། ཡེ་ཤེས་ལྷ་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད།^མ །ཅེས་པའི་

བར་དྲངས་པ་ནམས་སོ། །ཡང་སྐྱབ་བྱེད་དུ་གཉིས་མེད་ནམ་རྒྱལ་གྱི་རྒྱད་དྲངས་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་
གཉིས་སུ་མེད་པ་མཉམ་པ་ཉིད་ནམ་པར་རྒྱལ་བའི་རྒྱད་དུ། ཡ་ཡིག་དོན་གྱི་གང་ཅིའང་རུང་། །
དངོས་གྲུབ་འདོད་པས་བྱ་བའོ། །ར་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གྱིས་ཀྱང་། །འགྲོ་བའི་དོན་ལ་འཇུག་
པར་བྱ།^༡ །མེ་དང་རྒྱང་དང་དབང་ཆེན་དང་། །རྩ་སྟེ་སོ་སོའི་དགྱིལ་ལའོར་དུ།^༢ །ཐུབ་ནི་བྱེད་
བྱེད་དུས་ནམས་སུ། །ལས་དག་གཉིས་གཉིས་གནས་པར་འགྱུར།^༣ །ཞེས་པ་ནམས་དྲངས་ཏེ་
འབྲུང་བ་བཞིའི་དགྱིལ་ལའོར་གྱི་རྒྱང་རྒྱ་བ་ལ་སོགས་སུ་ནམ་མཁའི་དགྱིལ་ལའོར་གྱི་རྒྱང་རང་
དབང་རམ་དེས་གཙོ་བོ་བྱས་ནས་གཞི་དུས་ལ་རྒྱ་བ་མེད་པར་བསྐྱབས་སོ། །

དེ་ལ་དབགས་ནས་རྩ་བཤད་གྱི་སྐས་རྒྱད་ནམས་དང་མི་མཐུན་པའི་བསྐྱས་རྒྱད་སེམས་
འགྲེལ་སྒྲོར་གསུམ་དང་བཅས་པ་ལས་བཤད་པའི་རྩ་དང་རྒྱང་གི་ནམ་གཞག་གཞན་ནམས་ཀྱང་སྐྱ་རི་
བཞིན་པར་ཨ་རྩ་ཡས་མི་བཞེད་པར་གོ་བྱས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་དུས་ལའོར་རྒྱད་འགྲེལ་སོགས་སེམས་
འགྲེལ་ནམས་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནམས་ནི་དྲང་དོན་དུ་འཆད་དེ་མན་སྟེའི་དེའི་འགྲོ་ཉིད་ལས།
གང་དུས་གྱི་ལའོར་ལོར་ནམ་མཁའི་དགྱིལ་ལའོར་ལོགས་སུ་བཏོན་ནས་གསུངས་པ་དེ་ནི་མཉམ་གསུམ་
པའི་ལྟ་བ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ཉི་མའི་ཤིང་རྟ་ལ་སོགས་པ་གདུལ་བྱ་ནམས་དེས་པའི་དོན་ལ་
གཞུག་པ་ལ་ལྡེམ་ལོར་དགོངས་པས་དྲང་བའི་དོན་ཁོ་ན་ཏེ། ཡག་ལ་སོགས་པའི་འདོད་པའི་རྗེས་སུ་
འཇུག་པས་རི་རབ་གྱི་སྟེང་གི་མཚམས་སུ་ཁམས་གསུམ་པའི་སྟོན་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་བཀོད་པ་ལ་
སོགས་པ་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་དུས་གྱི་ལའོར་ལོ་དང་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་གཞུང་ནམས་སུ་
ཐེག་པ་གསུམ་དང་འགལ་བའི་ནམ་པར་གཞག་པ་མང་བོ་ནམས་བྱས་ཏེ། དེའི་གཞུང་བྱེད་པ་གསུམ་
པ་དང་བསྐྱད་དཀར་པོ་དང་རྩོད་རྩོད་པོ་དང་ཕྱག་ན་རྩོད་རྩོད་མིང་ཅན་དེ་ནམས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་
ནམས་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་མང་དུ་ཤེས་པ་ནམས་སྒྲུའོ། །འདིའི་ཕྱིར་འགལ་བ་ཐམས་ཅད་མ་
སྒྲངས་པས་ན་འགལ་ཞིག་ཏུ་འགལ་བ་སྟོང་བའི་འབད་རྩོད་ཀྱིས་ཅི་བྱ་ཞེ་ན་དུས་གྱི་ལའོར་ལོར་
བསྟན་པ་རྒྱད་གཞན་དང་མི་འགལ་བའི་དོན་གྱི་ཆ་འགལ་ཞིག་ནི་ཁོ་བོས་རང་གི་གཞུང་གི་ཕྱོགས་སུ་
རྗེས་སུ་འབྲངས་ཤིང་། གདུལ་བྱ་འགལ་ཞིག་གི་བསམ་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པས་འགལ་བའང་ཁ་ཅིག་

སྐྱངས་སོ། །དེ་པས་གཞན་ལ་ནི་འགལ་བ་མ་སྐྱངས་ན་ཡང་འདི་རྣམས་ལ་ཞེས་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་
པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་བརྗོད་པས་ཚོགས་གོ།^༧ ཞེས་གསུངས་པའི་མར་དུ་ཤེས་པ་ཞེས་པ་སྒྲོ་བ་དངོན་ལྷོ་
པ་དང་། རྣམས་ཞེས་པས་སྐྱུ་གར་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་པར་བསྟན་ཅིང་། འདིའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནས། ཅི་
ཕྱ་ཞེ་ན་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ནི་དུ་ས་ལ་མོར་གྱི་རྒྱུད་དང་སེམས་འགྲེལ་དུ་གསལ་བ་རྣམས་ལྷོ་མི་པ་
སོགས་མཐའ་པ་རྣམས་གྱིས་བཀག་པ་འདིའི་ཕྱིར་འགལ་བ་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱངས་པ་དེ་པས་ན་ཨ་མྱ་
ཡ་ཁྱེད་གྱི་གཞུང་གི་ཆ་འགའ་ཞིག་ཏུ་འགལ་བ་སྒྲོང་བའི་འབད་ཚོལ་གྱིས་ཅི་ཕྱ་ཞེ་ན་ཞེས་པའི་དྲོགས་
པ་བཀོད་ནས། དྲོགས་པ་དེ་སེལ་བ་ནི་དུ་ས་གྱི་ལ་མོར་ཡོར་བསྟན་པ་ཞེས་སོགས་སོ། །

མཁའ་པ་དག་གིས་རི་རྒྱར་གསུངས་པ་བཞི་དེ་དེའི་དགོངས་པའི་དོན་བཤད་པ།

གཉིས་པ་མ་ཁས་པ་ གུམ་མཉི། དག་གིས་རི་ལྟར་གསུངས་པ་པལོད་དེ་དེའི་དགོངས་པའི་
 དོན་པགད་པ་ནི། རྩོད་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་ཅ་རྒྱུར་སོགས་གྱི་རྣམ་གཞག་དུས་འཁོར་ནས་
 པགད་པ་མ་དོན་པའི་རྩོད་དང་སྐྱུང་རྒྱུད་རྣམས་དང་མ་མཐུན་པ་རྣམས་ཀྱང་དོན་དུ་པགད་མི་རུང་སྟེ། དེ་
 ལྟར་རུན་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ལེའི་མ་དོར་པ་སྐྱུས་པ་རྒྱུད་པ་དང་དགྲ་པ་དང་པལ་པ་གསུམ་ནས་བསྟན་པ་
 གསལ་མོ་ཆོ་སྐྱུས་ཟིན་ལྟར་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་དགོངས་པ་ཅན་དུ་འགྲེལ་དགོས་ཤིང་། བར་ལེའི་ཡང་
 ཅ་རྒྱུད་གི་རྣམ་གཞག་སོགས་མང་པོ་ཞིག་སྐྱུ་རི་བཞིན་པར་ཁས་སྲུང་དུ་མི་རུང་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་
 བ་དེས་ཤན་པ་རྒྱུབ་སྟེ་ལེའུ་ལྟག་མ་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་སྐྱུ་རི་བཞིན་དུ་ཁས་སྲུངས་པས་ཆོག་པ་ཅུང་
 ཟད་ཅམ་ཞིག་གྱུར་གཞག་དཀའ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་ནས། དུས་འཁོར་སྐོར་ནས་པགད་པ་
 དང་སྐྱུང་རྒྱུད་ཅ་པགད་རྣམས་ནས་པགད་པ་གཉིས་མ་མཐུན་ཡང་གཉིས་ཀ་དེས་དོན་ཉིད་དུ་
 ཁས་སྲུང་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་པགད་པར་བྱའོ།།

དེ་ཡང་རི་ལྷོང་འཆད་ན། གསལ་སྒྲོལ་ལས། འོ་ན་འདུས་པའི་བཤད་རྒྱུད་ལྷོང་ན་ཞུས།
གཅིག་གི་རྒྱུད་གི་རྒྱུད་ལ་སྒྲུབ་གི་འཕོ་པ་བཅུ་གཉིས་དང་། རྒྱལ་འདུས་ལྷོང་ན་བཤད་དང་། དུས་

འཁོར་ལྟར་ན་རྒྱག་བརྒྱ་དང་དོན་ལྡན་གཏོགས་པ་ཞག་གཅིག་གི་རྒྱུར་རིལ་པོ་ལ་སྣ་བྲག་གི་འཕོ་བ་
 བརྒྱ་གཉིས་པ་གསུངས་པ་རྣམས་འགལ་མི་འགལ་ཟིན་ལྟར་ཡིན་སྟེ་ལྟ་ན། འདུས་པའི་ལྷགས་དེ་ནི་
 འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་དང་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་བགྲལ་བ་ན་ཡང་སོར་བཞག་ཏུ་མཛད་ཅིང་།
 རྩོམ་འབྱུང་གི་དེ་ཡང་རྒྱུད་དེའི་དོན་ཏུ་སྤང་བས་ལུང་དེ་དག་གི་དོན་གཅིག་ཏུ་བཤད་ཏུ་མི་རུང་ལ། སྣ་
 བྲག་ཏུ་རྒྱ་བ་ལ་ལྷགས་འདི་མདོན་སྟེ་མ་གཞན་མི་འབྱུང་བའི་ཁྱད་པར་ཡང་གཞག་
 དཀའ་བར་སྤང་བའི་ཕྱིར་གཏུལ་བྱའི་དབང་གིས་གསུངས་པ་མི་འགལ་བར་བྱའོ།^{༥༧} ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟར་གསུངས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་འདུས་པའི་བཤད་རྒྱུད་དོར་འཕྲེང་དང་ལུང་སྟོན་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་
 འཕྲང་བ་ནི་རིམ་པ་ལྡན་གསལ་བའི་སྟོན་མེར་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། ཏུས་འཁོར་ནས་གསུངས་
 པའི་ཚུལ་ནི་ཏུས་འཁོར་གྱི་རྒྱུད་སེམས་འགྲེལ་སྟོར་གསུམ་དང་བཅས་པ་ཚད་མར་མི་འདོད་པ་
 དག་ལྟ་ཞོག །དེ་དག་ཚད་མར་འདོད་ཕྱིན་ཆད་ཨ་ལྷ་ཡུ་ཀ་ར་ལྟར་རྒྱུད་གི་རྒྱ་ཚུལ་སོགས་ཏུས་
 འཁོར་ནས་གསུངས་པ་རྣམས་སྒྲ་ཇི་བཞེན་པ་མ་ཡིན་པའི་དྲང་དོན་ཏུ་འཆད་པ་མི་འཕྲང་དེ།
 ཁམས་ལའི་མདོར་བསྟུས་གཉིས་པ་ལས། རྩོ་རྩེ་ཐེག་པ་འདིར་སེམས་ཅན་གྱི་བསམ་པའི་དབང་གིས་
 རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་དོ་རྩེའི་ཆེག་ཏུ་སྟེན་ཏེ།^{༥༨} ཞེས་སྟེ་པའི་ཅ་རྒྱུད་ནམས་སུ་རྒྱུད་དོན་
 རྣམས་མི་གསལ་བར་སྟེན་ནས་བསྟན་པར་གསུངས་གིང་། དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། དང་པོའི་སངས་རྒྱས་
 འདི་ལ་དོ་རྩེའི་ཆེག་དེ་དག་ཉིད་རབ་ཏུ་གསལ་བར་བསྟན་པ་བཤད་པ་དང་རབ་ཏུ་བཤད་པ་དག་
 གིས་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་གསལ་བར་མཛད་དོ། །དེ་ཉིད་སྒྲུབ་པ་ལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྟོམ་པ་ཏུ་བ་
 སོགས་པ་མཚན་མའི་ལམ་རབ་ཏུ་གསལ་བར་མཛད་དེ།^{༥༩} ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟེན་གཞན་ཏུ་སྟེན་
 པའི་ཟབ་དོན་དང་པོ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རྒྱུད་ཏུ་གསལ་བར་བསྟན་པ་སྒྲ་ཇི་བཞེན་པའི་དོན་ཅན་ཏུ་
 བཤད་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཅ་རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་རྣམས་ཀྱང་སྒྲ་ཇི་བཞེན་པའི་དོན་ཅན་ཏུ་ཁས་
 ལྷན་དགོས་པར་བྱུང་བོ།

འོ་ན་མི་མཐུན་པ་གཉིས་ཀ་སྒྲ་ཇི་བཞེན་པར་འཆད་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་སྟེ་ལྟ་ན། དེ་ལྟར་རྒྱུད་
 གཉིས་ལས་ཅ་དང་རྒྱུད་གི་རྣམ་གཞག་སོགས་གཞིའི་གནས་ཚུལ་དང་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ལམ་བཟོད་

པའི་རིམ་པ་རྣམས་མི་འདྲ་བར་གསུངས་པ་ནི་རང་རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོའི་དབང་
 དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། འདི་ལ་གཉིས་ལས་དང་བོ་ནི་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཆེད་དུ་བྱ་
 བའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་སྒྲི་མཐུན་གྱི་བདག་འབྲས་ལ་གླིང་བཞི་པའི་སྟོང་གྱི་འཛིག་
 རྟེན་འདིའི་ཆོད་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་སོགས་མངོན་པ་དང་རྒྱུད་སྟེ་གཞན་ནས་བཤད་པ་དང་མི་འདྲ་
 བར་བྱུང་བའི་ཚུལ་འགྲེལ་ཆེན་ཉིད་ལས་བཤད་པའི་དོན་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། དེ་
 བཞིན་དུ་དེ་འདྲ་བའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་ཡང་སྟོང་གྱི་
 འཛིག་རྟེན་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་ལུས་ཀྱི་ཆོད་དང་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་སོ་སོའི་ཁ་དོག་དང་། ལུས་ཀྱི་ནང་
 གི་རྩ་དང་རྒྱུར་དང་རྒྱུར་རྣམས་རྩ་འཁོར་སོ་སོ་དང་སྒྲུའི་བྲག་པ་ལ་རྒྱ་ཚུལ་རྣམས་བྱུང་བ་ཡིན་པས་
 གནས་ཚུལ་ལ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟ་བུའི་སྟོང་གྱི་འཛིག་རྟེན་དང་བརྟན་གྱི་སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་དག་
 སེམས་དང་བཅས་པ་སྤྱད་གཞིར་བྱས་ནས་དེ་དག་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པའི་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་།
 དེ་འདྲ་བའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་རྣམས་ཀྱི་རྩ་རྒྱུར་ཐིག་ལེ་རྣམས་རྒྱུད་འགྲེལ་ལས་ཇི་ལྟར་གསུངས་
 པ་བཞིན་གྲུབ་པ་གཞིར་བཞག་སྟེ་དེ་དག་ལ་གནད་དུ་བསྟུན་པའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་ལམ་སྒྲོམ་ཚུལ་
 བྱས་པ་ལས་རོ་རྒྱུད་གི་རྒྱུད་དབྱུག་མར་ཞུགས་པ་སོགས་ཀྱིས་སྟོང་གཞུགས་དང་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་
 ཆེན་འདྲེན་པའི་ཚུལ་རྣམས་ནི་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་བཞིན་གནས་
 ཆོད་ལ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ལོ།།

དེ་ལྟར་ཡང་ནང་ལེའི་ང་དགྲ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་ན་ལྟ་བུ་རྩ་དུག་ལྟག་པའི་
 བརྒྱ་ནི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྩ་ལྟ་དང་ལྟ་མོའི་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པ་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་འཆི་བ་སྟེར་
 བར་བྱེད་པ་སྟེ། རིགས་དུག་གི་རྩ་དང་ལྟན་ཅིག་དུག་རྩ་རྩ་གཉིས་ལྟག་པའི་བརྒྱའི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
 འཁོར་ལོ་དུག་གི་རྩའི་བདག་ཉིད་ཅན་བསྐྱེད་པར་གྱུར་བ་ན་ནལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ལ་བདེ་བ་སྟེར་
 བར་བྱེད་པའོ།^{༡༠} །ཞེས་གསུང་གནས་ཀྱི་རྩ་འདབ་སོ་གཉིས། ལྟེ་བའི་རེ་བཞི། སྟིང་གའི་བརྒྱུད།
 མགྲིན་པའི་སོ་གཉིས། དབྱལ་བའི་བརྒྱུད་གྲག་ཏོར་གྱི་རྩ་འདབ་བཞི་སྟེ། རྩ་བརྒྱུད་དང་ལྟ་
 རྩ་དུག་པོ་དེ་བཞུ་གདན་ཅན་གྱི་ལྟ་དང་ལྟ་མོ་ལྟ་བུ་རྩ་དུག་གི་རོ་བོར་མོས་ནས་སྒྲོམ་པ་དང་། དེ་

པའི་ན་རུ་སྟེང་གི་རྩ་རྩུང་དུ་མ་གསུམ་དང་ལོག་གི་ཁུ་བ་བཤང་གཅིའི་རྩ་གསུམ་སྟེ་དུག་པོ་འཇགས་
དུག་གི་པོ་བོར་མོས་ཏེ་སྒྲོམ་པ་སོགས་ཀྱི་བསྐྱེད་འཇུག་གིས་རྒྱུད་སྒྲིབ་པར་བྱས་ནས་རྩ་རྩུང་ཐིག་ལེ་
གསུམ་ལ་གནད་དུ་བསྐྱབ་པའི་སྒྱུར་བ་ཡན་ལག་དུག་གི་རྫོགས་འཇུག་པ་ལས་རྣལ་འབྱོར་པ་
ལ་མཐར་ཐུག་གི་བདེ་བ་སྟེར་བར་གསུངས་པ་དང་།

དེ་བཞིན་རུ་བརྒྱུད་པའི་འགྲེལ་ཆེན་འདི་ཉིད་ལས། འཁོར་ལོ་དུག་ལ་དུས་ཀྱི་རྩ་བརྗོད་
པ་རྣམས་སྤྱི་མའི་མན་ངག་གིས་བསྒྲོམས་པར་གྱུར་ན་འཆི་བའི་འཇིགས་པ་འཕྲོག་སྟེ་རྣལ་འབྱོར་པ་
རྣམས་ཀྱིས་འདི་ལ་པོ་མཆར་མེད་དོ།^{༡༡} །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱི་མའི་མན་ངག་ནི་སྒྱུར་བ་ཡན་ལག་
དུག་ཡིན་ཏེ། བར་ལའི་དུག་རྩ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། སྟེང་དུ་སྒྲ་བ་དང་ཉི་མ་དང་སྒྲ་གཅན་ཏེ་གཡོན་
དང་གཡས་དང་དུ་མའི་ལམ་ལ་གནས་པ་དང་། ལོག་ཏུ་སྒྲ་བ་དང་ཉི་མ་དང་མའི་དབྱེ་བས་བཤད་པ་
དང་གཅིག་དང་ཁུ་བའི་ལམ་ལ་གནས་པའོ། །དེས་ནི་རྣལ་འབྱོར་མའི་ལུས་ལ་བསྐྱར་བར་བྱའོ། །གང་
གིས་ཞེན། སྤྱི་མའི་དེས་པའི་དབང་གིས་ཞེས་པ་ལ་སྤྱི་མའི་དེས་པ་ནི་སྒྱུར་བ་ཡན་ལག་དུག་སྟེ་དེས་
འཆི་བ་ལས་བསྐྱར་བར་བྱའོ། །གང་ཞིག་སྒྲོག་ཆགས་རྣམས་ལ་འཆི་བ་སྟེར་བ་ནི་དུག་པོ་འདི་རྣམས་
ལ་སྒྲོག་ཞུགས་པའོ། །དུག་པོ་རྣམས་ལ་གལ་ཏེ་སྒྲོག་ནི་རབ་ཞུགས་གྱུར་ན་དེའི་ཆོ་མི་རྣམས་དུས་
ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་བས་འཛོམས་པར་དེས་ཏེ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འོ། །དུག་པོ་འདི་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་སྤྱི་
མོ་ནི་དུ་མ་ལ་ཨ་ལྷ་རྩུ་ཏི་སྟེ་སྤྱི་མོ་དེ་ལ་སྒྲོག་མ་ཞུགས་པར་གྱུར་ན་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་འཆི་བའི་
ཡུལ་ནི་གང་དུ་གཙོད་པར་བྱེད་དེ་དེས་པར་འཆི་བའི་ཡུལ་གཙོད་པར་མི་བྱེད་དོ།^{༡༢} །ཞེས་སྒྱུར་བ་
ཡན་ལག་དུག་གི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་རྒྱུད་དུ་མར་ཞུགས་པར་མ་བྱས་ན་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་
པའི་འཆི་བ་མེད་པ་འཕྲོག་པའི་ཐབས་མེད་པར་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་སྤྱི་མ་རྒྱུད་རྩ་བཤད་རྣམས་ལས་རྩ་དང་རྒྱུད་གི་རྣམ་གཞག་སོགས་གཞིའི་གནས་
རྒྱུ་དང་། བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ལམ་བཟོད་པའི་འཇུག་པ་རྣམས་རང་གི་ཆེད་དུ་བའི་གདུལ་བྱའི་དབང་
དུ་བྱས་པས་སྤྱི་མ་བཞིན་པ་ཡིན་ལྟ་བུ་ནི་སྤྱི་མ་རྒྱུད་རྩ་བཤད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་

རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ལས་ཀྱི་བདག་འབྲས་ལ་གླིང་བཞི་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཆད་དབྱིབས་སོགས་མངོན་
 པ་དང་སྤྱི་ཆུད་ཅ་བཤད་དང་དེ་དག་གི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་མཁས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་པ་
 ལྟར་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པ་མདོ་ཆུད་སོགས་དེ་དག་གི་དགོངས་པ་ཡིན་པ་ལྟ་ཅི་སྟོན། དུས་འཁོར་
 ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པར་ཡང་ལུག་ཁྲུ་ལྷ་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་དེ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པར་གོང་
 ཏུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། དེ་བཞིན་ཏུ་སྤྱི་ཆུད་ཅ་བཤད་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་ཏུ་བྱ་བའི་གཏུལ་བྱའི་
 གཙོ་བོ་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་གི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྱོན་གྱི་འབྲས་བུའི་ཕུང་ཁམས་སྟེ་མཆེད་རྣམས་དང་། ཁྱད་
 པར་ཏུ་ཅ་དང་རྒྱུད་དང་རྒྱུད་རྣམས་ཅ་འདབ་དང་སྟོ་ལུག་ལ་རྒྱ་ཚུལ་རྣམས་སྤྱི་ཆུད་དགོངས་འགྲེལ་
 དང་བཅས་པ་ལས་རིམ་ལྟར་ཏུ་གསུངས་པ་ལྟར་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་ཅིང་རིམ་ལྟར་གྲུབ་པ་ལྟར་གྱི་སྟོད་
 ཀྱི་འཛིག་རྟེན་དང་ཆོས་མཐུན་པར་གཞལ་ཡས་ཁང་སྟོམ་པ་དང་། ཕུང་ཁམས་སྟེ་མཆེད་རྣམས་ལྟ་
 དང་ལྟ་མའི་རོ་བོར་སྟོམ་ཞིང་། ཁྱད་པར་ཏུ་ཡང་ཅ་རྒྱུད་ཐིག་ལེ་རྣམས་དཔལ་བོ་དང་དཔལ་མའི་རོ་
 བོར་སྟོམ་པ་སོགས་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་རྒྱུད་སྤྱོན་པར་བྱས་ཏེ་རི་རྒྱད་བཤད་པའི་ཅ་རྒྱུད་ཐིག་ལེ་
 རྣམས་ལ་གནད་ཏུ་སྟུན་པའི་རྫོགས་རིམ་སྟོམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ལས་འབྲས་བུ་སྟེ་གཉིས་ཐོབ་པར་
 འགྱུར་གྱི། གཞི་མ་གྲུབ་པའི་སྟོད་དང་བཅུད་ཀྱི་ཅ་རྒྱུད་སོགས་དང་ཆོས་མཐུན་པ་དང་དམིགས་པར་
 བྱས་ཀྱང་འབྲས་བུ་རིམ་ལྟར་བཞེན་འཐོབ་པར་དགའ་ལོ། །དེ་ལྟར་བཞེད་ཏུ་བྱ་བའི་གཏུལ་བྱ་གཉིས་
 ཀྱི་ལས་རིགས་མི་འདྲ་བ་ཐ་དད་པའི་དབང་གིས་སྟོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་དང་ནང་གི་ཅ་རྒྱུད་སོགས་མི་འདྲ་
 བའི་ཁྱད་པར་བྱུང་ཞིང་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱི་ཆུད་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་འབགས་ལུ་ལ་གྱི་
 མཁས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་བའི་ལམ་གྱི་བཀོད་ཚུལ་དང་སེམས་འགྲེལ་སྟོར་གསུམ་རྟེན་འབྲང་
 དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་པའི་ལམ་གྱི་བཀོད་ཚུལ་ལ་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བའི་ཚུལ་བྱུང་བར་ཤེས་
 པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ནང་གི་རྣམ་གཞག་རྩུང་ཟད་ཅམ་ཞིག་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

ལེའུ་གསུམ་པ། དབང་གི་ལེའུ་

དབང་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

གསུམ་པ་གཞན་དབང་དང་བསྐྱེད་རྫོགས་འབྲས་སུ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་
ལ་གཉིས། དབང་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། བསྐྱེད་རྫོགས་འབྲས་སུ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་གཞག་
བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གང་གིས་གང་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་སྟོབ་དཔོན་དང་སྟོབ་མའི་མཚན་
ཉིད་བཤད་པ་དང་། གང་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་དཀྱིལ་ལའོར་གྱི་མཚན་གཞི་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དེར་
དབང་བསྐྱར་བའི་དབང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལོ། །

སྟོབ་དཔོན་དང་སྟོབ་མའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། གང་གིས་དབང་བསྐྱར་བ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་། གང་ལ་
དབང་བསྐྱར་བ་སྟོབ་མའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བསྟེན་བྱ་བླ་མའི་མཚན་ཉིད་བཤད་
པ་དང་། བླ་མར་བསྟེན་དུ་མི་རུང་བའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་དང་། བླ་མར་གྱུར་པ་བསྟེན་ཚུལ་
དམིགས་བསལ་དང་བཅས་པ་ལོ། །

དང་པོ་ནི་དབང་ལའི་གཉིས་པ་ལས། དང་པོར་ཡང་དག་བསྟེན་བྱ་བླ་མ་དག་གྱུར་དམ་
ཚིག་ལྡན་ཞིང་དོ་རྗེ་ཐེག་ལ་ལྷག་པར་གནས། །དེ་ཉིད་བསྟོམས་ཤིང་མ་ཆགས་དྲི་མ་དག་དང་རྣམ་
པར་བུལ་ཞིང་བཟོད་པའི་རང་ཚུལ་ལམ་ལ་ཞུགས། །སྟོབ་མ་རྣམས་ལ་ལམ་ནི་སྦྱིན་བྱེད་དབུལ་བའི་
འཛིགས་པ་འཕྲོག་ཅིང་དེ་ཉིད་ལས་ནི་ཚངས་སྟོད་ལྡན། །བདུད་རྣམས་ལ་ནི་དོ་རྗེ་དབུལ་པ་དེ་ཡང་
འཛིན་མའི་གཞི་ལ་དོ་རྗེ་སེམས་དཔར་རབ་གྲགས་པ་ལོ། ། །ཞེས་གསུངས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་
ལྡན་པ་ལྟེ། དེ་ཡང་དེ་དག་གི་དོན་ཅུང་ཟད་ཅིག་བཤད་ན། དབང་ལ་སོགས་པ་ཞུ་བའི་དོན་དུ་དང་

པོར་སྒྲུ་མ་དག་ཀྱང་བསྟེན་པར་བྱའོ། །སྒྲུ་མ་རི་ལྟ་བུ་སྒྲུ་མ་ན། དྲང་ངེས་ཀྱི་དམ་ཆོག་གཉིས་དང་
ལྡན་པ། རྩོམ་ཐོག་པ་གསང་སྒྲགས་སྒྲུ་མེད་ཀྱི་ལམ་ལ་གནས་པ་སྟེ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་ལ་
བརྟེན་པའི་སྒྲགས་ཀྱི་སྒྲུ་མ་པ་དང་ལྡན་པ། དེ་ཉིད་བསྟོམས་ཤིང་སྟེ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བསྐྱེད་པའི་
རིམ་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་རྩོགས་པའི་རིམ་པ་སྟོམས་པ་དང་ལྡན་པ། མ་ཆགས་པ་སྟེ་བྱ་དང་རྩུང་མ་ལ་
སོགས་པ་དང་རང་གི་ལུས་ལ་ཡང་སྟོས་པ་མེད་པའོ། །དྲི་མ་དག་དང་རྒྱུ་མ་པར་བྱལ་བ་ནི་འདོད་
ཆགས་ཞེ་སྟངས་ཀྱི་སྒྲགས་རྒྱུ་ལ་ཕྱག་དོག་སེར་སྣ་རྒྱུ་མས་ཅི་རིགས་པ་དང་བྱལ་བའོ། །བཟོད་པའི་རང་
རྩུ་ལ་ནི་རྟེན་བཀྲུང་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་སྟོས་པ་མེད་པར་སྟོབ་མའི་དོན་ཉིད་ལ་ཁྱུགས་པའོ། །ལམ་
ལ་ཁྱུགས་པ་ནི་སྦྱིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་ཁྱུགས་པའོ། །སྟོབ་མ་རྒྱུ་མས་ལ་ལམ་ནི་སྦྱིན་བྱེད་
དཔུལ་པའི་འཛིགས་པ་འཕྲོག་ཅིང་ཞེས་པ་ནི་རང་ཉིད་སྒྲུ་མར་བསྟེན་པར་བྱུང་པའི་སྟོབ་མ་རྒྱུ་མས་ལ་
ཡང་དག་པའི་ལམ་སྦྱིན་པའི་སྟོན་པ་དཔུལ་པ་ལ་སོགས་པའི་འཛིགས་པ་འཕྲོག་པར་བྱས་པའོ། །དེ་
ཉིད་ལས་ནི་ཆངས་སྟོད་ལྡན་ཞེས་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གོམས་པ་ལས་ནི་མི་འཕོ་བའི་ཆངས་སྟོད་མཆོག་
ཏུ་མི་འབྱུང་བའི་བདེ་བ་ཐོབ་པའོ། །བདུད་རྒྱུ་མས་ལ་ནི་རྩོམ་ཐོག་དཔུལ་པ་ཞེས་པ་ནི། སྤང་པོ་དང་ཉོན་
མོངས་པ་དང་འཆི་བདག་དང་ལྟའི་བུའི་སྟེ་བདུད་བཞི་པོ་འཛོམས་པ་ལ་རྩོམ་ཐོག་དཔུལ་པ་དང་འབྲུབ་སྟེ་
ཡོན་ཏན་དེ་རྒྱུ་མས་དང་ལྡན་པ་དེ་ཡང་འཛོན་མ་སྟེ་སའི་གཞི་ལ་རྩོམ་ཐོག་ཐོག་སེམས་དཔུང་རབ་ཏུ་གྲགས་པ་
ནི་བསྟེན་བྱ་རྩོམ་ཐོག་སྟོབ་དཔོན་གྱི་མཆོན་ཉིད་དོ།

གཞན་ཡང་དབང་ལེའི་གཉིས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་དུ་ལུང་དྲངས་པ་ལས། བརྟེན་ཅིང་དུལ་ལ་སྟོ་
གོས་ལྡན། བཟོད་ལྡན་དྲང་ལ་གཡོ་སྒྲུ་མེད། །སྒྲགས་དང་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱར་བ་ཤེས། །སྟིང་བརྟེན་ལྡན་ཞིང་
བསྟན་བཅོས་མཐས། །དེ་ཉིད་བཅུ་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས། །དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་པའི་ལས་ལ་མཐས། །གསང་
སྒྲགས་འཆད་བྱེད་སྟོབ་དཔོན་ཉི། །དྲང་པའི་བདག་ཉིད་དབང་པོ་བྱལ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་དག་གིས་
ཀྱང་བསྟེན་བྱ་རྩོམ་ཐོག་སྟོབ་དཔོན་གྱི་མཆོན་ཉིད་བསྟན་ཏོ། །དེ་དག་གི་གཞན་རྒྱུ་མས་གོ་སྟོན་ཞིང་། དེ་ཉིད་བཅུ་
ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས། །ཞེས་པའི་དེ་ཉིད་བཅུ་ནི་རྩོམ་ཐོག་སྟོབ་དཔོན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལེའུ་ཐ་མ་ལས། སྦྱིར་བསྟོན་ག་
གཉིས་ཀྱི་ཆོག་དང་། གསང་དང་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་དང་། ལ་སྟོར་འབྲེད་པའི་ཆོག་དང་། གཏོར་མ་

དོ་རྩེའི་བསྐྱེད་པ་དང་། དྲག་ཤུལ་སྐྱབ་པའི་ཚོག་དང་། རབ་ཏུ་གནས་དང་དཀྱིལ་ལ་ཁོར་སྐྱབ་། གསང་
བའི་དེ་ཉིད་བརྩམ་ཡིན་ནོ། དཀྱིལ་ལ་ཁོར་ཏིང་འཛིན་བྱས་ཀྱང་དང་། སྤངས་སྤྲུབ་པ་འདུག་སྤངས་བསྐྱེད་
བརྩོད་དང་། སྦྱིན་སྦྱིག་མཆོད་པ་ལས་སྦྱོར་དང་། སྦྱར་སྦྱང་པ་ཡི་རྣམ་པ་ནི། བྱི་ཡི་དེ་ཉིད་བརྩམ་
ཡིན་ནོ།⁹ ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་གི་དོན་ཞིབ་པར་ནི་རྩེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་
མཛད་པའི་སྤྲུལ་ལྷ་བརྩམ་པའི་རྣམ་པ་ཤད་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

དེ་ལྟར་ན་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་རྣམས་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ནི་དབང་བསྐྱར་
བ་སོགས་ཀྱི་སྤྲུལ་པ་ལོས་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ལ་ཡང་ནང་གསེས་ཀྱིས་བྱེན་གསུམ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་མཚན་
ཉིད་དང་ལྡན་པའི་དགོ་སྒྲོང་དང་དགོ་ཚུལ་དང་ཁྱིམ་པའོ། དེ་གསུམ་གྱི་འད་དགོ་སྒྲོང་སྒྲོབ་དཔོན་དུ་
འོས་པ་མཚོག་དང་། དགོ་ཚུལ་འབྲིང་དང་། ཁྱིམ་པ་ཐ་མ་ཡིན་པས་དེ་གསུམ་ཚོགས་པའི་ཆོ་དགོ་སྒྲོང་
སྤྲུལ་པ་བརྟེན་པར་བྱེད་དགོས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དགོ་སྒྲོང་ཉིད་སྤྲུལ་པ་བརྟེན་དགོས་ཏེ།
དེ་ལྟར་མ་བྱས་པར་ཁྱིམ་པ་སྤྲུལ་པ་བརྟེན་ན་ལ་གནོད་པར་འགྱུར་བས་སོ། དེ་ཡང་རི་ལྟར་
གནོད་ན། སྒྲོབ་དཔོན་དུ་འོས་པའི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡོད་བཞིན་དུ་ཁྱིམ་པ་སྤྲུལ་པ་བརྟེན་ན་སྦྱེ་བོ་རྣམས་
སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་དང་དགོ་འདུན་ལ་མ་གྲུས་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེས་རྒྱུན་བྱས་ཏེ་བརྟེན་པ་བསྐྱབ་
པ་སོགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དབང་ལའི་གཉིས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་དུ་ལུང་བྱངས་པ་ལས། དེ་ཉིད་
བརྩམ་ནི་ཡོངས་ཤེས་པ། གསུམ་ལས་དགོ་སྒྲོང་མཚོག་ཡིན་ཞིང་། འབྲིང་ནི་དགོ་ཚུལ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁྱིམ་
གནས་དེ་ལས་ཐ་མའོ། ཞེས་དང་དེ་བཞིན་དུ། ས་ཐོབ་མ་གཏོགས་ཁྱིམ་པ་ནི། རྒྱལ་པོས་སྤྲུལ་པ་
མི་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ཐོས་པ་ཡོངས་ཤེས་པས། གང་ཞིག་རྟགས་ཅན་བྱ་བ་ཉིད། ས་ཐོབ་མ་གཏོགས་
སྒྲོབ་དཔོན་ནི། ཁྱིམ་གནས་གང་ཆོ་མཆོད་བྱེད་པ། དེ་ཆོ་སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་ནི། དགོ་འདུན་
རྣམས་ལ་གྲུས་མེད་འགྱུར་། ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ། ལྷ་ཁང་སོགས་ཀྱི་རབ་གནས་སོགས། རྟགས་
ཅན་གྱིས་ནི་རྟག་ཏུ་བྱ། གནས་གཅིག་དག་གསུམ་ཡོད་ན། ཁྱིམ་པ་གོས་དཀར་ལྡན་པས་མིན། ཞེས་
པ་སྟེ། དེ་ལྟར་རྣམ་པ་དུ་མས་སྒྲོབ་དཔོན་ཡོངས་སུ་བརྟག་པ་ལས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་
པའི་སྤྲུལ་པ་སྒྲོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བརྟེན་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྲུལ་པ་བརྟེན་དུ་བྱང་བའི་

མཚན་ཉིད་རྣམས་གཤམ་པར་བྱས་ཏེ་སྤྲུལ་ཡང་དག་པ་བཅའ་བར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་སྤྲུལ་པར་བཞེན་དུ་མི་རུང་བའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ནི་དབང་ལའི་གསུམ་པ་
ལས། ད་རྒྱལ་དང་ལྷན་ཁྲོ་བས་ཟིལ་མནན་དམ་ཆོག་རྣམས་བྲལ་ཇུས་ལ་བསྐམ་ཞིང་ཐོས་པ་
དག་ཀྱང་མེད། །སྤྲོ་བ་མ་རྣམས་ནི་སྤྲོ་བ་དོན་དུ་གཉེར་ཞིང་མཚོག་གི་བདེ་བའི་གནས་ལས་
སེམས་ཉམས་དབང་མ་བསྐྱར། །ཡོངས་སྤྱོད་དག་ལ་ཀྱུན་ཆགས་བག་མེད་རྩུབ་པ་མའི་ཆོག་དང་
བཅས་གིང་དབང་པོའི་དོན་དུ་འདོད་ལྷན་པ། །དེ་ཉིད་དཔུལ་བ་བཞེན་དུ་སྤྲོ་བ་མ་མཁས་པ་རྣམས་
ཀྱིས་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་རྒྱུར་ནི་སྤང་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྲོ་བ་རྣམས་དང་ལྷན་པའི་གང་
ཟག་ནི་དོན་ཐེག་པའི་སྤྲུལ་པར་བཞེན་དུ་མི་རུང་ཞེ། དེ་འདྲ་བ་སྤྲུལ་པར་བཞེན་ནས་དབང་བསྐྱར་ཞུ་བ་
སོགས་བྱས་ཀྱང་དབང་ཐོབ་པའི་གོ་མི་ཆོད་ཅིང་། དེའི་སྤྲོ་བ་ཀྱི་ཆ་གས་ཀྱིས་གོས་ནས་འདི་ཕྱིའི་གོང་
མའི་བྱད་པར་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་རྒྱུད་ཆོག་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཕལ་མོ་ཆེ་གོ་སྤྲོ་
ལ། དེའི་ཐོས་པ་དག་ཀྱང་མེད་ཅེས་པ་ནི་དམ་པའི་ལམ་སྤྱོར་བ་ཡན་ལག་དུག་ལྟ་བུའི་མན་ངག་
དང་བྲལ་བའོ། །སྤྲོ་བ་མ་རྣམས་ནི་སྤྲོ་བ་དོན་དུ་གཉེར་ཞིང་ཞེས་པ་ནི་རྩུན་ཀྱིས་སྤྲོ་བ་མའི་མགོ་
སྟོར་བའོ། །མཚོག་གི་བདེ་བའི་གནས་ལས་སེམས་ཉམས་དབང་མ་བསྐྱར། ཞེས་པ་ནི་རང་ཉིད་
ཀྱིས་དབང་བསྐྱར་མ་ཐོབ་ཅིང་གཞན་ལ་རྒྱུད་འཆད་པའོ། །དབང་པོའི་དོན་དུ་འདོད་ལྷན་པ་ཞེས་པ་
ནི་དབང་པོ་གཉིས་སྤྱོད་ཀྱི་བདེ་བ་ཅམ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་ལྷན་པའོ།།

དེ་ལྟར་སྤྲོ་བ་དཔོན་དུ་བཞེན་པར་འོས་པ་དང་མི་འོས་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་གཤམ་པར་
བྱས་ཏེ་སྤྲུལ་པར་རུང་མི་རུང་ལེགས་པར་བརྟགས་ནས་སྤྲུལ་པར་བཞེན་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། དབང་ལའི་
གཉིས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་སྤྲུགས་ཀྱི་རྒྱལ་ལ་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
དངོས་གྲུབ་འདོད་པའི་སྤྲོ་བ་མ་རྣམས་ཀྱིས་དང་པོར་སྤྲུལ་པར་བཞེན་པར་བྱ་སྟེ་དེ་ཡང་དོན་ཐེག་སྤྲོ་བ་དཔོན་
ཡོངས་སུ་བརྟག་པ་གསུངས་པའི་ཆོགས་ཡང་དག་པར་ཡོངས་སུ་བརྟགས་ནས་སོ། །རྣམ་པ་གཞན་དུ་
ཡོངས་སུ་བརྟག་པའི་མཚན་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་སྤྲུལ་པར་བཞེན་པས་སྤྲོ་བ་མ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་

ཏུ་འབྱུང་ཏེ་ཆོས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པས་དཔུལ་བར་འགོ་བར་འབྱུང་རྟོ།^༩ ཞེས་གསུངས་ཤིང་དོན་དམ་
བསྟེན་པ་ལས་ཀྱང་། འདོད་པའི་དངོས་གྲུབ་སྟོབ་དཔོན་ཞལ་གྱི་རྗེས་འབྱེད་བར་། མ་ལུས་རྗེ་རྗེ་ཐེག་
པར་ཐམས་ཅད་མཐུན་པས་གསུངས། དེ་ཕྱིར་སྟོབ་མ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསེར་བཞིན་དུ། ཡོངས་
སྤྱོད་གསལ་ན་སྤྲིག་པ་རྩེད་ཟད་ཡོད་མ་ཡིན།^{༡༠} ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་མང་དུ་གསུངས་པས་སོ།།

འོན་ཏེ་སྤྱི་མར་བསྟེན་དུ་མི་རུང་བའི་མཆོན་ཉིད་དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་སྤྱི་མར་
གྱུར་ཟེན་ན་རི་ལྟར་བྱ་ཞེན། དེ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་སྤྲེགས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་སྤྱི་མ་གང་ཞིག་ད་རྒྱལ་
ལ་སོགས་པའི་སྟོན་དང་བཅས་པའི་སྤྱི་མ་དེ་ནི་སྤྱི་མར་བྱས་ཀྱང་དཔུལ་བ་བཞིན་དུ་སྟོབ་མ་མཁས་པ་
སྟེ་ཤེས་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་རྒྱུར་ནི་སྤང་བར་བྱའོ་^{༡༡} ཞེས་དང་། ཡང་འགྲེལ་ཆེན་
ལས། གསུང་འདིའི་ཕྱིར་སྤྱི་མར་བྱས་ཀྱང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་བྱེད་པ་ནི་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྟོབ་
མས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཉིད་དོ།^{༡༢} ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་དག་གི་དོན་ནི་གོང་དུ་བཤད་པའི་སྟོན་རྣམས་
དང་གཞན་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་དུ་ལུང་བྱངས་པ་ལས། སྟིང་རྗེ་མེད་ཅིང་ཁོ་ལ་གཏུག ཁེངས་ཤིང་ཆགས་
ལ་མ་གདམས་དང་། རང་བསྟོད་སྤྱི་མར་སྟོབ་མ་ནི། ཁྱོད་དང་ལྡན་པས་མི་བྱའོ།^{༡༣} ཞེས་པའི་སྟོན་
རྣམས་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་རང་གི་སྤྱི་མར་གྱུར་ཟེན་ན་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྟོབ་མ་དེས་དེ་དང་
འགོགས་པ་སྤངས་ཏེ་ཕྱིས་མི་འགོགས་པར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ཡང་འགྲེལ་ཆོག་དེ་དག་གིས་དེ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། སྟོན་མཐོང་བ་རྒྱ་མཆོན་དུ་
བྱས་ནས་མ་དད་པར་བྱ་བ་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྒྱ་མཆོན་དུ་བྱས་ནས་ཕྱིན་ཆད་སྤྱི་མར་འཛིན་པ་
དང་བསྟེན་བཀུར་བའི་ཞིང་དུ་འཛིན་པའི་ཁུར་དོར་ན་རྩ་ལྷུང་འབྱུང་བའི་གོ་སྐབས་ཀྱང་ཡོད་པས་སྤང་
སྤང་བྱ་བའི་སྟོང་ཚུལ་རྣམས་དབྱེ་བ་བྱེད་དགོས་སོ།^{༡༤} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། ཁ་
ཅིག་ནི་སྤྱི་མར་བྱས་ཀྱང་ཞེས་པ་གོང་འོག་གཉིས་ཀྱི་དོན་གཞན་གྱིས་སྤྱི་མར་བྱས་ཀྱང་ཞེས་པར་
འཆད་པར་བྱེད་དོ། འོ་ན་མཆོན་ཉིད་དེ་རྣམས་དང་ལྡན་པའི་སྤྱི་མ་མ་རྟེན་ན་རི་ལྟར་བྱ་སྟེ་མ་གྲ། དོན་
དམ་བསྟེན་པ་ལས། རྩོད་ལྡན་དབང་གིས་སྤྱི་མ་སྟོན་དང་ཡོན་ཏན་འབྲེས། རྣམ་པ་ཀུན་དུ་སྤྲིག་པ་
མེད་པ་ཡོད་མ་ཡིན། གང་ཞིག་ཡོན་ཏན་ལྟག་པ་ལའང་^{༡༥} ནི་ལེགས་དབྱེད་ནས། ཁུ་རྣམས་ཀྱིས་

ནི་དེ་ལ་བརྟེན་^{༡༥} བར་འགྱུར་བའོ།^{༡༦} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མཆན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སྤྲུལ་
མ་རྟེན་ན་ཡང་ཡོན་ཏན་གས་ཆེ་བ་ལ་བརྟེན་པར་བྱ་ཞིང་། ཟུང་པར་དུ་དབང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་
ཐོབ་ཅིང་སྤྲུགས་གྱི་སྒྲིམ་པ་དང་ལྷན་པ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོག་ལ་མཁས་པ་ངེས་པར་དགོས་སོ།།

གསུམ་པ་སྤྲུལ་མར་གྱུར་པ་བསྟེན་ཚུལ་དམིགས་བསལ་དང་བཅས་པ་ལ་གཉིས། སྤྲུལ་མའི་
བསྟེན་ཚུལ་དངོས་དང་། དེའི་དམིགས་བསལ་ལོ། །དང་པོ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་དུར་སྤྲིག་
འཛིན་པ་དག་སྤོང་ནམས་གྱིས་རྒྱས་གསུམ་དུ་རྩོམ་སྤོང་དཔོན་ལ་བྱག་འཆལ་བར་བྱ་སྟེ།^{༡༧} ཞེས་
པ་སྤྲུངས་པ་དང་དེ་བཞིན་དུ་སྤྲུལ་ལྷ་བརྒྱུ་པ་ལས་ཀྱང་། མཆོག་ཏུ་དང་བས་རྒྱས་གསུམ་དུ། །དཀྱིལ་
ལའོར་མེ་ཏྲག་བཅས་ཐལ་མོས། །སྟོན་པ་སྤྲུལ་མ་བསྟེན་བཀྱར་ཞིང་། །ཞབས་ལ་སྤྱི་བོས་བྱག་
བུའོ།^{༡༨} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤོང་སྤྱི་དེ་ཉི་མ་གྲུང་དང་གསུམ། རྒྱས་གསུམ་པོ་དེར་རང་ལ་དབང་
བསྐྱར་བ་སོགས་རྩོམ་སྤོང་ཐེག་པའི་ལམ་སྟོན་པའི་སྤྲུལ་མའི་ཞབས་ལ་སྤྱི་བོས་གཏུགས་པའི་བྱག་བྱ་བའི་སྒྲོ་
ནས་བསྟེན་བཀྱར་བུའོ། །འོ་ན་བྱག་ཉི་ཆེ་ལམ་སྟོན་པ། དཀྱིལ་ལའོར་དེ་མཚུལ་མེ་ཏྲག་གི་ཆོམ་ལ་
བཀོད་པ་དང་བཅས་པ་དབུལ་བ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་ཐལ་མོ་སྐྱར་ཏེ་བྱག་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་བསྟེན་
བཀྱར་རྩོམ་སྤོང་ལས་ཞེ་ན། འགྲེལ་ཆེན་ལས། དང་པོར་ཡང་དག་པར་བསྟེན་པར་བྱ་སྟེ་བྱ་དང་རྒྱུང་མ་
ལ་སོགས་པས་ཀྱང་མཉེས་པར་བྱའོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ།^{༡༩} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྲུལ་ལྷ་བརྒྱུ་པ་ལས་
ཀྱང་། རང་གི་དམ་ཆོག་སྤོང་དཔོན་ནི། སྤྱིན་མིན་བྱ་དང་རྒྱུང་མ་དང་། །རང་སྟོག་གིས་ཏྲག་བསྟེན་
བྱ་ན། །ཡོངས་སྤོང་གཡོ་བས་སྤོང་ཅི་དགོས།^{༢༠} ཞེས་དང་།

སམ་ལུ་ཤེའི་བརྟག་པ་གཉིས་པའི་རབ་བྱེད་དང་པོ་ལས་ཀྱང་། རང་གི་རྒྱུང་མ་ལུ་མོ་
དང་། བྱན་མོ་བྱན་མོ་སྤིང་མོ་ཉིད། །བྱག་འཆལ་ནས་ནི་དབུལ་བར་བྱ། །བདག་གི་དངོས་པོ་
ཐམས་ཅད་གྱིས། །སྤོང་ལྷན་པས་སྤྲུལ་མར་དབུལ། །དེ་རིང་རྒྱན་ཆད་བདག་བྱན་དུ། །ཟུང་ལ་བདག་
ནི་དབུལ་ལགས་ཞེས། །དེ་ལྟར་ཁྱབ་བྱས་གྱུར་པས།^{༢༡} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱུང་བ་ཟང་ཟིང་གི་
ཡོངས་སྤོང་ནས་ཆེ་བ་རང་ཉིད་ཀྱི་ལུས་འབྲུལ་པའི་བར་གྱི་བསྟེན་བཀྱར་བྱ་ཞིང་། དེ་བྱེད་ཚུལ་ལན་

ཡོན་དང་བཅས་པ་ནི་ལྷ་བརྩུ་བ་ལས། ཅུང་ཟད་ཡིད་འོང་གང་དང་གང་། འཁོར་ཏུ་ཁྱད་པར་གྱུར་
 པ་ཉིད། འདི་དང་དེ་ནི་སྒྲ་མར་དབུལ། འདི་བྱིན་སངས་རྒྱུས་ཐམས་ཅད་དང་། རྟག་ཏུ་བྱིན་པ་ཉིད་
 ཏུ་འགྱུར། འདི་བྱིན་བསོད་ནམས་ཚོགས་ཡིན་ཏེ། ཚོགས་ལས་དངོས་གྲུབ་མཚོག་ཏུ་འགྱུར།⁹⁹ ཞེས་
 གསུངས་པ་དང་། གཞན་ཡང་རང་གི་ལུས་རྩྭ་ཆད་སྤུལ་ནས་མཉེས་པར་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ལྷ་
 མ་ལྷ་བརྩུ་བ་ལས། གང་སྤྱིར་བསྐྱལ་བ་བྱེ་བ་ནི། གྲངས་མེད་པར་ཡང་རྟེན་དཀའ་བའི། སངས་རྒྱུས་
 ཉིད་ཀྱང་བརྩོན་ལྷན་ལ། ཆོ་འདི་ཉིད་ལ་སྟེར་བར་བྱེད།¹⁰⁰ ཅེས་གསུངས་པས་སོ། འདི་ལྟར་ན་
 བཤད་པ་ལྟར་གྱི་རྟེན་པ་དང་བཀྲར་སྟེ་སོགས་གྱིས་སྒྲ་མ་སྟོ་དུ་མ་ནས་མཉེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་དེའི་དམིགས་བསལ་ལ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་རུར་སྒྲིག་འཛིན་པའི་དགོ་
 སྟོང་ནམས་གྱིས་དུས་གསུམ་དུ་རྩོད་རྩོད་དཔོན་ལ་ཕྱག་འཇལ་བར་བྱ་སྟེ་ཁྱིམ་པ་དང་གསར་བ་
 རྒྱུ་ལ་ནི་དམ་པའི་ཆོས་འཆད་པ་མ་གཏོགས་པར་མ་ཡིན་ནོ།¹⁰¹ འདི་ལྟ་སྟེ། འཛིག་རྟེན་སྟོང་
 པ་སྤང་བའི་བྱིར། འདམ་ཆོས་ལ་སོགས་མདུན་བདར་ཏེ། ཁྱིམ་པ་འཕམ་ནི་གསར་བ་ལ། བརྟུ་
 རྟགས་འཛིན་པས་སྟོས་ཕྱག་བྱ། འདི་བཞིན་དུ། མཚོག་མིན་ལས་དང་ཕྱག་སྤངས་ནས། ལྟན་
 བསྟུབ་པ་དང་ལྷང་བ་དང་། འོན་ཀྱང་ལ་སོགས་བསྟེན་བཀྲར་འདིར། ཐམས་ཅད་བརྟུ་ལ་རྟགས་ཅན་
 གྱིས་བྱ།¹⁰² ཞེས་པ་ནི་འདིར་གལ་ཏེ་ཁྱིམ་པ་འཕམ་གསར་བ་དག་ཀྱང་དགོ་སྟོང་གི་རྩོད་དཔོན་དུ་
 མཚུངས་པར་གྱུར་ན་དེའི་ཆོ་ལྟར་བྱ་ཞེ་ན། མཚོག་མིན་གྱི་ལས་རྒྱུ་པ་བཀྲར་ལ་སོགས་པ་དང་ཡན་
 ལག་ལྷའི་ཕྱག་སྤངས་ནས་རང་གི་གནས་སུ་མ་བྱོན་པ་ལ་འོར་ལ་སོགས་པའི་བཀྲར་བསྟེ་བྱའོ། འཆད་
 པའི་དུས་སུ་འཛིག་རྟེན་སྟོང་པ་སྤང་བའི་བྱིར་དམ་པའི་ཆོས་ལ་སོགས་པ་མདུན་དུ་བདར་ནས་ཕྱག་འཇལ་
 བར་བྱའོ།¹⁰³ ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལྟར་གསུངས་པའི། འཛིག་རྟེན་སྟོང་པ་སྤང་བའི་བྱིར། ཞེས་
 སོགས་དང་། མཚོག་མིན་ལས་དང་ཕྱག་སྤངས་ནས། ཞེས་སོགས་འགྲེལ་ཆེན་དུ་བྲངས་པ་ལྟར་སྒྲ་
 མ་ལྷ་བརྩུ་བར་¹⁰⁴ ཡང་འབྱུང་བས་རྒྱུད་གཅིག་ནས་བྲངས་པར་བྱ་དགོས་ལ། དེ་དག་ནི་གོང་དུ་སྒྲ་མ་
 བསྟེན་རྩུལ་བཤད་པའི་དམིགས་བསལ་ཏེ། རང་ཉིད་རབ་བྱུང་ཡིན་ཁོང་རྩོད་དཔོན་ཁྱིམ་པ་དང་།
 རང་ཉིད་བསྟེན་པར་རྩོགས་པ་ཡིན་པའི་ཆོ་རྩོད་དཔོན་རབ་བྱུང་ཡིན་ཡང་བསྟེན་པར་རྩོགས་པ་

མ་ཡིན་པའི་གསར་བྱ་ལ་བསྟན་བསྟན་པ་དང་ལྡང་བ་དང་། དེའི་དོན་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་བསྟན་བཀྱར་བྱའི་ཕྱག་འཆའ་བ་དང་། དམ་པ་མིན་པའི་ལས་རྒྱུ་ལ་བཀྱར་བ་ལ་སོགས་པ་མི་བྱའོ།།

དེ་ཡང་རང་ལ་སྒྲ་མ་བྱིས་པ་ལས་གསར་བྱ་ཆོས་འཆད་པའི་ཆོད་མ་པའི་ཆོས་སྒྲིགས་བམ་དང་སྐྱ་གཟུགས་སོགས་མདུན་དུ་བདར་བ་སྟེ་བཞག་ནས་ལུས་ཀྱིས་དེ་རྣམས་ལ་ཕྱག་འཆའ་ཞིང་སྒྲོས་སྒྲ་མ་དེ་ལ་ཕྱག་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དོ་རྩེ་སྟོབ་དཔོན་བྱིས་པ་དང་། གསར་བྱ་རབ་བྱུང་ཡིན་ཡང་བསྟན་པར་མ་རྩོགས་པ་ལ་བསྟན་པར་རྩོགས་པས་ཕྱག་མི་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་སྟེ་པོ་རྣམས་བསྟན་པ་ལ་མ་དད་པ་འབྱུང་བའི་དགག་བྱ་འགོག་པའི་སྤྱིར་ཡིན་པར་འགྲེལ་ཆེན་ནས་ཀྱང་བཤད་ལ། རྩེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས། དེ་ལྟར་ཕྱག་མི་བྱེད་པར་བཤད་པ་དེ་བསྟན་པ་ལ་མ་དད་པ་འབྱུང་བ་འགོག་པའི་སྤྱིར་བཤད་པ་ཡིན་པས་དགག་བྱ་དེ་དག་ལུ་ལ་འགའ་ཞིག་ན་གཏན་ལོག་ཏུ་སོང་སྟེ་མེད་པའི་སྐབས་སུ་དགོ་སྟོང་གིས་རང་གི་དོ་རྩེ་སྟོབ་དཔོན་བྱིས་པ་སོགས་ལ་དུས་ནམ་ཡང་ཕྱག་བྱེད་དགོས་པར་^{੧੧} གསུངས་སོ།།

འོན་ཀྱང་། བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ་གྱི་རིགས་སུ་མ་རྩལ་དུ་ག་གི་པོ་ཉ་མོ་རྣམས་ཀྱི་བཟའ་བ་དང་བུར་བའི་ཆོག་རྩོད་པའི་སྐབས་ལས། བྱིས་ན་གནས་པ་དང་དགོ་ཚུལ་གཉིས་པོ་དེ་དག་སྒྲ་མར་གྱུར་ཀྱང་ཆོས་འཆད་པའི་དུས་ན་དགོ་སྟོང་བརྒྱལ་ཞུགས་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དམ་པའི་ཆོས་ལ་སོགས་པ་མདུན་དུ་བྱས་ཏེ་ཕྱག་འཆའ་བར་བྱ་ཡི། ཆོས་འཆད་པ་མ་གཏོགས་པ་གཞན་གྱི་དུས་ན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་གྱི་དུས་ན་དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ལས་དང་ཕྱག་འཆའ་བ་སྤངས་ཏེ་སྟོན་དུ་ལྡང་བ་དང་གཏན་བསྟན་པ་ལ་སོགས་པ་བཀྱར་བ་ཐམས་ཅད་བྱའོ། །དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ལས་རྒྱུ་ལ་བཀྱར་བ་ལ་སོགས་པ་དང་དག་དང་ཡིད་གྱི་ཕྱག་སྤངས་ནས་ནོར་ལ་སོགས་པས་བཀྱར་བ་བྱ་སྟེ་བྱིས་ན་གནས་པ་དང་དགོ་ཚུལ་དག་ལ་དགོ་སྟོང་རྣམས་ཀྱིས་ཞེས་པའོ། ^{੧੨} །ཞེས་ཆོས་འཆད་པའི་སྐབས་མིན་པའི་ཆོད་དགོ་སྟོང་གིས་རང་གི་དོ་རྩེ་སྟོབ་དཔོན་བྱིས་པ་དང་དགོ་ཚུལ་ལ་དག་དང་ཡིད་གྱིས་ཀྱང་ཕྱག་མི་བྱེད་པར་བཤད་པ་འདི་ལ་བརྟག་པར་བྱ་དགོས་སམ་སྟུམ་མོ། །དེ་ཡང་གསར་བྱ་ཞེས་པ་ནི་དགོ་ཚུལ་འབའ་ཞིག་ལ་བྱ་དགོས་ཏེ། དགོ་སྟོང་གིས་རང་གི་དོ་རྩེ་སྟོབ་དཔོན་དགོ་སྟོང་ཡིན་ན་རང་ལས་

བསྐྱབ་པ་གཞོན་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་བྱ་དགོས་པར་སྟོང་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། སྤར་དགེ་སྟོང་གིས་དོ་རྩེ་སྟོང་དཔོན་གྱི་དབང་བསྐྱར་ཏེ་དོ་རྩེ་འཛིན་པར་བྱས་
པའི་བླ་མ་ནི་དགེ་སྟོང་ནམས་གྱིས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཕྱག་བྱའོ་ཞེས་པ་དེས་པའོ།^{༩༠} །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཞེས་པར་བྱེད་པ་ལས་སོ།།

གཉིས་པ་གང་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་སྟོང་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། དེ་ཡང་དོ་རྩེ་སྟོང་དཔོན་
མཚན་ཉིད་དང་ཐུན་པར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་སྟོང་པའི་རིགས་ནི་གསུམ་སྟེ་ཐ་མ་དང་འབྲིང་དང་
མཚོག་གོ། །དང་པོ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཐ་མ་ནི་དབང་གིས་ཡང་དག་པར་བསྐྱབ་པར་བ་མ་ཡིན་ཏེ་
དགེ་བསྟེན་གྱི་བསྐྱབ་པས་ཡང་དག་པར་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་ནི་དེས་པའོ།^{༩༡} །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་བརྟག་གཉིས་ལས་ཀྱང་། དང་པོར་གསོ་སྟོང་སྟེན་པར་བྱ། །དེ་ནས་བསྐྱབ་པའི་གནས་བཅུ་སྟེན། །དེ་
ལ་བྱེ་བྲག་སྐྱབ་པ་བསྟན། །མདོ་སྟེ་པ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། །ནལ་འཕྱོར་སྟོང་པ་དེ་ལས་བྱིས། །དེ་ཡི་རྩེས་སྐྱ་
དབུ་མ་བསྟན།^{༩༢} །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཐེག་པ་གསུམ་གང་གིས་ཀྱང་སྟེན་པར་མ་བྱས་པ་
དབང་པོ་དམན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་དང་པོ་དགེ་བསྟེན་གྱི་བསྐྱབ་པས་བསྐྱབ་པ་ནས་རིམ་པ་བཞིན་དབུ་མའི་
ལྟ་བུའི་བར་འབྲིང་པའོ། །གཉིས་པ་འབྲིང་པོ་ནི་ཐེག་པ་སྟན་མོང་གི་ལམ་གྱིས་སྐྱད་སྐྱུངས་གིར་དོ་རྩེ་
ཐེག་པའི་ལམ་ལ་མོས་པ་ཡོད་ལ་སྟེ་བ་འདི་ཉིད་ལ་ཕྱག་བྱ་ཆེན་པོ་མཚོག་གི་དངོས་གྲུབ་ལ་འདོད་པ་
མེད་ཅིང་ཞེ་སོགས་ཀྱི་ལས་རབ་འབྱམས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་དང་གྲུབ་པ་བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་སྟན་མོང་གི་
དངོས་གྲུབ་ཅམ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དབང་པོ་འབྲིང་པོར་གྱུར་པ་སྟེ། དབང་པོ་འབྲིང་པོ་དེ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་
སྟོང་པ་གཞུག་པའི་དོན་དུ་བྱིས་པའི་དབང་བདུན་ཅམ་བསྐྱར་ནས་བསྐྱབ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་
འགྲེལ་ཆེན་ལས། གང་འཇིག་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དེ་ནི་སྐྱགས་དང་ཕྱག་བྱ་
དང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་བསྟོམ་པའི་དོན་དུ་དབང་བདུན་གྱིས་ཡང་དག་པར་བསྐྱབ་པར་བྱ་སྟེ།
འབྲིང་པོ་བསོད་ནམས་དག་གི་རྒྱར།^{༩༣} །ཞེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པར་ལྟར་པོ། །གསུམ་པ་སྟོང་པ་
མཚོག་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། གང་ཕྱག་བྱ་ཆེན་པོའི་དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དེ་ནི་སྟོང་པ་

ཉིད་གྱི་ལམ་བསྐོམ་པའི་དོན་དུ་བུམ་པ་དང་གསང་བ་ལ་སོགས་པའི་དབང་གིས་ཡང་དག་པར་བསྐྱེ་བར་བྱའོ།³⁵ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱུག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དངོས་གྲུབ་དོན་དུ་གཉེར་བ་སོགས་རྒྱད་ནས་བཤད་པའི་མཚན་ཉིད་འདི་དག་དང་ལྡན་པ་རྣམས་དབང་བཅུ་གཅིག་རིམ་ཅན་དུ་བསྐྱར་བའི་སྒོ་ནས་མཐར་བུམ་དབང་སོགས་དབང་གོང་མ་རྣམས་བསྐྱར་རྟེ་བསྐྱེ་བར་བྱའོ།

འོན་ཀྱང་ནས་བཤད་པའི་མཚན་ཉིད་རྗེ་ལྟ་བུ་སྒྲུམ་ན། དེ་ནི་དབང་ལའི་ཚིགས་བཅད་བཞི་པའི། ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་ལ་སེམས་སྒྲ་མའི་རེས་པ་ལ་དགའ་གཏོང་བའི་རང་རྩལ་དང་ལྡན་ཡོན་ཏན་གཤམ། གཟུང་བ་དོན་གཉེར་རྒྱུད་ལ་གྲུས་ཤིང་གཡོ་བ་མེན་པའི་སེམས་ལྡན་དེ་ཉིད་ཐོབ་པ་ཤིན་ཏུ་སྤྲེད། གཏུག་པ་རྣམས་ཀྱི་གྲོགས་ཉམས་སྒོལ་མ་³⁶ ཞེས་པ་འདིས་བསྟན་ཅིང་། དེ་ཉིད་སྒྲ་མ་ཤིན་ཏུ་མཐས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེ་བྱ་བ། ཤེས་རབ་དབང་ལ་སོགས་པའི་རྒྱར་རྟེ་³⁷ ཞེས་པས་སྒྲ་མས་བསྐྱེ་བའི་རྩལ་བསྟན་རྟོ།

དེ་ཡང་དེ་དག་གི་དོན་རིགས་པ་ཅིག་བཤད་ན། ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེན་ཟེ་ཟེ་བ་དམིགས་མེད་གྱི་སྤྲིང་རྗེ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་སྤྲོད་གི་ཡེ་གེས་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་དམིགས་བཅས་ཀྱི་སྤྲིང་ཉིད་རྣམ་ཀྲུང་མཚོག་ལྡན་གྱི་སྤྲིང་གཟུགས་དབྱེར་མེད་པ་དེ་ལ་སེམས་ཤིང་དོན་དུ་གཉེར་བའོ། སྒྲ་མའི་རེས་པ་ལ་དགའ་བ་ནི་རྩ་ལྷུང་བཅུ་བཞི་དང་བྲལ་ཞིང་དགེ་བཅུ་འཛིན་པ་ལ་དགའ་བའོ། གཏོང་བའི་རང་རྩལ་དང་ལྡན་པ་ནི་འདྲ་འཛིན་སྤངས་ཤིང་ཞོར་ཇུས་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའོ། ཡོན་ཏན་གཤམ་པ་ནི་དགོན་མཚོག་གསུམ་ལ་མི་བྱེད་པའི་དད་པའོ། གཟུང་བ་དོན་གཉེར་ཞེས་པ་ནི་ཞི་སོགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་འཛིན་ཉེན་ལས་འདས་པའི་དངོས་གྲུབ་དོན་དུ་གཉེར་བའོ། རྒྱུད་ལ་གྲུས་ཞེས་པ་ནི་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པའི་སྒོམ་པ་སྤྲུང་བའོ། གཡོ་བ་མེན་པའི་སེམས་ལྡན་ཞེས་པ་ནི་འཛིན་ཉེན་པའི་ལམ་བསྐྱེད་རིམ་སོགས་ཀྱིས་སེམས་མི་གཡོ་བ་སྤྲོལ་བར་མི་འཛིན་པའོ། ཉིད་ཐོབ་པ་ཤིན་ཏུ་སྤྲེད་ཅིས་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྫོགས་རིམ་ཟབ་མོའི་གདམས་རྒྱུ་ཐོབ་པ་ན་རི་སྤྲིང་རང་གི་ཉམས་སུ་བྱུང་བར་མ་གྱུར་པ་དེ་སྤྲིང་དུ་སྤྲེད་པའོ། གཏུག་པ་རྣམས་ཀྱི་གྲོགས་ཉམས་ཞེས་པ་ནི་ཞོར་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཁྱིམ་པ་སོགས་མི་དགེ་བཅུ་སྤྲོད་པ་རྣམས་ནི་གཏུག་པ་ཡོན་ལ་དེ་དག་གི་གྲོགས་ནི་མི་དགེ་བཅུ་འཛིན་ལམ་སྤྲེད་

ཉམས་པའོ། །དེ་ལྟར་མདོར་བསྡུ་ན་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཐུན་མོང་གི་ལམ་གྱིས་རྒྱུད་རྒྱུད་ས་
གིང་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་པའམ། དེ་མཐར་མ་ཕྱིན་ཀྱང་། བསྐྱེད་རིམ་སྒྲོམ་པའི་སྒྲིན་བྱེད་ཀྱི་དབང་
བྱིས་པའི་དབང་བདུན་ཐོབ་པ། ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་ལ་འདོད་པ་མེད་ཅིང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཆོག་
གི་དངོས་གྲུབ་སྒྲིང་ཐག་པ་ནས་དོན་དུ་གཉིར་བས་དབང་པོ་རབ་དུ་གྱུར་བའོ།།

གང་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་དཀྱིལ་ལའོར་གྱི་མཚན་གཞི་ངོས་གཟུང་བ།

གཉིས་པ་གང་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་དཀྱིལ་ལའོར་གྱི་མཚན་གཞི་ངོས་གཟུང་བ་ནི་དེའི་ལུ་
ཞབས་ཀྱིས། དབང་བསྐྱར་དཀྱིལ་ལའོར་སྒྲོན་འགྲོ་བར། རྩོམ་མཆང་གིས་གསུངས་པ་ཡིན།¹² །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་འདིར་བཤད་པའི་དབང་བདུན་དང་གཞན་ནས་བཤད་པའི་ཐུམ་དབང་ནི་རྩལ་ཚོན་
སོགས་ཀྱི་དཀྱིལ་ལའོར་དུ་བསྐྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཞིང་འདིར་བཤད་པའི་ཐུམ་དབང་སོགས་གོང་མའི་
དབང་རྣམས་ནི་ཕྱག་རྒྱའི་ལུས་དང་སྟ་ག་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་དཀྱིལ་ལའོར་རྣམས་སུ་བསྐྱར་བར་
བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་ཡེ་ཤེས་བསྐྱབ་པའི་སྤྲད་དུ་གཞན་དཀྱིལ་ལའོར་གསུམ་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་སྟ་ག་སེམས། སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་
ངོ་རྩེ་ཡིས། དཀྱིལ་ལའོར་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར། །གཞན་པ་ཚོན་ལུ་ལྡན་པ་མིན། །ཞེས་པ་སྟེ། དེའི་
ཕྱིར་བདེ་བ་ཆེན་པོ་བསྐྱབ་པ་དང་མཆོག་གི་དབང་བསྐྱར་བ་བསྒྲིན་པའི་དོན་དུ་རྩལ་ཚོན་ཀྱི་དཀྱིལ་
ལའོར་མི་འགྱུར་རོ།¹³ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

སྒྱིར་རིགས་ལཱའི་དབང་བསྐྱར་བའི་དཀྱིལ་ལའོར་ལ་རྩལ་ཚོན་དང་རས་བྱིས་དང་ལུས་དཀྱིལ་
དང་བསམ་གཏན་ཀྱི་དཀྱིལ་ལའོར་སོགས་མང་དུ་བཤད་ཀྱང་འདིར་བཤད་པའི་དབང་བདུན་བསྐྱར་
པའི་དཀྱིལ་ལའོར་ལ་མཁས་པ་ རྩོམ་མཆང་དེ་མདའ་བ་ ཁ་ཅིག་ན་རེ། དབང་པོ་འབྱིང་དུ་གྱུར་བའི་སྒྲོབ་
མ་ལ་ནི་ཐོག་མར་རྩལ་ཚོན་ནས་རས་བྱིས་སམ་ལུ་གས་མ་དང་འབྲུར་མ་ལ་སོགས་པ་མྱིའི་དཀྱིལ་
ལའོར་གང་ཡང་རུང་བར་རྒྱ་དང་ཅོད་པར་ལ་སོགས་པ་དབང་བདུན་བསྐྱར་བས། སྒྲིན་པར་བྱེད་དོ་

ཅིང་དབང་བསྐྱར་བར་གསུངས་པ་ཡང་དམིགས་བསལ་དུ་བྱེད་དགོས་སོ།།

གལ་ཏེ་ཀུན་སྐྱབས་ཀྱི་སློབ་མ་ལ་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི་དབང་བསྐྱར་བའི་ཡོན་ཏུ་ཟང་ཟིང་གི་
འབྲུལ་བ་མེད་པའི་ཀུན་སྐྱབས་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་བརྟན་པ་ཡིན་གྱི། ཀུན་སྐྱབས་ལ་འང་དབང་བདུན་
བསྐྱར་བ་ལ་རྩལ་ཚོན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་ངེས་པར་དགོས་སོ་སྟུང་ན། དེ་ཡང་ཀུན་སྐྱབས་ཀྱི་སློབ་མ་ལ་
རྩལ་ཚོན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་བཞེངས་པའི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་འབྱོར་པ་མེད་ན་གོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་བྱེད་
དགོས་པ་འགྲེལ་ཆོག་དེ་དག་གི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། དབང་བསྐྱར་བདུན་པོ་འདི་རྣམས་ཡིན། །ཞེས་
པའི་དབང་མདོར་བརྟན་གྱི་འགྲེལ་པ་དུས་ཞབས་པས་མཛད་པ་ལས། ད་ནི་དབང་བདུན་པོ་དེ་ཡང་
ལོངས་སྤྱོད་དང་ལུན་པ་རྣམས་རྩལ་ཚོན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་སྟོན་དུ་སོང་བ་ལས་སྐྱེ་མ་ལས་སྐྱེང་བར་བྱ་
བ་ཡིན་ཏེ། དབང་བདུན་པོ་ནི་འདི་རྣམས་ཡིན། །དགྲིལ་འཁོར་བཞེངས་ནས་སྐྱིབ་བར་བྱ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།^༤ །ཞེས་རྩལ་ཚོན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་བཞེངས་པ་ལོངས་སྤྱོད་དང་ལུན་པའི་དབང་
དུ་བྱས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་ཀུན་སྐྱབས་ཀྱི་གང་ཟག་ཁྱད་པར་བ་ཅིག་གི་དབང་དུ་བྱེད་
དགོས་སོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དབང་མདོར་བརྟན་གྱི་འགྲུབ་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྩལ་ཚོན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་
དགོས་པ་ལ་ནན་ཏན་ཆེར་མཛད་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་དབང་བདུན་བསྐྱར་བ་ལ་
རྩལ་ཚོན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་བྱེད་པ་ལ་ཡང་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཡོངས་རྫོགས་མ་གྲུབ་ན་ཐུགས་དགྲིལ་ཉིད་
ལ་བརྟེན་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་ཡང་རུང་སྟེ། སྐྱབ་ལའི་ཆོགས་བཅད་ཉིད་ལྟ་པ་ལས། དབང་གི་དོན་
དུ་ཡང་ན་དགྲིལ་འཁོར་རིགས་ཀྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་ཡི་འཁོར་ལོ་རབ་ཏུ་དམན་པར་འགྱུར།^༥ །ཞེས་
སྤྱིའི་འཁོར་ལོ་སྐྱེ་དགྲིལ་དང་གསུང་དགྲིལ་གྱིས་དམན་པའི་ཐུགས་དགྲིལ་རྒྱང་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་
དབང་བསྐྱར་བར་གསུངས་པ་དང་། འཕྲིང་བ་ལས་ཀྱང་། ཡང་དབང་གི་དོན་དུ་དབྱས་ཀྱི་དགྲིལ་
འཁོར་ཙམ་ཞིག་གི་བར་རྗེས་སུ་གནང་སྟེ།^༦ །ཞེས་བཤད་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན། བརྟེན་སོགས་དག་
པར་མ་བྱས་པར། །དགྲིལ་འཁོར་ལས་ལ་འཇུག་མི་བྱ།^༧ །ཞེས་སོགས་ཀྱི་བརྟེན་བ་ཡང་ལྟ་གང་
གིས་དབང་བསྐྱར་བའི་ལྟ་ཐམས་ཅད་ཐུགས་དགྲིལ་ལ་ཆོང་བར་བཞུགས་པས་ཐུགས་དགྲིལ་གྱི་ལྟའི་
བརྟེན་ཆད་སོང་བས་ཆོག་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ།།

འོ་ན་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ལྷ་འོ་བསྟེན་པ་ཇི་ལྟར་བྱ་ཞེ་ན།
 དབང་ལའི་སོ་ལྷ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱི་སྐུ་གསུང་རྒྱུ་པ་བསྟེན་པ་སྟེ་འདི་བྱེ་
 བ་བསྐྱུས་པས་ལས་ཐམས་ཅད་དང་སྐྱིན་སྟེག་འབུམ་ཕྱག་བརྩམས་བྱུང་བ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་
 འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ་རྫོན་དུ་བསྟེན་པའི་ངེས་པའི།^ལ ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རྒྱུ་པ་བསྟེན་ཅུ་ཅུ་གཉིས་
 བ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་པས་བསྟེན་པ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ལྷ་གྲངས་ཇི་སྟེད་པའི་བསྟེན་ཆད་
 སྐུ་གསུང་གི་གྲངས་ངག་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་དགོས་ན་མཁས་པ་ཆེན་པོ་དག་གིས་གསུངས་པ་བཞིན་ད་
 ལྟར་ཀྱི་དུས་སུ་བསྟེན་པ་ཙམ་ཡང་འཁྱོལ་བ་དཀའ་བས་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་བསྟེན་པ་བྱེད་ཚུལ་
 ཞིག་དགོས་སོ། །ཇི་ལྟར་བྱེད་ན་ཡེ་ཤེས་ལེའུའི་ཆོགས་བཅད་སོ་བརྒྱད་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ད་ནི་
 འཛིག་རྟེན་པའི་དངོས་བྱུང་བསྐྱུབ་པའི་སྐྱོད་དུ་སྐུ་གསུང་བསྐྱུས་པ་^ལ གསུངས་པ་ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་
 འཕྲེང་བའི་སྐུ་གསུང་ཉིན་ཞག་སོ་སོར་དཔུགས་ཀྱི་འཁོར་ལའི་གྲངས་བསྐྱུས་པར་བྱའོ། །འདིར་བགྲང་
 འཕྲེང་མེད་ཅིང་སྐུ་གསུང་རྫོད་པ་མེད་དེ་དཔུགས་འཇུག་པ་དང་འབྱུང་བ་ངག་དང་ལྷན་ཅིག་སྐུ་གསུང་གི་
 ཡི་གེ་རྒྱམས་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་དང་འབྱུང་བའི་མེ་ཏྲག་གི་འཕྲེང་བ་བཞིན་དུ་བྱ་བ་དང་ཉི་མའི་རང་
 བཞིན་ལུགས་དང་མཐུན་པ་དང་ལུགས་དང་མི་མཐུན་པས་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ནང་དུ་ཉིན་ཞག་
 ལས་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱད་ལྷག་པའི་འབུམ་ཕྱག་གི་བསྐྱུས་པ་ནལ་འཕྲོར་པས་བྱའོ། །ཉིན་ཞག་ལྷ་བརྒྱ་
 རྒྱམས་ཀྱི་དཔུགས་འབུམ་ཕྱག་བརྒྱད་ལྷག་པའི་བྱེ་བ་བསྐྱུས་པའོ། །དེ་ནས་ལུས་ངག་སྟེ་དེ་བཞིན་དུ་
 ངག་དག་པ་དང་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་རྒྱམ་པར་དག་པའོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ས་བོན་
 ཞི་ཡིག་སོགས་གསུམ་ཀྱི་བར་དུ་འཕྲེང་བའི་སྐུ་གསུང་རྒྱུ་པ་བསྟེན་ཅུ་ཅུ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་པ་ཇི་དང་མཁའ་
 འགོ་མ་དང་མཁའ་འགོའི་མིང་སྐུ་གསུང་སྟེ་ལ་བའི་མཐར་ལྟ་ཡིག་སྐྱུར་བའི་སྐུ་གསུང་གི་ཡི་གེ་འཕོ་རྒྱུད་དུག་
 ཅུའི་རྒྱུད་དང་འཕོ་འཆོམས་བརྩམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུད་རྒྱམས་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱུར་བའི་དཔུགས་འབྱུང་
 འཇུག་གི་གྲངས་སྐུ་གསུང་གི་གྲངས་སྟེད་པར་གསུངས་པ་ལྟར་བསྟེན་པའི་གྲངས་ཀྱང་བསྟེན་པའི་སྐུ་གསུང་
 བགྲང་བའི་དུས་ཀྱི་དཔུགས་ཀྱི་གྲངས་སྟེ་མོང་བ་ཉིད་ལ་བྱེད་ཅེས་བྲ་མ་མཁས་ ཆོས་རྒྱུ་ཤེས་ལོན་པ།^ལ པའི་
 དབང་ཕྱག་ཉིད་གསུང་པ་འཐད་དམ་སྐུ་སྟེ་དཔྱོད་ལྷན་རྒྱམས་ཀྱིས་བརྟག་པར་རིགས་སོ། །

དེ་དབང་བསྐྱར་བའི་དབང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

གསུམ་པ་དེ་དབང་བསྐྱར་བའི་དབང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་གསུམ། དབང་
རྣམས་ཀྱི་གྲངས་དང་། གོ་རིམ་དང་། དབང་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པའོ།།

དབང་རྣམས་ཀྱི་གྲངས་བཤད་པ།

དང་པོ་ནི་ཕྱག་རྡོར་སྟོད་འགེལ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་མཁའ་འགོ་མ་རྩོམ་གྱི་འཁོར་ལྔ་པ་ལོ་ལྔ་པ་
འདས་ཀྱིས་དབང་བསྐྱར་བ་གསུམ་པ་ལས་བཞི་པ་ཐ་དད་པར་གསུངས་པ། ལུས་པའི་དབང་ནི་དང་
པོ་སྟེ། གཉིས་པ་གསང་བའི་དབང་དུ་འདོད། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་གསུམ་པ་སྟེ། དེ་ནི་རི་ལྷ་ར་དེ་
བཞིན་མིན།⁽¹⁾ ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱར་ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱི་ལུ་འཁོར་ལྔ་པ་ལ། ལུ་ཡི་དབང་ནི་དང་
པོ་སྟེ། ཚོད་པན་དབང་བསྐྱར་གཉིས་པའོ། གསུམ་པ་དང་དབྱངས་དབང་བསྐྱར་ཏེ། རྩོམ་གྱི་ལྔ་པ་
བཞིན་པའོ། ལུ་པ་རང་གི་བདག་པོ་ཉིད། མིང་གི་དབང་ནི་དུག་པ་སྟེ། སངས་རྒྱུ་རྩེས་གནང་
བདུན་པར་འདོད། བརྒྱད་པ་ལུས་པའི་དབང་ཡིན་ཏེ། གསང་བའི་དབང་ནི་དགྲ་པ་ཡིན། ཤེས་རབ་
དབང་བསྐྱར་བཅུ་པའོ། དེ་ཉིད་རྩོམ་པའི་རབ་སྐྱོར་གྱིས།⁽²⁾ ཞེས་གྲུང་གི་རྒྱུད་རྣམས་བྲངས་ཏེ། དེའི་
མཚུགས་ཏེ། དེ་ཉིད་རྩོམ་པའི་རབ་སྐྱོར་གྱིས། ཞེས་པ་གཙོ་བོར་དབང་བཅུ་གཅིག་པ་བཙུགས་ལྷན་འདས་
ཀྱིས་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་གསུང་ལས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབང་བཞི་པ་འཇུག་གཅིག་པ་ཐ་དད་
པར་རྟོགས་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྷ་ར་བསྐྱར་བའི་དབང་ལ་གྲངས་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ་རྒྱུ་དབང་
སོགས་བྱིས་པ་ལྷ་ར་འཇུག་པའི་དབང་བདུན། ལུས་དབང་གསང་དབང་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་སྟེ་
འཛིག་རྟེན་པའི་དབང་གོང་མ་གསུམ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་གོང་མའི་ཡང་གོང་མ་དོན་དམ་
པའི་དབང་བཞི་པ་དང་བཅུ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའོ།།

དེ་ལྷ་ར་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་རྩོམ་པའི་དབང་གི་སྟོན་པ་བསྐྱར་བར་བྱ་བའི་གང་

ཟག་གི་རིགས་དེ་ལ་རེ་ཞིག་འཛིག་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་ཙམ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྒོ་ནས་བསྐྱེད་རིམ་
 ཙམ་སྒོམ་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཅིག་དང་། མཚོག་གི་དངོས་གྲུབ་འབའ་ཞིག་དོན་དུ་གཉེར་བའི་
 སྒོ་ནས་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་སྒོམ་འདོད་པའི་གང་ཟག་གཉིས་སུ་ཡོད་ལ། དེའི་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་
 བས་བྱིས་པ་ལྟར་འཇུག་པའི་དབང་བདུན་ཙམ་བསྐྱར་བ་དང་། གང་ཟག་གཉིས་པས་དང་པོར་བསྐྱེད་
 རིམ་བསྒོམས་ཏེ། དེ་མཐར་བྱིན་པ་ན་རྫོགས་རིམ་རྫོགས་པར་སྒོམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་དབང་བཅུ་
 གཅིག་པོ་ཐམས་ཅད་བཞག་པ་ཡིན་ལ། གང་ཟག་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་སྒོམ་ཚུལ་དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་སྡོད་
 རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་དབང་ལ་བཅུ་གཅིག་པོ་དེ་ཙམ་ཞིག་ནི་དགོས་ཤིང་དེ་ལས་མང་བ་ཡང་མི་དགོས་པའི་
 བྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་དབང་ལ་བཅུ་གཅིག་པོ་དེར་ངེས་པར་དབང་མདོར་བསྟན་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། དེ་
 ཉིད་ལས། དང་པོར་དབང་བསྐྱར་བདུན་པོ་གང་། །བྱིས་པ་རྣམས་ནི་གཞུག་པའི་བྱིར། །རྣམ་གསུམ་
 འཛིག་རྟེན་ཀྱུན་རྫོབ་ཀྱི། །དམ་པའི་དོན་གྱི་བཞི་པའོ།⁴ །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་དག་གི་དོན་
 འཆད་པའི་ཆེ། དེ་ཉིད་ལས། སྤུང་པ་གསང་བའི་དབང་བསྐྱར་དང་། །ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་མངོན་
 བརྫོད་པ། །སྤྲུང་ཡང་ཤེས་རབ་ཆེན་པོ་ཉིད། །དེ་ཡི་ཡེ་ཤེས་མངོན་རྫོད་བྱེད། །འཕྱུར་དང་འཕྱར་
 དང་དེ་ནས་འཛིག་ །དེ་ནས་གཞན་ཡང་མི་འཛིག་པའོ།⁵ །ཞེས་དབང་བཅུ་གཅིག་པ་འམ་སྤུང་དབང་
 བས་ཀྱི་བཞི་པ་དོན་དམ་པ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་ལ་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །འོ་ན་དབང་
 གོང་མ་ལ་བཞི་དང་གོང་མའི་གོང་མ་བཞི་སྟེ་བཙོ་ལྷ་བཤད་པ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱང་
 སྒྲིན་མེད་དེ། གོང་མ་དང་གོང་མའི་གོང་མའི་སྤུང་དབང་གཉིས་སྤུང་དབང་དུ་མཚུངས་པ་དང་། དེ་
 བཞིན་དུ་གསང་དབང་གཉིས་གསང་དབང་དུ་མཚུངས་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཤེས་རབ་
 ཡེ་ཤེས་སུ་མཚུངས་ཤིང་། འཛིག་རྟེན་པའི་དབང་བཞི་པར་བཤད་པ་དེ་དབང་གསུམ་པ་ཤེས་རབ་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་དབང་ཉིད་ལ་བཞི་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་པས་སོ། །

དབང་གི་གོ་མིམ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་གོ་མིམ་ནི། དེ་ཡང་དབང་བཅུ་གཅིག་གི་གོ་མིམ་ནི། དང་པོ་ཆུ་དབང་ནས་མཐར་
 དོན་དམ་པའི་དབང་བཞི་པའི་བར་མིམ་ཅན་ཁོ་ནར་བསྐྱར་དགོས་ཏེ། སྒོ་བ་དཔོན་ཁྱུ་ཁྱུ་བ་ཀྱིས་མིམ་
 ལུ་ལས། བསྐྱེད་པའི་མིམ་ལ་ལེགས་གནས་ཤིང་། །རྫོགས་པའི་མིམ་པ་འདོད་རྣམས་ལ། །ཐབས་
 འདི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། །རྣམས་ཀྱི་མིམ་པ་ལྟ་བུར་གསུངས།“ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བསྐྱེད་
 མིམ་ལ་བསྐྱབས་ནས་རྫོགས་མིམ་སྒོ་མ་པ་ལ་འཇུག་པའི་མིམ་པ་དེས་པ་ལྟར་དང་པོ་བསྐྱེད་མིམ་སྒོ་མ་
 པའི་སྒོ་ད་རུ་བྱེད་པའི་དབང་བདུན་བསྐྱར་བ་སྒོ་ད་རུ་བཏང་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་རྫོགས་མིམ་སྒོ་མ་པའི་
 སྒོ་ད་རུ་བྱེད་པའི་དབང་གོང་མ་རྣམས་བསྐྱར་དགོས་པ་ཡིན་ཞིང་། དབང་བདུན་པོ་ཡང་མིམ་པ་དེ་
 ལྟར་དེས་པ་ནི་བྱིས་པ་མངལ་ནས་སྐྱེས་ནས་བསྐྱེད་བསྐྱིང་བའི་བྱིར་དང་པོར་འབྱུང་བ་དང་། དེ་ནས་
 གཙུག་ཁྱུང་གཞག་པ་དང་། དེ་ནས་རྒྱ་བ་འབྲུགས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། དེ་ནས་བྱིས་པ་དགོད་ཅིང་
 སྐྱབ་དང་། དེ་ནས་ལོངས་སྒྲོད་ལ་གནས་པ་དང་། དེ་ནས་མིང་འདོགས་པ་དང་། དེ་ནས་བྱི་ལྷོག་
 སོགས་བྱེད་པ་དང་མིམ་པ་མཐུན་པར་དབང་བདུན་མིམ་ཅན་དུ་བསྐྱར་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་རྩོམ་སྟེང་
 འགའ་ལས། བྱིས་པ་སྐྱེས་ལ་མ་རྣམས་ཀྱིས། །ཆུ་ཡིས་འབྱུང་བའི་དབང་བསྐྱར་བྱེད། །དེ་ཡི་གཙུག་
 སྐྱེད་རབ་འཛོག་པ། །ཅོད་པན་དུ་ནི་ཡོངས་སུ་བཏགས། །དེ་ཡི་རྒྱ་བ་འབྲུགས་པ་སོགས། །དར་
 དབྱངས་དབང་བསྐྱར་བྱེད་པར་བཤད། །བྱིས་པ་སྐྱེད་དང་དགོད་པ་ནི། །དྲིལ་བུ་རྩོམ་སྟེང་དབང་
 བསྐྱར་རོ། །ལུ་པ་ལོངས་སྒྲོད་བརྒྱལ་ཞུགས་ཡིན། །མིང་ནི་མིང་གི་དབང་བསྐྱར་ཡིན། །ལྷོག་པ་ལ་
 སོགས་རྗེས་གནང་མ། །ལ་དག་གིས་ནི་རྟག་ཏུ་སྟེར། །དེ་ལ་རྣམ་པ་བདུན་གྱི་ནི། །དབང་བསྐྱར་བདུན་
 དུ་རབ་ཏུ་གྲགས།“ །ཞེས་བྱིས་པ་ལྟར་འཇུག་པའི་དབང་ཡིན་པས་བྱིས་པའི་དབང་བདུན་ཞེས་
 གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དབང་གོང་གི་སྐུ་མ་བཞིའི་གོ་མིམ་ཡང་དབང་དོན་རྣམས་སྐུ་མ་ལས་བྱི་མ་མིམ་
 བྱིས་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མཚན་བྱིས་ཡིན་ནོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱིས་པའི་དབང་བདུན་དང་དབང་གོང་མ་ལ་གོ་མིམ་དེས་པ་ཅན་མེད་དེ།

དབང་བདུན་བསྐྱར་བ་རྩལ་ཚོན་སྐྱེའི་དཀྱིལ་ལོར་དུ་བཅུག་ནས་བྱེད་དགོས་པ། དབང་གོང་
མ་རྣམས་བསྐྱར་བ་ལ་རྩལ་ཚོན་གྱི་དཀྱིལ་ལོར་རྣམས་བཀག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབང་ལའི་ཆོག་ས་
བཅད་དང་པོའི་འགྲེལ་ཆོད་ལས། རོན་དམ་པའི་བདེན་པས་ནི་རྩལ་ཚོན་གྱི་དཀྱིལ་ལོར་གྱི་བ་མེད་
དེ་བཙུག་ལྟར་འདས་ཀྱིས་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་རྣམས་དུ་དང་པོའི་སངས་རྒྱུས་ལས་བཙུག་
འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ། རྫོང་ལྷོ་ཐོག་རྣམས་གདབ་པ་དང་། རྩལ་ཚོན་དག་ཀྱང་གདབ་པ་ནི། རྣམས་
ཀྱི་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མི་བྱ། བྱེད་ན་བྱང་ཆུབ་འཕྲོ་བ་པར་དགའ། ཞེས་པ་ནས། དེའི་ཕྱིར་བདེ་བ་ཆེན་
པོ་བསྐྱབ་པ་དང་མཆོག་གི་དབང་བསྐྱར་བ་བསྐྱེན་པའི་དོན་དུ་རྩལ་ཚོན་གྱི་དཀྱིལ་ལོར་དུ་མི་
འགྱུར་རོ།^༥ ཞེས་པའི་བར་ཀྱིས་དབང་གོང་མ་རྣམས་བསྐྱར་བ་ལ་རྩལ་ཚོན་གྱི་དཀྱིལ་ལོར་མི་
དགོས་པར་གསུངས་ཤིང་། དབང་བདུན་བསྐྱར་བ་ལ་རྩལ་ཚོན་གྱི་དཀྱིལ་ལོར་དགོས་པར་
གསུངས་པས་སོ།།

དེ་ལྟར་ན་དབང་བདུན་བསྐྱར་བ་ལྟོན་དུ་མ་སོང་བར་ཡང་གོང་མའི་དབང་རྣམས་བསྐྱར་
བས་སྐྱོར་བ་ཡན་ལག་དུག་སྒྲིམ་པར་རུང་བ་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པར་བསམས་ནས་སྐྱོན་དང་ད་
ལྟར་གྱི་སྒྲིམ་དུག་པ་འགའ་ཞིག་དེ་ལྟར་བྱེད་པར་སྣང་ཡང་དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། དབང་མདོར་བསྟན་གྱི།
དབང་བསྐྱར་བདུན་པོ་འདི་རྣམས་ཡིན། ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར་རྩེ་ལོ་བཞེས་པོས། སྐར་མདོར་བསྟན་
པའི་དབང་བཅུག་ཅིག་པོ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་འཛིན་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་ཁང་བཟང་གི་ཐེམ་
སྐས་སུ་གྱུར་པ་འོག་མ་ཀླུ་རྫོང་གི་གཟུགས་ཅན་དབང་བདུན་པོ་རྣམས་རྣམ་པར་བཤད་ནས་^༦ ཞེས་
དབང་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འཛིན་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་པ་ལ་དབང་བདུན་པོ་
ཁང་བཟང་གི་ཐེམ་སྐས་དང་འབྲས་བུ་གསུངས་པས་དབང་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་སྐོན་དུ་དབང་བདུན་པོ་
ངེས་པར་འགོ་དགོས་པར་གྲུབ་པོ། གཞན་ཡང་དམ་གཞག་གི་སྐབས་སུ་ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་དཀྱིལ་ལོར་
དུ་མ་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་སྐྱབ་པར་མི་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་དམ་ཆོག་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
དཀྱིལ་ལོར་ཡང་སྐབས་འདིར་རྩལ་ཚོན་གྱི་དཀྱིལ་ལོར་ལ་བྱ་དགོས་ཀྱི། ལྷ་ག་སྐྱེས་ཀྱི་དཀྱིལ་
ལོར་སྐྱོབ་མ་ཐོག་མར་འཇུག་པའི་དཀྱིལ་ལོར་དུ་འོང་དོན་མེད་ཅིང་། དུས་ན་གང་སྐྱེས་པས་དམ་

ཆིག་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་གསང་བ་ནི་སྤྲུག་གི་གསང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དབང་གོང་མའི་གསང་བ་ལས་ལྷག་པའི་གསང་བ་སྤྲུ་རྒྱ་མེད་པས་མ་སྤྲིན་མི་ལ་གསང་བ་བསྐྲུགས་པའི་རྩ་ལྟ་དུ་འགྱུར་བས་སོ།།

གཞན་ཡང་དབང་གོང་མ་རྣམས་བསྐྱར་བའི་རིམ་པ་ཡང་བཞེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་དུ་མར་གྱུར་ཏེ། མཁས་པའི་དབང་པོ་ རྗེ་བཙུན་ཆེན་པོ་མཛད་པ། དག་ནི་འདི་ལྟར་བཞེད་དེ། བུམ་དབང་སོགས་འཛིག་རྟེན་པའི་དབང་གོང་མ་བཞི་ཐོབ་པ་ཙམ་གྱིས་རྒྱུད་ཉན་པ་དང་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་སྒོམ་པའི་སྦྱོད་རུང་དུ་གྱུར་ཅིང་དབང་གོང་མའི་གོང་མ་དོན་དམ་པའི་དབང་བཞི་བ་དང་བཅས་པ་བསྐྱར་བ་ནི་རྒྱུད་རྫོགས་པར་སྦྱོན་པའི་བདག་པོ་ཆེན་པོའི་སྦྱོབ་དཔོན་གྱི་ཕྱིར་ཡིན་པ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་ རེད་མདའ་ཉིད། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་བཞི་བ་བསྐྱར་རྒྱུ་ལ་འདིར་མ་བཤད་ཅིང་དེ་བས་ན་གསང་དབང་དང་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་གྱི་དབང་གཉིས་གྱིས་ནི་བཞི་པའི་ལམ་སྒོམ་པའི་སྦྱོད་རུང་རབ་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་གསུང་ལ། དེ་དག་གྱུར་དབང་ལའི་བརྒྱབ་རྩུ་དགྲུ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་དབང་གོང་མ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་གཅིག་ནི་སེམས་ཙན་གཞུག་པའི་དོན་དང་ལམ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་དོན་དང་རྒྱུད་ཉན་པ་ལ་དབང་བའི་དོན་དུ་འོ། །གཞན་ནི་སྦྱོབ་དཔོན་ཆེན་པོའི་གནས་སྤྱིན་པ་དང་སྦྱོར་བ་པོ་བྱེད་པའི་སྦྱོད་རུང་ཞེས་པ་ནས། སེམས་ཙན་གཞུག་པའི་སྦྱོད་རུང་འཛིག་རྟེན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དབང་རྣམ་པ་བཞིའི་ངེས་པའོ།¹⁹ །ཞེས་གསུངས་པའི་བར་གྱིས་འཛིག་རྟེན་པའི་དབང་བཞི་དང་གཉིས་གཉིས་འཁྱུད་པའི་བདེ་བ་འདིའི་དབང་བཞི་པར་བསྐྱན་ནས་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་གྱི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ནས་རྒྱས་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཐོས་ཤིང་ཤེས་པར་གྱུར་པ་ན་བདག་པོ་ཆེན་པོ་ཉིད་གྱི་ཆེད་དུ་ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་དོན་དམ་པའི་ལེའུ་ལྷ་པ་ལས་ཐུག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་ཆེར་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེས་ན་འདིར་རྒྱས་པར་མ་བྱས་སོ།²⁰ །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་དོ་རྗེ་སྦྱོབ་དཔོན་བདག་པོ་ཆེན་པོར་བྱེད་པའི་དབང་གོང་མའི་གོང་མ་བཞི་བསྐྱན་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་དགོངས་ཤིང་། འགྲེལ་ཆིག་དེ་དག་གི་དངོས་བསྐྱན་གྱི་དོན་དེ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་ནའང་། རྒྱུད་རྫོགས་པར་ཉན་པ་སོགས་ཀྱི་སྦྱོད་རུང་ལ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་བཞི་བ་ཆིག་གི་སྒོ་ནས་ངེས་པར་ཐོབ་

དགོས་ཏེ་རྒྱ་མཚན་འོག་ཏུ་འཆད་དོ།

ཡང་ལལ་ཆེ་བ་ རྫོམ་ནང་པ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་ དག་ནི་དོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་བདག་པོའི་དབང་
ལ་དབང་གོང་མའི་གོང་མ་བཞི་བསྐྱར་བར་མི་བྱེད་པར། ཁ་ཅིག་ ཆོས་རྗེ་མཚན་མན་པ་⁽⁴⁾ དབང་གོང་
མ་དང་པོ་བཞིའི་མཐར་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་བཞི་པ་ཙམ་ཞིག་བསྐྱར་ནས། བདག་པོའི་
དབང་ལ་དབང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མའི་དབང་བཞི་མི་བསྐྱར་བར་འདོད་ལ། །དེ་ནི་གོང་དུ་བྲངས་པའི་
འགྲེལ་པ་གཞན་ནི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོའི་གནས་སྤྱིན་པ་དང་སྟོན་པ་པོ་བྱེད་པའི་སྤྲད་དུ་ཞེས་སོགས་
དང་འགལ་ཏེ། གཞན་ནི་ཞེས་པའི་དབང་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ནི། རིག་མ་བརྩུ་པོ་རྣམས་བྱིམ་ན་
གནས་པའི་སློབ་མས་སྤྲ་མ་ལ་དལལ་བར་བྱའོ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་ཆོག་རྣམས་ཡིན་ལ། འགྲེལ་པ་
དེ་དག་གིས་དོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་བདག་པོའི་བྱིར་དུ་བྱག་རྒྱ་བརྩལ་འཁྱུད་པའི་བུམ་པའི་དབང་ལ་སོགས་
པ་གོང་མ་ལས་ཀྱང་གོང་མའི་དབང་རྣམས་བསྐྱར་བར་བཤད་པའི་བྱིར་འོ། ཁོང་དག་ན་རེ། སྟོན་
མེད་དེ། སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་ལ་དོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་བདག་པོའི་དབང་དང་བདག་པོ་ཆེན་པོའི་
དབང་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་དང་པོ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ནས་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཤེས་ཤིང་དམ་
བཅའ་བ་ལ་གནས་པའི་སློབ་མ་ནི་དོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་བདག་པོའི་སྤྲད་དུ་སྤྲ་མས་དབང་བསྐྱར་
བར་བྱའོ་ཞེས་པ་ནས། དོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་བདག་པོའི་དབང་གི་ཆོག་པའི་ངེས་པའོ།⁽⁵⁾ །ཞེས་པའི་
བར་གྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་དག་གི་སྐབས་སུ་དབང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མའི་དབང་ཆོག་མ་
བསྟན་པ་དང་། གཉིས་པ་བདག་པོ་ཆེན་པོའི་དབང་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ནས་རྒྱས་འགྲེལ་དང་
བཅས་པའི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཤེས་ཤིང་ཤེས་པར་གྱུར་པ་ན་བདག་པོ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་གོ་རིམ་རི་
ལྟ་བ་བཞིན་གསུངས་པའི་རིག་མ་བརྩུ་པོ་རྣམས་⁽⁶⁾ ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་བདག་
པོ་ཆེན་པོའི་དབང་ལ་རིག་མ་བཅས་འཁྱུད་པའི་བུམ་དབང་སོགས་གོང་མའི་ཡང་གོང་མའི་དབང་ཆོག་
ཁས་ལེན་པས་སྟོན་མེད་དོ་སྟུམ་ན། སྐབས་འདིར་དོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་ལ་བདག་པོའི་དབང་
དང་བདག་པོ་ཆེན་པོའི་དབང་གཉིས་སུ་བྱས་ནས་འགྲེལ་ཆོག་གོང་འོག་དེ་དག་གིས་སོ་སོར་བསྟན་
པར་འདོད་པ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་རིགས་ན་དབང་གོང་མ་ལ་རྒྱུད་ཉན་པའི་དོན་དུ་གཅིག་

དང་དོ་རྩེ་སློབ་དཔོན་བདག་པོའི་དོན་དུ་གཅིག་དང་། བདག་པོ་ཆེན་པོའི་དོན་དུ་གཅིག་སྟེ་གསུམ་ཡོད་
 དགོས་པ་ལས། འགྲེལ་ཆེན་ལས་གཉིས་སུ་ངེས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་
 དབང་གོང་མ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་གཅིག་ནི་སེམས་ཅན་གཞུག་པའི་དོན་དང་ལམ་ཡོངས་སུ་གཤམ་པའི་
 དོན་དང་རྒྱད་ཉན་པ་ལ་དབང་བའི་དོན་དུ་འོ། །གཞན་ནི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོའི་གནས་སྡོག་པ་དང་སྟོན་པ་
 བོ་བྱེད་པའི་སྐད་དུ་འོ།^༥ །ཞེས་རྒྱད་ཉན་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་དུ་དབང་གོང་མ་ཙམ་དང་། རྒྱད་སློབ་མ་
 ལ་སྟོན་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་དུ་དོ་རྩེ་སློབ་དཔོན་བདག་པོ་ཆེན་པོའི་དབང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མ་གཉིས་
 སུ་ངེས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཞན་ཡང་དོ་རྩེ་སློབ་དཔོན་བདག་པོའི་དོན་དུ་དབང་བསྐྱར་བར་བྱ་བའི་སློབ་མ་འཆད་
 པའི་འགྲེལ་པ་གོང་མར། དེ་ནས་རྒྱད་ཐམས་ཅད་གཤམ་གྱིང་དམ་བཅའ་བ་ལ་གནས་པའི་སློབ་མ་ཞེས་
 དང་། གྱེ་དཔལ་ལྡན་སྤྲེལ་ཆོད་ཀྱི་བཀའ་འདྲིན་ལས་ད་ནི་བདག་གིས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ལམ་
 ཐམས་ཅད་གཤམ་སོ། །ཞེས་དང་། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པའི་སློབ་མ་དམ་བཅའ་བ་ལ་གནས་
 པ་གཟིགས་ཏེ།^༦ ཞེས་གསུངས་གིང་། དེ་ལྟ་བུའི་སློབ་མ་འཆད་པའི་འགྲེལ་པ་འོག་མར་ཡང་། དེ་ནས་
 རྒྱས་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་རྒྱད་ཐམས་ཅད་ཐོས་གིང་གཤམ་པར་གྱུར་པ་ན། ཞེས་དང་། གྱེ་བཙམ་
 ལྡན་འདས་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པ་ད་ནི་བདག་གིས་ཅི་ཞིག་བགྱི།^༧ ཞེས་གསུངས་
 པས་འགྲེལ་པ་གོང་འོག་གཉིས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་བསྐྱར་བར་བྱ་བའི་རྟེན་ལ་བྱུང་བར་མ་
 བྱུང་ཞིང་། འགྲེལ་པ་གོང་འོག་གཉིས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་བསྐྱར་བའི་དགོས་པ་ལ་ཡང་བྱུང་
 པར་མ་བྱུང་སྟེ། དབང་བསྐྱར་བའི་དགོས་པ་འཆད་པ་ན་འགྲེལ་པ་གོང་མ་ལས། དགེ་སློང་དང་
 དགེ་ཚུལ་དང་ཁྱིམ་པ་རྣམས་ལ་དོ་རྩེ་སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་བསྐྱར་བ་དང་རྒྱད་བསྟན་པའི་དོན་དུ་
 གསུང་གི་རྩིས་སུ་གནང་བ་སྡོག་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་ནི་ངེས་པའོ།^༨ ཞེས་དང་། འདིར་སྟོན་པ་པོའི་
 དབང་ལ་མཛོན་པར་དབང་བསྐྱར་བའི་དགེ་སློང་ངམ་ཞེས་གསུངས་གིང་། འགྲེལ་པ་འོག་མར་ཡང་།
 བདག་པོ་ཉིད་བྱེད་པའི་སྐད་དུ་དཀྱིལ་ལ་ཁོར་ཆེན་པོའི་སློབ་དཔོན་གྱི་གོ་འཕང་མཛོན་པར་འདོད་པས་
 དུག་རྒྱ་བརྩུད་བུལ་བར་བྱའོ།^༩ ཞེས་གསུངས་པ་འགྲེལ་པ་གོང་འོག་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་དབང་

བསྐྱར་བའི་དགོས་པ་དགྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོའི་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་སྟེ་དབང་བསྐྱར་བ་པོ་དང་
རྒྱད་སྟོན་པ་པོར་མཚུངས་པས་སོ། །གང་ཡང་འགྲེལ་པ་གོང་མར་བདག་པོའི་སྤྲད་དུ་ཞེས་པ་ཙམ་
བྱུང་ཞིང་། འགྲེལ་པ་འོག་མར་བདག་པོ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཞེས་ཆེན་པོ་བྱུང་མ་བྱུང་གི་བྱུང་
ཡོད་པས་སྐྱམ་པ་འདི་ཡིན་ན་ནི། འགྲེལ་པ་འོག་མར་ཡང་། བདག་པོ་ཉིད་བྱེད་པའི་སྤྲད་དུ་ཞེས་
བདག་པོ་རྒྱང་པ་ལས་མ་བྱུང་བས་གཞོད་དོ།

འོན་ཅི་ཞིག་ཡིན་སྐྱུམ་ན། མདོར་བསྐྱར་ལུ་བ་འདིའི་ཐོག་མར། འདིར་དཔལ་མཆོག་གི་
དང་པོའི་སངས་རྒྱུས་ལས་རབ་ཏུ་གནས་པའི་ཆོག་^{༤༩} ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རབ་གནས་ཀྱི་ཆོ་
ག་འཆད་པའི་རབ་གནས་ལ་མི་ལ་རབ་གནས་བྱེད་པ་བདག་པོ་ཆེན་པོར་དབང་བསྐྱར་བ་དང་། ལྟ་
ལ་དབང་བསྐྱར་ཏེ་རབ་གནས་བྱེད་པ་སོགས་ཡོད་པ་ལས་སྤྱད་དང་ཞེས་སོགས་འགྲེལ་པ་གོང་མ་རྩ་བ་
དང་བཅས་པས་བདག་པོ་ཆེན་པོར་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོ་གའི་ཆ་འགའ་ཞིག་བཤད་པའི་སྒྲོ་ནས་
མདོར་བསྐྱར་ཅིང་། དོན་དེ་ཉིད་འགྲེལ་པ་འོག་མ་ལས། དེ་ནས་རྒྱུས་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་རྒྱད་
ཐམས་ཅད་ཐོས་ཤིང་ཞེས་སོགས་རྩ་འགྲེལ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན། དང་
པོར་རྒྱ་དག་ལ་ནི་ཞེས་སོགས་རྩ་འགྲེལ་རྣམས་ཀྱིས་དབང་གི་རྣམ་གཞག་སོགས་ཆ་འགའ་ཞིག་
བསྟན་པའི་སྒྲོ་ནས་དབང་གོང་མ་རྣམས་མདོར་བསྐྱར་བ་དེ་ཉིད་^{༥༠} དཔལ་ལྷན་གྱིས་རབ་ཏུ་མ་ལ་
ཡང་^{༥༡} ཞེས་སོགས་རྩ་འགྲེལ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་བཞིན་ཡིན་ནོ།

ཡང་གཞན་དག་ནི་རྒྱད་ཉན་པ་དང་སྒྱུར་བ་ཡན་ལག་དུ་ག་སྒྲོམ་པ་ལ་དབང་བའི་དོན་དུ་
དབང་གོང་མ་བཞི་དང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མ་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་བསྐྱར་བར་བྱེད་པ་ནི་མི་
འཐད་དེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་དབང་གོང་མ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་གཅིག་ནི་སེམས་ཅན་གཞུག་
པའི་དོན་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཆོམས་སྒྱུར་ནས། སེམས་ཅན་གཞུག་པའམ་རྒྱད་ཉན་པ་སོགས་ལ་
དབང་བར་བྱེད་པའི་དབང་གོང་མ་ནི་དང་པོར་དབང་འདི་ལ་རེ་ཞིག་སྒྲག་པ་དང་འབྲུལ་པའི་སེམས་
ལ་སོགས་པའི་སྒྲོན་དང་བྲལ་བ་^{༥༢} ཞེས་པ་ནས། སེམས་ཅན་གཞུག་པའི་སྤྲད་དུ་འཛིག་རྟེན་ཀྱན་
རྫོབ་ཀྱི་དབང་རྣམ་པ་བཞིའི་ངེས་པའོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཛིག་རྟེན་པའི་དབང་གོང་མ་བཞི་དང་།

བཞི་པ་དེའི་མཚོན་དོན་གྱི་དབང་བཞི་པ་ཙམ་བསྐྱར་པས་རྒྱད་ཉན་པ་སོགས་ལ་དབང་བར་བསྟན་ཅིང་།
 ཡང་འཚམས་སྦྱར་དུ། གཞན་ནི་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོའི་གནས་སྤྱོད་པ་དང་སྟོན་པ་པོ་བྱེད་པའི་སྤྲད་དུ་འོ་
 ཞེས་པའི་གཞན་ནི་དབང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མ་བཞི་ལ་བྱེད་པ་དང་། དེ་ཡང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མ་
 བཞི་འཆད་པའི་མཚམས་སྦྱར་དུ། དེ་ནས་རྒྱས་འབྲེལ་དང་བཅས་པའི་རྒྱད་ཐམས་ཅད་སྟོན་གྱིང་གེས་
 བར་གྱུར་པ་ན་བདག་པོ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཞེས་མཚམས་སྦྱར་ནས་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། གོ་རིམ་
 རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་གསུངས་པའི་རིག་མ་བཅུ་པོ་རྣམས་ཁྱིམ་ན་གནས་པའི་སྟོབ་མས་སྒྲ་མ་ལ་དབུལ་
 བར་བྱའོ་^{༡༩} ཞེས་སོགས་རྩ་འབྲེལ་རྣམས་ཀྱིས་དོ་རྩེ་སྟོབ་དཔོན་བདག་པོ་ཆེན་པོའི་དོན་ཁོ་ནར་
 དབང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མ་བསྐྱར་བར་གསུངས་པ་རྣམས་དང་འགལ་བ་དང་། གཞན་ཡང་དབང་
 གོང་མ་བཞི་དབང་བདུན་དང་བཅས་པ་དང་འཛིག་རྟེན་པའི་བཞི་པས་མཚོན་དོན་འཛིག་རྟེན་ལས་
 འདས་པའི་བཞི་པ་སྟེ་དབང་བཅུ་གཅིག་པོ་དེ་ཙམ་ཞིག་བསྐྱར་བས་རྒྱད་རྫོགས་པར་ཉན་པ་དང་
 བསྐྱེད་རྫོགས་རྫོགས་པར་སྟོན་པའི་སྟོན་ཅུང་དུ་སྦྱབ་མི་ལུས་པར་འགྱུར་ཏེ། སྟོན་ཅུང་དུ་སྦྱབ་པ་ལ་
 གོང་མའི་ཡང་གོང་མ་བཞི་ཆར་བསྐྱར་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།

དབང་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

གསུམ་པ་དབང་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་གཉིས། བྱིས་པའི་དབང་བདུན་གྱི་རྣམ་
 གཞག་བཤད་པ་དང་། དབང་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པའོ།

བྱིས་པའི་དབང་བདུན་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

དང་པོ་ནི་རྩ་པའི་རྒྱད་དབང་མདོར་བསྟན་པ་ལས། རྒྱད་ཅོད་པན་དར་དབྱངས་དང་། རྫོ་
 རྫོ་དྲིལ་བུ་བརྒྱལ་ཞུགས་ཆེ། མིང་དང་རྗེས་གནང་ཡང་དག་ལྟན། །དབང་བསྐྱར་རྣམ་བདུན་མི་

ཡི་བདག་༧༥ །ཅེས་གསུངས་པའི་ཚུ་དབང་ནས་རྗེས་གནང་གི་དབང་གི་བར་བདུན་ནི་བྱིས་པ་ལྟར་
འཇུག་པའི་དབང་བདུན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བདུན་ག་ལ་ཚུའི་བྱ་བ་རྗེས་སུ་འགོ་བས་ཚུ་དབང་བདུན་ཞེས་
པའི་ཐ་སྙད་མཛད་ནའང་བུམ་དབང་གི་ཐ་སྙད་ནི་མི་མཛད་དོ།

དེ་ཡང་དབང་བདུན་ནི་རྩལ་ཚོན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་སྒོ་བཞིའི་ཐད་སོར་སྒོ་བ་མ་བཞག་ནས་
བསྐྱར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བྱང་སྒྲིའི་ཐད་སོར་གཙོ་བོའི་སྒྲིའི་ཞལ་དཀར་པོ་བྱང་ཕྱོགས་ན་གནས་པ་ལ་
མངོན་པར་ཕྱོགས་པའི་སྒོ་བ་མ་སྒྲོ་དོ་རྗེར་བསྐྱེད་པ་ལ། དབང་ལྟས་དབང་བསྐྱར་པའི་ཚུལ་ཡང་རྒྱད་
གཞན་དང་མི་འདྲ་བར་བསྐྱབས་པའི་རྩལ་ཚོན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ནང་གི་ཡུམ་ལྷས་ཚུའི་དབང་དང་།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྷས་ཙོད་པན་གྱི་དབང་བསྐྱར། དེ་ནས་སྒོ་བ་མ་སྒྲོ་སྒྲིའི་ཐད་སོར་ཁྲིད་དེ་སྒོ་
ཕྱོགས་གསུང་གི་ཞལ་དཀར་པོ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་སྒོ་བ་མ་གསུང་དོ་རྗེར་བསྐྱེད་པ་ལ་ལུས་མ་
བཅུས་དར་དབྱངས་གྱི་དབང་དང་། གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་དོ་དྲིལ་གྱི་དབང་བསྐྱར། དེ་ནས་སྒོ་བ་མ་
ཤར་སྒྲིའི་ཐད་སོར་ཁྲིད་དེ་ཤར་ཕྱོགས་ལྷགས་༧༦ ། གྱི་ཞལ་ནག་པོ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་སྒོ་བ་མ་
ཐུགས་དོ་རྗེར་བསྐྱེད་པ་ལ་སེམས་དཔའ་སེམས་མ་རྣམས་གྱིས་བརྒྱལ་ཞུགས་གྱི་དབང་དང་། ཁྲོ་བོ་
ཁྲོ་མོ་རྣམས་གྱིས་མིང་གི་དབང་བསྐྱར། དེ་ནས་སྒོ་བ་མ་ལུབ་སྒྲིའི་ཐད་སོར་ཁྲིད་དེ་ལུབ་ཕྱོགས་ཡེ་ཤེས་
གྱི་ཞལ་སེར་པོ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་སྒོ་བ་མ་ཡེ་ཤེས་དོ་རྗེར་བསྐྱེད་པ་ལ་དོ་རྗེར་སེམས་དཔའ་ཡབ་
ཡུམ་གྱིས་རྗེས་གནང་གི་དབང་བསྐྱར་བའོ།

དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་དོན་ནི། ཐོག་མར་ཚུ་དབང་ལ་མཚོན་ནས་བསྟན་ན་དབང་རྗེས་བུམ་ཚུ་
རྣམས་སྒོ་བ་མའི་ཁམས་ལྷ་ཡུམ་ལྟར་བསྐྱེད་དེ་ལྷ་བ་ལས་བྱུང་བའི་བུམ་ཚུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་གྱི་དོ་བོར་
གྱུར་བ་ཡུམ་ལྷས་ཐོགས་ཏེ་ཚུ་དབང་བསྐྱར་བས་ཁམས་ལྷའི་དྲི་མ་འབྱུང་ཅིང་ཡུམ་ལྷའི་དངོས་གྲུབ་
འགྲུབ་པའི་སྐལ་བ་ཅན་དུ་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཙོད་པན་དང་སྒོ་བ་མའི་ཐུང་བོ་ལྷ་གཤེགས་པ་ལྟར་
བསྐྱེད་ནས་ཙོད་པན་གྱིས་དབང་བསྐྱར་བས་ཐུང་བོ་ལྷའི་དྲི་མ་འབྱུང་ཅིང་གཤེགས་པ་ལྷའི་དངོས་
གྲུབ་འགྲུབ་པའི་སྐལ་བ་ཅན་དུ་བྱེད་དོ། །དག་ཆ་དེ་གཉིས་ཀྱང་ཡུས་གྱི་ཚོས་ཡིན་པས་དེ་དག་བྱེད་
གཙོ་བོའི་སྒྲིའི་ཞལ་དཀར་པོ་གང་དུ་ཕྱོགས་པའི་སྒོ་བ་མ་བཞག་ནས་སྒྲི་དོ་རྗེར་བསྐྱེད་པ་ལ་

དབང་བསྐྱར་བ་ཡིན་ནོ། །དང་དབྱངས་ཀྱི་དབང་ལ་དང་དབྱངས་བཅུ་དང་སྟོབ་མའི་རྒྱུ་བཅུ་ལྷན་མ་
བཅུར་བསྐྱེད་ནས་དང་དབྱངས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བས་རྒྱུ་བཅུ་སྐྱུངས་ཏེ་ལས་རུང་དུ་སྐྱུར་ནས་རྒྱ་ཏྲེར་
སྟོབ་ལྷན་པར་བྱེད་དོ། །རྟོག་རྒྱུ་ཀྱི་དབང་ལ་རྟོག་རྒྱུ་དང་སྟོབ་མའི་རྩ་རྩོ་རྒྱུ་གཙོ་བོ་ཡལ་ཡུམ་
དུ་བསྐྱེད་ནས་རྟོག་རྒྱུ་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བས་རྩོ་རྩོ་རྒྱུ་དཔུ་མར་སྟོབ་པའི་ལྷན་པ་ཅན་དུ་
བྱེད་དོ། །རྒྱུ་བཅུ་དང་རྩ་རྩོ་རྒྱུ་གཉིས་དག་གི་ཆོས་ཡིན་པས་དེ་དག་བྱེད་གཙོ་བོའི་གསུང་གི་
ཞལ་དམར་བོ་གང་དུ་སྟོགས་པ་སྟེ་ལྟོར་སྟོབ་མ་བཞག་ནས་གསུང་རྟོ་རྟོ་བསྐྱེད་པ་ལ་དབང་
བསྐྱར་བ་ཡིན་ནོ། །བརྒྱལ་ཞུགས་ཀྱི་དབང་ལ་མཐོ་བོའི་རྟོ་རྟོ་དང་སྟོབ་མའི་རྒྱུ་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་
དབང་བོ་དུག་དང་ཡུག་དུག་སེམས་དཔེ་སེམས་མར་བསྐྱེད་ནས་བརྒྱལ་ཞུགས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བས་
དབང་བོ་དུག་ཡུག་ལ་འཇུག་པའི་རྩ་སྟོང་བའི་ལྷན་པ་ཅན་དུ་བྱེད་དོ། །མིང་གི་དབང་ལ་གདུ་བ་
དང་ལས་དབང་བྱ་བ་དང་བཅས་པ་ཁོ་བོ་ཁོ་མོར་བསྐྱེད་ནས་མིང་གི་དབང་བསྐྱར་བས་ལས་དབང་
དུག་ལས་དབང་གི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པའི་རྩ་སྟོང་བའི་ལྷན་པ་ཅན་དུ་བྱེད་དོ། །

དེ་ཡང་འདིར་མིང་དབང་ལ་དབང་རྒྱས་གདུ་བ་བྱེད་པ་ནི་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡི། དེ་ནས་ལག་པ་དང་
རྒྱུ་བཅུ་སྐྱུངས་ལ་ལག་གདུ་བ་བམ་མེ་ཏྲ་ག་སྟེང་བ་བཅེངས་ལ་^{ཡུ} ཞེས་གསུངས་པ་སྟེར་རོ། །བརྒྱལ་
ཞུགས་དང་མིང་དབང་གཉིས་ཀྱི་དག་བྱ་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་པས་དེ་དག་བྱེད་གཙོ་བོའི་ཐུགས་ཀྱི་
ཞལ་ནག་བོ་གང་དུ་སྟོགས་པ་ཤར་ཀྱི་སྟོར་སྟོབ་མ་བཞག་ནས་ཐུགས་རྟོ་རྟོ་བསྐྱེད་པ་ལ་དབང་
བསྐྱར་བ་ཡིན་ནོ། །རྟོག་གནད་གི་དབང་ལ་དབང་འདིའི་རྒྱུ་གཞི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱུང་བོ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ཁམས་ཡིན་པ་དང་། དེ་སྟོང་བྱེད་ཡེ་ཤེས་རྟོ་རྟོ་ཡིན་པས་གཙོ་བོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཞལ་སེར་བོ་གང་དུ་
སྟོགས་པ་ལྟུང་སྟོར་སྟོབ་མ་བཞག་ནས་ཡེ་ཤེས་རྟོ་རྟོ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཆོས་འཆད་པ་སོགས་ཀྱི་རྟོག་
གནད་དངོས་དང་རྟོག་གནད་གི་འདོགས་ལ་སོགས་པ་སྟེར་བ་ཡིན་ནོ། །དབང་དང་བོ་དུག་གི་དག་བྱ་
གཉིས་གཉིས་རིམ་པ་བཞེན་ལུས་ངག་སེམས་གསུམ་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་བྱེད་དབང་གཉིས་
གཉིས་ཡིན་པ་ནི་དབང་མདོར་བསྟན་ལས། ལུས་ངག་སེམས་ནི་ལེགས་དག་པ། མདོན་པར་དབང་
བསྐྱར་གཉིས་གཉིས་སོ། ^{ཡུ} ཞེས་དང་། རྟོག་གནད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱུང་ཁམས་དག་བྱེད་ཡིན་པ་ནི།

རྗེས་གནང་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་དག་ལྟ་། །ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་བཞིན་དུ་དབང་བདུན་གྱིས་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རིམ་པ་བཞིན་ཁམས་དང་ཐུང་པོ་
སོགས་སྦྱོང་བར་བྱེད་པ་ནི་དབང་མདོར་བསྟན་ལས། རྩ་མི་ཁམས་ཀྱི་དག་པ་སྟེ། འོད་པན་ཐུང་པོ་
ནས་སྦྱོང་བྱེད། དང་དབྱངས་ལ་ལོ་ལྟོན་པ་དག་རྩོམ་རྩིས་ལ་ལྟར་ཆེ། ཁངས་རྒྱས་རྒྱུ་རྒྱ་
མི་འཆད་པ། ཉི་ཟླ་གཅིག་ཏུ་དག་པར་བྱེད། ཡུལ་དང་དབང་པོ་ལོགས་དག་པ། འཕོ་མེད་དོ་རྗེ་བརྒྱལ་
ལྷགས་འཕྱུར། མིང་ནི་བྱམས་སོགས་ཡང་དག་དག་རྗེས་གནང་སངས་རྒྱས་ཉིད་དག་བྱེད། དབང་
བསྐྱར་བདུན་པོ་འདི་རྣམས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་། རྩོམ་རྩིས་
ལ་ལྟར་ཆེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི་མི་འཕྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་མཆོན་བྱེད་དོ་རྗེ་དང་། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རྒྱུ་མི་འཆད་པ་གཞོན་དུ་མེད་པའི་སྒྲ་མཆོན་བྱེད་རྩིས་ལྟ་དང་། རྩོམ་རྩིས་དེ་གཉིས་
དང་ལྟན་པའི་ལག་པ་གཉིས་ཀྱིས་འཕྱུར་བའི་སྒྲ་བྱེད་པའི་རྩོམ་རྩིས་ཀྱི་དབང་གིས་ཉི་ཟླ་གཅིག་ཏུ་
ཞེས་པ་སྟོག་དང་ཐུར་སེལ་གྱི་རྒྱུར་རྩོམ་ལ་འབབ་པ་དག་ལ་ལྟར་ཏུ་གཅིག་ཏུ་ལྷགས་པར་བྱེད་པའི་
རྣམས་པ་ཅན་དུ་བྱས་པ་སྟེ་རྣམས་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བཞོད་པའོ། དབང་བདུན་པོ་ཐོབ་
པས་བསྐྱེད་རིམ་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་ཅམ་སྒྲོམ་པ་ལ་དབང་ཞིང་། གདུལ་བྱ་འབྲིང་པོ་འཛིག་རྟེན་
པའི་དངོས་གྲུབ་ཅམ་དོན་དུ་གཉིས་པ་ལ་དབང་བདུན་པོ་འདི་ཅམ་ཞིག་བསྐྱར་བར་བྱ་ཡི། དབང་གོང་
མ་རྣམས་བསྐྱར་མི་རུང་བར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

དབང་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དབང་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དབང་གོང་མ་
རྣམས་ཀྱི་གངས་རེས་བསྐྱར་བའི་རིམ་པ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་དང་། དབང་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་
བཤད་པའོ།།

དབང་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་བསྐྱར་བའི་རིམ་པ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ།

དང་པོ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་དབང་གོང་མ་ནི་གཉིས་ཏེ་གཅིག་ནི་སེམས་ཅན་གཞུགས་པའི་དོན་དང་ལམ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་དོན་དང་རྒྱད་ཉན་པ་ལ་དབང་བའི་དོན་དུ་འོ། །གཞན་ནི་སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོའི་གནས་སྤྱིན་པ་དང་སྟོན་པ་པོ་བྱེད་པའི་སྤྲད་དུ་འོ།^༡ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དབང་གོང་མ་ཙམ་དང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་རྒྱད་འདིའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་དབང་པོ་ཡང་རབ་དེ་ལ་རྒྱད་རྫོགས་པར་ཉན་ནས་རྫོགས་རིམ་རྫོགས་པར་སྒྲོམ་པའི་སྟོད་རུང་དུ་དངོས་སུ་བྱ་དགོས་པའི་གང་ཟག་གཅིག་དང་དེ་ལྟར་སྟོད་དུ་ལྷུར་ནས་རྫོགས་རིམ་རྫོགས་པར་རྒྱད་ལ་སྒྲེས་ཀྱང་རུང་མ་སྒྲེས་ཀྱང་རུང་སྟེ་རྒྱད་དོན་རྫོགས་པར་ཤེས་ནས་རྒྱད་སྟོན་པ་པོར་འོས་པའི་གང་ཟག་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། དེའི་དང་པོ་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དབང་གོང་མ་ཙམ་དང་། གཉིས་པ་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དབང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མའི་རྣམ་གཞག་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །དབང་གོང་མ་ཙམ་ལ་ཡང་བྲམ་དབང་དང་གསང་དབང་དང་འཛིག་རྟེན་པའི་དབང་བཞི་པ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ནང་དུ་བསྐྱས་པའི་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་བཞི་པ་དང་བཅས་པའི་བཞིར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱད་ཉན་པ་དང་རྫོགས་རིམ་རྫོགས་པར་སྒྲོམ་པའི་སྟོད་རུང་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་དེས་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བའི་རྫོགས་རིམ་དེ་ལ་སྒྲོམ་པ་ཡན་ལག་དུག་ཏུ་གྲངས་ངེས་ཤིང་། ལྷན་པའི་དབང་དང་གསང་དབང་དང་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་གསུམ་གྱིས་སོར་སྤྲད་ནས་རྗེས་བྲན་གྱི་བར་ཡན་ལག་ལྔ་སྒྲོམ་པ་ལ་དབང་བར་བྱེད་ལ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་བཞི་པ་ཚོགས་གི་དབང་བསྐྱར་བས་ཉིང་ངེ་འཛིག་གི་ཡན་ལག་སྒྲོམ་པ་ལ་དབང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་ན་གོང་དུ་བྲངས་པ་ལྟར་བྱག་རྟོར་སྟོད་འགྲེལ་དུ་གྱུར་གྱི་རྒྱད་བྲངས་ནས་དབང་ལ་བཙུག་གི་ཏུ་གྲངས་ངེས་མཛད་པ་ཡང་རྒྱད་རྫོགས་པར་ཉན་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོད་རུང་དུ་བྱ་བའི་དབང་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཡང་དབང་བཙུག་གི་པ་དེ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བཞི་པ། བཞི་

པ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པས་སྒྲུལ་པའི་ངེས་དོན་གྱི་དབང་བཞི་པ་ཡིན་པ་གྲུར་གྱི་རྒྱུད་ཆོག་དེ་
 རྣམས་གྱི་དོན་ཡིན་པ་ཐུག་རྟོག་སྟོང་འགྲེལ་¹⁷ གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དབང་མདོར་
 བསྟན་ལས་ཀྱང་། ལུས་པ་གསང་བའི་དབང་བསྐྱར་དང་། ཞེས་རབ་ཡེ་ཤེས་མདོན་བརྩོད་པ། སྒྲར་
 ཡང་ཤེས་རབ་ཆེན་པོ་ཉིད། དེ་ཡི་ཡེ་ཤེས་མདོན་རྩོད་བྱེད།¹⁸ ཅེས་དབང་གོང་མ་གསུམ་དང་། འཛིག་
 རྟེན་ལས་འདས་པའི་བཞི་པའི་བཅུ་གཅིག་པ་བཤད་བྱུར་བཞེད་ནས་དེ་དག་གི་དོན་འཆད་པ་ན་དེའི་འཕྲོ་
 ཉིད་ལས། འགྱུར་དང་འགྱུར་དང་དེ་ནས་འཛིག་ དེ་ནས་གཞན་ཡང་མི་འཛིག་པའོ། །ལུས་ངག་སེམས་
 བློ་ལེགས་དག་པས། དབང་བསྐྱར་གསུམ་པོ་རིམ་པ་ཡིས། བཞི་པ་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་དག ལུས་ངག་
 སེམས་བློ་དག་པར་སྒྱེད། བྱིས་པ་དར་མ་དེ་ནས་ཀླན། བཞི་པ་སྒྱེད་པའི་བདག་པོའོ།¹⁹ ཞེས་གསུངས་
 པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྒྱུད་ཉན་པ་དང་སྒྲོམ་པའི་སྟོང་རུ་སྒྱེད་པའི་དབང་རྣམས་བསྟན་པ་ཡིན་ཞིང་།

དེ་ཡང་དབང་བཞི་བསྟན་ཚུལ་ནི། སྒྲར་ཡང་ཤེས་རབ་ཆེན་པོ་ཉིད།²⁰ ཅེས་པ་དང་། དེ་
 རྣམས་གཞན་ཡང་མི་འཛིག་པའོ། ཞེས་པ་དང་། བཞི་པ་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་དང་། ཅེས་པ་དང་། བཞི་
 པ་སྒྱེད་པའི་བདག་པོའོ། ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་བཞི་པའི་བཅུ་
 གཅིག་པ་བསྟན་ཅིང་། ལུས་པ་གསང་བའི་དབང་བསྐྱར་དང་། ཞེས་པའི་ཆོག་ཀྱང་གཉིས་དང་།
 འགྱུར་དང་འགྱུར་དང་དེ་ནས་འཛིག་ ཅེས་པ་དང་། ལུས་ངག་སེམས་བློ་ལེགས་དག་པས། དབང་
 བསྐྱར་གསུམ་པོ་རིམ་པ་ཡིས། ལུས་ངག་སེམས་བློ་དག་པར་བྱེད། བྱིས་པ་དར་མ་དེ་ནས་ཀླན།²¹ ཞེས་
 པ་རྣམས་ཀྱིས་དབང་གོང་མ་དང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་གོང་མའི་དབང་གསུམ་ཡང་
 བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ལུས་པ་གསང་བའི་དབང་བསྐྱར་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲུ་འགྲེལ་དུ་རྒྱ་རོ་པས།
 གང་ཞིག་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་ཀྱུན་རྫོབ་ཏུ་གྱུར་པ་འཛིག་རྟེན་པའི་དངོས་བྱུང་སྐྱབ་པར་སྒྱེད་ཅིང་།
 དོན་དམ་པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་དབང་གསུམ་པོ་རྣམས་ལུས་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་མདོར་
 བསྟན་ཏོ།²² ཞེས་གསུངས་ཤིང་། བྱི་འགྲེལ་གྱི་དེ་དག་གི་དོན་འཆད་པ་ན་དབང་གོང་མའི་ལུས་
 དབང་སོགས་གསུམ་འཆད་བྱེད་གྱི་བསྐྱེད་རྒྱུད་གྱི། ཇི་སྟོན་ཚུགས་གྱི་ལོ་ནི་གཅིག་ཏུ་རྣམ་པ་བཅུ་རུ་
 འགྱུར་ཏེ་ལྷ་པ་དང་ནི་རེག་པར་བྱ། ཞེས་པ་ནས། དཔལ་ལྷན་ཤེས་རབ་རྣམ་ལ་ཡང་དང་པོར་རེག་

པ་གང་ཡིན་ལུས་པའི་དབང་ནི་དེ་ཉིད་དོ། །གསང་བ་དག་ལས་ཤི་པོར་འཛིན་པ་མཉམ་བ་དང་ནི་ལྟ་བ་
དག་གིས་གསང་བའི་དབང་དུ་འགྱུར། །ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་དབང་ལ་མཐའ་དག་རྒྱལ་བའི་རིགས་ཀྱི་
ཡན་ལག་ཞལ་གྱི་སྒྲུང་བ་བྱས་ནས་ནི། །རྒྱལ་བ་དག་ཀྱང་འདིར་ནི་སྒྲུ་མས་དབང་པོར་བྱས་ནས་སྒོ་བ་
མ་ལ་ནི་བྱས་ཀྱི་སྒྲིན་པར་བྱ།^{༡༧} །ཞེས་པའི་བར་དང་།

རྒྱུད་ཚིག་དེ་དག་འཆད་བྱེད་གྱི་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་ཚིག་ །འདིར་ལུས་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་དུ་
བྱས་ཀྱི་ལོ་བཅུའི་བར་གཞོན་ལུས་སྒྲུང་བར་བྱ། །ཞེས་པ་ནས། རྒྱུད་གི་ཁམས་ནི་རྣམ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་
ཁྱིར་གསྐྱར་བར་མི་བྱའོ་^{༡༨} །ཞེས་པ་ངེས་པའོ་ཞེས་པའི་བར་རྣམས་རྣམ་རྒྱལ་པའི་འགྲེལ་པར་དྲངས་ནས་
བཤད་པའི་ཁྱིར་དང་།^{༡༩} །ཡང་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། །འདིར་དབང་གོང་མ་ནི་རྣམ་པ་
གཉིས་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། མཐམས་ཅན་གཞུག་པའི་སྒྲུང་དུ་འཛིག་རྟེན་ཀྱན་རྫོང་གྱི་དབང་རྣམ་པ་བཞེའི་
ངེས་པའོ་^{༢༠} །ཞེས་པའི་བར། ལུས་པ་གསང་བའི་དབང་བསྐྱར་དང་། །ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་མངོན་
བརྗོད་པ། །ཞེས་པའི་རྣམ་རྒྱལ་པའི་འགྲེལ་པར་དྲངས་ནས་དེ་དག་གི་དོན་བཤད་པའི་ཁྱིར་རོ། །དེ་
བཞེན་དུ། ལུས་པ་གསང་བའི་དབང་བསྐྱར་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དབང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མ་བཞི་
ཡང་བསྟན་པ་རྣམ་རྒྱལ་པའི་འགྲེལ་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ལོ། །

ཡང་ལུས་དབང་གསང་དབང་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་གསུམ་པོ་བཤད་ཟིན་པའི་མཇུག་
ཏུ་རྣམ་རྒྱལ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། །འཛིག་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་དབང་རྣམ་པ་གསུམ་
མདོར་བསྟན་ནས་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་སྒྲུབ་མོང་མ་ཡིན་པ་དབང་བཅུ་གཅིག་
པ་གསུངས་པ་སྒྲུར་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའོ།^{༢༡} །ཞེས། སྒྲུར་ཡང་ཤེས་རབ་ཆེན་པོ་ཉིད།^{༢༢} །ཅེས་
པ་དེས་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་བཞི་པ་བསྟན་པར་མཛད་ཅིང་། དེའི་དོན་འཆད་པ་ན་
འགྲེལ་པ་དེ་ཉིད་ལས་ཤེས་རབ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པས་ཀྱང་ཏུ་མ་བཞུགས་པ་འཆད་
པར་འགྱུར་བའི་བྱས་ཀྱི་ཆེན་མོའོ། །དེའི་ཡེ་ཤེས་ནི་དེ་བསྒྲོམས་པ་ལས་སྒྲེས་པ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་
བཞེན་པོ་རྟེན་དབང་བཅུ་གཅིག་པའོ།^{༢༣} །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཡང་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས་མཁའ་འགྲོ་མ་
རྟོ་རྟེ་གྲུར་དུ་ཡང་དབང་བཅུ་གཅིག་ཉིད་དུ་གསུངས་ཏེ།^{༢༤} །ཞེས་འཆོམས་སྒྲུར་ནས། གྲུར་གྱི་རྒྱུད་

ཕྱག་རྟོག་རྟོག་འགྲེལ་དུ་བྲངས་པའི། རྒྱ་ཡི་དབང་ནི་དང་པོ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་བྲངས་ནས་དེའི་མཐུག་
 ཏུ་འགྲེལ་བ་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་དེ་ཉིད་རྟོ་རྟོ་ལོ་རབ་སྦྱོར་གྱིས་ཞེས་པས་གཙོ་བོར་དབང་བཅུ་གཅིག་
 པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་གསལ་བོར་གསུངས་པའི་སྤྱིར་མཐུན་པ་རྣམས་གྱིས་དབང་བཞི་བའམ་
 བཅུ་གཅིག་པ་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི། དབང་བཞི་བའམ་བཅུ་གཅིག་
 པ་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་བྱའོ་ཞེས་པའི་བཞི་བའམ་བཅུ་གཅིག་པ་འཛིག་རྟོག་ལས་འདས་པ་
 རོན་དམ་པའི་དབང་བཞི་བ་ཡིན་ཞིང་། དབང་བཅུ་གཅིག་ཉིད་དུ་གསུངས་ཏེ་ཞེས་པའི་ཉིད་གྱི་རིས་
 ཚིག་གིས་དབང་བཅུ་གཅིག་ཏུ་གྲངས་རིས་པའི་གྲངས་རིས་ཀྱང་བསྟན་པས་རྒྱུད་རྫོགས་པར་ཉན་པ་
 དང་བསྐྱེད་རྫོགས་རྫོགས་པར་སྒྲོམ་པའི་སྟོན་རུང་དུ་བྱེད་པ་ལ་དབང་གོང་མའི་བྱམ་དབང་སོགས་
 གསུམ་གྱི་མཐར་འཛིག་རྟོག་ལས་འདས་པའི་དབང་བཞི་བ་ཚིག་གིས་བསྐྱར་དགོས་པ་རྒྱུད་འགྲེལ་
 དང་གྲུབ་ཆེན་ནུ་རོ་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ།

དེ་བཞིན་དུ་སྐྱུ་ཤུ་ཉུས་ཀྱང་བཤད་དེ། དེས་མཛད་པའི་དཀྱིལ་ཚོག་ལས། དལ་གྱིས་བཏང་
 པས་པསྒྲ་ནས་ལྷེས་སྒྲངས་ལ་དེ་ཁོ་ནའི་སྒྲོས་དམ་ཚིག་གི་རང་བཞིན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བཏུང་
 པར་བྱའོ། །འདི་ནི་ཡིད་རྣམ་པར་དག་པ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་གི་ཚོག་གའི་རིམ་པའོ། །དེ་ནས་
 ཚིག་དབང་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་གྱི་དགའ་བའི་མཐའ་ལྟེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
 བསྒྲོམས་པས་ཐིག་ལེ་གསུམ་གྱི་མཐར་འབྲུ་སྤྱེས་པ་ཉོན་མོངས་པ་དང་བྲལ་བའི་རང་བཞིན་དེ་ཁོ་ན་ཚོས་
 ཐམས་ཅད་པས་ལ་དུ་མེད་པ་རྟོ་རྟོ་ལོ་རབ་པ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་ལ་དབང་བཞི་བར་བརྟེན་དོ། །“ །ཞེས་
 རྒྱུད་ཉན་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་རུང་དུ་བྱེད་པའི་དབང་གོང་མ་བྱམ་དབང་སོགས་གསུམ་གྱི་མཐའ་དེ་ཉིད་དུ་
 དབང་བཞི་བ་འཛིག་རྟོག་ལས་འདས་པ་རོན་དམ་པའི་དབང་བསྐྱར་བར་བཤད་པས་སོ། །དེས་ན། དེ་
 བས་ཚིག་དབང་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཞེས་པ་འདིས་དབང་བཞི་བའི་དོན་
 ཚིག་གིས་བཤད་ནས་སྟོབ་མ་ལ་དབང་བཞི་བའི་གོ་བ་སྤྱོད་པ་ཉིད་དབང་བཞི་བ་བསྐྱར་བའི་དོན་དུ་
 བཤད་པས་ཁ་ཅིག་ ཚོས་རྗེ་མཚལ་མན་པ། ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་སྒྲོས་པ་དང་བྲལ་བའི་རང་དུ་
 ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པར་མཉམ་པར་ཞོག་ཅེས་བརྟེན་ནས་སྟོབ་མས་དེ་ལྟར་མི་རྟོག་པར་ཅུང་ཟད་ཅིག་

དུ་བྱེད་པའི་དབང་ལ་འཛིག་རྟེན་པའི་བཞི་པ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་ཉིད་ལ་བཞི་པའི་ཐ་སྟོན་
བཏགས་པ་དེ་ཡན་ཆད་བསྐྱར་བས་ཆོག་པར་གསུངས་པ་དེ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེས། འགྲེལ་ཆེན་གྱི་དངོས་
བསྟན་ལ་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་བདེན་ནའང་བདེ་མཆོག་སྟོན་འགྲེལ་ལས། དང་པོ་བུམ་པའི་དབང་
ཡིན་ཏེ། གཉིས་པ་གསང་བའི་དབང་དུ་འདོད། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་གསུམ་པ་སྟེ། བཞི་པ་དེ་ཡང་
དེ་བཞིན་ནོ།^{༡༠} ཞེས་པ་དང་།

དེ་བཞིན་དུ་ཀྱའི་རྫོང་རྒྱུ་ཡང་། སྟོབ་དཔོན་གསང་བ་ཤེས་རབ་དང་། བཞི་པ་དེ་ཡང་དེ་
བཞིན་ནོ།^{༡༡} ཞེས་པ་དེ་ལྟར་རྒྱུད་གཞན་གཉིས་སུ་དབང་བསྐྱར་བ་བཞི་སྟེ། ཞེས་འདུས་པ་བྱི་མ་
དང་ཀྱའི་རྫོང་རྒྱུ་ཡང་བཞི་པ་སྟོན་པ་ནམས་བཤད་བྱར་བཞོན་ནས་དེ་དག་གི་དོན་འཆད་པ་ནི་
འགྲེལ་པ་དེ་ཉིད་ལས། འདིར་འཛིག་རྟེན་ཀྱུན་རྫོབ་ཏུ་བུམ་པས་དབང་བསྐྱར་བ་ནི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་
དབང་བསྐྱར་བའོ། གསང་བར་ལྟ་བས་བདུད་རྩི་བྱང་བས་གསང་བའི་དབང་བསྐྱར་བའོ། ལས་ཀྱི་
བྱུག་བྱ་གཏད་པའི་དང་པོ་གཉིས་ལས་སྐྱེས་པར་གྱུར་པའི་བདེ་བ་རྟོགས་པ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
དབང་བསྐྱར་བའོ། ཞོར་བུའི་ནང་དུ་རྒྱུད་པའི་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་ཀྱི་བདེ་བ་རྟོགས་པ་བཞི་པ་ཤེས་
རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བའོ་ཞེས་པ་འཛིག་རྟེན་གྱི་བདེན་པས་དྲང་པའི་དོན་གྱི་དབང་བསྐྱར་
བའི་ཆོག་རྣམས་པ་བཞིན་ཏེ།^{༡༢} ཞེས་སྐས་རྒྱུད་ཀྱིས་དབང་བཞི་དངོས་སུ་བསྟན་ཚུལ་བཟོད་དེ། བཞི་
པ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། ཞེས་པའི་རྒྱུད་ཆོག་དེས་དངོས་སུ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཉིད་བཞི་པར་བསྟན་ནས་
དོན་དམ་པ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བཞི་པ་སྐས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་བསྟན་པ་སེམས་འགྲེལ་སྟོར་
གསུམ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། འགྲེལ་ཆེན་གྱིས་ཀྱང་དབང་གོང་མ་བཞི་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། བཞི་
པ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་བཞི་པ་དངོས་སུ་བཤད་ནས། དེས་མཆོན་ནས་
འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བཞི་པ་ཡང་རྒྱུད་རྫོགས་པར་ཉན་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་རུང་དུ་བྱེད་པའི་
སྐབས་དེར་བསྐྱར་བ་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་དགོངས་པར་ཡང་བྱེད་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་སྐྱེ་བྱ་བ་དེ་
ལྟར་བཤད་པ་དང་འགལ་ཞིང་རྗེས་དྲན་མན་ཆད་སྟོམ་པའི་སྟོན་རུང་དུ་བྱེད་པའི་དབང་ལ་ཤེས་རབ་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་གི་བར་དགོས་ལ་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་སྟོམ་པའི་སྟོན་རུང་དུ་བྱེད་པ་ལ་འཛིག་

རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་བཞི་པ་མི་དགོས་པའི་བྱད་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དབང་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དབང་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དབང་གོང་མའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། དབང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པའོ།།

དབང་གོང་མའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་དབང་གོང་མའི་སྤྱུ་པའི་དབང་ནི། དཔལ་ལྷན་གཉིས་རབ་རྩ་མ་ལ་ཡང་དང་པོར་རེག་པ་གང་ཡིན་སྤྱུ་པའི་དབང་ནི་དེ་ཉིད་རོ།^{༡༥} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཕྱག་རྒྱ་མཚན་ཉིད་དང་ལྷན་པ་ལ་སྒྲ་མས་སྒྲོབ་མ་འབྱུང་པ་དང་རྩ་མ་ལ་རེག་པར་བྱེད་དུ་གཞུགསྟེ། དེ་ལྟར་སྒྲོབ་མས་ཕྱག་རྒྱའི་ལུས་ལ་འབྱུང་པ་དང་རྩ་མ་ལ་རེག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁམས་བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་ལུས་ཀྱི་ཆར་གཡོ་ཞིང་འཇུག་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་སྟོང་ཉིད་དང་སྤྱར་བའི་བདེ་སྟོང་ནི་སྤྱུ་དབང་གི་ངོ་བོ་དང་། དེ་ཡང་ཕྱག་རྒྱའི་དཀར་འཛིན་གྱི་སྤྱུ་པ་ལས་ཐོབ་པས་སྤྱུ་པའི་དབང་ཞེས་བྱ་ཞིང་། སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་དབང་ཞེས་བྱང་བྱ་སྟེ། དགོད་པས་དགའ་བ་ཐོབ་པ་ནི། །དགོད་པ་དག་པ་སྒྲོབ་དཔོན་ཉིད།^{༡༦} །ཅིས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་རིག་མའི་ལུས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པས་ལུས་ཀྱི་དགྱིལ་འཁོར་དུ་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱའོ།།

གཉིས་པ་གསང་དབང་ནི། གསང་བ་དག་ལས་རི་བོང་འཛིན་པ་བྱུང་བ་དང་ནི་ལྟ་བ་དག་གིས་གསང་བའི་དབང་དུ་འཇུག།^{༡༧} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྒྲ་མས་ཕྱག་རྒྱ་མཚན་ཉིད་ཆར་བཅིག་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་པས་སྤྱི་བོ་ནས་ཁམས་ཞུ་བ་རྩུ་རྩིའི་ལམ་ནས་ཡབས་ཏེ་ནོར་བུའི་ཅེར་ལྷན་ཅིག་སྤྱེས་པའི་བདེ་བ་མཚན་པར་བྱས་པའི་བདེ་བའི་རྟེན་དུ་བརྟན་པ་ལྟ་^{༡༨} ། ཐམས་ཅད་ སྒྲ་ མའི་

ལུས་ལ་བསྐྱས་པ་ལུ་བའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐིག་ལེ་དེ་ཉིད་མཐེབ་སློན་གྱིས་སློབ་མའི་ཕྱེ་ལ་བཞག་པ་
 བྱངས་པ་དང་། མིག་དར་བཀོལ་ནས་རིག་མའི་བདེ་ཆུས་པ་ལ་བལྟས་པ་ལས་ཆགས་པའི་འགྱུར་བ་
 དྲག་པོས་བྱངས་པའི་ཐིག་ལེ་ལུས་ཀྱི་ཆར་གཡོ་ཞིང་འགྱུར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་སྟོང་ཉིད་
 དང་སྐྱར་བའི་བདེ་སྟོང་ནི་གསང་དབང་གི་ངོ་བོ་དང་། གསང་དབང་ཞེས་པ་རྒྱས་གསང་བ་བྱངས་པ་
 ལས་ཐོབ་པ་དང་། དགྱིལ་འཁོར་གྱི་གའི་དགྱིལ་འཁོར་དུ་ཐོབ་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། ལྷ་བས་དགལ་
 བཟོབ་པ་ནི། །ལྷ་བ་གསང་བ་དེ་བཞིན་ནོ།^{༡༠༩} །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་ནི། སློབ་མས་སྤྲུམས་གནང་བའི་རིག་མ་མཚན་ཉིད་
 ཚང་བཅིག་ལ་མན་ངག་བཞིན་དུ་རྩ་འཛུལ་བ་བྱས་ཏེ་རྟོག་པའི་རྟགས་བྱུང་བ་མན་ངག་ལྟར་སྟོམས་
 པར་ཞུགས་ཏེ་ལས་ལ་གནས་པར་བྱས་པས་ཁམས་ལུ་བ་གསང་གནས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སློབ་པ་ལས་བདེ་
 བ་སྐྱེས་སྟོང་ཉིད་དང་སྐྱར་བའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ནི་སྐབས་འདིའི་དབང་གསུམ་པ་ཤེས་རབ་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་དང་། དེ་ཡང་ཤེས་རབ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པས་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 དབང་དང་། ཀུན་ད་ལྟ་བུའི་བྱང་སེམས་ལུ་བ་ལས་ཐོབ་པས་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་དགྱིལ་
 འཁོར་དུ་ཐོབ་པའོ། །འདི་དང་འཇིག་རྟེན་པའི་བཞི་བ་གཉིས་རིག་མ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱར་བའི་ཆོ་
 རིག་མའི་རྩ་བཅའ་དགོས་པ་ནི་སྐྱེ་བུ་ཕྱིས་བཤད་དེ། དེའི་དགྱིལ་ཚོགས་ལས། གཡོན་པའི་གཡོན་
 ཀྱི་རྩ་མཛུབ་མོ་ལ་རྟེན་དམར་པོ་བསམས་ལ་སྟོད་པ་ནི་ལུང་གི་ཞེས་བརྗོད་པས་སོ་^{༡༡༠} ཞེས་སོགས་
 སྐབས་འདིར་བཤད་པས་སོ། །

འཇིག་རྟེན་པའི་བཞི་བ་ནི། དེ་ལྟར་རིག་མ་ལ་སྟོམས་འཇུག་བྱས་པ་ལས་ཁམས་དོ་རྗེའི་རྩར་
 སློབ་པ་དེ་ཉིད་རིམ་བཟུང་བར་ལུས་ཀྱི་བར་དུ་བཟུང་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་སྟོང་ཉིད་
 སྐྱར་བའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་དབང་བཞི་བ། བཞི་བ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པའི་
 དངོས་བསྟན་བྱང་དོན་གྱི་དབང་བཞི་བ་དང་། དེ་ཡང་གསུམ་པ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ལ་བཞི་པར་
 བཏགས་པ་འོ། །དེ་ལྟར་ཡང་བདེ་མཚོགས་སྟོད་འགྲེལ་ལས། འོར་བུའི་ནང་དུ་རྒྱུད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
 ཀྱི་བདེ་བ་རྟོགས་པ་བཞི་བ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བའོ།^{༡༡} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །

དབང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དབང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དབང་གོང་མའི་
ཡང་གོང་མའི་བྱམ་དབང་སོགས་དང་པོ་གསུམ་བཤད་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་
བཞི་པ་བཤད་པའོ།

དབང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མའི་བྱམ་དབང་སོགས་དང་པོ་གསུམ་བཤད་པ།

དང་པོ་ནི། དེ་ཡང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མ་རྣམས་ནི་དོན་རྒྱུ་དཔོན་བདག་པོ་ཉིད་དུ་བྱེད་པའི་
དབང་པོ་ནི་ལ་བྱེད་པར་འགྲེལ་ཆེན་ལས་དངོས་སུ་བཤད་ལ།¹¹¹ འོན་ཀྱང་རྒྱ་དམྱེགས་པར་ཉན་པ་
སོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་རུ་བྱེད་པ་ལ་ཡང་འཛིག་རྟེན་པའི་གོང་མ་གསུམ་གྱི་མཐར་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
བཞི་པ་ཡང་བསྐྱར་དགོས་པ་ནི་སྒྲ་རྒྱ་ལྟར་བཤད་པ་ལྟར་བྱེད་དགོས་པ་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་
པར་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། ། ཚོ་གའི་རིམ་པ་རྣམས་ནི་དཀྱིལ་ཚོག་རྣམས་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་།
འདིར་དབང་གསུམ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་རྣམས་རྩུང་ཟད་བརྗོད་ན། འདིའི་བྱམ་དབང་ནི་རིག་
མ་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་སྒྲོབ་མ་འབྱུང་དུ་གཞུག་པ་ལྟར་འབྱུང་ཅིང་རྒྱ་མ་ལ་རིག་པ་ལས་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་
ཁུ་བ་བདུད་ཅིང་རྒྱུན་གཙུག་གཏོར་ནས་དཔལ་བའི་རྩ་འདབ་བརྒྱུད་ཡོད་པའི་བར་འོངས་པའི་བདེ་བ་ལ་
སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ལེ་ཤེས་ཀྱི་དགའ་བ་བཞིར་བྱེ་བའི་བདེ་བ་སྟོང་པ་དང་སྐྱར་བའི་བདེ་སྟོང་ལེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་
དང་། གསང་དབང་ནི་འབྱུང་ཅིང་རྒྱ་མ་ལ་རིག་པའི་རིག་མ་དེའི་གསང་གནས་སུ་སྒྲོབ་མ་དེའི་དོན་རྒྱུ་ཟད་
གསོར་བ་ལས་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་མགིན་པའི་རྩ་འདབ་སུ་མ་རྩ་རྩ་གཉིས་པ་ལས་སྒྲིང་གའི་རྩ་འདབ་
བརྒྱད་པར་འོངས་པའི་བདེ་བ་ལ་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ལེ་ཤེས་ཀྱི་མཚོག་དགའ་བཞིར་བྱེ་བའི་བདེ་བ་དང་
སྟོང་ཉིད་སྐྱར་བའི་བདེ་སྟོང་གི་ལེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། ཤེས་རབ་ལེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་ནི་རིག་མའི་གསང་
གནས་སུ་དོན་རྒྱུ་གསོར་བ་དེ་ཉིད་དུག་པོར་བསྐྱོད་པ་ལས་ལྟེ་བའི་རྩ་འདབ་དུ་གཙུ་རྩ་བཞི་པ་ལས་

གསང་གནས་ཀྱི་རྩ་འདབ་སུམ་རྩ་རྩ་གཉིས་པར་བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་འོངས་ཤིང་ཁྱབ་ཤིན་ཏུ་དྲངས་པ་
 ལྷ་ཞིང་གཡོ་བ་དོ་རྗེ་ཞོར་བུའི་བུ་གཤི་མཐར་ཐུག་པར་བཤོད་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་ལ་སྐྱུ་གསུང་
 ཐུགས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་དགའ་བ་བཞིར་བྱེད་པའི་བདེ་བ་སྟོང་ཉིད་དང་སྐྱུར་བའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་
 ཤེས་ཏེ་དབང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མའི་དང་པོ་གསུམ་གྱི་བཤད་རྩལ་གཅིག་སྟེ།

འདི་དག་ནི་དབང་མདོར་བསྟན་ལས། ཤེས་རབ་རྩུ་མར་ཡན་ལག་ནི། རེག་པས་བྱང་རྩལ་
 སེམས་འཕྲོའི་བདེ། འོ་མ་འཛིན་པས་དབང་བསྐྱར་བ། གང་ལས་བདེ་ཐོབ་དེ་བྱིས་པ། ཡུན་
 རིང་གསང་བར་སྒྲོས་ལས་སྐྱེས། བྱང་རྩལ་སེམས་ནི་འཕོ་བའི་བདེ། གསང་བའི་དབང་བསྐྱར་
 གསང་བ་ནི། གང་ལས་བདེ་ཐོབ་དེ་དར་མ། ཡུན་རིང་གསང་བར་སྒྲོས་ལས་སྐྱེས། རོ་རྗེ་ཅེ་མོར་
 གཡོ་བའི་བདེ། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་དབང་བསྐྱར་བ། གང་ལས་གཡོ་བའི་བཤོད་དེ་མཁུ།¹¹⁹ ཤེས་
 པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་རྗེ་རྣམས་འོ་མ་འགྲེལ་པས་བཤད་པ་ལྟར་བཤོད་པ་སྟེ། རྒྱུད་ཆོག་དེ་དག་ནི་རྣམས་པའི་
 འགྲེལ་པ་ལས། ཤེས་རབ་ཅེས་པ་ལོ་བརྩུག་ཉིས་མ་ནས་བརྩམས་ཏེ་ལོ་ཉི་ཤུ་མའི་བར་དུ་སྟེ། དབང་
 བསྐྱར་བས་ན་རང་གི་སེམས་དགའ་བའི་སྐྱལ་པ་དང་ལྷན་མ་དེ་ཡི་རྩུ་མར་ཡན་ལག་ནི་རེག་པས་བྱང་
 རྩལ་སེམས་འཕོ་ཞེས་པ་གཙུག་ཏེར་གྱི་པདྨ་འདབ་མ་བཞི་པ་ལས་ཁྱབ་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་དཔལ་བའི་
 པདྨ་འདབ་མ་བརྩུ་བུག་པའི་བར་འོངས་པས་སྐྱེའི་དགའ་བ་དང་གསུང་གི་དགའ་བ་དང་ཐུགས་ཀྱི་
 དགའ་བ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དགའ་བའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་བདེ་བ་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
 བྱིས་པ་སྟེ་རྣལ་འབྱོར་མའི་འོ་མ་འཛིན་པས་དབང་བསྐྱར་བ་ནི་དབང་དང་པོ་ཐོབ་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་
 བྱིས་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། རྟོན་པའི་གསང་བར་རུང་ཟད་དོ་རྗེ་གསོར་བས་བྱང་རྩལ་སེམས་ནི་འཕོ་བ་
 ཞེས་པ་མཁྱིན་པའི་པདྨ་འདབ་མ་སུམ་རྩ་རྩ་གཉིས་པ་ལས་སྟིང་གའི་པདྨ་འདབ་མ་བརྒྱད་པའི་ཉྟེ་བར་
 སྐྱེའི་མཆོག་དགའ་དང་གསུང་གི་མཆོག་དགའ་དང་ཐུགས་ཀྱི་མཆོག་དགའ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཆོག་
 དགའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་བདེ་བ་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྐྱེ་མ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་
 རྒྱུར་བ་ཉིད་ཀྱི་མིར་དར་མ་སྟེ་གསང་བའི་དབང་བསྐྱར་བའོ། རྟོན་པ་དུག་པོར་བསྟོད་པས་གཡོ་བའི་
 བཤོད་ཅེས་པ་སྟེ་བའི་བདེ་མ་འདབ་མ་དུག་རྩ་རྩ་བཞི་པ་ལས་གསང་བའི་པདྨ་འདབ་མ་སུམ་རྩ་

ཅ་གཉིས་པར་བགོད་པ་དང་། ལུ་བ་ཐིག་ལའི་ཆ་བཙོ་ལའི་ཆེ་མོ་གིན་ཏུ་དྲངས་པའི་ལུ་བ་གཡོ་བ་
 རོ་རྩོམ་ལའི་ལུ་གཡོ་མཐར་ཐུག་པར་བགོད་པས་ཀྱང་ཆེན་པོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་བཅའ་བ་དང་
 གསུང་གི་ལོ་བཅའ་བ་དང་ཐུགས་ཀྱི་ལོ་བཅའ་བ་དང་ཡོ་ཤེས་ཀྱི་ལོ་བཅའ་བ་
 བའི་བདག་ཉིད་བདེ་བ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གན་པོ་སྟེ་ཤེས་རབ་ཡོ་ཤེས་
 ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བའོ།¹¹³ །ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཞན་ཡང་རྩ་ལོར་གོང་མ་རྣམས་ནས་འོག་མ་རྣམས་སུ་བྱང་སེམས་རིམ་གྱིས་འབབ་
 པའི་རྩ་ལ་དབུལ་བའི་རྩ་ལོར་ནས་སྒྲིང་གའི་རྩ་ལོར་དུ་འབབ་པའི་མཆོག་དགའི་ཡོ་ཤེས་ལ་
 གསང་དབང་དང་། སྒྲིང་ག་ནས་གསང་གནས་ཀྱི་རྩ་ལོར་དུ་སླེབ་པའི་ལོ་བཅའ་བ་ཤེས་
 རབ་ཡོ་ཤེས་ཀྱི་དབང་དང་། སྤྱར་ཡང་གསང་གནས་ནས་འོངས་ཏེ་རོ་རྩོམ་ལའི་ཆེ་མོ་སླེབ་པའི་
 ལྷན་སྒྲིས་ཀྱི་བདེ་སྟོང་ཤེས་རབ་ཡོ་ཤེས་ཀྱི་དབང་དངོས་གཞི་ཡིན་པ་སོགས། ཤེས་རབ་རྒྱ་མར་
 ཡན་ལག་ནི། །རེག་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་འཕྲོའི་བདེ།¹¹⁴ །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་དུ་འཆད་པ་ནི་
 ལེགས་བཤད་དོ། །ལྷ་རོ་པས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་རྣམས་སྐྱད་ཆོག་དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་རི་ལྟ་བ་བཞིན་
 ཡིན་པ་འདི་ཉིད་བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་བཤད་དོ།།

དེ་དག་ཀྱང་དབང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས་འཛིག་
 ཉིན་པའི་དབང་གོང་མ་བཞི་བཤད་ཟིན་པའི་མཁུག་ཏུ། དོན་དམ་པས་ནི་སྤྱར་ཡང་འདི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
 པ་དང་དོན་མེད་པའོ་¹¹⁵ །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དེ་དག་དོན་དམ་པ་མིན་པར་བཤད་པའི་མཁུག་ཏུ་ན་དེ་
 ཉིད་ལས། འདིར་རྒྱད་གཞན་དང་དགོངས་པའི་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཤེས་སྤྱར་ཡང་བུམ་
 པའི་སྤྱི་བསྟན་པ་བརྗོད་དེ་དེ་ལ་རེག་པ་ལ་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བུམ་པའི་དབང་
 བསྐྱར་བའོ། །གསང་བར་རོ་རྩོམ་པ་ལས་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གསང་བའི་དབང་
 བསྐྱར་བའོ། །དབང་པོ་གཉིས་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ན་གང་ཞིག་འཛིག་པའི་བདེ་བ་དེ་ནི་ཤེས་རབ་
 ཡོ་ཤེས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བའོ། །བྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྩོམ་སུ་ཆགས་པས་གང་ཞིག་འགྱུར་བ་མེད་པའི་བདེ་
 བདེ་ནི་བཞི་བ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བའོ། །དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་དང་། འགྱུར་བ་དང་། འཛིག་

པ་དང་། འགྱུར་བ་མེད་པའི་དབྱེ་བས་དབང་བསྐྱར་ནམ་པ་བཞིའོ། །འདིས་དབང་བསྐྱར་བར་བྱེད་
པ་ནི་དབང་སྟེ་¹¹⁶ ཞེས་བཤད་ནས་དེ་དག་གི་ཤེས་བྱེད་དུ། མཚོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་སུ་
གསུངས་པ། དང་པོར་དབང་བསྐྱར་བདུན་པོ་གང་།¹¹⁷ ཞེས་སོགས་དང་། ལུས་པ་གསང་བའི་དབང་
བསྐྱར་དང་། ཞེས་པ་ནས། ལུས་ངག་སེམས་ནི་དག་པར་བྱེད་¹¹⁸ ཅེས་པའི་བར་གྱི་དབང་མདོར་
བསྟན་གྱི་རྒྱུད་བྲངས་ནས་བཤད་དོ།

འདི་ལྟ་བུའི་གསང་དབང་དང་གེས་རབ་ཡེ་གེས་ཀྱི་དབང་དངོས་དབང་དུ་བསྐྱར་བ་རབ་
བྱུང་ལ་མི་རུང་བ་ལ་དགོངས་ནས་དཔལ་ལྷན་ཨ་ཏི་ཤས་ལམ་སྟོན་ལས། དང་པོའི་སངས་རྒྱས་རྒྱུད་
ཆེན་ལས། རབ་ཏུ་འབད་བས་བཀག་པའི་ཕྱིར། གསང་བ་གེས་རབ་དབང་བསྐྱར་ནི། ཚངས་པར་
སྟོན་པས་སྒྲུང་མི་བྱ། གཤམ་ཏེ་དབང་བསྐྱར་དེ་འཛིན་ན། ཚངས་སྟོན་དཀའ་ལུག་ལ་གནས་པས། བཀག་
པ་སྟེད་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར། དཀའ་ལུག་སྟོམ་པ་དེ་ཉམས་ཏེ། བརྟལ་ཞུགས་ཅན་དེ་ཐམ་པ་ཡི། ལྟང་བ་
དག་ནི་བྱུང་གྱུར་ཅིང་། དེ་ནི་རན་སོང་ངེས་ལྟར་བས། བྱུང་བ་ནམ་ཡང་ཡོང་མ་ཡིན།¹¹⁹ ཞེས་གསུངས་
པ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་གསང་བ་བྱུང་བའི་གསང་དབང་བསྐྱར་བ་ཅམ་གྱིས། བརྟལ་ཞུགས་ཅན་དེ་ཐམ་
པ་ཡི། ལྟང་བ་དག་ནི་བྱུང་གྱུར་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཐམ་པ་མི་འབྱུང་བས་སོ།

གཞན་ཡང་དབང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མ་དང་པོ་གསུམ་ནི་ཕྱག་རྒྱ་དགུ་ལ་འཕྱུད་ཅིང་བུ་མ་
ལ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་སྟོང་ཉིད་དང་སྐྱར་བའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་གེས་ནི་བྱམ་དབང་གི་ངོ་བོ་
དང་། ཕྱག་རྒྱ་ལོ་བཅུ་གཉིས་མ་ནས་ཉི་ཤུ་མའི་བར་དགུ་ལ་སྒྲ་མས་སྟོམས་པར་ཞུགས་ཤིང་གེས་རབ་
མའི་ནར་ནུ་སི་ཀ་ཅུ་དབུ་མའི་མས་སྒྲ་བ་ཞིབ་པར་བྱས་ནས་ཁམས་བྱང་རྒྱུ་བ་ཀྱི་སེམས་ཐེག་ལེ་དང་
བཅས་པའི་ངོ་རྗེ་སྟོབ་མ་ལམ་གྱི་སེམས་རྒྱུད་དག་པར་བྱས་པ་དེའི་ཁར་བཅུག་ནས་བྱང་སེམས་འཕང་
བར་བྱ་ཞིང་དེ་ལྟར་འཕངས་པའི་བྱང་རྒྱུ་བ་ཀྱི་སེམས་ལྷངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་སྟོང་སྐྱར་བའི་ཡེ་
གེས་ནི་གསང་དབང་གི་ངོ་བོ་དང་། དང་པོར་རང་གི་རྒྱུང་མ་ལ་སྟོམས་པར་འཕྱག་པ་ནས་ལོ་བཅུ་
གཉིས་མ་ནས་ཉི་ཤུ་མའི་བར་དགུ་པོ་གང་དང་གང་ལ་འདོད་པ་སྟོན་པར་བུ་མ་པ་ནམས་ལ་སྟོམས་
འཕྱག་བྱེད་པ་སྟེ་མཚན་བྱེད་ནས་རྒྱ་ཆོད་གཉིས་ན་ཉི་མ་འཆར་བ་དེ་སྟོན་དུའོ། །དེ་ལྟར་སྟོམས་པར་

ཞུགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་
བཤད་པའི་དབང་གོང་མ་དང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མའི་དབང་བསྐྱར་སྒྲུབ་ཅུང་ལྷུ་མས་ནི་ཁྱིམ་པ་ལ་དབང་དེ་
ལྷུ་མས་དངོས་དབང་དུ་བསྐྱར་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། དགེ་སྟོང་སོགས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་ནི་མོས་
པ་ཡིད་བྱེད་ཅམ་གྱིས་དབང་དོན་ངོ་འཕྲོད་དེས་སུ་བྱས་ནས་བསྐྱར་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དགེ་སྟོང་དོན་རྗེ་
འཛིན་པ་སྐྱགས་འཆང་ལྷུ་མས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་ཡང་ཡང་གསུངས་ཤིང་། དགེ་སྟོང་དང་དགེ་ལྡན་སོགས་ལ་
འདིར་བཤད་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གསང་དབང་དང་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་དངོས་དབང་དུ་
བསྐྱར་ན་བསྐྱབ་པ་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་བས་སོ།།

འཛིན་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་བཞི་པ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་འཛིན་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་བཞི་པ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། སྐབས་
འདིར་བསྐྱར་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནས་གསུངས་པའི་དབང་བཞི་པ་བཤད་པ་དང་། སྐབས་ཀྱང་ལྷུ་མས་
ཀྱི་དགོངས་པ་ལྷུ་བ་ཆེན་ལྷུ་མས་ཀྱིས་བཀྲལ་བའི་དབང་བཞི་པ་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དེ་གཉིས་ལན་
ཚུན་དོན་ཐུབ་^{༡༩} ཡིན་ཅུང་བཤད་པའོ།།

དང་བོ་ནི་ཡེ་ཤེས་ལེའུའི་བརྒྱ་བཅུ་གཉིས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དགོད་པ་དང་ལྟ་བ་
དང་ལག་པ་བཅང་བ་དང་གཉིས་གཉིས་སྟོར་བ་ཞེས་པ་དབང་ལྷུ་མ་བ་བཞི་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མི་
འགྱུར་ངོ། །འདིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་གཉིས་གཉིས་འབྱུང་པ་མེད་པ་སྟེ་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱའི་རྒྱ་ལས་
སྟེས་པ་ནི་ལྷུ་མ་པར་དབྱེད་ན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་ངོ།^{༢༠} ཞེས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
འཛིན་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་བཞི་པ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་གསུངས་ལ། གཉིས་
སུ་མེད་རྒྱའི་གཉིས་ནི་སྟོང་པ་དང་བདེ་བ་ལ་རྒྱུད་འགྲེལ་གཉིས་ཀ་ལས་ཡང་ཡང་བཤད་ཅིང་།
སྟོང་པ་ཡང་བདེན་སྟོང་ཅམ་མ་ཡིན་གྱི་ལྷུ་མ་ཁྱེད་མཆོག་ལྷན་གྱི་སྟོང་གཟུགས་དང་། བདེ་བ་ཡང་
བདེ་བ་བྱུང་བར་ཅན་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྟེ། སྟོང་གཟུགས་ཡལ་ཡུམ་ཞལ་སྟོར་གྱི་ལྷུ་མ་

བ་ཅན་གྱི་སྐྱེ་དང་མཆོག་ཏུ་མི་འཇུག་པའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་བྱང་འཇུག་དེ་ཉིད་
 དབང་བཞི་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དེའི་བདེ་བ་མི་འཇུག་པའི་བདེ་བ་ལ་བྱེད་དགོས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་ལུ་
 ཆོག་པ་བཅད་བརྒྱ་བརྒྱ་བཞི་བ་ལས། དེ་ལས་མུ་རན་འདས་པའི་བདེ་བ་འཕོ་མེད་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་
 འཇུག་མེད་ཉིད་ནི་བཞི་བ་སྟེ།¹⁹³ ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སྟོང་བ་ཡང་དེའི་འབྲེལ་བར། ལས་ཀྱི་ཕྱག་
 རྒྱ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱའི་རྒྱ་དང་བུལ་བ་སྟོང་བ་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་རབ་ཏུ་གསལ་པའི་
 མཆོན་ཉིད་དོ།¹⁹³ ཞེས་རྣམ་ཀླུན་མཆོག་ལྷན་གྱི་སྟོང་གཟུགས་ལ་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །གཞན་
 ཡང་ཁམས་ལའི་མདོར་བསྐྱས་དང་པོ་ལས། མཆོག་ཏུ་མི་འཇུག་བཞི་བ་དེ་ཉིད་ནི། །སངས་རྒྱས་
 རྣམས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཏེ།¹⁹⁴ ཞེས་པ་འདིས། བཞི་བ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་བཞི་བ་ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་མི་འཇུག་པའི་བདེ་བ་བསྟན་པ་དང་། གང་ཞིག་དེ་ནི་སྤྱར་ཡང་
 དེ་བཞིན་འདིས། །རང་གི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོར་རྒྱལ་བས་གསུངས།¹⁹⁵ ཞེས་པ་འདིས། དེ་བཞིན་
 ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་རྣམ་ཀླུན་མཆོག་ལྷན་གྱི་སྟོང་གཟུགས་བསྟན་པའི་སྟོན་པ་མི་འཇུག་པའི་བདེ་སྟོང་
 དང་སྟོང་གཟུགས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དབང་བཞི་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་དབང་མདོར་བསྟན་
 གྱི་རྒྱ་ངོ་བོའི་འབྲེལ་བ་ལས། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་ནམ་མཁའ་ལས་བྱུང་བའི་གཟུགས་ཏེ་དེའི་རྗེས་
 ཆགས་སྤྱི་ངོ་ལ་རང་གི་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་སྟོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་སྐྱེས་པ་གཡོ་མེད་ཅེས་པ་དོ་རྗེའོར་བྱ་
 ལས་སྤྱི་ངོ་ལ་དུ་གཡོ་བ་ལས་འཇག་པ་འགོག་པ་སྤྱིའི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་གསུང་གི་ལྷན་
 ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་བྱ་གས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་
 པའི་དགའ་བའི་བདག་ཉིད་ལྷ་བ་བདུད་རྩི་མི་འཕོ་བའི་བདེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཆེན་
 པོ་ཞེས་བྱ་བ་དབང་བསྐྱར་བ་བཞི་བ་སྟེ། བཞི་བ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པའི་གསུང་གིས་
 བརྗོད་པའོ། །འདི་ནི་སྤྱི་བ་པ་མེད་པ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྷག་པར་རྟོགས་པ་དེས་
 གྲུབ་པའི་རོས་ཟངས་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་རྣམས་གསེར་གྱི་ངོ་བོ་བཞིན་དུ་སྤྱི་བ་པ་དང་བཅས་པའི་
 སུང་པོ་དང་ཁམས་ལྷ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ལྷ་དང་ལྷ་མོ་ལྷ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་དགྲའི་
 ངོ་བོས་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྐྱེ་དགྲའི་བདག་པོའོ།¹⁹⁶ ཞེས་གསུངས་པ་འདི་དག་ནི།

ཕྱག་གྱུ་ཆེན་པོ་རྗེས་ཆགས་ལས། སྐྱེས་པ་གཡོ་མེད་བདེ་བ་ནི། ཤེས་རབ་ཆེན་པོའི་དབང་
བསྐྱར་བ། གང་ལས་གཡོ་མེད་རྟོགས་པ་སྟེ། སྐྱེ་དགའི་བདག་པོར་ནམ་ཤེས་བྱ།^{༡༥} ཞེས་པའི་
འགྲེལ་བ་ཡིན་ལ།

རྩ་འགྲེལ་འདི་ནམས་གྱིས་ནི་ནམ་མཁའ་ལས་བྱུང་བའི་གཟུགས་རྗེས་དྲན་གྱི་སྐབས་སུ་
སྟོང་གཟུགས་ཡབ་ཡུམ་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པའི་ཡུམ་སྣ་ཚོགས་ཡུམ་གྱི་ནམ་པ་ཅན་ལ་རྗེས་སུ་
ཆགས་པའི་ནལ་འབྱོར་པ་རང་གི་ཉམས་སྦྱོང་བསྐྱེད་པ་ལས་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་བ་བདུན་ཅི་བྱང་ཆུབ་གྱི་
སེམས་དོན་རྟོག་པ་ལས་མི་འཕོ་བའི་མི་འཇུག་པའི་བདེ་བ་ལ་སྐྱེའི་ལྷན་སྐྱེས་སོགས་བཞིར་བྱེ་བའི་མི་
འཇུག་པའི་བདེ་བ་དང་པོ་དེ་འཛིག་རྟོག་ལས་འདས་པའི་དབང་བཞི་བར་བསྟན་ལ། དེ་ལྟར་བསྟན་པ་
ཉིད་གྱིས་མི་འཇུག་པའི་བདེ་བ་ཉི་མེ་ཆོག་སྟོང་དུག་བརྒྱའི་ཐོག་མ་དང་པོར་ཐོབ་པ་ཉིང་ལེ་འཛིན་གི་
ཡན་ལག་དང་པོར་ཐོབ་པ་ནས་དབང་བཞི་པའི་ཡ་མཐའ་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟ་བུའི་མི་འཇུག་པའི་
བདེ་བ་འདི་རིང་དུ་བསྐྱེད་པ་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་འཛིག་རྟོག་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྷག་པར་
རྟོགས་པ་དེས་གྲུབ་པའི་རོས་ཟངས་ལ་སོགས་པ་གསེར་དུ་སྦྱར་བ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་དང་བཅས་པའི་
མུང་པོ་ལྷ་ཁམས་ལྷ་ལ་སོགས་པ་གསེགས་པ་ལྷ་གསེགས་མ་ལྷ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་དགའི་ངོ་པོར་རྟོགས་
པར་བྱེད་པ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་དབང་བཞི་བ་ལ་སྐྱེ་དགའི་བདག་པོ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་བཤད་དོ།

འོན་ཀྱང་འཛིག་རྟོག་ལས་འདས་པའི་དབང་བཞི་པ་མི་འཇུག་པའི་བདེ་བ་ཁོན་ལ་འཛོག་གམ་
སྟམ་ན། དེ་ནི་དབང་བཞི་པའི་ཆ་གསལ་ཡིན་པས་དབང་བཞི་པ་ཞེས་རྟོག་པ་ཡིན་གྱི་དབང་བཞི་པ་ཡོངས་
རྟོགས་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་མི་འཇུག་པའི་བདེ་བ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་དང་ནམ་ཀྱུན་མཚོག་ལུན་གྱི་སྟོང་
གཟུགས་ངོ་པོ་དབྱེར་མེད་པའི་བྱང་འཇུག་ལ་འཛོག་པ་ན་ངོ་པོའི་འགྲེལ་པའི་དགོངས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ།
འགྲེལ་བ་དྲངས་མ་ཐག་པ་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། མཚོག་ཏུ་མི་འཇུག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ནལ་འབྱོར་དང་ལུན་
པའི་ལུས་ལ་སོགས་པའི་ནམ་པར་གཞག་པ་སྟེ། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་གསུངས་པ། ལུས་ནི་དྲངས་
ཤིང་རྩལ་ལུན་ཉམས་པ་ནམ་མཁའ་དང་མཚུངས་མཚན་ལ་སོགས་པ་ནམས་གྱིས་རབ་རྟོགས་འཇུག། ལྷ་

ཚོགས་འཛིག་རྟེན་གསུམ་པོ་ཉིད་ནི་དྲངས་ཤིང་སྒྲིབ་པ་རྣམ་པར་བྲལ་བ་མི་ལམ་བཞིན་དུ་སྤང་། །སྐད་ནི་
ཀྱན་ནས་ཆད་པ་མིང་ཅིང་དུ་མའི་སྐད་གཞན་དག་གིས་གཞན་གྱི་སྒྲིང་ལ་འཇུག་པ་སྟེ། །སེམས་ནི་དམ་པའི་
བདེ་བས་གང་ཞིང་མི་གཡོ་ཐམས་ཅད་དུས་སུ་ལྷན་ཅིག་སྒྲིམ་པས་འཁྲུང་པ་འོ། །ཞེས་མཚོགས་ཏུ་མི་འགྱུར་
བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་ལུས་ཏེ་སྒྲུ་ཚོགས་པ་དེ་དབང་བཞི་པར་བཤད་ནས།^{༡༥} དེའི་ལུས་དང་བདེ་
བའི་སེམས་དང་དེ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་དུ་ཚོགས་པའི་རྩལ་རྒྱུད་ཉིད་ཀྱིས་འཆད་པར་བཞེད་ནས་ཡེ་ཤེས་ལེན་
ཚོགས་པ་ཅད་བརྒྱུ་རེ་བཞི་པ། ལུས་ནི་དྲངས་ཤིང་^{༡༦} ཞེས་སོགས་དྲངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ། ལུས་ནི་
དྲངས་ཤིང་རྩལ་ཐུན་ཉམས་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འབྲས་དུས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲུ་གསུང་ཐུགས་ངོས་བཟུང་
བ་ན་དྲངས་ཤིང་སོགས་པ་མེད་པ་ནམ་མཁའ་དང་མཚུངས་ཤིང་རྩལ་ཐུན་བ་དང་བྲལ་བའི་སྟོང་ག་ཟུགས་
མཚན་དང་དཔེ་བྱད་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་སྒྲུ་དང་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཐུགས་སུ་གསུངས་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་ཏེ་
ལུས་སྟོང་ག་ཟུགས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུ་དང་ཐུགས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྟོང་ཉིད་ལ་རོག་ཅིག་ཏུ་ཞུགས་པ་གཉིས་
ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་བྱུང་འཇུག་ཏུ་རྒྱུད་པ་དེ་དབང་བཞི་པ་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ། ལུས་ནི་དྲངས་ཤིང་ཞེས་
སོགས་ཀྱི་རྒྱུད་དྲངས་པས་སོ། །

མདོར་ན་དབང་བཞི་པ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ནི་ཉིང་རེ་འཛོལ་གྱི་ཡན་ལག་ཐོབ་མ་
ཐག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་དང་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྒྱུར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་
ཀྱི་སྟོང་ག་ཟུགས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་བྱུང་འཇུག་ནས་བཟུང་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱུང་འཇུག་གི་བར་གྱི་
འགྱུར་མེད་ཀྱི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་དང་སྟོང་ག་ཟུགས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་བྱུང་འཇུག་ཐམས་ཅད་ལ་
འཛོག་པ་སེམས་འགྲེལ་སྒྲོར་གསུམ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་སྐས་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་གྲུ་བ་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་བཀྲལ་བའི་དབང་བཞི་པ་
ངོས་བཟུང་བ་ནི། དབང་བཞི་པའི་དོན་མཐར་ཐུག་པ་ནི་མི་སྒྲོབ་པའི་བྱུང་འཇུག་དག་པའི་སྒྲུ་མའི་སྒྲུ་
དང་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་པའི་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་ཁ་སྒྲོར་ཡན་
ལག་བདུན་ལྷན་དེ་ཡིན་ནོ། །ཡན་ལག་བདུན་ནི་དག་དབང་གྲགས་པས། འོངས་སྟོང་རྫོགས་དང་ཁ་
སྒྲོར་བདེ་ཆེན་རང་བཞིན་མེད། །སྒྲིང་རྗེས་ཡོངས་གང་རྒྱན་མི་འཆད་དང་འགོག་པ་མེད། །ཡན་ལག་

བདུན་བཤད་¹³⁰ ཅེས་པ་ལྟར་མཚན་དཔེས་སྤྲུལ་པའི་ལོངས་སྤྱོད་དང་། དེ་ཡང་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྤྱོད་གྱི་
 རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཁ་སྤྱོད་དང་། རྒྱ་ཆེ་བ་ཟག་པ་མེད་པ་རྒྱ་ཆོམ་པ་དེ་ཡང་འཁོར་བ་ཇི་སྤྱིད་དུ་གནས་པའི་
 བདེ་ཆེན་དང་། དེ་ཡང་བདེན་པར་མེད་པས་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་། སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོས་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ལ་ཁུབ་པས་སྤྱིང་རྩེས་ངེས་པར་གང་བ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་དེ་རྒྱུན་མི་འཆད་དུ་འབྱུང་བས་
 རྒྱུན་མི་འཆད་པ་དང་། སྤྱལ་སྤྱུ་རྣམས་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་ཡིན་ནའང་སྤང་བ་ཡང་ཡང་སྤུད་པ་དང་མི་འདྲ་
 བར་ལོངས་སྤྱོད་དེ་ཉིད་རྣམ་མཁའ་མ་ཞིག་བར་དུ་སྤང་བ་སྤུད་མི་སྤྱིད་པས་འགོག་པ་མེད་པའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་
 མི་སློབ་པའི་བྱང་འཇུག་དབང་བཞི་པར་བཤད་པ་དེ་ཡང་དབང་བཞི་པའི་གཙོ་བོ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི།
 གཞན་དུ་ན་རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དག་པའི་སྤྱོད་མེད་སྤྱོད་པའི་དག་པའི་སྤྱོད་མེད་
 སྤྱོད་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་ཚོགས་པའི་སློབ་པའི་བྱང་འཇུག་རྣམས་ཀྱང་དབང་བཞི་
 པ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ནོ།།

གལ་ཏེ་མི་སློབ་པའི་བྱང་འཇུག་གི་སྤྱོད་པ་ལ་ཁ་སྤྱོད་སོགས་ཡན་ལག་བདུན་ཚང་དུ་ཆུག་མོད།
 ཡན་ལག་བདུན་ལྟན་དེ་དབང་བཞི་པ་ཡིན་པ་ལ་ཤེས་བྱེད་ཅི་ཡོད་སྟུམ་ན། དེ་དབང་བཞི་པར་གྲུབ་པ་ནི་
 ཡན་ལག་བདུན་ལྟན་ལས། དེ་ལྟར་དགྲ་དང་ལྟན་ཉིད་ལྟེན། ཡང་གི་རྒྱ་དོན་ལྟན་ལྟེན་དང་། དེ་བཞིན་
 རྒྱ་དོན་སྤྱོད་ཉིད་ལྟེན། བཞི་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་བདག་འདོད།¹³¹ ཅེས་བཤད་དོ། དེའི་དོན་ནི་རྒྱུད་རྣམས་
 ལས། བཞི་པ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ།¹³² ཞེས་དང་། ལ་ལར། དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་བཞི་པ་ཡང་། ཞེས་འབྱུང་
 བའི་བཞི་པ་སྟོན་པ་ན་དབང་གསུམ་པའི་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་དཔེར་སྤངས་ཏེ་དེས་མཚན་ནས་དབང་བཞི་པ་
 སྟོན་ལ། དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་བཞི་པ་ཡང་། ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་ལ་ནི་དེ་ལྟར་གྱི་རྒྱུད་དང་དེ་བཞིན་གྱི་རྒྱུད་ཡང་
 གི་རྒྱུད་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་དོན་བཤད་ན་དབང་བཞི་པ་ནི་ཡན་ལག་བདུན་ལྟན་དུ་གྲུབ་པས་བཞི་པ་ནི་
 སྤྱོད་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བདག་དག་དབང་གྲགས་པ་འདོད་ཅེས་བཤད་པའོ། །འདི་དག་ནི་མཚན་
 པ་ཙམ་སྟེ་རྒྱས་པར་ནི་རྣམས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།¹³³

གསུམ་པ་དེ་གཉིས་ཡན་རྒྱུད་དོད་ཐུབ་ཡིན་ཚུལ་བཤད་པ་ནི། སྤྱོད་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་

མ་ལས་གྲུབ་རྣམས་གྱིས་བཀལ་བའི་དབང་བཞི་པ་དག་པའི་སྐྱེ་ལུས་དང་དོན་གྱི་ལྷན་སྦྲེས་གྱི་བདེ་བ་དོན་
 དབྱེར་མེད་པའི་སྐྱེ་ལུས་དེ་ནི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་གཞོན་པའི་རྒྱུད་འོད་ཟེར་ལྷ་བ་ལས་གྲུབ་པ་དང་། བདེ་
 བ་ཡང་ལྷན་སྦྲེས་གྱི་བདེ་བ་ཙམ་ལ་བཤད་པ་མ་གཏོགས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་བཤད་པ་མེད་ལ།
 དུས་འཁོར་ནས་ནི་སོར་བསམ་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་སྟོང་གཟུགས་གྱི་སྒྲུང་བ་ཇེ་བཟང་དུ་འཕེལ་བ་ལས་
 རྗེས་དྲན་གྱི་སྐབས་སུ་དངོས་གནས་ལ་སྟོང་གཟུགས་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྦྱོར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྲུབ་པ་དེ་
 ཉིད་ཇེ་བཟང་ལ་སོང་བའི་ཉིང་ཇེ་འཛིན་ཡན་ཆད་གྱི་སྟོང་གཟུགས་ནི་རྣལ་འབྱེར་པའི་སེམས་གྱི་སྒྲུང་
 བ་ཙམ་ལས་སྐྱབ་པ་མ་གཏོགས་བསྐྱབ་གཞི་གཞི་ལ་མེད་པ་དང་། བདེ་བ་ཡང་ལྷན་སྦྲེས་གྱི་བདེ་བ་
 ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ལ་བཤད་པས་ལུགས་གཉིས་གྱི་ཟུང་འཇུག་རིམ་ལྷ་བ་
 བཞིན་མ་མཐུན་ན་འང་དབང་བཞི་པ་མཐར་ཐུག་པ་ནི་ཡན་ལག་བདུན་ལྷན་གྱི་སྐྱེ་གཉིས་དོན་དབྱེར་
 མེད་ལ་འདོད་པར་ནི་ལུགས་གཉིས་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཉིང་ཇེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཡན་ཆད་གྱི་
 སྟོང་གཟུགས་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྦྱོར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་དག་པའི་སྐྱེ་ལུས་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྦྱོར་གྱི་རྣམ་པ་
 ཅན་གྱི་དོད་ཐུབ་ཅིང་། བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ནི་གཉིས་ཀ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་སྐྱས་
 རྒྱུད་གྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་མ་ལས་གྲུབ་རྣམས་གྱི་བཤད་སྟེལ་ལ་མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་བདེ་བ་ཉི་ཟླ་
 ཆིག་སྟོང་དུ་ག་བརྒྱར་བཤད་པ་དང་། དེ་དངོས་སུ་འདྲེན་པར་བྱེད་པའི་ཐུག་བྱའི་རྣམ་གཞག་དང་
 བཅས་པ་དངོས་སུ་མ་བྱུང་བ་རྣམས་གྱི་དོན་ལ་དབྱེད་པར་བྱ་དགོས་སོ། །

དེ་ལྟར་ན་ལུགས་གཉིས་ཀའི་དབང་བཞི་པ་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་ནི་དབང་བཞི་པའི་དོན་
 ཆོག་གིས་ལེགས་པར་བརྟུན་དེ་སློབ་མས་དེའི་གོ་བ་རྟེན་པ་ཙམ་གྱིས་དབང་བཞི་པ་ཆོག་གི་སྒོ་
 བས་བསྐྱར་བ་དང་ཐོབ་པར་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དོན་དམ་བུར་ཚུབ་སེམས་གྱི་དཀྱིལ་
 འཁོར་དུ་ཐོབ་པ་དང་། སྒོ་གསུམ་གྱི་དྲི་མ་ཐ་མོ་སྦྱོར་བ་དང་། རྩོམ་གསུམ་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་
 སྐྱེ་འགྲུབ་པའི་སྐལ་བ་ཅན་དུ་བྱེད་ཅིང་། ཟུང་འཇུག་གི་རྩོགས་རིམ་སྒྲིམ་པ་ལ་དབང་བར་བྱེད་དོ། །དེ་
 དག་གིས་དབང་གི་རྣམ་གཞག་མདོར་བསྐྱས་པ་ཙམ་ཞིག་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

ལེའུ་བཞི་པ། སྐྱབ་པའི་ལེའུ།

༣༡། །གཉིས་པ་བསྐྱེད་རྫོགས་འབྲས་སུ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་གསུམ། བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་གྲངས་ངེས་དང་གོ་རིམ་བཤད་པ་དང་། རིམ་པ་གཉིས་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་སུའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པའོ།།

བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་གྲངས་ངེས་དང་གོ་རིམ་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། རིམ་གཉིས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་དང་། གོ་རིམ་མོ།།

དང་པོ་ནི་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བསྐྱོམ་བྱའི་ལམ་ལ་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་ཏེ། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་གིས་ལམ་སྐྱོམ་པའི་སྟོན་རུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་དེ་ལ་དངོས་གྲུབ་ཐ་མ་དང་འབྲིང་པོ་འཛིག་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་ཅན་དོན་དུ་གཉེར་བའི་གང་ཟག་གཅིག་དང་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་སྤྲ་ན་མེད་པ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་གང་ཟག་གཉིས་སུ་ངེས་ཤིང་། གང་ཟག་དང་པོས་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བའི་ལམ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་དང་། གང་ཟག་གཉིས་པས་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་པའི་ཉེ་རྒྱ་རྫོགས་རིམ་སྐྱེ་བའི་རྒྱད་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་ཉིད་དུ་ངེས་ཤིང་། དེ་ལྟར་རྒྱད་སྟོན་ནས་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་པའི་ཉེ་རྒྱ་ལ་རྫོགས་རིམ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་གོ་རིམ་ནི་གསང་འདུས་རིམ་ལྟར་སྟོབ་དཔོན་ཁྱུ་ལྔ་ཀྱིས། བསྐྱེད་པའི་རིམ་ལ་ལེགས་གནས་ཤིང་། །རྫོགས་པའི་རིམ་པ་འདོད་རྣམས་ལ། །ཐབས་འདི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་ཀྱིས། །སྐྱེས་ཀྱི་རིམ་པ་ལྟ་བུར་གསུངས། ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དང་པོ་ནས་སྐགས་སྤྲ་མེད་ཀྱི་ལམ་གྱིས་བཟོད་པ་གཞིར་བཞག་པ་ལ་དང་པོར་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱས་ཏེ་དེ་ནས་རྫོགས་རིམ་མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་སྐྱེ་བའི་གོ་རིམ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་ནང་གི་སྟོན་རྣགས་པ་སྟོང་བྱེད་ཀྱི་

བསྐྱེད་ཅིང་ཁྱིམ་གྱིས་རྒྱུན་སྲུང་པར་མ་བྱས་པར་བྱི་ནང་གི་སྒྲོན་སྤྲོ་མོ་ནས་འགོག་པའི་རྫོགས་ཅིང་མཆོན་
 ཉིད་ཆར་བ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུད་པར་དུ་ཡང་རྫོགས་ཅིང་ཁྱིམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྒྲོང་གཟུགས་སྤྲོ་ཆོག་ས་
 བ་ཤར་བ་དེ་ཉིད་མི་འཕྱུར་བའི་བདེ་བ་འདྲེན་ཅུས་གྱི་མཆོན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་སྒྲོང་གཟུགས་ཡབ་
 ཡུམ་ཞལ་སྒྲོར་གྱི་ནུམ་པ་ཅན་དུ་དངོས་སུ་སྒྲུར་བར་བྱེད་པ་ལ་བསྐྱེད་ཅིང་ཁྱིམ་གྱི་མ་སྐྱེ་ཞལ་ཕྱག་གི་ནུམ་
 པ་ཅན་ལ་རེག་མཐོང་གི་མཆོན་མ་ཅན་གྱི་བསྐྱེད་ཅིང་མཐར་ཕྱིན་པ་སྒྲོན་དུ་འགོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དང་པོ་ནས་སྐྱགས་སྒྲུ་མེད་ཀྱི་ལམ་གྱིས་བཤོད་པ་གཞིར་བཞག་པ་
 ལ་ཡང་རྫོགས་ཅིང་ཁྱིམ་གྱི་སྒྲོན་དུ་ངེས་པར་བསྐྱེད་ཅིང་འགོ་དགོས་པ་མ་གྲུབ་ཏེ། གལ་ཏེ་དང་པོ་ནས་
 སྐྱགས་སྒྲུ་མེད་ཀྱི་ལམ་གྱིས་བཤོད་པ་བཞིར་བཞག་པ་ལ་ཡང་བསྐྱེད་ཅིང་རྫོགས་ཅིང་ཁྱིམ་གྱི་སྒྲོན་དུ་ངེས་
 པར་འགོ་དགོས་ན་སྒྲུ་མེད་ཀྱི་ལམ་གྱིས་འཛར་རྒྱ་བ་ལ་ངེས་པར་བསྐྱེད་ཅིང་སྒྲོམ་པ་སྒྲོན་དུ་འགོ་
 དགོས་པ་ལས་དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱེད་ཅིང་སྒྲོམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པས་འཛིག་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་ཙམ་
 འབྱུང་གྱི། དངོས་གྲུབ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱུས་འབྱུང་པའི་རྒྱར་མི་འཕྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁམས་ལའི་མདོར་
 བསྐྱས་དང་པོ་ལས། གཟུགས་ལ་སོགས་པར་རྟོག་པ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི། འཁོར་ལོ་སྒྲོམ་པ་གོམས་
 པར་གྱུར་པས་ནི། གྲུབ་པ་འཛིག་རྟེན་པ་དག་འབྱུང་འཕྱུར་གྱི། འདོད་པའི་དངོས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ག་
 ལ་ཞིག་ཉི། ཅེས་གསུངས་པས་སོ་ཞེས། དེ་ནི་དང་པོ་ནས་སྐྱགས་སྒྲུ་མེད་ཀྱི་ལམ་ལ་ཞུགས་ནས་འཛར་
 རྒྱ་བ་ལ་བསྐྱེད་ཅིང་ངེས་པར་སྒྲོམ་མི་དགོས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་མི་འཕྱུར་ཏེ། འབྲེལ་ཆོག་དེ་དག་གིས་
 བསྐྱེད་ཅིང་རྒྱར་བ་མཐར་ཕྱིན་པས་འཛིག་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་ཙམ་དངོས་སུ་སྒྲུབ་ཅུས་གྱི། མཆོག་གི་
 དངོས་གྲུབ་དངོས་སུ་སྒྲུབ་མི་ཅུས་ཞེས་བསྟན་པ་ཙམ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལ་ཁོང་དག་ན་རེ། དང་པོ་ནས་
 སྐྱགས་སྒྲུ་མེད་ཀྱི་ལམ་ལ་ཞུགས་ནས་འཛར་རྒྱ་བ་ལ་བསྐྱེད་ཅིང་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་བར་རྫོགས་ཅིང་རྒྱར་
 པས་ཆོག་པ་མི་སྲིད་པར་འབྱུར་ཏེ། དང་པོ་ནས་སྐྱགས་སྒྲུ་མེད་ཀྱི་ལམ་ལ་ཞུགས་ནས་འཛར་རྒྱ་བ་ལ་
 ངེས་པར་བསྐྱེད་ཅིང་སྒྲོམ་པ་སྒྲོན་དུ་འགོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པར་མི་ཅུས་ཏེ། ཁམས་ལའི་
 མདོར་བསྐྱས་དང་པོ་དེ་ཉིད་ལས། བསྐྱེད་པའི་ཅིང་པར་གསུངས་པའི་རྣྱང་ནི། ལས་ཡིག་ལ་སོགས་
 རྟོག་པ་དང་བཤལ་བ། རྫོགས་པའི་ཅིང་པའི་རྣལ་འབྱོར་དེ་ཉིད་དེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ནི་སྒྲུབ་ཐབས་གཞན་

ཡོད་མིན།^੧ །ཞེས་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐྱབས་སུ་གསུངས་པའི་རྒྱ་དང་ཕན་ལ་སོགས་པའི་དག་གི་རྫོད་པ་
དང་ལྷ་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པའི་རྟོག་སྒྲོམ་གྱི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་
དེ་ཉིད་ཁོ་ན་ལས་གཞན་པའི་དེ་ཉིད་དེ་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་ཐབས་ཡོད་པ་མིན། །ཞེས་
གསུངས་པས་སོ་སྙམ་ན། འགྲེལ་ཆོག་དེ་དག་གི་དོན་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་རྫོགས་རིམ་མིན་པའི་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་རྒྱ་མེད་པར་འབྱུང་བས་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་དང་། འདི་ལྟར་གསུང་བ་པོ་རྣམས་བསྐྱེད་རིམ་མཆོག་གི་
དངོས་གྲུབ་ཀྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྤང་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་
ལས་ལེའུ་ལྷ་པོའི་གོ་རིམ་བཤད་པ་སོགས་དང་འགལ་བའི་སྒོ་ནས་བཀག་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

ལོ་ན་འགྲེལ་ཆོག་དེ་དག་གི་དོན་རྗེ་ལྟར་ཡིན་སྙམ་ན། བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་
གོང་དེ་ཉིད་དུ། ལྷ་ཆོགས་རྣམ་རྟོག་ལ་སོགས་ལམ་གྱིས་ནི། །དེ་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གང་
གསུངས་པ། །བཅུ་དྲུག་བཞི་ཡི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཅན། །ལམ་དང་བྲལ་བས་འཐོབ་པ་མ་ཡིན་ནོ།^੨ །ཞེས་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གང་གསུངས་པའི་དེ་ཉིད་དེ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ནི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་དང་
དགའ་བ་བཞིའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཅན་གྱི་ལམ་དང་བྲལ་བའི་ལྟའི་ཞལ་ཐུག་སོགས་སྤྲོ་ཆོགས་ལ་
དམིགས་པའི་རྣམ་རྟོག་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ལམ་རྒྱུད་པས་འཐོབ་པ་མིན་ཞེས་བཤད་ནས།
རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་སོགས་དང་བྲལ་བས་འཐོབ་པར་མ་རྒྱས་པའི་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་དེའི་རྒྱུ་ལོ་གཙོ་བོ་
གང་ཡིན་སྙམ་ན། རྒྱུ་ལོ་གཙོ་བོ་དེ་ནི་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པར་གསུངས་པའི་རྒྱ་དང་ཕན་ལ་སོགས་པའི་རྫོད་པ་
དག་དང་། ཞལ་ཐུག་གི་རྣམ་པ་སོགས་སྒྲོམ་པའི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་རྣལ་
འབྱོར་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་པོ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ནི་སྐྱབས་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་
བོ་རྫོགས་རིམ་དེ་ལས་གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་ན་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་རྫོགས་རིམ་མཆོན་ཉིད་ཆང་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་མིན་པར་བྱེད་པའི་
སྒོ་ནས་བསྐྱེད་རིམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་འབྱུང་བ་སེམས་འགྲེལ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱབས་
ལའི་ཞེ་བརྒྱུད་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟ་ན་ཡང་སྤྲུལ་པོའི་སྒོ་ཅན་བྱིས་པ་རྣམས་གཞུག་པ་དང་
སེམས་ནི་དག་པའི་དོན་གྱི་སྤྲད་དུ་ཀྱེ་མའི་བདག་པོ་རྒྱ་བ་བཟང་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱབས་ཐབས་དག་ནི་

བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ་དོན་དམ་པར་ནི་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པའི་དངོས་པོ་སྟོང་པོར་གྱུ་ར་པ་འགའ་ཡང་
འདིར་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་སྤྲད་དུ་གང་ཞིག་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་
སྐྱབ་པ་དེ་ཉིད་ནི་ཞེས་པ་ངེས་པ་སྟེ། འདིར་གང་ཞིག་བཏགས་པའི་སྐྱབ་ཐབས་དེ་ནི་འབྲུལ་པ་ཞེས་
པ་དོན་ཅེན་གྱི་སྐྱབ་ཐབས་མཐའ་དག་གང་ཡིན་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་སེམས་ནི་དག་པའི་སྤྲད་
དུ་ཞེས་པས་སེམས་དག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱད་བསྟེད་རིམ་བསྒྲོམ་པར་བཤད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཉིད་
ཀྱི་སྤྲད་དུ་ཞེས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱར་བཏགས་པའི་སྐྱབ་ཐབས་བསྟེད་རིམ་སྒྲོམ་པར་བཤད་ཅིང་།
དེ་དག་ཀྱང་རྫོགས་རིམ་སྟེ་པའི་སྤྱིན་བྱེད་ལ་བསྟེད་རིམ་དགོས་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་
ཡང་བརྟག་གཉིས་ཀྱི་བརྟག་པ་གཉིས་པའི་ལེའུ་གཉིས་པའི། བམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཀྱལ་ལ། རྒྱ་
མཚོར་གྲུབ་རིམ་ལྟ་བུར། རང་འདོད་ལྟ་ཡི་གཞུགས་ཀྱིས་ནི། སེམས་ཅན་རྗེ་ལྟར་འགྲུབ་པར་འགྱུར། ཞེས་
རྗེ་རྗེས་པོས་གསལ་པའི་ལན་དུ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། བདག་མེད་རྣལ་འབྱོར་ལྷན་
པའམ། ཡང་ན་ཉེ་རྒྱུ་ཀ་དཔལ་བཙོན། གཞན་པའི་སེམས་ཀྱིས་སྤྲད་ཅིག་ཀྱང་། དངོས་གྲུབ་འདོད་པས་
མི་གནས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་རྗེ་རྗེས་པོ་འགྲེལ་ལས། ཀྱི་རྗེ་རྗེས་པོ་དེ་ལྟ་ཡིན་གྱི་ཡང་ལས་ཀྱི་
དང་པོ་ལ་གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་གོང་དུ་བསྟན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ཞུགས་ལ་བསྟེད་པའི་ལྷའི་
ང་རྒྱལ་གྱི་དུས་དང་དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ནས་བདག་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གནས་པར་བྱས་ན་ངེས་
པར་གྱུ་འདི་རྗེས་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དངོས་གྲུབ་འདོད་པས་རིམ་པ་གཉིས་ལ་བརྟེན་པ་མ་གཏོགས་
པ་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་སྤྲད་ཅིག་ཀྱང་མི་གནས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ཡང་ལས་དང་པོ་པས་ཐོག་མར་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ལ་མཛོན་པར་ཞེན་
པས་གནས། དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ནས་ཉེ་མཐར་གྱུར་པ་ན་བདག་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གནས་པར་
བྱས་ན་སྟེ་བསྐྱབ་པར་བྱས་ན་ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བསྟེད་པའི་ལྷའི་ང་རྒྱལ་བསྟེད་རིམ་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་སྟེ་མཐར་ཕྱིན་པས་བདག་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་རྫོགས་རིམ་ལ་གནས་པར་བྱས་ན་
གྱུ་འདི་རྗེས་འགྱུར་པར་གསུངས་པ་དང་། དེའི་ཕྱིར་མཚོག་གི་དངོས་གྲུབ་གྱུ་འདི་རྗེ་ཐོབ་པར་འདོད་
པས་རིམ་པ་གཉིས་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །དེ་མ་གཏོགས་པ་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་སྤྲད་ཅིག་ཀྱང་མི་

གནས་པར་གསུངས་པ་དང་། བསྐྱེད་རིམ་ལ་སློབ་ཚུལ་ནི། ལས་དང་པོ་པས་ཐོག་མར་ལྟའི་ཁ་དོག་
དང་དབྱིབས་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་བདག་ཉིད་ལ་མཛོན་པར་ཞེན་པས་གནས་ལ། བསྐྱེད་རིམ་དེ་མཐར་
ཐུག་པ་བྱེ་མཐར་ཕྱིན་པ་ན་བདག་མེད་པའི་ནུལ་འཕྲོར་རྫོགས་རིམ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྫོགས་རིམ་མཛོན་ཉིད་ཚང་བ་སྦྱེ་བའི་རྒྱུད་སྒྲིབ་བྱེད་དུ་བསྐྱེད་རིམ་སྒྲིབ་དུ་
འགྲོ་དགོས་པའི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་གོ་རིམ་ངེས་པ་གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་དོ་རྩེ་
སྤྱིང་འགྲེལ་གྱི་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། དེ་ལས་སྐལ་བ་དང་ལྷན་པ་གང་ལ་བསྐྱེད་པའི་ནུལ་འཕྲོར་རྫོགས་
ཉི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དྲུག་གི་དང་པོ་སོ་སོར་སྤྱད་པས་བསྐྱས་ཉེ་གོམས་པར་བྱེད་པ་
ན་མཛོན་མ་དེ་དག་འབྱུང་བར་འབྱུར་ལ། ཞེས་སྐལ་བ་དང་ལྷན་པའི་གང་ཟག་གིས་བསྐྱེད་རིམ་
མཐར་ཕྱིན་པར་བྱས་ཉེ་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་དང་པོ་སོ་སོར་སྤྱད་སྟོམ་པར་བྱས་ན་དུ་སོགས་ཀྱི་
མཛོན་མའམ་རྟགས་རྣམས་འབྱུང་བར་གསུངས་པས་འདིས་ཀྱང་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་གོ་རིམ་ངེས་པ་
བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟ་བུའི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་གོ་རིམ་ངེས་པ་བཤད་པ་རྣམས་ནི་སྤྱིར་བཏང་བ་དང་པོ་ནས་
སྤྲུགས་སྒྲུ་མེད་ཀྱི་ལམ་གྱིས་བསྐྱོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། བར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་ལམ་གྱིས་ས་
བརྩའི་བར་བསྐྱོད་པའི་སྤྱིད་པ་ཐ་མ་བ་ལྟ་བུ་སྤྲུགས་ལམ་དུ་ཞུགས་ནས་འཛང་རྒྱུ་པའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་
སྒྲིབ་དུ་བསྐྱེད་རིམ་འགོ་མི་དགོས་པ་སོགས་ནི་དམིགས་བསལ་ལོ། །གལ་ཏེ་སྤྱིད་པ་ཐ་མའི་བྱང་
སེམས་ས་བརྩ་བ་པ་འཛང་རྒྱུ་པ་ལ་སྤྲུགས་སྒྲུ་མེད་ཀྱི་ལམ་དུ་འཇུག་དགོས་ན། བར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་
ལམ་རྒྱུད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཛང་རྒྱུ་མི་རྣམས་སྐྱམ་ན། དེ་ལྟར་མི་རྣམས་པ་ནི་འདུས་པ་སོགས་ཀྱི་
དགོངས་པ་ཡིན་པར་མ་ཟད་དུས་འཁོར་གྱི་རྒྱུད་ཅུ་འགྲེལ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་འདར་ཡིན་ཏེ། བསམས་
ལའི་མདོར་བསྐྱས་དྲུག་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེའི་སྤྱིར་གང་གིས་མཛོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱུ་མི་
ཤེས་པ་དེས་མཛོན་ཡང་དག་པར་བརྫོད་པ་མི་ཤེས་སོ། །གང་གིས་མཛོན་ཡང་དག་པར་རྫོད་པ་མི་
ཤེས་པ་དེས་དོ་རྩེ་འཛོན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུ་མི་ཤེས་སོ། །གང་གིས་དོ་རྩེ་འཛོན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུ་མི་
ཤེས་པ་དེས་སྤྲུགས་ཀྱི་ཐེག་པ་མི་ཤེས་སོ། །གང་གིས་སྤྲུགས་ཀྱི་ཐེག་པ་མི་ཤེས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་

འཁོར་བ་པ་སྟེ་བཙུག་ལྷན་འདས་དོ་རྗེ་འཛིན་པའི་ལམ་དང་བྲལ་བའོ།^༩ །ཞེས་གསུངས་པས་སོ།

བསྐྱེད་པའི་རིམ་པའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རིམ་པ་གཉིས་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་གཉིས། བསྐྱེད་པའི་རིམ་པའི་
རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། བསྐྱེད་
རིམ་གནས་གང་ཏུ་བསྐྱོམ་པ་དང་། གང་ཟག་རི་ཉ་ལྟས་བསྐྱོམ་པ་དང་། དགོས་པ་གང་གི་དོན་ཏུ་
བསྐྱོམ་པ་དང་། རི་ཉ་ཏུ་སྐྱོམ་པའི་ཚུལ་བཤད་པའོ།

བསྐྱེད་རིམ་གནས་གང་ཏུ་བསྐྱོམ་པ་བཤད་པ་སོགས་བཞི།

དང་པོ་ནི་སྐྱབ་ལའི་གསུམ་པ་ལས། སྐྱེད་མོས་ཚལ་ལམ་རི་པོ་དང་ནི་རྒྱལ་པ་མཆོག་གི་
གནས་དང་ལྷ་ཡི་གནས་ནི་སྟོང་པ་དང་། རྒྱལ་པའི་གནས་དང་ཏུར་ཁྱོད་དང་ནི་མཆོ་དང་བཟང་པོའི་
གནས་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་ཏུ་སྐྱས་པའི་ས། །གང་ཏུ་སེམས་ནི་རབ་ཏུ་ཚིམ་པར་འགྱུར་བ་དེར་ནི་བསྐྱབ་
པར་བྱའོ་མི་ཡི་བདག་པོ་ཏེ། །ངེས་པར་འཇམ་པའི་མལ་ཆ་དག་དང་གདན་ལ་ཉེ་བར་འདུག་ནས་
སྤར་བརྗོད་སྐྱབ་པ་བྱས་ནས་ནི།^{༡༠} །ཞེས་བསྐྱེད་རིམ་སྐྱོམ་པའི་གནས་སོ་སོར་གསུངས་པ་ལྟར་ཉེ།
སྐྱེད་མོས་ཚལ་ཏུ་དབང་དགྲུག་དང་། རི་པོར་མོངས་མེངས་སྤར་བྱས་གདབ་པ་དང་། རྒྱལ་པ་མཆོག་གི་
གི་གནས་ཕྱིན་རྒྱབས་དང་བཅས་པའི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོར་གྲུབ་ཆེན་བརྒྱད་དང་། ལྷ་ཁང་སྟོང་པ་དང་
རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་འགྲམ་ཏུ་བསྐྱེད་དཔེ་དང་། རྒྱལ་པའི་གནས་སུ་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱའི་དཔོན་གྲུབ་དང་།
ཏུར་ཁྱོད་ཏུ་གསང་བ་དང་། མཆོ་དང་བཟང་པོའི་གནས་ཉེ་ཕྱག་ཅིང་རྒྱས་པར་འགྱུར་པའི་གནས་སུ་
ནི་རྒྱས་དང་། སྐྱས་པའི་ས་ཞེས་པ་ལྟག་གམ་སའི་ཁང་པར་འཛིག་རྟེན་གསུམ་ཀྱི་རྒྱལ་མིད་བསྐྱབ་
པའི་དོན་ཏུ་བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་དག་ཀྱང་ལས་ཆོག་སྐྱེད་རྣམས་འགྲུབ་པ་དང་མཐུན་པའི་

དབང་དུ་བྱས་པ་ལོ། །གནས་དེ་རྣམས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་དགོས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་དུ་ལྷང་
བྱངས་པར། དེ་བཞིན་དུ་ཡང་གསུངས་པ། གང་ན་ས་སྒྲོང་ཆོས་ལྡན་ཞིང་། །གང་ཞིག་ཁོ་ནར་སྒྲེ་
དགུ་རྣམས། །བདེར་གནས་ས་འཛིན་ཅོད་མེད་པ། །དེར་ནི་རྣལ་འབྱོར་བརྩམ་པར་བྱ།” །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་གནས་སུ་འཇམ་པའི་མལ་ལྟན་ལ་ཉེ་བར་འདུག་སྟེ་འོག་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་གྱི་
བསྐྱེད་པའི་རིམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་རྣམས་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་གང་ཟག་རི་ལྟ་བུས་སྒྲོམ་པ་ནི། ལྷར་རི་སྐྱད་བཤད་པའི་བྱིས་པའི་དབང་བདུན་
ཐོབ་ཅིང་། དམ་ཆོག་དང་སྒོམ་པ་ལ་གནས་པས་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་དགོས་པ་གང་གི་དོན་དུ་བསྒྲོམ་པ་ནི། དུས་ཀྱི་ལའོར་ལོའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་
བྱ་པ་ལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་འཛིག་ཏེན་པའི་དངོས་གྲུབ་ཞི་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་དང་གྲུབ་ཆེན་བརྒྱད་ལ་
སོགས་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་སྒྲོམ་པ་དང་། ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྦྱང་
གཞི་བྱི་ནང་གཉིས་ཀྱི་མ་དག་པའི་ཆ་རགས་པ་མགོ་གཞོན་ཞིང་། ཅ་བ་ནས་དག་པར་བྱེད་པའི་གཉིན་
པོ་རྫོགས་རིམ་མཆོན་ཉིད་ཆང་བསྐྱེ་བའི་སྤྲིན་བྱེད་དུ་བསམས་པའི་སྒྲོ་ནས་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་
སངས་རྒྱས་ཉིད་འཐོབ་པའི་དོན་དུ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།

བཞི་པ་རི་ལྟར་དུ་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ནི། ལྷར་བརྗོད་སྦྱང་བ་བྱས་ནས། ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་ལྷར་དབང་ལེར་བཤད་པའི་སྦྱང་ལའོར་སྒྲོམ་པ་ཐོན་དུ་བཏང་ནས་སྐྱབ་ལེར་གསུངས་པའི་
ཆོགས་ཞིང་ནས་ཐུན་གྱི་མཐར་གཤེགས་སུ་གསོལ་བའི་བར་རྣམས་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་
སྤྲལ་གྱི་ཐེག་པ་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་ཁྱད་པར་འབྱེད་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི་འབྲས་ལུའི་
གནས་སྐྱབས་ཀྱི་གནས་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་། ལུས་མཆོན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་སྦྱང་དང་། ལོངས་སྦྱོད་
ཟག་པ་མེད་པའི་བདེ་བ་དང་། ལའོར་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སོགས་ལྟ་དང་ལྟ་མོའི་
རྣམ་པ་ཅན་རྣམས་དང་། མཛད་པ་སྦྱུའི་འོད་ཟེར་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སོགས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་

སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ས་ལ་འགོད་པ་ལོགས་ཐུན་ཐུམ་ཚོགས་པ་ལྟ་དང་ད་ལྟ་ནས་རྣམ་པ་མཐུན་པར་བསྐྱོམས་
ནས་གཟུགས་སྒྲུབ་འཛིན་གྱི་སྒྲོལ་པའི་འབྲས་བུ་ལམ་བུར་རྒྱུད་སྟེ་བཞི་གལ་ཡོད་ཀྱང་། སྒྲུབ་
གཞི་སྤྱིད་པ་སྒྲུབ་འཛིན་གྱི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པའི་ལྟ་ལ་འབྱོར་དང་། དེ་ཡང་རྫོགས་རིམ་སྒྲུབ་པའི་
སྒྲིབ་བྱེད་ཏུ་འགོ་བ་བྲལ་མེད་མིན་པ་ལ་མེད་པས་སྐབས་འདིའི་བསྐྱེད་རིམ་སྐྱོམ་པ་ལ་བྱུང་ཆོས་དེ་
གཉིས་དང་ཐུན་པ་ཅིག་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་རྒྱུད་འགྲེལ་འདིར་སྤྱོད་གཞན་གསུམ་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་
གཞག་དང་། ལྟ་ལ་འབྱོར་གྱི་སྒྲོལ་པ་གིན་ཏུ་རྒྱུས་པར་གསུངས་པ་འདི་ནི་སྤྱོད་གཉིས་སྒྲུབ་
གཞི་དང་། གཞན་དེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཏུ་བྱས་ཏེ་སྒྲུབ་གཞི་སྤྱོད་ནང་གཉིས་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་གཞན་
བསྐྱེད་རིམ་སྐྱོམ་པས་རྒྱུད་སྒྲིབ་པར་བྱས་ནས་གཞན་རྫོགས་རིམ་སྐྱོམ་པ་མཐར་ཐུག་པར་བྱས་པ་
ལས་སྤྱོད་ནང་གི་མ་དག་པའི་སྒྲུབ་པ་འཆར་པའི་བག་ཆགས་མ་ལུས་པར་སྒྲུངས་ཏེ་གཞན་འབྲས་
ཐུ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྒྲུབ་ཞིའི་བདག་ཉིད་ཅན་མཛོན་ཏུ་འཁྱུར་པ་ཞིག་དགོས་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ།
དེ་ཡང་ལྟ་ལ་འབྱོར་གྱི་སྒྲོལ་པ་རི་ཅམ་རྒྱས་པ་ཅམ་གྱིས་སྤྱོད་སྒྲུབ་པ་དང་རྫོགས་རིམ་སྒྲུབ་
པའི་རྒྱུད་སྒྲིབ་བྱེད་ཏུ་འགོ་བའི་སྒྲུབ་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་ནས་རྒྱུད་འདིར་བསྐྱེད་རིམ་ལ་ལྟ་སྐྱོམ་པའི་
སྒྲོལ་པ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟ་མིན་ན་ལྟ་ཉེན་དང་བཞེན་པའི་སྒྲོལ་པ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་
པའི་དགོངས་པ་གང་ཡིན་གྱི་དགོངས་པ་དབྱུད་དགོས་སོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་བསྐྱེད་རིམ་དེ་ཡང་སྤྱིད་པ་སྒྲུབ་འཛིན་གྱི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་སྐྱོམ་པའི་
ཚུལ་ནི་སྒྲིབ་ཐུགས་སྒྲུབ་མེད་ཀྱི་ཆེད་ཏུ་བྱ་བའི་གདུལ་བུའི་གཙོ་བོ་དང་བྱུང་པར་ཏུ་ཡང་རྒྱུད་འདིའི་
ཆེད་ཏུ་བྱ་བའི་གདུལ་བུའི་གཙོ་བོ་ནི་དབང་བོ་མཆོག་ཏུ་རྫོང་བ་རྒྱུད་འདིའི་བཙོང་བུ་བསྐྱེད་རིམ་
དང་རྫོགས་རིམ་སྒྲུབ་པ་ཡན་ལག་དུག་གི་ལམ་གྱིས་ཆེ་གཅིག་ལ་འཆར་རྒྱུ་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་
འཛམ་གླིང་གི་མི་ཁམས་དུག་ཐུན་ཞིག་ཡིན་པ་རྒྱུད་དང་འགྲེལ་ཆེན་ན་གིན་ཏུ་གསལ་བས་ནང་
གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་འཛམ་གླིང་པའི་མི་མངལ་སྒྲུས་ཀྱི་སྤྱིད་པ་སྒྲུབ་འཛིན་
གཉིས་གཙོ་བོར་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ལྟར་དེའི་སྤྱིད་པ་སྒྲུབ་འཛིན་གྱི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་བསྐྱེད་
པའི་རིམ་པ་སྐྱོམ་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ན་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་སྒོམ་ཚུ་ལ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་
བསགས་པའི་མཐར་འཁྱིལ་དང་ཚེས་མཐུན་པར་ཚོགས་གཉིས་གསལ་པ་དང་། ཤི་ནས་ཉིང་འཚམས་
སྤྱར་ཏེ་ལུས་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་དང་ཚེས་མཐུན་པར་ཡན་ལག་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་སྒོམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། འཆི་བའི་སྤྱོད་ལ་ལས་གསོག་པ་དང་མཐུན་པར་ཚོགས་ཞིང་ལ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་
གསལ་པ་དང་། ཤི་བ་དང་ཚེས་མཐུན་པར་ནམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་བཞི་སྒོམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་
གསལ་པའོ།

དང་པོ་ནི་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་རིམ་པ་བཞི་སྐྱེ་བའི་མཐུན་ཀྱེན་དུ་བསོད་ནམས་
ཀྱི་ཚོགས་གསལ་པའི་ཕྱིར་དུ་ཚོགས་ཞིང་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྟ་ཚོགས་སྤྱན་དརས་
ནས་འགྲེལ་པ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཡན་ལག་བརྒྱན་པ་སོགས་བྱེད་པའོ། །དེ་ཡང་ཆོ་ཕྱི་མར་མིར་སྐྱེ་
བའི་རྒྱུར་ལས་བཟང་པོ་གསོག་པ་དང་ཚེས་མཐུན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི་བ་དང་ཚེས་མཐུན་པར་ནམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་བཞི་སྒོམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་
གསལ་པ་ནི། དེ་ཡང་ནམ་ཐར་སྒོ་བཞི་སྒོམ་པ་ནི་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་
ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་སྒོམ་པ་ནམས་བདེ་སྟོང་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་རྣམ་པོ་ལ་དུ་འཆར་བའི་དོན་དུ་སྒོམ་པ་
ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཁམས་དྲུག་ལྡན་གྱི་མི་འཆི་བའི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་སྒོམ་པ་སྟེ། ཚེས་མཐུན་ཡུལ་
ཁམས་དྲུག་ལྡན་གྱི་མི་འཆི་བའི་རིམ་པ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། མིའི་འཛིན་རྟེན་འདིར་མངལ་ནས་སྐྱེས་
པ་རྣམས་འཆི་བའི་དུས་སྤྱི་ལྟ་ཡིས་མེ་རྣམ་པར་ཉམས་པར་བྱེད་དོ།^{༡༩} །ཞེས་དང་། ཕྱིས་མེ་མེད་པའི་
ཕྱིར་འཛིན་མ་དག་ནི་སྤྱི་བ་ཉིད་སྤངས་ཏེ་ལན་ལྷ་བཞིན་དུ་ལྷ་བར་གྱུར་ནས་རྒྱུར་འགྱུར་ཏེ་རྒྱའི་དབུས་
སྤྱར་བ་དུ་ཞུགས་སོ། །དེ་ནས་རྒྱུད་གིས་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམས་མཐའ་དག་བསྐྱམས་ནས་ནམ་མཁའ་ལ་མི་སྤྱང་
བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ཁམས་ཀྱི་ཚོགས་སྤྱན་དར་ནམ་པར་ཉམས་ཏེ་དེ་ནས་སེམས་ནི་སྤྱན་པའི་མཐའི་
མེ་སྟེ་ཞེས་པ་ནམ་མཁའི་ཁམས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་གཞུགས་ཡུལ་དང་རྣམ་པར་བུལ་བ་དབུས་
ཀྱི་ས་ལ་ཀྱུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཞལ་པར་བྱའོ་^{༢༠} །ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་ཅིང་། དེ་དག་གི་
དོན་ནི་ལུས་ཀྱི་རྒྱས་མེ་ཉམས་པར་བྱས། དེ་ནས་རྒྱས་ས་ལྷ་བར་བྱས་ཏེ་དེ་ནས་རྒྱུད་གིས་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱམས་

པར་བྱས་ནས་རྒྱུད་ཉིད་ཀྱང་མི་སྣ་དང་པར་འབྱུར་ཏེ་སེམས་ནི་མུན་པའི་མཐའི་མེ་ཞེས་པ་ཉིད་ཐོབ་ཀྱི་
 མཐའ་འོད་གསལ་སྟོང་གསལ་གྱི་རང་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སྟོང་གཟུགས་སྣ་ཚོ་གསལ་སྣང་པའི་
 འཆི་བའི་འོད་གསལ་ཆོས་མཐུན་གྱི་ཡུལ་དུ་སྟོན་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་འདུས་པ་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་
 འཕགས་པ་ཡབ་བྲས་སོགས་ཀྱིས་བཀྲལ་བའི་འཆི་བའི་དུས་ཀྱི་འབྱུང་བ་སྤྱད་རིམ་དང་འཆི་བ་འོད་
 གསལ་གྱི་ཡུལ་སྣང་བཤད་པ་རྣམས་དང་མ་མཐུན་པ་ནི་རྒྱུད་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་
 བོའི་འཆི་རིམ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་པར་བྱ་དགོས་པར་ནང་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་རོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་འཆི་བའི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་རྣམ་ཐར་སྒོ་བཞི་སྒོམ་པ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས།
 དེའི་བྱིར་ཏིང་རེ་འཛིན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱ་ཡིས་མེན་ནམ་པར་ཉམས་པ་དང་པོར་འདི་ནི་ལུས་ཀྱི་དབུས་སུ་
 སྒོམ་བརྩོན་རྣམས་ཀྱིས་བྱ། བྱིན་ས། ཞེས་པ་ནས། གཞག་པར་བྱའོ་ཞེས་པའི་བར་སྤར་དངས་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་ཐར་སྒོ་བཞིའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་དབྱེར་མེད་པའི་
 སྟོང་སང་གི་རང་ལས་སྟོང་གཟུགས་བྱ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་མོས་ནས་སྒོམ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
 ཡང་སྟོང་གཟུགས་བྱ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་མོས་དགོས་པ་ནི་དངས་མ་ཐག་པའི། རྣམ་པ་ཐམས་
 ཅད་པའི་གཟུགས་ཡུལ་དང་རྣམ་པར་བྲལ་བ་དབུས་ཀྱི་ས་ལ་ཀྱུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཞག་
 པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དོན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སྟོང་གཟུགས་རྒྱལ་སྤྱོད་རབ་ཀྱི་ཡུལ་དང་རྣམ་པར་
 བྲལ་བ་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བའི་དབུས་ཀྱིས་རྣམ་ཐར་སྒོ་བཞིའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་དབྱེར་མེད་
 པར་མོས་པ་ཀྱུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་མིང་ཅན་འཆི་བའི་འོད་གསལ་དང་མཚུངས་པར་མཉམ་པར་
 གཞག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ཡིན་པས་སོ། །

གལ་ཏེ་འགྲེལ་ཆེན་དེ་དག་གིས་རྣམ་ཐར་སྒོ་བཞིའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་རོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་
 ཡེ་ཤེས་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་མོས་ནས་བསྒོམ་པར་བསྟན་པ་འཐད་ན་འདིར་ཆོས་སྒྲུབ་རྣམ་
 པ་ལམ་བྱེད་དགོས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་དོན་དུ་སྒོམ་པ་མི་འཐད་པར་འབྱུར་རོ། །འོན་ཏེ་སྤྱོད་
 རབ་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལས་འདས་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་སུ་རྣམ་པར་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་།
 བམ་མཁའི་ཁམས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་གཟུགས་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་སྒྲམ་ན། དེ་ནི་མི་

འགལ་ཏེ། གཞུགས་ཞེས་པའི་སྐད་དོད་རྩ་པ་ཞེས་པ་གཞུགས་དང་རང་བཞིན་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་
པས་སྐབས་འདིར་རང་བཞིན་ཞེས་སྐྱར་དགོས་པ་ལ་གཞུགས་ཞེས་བསྐྱར་བ་འགྱུར་སྟོན་ཡིན་ཞེས་
དྲེགས་གཙོད་དང་བཅས་ནས་གསུངས་སོ།།

དེ་དག་ལ་ཅུང་ཟད་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། རྩ་པ་ཞེས་པར་དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱར་བས་ཆོག་ནའང་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་ཡུལ་དང་རྣམ་པར་བྲལ་བ་ཞེས་པ་དང་། རྩལ་སྤྱ་རབ་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལས་འདས་
པའི་སྟོང་ཉིད་ཅེས་གསུངས་པ་རྣམས་སྟོང་གཞུགས་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པར་སྐབས་གཞན་
རྣམས་སྤྱད་མར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དང་མི་འཕྱོར་བས་རྩ་པ་ཞེས་པ་གཞུགས་སྤྱད་ཤོད་འགྱུར་
སོགས་འགྱུར་དུ་མ་ཞིག་ལས་བསྐྱར་བ་ལེགས་སོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཆོས་སྤྱི་རྣམ་པ་ལམ་བུ་དང་སོགས་
འདིར་བྱེད་པ་ཡང་མི་འགལ་ཏེ། སྐབས་འདིར་རྣམ་ཐར་སྟོ་བཞི་བསྟོམ་པར་གསུངས་པ་གཞི་ལ་མི་མངལ་
སྟེན་ཀྱི་འཆི་མིང་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པ་དང་འབྲས་བུ་ལ་ཆོས་སྤྱད་རྣམ་པ་མཐུན་པ་ཅིག་དགོས་པའི་དང་
པོ་ནི་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། གཉིས་པ་ཆོས་སྤྱད་རྣམ་པ་མཐུན་པའི་ཚུལ་ནི། བྱ་ཐབ་པ་ལྟ་བུའི་
སྟོང་གཞུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཀྱི་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་ངོས་ནས་བྱུང་བ་དུལ་ཅམ་
ཡང་མི་དམིགས་པའི་སྟོང་ཉིད་དང་དབྱེད་མེད་དུ་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་པ་ནི་ཆོས་སྤྱི་ཡིན་ལ།
དེ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པར་འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྩ་བ་དང་མི་རྩ་བ་དང་བཅས་པའི་ཁམས་གསུམ་པོ་
ཆོགས་སྤྱད་བཅད་པ་འདིས་རྣམ་པར་དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ། དངོས་པོ་མེད་ལ་སྟོམ་པ་མེད།^{༡༥} ཅེས་སོགས་
གསུངས་པ་ལྟར་རྩ་བ་མཐུན་ཅན་དང་མི་རྩ་བ་སྟོང་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་པོ་སོགས་ཆོས་
ཐམས་ཅད་དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་རྣམ་པར་དབྱེད་དེ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་རྩ་བ་ལྟེན་
དང་བཅས་པ་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་བབ་པའི་དོན་སྟོང་ཉིད་མཆོན་མེད་སྟོན་མེད་མངོན་པར་
འདུ་བྱེད་པ་མེད་པའི་རྣམ་ཐར་སྟོ་བཞི་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་བཞག་པའི་རང་ནས་བདེ་བ་ཆེན་པོས་སྟོང་ཉིད་
རྟོགས་བཞིན་པའི་ངོར་བྱ་ཐབ་པ་ལྟ་བུའི་སྟོང་གཞུགས་སྤྱད་ཆོགས་པ་ཤར་བ་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་སྟོ་
ནས་སྟོམ་པ་ཡིན་ནོ།།

ཡན་ལག་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་སྒོམ་ཚུལ་བཤད་པ་སོགས་བཞི།

གཉིས་པ་གི་ནས་ཉིང་མཚམས་སྐྱར་ཏེ་ལུས་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་དང་ཚེས་མཐུན་པར་ཡན་ལག་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་སྒོམ་པ་ལ་བཞི། མངལ་དུ་ལུས་སྐྱབ་པ་དང་ཚེས་མཐུན་པར་དགྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་སྒོམ་པ་སྐྱོད་ཅེ་བསྟེན་པའི་ཡན་ལག་དང་། ཕྱི་རོལ་དུ་བཅས་ཏེ་ལས་དབང་རང་རང་གི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པ་དང་ཚེས་མཐུན་པར་ལས་རྒྱལ་མཆོག་སྒོམ་པ་གསུང་དོ་ཅེ་ཉིང་སྐྱབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། ཐིག་ལེ་སྐྱོ་བ་དང་ཚེས་མཐུན་པར་ཐིག་ལེའི་རྣལ་འབྱོར་སྒོམ་པ་སྤྲུགས་དོ་ཅེ་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་དང་། ལོ་བཅུ་དུག་གི་མཐར་བཅེ་བ་རྫོགས་པ་དང་ཚེས་མཐུན་པར་སྤྲོའི་རྣལ་འབྱོར་སྒོམ་པ་ཡེ་ཤེས་དོ་ཅེ་སྐྱབ་ཆེན་གྱི་ཡན་ལག་གོ།

དང་པོ་སྐྱོད་ཅེ་བསྟེན་པའི་ཡན་ལག་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་སྐྱེད་པ་གཞི་དང་ཚེས་མཐུན་སྐྱོར་ཚུལ་དང་། བརྟེན་པ་ལྟ་སྐྱེད་པ་གཞི་དང་ཚེས་མཐུན་སྐྱོར་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་གནས་སྐོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་དང་ཚེས་མཐུན་སྐྱར་བ་དང་། གང་གི་མངལ་དུ་སྐྱེ་བ་འཛིན་པའི་མའི་ལུས་དང་ཚེས་མཐུན་སྐྱར་བ་དང་། སྐྱབ་པ་པོ་རང་གི་ལུས་དང་ཚེས་མཐུན་སྐྱར་བའོ།

རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་སྐྱེད་པ་གཞི་དང་ཚེས་མཐུན་སྐྱོར་ཚུལ།

དང་པོ་ནི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་གདན་སྐྱེད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ནམ་མཁའི་ཁམས་མཐའ་ཡས་པའི་ཚེས་འབྱུང་ནི་རྒྱུད་གི་དགྱིལ་འཁོར་གང་དུ་འཆགས་པའི་གཞིའི་ནམ་མཁའ་དང་ཚེས་མཐུན། ཚེས་འབྱུང་གི་ནང་དུ་རྒྱུད་གི་དགྱིལ་འཁོར་སོགས་འབྱུང་བ་རིམ་བཅུགས་སྒོམ་པ་ནི་རྒྱུད་གི་དགྱིལ་འཁོར་

ནས་སའི་དགྲིལ་ལའོར་གྱི་བར་བཞི་དང་ཚོས་མཐུན། སའི་དགྲིལ་ལའོར་གྱི་ཉེར་རྩུབ་པོ་དོ་རྗེའི་
རང་བཞིན་ཞེས་སོགས་གྱི་རི་རབ་སྒོམ་པ་ནི་ཕྱི་ལོ་རྩུབ་པོ་དང་ཚོས་མཐུན། རྩུབ་པོ་ཉེར་རྩུབ་
ཚོར་བསྐྱ་སྒོམ་པ་ནི་རི་རབ་གྱི་ཉེ་བ་དང་ཚོས་མཐུན། ཡུའི་ཉེ་བའི་དབུས་སུ་སྒྲ་ཉི་སྒྲ་གཅན་དང་
བཅས་པ་གསུམ་སྒོམ་པ་ནི་ཕྱི་རོལ་དུ་གནས་སྟོང་གི་མཐར་སྒྲ་ཉི་སྒྲ་གཅན་གསུམ་ཚོར་པ་དང་ཚོས་མཐུན་
ནོ། ། རོག་གཞི་ཚོས་འབྱུང་ནས་སྒྲ་གཅན་གྱི་བར་མཐའ་དག་གཅིག་ཏུ་འབྲས་པར་གྱུར་པ་རྒྱ་ ཞེས་པའི་ས་
བོན་གྱི་ཡིག་སྒོམ་པ་ནི་འབྱུང་བ་རིམ་བཅུགས་སོགས་སྒོམ་པ་དེ་དག་གི་ཚོས་མཐུན་གྱི་ རྒྱ་ ཡུལ་གྱི་ནང་
ནམས་སོ་སོ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཡང་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་རོག་བཞིའི་འབྱུང་བ་རིམ་བཅུགས་ རྒྱ་ མོར་དཔལ་
དུས་གྱི་ལའོར་ལོའི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་ཉིད་དེ་དག་གི་ནམ་པར་གར་བར་གོ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ།

སྒར་ཡང་རྒྱ་ གི་ཡི་གེ་དེ་དག་སོ་སོ་ལས་སྒྲུས་པའི་ནམ་མཁའ་རྒྱུད་མེ་རྒྱས་རི་རབ་བསྐྱ་སྒྲ་ཉི་
སྒྲ་གཅན་གྱི་གདན་ རྒྱ་ དང་བཅས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཉེར་རྩུབ་པོ་དོ་རྗེའི་གྲར་དང་། དེའི་ནང་དུ་སྒྲ་
གསུང་བྲགས་ཡོངས་ རྒྱ་ ཚོར་གྱི་དགྲིལ་ལའོར་སྒོམ་པའི་ནམ་མཁའ་རྒྱུད་མེ་རྒྱས་རྩུབ་པོ་བསྐྱ་སྒྲ་ཉི་སྒྲ་
གཅན་གྱི་བར་སྒོམ་པ་སྒྲ་ཕྱི་གཉིས་པ་གྱི་དང་ནང་ལ་ཚོས་མཐུན་སྒྲར་བར་བཞེད་ནས་འབྱུང་བ་རིམ་
བཅུགས་སྒྲ་མ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་འབྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་ཕྱི་དང་ནང་དུ་བསྐྱེད་པའི་མཚན་མ་ནི་ནམ་
མཁའི་ཁམས་མཐའ་ཡས་པ་དང་ཤེས་རབ་གྱི་ཚོས་འབྱུང་གྲུ་གསུམ་མོ།^{༡༤} ཞེས་གསུངས་གིང་། ཕྱི་མ་
འཆད་པའི་སྐབས་སུ་འབྲེལ་ཆེན་ལས། རྒྱ་ ཞེས་པས་བོན་གྱི་ཡིག་སྒོམ་པར་བསྒོམ་པར་བྱ་སྟེ་དེ་ལས་
འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གྲུ་བ་བར་བསམ་ རྒྱ་ བར་བྱའོ་ཞེས་པ་ནི་ཕྱི་རོལ་དུ་ལོ། །ནང་དུ་ནི་སྒར་
གསུངས་པའི་ནམ་པས་མའི་ལུས་ལ་^{༡༥} རྒྱ་ ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།

དེ་ལྟར་རྩུབ་པོ་ཉེར་རྩུབ་པོ་དོ་རྗེའི་སྒྲ་གཅན་ནམས་གྱི་ཉེར་རྩུབ་པོ་གཞལ་ཡས་ཁང་སྒོམ་པ་གྱི་
དང་ཚོས་མཐུན་སྒྲར་ན་གྱི་བྱའམ་བསྒོམ་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་སྒྲ་རྟོང་ངམ་སྒྲ་གང་པ་གང་ཡིན་ཡང་
རུང་དགྲིལ་ལའོར་རང་ཉིད་གྱི་སྒྲ་བཞི་པ་ཡིན་པར་ངེས་ལ། འདིར་བསྒོམ་པར་བྱ་བའི་དགྲིལ་ལའོར་
རམ་གཞལ་ཡས་ཁང་སྒྲ་གསུང་བྲགས་ཡོངས་རྫོགས་ནི་ཆུང་ཁི་ལྟར་སྒོམ་ཡང་རུང་གཞལ་ཡས་ཁང་
རང་གི་སྒྲ་བཞི་པའི་ཆེད་ཅན་ཡིན་པས་སྒྲའི་དགྲིལ་ལའོར་སྒྲ་བཞི་ཡོད་པ་ཕྱིའི་རྒྱུད་གི་དགྲིལ་ལའོར་གྱི་

ཕྱི་མཐའ་གཅིག་ནས་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་བར་ལ་དཔག་ཚད་འབྲུམ་ཕྲག་བཞི་ཡོད་པ་དང་ཆོས་མཐུན། སྐྱེ་
 དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱེད་ཟུ་དོ་གསུང་དཀྱིལ་ལ་ཡོད་པ་དང་རྒྱུ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་མཐའ་གཅིག་ནས་
 མཐའ་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་བར་ལ་དཔག་ཚད་འབྲུམ་ཕྲག་གཉིས་ཡོད་པ་ཆོས་མཐུན། གསུང་དཀྱིལ་གྱི་ཕྱེད་
 ཟུ་གང་ཐུགས་དཀྱིལ་ལ་ཡོད་པ་དང་སའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་དཔག་ཚད་འབྲུམ་ཕྲག་གཅིག་ཡོད་པ་ཆོས་
 མཐུན། ཐུགས་དཀྱིལ་གྱི་ཕྱེད་སོར་བརྒྱ་གཉིས་བདེ་ཆེན་འཁོར་ལོ་ལ་ཡོད་པ་དང་ལྷན་པོའི་སྤྲེད་དཔག་
 ཚད་སྤྲོད་ཕྲག་ལྔ་བརྒྱ་ཡོད་པ་ཆོས་མཐུན། བདེ་ཆེན་འཁོར་ལོའི་ཕྱེད་སོར་དུག་གཙོ་བོའི་གདན་གྱི་བརྒྱ་
 ལ་ཡོད་པ་དང་ལྷན་པོའི་སྤྲེད་ཀྱི་ལྔ་བ་ལ་དཔག་ཚད་སྤྲོད་ཕྲག་ཉེར་ལྔ་ཡོད་པ་ཆོས་མཐུན། བརྒྱའི་སྤྲེད་
 ཀྱི་ལྔ་ཉི་ལྔ་གཙན་བརྟེན་པའི་གཙོ་བོའི་གདན་ནི་གནམ་སྤྲོད་ཀྱི་མཐའ་ལྔ་ཉི་ལྔ་གཙན་གསུམ་
 བརྟེན་པ་དང་ཆོས་མཐུན་ནོ།།

གཉིས་པ་གང་གི་མངལ་དུ་སྐྱེ་བ་ལོན་པའི་མའི་ལུས་དང་ཆོས་མཐུན་སྐྱུར་བའོ། ཤོད་དུ་
 བཤད་པ་ལྟར་ནམ་མཁའི་ཁམས་མཐའ་ཡས་པའི་ཆོས་འབྱུང་ནས་སྐྱེ་གཙན་གྱི་བར་སྒོམ་པ་སྐྱེ་
 གཉིས་ཀ་མའི་ལུས་དང་ཆོས་མཐུན་སྐྱུར་བ་ཆབས་ཅིག་པ་ཡིན་པར་གེས་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་ལྟར་ཆོས་
 མཐུན་སྐྱུར་བ་ནི་དེ་ལྟར་བསྒོམ་པའི་ཆོས་འབྱུང་ནི་གང་གི་མངལ་དུ་སྐྱེ་བ་ལོན་པའི་མའི་གསང་གནས་
 གྱི་ཆོས་འབྱུང་གྲུ་གསུམ་དང་ཆོས་མཐུན། ཆོས་འབྱུང་གི་ནང་དུ་བསྒོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་
 བྱི་མའི་སྐྱེ་བོ་ནས་དབུལ་བའི་བར་དང་ཆོས་མཐུན། དེ་བཞིན་དུ་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྒོམ་པ་
 དབུལ་བ་ནས་མགིན་པའི་བར་དང་ཆོས་མཐུན། རྒྱུད་དཀྱིལ་འཁོར་སྒོམ་པ་མགིན་པ་ནས་སྤྲིང་
 གའི་བར་དང་ཆོས་མཐུན། སའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྒོམ་པ་སྤྲིང་ག་ནས་ལྟེ་བའི་བར་དང་ཆོས་མཐུན།
 སའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྤྲེད་དུ་ལྷན་པོ་སྒོམ་པ་མའི་ལྟེ་བ་ནས་གསང་གནས་ཀྱི་བར་དང་ཆོས་མཐུན།
 ལྷན་པོའི་སྤྲེད་དུ་བརྒྱ་སྒོམ་པ་ནི་གསང་གནས་ཀྱི་བརྒྱ་དང་ཆོས་མཐུན། བརྒྱའི་སྤྲེད་དུ་བསྒོམ་པའི་ལྔ་
 ཉི་ལྔ་གཙན་གསུམ་ནི་མའི་བཤད་གཅི་ཁུ་བ་གསུམ་འབབ་པའི་རྩ་གསུམ་གསང་གནས་ཀྱི་རྩ་འཁོར་
 གྱི་ལྟེ་བར་འདུས་པ་དང་ཆོས་མཐུན། བརྒྱ་ལྔ་ཉི་ལྔ་གཙན་དང་བཙས་པའི་སྤྲེད་དུ་དོ་རྩེའི་ཀྱར་སྒོམ་
 པ་ནི་མའི་བརྒྱར་པའི་དོ་རྩེ་ཞུགས་པ་དང་ཆོས་མཐུན། དེར་གཞལ་ཡས་ཁང་སྒོམ་པ་ནི་གང་དུ་སྐྱེ་

གཞུང་པ་རྒྱལ་པ་པོ་རང་གི་ཡུལ་དང་ཆོས་མཐུན་སྦྲུང་པ་ནི། རྒྱ་དཀྲིལ་ནི་ཉིང་ག་ནས་འོག་
གསར་གནས་ཀྱི་བར་དང་སྟེར་སྟེ་པོའི་བར་ཚུན་ཆད་དང་ཆོས་མཐུན། གཞུང་གི་དཀྲིལ་པ་མོར་ནི་ཉིང་
བ་ནས་མཐེན་པའི་བར་དང་ཆོས་མཐུན་སྦྲུགས་ཀྱི་དཀྲིལ་པ་མོར་ནི་ཉིང་ག་ནས་སྟེ་པོའི་བར་གྱི་ཕྱིར་
ཚུན་དང་མཐེན་པའི་བར་གྱི་ཕྱིར་ཚུན་དང་ཆོས་མཐུན་ནོ། །ཡང་ན་སྦྲུགས་དཀྲིལ་གཞུང་དཀྲིལ་རྒྱ་
དཀྲིལ་གཞུང་འཕྲུལ་པ་བཞེན་ཉིང་ག་ནས་གཡས་གཡོན་གྱི་དབང་མགོའི་བར་དང་ཉིང་པའི་དབང་པ་པ་
སྦྲུག་གི་བར་དང་སྟེན་མོའི་མཐའི་བར་དང་ཆོས་མཐུན་ནོ།།

བདེན་པ་ལྟ་སྒྲིབ་པ་གཞི་དང་ཚུལ་མཐུན་སྒྲིབ་ཚུལ།

གཤིས་པ་བརྟེན་པ་ལྟ་སྟེང་པ་གཞི་དང་ཆོས་མཐུན་སྟེང་ཚུལ་པ་གཤིས། གཙོ་བོ་ཡང་ཡུམ་
སྟེང་པ་དང་རྒྱལ་མ་རྒྱལ་པ་དང་ཡུམ་པ་མཆོམས་དང་བཅས་པ་སྟེང་པ་མངལ་གྱི་ཁྲ་པ་གསུམ་གྱི་གནས་
རྒྱལ་པ་དང་ཆོས་མཐུན་སྟེང་པ་དང་། གཤེགས་པ་གཤེགས་མ་མེགས་སྟེང་པ་མངལ་གྱི་ཁྲ་པ་ལྟ་མ་

ནམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་དང་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་བའོ།།

དང་པོ་ནི་མཆོན་སོ་གཉིས་ཀྱི་དོ་བོར་དབྱངས་ཡིག་སོ་གཉིས་ཀྱིས་མཆོན་པའི་རྒྱ་བ་མེ་ལོང་ལྟ་
བུའི་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུའི་དོ་བོ་གསལ་བྱེད་བརྒྱད་ཅུས་མཆོན་པའི་ཉི་མ་
མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། རྒྱ་བའི་སྒྲིང་དུ་རྩྱུ་ཡིག་ལས་བྱང་པའི་དོ་རྩེ་རྩྱུ་གིས་མཆོན་
པ་སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། དེ་དང་ལྡན་ཅིག་པའི་རྩྱུ་ཡིག་བྱ་བུ་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱང་
ཆུབ་པ་དང་། དེ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པ་ལས་བྱང་པའི་སྒྲུ་རྫོགས་པ་ཉི་ཡིག་དང་ལྡན་པ་ཆོས་
དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་མཛོན་བྱང་ལྟ་ལས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཙོ་བོ་སྒྲིང་
པ་ནས་མཆོན་མ་སྒྲིང་པའི་བར་ནི་མ་རིག་པ་དང་འདྲུ་བྱེད་དང་ནམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་བ་སྒྲེ་དང་པོ་མངལ་དུ་
ཞུགས་པ་ནས་རྒྱ་བ་གསུམ་ཀྱི་བར་ཀྱི་མངལ་འཁེལ་པའི་གནས་སྐབས་དང་ཆོས་མཐུན་འོ།།

དེ་ཡང་གཙོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིང་ཆ་ཤས་སོ་སོར་གཞི་དང་ཆོས་མཐུན་ཚུལ་ནི་སྒྲུ་གཅིག་གི་ནམ་པ་
ཅན་ནི་ནང་དུ་དུས་སྦྱོར་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ཀྱི་ཞག་གཅིག་དང་ཕྱི་རོལ་དུ་ལོ་གཅིག་དང་
ཆོས་མཐུན། ཞབས་གཉིས་ནི་ནང་དུ་རྒྱུད་འཕོ་བའི་དུས་སྦྱོར་དུག་ཆོན་གཉིས་དང་ཕྱི་རོལ་དུ་རྒྱ་བ་དུག་
ཆོན་གཉིས་ཀྱི་བཤོད་པ་གཉིས་དང་ཆོས་མཐུན། མགྲིན་པ་གསུམ་ནི་ནང་དུ་རྒྱུད་འཕོ་བའི་དུས་སྦྱོར་
བཞི་ཆོན་གསུམ་དང་ཕྱི་རོལ་དུ་ལོ་གཅིག་གི་རྒྱ་བ་བཞི་ཆོན་གསུམ་དང་ཆོས་མཐུན། ཞལ་བཞི་ནི་ནང་
དུ་རྒྱུད་འཕོ་བའི་དུས་སྦྱོར་སུམ་ཆོན་བཞི་དང་ཕྱི་རོལ་དུ་ལོ་གཅིག་གི་རྒྱ་བ་སུམ་ཆོན་བཞི་དང་ཆོས་
མཐུན། ཤར་དང་ལུབ་དང་དབུས་ཀྱི་གཡས་གཡོན་ཀྱི་ཕྱག་པ་དུག་ནི་ནང་དུ་ཞག་གཅིག་གི་རྒྱུད་འཕོ་
བའི་དུས་སྦྱོར་ཉིས་ཆོན་དུག་དང་ཕྱི་རོལ་དུ་ལོ་གཅིག་གི་རྒྱ་བ་ཉིས་ཆོན་དུག་དང་ཆོས་མཐུན། དཔུང་
པ་བཅུ་གཉིས་ནི་ནང་དུ་རྒྱུད་འཕོ་བའི་དུས་སྦྱོར་བཅུ་གཉིས་དང་ཕྱི་རོལ་དུ་ལོ་གཅིག་གི་རྒྱ་བ་བཅུ་
གཉིས་དང་ཆོས་མཐུན། ཕྱག་ཉི་ཤུ་ཙུ་བཞི་ནི་ནང་དུ་རྒྱུད་འཕོ་བའི་དུས་སྦྱོར་བྱེད་པ་ཉི་ཤུ་ཙུ་བཞི་དང་
ཕྱི་རོལ་དུ་ལོ་གཅིག་གི་རྒྱ་བ་བྱེད་པ་ཉིར་བཞི་དང་ཆོས་མཐུན། སོར་སོའི་ཆོགས་སུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་ནི་
ནང་དུ་དབུགས་ཉི་ཁྲི་ཆོག་སྦྱོར་དུག་བརྒྱ་ལ་དུག་ཅུས་བཞོས་པའི་རྟེན་ནོར་ཞག་གཅིག་གི་དབུགས་ཀྱི་
དག་ར་ར་སམ་བཀ་དག་ཅད་པའི་རོལ་དུ་ལོ་གཅིག་གི་ཞག་སུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་དང་ཆོས་མཐུན། དེ་ཡང་

ཐུག་ཉི་ཤུ་ཅུ་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་སོར་མོ་ལྟ་ལ། སོར་མོ་རེ་རེ་ལ་ཆོག་མ་གསུམ་གསུམ་སྟེ་སུམ་བརྒྱ་
 རྟལ་ཅུ་ལོ། །དེ་ལྟར་ན་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྐྱེའི་ཆ་གས་ནམས་ཀྱི་ནང་དེ་དག་དང་ཆོས་མཐུན་པར་
 བསྒྲུལ་པས་སྦྱང་གཞི་གཉིས་སྒྲིབ་བྲལ་དུ་དངོས་སུ་བྱེད་པའི་ཚོགས་རིམ་སྒྲེའི་རྒྱད་སྟོན་པར་བྱས་
 པ་ལས་འབྲས་དུས་ཀྱི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྐྱེ་ད་ལྟ་སྟོན་པ་ལྟར་ཀྱི་སྐྱེའི་ཆ་གས་ནམས་ནི་བཤད་མ་
 ཐག་པའི་ཕྱི་ནང་གི་ཡོ་དང་ཞག་དང་དེ་དག་གི་ཆ་གས་ནམས་སོ་སོར་དག་པའི་ཆ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ད་
 ལྟར་སྟོན་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཞབས་དག་གིས་བདུད་དང་དྲག་པོ་སྐྱག་བཞིན་པར་རོལ་པའི་སྐབས་ཀྱིས་
 མནན་པ་ནི་འབྲས་དུས་ཀྱི་སྐྱེའི་ཞབས་ཀྱིས་སྤང་པོ་དང་ཉོན་མོངས་པ་དང་འཆི་བདག་དང་ལྟའི་སྤའི་
 བདུད་དེ་བདུད་བཞི་དང་དྲག་པོའི་མཆོན་དོན་འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་གཉི་ལྷག་ར་རྒྱལ་ཐག་དོག་ནམས་
 མནན་ཉི་མེ་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་འཁོར་འདས་གཅིག་ཏུ་འབྲས་པ་མངོན་དུ་བྱས་པ་མཆོན་
 པ་ཡིན་ནོ།།

གཞན་ཡང་སྐྱེའི་ནམས་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་རྒྱད་སྟོན་པར་བྱས་པ་ལས་ཚོགས་རིམ་ཀྱི་
 ནལ་འབྱོར་སྒྲེའི་ཚུལ་ཡང་མཆོན་པར་བྱེད་དེ། གདན་ཀྱི་ཟླ་ཉི་དུས་མེ་གསུམ་གྱིས་ཚོགས་རིམ་གྱིས་
 གནད་དུ་བསྐྱབ་སའི་རྩ་རོ་རྒྱང་དཔུམ་གསུམ་མཆོན། དུས་མའི་སྟེང་གི་བདུད་དང་དྲག་པོ་གཉིས་ཀྱིས་
 གཡས་གཡོན་གྱི་རྩ་རོ་རྒྱང་གཉིས་ནས་དཔུགས་འབབ་པ་མཆོན། ཟླ་ཉི་དུས་མེ་བདུད་དྲག་པོ་དང་
 བཅས་པའི་སྟེང་དུ་རོལ་པའི་ཞབས་གཡས་བརྒྱང་གི་སྐབས་ཀྱིས་མནན་པས་ནི་རོ་རྒྱང་ལ་འབབ་པའི་
 གཡས་གཡོན་གྱི་རྒྱང་དང་ཁམས་དཀར་དམར་གཉིས་དཔུམ་པར་བཅུག་སྟེ་བཅིངས་པ་མཆོན་ནོ། །དེ་
 ལྟར་རྒྱང་དང་ཁམས་དཀར་དམར་དཔུམ་པར་བཅིངས་པ་ལས་ཁམས་དཀར་པོ་སྐྱེ་བོར་བརྟན་པ་ཞབས་
 གཡོན་དཀར་པོ་བསྐྱམས་པའི་སྐབས་ཀྱིས་མཆོན། ཁམས་དམར་པོ་ནོར་སྤའི་ཆེར་བརྟན་པ་ཞབས་
 གཡས་དམར་པོ་བརྒྱང་པའི་སྐབས་ཀྱིས་མཆོན། ཁམས་དཀར་དམར་གཙུག་ཏྱར་དང་ནོར་སྤའི་ཆེར་
 བརྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ནམས་པར་གཤམ་པ་མཆོག་ཏུ་མི་འཇུག་པའི་བདེ་བའི་ངོ་བོར་སྒྲིམ་པ་ནི་བརྟ་
 གཉིས་ཀྱི་དཔུས་ཡན་ཆད་ཀྱི་སྐྱེ་མདོག་སྟོན་པོར་ཡོད་པས་མཆོན། མཆོག་ཏུ་མི་འཇུག་པའི་བདེ་བ་དེ་
 དངོས་སུ་འབྲེག་བྱེད་ཇེས་བྱན་གྱི་སྐབས་ནས་འབྱུང་པའི་སྟོང་གཟུགས་ཡལ་ཡུམ་ཞལ་སྐྱོར་གྱི་ནམས་པ་

ཅན་ནི་བཅོས་ལྷན་འདས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་སྒྲ་ཆོག་ས་ཡུམ་གྱིས་འབྱུང་བའི་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྒྲོར་གྱི་
ནམ་པ་ཅན་འདིས་མཆོན། དེ་ལྟ་བུའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་ནམ་འབྱོར་མཐར་མཐུན་པ་ལས་ཐོབ་པའི་འབྲས་
དུས་ཀྱི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྒྲིའི་ཆ་གས་སོ་སོ་བ་ནམས་ཀྱི་མཆོན་དོན་ནམ་དག་པ་ནི་མྱི་ནང་གི་དུས་ཀྱི་
ཆ་གས་སོ་སོར་དག་ཚུལ་གོང་དུ་བཞུག་ཟིན་པ་ནམས་སོ།།

གཉིས་པ་གཤེགས་པ་གཤེགས་མ་སོགས་སྒྲོ་བ་མངལ་གྱི་རྒྱ་བ་ལྷག་མ་ནམས་ཀྱི་གནས་
སྐབས་དང་ཆོས་མཐུན་སྒྲུར་པ་ལ་ལྟ་ལས། དང་པོ་གཤེགས་པ་གཤེགས་མ་ཁོ་པོ་ལྟ་དང་བཅས་པ་
སྒྲོ་བ་རྒྱ་བ་བཞི་བ་མིང་གཞུགས་ཀྱི་རྒྱ་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་མངལ་འཕེལ་བ་དང་ཆོས་མཐུན་སྒྲུར་
བ་ནི། ལུས་མ་བུམ་པ་མཆོན་མ་ནམས་དང་བཅས་པ་བསྐྱེད་པའི་མཐུག་ཏུ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོས་
ཐོག་མར་མི་བསྐྱེད་པ་ཡབ་ཡུམ་སྒྲོས་ནས་གཙོ་བོ་རང་ནི་དཀྱིལ་པ་བཅུག དེ་རྗེ་དབྱིངས་ལྷག་མ་ལ་
དོར་སེམས་ཀྱིས་འབྱུང་བ་སྒྲོས་ནས་ཡུམ་ལ་བཅུག་ཏུ་དེ་ནས་གཤེགས་པ་བཞི་དང་གཤེགས་མ་བཞི་
ཁོ་པོ་ལྟ་དང་བཅས་པ་སྒྲོ་བ་ནི་མངལ་དུ་ཞུགས་པའི་རྒྱ་བ་བཞི་བ་མིང་གཞུགས་ཀྱི་རྒྱ་བའི་གནས་
སྐབས་ཀྱི་མངལ་ན་གནས་པའི་ལུས་འཕེལ་བ་དང་ཆོས་མཐུན་ནོ།།

གཉིས་པ་སེམས་དབང་སེམས་མ་སྒྲོ་བ་རྒྱ་བ་ལྟ་པ་དང་དུག་པ་སྐྱེ་མཆེད་དུག་དང་རེག་
པའི་རྒྱ་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་མངལ་འཕེལ་བ་དང་ཆོས་མཐུན་སྒྲུར་བ་ནི། ཁོ་པོ་ལྟ་སྒྲོས་¹⁾ པའི་རྗེས་
སུ་ནམ་སྟིང་སོགས་སེམས་དབང་དུག་ཡུམ་དང་བཅས་པ་སྒྲོ་བ་དང་རེག་པ་དོ་རྗེ་མ་སོགས་སེམས་མ་
དུག་ཡབ་དང་བཅས་པ་སྒྲོ་བ་ནི་རྒྱ་བ་ལྟ་པ་དང་དུག་པ་སྐྱེ་མཆེད་དུག་དང་རེག་པའི་རྒྱ་བའི་གནས་
སྐབས་ཀྱི་མངལ་ན་གནས་པའི་ལུས་འཕེལ་བ་རྒྱ་བ་ལྟ་པ་ནས་སྐྱེ་མཆེད་ནམས་འབྱུང་བ་པའི་འགོ་
བཅམས་ཏེ་དུག་པ་རྫོགས་པའི་པར་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ནམས་འཕེལ་བ་དང་ཆོས་མཐུན་ནོ། །དེ་ཡང་ལྟ་དེ་
དང་དེ་སྒྲོ་བའི་ལྷོག་པ་ནས་མངལ་འཕེལ་བའི་ཆ་དེ་དང་དེ་ཆོས་མཐུན་དུ་བགད་པ་མིན་ཞིང་། གཞན་
ཡང་དོར་སེམས་མི་བསྐྱེད་པ་དོན་གྲུབ་མིན་འབྱུང་སྒྲུང་མཐའ་ནམ་སྒྲུང་ནམས་རིམ་པ་བཞིན་ཡེ་ཤེས་

ནམ་ཤེས་འདུ་བྱེད་ཚོར་བ་འདུ་ཤེས་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་བོ་སྟེ་སྤང་བོ་དུག་དང་ཚོས་མཐུན་ཞིང་སྤྱང་གཞི་
 སྤྱོད་བྱེད་དང་། སྤང་བོ་དུག་དག་པ་ལས་གོང་གི་རིམ་པ་བཞིན་གཤེགས་པ་དུག་དང་། དེ་བཞིན་དུ་
 ཤེར་བྱིན་མ་དོ་རྗེ་དབྱིངས་སྤྱག་མ་སྟོལ་མ་གོས་དཀར་མོ་ལྷ་མ་གྱི་སྤྱན་མ་ནམས་རིམ་པ་བཞིན་ཡེ་ཤེས་
 བམ་མཁའ་རྒྱུད་མེ་ཆུ་སའི་ཁམས་དུག་དང་ཚོས་མཐུན་ཞིང་སྤྱང་གཞི་སྤྱོད་བྱེད་དང་། ཁམས་དུག་དག་
 པ་ལས་རིམ་པ་བཞིན་གཤེགས་པ་དུག་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཁོ་བོ་ལྷ་ལས་དབང་ལྷ་དང་ཚོས་མཐུན་ཞིང་
 སྤྱང་གཞི་སྤྱོད་བྱེད་དང་། ལས་དབང་ནམས་དག་པ་ལས་ཁོ་བོ་ལྷ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བྱག་དོར་ནམ་
 སྟོང་ས་སྟོང་འཛིག་རྟེན་དབང་སྤྱག་སྟེ་བ་སེལ་ཀྱན་བཟང་ནམས་རིམ་པ་བཞིན་ན་བ་སྒྲ་མིག་མེ་ལུས་
 ཡིད་ཀྱི་དབང་བོ་སྟེ་དབང་བོ་འམ་ནང་གི་སྟེ་མཆེད་དུག་དང་ཚོས་མཐུན་ཞིང་སྤྱང་གཞི་སྤྱོད་བྱེད་དང་ནང་
 གི་སྟེ་མཆེད་དུག་དག་པ་ལས་རིམ་པ་བཞིན་བྱག་དོར་སོགས་སེམས་དཔའ་དུག་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་
 དོ་རྗེ་མ་རེག་བྱ་དོ་རྗེ་མ་རོ་དོ་རྗེ་མ་གཟུགས་དོ་རྗེ་མ་དྲི་དོ་རྗེ་མ་ཚོས་དབྱིངས་དོ་རྗེ་མ་ནམས་རིམ་པ་
 བཞིན་སྒྲ་རེག་བྱ་རོ་གཟུགས་དྲི་ཚོས་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་དེ་ཕྱི་འོ་སྟེ་མཆེད་དུག་དང་ཚོས་མཐུན་ཞིང་སྤྱང་གཞི་
 སྤྱོད་བྱེད་དང་། ཕྱི་འོ་སྟེ་མཆེད་དུག་པོ་དེ་དག་པ་ལས་རིམ་པ་བཞིན་སྒྲ་དོ་རྗེ་མ་ནམས་ཚོས་དབྱིངས་དོ་
 རྗེ་མའི་བར་སེམས་མ་དུག་གོ།

གསུམ་པ་གསུང་དཀྱིལ་གྱི་ནུལ་འཕྱོར་མ་ནམས་སྟོ་བ་རྒྱ་བ་བདུན་པ་ཚོར་བའི་རྒྱ་བའི་
 གནས་སྐབས་ཀྱི་མངལ་འཕེལ་བ་དང་ཚོས་མཐུན་སྤྱང་བའི། སྤགས་དཀྱིལ་གྱི་ལྷ་ནམས་སྟོས་པའི་
 རྗེས་སུ་གསུང་དཀྱིལ་གྱི་ནུལ་འཕྱོར་མ་རྩ་ར་ཅི་ག་ལ་སོགས་པ་བདུན་ཅུ་ཅ་གཉིས་སྟོ་བའི་མངལ་དུ་
 ལུགས་པ་ནས་བརྒྱུས་པའི་རྒྱ་བ་བདུན་པ་ཚོར་བའི་རྒྱ་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་མངལ་ན་གནས་པའི་
 ལུས་འཕེལ་བ་དང་ཚོས་མཐུན་ཞོ། །གཞན་ཡང་གསུང་དཀྱིལ་གྱི་ལྷ་མོ་བདུན་ཅུ་ཅ་གཉིས་ནི་ལྷེ་བའི་
 ཅ་འཁོར་གྱི་ཅ་འདབ་དུག་ཅུ་ཅ་བཞི་དང་། མ་གྱིན་པའི་ཅ་འཁོར་ལ་དང་པོར་ཅ་འདབ་བཞིར་གྱེས།
 དེ་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་གཉིས་གཉིས་སུ་གྱེས་པའི་ཅ་འཁོར་གྱི་རྒྱུ་སྒྲོར་གཉིས་པའི་ཅ་འདབ་བརྒྱད་དང་
 བཅས་པའི་ཅ་བདུན་ཅུ་ཅ་གཉིས་དང་ཚོས་མཐུན་ཞིང་ཅ་བདུན་ཅུ་ཅ་གཉིས་པོ་དེ་དང་ལྷ་མོ་བདུན་ཅུ་
 ཅ་གཉིས་པོ་སྤྱང་གཞི་སྤྱོད་བྱེད་དང་། ཅ་དེ་ནམས་དག་པ་ལས་ལྷ་མོ་བདུན་ཅུ་ཅ་གཉིས་སོ། །དེ་ཡང་

རྟེན་གྱི་གསུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི་མགྲིན་པ་ནས་ལྷེ་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ལྟ་བུ་བཞིར་གནས་པ་དང་ཆོས་
མཐུན་པའི་གནད་གྱིས་སོ།།

བཞི་པ་ཆོས་ལྷ་སྤུམ་བརྒྱུ་དུག་ཅུ་སྟོ་བ་ལྷ་བ་བརྒྱད་པ་མེད་པའི་ཡན་ལག་གི་ལྷ་བའི་གནས་
སྐབས་ཀྱི་མངལ་འཁེལ་བ་དང་ཆོས་མཐུན་སྤྱད་བཞི། གསུང་གི་རྣལ་འབྱོར་མ་རྣམས་སྟོས་པའི་རྗེས་
སྤྱུ་དཀྱིལ་གྱི་ལྷ་ཆོས་ལྷ་སྤུམ་བརྒྱུ་དུག་ཅུ་སྟོ་བ་ནི་མངལ་དུ་ཞུགས་པའི་ལྷ་བ་བརྒྱད་པའི་གནས་
སྐབས་ཀྱི་མངལ་ན་གནས་པའི་ལུས་འཁེལ་བ་དང་ཆོས་མཐུན་ཞིང་གཞན་ཡང་ཆོས་ལྷ་སྤུམ་བརྒྱུ་དུག་
ཅུ་ནི་ནང་དུ་ལག་པ་དང་རྒྱུ་པའི་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་བྱ་བའི་འཁོར་ལོ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ལས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་རྒྱུ་ལག་གི་ཆོགས་ཆེན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཆོགས་རེ་རེ་ལ་རྩ་སྤུམ་ཅུ་རེ་ཡོད་པའི་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་
ཀྱི་རྩ་རེ་དང་འཁོར་གྱི་ཆོས་ལྷ་རེ་རེ་ཆོས་མཐུན། བསྐྱེད་ལྷེ་བ་རྣམས་ན་གནས་པའི་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་
ཟུང་རེ་དང་རྩ་འདབ་ལྷག་མ་གཉིས་རེ་ཆོས་མཐུན་ཞིང་ཕྱི་ལོ་གཅིག་གི་ཆོས་ཞག་སྤུམ་བརྒྱུ་དུག་ཅུ་
དང་ཡང་ཆོས་མཐུན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་ཞག་དང་རྩ་དེ་རྣམས་སྤྱད་གཞི་དང་། ཆོས་ལྷ་རྣམས་
སྟོང་བྱེད་དང་། ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་དང་རྩ་དེ་དག་དག་པ་ལས་ཆོས་ལྷ་སྤུམ་བརྒྱུ་དུག་ཅུ་ལོ། །དེ་ཡང་རྒྱུ་ལག་
གི་ཆོགས་ཆེན་ཐུག་པ་དང་དཔྱད་པའི་བར་དང་། དཔྱད་པ་དང་ཉི་པའི་དཔྱད་པའི་བར་དང་། ཉི་པའི་
དཔྱད་པ་དང་ལག་མགོ་འི་བར་གཡས་གཡོན་གཉིས་སུ་བྱེ་བས་དུག་དང་། དཔྱད་དང་བསྐྱེད་པའི་བར་དང་།
བསྐྱེད་དང་ཕྱིན་པའི་བར་དང་། ཕྱིན་པ་དང་རྒྱུ་མགོ་འི་བར་གཡས་གཡོན་གཉིས་སུ་བྱེ་བས་དུག་ལྷེ་
བཅུ་གཉིས་ལ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཟེར་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ཆོགས་ཆེན་དེ་རྣམས་ལས་ཀྱི་དབར་པོ་བྱ་བ་ལ་
འཇུག་པའི་དང་པོར་གྱུར་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་ལག་གི་སོར་མོ་ཉི་ཤུ་འི་ཆོགས་
དུག་ཅུ་པོ་ལ་བྱ་བའི་འཁོར་ལོ་ཟེར་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་རྒྱུ་ལག་གི་སོར་ཆོགས་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ལེན་པ་
དང་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་ལག་གི་སོར་མོ་ཉི་ཤུ་རེ་རེ་ལ་
ཆོགས་གསུམ་གསུམ་ཆོགས་རེ་ལ་རྩ་དུག་དུག་ལྷེ་སྤུམ་བརྒྱུ་དུག་ཅུ་ལོ། །རྩ་དེ་རྣམས་ཀྱང་ཆོས་ལྷ་རྣམས་
དང་ཆོས་མཐུན་ཞིང་སྤྱད་གཞི་སྟོང་བྱེད་དང་། ཆོས་ལྷ་རྣམས་རྩ་དེ་རྣམས་དག་པ་ཡང་ཡིན་ནོ།།

དེ་རྣམས་ཀྱང་སྤངས་གཞི་སྟོང་བྱེད་སོ་སོར་ཞིབ་དུ་བྱེ་ན་གསུ་བ་ལྷ་བའི་ཆོས་ལྷ་སྤུམ་ཅུ་ནི་

གཡོན་པའི་དབྱང་པ་དང་ཉེ་བའི་དབྱང་པའི་ཆོགས་¹⁶ གྱི་ཙ་ལྷན་ཙ་དང་། ལག་པ་གཡོན་པའི་མཐེལ་
 རྒྱུ་གི་ཆོགས་དབྱང་མ་ནས་མཐེལ་བོའི་ཆོགས་དབྱང་མའི་བར་གྱི་ཆོགས་རྣམས་རེ་རེ་ལ་ཙ་དྲུག་དྲུག་སྟེ་
 ལྷན་ཙ་ཡོད་པ་དང་རིམ་པ་བཞིན་སྟོར། དེ་བཞིན་དུ་ས་ག་ལྷ་པའི་ཆོས་ལྷ་རྣམས་དང་གཡས་པའི་ཉེ་
 བའི་དབྱང་པ་དང་ལག་མགོའི་ཆོགས་གྱི་ཙ་ལྷན་ཙ་དང་། ལག་པ་གཡས་པའི་མཐེལ་བོར་ནས་མཐེལ་
 རྒྱུ་གི་བར་གྱི་ཆོགས་གོང་མའི་ཆོགས་རེ་ལ་ཙ་དྲུག་དྲུག་སྟེ་ལྷན་ཙ་ཡོད་པ་དང་རིམ་པ་བཞིན་སྟོར།
 རྟོན་གྱི་ལྷ་པའི་ཆོས་ལྷ་རྣམས་དང་གཡོན་པའི་ཉེ་བའི་དབྱང་པ་དང་ལག་མགོའི་ཆོགས་གྱི་ཙ་ལྷན་ཙ་
 དང་། ལག་པ་གཡོན་པའི་མཐེལ་རྒྱུ་ནས་མཐེལ་བོའི་བར་གྱི་ཆོགས་གོང་མ་རྣམས་རེ་རེ་ལ་ཙ་དྲུག་དྲུག་
 སྟེ་ལྷན་ཙ་ཡོད་པ་དང་རིམ་པ་བཞིན་སྟོར། དེ་བཞིན་དུ་ལྷ་སྟོན་ལྷ་པའི་ཆོས་ལྷ་རྣམས་གཡས་པའི་དབྱི་
 དང་བརྒྱའི་ཆོགས་གྱི་ཙ་དང་རྒྱུ་པ་གཡས་པའི་མཐེལ་བོར་ནས་མཐེལ་རྒྱུ་གི་བར་གྱི་ཆོགས་འོག་མ་
 རྣམས་གྱི་ཙ་དང་རིམ་པ་བཞིན་སྟོར། གྲོ་ལྷན་ལྷ་པའི་ཆོས་ལྷ་རྣམས་གཡོན་གྱི་བརྒྱུད་དང་དབྱིའི་ཆོགས་
 གྱི་ཙ་དང་། རྒྱུ་པ་གཡོན་པའི་མཐེལ་རྒྱུ་ནས་མཐེལ་བོའི་བར་གྱི་ཆོགས་འོག་མ་རྣམས་གྱི་ཙ་དང་སྟོར།
 ལྷ་མས་གྱི་ལྷ་པའི་ཆོས་ལྷ་རྣམས་གཡས་གྱི་བརྒྱུད་དང་བྱིན་པའི་བར་གྱི་ཆོགས་གྱི་ཙ་དང་། རྒྱུ་པ་
 གཡས་པའི་མཐེལ་བོར་ནས་མཐེལ་རྒྱུ་གི་བར་གྱི་ཆོགས་བར་པ་རྣམས་གྱི་ཙ་དང་རིམ་པ་བཞིན་སྟོར།
 ཐ་སྐར་གྱི་ལྷ་པའི་ཆོས་ལྷ་རྣམས་གཡོན་པའི་བརྒྱུད་དང་བྱིན་པའི་བར་གྱི་ཆོགས་གྱི་ཙ་རྣམས་དང་།
 རྒྱུ་པ་གཡོན་པའི་མཐེལ་རྒྱུ་ནས་མཐེལ་བོའི་བར་གྱི་ཆོགས་བར་པ་རྣམས་གྱི་ཙ་དང་སྟོར། རྟོན་དྲུག་
 གི་ལྷ་པའི་ཆོས་ལྷ་རྣམས་གཡས་པའི་བྱིན་པ་དང་རྒྱུ་པ་གཡོན་པའི་བར་གྱི་ཆོགས་གྱི་ཙ་རྣམས་དང་། རྒྱུ་པ་
 གཡས་པའི་མཐེལ་བོར་ནས་མཐེལ་རྒྱུ་གི་བར་གྱི་ཆོགས་གོང་མ་རྣམས་གྱི་ཙ་དང་སྟོར། མགོའི་ལྷ་པའི་
 ཆོས་ལྷ་རྣམས་གཡོན་པའི་བྱིན་པ་དང་རྒྱུ་པ་གཡོན་པའི་བར་གྱི་ཆོགས་གྱི་ཙ་རྣམས་དང་། རྒྱུ་པ་གཡོན་
 པའི་མཐེལ་རྒྱུ་དང་མཐེལ་བོའི་བར་གྱི་ཆོགས་གོང་མ་རྣམས་གྱི་ཙ་དང་རིམ་པ་བཞིན་སྟོར། ལྷ་པ་གྱི་ལྷ་
 པའི་ཆོས་ལྷ་རྣམས་གཡས་པའི་དྲུག་པ་དང་དབྱང་པའི་ཆོགས་གྱི་ཙ་རྣམས་དང་། ལག་པ་གཡས་པའི་
 མཐེལ་བོར་ནས་མཐེལ་རྒྱུ་གི་བར་གྱི་ཆོགས་འོག་མ་རྣམས་གྱི་ཙ་དང་རིམ་པ་བཞིན་སྟོར། མཆུའི་ལྷ་པའི་
 ཆོས་ལྷ་རྣམས་གཡོན་པའི་དྲུག་པ་དང་དབྱང་པའི་ཆོགས་གྱི་ཙ་རྣམས་དང་། ལག་པ་གཡོན་པའི་མཐེ་

ཆུང་ནས་མཐེ་བོའི་བར་གྱི་ཆོག་ས་འོག་མ་རྣམས་ཀྱི་ཙུ་དང་རིམ་པ་བཞིན་སྒྲོང་། དེ་བོའི་ཟླ་བའི་ཆོས་ལྷ་
རྣམས་གཡས་པའི་དཔུང་པ་དང་ཉེ་བའི་དཔུང་པའི་ཆོག་ས་ཀྱི་ཙུ་རྣམས་དང་། ལག་པ་གཡས་པའི་
མཐེ་བོར་ནས་མཐེ་ཆུང་གི་བར་གྱི་ཆོག་ས་བར་པ་རྣམས་ཀྱི་ཙུ་དང་རིམ་པ་བཞིན་སྒྲོང་། དེ་ཡང་གོང་
དུ་བཤད་པ་བཞིན་ཆོས་མཐུན་དང་སྒྲུང་གཞི་སྒྲོང་བྱེད་དང་ལྷ་རྣམས་ཙུ་རྣམས་ཀྱི་དག་པ་ཡིན་པ་
སོགས་སུ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གལ་ཏེ་སྒྲུང་གཞིའི་ཙུ་རྣམས་དང་། དེ་དག་སྒྲོང་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་ལྷ་རྣམས་དང་། ཟླ་བ་དེ་དང་
དེའི་ཆོས་ལྷ་དེ་རྣམས་མཐུན་པ་ཅིག་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནམ། རྒྱུ་བ་པ་ལས་ནི་ཙུ་ལ་དབྱངས་སྤྱང་ཏུ་
སྒྲིག་ཏུ་ཞུགས་པ་ལས་ལུགས་བརྒྱུག་ཏུ་ནག་ཟླའི་ཆོས་ལྷ་རྣམས་བསྐྱེད་པར་བཤད་ཅིང་། ས་གའི་ཆོས་
ལྷ་རྣམས་ནི་ཙུ་ལ་དབྱངས་རིང་པོ་ལྷ་ཆོག་དྲག་དང་བཅས་པའི་དྲུག་སྒྲིག་ཏུ་ཞུགས་པ་ལས་ལུགས་
འབྱུང་ཏུ་བསྐྱེད་པ་སོགས་སུ་བཤད་ལ། བར་ལའི་རེ་བདུན་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་བཞིན་དུ་གཡས་
པའི་ཉེ་བའི་དཔུང་པའི་ཆོག་ས་ལ་ནག་པའི་ཟླ་བའི་ཙུ་རྣམས་དང་གཡོན་པའི་ཉེ་བའི་དཔུང་པའི་
ཆོག་ས་ལ་ས་གའི་ཟླ་བའི་ཙུ་རྣམས་དང་། ཞེས་སོགས་སྐྱེའོ་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནག་ཟླའི་ཆོས་
རྣམས་གཡས་ཀྱི་དཔུང་པ་དང་ཉེ་བའི་དཔུང་པའི་ཆོག་ས་ཀྱི་ཙུ་དང་སྒྲུང་བ་དང་། ས་ག་ཟླ་བའི་ཆོས་
རྣམས་གཡོན་གྱི་དཔུང་པ་དང་ཉེ་བའི་དཔུང་པའི་ཆོག་ས་ཀྱི་ཙུ་ལ་སྒྲུང་ཞིང་། བག་ཟླའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་
ས་བོན་ཙུ་ལ་དབྱངས་རིང་པོ་ལྷ་ཆོག་དྲག་དང་བཅས་པའི་དྲུག་སྒྲིག་ཏུ་ཞུགས་པ་ལུགས་འབྱུང་དང་། ས་
ག་ཟླ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ས་བོན་ཙུ་ལ་དབྱངས་སྤྱང་ཏུ་རྒྱུ་ཆེས་སྤྱང་ཏུ་དང་བཅས་པའི་དྲུག་སྒྲིག་ཏུ་
ཞུགས་པ་ལུགས་བརྒྱུག་ཏུ་བཤད་པ་སོགས་དང་རི་ལྷ་རི་ལག་ལ་སྒྲུལ་ན། དྲུག་ས་བསྐྱེད་ནི་གིན་ཏུ་
བདེན་ཏེ། དེ་ལ་མི་འགལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྟོག་པར་བྱའོ།།

དེ་ལ་ཐོག་མར་འདི་ལྟར་དུ་ཤེས་དགོས་ཏེ། ཉེ་བར་ལུག་ཁྱིམ་དུ་ཞུགས་པ་ནས་སྤང་ཁྱིམ་
དུ་ཞུགས་པའི་བར་གྱི་ཁྱིམ་ཞག་སུམ་ཅུ་ནི་གཡོན་པའི་དཔུང་པ་དང་ཉེ་བའི་དཔུང་པའི་ཆོག་ས་ཀྱི་ཙུ་
སུམ་ཅུ་དང་སྒྲུང་བར་བྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྤང་ཁྱིམ་གྱི་ཞག་རྣམས་གཡས་པའི་ཉེ་བའི་དཔུང་པ་
དང་ལག་མགོའི་བར་གྱི་ཆོག་ས་ཀྱི་ཙུ་དང་སྒྲོང་བ་ནས། འཕྲིག་ཁྱིམ་གཡོན་གྱི་ཉེ་བའི་དཔུང་པ་དང་

དབྱང་པའི་ཆོག་ས་ལ་སྒྲོན་གྱི་སྒྲ་པའི་ཞེས་དང་། གཡོན་པའི་ལག་པ་དང་ཉེ་པའི་དབྱང་པའི་ཆོག་ས་ལ་
 ཚུ་མོད་གྱི་སྒྲ་པའི་ཞེས་དང་། གཡས་པའི་བརྟ་དང་དབྱིའི་ཆོག་ས་ལ་གོ་བཞིན་གྱི་སྒྲ་པའི་ཞེས་དང་།
 གཡོན་པའི་བརྟ་དང་དབྱིའི་ཆོག་ས་ལ་བྱུམས་གྱི་སྒྲ་པའི་ཞེས་དང་། གཡས་པའི་བརྟ་དང་བྱིན་པའི་
 ཆོག་ས་ལ་ཐ་སྐར་གྱི་སྒྲ་པའི་ཞེས་དང་། གཡོན་པའི་བརྟ་དང་བྱིན་པའི་ཆོག་ས་ལ་སྒྲིག་དྲུག་གི་སྒྲ་པའི་
 ཞེས་དང་། གཡས་པའི་རྒྱུ་པ་དང་བྱིན་པའི་ཆོག་ས་ལ་མགོ་འོ་སྒྲ་པའི་ཞེས་དང་། གཡོན་པའི་རྒྱུ་པ་
 དང་བྱིན་པའི་ཆོག་ས་ལ་རྒྱལ་གྱི་སྒྲ་པའི་ཆོས་སུམ་ཅུའི་རང་བཞིན་གྱི་ཅ་སུམ་ཅུ་མེ། ཞེས་ཁྱིམ་སྒྲ་དང་
 ཆོས་སྒྲ་སྒྲོར་རྩལ་འདི་ལྟར་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་རྣམས་གོང་འོག་བསྒྲིགས་པ་ན་རྒྱུ་པ་ལག་གི་
 ཆོག་ས་ཆེན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཅ་རྣམས་དང་ཁྱིམ་རྣམས་སྒྲོར་རྩལ་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པར་གྲུབ་ལ། དེ་
 ལྟར་ཡིན་པ་གཞིར་བཞག་སྟེ་ཆོས་སྒྲ་རྣམས་དང་བསྒྲིགས་པའི་ཆོ་ཆོས་སྒྲ་རྣམས་ལ་ཡར་རོ་སྒོན་འགོ་
 དང་མར་རོ་སྒོན་འགོ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་མར་རོ་སྒོན་འགོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་སྒྲ་དང་ཁྱིམ་སྒྲ་
 རྒྱིག་རྩལ་ནི་ལྷག་ཁྱིམ་ས་ག་སྒྲ་པ་དང་སྒྲོར་པ་སོགས་འབྲེལ་པ་དྲངས་མ་ཐག་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་
 པ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་བྱས་པའི་ཆོ་ལྷག་ཁྱིམ་གྱི་ཁྱིམ་ཞག་རྣམས་ཀྱི་ས་བོན་ཅ་སྟེ་ལ་དབྱངས་ཐུང་ཅ་
 ལ་རྗེས་སུ་ར་མོད་དང་བཅས་པ་དྲུག་ཞོག་ཏུ་ཞུགས་པའི་ཅ་སྟེ་ལྷག་ས་བསྒྲོག་ཏུ་བཤད་པ་དེ་ས་ག་སྒྲ་པའི་
 ཆོས་རྣམས་ཀྱི་འང་ས་བོན་དུ་བཤད་དགོས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉ་ཁྱིམ་གྱི་ཞག་རྣམས་ཀྱི་ས་བོན་ཅ་སྟེ་
 ལ་དབྱངས་རིང་ལོ་ལྷ་ཆོག་དྲུག་དང་བཅས་པ་དྲུག་ཞོག་ཏུ་ཞུགས་པའི་ཅ་སྟེ་ལྷག་ས་འཕྱུང་དུ་བཤད་པ་
 དེ་ནག་པ་སྒྲ་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་འང་ས་བོན་དུ་འཕྱུར་པ་སོགས་སུ་བཤད་དགོས་སོ།།

འོན་ཁྱིམ་ཞག་དང་ཆོས་ཞག་སོགས་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་ཡི་གེ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རེས་པ་མེད་
 དམ་སྟུམ་ན། དེ་ནི་རེས་པ་མེད་དེ། བྱང་ལའི་རེ་བུན་པའི་འབྲེལ་པར་བཤད་པ་རྣམས་ནི་དུས་ཀྱི་
 འཆི་པ་ལོ་བརྒྱ་ལོན་པའི་མཐར་འཆི་པའི་ཆོ་དེའི་སྒོན་རོལ་དུ་ལོ་གསུམ་སྟོགས་གསུམ་གྱི་ཅ་གཅོད་
 པའི་ཞག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཞག་གི་ས་བོན་རྣམས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འཆི་ལྟས་ཀྱི་ཅ་
 གཅོད་པའི་ཞག་ཡིན་པས་ཁམས་རྣམས་སྟེད་རིམ་གྱིས་གཅོད་པ་དང་། གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་ག་སྟེ་ནས་
 གཞོང་པ་དང་། རྒྱུ་པ་ལག་གི་ཆོག་ས་ཆེན་དྲུག་གི་ནང་ནས་ཐོག་མར་གཡས་པའི་སྒྲ་པ་དང་དབྱང་

འབྱུང་དབྱངས་རིང་པོ་ལྷ་ཚོགས་དྲག་དང་བཅས་པའི་དྲུག་ལྷགས་བརྒྱུ་ཉུ་ཞེས་ཀྱང་ཞུགས་པ་དང་སྦྱོར་བ་
 མོགས་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །དུས་འཛིན་ལས་ཀྱི་ལོར་ལོའི་རྩ་གཙོད་པའི་ཐོག་མ་གཡས་པའི་ཐུག་པ་
 དང་དབྱང་པའི་ཚོགས་ཀྱི་རྩ་དང་། གསལ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་སྡེ་པའི་དང་པོ་ཀ་སྡེ་དང་། དེ་ཡང་
 འཛི་བའི་གནས་སྐབས་སྤྱད་རིམ་ཡིན་པས་ཁམས་ས་ཆུ་མེ་རྒྱུད་ནས་མཁའ་རྣམས་ཀྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་
 ཡི་གེ་ཀ་སྡེ་ལྷགས་འབྱུང་དང་། ཡང་ཁམས་དེ་རྣམས་ཀྱི་དབྱངས་ཀྱི་ཡི་གེ་རིམ་པ་བཞིན་ལྷི་ཡིག་
 མོགས་ལྷ་ལྷགས་བརྒྱུ་དང་། ཐ་མ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡི་གེ་རྣམ་གཅད་རྣམས་ཐོག་ཉུ་ཞེས་པ་དང་། དེ་
 ཡང་ཁྱིམ་རྣམས་མར་རྩོན་འགྲོའི་ཆོས་རྒྱ་དང་སྦྱར་བ་ན་རྩ་རྣམས་དང་ཁྱིམ་ཞག་རྣམས་དང་ཆོས་རྒྱ་
 རྣམས་ཀྱི་ས་པོན་ཀྱི་ཡི་གེ་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་འབྱུང་ནས་དང་། ཆོས་ལྷ་སྦྱོ་བའི་སྐབས་འདིར་ནི་དེ་
 དག་དང་མི་འདྲའོ།

འོ་ན་མི་འདྲ་བའི་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་སྟེ་ནོ། ཆོས་ལྷ་སྦྱོ་བའི་སྐབས་འདིར་ནི་ཐོག་མར་གས་
 རྒྱའི་ཆོས་ལྷ་རྣམས་སྦྱོ་བ་དང་། དེ་ཡང་ཁམས་སྟོམས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཐོག་མར་ནས་མཁའ་རྒྱུད་
 མེ་རྒྱས་རྣམས་སྦྱོ་བའི་རིམ་པས་སྦྱོ་བ་དང་ཁྱིམ་རྣམས་ཀྱང་ཡར་རྩོན་འགྲོའི་ཆོས་རྒྱ་རྣམས་དང་སྦྱོར་
 བས་གོང་དུ་བཤད་པ་དང་ཚུལ་མི་འདྲའོ། །དེ་ཡང་ལྷག་ཁྱིམ་གྱི་ཁྱིམ་ཞག་སྟུང་དང་། ཡར་རྩོན་
 འགྲོའི་ནག་པ་རྒྱ་བའི་ཆོས་ཞག་སྟུང་དང་། གཡོན་པའི་དབྱང་པ་དང་ཉེ་བའི་དབྱང་པའི་ཚོགས་ཀྱི་
 རྩ་སྟུང་དང་། ལག་པ་གཡོན་པའི་མཐེའུ་རྒྱུད་གི་ཚོགས་བར་པ་ནས་མཐེ་བོའི་ཚོགས་བར་པའི་བར་
 ཀྱི་ཚོགས་རྣམས་རེ་རེ་ལ་རྩ་དྲུག་དྲུག་སྟེ་སྟུང་དུ་སྟེ་དེ་རྣམས་རྒྱུད་གི་ཁམས་པ་ཡིན་པས་ས་པོན་ཀྱི་ཡི་
 གེ་ཙ་སྡེ་དང་། དེ་ཡང་ཐོག་མ་ཁམས་རྣམས་སྦྱོ་བའི་རིམ་པ་ནས་བརྒྱུ་མས་པ་ཡིན་པས་ཙ་སྡེ་རྣམས་
 ལྷགས་བརྒྱུ་དང་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ནང་གི་ཐབས་ཀྱི་ཐུགས་ཡིན་པས་ཨ་ཨི་རི་ཨུ་ལི་ཨི་གི་བར་
 རྒྱུད་རྣམས་ལྷགས་མཐུན་ཉུ་ཞེས་ཀྱང་ཞུགས་པ་རྣམས་སྦྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཁྱིམ་
 ཞག་གྲུང་ཁྱིམ་གྱི་ཁྱིམ་ཞག་སྟུང་། ཆོས་ཞག་ཡར་རྩོན་འགྲོའི་ས་ག་རྒྱ་བའི་ཆོས་ཞག་སྟུང་།
 ལས་ཀྱི་ལོར་ལོའི་རྩ་གཡས་པའི་ཉེ་བའི་དབྱང་པ་དང་ལག་མགོའི་ཚོགས་ཀྱི་རྩ་སྟུང་། བྱ་བའི་

དུག་དུག་སྟེ་སྤུང་བྱེད། རྟོན་མཁས་ཀྱང་རྒྱུ་གི་ཁམས་པ་ཡིན་པས་ས་བོན་གྱི་ཡི་གེ་ཙ་སྟེ། གཡས་ཤེས་
རབ་གྱི་ཆའི་ཁམས་རྣམས་སྤྱད་རིམ་ཡིན་པས་གསལ་བྱེད་ཙ་སྟེ་རྣམས་ལུགས་འབྱུང་དང་། དབྱངས་
རིང་པོ་ལྷ་ཆོག་དག་དང་བཅས་པ་ལུགས་པ་རྫོགས་ཏུ་སྟོན་ཏུ་ལུགས་པ་རྣམས་སྤྱུར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།

དཔེ་དེ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་ཁྱིམ་ཞག་དང་། ཡར་ངོ་སྟོན་འགྲོའི་སྒྲ་བ་རྣམས་གྱི་ཆོས་ཞག་
དང་། ལས་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་བྱ་བའི་འཁོར་ལོའི་ཆོགས་རྣམས་གྱི་ཙ་དང་། ས་བོན་གྱི་གསལ་བྱེད་
སྟེ་ཆོན་གཡོན་ལ་སྤྱར་བ་རྣམས་ལུགས་པ་རྫོགས། གཡས་ལ་སྤྱར་བ་རྣམས་ལུགས་པ་མཐུན། གསལ་
བྱེད་ལུགས་པ་རྫོགས་ཏུ་སྤྱར་བ་རྣམས་ལ་དབྱངས་སྤྱད་དུ་རྣམས་ལུགས་པ་མཐུན། གསལ་བྱེད་ལུགས་
པ་མཐུན་དུ་སྤྱར་བ་རྣམས་ལ་དབྱངས་རིང་པོ་རྣམས་ལུགས་པ་རྫོགས་ཏུ་སྟོན་ཏུ་འབྲུག་པ་རྣམས་སྤྱ་
ཤེས་བར་བྱ་ཞིང་། ཁྱིམ་རྣམས་གྱི་ལུག་ཁྱིམ་དང་པོར་བྱས་པ་དང་། ཆོས་སྒྲ་རྣམས་གྱི་ནག་སྒྲ་དང་
པོར་བྱས་པ་དང་། གསལ་བྱེད་རྣམས་གྱི་ཙ་སྟེ་དང་པོར་བྱས་པ་དང་། ཁམས་རྣམས་གྱི་སྟེ་རིམ་དང་
པོར་བྱས་པ་དང་། དབྱངས་རྣམས་གྱི་སྤྱད་དུ་དང་པོར་བྱས་པ་དང་། ལས་གྱི་འཁོར་ལོའི་ཆོགས་གྱི་ཙ་
རྣམས་གྱི་གཡོན་པའི་དཔྱད་པ་དང་ཉེ་བའི་དཔྱད་པའི་ཆོགས་གྱི་ཙ་རྣམས་དང་པོར་བྱས་པ་དང་། བྱ་
བའི་འཁོར་ལོའི་ཙ་རྣམས་གྱི་ལག་པ་གཡོན་པའི་མཐེ་རྒྱུ་རྣམས་མཐེ་པོའི་བར་གྱི་ཆོགས་བར་པ་
རྣམས་གྱི་ཙ་རྣམས་དང་པོར་བྱས་པ་སྟེ། དེ་ནས་སྤྱང་ཁྱིམ་སོགས་ཁྱིམ་རྣམས་དང་། ས་ག་སྒྲ་བ་
སོགས་ཆོས་སྒྲ་རྣམས་དང་། ཆོས་སྒྲ་དང་ཁྱིམ་སྒྲ་གཉིས་གཉིས་ལ་ཙ་སྟེ་ནས་ག་སྟེའི་བར་གྱི་སྟེ་བ་རེ་
རེ་དང་། དེ་ཡང་མི་མཉམ་པའི་ཁྱིམ་དང་སྒྲ་བ་ལ་གསལ་བྱེད་ལུགས་པ་རྫོགས་དབྱངས་སྤྱད་དུ་ལུགས་
པ་འབྱུང་དུ་སྟོན་ཏུ་ལུགས་པ་དང་། མཉམ་པའི་ཁྱིམ་དང་ཆོས་སྒྲ་ལ་གསལ་བྱེད་ལུགས་པ་མཐུན་དབྱངས་
རིང་པོ་ལུགས་པ་རྫོགས་ཏུ་སྟོན་ཏུ་ལུགས་པ་སྤྱུར་བར་བྱེད་པ་གོ་སྒྲ་ལ། ཆོགས་གྱི་ཙ་རྣམས་གྱི་རིམ་པ་
ནི་གཡོན་པའི་དཔྱད་པ་དང་ཉེ་བའི་དཔྱད་པའི་ཆོགས་གྱི་རྗེས་སྤྱ་གཡས་པའི་ཉེ་བའི་དཔྱད་པ་དང་
ལག་པའི་ཆོགས། དེ་ནས་གཡོན་པའི་ཉེ་བའི་དཔྱད་པ་དང་ལག་པའི་ཆོགས། དེ་ནས་གཡས་པའི་དབྱི་
དང་བརྒྱའི་ཆོགས། དེ་ནས་གཡོན་པའི་དབྱི་དང་བརྒྱའི་ཆོགས། དེ་ནས་གཡས་པའི་བརྒྱ་དང་བྱིན་
པའི་ཆོགས། དེ་ནས་གཡོན་པའི་བརྒྱ་དང་བྱིན་པའི་ཆོགས། དེ་ནས་གཡས་པའི་བྱིན་པ་དང་རྟེན་

མགོའི་ཆོག་ས། དེ་ནས་གཡོན་པའི་བྱིན་པ་དང་རྐང་མགོའི་ཆོག་ས། དེ་ནས་གཡས་པའི་ཐུག་པ་དང་
དཔུང་པའི་ཆོག་ས། དེ་ནས་གཡོན་པའི་ཐུག་པ་དང་དཔུང་པའི་ཆོག་ས་ཉེ་མིམ་པ་དེ་ལྟར་སྒྱུར་བར་བྱ་
བ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་སྒྱུར་བ་ན་གཡོན་གྱི་ཆོག་ས་ཀྱི་རྩ་རྣམས་ལ་ཐུག་པ་དང་དཔུང་པའི་ཆོག་ས་ཀྱི་རྩ་ནས་
བྱིན་པ་དང་རྐང་པའི་ཆོག་ས་ཀྱི་རྩའི་བར་ལ་མིམ་པ་བཞིན་ཁྱིམ་ལུས་པ་ལུག་འབྲིག་པ་སྟེ་སྐང་གཞུ་
སྟེ་མི་མཉམ་པའི་ཁྱིམ་དང་། ཆོས་རྒྱ་མཚུ་ནག་པ་སྟོན་གྱི་བཞིན་ཐ་སྐར་མགོ་སྟེ་མཉམ་པའི་རྒྱ་བ་དང་།
ས་བོན་གསལ་བྱེད་ཀ་སྟེ་ནས་ས་སྟེའི་བར་མིམ་པ་བཞིན་དང་། སྟེ་ཆོན་རྣམས་ལུགས་བརྒྱུག་ལ་
དབྱངས་ཐུང་དུ་རྣམས་ལུགས་མཐུན་དུ་སྟོག་ཏུ་ལུགས་པ་བྱེད་པ་དང་། གཡས་ཀྱི་ཆོག་ས་ཀྱི་རྩ་རྣམས་
ལ་དཔུང་པ་དང་ཉེ་བའི་དཔུང་པའི་རྩ་ནས་བྱིན་པ་དང་རྐང་པའི་ཆོག་ས་ཀྱི་རྩའི་བར་དང་། དེའི་རྗེས་
སྒྱུ་ཐུག་པ་དང་དཔུང་པའི་ཆོག་ས་ཀྱི་རྩ་རྣམས་ལ་མིམ་པ་བཞིན་ཁྱིམ་ཉ་སྐང་ཀཏ་ཏ་ལུ་མོ་སྟོག་པ་རྒྱ་
སྟེ་སྟེ་མཉམ་པའི་ཁྱིམ་རྣམས་དང་། ཆོས་རྒྱ་དཔོ་ས་གཞུ་སྟོན་སྒྲུམས་སྟེ་བྱ་གུལ་གྱི་རྒྱ་བ་སྟེ་
མཉམ་པའི་རྒྱ་བ་དང་། ས་བོན་གསལ་བྱེད་ཀ་སྟེ་ནས་ས་སྟེའི་བར་མིམ་པ་བཞིན་དང་། སྟེ་ཆོན་རྣམས་
ལུགས་མཐུན་ལ་དབྱངས་མིང་པོ་རྣམས་ལུགས་བརྒྱུག་ཏུ་སྟོག་ཏུ་ལུགས་པ་དང་། ཆོས་ལྟ་རྣམས་སྟོ་
བའི་ཆོ་ཡང་ཐོག་མར་ནག་རྒྱའི་ཆོས་ལྟ་རྣམས་སྟོ་བ་ནས་མཐར་དཔོ་རྒྱའི་ཆོས་ལྟ་རྣམས་སྟོ་བ་
ཡིན་ཞིང་། མི་མཉམ་པའི་རྒྱ་བའི་ཆོས་ལྟ་རྣམས་མིམ་པ་བཞིན་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྟེ་ཆོན་གང་དང་གང་
ཡིན་པའི་སྟེ་ཆོན་དེ་ལུགས་བརྒྱུག་ལ་དབྱངས་ཐུང་དུ་ལུགས་མཐུན་དུ་སྟོག་ཏུ་ལུགས་པ་ལས་སྟོ་བ་
དང་། མཉམ་པའི་རྒྱ་བའི་ཆོས་ལྟ་རྣམས་མིམ་པ་གཞིན་གསལ་བྱེད་སྟེ་ཆོན་གང་དང་གང་ཡིན་པ་དེ་
ལུགས་མཐུན་ལ་དབྱངས་མིང་པོ་ལུགས་བརྒྱུག་ཏུ་སྟོག་ཏུ་ལུགས་པ་ལས་སྟོ་བ་ཡིན་ནོ།།

དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ནི། གཡོན་གྱི་རྩ་རྐང་མ་ཁུ་བ་དང་རྒྱ་བའི་ཆོས་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་
གཡོན་གྱི་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་བྱ་བའི་འཁོར་ལོའི་རྩ་རྣམས་དང་། ལུས་ཁྱིམ་སྟོགས་མི་མཉམ་པའི་
ཁྱིམ་རྣམས་དང་། ནག་རྒྱ་སྟོགས་མཉམ་པའི་རྒྱ་བ་རྣམས་དང་། ནག་རྒྱའི་ཆོས་ལྟ་སྟོགས་མི་མཉམ་
པའི་རྒྱ་བའི་ཆོས་ལྟ་རྣམས་ཁུ་བ་དང་རྒྱ་བའི་ཆོས་དང་། ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ཐབས་ཀྱི་སྟོགས་ཡིན་

པས་རང་རང་གི་ས་འོན་གྱི་གསལ་བྱེད་གྱི་སྡེ་ཚན་རྣམས་ལུགས་བསྟོག་དང་། དབྱངས་རྣམས་བྱང་དུ་
 ལུགས་མཐུན་དུ་སྟོག་དུ་ཞུགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། དེ་ལྟར་དུ་
 བཤད་པའི་རྩ་ནས་ཆོས་སྒྲུབ་པར་གྱི་ཁམས་རྣམས་སྟེ་བའི་རིམ་པ་ནམ་མཁའ་རྒྱ་མེ་རྒྱ་སའི་རིམ་
 པས་འཆར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འབྱུང་བ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཀ་སྟེ་ནས་མཁའ། ཅ་སྟེ་རྒྱ་མེ། ཏ་
 སྟེ་མེ། པ་སྟེ་རྒྱ། ཉ་སྟེ་ས། ས་སྟེ་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཁམས་པ་ཡིན་ཞིང་། འབྱུང་བ་རྒྱ་མེ་བའི་དབང་དུ་
 བྱས་ན་ང་ཡིག་ནམ་མཁའི་ནམ་མཁའ། ལྟ་ཡིག་ནམ་མཁའི་རྒྱ་མེ། ག་ཡིག་ནམ་མཁའི་མེ། ཁ་
 ཡིག་ནམ་མཁའི་རྒྱ། ཀ་ཡིག་ནམ་མཁའི་ས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉ་ཡིག་རྒྱ་མེ་ནམ་མཁའ་ཡིན་པ་
 ནས་ཅ་ཡིག་རྒྱ་མེ་གི་ས་ཡིན་པའི་བར་དང་། ཈་ཡིག་མའི་ནམ་མཁའ་ཡིན་པ་ནས། ཏ་ཡིག་མའི་ས་
 ཡིན་པའི་བར་དང་། མ་ཡིག་རྒྱ་མེ་ནམ་མཁའ་ཡིན་པ་ནས། པ་ཡིག་རྒྱ་མེ་ས་ཡིན་པའི་བར་དང་། བ་
 ཡིག་སའི་ནམ་མཁའ་ཡིན་པ་ནས། ཉ་ཡིག་སའི་ས་ཡིན་པའི་བར་དང་། ལྟ་ཡིག་ཡེ་ཤེས་གྱི་ནམ་
 མཁའ་ཡིན་པ་ནས། ས་ཡིག་ཡེ་ཤེས་གྱི་སའི་ཁམས་ཡིན་པའི་བར་དུ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འབྱུང་བ་ཆེ་
 བའི་དབང་དུ་བྱས་ན། རྩ་ལས་གྱི་འཁོར་ལོའི་གཡོན་པའི་དབྱང་བ་དང་ཉེ་བའི་དབྱང་བའི་ཆོགས་གྱི་
 རྩ་དང་། གཡས་པའི་ཉེ་བའི་དབྱང་བ་དང་ལག་པའི་ཆོགས་གྱི་རྩ་དང་། བྱ་བའི་འཁོར་ལོ་གཡོན་པའི་
 མོར་མོ་རྣམས་གྱི་ཆོགས་བར་པ་རྣམས་གྱི་རྩ་དང་། གཡས་པའི་མོར་མོ་རྣམས་གྱི་ཆོགས་གོང་མ་
 རྣམས་གྱི་རྩ་དང་། ཁྱིམ་ལུག་གྲང་གཉིས་དང་། ཆོས་སྒྲ་ནག་པ་དང་ས་ག་གཉིས་དང་། ཆོས་ལྟ་སྟོན་
 བོ་འཁོར་བཅས་དང་རྒྱ་མེ་འཁོར་བཅས་གཉིས་རྣམས་རྒྱ་མེ་ཁམས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གོང་དུ་
 བཤད་པའི་རིམ་པ་རིམ་པ་བཞིན་གྱི་རྩ་ཁྱིམ་ཆོས་སྒྲ་ཆོས་ལྟ་རྣམས་ཉིས་ཆོན་རེ་ཁམས་ལྟ་ག་མེ་རྒྱ་
 ས་ཡེ་ཤེས་ནམ་མཁའི་ཁམས་རྣམས་དང་རིམ་པ་བཞིན་སྦྱར་བར་བྱའོ། །འབྱུང་བ་རྒྱ་མེ་བའི་དབང་དུ་
 བྱས་ན་ཐབས་གྱི་ཕྱོགས་རྣམས་ལ་འབྱུང་བ་རྒྱ་མེ་སྟེ་བའི་རིམ་པས་རང་རང་གི་གསལ་བྱེད་
 གྱི་སྡེ་ཚན་རྣམས་ལུགས་བསྟོག་གི་རྒྱལ་ལ་དབྱངས་ཀྱང་ནམ་མཁའ་རྒྱ་མེ་རྒྱ་ས་ཡེ་ཤེས་གྱི་རིམ་པས་
 ལུགས་མཐུན་དུ་སྟོག་དུ་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཡས་གྱི་རྩ་རྣམས་དང་སྦྱར་བའི་ཁྱིམ་དང་
 ཆོས་སྒྲ་དང་ཆོས་ལྟ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱ་མེ་དང་ཉེ་མའི་ཆོས་ཡིན་པས་ན་ཤེས་རབ་གྱི་ཕྱོགས་ཡིན་པས་ས་

བོན་གྱི་ཚུ་ལ་དང་ཁམས་ནམས་སྤྲད་རིམ་གྱི་འབྲུང་བ་ཆེ་བའི་སྤྲད་རིམ་དང་ཚུང་བའི་སྤྲད་རིམ་དང་
དབྱངས་གྱི་སྤྲད་རིམ་དང་། ཤེས་རབ་ཐབས་ལས་ཉིས་འཁྲུ་ར་ཡིན་པས་དབྱངས་ནམས་རིང་པོར་བྱེད་
པ་སོགས་གོང་དུ་བཤད་པ་ནམས་ལ་དཔགས་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོན་ཀྱང་ནང་ལེ་དང་འཛིག་རྟེན་
ཁམས་ལེར་ཤེས་རབ་ཐབས་ལས་ཉིས་འཁྲུ་ར་ཡིན་པས་གསལ་བྱེད་ནམས་ཀྱང་ཉིས་བརྟེན་གས་སུ་
བཤད་ཀྱང་། ཆོས་ལྷའི་སྐབས་འདིར་ནི་ཆོས་ལྷ་ནམས་སྐྱེ་བའི་དཀར་ཆ་སྐྱེ་བ་དང་ནག་ཆ་འཕེལ་བའི་
ཆ་ནས་བཞག་པས་ཆོས་ཞག་ནམས་ཁྱིམ་ཞག་ལ་སྟོན་ནས་ཐབས་གྱི་ཚུགས་དང་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཡིན་
པས་གསལ་བྱེད་ལ་དབྱངས་རིང་པོ་སྟོན་ཏུ་ཚུགས་པའི་ཆོ་ཡང་ཉིས་བརྟེན་གས་མི་མཛད་པར་རྒྱུད་པ་
མཛད་པ་ཡིན་ནོ།།

གཞན་ཡང་སྐབས་འདིར་ཆོས་ལྷ་ནམས་གྱི་ཁ་དོག་ལ་ཅུང་ཟད་ཅམ་དབྱད་པར་བྱ་སྟེ་འདི་
ལ་གཉིས། སྐྱེ་བའི་སྐབས་འདིར་བཤད་ཆོད་ཅམ་དགོད་པ་དང་། དེ་ལ་ལུགས་ཐ་དད་པ་གཉིས་སུ་
སྐྱུར་ཚུལ་ལོ།།

དང་པོ་ནི་སྐྱེ་བའི་སོགས་སུ་བའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེའི་སྤྱི་རྩལ་ཉི་མའི་བརྒྱལ་ལ་ཞེས་པ་
ནི་དེའི་སྤྱི་རྩལ་དུ་སྐྱེའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་བརྒྱ་བརྒྱ་གཉིས་པོ་ནམས་ལ་ཤར་གྱི་སྒྲིའི་གཡས་གྱི་ཆ་ལ་
སོགས་པར་ར་བའི་རྩིག་པ་ལ་ནམ་མཁའི་སྤྱིང་པོ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་བདེན་བྲལ་ལ་སོགས་པ་
ནམས་གངས་བཞིན་དུ་གསུངས་ཏེ།¹⁰ ཞེས་མཚམས་སྐྱུར་ནས་ར་བའི་རྩིག་པ་ལ་ཡོད་ཚུལ་འཆད་པ་
ནི་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། ལྷ་མིན་ཞེས་པ་བདེན་བྲལ་ཏེ་ཤར་གྱི་སྒྲིའི་གཡས་སུའོ། །གཡོ་བ་ཞེས་པ་རྒྱུད་
སྟེ་མེར་པོ། ཞེས་པ་ནས། ཤར་གྱི་སྒྲིའི་གཡོན་དུ་བྱུང་འཇུག་སྟེ་ཐམས་ཅད་བྱུག་བཞི་པའོ།¹¹ ཞེས་
པའི་བར་གྱིས་ཆོས་ལྷ་ནམས་དགོད་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བསྟན་ལ། ཡང་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་གྱི་སོ་བཞི་
པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། བརྒྱ་གཉིས་པོ་འདི་ནམས་གྱི་གཡས་གྱི་བྱུག་གཉིས་ལ་རིམ་པ་བཞིན་མཚན་མ་
ནམས་སུ་འཁྲུ་ར་ཏེ་བདེན་བྲལ་གྱི་དང་པོ་ན་རལ་གྱི་དང་གཉིས་པ་ན་གྱི་གྲུག་གོ་¹² ཞེས་པ་ནས།
བྱུང་འཇུག་གི་དང་པོ་ན་འཁོར་ལོ་དང་གཉིས་པ་ན་དབྱུག་ཏེའོ། ཞེས་པའི་བར་བྱུག་གཡས་ནམས་གྱི་

ཕྱག་མཆན་དང་། ཡང་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། དེ་ནས་གཡོན་དུ་བཞུགས་པའི་ཕྱག་དང་པོ་ན་ལུབ་དང་གཉིས་པ་ན་ཐོད་པའོ། །ཞེས་པ་ནས། མོར་ལྷའི་བུའི་དང་པོ་ན་པ་དྲུ་དང་གཉིས་པ་ན་སྐྱེ་བ་ལྷ་པའི་དུང་སྟེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱག་གཡོན་པ་གཉིས་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་མཆན་མ་རྣམས་སོ།^{༡༠} །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཕྱག་གཡོན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱག་མཆན་བསྟན་ཅིང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་ནག་པའི་རྒྱ་པའི་ཆོས་རྣམས་བཞུགས་པའི་ཕྱི་པ་དྲུའི་འདབ་མ་ལའོ། །ཞེས་པ་ནས། དཔོན་རྒྱ་པའི་ཆོས་རྣམས་གཤིན་རྒྱུ་ལའོ།^{༡༡} །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་རྒྱ་པ་གང་དང་གང་གི་ཆོས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ལྷ་ཆེན་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་དང་དེའི་འཁོར་ཡིན་པར་བསྟན་ཅིང་། དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། ལྷ་མོ་རྣམས་ཀྱི་ཁ་དོག་དང་མཆོན་ཆ་དང་དབྱིབས་ནི་དེ་བཞིན་ནོ།^{༡༢} །ཞེས་པའི་ཕྱི་ལྷ་མོ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་མདོག་སོགས་རང་རང་གི་གཙོ་བོ་དང་འདྲ་བར་གསུངས་སོ། །

ཡང་སྐབ་ལའི་གྲུ་བཞི་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ད་ནི་སྐྱེའི་དབྱིལ་འཁོར་ལ་བརྒྱ་བྱིན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ས་བོན་གསུངས་ཏེ་ཉི་མོ་བརྒྱ་བྱིན་དང་ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་ལའི་ཆོས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་རིས་པའོ།^{༡༣} །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཆོས་ལྷ་སུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུའི་གྲངས་དང་། དེ་རྣམས་གང་ལས་བསྐྱེད་པའི་ས་བོན་དང་། ཆོས་ལྷ་སོ་སོའི་མིང་དང་། དུང་པའི་འདབ་མ་གང་དང་གང་ལ་ཆོས་ཀྱི་ལྷ་མོ་གང་དགོད་པ་དང་། ས་བོན་གང་དང་གང་ལས་བསྐྱེད་པའི་ལྷ་རྣམས་རྒྱ་པ་གང་དང་སྐྱེར་བ་སོགས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བསྟན་ཏོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལ་ལུགས་ཐ་དད་པ་གཉིས་སུ་གྱུར་ཚུལ་ནི། ཨ་རྩ་ཡས་སྐྱེ་དབྱིལ་ལ་བཞོད་པའི་ཆོས་ལྷ་ཤར་ཚྭ་གས་དང་མེ་མཆོམས་སུ་བཞོད་པ་ཐམས་ཅད་ནག་པོ་དང་། ལྷོ་ཚྭ་གས་དང་བཞུགས་པའི་ཕྱག་དང་པོ་ན་པ་ཐམས་ཅད་དམར་པོ་དང་། བྱང་ཚྭ་གས་དང་དབང་ལྷན་དུ་བཞོད་པ་ཐམས་ཅད་དཀར་པོ་དང་། རུབ་ཚྭ་གས་དང་རྒྱུད་དུ་བཞོད་པ་ཐམས་ཅད་སེར་པོར་མཛད་དེ། བྱང་སྒྲིའི་གཡོན་དུ་བཞོད་པའི་མགོའི་ཆོས་ལྷ་དུག་པོ་འཁོར་དང་བཅས་པ་དཀར་པོ་དང་། རུབ་སྒྲིའི་གཡོན་དུ་བཞོད་པའི་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་ལྷ་ནོར་སྐྱེན་འཁོར་བཅས་སེར་པོ་དང་། ཤར་སྒྲིའི་གཡོན་དུ་བཞོད་པའི་མཚུའི་ཆོས་ལྷ་

ཁྱབ་འཇུག་འཁོར་བཅས་ནག་པོ་དང་། ལྷོ་སྒྲིའི་གཡོན་དུ་བཀོད་པའི་དཔོའི་ཆོས་ལྷ་གཤིན་རྗེ་འཁོར་བཅས་དམར་པོར་མཛད་པ་ལ། རོང་པའི་དུས་ཞབས་པ་ཆེན་པོ་ཤེར་སེང་བ་ལ་སོགས་པ་མང་དག་ན་རེ། ལྷ་ལུག་བྱུ་ཅམ་གྱི་སྐྱུ་མདོག་ཞོར་ཞེས་དགག་པ་མཛད་དོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི། མགོ་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་ལྷ་ར་བརྒྱད་ནི་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཁམས་པ་ས་བོན་ས་སྟེ་ལས་བསྐྱེད་པ་སྐྱུ་མདོག་སྟོན་པོ་དང་། མཆུ་དང་དཔོའི་ཆོས་ལྷ་ར་བརྒྱད་ནི་ནམ་མཁའི་ཁམས་པ་ས་བོན་ཀ་སྟེ་ལས་བསྐྱེད་པ་སྐྱུ་མདོག་ལྡང་གྲུ་ཡིན་ལོ་ཞེས་གསུང་ཞིང་། དེའི་རྒྱབ་བྱེད་ལ་ལུང་དང་རིགས་པ་གཉིས་འགོད་པར་བྱེད་དོ། །

དེ་ཡང་ལུང་གི་རྒྱབ་བྱེད་ནི་ཡེ་ཤེས་ལེའུའི་ཆོགས་བཅད་བཅུ་བདུན་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ད་ནི་མི་བསྐྱོད་པའི་རིགས་སྟོ་བ་གསུངས་པ་གཙུག་ཏྲོར་དག་པའི་སྟོང་པ་ལས་ནི་ཞེས་པ་སྟེ་གཙུག་ཏྲོར་གྱི་འཁོར་ལོར་དག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཡུང་པོ་དང་དག་པའི་ནམ་མཁའི་ཁམས་ལས་མཆོག་གི་རྗེ་རྗེ་འཛིན་པ་མི་བསྐྱོད་པ་ཡེ་ཤེས་གྱིས་རྒྱས་བཏབ་པ་ཁ་དོག་ལྡང་གྲུ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྗེ་རྗེ་དབྱིངས་གྱི་དབང་ལྷག་མ་དང་གཙུག་ཏྲོར་དང་རྗེ་རྗེ་ཕྱོ་མཛད་དང་དྲག་སྟོན་མ་དང་ཁོ་མོའི་རྒྱལ་མོ་དང་ལྷག་ན་རྗེ་རྗེ་དང་ཆོས་གྱི་ཁམས་གྱི་རྗེ་རྗེ་མ་དང་ཁྱབ་འཇུག་དང་གཤིན་རྗེ་དང་རྒྱ་རྒྱལ་བ་སྟེ་འདི་རྣམས་སྟེང་གི་ཞལ་ནས་སྟོང་པ་ལས་སྟོས་པ་ཡོན་ཏན་མང་པོའི་གནས་ཏེ་ལས་ཐམས་ཅད་གྱི་དངོས་གྲུབ་སྟེར་བ་རྗེ་རྗེའི་མཚན་མ་ཅན་མི་བསྐྱོད་པས་རྒྱས་བཏབ་པ་ནམ་མཁའི་ཁ་དོག་ལས་ལྡང་གྲུའོ།³⁶ །ཞེས་ཁྱབ་འཇུག་དང་གཤིན་རྗེ་གཉིས་འཕྱང་བ་ཆེ་བའི་ནམ་མཁའི་ཁམས་པ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྐྱུ་མདོག་ལྡང་གྲུ་ནས་མཁའི་ཁ་དོག་ལས་ལྡང་གྲུའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་བསྟན།

ཡང་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། འདིར་གསང་བའི་འཁོར་ལོར་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཡུང་པོ་དང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཁམས་ལས་རྗེ་རྗེ་སེམས་དབང་སྟོན་པོ་རྗེ་རྗེ་ཅེ་གསུམ་པའི་མཚན་མ་ཅན་རྣམ་པར་ཤེས་པས་རྒྱས་བཏབ་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཁམས་ཤེས་རབ་སྟོན་མོ་དང་གཞོད་མཛེས་རྒྱལ་པོ་དང་རྗེ་རྗེ་ཤུགས་དང་ཤིན་ཏུ་སྟོན་མོ་དང་ཁོ་མོའི་དབང་ལྷག་མ་དང་དྲག་པོ་དང་འཛི་ལྷ་ལ་དང་གྲུན་ཏུ་བཟང་པོ་དང་རྒྱ་རྗེ་རྗེ་མ་དང་རྒྱ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་སྟེ་སྟེ་བོ་ཀུན་ལ་³⁷ བན་པ་འདི་རྣམས་ནི་

པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལས་ཁ་དོག་སྟོན་པོ་སྟེ་མི་བསྐྱོད་པ་སྟོན་པོའི་ཆ་བྱད་ཅན་གྱི་དོ་རྩེ་
 སེམས་དཔལ་སྐྱེས་བཟུང་བ་ནི་ལས་ཐམས་ཅད་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའོ།³⁶ །ཞེས་དྲག་པོ་དང་འརྩི་ལྟ་ལ་
 སྟོན་པོ་སྟེ་གཉིས་སྐྱ་མདོག་སྟོན་པོར་གསུངས་ཤིང་། ལྷ་པོ་ལུ་འགྲེལ་བ་གོང་དུ་བྱངས་པ་ལྟར་ལྟ་
 ཆེན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཞལ་བྲག་གི་རྣམ་པ་དང་བྲག་མཚན་དང་ར་བའི་ཕྱིག་པའི་ཚྭ་གས་དང་མཚམས་སྟེ་
 གང་དང་གང་དགོད་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་པོར་བསྟན་ཅིང་། ཚྭ་གས་མཚམས་གང་དང་གང་དུ་བགོད་པའི་
 ལྟ་ཆེན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱ་མདོག་ཀྱང་བྲག་ས་དཀྱིལ་གྱི་ཚྭ་གས་མཚམས་གང་དང་གང་དུ་བགོད་པའི་
 སེམས་དཔལ་སེམས་མ་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་དང་དེའི་སྐྱ་མདོག་དང་འདྲ་བར་བྱེད་པར་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་
 བཅུ་མཁའ་ལྟོང་པོ་ལ་སོགས་པ་བཞེན་དུ་བདེན་བྲལ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གྲངས་བཞེན་དུ་ཞེས་གསུངས་
 པ་འདིས་གསལ་བར་བསྟན་པས་སྒྲིལ་ལྟེ་ལོ་ལྟོས་ཀྱི་གཡོན་ཚྭ་གས་སྟེ་བགོད་པའི་ཚྭ་ལ་འཇུག་དང་གཤིན་རྩེ་
 དང་དྲག་པོ་དང་ཞོར་སྟེ་རྣམས་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་སྐྱ་མདོག་སྟོན་པོ་དང་ལྷང་གྱུ་ར་བྱེད་པ་
 བྲག་ས་དཀྱིལ་གྱི་སྒྲིལ་གཡོན་ཚྭ་གས་རྣམས་སྟེ་བགོད་པའི་སེམས་དཔལ་སེམས་མ་བྲག་རྩོར་དང་ཀྱུ་
 བཟང་དང་སྐྱ་དོ་རྩེ་མ་དང་ཆོས་དབྱིངས་དོ་རྩེ་མ་རྣམས་སྟོན་པོ་དང་ལྷང་གྱུ་ར་བྱེད་པ་དང་འདྲ་བར་
 བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་འགྲེལ་ཆོག་དེ་དག་གིས་དེ་ལྟར་མ་བསྟན་ན་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་འགྲེལ་ཆོག་
 གཞན་རྣམས་ཀྱིས་མ་བསྟན་པས།³⁷ བཅུ་མཁའ་ལྟོང་པོ་ལ་སོགས་པ་བཞེན་དུ་ཞེས་བཅུ་ལྟོང་སོགས་
 དང་འདྲ་བར་སྟོན་པའི་བརྗོད་བྱའི་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱ་མདོག་མ་གཏོགས་
 ར་བའི་ཕྱིག་པའི་ཚྭ་གས་གང་དུ་དགོད་པ་ལ་སོགས་པ་བཅུ་ལྟོང་སོགས་དང་འདྲ་བའི་ཆ་གཞན་རྣམས་
 སྐབས་འདིའི་འགྲེལ་ཆོག་གིས་དངོས་ཟིན་ལ་གསལ་པོར་བསྟན་པས་སོ།།

གཞན་ཡང་ལྷ་པོའི་ཞེ་གཉིས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལྷ་པོ་ཆོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བཅུ་
 མཁའ་དང་འོག་ན་གནས་པའི་ལྟ་མོ་གང་སྟེ་ཡང་རུང་བ་དེ་རྣམས་ནི་ཤར་དང་རུ་བ་ཀྱི་རྟ་བཙས་ཀྱི་
 འོག་ཏུ་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ་ཚྭ་གས་སྒྱིང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་བསྒྲོམ་པ་ནི་རི་ལྟར་གསུངས་པའི་གནས་ཉིད་
 དུ་འོ། །སྒྲིལ་གཡོན་གྱི་ཀྱུ་རུ་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པ་བཞེས་པ་དེ་བཞེན་ནོ་ཞེས་པ་དེས་པའོ།³⁸ །ཞེས་
 བཅུ་མཁའ་དང་³⁹ འོག་ན་གནས་པའི་ལྟ་མོ་རྣམས་མཁའ་ཁམས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་པ་ལྷང་གྱུ་

དང་ཕྱོག་མོ་གང་སྤྲུལ་ཡང་རུང་རུལ་ཆོན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་འགོད་པའི་ཆོ་གར་བྱམ་གྱི་རྟ་པམས་གྱི་
 འོག་ཏུ་དགོད་ཅིས་བཤད་ནས་སྟེང་འོག་གི་ལྷ་ཕྱོགས་སྟོང་བྱམ་འཇུག་དྲག་པོ་གཤིན་རྗེ་ལོ་རྒྱུན་
 རྣམས་དང་། སེམས་དཔའ་སེམས་མ་ཀུན་དུ་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པ་ནམ་མཁའ་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཁམས་
 པ་ལྷང་གྲུ་དང་ཕྱོག་པོ་རྣམས་སྟེང་འོག་གི་ལྷ་མོ་བཞིན་དུ་ནམ་མཁའ་དང་འོག་ཏུ་སྟོམ་དགོས་སམ་སྟམ་
 པའི་དྲོགས་པ་སེལ་བ་ལ། ཕྱོགས་སྟོང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྟོམ་པ་ནི་རྗེ་ལྷ་མ་གསུངས་པའི་གནས་
 ཉིད་དུ་འོ། །སྟོའི་གཡོན་གྱི་ཀུན་དུ་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་
 ཀུན་བཟང་སོགས་བཞི་དང་། རྒྱལ་འཇུག་སོགས་བཞི་པོ་སྟེང་དང་འོག་གི་ལྷ་མ་བསྟན་གྱང་སྐྱུ་བ་
 ཐབས་སྟོམ་པའི་ཆོ་སྐྱུ་བ་ཡེ་ཤེས་དེར་རྗེ་ལྷ་མ་གསུངས་པའི་གནས་ཉིད་དུ་སྟོམ་དགོས་པར་བསྟན་ལ། དེ་
 ལྷ་མ་རྒྱལ་འཇུག་སོགས་བཞི་པོ་སྟེང་དང་འོག་གི་ལྷ་མ་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱལ་འཇུག་སོགས་བཞི་པོ་
 གོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་གྱི་སྐྱ་མདོག་ལྷང་གྲུ་དང་ཕྱོག་པོར་བྱེད་དགོས་པར་གྲུབ་སྟེ། དུས་གྱི་འཁོར་
 ཡའི་ལྷ་སྟེང་གི་ནམ་མཁའི་ཁམས་པ་རྣམས་ལྷང་གྲུ་དང་འོག་གི་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཁམས་པ་རྣམས་ཕྱོག་པོར་
 བྱེད་དགོས་པས་སོ། །

གཞན་ཡང་སྤྱ་རྩ་ཐུབ་ཐབས་ལས། འདི་རྣམས་དང་བཅས་ཤར་སྟོའི་གཡོན་དུ་བྱ་
 རྒྱུང་བསྐྱ་དམར་པོའི་སྟེང་ནས་ཀློག་དང་། འཁོར་ལོ་ལས་བྱུང་རྒྱལ་འཇུག་ལྷང་གུའི་ལུས་ལ་དཔལ་
 མོ་གནོད་སྒྱིན་དང་ནི་མཚུངས་པས་འཁྱུང་།^{༤༠} ཅིས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། སྤྲི་ཡིག་དང་ནི་རྩ་གསུམ་
 ལས་བྱུང་འཕྲོག་བྱེད་ཕྱོག་པོ་རྩ་གསུམ་མདའ་དང་ཁ་འྲེ་ག་^{༤༡} ། ཞེས་རྒྱལ་འཇུག་ལྷང་གྲུ་དང་། འཕྲོག་
 བྱེད་^{༤༢} དམ་དྲག་པོ་ཕྱོག་པོར་གསུངས་ཤིང་གནོད་སྒྱིན་དྲག་པོ་དང་མཚུངས་པར་འོང་རྒྱུ་ལ། གནོད་
 སྒྱིན་ནོར་བུ་དབྱུག་པ་སྟེ་མོ་དང་། བསྐྱ་རྣམས་ནི་ཕྱག་ན་འཛིན་པ་རྒྱལ་འཇུག་དང་མཚུངས། ཞེས་ནོར་
 སྒྱིན་ནམ་གནོད་སྒྱིན་རྒྱལ་འཇུག་དང་སྐྱ་མདོག་མཚུངས་པར་བཤད་པ་དང་། གཤིན་རྗེ་རྒྱལ་འཇུག་
 དང་མཚུངས་པར་འོང་རྒྱུ་ཡིན་པ་ལ། དུས་གྱི་ཕྱག་གིས་འཛིན་ལ་འཕྲོག་བྱེད་དང་མཚུངས་གཤིན་རྗེ་
 ཞེས་གཤིན་རྗེ་དྲག་པོ་དང་སྐྱ་མདོག་མཚུངས་པར་བཤད་པ་རྣམས་ནི་དཔེ་མ་དག་པ་ལས་འཁྱུར་སྟོན་
 ལང་རང་དཔེས་པར་བ་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་སྐྱུ་བ་ཐབས་དེ་ཉིད་ལས། ཨ་ཡིག་དང་ནི་རྗེ་རྗེ་དག་ལས་

འོན་ཏེ་ཆོས་རྒྱུད་རྒྱབ་སྐྱོར་འདིར་དེ་ལྟར་དུ་མ་བརྟན་གྱིར་རྒྱབ་སྐྱོར་གཞན་དུ་བརྟན་པ་ལས་
 ཆོས་རྒྱུད་རྒྱབ་སྐྱོར་འདིར་ཡང་བྱུང་བ་འཇུག་ན་པོ་ལེན་པ་སོགས་སུ་ཤེས་པ་ལ་དགོངས་ནས་རྒྱབ་སྐྱོར་
 འདིར་མ་གཤམ་སྐྱོར་པ་ཡིན་ནོ་སྟུང་ན། དེ་ཡང་ཐུང་ལོའི་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་སུ་ནི་དབང་ལའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས་
 ལྷ་སྐྱུ་ལས་ཀྱུ་བ་པ་ཆོངས་པ་དང་བྱུང་བ་འཇུག་ལྗང་གྱུ་དང་སྟོན་པོ་དག་ནི་ར་བའི་ཁྱོན་གྱི་ཆོད་གྱིས་སྟེང་
 དུ་ཆོངས་པ་དང་འོག་ཏུ་བྱུང་བ་འཇུག་སྟེ།^{༤༤} ཞེས་བྱུང་བ་འཇུག་སྟོན་པོར་བཤད་ཅིང་། བྱུང་བ་འཇུག་འོག་
 ཏུ་འགོད་པ་སྟོན་པོར་བཤད་པས་འོག་ཤེ་ཤེས་གྱི་ཁམས་པ་སྟོན་པོར་བྱེད་པ་དང་ཆོས་རྒྱ་ས་སྟེ་ལས་
 སྟེང་པ་ཤེ་ཤེས་གྱི་ཁམས་པ་སྟོན་པོར་བྱེད་པ་དང་མཐུན། ཡང་དེའི་མཇུག་དེ་མ་ཐག་ཏུ། དེ་བཞིན་དུ་
 སྟོད་དང་བདེན་བྲལ་དུ་སྒྲི་སྒྲི་ལས་ཀྱུ་བ་པ་གཤིན་རྗེ་དང་མེ་ལྷ་དག་ནི།^{༤༥} ཞེས་གཤིན་རྗེ་དམར་པོར་
 བཤད་པ་དང་ཁྱེད་གྱིས་ཆོས་རྒྱུད་གཤིན་རྗེ་འཁོར་བཅས་དམར་པོར་བཤད་པ་མཐུན་ཡང་། ཐུང་
 ལོའི་ཀྱི་གཤིན་རྗེ་ནི་ས་བོན་སྒྲི་ལས་བསྐྱེད་པ་མེ་ཁམས་པ་སྟོན་པོ་སྟོན་པ་ཡིན་པ་ཆོས་རྒྱུད་གཤིན་རྗེ་
 འཁོར་བཅས་ནི་ས་བོན་ཀ་སྟེ་ལས་བསྐྱེད་པ་ན་མ་མཁའི་ཁམས་པ་སྟེད་སྟོན་པ་གྱི་སྟེ་ཡིན་པས་གཤིན་
 རྗེ་ཞེས་པའི་མིང་འདྲ་བ་ཅུ་མ་མོ།

ཡང་དེ་ཉིད་ལས། བྱང་དང་དབང་ལྷན་དུ་སྒྲུབ་པ་སྒྲུབ་པ་སྒྲུབ་མོ་དང་བདེ་བྱེད་དག་
 བློ་ཞེས། དྲག་པོ་དག་པོར་གསུངས་པ་དང་ཁྱེད་ཀྱིས་ཆོས་ལྷན་དྲག་པོ་དག་པོར་བྱས་པ་
 མཐུན་ཡང་། ལྷན་ལོར་བྱེད་དྲག་པོ་ལས་བདེ་བྱེད་ལོན་ལྷན་ལས་བསྐྱེད་པ་སྒྲུབ་པ་བྱང་
 རྟེན་གསུ་ལྷན་དང་། ཆོས་ལྷན་དྲག་པོ་ལོར་བཅས་ནི་ས་ལོན་ས་སྐྱེ་ལས་བསྐྱེད་པ་ལེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་
 པལོག་རྟེན་གསུ་ལྷན་ལོན་ལས་དྲག་པོ་ཞེས་པར་མིང་འདྲ་བ་ཅས་མོ། །དེ་བཞིན་དུ་མོར་སྒྲིབ་ཡང་དེ་

དང་འབྲེལ་བར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་དེ་ཆུས་ས་རང་རང་གི་ས་བོན་ཁམས་གང་ཡིན་གྱི་ཁ་དོག་ཅན་དུ་སྒྲར་བ་
 དང་། གཞན་ཡང་སྒྲུབ་པ་ཏེ་སྒྲུབ་ཐབས་ལས། ཉམ་ཡིག་དབྱུག་པ་དག་ལས་བྱུང་བའི་ཕག་མོ་དམར་
 མོ་དང་ནི་བདེ་བྱེད་དཀར་པོ་དང་བཅས།^ལ ཞེས་ཕག་མོ་དམར་མོ་ལ་དྲག་པོ་དཀར་པོས་འབྱུད་པར་
 བཤད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དྲག་མོ་དཀར་མོ་ལ་གཤིན་རྗེ་དམར་པོས་འབྱུད་པ་དང་། ཚངས་མ་སེར་
 མོ་ལ་འབྲོག་བྱེད་དམ་ཁུབ་འཇུག་ནག་པོས་འབྱུད་པར་བཤད་པའི་ཕག་མོ་ཚོར་བའི་རིགས་ཅན་མ་ལ་
 འབྱུད་པའི་དྲག་པོ་ནི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ཆུང་ཁེ་ཁམས་པ་ཡིན་པས་དཀར་པོ་དང་། ཚངས་མ་
 གཟུགས་ཀྱི་རིགས་ཅན་མ་ལ་འབྱུད་པའི་ཁུབ་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྒྱུད་གི་ཁམས་པ་
 ཡིན་པས་ནག་པོ་དང་། དྲག་མོ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་རིགས་ཅན་མ་ལ་འབྱུད་པའི་གཤིན་རྗེ་ནི་ཚོར་བའི་
 རིགས་ཅན་མའི་ཁམས་པ་ཡིན་པས་སྒྲུ་མདོག་དམར་པོར་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་སྒྲུབ་
 ལའི་བྱ་གསུམ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཕག་མོ་དང་གཞིན་ལུ་མ་ནི་ཚོར་བའི་རིགས་ཅན་མའོ། །དེ་དག་
 ལ་མདོན་དུ་བྱོགས་པ་ནི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ཐབས་ཏེ་ཉམ་ཡིག་ལས་སྒྲེས་པའོ། །དབང་མོ་དང་
 ཚངས་མ་ནི་གཟུགས་ཅན་མའོ། །དེ་དག་ལ་མདོན་དུ་བྱོགས་པ་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་ཅན་ཐབས་ཏེ་
 ཉམ་ཡིག་ལས་སྒྲེས་པའོ། །དྲག་མོ་དང་དབལ་མོ་ནི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་རིགས་ཅན་མའོ། །དེ་དག་ལ་མདོན་
 དུ་བྱོགས་པ་ཚོར་བའི་རིགས་ཅན་ནི་ཐབས་ཏེ་རི་ཡིག་ལས་སྒྲེས་པའོ།^ལ །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

དེ་ལྟར་ན་སྒྲུང་འཁོར་དུ་བྱུང་འཇུག་འོག་གི་སྒྲུང་མ་ཡིན་པས་སྟོན་པོར་བཤད་པ་དང་། དེ་
 བཞིན་དུ་སྒྲུང་འཁོར་གྱི་དྲག་པོ་སོགས་དང་། གསུང་དཀྱིལ་གྱི་གཙོ་མོ་རྣམས་ལ་འབྱུད་པའི་དྲག་པོ་
 སོགས་རང་རང་གི་ས་བོན་དང་འབྱུང་བ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཁམས་དང་བྱོགས་གང་ཡིན་གྱི་སྒྲུ་
 མདོག་ཅན་དུ་བཤད་པ་བཞིན་དུ་ཚོས་ལྟེ་སྒྲུབས་འདིར་ཡང་རང་རང་གི་ས་བོན་དང་འབྱུང་བ་ཆེ་བའི་
 དབང་དུ་བྱས་པའི་ཁམས་དང་བྱོགས་གང་ཡིན་གྱི་སྒྲུ་མདོག་ཅན་དུ་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་
 དབང་ལའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་བཞིན་དུ་ལྟོ་དང་བདེན་བལ་དུ་རྫོང་རྫོང་ལས་བྱུབ་པ་གཤིན་རྗེ་དང་མེ་
 ལྷ་དག་ནི་ཞེས་རྫོང་ཡིག་གི་རྟ་འདི་འབྱུང་བ་རྒྱུད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རྒྱུད་ཡིན་ཡང་། ཏ་སྟེ་འབྱུང་བ་ཆེ་
 བའི་ཁམས་ཡིན་པ་དབང་བཙན་པར་བྱས་ནས་གཤིན་རྗེ་དང་མེ་ལྷ་དམར་པོར་མཛད་པ་དང་།^ལ དེ་

བཞེན་ཏུ་དེའི་འཕྲོ་ལས་བྱང་དང་དབང་ལྡན་ཏུ་སྒྱུ་ལས་གྲུབ་པ་བྱ་མཆོད་དང་བདེ་བྱེད་དག་ནི།⁴⁰
 ཞེས་སྒྱུ་ཡིག་གི་སྟེང་འདི་འབྱུང་བ་ཚུང་བའི་དབང་ཏུ་བྱས་ན་རྒྱུ་ཡིན་ཡང་། པ་སྟེ་འབྱུང་བ་ཆེ་བའི་ཆུང་
 ཁམས་ཡིན་པ་དབང་བཅན་པར་བྱས་ནས་བྱ་མཆོད་དང་བདེ་བྱེད་སྒྱུ་མདོག་དཀར་པོར་མཛད་པ་
 བཞེན་ནོ། །དེ་དག་གི་སྤྱིར་ན། ཆོས་རྒྱ་རེ་རེའི་ཡུམ་རྣམས་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་ལྟ་སྟུམ་བུ་པོ་སྟེ་
 ཚན་ལྷར་བྱས་པའི་སྟེ་ཚན་ལྷ་པོའི་ས་བོན་རྣམས་འབྱུང་བ་ཚུང་བའི་དབང་ཏུ་བྱས་ན་ཁམས་མི་འདྲ་བ་
 ཉིད་ཡིན་ཡང་འབྱུང་བ་ཆེ་བའི་དབང་ཏུ་བྱས་ན་ཆོས་ལྟ་ཉེར་དགུ་ཉེར་དགུའི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་འབྱུང་
 བའི་ཁམས་གཅིག་ཏུ་མཚུངས་པས་ཆོས་ལྟ་རེ་རེའི་ཆོས་ལྟ་ཡུམ་རྣམས་མ་གཏོགས་པའི་ཉེར་དགུ་ཉེར་
 དགུ་སྒྱུ་མདོག་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

ཨ་རྒྱ་ཡའི་དགོངས་པ་ལྟར་བྱེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ལ། སྒྲུབ་ཐབས་སྒྲུབ་པ་དང་རྒྱལ་ཚོན་གྱི་
 དགྲིལ་འཁོར་ལ་འགོད་པའི་ཆོ་བྱུང་འཇུག་ཤར་ཏུ་འགོད་པས་ནག་པོར་བྱེད་པ་སོགས་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་ཏུ་
 མི་ཆེ་སྟེ། དེ་ནི་ཐུགས་དགྲིལ་གྱི་སྒྲིའི་གཡོན་རྣམས་སུ་བཞག་པའི་སེམས་དཔའ་སེམས་མ་རྣམས་ལ་
 ཡང་མཚུངས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་གསུང་དགྲིལ་གྱི་རར་རར་གི་གཙོ་མོ་ལ་འབྱུང་པའི་བྱུང་འཇུག་ནག་
 པོ་དང་དྲག་པོ་དཀར་པོ་དང་གཤིན་རྗེ་དམར་པོར་མཛད་པ་འདི་སྒྲུབ་བྱེད་གཙོ་མོར་བྱེད་རིགས་ཏེ།
 དེ་ཡང་རི་ལྷར་ན་གསུང་དགྲིལ་གྱི་སྒྲུབས་སུ་གཙོ་མོ་ལ་འབྱུང་པའི་ཆུལ་གྱིས་སྒྲོས་པའི་བྱུང་འཇུག་
 སོགས་དེ་ཉིད་སྒྱུ་དགྲིལ་གྱི་འང་དཔོ་རྒྱ་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱའི་གཙོ་མོར་སྒྲོས་པ་ཡིན་པས་ཆོས་ལྟའི་
 སྒྲུབས་ཀྱི་བྱུང་འཇུག་སོགས་དང་། གསུང་དགྲིལ་གྱི་གཙོ་མོ་ལ་འབྱུང་པའི་བྱུང་འཇུག་སོགས་སྒྱུ་མདོག་
 བཞག་པོ་སོགས་སུ་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ཉིད་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་དམ་པར་མཐོང་ངོ་། །དེ་དག་ནི་མགོ་
 རྒྱལ་མཚུད་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ལྟའི་སྒྱུ་མདོག་མཐའ་ཅིག་ཏུ་རྒྱུད་གྲུད་སྟོན་པོར་འདོད་པ་དང་། མཐའ་
 གཅིག་ཏུ་ནག་པོ་སོགས་ཚྭ་གས་མདོག་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན་ལ། བདག་ཅག་གི་སྒྲུ་མ་མཁས་པ་རྗེ་ཤེས་རིན་
 པ་⁴¹ དག་ནི་སྒྱུ་མདོག་དེ་དག་གདམ་ང་ཅན་ཏུ་བཞེད་དེ། འོན་ཀྱང་གཟུ་པོར་གནས་པའི་སྒྲོས་ཞིབ་
 པའི་རྣམ་དབྱེད་ཀྱིས་དབྱེད་པར་བྱ་བར་རིགས་སོ།།

དེ་ནས་ཆོས་ལྟ་རྣམས་སྒྲོས་པའི་རྗེས་སུ་སྒྲུབ་བརྒྱུད་པ་སྟེད་པའི་རྒྱ་བ་དེ་ཉིད་ལ་མངལ་ཏུ་

གནས་པའི་ལུས་ཀྱི་ཆ་གས་རྒྱུ་ལག་གི་མཐིལ་བཞི་དང་གཙུག་ཏོར་དང་བཤར་ལམ་གྱི་ཙུ་ཆུམས་
 རྫོགས་པར་འཕེལ་བ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་སྐྱེ་དགྱིལ་གྱི་ཁྲོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་ཆུམས་སྟོ་བ་དང་། དེའི་རྗེས་
 སུ་མངལ་དུ་ཞུགས་པ་ནས་བརྩམས་པའི་རྒྱ་བ་དགུ་བ་ལེན་པ་ལ་མངལ་ན་གནས་པ་དེའི་ལུས་ཀྱི་ཆ་
 གས་རྒྱུ་ལག་གི་སོར་མོ་ཉི་ཤུའི་ཙུ་ཆུམས་རྫོགས་པར་འཕེལ་བ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་ཙུ་དེ་ཆུམས་
 དག་པའི་རྒྱ་དང་རབ་གཏུམ་མ་ཆུམས་སྟོ་བ་སྟེ། དེ་ཡང་རྒྱུ་མོར་གྱི་ཙུ་བཅུ་དག་པའི་རྒྱ་བཅུ་དང་།
 ལག་སོར་གྱི་ཙུ་བཅུ་དག་པའི་རབ་གཏུམ་མ་བཅུ་ལོ། །མངལ་དུ་ཞུགས་པ་ནས་བརྩམས་པའི་རྒྱ་བ་དགུ་
 བ་དེ་ཉིད་ལ་མངལ་ན་གནས་པ་དེའི་བགས་པའི་མཐར་བ་སྐྱེ་དང་སྐྱེ་སྒྲིལ་བ་དག་ཆོས་མཐུན་པར་
 རྒྱུ་གི་འཁོར་ཡུག་གི་མཐར་འབྱུང་པོ་བྱེ་བ་སྐྱག་བྱེད་དང་བཞི་སྟོ་བའོ། །དེ་ལྟར་ན་མངལ་དུ་རྒྱ་བ་དགུ་
 གནས་པའི་མཐར་མངལ་ན་གནས་པའི་མི་ཁམས་དུག་ལྡན་གྱི་ལུས་རྫོགས་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་
 འབྱུང་པོ་བྱེ་བ་སྐྱག་བྱེད་དང་བཞི་སྟོ་བ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་རྒྱུང་གཞི་དང་མཐུན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་
 མཆོག་གི་སྐྱབས་སུ་བསྐྱུང་བྱུགས་ཀྱི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྟ་ཆོགས་རྫོགས་པར་སྟོས་ཟིན་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། རྒྱུ་བ་
 ལའི་སོ་བརྒྱད་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་བཞིན་དུ་བ་སྐྱེ་དང་སྐྱེ་ཆུམ་པར་དག་པས་བྱེད་དང་བཅས་པ་
 བྱེ་བ་སྐྱག་གསུམ་གྱི་འབྱུང་པོའི་སྐྱེ་གནས་གཞི་པའི་མཐར་ཞེས་བ་རྒྱུ་གི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་མཐར་ཏེ་
 བགས་པའི་མཐར་སྐྱེ་ཆུམས་སོ་ཞེས་བ་སྐྱགས་པས་བྱེ་བ་ལ་དུ་སྟོ་བར་བྱ་སྟེ་དེ་ལྟར་རྒྱ་བ་དགུ་པའི་
 མཐར་ལུས་དང་ལྟའི་ཆོགས་རྫོགས་པའོ།^{༡༩} །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

འོ་ན་ཐུགས་དགྱིལ་གྱི་མཆོད་ལྟ་ཆུམས་དང་འདོད་ལྟ་ཆུམས་དང་སྦྱིར་འདོད་ལྟ་ཆུམས་
 དགྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་སྐྱབས་འདིར་སྟོས་པ་ཆུམས་སྐྱབས་སུ་བསྐྱུང་བྱུགས་གསུམ་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་
 ལྟ་སྐྱུང་གཞི་དང་མཐུན་པར་སྟོས་པ་ཡིན་ནམ་སྟུམ་ན། འདི་དག་ནི་འདུས་པ་སོགས་དགྱིལ་འཁོར་
 གཞན་ལ་འདོད་སྟུམ་ལ་མཆོད་པའི་ལྟ་མོ་སྟོམ་པ་དང་འདྲ་བར་རྒྱུང་གཞི་དང་ཆོས་མཐུན་མི་སྦྱོར་བར་
 མཛོན་ཏེ། འབྱུང་པོ་བྱེ་བ་སྐྱག་བྱེད་དང་བཞི་སྟོ་བ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་མངལ་གྱི་གནས་སྐྱབས་དང་ཆོས་
 མཐུན་སྦྱོར་བའི་ལྟ་སྟོ་བ་རྫོགས་པར་གསུངས་ཤིང་། ཐུགས་དགྱིལ་གྱི་མཆོད་ལྟ་དང་འདོད་སྦྱིར་འདོད་
 རམས་མངལ་གྱི་གནས་སྐྱབས་དང་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་བ་འགྲེལ་ཆེན་ལས་ཀྱང་མ་གསུངས་ལ། དགྱིལ་

འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ལྷ་སྟོབ་པ་གཞི་དང་སྟོར་ན་མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་དང་སྟོར་དགོས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །དེ་ནས་ཀྱང་ཞེ་གཉིས་པའི་འབྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་བཞིན་དུ་དེ་ནས་སྟོང་གའི་རྩ་བཅུའི་རང་བཞིན་
 གྱི་ཐུགས་ཀྱི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་སྟོབ་བཞིའི་གཡས་དང་གཡོན་གྱི་སྟེགས་སུལ་མཆོད་པའི་ལྷ་མོ་སྟོབ་པར་བྱ་
 སྟེ་ཤར་དུ་དྲི་མ་དང་ཕྱེད་བ་མ་དང་།⁹ ཞེས་ཐུགས་དགྱིལ་གྱི་མཆོད་ལྷ་བཅུ་སྟོང་གའི་རྩ་བཅུའི་དག་
 པར་ནི་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་སྟོང་གའི་རྩ་དང་ཆོས་མཐུན་སྟོར་བཞི་མེན་ཏེ། དགྱིལ་འཁོར་
 རྒྱལ་མཆོག་གི་ལྷ་སྟོབ་པ་གཞི་དང་ཆོས་མཐུན་སྟོར་པའི་ཆེ་ལྷ་སྟོབ་པ་སྟེ་ཆོན་སྟེ་ཆོན་དུ་བཅད་དེ་མངལ་དུ་
 རྒྱ་བ་རེ་རེ་ཞིང་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་འཕེལ་བ་དང་ཆོས་མཐུན་སྟོར་བ་ཡིན་ལ། སྟོང་གའི་རྩ་བཅུ་ནི་གསུང་
 དགྱིལ་གྱི་རྒྱལ་འཁོར་མཆོས་སྟོབ་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་སྟེ་བའི་རྩ་འདབ་རེ་བཞི་མཁྱིན་པའི་རྩ་འདབ་
 བརྒྱད་རྣམས་སྟེ་པ་འཕམ་འཕེལ་པའི་སྟེ་རོལ་དུ་རྩོགས་པར་སྟེ་སྟོན་ཅིང་། མཆོད་ལྷ་སྟོབ་པའི། དེ་བཞིན་
 དུ་དེ་ནས་ཞེས་འབྱུང་བོ་རྣམས་སྟོབ་པའི་རྩེས་སུ་སྟོབ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་ན་དགྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་སྐབས་སུ་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་ལྷ་ཞལ་ཐུག་གི་
 རྣམ་པ་ཅན་གྱི་གངས་ནི་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ལུས་མ་བརྒྱད་དེ་བཅུ། དེའི་སྟེང་དུ་གཤེགས་པ་བཞི་
 ལ་གཤེགས་མ་བཞིས་འཕྱུད་པ་དང་། དེ་བཞི་ལ་གཤེགས་པ་བཞིས་འཕྱུད་པ་སྟེ་བཅུ་དྲུག་བསྟན་པས་
 ཉི་ཤུ་རྩ་དྲུག་ དེའི་སྟེང་དུ་སེམས་དཔའ་དྲུག་ལ་སེམས་མ་དྲུག་གིས་འཕྱུད་པ་དང་། དེ་དྲུག་ལ་སེམས་
 དཔའ་དྲུག་གིས་འཕྱུད་པ་སྟེ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་དང་ཐུགས་དགྱིལ་གྱི་ཁོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་བཅུ་སྟེ་སུམ་རྩ་རྩ་བཞི་
 བསྟན་པས་དྲུག་ཅུ། དེའི་སྟེང་དུ་ཐུགས་དགྱིལ་གྱི་མཆོད་པའི་ལྷ་མོ་བཅུ་བསྟན་པའི་ལྷ་ཡབ་ཡུམ་སོ་
 སོར་བཤངས་པའི་བདུན་རྩ་བཞི་ཐུགས་དགྱིལ་གྱི་ལྷ་གངས་སོ། །དེའི་སྟེང་དུ་གསུང་དགྱིལ་གྱི་ཉ་པའི་
 གཙོ་མོ་བརྒྱད་¹⁰ ལ་རང་རང་གི་ཡབ་ཀྱིས་འཕྱུད་པ་དང་བཅས་པའི་ཡབ་ཡུམ་བཅུ་དྲུག་ གཙོ་མོ་རེ་
 ལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་མོ་བརྒྱད་བརྒྱད་དེ་དྲུག་རྩ་རྩ་བཞི་དང་བཅས་པའི་བརྒྱད་རྩ་བསྟན་པས་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ།
 དེའི་སྟེང་དུ་འདོད་མ་སོ་དྲུག་བསྟན་པས་བརྒྱ་ལྷ་སྟེ་གསུང་དགྱིལ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ལྷ་གངས་སོ། །དེའི་
 སྟེང་དུ་ཆོས་ལྷ་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་རྩ་དང་། སྟེ་དགྱིལ་གྱི་ཁོ་བོ་དྲུག་ཡབ་ཡུམ་བཅུ་གཉིས་དང་བཅས་པའི་
 སུམ་བརྒྱ་དོན་གཉིས་བསྟན་པས་ལྷ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད། དེའི་སྟེང་དུ་ལྷ་ཡབ་ཡུམ་ཉི་ཤུ། རབ་གཏུམ་མ་

ཡབ་ཡུམ་ཉི་ཤུ་སྟེ་བཞི་བཅུ་བསྟན་པས་ལྷ་བསྐྱེད་པ་བྱུང་། དེའི་སྟེང་དུ་སྦྱར་འདོད་མ་སྟུམ་ཅུ་ཙུག་
 བསྟན་པས་དུག་བསྐྱེད་དང་སོ་བཞི་འབྱུང་བ་ནི་སྐུ་མདོག་དང་ཞལ་བྲག་གསལ་པོར་གསུངས་གིང་། སྐུ་
 མདོག་དང་ཞལ་བྲག་སོགས་མི་གསལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་འབྱུང་པོ་བྱེ་བ་བྲག་སྟེང་དང་བཞི་སྟོང་བར་གསུངས་
 བ་རྣམས་ནི་སྐུ་བ་ལའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་སྒྲ་བས་སྟུགས་ལ་བར་གསུངས་བ་རྣམས་སོ། །གཞན་
 ཡང་དེའི་སྟེང་དུ་དུང་ཁྲོད་བསྐྱེད་པོ་རེ་རེ་ན་ལྷ་བསྐྱེད་གཅིག་བསྐྱེད་གཅིག་གནས་པར་གསུངས་པའི་བསྐྱེད་
 ཅུ་གྲུ་བསྐྱེད་བསྟན་ན་བདུན་བསྐྱེད་དང་ཉེར་གཉིས་འོར་བ་ནི་འབྱུང་པོ་བྱེ་བ་བྲག་སྟེང་དང་བཞི་མ་
 གཏོགས་པའི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྐུ་གསུང་བྲགས་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་གྲངས་སོ། །

དེ་དག་གྲང་སྦྱར་བཏང་ལ་ལུས་བསམ་གཉིས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ལྷ་སྟེང་ཕྱོགས་
 བ་རྣམས་སྐུ་མདོག་ལྷང་གྲུ་དང་། འོག་ཕྱོགས་བ་རྣམས་སྟོན་པོ་དང་། ཤར་དང་ཤར་ལྷོ་བ་རྣམས་ནག་
 པོ་དང་། ལྷོ་དང་ལྷོ་རྩལ་བ་རྣམས་དམར་པོ་དང་། བྱང་དང་བྱང་ཤར་བ་རྣམས་དཀར་པོ་དང་། རུབ་
 དང་རུབ་བྱང་བ་རྣམས་སྐུ་མདོག་མེར་པོ་དང་། བསམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དེ་ལས་བསྐྱོག་སྟེ་ཤེས་
 བར་བྱ་སྟེ། ལུས་སྟེང་ཕྱོགས་པའི་ཡབ་རྣམས་བསམ་པ་འོག་ཕྱོགས་པའི་རང་རང་གི་ཡུམ་རྣམས་ལ་
 རྒྱགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལུས་སྟེང་ཕྱོགས་པའི་ཡུམ་རྣམས་བསམ་པ་འོག་ཕྱོགས་པའི་རང་རང་གི་
 ཡབ་རྣམས་ལ་རྒྱགས་པས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཤར་དང་ཤར་ལྷོ་བ་རྣམས་དང་རུབ་དང་རུབ་བྱང་བ་རྣམས་
 ཐབས་ཤེས་དང་། ལྷོ་དང་ལྷོ་རྩལ་བ་རྣམས་དང་བྱང་དང་བྱང་ཤར་ཤར་བ་རྣམས་ཐབས་ཤེས་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྒྱ་
 མཆོག་གིས་སྟེང་གི་ལྷ་ལྷང་གྲུ་ཕོ་མོ་ལ་འོག་གི་ལྷ་སྟོན་པོ་ཕོ་མོས་འཁྱུད་པ་དང་། འོག་གི་ལྷ་སྟོན་པོ་ཕོ་
 མོ་ལ་སྟེང་གི་ལྷ་ལྷང་གྲུ་ཕོ་མོས་འཁྱུད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཤར་དང་ཤར་ལྷོ་བ་རྣམས་པོ་ཕོ་མོ་ལ་རུབ་
 དང་རུབ་བྱང་གི་ལྷ་མེར་པོ་ཕོ་མོས་འཁྱུད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལྷོ་དང་ལྷོ་རྩལ་གྱི་དམར་པོ་རྣམས་ལ་
 བྱང་དང་བྱང་ཤར་གྱི་དཀར་པོ་རྣམས་ཀྱིས་འཁྱུད་པ་དང་། བྱང་དང་བྱང་ཤར་གྱི་དཀར་པོ་རྣམས་ལ་
 ལྷོ་དང་ལྷོ་རྩལ་གྱི་དམར་པོ་རྣམས་ཀྱིས་འཁྱུད་པར་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དེ་ཡང་སྦྱར་བཏང་བ་ཡིན་གྱི། དམིགས་བསལ་བྱེ་བྲག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྐུ་བ་ལའི་དོན་
 ཨ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་བཞིན་དུ་མཆོག་གི་རྒྱལ་པའི་བདག་པོ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུང་པོ་དང་སྐུ་ཆོགས་

ཡུམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ནི་པན་ཚུན་ཡུམ་དང་བསམ་པའི།⁴⁴ ཞེས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་དོར་སེམས་དང་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་སྒྲ་ཚོགས་ཡུམ་ཤེར་བྱིན་མ་ཐབས་ཤེས་སུ་བཤད་པ་དང་། ཡང་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས།
ནམ་པར་ཤེས་པ་དང་ནམ་མཁའི་ཁམས་སོ་ཞེས་ནམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་མི་བསྐྱོད་པ་དང་ནམ་མཁའི་
ཁམས་དོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ལྷན་མ་ཐབས་ཤེས་སུ་བཤད་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་པའི་དང་བཞི་པའི་
དམ་ཚིག་པ་དང་ཡེ་ཤེས་པ་རོ་མཉམ་དུ་འཆད་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་བསྐྱོད་པའི་ནལ་འབྱོར་
གྱིས་བསྐྱོད་པའི་རིམ་པ་དག་ལ་ནམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ནམ་མཁའི་དང་བཅས་⁴⁵ ཞེས་པ་དོ་རྗེ་དབྱིངས་
ཀྱི་དབང་ལྷན་མ་དང་ལྷན་ཅིག་དུ་སྤྱིར་བོའི་པདྨར་ཞེས་པ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ལ་མེད་སྟེང་དུ་སྒྲུབ་དང་ཉི་
མ་དང་སྒྲུག་ཅན་དང་དུས་མེད་སྟེང་དུ་དམ་ཚིག་སེམས་དབང་དང་ཡེ་ཤེས་སེམས་དབང་རོ་མཉམ་པ་
ཉིད་དུ་འབྱུང་རོ། །དེ་ཡང་སྒྲུབ་དང་ཉི་མ་དང་སྒྲུག་ཅན་དང་དུས་མེད་སྟེང་དུ་ཞེས་པ་ཤོད་འབྱུང་
ཡིན་ཞིང་། འབྱུང་ག་ཞན་ལས་ག་ཞན་འབྱུང་རོ།།

ནམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་མི་བསྐྱོད་པའི་རོ་བོ་གཙོ་བོ་དང་ནམ་མཁའི་ཁམས་དོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་
དབང་ལྷན་མ་ཐབས་ཤེས་ཡབ་ཡུམ་དུ་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི་བྱུང་པར་བྱེད་བ་ནམ་ཤེས་དང་
ཡེ་ཤེས་གཙོ་བོའི་དང་དུ་འདྲེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་སོ་སོ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་
ནམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་མི་བསྐྱོད་པ་ལྷ་ལུས་རང་གི་རིགས་ནམ་མཁའི་ཁམས་དོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ལྷན་
མ་ལྷ་ལུ་མ་ཐབས་ཤེས་སུ་བྱས་ནས་འཁྱུད་པ་མི་འོར་སྟེ། དཔལ་འདུས་པ་སོགས་སྒྲས་རྒྱུད་ནམས་ཀྱི་
དགོངས་པ་ལ་ནམ་སྤང་དང་སྤྱོད་མ་ལྷ་ལུ་རང་རིགས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་པན་ཚུན་འཁྱུད་པ་ཡིན་ཡང་།
དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དགོངས་པས་ཐབས་ཤེས་ག་ཞན་རིགས་ལ་པན་ཚུན་འཁྱུད་པ་ཡིན་ཀྱི་རང་
རིགས་ལ་འཁྱུད་པ་བཀག་པའི་སྤྱིར་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། དཀྱིལ་འཁོར་ལས་ནི་བདེ་བ་དམ་པའི་
དོན་དུ་འོ་ཞེས་པ་ནི་ག་ཞན་ཀྱི་རིགས་ལ་འཁྱུད་པའོ།⁴⁶ །ཞེས་གསུངས་པས་སོ།།

དེ་ལྟར་ན་རྒྱུད་འགྲེལ་ལས་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཚོག་གི་སྐབས་འདིར་སྤྱོད་མ་དོག་དང་ཞལ་
ལྷན་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་ལྷ་དུག་བརྒྱ་དང་སོ་བཞིའི་ནང་གི་འདོད་སྤྱིར་འདོད་མ་གཏོགས་པའི་
ག་ཞན་ཐབས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་མཛོན་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུད་འགྲེལ་ཉིད་ལས་

གསལ་བར་བསྟན་པས་རྒྱུད་འགྲེལ་ཉིད་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། ཆོས་ལུ་ལྷ་མདོག་གི་དབྱེད་པ་ནི་
གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདོད་མྱིར་འདོད་ཀྱི་སྐྱེ་མདོག་ནི་སྟོགས་མདོག་དང་།
ཕྱག་མཆོན་ནི་སྐྱབ་ཐབས་པད་དཀར་ཞལ་ལུང་ལས་¹⁵ གསུངས་པ་ལྟར་རང་རང་གི་སྦྱེད་བྱེད་ཀྱི་
ཕྱག་མཆོན་ལྟར་བྱེད་པ་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེའི་མྱིར་རྩོམ་རྩོམ་སྟོགས་
སྟོག་མ་ལ་སོགས་པ་འདི་རྣམས་མདོན་དུ་སྟོགས་པའི་གནས་སུ་འགྲོ་བ་ནི་ཤར་ལ་སོགས་པའི་
རིགས་སོ། །རིགས་ཀྱི་དབང་དེས་ནི་ལྷ་གསུངས་སྟོག་མའི་གཡས་ཀྱི་ཕྱག་དང་པོ་ན་རལ་གྱི་དང་།¹⁶
ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཁོ་མོ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱག་དང་པོའི་ཕྱག་མཆོན་རལ་གྱི་སོགས་སུ་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་རང་
ཉིད་དེ་དང་དེའི་རིགས་ཡིན་པ་རྒྱ་མཆོན་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་འདོད་མྱིར་འདོད་རྣམས་ཀྱི་ཕྱག་མཆོན་
གསལ་བོར་མ་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་རང་རང་གང་ལས་སྦྱེས་པའི་རིགས་དེའི་ཕྱག་མཆོན་གྱི་དང་པོ་
རྣམས་ཕྱག་མཆོན་དུ་བྱེད་པར་གོ་རུས་སོ། །

འོན་ཏེ་དེ་རྣམས་གང་དང་གང་ལས་སྦྱེས་སྟེ་མ་ན། དེ་ལ་ཤར་དུ་སྐྱོལ་མ་ལས་སྦྱེས་པ་དབྱེ་
བར་འདོད་མ་དང་ཞེས་སོགས་འགྲེལ་ཆེན་ཉིད་ན་གསལ་བར་བཞུགས་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་།
འདོད་མ་དེ་དང་དེ་གང་ལས་སྦྱེས་པ་དེ་ལས་དེ་དང་དེའི་མྱིར་འདོད་མ་ཡང་སྦྱེས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་
ཞལ་ཕྱག་གི་རྣམ་པ་རྩི་ལྟར་བྱེད་སྟེ་མ་ན། དེ་ཡང་རང་རང་གི་སྦྱེད་བྱེད་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་བྱས་ན་ཞལ་
ཕྱག་གི་བྱངས་རྣམ་པ་སྒྲ་ཆོགས་སུ་འཁྱུར་པས་སྒྲ་རྩ་བྱས་ཐམས་ཅད་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པར་
བཤད་པ་འཐད་དམ་སྟེ་མ་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྒྲ་རྩ་བྱའི་སྐྱབ་ཐབས་ལས། ལྷོ་སྒྲའི་གཡོན་གྱི་འདོད་
ཡོན་རྣམས་ལ་ཀུའག་སྒྲ་རྩ་རྣམས་ཆོག་བྱས་དང་ནི་བཅས་པ་ཡི། །ས་བོན་རྣམས་དང་སོ་སོའི་ཕྱག་
མཆོན་རྣམས་ལས་བྱུང་བའི་འདོད་མ་ལྟ་རྣམས་ཕྱག་གཉིས་རི་བོར་ཞལ།¹⁷ །ཞེས་སོགས་གསུངས་
གིང་། མྱིར་འདོད་མ་རྣམས་ལ་འདར་དེ་བཞེན་དུ་གསུངས་སོ། །

ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྩོམ་རྩོམ་དབྱེད་ཀྱི་དབང་ཕྱག་མ་ལས་སྦྱེས་པ་ནི་སྤྱིད་གསུམ་སྦྱེད་མ་
གསོད་པར་འདོད་མའོ། །སྒྲ་ཆོགས་ཡུམ་ལས་སྦྱེས་པ་ནི་སྦྱེད་པར་འདོད་མའོ།¹⁸ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
དེ་གཉིས་སོ་སོར་བྱངས་ན་འདོད་མ་སོ་བརྒྱུད་དུ་འཁྱུར་བས་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱངས་དགོས་ཏེ།

འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདོད་མ་སྐྱུ་ཅུ་ཅུ་བདུན་རྒྱུ་མཉམ་ནི་གསུང་གི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་རང་གི་རིགས་ཀྱི་
དབྱེ་བས་རང་རང་གི་ཕྱོགས་རྒྱུ་སྟོན།^{༤༩} ཞེས་འདོད་མ་སོ་བདུན་དུ་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ཡང་དེ་
གཉིས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱངས་པ་ཡང་སོ་དུ་ག་པོ་ལ་བྱུང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་སྟེགས་བུ་ལ་དགོད་པའི་
གྲངས་ལ་མི་བསྐྱང་ཞིང་ཕྱིར་འདོད་མ་རྒྱུ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་སོ། །རང་གི་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་
བས་རང་རང་གི་ཕྱོགས་རྒྱུ་སྟོན། ཞེས་པས་དགོད་པ་གསལ་པོར་བསྟན་ཏོ། །འོན་ཀྱང་སྐབ་ཐབས་
ཞལ་ལུང་ལས། འདོད་ཕྱིར་འདོད་རྒྱུ་སྟོན་རང་རང་གི་སྐྱེད་བྱེད་རིམ་ལ་བཞིན་དུ་ཨ་རྩ་ཡ་དང་པེ་རྩ་
ཏི་ཙ་རྩ་བཤད་པ་ལྟར་འདིར་བཀོད་ལ།^{༥༠} ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་ལྟར་གཏུམ་མོ་རྒྱུ་སྟོན་
པའི་འདོད་མ་དང་ཕྱིར་འདོད་མ་རྒྱུ་སྟོན་དང་ཐག་ལ་སོགས་པའི་གདོང་བ་ཅན་དུ་བྱེད་དགོས་སོ། །

སྐབས་འདིར་གཙོ་བོ་བསྐྱེད་ཚུལ་སོགས་དྲོགས་པའི་གནས་འགའ་ཞིག་ལ་དབྱད་པ།

ལྔ་བ་^{༥༡} སྐབས་འདིར་དྲོགས་པའི་གནས་འགའ་ཞིག་དབྱད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལ་བཞི།
གཙོ་བོ་སྐྱེད་ཚུལ་ལ་དྲོགས་པ་དབྱད་པ་དང་། འཁོར་གྱི་ལྟ་སྟོན་ཚུལ་ལ་དྲོགས་པ་དབྱད་པ་དང་། ལྟའི་
གདན་འགའ་ཞིག་ལ་དྲོགས་པ་དབྱད་པ་དང་། དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་བསྐྱེད་གདན་ཅན་གྱི་ལྟའི་གྲངས་ལ་
དྲོགས་པ་དབྱད་པའོ། །

དང་པོ་ནི་སྐྱེད་པའི་སྐབ་ཐབས་ལས། ཨི་ཡིག་དཀར་པོ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་ལྷ་བའི་
དགྲིལ་འཁོར་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཨུཾ་ཡིག་དཀར་པོ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་ཉི་མའི་དགྲིལ་
འཁོར་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་^{༥༢} ཞེས་མཆན་དཔེའི་རང་བཞིན་གྱི་དབྱངས་གསལ་
གྱི་ཡི་གེ་དགོད་པའི་གཞི་ལྷ་ཉི་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་ཨི་ཨུཾ་འི་ས་པོན་ལས་བསྐྱེད་པར་བཤད་ལ།
ཕྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་ ཆོས་རྒྱལ་ལྟ་བུ་དག་ ལྷ་བ་དབྱངས་སོ་གཉིས་དང་ཉི་མ་གསལ་བྱེད་ལས་བསྐྱེད་པར་
མཛད་ནས། དེ་དག་གི་ཤེས་བྱེད་དུ་རྩོད་རྩོད་པའི་འགྲེལ་བར། སངས་རྒྱུ་མཆན་གྱི་རྒྱུ་ལས་ནི། ལྷ་
བར་དབྱངས་རྒྱུ་སྟོན་ལྟར་གཉིས།^{༥༣} ཞེས་དང་། ཨ་སོགས་ཀ་སོགས་ལྟར་པ་དག་ལས་དེ་ལྟར་

ཁམས་གསུམ་དག་ནི་ངེས་པར་སྐྱེད་འགྱུར་མི་ཡི་བདག་ཅེས་དང་། མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བ་ལས། དེའི་
སྐྱེད་དུ་ལྷ་ཡི་དང་ཀླ་ཡི་ལས་ལྷ་བ་དང་ཉི་མ་^{༡༧} ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། ཞེས་ཤེས་བྱེད་དང་
བཅས་ཉི་གསུང་རོ། རྩོད་པའི་དུས་ཞབས་རྗེས་འབྲངས་དང་བཅས་པ་^{༡༨} རྣམས་དང་། ལྷ་པ་ཐབས་
ཞལ་ལུང་སོགས་ལས་ནི་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་དངོས་བསྟན་ལྟར་ལྷ་ཉི་མ་ཐོན་ལས་མི་སྐྱེད་པའི་བྱོགས་དེ་
མཛད་དོ།^{༡༩}

དེ་དག་གི་ནང་ནས་གང་ཞེས་འཐད་སྟུམ་ན། མཁས་པ་དག་གིས་ཤེས་བྱེད་དུ་བཞོད་པའི།
ཨ་སོགས་ཀ་སོགས་ཀྱིས་དངོས་སུ་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཆོས་རྣམས་དབྱེད་སྒྲུབ་གསལ་གྱི་ཡི་གེ་ལས་བསྐྱེད་
པར་བསྟན་པ་དང་། མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་ལུང་དེས་གཙོ་བོའི་གདན་གྱི་ལྷ་ཉི་གསུངས་གསལ་ལས་བསྐྱེད་
པར་བསྟན་པས་བྱོགས་མཐུན་གྱི་ཤེས་བྱེད་དུ་འགྱུར་ལ། ཡང་མཆོག་མི་འགྱུར་ལས། ཨ་སོགས་ཀ་
སོགས་དག་ལས་རི་བོང་ཅན་དང་ཉིན་བྱེད་དེ་ཡང་ན་ཉི་ཡིག་དང་ཀླ་ཡིག་དག་གིས་སོ།^{༢༠} ཞེས་ཉི་ལས་
ལྷ་བ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཀླ་ཡིག་ལས་ཉི་མ་བསྐྱེད་པ་སྟེ། ཡི་གེ་རེ་རེ་ལས་ལྷ་ཉི་བསྐྱེད་པར་བཤད་ཅིང་།
དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། ཨ་ཡིག་གི་བདག་ཉིད་ཅན་ནམ་ཉི་ཡིག་གི་བདག་ཉིད་ཅན་ལྷ་བའི་དཀྱིལ་ལ་འོང་
དང་ར་ཡིག་གི་བདག་ཉིད་ཅན་ནམ་ཀླ་ཡིག་གི་བདག་ཉིད་ཅན་ཉི་མའི་དཀྱིལ་ལ་འོང་རོ།^{༢༡} ཞེས་ཨ་
ཡིག་དང་ར་ཡིག་ལས་གཙོ་བོའི་གདན་གྱི་ལྷ་ཉི་བསྐྱེད་པར་ཡང་གསུངས་ལ། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་གཅད་
ནི་ར་ཡིག་དང་ས་ཡིག་གང་རུང་གི་ལུས་འགྱུར་ཡིན་པས་སྐྱ་རྩ་ལྷ་ལྷ་བཤད་པ་ལྟར་ལྷ་ལས་ཉི་མ་སྐྱེད་
པ་འཐད་པ་དང་། ལྷ་ཨ་ཡིག་གི་ཐབས་དངོས་ཨི་ཡིག་ཡིན་པས་ཨི་ལས་ལྷ་བ་སྐྱེད་པ་འཐད་ཅིང་།
སངས་རྒྱུ་གྱི་མཆོན་སོ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་དབྱེད་སོ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ན་ཨི་ཡིག་གྱུང་ཡོད་པས། སངས་
རྒྱུ་མཆོན་གྱི་རྒྱ་ལས་ནི། ལྷ་བར་དབྱེད་སྒྲུབ་སྐྱ་རྩ་གཉིས་^{༢༢} ཞེས་པའང་འདིའི་ཤེས་བྱེད་
དུ་འབྲེལ་ལོ། སྦྱིར་ན་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་ལྷ་ཉི་གཉིས་ས་ཐོན་ལས་ངེས་པར་སྐྱེད་དགོས་ཏེ། གནས་
སྐབས་གཞན་དུ་ལྷ་ཉི་སོགས་སྐྱེད་པའི་ཆོས་ཐོན་ལས་སྐྱེད་པ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་མཚུངས་པའི་བྱིར་
རོ། རྩོད་ཉིད་ཀྱིས་ན་སྐྱ་རྩ་ལྷ་ལྷ་བཤད་ཡོད་པ་ལྷ་ལས་འདིའི་ལྷ་ཉི་བསྐྱེད་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།

མདོན་བྱང་ལྷ་ལས་གཙོ་བོ་སྐྱེད་པའི་སྐབས་སུ་རྩོད་པའི་དུས་ཞབས་པ་རྣམས་དང་ཞལ་

ལུང་ལས། སྤྱི་ལས་ཕྱག་མཆན་བསྐྱེད་པ་མ་མཛད་ཅིང་། དེ་ཡང་འབྲེལ་པའི་ཚིག་ཟིན་ལྟར་བཀོད་པ་
 ཡིན་ལ། ཞལ་ལུང་མཁན་པོའི་དགོངས་པ་ཡང་ཟུ་ཉིད་བྱངས་གསལ་གྱིས་མཆན་པའི་དབུས་ཀྱི་སྤྱི་
 ཡིག་ལས་དོ་རྗེར་སྐྱེད་པ་སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས་སུ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་དོན་གྱི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་ཕྱག་
 འཆོལ་བ། ལྷ་ལི་ཀླ་ལི་སྟོམས་འཇུག་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གང་དང་བུལ་
 པའི་བསྐྱེད་རིམ་འཆད་པའི་འབྲེལ་བཤད་དེ་ཁོན་ཉིད་སྤང་བ་ལས། འདུད་ཅེས་བྱང་དོ། གང་ལ་ན།
 འབུས་དུས་ཀྱི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དེ་ཡང་། རྟེན་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་པར་རི་ལྟ་བུ་ཞེན། ལྷ་ལི་ཀླ་ལིས་མཆན་
 པའི་ཟུ་ཉི་སྟོམས་པར་འཇུག་བ་སྟེ་ཁ་སྐྱར་བ་དང་། ས་བོན་སྤྱི་དང་དོ་རྗེའི་བྱག་པར་ཁམས་འབྱུང་བ་
 འགོག་པའི་ལཱ་ཀྱི་ཡི་གེ་འགོད་པ་དང་། སོགས་པས་ས་བོན་ཡོངས་སུ་ཁྱུར་པའི་ཕྱག་མཆན་སྟོམ་བ་
 སོགས་སྤངས་བ་སྟེ།^{༡༩} ཞེས་མདོན་བྱང་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་ཀྱི་ལྷ་ལི་ཀླ་ལིས་མཆན་པའི་ཟུ་ཉི་ཁ་སྐྱར་གྱི་
 དབུས་ཀྱི་ས་བོན་སྤྱི་ཡོངས་སུ་ཁྱུར་བ་ལས་ཕྱག་མཆན་བསྟོམ་པར་གསུངས་པས་སོ།

དེ་ལྟར་མཛད་པ་རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཐུབ་པའི་བཅུ་པ་ལས། ཟུ་ཉི་མ་ལ་
 ཡང་ལ་སོགས་ཀ་སོགས་དོ་རྗེ་དང་བཅས་མེ་ལོང་ལ་སོགས་ལྟ་ནམས་ཀྱིས། རོད་ཟེར་ལྟ་ནམས་
 འབྱེད་པར་བྱེད་ཅིང་དྲི་མ་མེད་པའི་འོད་འཕྲོ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྟོམ་པར་བྱ།^{༢༠} ཞེས་ལྷ་ལི་ཀླ་
 ལིས་མཆན་པའི་ཟུ་ཉི་ཁ་སྐྱར་གྱི་དབུས་སུ་ཕྱག་མཆན་དོ་རྗེར་བསྟོམ་པར་གསུངས་པས་སོ། དེ་བཞིན་
 དུ་རྒྱབ་ལའི་དོན་གསུམ་པའི་འབྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་ས་བོན་གྱིས་མཆན་མ་བསྐྱེད་པ་དང་མཆན་
 མས་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་པ་ནི་ནལ་འབྱོར་པས་ཐམས་ཅད་དུ་རྟོགས་པར་བྱའོ་ཞེས་བརྒྱུད་ཀྱི་དེས་པའོ།^{༢༡} ཞེས་
 གསུངས་ཤིང་། སྤྱི་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་ཐབས་ལས་ཀྱང་། དེ་ནས་དེའི་སྤྱི་དུ་ལྷ་ཡིག་ཞེས་བ་ནས། གསལ་
 བྱེད་བརྒྱུད་ཅུ་ཞེས་སོ།^{༢༢} ཞེས་པའི་པར་གྱིས་ཟུ་ཉིད་བྱངས་གསལ་གྱིས་མཆན་པ་བསྐྱེད་པར་བསྟན་
 བས། དེའི་དེ་མ་ཐག་གི་མཇུག་ཏུ། དེ་ནས་དེ་དག་གི་དབུས་སུ་སྤྱི་ཡིག་སྟོན་པོ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱི་
 ཚིགས་དོ་རྗེ་སྤྱི་གིས་མཆན་པའི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་བསྟོམ་པར་བྱའོ། རྟེན་ས་
 གསུམ་པོ་གཅིག་ཆུ་འདྲེས་པ་ལ་ཉི་ཡིག་གིས་སྤྱིས་བ་བྱུ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་བསྟོམ་པར་
 བྱའོ། རྟེན་ས་ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པ་ཉི་ཡིག་གི་བདག་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཤིན་ཏུ་

རྣམ་པར་དག་པའི་རང་བཞིན། འོག་ནས་ཐུག་འཆའ་བའི་སྐབས་སུ་འཆད་པའི་དཔལ་དུས་ཀྱི་ལོར་
ལོ་ལྟེ་འོན་ཀྱང་ཐུག་ཉི་ཤུ་ཅུ་དུག་པ་²⁷ ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་སྣ་ཚོགས་དོ་རྗེ་ཞེས་བ་དང་། ཐུག་
ཉི་ཤུ་ཅུ་དུག་པ་ཞེས་པ་དོ་རྗེ་ཤུགས་ལ་དངོས་སུ་སྒྱུར་ནས་གཞན་རྣམས་སྐབས་འདིའི་གཙོ་བོ་སྦྱེད་པ་
ལ་ཡང་སྦྱོར་བར་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་ན་འདིར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་ཉི་དབྱངས་གསལ་གྱིས་མཚན་པ་མེ་ལོང་ལྟ་བུ་དང་མཉམ་
པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱང་རྒྱལ་པ་དེའི་དབྱངས་སུ་རྩྭ་ལས་དོ་རྗེ་ལྟེ་བ་ལ་རྩྭ་གིས་མཚན་པ་སོ་སོར་རྟོག་
པའི་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱང་རྒྱལ་པ་དེ་རྣམས་ལྟན་ཅིག་ཏུ་ཚོགས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དོ་རྗེའི་ལྟེ་བ་འམ།
དེ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་པ་ལས་དོ་རྗེ་རྩྭ་དང་བཅས་པར་གྱུར་བ་ལ་རྩྭ་ཡིག་ལྟན་པ་ལྟེ་ཉི་ཡིག་གིས་
མཚན་པ་བྱ་བ་གྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱང་རྒྱལ་པ། དེ་ལས་བཅོམ་ལྟན་འདས་དུས་ཀྱི་ལོར་ལོའི་སྦྱུའི་
ཆ་གས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་གྱུར་པའི་སྦྱུ་ལ་རྩྭ་ཡིག་དང་ལྟན་པ་ནི་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལས་
བྱང་རྒྱལ་པའོ།།

དོན་དེ་ཉིད་རྒྱུད་འགྲེལ་དང་སྒྱུར་ནས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་རྒྱུད་ལས། རྒྱ་བ་ཉི་མ་ལ་
ཡང་ཨ་སོགས་ཀ་སོགས་དོ་རྗེ་དང་བཅས་ཞེས་གསུངས་པའི་འགྲེལ་བ་ལས། རྒྱ་བ་དང་བྱུང་དབྱངས་
དང་ལྟན་པ་ནི་ཞེས་བ་དང་། ཡང་ཉི་མ་དང་རྩྭ་ལ་གསལ་བྱེད་དང་ལྟན་པ་ནི་²⁸ ཞེས་པས་ལྟན་གཞི་ཉི་
རྒྱ་གཉིས་ལ་ལྟན་ཚོས་དབྱངས་གསལ་དང་ལྟན་པར་བཤད་ནས། ཅུ་བའི། དོ་རྗེ་དང་བཅས་ཞེས་
པས་ལྟན་གཞི་དོ་རྗེ་བསྟན་ནས་འདིའི་འགྲེལ་པར། དྲི་ཟའི་སེམས་ཅན་རྩྭ་ཡིག་དང་ལྟན་པ་ནི་ཞེས་
པས་ལྟན་ཚོས་རྩྭ་ཡིག་དོ་རྗེ་ལ་ལྟན་པར་བཤད་དོ།²⁹ །འདི་ལ་དགོངས་ནས་སྣ་རྒྱུ་བྱངས་ཀྱང་དེ་དག་
གི་དབྱངས་སུ་རྩྭ་ཡིག་ལྟན་པོ་ལས་བྱང་བའི་སྣ་ཚོགས་དོ་རྗེ་རྩྭ་གིས་མཚན་པ་³⁰ ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡང་དེ་རྣམས་ལྟན་ཅིག་ཏུ་ཚོགས་པའི་དོ་རྗེ་འམ། དེ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་པ་ལས་དོ་རྗེ་
རྩྭ་དང་བཅས་པའི་ལྟན་གཞི་ལ་ལྟན་ཚོས་ཉི་ཡིག་ལྟན་པ་ནི་འགྲེལ་བ་ལས། དེ་རྣམས་གཅིག་པ་ཉིད་
དང་སྟོག་གི་རྩྭ་ཡིག་དང་ལྟན་པ་ནི་³¹ ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། རྒྱ་ཉི་ལ་དབྱངས་གསལ་ལྟན་པ་བཞིན་ཏུ་
ཉི་ཡིག་ལྟན་གཞི་གཟུགས་ཅན་ཞིག་ལ་ལྟན་དགོས་ལ། དེ་ཡང་དོ་རྗེ་ཉིད་ལ་བྱ་དགོས་པས་སོ། །འདི་

ལ་དགོངས་ནས་སྐྱུ་ལྷ་ལྷ་ཡུང་། དེ་ནས་གསུམ་པོ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པ་ལ་ཉི་ཡིག་གིས་སྒྲིམ་པ་བྱ་བ་
 གྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ།^{༡༩} །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དོ་རྗེ་རྒྱུ་དང་རྩ་ཡིག་
 དང་བཅས་པ་དེ་ལས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྤྱི་འཆགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བསྐྱེད་པ་ལ་རྩ་ཡིག་དང་ལྷན་
 པར་བསྐྱོམ་པ་ནི་འགྲེལ་པ་ལས། དེ་ནས་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆ་གསལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་།
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྩ་ཡིག་དང་ལྷན་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་གིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ་^{༢༠} །ཞེས་
 བས་བསྟན་ཏོ། །འདི་ལ་དགོངས་ནས་སྐྱུ་ལྷ་ལྷ་ཡུང་། དེ་ནས་ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་རྫོགས་
 པ་རྩ་ཡིག་གི་བདག་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་གིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་རང་བཞིན་འོག་ནས་ཐུག་འཆལ་
 པའི་སྐབས་སུ་འཆད་པའི་དབལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྟེ་^{༢༡} །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཙོ་བོ་མཐོན་
 བྱང་ལྷ་ལས་སྐྱེད་ཚུལ་འདི་ལ་མི་མཐུན་པ་མང་ནའང་། རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་དོན་བཤད་པའི་སྐོར་ནས་ངེས་
 པར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་གཙོ་བོ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་འདི་རོ་བོ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱང་བོ་རྣམ་པར་དག་པ་
 དོ་རྗེ་སེམས་དཔལ་ཉིད་ཞལ་ཐུག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཙོ་བོའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ཏེ། ལུས་
 མ་བརྒྱད་དང་བཅས་པའི་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་རྣམས་བསྐྱེད་ཟིན་པའི་མཐུག་སྐྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་ལས།
 རང་གི་ཐུག་རྒྱ་དང་བཅས་པ་སྟེ་དོ་རྗེ་སེམས་དཔལ་རྫོགས་པའོ།^{༢༢} །ཞེས་གཙོ་བོ་སྐྱེད་པ་རྫོགས་པ་དོ་
 རྗེ་སེམས་དཔལ་རྫོགས་པར་གསུངས་པས་སོ། །འདིར་ལུས་མ་བརྒྱད་གཙོ་བོའི་ཡུམ་དུ་ཡང་བསྟན་པ་
 ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་འཁོར་གྱི་ལྷ་སྤྱོད་ཚུལ་ལ་དྲོགས་པ་དབྱེད་པ་ནི། བོད་ཀྱི་མཁས་པ་པལ་ཆེ་བ་དག་
 མི་བསྐྱེད་པ་སོགས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོའི་རྣམ་པས་གཙོ་བོའི་ལུས་ལ་ཞུགས་པ་ཆགས་པ་ཆེན་
 བོའི་མེས་ལྷ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དོ་རྗེའི་ལམ་ནས་ཡུམ་གྱི་བསྐྱར་བཤས་པའི་ཐིག་ལེ་སོ་སོ་ཡོངས་
 སུ་གྱུར་པ་ལས་ལྷ་སོ་སོའི་ས་བོན་དང་། དེ་ལས་ལྷ་སོ་སོའི་ཐུག་མཚན་དང་། དེ་ལས་ལྷ་སོ་སོར་གྱུར་
 པ་ཡུམ་གྱི་བསྐྱར་ནས་སྤྱོད་ཏེ་ཐིམ་འདྲེལ་ཀྱི་འཁོར་གྱི་རང་རང་གི་གདན་ལ་འགོད་པར་མཛད་ལ། མཁས་

པ་ཁ་ཅིག་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ལྷ་སྟོན་པ་ན་དང་པོར་ལྷ་མོའི་པདྨར་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྐར་
བཞེན་དུ་བསྐྱེད་ནས་དེ་ཉིད་དུ་བརྟན་པ་ལྷ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་
ཏེ། ཡིན་ན་དེར་དམ་ཆོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱུ་བ་པས་ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་སྐལ་པས་སུ་དམ་ཆོག་གི་
དཀྱིལ་འཁོར་སྟོན་པར་གསུངས་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོལ་ཞེས་གསུང་ཞིང་། དེའི་ཤེས་ཀྱི་དུ།
འདིར་རང་གི་རིག་མའི་པདྨར་ཞེས་སོགས་འདྲན་པར་མཛད་དེ། །དེ་ལྟར་མཛད་པ་ཡང་སྐྱབ་ལའི་བརྟུ་
དགུ་བའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལྷ་བ་རྒྱ་བར་གྱུར་པ་རྣམས་རང་གི་དོ་རྗེ་ནས་སྟོན་ཏེ་རང་གི་རིག་མའི་
པདྨར་དེ་རྣམས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་པ་ལས་ལྷ་དང་ལྷ་མོའི་ཆོག་ས་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རྟེན་དང་བརྟེན་བའི་
མཆོན་ཉིད་ཅན་ནོ།¹⁶ །ཞེས་གསུངས་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཞེས་པས་ཡུམ་གྱི་པདྨར་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་
འཁོར་ཡང་སྐྱེད་དགོས་པར་བསྟན་པ་དང་། དོ་རྗེ་ནས་སྟོན་ཏེ་རང་གི་རིག་མའི་པདྨར་ཞེས་པས་པདྨར་
རྟེན་དང་བརྟེན་བའི་ལྷ་སྟོན་པ་ཙམ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། ཡུམ་གྱི་པདྨ་ནས་ཕྱིའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་སྟོན་པ་མ་
བསྟན་ཏེ་སྟུང་དུ་དགོངས་པ་འདྲའོ།

དེ་དག་ལས། ཡུམ་གྱི་པདྨར་བབས་པའི་ཐིག་ལེ་ལས་པདྨའི་ནང་དུ་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་
དང་བརྟེན་བའི་ལྷ་གཉིས་ཀ་སྐྱེད་དགོས་པ་འགྲེལ་བ་དེའི་དོན་དུ་མཛད་པ་ནི་ལེགས་པར་བཤད་པ་
ལྟར་སྐར་ཡང་དམ་པ་སྐར་མ་དག་གི་ས་རྟེན་ཞེས་པ་ས་པོན་ལ་བཤད་པས་དེ་དག་གང་འཐད་དཔྱད་
པར་བྱའོ། །འོན་ཀྱང་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ལྷའི་འཁོར་ལོ་ཡུམ་གྱི་པདྨའི་ནང་དུ་བསྐྱེད་པ་ཉིད་
ཀྱིས་རྫོགས་ནས་ཕྱིའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ཡུམ་གྱི་པདྨ་ལས་མི་སྟོན་པར་བཞེད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་འཐད་
ན་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོ་གཙོ་མོ་ཡབ་ཡུམ་ལྟ་ས་མ་རྣམས་དང་བཅས་པ་
ཡུམ་གྱི་པདྨའི་ནང་དུ་སྐྱེད་རྒྱལ་འཆད་དགོས་པ་ལས་དེ་ལྟར་རྒྱུད་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་མ་བཤད་ཅིང་།
དོན་ཐོབ་ལ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་ཡུམ་གྱི་པདྨར་རྟེན་དང་བརྟེན་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་
བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་རྫོགས་པ་ཡིན་ན། སྐབ་ལའི་ལྷ་བརྟུ་བའི་འགྲེལ་ཆེན་
ལས། དེས་ན་དོ་རྗེ་ཅན་ཡང་རི་བོང་འཛིན་པ་ལྷ་བ་བཞེན་བལྟས་ནས་ཡང་ཡིག་གིས་ཤེས་རབ་ཀྱང་
སྟེ་ཤེས་རབ་དང་བཅས་པའི་ཐུགས་དང་ཡེ་ཤེས་དོ་རྗེ་ཨ་མ་རྒྱུ་དྲི་དང་དྲུང་ཅན་མ་ལ་བརྟེན་པའོ།¹⁷ །ཞེས་

དེའི་ཕྱིར་ན་འགྲེལ་ཆོག་འདི་རྣམས་ཀྱིས་ལྷ་རྣམས་ཡུལ་གྱི་པར་ལས་སྒྲིམ་ནས་གཞལ་ཡས་
ཁང་གི་ཚུགས་དང་མཆོམས་རྣམས་སྟུང་གོད་པར་བརྟན་ཅིང་། དེ་ཡང་ཕྱིའི་རྟེན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ཉིད་
ལ་དགོད་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་ལྷ་སྟོན་པའི་རྣམས་ཀྱི་རྒྱལ་ལའི་ར་གཅིག་
པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དམ་ཆོག་གི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་དོན་དུ་རང་གི་ལུས་ལ་བརྟུག་སྟེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་
པར་རྟེན་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་ཡི་གེ་སོ་སོ་རྣམས་སོ། །དེ་ནས་པར་ལས་སྒྲིམ་བཞིན་དུ་ཞལ་དང་ཐུག་དང་
མཆོན་མ་དང་དབྱིབས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཅན་རྣམས་ཡེ་ཤེས་དང་ཐུགས་དང་གསུང་དང་སྒྲུའི་དགྱིལ་
འཁོར་རྣམས་ལ་སྟོན་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་དགྱིལ་འཁོར་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་དག་ཀྱང་ངོ་། །ཀྱང་ཡིག་གིས་སྟོན་
བཞིན་ཞེས་པའོ།^{༡༠} །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་སྐབས་འདིར་ལྷ་ཞལ་ཐུག་
མཆོན་དབྱིབས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་རྣམས་ཡེ་ཤེས་ཐུགས་གསུང་སྒྲུའི་དགྱིལ་འཁོར་རྣམས་ལ་ཡུལ་གྱི་པར་
ལས་སྟོན་པའི་སྟོན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་བཞིན་དུ་སྟོན་པར་བརྟན་པས་འགྲེལ་པ་འདི་དག་དང་

ཡང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ།

དེ་ལྟར་ཡིན་ན་འདྲེར་དམ་ཚིག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱབ་པས་ལས་རྒྱལ་མཚོག་གི་སྐབས་སུ་
 དམ་ཚིག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱོ་བར་གསུངས་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་སྒྲིབ་མེད་དེ།
 དང་པོར་ཕྱིའི་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྒྲོམ་པ་གར་དུ་སྒྲེ་བའི་མའི་མངལ་སྒྱུར་བའི་དོན་དང་། དཀྱིལ་
 འཁོར་རྒྱལ་མཚོག་གི་སྐབས་སུ་ཡུམ་གྱི་བླུ་བ་བསྐྱེད་པའི་ལྷ་རྣམས་པདྨ་ལས་སྒྲོམ་ནས་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་
 འཁོར་ལ་འགོད་པ་ནི་མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱི་སྤང་ཁམས་སྒྲེ་མཆེད་སོགས་སྒྱུར་
 བའི་དོན་དང་། ལས་རྒྱལ་མཚོག་གི་སྐབས་སུ་ལྷ་སྒྲོམ་ཏེ་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་འགོད་པ་ནི་བཅས་
 བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་སོགས་སྒྱུར་བའི་དོན་དུ་ཡིན་པས་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཚོག་གི་ལྷ་སྒྲོ་བ་
 རྫོགས་པའི་དུས་སུ་དམ་ཚིག་པའི་ལྷ་རྫོགས་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་མེད་དེ། ད་དུང་སྒྱུར་གཞི་ལ་ལྟོས་
 བའི་དམ་ཚིག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་སྒྲོ་བ་མ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་གཤེགས་པ་གཤེགས་མ་
 རྣམས་དང་པོར་སྒྲོ་བའི་ཆེ་མི་བསྐྱེད་པ་ལྷ་ག་པའི་བདག་པོར་བསྐྱོམས་པའི་མི་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཡུམ་གྱི་
 ཕྱིན་མས་འཁྱུད་པ་ཡུམ་གྱི་བླུ་ལས་སྒྲོམ་ནས་གཙོ་བོར་ཉིད་ལ་གཞུགས་སྟེ། འདི་ནི་གོང་དུ་བྲངས་
 བའི། མི་བསྐྱེད་པ་ལྷ་ག་པའི་ཞེས་སོགས་དང་། མི་བསྐྱེད་པ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པའོ། །ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
 བརྟན་ལ། རྩོམ་སེམས་དཔལ་ལ་ཡུམ་གྱིས་འཁྱུད་པ་གཙོ་བོ་ལ་གཞུགས་པ་འགྲེལ་ཆེན་ལས་མ་
 གསུངས་ཤིང་དོན་ལའང་མི་འཐོབ་སྟེ། གཙོ་བོ་ཉིད་འོ་བོ་རྩོམ་སེམས་ཉིད་ཡིན་པ་འགྲེལ་ཆེན་ཉིད་ན་
 གསལ་བ་གོང་དུ་བྲངས་ཐོན་པ་ལྟར་ཡིན་པས་སོ།

གཙོ་བོའི་ཡུམ་ལ་རུས་མ་བརྩུ་བཤད་པའི་ཤར་ཕྱིན་མ་དང་ཡེ་གེས་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་མ་
 གཉིས་མ་གཏོགས་པའི་བརྒྱུད་ནི་ཕྱིན་སོགས་པར་ཕྱིན་བརྒྱུད་ཀྱི་རོ་བོ་དང་སྟོང་བའི་བླུ་འི་འདབ་མ་
 རྣམས་ལ་བགོད་པའི་ནག་མོ་འབར་མ་སོགས་བརྒྱུད་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་ཤར་དང་ཤར་ལྟེ་འི་གཉིས་
 རྒྱུར་ཁམས་མ་དང་། ལྟོ་དང་ལྟོ་རྩལ་གྱི་གཉིས་མེ་ཁམས་མ་དང་། རྩལ་དང་རྩལ་བྱང་གི་གཉིས་མ་
 ཁམས་མ་དང་། བྱང་དང་བྱང་ཤར་གྱི་གཉིས་རྒྱ་ཁམས་མ་དང་། ཤར་ཕྱིན་མ་ཡེ་གེས་ཀྱི་ཁམས་མ་
 དང་། ཡེ་གེས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་མ་ནམ་མཁའི་ཁམས་མ་ཡིན་ལ། ལྷ་རྫོགས་ཡུམ་ནི་ཤེས་ཕྱིན་མ་དང་ཡེ་

ཤེས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་རོ་བོ་ཡིན་པ་ནམ་པ་སྒྲ་ཚོགས་ལུམ་གྱི་ནམ་པ་ཅན་ཏུ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ།
གཙོ་བོའི་ལུམ་པ་ནམ་པ་བརྒྱུད་ཤིང་སྒྲ་ཚོགས་ལུམ་ཡང་སྐྱབས་འདིར་ནམ་པའི་རོ་བོ་ལ་འཛོག་
དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐུབ་པའི་བརྒྱུད་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ན་སྒྲ་
ཚོགས་ལུམ་དེའི་ནང་ཏུ་འདུས་ཤིང་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་གཞན་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ནམ་པ་ཏེ་པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་བརྒྱད་ན་འད་པ་མ་ནམ་པ་ལ་ལྟ་མོ་བརྒྱད་དེ།⁽¹⁾ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

དེ་བཞིན་དུ་མི་བསྐྱེད་པ་སྤྱོད་ནས་རང་ལ་བརྟག་པའི་རྗེས་སུ་དོ་རྩེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ལྷག་མ་
ལ་དོ་རྩེ་སེམས་དཔལ་འཕུ་ད་པ་ལུ་མ་གྱི་བསྐྱེད་པ་སྤྱོད་ནས་སྤྱོད་པ་ལ་གཞུགས་དགོས་ཏེ།
དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་བསྐྱེད་པ་ཅན་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་གྲངས་འཆད་པའི་སྐྱབས་སུ་བཤད་པར་བྱའོ། ཤིང་
ཕྱིན་མ་ལ་མི་བསྐྱེད་པས་འཕུ་ད་པ་ལུ་མ་ལ་གཞུགས་པ་མི་དགོས་ཏེ། སྤྱོད་པ་ལ་ཉིད་ཤེས་ཕྱིན་མའི་
རོ་བོ་ཡིན་པས་སོ། །གལ་ཏེ་གཙོ་བོའི་རོ་བོ་དོ་རྩེ་སེམས་དཔལ་བྱེད་ན། འགྲེལ་ཆེན་ལས། དོ་རྩེ་
སེམས་དཔལ་དབྱ་རྒྱན་ཅན།⁽²⁾ ཞེས་འདིར་གཙོ་བོ་ལ་དོ་རྩེ་སེམས་དཔལ་དབྱ་རྒྱན་བྱེད་པར་བཤད་
པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ལེའུ་ལས། ཡེ་ཤེས་ལ་ནམ་ཤེས་དང་ནམ་ཤེས་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རྒྱས་གདབ་པར་⁽³⁾
གསུངས་ཤིང་། ཐུབ་པའི་དུག་ཏུ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས་ཀྱང་། ད་ནི་ཙོད་པན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་
ལྟ་ནམ་པ་གྱི་རིགས་ཀྱི་རྒྱས་གདབ་པ་གསུངས་པ་འདིར་མཚོགས་ཀྱི་དང་བོའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགྱིལ་
འཁོར་དུ་ཙོད་པན་དག་ལ་ཕན་ཚུན་དོ་རྩེ་སེམས་ནི་དོ་རྩེར་འཁྱུར་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་ན་ཡེ་ཤེས་དང་ནམ་པར་
ཤེས་པ་ཕན་ཚུན་ཡང་དག་པར་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་རོ། རྟེན་པས་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ནམ་པར་ཤེས་པ་དང་ནམ་
པར་ཤེས་པས་ཡེ་ཤེས་ལ་ལྟེ་གཉིས་ཀའི་སྤྱི་བོ་ལ།⁽⁴⁾ ཞེས་ཡེ་ཤེས་དོ་རྩེ་སེམས་དཔལ་དང་ནམ་ཤེས་
མི་བསྐྱེད་པ་ཕན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་རྒྱས་གདབ་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་སྒྲམ་ན། འགལ་
པའི་སྦྱོན་མེད་དེ། རོ་བོ་དོ་རྩེ་སེམས་དཔལ་ལྷུང་པའི་གཙོ་བོ་ལ་དོར་སེམས་ཀྱི་དབྱ་རྒྱན་བྱེད་པར་
གསུངས་པ་ནི་དགྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཚོགས་ཀྱི་སྐྱབས་འདིར་གཙོ་བོ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ནམ་པ་ཅན་འདི་
དོར་སེམས་ཀྱི་རོ་བོ་ཡིན་པར་མཚོན་པ་དང་། གཙོ་བོ་སྤྱི་བོའི་དུས་སུ་དེ་ལྟར་དུ་སྤྱོད་པ་ཡིན་པས་དེའི་
དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ལ། རྒྱས་གདབ་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་ཡེ་ཤེས་དང་ནམ་ཤེས་ཕན་ཚུན་རྒྱས་འདེབས་

བྱེད་རྒྱ་གསུངས་པ་ནི་དོར་སེམས་དང་མི་བསྐྱོད་པ་གཞུགས་མ་དང་པ་དང་། དེ་ཡང་དབང་བསྐྱར་ནས་
འགས་བདག་གི་རྒྱུ་འདེབས་པའི་དབང་རྒྱ་མཛད་ནས་གསུངས་པས་འགལ་བའི་སྒྲིན་མེད་དོ།

གསུམ་པ་ལྟའི་གདན་འགའ་ཞིག་ལ་དྲོགས་པ་དབྱད་པ་ནི། དེ་ལ་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་འོག་
གཞི་འབྱར་བ་འུམ་བཅུགས་སོགས་སྒྲོམ་པའི་ཆོ་རྒྱ་ཉིད་སྟེང་རྒྱ་གཙན་ཉིད་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་
ཀྱི་རྒྱ་གཙན་གྱི་སྟེང་རྒྱ་མེ་སྒྲོམ་པ་རྒྱུད་འབྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་ཆེན་ལས། དེའི་
སྟེང་རྒྱ་ཉི་ཡིག་ཡོངས་སུ་བྱུར་བ་ལས་རྒྱ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་ལྟེ་བ་དང་མཉམ་པའོ། །དེའི་སྟེང་རྒྱ་མ་
པར་གཙན་པ་ཡོངས་སུ་བྱུར་བ་ལས་ཉི་མའི་དགྲིལ་འཁོར་པོ། །དེའི་སྟེང་རྒྱ་ཐིག་ལེ་ཡོངས་སུ་བྱུར་
བ་ལས་མེ་ཞེས་པ་རྒྱ་གཙན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་པ་དོག་མཐོན་མཐིར་སྟེ་དེ་ལྟར་མཐའ་དག་གཅིག་གུ་
འདྲེས་པར་བྱུར་པ་ནི་རྒྱ་ཞེས་པ་ས་བོན་གྱི་ཡི་གེར་ནམ་པར་བསྒྲོམ་པར་བྱ་སྟེ་དེ་ལས་འཛིག་རྟེན་
ཀྱི་ཁམས་ཀྱང་པར་བྱེད་པས་པར་བྱའོ།¹⁵ །ཞེས་རྒྱ་ཉིད་སྟེང་རྒྱ་གཙན་བསྒྲོམ་པར་བཤད་ཀྱི།
རྒྱ་གཙན་གྱི་སྟེང་རྒྱ་མེ་རྒྱུ་མེ་བསྒྲོམ་པར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། གྲོག་གི་ཨ་ལ་སོགས་པའི་ནམ་
བཅུ་དབང་ལྟན་གྱི་ཡི་གེ་བཅུ་དོ་འོག་ནས་འུམ་པ་བཞིན་ནམ་མཁའ་རྒྱུ་མེ་རྒྱ་ལྟན་པོ་དེའི་སྟེ་བ་རྒྱ་
བཞི་མ་རྒྱ་གཙན་ནམས་ཀྱི་ས་བོན་ཡིན་ལ། རྒྱ་གཙན་གྱི་ས་བོན་ལས་འོགས་སུ་རྒྱ་མེའི་ས་བོན་པ་
བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། འབྱར་བ་འུམ་བཅུགས་སོགས་སྒྲོམ་པ་བྱང་ལ་སྒྲོར་བའི་ཆོ་ནའང་འབྲེལ་ཆེན་
ལས། བཤད་པ་དང་གཅི་བ་དང་ཁུ་བ་འབབ་པའི་ཅུ་གསུ་མ་ནི་རྒྱ་བ་དང་ཉི་མ་དང་རྒྱ་གཙན་གྱི་
དགྲིལ་འཁོར་ཏེ་གསང་བའི་བསྐྱའི་སྟེ་བར་དེ་ནམས་འདུས་པའོ།¹⁶ །ཞེས་གསུངས་ནས་རྒྱ་གཙན་ལས་
འོགས་སུ་རྒྱ་མེ་ནང་ལ་སྒྲོར་བ་ལ་གསུངས་པས་སོ།

གལ་ཏེ་ཐིག་ལེའི་སྟེང་གི་རྒྱ་ད་རྒྱ་མེའི་ས་བོན་ཡིན་ནོ་ཞེན། དེ་ལྟ་ན་ནམ་བཅུ་དབང་
ལྟན་རྒྱ་མི་འབྱར་ཏེ། ས་བོན་གྱི་ཡི་གེ་བཅུ་གཅིག་དང་ལྟན་པར་འབྱུར་བའི་ཕྱིར་པོ། །གཞན་ཡང་
དགྲིལ་འཁོར་གྱི་འོག་གཞིའི་འབྱར་བ་འུམ་བཅུགས་སོགས་སྒྲོམ་པའི་རྒྱ་བས་འདིར་རྒྱ་བ་ལའི་འབྲེལ་
པ་དངས་ཟེན་པ་ལྟར་རྒྱ་ད་བསྒྲོམ་པར་མ་བཤད་ཅིང་། འཛིག་རྟེན་ཁམས་ལའི་ནམ་བཅུ་དབང་ལྟན་གྱི་

[illegible]

གཤམ་ཏེ་འགྲེལ་ཆོན་པ་ལ། གསང་བའི་བསྐྱེད་པོ་མེད་པ་ལྟར་ཀྱང་འདས་ཀྱི་པ་ལྟར་བཞིན་ནོ། །བཤང་བ་དང་གཅི་བ་དང་ཁུ་བ་འབབ་པའི་ཙུ་གསུམ་ནི་ལྷ་བ་དང་ཉི་མ་དང་རྒྱ་གཙན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཏེ་གསང་བའི་བསྐྱེད་པོ་བར་དེ་མཉམས་འདུས་པའོ།^{༡༧} ཞེས་གསུངས་པ་ལ། གསང་གནས་ཀྱི་བསྐྱེད་ལྷ་ཉིའི་ཙུ་དང་འདུས་པ་དེ་ནི་རྒྱུ་མེད་ཅུ་རུང་ཅན་མ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན། སྤྱིར་བཤང་གཅི་ཁུ་བའི་ཙུ་གསུམ་ལ་ལྷ་ཉི་རྒྱུ་མེད་མཉམ་པ་ལྟར་འགྲེལ་ན་རྒྱུ་མེད་ཀྱང་འདིར། བཤང་བ་དང་གཅི་བ་དང་ཁུ་བ་འབབ་པའི་ཙུ་གསུམ་ནི་ལྷ་བ་དང་ཉི་མ་དང་རྒྱ་གཙན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་ཙུ་གསུམ་ལྷ་ཉི་རྒྱུ་མེད་ཙུར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཙུ་གསུམ་མེད་ལྷ་ཉི་ལྷ་གཙན་གསུམ་དང་ཆོས་མཐུན་རྒྱ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གསང་བའི་བསྐྱེད་པོ་མེད་པ་ལྟར་ཀྱང་འདས་ཀྱི་པ་ལྟར་བཞིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་མེད་གསང་བའི་བསྐྱེད་པོ་མེད་པ་ལྟར་ཀྱང་འདས་ཀྱི་པ་ལྟར་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་

གཙོ་བོའི་གདན་ལ་ཡང་སྒྲ་ཉིའི་སྟེང་དུ་སྒྲ་གཙན་ནམ་དུས་མེ་གང་ཡང་རུང་བ་གཙོག་བྱེད་པ་འཐད་གྱི་
སྒྲ་གཙན་དང་དུས་མེ་གཉིས་ཀ་བྱེད་པ་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྲ་ཉི་སྒྲ་གཙན་ནམ་དུས་
མེ་སྟེ་གདན་གསུམ་ཉིད་རྒྱུད་འགྲེལ་ལས་ཡང་ཡང་བཤད་པ་དང་། དེ་ཡང་སྤྱི་ནང་གཉིས་ཀ་དང་
གིན་ཏུ་འབྱོར་ཞིང་། གདན་བཞི་བྱེད་པ་སྤྱི་ནང་གཉིས་ཀ་དང་མི་འབྱོར་བའི་ཕྱིར་རོ།།

དེ་ཡང་རྒྱུད་འགྲེལ་ལས་ཡང་ཡང་གསུངས་ཚུལ་ནི་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ལའི་མདོར་བསྡུས་
དང་བོ་ལས། རྒྲ་མེ་རྒྱ་དང་ས་ཡི་དགྱིལ་འཁོར་ལྷན་པོ་བསྒྲ་དང་། རྒྲ་ཉི་དུས་མེའི་སྟེང་དུ་དབང་ལྷན་
དང་ནི་དུད་གྱི་མགོར། ཞབས་ནི་སྤྱི་དཔེ་ཡིས་གྱི་ཞབས་དང་ལྷན་ཅིག་བཀོད་ལྟར་པ།^{༡༠} ཞེས་
དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་ལའི་མདོར་བསྡུས་གཉིས་པ་ལས། རྩོ་རྩེ་སེང་གའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་པ་ནི་རྩོ་
རྩེ་སེང་གའི་ཁྲི་སྒྲ་བ་དང་ཉི་མ་དང་མའི་དགྱིལ་འཁོར་གཙན་དུ་མེད་ཅིང་དབྱེར་མེད་པ་འཇམ་ཨེ་ཡིག་ནམ་
མཁའི་དབྱིངས་ནི་རྩོ་རྩེ་སེང་གའི་ཁྲིའོ་^{༡༡} ཞེས་དང་། ཡང་ཁམས་ལའི་མདོར་བསྡུས་བཞི་པ་ལས།
སངས་རྒྱས་དེ་སེང་གའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་པ་སྟེ་སེང་གའི་ཁྲི་ནི་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཡིན་ལ་གཞན་སྒྲ་
བ་དང་ཉི་མ་དང་མའི་དགྱིལ་འཁོར་ནི་སེང་གའི་ཁྲི་སྟེང་ལ་བཞུགས་པ་ནི་སེང་གའི་ཁྲི་ལ་
བཞུགས་པའོ་^{༡༢} ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་གྱིས་རྒྱུད་གྱི་སྟོན་པ་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོའི་རྣམ་པས་
དགྱིལ་འཁོར་གྱི་དབྱུངས་སུ་བཞུགས་པའི་གདན་རྒྲ་ཉི་དུས་མེ་དང་གསུམ་ཉིད་ཡིན་པར་བསྟན་ཅིང་། དེ་
དང་བསྟོན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོའི་གདན་མཚུངས་པ་ཡིན་འོ།།

གཞན་ཡང་རྒྱུད་ལའི་གཉིས་པ་ལས། ཞབས་དག་གིས་ནི་སྒྲ་བ་ཉི་མ་བསྟེན་ཟེའི་དགྱིལ་
འཁོར་རྣམས་ལ་བདུད་དང་དྲག་པོ་^{༡༣} ཞེས་དང་། ཡང་རྒྱུད་ལའི་དགྲ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེའི་
ཡང་བྱེད་ནི་བཙུམ་ལྷན་འདས་གྱི་བསྟོལ། བསྟོལ་སུམ་ཆ་ནི་ལྟེ་བ་སྟེ་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་བ་དང་ཉི་མ་དང་
སྒྲ་གཙན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་རྣམས་སོ།^{༡༤} ཞེས་དང་། ཡང་བརྩམས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་དགྱིལ་
འཁོར་གྱི་ལྟེ་བའི་སྟེང་གི་སྒྲ་བ་དང་ཉི་མ་དང་སྒྲ་གཙན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་སྟེང་དུ་སྒྲ་བའི་དགྱིལ་
འཁོར་ལ་^{༡༥} ཞེས་སོགས་དང་། ཡང་བརྩམས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། སྟིང་བོའི་བསྟོར་སྒྲ་བ་ཉི་མ་
མེའི་སྟེང་དུ་ནི་ཞེས་པ་ལ་ལ་རྒྱ་དང་ར་ས་རྒྱ་དང་ཨ་ས་རྒྱ་དྲིའི་སྟེང་དུ་^{༡༦} ཞེས་དང་། ཡང་དབང་

ལེའི་ར་བདུན་པའི་ལྷ་མཆོན་དགོད་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྒྱལ་པའི་བདག་པོའི་པུ་སྐྱ་ཆོག་མ་དོག་ལ་
ལ་ཞེས་པ་ལྟར་གྲུའི་མདོག་ལ་ཟླ་བ་ཉི་མ་མེའི་སྟེང་དུ་རྩྱུ་ཡིག་སྟེ་ཞེས་པ་ནི་འདི་གནམ་སྟོང་གི་མཐར་
འཛིན་པའི་དུས་སུ་ཟླ་བ་དང་ཉི་མ་དང་སྐྱ་གཅན་ནམས་སྟོར་པ་སྟེ་ཟླ་བ་དང་ཉི་མ་དང་མེ་ཡང་དག་
པར་ལྷན་པ་དེ་ཉིད་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གདན་ནོ། །ནང་དུ་ནི་ལ་ལ་ནྤ་དང་ར་ས་ནྤ་དང་ཨ་ལྷ་རྩྱུ་རྩྱུ་དང་
ཡང་དག་པར་ལྷན་པ་སྟིང་གའི་པུ་སྐྱ་སྟེ་དེའི་སྟེ་བར་ཟླ་བ་ཉི་མ་དང་སྐྱ་གཅན་གྱི་སྟེང་དུ་རྩྱུ་ཡིག་གི་ས་
བོན་རྩལ་ཆོན་སྟོན་བོས་བྲི་བར་བྱའོ།^{༡༥} །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནམས་སོ། །

འགྲེལ་ཆོག་དེ་དག་གི་ཡང་འགའ་ཞིག་དུ་སྐྱ་གཅན་ཞེས་དང་། ལ་ལར་དུས་མེ་ཞེས་འབྱུང་
བ་དང་། ཅུ་བར་དུས་མེ་ཞེས་འབྱུང་བའི་འགྲེལ་པར་སྐྱ་གཅན་ཞེས་བཀོད་པ་ནམས་ནི་སྐྱ་གཅན་དང་
དུས་མེ་གདམ་ང་ཅན་དུ་གོ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཙོ་བོའི་གདན་གྱི་ས་བོན་འཆད་པའི་
དབང་ལའི་རེ་གཅིག་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལྷ་བའི་སྟེང་དུ་ཨོ་ལྷ་ཨ་སྟེ་ཟླ་བ་དང་ཉི་མ་དང་སྐྱ་
གཅན་གྱི་གདན་ནམས་སོ།^{༡༦} །ཞེས་ཟླ་ཉི་སྐྱ་གཅན་གསུམ་གྱིས་ས་བོན་ལས་མ་བཤད་པས་ཀྱང་
ཤེས་སོ། །རྒྱལ་ལའི་ར་བཞི་པའི་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་ཤོང་འབྱུང་ལས། བདེ་བ་ཆེན་པོ་ལ་མེའི་སྟེང་དུ་སྟེ་
ཟླ་བ་དང་ཉི་མ་དང་སྐྱ་གཅན་དང་དུས་མེའི་སྟེང་དུ་དམ་ཆོག་སེམས་དཔའ་དང་ཡེ་སེས་སེམས་དཔའ་
རོ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་འབྱུང་།^{༡༧} ཞེས་འབྱུང་ཡང་འབྱུང་གཞན་དག་ལས། མེའི་སྟེང་དུ་སྟེ་ཟླ་བ་དང་ཉི་
མ་དང་སྐྱ་གཅན་ནམ་དུས་མེའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྟེང་དུ་ཞེས་འབྱུང་བས་འདིས་ཀྱང་སྐྱ་གཅན་དང་དུས་
མེ་གདམ་ང་ཅན་དུ་བཤད་དོ། །

དེ་ལྟར་ན་འབྱུང་དག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྐྱ་གཅན་དང་དུས་མེ་བརྟེན་པས་གཙོ་བོའི་
གདན་དུ་སྟོན་པའི་འགྲེལ་ཆོག་ཟུར་ཅམ་ཡང་མེད་དོ། །གཞན་ཡང་གཙོ་བོའི་གདན་ཟླ་ཉི་སོགས་
གསུམ་ཉིད་བརྟེན་པས་པ་བྱི་ནང་གཉིས་ཀ་དང་མཐུན་པའི་རྩལ་ནི་དབང་ལའི་འགྲེལ་པ་གོང་དུ་བྲངས་
པ་ལྟར། ཟླ་བ་ཉི་མ་དུས་མེའི་སྟེང་དུ་ཞེས་ཅུ་བར་དུས་མེ་བཀོད་ནས། དེའི་འགྲེལ་པར། གནམ་སྟོང་
གི་མཐར་འཛིན་པའི་དུས་སུ་ཟླ་བ་དང་ཉི་མ་དང་སྐྱ་གཅན་ནམས་སྟོར་པ་སྟེ་^{༡༨} ཞེས་སྐྱ་གཅན་བཤད་ལ།
དེ་ཡང་གྱི་རོལ་དུ་གནམ་སྟོང་གི་མཐར་ཟླ་ཉི་རེས་འགའ་དུས་མེས་སྒྲིབ། རེས་འགའ་སྐྱ་གཅན་གྱིས་

ལ་སོགས་པ་དུག་སྟེ་དེ་བཞིན་དུ་སོ་སོར་དུག་གོ།¹⁹⁴ །ཞེས་དང་། ཡང་། དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་བརྒྱ་
གཉིས་ཀྱི་གྲངས་སོ།¹⁹⁵ །ཞེས་དང་། ཡང་ཅར་ཅི་ཀླ་ལ་སོགས་པ་བརྒྱད་དང་མཐའ་ཡས་ལ་སོགས་
པ་བརྒྱད་དང་ཁྱི་གདོང་མ་ལ་སོགས་པ་བརྒྱད་དེ།¹⁹⁶ །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རྣམས་མ་ཁྱོ་པོ་
དང་བཅས་པ་ཉི་ཤུ། དེའི་སྟེང་དུ་གཤེགས་པ་གཤེགས་མ་བརྒྱད་དང་སེམས་དཔའ་སེམས་མ་བརྒྱགཉིས་
བསྟན་པས་ཞེ་གཉིས་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་ཆོས་ལྟུང་གཙོ་བོ་ལྟ་ཆེན་བརྒྱགཉིས་དང་། རྣལ་འབྱོར་མ་དང་
སྤྱོད་བརྒྱད་བརྒྱད་དེ་ཉེར་བཞི་དང་བཅས་པའི་སོ་དུག་བསྟན་པས་དོན་བརྒྱད་འབྱུང་ལ། ཡང་འགྲེལ་
ཆེན་ལས། སྤྱར་ཡང་འདི་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ཀྱི་དབྱེ་བས་ཉིས་འབྲུ་ར་ཉི་འདི་
རྣམས་དཔལ་ལྷན་དུ་ས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བཞི་ལྷག་བརྒྱ་སྟེ་དེའི་ཕྱིར་ཁྱེ་ལྷ་ལྷ་བརྒྱ་ཅ་གཉིས་ཀྱི་བདག་
ཉིད་དོ།¹⁹⁷ །ཞེས་དང་། ཡང་། སྤྱར་ཡང་དེ་དག་གཅིག་ཉིད་ཀྱིས་ལྷ་ལྷ་བརྒྱ་ཅ་དུག་ལྷག་པའི་བརྒྱ་
ལྷག་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་རིག་པར་བྱའོ།¹⁹⁸ །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
ལྷ་ཟུང་དུ་བྱས་ན་དོན་བརྒྱད་དང་། ཡབ་ཡུམ་སོ་སོར་བགྲངས་ན་བརྒྱ་ད་དུག་ཏུ་བསྟན་ཏོ། །ཡང་དེའི་
མཐུག་ཏུ་བསྐྱེད་ལྟེ་བ་ལ་གནས་པའི་ལྷའི་ཆོགས་ཀྱི་ངེས་པའོ།¹⁹⁹ །ཞེས་ལྷ་དེ་རྣམས་རང་རང་གི་
གདན་ཀྱི་བསྐྱེད་ལྟེ་བ་ལ་གནས་པར་ཡང་གསུངས་སོ། །འདི་དག་ནི་བསྟན་སྐྱོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་
བཀོད་པའི་ལྷའི་གཙོ་བོ་རྣམས་ཡིན་པ་ནི། ཁྱི་གདོང་མ་ལ་སོགས་པ་བརྒྱད་དེ་ཞེས་པའི་འཕྲོ་ཉིད་
ལས། ལྷའི་ཆོགས་འདི་རྣམས་མཐའ་དག་ནི་སྤྱབ་ཐབས་ཀྱི་ལུ་ལས་སོ་སོར་མིང་གི་དབྱེ་བས་བརྒྱད་
པར་བྱའོ།²⁰⁰ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

དོན་ལྟ་དེ་རྣམས་ཡབ་ཡུམ་སོ་སོར་བགྲངས་པས་བརྒྱ་ད་དུག་ཏུ་བྱ་ཆུ་ལ་རི་ལྷ་བསྟན་པ། དེ་
ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། དོན་གྲུབ་སོགས་གཤེགས་པ་བཞི། སྤྱོད་པ་སོགས་གཤེགས་མ་བཞི། སེམས་
དཔའ་སེམས་མ་བརྒྱགཉིས། རྣལ་འབྱོར་མ་བརྒྱད། ལྷ་ཆེན་བརྒྱགཉིས། སྤྱ་བརྒྱད། གཤམ་མོ་བརྒྱད་
རྣམས་ནི་ཡབ་ཡུམ་ཟུང་དང་སོ་སོར་བགྲང་ཆུ་ལ་སྤྱབ་ལེར་དངོས་སུ་གསལ་བ་ལྟར་ཡིན་ལ། རྣམས་
བརྒྱ་ཡབ་ཡུམ་ཟུང་དང་སོ་སོར་བགྲང་ཆུ་ལ་ནི་གོང་དུ་དངས་པ་ལྟར། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ནི་
སྤྱ་ཆོགས་ཡུམ་དེའི་ནང་དུ་འདུས་ཤིང་ཞེས་ཤིང་ཕྱིན་པའི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་སྤྱ་ཆོགས་ཡུམ་ཀྱི་ནང་དུ་ཡེ་

ཤེས་ཀྱི་མ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་མ་འདུས་པར་གསུངས་ནས། ལུས་མ་གཉིས་ཀྱི་རོ་བོ་འདྲིན་པ་སྣ་ཚོ་གསལ་ཡུལ་གཙོ་བོ་དང་རྒྱར་བའི་ཡབ་ཡུམ་ཟུང་གཉིས་དང་། བསྐྱེད་འདབ་མ་ལ་བཞོད་པའི་ལུས་མ་བརྒྱུད་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་ཉེ་བར་གཙོ་བོ་དང་མཉམ་པར་སྦྱོར་བའི་ཡབ་ཡུམ་ཟུང་བརྒྱུད་དོ། །དེ་དག་ནི་ལུས་མ་བརྒྱུད་ཡབ་ཡུམ་ཟུང་བརྒྱུད་འདྲིན་ཚུལ་ལོ།།

དེ་ནས་མི་བསྐྱེད་པ་ལ་ཤར་ཕྱིན་མས་འཁྱུད་པ་གཙོ་བོ་ལ་བརྟུག་པ་དང་། རྩོམ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ཚུགས་མ་ལ་དོར་སེམས་ཀྱིས་འཁྱུད་པ་ཡུམ་ལ་བརྟུག་པའི་ཡབ་ཡུམ་ཟུང་གཉིས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་གནས་ཀྱི་བསྐྱེད་ཉེ་བར་ལ་གནས་པའོ། །དེ་ཡང་དོ་རྩོམ་དབྱིངས་ཚུགས་མ་ལ་དོར་སེམས་དབང་འཁྱུད་པ་ཡུམ་ལ་གཞུག་པ་སྦྱབ་ཐབས་ལེའུ་ལས་དངོས་སུ་མ་བཤད་ཀྱང་དེ་ལྟར་བྱེད་དགོས་པ་ནི་དོ་རྩོམ་དབྱིངས་ཚུགས་མ་ལ་ཡབ་ཀྱིས་འཁྱུད་པ་བསྐྱེད་ཀྱི་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་གདན་ཅན་ཏུ་བཤད་ཅིང་། དེ་ལ་བསྐྱེད་གདན་ལོགས་པ་མ་བཤད་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཁྱོ་བོ་བརྟུག་ཡབ་ཡུམ་ཟུང་བརྟུག་པ་ལྟ་བུ་སྤྱུགས་དཀྱིལ་གྱི་ལྟ་དང་སྦྱ་དཀྱིལ་གྱི་གཙུག་ཏྲར་འཁོར་ལོགས་སྦྱར་བ་མ་གཏོགས་པའི་ལྟ་ལོ། །དེ་ཡང་སྦྱ་དཀྱིལ་གྱི་གཙུག་ཏྲར་འཁོར་སྦྱར་ནི་སྤྱུགས་དཀྱིལ་གྱི་དེ་དང་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལས་ལོགས་སུ་མ་བགྱངས་པ་སྟེ། དེ་ལས་གཞན་ཏུ་འདྲེན་ན་ཁྱོ་བོ་བརྟུག་གཅིག་ཏུ་འཁྱུར་པས་འགྲེལ་ཆེན་དང་དངོས་སུ་འགལ་ལོ། །ཡང་འགལ་ཞིག་ལུས་མ་བརྟུག་ཡབ་དང་བཅས་པའི་ཟུང་བརྟུར་མི་འདྲིན་པ་དང་། རྩོར་སེམས་ཡབ་ཡུམ་གཙོ་བོ་ལས་ལོགས་སུ་འདྲེན་པ་དང་། རྩོམ་དབྱིངས་ཚུགས་མ་ལ་ཡབ་ཀྱིས་འཁྱུད་པ་མི་འདྲེན་པ་རྣམས་ནི་འགྲེལ་ཆེན་དང་དངོས་སུ་འགལ་ལོ། །ཡང་ཡུམ་ལ་བརྟུག་པའི་དོ་རྩོམ་དབྱིངས་ཚུགས་མ་ལ་ཡབ་ཀྱིས་འཁྱུད་པ་མི་བགྱང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཏུ་ཐབས་ཀྱི་པང་པར་ཤེས་རབ་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་ཞིང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པང་པར་ཐབས་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་འདྲིན་པ་ནི་གིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། རྩོམ་དབྱིངས་ཚུགས་མ་ལ་ཡབ་ཀྱིས་འཁྱུད་པའི་ཆོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པང་པར་ཡབ་གནས་པ་ཡིན་པས་ཡུམ་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡོད་དེ་རེ་ཞིག་དེ་ཙམ་མོ།།

དེ་ཡང་བསྐྱེད་གདན་ཅན་གྱི་ལྟ་བུ་རྒྱུ་དང་ལྟ་བུ་འདྲེན་པ་ལྟ་བུ་དང་བཅས་པ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། མཚོགས་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་འདི་ལས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུད་འཁྱུར་བ་གསུངས་ཏེ་འདིར་

མཆོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱུ་ཉི་ཤུ་ལྷག་པའི་བརྒྱ་ཕྱག་བརྒྱ་ལྷག་ལས་སྤྲུལ་ཅུའི་ཆ་ཡིས་ཐོབ་པ་ནི་ལྷ་
ལྷ་བརྒྱ་ཅུ་བཞིར་འགྱུར་རོ། །སྤྲུལ་ཡང་གསུམ་གྱིས་བརྒྱར་བ་སྟེ་སྤྲུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱིས་བརྒྱར་
བ་ནི་དུག་ཅུ་ཅུ་གཉིས་ལྷག་པའི་བརྒྱར་འགྱུར་རོ།^{༡༩} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྷར་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་
ཀྱི་ལྷ་གངས་སྟོང་དུག་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ལས་གཙོ་བོར་འགྱུར་བའི་ལྷ་རྣམས་བསྐྱུས་ཀྱི་དེ་ཡང་ལྷའི་གཙོ་བོ་
བསྐྱུས་པའོ། །དེ་ཡང་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་དབལ་ལྷན་རྒྱ་སྐར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞེས་ཐ་སྟད་
འདྲགས་པ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དབལ་ལྷན་རྒྱ་སྐར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་པོའི་སངས་རྒྱུ་ལ་ལྷའི་
ཆོག་པ་ནི་རྒྱ་སྐར་གྱི་རྒྱ་ཆོད་ཀྱི་གངས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་སོ།^{༢༠} །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྷར་ཡིན་ནོ། །དབལ་ལྷན་རྒྱ་སྐར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷའི་ཆོག་པ་ལས་བསྐྱུ་གདན་
ཅན་གྱི་ལྷ་རྒྱས་འདེབས་ཀྱི་ལྷ་དུག་དང་བཅས་པའི་བརྒྱ་རེ་གཉིས་སུ་བསྐྱུས་ནས་གསུངས་པའི་
དགོངས་པ་ནི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ལྷ་བསྐྱོམས་ནས་སྤྱད་བར་བྱ་བའི་སྤྱད་གཞིའི་རྩའི་གཙོ་བོ་
རྣམས་ཅ་འཁོར་དུག་གི་ཅ་བརྒྱ་དང་དུག་དང་རིགས་དུག་གི་ཅ་རྣམས་ནི་ལ་ལ་བྱ་དང་ར་ས་བྱ་དང་
ཨ་མ་རྒྱ་ཏྲི་དང་། བཤང་བ་དང་གཅི་བ་དང་ཁུ་བ་འབབ་པ་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྷར་གྱི་
ཅ་བརྒྱ་རེ་གཉིས་སུ་བསྐྱུས་ནས་གསུངས་སོ། །

དེ་ཡང་ཅ་བརྒྱ་དང་དུག་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་བཞིན་དུ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཅ་
རྣམས་གསུངས་པ། གཙུག་ཏྲོར་ལ་ནི་རྒྱ་གཏིར་ཞེས་པ་ནས། སྤྲུལ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་འཁོར་བར་བྱེད་
པ་རྣམས་སོ།^{༢༡} །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྐྱུས་པ་ལྷར་གྱི་གཙུག་ཏྲོར་གྱི་ཅ་འདབ་བཞི། སྟོང་གའི་
ཅ་འདབ་བརྒྱད། དེ་བཞིན་དུ་དབལ་པའི་བརྒྱ་དུག །མགྱིན་པའི་སོ་གཉིས། རྟེ་པའི་རེ་བཞི། གསང་
གནས་ཀྱི་ཅ་འདབ་སོ་གཉིས་རྣམས་སོ། །དེ་དག་གི་ཡང་གསང་གནས་ཀྱི་ནང་སྐོར་གྱི་ཅ་འདབ་དུག་
དང་བར་སྐོར་གྱི་བརྒྱ་ནི་རྒྱུད་མཁྱིས་བད་ཀན་གསུམ་འདུས་པའི་ནད་སྟེད་པའི་ཆ་ཅན་དང་། གཙུག་
ཏྲོར་གྱི་བཞི་དང་དབལ་པའི་བརྒྱ་དུག་རྟེ་ལྷ་ལྷེ་བད་ཀན་སྟེད་པའི་ཆ་དང་བཅས་པ་དང་། མགྱིན་
པའི་སོ་གཉིས་དང་སྟོང་གའི་བརྒྱད་དེ་བཞི་བརྒྱ་ནི་མཁྱིས་པའི་ནད་སྟེད་པའི་ཆ་དང་ལྷན་པ་དང་། རྟེ་
པའི་ཅ་འདབ་རེ་བཞི་དང་གསང་གནས་ཀྱི་ཕྱི་རིམ་གྱི་ཅ་འདབ་བརྒྱ་དུག་རྟེ་བརྒྱད་ཅུ་པོ་དེ་དག་ནི་རྒྱུད་

གི་སྒྲོན་སྒྲེད་པའི་ཆ་གས་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཙུང་བརྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་
ན་ལྟ་བུ་ཙུང་བརྒྱུད་ལྷན་པའི་བརྒྱུན་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཙུང་ལྟ་དང་ལྟ་མོའི་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པ་
བྱིས་པ་རྣམས་ལ་འཆི་བ་སྟེར་བར་བྱེད་པ་སྟེ།¹⁹⁴ ཞེས་ཙུང་བརྒྱུད་པོ་དེ་དག་གང་ཞིག་དག་པས་
ལྟ་དང་ལྟ་མོའི་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པའི་ཙུང་གསུངས་ཤིང་། ཙུང་དེ་དག་ཐབས་མཁས་དང་བྲལ་
པའི་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་འཆི་བ་སྟེར་བར་བྱེད་པ་དང་། ཐབས་མཁས་གྱིས་ཟིན་ན་ཆེ་དང་ནད་མེད་
པ་དང་། དེར་ཡང་མ་ཟད་མཆོག་འབྲུག་པར་ཡང་གསུངས་ཏེ།

འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་འཁོར་ལོ་དུག་པོ་རྣམས་ལ་¹⁹⁵ ཙུང་བརྒྱུད་ལྷན་པའི་བརྒྱུ
ནས་པར་གནས་པ་ནི་དུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་ཙུང་རྟོགས་པར་བྱའོ། །འདི་རྣམས་ངེས་པར་འཆི་བ་སྟེར་
བྱེད་སྒྲུ་མའི་ངེས་པའི་དབང་གིས་ཆེ་དང་ནད་མེད་དག་གྱུར་སྟེ། འཁོར་ལོ་དུག་ལ་དུས་གྱི་འཁོར་
ལོའི་ཙུང་བརྟེན་པ་རྣམས་སྒྲུ་མའི་མན་ངག་གིས་བསྟོམས་པར་གྱུར་ན་འཆི་བའི་འཛིགས་པ་འབྲོག་སྟེ་
རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་འདི་ལ་ངོ་མཚར་མེད་དོ།¹⁹⁶ ཞེས་ཙུང་བརྒྱུད་ལྷན་པའི་དུས་གྱི་འཁོར་
ལོའི་བསྒྲུ་གདན་ཅན་གྱི་ལྟ་བུ་བསྟོམ་པར་བྱ་བ་འཇམ། དག་བྱའི་ཙུང་རྟོགས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་རྟོགས་
ནས་བསྒྲུ་གདན་ཅན་གྱི་ལྟ་བུ་དུག་ཏུ་བསྟོམས་ན་ཆེ་དང་ནད་མེད་པ་སྟེར་རོ། །རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་
དེ་ཙམ་སྟེར་བ་ལ་ངོ་མཚར་མེད་ཀྱི། དེ་བས་ལྷན་པ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་སངས་རྒྱས་ཀྱུར་སྟེར་རོ། །ཙུང་
དེ་དག་དག་བྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་ཤིང་ཙམ་བསྟོམས་པས་འབྲས་བུ་དེ་རྣམས་འབྱུང་ངམ་སྟུམ་ན། དེ་ཙམ་ལས་མི་
འབྱུང་ཡང་བསྐྱེད་ཤིང་དེ་དག་བསྟོམས་པས་རྟོགས་ཤིང་སྐྱེ་བའི་རྒྱུད་སྒྲིབ་པར་བྱས་ཏེ། དེ་ནས་སྒྲུ་
མའི་ངེས་པ་སྟེ། སྒྲུ་མའི་མན་ངག་གིས་སྒྱུར་བ་ཡན་ལག་དུག་གི་རྟོགས་ཤིང་བསྟོམས་པར་གྱུར་
ན་ཆེ་དང་། ནད་མེད་པ་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པར་འབྱུར་
བར་གསུངས་སོ། །

ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། སྒྲུར་ཡང་དུག་ཙུང་ཙུང་གཉིས་ལྷན་པའི་བརྒྱུ་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཙུང་མོ་སོ་
ལ་རྒྱུར་བརྒྱུར་བ་ཏུ་རྒྱུ་པ་དང་སྒྲུར་པོ་དང་ཁམས་བརྩའི་རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱར་འབྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་
ཐམས་ཅད་བརྒྱས་བརྒྱར་བ་ནི་ཉི་ཤུ་ལྷན་པའི་བརྒྱུ་པ་ཙུང་དུག་གི་གངས་སུ་འབྱུར་ཏེ་རྒྱ་སྐར་ཉི་ཤུ་

ཅ་བདུན་གྱི་ཚུ་མོད་འབབ་པ་རྣམས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་སྐར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་མཆོག་གི་
དང་པོའི་སངས་རྒྱལ་ལ་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་གྱི་འདི་སྟེད་གྱི་ལྟོ། །རྒྱ་སྐར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་
འདི་ལས་འཛིག་རྟེན་ཀྱན་རྫོང་གྱི་བད་ཀན་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་འབབ་པའི་ལྷ་རྣམས་འཛིག་རྟེན་
པའི་དངོས་གྲུབ་བརྒྱབ་པའམ་རང་གི་ལུས་བརྒྱབ་པའི་སྤྲད་དུ་འཇམ་དཔལ་གྱིས་འབྱུང་བའི་འཁོར་
ལོ་དུག་གི་གཙོ་མོ་རྣམས་སོ། །དུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་ཅ་བསྟོམས་པའི་ངེས་པའོ།¹⁹⁹ །ཞེས་གསུངས་པ་
རྣམས་གྱིས་ཅ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་གཉིས་པོ་དེ་དེ་ལ་རྒྱུད་བཅུ་རྒྱུ་བ་དང་། ལུང་པོ་ལྷ་དང་ཁམས་ལྷ་སྟེ་བཅུ་
རྒྱུ་བས་སྟེ་ན་སྟོང་དུག་བརྒྱ་ཉི་ལུར་འཕྱུར་བ་སྟོང་བྱེད་རྒྱ་སྐར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཅ་རྒྱུད་གྱི་ལྷ་པོ་མོ་
ཐབས་ཤེས་གྱི་དབྱེ་བས་སྟོང་དུག་བརྒྱ་ཉི་ལུར་འཕྱུར་བའི་བསྐྱེད་ངེས་བསྟོམས་པས་འཛིག་རྟེན་པའི་
དངོས་གྲུབ་ཞི་སོགས་དངོས་སུ་འགྲུབ་པ་དང་། བརྒྱད་ནས་གནས་སྐབས་གྱི་འབྲས་བུ་ནད་མེད་འཆི་
མེད་དང་། མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་པར་བརྟན་ཅིང་། རྒྱ་སྐར་གྱི་དཀྱིལ་
འཁོར་རྒྱལ་པ་འདི་ལས་ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི་འཛིག་རྟེན་ཀྱན་རྫོང་གྱི་བསྐྱེད་ངེས་གྱིས་གོང་དུ་བཤད་
པའི་བད་ཀན་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་འབབ་པའི་ཅ་རྣམས་སྟོང་བར་བྱེད་པའི་ལྷ་རྣམས་བསྟོམ་སྟེ།
འཛིག་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་དངོས་སུ་རྒྱུ་བ་པའམ། བརྒྱད་ནས་རང་གི་ལུས་ནད་མེད་འཆི་མེད་དང་
མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་བརྒྱབ་པའི་སྤྲད་དུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་འཇམ་དཔལ་གྱིས་ཅ་རྒྱུད་ལས་བསྐྱུས་
རྒྱུད་དུ་སྤྱུང་བའི་ལྷ་ནི་ཅའི་གཙོ་པོ་འཁོར་ལོ་དུག་གི་ཅ་འདབ་བརྒྱ་དང་ལྷ་བཅུ་ཅ་དུག་སྟོང་བྱེད་པ་སྟེ་
གདན་ཅན་གྱི་ལྷ་རྣམས་སོ།²⁰⁰ །ཞེས་བརྟན་པ་ཡིན་ནོ།

ཡང་། ཅ་བསྟོམས་པའི་ངེས་པའོ་ཞེས་པའི་དེ་མ་ཐག་གི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ད་ནི་དུག་ཅེས་
པ་ལ་སོགས་པས་རིགས་དུག་གི་ཅ་བསྐྱུང་བ་གསུངས་ཏེ་འདིར་ལུས་ལ་གང་ཞིག་ཅ་དུག་གི་འཁོར་ལོ་
འགོག་པར་བརྟོད་པ་རྣམས་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་གནས་པ་ནི་སྟེད་དུ་སྒྲིབ་དང་ཉི་མ་དང་སྒྲིབ་ཅན་ཏེ་
གཡོན་དང་གཡས་དང་དབུ་མའི་ལམ་ལ་གནས་པ་དང་། འོག་དུ་སྒྲིབ་དང་ཉི་མ་དང་མའི་དབྱེ་བས་
བཤད་པ་དང་གཅི་བ་དང་ཁུ་བའི་ལམ་ལ་གནས་པའོ། །དེས་ནི་རྣལ་འབྱོར་པའི་ལུས་ལ་བསྐྱུང་
བར་བྱའོ། །གང་གིས་ཞེན་སྒྲུ་མའི་ངེས་པའི་དབང་གིས་ཞེས་པ་སྒྲུ་མའི་ངེས་པ་ནི་སྟོང་བ་ཡན་ལག་

བར་གྱིས་བསྟན་པ་ལྟར་རང་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ལཱ་འདེགས་ཉིད་གཙོ་བོ་བཅོམ་ལུན་འདས་དུས་ཀྱི་འཁོར་
ལོར་གསལ་བའི་ཐུགས་ཀ་ནས་སྒྲོམ་པའི་འོད་ཟེར་གྱིས་འགོ་བཟུང་ག་ན་གནས་པའི་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་བཀུག་ནས་དགྱིལ་འཁོར་དུ་བཅུག་པར་བསྒྲོམ་སེམས་ལ། དེ་ནས་ཡང་ཐུགས་ཀའི་འོད་ཟེར་
གྱིས་རྣམ་སྒྲུབ་སོགས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡབ་ཡུམ་རྣམས་བཀུག་ནས་རང་གི་སྤྱིང་གར་བཅུག་སྟེ་
ནས་རང་ཉིད་ཡབ་ཡུམ་སྒྲོམ་སེམས་པར་ཞུགས་པའི་འདོད་ཆགས་ཆེན་པོའི་མེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ཡབ་ཡུམ་རྣམས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྤྱུ་ཞུ་བར་གྱུར་པ་རང་གི་གསང་གནས་ཀྱི་དོ་རྩེ་ནས་སྒྲོམ་ཏེ་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་བསྐྱར་བར་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སེམས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་རེག་པའི་སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཞལ་གསུམ་པ་དང་ཞལ་སྒྲ་
ཆོགས་པའི་ལྷ་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་མཆོག་གི་དགའ་བའི་བདེ་བས་གང་བར་
བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་ལུས་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་
པར་སྐྱད་ཅིག་གིས་བསྟན་པ་དེ་ནས་རིམ་གྱིས་གསལ་གདབ་པ་ནི་སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྤང་བོ་ལྷ་
གཤེགས་པ་ལྟ་དང་། ཁམས་ལྷ་ཡུམ་ལྟ་དང་། བྱི་ནང་གི་སྒྲེ་མ་ཆེད་བཅུག་གིས་སེམས་དཔའ་སེམས་
མ་བཅུག་གིས་དང་། ལས་དབང་ལྷ་ཁྲོ་བོ་ལྟ་དང་། ལས་དབང་གི་ཡུལ་ལྷ་ཁྲོ་མོ་ལྷ་སྟེ་ལྷ་སྟུམ་ཅུ་ཅ་
གཉིས་སྟེ་རང་རང་གི་ས་བོན་ཀླ་ཡིག་ལ་རིམ་པ་བཞིན་ཨ་ཨ་རི་ཨུ་ཡི་ལྷ་བྱང་བྱང་དང་རིང་བོ་དང་། དེ་
རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཡི་གེ་ལྷ་ཨོ་དང་བཅས་པ་དང་། འཕེལ་བའི་ཡི་གེ་ལྷ་ཨུ་དང་བཅས་པ་དང་། ཡ་
ཏར་བསྐྱར་བ་ལྷ་བྱང་བྱང་དང་རིང་བོ་རྣམས་སྟོག་ཏུ་ཞུགས་པ་རྣམས་ལས་བསྐྱེད། དེ་ནས་ལྷ་དེ་རྣམས་
རང་རང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་གཤེགས་པར་གྱུར་པར་སྒྲོམ་པ་ནི་སྤྱིང་རྩེའི་དབང་བསྐྱར་བསྟེ་འདི་
སངས་རྒྱས་པའི་དུས་ཀྱི་མཛད་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་སྒྲོམ་པ་ཡིན་གྱི་གཞི་དང་སྒྲིབ་པར་མི་མཛད་དོ།

འདིའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་གསལ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོགས་ནི་ཀླ་ཡིག་སྟེ་ཤེས་པར་
བྱེད་པ་དེས་གང་གི་མིང་གི་གསལ་བྱེད་དང་བོ་གང་ཡིན་པ་དེས་དེ་ཐམས་ཅད་བྱའོ།¹³⁴ །ཞེས་
གསུངས་པའི་དོན་ནི་ཀླ་ནི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་དང་བོ་ཀ་དང་ཐ་མ་སའི་ལུས་འགྱུར་གྱི་ཁ་བརྟེགས་པ་ཡིན་
ལ། དེ་ཡང་གསེལ་བྱེད་ཐོག་མཐའ་ཀླག་པ་ཡིན་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐུན་མོང་དུ་དམིགས་

པར་བྱས་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་ན་ཀླ་ཡིག་ས་བོན་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་། ལྷ་ཆུམས་ཀྱི་རང་མིང་གི་གསལ་
བྱེད་དང་བོས་ཀྱང་ས་བོན་ཏུ་འབྱུང་ཞིང་། གང་ཟག་གི་བྲག་པ་ལ་དབང་བསྐྱར་ན་ཡང་གང་ཟག་གང་
ཡིན་པ་དེའི་མིང་གི་གསལ་བྱེད་དང་བོས་ས་བོན་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ས་ཡིག་པ་ཡིག་ཏུ་ལུས་
འབྱུང་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་སྟུམ་ན། དེ་ནི་ཀ་ཡིག་ལས་པ་རོལ་གྱི་ས་ཡིག་པ་ཡོ། །ཞིས་པ་ལྟར་ས་ཡིག་པ་ཡིག་
ཏུ་བསྐྱར་ཏེ་ཀ་ཞོག་མེད་སའི་སྟེང་ཏུ་དངས་པས་ཀླར་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཡང་རྒྱས་པར་བྱེད་ན། ཡང་
ནི་རྒྱས་པར་ཏེ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་སེམས་བསམས་ཅན་རང་གི་ཐུགས་ཀར་བཅུག་པ་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སེམས་སུ་ལུ་བ་ཡུམ་གྱི་གསང་བར་སྟོན་པ་སེམས་ཅན་རང་རང་གི་མིང་གི་དང་བོའི་གསལ་བྱེད་ས་
བོན་ཏུ་ལྱུང་བ་ལས་ལྷ་མོ་མོར་བསྐྱེད་དེ། དེ་ནས་སྐར་བཞིན་ཏུ་བསྟོན་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་ས་ཀྱིས་
མངལ་ཏུ་ལུས་འབྱུང་བ་དང་ཆོས་མཐུན་བ་རྣམས་ལ་ལྷ་ས་མའོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དགྱིལ་ལའོར་རྒྱལ་
མཆོག་སྐྱེ་དོ་རྗེ་བསྟོན་པའི་ཡན་ལག་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་གསུང་དོ་རྗེ་ཉིར་རྒྱབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལྷི་རོལ་ཏུ་བཅས་ཏེ་ལས་དབང་རང་གི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་
ལས་རྒྱལ་མཆོག་སྟོན་པ་གསུང་དོ་རྗེ་ཉིར་རྒྱབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ་ལ་དུག ལུ་བ་ལ་སྐྱས་སྐྱལ་བ།
དེ་ལས་བཞེངས་ཏེ་དགྱིལ་ལའོར་སྟོན་པ། དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་དགྲུག་གཞུག་བྱ་བ། དེ་ལ་རིགས་ཀྱིས་རྒྱས་
གདབ་པ། རྒྱ་གསུང་ཐུགས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ། དེ་དག་གི་རྣམ་དག་སྟོན་པའོ། །

ལུ་བ་ལ་སྐྱས་སྐྱལ་བ།

དང་བོ་ནི་དེ་ཡང་མངལ་གྱི་སྒྲ་བ་དགྲུ་པ་རྫོགས་པའི་དུས་དེར་མངལ་གྱི་ལུས་རྫོགས་ཀྱང་
དགྱིལ་ལའོར་ལུ་རྒྱང་རམ་སྟོག་ཐུང་སོགས་རྒྱང་བཅུ་ནང་ཏུ་བཅེངས་ཏེ་སྟེང་ལོག་གི་སྟོ་ལས་འབྱུང་

འཇུག་མི་བྱེད་པར་རྒྱུད་དབུ་མའི་ནང་དུ་སློག་གི་དབྱུག་པ་ལྟར་གནས་པ་ལས་སྒྲ་བ་བཅུ་བ་མིད་པའི་
 ཡན་ལག་གི་སྒྲ་བ་ལ་རྒྱུད་ནམས་སྟེང་གི་སྒྲོ་ལ་འབྱུང་འཇུག་བྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་དག་གི་བྱ་བ་རྫོགས་པར་
 བྱེད་པ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དབང་པོ་སོ་སོའི་སྒྲོ་ནས་སྤྱི་དོལ་གྱི་ཡུལ་རྣམས་ལོངས་སྤྱོད་པ་དང་།
 ལོ་བཅུ་དྲུག་དང་བཅུ་གཉིས་གྱི་མཐར་ཁམས་འབྱུང་བའི་བདེ་བ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་དོན་དུ་ནང་གི་
 འབྱུང་བ་བཞིའི་རྒྱུད་གཞིས་པའི་སྒྲོ་ནས་སྤྱི་དོལ་དུ་བཅའ་བའི་དོན་དུ་བསྐྱེད་པ་དང་མཐུན་པར་གཙོ་བོ་
 ཡབ་ཡུམ་རྣམས་ཐིག་ལའི་དོ་བོར་བྱ་བ་ལས་འབྱུང་བཞིའི་རང་བཞིན་གྱི་ལྷ་མོ་བཞིས་བཞེངས་པར་
 བསྐྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་རྣམས་ཀྱི་ཐུབ་པའི་ཚུལ་ནི་འབྲེལ་ཆེན་ལས། ལྷ་ལ་ལྟེ་བ་དང་
 གུའུ་ཏོར་གྱི་ཨ་མ་རྩུ་དྲིའི་ལམ་དུ་རྟོ་ཡིག་ཐོག་མ་ཐ་མར་བཀོད་དེ་དེ་ནས་དཔལ་བར་སྒྲུ་དོ་རྩེ་ལོ་དང་
 མཁྱིན་པར་གསུང་དོ་རྩེ་ལྷ་དང་སྟིང་གར་བྱགས་དོ་རྩེ་རྩེ་དེ་ལྟར་སྒྲུ་གསུང་བྱགས་ཡང་དག་པར་བྱུང་
 བ་སྒྲ་བ་དང་ཉི་མ་དང་སྒྲུ་གཅན་གྱི་མཆོན་ཉིད་དོ།^{༡༩} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མངལ་དུ་སྒྲུ་གསུང་
 བྱགས་ཡང་དག་པར་འབྱུང་བ་སྒྲ་ཉི་མ་གཅན་གྱི་རྩ་རོ་རྒྱུད་དབུ་མ་གསུམ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་རང་
 ཉིད་གཙོ་བོར་གསལ་བའི་དཔལ་བར་ཨོ་མཁྱིན་པར་ལྷ་མཐུགས་ཀར་རྩེ་དང་ལྟེ་བ་དང་གུའུ་ཏོར་གྱི་
 ཨ་མ་རྩུ་དྲིའི་ནང་དུ་རྟོ་ཡིག་རེ་རེ་བཀོད་དོ།

ཡང་འབྲེལ་ཆེན་ལས། ལྟེ་བར་རྟོ་ཡིག་ཡེ་ཤེས་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཀྱུ་བ་བདེ་མཉམ་པ་དྲུ་ལ་
 བྱི་སྒྲུ་གསུང་བྱགས་གྱི་དོ་རྩེ་སྟེ་དེ་ནི་ཤེས་རབ་ཆགས་པས་ཀྱུ་བ་ཀྱུ་བ་བདག་དོ་རྩེ་ཅན་ཡང་ཞེས་པ་ཡང་
 ཡིག་གིས་ཤེས་རབ་དང་ལྷན་ཅིག་རི་བོར་འཛིན་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་བལྟས་ནས།^{༢༠} ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཡུམ་ལ་སྟོམས་པར་བྱགས་པའི་ཆགས་པ་ཆེན་པོས་ལྟེ་བའི་རྟོ་ཡིག་གཏུམ་མོའི་མེ་
 འབར་བའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་དོ་རྩེ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་གཙོ་བོ་ཀྱུ་བ་བདག་དོ་རྩེ་འཆང་བདེ་
 མཉམ་སྟེ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བའི་སྒྲོ་ནས་རི་བོར་འཛིན་པ་སྒྲ་བ་ལྷ་བྱུར་བྱང་ཚུབ་སེམས་གྱི་
 ཐིག་ལའི་དོ་བོར་བྱ་བར་བྱུང་དོ། །གཙོ་བོ་ཉིད་དུ་མ་ཟད་ཡང་ཡིག་གིས་ཤེས་རབ་མ་སྒྲ་ཆོགས་ཡུམ་
 རུས་མ་རྣམས་དང་བཅས་པ་ཡང་གཙོ་བོ་དང་ལྷན་ཅིག་དུ་བྱ་བར་བྱུང་དོ།

དེ་མར་ཁ་བ་ལ་གསལ་བསྐྱེད་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་གསུམ་སྒྲུ་ལ་བ་པོའི་ལྷ་མོ་བཞི་ནི་མངལ་ན་

གནས་པ་ཕྱི་རོལ་དུ་བཅའ་པའི་ཕྱིར་སྐྱུལ་བའི་དགྲིལ་ལོ་ལོ་བཞིའི་རྒྱུ་དང་ཆོས་མཐུན། ལྷོ་པ་བཞི་ནི་
དགྲིལ་ལོ་ལོ་ལ་འགོ་དཔུང་པའི་སྐྱུན་མ་ལྷ་མ་གྱི་གོས་དཀར་མོ་སྒྲོལ་མ་རྣམས་ཏེ་དེ་རྣམས་ཀྱང་རིམ་བ་
བཞིན་ས་ཆུ་མེ་རྒྱུད་གི་ཁམས་པ་དང་། བཏང་སྒྲོལ་ས་དང་དགའ་བ་དང་སྒྲིང་རྩེ་དང་བྱམས་པ་རྣམས་
ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ། །དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱུས་བསྐྱུལ་བར་བྱ་བའི་གཞི་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་ཁྱེད་ཐུག་ལའི་
རོ་བོར་གནས་པ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། མི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཁྱེད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་
སད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དོན་དུ་སྐྱུལ་བར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་གྱི་སྤྲད་དུ་སྐྱུན་མ་
ལ་སོགས་པའི་ལྷོ་པ་རྣམས་རིག་པར་བྱའོ།³⁵ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྷ་པོ་མངའ་གྱི་རྒྱ་བ་བདུན་པ་ནས་
མི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཁྱེད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མངའ་ནས་བཅའ་ཁ་མའི་བར་དང་ཆོས་
མཐུན་ནོ།།

དེ་ལྷ་པོ་ལྷོ་པ་ལས་བསྐྱུལ་བའི་རྒྱུ་དང་ས་ནི་འགྲེལ་པར་བྱངས་པའི་ཙ་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོག་ས་
སུ་བཅད་པ་རྣམས་ཏེ། དེ་ཡང་སྐྱུན་མ་གཙོ་བོ་བཙོམ་ལྟན་འདས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྩོ་རྩེ་བསྐྱུལ་བ་ནི།
སྐྱུན་མ་བདག་ནི་འགྲོ་བའི་ཡུམ། རྣལ་འབྱོར་པ་ཡི་རྒྱ་མཐུན་གནས། །བདག་གི་དགྲིལ་ལོ་ལོ་
རང་བཞིན་གྱིས། །དུས་ལོ་ལོ་བཞེདས་ལ་བདག་འདོད་མཛོད།³⁶ །ཅིས་པ་སྟེ། དེ་དག་གི་དོན་ནི་
ས་ཁམས་དག་པའི་རོ་བོ་སྐྱུན་མ་བདག་ནི་སྟེ་འགྲོ་རྣམས་ལ་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྟེད་པའི་ཡུམ་སྟེ་
སྐྱུན་མ་བདག་གི་རྒྱུད་ས་རྒྱུད་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྷེ་པའི་རྒྱ་རྒྱུ་བཅུངས་ཏེ་མི་གཡོ་བར་བྱས་པ་
ལས་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཁྱེད་པོར་བྱ་ནས་ལྷེ་བར་བྱོན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོར་
གནས་ལ། དེས་ན་ཡེ་ཤེས་རྩོ་རྩེའི་རང་བཞིན་དུས་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་
ཀྱི་དགྲིལ་ལོ་ལོ་ལ་སྐྱོ་བ་བདག་གི་འདོད་པ་བཞིན་མཛོད་ཅིག་ཅིས་པའོ། །སྐྱུ་མ་གྱིས་སྐྱོ་རྩོ་རྩེ་
བསྐྱུལ་བ་ནི།

སྐྱུ་མ་གྱི་བདག་སྤྲིང་མོ་སྟེ། རྣལ་འབྱོར་པ་ཡི་རྣམ་སྤྲིན་གནས། །བདག་གི་དགྲིལ་ལོ་ལོ་
རང་བཞིན་གྱིས། །དུས་ལོ་ལོ་བཞེདས་ལ་བདག་འདོད་མཛོད།³⁷ །ཅིས་པའི་དོན་ནི་རྒྱ་ཁམས་དག་
པའི་རོ་བོ་སྐྱུ་མ་གྱི་བདག་རྣལ་འབྱོར་པ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་སྐྱུལ་པ་ཅན་དུ་སྐྱོན་པས་སྤྲིང་མོ་སྟེ་དེ་ཉིད་

ནལ་འབྱོར་པའི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཁུ་བ་ཆུའི་ཁམས་སྤྱིང་གར་བྱོན་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་སྤྱིན་གྱི་འབྲས་བུར་གནས་སོ། །དེ་ནི་མྱ་མ་གྱི་བདག་གི་ཁམས་ཆུའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱིང་གར་རྒྱང་མི་གཡོ་བར་བཅིངས་པའི་མཐུ་ལས་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གསུང་དོ་རྗེའི་རང་བཞིན་དུས་གྱི་འཁོར་ལོ་ཁུ་བ་ལས་བཞེངས་ཏེ་ཆུའི་ཁམས་གྱི་རིགས་གྱི་ལྷ་སྟོ་བ་བདག་གི་འདོད་པ་བཞིན་མཛོད་ཅིག་ཅེས་པའོ།

གོས་དཀར་མོས་གསུང་དོ་རྗེ་བསྐུལ་བ་ནི། གོས་དཀར་མོ་བདག་ལུ་མོ་སྟེ། རྣལ་འབྱོར་པ་ཡི་སྟེས་བུར་གནས། །བདག་གི་དགྱིལ་འཁོར་རང་བཞིན་གྱིས། །དུས་ལོར་བཞེངས་ལ་བདག་འདོད་མཛོད།^{༡༩} །ཅེས་པའི་དོན་ནི་མེ་དག་པའི་རོ་བོ་གོས་དཀར་མོ་བདག་ཡོན་ཏན་འཛོལ་བའི་ལུ་མོ་སྟེ། དེ་ཉིད་རྣལ་འབྱོར་པའི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཁུ་བ་མེའི་ཁམས་མཁྱིན་པར་བྱོན་པའི་བདེ་ཆེན་སྟེས་བུ་བྱེད་པའི་འབྲས་བུར་གནས་སོ། །དེ་ནི་གོས་དཀར་མོ་བདག་གི་ཁམས་མེའི་རང་བཞིན་གྱིས་མཁྱིན་པར་རྒྱང་མི་གཡོ་བར་བཅིངས་པའི་མཐུ་ལས་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གསུང་དོ་རྗེའི་རང་བཞིན་དུས་གྱི་འཁོར་ལོ་ཁུ་བ་ལས་བཞེངས་ལ་བདག་གི་འདོད་པ་མེའི་རིགས་གྱི་ལྷ་སྟོ་བ་མཛོད་ཅིག་ཅེས་པའོ།

སྟོལ་མས་སྟགས་དོ་རྗེ་བསྐུལ་བ་ནི། སྟོལ་མ་བདག་ནི་ཆ་མོ་སྟེ། རྣལ་འབྱོར་པ་ཡི་དྲི་བུལ་གནས། །བདག་གི་དགྱིལ་འཁོར་རང་བཞིན་གྱིས། །དུས་ལོར་བཞེངས་ལ་བདག་འདོད་མཛོད།^{༢༠} །ཅེས་པའི་དོན་ནི་རྒྱང་ཁམས་དག་པའི་རོ་བོ་སྟོལ་མ་བདག་ནི་སྤྱིང་གར་ཁུ་བ་བཅིངས་པའི་ཁྲིང་མོ་ལས་བྱུང་བའི་ཆ་མོ་སྟེ། དེ་ཉིད་རྣལ་འབྱོར་པའི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཁུ་བ་མཁྱིན་པ་ནས་སྤྱི་བོར་བྱོན་པའི་བདེ་ཆེན་དྲི་བུལ་ཏེ་བུལ་བའི་འབྲས་བུར་གནས་སོ། །དེ་ནི་སྟོལ་མ་བདག་གི་ཁམས་རྒྱང་གི་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱི་བོར་རྒྱང་མི་གཡོ་བར་བཅིངས་པའི་མཐུ་ལས་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྟགས་དོ་རྗེའི་རང་བཞིན་དུས་གྱི་འཁོར་ལོ་ཁུ་བ་ལས་བཞེངས་ལ་བདག་གི་འདོད་པ་རྒྱང་གི་རིགས་གྱི་ལྷ་རྣམས་སྟོ་བར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་པའོ།

འོན་ཏེ་བྱང་མེམས་སྤྱི་བོར་བྱོན་པའི་བདེ་ཆེན་བུལ་འབྲས་སུ་རི་ལྷར་འོང་སྐྱམ་ན། དེ་ནི་ཚུལ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བར་སངས་རྒྱས་པའི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱར་བཤད་པ་དང་ཆ་འདྲ་བས་སྟོན་མེད་དོ། །ཐུན་མོང་དུ་བསྐུལ་བ་ནི། སྟོང་པའི་དགྱིལ་འཁོར་ཉམས་ཐྱོང་ནས། །སྟེ་

གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི། །འགྲོ་བ་གདོན་པའི་བསམ་པ་ཡིས། །འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་སྐྱོ་
བར་མཛོད།^{༡༤༩} །ཅེས་གསུངས་ཏེ་དེའི་དོན་ནི་སྤྱོད་པ་ནམ་མཁའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རང་བཞིན་
ཁུ་བའི་རོ་བོར་ཁུ་བའི་བདེ་བ་ཉམས་སུ་སྦྱོར་ཞིང་མཛོན་དུ་མཛད་ནས་ནི་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་
ནམས་འཁོར་བ་ལས་གདོན་པའི་བསམ་པ་བཅེ་བ་ཆེན་པོ་སྐྱོན་དུ་འགྲོ་བ་ཡིས་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་
ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་ཆོགས་ནམས་ནི་འགྲོ་བ་སྐྱུ་བ་སྐྱུའ་ལས་སྐྱོབ་པའི་མགོན་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་
སྐྱོ་བར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་བྲུས་བསྐྱུལ་ལོ།

སྐྱུ་བ་བསྐྱུལ་གྱི་སྐབས་འདིར་འགྲེལ་ཆེན་ལས། །འདིར་བསྐྱུལ་བ་ནམ་པ་གཉིས་ཏེ་
གཅིག་ནི་སྒོག་རྫོགས་པའི་སྤྱད་དུ་ཡིན་ལ་གཉིས་པ་ནི་ལོ་བཅུ་དུག་གི་མཐར་བདེ་བ་རྫོགས་པའི་
སྤྱད་དུ་ལོ།^{༡༥༠} །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ་མཁས་ རྗེ་ལྷ་སྐུ་པ་ དག་འདི་སྤྱད་གསུང་སྟེ། །འདིར་སྐྱུས་
བསྐྱུལ་བ་གཉིས་ཏེ་གཅིག་སྒོག་རྫོགས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པ་དང་། །གཅིག་བདེ་བ་རྫོགས་པའི་ཆེད་དུ་
ཡིན་པར་གསུངས་པས་ཐིག་ལའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་མཐར་ཡང་སྐྱུས་བསྐྱུལ་བ་དགོས་པར་མཛོན་མོད་ཀྱི་
ཐོན་གྱི་སྐྱ་མ་ནམས་བསྐྱུལ་བ་དང་པོ་འདི་ལས་མི་མཛད་དོ།^{༡༥༡} །ཞེས་གསུང་ཡང་། །འདིར་བསྐྱུལ་བ་
ནམ་པ་གཉིས་ཏེ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི་གཞི་ལ་བསྐྱུལ་བ་ནམ་པ་གཉིས་ལས། །དང་པོ་ནི་སྒོག་གྱི་
རོལ་དུ་རྒྱ་བ་རྫོགས་པའི་སྤྱད་དུ་མངལ་ན་གནས་པ་མངལ་གྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་བསྐྱུལ་བ་དང་། །བསྐྱུལ་
བ་གཉིས་པ་ནི་མངལ་ནས་བཅས་ཏེ་ལོ་བཅུ་དུག་ལོན་པའི་མཐར་ཁམས་འཁོ་བའི་བདེ་བ་རྫོགས་
པའི་སྤྱད་དུ་ཁུ་བ་དབང་པོའི་སྐོར་བསྐྱུལ་བ་ཡིན་ལ། །གཞིའི་བསྐྱུལ་བ་དང་པོ་དང་ཆོས་མཐུན་
པར་ཁུ་བ་སྐྱུས་བསྐྱུལ་དང་། །གཞིའི་བསྐྱུལ་བ་གཉིས་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་དགའ་བ་ལ་དམིགས་
པའི་ཐིག་ལའི་དང་སྐྱ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་སྐོམ་པ་ཡིན་ཞིང་། །དེ་ལྟར་སྐོམ་པའི་ཆེ་གཙོ་བོ་ཁུ་བ་མེད་པས་
ཁུ་བ་སྐྱུས་བསྐྱུལ་མི་དགོས་པ་ལ་དགོངས་ནས་ཐོན་གྱི་སྐྱ་མ་ནམས་བསྐྱུལ་བ་དང་པོ་འདི་ལས་མི་
མཛད་པ་ཡིན་ནོ།

དེ་ལས་བཞེངས་ཏེ་དགྲིལ་འཁོར་སྒྲོ་བ།

གཉིས་པ་དེ་ལས་བཞེངས་ཏེ་དགྲིལ་འཁོར་སྒྲོ་བ་ལ་གཉིས། ལུ་བ་ལས་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་
ནམས་ཀྱི་སྒྲུང་བཞེངས་པ་དང་། དེ་ནས་དགྲིལ་འཁོར་སྒྲོ་བའོ།

དང་བོ་ནི། དེ་ལྟར་ལྟ་མོ་བཞེས་སྒྲུས་བསྐལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། ལྟོང་པ་ཉིད་ལ་རབ་རྩ་
ལྷགས་བའི་བཙོམ་ལྡན་འདས་རབ་རྩ་སྐད་བར་གྱུར་ཏེ་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་གཟིགས་ནས་
ཁུ་བ་རྒྱ་བ་ལུ་བ་དེ་ལས་རྩྱུ་ཡིག་སྟོན་པོ་དང་། དེ་ལས་དོ་རྩེ་སྟོན་པོ་ཅེ་ལུ་བ་དང་། དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་
བ་ལས་གཙོ་བོ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ནམ་པ་ཅན་མི་བསྐྱོད་པའི་རོ་བོར་གྱུར་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་མཆོན་
པའི་དོན་དུ་མི་བསྐྱོད་པའི་ཅོད་པན་ཅན་ལ་དོ་རྩེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ལྷག་མ་སྒྲ་ཆོགས་ཡུམ་གྱིས་^{༡༤} ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་དོ་རྩེ་དབྱིངས་ལྷག་མའི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་སྒྲ་ཆོགས་ཡུམ་གྱིས་འཁྱུད་པ་དང་། ལུས་མ་
ནམས་བསྐྱོད་པ་དེ་ནས་ལྟ་གཞན་ནམས་སྒྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དགྲིལ་འཁོར་སྒྲུལ་མཆོག་གི་གཙོ་བོ་
རྒྱ་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་དོ་བོ་མི་བསྐྱོད་པ་དང་། ལས་སྒྲུལ་མཆོག་གི་གཙོ་བོ་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་དོ་རྩེ་སེམས་
དཔར་ཁ་ཅིག་བཞེད་ཀྱང་། རྒྱ་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་དོ་བོ་དོར་སེམས་ཡིན་པར་རྒྱུད་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་
གོང་དུ་བྲངས་ཟིན་ཅིང་། འབྲས་སུ་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་དོ་བོ་མི་བསྐྱོད་པ་ཡིན་པ་དང་། འདིའི་ཡུམ་རོ་བོ་དོ་
རྩེ་དབྱིངས་ལྷག་མ་ཡིན་པ་ནི་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་དམ་ཆོག་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་རོ་མཉམ་པ་འཆད་པའི་
འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདི་ལ་བསྐྱོད་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་བསྐྱོད་པའི་རིམ་པ་དག་ལ་ནམ་པར་ཤེས་པ་ནི་
ནམ་མཁའ་དང་བཅས་ཞེས་པ་དོ་རྩེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ལྷག་མ་དང་ལྡན་ཅིག་སྒྲིང་བོའི་བསྐྱར་ཞེས་པ་
བདེ་བ་ཆེན་པོ་ལ་མའི་སྟེང་དུ་སྟེ་རྒྱ་བ་དང་ཉི་མ་དང་སྒྲ་གཅན་ནམ་དུས་མའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་སྟེང་དུ་
དམ་ཆོག་སེམས་དཔའ་དང་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་རོ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ།^{༡༥} ཞེས་གསུངས་
པའི་ནམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཞེས་པ་ནམ་ཤེས་ཀྱི་རོ་བོ་མི་བསྐྱོད་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ནའང་
གཞན་རིགས་ལ་འཁྱུད་དགོས་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་པའི་སྟོན་སྟོང་བའི་ཚུལ་ནི་གོང་དུ་བཤད་
ཟིན་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་སྒྲུས་བསྐལ་བ་ལས་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་ནམས་ཀྱི་སྒྲུང་བཞེངས་པ་ནི་སྒྲུང་གནི་

མངལ་ན་གནས་པ་མྱེ་རོལ་དུ་བཅས་པ་དང་ཚོས་མཐུན་ནོ།།

གཉིས་པ་དེ་ནས་དགྲིལ་ལའོར་བ་སྟོ་བ་ནི། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ ཡེ་ཤེས་དང་ཐུགས་དང་
གསུང་དང་སྒྲིའི་དགྲིལ་ལའོར་ནམས་སྟོས་ཏེ་ལྟ་སོ་སོལ་ཞུགས་པར་བསམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་ལྟ་ནམས་
ཡུམ་གྱི་བདུ་ལས་སྟོས་ནས་དགྲིལ་ལའོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་སྐབས་སུ་སྟོས་པའི་ལྟ་རྟེན་གྱི་དགྲིལ་ལའོར་
ལ་གནས་པ་ནམས་ལ་ཞུགས་པར་སྟོས་པ་ཡིན་པར་བཞེད་དོ། །དེ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དམ་ཆོག་གི་
དགྲིལ་ལའོར་གྱི་དོན་དུ་¹⁴⁹ ཞེས་ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་ལྟ་སྟོས་པ་ནམས་དམ་ཆོག་གི་དགྲིལ་ལའོར་དུ་
གསུངས་པ་དང་འགལ་ཞིང་། གཞན་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་དགྲིལ་ལའོར་རབ་དུ་སྟོ་བ་དག་
ཀྱང་རོ། །ཀྱང་ཡིག་གིས་སྟོན་བཞིན་ཞེས་པའོ།¹⁵⁰ །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་ཀྱང་སྐབས་འདིའི་ལྟ་སྟོ་
རྒྱལ་དགྲིལ་ལའོར་རྒྱལ་མཆོག་དང་འདྲ་བར་གསུངས་པས་གཞིན་དོ།།

དེས་ན་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་ཞུས་མ་ནམས་དང་བཅས་པ་དགྲིལ་ལའོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་སྐབས་
སུ་བསྐྱེད་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཤེས་རབ་དང་ཐབས་སྟོས་པར་ཞུགས་པས་དགྲིལ་
ལའོར་ལྔའི་རང་བཞིན་གྱི་སངས་རྒྱས་ནམ་མཁར་གནས་པ་ཡུ་རོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ལ་
སོགས་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་དམ་ཆོག་གི་དགྲིལ་ལའོར་གྱི་དོན་དུ་རང་གི་ལུས་ལ་བཅུག་སྟེ་ཤེས་རབ་
གྱི་བདུ་ར་ཐུགས་གྱི་རང་བཞིན་ཡི་གེ་སོ་སོ་ནམས་སོ།¹⁵¹ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་
སྟོས་པར་ཞུགས་པའི་དགའ་བའི་སྐྱས་དགྲིལ་ལའོར་ལྔའི་རང་བཞིན་གྱི་སངས་རྒྱས་གཤེགས་པ་
གཤེགས་མ་ནས་འདོད་མ་དང་མྱིར་འདོད་མ་ནམས་གྱི་བར་སྐྱར་སྟོས་པ་དགྲིལ་ལའོར་ལ་འཁོད་པ་
ཐམས་ཅད་སྟུན་དངས་ཏེ་རང་གི་སྟེང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་བཞུགས་པ་ནམས་སུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ལ་
སོགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དམ་ཆོག་གི་དགྲིལ་ལའོར་གྱི་དོན་དུ་རང་གི་ལུས་ལ་ཞུགས་པ་ཆགས་པ་ཆེན་
པོའི་མེས་ཞུབ་ཡུམ་གྱི་བདུ་ར་སྟོས་པ་ནམས་ལྟ་སོ་སོའི་ས་ཐོན་དང་། དེ་ལས་ལྟ་སོ་སོའི་ཕུག་མཆོན་
དང་། དེ་ལས་ལྟ་སོ་སོ་བསྐྱེད་པ་ཡུམ་གྱི་བདུ་ལས་སྟོས་ཏེ་རྟེན་གྱི་དགྲིལ་ལའོར་ལ་འཁོད་པ་དགྲིལ་
ལའོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་སྐབས་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་བྱེད་དགོས་པ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ནས་བདུ་ལ་སྟོན་

བཞིན་དུ་^{༡༧} ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ལོ།

དེ་ལྟར་ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་འཁོར་གྱི་ལྷ་སྟོན་བཞི་བྱིས་པ་མངལ་ནས་བཅས་མ་ཐག་སྤྱི་མའི་
 ཆོས་གོས་འཛིན་པའི་ལུས་རྫོགས་པའི་རྣམ་པར་བྱི་རོལ་དུ་གསལ་བར་སྒྲུབ་སྟེ་དུ་ཞིང་ཁམས་ལྷའི་རྒྱུ་
 རམ་སྟོག་འཛིན་སོགས་རྒྱུ་བཅུ་ཕྱིར་སྟོན་བཤད་ཆོས་མཐུན་པར་འགྲེལ་ཆེན་ལས་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ།
 དེ་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། སྤར་བཞིན་དུ་སྤར་ཡང་ཤེས་རབ་གྲུབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་སྤྱགས་དང་གསུང་
 དང་སྤྱི་ཆོས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རབ་ཏུ་སྟོན་བར་བྱ་སྟེ་སྟེས་པའི་བྱིས་པ་རབ་ཏུ་སང་བ་དུ་བར་བྱེད་པའི་
 ཕྱིར་རོ་^{༡༨} ཞེས་དང་། ཡང་། དེ་ལྟར་དཀྱིལ་འཁོར་རབ་ཏུ་སྟོན་བཤད་བྱུང་ངོ་། །ཀྱང་ཡིག་གིས་སྟོན་
 བཞིན་ཞེས་པའོ། །བྱིས་པ་མངལ་ནས་འབྱུང་བའི་དུས་སུ་སྟོག་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་བཅུ་ཕྱེད། སྟོན་མ་
 རྣམས་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པའི་དུས་སུ་མེ་ཏྲག་འཐོར་ངོ་། །གཙུག་ལྷ་མངལ་གྱི་སྤྱི་མའི་གོས་འཛིན་པ་
 བྱིས་པ་ཞེས་པའི་རྣམ་པར་དག་པས་ལྷའི་དམ་ཆོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་རྫོགས་པའོ། ^{༡༩} ། ཞེས་སོགས་
 གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ལོ། །གཞན་ཡང་། བར་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷ་འབབ་པའི་
 དོན་དང་ཞེས་པ་འདིས་ཀྱང་ཆོས་མཐུན་གྱི་ཡུལ་དང་སྤྱང་གཞི་བསྟན་པ་ཡིན་ལོ།

ཡེ་ཤེས་པ་དགུག་གཞུག་བྱ་བ།

གསུམ་པ་དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་དགུག་གཞུག་བྱ་བའི། འདོད་མ་དང་སྤྱིར་འདོད་མ་སྟོས་ཟེན་
 པའི་རྗེས་སུ་ཡེ་ཤེས་པ་དགུག་གཞུག་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་དགུག་པ་ནི་དོ་རྗེ་བྱགས་ཀྱིས་བྱེད་ལ། དེ་
 ཡང་དོ་རྗེ་བྱགས་ནི། དབུ་མའི་སྟོག་རྣམ་པར་དག་པས་དོ་རྗེ་བྱགས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 རྒྱུ་དག་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ། དེ་ནི། འོད་ཟེར་སྟོན་པོ་ཞེས་སོགས་སྒྲུབ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ནས་བཤད་
 པའི་སྤྱི་མ་དོག་ཞལ་བྱག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ། རྒྱུ་ཡིག་དོ་རྗེའི་རྒྱལ་བ་^{༢༠} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
 རྒྱུ་ལས་དོ་རྗེ་དང་དེ་ལས་སྟེན་ཅིང་དེ་ཡང་། ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་^{༢༡} ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཡུམ་དང་ཐབས་ཡུམ་མཉམ་པར་སྤྱར་བ་ལས་བྱུང་བ་ཡུམ་གྱི་བསྐྱེད་ལས་སྟོན་

བཞིན་ལ། ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་བྱིས་པ་སྦྱོར་བའི་དབྱ་མའི་སྒྲིག་འབྲུང་བ་ནི་འོད་ཟེར་སྒོན་
པོ་སྟེ་དེའི་འབྲུང་བས་དབང་པོ་རྣམས་རབ་རྒྱས་དེ་ཅིར་བྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དུག་
པོ་རྣམས་འཇུག་པ་ནི་ནང་དུ་ལོ།^{༡༤} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དེ་རྗེ་སྤྲུགས་སྟོབ་པ་ནི་བྱིས་པ་སྦྱོར་མ་ཐག་
དབྱ་མ་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུད་དུག་རྒྱུ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུས་པའི་དབང་ཤིས་དབང་པོ་རྣམས་སང་ནས་
ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་རྣམས་ལ་རྣམ་ཤེས་དུག་འཇུག་པ་དང་ཆོས་མཐུན་ནོ།།

དེ་ལྟར་སྦྱོར་བའི་དོ་རྗེ་སྤྲུགས་དེ་ཡང་^{༡༥} འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ནས་ལྟེ་བའི་བརྒྱ་ལས་ཕྱི་
རོལ་དུ་འབྲུང་བའི་སྒྲིག་གིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་བཀུག་ནས་སྤྲར་ཡང་ལོག་གོ། །དེའི་ཕྱིར་རྣམ་
པར་དག་པ་དྲི་མེད་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བ་ཡེ་ཤེས་འཁོར་ལོའི་དབང་རྒྱུག་དེས་པར་སྟེ་བར་དོ་རྗེ་སྤྲུགས་
ལྷན་བསྐྱེད་བྱས་ཤིང་ཕྱག་ཉི་ཤུ་ཙུ་བཞི་པོ་རྣམས་རང་གི་དོ་རྗེ་སྤྲུགས་ཀྱི་ཞགས་པ་དག་གིས་བཅིངས་ནས་
རང་གི་མཆོན་ཆ་རྣམས་ཀྱིས་འཛིག་པར་བྱས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱེད་པ་བྱས་ཤིང་
དངོས་པོའི་མཆོན་ཉིད་སྤྲུགས་ཀྱིས་འཁོར་ལོ་མཐའ་དག་བསྐྱོད་པར་བྱས་ནས་སྤྲར་ཡང་རང་གི་
གནས་སུ་འགྲོའོ།^{༡༦} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དེ་ལྟར་སྦྱོར་བའི་དོ་རྗེ་སྤྲུགས་དེས་འཁོར་ལོའི་དབང་
རྒྱུག་ཡེ་ཤེས་པའི་གཙོ་བོ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དེའི་སྟེ་བར་དོ་རྗེ་སྤྲུགས་ལྷན་བསྐྱེད་ཅིང་། ཡེ་ཤེས་པའི་
ཕྱག་ཉི་ཤུ་ཙུ་བཞི་པོ་རྣམས་དོ་རྗེ་སྤྲུགས་རང་གི་དོ་རྗེ་སྤྲུགས་ཀྱི་ཞགས་པས་བཅིངས་ནས་དོ་རྗེ་སྤྲུགས་
རང་གི་མཆོན་ཆ་ལྷན་མ་རྣམས་ཀྱིས་འཛིག་པར་བྱས་ཏེ་འཁོར་ལོའི་དབང་རྒྱུག་དགུག་པ་དང་དཀྱིལ་
འཁོར་པའི་ལྟ་སྤྲུགས་རྣམས་སྟེང་བར་བྱས་ནས་དོ་རྗེ་སྤྲུགས་རང་གི་གནས་གཙོ་བོའི་སྤྲུགས་
ཀར་ཐིམ་པར་བསམ་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་བྱིས་པ་བཅས་པའི་ཆེ་ལྟེ་བའི་ཙུ་འཁོར་གྱི་བརྒྱ་ལས་ཕྱི་རོལ་
དུ་འབྲུང་བའི་སྒྲིག་རྒྱུད་གིས་རྣམ་ཤེས་རྣམས་རང་རང་གི་ཡུལ་འཛིན་བྱེད་དུ་བཀུག་ནས་སྤྲར་ཡང་སྒྲིག་
སྟེ་བའི་ཙུ་འཁོར་གྱི་བརྒྱར་ལོག་པ་དང་ཆོས་མཐུན་ནོ།།

འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡང་དག་པར་མཆོད་དེ།^{༡༧} ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་དེ་ལྟར་སྤྲུགས་དྲངས་པའི་ཡེ་ཤེས་པའི་འཁོར་ལོ་མཆོད་ནས། ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ནས་
གཞུགས་ན་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་མིག་གི་དབང་པོ་ལས་སྦྱོར་པ་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་

ཐུགས་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་ནས། རོ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་པར་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ།^{༡༥} ཞེས་གསུངས་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལྟར་རྡོ་རྗེ་ཡུགས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་པ་བཀུག་པའི་རྗེས་སུ་བྱིས་པའི་མིག་གི་རྣམ་
 ཤེས་དང་། ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་། རྩེའི་རྣམ་ཤེས་དང་། ལྷའི་རྣམ་ཤེས་རྣམས་དང་རིམ་པ་བཞིན་
 ཆོས་མཐུན་པའི་ཁོ་བོ་ཐུགས་བྱེད་དང་། རེངས་བྱེད་དང་། ཁེངས་བྱེད་དང་། ཤིན་རྟ་སྟོབས་རྣམས་ཀྱིས་
 རིམ་པ་བཞིན་ཡེ་ཤེས་པ་རྣམས་དམ་ཆོག་པ་རྣམས་ལ་གཞུགས་པ་དང་། བཅིང་བ་དང་། མཉེས་པ་དང་།
 རོ་མཉམ་པར་བྱེད་པར་བསྐྱོམ་ཞིང་། དེ་ལྟར་སྐྱོམ་པའི་ཆོད་ཀླག་པ་ལ་ཇེ་ཡིག་དང་། གཞུག་པ་ལ་རྩྱ་
 ཡིག་དང་བཅིང་བ་ལ་པོ་ཡིག་དང་། མཉེས་པ་ལ་རྩེ་ཡིག་དང་། རོ་མཉམ་པ་ལ་རྩེ་ཡིག་རྣམས་དྲག་
 ཏུ་བརྗོད་ཅིང་དེའི་ཆོད་ཀླག་ཀྱི་ནི་རིམ་པ་བཞིན་རྡོ་རྗེ་ཡུགས་སུ་དང་། རྡོ་རྗེ་དང་། རྡོ་རྗེ་ཞགས་པ་དང་།
 རྡོ་རྗེ་དྲིལ་བུ་དང་རྡོ་རྗེ་དཔྱག་པའི་ཐུག་ཀྱི་རྣམས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡེ་ཤེས་པ་དང་དམ་ཆོག་པ་རེ་རེ་ནས་
 རོ་མཉམ་དུ་སྐྱོམ་པ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་བསྐྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཞེས་པ་ནས། ལྷིང་གའི་བསྐྱ་
 ལའོ།^{༡༦} ཞེས་པ་ནི་རིས་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཐུགས་དགྱིལ་གྱི་རོ་མཉམ་གསལ་བར་བསྟན་པ་
 ལྟར་དང་། དེའི་ཞར་བྱུང་དུ་སྐྱ་དགྱིལ་གྱི་ཁོ་བོ་རྣམས་ཀྱི་རོ་མཉམ་དངོས་སུ་གསུངས་ནས་གསུང་
 དགྱིལ་དང་སྐྱ་དགྱིལ་གྱི་ལྷ་གཞན་རྣམས་ཀྱི་རོ་མཉམ་ཅུ་བར་གསུངས་པ་གོ་སྐྱར་མཛད་དོ།

དེ་ཡང་འགྲེལ་པར་དངོས་སུ་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་བསྐྱགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་ལ། གོ་སྐྱར་
 གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་རོ་མཉམ་མདོར་བསྐྱས་ཏེ་བཤད་ན་རྒྱུད་ལས། གསུང་ལས་སྐྱེས་པའི་དགྱིལ་
 འཁོར་ནི་ཞེས་པ་ནས། ས་ཡི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་གནས་སྒྲི་ཉི་དག་ཀྱང་བསྐྱོམ་པར་བྱ།^{༡༧} ཞེས་པའི་
 བར་གྱིས་གསུང་དགྱིལ་གྱི་ལྷ་མོ་རྣམས་ཀྱི་རོ་མཉམ་དང་སའི་འཁོར་ཡུག་ལ་འཆར་བའི་སྒྲི་ཉི་དམ་
 ཆོག་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་རོ་མཉམ་པའི་བར་བསྟན་པའི་གསུང་གི་རྣལ་འབྱོར་མའི་གཙོ་མོ་ཡུམ་ནི་ཤར་དུ་
 རྩེ་སྒྲི་ལ་ལྷའི་དབང་པོས་འཁྱུད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མེ་མཆོམས་སུ་བྱུང་འཇུག་མ་ལ་ཆངས་པས་
 འཁྱུད་པ་དང་། ལྷོར་མག་མོ་ལ་དྲག་པོ་སྟེ་དབང་ཐུག་གིས་འཁྱུད་པ་དང་། བདེན་བྲལ་དུ་གདོང་དུག་
 མ་ལ་ཆོགས་ཀྱི་བདག་པོས་འཁྱུད་པ་དང་། ལུ་བ་དུ་དབང་མོ་ལ་བདེན་བྲལ་ཏེ་སྒྲིན་པོས་འཁྱུད་པ་དང་།
 རྩེ་དུ་ཆངས་མ་ལ་བྱུང་འཇུག་གིས་འཁྱུད་པ་དང་། བྱང་དུ་དྲག་མོ་འཕྲུལ་དབང་ཐུག་མ་ལ་གཤིན་རྗེས་

འཕྲུག་པ་དང་། དབང་ལྡན་དུ་དཔལ་མོལ་གདོང་དུ་གྲགས་པ་འཕྲུག་པའོ། །དེ་ནམས་ཀྱི་གཙོ་འཁོར་
 རྣམས་དམ་ཚིག་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་རོམ་ཉམ་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་
 བེ་ཤར་སྒྲིའི་གཡས་སུ་བསྐྱེད་ཀྱི་ལྷ་ལྟ་མེད་པ་དག་པོ་སྤྲིན་པོ་ལ་སྤྲིན་མོས་འཕྲུག་པ་དང་། མེ་
 མཚམས་སུ་རྒྱང་ལྟ་ལ་རབ་གཏུམ་མས་འཕྲུག་པ་དང་། ལྷོ་སྒྲིའི་གཡས་སུ་མེ་ལྟ་ལྟ་མོས་འཕྲུག་
 པ་དང་། བདེན་བྲལ་དུ་གདོང་དུ་གྲགས་པ་ལ་དཔལ་མོས་འཕྲུག་པ་དང་། ལུབ་སྒྲིའི་གཡས་སུ་ལྷ་ལྟ་དབང་
 པོ་ལ་རྒྱང་ལྟ་མོས་འཕྲུག་པ་དང་། རྒྱང་དུ་ཆངས་པ་ལ་སྒྲོག་མས་འཕྲུག་པ་དང་། བྱང་སྒྲིའི་གཡས་སུ་ཀྱུ་
 མཚོ་སྤྱི་ལྟ་ལྟ་ལ་ཕག་མོས་འཕྲུག་པ་དང་། དབང་ལྡན་དུ་ཚོགས་ཀྱི་དབང་པོ་ཚོགས་བདག་ལ་གཞོན་ནུ་
 གདོང་དུ་གྲགས་པ་འཕྲུག་པ་དང་། བྱང་སྒྲིའི་གཡོན་དུ་དག་པོ་དབང་ལྡན་ལ་རི་སྤྲས་མས་འཕྲུག་པ་དང་། ལྷོ་
 སྒྲིའི་གཡོན་དུ་གཤིན་རྗེ་ལ་གཤིན་རྗེ་མས་འཕྲུག་པ་དང་། ཤར་སྒྲིའི་གཡོན་དུ་བྲལ་ལ་དཔལ་མོས་
 འཕྲུག་པ་དང་། ལུབ་སྒྲིའི་གཡོན་དུ་གཞོན་སྤྲིན་ལ་གཞོན་སྤྲིན་གྱི་དབང་མོས་འཕྲུག་པའོ། །དེ་ནམས་གཙོ་
 འཁོར་དམ་ཚིག་པ་རྣམས་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་རོམ་ཉམ་པ་དང་། སྤྱི་དཀྱིལ་གྱི་ཕྱི་ལ་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་གྱི་ཕྱི་གས་
 བཞིའི་སྤྱི་གས་སུ་དག་ལ་ལྷ་རྣམས་གནས་སོ། །

དེ་ཡང་རི་ལྟར་གནས་ན་ཤར་གྱི་སྤྱི་གས་སུ་ལ་རྒྱང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྤྱི་དཀྱིལ་དང་
 སྤྱི་བས་ཀྱི་གཉིས་གནས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་ལྷོ་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ནོར་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱི་དཀྱིལ་དང་སྤྱི་དཀྱིལ་
 གནས་པ་དང་། བྱང་དུ་རྒྱུའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་རིགས་ལྡན་དང་མཐའ་ཡས་གནས་པ་དང་། ལུབ་ཏུ་སའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་ལ་འཛོག་པོ་དང་བསྐྱེད་ཆོན་པོ་གནས་སོ། །ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རབ་གཏུམ་མ་རྣམས་ཀྱང་
 དུར་ཁྲོད་ཀྱི་ས་ལ་གནས་ཏེ་རྒྱང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་གནས་པའི་ཤར་གྱི་དུར་ཁྲོད་ཆེ་མོས་འཕྱགས་
 པར་ཁྱི་གདོང་མ་དང་། ལྷོ་མའི་དུར་ཁྲོད་སྤྱི་གས་པར་ཕག་གདོང་མ་དང་། བྱང་དུ་སུལ་བ་དང་བཅས་པའི་
 དུར་ཁྲོད་དུ་སྤྲིན་གདོང་མ་དང་། ལུབ་ཏུ་རྣག་གི་དུར་ཁྲོད་དུ་ཅེ་སྤྲིན་གདོང་མ་དང་། མེ་མཚམས་སུ་ལྟ་
 མ་ཅན་གྱི་དུར་ཁྲོད་དུ་བྲལ་གདོང་མ་དང་། བདེན་བྲལ་དུ་མི་བཟད་པའི་གཡལ་གྱི་དུར་ཁྲོད་དུ་བྲལ་
 ཁྲོད་གདོང་མ་དང་། རྒྱང་དུ་སྤྲིན་གྱི་ཆོས་པའི་དུར་ཁྲོད་དུ་བྲལ་གདོང་མ་དང་། དབང་ལྡན་དུ་བྱིས་
 པ་ཤི་བའི་དུར་ཁྲོད་དུ་ལྷག་གདོང་མ་གནས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཡབ་ལྷ་རྣམས་ལ་ཡུམ་རབ་གཏུམ་མ་རྣམས་

འཕྱུང་བ་དང་། ཡུམ་རབ་གཏུམ་མ་རྣམས་ལ་འང་ཡབ་ཀྱི་རྣམས་ཀྱིས་འཕྱུང་ཅིང་། དེ་ཡང་གཞན་
 རིགས་ལ་འཕྱུང་དགོས་པས་ཤར་བྱོགས་པ་རྣམས་དང་ལུབ་བྱོགས་པ་རྣམས་པན་ཚུན་དུ་འཕྱུང་བ་
 དང་། བྱང་བྱོགས་པ་རྣམས་དང་ལྗོ་བྱོགས་པ་རྣམས་པན་ཚུན་དུ་འཕྱུང་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མེ་
 མཆོམས་པ་དང་ལུབ་བྱང་པ་རྣམས་པན་ཚུན་དུ་འཕྱུང་བ་དང་། བདེན་བྲལ་པ་རྣམས་དང་དབང་ལྡན་
 པ་རྣམས་པན་ཚུན་དུ་འཕྱུང་དགོས་པ་ནི། དེ་བཞིན་ས་ཡི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་གནས་རིགས་ཀྱི་དབང་
 གིས་འཛོག་པོ་དང་ནི་པདྨ་ཆེན་པོར་འཕྱུར། །དེ་རྣམས་ཤེས་རབ་རབ་གཏུམ་མ་རྣམས་དུར་ཁྲོད་ས་ལ་
 གནས་པའི་བྱིག་དོང་མ་ལ་^{༡༥} སོགས་པ་སྟེ། དེ་རྣམས་ཐབས་ནི་པདྨ་ལ་སོགས་གཞན་གྱི་རིགས་
 ཀྱི་དབང་གིས་བདེ་བ་དམ་པའི་དོན་དུ་འཕྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་
 བ་ཀྱི་དང་རབ་གཏུམ་མ་ཡབ་ཡུམ་རྣམས་དམ་ཆོག་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་རོ་མཉམ་པ་དང་ཁྲ་ཉི་དམ་
 ཆོག་པ་ལ་ཁྲ་ཉི་ཡེ་ཤེས་པ་རོ་མཉམ་པར་སྒྲོམ་པ་སྟེ་རོ་མཉམ་གྱི་རྒྱུད་གོ་སྒྲར་བཞག་པ་རྣམས་ཀྱི་
 དོན་བསྐྱས་པའོ།

དེ་ལ་རིགས་ཀྱིས་རྒྱས་གདབ་པ།

བཞི་པ་དེ་ལ་རིགས་ཀྱིས་རྒྱས་གདབ་པ་ནི། འབྲེལ་ཆེན་ལས། ད་ནི་ཅོད་པན་^{༡༦} ཞེས་
 པ་ལ་སོགས་པས་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་ཀྱིས་རྒྱས་གདབ་པ་གསུངས་པ་འདིར་མཆོག་གི་དང་པོའི་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་དུ་ཅོད་པན་དག་ལ་པན་ཚུན་དོ་རྩེ་ཡི་ནི་དོ་རྩེར་འཕྱུར་ཏེ་དེ་ཅིའི་
 སྤྱིར་ཞེན་ཡེ་ཤེས་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་པན་ཚུན་ཡང་དག་པར་སྦྱོར་བའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ཡེ་ཤེས་ལ་སྟེ་གཉི་གའི་སྤྱི་བོ་ལ་སྤྱགས་དོ་རྩེ་ཆོས་
 གོས་དང་གཙུག་ཏོར་འཛིན་པ་དོ་རྩེ་སྤྱིལ་གྱི་ར་གིས་གནས་པ་ས་ལ་རེག་པའི་བྲག་རྒྱས་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་དབྱགས་དབྱུང་བས་སོ། །དོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རིགས་ལ་ནི་རིགས་ལྡས་རྒྱས་གདབ་པ་བཀག་
 སྟེ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིད་པར་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཡང་ན་ཡེ་ཤེས་དང་རྣམ་པར་ཤེས་

པའི་ཚེས་ཀྱིས་སངས་རྒྱལ་ལྷའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཅོད་པན་ནི་རེས་འགའ་ན་འོ་ཞེས་པ་རེས་པའོ།¹⁴⁴ །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ་མི་མཐུན་པ་མང་སྟེ། གཉིས་གའི་སྤྱི་བོ་ལ་ཞེས་པ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་གའི་སྤྱི་བོ་ལ་ཞེས་འཆད། ཁ་ཅིག་རྫོང་སེམས་དང་མི་བསྐྱོད་པ་གཉིས་གའི་སྤྱི་བོ་ལ་ཞེས་འཆད་དོ། །ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རིགས་ལ་ནི་ཞེས་པ་ཁ་ཅིག་རབ་བྱུང་གི་ཆ་བྱད་ཅན་ལ་འཆད། ཁ་ཅིག་རྫོང་སེམས་ལ་འཆད། ཁ་ཅིག་རིགས་ལྷ་རང་གིས་རང་ལ་རྒྱས་འདེབས་པ་བཀག་པའི་འཆད་ཀྱང་། འདི་ལྟར་དུ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ་རིགས་དུག་པོ་དོ་རྩེ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་སུ་བྱེད་པའི་ཆེ་དོན་གྲུབ་རལ་གྱི་འདི་རིགས་དང་རིན་འབྱུང་རིན་པོ་ཆའི་རིགས་དང་རྣང་མཐའ་བསྐྱའི་རིགས་དང་ནུམ་སྒྲུང་འཁོར་ལོའི་རིགས་དང་རྫོང་སེམས་དང་མི་བསྐྱོད་པ་དོ་རྩེ་ལ་སོགས་སུ་བྱེད་པས། དོ་རྩེ་ཡི་ནི་དོ་རྩེར་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར། དེ་བས་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ནུམ་ཤེས་ཞེས་སོགས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གིས་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རིགས་དང་མི་བསྐྱོད་པ་ནུམ་ཤེས་ཀྱི་རིགས་གཉིས་དོ་རྩེ་ལ་སོགས་སུ་མཆུང་ས་པ་དེས་ན་ཕན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་རྒྱས་འདེབས་པ་དང་། རྫོང་སེམས་དང་མི་བསྐྱོད་པ་གཉིས་གའི་སྤྱི་བོ་ལ་ཐུགས་དོ་རྩེ་མི་བསྐྱོད་པ་ཆོས་གོས་དང་གཙུག་ཏོར་འཛིན་པ་སོགས་ཀྱིས་རྒྱས་གདབ་ཅེས་པའི་དོན་ནོ།

ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རིགས་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། རོ་བོ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བོའི་རིགས་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་ལ་ནི་རིགས་ལྷ་རལ་པའི་ཅོད་པན་ཅན་གྱིས་རྒྱས་གདབ་པ་བཀག་སྟེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བོ་འམ་ཁམས་ལྷ་བ་དོད་གསལ་གྱི་སེམས་དེ་འཁོར་འདས་ཐམས་ཅད་སྦྱེད་པ་བོ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་དེ་ནུམ་པར་དག་པའི་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་ཡང་སངས་རྒྱལ་ནུམས་ཀྱི་སྦྱེད་པར་བྱེད་པ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་པའོ། །ཡང་ན། ཡེ་ཤེས་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི་འབྱུང་མང་དུ་ཡང་ན་འོན་ཀྱང་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཡང་ན་འོན་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་དང་ནུམ་ཤེས་ཕན་ཚུན་རྒྱས་འདེབས་པའི་ཚེས་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སངས་རྒྱལ་ལྷའི་བདག་ཉིད་ཅན་མི་བསྐྱོད་པ་ལྷང་གྲས་རྫོང་སེམས་སྟོན་པོ་ལ་རེས་འགའ་ན་རྒྱས་འདེབས་པར་ཡང་རུང་ངོ་། །ཞེས་པ་སྟེ་སྤྱི་མའི་དམིགས་བསལ་ལོ། །དེ་ནུམས་ཀྱིས་མི་བསྐྱོད་པ་དང་རྫོང་སེམས་ལ་རྒྱས་འདེབས་ཚུ་ལ་བསྟན་ནས་རིགས་ལྷག་མ་བཞི་ལ་

རྒྱུས་འདེབས་བུ་ལ་རྒྱུས་འདེབས་ཚུལ་སྟོན་པ་ནི། གཞུགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་མི་བསྐྱོད་པ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་ནམ་པ་ཐུགས་
 ཀྱི་^{༡༧} ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསལ་བར་བསྒྲ་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་ཉིད་དུ་འགྱུར་
 ཏེ་ལུས་ཀྱིས་གསུང་སོ་སོ་བཟོད་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིན་ཆེན་དབང་པོའི་ཚུ་སྟེས་འཛིན་ཏེ་
 རུལ་གྱི་ཆོས་ཅན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དོན་ཡོད་གྲུབ་པའི་ཅོད་པན་ལ་ནི་རབ་མཆོག་ནོར་བུའི་ཐུག་སྟེ་
 བྲག་ལས་ཤ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་སྤྱི་ལོ་ནམ་པ་ཐུགས་
 ལས་འབྱུང་བ་དང་། ལུས་སམ་སྟེས་གསུང་སོ་སོ་བཟོད་པ་དང་། སྣང་མཐའི་རང་བཞིན་གཤེར་བ་ཚུ་
 ལས་རུལ་འབྱུང་བ་དང་། རུལ་ཏེ་བྲག་ལས་ཤ་འབྱུང་བས་རིམ་པ་བཞིན་མི་བསྐྱོད་པས་རྣམ་སྣང་དང་།
 རྣམ་སྣང་གིས་འོད་དཔག་མེད་དང་། འོད་དཔག་མེད་ཀྱིས་རིན་འབྱུང་དང་། རིན་འབྱུང་གིས་དོན་གྲུབ་
 ལ་རྒྱུས་འདེབས་པ་ཡིན་ནོ།།

ཡང་འབྲེལ་ཆེན་ལས། རྣམ་པར་སྣང་མཛད་དང་གཡོན་གྱི་ལྟ་སྟེ་སྣང་བ་མཐའ་ཡས་དང་
 མི་འཛིག་པ་སྟེ་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་དང་དེའི་སྟེས་བུ་སྟེ་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་དང་དབང་ལྡན་ཏེ་མི་བསྐྱོད་
 པ་དང་དུས་ཀྱི་མེ་སྟེ་རྩོ་ཆེ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་ས་དང་ཚུ་དང་མེ་དང་རྒྱུད་དང་ནམ་མཁའ་དང་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཐ་མལ་པའི་ཕྱང་པོ་རྣམས་ཏེ་དག་པའི་ཕྱང་པོ་གཙུག་ཏྱིར་དང་ཆོས་གོས་འཛིན་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་རྒྱས་གདབ་བོ། །དེ་ལྟར་དུག་ནི་རལ་པའི་ཅོད་པན་ཅན་ཞེས་བྱའོ།^{༡༨} ཞེས་གསུངས་པ་
 རྣམས་ཀྱི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་ རིགས་དུག་རལ་པའི་ཅོད་པན་ཅན་ལ་རིགས་དུག་ཆོས་གོས་གཙུག་ཏྱིར་
 འཛིན་པས་རྒྱས་གདབ་པ་ཅོམ་བཤད་ནས་རིགས་དུག་གང་གིས་གང་ལ་རྒྱུས་འདེབས་པ་མི་གསལ་
 ལོ། །མཁས་པ་ཁ་ཅིག་རྒྱས་གདབ་དེ་དག་སྟེས་རྒྱས་བཏབ་ཀྱང་བུང་སྟེ། རྒྱས་གདབ་དེའི་སྒྲིལ་ལ་
 ཐུགས་དོ་རྩེ་རབ་བྱུང་གི་རྣམ་པ་སྟུལ་པའི་སྟེས་རྒྱས་གདབ་པ་ནི་བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་འབྲེལ་པ་ལ་
 བརྟན་པ་སྟེ་འདིར་དཀྱིལ་འཁོར་ན་གནས་པ་གཙོ་བོ་དང་རིགས་ལྡེ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཤུག་ཐུབ་
 པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སྟེ། རིགས་དུག་རལ་པའི་ཅོད་པན་ཅན་ལ་རྒྱས་
 འདེབས་པའི་ཆོས་གོས་དང་གཙུག་ཏྱིར་འཛིན་པ་ཤུག་ཐུབ་པ་ལ་མཛད་པར་མངོན་ནོ། །འདི་ནི་ཕྱང་
 པོ་རྣམས་རེ་རེ་དག་པའི་ཕྱང་པོ་གཙུག་ཏྱིར་དང་ཆོས་གོས་འཛིན་པ་ཞེས་རྒྱས་འདེབས་བྱེད་གཙུག་

ཏྲོང་དང་ཚོས་གོས་འཛིན་པ་རྣམས་ཐ་མལ་པའི་ཕུང་པོ་དུག་དག་པའི་ཕུང་པོའི་རང་བཞིན་དུ་བཤད་
པ་དང་འགལ་ལོ།

སྐབ་ཐབས་ཞལ་ལུང་ལས། རྣམ་སྣང་སྣང་མཐའ་རིན་འབྱུང་དོན་གྱུ་བ་མི་བསྐྱོད་པ་དོར་
སེམས་ཏེ་དུག་རལ་པའི་ཚད་པའ་ཅན་རྣམས་ལ་རིམ་པ་བཞིན་རྣམ་སྣང་སོགས་ཚོས་གོས་དང་གཙུག་
ཏྲོང་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱས་གདབ་པ་མཛད་ལ།¹⁶⁹ དེའི་དགོངས་པ་ལྟར་བྱེད་ན། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་
རིགས་ལ་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་རིགས་ལྟ་བོ་རང་གིས་རང་ལ་རྒྱས་གདབ་ཏུ་མི་རུང་བའི་དོན་ཅན་དུ་
བཤད་ན་འགལ་འདུར་འགྱུར་བས་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རིགས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་བདག་གིས་གོང་དུ་བཤད་པ་
ལྟར་ཁས་བླང་བར་བྱ་དགོས་སོ། །ཡང་ན། དེ་བས་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ཞེས་པ་ནས།
དོན་ཡོད་གྲུབ་པའི་ཚད་པན་ལ་ནི་རབ་མཆོག་ནོར་བུའི་ཕྱག་སྟེ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་རིགས་དུག་པོ་གང་
ལ་གང་གིས་རྒྱས་འདེབས་པ་བརྟན་ནས། དེ་ལྟར་རྒྱས་འདེབས་པའི་གདབ་པར་བྱ་བ་སྦྱུའི་རྣམ་པ་རི་
ལྟ་བུ་ལ་རྒྱས་འདེབས་བྱེད་སྦྱུའི་རྣམ་པ་རི་ལྟ་བུས་རྒྱས་གདབ་སྟམ་ན། དེའི་ཚུལ་ནི། དུག་ནི་རལ་པའི་
ཚད་པན་དུ་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་པ་ནས། དག་པའི་ཕུང་པོ་གཙུག་ཏྲོང་དང་ཚོས་གོས་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་
རྒྱས་གདབ་པའོ། །དེ་ལྟར་དུག་ནི་རལ་པའི་ཚད་པན་ཅན་ཞེས་བྱའོ་¹⁷⁰ ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྟོན་ཏེ།
དེ་ཡང་ཐ་མལ་པ་སྐྱུང་གཞི་མ་དག་པའི་ཕུང་པོ་འམ་ཁམས་དུག་མཆོན་བྱེད་རིགས་དུག་རལ་པའི་ཚད་
པན་ཅན་དུག་ལ་དག་པའི་ཕུང་སོགས་མཆོན་བྱེད་རིགས་དུག་གཙུག་ཏྲོང་དང་ཚོས་གོས་འཛིན་པ་
རྣམས་ཀྱིས་རྒྱས་འདེབས་ཞེས་པའི་དོན་ཅན་དུ་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་མི་བསྐྱོད་པ་རབ་བྱུང་གི་
རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་རྣམ་སྣང་རལ་པའི་ཚད་པན་ཅན་ལ་རྒྱས་གདབ་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ།

ལའོར་གྱི་ལྟ་ལྟག་མ་རྣམས་ལ་རྒྱས་གདབ་པ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལྟག་མའི་ལའོར་ལོའི་
ལྟ་དང་ལྟ་མོ་རྣམས་ཀྱི་ཚད་པན་ནི་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཆོགས་པའི་རང་བཞིན་དང་རང་རང་གི་རིགས་ཀྱིས་
རྒྱས་གདབ་སྟེ་¹⁷¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རིགས་དུག་པོ་གང་གི་རིགས་ཅན་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་རིགས་
དུག་པོ་ལོངས་སྤྱི་ཆ་བྱད་ཅན་གྱིས་རྒྱས་གདབ་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ལུས་མ་རྣམས་མ་གཏོགས་པའི་
རིགས་ཅན་གྱི་ལྟ་དང་ལྟ་མོ་ནག་པོ་རྣམས་ལ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་རྒྱས་གདབ་པ་དང་། དམར་པོ་རྣམས་ལ་

རིན་འབྱུང་དང་། དཀར་པོ་རྒྱམས་ལ་སྤང་མཐའ་དང་། སེར་པོ་རྒྱམས་ལ་རྒྱམ་སྤང་དང་། ལྷང་གྲུ་
རྒྱམས་ལ་མི་བསྐྱོད་པ་དང་། ལྷས་མ་དང་ཕྱོག་པོ་རྒྱམས་ལ་དོ་རྩེ་སེམས་དཔས་རྒྱས་གདབ་པོ།

སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ།

ལྷ་པ་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་བྱིས་པ་སྐྱེས་པའི་
ལུ་ས་དང་དག་དང་སེམས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་སང་པ་དང་མི་ལམ་དང་གིན་ཏུ་གཉིད་ལོག་པའི་
མཚན་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་བ་རི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་ཏུ་^{༡༧} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བྱིས་པ་སྐྱེས་པའི་ལུས་དག་
སེམས་གསུམ་སང་མི་གཉིད་མཐུག་གི་སྐྱེའས་གསུམ་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་
བྱིན་རྒྱབས་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་བྱེད་ཚུལ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དབུལ་བ་དང་མགྱིན་པ་དང་སྒྲིང་ག་
དང་ཉེ་བ་དང་གསང་བ་དང་གཙུག་ཏྲོར་ལ་ཨོ་ཡུལ་རྩྱུ་རྩྱུ་རྩྱུ་འདི་རྒྱམས་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་
ཡན་ལག་ནི་བྱིས་པ་མས་འབྲུབར་བྱེད་པ་རི་ལྟ་བུ་བ་དེ་བཞིན་ཏུ་རབ་མཆོག་རྒྱལ་པའི་བདག་པོའི་ལྷ་མོ་
རྒྱམས་གྱིས་ཞེས་པ་རྒྱལ་འབྱོར་མ་རྒྱམས་གྱིས་བཀྲ་བར་བྱའོ།^{༡༨} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡབ་ཡུམ་
གཉིས་ཀའི་དབུལ་མགྱིན་སྒྲིང་གར་ཨོ་ཡུལ་རྩྱུ་རྩྱུ་རྩྱུ་རྩྱུ་འདི་བཞིན་དང་། ཡུམ་གྱི་ཉེ་བར་རྩྱུ་རྩྱུ་དང་གསང་བར་
སྐྱོ། གཙུག་ཏྲོར་ལ་རྒྱ་བཀོད་དེ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཅེས་མདོར་བསྟན་ནས། བྱིན་གྱིས་རྫོབ་ཚུལ་དངོས་
འཆད་པ་ནི། འདིར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ནི་ཞེས་སོགས་མན་ཆད་གྱིས་སྟོན་ལ། དེ་ཡང་དང་པོར་བྱིས་
པ་མས་འབྲུ་བ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་རབ་མཆོག་རྒྱལ་པའི་བདག་པོ་གཙོ་བོ་ལ་རྒྱལ་འབྱོར་མ་རྒྱམས་
གྱིས་བུམ་པའི་རྒྱས་བཀྲ་བར་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ།

དེ་ནས་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ནི་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀའི་དབུལ་བར་ཨ་ལས་
རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྒྲིང་ཏུ་ཨོ་ཡིག་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་འཁོར་ལོ་ཅིངས་བརྒྱད་པ། དེ་ཡོངས་
སུ་གྱུར་པ་ལས་སྐྱོད་རྩེ་སྐྱུ་མདོག་དཀར་པོ་ཞལ་ཐུག་དང་ཐུག་མཚན་སོགས་འགྲེལ་ཆེན་ལས་གསལ་
བར་གསུངས་པ་ལྟར་གསེར་བཟུམ་དང་བཅས་པ་བསྐྱེད་ལ། དེ་ནས་དབུལ་བ་ལས་སྐྱོས་པས་སྐྱོད་

རྩེ་དེ་ལས་དེ་ལྟ་བུ་དཔག་མེད་བྱུང་སྟེ་ནམ་མཁའ་ཁམས་ཀྱི་ནམ་ཡོངས་སུ་གང་བར་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །དེ་
ནས་དེ་ནམས་ཀྱིས་སྐྱོད་རྩེ་གཞུ་ལ་བར་བྱ་བའི་སེམས་ཅན་ནམས་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་མཛད་ནས་སྤར་
ལོག་གཅིག་ཏུ་འདུས་ཏེ་བདག་ཉིད་ཀྱི་མདུན་དུ་ཡང་དག་པར་བཀོད་པ་ལ། སྐྱེའི་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་
བདག་ལ་དབང་སྐྱར་དུ་གསོལ་ཞེས་གསོལ་བ་གདབ་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་སྐྱེའི་རིགས་ཀྱི་ལྷ་མོ་ནམས་
ཀྱིས་བདུད་རྩིའི་ཁམས་པས་མཛོད་པར་དབང་བསྐྱར་བར་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་
བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པ་འོ། །རང་གི་དབྱེལ་བར་སྐྱེ་བའི་དཀྱིལ་ལ་ཁོར་ལ་བསྐྱོམ་པའི་སྐྱོད་རྩེ་བཅུག་ནས།
དཔལ་ལྷན་སྐྱེའི་དོ་རྩེ་འཛིན།¹⁷³ །ཞེས་སོགས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་པོ་འདི་བརྩོད་ནས་སྐྱིེན་
གྱིས་བསྐྱབ་པོ། །དཔལ་ལྷན་སྐྱེའི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དཔལ་ལྷན་
ཀྱི་ཐིག་ལེ་མི་འགྱུར་བར་འཛིན་པ་དང་ལྷན་པའི་སྐྱོད་རྩེ་འཛིན་པ་ཞེས་བོས་ནས། ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་
སྐྱ་གཙུང་བྱགས་ཀྱི་དོ་རྩེ་གསུམ་དབྱེར་མི་བྱེད་པར་བསྐྱོམས་པས་སྐྱེའི་དོ་རྩེ་མཛོད་དུ་གྱུར་པ་ཅན་ཅིང་
ཀྱིས་ནི་སྐྱ་ས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པའི་གནས་དབྱེལ་བར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ཏེ། དེར་སྟེ་ད་ལྟ་ཉིད་དུ་
བདག་གིས་སྐྱོད་རྩེ་ཐོབ་པར་མཛོད། ཅས་པ་སྟེ། འོག་མ་ཡང་དེས་འགྲེལ།

གཙུང་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པ་འོ། །ཡཔ་ཡུམ་གཉིས་ཀའི་འགྲིན་པར་ར་ཡིག་ལས་ཉི་མའི་
དཀྱིལ་ལ་ཁོར་གྱི་སྟེང་དུ་ལྷ་ཡིག་ལས་བསྐྱེད་པར་བོ་འདབ་མ་བརྒྱད་པ། དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་
གཙུང་དོ་རྩེ་སྐྱ་མདོག་ཞལ་བྱག་བྱག་མཛོད་དང་བཅས་པ་འགྲེལ་ཆེན་དུ་གསལ་བ་ལྟར་ལ་ཤེས་རབ་
མ་དང་བཅས་པ་བསྐྱེད་དེ། དེས་ནམ་མཁའ་ཁམས་གང་བསྐྱོས་ཏེ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་གཙུང་
དོ་རྩེ་དེ་ནམས་ཀྱིས་གཞུ་ལ་བར་བྱ་བའི་སེམས་ཅན་ནམས་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་མཛད་ནས་སྤར་ཡང་
བདག་ཉིད་ཀྱི་མདུན་དུ་བཀོད་པ་ལ་གཙུང་གི་དོ་རྩེ་ཅན་གྱིས་བདག་ལ་དབང་སྐྱར་དུ་གསོལ་ཞེས་
གསོལ་བ་བཏབ་པས་གཙུང་གི་རིགས་ཀྱི་ལྷ་མོ་ནམས་ཀྱིས་སྐྱ་མ་བཞིན་དུ་དབང་བསྐྱར་བར་
བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་མགྲིན་པར་ཉི་མའི་དཀྱིལ་ལ་ཁོར་ལ་གཙུང་དོ་རྩེ་ནམ་པར་བཀོད་ནས།
དཔལ་ལྷན་གཙུང་གི་དོ་རྩེ་འཛིན།¹⁷⁴ །ཞེས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་པོ་འདི་བརྩོད་པར་བྱའོ། །དཔལ་
ལྷན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དཔལ་དག་གི་ཐིག་ལེ་མི་འགྱུར་བར་འཛིན་

པ་ལས་ལྷུང་བ་དང་ལྷན་པའི་གསུང་གི་དོ་རྟེན་ཡོད་པ་ཞེས་བོས་ནས། གཞན་རྣམས་ལྷུང་བ་དང་ལྷུང་བ་
ལ་སྒྲུབ་དོན་དུ་གསུང་དང་། གསུང་གི་ལ་ཡིན་ཡིས་བསྐྱེད་པའི་གནས་མཁྱིན་པ་ཞེས་བྱའོ།

[illegible]

དེ་ལྟར་སྐྱབས་ཀྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་རྗེས་དེ་ནས། འོ་མཐ་ཏ་ལྷ་ག་ཏ་ཀླ་ལྷ་ག་ཅི་ཏ་ལྷ་
 ལྷ་མ་ལྷ་ཀོ་ཅི་ཏ་ ཞེས་བརྗོད་ཅིང་། དེའི་སྐྱབས་དོན་ནི་དེ་བཞིན་གཤམས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱབས་སྐྱར་
 སྐྱབས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་བདག་ཉིད་རང་སྐྱབས་པའི་རྒྱལ་ནུབ་འཕྱོར་པས་གཟུང་བར་བྱའོ། །སྐྱབས་
 དེའི་དོན་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་སྐྱེལ་ནི་འོ་དང་པོར་བརྗོད་པ་ནི་མགོ་འདྲན་པ་ཡིན་ལ། མཐུ་ནི་ཐམས་
 ཅད་དང་། ཏ་ལྷ་ག་ཏ་ནི་དེ་བཞིན་གཤམས་པ་དང་། ཀླ་ལྷ་ནི་སྐྱེད་དང་། ལྷ་ག་ནི་གསུང་དང་། ཅི་ཏ་
 ནི་སྐྱབས་དང་། ལྷ་ལྷ་མ་ནི་རང་བཞིན་དང་། ལྷ་ཏྲུ་ཀ་ནི་བདག་ཉིད་དང་། ཨ་ཏི་ནི་རང་ཞེས་པ་
 ཐམས་ཅད་འགྲུར་པོ། དེ་ཡང་ཀོ་ཏི་ཞེས་པ་ནི་མཚམས་སྦྱར་པས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཀ་ལྷ་པ་ལས།

ཨ་ཡིག་དག་གི་བར་དུ་ལྟོང་། །ཨ་དང་སྐྱ་ལྟན་དག་གི་འདྲ་ངོ་།^{༡༥} །ཞེས་པས་ཀའི་སློག་གི་ཨ་དང་
 སྐྱ་ལྟན་གྱི་ཡི་གེ་རྩེ་བར་དུ་བྱུང་བའི་རྣམ་གཅད་ཨ་ཡིག་རྩ་འགྱུར་ཞིང་། ཡང་། ཨ་ཡིག་ལ་ཨ་
 འོ་ཞེས་ཀའི་སློག་གི་ཨ་དེ་ཨོར་འགྱུར་ལ་ཕ་འོལ་གྱི་ཨ་ལྷིས་ཏེ་ཀ་སློག་མེད་ཨོའི་སྟེང་དུ་བྱངས་
 པས་ཀོ་རྟོ་ཞེས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ནི་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀའི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་བྱིན་
 གྱིས་རྒྱབ་པ་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ལ། ཡུམ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་བཞིན་དུ་
 ཤེས་རབ་ཀྱི་ལྟེ་བར་རྟོ་ཡིག་གིས་སོ།^{༡༦} །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཡུམ་གྱི་ལྟེ་
 བར་རྟོ་ཡིག་གིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་དང་། གསུང་བར་སྐྱ་ཡིག་དང་། གཙུག་རྩོར་ལ་རྒྱ་ཡིག་གིས་
 བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་འོ། །དེ་ལྟར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ཡབ་ལ་གསུམ་ཡུམ་ལ་དུག་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་
 བོ་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལུ་བའི་ཆོས་ལས་ཐབས་རིགས་གསུམ་དང་། རྒྱལ་དང་ལུ་བའི་ཆོས་ལས་
 ཤེས་རབ་རིགས་དུག་གོ་^{༡༧} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ངོ། །

རྟོན་དང་བརྟོན་པའི་རྣམ་དག་སྒྲུབ་པ།

དུག་པ་རྟོན་དང་བརྟོན་པའི་རྣམ་དག་སྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས། རྟོན་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་རྣམ་དག་
 སྒྲུབ་པ་དང་། བརྟོན་པ་ལྟེ་འི་རྣམ་དག་སྒྲུབ་པ་འོ། །

དང་པོ་ལ་རྣམ་དག་གཉིས་བཤད་པ་ལས་ལུས་ཀྱི་ཁམས་དང་སྦྱར་བའི་རྣམ་དག་ནི་
 ཡེ་ཤེས་ལེའུ་འི་མདོར་བསྐྱས་དང་པོར་བསྟན་པ་ལྟར་ཤེས་བར་བྱ་ཞིང་རྒྱབ་ལེ་འདིར་རྒྱུ་བ་
 བྲལ་གྱི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་དག་བསྟན་པ་གཞལ་ཡས་ཁང་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་བསྟན་པ་ནི་བཤད་
 པའི་གོ་རིམ་ཡིན་ལ་སྒྲུབ་པའི་རིམ་པ་ནི་གནས་སྐབས་འདིར་ཡིན་པས་འདིར་དེ་དག་གི་དོན་
 བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཐ་མལ་གྱི་སྟོན་བཅུད་བཞིན་དུ་ལྟ་དང་གཞལ་ཡས་ཁང་དོ་པོ་ཐ་དང་
 དུ་འཛིན་པ་བསྐྱོག་པའི་ཕྱིར་དུ་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་རྣམ་དག་དང་། ལྟ་གཙོ་འཁོར་དང་ལོ་མོ་ལ་
 སོགས་པའི་རྣམ་པ་ཐ་དད་པ་རྣམས་རྒྱུད་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པ་བསྐྱོག་པའི་ཕྱིར་དུ་ལྟེ་འི་རྣམ་དག་

བསྐྱོམ་པར་བཤད་པ་ཡིན་པས་སྐབས་འདིར་སྐྱོམ་དགོས་སོ།།

དེ་ལ་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་རྣམ་དག་ནི་ཅ་རྒྱུ་ད་རྒྱུ་པ་ལའི་འགྲེལ་ཆེན་དུ་བྲངས་པ་ལས།
 སངས་རྒྱལ་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ཆེས། རྒྱགས་གསུང་རྒྱ་ཡི་དགྲིལ་འཁོར་རོ། །ཆངས་པའི་གནས་བཞི་
 རྣམས་ཀྱིས་ནི། རྫོང་ཆེན་ཐིག་ནི་བཞི་པོ་སྟེ། དྲན་པ་ཉིད་གཞག་བཞི་རྣམས་ཀྱིས། ཀྲུན་ནས་གྲུ་
 བཞི་བ་ཉིད་དོ། །ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་འགགས་པ་ཡིས། རྫོང་ཉིད་བཅུ་གཉིས་པོ་རྣམས་ཏེ། རེ་
 བཞིན་ས་ནི་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས། རྟ་བབས་རྣམས་ནི་མཛེས་པ་རྣམས། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་
 བརྒྱད་རྣམས་ཀྱིས། རྩོགས་བརྒྱད་དུ་ནི་དུར་ཁོད་རྣམས། རྫོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ཀ་བ་རྣམས།
 ཁམས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཁང་བ་བརྟེན། རྣམ་ཐར་བརྒྱད་ཀྱིས་སྒོ་ཁྱུད་རྣམས། གཟུགས་ཅན་
 ཡོན་ཏན་བརྒྱད་རྣམས་ཀྱིས། འགྲམ་རྣམས་དང་ནི་ལོགས་རྣམས་ཉིད། རྒྱགས་གསུང་རྒྱ་ཡི་དབྱེ་
 བས་སོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་སྤང་པོ་ལྷས། ཁ་དོག་ལྷ་ནི་རྣམ་པར་དག ཐེག་པ་གསུམ་ཀྱིས་ར་
 བ་གསུམ། དད་པའི་དབང་པོ་སོགས་ཀྱིས་ལྷ། དད་སོགས་སྟོབས་རྣམས་དག་གིས་ལྷ། རྒྱགས་
 གསུང་རྒྱ་ཡི་དགྲིལ་འཁོར་ལོ། ཉིང་རེ་འཛིན་དང་གཟུངས་རྣམས་ཀྱིས། དགྲིལ་འཁོར་གསུམ་ལ་
 རྟེགས་སྟེ། ལ་རོལ་ཕྱིན་བཅུ་རྩོགས་པ་ཡིས། རིན་ཆེན་རྣམ་པར་བཟྱ ལ་འདྲེས་ཆོས་ནི་
 བཅོ་བརྒྱད་ཀྱིས། རྟོག་པ་ལོ་ལྷ་སྟེང་པ་རྣམས། དབང་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བ་གྲུ་ལྷ། དགེ་བས་ཀྱ་
 མ་གྲིང་པོ། རྫོང་ཉིད་ལ་སོགས་རྣམ་ཐར་ཀྱིས། གྲིལ་སྤྱི་རྒྱས་ནི་གང་བ་སྟེ། རྫོང་འཕྱུལ་རྒྱང་བས་
 རྒྱལ་མཆོན་གཏམས། རྫོང་བས་མེ་ལོང་རབ་ཏུ་འབར། བྱང་རྒྱལ་ཡན་ལག་ར་ཡབ་གཡོ། ཡན་ལག་
 དགྲུ་ཡིས་སྤང་བས་བརྒྱན། བསྐྱུ་བ་བཞི་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། རྒྱུར་དུ་རྣ་ཆོགས་རྫོང་ཆེས་བརྒྱན། བདེན་
 བཞིས་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་ཀྱིས། རྫོང་ཉིད་སྒོ་ཁྱུད་མཆོམས་སྟུ་སྟུས། ལ་རོལ་ཤེས་ལྷ་ཡིས་རྟག་ཏུ་ནི། ལོར་
 ཡུག་ཆེན་པོ་ལྷ་ཡིས་བསྐྱོར། རྣམ་པ་ཀུན་མཁྱེན་བྱང་རྒྱལ་པས། རྫོང་ཉིད་བས་ལེགས་པར་བསྐྱོར། བདེ་
 བགཟིགས་སྤའི་ལོར་ཡུག་གིས། རེ་བཞིན་ཡེ་ཤེས་རྫོང་ཆེ་འབར། ཤེས་རབ་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ཡིས་ནི། རྫོང་
 བ་ཉི་མ་རྟག་ཏུ་ཤར། རྒྱགས་གསུང་རྒྱ་དང་དག་པ་ཡིས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྤུམ་བ་ཆེ། རྫོང་ཉིད་
 དང་བྱང་རྒྱལ་ཤིང་། རེ་བཞིན་ཡིད་བཞིན་ལོར་སྟོགས། འདི་ནི་དབལ་ལྷན་དུས་འཁོར་གྱི། དགྲིལ་

ལའོར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་དོ།^{༡༧} །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་སོ།།

དེ་དག་གི་དོན་ཅུང་ཟད་ཅིག་བཤད་ན། སངས་རྒྱལ་སོགས་ཆོག་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི།
སངས་རྒྱལ་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ཏེ་དགོན་མཆོག་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་སྤྱད་སྤྱོད་
གསུང་སྤྱི་དཀྱིལ་ལའོར་གསུམ་སོ། །བྱམས་པ་ཆད་མེད་སོགས་ཆད་སངས་པའི་གནས་བཞིན་ཆད་སྤྱོད་
ཀྱི་དོན་རྒྱུ་ཐེག་བཞིན། །ལུས་ཆོར་སེམས་ཆོས་དྲན་པ་ཉིད་གཞག་བཞི་རྣམས་དག་པས་ཅུ་ཐེག་ཀྱུན་
ནས་སྤྱོད་བཞི་པའོ། །མ་རིག་པ་སོགས་དྲན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྟུན་གཉིས་འགགས་པས་སྤྱད་སྤྱོད་
གསུང་སྤྱི་དཀྱིལ་ལའོར་ཀྱི་སྒོ་བརྟུན་གཉིས་སོ། །འཕགས་པའི་ས་བརྟུན་གཉིས་ཀྱིས་རྟ་བབས་བརྟུན་
གཉིས་སོ། །ཡང་དག་པའི་ལྷ་པ་སོགས་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྟུན་དག་པས་སྤྱོད་སྤྱོད་
སྤྱོད་སྤྱོད་མཆོངས་བརྟུན་ཀྱི་དྲུང་ཁྱོད་བརྟུན་རྣམས་སོ། །ཕྱི་ནང་སྤྱོད་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྤྱོད་ཉིད་
བརྟུན་དག་པས་ནང་གི་ཀ་བ་ནག་པོ་བརྟུན་སྤྱོད་སོ། །ཁམས་ལྷ་དག་པས་གཞལ་ཡས་ཁང་ཕྱི་ནང་དང་
སྤྱོད་འོག་ཀྱུན་དུ་བརྟུན་པའོ། །གཞུགས་ཅན་གཞུགས་ལ་ལྷ་པའི་རྣམ་ཐར་སོགས་རྣམ་ཐར་བརྟུན་
དག་པས་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་དཀྱིལ་ལའོར་གསུམ་ཀྱི་སྒོ་ཁྱོད་བརྟུན་བརྟུན་རྣམས་ཉིད། དེ་ཡང་། སྤྱོད་སྤྱོད་
གསུང་སྤྱི་དཀྱིལ་ལའོར་གསུམ་པ་ནས། སྤྱོད་སྤྱོད་རྣམས་ཉིད་དོ།^{༡༨} །ཞེས་པའི་བར་ལ་སྤྱོད་བར་བྱ་
བ་ཡིན་པས་སོ།།

གཞུགས་ཅན་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྟུན་ས་རྒྱལ་རྒྱུ་བཞི་དྲི་གཞུགས་རོ་རྒྱུ་བརྟུན་སྤྱོད་པ་
དང་བྱལ་བའི་རྣམ་དག་གིས་དཀྱིལ་ལའོར་གསུམ་ཀྱི་སྒོ་འགྲམ་བརྟུན་བརྟུན་དོ། །ཉི་མའི་ཡོན་ཏན་
རྒྱལ་སྤྱོད་སྤྱོད་གསུམ་དང་སྤྱོད་པའི་ཡོན་ཏན་སྤྱོད་རོ་རྒྱུ་བརྟུགས་ལྷ་སྤྱོད་བརྟུན་རྣམས་དག་
པས་དཀྱིལ་ལའོར་གསུམ་ཀྱི་སྒོ་འོགས་བརྟུན་བརྟུན་རྣམས་ཉིད་དོ། །རྒྱལ་ཁྱིམས་དང་། ལ་སོགས་
པས་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་རབ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་གྱིས་མཐོང་བའི་སྤྱོད་པོ་སྤྱོད་པོ་
ལྷ་དག་པས་ཆོན་ཁ་དོག་ལྷའོ། །ཉན་རང་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ཐེག་པ་གསུམ་དག་པས་སྤྱོད་སྤྱོད་དཀྱིལ་ཀྱི་ར་བ་
གསུམ་སོ། །དད་པའི་དབང་པོ་དང་། སོགས་པས་བརྟུན་འགྲུས་དྲན་པ་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་རབ་ཀྱི་
དབང་པོ་རྣམས་དག་པས་གསུང་དཀྱིལ་ཀྱི་ར་བ་ལྷའོ། །དད་པ་བརྟུན་འགྲུས་དྲན་པ་ཉིང་རེ་འཛིན་

གེས་རབ་གྱི་སྒྲོབས་རྣམས་དག་པས་སྒྲུ་དགྱིལ་གྱི་ར་བ་ལྟོ། །དེ་ལྟར་ཐུགས་གསུང་སྒྲུའི་དགྱིལ་
འཁོར་གསུམ་གྱི་ར་བ་རྣམས་གྱི་དག་པའོ། །དཔའ་བར་འགྲོ་བ་ནམ་མཁའ་མཛོད་དོ་རྗེ་ལྟ་བུ་མེད་གོ་
རྣམ་བསྐྱེདས་ཏེ་ཏིང་ངེ་འཛིན་བཞི་དང་། ཚིག་དང་། རོན་དང་། རྒྱགས་དང་། བཟོད་པའི་སྒྲོ་བུར་ཏེ་
གཟུངས་བཞི་རྣམས་དག་པ་ཉིད་གྱིས་དགྱིལ་འཁོར་གསུམ་ལ་སྟེགས་བུ་སྟེ། བ་རོལ་ཏུ་སྦྱོན་པ་བཅུ་
རྗེ་གས་པ་དག་པས་རིན་ཆེན་རྣམས་ལུ་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲ་ཚོགས་པའི་འཆིང་པས་སྒྲུས་པས་བཀྲ་བའོ། །སངས་
རྒྱུས་གྱི་ཚོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་དག་པས་དོ་གཤམ་དང་དོ་གཤམ་བྱེད་པ་རྣམས་སོ། །

ཆོ། ལས། ཡོ་བྱད། མོས་པ། སྒྲོན་ལམ། ཆོས། སེམས། སྒྱུ་བ། རྩ་འབྲུལ། ཡེ་གེས་ལ་
དབང་བའི་དབང་བཅུ་དག་པས་ལྟ་ལྟ་ཤིང་ལྟ་དང་། དག་པ་བཅུ་དག་པས་གྲ་མ་ཤིང་ཁ་མཁའ་ཡལ་
དང་། སྒྲོང་ཉིད། མཚན་མེད། སྒྲོན་མེད། མཛོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པའི་རྣམ་ཐར་བཞི་དག་པས་དྲིལ་
པའི་སྒྲ་སྒྲོགས་པས་གང་བ་དང་། འདུན་པ། བཙོན་འབྲུམ། སེམས། དབྱེད་པའི་རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་བ་
བཞི་དག་པས་རྒྱལ་མཚན་སྒྲ་ཚོགས་པས་གཏམས་པ་དང་། རྟིག་པ་མ་སྒྲིས་པ་རྣམས་མ་སྒྲིད་པ་དང་།
སྒྲིས་པ་རྣམས་སྒྲོང་བ་དང་། དགོ་བ་མ་སྒྲིས་པ་རྣམས་སྒྲིད་པ་དང་། སྒྲིས་པ་རྣམས་སྒྲེལ་པའི་ཡང་དག་
སྒྲོང་བ་བཞི་དག་པས་མེ་ལོང་རབ་ཏུ་འབར་པས་སྒྲུས་པའོ། །དན་པ། ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད། བཙོན་
འབྲུམ། དག་པ་བ། ཤིན་སྒྲུངས། ཏིང་ངེ་འཛིན། བཏང་སྒྲོམས་ཡང་དག་བྱང་རྩལ་ཡན་ལག་བཏུན་
དག་པས་རྩལ་ཡན་རྣམས་གཡོ་བའོ། མདོ་སྟེ། དབྱངས་བསྟན། ལུང་བསྟན། ཚིགས་བཅད། ཆེད་རྗེད།
སྒྲིང་གཞི། དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་བ། སྒྲིས་རབས། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་སྟེ་གསུང་རབ་ཡན་ལག་དགྲ་དག་པའི་ཡེ་
གེས་མེ་ཏོག་གི་བྱེད་པ་སྒྲ་ཚོགས་པས་བརྒྱན་པའོ། །སྦྱོན་པ། ཚིག་སྟན། རོན་མཐུན། རོན་སྒྲིང་དེ་
བསྐྱུ་བ་བཞི་དག་པས་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ཟུར་དུ་སྒྲ་ཚོགས་དོ་རྗེས་བརྒྱན་པའོ། །སྒྲུག་ཀྱན་འགོག་
ལམ་སྟེ་བདེན་པ་བཞི་དག་པས་རིན་ཆེན་བཞི་རྣམས་གྱིས་སྒྲོ་དང་སྒྲོ་ཁྱུང་གི་མཚམས་སྒྲ་སྒྲུས་པའོ། །

ལྟའི་མིག་ ལྟའི་རྣ་བ། གཞན་གྱི་སེམས་གེས་པ། སྒྲོན་གནས་རྗེས་སྒྲུང་བ། རྩ་འབྲུལ་
གྱི་མཛོན་གེས་ཏེ་མཛོན་གེས་ལྟ་དག་པས་སའི་ཁོར་ཡུག་སོགས་ཁོར་ཡུག་ཆེན་པོ་ལྟས་བསྒྲོང་བའོ། །རྣམ་
པ་ཀྱན་མཐུན་པའི་བྱང་རྩལ་དག་པ་ལྟེ་རོལ་དུ་དོ་རྗེ་འབྲང་བས་ལེགས་པར་བསྒྲོང་བའོ། །ཟག་མེད་གྱི་

གཉིས་པ་བརྟེན་པ་ལྟེན་མ་དག་བསྐྱེད་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཚུའི་དག་པ་ནི་རྒྱབ་ལའི་
བརྒྱ་གཅིག་པ་ལས། ལུས་པ་ནམས་དང་དུ་བ་ལ་སོགས་བརྒྱད་པོ་ནམས་ཀྱིས་སྒྲིང་གར་ཚོས་ཀྱི་ལའོར་
ལོར་རབ་དུ་འཁྲུང། །ཞེས་པ་ནས། མོར་མའི་ཚོགས་ཀྱི་མཚམས་ལ་བྱ་བ་ཞེས་བྱར་འཁྲུང།^{༡༥} །ཞེས་
པའི་བར་ཀྱི་ཚ་འགྲེལ་ནམས་ཀྱིས་སྟོན་ཏེ། དེ་ཡང་སྒྲིང་གའི་ཚ་འདབ་བརྒྱད་དག་པས་ལུས་པ་བརྒྱད་
དང་ལུས་མ་བརྒྱད་དོ། །དབུལ་བའི་ཚ་འདབ་བརྒྱ་དྲུག་དག་པས་གཤེགས་པ་བཞི་ཡུམ་དང་བཅས་
པ་དང་། གཤེགས་མ་བཞི་ཡབ་དང་བཅས་པ་སྟེ་བརྒྱ་དྲུག་པོ། །གཙུག་ཏྱར་གྱི་ཚ་ཚ་འདབ་བཞི་པ་དག་
པས་ཚོས་ཀྱི་དྲུང་དང་ནོར་བུ་དང་ཚོས་ཀྱི་གཞི་དང་དབག་བསམ་ཀྱི་ཤིང་དོ། །མཁྱིལ་པའི་ཚ་ཚ་འདབ་
སོ་གཉིས་པ་དག་པས་སེམས་དཔའ་དྲུག་ཡུམ་དང་བཅས་པ་དང་། སེམས་མ་དྲུག་ཡབ་དང་བཅས་
པ་དང་། ཁྱོ་བོ་བཞི་ཡུམ་དང་བཅས་པའི་སོ་གཉིས་སོ། །ཉེ་བའི་ཚ་ཚ་འདབ་དྲུག་ཙུ་ཚ་བཞི་པ་དག་
པས་གཞུང་དཀྱིལ་གྱི་ལའོར་གྱི་ལྷ་མོ་འཛིགས་མ་སོགས་དྲུག་ཙུ་ཚ་བཞི་པོ། །གསང་གནས་ཀྱི་ཚ་ཚ་
འདབ་སོ་གཉིས་པ་དག་པས་ཚ་མུ་ཏ་ཏུ་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་དཀྱིལ་གྱི་གཙོ་མོ་བརྒྱད་དང་། རྒྱེག་མོ་
ལ་སོགས་པ་བརྒྱད་དེ་བརྒྱ་དྲུག་པོ་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་དབྱེ་བས་སོ་གཉིས་སོ། །ལག་པ་དང་རྒྱང་བའི་

ཆོག་ས་ཆེན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཆོག་ས་རེ་རེ་ལ་ཅུ་འཁོར་ཅུ་འདབ་སུམ་ཅུ་པ་རེ་རེ་ཡོད་པའི་ཅུ་འདབ་སུམ་
བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་དག་པས་ཆོས་ལྷ་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ཡོ། །རྐང་ལག་གི་སོར་མོའི་ཆོག་ས་ཀྱི་མཆོམས་ཀྱི་ཅུ་
སུམ་ཅུ་པ་ཆོན་པ་གཉིས་དང་། ཟུབ་ཕྱེད་ཆེན་པོ་གཉིས་ཏེ་སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་པ་ཆོན་པ་གཉིས་དག་པས་
སྟུ་བརྒྱད་གཉུ་མ་མོ་བརྒྱད་དེ་བཅུ་དྲུག་པོ་ཐབས་གཤེས་ཀྱི་ཕྱོག་པའི་དབྱེ་བས་སོ་གཉིས་པ་ཆོན་པ་
གཉིས་སོ།།

གཉིས་པ་སྟུང་ཁམས་སོགས་ཀྱི་དག་པ་ནི། སྟུབ་པའི་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ཕྱེད་འོག་མ་དུས་ཀྱི་
དག་པས་དཔལ་ལྷན་རྩོམ་ཅན་ཅན་འཕྱར་ཞེས་པ་ནས། བསྟུ་རྒྱམས་ཀྱིས་དུར་ཁྲོད་ས་གཞི་ལ་གནས་
འབྱུང་བའི་ཆོག་ས་¹⁹⁹ ཞེས་པའི་བར་ཀྱི་ཅུ་འགྲེལ་རྒྱམས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་དོན་ནི་དེ་ཡང་སྤྱི་ལོ་ལྱེ་ལྱེ་གྱི་
དུས་ཉི་མས་ཁྲིམ་འཕོ་བ་བཅུ་གཉིས་དང་། བར་དུ་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་དང་འབྲས་
སུའི་ཆོས་འཕགས་པས་རྩོམ་ཅན་དེ་ཅན་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའོ། །རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་
བཅུ་གཉིས་རྒྱ་དང་འབྲས་སུར་འབྱུར་ཚུལ་ནི་འདིའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། བར་དུ་རྒྱ་སྤྱིན་ལ་སོགས་པ་ཁྲིམ་
ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ནི་རྒྱ་དང་འབྲས་སུའི་བདག་ཉིད་དེ་དེ་ལ་ལྷ་ནི་རྒྱུའི་
ཆོས་སོ། །བདུན་ནི་འབྲས་སུའི་ཆོས་སོ། །རྒྱུའི་ཆོས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དོ། །འབྲས་
སུའི་ཆོས་ནི་སྟུག་བསྟུལ་གྱི་བདག་ཉིད་དེ་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་ལེའུར་གསུངས་སོ། ²⁰⁰ །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་མ་རིག་པ། འདུ་ཕྱེད། སྤེད་པ། ལེན་པ། སྤིད་པ་སྟེ་ལྷ་པོ་རྒྱ་དང་། རྒྱམ་གཤེས། མིང་ག་ཟུགས།
སྟེ་མཆོད་དུག་རེག་པ། ཆོར་པ། སྟེ་པ། ལྷ་ཤི་སྟེ་བདུན་པོ་འབྲས་སུའོ།།

དེ་དག་རྒྱ་འབྲས་སྟུ་བས་པ་ལས་འཁོར་བར་འཁོར་ཚུལ་ནི་ཉོན་མོངས་དང་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་
འཁོར་བར་འཁོར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མ་རིག་པ་དང་སྤེད་པ་དང་ལེན་པ་གསུམ་ཉོན་མོངས་དང་། འདུ་
ཕྱེད་དང་སྤིད་པ་གཉིས་ལ་ལས་ཞེས་བྱ་ཞིང་། སྤིད་པ་ནི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཡང་སྤིད་འབྱུང་བའི་རུས་
པ་མཐུ་ཅན་དུ་སོང་བ་ལ་ལས་ཞེས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་རྒྱ་དེ་དག་གིས་འབྲས་སུ་དེ་རྒྱམས་
འབྱིན་ཚུལ་ནི། མ་རིག་པའི་དབང་གིས་འདུ་ཕྱེད་ཀྱི་ལས་དགེ་མི་དགེ་བསགས། འདུ་ཕྱེད་དེས་རྒྱམ་

ཤེས་ནས་ཚོར་བའི་བར་འགྲུབ་རུང་དུ་འཕངས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་སེམས་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྲེད་དུ་བག་ཆགས་བཞག་
 བག་ཆགས་དེ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྤྲེད་ཡོན་གཉིས་ཀྱིས་རིམ་ཅན་དུ་གསོས་བཟབ་པས་བག་ཆགས་
 དེ་ཡང་སྤྲིད་ཕྱི་མ་སྤྲེད་པའི་རྒྱས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་སྤྲིད་པ་དེ་གྲུབ། སྤྲིད་པ་དེ་ལས་མའི་མངལ་
 དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་མ་ཐག་པའི་རྣམ་ཤེས་དང་། དེ་ལས་མིང་གཞུགས་དང་། དེ་ལས་སྦྱེ་མཆེད་དུག་
 དང་། དེ་ལས་རེག་པ་དང་། དེ་ལས་ཚོར་བ་རྣམས་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རྣམ་ཤེས་ཉིང་
 མཚམས་སྦྱར་མ་ཐག་པའི་གནས་སྐབས་ལ་སྦྱེ་བ་ཞེས་དང་། མིང་གཞུགས་ནས་ཚོར་བའི་བར་གྱི་
 གནས་སྐབས་གཞན་ནས་གཞན་དུ་འབྱུང་བ་ལ་ཁ་བ་ཞེས་བཟགས་ཤིང་། ཤི་བ་ནི་སློག་འགགས་པ་
 ལ་འཛོག་པ་རྒྱུ་དེ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པས་སྒོ་བ་དཔོན་གྱུ་རྒྱུ་གྱིས་རྟེན་འབྲེལ་སྦྱིང་བོར་།
 གསུམ་པོ་དག་ལས་གཉིས་འབྱུང་ཞིང་། །གཉིས་ལས་བདུན་འབྱུང་བདུན་ལས་ཀྱང་། །གསུམ་འབྱུང་
 སྤྲིད་པའི་འཁོར་ལོ་ནི། །ཡང་དང་ཡང་དུ་འཁོར་བར་འགྱུར།¹⁴ །ཞེས་གསུངས་པ་དང་དགོངས་པ་
 གཅིག་གོ།

དེ་ལྟར་ན་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ལྟ་སྒྲོ་བ་སོགས་གཞི་དང་ཚོས་མཐུན་སྦྱར་བའི་ཚོ།
 མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་མ་
 རིག་པ་སོགས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཡན་ལག་རྣམས་དང་སྦྱར་བར་གསུངས་པའི་མ་རིག་པ་སོགས་ནི་
 མངལ་དུ་གནས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྲ་བ་རྣམས་ལ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཡན་ལག་དེ་དང་དེའི་མིང་གིས་
 བཟགས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་མངལ་དུ་ཞུགས་མ་ཐག་གི་རྒྱ་བ་དེ་རྒྱ་
 བ་གང་ཡིན་ཡང་རྒྱ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་བ་དང་། དེ་ནས་རྒྱ་བ་བདུན་པ་དེ་ལ་མངལ་ན་གནས་པ་དེའི་ཉེ་བའི་
 ཅ་འདབ་དུ་རྒྱུད་སྦྱེ་བས་རྒྱ་བ་དེ་ལ་ཀུན་པའི་རྒྱ་བ་ཞེས་མིང་འདོགས་ལ། དེ་ལྟར་བྱས་པ་ན་མངལ་དུ་
 ཞུགས་མ་ཐག་གི་རྒྱ་བ་དེ་ལ་མ་རིག་པ་ཟེར་ཞིང་། དེ་ལྟར་བྱས་པའི་ཚོ་མངལ་དུ་ཞུགས་པའི་རྒྱ་བ་
 གཉིས་པ་སོགས་ལ་རིམ་པ་བཞེན་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་ཤེས་སོགས་ཟེར་བར་གྲུབ་པོ། །དེ་ཡང་རྒྱ་སྤྲིན་
 ཀྱི་རྒྱ་བ་ལ་མ་རིག་པའི་རྒྱ་བ་ཟེར་བ་ནི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་དང་ཁྱིམ་རྒྱ་བརྒྱ་གཉིས་ཕྱི་
 བར་སྦྱོར་བའི་ཚོ་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་དང་པོ་དང་མངལ་དུ་ཞུགས་པའི་ཁྱིམ་རྒྱའི་རྒྱ་བ་དང་པོ་སྦྱོར་

དགོས་པས་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་སྐབས་འདིར་ཡང་ནང་དུ་ཚུ་སློན་ལ་སོགས་པ་བྲིམ་གྱི་འཁོར་ལོ་ཡན་ལག་
བརྩུག་གིས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅེས་གསུངས་པ་དང་། ཁམས་ལའི་བརྒྱ་བརྩུག་གིས་པ་ལས། རྒྱལ་གྱི་ལྷ་
བར་ཉི་མ་ཚུ་སློན་ལ་སོན་མ་རིག་པ་སྟེ་^{੧੫} ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་བཞིན་དུ་ཡན་ལག་བརྩུག་གིས་འགགས་པས་ཤེས་རབ་མ་འང་
དག་པའོ།^{੧੬} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྟེན་འགྲེལ་ཡན་ལག་བརྩུག་གིས་འགགས་པས་ཀྱང་སྣ་
ཆོགས་ཡུམ་མོ། སྟོང་གའི་བསྐྱར་གནས་པའི་རྩ་མཉམ་གནས་ལ་སོགས་པའི་རྒྱང་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་དུ་
གྱུར་པའི་རྩ་བརྒྱད་དག་པས་དུ་བ་མ་སོགས་བརྒྱད་དང་ཨ་མ་རྩ་དྲུ་དྲུང་ཅན་མ་དག་པའི་ཆ་རྣམ་
གཅད་གྱིས་མཆོན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་མ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་མ་དང་། ཐིག་ལེས་མཆོན་པའི་
ནམ་མཁའི་ཁམས་མ་ཤེར་བྱིན་མ་སྟེ་རྩས་མ་བརྩའོ། །དུག་གསུམ་ང་རྒྱལ་དང་བཅས་པའི་ཉོན་མོངས་
བ་བཞི་ཟད་པས་ཞབས་གཡོན་པའི་འོག་ཏུ་བྱག་པའོ། ཉོན་མོངས་འཆི་བདག་ཐུང་པོ་ལྷའི་བུའི་བདུད་
དེ་བདུད་བཞི་ཟད་པས་ཞབས་གཡོན་པའི་འོག་ཏུ་བདུད་དོ། ལུས་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་ཟད་པས་དུང་དང་། དག་
གི་སྦྱིབ་པ་ཟད་པས་གཞི་དང་། སེམས་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་ཟད་པས་ནོར་བུ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་ཟད་པས་
དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཡས་གཡོན་གྱི་རྒྱང་འགགས་པས་ཤར་གྱི་བུམ་པ་གཉིས།
འོག་མ་རྣམས་ལ་འང་གཡས་གཡོན་ཞེས་སྦྱར་ཏེ་ཁྱེད་འགགས་པས་སྟོང་ལྷུ་བ་པ་གཉིས། གཅི་བ་མི་
འཛག་པས་བྱང་གི་བུམ་པ་གཉིས། བཤང་བ་མི་འཛག་པས་རུབ་ཀྱི་བུམ་པ་གཉིས། ལུ་བ་མི་འཛག་
པས་སྟེང་དུ་རྒྱལ་བའི་བུམ་པའོ། ལུ་བ་མི་འཛག་པས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་བུམ་པ་འོག་ཏུའོ། །དེ་ཡང་
དཀྱིལ་འཁོར་ལ་དངོས་སུ་བཀོད་པ་བརྒྱད་དང་རྒྱལ་རྣམ་རྒྱལ་གཉིས་ནི་ཁྱབ་ཁྱེད་དོ།།

དེ་བཞིན་དུ་འདུ་ཁྱེད་ཆོར་བ་འདུ་ཤེས་གཟུགས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཐུང་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་ཟད་ཅིང་
རྣམ་པར་དག་པས་རིམ་པ་བཞིན་དོན་གྲུབ་རིན་འབྱུང་སྣང་མཐའ་རྣམ་སྣང་མི་བསྟོད་པ་རྣམས་སོ། །ཡེ་
ཤེས་རྣམ་མཁའ་རྒྱང་མེ་ཚུ་སའི་ཁམས་རྣམས་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་ཟད་ཅིང་རྣམ་པར་དག་པས་རིམ་པ་བཞིན་སྣ་
ཆོགས་ཡུམ་རྩོད་རྩོད་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་མ་སྟོལ་མ་གོས་དཀར་མོ་ལྷ་མ་གྱི་རྒྱན་མ་རྣམས་སོ། རྣ་བ་
སྣ་མིག་ཕྱེ་ལུས་ཡིད་རྣམས་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་ཟད་ཅིང་རྣམ་པར་དག་པས་རིམ་པ་བཞིན་ཕྱུག་རྩོད་རྣམ་སྟེང་

ས་སྒྲིང་འཛིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་སྒྲིབ་སེལ་ཀྱུན་ཏུ་བཟང་པོ་རྣམས་སོ། །སྒྲིང་འོག་ཐུགས་རེག་བྱ་ཚེས་
 གྱི་སྒྲུ་མ་ཆེད་རྣམས་རྣམ་པར་དག་པས་རིམ་པ་བཞིན་སྒྲོ་རྩེ་མ་དྲི་རྩེ་མ་རོ་རྩེ་མ་གཟུགས་རྩེ་རྩེ་
 མ་རེག་བྱ་རྩེ་རྩེ་མ་ཚེས་དབྱིངས་རྩེ་རྩེ་མ་རྣམས་སོ། །དད་པའི་སྟོབས་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་སྟོབས་དྲན་པའི་
 སྟོབས་ཏིང་པེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་རྣམས་རྣམ་པར་དག་པས་རིམ་པ་བཞིན་གཙུག་
 ཏིང་བཤེགས་མཐར་ཕྱེད་ཤེས་རབ་མཐར་ཕྱེད་པརྩ་མཐར་ཕྱེད་གཤིན་རྩེ་མཐར་ཕྱེད་དེ་ཁྱོ་བོའི་རྒྱལ་
 པོ་རྣམས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ལྷ་ག་དག་ལག་པ་རྒྱང་པ་བཤང་ལམ་གྱི་དབང་པོ་རྣམས་རྣམ་པར་དག་པས་
 རིམ་པ་བཞིན་གཞོད་མཛེས་དབྱུག་སྟོན་ཅན་འདོད་རྒྱལ་མི་གཡོ་བ་སྟོབས་པོ་ཆེ་རྣམས་སོ། །ལས་ཀྱི་
 དབང་པོའི་བྱ་བ་རྣམས་རྣམ་པར་དག་པས་དྲག་སྒྱུན་མ་ལ་སོགས་པ་ཁྱོ་བོའི་ལྷ་མོ་རྣམས་སོ། །ཐུན་
 ཚོད་བརྒྱད་དག་པས་ལྷ་སྒྲུབ་ཏུ་ལ་སོགས་པའི་གསུང་དཀྱིལ་གྱི་གཙོ་མོ་བརྒྱད་དོ། །ཞག་གཅིག་གི་དུས་
 སྟོར་བཙུག་ཉིས་ཀྱི་རྩ་ཚོད་དུག་ཅུའི་རྒྱང་འབབ་པའི་རྩ་འདབ་དུག་ཅུ་དང་། སྟོར་པའི་རྩ་བཞི་སྟེ་ལྷེ་བ་
 རྒྱལ་པའི་འཁོར་ལོ་སྒྲིབ་པ་ཟད་ཅིང་དག་པས་འཛིགས་མ་ལ་སོགས་པའི་གསུང་དཀྱིལ་གྱི་འཁོར་གྱི་
 ལྷ་མོ་དུག་ཅུ་རྩ་བཞིའོ། །ནག་པའི་རྒྱ་བ་སོགས་རྒྱ་བ་བཙུག་ཉིས་སྒྲིབ་པ་ཟད་ཅིང་དག་པས་བདེན་
 བལ་དང་རྒྱང་དང་མེ་ལྷ་དང་གདོང་དུག་དང་རྒྱ་མཚོ་དང་ཚོགས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་བརྒྱ་བྱིན་དང་ཚངས་
 པ་དང་དྲག་པོ་དང་གཞོད་སྟོན་དང་བྱུང་འཕྱུག་དང་གཤིན་རྩེ་སྟེ་ཚེས་ལྷའི་གཙོ་བོ་བཙུག་ཉིས་སོ། །ནང་
 དུ་རྩ་ཚོད་གཅིག་གི་དུས་གསུམ་ཀྱི་གྲངས་སུ་མ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་དང་། ལོ་གཅིག་གི་ཞག་སུ་མ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་དག་
 པས་པརྩའི་འདབ་མར་གནས་པའི་ཚེས་ལྷའི་འཁོར་སུ་མ་བརྒྱ་སུ་མ་ཅུ་རྩ་དུག་ །གཙོ་མོ་བཙུག་ཉིས་།
 རྒྱེག་མོ་ལ་སོགས་པ་བཙུག་ཉིས་ཏེ་སུ་མ་བརྒྱ་དུག་ཅུའོ། །གསང་གནས་ཀྱི་རྩ་སུ་མ་ཅུ་རྩ་གཉིས་རྣམ་
 པར་དག་པས་ལྷ་བརྒྱད་དང་རབ་གཏུམ་མ་བརྒྱད་དེ་དེ་དག་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་དབྱེ་བས་སུ་མ་ཅུ་རྩ་གཉིས་
 པོ་རྣམས་སོ། །ཡོན་ཏན་གྱི་དབང་གིས་ལུས་ཀྱི་བྱ་བ་སྒྲོག་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཟད་ཅིང་དག་པས་
 འདོད་མ་སོ་དུག་དང་ལྷིར་འདོད་མ་སོ་དུག་རྣམས་སོ། །སྒྲ་རྣམས་དག་པས་གྲུབ་པ་རྣམས་སོ། །བ་སྒྲ་
 བྱེ་བ་ཐག་ཕྱེད་དང་བཞི་དག་པས་དུར་ཁྱོད་དུ་འབྱུང་བོ་བྱེ་བ་ཐག་ཕྱེད་དང་བཞིའོ། །

དེ་ལྟར་བཤད་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་རྣམ་དག་འདི་ལ། སྤང་སོགས་རྣམ་པར་དག་པའི་
 ཟག་མེད་གྱི་ཆོས་རྣམས་རྟེན་བརྟེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་དུ་ཤར་བ་རྣམས་དངོས་གནས་ལ་རྟེན་དང་
 བརྟེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་དུ་གྲུབ་པ་ཅིག་དང་། དངོས་གནས་ལ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་དུ་
 མ་གྲུབ་ཀྱང་དེ་ལྟར་གྲུབ་པར་མོས་ནས་སྒྲོམ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་རྟོན་པ་ལྷ་གྲུབ་པ་པས་
 དགྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་དུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་རྣམ་པར་མཛད་ནས་དུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་སྒྲུབ་སྤྱང་ཐུགས་
 གྱི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་སྒྲུབ་པ་ལྷ་གྲུབ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་སྒྲོམ་པའི་སྒྲུབ་
 པ་པོས་རང་ཉིད་གཙོ་བོ་དུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱལ་ལ་གནས་པས་སྤྱང་གཞི་རྩ་དང་སྤང་སོགས་དག་
 པའི་ཟག་མེད་གྱི་ཆོས་རྣམས་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་པར་ཤར་བར་མོས་ནས་སྒྲོམ་
 པ་སྟེ་འདི་ནི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་རྣམ་དག་སྒྲོམ་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་འགྲེལ་ཆེན་ལས། །ཁམས་རྣམས་འགགས་པས་ཁམས་གཞན་དེ་རྣམས་རྣམ་པར་
 དག་པས་འཕྱར་རོ་^{༡༥} ཞེས་དང་། གཟུགས་གཞན་ལ་སོགས་པ་དང་མིག་གཞན་ལ་སོགས་པ་དེ་
 རྣམས་^{༡༦} ཞེས་སོགས་སྐབས་འདི་དག་ཏུ་གཞན་ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྒྲུབ་པ་
 མོའི་སྒྲོ་རོར་ཤར་བའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་པ་ལ་བྱ་དགོས་ཤིང་། ཟུང་པར་དུ་
 ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་ཀུན་རྫོབ་གྱི་ཆོས་འགགས་པར་གྱུར་པ་ན་འདུ་བྱེད་གཞན་ལ་སོགས་
 པ་དེ་རྣམས་སོ། །དེས་ན་རྣམ་པར་དག་པའི་འདུ་བྱེད་ནི་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་སྟེ་འདུ་བྱེད་གྱི་སྒྲིབ་པ་
 ཟད་པས་སོ། ^{༡༧} ཞེས་གསུངས་པ་འདི་དག་གི་^{༡༨} འདུ་བྱེད་གཞན་ཞེས་པ་འདིས་འདུ་བྱེད་ལྷ་གང་
 དུ་བསྒྲོམ་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ལྷ་བསྟན་ཅིང་། སོགས་པས་ཆོར་བ་གཞན་དང་འདུ་ཤེས་གཞན་ཆོར་བ་
 དང་འདུ་ཤེས་སོགས་ལྷ་གང་དུ་བསྒྲོམ་པའི་བསྐྱེད་རིམ་པའི་ལྷ་བསྟན་ལ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི། དེས་ན་
 ཞེས་སོགས་འགྲེལ་ཆོག་འོག་མས་སྟོན་ཏེ། དེ་ཡང་འདུ་བྱེད་ནི་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་སྟེ་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་
 གྲུབ་པ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ལྷ་དོན་གྲུབ་པ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐབས་འདིའི་རྒྱུད་འགྲེལ་རྣམས་
 བསྐྱེད་རིམ་གྱི་དག་པ་བསྒྲོམ་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་རིགས་པ་འདི་འོག་མ་རྣམས་
 ལ་འདར་སྤྱར་རོ། །གཞན་ཡང་སྒྲུབ་ལའི་ཞེ་བདུན་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་བྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་

ཁས་ས་དང་ནང་ལུས་དང་གཞན་བཀག་ས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་སྒྲོ་བ་དང་བསྐྱབ་བ་ནི་^{༡༧} ཞེས་ཁྱི་ནང་གཞན་གསུང་གི་གཞན་འདི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་བཀག་ས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་ཞེས་སྒྲོས་བཀག་ས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་གསལ་བ་ན་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱ་མཚན་དེ་བས་ན་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱད་ཅ་འགྲེལ་ལས། གཞན་ཞེས་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་བདེ་བཤེགས་སྒྲིང་པོ་རྟག་བརྟན་ཁོ་ན་ལ་གོ་བར་མི་བྱའོ།^{༡༨}

གསུམ་པ་ཐུགས་དོ་རྗེ་སྐབ་པའི་ཡན་ལག་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ཐིག་ལེ་སྒྲོ་བ་དང་ཚེས་མཐུན་པར་ཐིག་ལེའི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོམ་པ་ཐུགས་དོ་རྗེ་སྐབ་པའི་ཡན་ལག་བཤད་པ་ལ། གཞན་གྱི་ལུགས་མདོར་བསྐྱུས་ནས་བརྗོད་དེ་འཐད་མི་འཐད་དབྱེད་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་གཞག་པའོ།།

དང་པོ་ནི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་རྗེ་ཀུན་མཐོག་སྐབས་འདིའི་ཐ་ཐིག་ལ་བསྐྱེད་རྗེས་གཉིས་སུ་མཛད་དེ་བསྐྱེད་རིམ་འི་ལས་ཀྱི་ཐུག་རྒྱལ་བརྟེན་ནས་ཐིག་ལེ་འོར་བུའི་བར་དུ་འོངས་ཏེ་སྐར་ཡང་རྒྱུ་སྟོབས་ཀྱིས་ཀྱེད་དུ་གཤེགས་ཏེ་ཐིག་ལེ་ཡས་བབས་མས་བརྟན་ཟོ་རྒྱའི་འབྲུལ་འཁོར་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་རྒྱུངས་པ་ལས་གང་གི་ཆོ་འདིག་རྟེན་པའི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་བརྟན་པོར་གྱུར་པ་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཐིག་ལེའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། ཐུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐ་ཐིག་ནི་རྗེས་པའི་རིམ་པའི་ཐ་ཐིག་ཡིན་པར་བཞེད་ཅིང་། སྐབས་འདིར་འགྲེལ་ཆེན་དུ་ཅ་རྒྱུད་དངས་པའི། བརྒྱ་དུག་ལེ་ལོན་རིགས་ཅན་མ།^{༡༩} །ཞེས་སོགས་སྐྱུར་བ་ཡན་ལག་དུག་ཉིད་སྟོན་ཕྱིད་དུ་འཆད་པར་མཛད་དོ།^{༢༠} །ལས་ཀྱི་ཐུག་རྒྱལ་བརྟེན་ནས་ཐིག་ལེ་འོར་བུའི་བར་དུ་བབས་པ་རྒྱུད་སྟོབས་ཀྱིས་སྟེང་དུ་དངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷན་སྐྱེས་བསྐྱེད་རིམ་ཡིན་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་འདྲ་བའི་ལྷན་སྐྱེས་སྐྱེ་བ་ལ་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་རྒྱུད་དབྱུངས་འཕུག་ཀྱས་པ་ཅིག་དགོས་ཤིང་། རྣལ་འབྱོར་གྱིས་རྒྱུད་དབྱུངས་ཀྱས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱུང་བའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་ཡིན་ན་བསྐྱེད་རིམ་ཡིན་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྐྱེད་རིམ་ལ་རྒྱུད་དབྱུངས་

འཇུག་པའི་ཐབས་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུ་སྟོབས་ཀྱིས་ཁམས་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་ཐོ་རྒྱའི་འབྲུལ་
འཁོར་ལྟར་ཡས་བབས་མས་བརྟན་ཡང་དང་ཡང་སྟོང་བའི་ནལ་འབྱོར་ནི་རྫོགས་རིམ་དུ་འཛོག་
དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཅུ་དྲུག་ལོ་ལོན་ཞེས་སོགས་སྟོར་དྲུག་ཉིད་སྟོན་བྱེད་དུ་མཛད་པ་ཡང་ལེགས་
པར་མ་གོ་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས་འདིར་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱེ་རྫོགས་པ་ནི་དགྱིལ་
འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གོ། །གསུང་རྫོགས་པ་ནི་ལས་རྒྱལ་མཆོག་སྟེ། ལས་ཀྱི་དབང་པོ་བྱ་བ་ལ་འཇུག་
པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱང་རྒྱུ་སེམས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་རྫོགས་པ་ནི་ཐིག་ལེའི་ནལ་འབྱོར་རོ། །ཁུ་བ་འཕོ་བ་ལས་
བདེ་བ་ལ་དམིགས་པ་ནི་སྤྱོད་ལེན་ནལ་འབྱོར་ཏེ་^{༡༧} ཞེས་སྐབས་འདིའི་སྤྱོད་ཐིག་གི་ནལ་འབྱོར་བསྐྱེད་རིམ་
དུ་བཤད་ཅིང་། འདིའི་སྤྱོད་ཐིག་དེ་ལྟར་བསྟོམ་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་། བཅུ་དྲུག་ལོ་ལོན་རིགས་
ཅན་མ།^{༡༨} །ཞེས་སོགས་དངས་པ་ཡིན་པས་སོ།།

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་གཞག་པ་ལ་གཉིས། སྐྱུང་གཞི་དང་ཆོས་མཐུན་སྟོར་རྒྱུ་བཤད་
པ་དང་། ནལ་འབྱོར་པས་ཉམས་སུ་ལེན་རྒྱལ་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་དང་སྐྱུར་ནས་བཤད་པའོ།།

དང་པོ་ནི་བྱིས་པ་སྐྱེས་ནས་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལོན་བའི་ཆོ་ཁམས་ཀྱི་ལུས་པ་རྫོགས་ཏེ་ཐིག་
ལེ་འབྱིན་པའི་བདེ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྒོ་ནས་བག་མ་ལེན་པ་དང་དེའི་ལག་པ་ནས་འཛོན་པ་
སོགས་བྱེད་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་དབང་གི་དུས་སུ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་སྟོབ་མ་ལ་ཤེས་རབ་མ་
གཏོད་པར་བྱེད་དོ། །ཁ་ཐིག་སྟོམ་པའི་ནལ་འབྱོར་པས་ལས་ཀྱི་སྤྱུག་རྒྱུ་དང་ལེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱུག་རྒྱུ་ཅི་
རིགས་པ་བརྟེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞིང་། གཞི་དུས་སུ་ལོ་བཅུ་དྲུག་ཡན་ཆད་ལོན་པ་དེས་སྤྱུག་རྒྱུ་དང་
སྟོམས་འཇུག་བྱས་པས་གསང་གནས་ནས་གཏུམ་མོ་ཡལ་བ་འབར་བས་ཐིག་ལེ་ལྷ་བ་སྐྱེ་བོ་ནས་རིམ་
གྱིས་རྟགས་ཀྱི་ཅེར་བབས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་བ་གོང་འཕེལ་དུ་བྱུང་བ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་སྤྱུག་རྒྱུ་
གཉིས་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁམས་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་སྐྱེ་བོ་ནས་དོ་རྗེའི་ཅེའི་བར་དུ་བབས་
པའི་དགའ་བ་བཞི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྟོར་བའི་ཐིག་ལེའི་ནལ་འབྱོར་སྟོམ་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནལ་འབྱོར་པས་ཉམས་སུ་ལེན་རྒྱལ་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་དང་སྐྱུར་ནས་བཤད་པ་ནི།
རྒྱུད་འགྲེལ་ལས་སྐབས་འདིའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྤྱོད་ཐིག་སྟོམ་རྒྱལ་གསུངས་པ་འདི་ནི་གཙོ་བོར་རྒྱུད་ཀྱི་

ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཆོ་གཅིག་ལ་དོ་རྩེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་མདོན་དུ་བྱེད་པའི་རིག་པོ་ཆོ་ལྟ་
 བྱའི་གང་ཟག་གིས་བསྐྱེད་རིམ་རྒྱས་པའི་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཕྱིན་ནས་ཐུ་ཐིག་སྒྲོམ་པའི་དབང་
 དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་དེས་ཐོག་མར་
 ཐིག་ལའི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཆོ་བྱུག་རྒྱ་གཉིས་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་གོ། དེ་ལྟར་
 འཇུག་པའི་ཆོ་ལས་ཀྱི་ཐུག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ན། བཅུ་དྲུག་ལོ་ལོན་རིགས་ཅན་མ། །གཟུགས་
 དང་ལང་ཆོས་བརྒྱན་པ་ལ། །དང་པོར་ལེགས་པར་བསྐྱབ་བྱས་ནས། །དབང་བསྐྱར་ནས་ནི་སྐྱབ་
 བ་བཅུམ།^{༡༩༥} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལོ་བཅུ་དྲུག་མས་མཆོན་པའི་བཅུ་གཉིས་མ་ནས་ཉི་ཤུ་མའི་
 བར་གཟུགས་དང་ལང་ཆོས་བརྒྱན་པ་ཐུག་རྒྱའི་མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་བཅས་ཏེ། དེ་དང་པོར་ལམ་ཐུན་
 མོང་བ་སོགས་བསྐྱབ་པའི་གནས་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་བསྐྱབ། དེ་ལྟར་བསྐྱབས་པའི་རྗེས་སུ་དབང་
 བསྐྱར་ནས་ཐུགས་སྟོང་དང་ལྟན་པར་བྱས་ཏེ་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོམ་པ་ལ་བསྐྱབ་པོ། དེ་ནས་ཐིག་
 ལའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྐྱབ་པ་བཅུམ་མོ། དེ་ཡང་ཚུལ་རི་ལྟར་བཅུམ་ན། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་དང་ཆགས་
 པ་ནི། །དབྱལ་བ་ལ་སོགས་རྣམས་ལ་དགོད། །སྐྱ་ལྟུགས་དང་གཙུག་ཏྲར་ཆེད།^{༡༩༦} །ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟར་རང་གཙོ་བོ་དུས་ཀྱི་ལའོར་ལོ་དང་། ཡུམ་ལས་ཀྱི་ཐུག་རྒྱ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐུག་རྒྱ་གང་ཡིན་ཡང་
 སྐྱ་ཆོགས་ཡུམ་དུ་གསལ་བའི་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀའི་དབྱལ་བ་དང་། ལ་སོགས་པ་སྟིང་ག་དང་མགྲིན་
 པ་དང་ལྟེ་བ་རྣམས་ལ་རིམ་པ་བཞིན་སྐྱོད་རྗེ་ཆོ་དང་། གསུང་དོ་རྩེ་ལྟ་དང་། ཐུགས་དོ་རྩེ་རྩྱི་དང་། ཡེ་
 ཤེས་དོ་རྩེ་རྩེ་ལྟ་རྣམས་དགོད་ཅིང་། སྐྱ་གསུང་གནས་དང་། ལྷ་གཙུག་ཏྲར་ལ་དགོད་དོ།

དེ་ནས་མཁའ་གསང་སྟོང་བཞི། དེ་ནས་བདུ་རྣམ་པར་སྐྱེད།^{༡༩༧} །ཞེས་མདོར་བསྟན་ནས།
 སྟོང་ཚུལ་དངོས་ནི། ལྷ་ཡིག་པར་འདབ་བརྒྱད་པ། །རྩྱི་ཡིག་གིས་མི་དོ་རྩེར་ལྟན། །དེ་ལྟར་དོ་རྩེ་དང་
 བཅས་པའི། །ཤེས་རབ་བདུ་སྟོང་རྒྱ་ལས། །རྩྱི་གིས་རང་གི་དོ་རྩེ་ནི། །ཅེ་མོ་ལྟ་བར་རྣམ་པར་བསྒྲོམ། །དེ་
 དབྱས་པར་འདབ་བརྒྱད་པ། །ལྷ་ཡིག་གིས་ནི་རབ་ཏུ་བརྟུག་^{༡༩༨} །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡུམ་གྱི་གསང་
 གནས་མི་དམིགས་པའི་རང་ལས་ལྷ་ཡིས་ཏེ་ལྷ་ལས་བདུ་འདབ་མ་བརྒྱད་པ། དེའི་ལྟེ་བར་རྩྱི་ཡིག་
 གིས་ནི་སྟེ་རྩྱི་ལས་བྱུང་བའི་དོ་རྩེ་ལྟན་པ་ལྟེ་དོ་རྩེ་མཆོན་པ་བསྒྲོམ་ཞིང་དེ་ལྟར་དོ་རྩེ་དང་བཅས་པ་ལྟེ་དོ་

རྗེས་མཚན་པའི་གེས་རབ་མའི་པདྨ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱལ་ས་ཏེ་རྒྱུར། རྒྱལ་ས་ཏེ་རྒྱལ་ས་རང་གཙོ་བོར་གསལ་བའི་གསར་གནས་མི་དམིགས་པའི་རང་ལས་དོ་རྗེ་ནི་ཆེ་མོ་ལྷ་པར་རྣམ་པར་བསྐྱེམས་ནས། དོ་རྗེ་དེའི་དབུས་སུ་པདྨ་འདབ་མ་བརྒྱད་པ་ལྷ་ཡིག་གིས་ཏེ་ལྷ་ཡིག་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་བརྟག་པ་སྟེ་བསྐྱོམ་མོ། །དེ་ལྟར་མཁའ་གསར་སྒྱུར་ས་ནས་ལས་ལ་སྒྱོར་བ་ནི། དེ་ལྟར་དོ་རྗེ་པདྨ་དང་། །བཅས་པ་བྱས་ནས་པདྨར་གཞུག། །དེ་ནས་དོ་རྗེ་འཛིན་པའི་བསྐྱེམས། །འཛིན་ཅིང་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུ་ཡེ་ལྟ་བུ། །ལྷ་གར་ཡིང་ག་རབ་བཀོད་ནས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་སྒྲོ་མི་བྱ།^{༡༠} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དེ་ལྟར་རང་གི་གསར་གནས་དོ་རྗེ་ཆེ་མོ་ལྷ་པར་པདྨས་མཚན་པ་དང་བཅས་པ་བྱས་ནས་ཡུམ་གྱི་པདྨར་གཞུག་མོ། །དེ་ལྟར་འཇུག་པ་དེའི་རང་ནས་རང་ཉིད་དོ་རྗེ་འཛིན་པ་གཙོ་བོ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བསྐྱེམས་པ་སྟེ་རྒྱལ་འཛིན་པས་རྣལ་འབྱོར་པའི་རྟག་ཏུ་རྒྱུ་ཡེ་ལྟ་ཅས་བརྗོད་ཅིང་སྐྱེམས་པར་འཇུག་པའི་ལས་ལ་གནས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡུམ་གྱི་རྣ་གར་ཡལ་གྱི་ཡིང་ག་རབ་ཏུ་བཀོད་ནས་སྐྱེམས་འཇུག་བྱས་པ་ལས་ཁམས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཐིག་ལེ་ལོར་བུའི་ཆེའི་བར་བབས་པ་སྒྲིལ་དུ་སྒྲོ་བར་མི་བྱའོ། །

ཡལ་ཡུམ་སྐྱེམས་འཇུག་བྱས་པ་ལས་བྱང་སེམས་སྒྲི་བོ་ནས་ནོར་བུའི་ཆེའི་བར་དུ་འབབ་ཆུལ་དང་དེ་ལས་དགའ་བཞི་སྒྲེ་བའི་ཆུལ་སྟོན་པ་ནི། ལྷ་པར་གཏུམ་མོ་འབར་བ་ཡིས། །དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ལྷ་སྟེག་ཅིང་། །སྒྲུབ་མ་མིག་ལ་སོགས་པ་ཡང་། །བསྐྱེགས་ནས་རི་བོར་ཅན་རྟ་འཛག་ །བདུད་ཅི་ཁུ་བའི་ཆོས་ཅན་ནི། །ཐིག་ལའི་གཟུགས་ཀྱིས་འཛིག་པར་བྱེད། །ཐིག་ལའི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་པར་གསལ།^{༡༡} །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་བརྒྱས་རྒྱུད་ཅ་འབྲེལ་གྱིས་འཆད་པ་ལྟར་བསྐྱེད་རིམ་རྟགས་པ་སྐྱོམ་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ལྷ་པོའི་ཅ་འཁོར་གྱི་ཁྱིམ་གྱི་ཅ་འདབ་བཅུ་གཉིས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གཙུ་འབབ་པའི་ཅ་འདབ་དུ་གཙུ་སྟེ་བདུན་ཅུ་ཅ་གཉིས་གསུང་དཀྱིལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་མ་བདུན་ཅུ་ཅ་གཉིས་བསྐྱེམས་པས་སྒྱུངས་ཤིང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ལས་ཡལ་ཡུམ་སྐྱེམས་པར་ཞུགས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་གཏུམ་མོའི་མེ་འབར་བ་ཡིས་ལྷ་པར་སྒྲུལ་པའི་འཁོར་ལོ་རྣམ་པར་སྤངས་མཛད་ལ་སོགས་པ་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ལྷ་འི་རྒྱུད་གཡོན་ལ་གནས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷ་དང་། །སྒྲུབ་མ་ལ་སོགས་པ་གཡས་ལ་གནས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷ་འི་རྒྱུད་དང་། །མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་བོ་

ནམས་དང་། གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ནམས་རང་རང་གི་བྱ་བ་བྱེད་པ་རེ་ཞིག་པགས་སྟེ་བསྐྱེད་གས་
ནས་སྤྱི་བོའི་མི་ཡིག་ལས་རི་བོར་ཅན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འཛགས་ཏེ་དེ་ཡང་བདུད་རྩི་ཁུ་བའི་ཆོས་ཅན་
དེ་ནི་ཐིག་ལའི་གཞུགས་ཀྱིས་ནོར་བུའི་རྩེའི་བར་དུ་འཛག་པར་བྱེད་དོ།

དེ་ལྟར་སྤྱི་བོ་ནས་ནོར་བུའི་རྩེའི་བར་བབས་པ་དེ་ལས་སྤྱི་བོ་ནས་མགྱིན་པའི་བར་དུ་
བབས་པ་ལས་དགའ་བ་དང་། མགྱིན་པ་ནས་སྤྱི་བོ་གའི་བར་དུ་བབས་པ་ལས་མཆོག་དགའ་དང་།
སྤྱི་བོ་གནས་སྟེ་བའི་བར་བབས་པ་ལས་ཁྱད་པར་གྱི་དགའ་བ་དང་། ལྟེ་བ་ནས་གསང་གནས་སམ་ནོར་
བུའི་རྩེ་བར་བབས་པ་ལས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དགའ་བ་ལོ། །དེ་ལྟར་ཡས་བབས་ཀྱི་དགའ་བ་བཞི་སྟོང་པ་ཉིད་
དང་ལྟར་བའི་བདེ་སྟོང་གི་རྣལ་འབྱོར་ནི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཐིག་ལའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །འདི་དག་ནི་འགྲེལ་
ཆེན་ལས། འདིར་ལྟེ་བ་ལ་རྩེའི་འཁོར་ལོ་དགུ་ཡིས་བསྐྱེད་པའི་ལག་འགྲོ་སྟེ་ཞེས་པ་ནས། མགྱིན་པར་
ཡོ་ཤེས་ཀྱི་ཐིག་ལའི་^{༡༠} ཞེས་པའི་བར་གྱི་ ལྟེ་བར་གཏུམ་མོ་འབར་བ་ཡིས། ཞེས་པ་ནས། ཐིག་
ལའི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་པར་གྲགས། ཞེས་པའི་བར་གྱི་དོན་བཀྲལ་བ་ལྟར་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ།

དེ་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། གཏུམ་མོའི་ཡོ་ཤེས་མེན་རབ་རྒྱས་པ་^{༡༡} ཞེས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་
ཡོ་ཤེས་འདོད་པ་སྟེ་དེའི་མེན་འདོད་པའི་མེའོ། །འདོད་པའི་མེ་དེ་རབ་རྒྱ་རྒྱས་པར་གྱུར་པ་ན་སྟེ་བ་
རྒྱལ་པའི་འཁོར་ལོ་རྣམས་པར་སྒྲར་མཛད་ལ་སོགས་པ་གཡོན་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་ལྟར་གྱུར་ཞེས་སོགས་
གསུངས་པའི་སྟེ་བ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྒྱུར་བཅུ་ལྟེ་བར་སྐྱེག་པ་དང་། དེ་ཉིད་འདོད་པའི་མེ་རྒྱས་པས་
སྐྱེག་པར་གསུངས་པས་འདིའི་གཏུམ་མོ་ནི་གསང་གནས་ཀྱི་གཏུམ་མོ་དང་། དེ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཡོ་
ཤེས་འདོད་པ་སྟེ་དེའི་མེན་འདོད་པའི་མེའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་འདོད་པའི་མེན་ཐུག་རྒྱལ་ཆགས་
པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་སྒྲར་བའི་ཕྱིའི་གཏུམ་མོ་པལ་པའི་མེའོ། །དེ་ལྟར་དུ་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་
ཡང་སྐབས་འདིའི་གཏུམ་མོ་འབར་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་ཁུ་བར་བྱེད་པའི་གཏུམ་མོ་འདི་དྲང་
ཅན་པའི་ནང་གི་གཏུམ་མོ་ལ་བྱེད་ན་སྐབས་འདིའི་དགའ་བ་བཞི་ཡང་དབུ་མའི་ནང་ནས་བྱང་སེམས་
བབས་པའི་དགའ་བ་བཞི་ལ་བྱེད་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་དགའ་བ་བཞི་དེ་ནི་རྫོགས་རིམ་པའི་དགའ་བ་བཞི་
ཡིན་པས་བསྐྱེད་རིམ་ཡིན་པར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ།

བཞི་པ་ལོ་ཤེས་རྟོ་རྩེ་རྒྱལ་ཆེན་གྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ།

བཞི་པ་ལོ་བཅུ་དྲུག་གི་མཐར་ཐད་བརྗོད་གསུང་བ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་སྤོམ་མེད་ཀྱིས་འབྱོར་
 སྒོམ་པ་ལོ་ཤེས་རྟོ་རྩེ་རྒྱལ་ཆེན་གྱི་ཡན་ལག་ནི། བཅུ་དྲུག་ཕྱེད་ཕྱེད་ཐིག་ལོ་འཆང་། །ཆ་མེད་ཆ་ལས་
 འདས་པ་སྟེ། །བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ཕྱི་མོ་འཆང་། །སྤོམ་མེད་ཀྱིས་འབྱོར་ཞེས་པར་གྲགས།^{༡༠༩} །ཞེས་
 ཅུ་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པའི་དོན་འགྲེལ་ཆེན་གྱིས་འཆང་བ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཆོས་
 དག་ལ་གནས་ལ་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་ནི་སྤྲུལ་ཡང་ཞེས་པ་ནི་ལྟར་བྱོན་པ་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་སྟེ་སྟོ་
 བ་བྱས་^{༡༡༠} ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་ནོར་བུའི་ཕྱི་བར་དུ་བབས་པའི་ཐིག་ལོ་
 དེ་ཉིད་སྤྲུལ་ཡང་སྤྲུལ་བྱོན་པ་ནི་ལྟར་བྱོན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྟེང་དུ་གསེགས་ཏེ་གསང་གནས་ནས་སྟེ་བར་རྒྱ་
 མཐུན་གྱི་འབྲས་ལུང་རྒྱུ་དུ་གསེགས་པ་དགའ་བ་དང་། རྟེ་བ་ནས་སྤྲིང་གར་ནམ་སྒྲིབ་གྱི་འབྲས་ལུང་
 རྒྱུ་དུ་གསེགས་པ་མཆོག་དགའ་དང་། སྤྲིང་ག་ནས་མཁྱིལ་པར་སྟེས་ལུ་བྱེད་པའི་འབྲས་ལུང་རྒྱུ་དུ་
 གསེགས་པ་བྱུང་དགའ་དང་། མཁྱིལ་པ་ནས་དབུལ་བར་བུལ་བའི་འབྲས་ལུང་རྒྱུ་དུ་གསེགས་པ་
 ལྷན་ཅིག་སྟེས་པའི་དགའ་བ་ཉམས་སུ་ཕྱོད་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དགའ་བཞི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྤྲུལ་
 བའི་བདེ་སྟོང་གི་རྣལ་འབྱོར་ནི་སྤོམ་མེད་ཀྱིས་འབྱོར་རྒྱལ་ཆེན་པོའི་ཡན་ལག་གོ། །དེ་ཡང་། བཅུ་དྲུག་
 ལོ་ལོན་ཞེས་པ་ནས། སྤོམ་མེད་ཀྱིས་འབྱོར་ཞེས་པར་གྲགས།^{༡༡༡} །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་གཙོ་བོར་བསྟེན་
 རིམ་གྱི་སྤོམ་ཐིག་བསྟན་ནས། རྒྱ་མཐུན་ལ་སོགས་སྟེང་དུ་འགོ། །ཞེས་པ་ནས། རྣལ་འབྱོར་བསམ་
 གཏན་སོགས་དེ་ཡང་།^{༡༡༢} །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་རྗོགས་རིམ་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

འདི་ལ་ཁ་ཅིག་རྒྱལ་ཐབས་པད་དཀར་ཞལ་ལུང་གི་དགོངས་པར་བསམས་ནས། བསྟེན་
 རིམ་བསམ་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་གྱིས་ཐིག་ལོའི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོམ་རྒྱུ་ལ་རྗོགས་རིམ་པའི་ཐིག་ལོའི་རྣལ་
 འབྱོར་དངོས་སུ་བསྟན་པས་མཆོན་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བཞི། རྟེ་བར་གཏུམ་མོ་འབར་བ་ཡིས།^{༡༡༣} །ཞེས་
 སོགས་རྒྱ་བ་ནི་རྒྱལ་ཐབས་ཞལ་ལུང་དང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་ཐབས་དེ་ཉིད་ལས། གཏུམ་མོའི་
 མཐུར་མེལ་གྱི་རྒྱུད་གིས་བསྐྱལ་བས་ཞེས་པ་ནས། རི་བོང་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་བའི་ཐིག་ལོའི་གཟུགས་

རིམ་དངོས་སུ་སྐྱེ་བའི་སྒྲིན་བྱེད་བྱེད་པར་ཅན་དུ་སྐྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དགོངས་ནས་འགྲེལ་ཆེན་ལས།
བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོ་ནམས་ལ་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དེས་བདེ་བ་དེ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པར་གསུངས་སོ། །འབྲིང་བོ་
ནམས་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱས་སོ། །མཆོག་གི་ནུལ་འབྱོར་པ་ནམས་ལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོས་སོ། །ཞེས་
བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྤྲ་ཐིག་གི་དགའ་བཞི་འདེན་བྱེད་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཞེས་
པ་ནས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱས་སོ།^{༡༡༥} ཞེས་པའི་བར་གསུངས་པའི་དེ་མ་ཐག་དུ། མཆོག་གི་ནུལ་
འབྱོར་པ་ཞེས་སོགས་མཆོག་མི་འཇུག་གྱི་བདེ་བའི་རྫོགས་རིམ་འདེན་བྱེད་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཕྱག་རྒྱ་
ཆེན་མོར་གསུངས་པ་དང་། ཅ་རྒྱུད་དུ་ཡང་། སྤྲ་མོའི་ནུལ་འབྱོར་ཞེས་པར་གྲགས།^{༡༡༦} ཞེས་པའི་དེ་
མ་ཐག་དུ་རྫོགས་རིམ་ནམས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ལུང་ནུལ་འབྱོར་པས་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་སེམས་
ནོར་ལུང་རྩེ་བར་ཐབ་པའི་ཡས་བབས་དང་། དེ་ནས་སྐྱེ་བོའི་བར་དྲངས་པའི་མས་རྟེན་གྱི་དགའ་བཞི་
སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ན། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ནི་འཛག་པའི་བདེ་བ་སྐྱིན་པ་མོ་དང་།
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ནི་གཡོ་བའི་བདེ་བ་སྐྱིན་པ་མོར་^{༡༡༧} གསུངས་པའི་དོན་རི་ལྟར་ཡིན་སྟེ་མ་ན། དེ་
ལྟར་གསུངས་པ་ནི་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་མ་ཟེན་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ཉིད་ཀྱི་རང་སྟོབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་
ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱས་ཁམས་འཛག་པའི་བདེ་བ་སྟེར་བ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱས་ཁམས་བྱང་ཚུལ་གྱི་
སེམས་ལུས་ཀྱི་ཆ་གས་ནམས་སུ་གཡོ་བའི་བདེ་བ་ཅམ་སྟེར་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པས་སྒྲིན་མེད་དོ། །དེ་
ལྟར་ན་བསྐྱེད་རིམ་རགས་བ་^{༡༡༨} མཐར་ཐྱིན་པས་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་རིམ་རགས་པས་^{༡༡༩} མཐར་
མ་ཐིན་པ་ནམས་ཀྱིས་བྱེད་པར་མི་རུས་ཀྱང་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་བྱེད་དགོས་པར་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་
ལྟར་སྤྲ་མོའི་ནུལ་འབྱོར་བསྟོམས་པའི་རྗེས་སུ་བརྒྱས་པ་མཆོད་པ་སྟོད་པ་བདུད་ཅི་སྐྱུང་བ་གཤེགས་སུ་
གསོལ་བ་ནམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བྱ་དགོས་པའི་གཞན་ནམས་སྐྱབ་ཐབས་ཞལ་ལུ་ང་སོགས་ལས་
བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། འདིར་བརྒྱས་པ་བྱ་བའི་རྩལ་རྩུང་ཟད་ཅིག་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

འདི་ལ་གསུམ། སྐྱགས་ཀྱི་དག་གོགས་ལ་མཁས་པར་བྱ་དགོས་པར་བསྟན་པ་དང་། ཡི་

དུ་བསྐྱས་ན། རྒྱ་དག་རྒྱུད་ཡིན་རྒྱུད་དག་ས། །ས་དག་མེ་ཡིན་མེ་དག་རྒྱ། །ནམ་མཁའ་ཀྱན་གྱི་གྲོགས་
 བོ་སྟེ། །ཀྱན་གྱུང་ནམ་མཁའ་གྲོགས་བོ་ཡིན། །ས་རྒྱ་པན་རྒྱུན་གྲོགས་བོ་དང་། །མེ་རྒྱུད་པན་རྒྱུན་གྲོགས་
 བོ་སྟེ། །རྒྱུད་གི་ཐ་མལ་རྒྱུད་དེ་ནི། །མེ་ཡི་ཐ་མལ་ས་ཡིན་ལ། །རྒྱུ་ཡི་ཐ་མལ་མེ་ཡིན་ནིང་། །ས་ཡི་ཐ་
 མལ་པ་ནི་རྒྱུད་།^{༡༩༧} །ཞེས་པའི་རྒྱུ་ཡིས་ཁམས་ལྟའི་ཡི་གེ་རྣམས་དག་དང་གྲོགས་དང་ཐ་མལ་པར་
 འགོ་རྒྱལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དབྱེད་རྣམས་ནང་པན་རྒྱུན་དུ་དག་གྲོགས་ཐ་མལ་པ་རི་ལྟར་ཡིན་
 པ་དང་། གསལ་བྱེད་རྣམས་ཀྱང་པན་རྒྱུན་དག་གྲོགས་སོགས་རི་ལྟར་ཡིན་ཅི་དགོས་པ་ནི། དབྱེད་ས་
 རྣམས་ཀྱི་དབྱེད་ས་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་ཡི་གེ་རྣམས་ཀྱི་ཁམས་སམ་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་ཅོས་གསུང་བ་ནི། དབྱེད་ས་ཀྱི་ཨ་
 རིང་ཐུང་གཉིས་དང་། ཀ་ལྗེའི་ཡི་གེ་ལྟ་དང་། ཉ་ཡིག་དང་། ལྷེ་ཅ་ཅན་གླེ་ཡིག་རྣམས་ནི་གནས་མགིན་
 པ་ལས་འབྱུང་བ་དང་ནམ་མཁའི་ཁམས་པ་ཡིན་ཏེ། ཅ་རྒྱུད་འབྲེལ་ཆེན་དུ་བྱེད་ས་པ་ལས། ཨ་ཀྱ་
 ཉ་སྒླ་མགིན་བྱུང་གང་། །དབྱེད་ས་དང་གསལ་བྱེད་མཆོན་ཉིད་རྣམས། །སྟོང་པ་རྒྱུད་སོགས་ཁམས་
 རྣམས་ཀྱི། །གྲོགས་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་གནས།^{༡༩༨} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཨ་རིང་
 ཐུང་གཉིས། ཨ་དང་ཨ་སྟེ་ཡོན་ཏན་དང་འཕེལ་བ་གཉིས། ཅ་ལྗེའི་ཡི་གེ་ལྟ། ཨ་ཡིག་དང་ཤ་ཡིག་
 རྣམས་ནི་གནས་ཀླན་ལས་བྱུང་བ་དང་རྒྱུད་གི་ཁམས་པ་ཡིན་པ་ནི་ཅ་རྒྱུད་ལས། ཨི་ཅུ་ཡ་ཤ་ཀར་
 ལས་བྱུང་། །དབྱེད་ས་དང་གསལ་བྱེད་མཆོན་ཉིད་རྣམས། །རྒྱུད་གི་ཁམས་ལས་ཡང་དག་བྱུང་། །རྒྱ་
 ལས་སྟེམ་པ་རྣམས་ཀྱི་དག་།^{༡༩༩} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རི་ཡིག་རིང་ཐུང་གཉིས་དང་། ཡོན་ཏན་
 ཀྱི་ཡི་གེ་ཨར་དང་། འཕེལ་བའི་ཡི་གེ་ཨར་དང་། ཅ་ལྗེའི་ཡི་གེ་ལྟ་དང་། ར་ཡིག་དང་པ་ཡིག་རྣམས་ནི་
 སྒྱི་བོ་ནས་བྱུང་བ་དང་མའི་ཁམས་པ་ཡིན་པ་ནི། རི་ཏུ་ར་པ་སྒྱི་བོ་སྟེམ། །དབྱེད་ས་དང་གསལ་བྱེད་
 མཆོན་ཉིད་ནི། །མེ་ཡི་ཁམས་ལས་ཡང་དག་བྱུང་། །ས་ལས་སྟེམ་པ་རྣམས་ཀྱི་དག་།^{༢༠༠} །ཞེས་སོགས་
 གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཨ་རིང་ཐུང་གཉིས་དང་། ཡོན་ཏན་དང་འཕེལ་བའི་ཡི་གེ་ཨ་དང་ཨོ་གཉིས་དང་།
 བ་ལྗེའི་ཡི་གེ་ལྟ་དང་། ཐ་དང་གྲ་ཡིག་རྣམས་མཆུ་ལས་བྱུང་བ་དང་རྒྱུད་ཀྱི་ཁམས་པ་ཡིན་པ་ནི། ཨུ་ཐུ་

འོ་ན་འཕྱུར་བ་རྒྱུད་པའི་ཡི་གེ་ཕྱམས་རི་ལྟ་བུ། དེ་དག་གི་དབང་ཤོགས་རི་ལྟར་པ་ཅི་ལྟམ་ན།
དེ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ང་ཉ་ཏ་མ་ནན་འདི་ཕྱམས། རྒྱུད་མོགས་ལྡེས་པ་ཕྱམས་ཀྱི་ཤོགས།^{༡༡} །ཞེས་
ང་ཉ་ཏ་མ་ནན་འོ་ཡི་གེ་ལྟ་བུ་འདི་འཕྱུར་བ་རྒྱུད་པའི་ཕྱམ་མ་འདི་ཁམས་པ་དང་། རང་དང་སྟེ་པ་གཅིག་
པ་དང་མི་གཅིག་པ་གང་ཡིན་ཡང་རྩུ་སྟེ་རྩུད་གི་ཁམས་པ་ལ་མོགས་པ་ཁམས་ལྟག་མ་བཞེ་ཆར་གྱི་ཡི་
གེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཤོགས་དང་། ཡི་གེ་གཞན་ཡང་ང་ཉ་མོགས་ལྟ་བུ་འདི་ཤོགས་ཡིན་ནོ། དེ་བཞིན་རྟུ་དེ་
ཉིད་ལས། ལྷ་རྩྭ་རྩྭ་རྩྭ་འདི་ཕྱམས། རྒྱུད་མོགས་པ་ཕྱམས་ཀྱི་དབང་། ལ་རྩྭ་པ་དང་འདི་ཕྱམས། །ས་

ལས་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགྲ། །ཁ་ཚ་ཅ་པ་ཐཐ་འདི་རྣམས། །མེ་ལས་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགྲ། །ཀ་ཙ་ཏ་
 པ་ཏྟ་འདི་རྣམས། །རླུང་ལས་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགྲ། །ཐུགས་ཀྱི་དང་པོར་གནས་ཡི་གེ། །རང་གི་སྡེ་
 པ་འཕམ་གཞན་ལ་ཡང་།^{༡༩༠} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྒྲ་རྩ་རྩ་རྩ་རྣམས་འབྱུང་བ་རྒྱུད་པའི་རླུང་ཁམས་
 པ་ཡིན་པས་རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པ་གང་ཡིན་ཡང་རྒྱུ་ཁམས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགྲ་དང་། ག་ཇ་ཏ་པ་ད་རྣམས་
 མེ་ཁམས་པ་ཡིན་པས་ས་ཁམས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགྲ་དང་། ཁ་ཚ་ཅ་པ་ཐ་རྣམས་རྒྱུ་ཁམས་པ་ཡིན་པས་
 མེ་ཁམས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགྲ་དང་། ཀ་ཙ་ཏ་པ་ཏ་རྣམས་ས་ཁམས་པ་ཡིན་པས་རླུང་ཁམས་པ་རྣམས་ཀྱི་
 དགྲ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། གྲོགས་དང་ཐ་མལ་པར་འབྱུང་རྒྱུ་ཡང་ཁམས་ཀྱི་ངོས་ནས་གོང་
 ཏུ་བཤད་པའི་རིགས་པས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་དེ་ལྟར་དགྲ་གྲོགས་ཤེས་ནས་བརྒྱས་པ་བྱ་བའི་རྒྱལ་ལ་གཉིས། བརྒྱས་བྱའི་
 ཐུགས་བཤད་པ་དང་། དེ་དག་ལ་བརྒྱས་པ་བྱེད་རྒྱུ་ལོ།།

དང་པོ་ནི་འགོ་པོར་ཨོ་དང་མཐར་སྐྱ་རྒྱ་ཁུ་འི་མཐའ་རྟེན་བཞག་པའི་ལྷ་གང་དང་
 གང་ཡིན་པའི་མིང་ཐུགས་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་པོ་ནི་ཐུགས་རྟོ་རྟོའི་ཐུགས་དང་། མིང་ཐུགས་ཚང་མ་ནི་
 གསུང་རྟོ་རྟོའི་དང་། ཡན་ལག་སོ་སོའི་ཐུགས་མ་གཏོགས་པའི་མིང་ཐུགས་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་སྟེང་ཏུ་
 དེ་ལས་ལྷག་པ་བསྐྱབ་པའི་ཐུགས་རྣམས་སྐྱ་རྟོ་རྟོའི་ཐུགས་དང་། ཡན་ལག་སོ་སོའི་ཐུགས་
 རྣམས་ནི་སྟེང་པའི་ཐུགས་སོ། །དེ་ཡང་ལྷ་རྣམས་ནི་མཚོན་བྱེད་ཡིན་གྱི། གཞན་ཏུ་ན་བརྟན་གཡའི་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱར་པར་བྱ་དགོས་པ་ནི་རྒྱུ་པ་ལའི་བརྒྱ་རེ་བརྟན་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ད་ནི་
 ཐུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གསུངས་པ་མིང་གི་དང་པོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཏེ་ཁམས་གསུམ་པོ་འདིར་
 བརྟན་པ་དང་གཡོ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གང་གི་མིང་གང་ཡིན་པ་དེའི་མིང་གི་དང་པོའི་ཡི་གེ་ནི་
 མིང་གི་དང་པོའོ། །དེ་ཉིད་ཐུགས་ཀྱི་རྟོ་རྟོའི་འབྱུང་རྟེན་མི་ཡི་བདག་པོ་ལྷ་དང་ལྷ་མོ་རྣམས་ཀྱིའོ། །གསུང་
 གི་རྟོ་རྟོའི་མིང་ཐམས་ཅད་དེ་འདིར་དབེར་ན་ཏུ་རྒྱ་ལྷ་རྒྱ་ལྷ་མ་གྱི་ལོ་ཙ་ན་ཞེས་པ་མིང་དེ་ཉིད་གསུང་
 གི་རྟོ་རྟོའོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མིང་ཡང་རོ། །དེ་ལྟར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མིང་གི་ཡི་གེ་
 དེ་ལས་ལྷག་པ་དག་གྱུར་སྒྲའི་རྟོ་རྟོ་ཞེས་པ་ནི་འདིར་དབེར་ན་ཨོ་རྒྱ་རེ་ཏུ་རྒྱ་རེ་ཏུ་རེ་སྐྱ་རྒྱ་^{༡༩༡} ཞེས་

མོགས་གསུངས་པ་དང་། སྐྱོད་ཆེ་དེ་ལས་གཞན་པ་བྱེད་པའི་སྐྱགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡན་ལག་སོ་
མོའི་སྐྱགས་ཞེས་གསུངས་པ་ནམས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་དེ་དག་ལ་བཞུགས་པ་བྱེད་ཚུལ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཐུགས་དོ་རྗེའི་སྐྱགས་
ལ་བཞུགས་པ་བྱེད་ཚུལ་ནི། ཅ་ཁྱུད་འགྲེལ་ཆེན་དུ་བྱངས་པ་ལས། སྐྱགས་ཀྱི་དང་པོར་གསལ་བྱེད་
དམ། །དབྱངས་ནམས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་སྒྲིབ། །བསྟེན་དང་བཞུགས་པ་བྱེད་ནམས་ལ། །འདི་ཡི་
ལས་ནི་རྣམ་དུ་གསུངས།^{༡༩༩} །ཞེས་སྐྱགས་ཀྱི་མིང་ཡིག་དང་པོ་དེ་གསལ་བྱེད་དམ་དབྱངས་ཡིག་
གང་ཡིན་ཡང་རྩ་རྟེ་བསྟེན་པ་དང་བཞུགས་པ་བྱེད་པ་ནམས་ཀྱིས་ལས་ནམ་པ་དུག་བྱེད་དགོས་པར་
གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ལས་དུག་ནི་དེ་ཉིད་ལས། དང་པོར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་སྟེ། །དེ་ནས་དབབ་དང་
བསྐྱེག་པ་དང་། །དེ་ནས་སྐྱགས་པས་བསྐྱང་བ་དང་། །དེ་ནས་རྒྱས་དང་མཉེས་པའོ།^{༢༠༠} །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་བསྐྱབ་པ་དང་། དབབ་པ་དང་། བསྐྱེག་པ་དང་། བསྐྱང་བ་དང་། རྒྱས་པ་དང་།
མཉེས་པའི་ལས་དང་དུག་གོ།

དེའི་དང་པོ་བསྐྱབ་པའི་ལས་ནི་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རྣམ་པར་བཅད་བྱས་སྟོང་པ་ཡིན། །སྐྱགས་
ཀྱི་སྟོན་འགོ་མནན་པ་ནི། །མཚོན་ཆའི་རྒྱལ་པོས་བསྐྱབ་པ་སྟེ། །བརྒྱལ་པའི་གནས་སྐབས་ཐོབ་པར་
འགྱུར།^{༢༠༡} །ཞེས་རྣམ་བཅད་དང་བཅས་པའི་སྟོང་པ་སྟེ་ནམ་མཁའི་ཁམས་པ་ཉ་ཡིག་གིས་སྐྱགས་ཀྱི་
སྟོན་འགོ་སྟེ་སྟོན་མ་ཡི་གེ་དང་པོ་དེའི་སྟེང་ནས་མནན་པ་བཞུགས་པ་ནི་ལྟ་དེ་ལ་མཚོན་ཆའི་རྒྱལ་པོས་
བསྐྱབ་པ་སྟེ་དེས་ལྟ་དེ་བརྒྱལ་པའི་གནས་སྐབས་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་བཞུགས་པའི་གྲངས་རི་ཙམ་
ཞིག་བྱ་བ་དང་དེའི་བྱེད་ལས་ནི་དེ་ཉིད་ལས། ཐུགས་ཀྱི་བཞུགས་པ་འབུམ་གྱིས་ནི། །བརྒྱལ་པར་གྱུར་
པའི་སྐྱགས་ཀྱི་ལྟ། །བརྒྱལ་ཡོངས་སུ་སྒྲངས་པ་ནི། །ལྷུ་པ་པོ་ཡི་དབང་དུ་འགྱུར།^{༢༠༢} །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་དབབ་པའི་ལས་ནི་དེ་ཉིད་ལས། དེ་བཞིན་རྒྱུད་གིས་མནན་ན་དེ། །རྣལ་འབྱོར་
པ་ལ་ཐེབས་པར་འགྱུར།^{༢༠༣} །ཞེས་རྣམ་བཅད་དང་བཅས་པའི་རྒྱུད་གི་ཁམས་པའི་ཡི་གེ་ཡ་ཡིག་གིས་
མིང་ཡིག་དང་པོའི་སྟེང་ནས་མནན་པ་བཞུགས་ན་ལྟ་དེ་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་ཐེབས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་
གྲངས་འབུམ་ཐུག་གཅིག་བཞུགས་པ་ནི་དབབ་པའི་ལས་སོ། །གསུམ་པ་བསྐྱེག་པའི་ལས་ནི་དེ་ཉིད་ལས།

མེ་ཡིས་མཐའ་ན་བསྐྱེད་པར་འགྱུར།^{༡༩༧} །ཞེས་ནམ་བཙད་དང་བཙས་པའི་མེའི་ཡི་གེ་ར་ཡིག་གིས་སྐྱགས་གང་ཡིན་པའི་ཡི་གེ་དང་པོ་དེའི་སྟེང་ནས་མཐའ་ན་བསྐྱེད་པ་ནི་སྐྱེད་པའི་ལས་སུ་འགྱུར་ཞིང་གངས་ཚད་འབྲུམ་སྐྱག་གཅིག་གོ། །བཞི་པ་བསྐྱར་བའི་ལས་ནི། དེ་བཞིན་རྩ་ཡིས་བསྐྱར་བར་འགྱུར།^{༡༩༨} །ཞེས་ནམ་བཙད་དང་བཙས་པའི་རྩའི་ཡི་གེ་མ་ཡིག་གིས་སྐྱགས་གང་ཡིན་གྱི་ཡི་གེ་དང་པོའི་སྟེང་ནས་མཐའ་ན་བསྐྱེད་པ་ནི་བསྐྱར་བའི་ལས་སུ་འགྱུར་རོ། །འདི་ཡང་འབྲུམ་སྐྱག་གཅིག་གོ། །ལྷ་པ་རྒྱས་པའི་ལས་ནི། ས་ནི་སྤྱི་པོར་གནས་པ་དག། །བསྐྱེད་ན་ལྷ་ནི་རྒྱས་པར་འགྱུར།^{༡༩༩} །ཞེས་ནམ་བཙད་དང་བཙས་པའི་ས་འི་ཡི་གེ་ལ་ཡིག་གིས་སྐྱགས་དེའི་ཡི་གེ་དང་པོ་དེའི་སྟེང་ནས་མཐའ་ན་བསྐྱེད་པ་ལྷ་དེ་ནི་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། །དུག་པ་མཉེས་པའི་ལས་ནི། སྤྱི་པོར་ཐིག་ལའི་ཆས་མཐའ་ན་ན། །མཉེས་པའི་མཚོག་ནི་སྟེང་བར་འགྱུར།^{༢༠༠} །ཞེས་སྐྱགས་གང་ཡིན་པ་དེའི་ཡི་གེ་དང་པོ་དེའི་སྤྱི་པོ་སྟེ་མགོ་པོའི་སྟེང་དུ་ཐིག་ལའི་ཆ་རྩེས་སུ་ར་རོས་མཐའ་ན་བསྐྱེད་པ་ལྷ་དེ་མཉེས་པར་བྱེད་པའི་ལས་སོ། །

དེ་ལྟར་ལས་སུ་གཤེད་དེའི་བསྐྱེད་པ་བྱས་ན་བསྐྱེད་པའི་ལྷ་གང་ཡིན་དེས་མཚོག་ནི་སྟེང་བར་འགྱུར་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་འདར་གངས་ཚད་འབྲུམ་སྐྱག་རེ་རེ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་དུག་འབྲུམ་བསྐྱེད་པ་ནི། །དང་པོའི་སངས་རྒྱས་རྒྱུད་ཆེན་ལས། །འདོད་པ་གྲུབ་སྒྲིབ་པ་དེ་གཤེགས་ཀྱིས། །སྟོན་དུ་བསྟེན་པ་རྣམས་སུ་གསུངས།^{༢༠༡} །ཞེས་ལས་དུག་པོ་རེ་རེའི་སྐྱགས་འབྲུམ་སྐྱག་རེ་རེ་སྟེ་དུག་འབྲུམ་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ལས་དུག་པོ་དེའི་སྐྱགས་ཀྱི་མཐའ་རྟེན་ནི་རིམ་པ་བཞིན་ཡེ་དང་རྩྱ་དང་པོ་པ་དྲེད་དང་ན་མེད་དང་། སྤྱི་དང་བཤེན་རྣམས་ཡིན་ཞིང་། སྟོན་དུ་ཨོྭ་གཞག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། ཡེ་ཡིག་དེ་བཞིན་རྩྱ་པོ་པ། །ན་མེད་སྤྱི་དང་རྣམས། །ལས་དུག་ལ་ནི་གངས་བཞིན་དུ། །སྐྱགས་མཐའ་བརྒྱལ་ཞུགས་ཅན་གྱིས་བྱ། །དང་པོར་རྣམ་སྐྱར་མཛད་བྱེན་ནས།^{༢༠༢} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་དང་པོར་ལས་དུག་གི་བསྐྱེད་པ་འབྲུམ་སྐྱག་དུག་དང་དེའི་བརྩམས་སྤྱིན་སྐྱེན་སྟེག་བྱ། དེའི་རྩེས་སུ་ལྷའི་མིང་སྐྱགས་ཚང་མ་གསུང་དོ་རྩེའི་བསྐྱེད་པ་འབྲུམ་སྐྱག་བརྩམས་དང་དེའི་བརྩམས་སྤྱིན་སྐྱེན་སྟེག་དང་། དེའི་རྩེས་སུ་མིང་སྐྱགས་

ལས་ལྷག་པའི་སྐྱོད་རྗེའི་བཟླས་པ་བྱ་བ་དང་དེའི་བཅུ་ཆའི་སྒྲིབ་སྟེག་བྱས་པས་ལྷ་གང་བསྐྱབ་པ་
དེ་འགྲུབ་པར་གསུངས་ཏེ། རྩ་མའི་འཕྲོ་དེ་ཉིད་ལས། སྒྲུང་ཡང་བཟླས་པ་ཡང་དག་བཅུམ། །དེ་
ནས་ཀྱི་བ་བཟླས་བྱས་ནས། །སྒྲིབ་སྟེག་བཅུ་ཡི་ཆ་ཤེས་ཀྱིན། །རྒྱུད་ལས་གསུངས་པའི་ཆོགས་བྱ། །དེ་
ནས་ལྷ་ནི་འགྲུབ་འགྲུང་ཏེ། །སྟགས་པ་ནམས་ལ་འགྲུབ་པ་དེས། །མཆོག་དང་གང་ཞིག་དོན་གཉེར་
སྟེར།^{༡༤༩} །ཞེས་སོ།

འོན་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བཟླས་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་ལྷ་འགྲུབ་ཅིང་གང་ཞིག་དོན་དུ་གཉེར་
པའི་ཞི་རྒྱས་སོགས་ཀྱི་ལས་ནམས་འགྲུབ་པར་འགྲུང་རམ་སྟུམ་ན། དེ་ཡང་རང་ལྷ་གང་གི་རིགས་
ཡིན་པ་དང་། ལས་གང་སྐྱབ་པའི་ཆོག་འདི་བྱ་བ་དང་། ཏུས་ཆོད་དང་། རྟགས་ཀྱིས་བོན་དང་། ཁམས་
ཀྱི་རིགས་དང་། ལས་བསྐྱབ་པའི་གནས་དང་། རྟོགས་དང་། གདན་ལ་སོགས་པ་རྒྱུད་འགྲུབ་ལས་
རིམ་ལྷ་གསུངས་པ་བཞིན་ཆང་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟར་མ་ཆང་བར་གཞན་དུ་བྱས་
ན་ལས་ནམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མི་འགྲུབ་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་འཕྲོ་ལས། རིགས་གཞན་དང་
ནི་བྱ་བ་གཞན། ཏུས་དང་དེ་བཞིན་སྟགས་ཀྱི་རིགས། ཁནས་དང་རྟོགས་དང་གདན་གཞན་གྱི། ལས་
ནམས་ཀྱིན་ལ་འབྲས་བུ་མེད།^{༡༥༠} །ཅིས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་འགྲུབ་ཆེན་ལས། ལས་དུག་
གི་བྱ་རྒྱུ་དང་། རྟགས་གསུང་སྐྱོད་རྗེའི་གསུམ་གྱི་བཟླས་པ་བྱ་བའི་རྩལ་ནམས་སྟོལ་མའི་སྟགས་ལ་
དངོས་སུ་སྐྱབ་ནས་དེ་གཞན་ལ་རིགས་སྟོལ་བའི་རྩལ་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ།^{༡༥༡} དེ་ཡང་སྐྱབ་ལའི་
བརྒྱ་རེ་བརྒྱད་པའི་འགྲུབ་ཆེན་ལས། འདིར་སྟགས་ལ་བསྐྱབ་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། དང་པོར་
སྟོལ་པའི་སྟགས་བསྐྱབ་པར་བྱ་སྟེ་རྩལ་པ་དང་གཞན་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞི་རྩེ་ལྷ་ཅེས་པའི་
སྟགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པ་སྟེ་འབུམ་བཟླའོ། །ཞི་ཡཏུ་རྩྱ་ཞེས་པ་ནི་དབབ་པའོ། །ཞི་རྩེ་པོ་ཤ་ཅེས་པ་ནི་
བཟླག་པའོ། །ཞི་མཏུ་ན་མ་ཞེས་པ་ནི་བསྐྱར་པའོ། །ཞི་ལྷ་སྐྱ་རྩྱ་ཞེས་པ་ནི་རྒྱས་པའོ། །ཞི་རྩྱ་ཤ་ཤ་ཤ་
ཅེས་པ་ནི་མཉེས་པའོ། །བཟླས་པ་དུག་འབུམ་དང་སྒྲིབ་སྟེག་དུག་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ནས་ཞི་རྩྱ་རེ་སྐྱ་རྩྱ་ཞེས་
པ་གསུང་རྟོ་རྗེའི་བཟླས་པ་འབུམ་ཐག་བཅུ་དང་སྒྲིབ་སྟེག་བཅུ་ཆའོ། །དེ་ནས་ཞི་རྩྱ་རེ་ཏུ་རྩྱ་རེ་ཏུ་རེ་
སྐྱ་རྩྱ་ཞེས་པ་སྐྱོད་རྗེའི་བཟླས་པ་བྱ་བའི་མཐར་ཐུག་པ་དང་འབུམ་ཐག་བཅུ་འདི་སྒྲིབ་སྟེག་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་

ན་ནལ་འབྱོར་བ་རྣམས་ལ་སྐྱེགས་གྱི་མཆོག་སྟེར་བར་འབྱུང་གྱི་རྣམ་པ་གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།^{༡༥} །ཞེས་
གསལ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

དེ་ལྟར་ན་ཐུགས་དོ་རྗེའི་བསྐྱེད་པ་ལས་དུག་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་གསུང་དོ་རྗེ་དང་སྐྱེ་དོ་རྗེའི་
བསྐྱེད་པ་གངས་ཚད་དང་བཅས་པ་འདི་ནི། ལྟ་གང་གི་བསྐྱེད་པ་བྱེད་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱས་ནས་བྱེད་
དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་ལྟ་འགྲུབ་ཅིང་ལས་རྣམས་ཇི་ལྟར་བརྩམས་པ་ལྟར་འགྲུབ་པ་ལ་ལྟའི་རིགས་ལ་
སོགས་པ་རྒྱུད་སོ་སོ་ནས་བཤད་པ་བཞིན་མ་འཆོལ་བ་ཡང་བྱེད་དགོས་པ་རྒྱུད་འགྲེལ་ཆེན་དང་བཅས་
པའི་དགོངས་པ་བླ་ན་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །སྐྱུ་བ་ཐབས་ལེའུའི་དོན་ཆེ་ལོང་དུ་བཏུས་ནས་བསྐྱེད་པའི་རིམ་
པའི་རྣམ་གཞག་བཤད་ཟིན་ཏོ།

॥

ལེའུ་ལྷ་པ། ཡེ་གེས་ལེའུ།

རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་གསུམ། དམིགས་པས་གང་ལ་
གནད་དུ་བསྡུན་ས་དོ་རྩེ་ལུས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་བྱམ་མོང་མ་ཡིན་པ་བཤད་པ་དང་། དེ་ལ་གནད་དུ་བསྡུན་
ཅིང་ཡན་ལག་དུག་གི་བྱམ་མོང་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། སྟོང་བ་ཡན་ལག་དུག་པོ་སོ་སོའི་རྣམ་
གཞག་བཤད་པ་འོ།

དམིགས་པས་གང་ལ་གནད་དུ་བསྡུན་ས་དོ་རྩེ་ལུས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་བྱམ་མོང་ མ་ཡིན་པ་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་གསུམ། གནས་པ་ཅུའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། གཡོ་བ་རྒྱུད་གི་རྣམ་གཞག་
བཤད་པ་དང་། བཞོད་པ་བྱང་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་ཐིག་ལའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་འོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།
ཅེ་ཅེན་དུག་དང་ཅེ་ལའོང་དུག་གི་གནས་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། དེ་རྣམས་དམིགས་པས་གནད་དུ་བསྡུན་
པའི་གནས་སུ་བསྡུན་པ་དང་། ཡན་ལག་དུག་གང་གི་སྐབས་སུ་དེ་རྣམས་གང་ལ་གནད་དུ་བསྡུན་པའི་
རྣམ་བསྡུན་པ་འོ།

དང་པོ་ནི་རོ་རྒྱུད་དབུ་མ་གསུམ་པོ་མར་སྒྲ་རྟགས་ཀྱི་ཅེ་དང་བཤད་སྟོང་ཟུག་ནས་ལུས་ཀྱི་
དབུས་ཀྱི་ཐད་དྲང་སྐལ་གཞུང་ཕྱོགས་ལ་ཅུང་ཟད་ཉེ་བཞུགས་ཀྱི་དུ་ལངས་ནས་ཐོད་པའི་ནང་ལ་
བརྒྱད་དེ་འོངས་པའི་ཡར་སྒྲ་རྣམས་རོ་མ་སྒྲ་ལ་གཡམས་དང་རྒྱུད་མ་གཡོན་དང་སྒྲ་ལུག་གཉིས་ཀྱི་
དབུས་ཀྱི་ཀ་བའི་ཐད་སོང་དབུ་མ་ཟུག་ནས་གནས་སོ། །དེ་ཡང་ལྷོ་བ་ཡན་ཆད་ཀྱི་དབུ་མ་ལ་སྒྲ་གཙན་

དང་གཉིས་སྐྱེས་དང་ཨ་མ་མ་རྒྱ་རྒྱ་ཞེས་བྱ་ཞིང་ཁ་དོག་ལྗང་ཁུ་ཁམས་ནམ་མཁའི་ཁམས་པ་དང་། ལྷེ་
 བ་ཡན་ཆད་ཀྱི་གཡས་ཀྱི་རྩ་དེ་ལ་རོ་མ་དང་ར་ས་ན་དང་ཉི་མའི་རྩ་ཞེས་བྱ་ཞིང་ཁ་དོག་དམར་པོ་
 ཁམས་མེ་ཁམས་པ་དང་གཙོ་བོར་བྲག་འབབ་པའོ། །གཡོན་གྱི་ལྷེ་བ་ཡན་ཆད་ཀྱི་རྩ་དེ་ལ་རྒྱང་མ་
 དང་ལ་ལ་ན་དང་རྒྱ་བའི་རྩ་ཞེས་བྱ་ཞིང་ཁ་དོག་དཀར་པོ་ཁམས་རྒྱའི་ཁམས་པ་གཙོ་བོར་ཁུ་བ་
 འབབ་པའོ། །དེ་ཡང་ལྷེ་བ་ཡན་ཆད་ཀྱི་རྩ་དེ་གསུམ་ལ་ཁྱི་སྟག་འཛིན་གྱི་རྒྱང་གིས་དབང་བྱེད་ཅིང་རྒྱ་
 བ་ཡིན་ནོ། །ལྷེ་ལོག་མན་ཆད་ཀྱི་དབུ་མའི་རྩ་རྒྱན་དང་རོ་མའི་རྩ་རྒྱན་གཉིས་ཀྱི་མར་སྒྲ་རྟགས་ཀྱི་རྩ་
 མོར་ཟུག་ཅིང་། དབུ་མའི་རྩ་རྒྱན་ལྷེ་བ་མན་ཆད་ལ་གནས་པ་ལ་དྲུང་ཅན་མ་དང་ཀུན་དར་མ་དང་དུས་
 མའི་རྩ་ཞེས་བྱ་ཞིང་ཁ་དོག་སྟོན་པོ་ཁམས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དང་གཙོ་བོར་ཁུ་བ་འབབ་པ་དང་། རོ་
 མའི་རྩ་རྒྱན་ལ་ལུག་དང་གཅི་བའི་རྩ་ཞེས་བྱ་ཞིང་ཁ་དོག་ནག་པོ་ཁམས་རྒྱང་ཁམས་གཙོ་བོར་དྲི་རྩ་
 འབབ་པ་དང་། རྒྱང་མའི་རྩ་རྒྱན་གྱི་མར་སྒྲ་བཤང་སྟོར་ཟུག་ཅིང་། མིང་ནི་དམར་མེར་དང་བཤང་བའི་
 རྩ་ཞེས་བྱ་ཞིང་ཁ་དོག་མེར་པོ་ཁམས་སའི་ཁམས་པ་གཙོ་བོར་བཤང་བ་འབབ་པ་ཡིན་ལ། རྩ་དེ་
 གསུམ་ལ་ཐུར་སེལ་གྱིས་དབང་བྱེད་ཅིང་རྒྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ལྷེ་བ་ཡན་ཆད་ཀྱི་རྩ་ཆེན་གསུམ་
 མན་ཆད་ཀྱི་རྩ་ཆེན་གསུམ་སྟེ་རྩ་ཆེན་དུག་གོ།

རྩ་ལོར་དུག་ནི་ནང་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཐེན་པ་ལྟར། གཙུག་ཏྲར་གྱི་རྩ་ལོར་རྩ་
 འདབ་བཞི་པ་དང་། དབུ་མ་བའི་རྩ་ལོར་རྩ་འདབ་བརྒྱ་དུག་པ་དང་། མགྲིན་པའི་རྩ་ལོར་རྩ་
 འདབས་གཉིས་པ་དང་། སྤྱིང་གའི་རྩ་ལོར་རྩ་འདབ་བརྒྱད་པ་དང་། ལྷེ་བའི་རྩ་ལོར་རྩ་འདབ་མེ་
 བཞི་པ་དང་། གསང་གནས་ཀྱི་རྩ་ལོར་རྩ་འདབ་སོ་གཉིས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ཡང་རྩ་ལོར་དུག་པོ་
 དེ་གར་ཡོད་སར་རོ་མ་དང་རོ་མའི་རྩ་རྒྱན་གྱིས་དབུ་མ་ལ་འཁྱུད་ཅིང་། རྒྱང་མ་དང་རྒྱང་མའི་རྩ་རྒྱན་
 གྱིས་དབུ་མ་ལ་འཁྱུད་དེ་ལུ་གྲུ་རྒྱད་དུ་བཅིངས་པའི་རྩ་མཐུད་ཉིས་སྟག་རེ་ཡོད་ལ། རྩ་མཐུད་རྣམས་
 ཀྱི་ཐད་སོར་རྩ་མཐུད་རང་རང་གི་ཐད་ཀྱི་རྩ་འདབ་གཡས་ན་ཡོད་པ་རྣམས་རོ་མ་དང་དབུ་མ་སྟགས་པ་
 ལ་ཟུག་པ་དང་། གཡོན་གྱི་རྩ་འདབ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱང་མ་དང་དབུ་མ་སྟགས་པ་ལ་ཟུག་ནས་གནས་སོ། །

དེ་ཡང་གཙུག་ཏོར་ནས་དབུལ་བ། དེ་ནས་མགྲིན་པ། དེ་ནས་སྤྱིང་ག་ དེ་ནས་ལྷེ་བ། དེ་ནས་
གསང་གནས་ཀྱི་རྩ་ལའོར་གྱི་བར་ལ་དབུམ་དབུས་དང་། རོ་རྒྱུང་དང་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྩ་རྒྱུན་གཅི་བ་དང་
བཤར་བའི་རྩ་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་གཡས་གཡོན་དུ་གནས་པའི་སྒོ་ནས་ལམ་གསུམ་གསུམ་བྱས་ཏེ་
གནས་ཤིང་། གསང་གནས་ནས་བཤར་བའི་རྩ་དབུས་སུ་བྱས་ནས་བཤར་ལམ་བར་དུ་འགྲོ་བ་དང་
གཅི་བའི་རྩ་གཡོན་དང་དུང་ཅན་མ་གཡས་སུ་བྱས་ནས་རྟགས་སམ་གྱ་གའི་ཅེ་བར་དུ་འགྲོ་སྟེ། དེ་
རྣམས་ཀྱི་ཤེས་བྱེད་ནི་མེ་ཤེས་ལེལ་འཁྱེད་ཀྱི་ཤུ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། བདུད་ཅིང་གནས་སུ་སོན་པ་
ལུག་རྒྱུད་དུ་བཅིངས་པའི་རྩ་། ཞེས་པ་ལ་བདུད་ཅིང་གནས་ན་དབུལ་བའོ། །དེར་སོན་པ་ནི་བདུད་
ཅིང་གནས་སུ་སོན་པ་སྟེ་ལ་ལ་རྒྱ་དང་ར་ས་རྒྱ་དང་ཨ་མ་རྒྱ་དྲིའོ། །དེ་རྣམས་ཀྱང་ལུག་རྒྱུད་དུ་བཅིངས་
པས་ལྷེ་བ་དང་སྤྱིང་གའི་བར་དུ་ལམ་གསུམ་བྱས་ནས་སྤྱིང་ཡང་ཨ་མ་རྒྱ་དྲིའི་དབུས་སུ་སྤྱིང་གའི་ལྷེ་བ་
ལུག་ནས་འགྲོའོ། །ལ་ལ་རྒྱ་དང་ར་ས་རྒྱ་ནི་གཡོན་དང་གཡས་ཀྱི་འདབ་པར་རབ་ཏུ་རྒྱ་བས་སོ། །དེ་
ནས་སྤྱིང་ག་དང་མགྲིན་པའི་བར་དུ་སྤྱིང་ཡང་ལམ་གསུམ་བྱས་ནས་འགྲོའོ། །དེ་བཞིན་དུ་མགྲིན་པ་
དང་དབུལ་བའི་བར་དུ་ལམ་གསུམ་དང་དབུལ་བ་དང་གཙུག་ཏོར་གྱི་བར་དུ་ལམ་གསུམ་སྟེ་དེ་ལྟར་
ལམ་གསུམ་བཞི་བྱས་ནས་ལ་ལ་རྒྱ་ནི་སྒྲ་གཡོན་པའི་ལུག་ནས་གཞན་གྱི་གནས་བཏུ་གཉིས་མཐའ་
དང་ཆའི་མཐའ་འགྲོ་སྟེ་ནང་གི་ལེལ་ལས་གསུངས་སོ། །ར་ས་རྒྱ་ནི་གཡས་ནས་སོ། །ཨ་མ་རྒྱ་དྲིའི་ཅིག་
ཅར་སྒྲ་ལུག་གཉིས་ནས་འགྲོའོ། །དེ་བཞིན་དུ་འོག་ཏུ་ལྷེ་བ་དང་གསང་བའི་བར་དུ་ལམ་གསུམ་བྱས་
ནས་བཤར་བ་དང་གཅི་བའི་རྩ་ནི་གཡོན་དང་གཡས་ནས་སོར་སྟེ་གསང་བའི་བརྒྱ་ལ་དབུས་སུ་དུང་
ཅན་མའོ། །གསང་བའི་བརྒྱའི་འོག་ཏུ་དྲི་ཆེན་གྱི་རྩ་དབུས་ནས་འགྲོ་སྟེ་རྟགས་སམ་གྱ་ག་ལ་གཡོན་ནས་
གཅི་བའི་རྩ་འགྲོ་ཞིང་གཡས་ནས་སུ་བའི་རྩ་འགྲོའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་
དུ་ལྷེ་འོག་མན་ཆད་དུ་དབུམ་གཡས་སུ་འཁྱོགས་ནས་གནས་པ་དང་། གཡོན་གྱི་རྩ་རྒྱུང་པའི་རྩ་རྒྱུན་
དབུས་སུ་འཁྱོགས་ནས་གནས་པ་དང་། གཡས་མ་རོ་པའི་རྩ་རྒྱུན་གཡོན་དུ་འཁྱོགས་པར་གསུངས་པ་
རྣམས་ནི་འགྲེལ་ཆེན་འདི་རྣམས་དང་འགལ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དེ་ཡང་རྩ་འདབ་རྣམས་ཀྱི་གྲངས་དང་ཁམས་དང་གནས་རྒྱུ་ལ་རྣམས་ནི་ནང་གི་ལེལ་རྩ་

འགྲེལ་རྣམས་ཀྱིས་གསལ་བར་བསྟན་པ་ནང་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་ཅིང་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་ནང་
ལེ་ཅུ་འགྲེལ་རྣམས་ཡིན་ལ། འདིར་ཅུ་ཆེན་དུག་གི་གནས་ཚུལ་སྟོན་པ་ཡི་ཤེས་ལེའུ་ཅུ་འགྲེལ་རྣམས་
ཤེས་བྱེད་དུ་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཅུ་འདབ་རྣམས་རོ་རྒྱུད་དང་དབུ་མ་སྒྲགས་པ་ལ་བྱུག་པའི་
གཡོན་གྱི་ཅུ་འདབ་རྣམས་ལ་ནམ་མཁའ་རྒྱུད་མེ་ཆུ་སའི་རིམ་པས་རྒྱས་ནས་ཅུ་རྒྱུད་མ་དང་སྒྲ་བྲག་
གཡོན་དང་། གཡས་ཀྱི་ཅུ་འདབ་རྣམས་ལ་ས་རྒྱ་མེ་རྒྱུད་ནམ་མཁའི་རིམ་པས་རྒྱས་ནས་ཅུ་རོ་མ་དང་
སྒྲ་བྲག་གཡས་ལ་རྒྱ་ཁིང་། བར་དུ་ས་རྒྱུད་ལྟེ་བ་བར་དང་། རྒྱ་ཁམས་པ་ལྟེ་བའི་སོར་གཅིག་གི་འོག་
དང་། མེ་ཁམས་པ་སོར་གཉིས་ཀྱི་འོག་དང་། རྒྱུད་ཁམས་པ་སོར་གསུམ་གྱི་འོག་དང་། བམ་མཁའི་
ཁམས་པ་སོར་བཞིའི་འོག་ཚུན་ཆད་དུ་རྒྱུའོ། །དེ་བཞིན་དུ་དབུ་མའི་ཡར་སྐྱ་ལ་འཕོ་ཆེན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་
འཕོ་འཆམས་རེར་དབྲགས་ར་དུག་རྒྱུ་བཅས་རེ་རྒྱུ་བ་དང་། ཅུ་འཁོར་གང་ཡོད་ཀྱི་སར་རྒྱུད་དབུ་མར་
འབྲུག་པའི་སྒྲོར་ཡོད་པ་འདི་པའི་ལུགས་སོ། །

གཉིས་པ་དམིགས་ས་དེ་རྣམས་དམིགས་པས་གནད་དུ་བསྟན་པའི་གནས་སུ་བསྟན་པ་ནི།
གནད་དུ་བསྟན་པ་ཞེས་པ་ནི་ཅུ་འཁོར་སོགས་ལུས་ཀྱི་གནད་གང་དུ་དམིགས་པ་བཟུང་ན་ཡི་ཤེས་སྟེ་
བའི་ལུས་ཀྱི་གནད་ཆེ་སར་དམིགས་པས་བསྟན་པར་བྱེད་པ་ལ་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྟན་པ་ཞེས་ཟེར་
ལ། ལུས་ཀྱི་གནད་ཆེ་ས་ཡང་སྒྲར་བཤད་པའི་ཅུ་འཁོར་གྱི་དབུ་མའི་ནང་དང་དབུ་མའི་ཡར་
སྐྱ་དང་མར་སྐྱ་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་སུ་གནད་དུ་བསྟན་ནས་བསྐྱོམས་པས་ཐྱོང་བ་སྟེ་རྒྱལ་ཡང་མི་
འབྲུ་བ་སོ་སོར་འཕྱུར་ངོ་། །

གསུམ་པ་ཡན་ལག་དུ་ག་གང་གི་སྐབས་སུ་དེ་རྣམས་གང་ལ་གནད་དུ་བསྟན་པའི་རྒྱུ་ལ་
བསྟན་པ་ནི། སོར་བསམ་གྱི་སྐབས་སུ་དབུ་མའི་ཡར་སྐྱར་གནད་དུ་བསྟན་པ་དང་། ཐོག་ཚེ་ལ་དང་།
རྗེས་དྲན་གྱི་སྐབས་སུ་ལྟེ་བའི་ཅུ་འཁོར་གྱི་དབུ་མ་དང་། འཛིན་པའི་སྐབས་སུ་ཅུ་འཁོར་དུག་གའི་
དབུ་མའི་དབུ་མའི་ནང་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་སྐབས་སུ་དབུ་མའི་མར་སྐྱ་ནས་བཅུམས་ཏེ་ཡར་སྐྱ་ལ་
བྲག་གི་བར་དུ་གནད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་གཡོ་བ་རྒྱུད་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ནི་ལྷར་ནང་འཆད་པའི་རྣམས་ལྷ་བཤད་པ་
 བཞིན་རྒྱུད་བཅུ་གྲེ། གྲོག་འཛིན། བྱར་མེལ། མཉམ་གནས། བྱེན་རྒྱ། བྱབ་བྱེད། ལྷ། རུས་སྤལ།
 རྩངས་པ། ལྷས་བྱེན། རོར་ལས་རྒྱལ་རྣམས་སོ། རྒྱུད་དེ་རྣམས་དང་པོ་གང་ནས་སྐྱེ་བའི་གནས་དང་
 བར་དུ་གང་དུ་གནས་པའི་གནས་ནི་སྤྱིར་གའི་རྩ་ལམོར་གྱི་རྩ་འདབ་བཅུ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་རྩ་ལམོར་དེའི་
 རྩ་མདུད་ཀྱི་སྤྱིར་གི་རྒྱ་ཏྱུང་གི་རྒྱལ་མཛོན་དང་པོར་སྐྱེ་བ་དང་བར་དུ་གནས་པའི་གནས་དང་། རོག་
 གི་རྒྱ་ཏྱུང་གི་རྒྱལ་མཛོན་ལྷ་བྱར་མེལ་གྱི་སྐྱེ་བ་དང་གནས་པའི་གནས་ཡིན་ཞིང་། གྲོག་འཛིན་དང་བྱར་མེལ་ལ་
 གང་རྒྱལ་བའི་རིམ་པ་བཞིན་སྤྱིར་གི་རྩ་ཆེན་གསུམ་དང་། རོག་གི་གསུམ་ལ་ཅི་རིགས་པར་རྒྱུད། །དེ་
 བཞིན་དུ་སྤྱིར་གའི་རྩ་འདབ་གར་མ་མདུན་ཚུགས་ཀྱི་རྩ་འདབ་ནས་བྱར་གར་གྱི་རྩ་འདབ་ཀྱི་བར་
 རྣམས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་མཉམ་གནས་དང་། རུས་སྤལ་དང་། བྱེན་རྒྱ་དང་། རྩངས་པ་དང་། ལྷ་དང་།
 རོར་ལས་རྒྱལ་དང་། བྱབ་བྱེད་དང་། ལྷས་བྱེན་རྣམས་དང་པོ་སྐྱེ་བ་དང་བར་དུ་གནས་པའི་གནས་
 ཡིན་ནོ། རྒྱུད་དེ་རྣམས་རྒྱུ་བའི་ལམ་ནི་དཔེར་ན་ཡུར་པོ་ཆེ་དེ་དེ་ནས་འབབ་པའི་རྩ་ཡུར་ཕྱན་དུ་མ་ལ་
 བྱེས་ནས་འབབ་པ་བཞིན་དུ་རྩ་འདབ་བཅུ་པོ་དེ་རྣམས་ན་གནས་པའི་རྒྱུད་བཅུ་པོ་དེ་དེ་ཡང་དུ་མར་
 བྱེས་ནས་རྩ་ཕྱན་དུ་མར་རྒྱུ་བའི་རྩུལ་གྱིས་ལུས་ཀྱི་རྩ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་བཤོད་པ་བྱུང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་ཐིག་ལའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ནི་ལུས་ལ་ཐིག་ལེ་
 དཀར་དམར་སྤྱིའི་གནས་རྩུལ་ལོགས་ནང་འཆད་པའི་རྣམས་ལྷ་བཤད་ཐིན་པ་ལྷར་ཡིན་ཞིང་། འདིར་
 རྣམས་ལྷ་བཤད་པ་ནི་གནས་རྣམས་རིགས་བཞི་སྐྱེད་པའི་ཐིག་ལེ་ཡིན་པས་དེ་བཤད་ན། ལུས་དག་
 སེམས་ལེ་ཤེས་ཀྱི་ཐིག་ལེ། ལྷ་གསུང་ཐུགས་ལེ་ཤེས་ཀྱི་ཐིག་ལེ། གནས་རྣམས་རིགས་བཞི་སྐྱེད་པའི་
 ཐིག་ལེ་ཞེས་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་གནས་གང་ཡིན་པ་ནི་
 དཔལ་པའི་རྩ་ལམོར་གྱི་དབུས་ན་སང་པའི་གནས་རྣམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་སྐྱེ་ལམ་ལུས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་
 གནས། དེ་བཞིན་དུ་མགྱིན་པའི་རྩ་ལམོར་གྱི་དབུས་ན་སྐྱེ་ལམ་ཀྱི་གནས་རྣམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་
 གསུང་དམ་དག་གི་ཐིག་ལེ་གནས། སྤྱིར་གའི་རྩ་ལམོར་གྱི་དབུས་ན་གཉིད་མཐུག་གི་གནས་རྣམས་

སྒྱེད་པར་བྱེད་པ་ཐུགས་སམ་སེམས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་གནས། ལྟེ་པའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུས་ན་བཞི་པའི་གནས་
 སྐབས་སྒྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་གནས་སོ། ཇི་བཞིན་དུ་སྤྲར་ཡང་ལྟེ་བ་དང་གསང་གནས་
 དང་ནོར་འཁྱེད་དབུས་ཀྱི་རྩ་འཁོར་རྣམས་ཀྱི་དབུས་དང་། རོར་འཁྱེད་ཅེ། དབུ་མའི་མར་སྒྲ་རྣམས་ན་སང་
 པའི་གནས་སྐབས་སྒྱེད་པའི་ཐིག་ལེ་སོགས་རིམ་བཤ་བཞིན་གནས་སོ། ཇི་ཡང་ལྟེ་བ་དང་ནོར་འཁྱེད་ཅེར་
 བཞི་པའི་གནས་སྐབས་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་འདོད་པ་སྤྲད་པ་སོགས་ཀྱི་མཐུས་གནས་དེ་གཉིས་སུ་
 ཁམས་ཁྱབ་སྒྲེབ་པ་ན་གནས་གཞན་དུ་སྒྲེབ་པ་བས་བདེ་བའི་འཁྱུར་བ་ཆེ་བ་དེ་གཞི་དུས་སུ་འབྱུང་བ་
 ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་ཡང་གནས་དེ་གཉིས་ན་བཞི་པའི་གནས་སྐབས་སྒྱེད་པའི་ཐིག་ལེ་ཡོད་པའི་
 རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནོ།

དེ་ཡང་ཁམས་དཀར་དམར་གྱི་གནས་ནི་དབུལ་བ་དང་ནོར་འཁྱེད་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུས་དང་ནོར་
 འཁྱེད་ཅེད་དབུ་མའི་མར་སྒྲ་རྣམས་ན་ཁམས་དཀར་པོ་གཙོ་བོར་གནས་ཤིང་དམར་པོ་ཡང་རྩང་ཟད་
 གནས་ལ། དཀར་ཆ་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་གཞིའི་ཁམས་དཀར་པོ་དངོས་གཞི་ནི་དབུལ་པའི་རྩ་
 འཁོར་ལ་གནས་སོ། །ལྟེ་བ་དང་མགྲིན་བ་དང་གསང་གནས་ཀྱི་རྩ་འཁོར་རྣམས་ཀྱི་དབུས་ན་གཙོ་
 བོར་ཁམས་དམར་པོ་གནས་ཤིང་དཀར་པོ་ཡང་རྩང་ཟད་དེ་གནས་པ་དང་། རྒྱུད་གའི་རྩ་འཁོར་གྱི་
 དབུས་སུ་ནི་ཁམས་དཀར་དམར་ཆ་མཉམ་དུ་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །གནས་དེ་རྣམས་ན་གནས་པའི་ཐིག་
 ལེ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་ཁམས་དཀར་དམར་བསྐྱེས་པ་གོང་བུ་ཆེ་རྒྱུད་ཡོངས་འབྱུ་ཙམ་དེ་ཡོད་དེ་བཤད་
 རྒྱུད་དོན་རྗེ་འཕྲེང་བ་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པས་ཤེས་རྒྱུས་སོ་ཞེས་སྒྲོར་དུག་འདི་པའི་ལུགས་ཀྱི་སྤྲུལ་
 གོང་མ་དག་གསུང་ངོ་།

གཞན་ཡང་རྒྱུད་འགྲེལ་འདི་དག་གི་ལུགས་ལ་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་གནས་སྐབས་
 རིགས་བཞིའི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་པ་དང་། སྒྲིབ་པ་དེ་དག་གི་མཚན་གཞིར་སང་པའི་གནས་སྐབས་སྒྱེད་པ་
 སོགས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་དེ་རྣམས་བཤད་བྱུང་བ་ནི་ལྟར་ཡིན་སྟུམ་ན། མཁས་པའི་དབང་པོ་དག་གིས་ནི་ཐིག་
 ལེ་འདི་རྣམས་ཤེས་པོར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ནས། ཐོག་མེད་ནས་ཞུགས་པའི་སྒྲིབ་པའི་མཚན་གཞིར་
 བཤམ་པོར་བཤེད་པར་འཇགས་ཀྱང་ཆེ་འདིར་གསུང་དགུལ་པའི་ཤེས་པོ་འཛོག་པར་མི་རུང་སྟུམ་དུ་དགོངས་

ནས། ཐིག་ལེ་དེ་རྣམས་ལ་སིམ་པའི་རྣམ་པར་གནས་པའི་གིན་ཏུ་བྲུ་པའི་རྒྱུ་མཆོག་པའི་ཡོད་ཅིང་།
 རྒྱུ་དེ་རྣམས་ལ་སྒྲིབ་པའི་པག་ཆགས་བསྐྱོན་ནས་གནས་ལ། དེ་ལས་ཉོན་སྒྲིབ། དེ་ལས་ཤེས་སྒྲིབ་
 རོགས་སྒྲིབ་པར་འབྱུང་རོ་ཞེས་གསུང་རོ། །གནས་དེ་རྣམས་ལ་ཐིག་ལེ་བཞི་ཡོད་ཚུལ་ནི་ཡེ་ཤེས་ལེའུའི་
 བརྒྱ་ཉི་ཤུ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། བླ་དེ་ནི་སྤྱིར་གར་ཐུགས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་གིན་ཏུ་གཉིད་ལོག་པའི་གནས་
 སྐབས་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པའོ། ཐིག་ལེ་ཞེས་པ་ནི་དཔལ་པར་སྒྲུའི་ཐིག་ལེ་སང་པའི་གནས་སྐབས་སྒྲིབ་
 པར་བྱེད་པའོ། །ཆ་ཞེས་པ་ནི་མགྲིན་པར་གསུང་གི་ཐིག་ལེ་མི་ལམ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པའོ། །ཡེ་ཤེས་ཞེས་
 པ་ནི་ལྟེ་བར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་བཞི་པའི་གནས་སྐབས་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པའོ།^༡ ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་ཐིག་ལེ་བཞི་པོ་དེ་གཉིད་མཐུག་གི་གནས་སྐབས་སྒྲིབ་པ་རོགས་སུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ནི་གཞི་དུས་སུ་རྒྱུ་རགས་པ་འགའ་ཞིག་ཞོར་བུའི་དབུས་དང་སྤྱིར་གར་འདུས་པ་ཤས་ཆེ་པའི་
 མི་ལམ་མེད་པའི་གཉིད་མཐུག་པོ་འོར་བ་དང་། རྒྱུ་གནས་དེ་གཉིས་ནས་ཀྱིས་ཏེ་གསར་གནས་དང་
 མགྲིན་པར་གནས་པའི་ཆེ་མི་ལམ་ཡུན་རིང་དུ་ཤས་ཆེར་འཆར་བ་དང་། གནས་དེ་གཉིས་ནས་ཀྱིས་
 ཏེ་ལྟེ་བ་དང་དཔལ་པར་སྒྲིབ་པའི་ཆེ་གཉིད་སང་ནས་ཡུལ་སྤྱང་སྤྱ་ཆོགས་འཆར་བ་དང་། བཞི་
 པའི་གནས་སྐབས་སྒྲིབ་པའི་ཐིག་ལེར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་རོ།

སྤྱིར་ཐུགས་བླ་མེད་ཀྱི་དགོངས་པ་ནི་གཞི་ལ་རང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཆོས་ཤིག་ཐབས་མཁས་
 ཀྱི་ལམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏུན་རྒྱུར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། རྒྱུད་པར་དུ་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཐིག་
 ལེ་བཞི་པོ་དེ་ལ་སྒྲུ་གསུང་ཐུགས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཐིག་ལེ་བཞི་པོ་
 དེའི་སྤྱིར་ན་རིམ་པ་བཞིན་སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་རོགས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱུ་སྒྲུ་ཆོགས་སྒྲིབ་པའི་བྱས་པ་དང་། གསུང་རྣམ་
 པ་ཐམས་ཅད་པའི་འོངས་སྒྲིབ་པའི་བྱས་པ་དང་། ཐུགས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཆོས་སྒྲིབ་པའི་བྱས་
 པ་དང་། བདེ་ཆེན་ཀྱི་སྐྱེ་པོ་ཉིད་སྒྲིབ་པའི་བྱས་པ་རྣམས་ཡོད་པར་བརྟན་ལ། དེ་ལྟར་ན་སང་མི་
 གཉིད་མཐུག་བཞི་པའི་གནས་སྐབས་སྒྲིབ་པའི་ཐིག་ལེ་བཞི་པོ་དེའི་སྤྱིར་ན་གཞི་དུས་སུ་རིམ་པ་བཞིན་
 མ་དག་པའི་ཡུལ་སྤྱང་སྤྱ་ཆོགས་སྒྲིབ་པའི་བྱས་པ་དང་། འབྲུལ་པའི་རག་གི་སྐྱེ་ཁྱོད་སྤྱ་ཆོགས་སྒྲིབ་པའི་
 བྱས་པ་དང་། གཉིད་མཐུག་ལྟ་བུ་སེམས་མི་གསལ་ཁིང་མི་རྟོག་པ་སྒྲིབ་པའི་བྱས་པ་དང་། འཛོག་བདེ་

སྐྱེད་པའི་རྒྱལ་པ་རྣམས་ཡོད་པ་ལས་རྒྱལ་པ་དེ་རྣམས་ལས་གྱིས་སྤྱངས་ནས། ཡུལ་སྤྱང་སྤྱ་ཚོགས་ཙམ་
 ཞིག་འཆར་བའི་ཆ་དང་། སྤྱ་སྤྱ་ཚོགས་འབྱུང་བའི་ཆ་དང་། མི་རྟོག་པར་གནས་པའི་ཆ་དང་། བདེ་
 བའི་ཆ་སྐྱེད་པའི་རྒྱལ་པ་རྣམས་ལས་དུ་བྱེད་བས་ལས་དུས་སུ་རིམ་པ་བཞིན་སྟོང་གཟུགས་སྤྱ་ཚོགས་
 འཆར་བ་དང་། གཞོམ་མེད་ཀྱི་སྐྱ་དང་། མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་དང་། མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བར་འགྱུར་ཞིང་།
 དེ་ལྟར་གྱུར་པ་རྣམས་སྤྱར་ཡང་ལས་གྱིས་སྤྱངས་པ་ལས་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱུང་བར་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་
 འབྲས་དུས་སུ་རིམ་པ་བཞིན་སངས་རྒྱལ་གྱི་སྤྱ་གཟུགས་སྤྱ་ཚོགས་དང་། གསུང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་
 འོངས་སྤྱ་དང་། ཐུགས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཚོས་སྤྱ་དང་། ཡེ་ཤེས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་
 སྤྱར་འགྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་བཞིན་དུ་སྤྱིར་རྟོ་རྟེ་ཡུས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དང་། བྱུང་བར་དུ་
 ཡང་ཅ་ཐིག་རྒྱུད་གསུམ་གྱི་གནས་ཚུལ་རྟོ་རྟེ་པ་བཞིན་ཤེས་དགོས་ཏེ། རྟོགས་རིམ་གྱི་ལས་ཐམས་
 ཅད་ཅ་ཐིག་རྒྱུད་གསུམ་ལ་གནད་དུ་བསྟུན་པའི་རྣམ་འབྲུལ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

གནད་དུ་བསྟུན་བྱེད་ཡན་ལག་དྲུག་གི་སྤྱོད་མོང་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དེ་ལ་གནད་དུ་བསྟུན་བྱེད་ཡན་ལག་དྲུག་གི་སྤྱོད་མོང་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་
 གསུམ། རྟོགས་རིམ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་སྤྱིའི་ཆིངས་དང་། ཡན་ལག་དྲུག་གི་གྲངས་དང་གོ་རིམ་རིས་
 པའི་ཚུལ་དང་། ཡན་ལག་དྲུག་འཆད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་གར་ལ་བརྟེན་པའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། སྤྱིར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་པོ་འདི་ཡང་བསྟུས་ན་དང་པོར་དགོ་བ། བར་དུ་དགོ་བ།
 ཐ་མར་དགོ་བ་སྟེ་དག་པ་གསུམ་དང་། རྟོ་རྟེ་བཞི་དང་། རྣལ་འབྱོར་བཞི་དང་། བསྟེན་སྐྱབ་ཡན་ལག་
 བཞི་དང་། གཟུགས་སྤྱབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་སྟོག་སྤྱབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་བདེ་བ་སྤྱབ་པའི་ཡན་ལག་
 དང་བདེ་བ་སྤྱབ་པའི་ཡན་ལག་སྟེ་ཡན་ལག་བཞི་རྣམས་སུ་འདུས་སོ། །འོན་སྤྱིར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་པོ་
 གར་གར་དུ་སྟུང་སྟུམ་ན། མོང་བསམ་གཉིས་ནི་དང་པོར་དགོ་བ། སྤྱ་རྟོ་རྟེ། དབྱིབས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར།

བསྟེན་པ་དང་། གཞུགས་སྐྱབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གོ། མོག་འཛིན་གཉིས་ནི་བར་དུ་དགོ་བ། གསུང་དོ་རྗེ།
 སྐུགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར། ཉེར་སྐྱབ་དང་། མོག་སྐྱབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གོ། རྗེས་དྲན་དང་འཛིན་པ་གཉིས་ནི་
 ཐ་མར་དགོ་བའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། དེ་ཡང་རྗེས་དྲན་ནི་བྱུགས་དོ་རྗེ། ཆོས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར། སྐྱབ་པ་
 དང་། བདེ་བ་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་གོ། ཉིང་པེ་འཛིན་ནི་ཡེ་ཤེས་དོ་རྗེ། དག་པའི་རྣལ་འབྱོར། སྐྱབ་
 ཆེན་དང་། བདེ་བ་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་གོ།

གཉིས་པ་ཡན་ལག་དུག་གི་གྲངས་དང་གོ་རིམ་པའི་རྩུལ་ནི། འདི་ཡང་འབྲས་བུ་མཐར་
 ཐུག་ལ་ལྟོས་པའི་གྲངས་དང་གོ་རིམ་པའི་རྩུལ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་འདི་འོ་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་ནི་
 སངས་རྒྱུས་པའི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དང་སྟོང་གཞུགས་དོ་པོ་
 དཔེར་མེད་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་ཟུང་འཇུག་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཉེ་རྒྱུ་ལ་ཉིང་པེ་འཛིན་གྱི་ཡན་
 ལག་དགོས་ཤིང་། ཉིང་པེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ལས་མ་གཏོགས་པའི་དེའི་གོང་ན་ལམ་གྱི་རིམ་པ་
 གཞན་ལ་སྟོབ་མི་དགོས་པ་ནི་རིམ་ལྔ་ལས། ཟུང་འཇུག་ཉིང་འཛིན་ལ་གནས་ནས། སྐྱར་ཞིང་གང་
 ལའང་མི་སྟོབ་པོ།^༤ ཞེས་གསུངས་པ་ནི། འདིར་ཡང་ཉིང་འཛིན་ཡན་ལག་ལ་གནས་ནས། སྐྱར་
 ཞིང་གང་ལའང་མི་སྟོབ་པོ། ཞེས་བྱ་བར་འབྲེལ་ལོ། ཉིང་པེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་
 བ་ཆེན་པོ་འདྲན་པ་ལ་དེའི་སྟོན་དུ་བྱུག་བྱ་གསུམ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཉམས་སུ་
 ཟུང་བ་དང་། སྟོང་གཞུགས་དུག་བྱ་ཆེན་མོ་དངོས་གནས་ལ་ཐུབ་པའི་རྗེས་དྲན་པར་འགོ་དགོས་
 ཏེ། སྟོང་གཞུགས་ལ་བ་ཡུམ་ཞལ་སྟོར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དངོས་གནས་ལ་མ་ཐུབ་ན་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་
 བ་ཆེན་པོ་སྟེད་པའི་གཞི་སྟོར་བའི་བྱིར་རོ། །བྱུག་བྱ་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁམས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
 འཛིག་མེད་དུ་རྩ་ལའོར་རྣམས་སུ་འཁིང་བ་ལ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཉམས་སུ་ཟུང་བའི་རྗེས་དྲན་གྱི་སྟོན་
 དུ་རྩ་ལའོར་རྣམས་ཀྱི་ལྟེ་བའི་དབུས་སུ་རྒྱང་དང་ཐིག་ལེ་གཡོ་མེད་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་འགོ་
 དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟ་པུའི་འཛིན་པའི་སྟོན་དུ་ཡང་རོ་རྒྱང་གི་རྒྱང་གི་རྒྱབ་པ་གཞུགས་དབུམ་འབའ་ཞིག་
 བས་རྒྱུ་བར་བྱེད་པའི་སྟོག་རྩོལ་འགོ་དགོས་སོ།།

རོ་རྒྱུད་གི་རྒྱུད་གི་རྒྱ་བ་བཀག་ནས་དབུ་མ་འབའ་ཞིག་ནས་རྒྱ་བར་བྱེད་པ་ལ་ཐོག་མར་རྒྱུད་
 དབུ་མར་བཅུག་ནས་དབུ་མ་སྦྱོར་བ་དང་། རྗེས་དྲན་གྱི་སྒྲོང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ་མཚན་ཉིད་པ་འགྲུབ་པ་ལ་
 ཐོག་མར་རེ་ཁྲ་ནག་པོ་དྲི་མེད་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བའི་ནང་དུ་ལོངས་སྦྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱ་མཐོང་བའི་སོར་
 རྒྱུད་ཐོབ་དགོས་ཤིང་བསམ་གཏན་གྱིས་སོར་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ནམས་བརྟན་པར་བྱེད་པས་སོར་བསམ་
 གཉིས་ཐོག་མར་སྡོན་དུ་འགོ་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་མི་
 འགྲུར་བའི་བདེ་བ་དང་སྒྲོང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ་རོ་བོར་བྱེད་མེད་འགྲུབ་པ་ལ་ཡན་ལག་དྲུག་པོ་འདི་ཐོན་དུ་
 དེས་པར་འགོ་དགོས་ཤིང་། རྫོགས་རིམ་གྱི་ལམ་ལ་འདི་བས་མང་བ་མི་དགོས་པས་གངས་དེས་འདོད་
 དགོས་ཤིང་། གོ་རིམ་ཡང་གོང་དུ་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་འདོད་དགོས་ཏེ། འདི་ལ་དགོངས་ནས་དཔལ་
 གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་གྱི་མ་ལས། བསྟན་པའི་ཡན་ལག་དྲུག་ཏུ་ནི། །བྱས་ནས་མཚོག་ཏུ་བརྒྱབ་
 པར་བྱ། །གཞན་དག་གིས་ནི་བརྒྱབས་གྱུར་ན། །དངོས་གྲུབ་མཚོག་ཏུ་མི་འགྱུར་རོ། ། །ཞེས་ཡན་ལག་
 དྲུག་པོ་འདི་མ་ཚང་བ་མེད་པས་མ་བརྒྱབས་ན་མཚོག་མི་འགྲུབ་ཅིས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་རྫོགས་རིམ་
 གྱི་ལམ་ལ་ཡན་ལག་དྲུག་པོ་འདི་ཚང་བ་ཉིད་གྱིས་མཚོག་འགྲུབ་པོ་ཞེས་ལུགས་ལ་བསྟན་པས་གངས་
 དེས་བསྟན་ཅིང་། རྒྱ་རྒྱུ་རིམ་པར་བསྟན་པ་ཉིད་གྱིས་གོ་རིམ་ཡང་གོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་བསྟན་པ་
 ཡིན་ནོ། །འོན་ཡན་ལག་དྲུག་པོ་གང་ཡིན་སྐྱམ་པ་ལ་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། སོ་སོར་རྒྱུད་དང་བསམ་
 གཏན་དང་། གློག་རྩལ་དེ་བཞིན་འཛིན་པ་དང་། རྗེས་སུ་དྲན་དང་ཉིང་འཛིན་དང་། རྒྱོད་བ་ཡན་
 ལག་དྲུག་ཏུ་འདོད། ། །ཅིས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ཡན་ལག་དྲུག་འཆད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་གང་ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱལ་ནི་རྗེ་ཐམས་ཅད་
 མཆོད་པས། སོ་སོར་རྒྱུད་དང་བསམ་གཏན་ཡན་ལག་གིས། །ཨ་མརྒྱུ་རྒྱུ་འི་ཡར་སྐྱར་ཐོག་སྐྱད་
 ཤེས། རྒྱ་གཙན་ལམ་ནས་རྒྱུད་སྐྱགས་མཆོད་པས། །ལྷོན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཟབ་མོའི་དོར་བརྒྱས་ཤེས།
 ལུམ་པ་ཙན་གྱིས་སློག་དང་ཐུར་སེལ་གཉིས། །དབུ་མའི་ནང་དུ་ཁ་སྐྱར་འཛིན་རྒྱལ་ཤེས། །འཛིན་པས་
 ཐིག་ལེ་ལ་ནི་སློག་ཞུགས་པས། །དག་པའི་སྐྱ་ལས་སྦྱོ་དང་བསྐྱུ་བ་ཤེས། རྗེས་དྲན་སྒྲོང་གཟུགས་ཐུག་

སྒྲིལ་བ་ཡན་ལག་རྒྱལ་མོ་སོའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

དང་པོ་སོར་སྤྱད་གྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། གཟུགས་མ་གྲུབ་པ་རྒྱལ་པར་མེད་པ་སོར་རྟེན་གྱི་ཡན་ལག་དང་། གྲུབ་

ཟིན་བརྟན་པར་བྱེད་པ་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་གོ། །དེ་ཡང་དུས་ཞབས་སྟན་བརྒྱད་ལས། གུན་ལ་
 འུག་ཏུ་གཤམ་བྱས་ཏེ།¹⁰ །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་སྟོར་བ་ཡན་ལག་འུག་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དོན་ཚན་འུག་
 འུག་གི་སྒོ་ནས་འཆད་པར་བྱེད་པས་དང་པོ་གཞུགས་མ་གྲུབ་པ་བརྒྱབ་པར་བྱེད་པ་སོར་སྟེད་ཀྱི་ཡན་
 ལག་ལ་འུག་སྟེ། སོར་སྟེད་ཀྱི་སྒྲ་དོན་དང་། གང་གི་དུས་སྟེ་བསྒྲུལ་པའི་དུས་ཀྱི་ངེས་པ་དང་། རི་ལྟར་
 སྒྲུལ་པའི་རྒྱལ་དང་། ཚད་མ་གང་ཡིན་པ་དང་། དག་དབྱེད་དང་། འབྲས་སུ་འོ།

དང་པོ་ནི་སྒྲུབ་པའི་བརྒྱབ་པའུག་ལ་ལས། སོ་སོར་སྟེད་པ་ལུས་ལ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་བརྒྱ་
 བོ་རྒྱམས་ནི་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་མེད་པའོ།¹¹ །ཞེས་གསུངས་པའི་འབྲེལ་ཆེན་ལས། ད་ནི་སོ་སོར་སྟེད་
 བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་གསུངས་པ་སོ་སོར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་འདིར་སོ་སོར་སྟེད་པ་ཞེས་བྱ་
 བ་ནི་ལུས་ལ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་བརྒྱ་བོ་རྒྱམས་ཀྱི་འབྲེལ་བས་རྒྱམ་པར་གཤམ་པ་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་མེད་
 པ་སྟེ་སྟོང་པའི་གཞུགས་ཀྱི་ཡུལ་རྒྱམས་ལ་མིག་གཞན་ལ་སོགས་པ་རྒྱམ་པ་ལྟ་བོ་རྒྱམས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་
 འཇུག་པའོ།¹² །ཞེས་གསུངས་པ་རྒྱམས་ཀྱིས་སོར་སྟེད་ཀྱི་མཚན་དོན་ནམ་སྒྲུབ་བཤད་བསྟན་ལ། དེ་
 དག་གི་དོན་ནི་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྟ་བུ་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་གཞུགས་སོགས་ཡུལ་ལྟ་བུ་སོ་སོར་འཇུག་པ་འགོག་
 ཅིང་། བར་དུ་སྟེད་པར་བྱེད་པས་ན་སོ་སོར་སྟེད་པ་ཞེས་བྱ་བྱིང་། དབང་ཡུལ་གྱི་འབྲེལ་བ་སོ་སོར་སྟོང་
 བ་དང་གཅིད་པར་བྱེད་པས་སོར་སྟོང་དང་སོར་གཅིད་¹³ ཅེས་གྱུར་བའོ། །དེ་ཡང་དབང་ཡུལ་གྱི་
 འབྲེལ་བ་གཅིད་པ་དང་དབང་པོ་ལྟ་བུལ་ལ་འཇུག་པ་འགོག་ཚུལ་ཡང་སྐབས་འདིར་དྲན་གཤམ་བསྟེན་
 བས་འགོག་པ་དང་། ཡིད་དེས་ཡུལ་ལ་ཕྱེ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པ་ན་དབང་གས་ཡུལ་ལ་མི་འཇུག་པ་ལྟ་
 སུས་མི་ཆོག་སྟེ། དེ་ནི་རྒྱམ་འབྲེལ་ལས། རྒྱམ་གཤམ་དོན་གཞན་ཆགས་པ་ཡིས། །ཁུས་མེད་དོན་
 གཞན་མི་འཛིན་བྱིར།¹⁴ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱེན་མ་ཚང་བའི་དབང་གིས་དབང་
 གས་ཡུལ་ལ་མི་འཇུག་པ་ཡང་ཡོད་པ་དང་། སྟན་མོང་བའི་ཞིག་ནས་བརྟན་པོ་ལ་གནས་པའི་ཆོ་ཡང་
 དབང་པོ་ལྟ་བུལ་ལ་མི་འཇུག་པ་ཡོད་པས་སོ།

འོན་འདོག་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་ཅིག་དགོས་སྟམ་ན། ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་ནས་དབང་གས་ཀྱི་
 བཞེན་པའི་རྒྱང་ཇ་ཏིའི་ནང་ད་ཞགས་པའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་དབང་གས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ལོག་པའི་ཡུལ་

ཡུལ་ཅན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཆད་པ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དབང་པོ་ལྷ་དང་ཡུལ་ལྷའི་འབྲེལ་བ་
ཆད་པ་ཡིན་གྱི། ཡིད་དང་ཡུལ་མཆོས་གྱི་འབྲེལ་བ་ཆད་པ་ནི་མིན་ནོ། །དབང་པོ་ལྷའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་
འབྲེལ་བ་འགོག་པ་དེ་སོར་སྤྲད་གྱི་དགག་ཁྲོགས་ནས་མཆོན་དོན་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱལ་སྤྱུགས་གྱི་
མཆོན་དོན་ནས་རྒྱ་བཤད་པ་ནི། རྟོང་པའི་གཞུགས་གྱི་ཡུལ་རྣམས་ལ་མིག་གཞན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་པ་
ལྷ་པོ་རྣམས་གྱིས་རབ་དུ་འབྲུག་པའོ།^{༡༤} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤིང་མིག་ལ་སོགས་པ་དབང་པོ་གཞན་
ལྷ་སྟོང་གཞུགས་གྱི་ཡུལ་ལྷ་ལ་འབྲུག་ཅིང་སོ་སོར་ཡུལ་དུ་སྤྲད་པས་ན་སོ་སོར་སྤྲད་པ་ཞེས་བྱའོ།

རྒྱ་བཤད་རྣམས་འདི་ནི་རྒྱུན་གསལ་གྱི་སོར་སྤྲད་གྱི་མཆོན་དོན་བཤད་པ་དང་ཆ་འདྲ་སྟེ། དེ་
ཡང་རྒྱུན་གསལ་ལས་བཤད་པ་ནི་རྣམས་སྒྲིབ་གྱི་མིག་དབང་སོགས་གྱིས་སྤྱོད་པའི་གཞུགས་སོགས་ལ་
ཡོངས་སྤྱོད་རྣམས་ཁྱད་པར་བ་ཅིག་ཡིན་ལ། འདིར་རྣམས་སྒྲིབ་གྱི་མིག་སོགས་ལས་གཞན་པའི་ཤིང་མིག་
སོགས་གྱིས་སྟོང་གཞུགས་གྱི་ཡུལ་ལྷ་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་རྣམས་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བྱས་པའི་
ཆོ་སྟོང་གཞུགས་གྱི་གཞུགས་དུ་བ་སྒྲིག་རྒྱ་སོགས་དང་། རྟོང་པའི་རྒྱ་ནི་ཡེ་ལའི་བརྒྱ་བཙོ་ལྷ་པའི་
འབྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ནས་གཞུགས་གྱི་རྣམས་འཕྱོར་གྱིས་གཞོམ་དུ་མེད་པའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཐོས་
ཏེ་དེ་ལྟར་གཞུགས་སྟངས་པ་ལས་རྒྱལ་པའི་རྒྱ་དང་རྒྱ་སྟངས་པ་ལས་ཡོངས་སྤྱོད་རྣམས་པའི་རྒྱའོ་ཞེས་
པའི་དོན་ཏེ།^{༡༥} །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་དག་གིས་བསྟན་པ་ལྟར་སྟོང་གཞུགས་གྱིས་མཆོན་པའི་སྟོང་
པའི་དྲི་རོ་རེག་བྱ་གསུམ་ཡང་འདོད་དགོས་པ་དང་། མིག་གཞན་ཤིང་མིག་དང་འདྲ་པའི་དབང་པོ་
གཞན་པ་ཞི་ཡང་འདོད་དགོས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་རྒྱལ་ལའི་བརྒྱ་བཙོ་གསུམ་པའི་
འབྲེལ་ཆེན་ལས། ད་ནི་ཉི་པའི་རྒྱལ་བ་གསུངས་པ་སོ་སོར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་འདིར་སོ་སོར་སྤྲད་
པ་ཞེས་པ་ལ་འཁོར་བ་བ་རྣམས་གྱི་སྤྲད་པ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་གྱིས་གཞུགས་ལ་
སོགས་པའི་ཡུལ་འཛིན་པའོ། །དེ་ཡོངས་སུ་སྟོང་པ་ནི་སོ་སོར་སྤྲད་པ་ཞེས་བརྗོད་དེ་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་
གཞུགས་ལ་གཞན་ཤིང་སོགས་པའི་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གྱིས་གཞན་གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་
ཡུལ་འཛིན་པ་ནི་ཉི་པའི་རྒྱལ་བའོ།^{༡༦} །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ས་གྲངས་སོར་སྤྲད་གྱི་རྒྱ་དོན་སྤྲུལ་
བཞིན་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་སོར་བསམ་བ་སྟེན་པའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་ནམ། འདིར་ཉི་རྒྱལ་

ཅེས་པ་ཅི་ཡིན་སྟེ་མ་ན། རྫོགས་རིམ་ཉིད་བསྟེན་སྐྱབ་ཡན་ལག་བཞིར་བསྟུ་བའི་ཆེ་སོར་བསམ་
བསྟེན་པར་འཛོག་གྱང་། འདིར་སྤྱི་ནང་གི་དམ་ཆོག་སོགས་བསྟེན་པར་བཞག་པའི་དབང་དུ་བྱས་
པས་སྟོན་མེད་དོ།

གཉིས་པ་གང་གི་དུས་སྟུ་བསྟོམ་པ་དུས་ཀྱི་ངེས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་སྣ་བྱག་གཡས་ནས་ས་རྒྱང་
གཡས་ཀྱི་མཚུངས་ལ་བདར་ཏེ་རྒྱ་བའི་ཆེ་བསྟོམ་ཞེས་ཟེར་བའི་དེར་མ་ངེས་ཏེ། མཚུངས་ལ་བདར་
ཏེ་རྒྱ་བའི་ས་རྒྱང་ནི་འབྱུང་བ་རྒྱང་བའི་ས་རྒྱང་ཡིན་ལ། སྣ་བྱག་གཡས་ལ་ས་རྒྱང་རྒྱ་བའི་ཆེ་སོར་སྟེད་
དང་པོར་བསྟོམ་པར་གསུངས་པ་ནི་མཚོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཡེ་ལའི་
བརྒྱ་ཉེར་གཉིས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ས་ཞེས་པ་ནི་ཉེ་བར་མཚོན་པ་སྟེ་གང་གི་ཆེ་གཡས་སུ་ས་པ་
རྒྱ་འབབ་པའི་དུས་སྟུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་ནམ་མཁའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་པའི་ངེས་པ་ལས་སོ།^{༡༥} །ཞེས་
གསུངས་པ་འདིས་སོར་སྟེད་དང་པོར་སྟོམ་པའི་དུས་བསྟེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྣ་བྱག་གཡས་ནས་ས་
རྒྱང་རྒྱ་བས་ཉེ་བར་མཚོན་པ་སྟེ། རྒྱང་གང་ཡིན་ཡང་སྣ་བྱག་གཡས་ནས་རྒྱ་བའི་ཆེ་རྒྱང་ནམས་སྟེད་
རིམ་གྱིས་རྒྱ་བས་རྒྱང་བསྟེན་པའི་^{༡༦} རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེའི་དུས་སྟུ་སོར་སྟེད་བསྟོམ་པར་གསུངས་
གིང་། སྣ་བྱག་གཡོན་ནས་རྒྱ་བའི་ཆེ་ནམ་མཁའི་རྒྱང་མེ་རྒྱ་སའི་རིམ་གྱིས་སྟེ་རིམ་གྱིས་རྒྱ་བས་ན་རྒྱང་
བསྟེད་ཀྱང་བས་དེའི་དུས་སྟུ་བསྟོམ་པར་མ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།

སོར་སྟེད་ངེ་ལྟར་སྟོམ་པའི་རྒྱལ།

གསུམ་པ་ངེ་ལྟར་སྟོམ་པའི་རྒྱལ་ལ་ལྟ། སོར་སྟེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བསྟོམས་སྟོབས་གྱིས་རྒྱང་
དབུ་མར་རྒྱང་དགོས་པའི་གེས་བྱེད་དགོད་པ་དང་། སོར་སྟེད་ལ་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་རྒྱ་མཚན་དང་བཅས་
པ་དང་། བྱེ་བ་སོ་སོའི་སྟོམ་རྒྱལ་བཤད་པ་དང་། མ་གྲུབ་ན་སྟོགས་ཆོག་བྱ་རྒྱལ་དང་། སྟོམ་འཕྲོ་ལ་
གི་ཡང་རྒྱལ་འཕོར་གོམས་སྟོབས་གྱིས་འཇག་པར་བསྟན་པའོ།

མོར་མུང་གི་རྒྱལ་པ་ལྟ་བུ་མེ་མོལ་མེལ་གྱིས་རྒྱུང་དབུ་མར་ཚུད་དགོས་པའི་གེས་ ཕུད་དགོད་པ།

དར་པོ་མི། ཅ་རྒྱུད་པའོག་མི་འཕྱུར་གྱི་མདོར་བཅུ་ལྟ་བུ་པ་ལས། རྩ་བ་ལ་མོགས་
 པ་མོལ་པ་ལས་གྱིད། མེ་མོལ་གྱི་གཞི་པ་མེད་པ་ལས་ཏེ། དབུ་མ་རྒྱུང་བ་ཕྱུ་ནས་ནི།^{༡༠} ཁེས་དང་།
 ཡར་མདོར་བཅུ་པ་ཏེ་ཉིད་ལས། རྩ་བ་ལ་མོགས་པའི་མཚན་པ་བཞུགས་པ། ལས་དར་པོ་བ་དབུ་མ་
 ལྷན་པར་ཕྱུངས་པ།^{༡༡} ཁེས་གསུངས་པ་ལྷན་པ་གྱིས་མོར་མུང་གི་རྒྱལ་པ་ལྟ་བུ་པ་ལས་ཕྱུངས་པ་ཅིག་
 དགོས་པར་བཅུན་པ། དེའི་རྒྱུང་རྒྱུ་ཡར་མིན་མིན་ལས། ཡར་བ་ལ་རྩ་བའི་ཕྱོད་ལྟ་ཡུར་བ་
 མེལ་བ་རྩ་བུར་བཤད་པ་ལ་དབུ་མ་རྒྱུར་པ་ལན་ནས་མེལ་ལ་ལན་ནི་རྒྱུད་ཡིན་པ། རྒྱུ་གིས་དབུ་མའི་
 ལར་རྩ་བ་ཕྱིན་པར་དབུ་མའི་ཕྱིན་པ་དབུ་མའི་ནང་རི་རྒྱུར་མེལ། ཡུར་བའི་ཕྱིན་པ་ཡུར་བ་མེལ་ཁེས་
 པ་ནི་ལོ་མཚར་ལོ།^{༡༢} ཁེས་གསུངས་པ་རྩ་བ་ལྟ་བུ་མའི་ནང་རྒྱུ་གིས་མེལ་བ་ལ་རྒྱུང་དབུ་མར་
 རྒྱགས་པ་ཅིག་དགོས་མོ། གཞན་ཡར་ཡེ་ཡའི་བརྒྱ་ཉེར་གཅིག་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ད་ནི་དབུ་མར་
 མོག་ཅེས་པ་ལ་མོགས་པ་རྒྱལ་པ་འཕྱོར་ཉེ་བར་བཅུ་བ་གསུངས་ཏེ་འདྲིར་དར་པོར་རྒྱལ་པ་འཕྱོར་བས་དབུ་
 པར་མོག་ནི་རབ་རྩ་བ་ལྟག་པར་བུ་མེ་གང་གིས་མཚན་པ་ལ་འཕྱོར་བས་འཕྱོར་བ་ལ་ལྟ་བུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལོ།^{༡༣} ཁེས་
 མོར་མུང་གི་རྒྱལ་པ་ལྟ་བུ་པར་རྒྱགས་དགོས་པ་གསལ་བར་གསུངས་མོ།

གལ་ཏེ་དེ་ཡུར་གསུངས་པ་དེ་ཕྱོག་ཚུལ་གྱི་རྒྱལ་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེན། འདི་ནི་མ་
 ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལྟ་བུ་པའི་རྒྱུ་ཏེ་ཉིད་ལས། འདི་ནི་དབུ་མ་ལྷན་གྲུ་མ་ཁེས་པ་སངས་རྒྱལ་གྱི་རྒྱ་རྩོ་
 རྩེ་ལྟེ།^{༡༤} ཁེས་རྒྱ་རྩོ་རྩོ་པ་ལྷན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བཤད་ཅིང་། དེའི་མཇུག་དེ་མ་ཐག་ཏུ། མོག་ཚུལ་
 བྱི་གཅིས་པ་གསུང་རྩོ་རྩོ་ལོ།^{༡༥} ཁེས་ཕྱོག་ཚུལ་གསུང་རྩོ་རྩོ་པ་ཤད་པས་སོ། གཞན་ཡར་ཡེ་ཡའི་
 བརྒྱ་བཙོ་རྩོ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདྲིར་དབུ་མར་མོག་རབ་རྩ་བ་ལྟག་པས་རྩོད་པ་ཁོན་ལས་རྩ་བ་
 ལ་མོགས་པའི་མཚན་པ་ལ་འཕྱོར་ཉེ་ནས་ལམ་ལྟར་ལྟན་ནས་ཁེན་པའི་མེལ་པ་དང་མིག་ནི་མི་འཕྱུར་རྩོ་རྩོ་ལས་
 ལས་རྩ་བ་ལྟག་པས་རྩོད་པ་ལས་ནི་རྩ་བ་མིག་རྒྱུ་རབ་གསལ་དེ་མ་མེད་པའི་ལམ་འཕྱུར་ཉིད་

དང་མར་མེ་དང་ཞེས་པ་ནི་མཚན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་མཐོང་ངོ།^{༡༥} །ཞེས་སོར་སྡུད་ཀྱི་མཚན་མོའི་
རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྐབས་སུ་དབུ་མར་ཤོག་སྟེ་རྒྱུ་ཞུགས་པ་ལས་སྟོང་གཟུགས་མཐོང་བར་གསལ་བར་
གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་ཡེ་ལེའི་བརྒྱ་བཙུང་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། སྐྱུ་མའི་གྲོང་ཁྱེར་བཞིན་
དུ་དཀར་སོ་ལ་སོགས་པའི་ཁ་དོག་དང་ལྷན་ཡང་རྣམས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཁ་དོག་མ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་གྲུག་
ལྷན་ཡིན་ཡང་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་བ་མིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཉན་
མོངས་བདུད་ཀྱི་མཐུ་ལས་ཏེ་གཡོན་པ་དང་གཡས་པའི་རྩལ་ཤོག་རབ་རྒྱ་རྒྱ་བ་ལས་ས་ཞེས་པ་
ངེས་པའོ།^{༡༦} །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་ཀྱང་སོར་སྡུད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་མཐོང་བ་ལ་རྒྱུད་དབུ་
མར་ཞུགས་དགོས་པར་གོ་བྱས་ཏེ། འདིར་རོ་རྒྱུད་ལ་རྒྱུད་རྒྱུ་པའི་དུས་སུ་སོར་སྡུད་སོགས་ལས་ཀྱི་
ཁོར་གྱུར་པའི་སྟོང་གཟུགས་མི་མཐོང་བར་བཤད་པས་སོ། །

ཉི་མ་དཔལ་གྱིས་ཡོན་ཏན་གྱིས་འགོངས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་འགྲེལ་བ་ལས། འདི་ནི་སྟེ་སེམས་
ཀྱི་སྒྲིབ་བཞི་རྒྱུད་མ་དང་རོ་མ་གཅིག་རྒྱ་སྒྲིབ་བས་མཐོང་སྟེ།^{༡༧} །ཞེས་དུ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་བ་མཐོང་བ་ལ་
རོ་རྒྱུད་གི་རྒྱུད་དབུ་མར་གཅིག་རྒྱ་སྒྲིབ་དགོས་པར་བཤད་དོ། །དཔལ་གྱི་བ་འི་བས་ཀྱང་། མི་གཡོ་བ་
ནི་གསུམ་ལྷན་གྱིས། རྒྱ་རྒྱུར་རྒྱུ་བཅུ་ལྷན་གྱིས་པས། བྱི་ནང་རྟོག་འགགས་རྟགས་བྱུང་བ། །སོ་སོར་
གཙོད་པའི་ཡན་ལག་གོ་^{༡༨} །ཞེས་སོར་སྡུད་ཀྱི་རྟགས་བཅུ་འབྱུང་བ་ལ་རྒྱ་རྒྱུར་རྒྱུ་བཅུ་དགོས་
པར་གསུངས་སོ། །དུས་ཞབས་སྟན་བརྒྱུད་ལས་ཀྱང་། སོ་སོར་སྡུད་པ་འདི་ལྟར་བསྟོམ། །བསྟོམ་པ་སྟོང་
ཉིད་བསྟོམས་པ་ཡིས། །འགག་པ་རྒྱུད་ནི་འགག་པར་བྱེད།^{༡༩} །ཅིས་སོར་སྡུད་ཀྱི་དམིགས་པ་བསྟོམས་
པས་རོ་རྒྱུད་གི་རྒྱུད་རྒྱུ་བ་འགགས་ནས་དབུ་མར་འཇུག་པར་བཤད་པ་སོགས་རྒྱུད་འགྲེལ་དང་རྒྱ་
གཞུང་རྣམས་ནས་རི་སྟེང་ཅིག་བཤད་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་བཞིན་དུ་རོ་ཞལ་སོགས་ལྷགས་
འདིའི་མཁས་པ་སྐྱེ་མ་རྣམས་ཀྱང་བཞེད་དོ། །

གལ་ཏེ་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་གང་གི་ཆོ་སོ་སོར་སྡུད་པ་ལ་སོགས་པས་གཟུགས་མཐོང་
བར་གྱུ་ར་བ་ལ་ཤོག་མ་བཅིངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འགྱུར་བ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་སྟེས་ན་དེའི་ཆོ་བ་ད་
གོམས་པ་འཆད་པར་འགྱུར་བས་བཙན་ཐབས་སུ་དབུ་མར་འབབ་པར་བྱས་ནས།^{༢༠} །ཞེས་གསུངས་

པ་ནམས་ཀྱིས་སོར་སྤྱད་ཀྱི་ལམ་གྱི་སྟོང་གཟུགས་མཐོང་པར་སྐྱེད་པ་ཡང་ཡིན་ཆུང་དབུ་མར་མ་ཆུང་པ་
 ཡང་མིན་པ་ཡོད་པར་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྟུམ་ན། སོར་སྤྱད་ཀྱི་དམིགས་པ་སྒྲོམ་པའི་གནས་སྐབས་
 སྐྱེད་དབུ་མར་མ་ཆུང་པར་བྱ་སོགས་ཀྱི་མཚན་མ་གང་པ་འོང་པ་འགྲེལ་ཆོག་དེ་དག་གིས་བསྟན་
 གྱུར་དེ་དག་སོར་སྤྱད་ཀྱི་ལམ་མ་ཡིན་ཏེ། སོར་སྤྱད་ཀྱི་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཚང་པའི་སྟོང་གཟུགས་སྟོན་
 ཏུ་འགྱུར་པ་ལ་ཆུང་དབུ་མར་ཆུང་པ་ཅིག་དགོས་པས་དེ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་བྱ་འདིར་སྟོགས་ཆོག་ཕྱེད་
 དགོས་པ་འགྲེལ་ཆོག་དེ་དག་གིས་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འོན་སོར་སྤྱད་ཀྱི་སྐབས་སྐྱེད་དབུ་མར་ཆུང་དགོས་ན། དེའི་སྐབས་ཀྱི་ཆུང་དབུ་མར་
 འཛུགས་པའི་ཐབས་རིམ་ལྟ་སྟུམ་ན། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ །དུས་ཞབས་སྟན་བརྒྱུད་ལས། འཕོལ་པའི་སྟན་ལ་
 ཕྱེད་པ་ནི། །ལུས་བསྐྱེད་རྟོ་རྟོ་ལྟུང་བཅའ། །ཕྱི་བརྒྱུག་གསུམ་སྐྱེད་མིག་ཀྱི་བརྒྱུག་ །གཙུག་ཏྱིར་
 སྐྱེད་པའི་ཕྱ་ལྟངས་སོ། །ལག་གཉིས་དྲོ་རྟོ་ལྟུང་པར་བྱ། །དེས་ནི་ཆུང་ལྟུང་འཛིན་ཕྱེད་པ་ལོ།¹⁹ །ཞེས་
 གསུངས་པས་ལུས་ཀྱི་འདུག་སྐྱེད་སྐྱེད་པར་མིག་གི་ཕྱ་སྐྱེད་ཕྱེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཆུང་དབུ་མར་འཛིན་པ་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུང་ཡང་དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། རི་ལྟར་མི་འཐད་སྟུམ་ན། སོར་སྤྱད་སྒྲོམ་པའི་སྐབས་འདིར་
 སེམས་ཀྱི་འཛོག་རྩལ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་མི་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། སོར་སྤྱད་སྒྲོམ་པའི་ལག་རྩལ་གྱི་
 གཙུག་པོ་ནི་ཆུང་དབུ་མར་ཆུང་པའི་སྐབས་ཀྱིས་བྱ་སོགས་ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་ནམས་འཆར་པ་འདི་ཡིན་ལ།
 ལུས་ཀྱི་འདུག་སྐྱེད་སྐྱེད་པར་མིག་གི་ཕྱ་སྐྱེད་ཀྱི་ཕྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རོ་རྒྱུད་གི་ཆུང་གི་རྒྱ་བ་བཀག་ནས་
 དབུ་མར་འཛུགས་ཏུས་པ་གང་ཞིག །སོར་སྤྱད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སྐྱེད་དབུ་མར་ཆུང་ན་དེའི་སྐབས་ཀྱིས་
 བྱ་སོགས་ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་འཆར་པ་རྟེན་འགྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཞིག་ཁས་སྐྱེད་ས་
 བྱིང་། འདོད་པར་མི་རུས་པ་ནི་འགྲེལ་ཆོན་ལས་སེམས་ཀྱི་འཛོག་རྩལ་བཤད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་སོ།།

ཡང་རྟོ་ཞལ་སོགས་བོད་ཀྱི་སྒྲིབ་དུག་པ་པལ་མོ་ཆེ་ནི་སྒྲིབ་མཚམས་ཀྱི་ཐད་ཀྱི་ཐུན་ཁང་གི་
 གནས་ལུས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་མིག་གིས་ཕྱ་བའི་ཕྱ་སྐྱེད་སྐྱེད་པར་། སེམས་ཀྱི་འཛོག་རྩལ་ཡང་
 ཕྱ་སྐྱེད་སྐྱེད་པར་བྱ་གཏད་པའི་ཐུན་ཁང་གི་ནམ་མཁའ་དེ་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གཏད་དེ་གཞན་ཏུ་ཅུང་
 ཟད་ཀྱང་མི་འཕྲོ་བར་ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་ཕྱེད་པར་གྲོད་ནས་འཛོག་ །དེ་ཕྱིར་བཞག་པས་ཆུང་དབུ་མར་

རྒྱུད་ནས་མཆོན་ཏེ་གས་རྒྱལ་ལྟེ་འཆར་བར་བཞེད་ལ། འདི་དག་གི་ལྟར་ན་ལུས་གནད་དང་ལྟ་སྦྲངས་
 གྱིས་སྒྲིབ་བྱས་པའི་སེམས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་ཉིད་རྒྱུད་དབུ་མར་འཛུང་པའི་ཐབས་སུ་འདོད་དགོས་གིང་དེ་
 ལྟར་འདོད་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་ན་པར་སྒྲིབ་ཀྱི་ཐེག་པ་ཉིད་གྱིས་ལམ་བཟོད་པའི་འཕགས་
 པས་ལུས་རྣམ་སྤྱང་གི་ཆོས་བདུན་ལྟ་བུ་བྱས་ཏེ་སྦྲང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་
 གནས་སྤབས་སུ་རོ་རྒྱུད་གི་རྒྱུ་བ་འགགས་ནས་དབུ་མར་རྒྱུད་པར་ཁས་ལེན་པའམ། དེ་ལྟར་
 ཁས་མི་ལེན་ན་དེ་ལྟ་བུའི་གནས་སྤབས་སུ་རྒྱུད་དབུ་མར་རྒྱུད་པ་མེད་པ་དང་། །ལུས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྒྲིབ་
 ཁང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བཞག་པས་རྒྱུད་དབུ་མར་རྒྱུད་འོང་པའི་བྱེད་པར་འབྱེད་
 དགོས་ནའང་དེ་ལྟ་བུའི་བྱེད་པར་བྱེད་དཀའ་འོ། །རང་ལུགས་ནི་སེམས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་ཉིད་རྒྱུད་དབུ་
 མར་འཛུང་པའི་ཐབས་ཡིན་པ་ཤེས་བྱེད་དང་བཅས་པ་འོག་ཏུ་འཆད་དོ།

སོར་སྤྱད་ལ་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་རྒྱ་མཆོན་དང་བཅས་པ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་སོར་སྤྱད་ལ་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་རྒྱ་མཆོན་དང་བཅས་པ་ལ་གཉིས། སོར་སྤྱད་ལ་
 མཆོན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་དང་ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། དེ་ལྟར་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་
 བཤད་པའོ།

དང་པོ་ནི་ཡེ་ལའི་བརྒྱ་བཙོ་ལྟ་བུའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་སྤྲུགས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་པ་རོལ་
 ཏུ་སྒྲིབ་པའི་ཐེག་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་གོམས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་ནམ་མཁའ་དང་སྒྲ་གཤམ་མེད་པ་ལ་རྣལ་
 འབྱོར་གོམས་པའོ།^{༡༩} །ཞེས་ནམ་མཁའ་ལ་རྣལ་འབྱོར་གོམས་པ་མཆོན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་དང་སྒྲ་གཤམ་
 མེད་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་གོམས་པ་ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་སུ་འབྱེད་པར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །པ་རོལ་
 ཏུ་སྒྲིབ་པའི་ཐེག་པ་ལས་རྣལ་འབྱོར་གོམས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་གསུངས་ཚུལ་ནི་བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ་
 ལས། དེའི་ཕྱིར་སོ་སོར་སྤྱད་པའི་སྒྲོམ་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྒྲོམ་པ་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་
 རོ་ཞེས་བཙོམ་ལྟ་བུ་འདས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །སྒྲོམ་པ་འདི་ནི་བཙོམ་ལྟ་བུ་འདས་ཀྱིས་ཤེས་རབ་

གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པར་ཡང་གསུངས་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། དེ་ནས་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ཆོད་དང་
 ལྷན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་རྒྱད་ཅེས་སྒྲུལ་སོ། །འཕགས་པ་རབ་འབྱོར་འདིར་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་
 བྱིན་པ་ལ་རྣམས་འབྱོར་དུ་བྱེད་པ་དེས་ཅི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བྱ། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྒྲུལ་པ། ཀློག་གི་གཤང་
 བས་མཁའ་ལ་རྣམས་འབྱོར་དུ་བྱེད་པ་དེ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་རྣམས་འབྱོར་དུ་བྱེད་པའོ། །ཀོ་
 ཤི་གཤང་སྒྲ་གཤང་མེད་པ་ལ་རྣམས་འབྱོར་དུ་བྱེད་པ་དེ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་རྣམས་འབྱོར་དུ་
 བྱེད་པའོ་ཞེས་བྱུག་ཀྱི་ཆེན་པོ་སྒྲོམ་པ་བྱ་ཡང་བ་དང་སྒྲུ་མ་དང་མཆོངས་པ་སྒྲིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་
 ལ་སྒྲུང་བ་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་གསུངས་སོ། ^{༩༥} །ཞེས་གསུངས་པའི་དེ་ནས་ཞེས་པ་ནས། རྣམ་
 འབྱོར་དུ་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་ཡན་གྱིས་ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོ་ལས་ནམ་མཁའ་དང་སྒྲ་གཤང་མེད་པ་ལ་རྣམ་
 འབྱོར་དུ་བྱེད་པར་བསྐྱབ་པ་རྣམས་དྲངས་ནས་དེ་དག་དང་ཆ་འདྲ་བར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱ་ད་རྣམས་ལས་
 མཆོན་མོ་དང་ཉིན་མོའི་རྣམས་འབྱོར་གྱིས་བྱ་ཡང་བ་དང་། སྒྲུ་མ་དང་མཆོངས་པའི་སྒྲོང་གཟུགས་སྒྲ་
 ཆོགས་མཐོང་པའི་མོར་སྒྲུང་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་གསུངས་སོ་ཞེས་སྟོན་པ་ལ། བྱུག་ཀྱི་ཆེན་པོ་ཞེས་
 པ་ནས། གསུངས་སོ་ཞེས་པའི་བར་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། འབྲེལ་པ་འདི་དག་གི་དོན་ཉིན་མོ་དང་མཆོན་
 མོའི་རྣམས་འབྱོར་གྱི་མོར་སྒྲུང་ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོས་བསྐྱབ་པར་ནི་གཟུང་བར་མི་བྱ་སྟེ། གཤང་ཉིད་ལྟར་ཡིན་
 བ་ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོ་ཉན་པའི་སྟོན་རུ་དབང་བཞི་རྩོགས་པར་ཐོབ་དགོས་པ་ལ་སོགས་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལྟར་འབྲེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་བཤད་པ་ནི། སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་རྣམས་ལོ་ལ་ལྟོ་བཤོད་བྱང་
 བཤོད། སྒྲ་པ་ལ་ཡང་རོ་མར་རོ། ཞག་ལ་ཉིན་མཆོན་གཉིས་རྣམས་ཡོད་པས་མཆོན་མོ་དང་ཉིན་མོའི་
 རྣམས་འབྱོར་གཉིས་སུ་འབྲེད་པ་ཡིན་ཞེས་གསུང་། རང་ལུགས་ནི་སྒྲུང་བ་དང་སྒྲུན་པ་གང་ལ་བསྒྲོམས་
 གུང་ཉགས་རྣམས་འདོད་དགུར་འཆར་བྱུང་པའི་བྱིར་དུ་མཆོན་མོ་དང་ཉིན་མོའི་རྣམས་འབྱོར་གཉིས་ཀ་
 སྒྲོམ་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྒྲུན་པ་ལ་སྒྲོམ་པ་སྒྲུང་བ་ལ་སྒྲོམ་པ་བས་སྒྲོང་གཟུགས་རྣམས་འཆར་
 བ་དང་དེས་སྒྲ་བས་གོ་རིམ་ཡང་མཆོན་མོའི་རྣམས་འབྱོར་དང་པོར་བསྒྲོམ་ཞིང་ཉིན་མོའི་རྣམས་འབྱོར་
 བྱིས་བསྒྲོམ་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཉགས་འཆར་པ་ལ་དགའ་སྤྱོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནི་ལྷ་སྒྲུངས་

བྱས་ཏེ་དམིགས་པ་བཟུང་དུས་སུ་མིག་གི་རྒྱང་མ་རེངས་པར་ལ་སྒྱུ་པོ་སོགས་སྤང་བ་ལོག་མི་རྣམས་པས་
སྤོང་གཟུགས་འཆར་དཀའ། ལུན་པ་ལ་སྒྱུ་པོ་སོགས་མི་འཆར་པས་སྤོང་གཟུགས་འཆར་སྒྲ་བ་ཡིན་
ཞེས་གསུང་བ་ལྟར་རོ།

ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་སྒྲོམ་ཚུལ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་སྒྲོམ་ཚུལ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། མཆན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོམ་ཚུལ་
བཤད་པ་དང་། ཉན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོམ་ཚུལ་བཤད་པ་ལོ།

མཆན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོམ་ཚུལ་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་ལྟ། གང་དུ་བསྒྲོམ་པ་གནས་གྱི་ངེས་པ་དང་། ལུས་གྱི་འདུག་སྤངས་བྱེད་བཅིངས་
གྱི་ངེས་པ་དང་། ལྟ་སྤངས་གྱི་ངེས་པ་དང་། སེམས་གྱི་འཛོག་ཚུལ་གྱི་ངེས་པ་དང་། དེ་ལྟར་བསྒྲོམས་
པས་ཉམས་ཏྲགས་འཆར་ཚུལ་གྱི་ངེས་པ་ལོ།

དང་པོ་ནི་ཡེ་ལའི་བརྒྱ་བཙོ་ལྔ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། གང་ཞིག་ནམ་མཁའ་ལ་རྣལ་འབྱོར་
གོ་མས་པར་བྱེད་པ་དེས་མཆན་མོ་བྲག་པ་མེད་པའི་ཁྱིམ་དུ་སྤྱན་པ་ལ།^{༡༥} ཞེས་གསུངས་པ་དང་།
འཇམ་དཔལ་གྱི་སྒྲུལ་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པས་རྣལ་འབྱོར་གསུམ་གྱི་སྒྲིང་པོ་ལས། མཆན་མོ་
གསེང་མེད་ཁྱིམ་དུ་ནི།^{༡༦} ཞེས་དང་། ཅི་ལུ་པའི་སྒྲོར་དུག་ལས། དང་པོ་སོ་སོར་སྤྱད་པ་ནི། མཆན་
མོ་སྒྲོན་ལ་ཉིན་མོ་ཕྱིས། །བྲག་མེད་ལ་ཐོག་མཐོའི་ནང་།^{༡༧} ཞེས་སོགས་གྱིས་སྤྱན་ཁང་བསྤྱན་པ་
ལྟར་སྤྱན་ཁང་མཆན་ཉིད་དང་ལྡན་པར་སྒྲོམ་དགོས་སོ། །དེ་ལ་སྤྱན་ཁང་ནི་ལྟར་བྱ་བ་ནི། འབྱོར་པ་
དང་ལྡན་པས་ནི་ཁང་པ་ཐོག་སྒྲུམ་རིམ་པའི་བར་ཁང་དུ་བྱ་སྟེ་དེའི་དགོས་པ་ནི་འོག་ནས་ས་རྒྱངས་དང་
སྒྲིང་ནས་ཐིགས་པ་སོགས་གྱིས་གཞོད་པ་མི་འབྱུང་བའོ། །དེ་ཅུམ་མི་འབྱོར་བ་ཡིན་ན་སྐྱམས་སར་

བཅིགས་ཏེ་འོག་ནས་ས་རྒྱན་མི་འབྱུང་བ་དང་ཐོག་མཐོ་བ། དཀར་ཁུང་བྱི་རུབ་ལ་ནང་ཡངས་པ།
 འཕོལ་ཐོ་ལྷ་ལུས་དགག་སྒྲུབ། དེ་ལས་གཞན་པའི་བྱ་ག་སྒྲུ་ཅེ་ཤོང་བ་ཙམ་ཡང་མེད་པ། ཟློགས་
 བསམས་ཅད་ཞལ་བས་བརྟུང་བ། སྒོ་འཁྱོག་སྒྲུམ་རིམ་པ་ལུན་པ་ཤིན་ཏུ་ནག་པ་བྱའོ། དེ་ལྷ་ལུ་ཡང་མ་
 འབྱོར་ན། སྒོགས་པ་སོགས་མེད་པ་བཅད་པའི་སྟེང་དུ་ཡོལ་བ་སོགས་བཏང་སྟེ་ལུན་པ་ཤིན་ཏུ་ནག་པ་
 བྱ་དགོས་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་སྟངས་པ་ཅུང་ཟད་ཤོར་ནའང་མིག་ལ་གཞོད། ལྷ་རྟོག་འཕྲོ། མཐོང་སྟངས་
 ཕྱིན་ཅི་ལོག་འཆར་བ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུན་འོང་བ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལུས་ཀྱི་འདུག་སྟངས་བྱེད་པ་ཅིངས་ཀྱི་རེས་པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་གསུམ་གྱི་སྟེང་
 བོ་ལས། མཚན་མོ་གསེང་མེད་ཁྱིམ་དུ་ནི། ཤིན་ཏུ་མཉམ་བཞག་སྒྲུབ་པ་བོས། བྱེད་པ་ལྷ་ལ་
 བཅིང་བ་གཉིས། སྒྲུ་མའི་ཞལ་ལས་ཤེས་པར་བྱ།³⁴ ཞེས་གསུངས་པའི་བྱེད་པ་ལྷ་ནི་ལུས་གནད་
 ཀྱི་བྱེད་པ་ལྷ་དང་། བཅིང་བ་གཉིས་ནི་རྒྱང་སེམས་གཉིས་དབྱེས་བཅིང་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་སྒྲུ་མའི་
 ཞལ་ལས་ཤེས་རྒྱུ་པ་ནི་སྒྲུ་མས་ལུས་གནད་འཆའ་ཚུལ་དག་གིས་བད་སྟེད་ནས་ཤེས་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ།
 འདི་དག་གི་དོན་འགྲེལ་པའི་དུས་ཞབས་སྟན་བརྒྱད་ལས། འཕོལ་པའི་སྟན་ལ་³⁵ བྱེད་པ་ནི། ལུས་
 བསྐྱར་དོ་རྩེ་སྒྱིལ་གྲུང་བཅའ། བྱེ་བཞོག་གསུམ་སྒྲུར་མིག་བྱེད་བཞོག གཙུག་ཏོར་སྒྲུར་པའི་ལྷ་
 སྟངས་སོ། ལག་གཉིས་དོ་རྩེ་བསྐྱམ་པར་བྱ། དེས་ནི་རྒྱང་རྣམས་འཆིང་བྱེད་པའོ།³⁶ ཞེས་དང་། ཅི་
 ལུ་བས། རི་རབ་བསྐྱར་ལ་གླིང་བཞི་བསྐྱེ། བྱེད་ལ་ནི་རྒྱ་དར་ཕྱེ་བསྟོད། དོ་རྩེ་བསྐྱམས་པས་རྒྱ་
 མཚོ་གཞོམ། སྟིང་གི་རྒྱང་ཆེན་བྱར་ལ་བདིག ལུས་ཀྱི་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེས་ནི་རྒྱང་རྣམས་ནང་
 དུ་འཆིང་། གཙུག་ཏོར་ཆེན་པོའི་ལྷ་སྟངས་བྱ།³⁷ ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལུས་ཀྱི་འདུག་སྟངས་
 ལྷ་བྱེད་པར་བཤད་ཅིང་། དེས་རྒྱང་སེམས་གཉིས་འཆིང་པའི་རྒྱུན་བྱེད་པར་བསྟན་རྟོ།

དོན་ནི། ལུས་བསྐྱར་ཞེས་པ་དང་རི་རབ་བསྐྱར་ལ་ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ལུས་སྐལ་ཚོགས་པ་
 དང་པོར་བསྐྱར་བ་བརྟན། དོ་རྩེ་སྒྱིལ་གྲུང་བཅས་ཞེས་པ་དང་གླིང་བཞི་བསྐྱེ་ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེ་མས་
 དོ་རྩེ་སྒྱིལ་གྲུང་ཉིད་བཅའ་ཞིང་། བྱི་མས་ཡན་ལག་བཞི་བསྐྱེ་བ་བརྟན་པས་དོ་རྩེ་སྒྱིལ་གྲུང་དང་། དོ་
 རྩེ་བསྐྱམས་པས་རྒྱ་མཚོ་གཞོམ།³⁸ ཞེས་པ་དང་སྒྲུར་བས་ལག་པ་གཉིས་དོ་རྩེ་སྐྱེ་ཚུར་བསྐྱམས་པ་

ཕན་ཚུན་བསྐྱོལ་ནས་བྱང་ལ་སྐྱར་བ་བསྟན་ཅིང་། གཞུང་སྐྱམ་མའི་གསུམ་སྐྱར་ཞེས་པ་དང་། ལག་གཉིས་དོ་རྩེ་བསྐྱམ་པར་བྱ། ཞེས་པ་སྐྱར་བས་ཀྱང་དེ་ཉིད་བསྟན་ཏོ། །ཕྱེ་བསྐྱོག་ཅེས་པ་དང་། མིག་གཉིས་བསྐྱོག་ཅེས་པ་སྐྱར་བ་དང་། གྱེན་ལ་ཉི་ཟླ་དང་ཕྱེ་བསྐྱོད། ཅེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱེ་རྒྱུ་ལ་སྐྱར་བ་དང་། མིག་གཉིས་གྱེན་ལ་བཟུང་བ་གཉིས་བསྟན་ཅིང་། གྱེན་ལ་ལྟ་ཚུལ་གསལ་བར་སྟོན་པ་ལྟ་སྟངས་ནི། གཙུག་རྒྱུ་རྒྱུར་བའི་ལྟ་སྟངས་སོ། ཞེས་པ་དང་། གཙུག་རྒྱུར་ཆེན་པོའི་ལྟ་སྟངས་བྱ། ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ། །མདོར་བསྟུན་སྐྱེལ་ཚེགས་བྱང་པོར་བསྐྱར་བ་དང་། ཀྱང་པ་དོ་རྩེ་རྒྱུ་ལ་ཀྱང་དང་། ལག་པ་གཉིས་དོ་རྩེ་ཁུ་རྒྱུར་བསྐྱམས་ཏེ་ཕན་ཚུན་བསྐྱོལ་བ་གསུམ་པ་ལ་སྐྱར་བའམ་ཡང་ན་ལག་པ་གཉིས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ལྟ་བུ་བྱས་པའི་སྟེང་དུ་གཡས་པ་བཞག་ནས་མཐེ་བོར་སྟོ་སྒྲུད་པ་མཉམ་གཞག་གི་བྱ་གྲུ་ལམ། ཡང་ན་དོ་རྩེ་ཁུ་རྒྱུར་བསྐྱམས་པ་བསྐྱེད་སྟེང་དུ་བཞག་པ་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་བྱ་གྲུ་རྒྱུ་མས་གང་ཅུང་བྱ་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་ལག་པ་གཉིས་པ་དོ་རྩེ་ཁུ་རྒྱུར་བའི་མཉམ་གསལ་པ་དག་བསྐྱེད་གཡས་དང་གཡོན་པའི་སྟེང་དུ་དོ་རྩེ་མཉམ་གསལ་གནས་པ་ནི་དོ་རྩེ་བྱ་གྲུ་རྒྱུར་འགྱུར་རོ།^༩ ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །ཕྱེ་རྒྱུ་ལ་སྐྱར་བ་དང་། མིག་གཉིས་གྱེན་ལ་བསྐྱོག་པའི་ལུས་ཀྱི་འདུག་སྟངས་ལྟ་ནི་བྱེད་པ་ལྟ་ཡིན་ལ། དེས་རྒྱུར་སེམས་གཉིས་དབུ་མར་བཅིང་བནི་བཅིང་བ་གཉིས་ཡིན་པ་ནི། བྱེད་པ་ལྟ་ལ་བཅིང་བ་གཉིས།^{༡༠} ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ།

གལ་ཏེ་ལུས་ཀྱི་འདུག་སྟངས་དང་མིག་གི་ལྟ་སྟངས་ཀྱི་བྱེད་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱུར་དབུ་མར་འཛིང་བར་འདོད་པ་བཀག་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན། དེ་ལྟར་བཀག་པ་ནི་དེ་ཁོ་ནས་རྒྱུར་དབུ་མར་འཛིང་རྒྱས་པ་བཀག་པ་ཡིན་ཞིང་། འདིར་བཤད་པའི་རྒྱ་གཞུང་དེ་དག་གི་དོན་ནི་གཙོ་བོར་དམིགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ་གྱིས་རྒྱུར་དབུ་མར་འཛིང་བ་ཡིན་ལ། དེའི་མཐུན་སྟེན་ནམ་ཆ་སྟེན་བྱས་པའི་སྟོན་ནས་ལུས་གནད་དང་ལྟ་སྟངས་ཀྱང་རྒྱུར་དབུ་མར་འཛིང་བྱེད་དུ་བཤད་པས་སྟོན་མེད་དོ།

གསུམ་པ་ལྟ་སྟངས་ཀྱི་དེས་པ་ནི། སྐྱབ་ལའི་བརྒྱ་ཉི་ལྔ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། གཙུག་རྒྱུར་གྱི་ཁོ་བོའི་ལྟ་བས་ཞེས་པ་མིག་མི་འཛུམས་པར་སྟེང་དུ་ལྟ་བས་མཛན་མར་འགྱུར་ཏེ་མཛན་མའི་རྣལ་

འབྱོར་གྱིས་རྣམ་པ་བཞི་དང་།^{༤༧} ཞེས་མིག་མི་འཇུག་པར་གཙུག་ཏྱར་གྱི་ཁོ་པོའི་ལྟ་སྟངས་བྱེད་པར་གསུངས་པ་ནི་སྟེང་དུ་ལྟ་བུ་ཞེས་གྱེན་ལ་ལྟ་བ་དང་། དེ་ཡང་མིག་མི་འཇུག་པར་ཞེས་འབྱེད་འཇུག་དང་སྐྱུ་ལ་སྐྱོད་མེད་པ་དང་། མིག་གི་འཛོག་ཚུལ་ཡང་རིག་ཨ་ར་ལའི་རྒྱུད་ལས། བྱེད་མིག་གྱེན་དུ་ལོག་ནས་ནི།^{༤༨} ཞེས་པ་ལྟར་མས་ལྟེབས་གྱིས་མིག་གི་བྱེད་ཅམ་བཀའ་ནས་སེམས་གྱིས་གང་ལ་དམིགས་པའི་གཞི་དེ་ཉིད་ལ་ལྟ་བའི་ཚུལ་དུ་འཛོག་པའོ། དེ་ཡང་ཡེ་ལའི་བརྒྱ་བཙུ་ལུ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། བས་མཁའ་རྒྱན་ནས་ཞེན་པའི་སེམས་དང་མིག་ནི་མི་འཇུག་སོ།^{༤༩} ཞེས་སེམས་གྱིས་གང་དུ་ཞེན་ས་དེར་མིག་གིས་ཀྱང་ལྟ་བའི་ཚུལ་དུ་བྱེད་པ་དང་། མིག་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འཇུག་པའི་སྐྱུ་ལ་སྐྱོད་མི་བྱེད་པར་གསུངས་སོ། དེ་ལྟར་བཤད་པ་རྣམས་ནི་དུས་ཞབས་སྟན་བརྒྱད་ལས། མིག་གྱེན་བརྒྱུག་གཙུག་ཏྱར་ཆེན་པོའི་ལྟ་སྟངས་སོ།^{༥༠} ཞེས་དང་། ཅི་ལུ་པས། གཙུག་ཏྱར་ཆེན་པོའི་ལྟ་སྟངས་བྱ།^{༥༡} ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་དོན་ཡིན་ནོ། འོ་ན་ལྟ་སྟངས་ཀྱང་སེམས་གྱིས་གང་ལ་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་ལྟ་བའི་ཚུལ་དུ་བྱེད་ན་སེམས་གྱི་དམིགས་པ་རི་ལྟར་བྱ་སྟམ་ན།

བཞི་པ་སེམས་གྱི་འཛོག་ཚུལ་གྱི་ངེས་པ་ལ་གཉིས། ཅི་ཡང་མི་བསམ་པ་སེམས་གྱི་འཛོག་ཚུལ་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། དམིགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་སེམས་གྱི་འཛོག་ཚུལ་འབྲེད་པར་བསྟན་པའོ། གང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག བསམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སྤངས་ཏེ། ཉི་མ་གཅིག་ནི་ཡོངས་སུ་བརྟག་^{༥༢} ཅིས་སོགས་དང་། རྒྱུ་པའི་བརྒྱ་བརྒྱ་བཞི་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་དང་པོ་སྟོང་ཉིད་བྱང་རྒྱ་བ་ཅེས་པ་ནི་ཐུན་པ་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བསམ་པར་མི་བྱ་བའོ།^{༥༣} ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་བསམས་ཏེ། དམིགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་བསམ་པ་ཐམས་ཅད་བཀག་ནས་ཅི་ལ་ཡང་མི་སེམས་པར་སེམས་འཛོག་པ་ཉིད་སོར་སྟེན་གྱི་སྐབས་ཀྱི་སེམས་གྱི་འཛོག་ཚུལ་དུ་འདོད་པ་ནི་མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་མདོར་བསྟུས་ལས་གསལ་བར་བཀག་སྟེ། མདོར་བསྟུས་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་ལོ་ལ་དུ་བྱིན་པ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་བསམ་པ་མེད་པ་ནི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་པའི་སྤྱད་དུ་བཙུག་ལྟར་འདས་གྱིས་གསུངས་སོ། བསམ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། བསམ་པ་མེད་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་གྱི་གཞན་

རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་མ་ཡིན་ལོ།^{༡༢} །ཞེས་པའི་པར་གྱིས་སྟོགས་སྡེ་བ་བོའི་འདོད་པ་
བཀོད་ནས། དེ་འགོག་པ་ནི་དོའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་རབ་ཏུ་མི་མཁས་པ་བསམ་པ་མེད་པ་ཡི་ཤེས་
སུ་འདོད་པ་ཆད་པ་ཆེན་པོར་ལྷུང་བ་འགའ་ཞིག་སྤྱོད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་བརྟུན་པར་བྱའོ།^{༡༣} །ཞེས་
པ་ནས། འདིར་གཤམ་ཏེ་རིན་ཆེན་སྟོན་མ་བསམ་པ་འམ་རབ་ཏུ་སྤང་བ་མེད་པ་ཡིན་ན་དེའི་ཆོ་རིན་ཆེན་
སྟོན་མ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དུ་རི་ལྟར་འགྱུར། དེ་བཞིན་དུ་ཉིང་རེ་འཛིན་གཞན་རྣམས་ཀྱང་
བསམ་པ་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་རང་རིག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་བཅས་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་པར་གྱིས་གཉིད་མཐུག་པོ་ལོག་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་ཅི་ཡང་མི་སེམས་
ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་རང་གི་རང་གིས་འཇུག་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པར་འགྱུར་
ཞེས་ཏ་ཅང་ཐལ་བས་བཀག་པ་རྣམས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།

འོན་འགྲེལ་ཆོག་འདི་དག་གིས་སྟོགས་འདི་ན་ཡང་བླ་མའི་མན་རག་ལས་འབྱུང་བ་ལྷག་སྒྲ་
ཆེན་པོ་ཞེས་གྲགས་པའི་སྒྲིམ་ཚུལ་བཀག་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན། སྒྲིམ་ཚུལ་འདི་ཡང་ཅི་ཡང་
ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ཏ་གང་ལྟ་བུའི་སྒྲིམ་ཚུལ་དུ་སོང་ན་བཀག་གོ་ཞེས་བརྟུན་པར་བྱ་ཞིང་། ཁོ་བོ་ནི་ལྷག་
སྒྲ་ཆེན་པོའི་སྒྲིམ་ཚུལ་མཁས་པ་ཆེན་པོ་དག་གི་གསུང་ལས། ལྷག་སྒྲ་ཆེན་པོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྣལ་ནི་
སེམས་ཉིད་ལ་ལྟ་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་གྲགས་ལ། སེམས་དེ་ཡང་གློ་བུར་བའི་སེམས་སྒྲ་ཆོགས་པ་ལ་མི་
རྟོག་གི་ལྟ་བུ་ལྟར་བྱེད་དོ་ཞེས་གྲགས་ལ། འོ་ན། བསམ་པ་ཐམས་
ཅད་ཡོངས་སྤངས་ཏེ། ཞེས་པ་དང་། ལུན་པ་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བསམ་པར་མི་བྱའོ།^{༡༤} །ཞེས་སོགས་ཀྱི་
དོན་རི་ལྟར་ཡིན་སྟེ། དེ་དག་གི་དོན་ནི་སོར་སྤྱད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལས་
གཞན་པའི་བསམ་པ་ཐམས་ཅད་སྤང་། ཞེས་པ་དང་། སོར་སྤྱད་ཀྱི་དམིགས་པ་ལས་གཞན་ཅུང་ཟད་
ཀྱང་མི་བསམ་ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། བརྟག་གཉིས་ཀྱི་བརྟག་པ་ཕྱི་མའི་ལེའུག་གིས་པའི། བསམ་གཏན་ཉོན་
མོངས་འཛིག་བྱེད་པ།^{༡༥} །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྡེ་འགྲེལ་དུ་དོན་རྟོག་སྤྱོད་པོས། ཡན་ལག་དུག་གི་དང་པོ་སོ་
སོར་སྤྱད་པས་བསམ་ཏེ་གོམས་པར་བྱེད་པ་ན་མཆོན་མ་འདི་དག་འབྱུང་བར་འགྱུར་ལ། གཤམ་ཏེ་ཡང་
དག་པའི་ལམ་མི་འདོད་དེ་འོན་ཀྱང་ལྟ་མོད་ཕྱིར་ཡང་ན་ལྷ་བྱེད་དམ་ཡང་ན་ཉིན་མཆོན་གཅིག་ཏུ་

དམིགས་པ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་ཞོག་ལ་ཉོས།¹⁶ ཞེས་ཡང་དག་པའི་ལམ་མི་འདོད་པ་སྟེ་དོན་གཉིས་མེད་པ་
འོན་ཀྱང་ཏུ་མོགས་ཀྱི་སྟོང་གཞུགས་ལ་ལྟ་སྟོང་མོ་པ་ལྟ་བུའི་ཕྱིར་ཏུ་ཡང་ན་ཟླ་བ་ཕྱེད་དམ། དེ་ཡང་མི་རྣམས་
ན་ཡང་ན་ཉིན་མཚན་གཅིག་ཏུ་ཞོག་ལ་ཉོས། ཞེས་གསུངས་ཏེ་སོར་སྟུང་སྒྲུབས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཅེ་
གཅིག་ཏུ་བསམ་པར་གསུངས་པ་དང་།

ཡང་ཆེགས་སུ་བཅད་པ་སྟེ་མའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། བསམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སྤངས་
ནས། །ལྟོ་ཡི་བཞུགས་སུ་སེམས་པ་ཡིས། །ཉི་མ་གཅིག་ཏུ་མ་ཆད་པར། །སྒོམ་པས་ཡོངས་སུ་
བརྟག་པར་བསྟེ།¹⁷ །ཞེས་གསུངས་པའི་དོ་རྟེན་ཉིད་འགྲེལ་ལས། བདག་མེད་པའི་ནལ་འཕྱོར་འདི་
ཟླ་བ་ཕྱེད་ཏུ་འབད་པའི་སྒྲལ་བ་མེད་པ་ནམས་ཀྱིས་ཉིན་མཚན་གཅིག་ཅུང་ཏུ་ཡང་དམིགས་པ་གཞན་
ལ་ཕྱོད་པ་ཡོངས་སུ་བརྟར་སྟེ་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པར་བཞག་ན་ཡིད་ཆེས་པའི་ལམ་
ཀྱི་རྟགས་འཕྱུར་པར་འཕྱུར་ཏེ་སྟོང་སྟོང་སྟུང་པས་སྟུང་པ་ནམས་ལ་ཡིན་གྱི་གཞན་ཏུ་ན་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་པག་པ་ལྱིས་པ་ཞེས་པར་འཆལ་བ་དག་བརྟན་པར་འཕྱུར་རོ།¹⁸ །ཞེས་སོར་སྟུང་གྱི་
དམིགས་པ་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བསམས་ནས་བཞག་ན་ཡིད་ཆེས་པའི་ལམ་ཀྱི་རྟགས་ཏུ་མོགས་ཀྱི་
སྟོང་གཞུགས་འཕྱུར་པར་འཕྱུར་བར་གསུངས་པ་དང་། བསམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སྤངས་ཏེ། ཞེས་
པའི་དོན་འཆད་ཀྱིས་ནི། དམིགས་པ་གཞན་ལ་ཕྱོད་པ་ཡོངས་སུ་བརྟར་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཡིན་
ལ། འདིས་ཀྱང་སོར་སྟུང་གྱི་དམིགས་པ་ལས་གཞན་པ་ལ་དམིགས་པའི་བསམ་པ་སྤང་ཞིང་ཕྱོད་པ་
གཏང་རོ། ཞེས་བསྟན་པ་དང་གཞན་ཡང་དོ་རྟེན་ཉིད་འགྲེལ་གྱི་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། དེ་བས་ན་སོ་སོར་
སྟུང་པའི་ཉིང་རི་འཛིན་ལས་གཞན་པས་བསམ་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པས་ཉིན་མཚན་གཅིག་བསྒོམས་
པས་ཡིད་ཆེས་པ་འཕྱུར་བ་མེད་དོ།¹⁹ །ཞེས་བསམ་པ་གཞན་ཐམས་ཅད་སྤངས་ནས་སོར་སྟུང་གྱི་ཉིང་
རི་འཛིན་ཡིད་ཅིན་མཚན་གཅིག་བསྒོམས་པས་ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་འཕྱུར་གྱི་དེ་ལས་གཞན་པ་ལས་
མ་ཡིན་པར་གསལ་བར་གསུངས་པས་སོ།།

གཉིས་པ་དམིགས་པ་ཡིད་ལ་ཕྱེད་པའི་སྒོ་ནས་སེམས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་འཐད་པར་བསྟན་པ་

ལ་གཉིས། དེ་ལྟར་འཐད་པའི་ཞེས་བྱེད་དགོད་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་དངོས་བཤད་པའོ།།

དང་པོ་ནི། ཡེ་ལེའི་བརྒྱ་བཙོ་ལ་ཅུ་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་ནི། བམ་མཁར་ཀུན་ནས་ཞེན་པའི་སེམས་དང་མིག་ནི་མི་འཇུག་པ་དེ་ལྟར་ལམ་དུ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པ་ཡིས། རྟོང་པ་ལས་ནི་དུ་བ་སྒྲིག་ཆུ་རབ་གསལ་དྲི་མ་མེད་པའི་མཁའ་སྒྲུང་ཉིད་དང་མར་མེ་དང་།^{༤༠} ཞེས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། གང་ཞེས་ནས་མཁའ་ལ་རྣལ་འབྱོར་གོམས་པར་བྱེད་པ་དེས་མཚན་མོ་ལྷག་པ་མེད་པའི་ཁྱེམ་དུ་ལྷན་པ་ལ་ནམ་མཁར་ཀུན་ནས་ཞེན་པའི་སེམས་དང་མིག་ནི་མི་འཇུག་པ་ཤིང་དེ་ལྟར་ལམ་དུ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པ་^{༤༡} ཞེས་པ་འདིར་དབུ་མར་སྒོག་རབ་ཏུ་ཞུགས་པས་རྟོང་པ་ཁོ་ན་ལས་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་མཐོང་སྟེ་ནམ་མཁར་ཀུན་ནས་ཞེན་པའི་སེམས་དང་མིག་ནི་མི་འཇུག་པ་དེ་ལྟར་ལམ་དུ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པས་རྟོང་པ་ལས་ནི་དུ་བ་སྒྲིག་ཆུ་རབ་གསལ་དྲི་མ་མེད་པའི་མཁའ་སྒྲུང་ཉིད་དང་མར་མེ་དང་ཞེས་པ་ནི་མཚན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་མཐོང་ངོ་། ཞེས་པ་རྣམས་སོ། །འདི་དག་གིས་ནི་སོར་སྤྲད་ཀྱི་དམིགས་པ་དང་། དམིགས་པ་དེ་ལ་སེམས་འཛོག་ཚུལ་མིག་གི་ལྟ་སྒྲུངས་དང་བཅས་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་མིག་གི་ལྟ་སྒྲུངས་དེ་ལྟར་བྱས་པ་ལས་རྒྱུད་དབུ་མར་འཇུག་ཚུལ་དང་། དེ་ལྟར་རྒྱུད་དབུ་མར་ཞུགས་པ་ལས་དུ་སོགས་ཀྱི་ཉགས་རྣམས་འཆར་ཚུལ་རྣམས་ངེས་ཅན་དུ་བསྟན་ཏོ།།

འོ་ན་ཚུལ་རི་ལྟར་དུ་བསྟན་སྟུམ་ན། དེ་ཡང་། རྟོང་པའི་ལམ་དུ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པ་ཡིས། རྟོང་པ་ལས་ནི་དུ་བ་ཞེས་སོགས་དང་།^{༤༢} དེའི་འགྲེལ་པ། འདིར་དབུ་མར་སྒོག་རབ་ཏུ་ཞུགས་པས་རྟོང་པ་ཁོ་ན་ལས་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་མཐོང་སྟེ།^{༤༣} ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ལས་ཅུ་དབུ་མར་སྒོག་སྟེ་རྒྱུད་ཞུགས་པ་ལས་སོར་སྤྲད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཆང་པའི་དུ་སོགས་ཀྱི་མཚན་མ་མཐོང་གི་དབུ་མར་རྒྱུད་མ་ཞུགས་པར་དེ་མི་མཐོང་བར་བསྟན་ཏོ། །འོ་ན་སྐབས་འདིར་རྒྱུད་དབུ་མར་འཇུག་པའི་ཐབས་རི་ལྟར་སྟུམ་ན། བམ་མཁར་ཀུན་ནས་ཞེན་པའི་སེམས་དང་མིག་ནི་མི་འཇུག་པ་ཞེས་པ་དང་། དེའི་འགྲེལ་པ་ནམ་མཁར་ཀུན་ནས་ཞེན་པའི་སེམས་དང་མིག་ནི་མི་འཇུག་པ་དེ་ལྟར་ལམ་དུ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པ། ཞེས་པ་འདི་རྣམས་ཀྱིས་ནམ་མཁའི་དམིགས་པ་ཡིན་པ་དང་། དམིགས་པ་དེ་ལ་ཞེན་པའི་རྣམ་པའི་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འཛོག་པའི་འཛོག་ཚུལ་དང་། སེམས་གང་ལ་བཞག་པ་དེར་མིག་ཀྱང་མི་

འཇུག་པར་ལྟ་བུའི་ཚུལ་དང་། དེ་ལྟར་བྱས་པས་ལས་རྒྱུད་དེ་ལྟར་འཇུག་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

གཞན་ཡང་དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་ནུ་རྩེ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། གང་ཞིག་ནམ་མཁའ་ལ་རྣལ་
འབྱོར་གོམས་པར་བྱེད་པ་དེས་མཚན་མ་ལྟག་པ་མེད་པའི་ཁྱིམ་དུ་སྟུན་པ་ལ་ནམ་མཁའ་ཀྱན་ནས་ཞེན་
པའི་སེམས་བསམ་པ་བསམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་ཡིས་སྟོང་པར་རྩེ་གཅིག་པའི་ཡིད་དུ་བྱས་ནས་ཉི་
མ་གཅིག་ཡོངས་སུ་བརྟག་པར་བྱའོ། །མིག་ནི་མི་འཇུག་པ་དེའི་ལམ་དུ་རབ་རྩུགས་པ་ཞེས་པ་འདིར་
དབུ་མར་སྟོག་རབ་རྩུ་ཞུགས་པ་སྟེ་སྟོང་པ་ཁོ་ན་ལས་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་མཐོང་རོ།^{༡༤} །ཞེས་
གསུངས་པ་དང་། ཅི་ལུ་ལས་ཀྱང་། བམ་མཁའ་ཞེན་པས་ནམ་མཁའ་བཟ། །དུ་བ་ལ་སོགས་རྟགས་
ལྟ་འབྱུང་།^{༡༥} །ཞེས་དང་། དུས་ཁབས་སྟན་བརྒྱུད་ལས་ཀྱང་མཚན་མོ་སྤྲ་གཤེད་པ་སྤྱ །ནམ་མཁའ་
ལ་དམིགས་སྟོང་ཉིད་བསྟོམ།^{༡༦} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཕྱོགས་འདིའི་རྒྱ་གཞུང་དང་འགྲེལ་པ་རྣམས་
ཀྱིས། བམ་མཁའ་ཀྱན་ནས་ཞེན་པའི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྒྱུད་རྩེ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པར་བསམས་ནས་
ནམ་མཁའ་སྟོང་པ་སོར་སྤྱད་ཀྱི་དམིགས་པར་བཤད་དེ། དེ་ཡང་སྟོང་པ་བཤད་ཚུལ་ནི་ཁམས་ལའི་
མདོར་བསྟན་གཉིས་པ་ལས། འདི་ཉིད་སྒྲུབ་པ་ལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྟོམ་པ་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་མཚན་
མའི་ལམ་རབ་རྩུགས་ལ་བར་མཛད་དེ། སྟོང་པར་རྩེ་གཅིག་^{༡༧} ཡིད་བྱས་ཏེ། ཉི་མ་གཅིག་ནི་ཡོངས་
སུ་བརྟག་^{༡༨} །ཅེས་སྟོང་པ་དམིགས་པར་གསུངས་སོ།།

དེ་བཞིན་དུ་བདེ་མཚོག་སྟོང་འགྲེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་སྟོ་ཡོངས་སུ་
སྤངས་ཏེ་ཞེན་པ་མེད་པར་བྱས་ནས་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་དང་དམིགས་པ་མེད་པ་བསྟོམ་པར་བྱ་སྟེ་ནུལ་
འབྱོར་པས་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་འབྱུང་པ་མཐོང་བར་འབྱུར་རོ།^{༡༩} །ཞེས་གསུངས་པ་དང་།
འདི་དང་མཐུན་པར་སྟོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཛིན་ཀྱང་། དེས་ན་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་སྟོ་ཡོངས་སུ་
སྤངས་ཏེ་རྟོན་མེད་པར་བྱས་ནས་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་དམིགས་པ་མེད་པ་བསྟོམ་པར་བྱ་སྟེ།^{༢༠} །ཞེས་
བཤད་ཅིང་འདི་དག་གི་དོན་འོག་རྩུ་འཆད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་ནམ་མཁའ་ཀྱན་ནས་ཞེན་
པའི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་འཆད་པའི་ཆེད་པེ་མེད་སྤྱད་པའི་སྟོར་དུག་རྩུ་འགྲེལ་ལས། མཚན་མོ་ཞེས་པ་
སྟན་པ་ཉི་བར་མཚོན་པའོ། །ནམ་མཁའ་ཀྱན་ནས་ཞེན་པའི་སེམས་ནི་གང་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ནམ་

མཁའ་ལ་ཆགས་པ་སྟེ་དང་ལོ་མཉམ་པར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་འོ། །དོ་རྗེའི་ལམ་དུ་
 བྱགས་པ་ནི་སྟོག་ཨ་མ་རྩུ་ཏྲིར་སོན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ།^{ལྷ}} །ཞེས་ནམ་མཁའ་ལ་དམིགས་དགོས་པར་
 བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་སོར་སྤྱད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་དམིགས་པར་བཤད་པའི་ནམ་མཁའ་དང་སྟོང་པ་དོན་
 གཅིག་ཏུ་བྱེད་དགོས་པས་སྒྲིབ་བློགས་ཀྱི་བྱ་བ་བཅད་ཅམ་གྱི་ནམ་མཁའ་དོས་བཅས་ཀྱི་དམིགས་ཉེན་
 མེད་པའི་སྟོང་པ་འདི་སོར་སྤྱད་ཀྱི་དམིགས་པར་བྱའོ། །འོ་ན་ནམ་མཁའ་སྟོང་པ་དེ་ལ་གནས་གང་དུ་
 སེམས་རིལ་རྟུ་གཞག་པར་བྱ་སྟམ་ན།

གཉིས་པ་སེམས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་དངོས་བཤད་པ་ལ། བོད་ཀྱི་མཁས་པ་སྤྲ་མ་རྣམས་ཀྱི་
 དགོངས་པ་དགོད་པ་དང་། རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པའི་དགོངས་པ་སྐྱབ་བྱེད་དང་བཅས་པ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཆོས་རྗེ་བུའི་བཞེད་པ་ནི། མིག་གི་ལྟ་སྟངས་སྒྲིན་མཆམས་
 ཀྱི་ཐད་ཀྱི་ཐུན་ཁང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་ལྟ་ཞིང་ལྟ་སྟངས་གང་དུ་གཏད་པའི་ཐུན་ཁང་གི་ནམ་མཁའ་སྟོང་
 པ་དེ་ཉིད་ལ་སེམས་ཀྱང་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གཏད་ནས་གཞན་གང་ལ་ཡང་མི་འཕྲོ་བར་ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་
 བྱེད་པར་གྲོད་ནས་འཛོག་པར་བཞེད་དོ།^{ལྷ}} །རྗོ་ནང་པ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་ནི་མི་གཡོ་བ་གསུམ་
 ལྟན་གྱིས་སེམས་མི་གཡོ་བར་བྱེད་ཚུལ་མང་དུ་གསུང་ཡང་། ཐམས་ཅད་དྲིལ་བའི་འགག་བསྟུས་ན་
 ལུས་ཀྱི་ཕྱི་ཐུན་ཁང་གི་ནམ་མཁའི་ལྟ་སྟངས་གཏད་སར་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིམས་ནས་ཡུལ་གཞན་
 ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པར་འཛོན་མེད་དུ་གྲོད་ནས་འཛོག་པར་བཞེད་དོ། །བཞེད་ཚུལ་འདི་གཉིས་
 ཀལ་རྒྱུད་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཀྱུན་ནས་ཞེན་པའི་ཞེས་སྟོགས་ཀྱིས་
 གསུངས་པའི་ནམ་མཁའ་སྟོང་པའི་དོན་ལུས་ཀྱི་ཕྱི་ཐུན་ཁང་གི་ནམ་མཁའི་བར་སྟོང་ལ་བཞེད་པར་
 མཛོན་ནོ། །དེ་ལྟར་བཞེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་ལུས་གནད་སེམས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་དང་
 བཅས་པས་རྒྱུད་དབྱེས་མར་འཇུག་བྱས་པ་དང་། བར་བྱིན་ཐེག་པ་དང་རྒྱུད་སྟེ་འོག་མ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་
 སྐབས་སུ་སེམས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་རིལ་རྩལ་བྱས་ཀྱང་རྒྱུད་དབྱེས་མར་འཇུག་མི་བྱས་པའི་ཁྱད་པར་འབྱེད་
 དགོས་སོ་ཞེས་བྱའོ། །

གཉིས་པ་རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པའི་དགོངས་པ་སྐྱབ་བྱེད་དང་བཅས་ཏེ་བཤད་པ་ནི། གོང་དུ་

བཤད་པ་ལྟར་སོར་སྤྱད་ཀྱི་སྐབས་འདིར་རྒྱུད་དབུ་མར་རྒྱུད་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །དེ་ལ་ཡང་ལས་དང་
 བོ་པས་རྒྱུད་དབུ་མར་འཇུག་པའི་ཐབས་ནི་མིའི་བྱ་ག་རྒྱ་སྟོག་ཚུལ་དུ་སྤང་བ་དང་། ལྷ་མོད་པའི་རྒྱུད་གི་
 རྣལ་འབྱོར་དང་། ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་དང་གསུམ་དུ་ངེས་ལ། ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱེད་
 པ་ལ་ནི་ཅུ་འཁོར་དུག་གི་དབུ་མའི་ལྟེ་བ་དང་ཅུ་དབུ་མའི་ཡར་སྐྱ་མར་སྐྱ་གཉིས་ཏེ་དེ་རྣམས་ན་རྒྱུད་རྒྱ་
 ཏྲིར་འཇུག་པའི་སྒྲེ་རེ་ཡོད་པས་དེ་དག་ཏུ་གནད་དུ་བསྐྱེད་དགོས་སོ། །གནད་དུ་བསྐྱེད་ཚུལ་ཡང་དེ་
 དག་ཏུ་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གཏད་ནས་མ་ཡངས་པར་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་དེར་བཞག་ན་རྒྱུད་
 སེམས་འཇུག་པ་གཅིག་པའི་གནད་ཀྱིས་རྒྱུད་ཡང་དེར་འདུའོ། །འོ་ན་སྐབས་འདིར་ཐབས་གང་གིས་
 རྒྱུད་དབུ་མར་འཇུག་སྟུལ་ན། རྒྱུད་དང་སེམས་འགྲེལ་སྒྲོང་གསུམ་དང་གོང་དུ་བྲངས་པའི་རྒྱ་གཞུང་
 འགྲེལ་བ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་གཏོད་སའི་དམིགས་པར་བཤད་པའི་ནམ་མཁའ་དང་
 རྫོང་པ་ནི་སྒྲིན་མཚམས་ཀྱི་ཐད་ཀྱི་ནང་ན་དབུ་མའི་ཡར་སྐྱ་ཡོད་པ་དེའི་སྐབས་སྟོང་གི་ནམ་མཁའ་སྟོང་
 པ་དེ་ལ་མཛད་ནས་དེ་ཉིད་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གཏད་ནས་ཡུལ་གཞན་ལ་སེམས་པའི་བསམ་པ་
 ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྤངས་ཏེ་འཛོག་པ་ནི། བསམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སྤངས་ནས། །ཞེས་པ་དང་།
 རྫོང་པར་ཅེ་གཅིག་ཡིད་བྱས་ཏེ། །ཉི་མ་གཅིག་ནི་ཡོངས་སུ་བརྟག་^{༡༣} ། །ཅིས་སོགས་གསུངས་པ་རྣམས་
 གྱིདོན་ནོ།།

འོ་ན་རྒྱུད་འགྲེལ་སོགས་ནས་འདིའི་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་ནམ་མཁའ་དང་རྫོང་པ་དབུ་
 མའི་ཡར་སྐྱའི་སྐབས་སྟོང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་བྱེད་པའི་སྒེས་པར་བྱེད་པ་ནི་ལྟ་བུ་སྟུལ་ན། དེ་ཡང་
 བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྒྱུད་ནི་རྒྱུད་གཞན་དག་གིས་རྟོགས་པར་བྱ།^{༡༤} །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་རི་གི་ཨ་ར་ལི་ལས། མིག་གཉིས་མ་བྱེ་མ་བཅུ་མས་པར། །སྒྲིན་མའི་བར་དུ་
 སེམས་བྱས་ན། །ལྷན་པ་མི་བཟད་པ་ཡི་ཚུལ། །དང་པོར་རྣལ་འབྱོར་པས་མཐོང་འགྱུར་^{༡༥} །ཞེས་
 པའི་རྒྱུད་པ་དང་པོས་མིག་གི་ལྟ་སྟངས་བསྟན་ལ། གཉིས་པས་སེམས་ཡུལ་ལ་གཏོད་ཚུལ་དང་། ཐ་
 མ་གཉིས་ཀྱིས་རྟགས་འཆར་ཚུལ་གསུངས་པའི་སེམས་ཡུལ་ལ་གཏོད་ཚུལ་ནི་སྒྲིན་མའི་བར་རམ་
 དབུས་ན་དབུ་མའི་ཡར་སྐྱ་ཡོད་པས་དེར་སེམས་གཟུང་པར་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་སྐུ་བ་

ལའི་བརྒྱ་བཅུ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་དུ་ཅ་རྒྱུད་དང་ས་པ་ལས། སོ་སོར་སྤྲད་པ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེ། བཅ་མཁའ་སྟོང་
 པའི་མཆན་ཉིད་དོ། ལྷ་དེ་ཡི་ནི་ཕྱོགས་སུ་ཡང་། གང་ཞིག་ཁོ་ནར་ཡིད་བཀོད་པ། མཆན་མའི་
 མཐར་ནི་རེ་ཁྲ་གང་། ཉེ་ལ་སྤྲོ་ཆོག་ས་རྒྱ་མ་རྒྱ། མ་ལུས་བསྐྱོམ་པར་བྱ་དེ་ལ།^{༡༥} ཞེས་པ་འདིས་
 དབུ་མའི་སྤྲུམ་སྟོང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་སེམས་འཛོག་པ་གསལ་པོར་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་རི་ལྷོར་བསྟན་
 བ། བཅ་མཁའ་སྟོང་པ་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འཛོག་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་གྱི་སོ་སོར་སྤྲད་པ་སྐྱོམ་པའི་
 སེམས་ནི་སྤྲ་དེའི་ཕྱོགས་སུ་ཡང་ནམ་མཁའ་སྟོང་པ་གང་ཞིག་ཁོ་ནར་ཡིད་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བཀོད་དེ་
 བསྐྱོམས་པས་དུ་སོགས་ཀྱི་མཆན་མ་བཅུའི་མཐར་རེ་ཁྲ་ནག་པོ་སྤྲའི་ཆད་ཅམ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་སྤྲ་
 ཆོག་ས་རྒྱ་མི་རྒྱ་པ་མཐ་བ་ལྟ་བུ་མ་ལུས་པ་གིན་ཏུ་གསལ་པར་བསྐྱོམ་པར་བྱ་ཞེས་སྤྲའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ནམ་
 མཁའ་སྟོང་པ་ལ་སེམས་འཛོག་པར་བཤད་ཅིང་། ལྷ་དེ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དུང་ཅན་མ་འདི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེ། ཉེ་
 བེ་གཏུམ་མོར་རབ་ཏུ་བརྒྱུད། ལྷེ་པའི་སྟེང་དུ་གཡུང་མོ་གང་། ལམ་མ་རྒྱ་རྒྱུ་མི་ཡི་སྤྲ།^{༡༦} ཞེས་ལམ་མ་
 རྒྱ་རྒྱུ་ལ་སྐབས་འདིའི་སྤྲར་བཤད་པ་དེའོ། ཉེས་ན་ལུང་མ་སེམས་སྤྲའི་སྐབས་སུ་སེམས་སམ་
 ཡིད་སྤྲའི་ཕྱོགས་སུ་གཏོད་པར་བྱེད་པར་བཤད་ཅིང་ལུང་གི་མས་སྤྲ་དེ་ནི་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་བྱེད་པར་བཤད་པས་
 རྒྱ་རྒྱུའི་ཕྱོགས་སུ་སེམས་གཏོད་པར་གསལ་པོར་བཤད་པས་སོ། ཉེ་ཡང་དབུ་མའི་ཡར་སྤྲ་ཡིན་པར་
 བེ་འཆད་པར་འགྲུར་རོ།

གཞན་ཡང་ནམ་མཁའ་ཀུན་ནས་ཞེན་པའི་སེམས་དང་མིག་ནི་མི་འཇུམས་དོ་རྗེའི་ལམ་དུ་
 རབ་ཏུ་ཞུགས་པ་^{༡༧} ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར། འདིར་དབུ་མར་སོག་རབ་ཏུ་ཞུགས་པས་སྟོང་པ་ཁོ་ན་ལས་
 དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཆན་མ་མཐོང་སྟེ་^{༡༨} ཞེས་པས་དུ་སོགས་ཀྱི་མཆན་མ་མཐོང་བའི་ཉེ་རྒྱུད་དུ་མར་
 སོག་རྒྱུང་ཞུགས་པ་དགོས་པར་བསྟན་ཅིང་། འགྲེལ་པར་དེའི་འབྲེ་ཉིད་ལས། བཅ་མཁའ་ཀུན་ནས་
 ཞེན་པའི་སེམས་དང་མིག་ནི་མི་འཇུམས་དོ་རྗེའི་ལམ་དུ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པས་སྟོང་པ་ལས་ནི་དུ་བ་
 སྤྲིག་རྒྱ།^{༡༩} ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་འདིས། བཅ་མཁའ་ཀུན་ནས་ཞེན་པའི་སེམས་དང་མིག་མ་
 འཇུམས་པ་གཉི་གས་དོ་རྗེའི་ལམ་ལམ་མ་རྒྱ་རྒྱུ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པས་སྟོང་པ་ལས་དུ་སོགས་ཀྱི་མཆན་མ་
 མཐོང་བར་ཡང་གསལ་པར་བསྟན་པས། བཅ་མཁའ་ཀུན་ནས་ཞེན་པའི་ནམ་མཁའ་དབུ་མའི་སྤྲུམ་

གྱིས་སོར་སྤྱད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་མིག་གི་ལྟ་སྤངས་བསྟན་ནས། བགེགས་མཐར་ཕྱེད་པའི་ལྟ་བ་བདུད་ཅིང་
ལམ་དུ་སོན་པ་ཡིས། །ཞེས་པ་ཙུ་འགྲེལ་གྱིས་སོར་སྤྱད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་མིག་གི་ལྟ་སྤངས་བསྟན་དང་།
སེམས་ཀྱི་གཏོད་ས་བསྟན་ཅིང་ཀྱང་ཡིག་གིས་སོར་བསམ་བསྟེན་པའི་ཡན་ལག་ཐོབ་པ་དེ་ཡིས་ཡན་
ལག་དུག་གི་ནང་གི་ཉེ་སྒྲུབ་ཤོག་འཛིན་ཀྱང་བྱའོ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

གཞན་དག་ན་ཏེ། སྐབས་འདིའི་བདུད་ཅི་འཁྱེལ་བའོ་ཞེས་པ་བསྟེན་པའི་ཡན་ལག་ལ་སྒྱུར་
བ་མི་འཐད་དེ། བདེ་མཆོག་སྟོད་འགྲེལ་ལས། ལྷ་རྩེ་པའི་དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་པར་འདུས་པ་
ཕྱི་མའི་ཡུང་དྲངས་པར། ཉེ་བའི་སྒྲུབ་པའི་དུས་སུ་ནི། །བདུད་ཅི་འཁྱེལ་བའི་གཟུགས་བསྟན་ནོ།¹³ །ཞེས་
བདུད་ཅི་འཁྱེལ་བ་ཞེས་འབྲུང་བ་ཉེ་སྒྲུབ་ལ་སྒྱུར་པའི་བྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། བགེགས་མཐར་
ཕྱེད་པའི་ལྟ་བ་ཞེས་སོགས་གྱིས་བསྟན་པའི་བདུད་ཅི་འཁྱེལ་བ་དབྱེལ་བ་ལ་བཤད་པ་དང་། གསང་
འདུས་རྒྱུད་ཕྱི་མའི། ཉེ་བའི་སྒྲུབ་པའི་དུས་སུ་ནི། །བདུད་ཅི་འཁྱེལ་བའི་གཟུགས་བསྟན་ནོ།¹⁴ །ཞེས་
པ་བདེ་མཆོག་སྟོད་འགྲེལ་དང་ལྷ་རྩེ་པས་དྲངས་པའི་བདུད་ཅི་འཁྱེལ་བའི་དོན་དགོངས་པའི་སྐད་
གཞན་གྱི་སྟོན་སྒྲུབ་ལ་ཕྱེད་པར་འགྲེལ་བ་དེ་གཉིས་ཀས་བཤད་པས་ཉེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཤོག་
འཛིན་གྱི་དམིགས་པ་རྒྱུད་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། བདེ་མཆོག་སྟོད་འགྲེལ་ལས། ཉེ་བའི་སྒྲུབ་
པའི་དུས་སུ་ནི། །ཞེས་སོགས་གྱི་དོན་འཆད་པ་ན། དེ་ནས་བདུད་ཅི་འཁྱེལ་བའི་གཟུགས་བསྟན་གྱི་
མིང་ཅན་དགོངས་པའི་སྐད་གཞན་གྱིས་རྒྱུད་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་ནལ་བ་ལྟ་སྤྱོད་བཞིན་དུ་འདུས་པ་
ཕྱི་མར་བཅོམ་ལྟན་འདས་གྱིས་གསུངས་པ། རིན་ཅེན་ལྟ་སྤྱོད་པའི་བཞིན་དུ་གསུགས།¹⁵ །ཞེས་སོགས་
དྲངས་ནས་གསུངས་པ་དང་། ལྷ་རྩེ་པས་ཀྱང་འདིའི་སྐབས་སུ་སྟོད་འགྲེལ་གྱི་ཆོག་འདི་ཉིད་ཁོ་ན་
བཀོད་ཅིང་། བགེགས་མཐར་ཕྱེད་པའི་ལྟ་བ་ཞེས་སོགས་གྱི་དོན་འཆད་པ་ན་ལྷ་རྩེ་པའི་དབང་མདོར་
བསྟན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས། བགེགས་མཐར་ཕྱེད་པའི་ལྟ་བ་ཞེས་པ་ལ་བགེགས་མཐར་ཕྱེད་ནི་བདུད་ཅི་
འཁྱེལ་བའོ། །དེའི་ལྟ་བ་ནི་བདུད་ཅིའི་གནས་སུ་སོན་པ་སྟེ་དབྱེལ་བར་སོན་པའོ། །དེའི་ཡང་ཉེ་བར་
སྒྲུབ་པ་ལ་ཡན་ལག་དུག་གོ། །ཀྱང་ཡིག་གིས་ཤོག་ཚུལ་དང་འཛིན་པ་བྱ་སྟེ་¹⁶ ཞེས་སོགས་འགྲེལ་ཆེན་
ཅི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གསུངས་པས་སོ།།

དེ་བཞིན་དུ་རྟམ་ཞབས་སྟོན་བརྒྱད་ལས་ཀྱང་། དབུལ་བའི་ཐིག་ལེར་སྟོན་བརྒྱུ་ལ། གཤམ་ལ་རྒྱུ་ལྟར་བསྟོན།^ལ ཞེས་དབུལ་བར་གནད་དུ་བསྟོན་པར་གསལ་བར་གསུངས་པ་དང་། གཞན་ཡང་ཨ་ཨ་རྩུ་རྩུ་ཏྲི་པའི་སྟེན་པ་མིག་འབྱེད་ལས། དེའི་སྟོན་ལམ་ནི་མིག་མི་འཇུགས་པ་དང་། ཁ་གདངས་ཤིང་དབུགས་སོར་བཞག་པ་དང་། དངོས་པོར་མི་འཛིན་པས་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་ཡུལ་དང་བྲལ་བ་དང་། དབུགས་སྟོན་མཚམས་སུ་ཐུགས་རྟགས་ཀྱི་ཅལ་རང་བཞིན་དུ་ཞུགས་ཤིང་གནས་པ་ནི་ཁྱོ་བོ་དེའི་སྟོན་ལམ་ཡིན་ནོ། རྟེན་བཞིན་དུ་རྟམ་འབྱོར་སྒྲུབ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་རྟམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་སྟོན་ལམ་བྱ་སྟེ། རྟམ་འབྱོར་པའི་མཚན་མོའི་སྟོར་བ་ལ་རྟགས་ལྟ་འབྱུང་བར་འབྱུང་རོ།^མ ཞེས་སོར་སྟེན་གྱི་ལྟ་སྟངས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གསུངས་པའི་སྟོན་མཚམས་ཀྱི་ཐུགས་རྟགས་ཀྱི་ཅེ་སྟོན་མཚམས་ཀྱི་རྩུ་རྩུ་ཏྲི་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དབུགས་ཞུགས་པ་ཞིག་སོར་སྟེན་གྱི་མཚན་མོའི་རྟམ་འབྱོར་པས་སྟོན་པར་བྱེད་དགོས་པར་བཤད་པ་འདིས་དེ་རྒྱུ་རྟེན་འཇུག་པའི་སེམས་ཀྱི་དམིགས་པ་གཏོད་ས་ཡང་དེ་ལ་བྱེད་དགོས་པར་གྲུབ་པོ།

མདོར་བསྟན་ན་སྟོན་མ་གཉིས་ཀྱི་དབུས་ཀྱི་ནང་ཐད་ན་ཅུ་དབུ་མའི་ཡར་སྐྱ་སྒྲུབ་དང་དེ་ཡོང་བའི་སྒྲུབས་སྟོང་པའི་ནམ་མཁའ་དེ་ལ་མིག་གཉིས་མས་ལྷིབས་ཀྱིས་བྱེད་ཅམ་བཀའ་སྟེ་བྱེན་དུ་ལྟ་བ་དེ་ཡང་མིག་འབྲས་གཉིས་མིག་ཟུར་ནང་མ་གཉིས་ན་ཡར་ལ་བསྒྲིལ་ཏེ་སེམས་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་ལྟ་བའི་ཚུལ་ཀྱིས་མིག་འབྱེད་འཇུགས་སུ་ལ་སྟོན་སོགས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ལྟ་སྟངས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཀྱང་དབུ་མའི་ཡར་སྐྱའི་སྒྲུབས་སྟོང་གི་བར་སྐྱར་སྟོང་པ་དེ་ཉིད་ལ་རོ་མཉམ་དུ་ཞུགས་པའི་ཚུལ་ཀྱིས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་འཛོག་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་ལོ། རྟེན་ཡང་འདི་དག་ནི་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས། སོ་སོར་སྟེན་དང་བསམ་གཏམ་ཡན་ལག་གིས། ཨ་ཨ་རྩུ་རྩུ་ཏྲི་ཡར་སྐྱར་སྟོན་སྟེན་ཤེས།^མ ཞེས་གསུངས་པའི་ལྟ་སྟངས་དང་སེམས་འཛོག་ཚུལ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུད་དབུ་མར་འཇུག་ཚུལ་སྒྲུབ་བྱེད་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ།

གཞན་ཡང་ཆོས་རྗེ་ཐུབ་སྟོན་དུག་ལས། མིག་གི་ལྟ་སྟངས་སྟེན་གྱི་དེ་ཉིད་ལ་གནས་པས་མིག་འབྲས་མི་བསྒྲུལ་རྗེ་མ་མི་བཀྲ་བ། ས་གཅིག་ཏུ་བལྟས་པས་རྣམ་རྟོག་གི་རྒྱུ་རྒྱུ་པའི་ཅུ་རོ་རྒྱུང་

གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་ཁ་འཛིང་ལ། དེ་ཆིངས་པས་མིག་གི་སྒོ་ནས་ལྷང་ཞིང་རྒྱ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱང་མིག་གེས་
དང་ལྷན་ཅིག་རྒྱ་བ་དེ་འཛིང་། དེ་ཆིངས་པས་སེམས་ཆིངས་གིང་དེས་དབང་པོ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་
ཆིངས་པར་འགྱུར་རོ།^{༡༠} །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེའི་དགོངས་པ་ནི་ལྷ་སྤངས་ཉིད་ཀྱིས་དབང་གེས་ལྷའི་
བཞོན་པའི་རྒྱང་དབྱུགས་ཚུད་དེ་རྟགས་རྣམས་འཆར་བར་བཞེད་པ་ཡིན་པ་འདྲ་ཞིང་། དེ་ཡང་དཔེ་
མེད་འཛོམས། གང་དུ་དྲི་མེད་ནམ་མཁའ་ལ། །མིག་ཐུད་བརྟན་པར་གཏད་པ་ན། །བདེ་ཆེན་སྟོང་རྟོགས་
རྟོག་མེད་ལས། །དུ་བ་ལ་སོགས་རྟོག་མེད་འབྱུང་།^{༡༡} །ཞེས་པའི་དོན་དུ་དགོངས་པར་མངོན་ནོ།

ཡང་རྩེ་བུའི་སྒྲོང་དུ་གཤེད་ཉིད་ལས། སེམས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་གཅིག་ལ་འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ།
ལུས་གནད་ལྷ་སྤངས་སྤར་དང་འདྲ་བའི་དང་ནས་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོའི་འཛོན་པ་ཐམས་ཅད་
བཞིག་ལ་མ་བཅོས་པའི་དང་དུ་སྟོང་ཀྱི་སྟོང་ནས་དམིགས་མེད་ཀྱི་དང་དུ་བཞག་སྟེ།^{༡༢} །ཞེས་གསུངས་
ནས། དེའི་གེས་བྱེད་དུ་བྱག་རྩོར་སྟོང་འགྲེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་སྒྲོ་ཡོངས་སུ་སྤངས་
ཏེ་ཞེན་པ་མེད་པར་བྱས་ནས་ཟབ་མོ་སྟོང་བ་དམིགས་པ་མེད་པ་བསྒྲོམ་པ་སྟེ།^{༡༣} །ཞེས་སོགས་འདྲེན་
པར་མཛད་ནས་སྒྲོམ་ཚུལ་འདི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོང་ཉིད་སྒྲོམ་ཚུལ་དུ་ཡང་བཞེད་དོ། །འདི་ཡང་རྩོམ་སྟོང་
འགྲེལ་ལས། བདག་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་འདི་ཞེས་དང་། སྟོང་བ་ཉིད་གང་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པར་
བཞག་ན་^{༡༤} །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་རྣམས་དང་། སྟོང་འགྲེལ་གྱི་ཟབ་མོ་སྟོང་བ་དམིགས་པ་མེད་པ་
བསྒྲོམ་པར་བྱ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པར་བསམས་པ་འདྲ་ན་འང་། འཐད་པར་མ་
མཐོང་སྟེ། ཡོད་མེད་སོགས་ཀྱི་སྒྲོའི་འཛོན་པ་ཐམས་ཅད་བཞིག་ནས་མ་བཅོས་པའི་དང་དུ་སྟོང་ཀྱི་
སྟོང་ནས་སེམས་འཛོག་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྒྲོམ་པ་མིན་ལ། གལ་ཏེ་ཡིན་དུ་རྒྱག་ཀྱང་སོར་སྤུད་ཀྱི་
སྐབས་འདིར་རྣམ་མེད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་སྒྲོམ་པ་མིན་ཏེ། ལམ་འདིའི་སྒྲུབ་པ་པོས་བོས་བསམ་གྱིས་སྟོང་
ཉིད་རྟོགས་པ་ཙམ་ནི་དབང་ལྷུ་བའི་དུས་ནའང་ཡོད་དགོས་ལ། གཙུག་པོར་སྒྲོམ་པའི་ཆོ་བོ་སྟོག་འཛོན་
གཉིས་ཀྱི་རྒྱང་དབང་དུ་བྱས་པས་རྒྱ་རྒྱུ་ཉིད་ནང་གི་གཏུམ་མོ་འབར་ནས་ཁམས་ལྷུ་བ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་
བ་ཆེན་པོ་སོགས་ཀྱིས་རྣམ་མེད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་སྒྲོམ་པའི་ཆོས་སྒྲུའི་རིགས་འདྲའི་རྒྱ་རྒྱབ་
པ་ཡིན་ཞིང་། སོར་བསམ་གྱི་སྐབས་འདིར་གཟུགས་སྒྲུའི་རིགས་འདྲའི་རྒྱ་སྟོང་གཟུགས་སྤར་མ་གྲུབ་

པ་གསར་དུ་བསྐྱབ་པ་དང་། སྤྱབ་ཟེན་བརྟན་པའི་ཕྱིར་སྒྲོམ་པ་ཡིན་པས་སོ།།

དེ་ནི་སྟོན་འགྲེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་སྒྲོ་ཡོངས་སུ་སྤངས་ཏེ་ཞེན་པ་མེད་པར་བྱས་ནས་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་དམིགས་པ་མེད་པ་བསྒྲོམ་པར་བྱ་སྟེ་རྣལ་འབྱོར་པས་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་འབྱུང་བ་མཐོང་བར་འབྱུང་རོ།¹⁵ །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཅི་ཡིན་སྟེ་མ་ལ། །དེ་དག་གི་དོན་ནི། བསམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སྤངས་ནས། ཞེས་པའི་དོན་བཤད་ཟེན་པ་དང་འདྲ་བར་སོར་སྤྱད་ཀྱི་དམིགས་པ་ལས་གཞན་པའི་ཡོད་པ་དང་མེད་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་ཡོངས་སུ་སྤངས་ཏེ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཡུལ་དེ་དག་ལ་ཞེན་པ་མེད་པར་བྱས་ལ་གོང་དུ་བཤད་པའི་སོར་སྤྱད་ཀྱི་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་བསྒྲོམས་པ་ལས་སོར་སྤྱད་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཟབ་མོ་རྣམ་ཀྱ་ན་མཚོག་ལྟ་བུ་གྱི་སྟོང་པ་དམིགས་པ་མེད་པ་དེ་འབྱུང་བས་དེ་བསྒྲོམ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་རི་ལྟ་བུ་སྟེ་མ་ལ། རྣལ་འབྱོར་པས་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་འབྱུང་བ་མཐོང་བར་འབྱུང་བ་དེ་རྣམས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆོག་དེ་དག་གི་དོན་འཆད་པ་ལ་དགོངས་ནས་རྩ་རོ་པའི་དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས། དེའི་ཕྱིར་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་སྒྲོ་ཡོངས་སུ་སྤངས་ཏེ་ཞེན་མེད་པར་བྱས་ནས་སྟོང་པ་ཟབ་མོ་དམིགས་པ་མེད་པའི་རྟགས་སུ་འབྱུང་ཏེ་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་དོན་དུ་རྣལ་འབྱོར་པས་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ།¹⁶ །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ།།

འདིའི་དོན་ཡང་གཞན་སྟེ་མ་དང་འདྲ་བ་ལ། ཞེན་མེད་པར་བྱས་ནས་ཞེས་པའི་དོན་ནི་དོས་བཅས་ཀྱི་དམིགས་ཞེན་མེད་པ་གོང་དུ་བཤད་པའི་ནམ་མཁའ་བར་སྟོང་ལ་དམིགས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་དཔེ་མེད་འཛོམས་སྦྱར་དུག་དང་། དེའི་འགྲེལ་པ་ཉི་མ་དབལ་གྱིས་མཛད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་འགོངས་པ་རྣམས་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། སྦྱོར་དུག་དེ་ཉིད་ལས། དེས་ན་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་སྒྲོ་ཡོངས་སུ་སྤངས་ཏེ་ཞེན་མེད་པར་བྱས་ནས་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ལ་དམིགས་པ་མེད་པར་བསྒྲོམ་པར་བྱ་སྟེ་ཡིད་ཆེས་བྱེད་དུ་འབྱུང་རོ། །ཡིད་ཆེས་བྱེད་དེ་ཡང་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣལ་འབྱོར་པས་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ།¹⁷ །ཞེས་དང་། ཡོན་ཏན་གྱིས་འགོངས་པ་ལས། སྟོང་པ་ཉིད་སྒྲོམ་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའོ། །མཚན་མ་ནི་སྟན་པ་ལ་སྟེ་ཉིན་བར་ནི་སྤང་པ་ལའོ།¹⁸ །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པས་

ཟབ་མོ་སྟོང་པ་དམིགས་པ་མེད་པ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་རྣམས་སོར་སྤྲད་གྱི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་གྲུབ་པའི་གནས་སྐབས་གྱི་རྣམ་ཀླན་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྟོང་པ་རྣམས་ལ་གོ་བར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་དོན་རྗེ་སྟོང་འགྲེལ་ལས། བདག་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་འདི་ཞེས་པ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་གང་ལ་སེམས་ཅུ་གཅིག་པར་བཞག་ན་ཞེས་སོགས་ཀྱང་སོར་སྤྲད་གྱི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་སྟོང་གཟུགས་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ཀླན་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྟོང་གཟུགས་ནི་ཐབས་ཤེས་གཉིས་གྱི་ཤེས་རབ་གྱི་ཕྱོགས་ཡིན་པས་བདག་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་^{༡༤} ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །བཤད་ཚུལ་འདི་ནི་འགྲེལ་ཆོག་དེ་དག་གི་དོན་དབྱིས་བྱིན་པ་ཡིན་ཞིང་། བྱད་པར་དུ་ཡང་རྗེ་བཙུན་ཅོང་ཁ་པའི་དགོངས་པ་ལྟར་འཆད་པ་དག་གིས་ནི་འཆད་ཚུལ་འདི་བཞིན་དུ་ངས་པར་བྱེད་དགོས་སོ། །

ལྟ་བུ་དེ་ལྟར་བསྟོམས་པས་ཉམས་ཏྟགས་འཆར་ཚུལ་གྱི་ངེས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱུད་འགྲེལ་དང་རྒྱ་གཞུང་རྣམས་ལས་བཤད་ཚུལ་དགོད་པ་དང་། ཉམས་ཏྟགས་འཆར་ཚུལ་མདོར་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི་དབང་མདོར་བསྟན་ལས། ཀླན་རྟོག་ཡོངས་སུ་སྤངས་པའོ། །དུ་བ་སྒྲིག་རྒྱ་མེ་བྱེད་དང་། །མར་མེ་འབར་དང་།^{༡༥} ཞེས་དང་། བསྟུས་རྒྱུད་ལས་སྟོང་པ་ལས་ནི་དུ་བ་སྒྲིག་རྒྱ་རབ་གསལ་དྲི་མ་མེད་པའི་མཁའ་སྤྲང་ཉིད་དང་མར་མེ་དང་།^{༡༦} ཞེས་དང་དེའི་འགྲེལ་པར། སྟོང་པ་ལས་ནི་དུ་བ་སྒྲིག་རྒྱ་རབ་གསལ་དྲི་མ་མེད་པའི་མཁའ་སྤྲང་ཉིད་དང་མར་མེ་དང་ཞེས་པ་ན་མཆོན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་མཐོང་ངོ་།^{༡༧} །ཞེས་ཏྟགས་བཞི་པོ་དེ་མཆོན་མོའི་ཏྟགས་སུ་གསུངས་ཤིང་། མཆོན་ཏྟགས་དེ་རྣམས་གང་ལས་གསུངས་པའི་ཁུངས་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་མཆོན་མ་རྣམས་བཙུ་ལྟེ་འདུས་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་མཆོན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་དང་།^{༡༨} ཞེས་འདུས་པ་དང་། ལ་སོགས་པས་དོན་རྗེ་གྲུར་ལས་མཆོན་ཏྟགས་རྣམས་བཤད་པར་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་བདེ་མཆོག་སྟོད་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་དུ་བ་ནི་མཆོན་མ་དང་པོའོ། །སྒྲིག་རྒྱ་ནི་མཆོན་མ་གཉིས་པའོ། །མཁའ་སྤྲང་ནི་མཆོན་མ་གསུམ་པའོ། །སྟོན་མ་ནི་མཆོན་མ་བཞི་པའོ། །སྟོན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ནི་མཆོན་མ་ལྟ་པའོ། །ཞེས་

འདུས་པ་བྱི་མ་དང་མཁའ་འགྲོ་མ་དྲོ་རྩུང་དུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་སོ།^{༡༠} །ཞེས་མཚན་
རྟགས་རྣམས་གསུང་འདུས་ཀྱི་རྒྱད་བྱི་མ་དང་དྲོ་རྩུང་ནས་གསུངས་པར་གསུངས་སོ།།

འདུས་པ་བྱི་མ་ནས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་ནི་དེ་ཉིད་ལས། འགོག་པ་དྲོ་རྩུང་
མེས་ལ། །མཚན་མ་ཉེར་འཛིན་འབྱུང་འབྱུང་ཏེ། །མཚན་མ་དེ་ནི་རྣམ་ལྟར་འབྱུང་། །བྱང་ཆུབ་
དྲོ་རྩུང་བཤད་པ་ཡིན། །དང་པོ་སྒྲིག་རྒྱུ་འཛམ་པ་སྟེ། །གཉིས་པ་དུ་བའི་རྣམ་པ་ཡིན། །གསུམ་པ་མཁའ་
སྒྲུང་རྣམ་པ་སྟེ། །བཞི་པ་སྒྲོན་མ་འབར་པ་ལོ། །ལྷ་པ་རྟག་ཏུ་སྒྲུང་བ་ནི། །སྒྲིབ་མེད་ནམ་མཁའ་ལྟ་
བུལོ།^{༡༡} །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་སོ། །གཞན་ཡང་འདུས་པ་བྱི་མ་དང་མཁའ་ལྷན་པར་འཇམ་དཔལ་
ཀྱི་ལྟ་བུའི་འདོད་པ་མདོར་བསྟན་པར་གསུངས་པ་ནི། ཡིད་ཆེས་དོན་ཅན་བསྒྲོམ་པར་བྱ། །དང་
པོ་སྒྲིག་རྒྱུ་འཛམ་པ་སྟེ། །གཉིས་པ་དུ་བ་འདྲ་བལོ། །གསུམ་པ་མེ་ཁྲེར་རྣམ་པ་སྟེ། །བཞི་པ་མར་མེ་
འདྲ་བལོ། །ལྷ་པ་རྟག་ཏུ་སྒྲུང་བ་ནི། །སྒྲིབ་མེད་ནམ་མཁའ་འདྲ་བ་ཉིད།^{༡༢} །ཅེས་མཚན་རྟགས་
རྣམས་འདུས་པ་ནས་གསུངས་ཆུལ་བཞིན་དུ་གསུངས་ནས། དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། བམ་མཁའ་ལས་
བྱུང་རང་བྱུང་བ།^{༡༣} །ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྟགས་རྣམས་འཆད་པའི་མཚན་ཆོད་ཀྱི་ལུང་རྣམས་བཞེད་
ནས། དེ་དག་གི་མཚུག་ཏུ་དུས་འཁོར་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་ཉམས་སྒྲུངས་པ་ལས་རྟགས་རྣམས་
འབྱུང་ཆུལ་སྟོན་པ་ནི། །དུ་བ་སྒྲིག་རྒྱུ་ཤེས་ཁེར་དང་། །སྒྲོན་མ་འབར་པ་སྒྲུ་ཉིད་དང་། །ལྷན་ཅན་ཆ་
དང་ཐིག་ལེ་ཆེ། །སྒྲ་ཆོགས་གཟུགས་བརྟན་འོད་གསལ་བ། །བཙུམས་དང་མ་བཙུམས་ཐིག་དག་
གིས། །སྟོང་པར་གང་ཞིག་རྗེས་བཏགས་མིན། །ཁྱི་ལས་བཞིན་དུ་གཟུགས་མཐོང་འབྱུང་། །གཟུགས་
དེ་རྟག་ཏུ་བསྒྲོམ་པར་བྱ།^{༡༤} །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ།།

འོན་འདུས་པ་ནས་སྒྲིག་རྒྱུ་ལྟ་བུའི་རྟགས་དང་པོར་བཤད་པ་དང་། འདིར་དུ་ལྟ་བུ་རྟགས་
རྣམས་ཀྱི་དང་པོར་བཤད་པ་གཉིས་འགལ་ལོ་སྒྲུམ་ན། འདིའི་འགལ་སྟོང་ལེགས་ཅིག་ན་ཤེ། འདུས་
པར་བཤད་པ་དེ་ཟབ་དོན་སྒྲས་ཏེ་གསུངས་པས་དྲུང་དོན་ཡིན། འདིར་མ་སྒྲས་པར་གསལ་པར་
གསུངས་པས་ངེས་དོན་ཡིན་པས་མི་འགལ་ལོ་ཞེས་གསུང་སྟེ། དེའི་གེས་ཁྱེད་ནི་དཔར་མདོར་བསྟན་
ཀྱི་བླ་མོ་པའི་འགྲེལ་བ་ལས། མཚན་མ་ཉེར་འཛིན་འབྱུང་འབྱུང་ཏེ་ཞེས་པ་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་

མ་རྒྱམས་ཀྱི་ཉེར་འཛིན་རབ་རྒྱ་གསལ་པ་འབྱུང་འབྱུར་ཏེ་སྤྱོད་པར་འབྱུར་རོ། །དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་
མཚན་མ་བསྐྱོག་སྟེ་བསྟན་པ་ནི་སྤྱོད་མའི་གཞན་དབང་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་དོན་རྟོ།¹⁰ །ཞེས་གསུངས་
པའི་དོན་དུ་དགོངས་པར་མཛོན་ནོ།།

འགལ་སྔོང་དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། འདུས་པའི་དགོངས་པ་རིམ་ལྔ་དང་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་
སོགས་ཀྱིས་བཀྲལ་བ་ལྟར་ཉམས་སུ་སྤངས་པས་སྤྲིག་རྒྱ་ལྟ་བུའི་རྟགས་དང་པོར་འཆར་བ་ལྟ་སྟབས་
སོགས་ལྟ་བུ་ཆེན་མམས་ཀྱི་ཕྱོད་བས་ལྟ་བུ་པ་སྤྱོད་པ་ཞུག་རྒྱ་གཞུང་རྒྱམས་སུ་བཀོད་པ་དང་། ལྷ་
རོ་པས་ཀྱང་འདུས་པ་ཕྱི་མའི་འགྲེལ་པར་སྤྲིག་རྒྱ་ལྟ་བུའི་རྟགས་དང་པོ་ཡིན་པ་སྤྱོད་པ་ཞིན་དུ་བཤད་
ཅིང་། སོར་སྟུང་དུས་འཁོར་ནས་བཤད་པ་ལྟར་ཉམས་སུ་སྤངས་པས་དུ་བ་ལྟ་བུའི་རྟགས་དང་པོར་
འཆར་བ་དུས་འཁོར་པའི་སོར་སྟུང་ཉམས་ལེན་པ་རྒྱམས་ཀྱི་ཕྱོད་བས་ལྟ་བུ་པ་སྤྱོད་འགྲེལ་རྒྱམས་
སུ་ཡང་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ།།

མདོར་ན་མན་ངག་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་གནས་རྟགས་ཀྱི་འཆར་ཚུལ་གོ་རིམ་མི་
འདྲ་བ་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ་ལས། འདིར་སྤྱོད་མའི་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ལས་ནམ་
མཁའ་ལ་རྣལ་འབྱོར་པས་དང་པོར་དུ་བ་མཐོང་སྟེ་སྤྲིག་རྒྱ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རང་གི་ཉམས་སུ་ཕྱོད་
བས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱི་ནས་སྤྲིག་རྒྱ་སྟེ།¹¹ ཞེས་བཤད་ལ། དེ་དག་གི་དོན་ནི་བདེ་མཆོག་ཉུང་
ཅུའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱོད་དུག་དུས་འཁོར་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སྐབས་འདིར་སྤྱོད་མའི་མན་ངག་དུས་འཁོར་
བཞིན་དུ་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ལས་ནམ་མཁའ་ལ་རྣལ་འབྱོར་པས་དང་པོར་དུ་བ་མཐོང་སྟེ་སྤྲིག་རྒྱ་ནི་མ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་གི་ཉམས་སུ་ཕྱོད་བས་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས།
དེའི་ལུགས་བསྟན་ནི་བདེ་མཆོག་ཉུང་ཅུའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱོད་དུག་ཞལ་ལུང་དང་སྟོན་གསལ་ལྟར་ཉམས་སུ་
ལེན་པའི་སྐབས་དེར་ནི་སྤྱོད་མའི་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ལས་རྣལ་འབྱོར་པས་དང་པོ་སྤྲིག་རྒྱ་མཐོང་སྟེ་དུ་བ་
ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རང་གི་ཉམས་སུ་ཕྱོད་བས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱི་ནས་དུ་བ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བར་གོ་བར་
བྱ་དགོས་ཏེ། འགྲེལ་ཆོག་དེ་དག་ནི་མཚན་རྟགས་རྒྱམས་འདུས་པ་ཕྱི་མ་དང་དོ་རྩེ་གྱུར་དུ་གསུངས་པ་
ཤེས་བྱེད་དུ་བཀོད་པའི་དྲོགས་སྔོང་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མན་ངག་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་སྟོན་ནས་

རྟགས་དང་པོའི་འཆར་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་མིན་པར། སྤྲིག་རྒྱ་དང་པོར་བཤད་པ་ནས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
དྲ་དོན་ཉིད་ཡིན་ན་འདིར་ཡང་དེ་ལྟར་བཤད་དགོས་པ་ལ་འདིར་རང་གི་ཉམས་སྲུབ་མྱོང་བས་ཤེས་
པར་བྱའོ།¹¹¹ །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།

གཞན་ཡང་ཉི་མ་དཔལ་གྱིས་ཡོན་ཏན་གྱིས་འགྲངས་པ་ལས། རྒྱུད་གཞན་དུ་ དང་པོར་
སྤྲིག་རྒྱ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཞེས་པ་ལུགས་ལས་བསྐྱོག་པས་རྟོགས་པར་བྱའོ།¹¹² །ཞེས་པའི་བར་རོ། ཞེས་
སོགས་འགྲེལ་སྟོར་ནས་འདུས་པར་སྤྲིག་རྒྱ་དང་པོར་བཤད་པ་དེ་དུ་བ་དང་ལུགས་བསྐྱོག་ཏུ་བཤད་
ཚུལ་བཀོད་ནས། སྐབས་འདིར་ལུགས་བསྐྱོག་སྟེང་པའི་རྒྱ་མཚན་འཆད་པ་ནི། དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས།
འདི་ཡང་སྐྱ་མ་དམ་པའི་ཉེ་བར་བརྟན་པ་ལས་དང་། བྱང་རྒྱལ་མེམས་དཔལ་མཛད་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་
པ་ལས་དང་། རང་གི་ཉམས་སྲུབ་མྱོང་བ་ལས་ཀྱང་ནས་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།¹¹³ ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་
དག་གི་དོན་ནི། སྤྲིག་རྒྱ་དང་པོ་དང་དུ་བ་གཉིས་པར་བཤད་པ་སྐབས་འདིར་ལུགས་ལས་བསྐྱོག་
དགོས་པ་འདི་ཡང་སྐྱ་མ་དམ་པའི་རྒྱར་དུག་གི་གདམས་ངག་དུས་འཁོར་ལྟར་ཉེ་བར་བརྟན་པ་ལས་
དང་། དེ་ལྟར་བརྟན་པ་ལྟར་ཉམས་སྲུབ་སྐྱངས་པ་ལས་དུ་བ་ལྟ་བུ་དང་པོ་དང་སྤྲིག་རྒྱ་ལྟ་བུ་དེའི་རྗེས་སྲུ་
འཆར་བ་རང་གི་ཉམས་སྲུབ་མྱོང་བས་ཀྱང་ནས་པར་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། བྱང་རྒྱལ་མེམས་དཔལ་འབྱོར་
དཀར་པོས་མཛད་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ་དྲི་མེད་འོད་ལས་དུ་བ་དང་པོར་བཤད་པ་ལས་ཀྱང་ཤེས་
པར་བྱའོ།¹¹⁴ །ཞེས་པའོ།

དེ་ཡང་འདུས་པ་ཕྱི་མའི་རྒྱུར་དུག་གི་དོན་སྐྱེ་མའི་མན་ངག་གིས་དུས་འཁོར་ལྟར་ཉམས་སྲུ་
སྐྱངས་ན་དུ་བ་དང་པོ་དང་དེ་ནས་སྤྲིག་རྒྱ་ལྟ་བུ་འཆར་བར་བརྟན་ནས་དངོས་བརྟན་ལྟར་ཉམས་སྲུ་
སྐྱངས་པའི་རྟགས་ཀྱི་འཆར་ཚུལ་སྟོན་པ་ནི་འགྲེལ་བ་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། གཙོ་བོར་ཁམས་ལྟ་ནས་
པར་དག་པའི་རོ་བོ་མཚན་མ་ལྟ་ནས་དཔལ་འདུས་པ་ལ་སོགས་པར་རབ་དུ་རྟོགས་པར་མཛད་དེ།
ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱང་དེར་གསུངས་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་རོ།¹¹⁵ །ཞེས་སྤྲིག་རྒྱ་དང་པོར་བྱས་པའི་རྟགས་
ལྟ་འབྱུང་བ་རིམ་གྱིས་ཐིམ་པའི་རྟགས་སྲུ་བཤད་ནས་དེ་ཉིད་འདུས་པའི་རྒྱུད་དང་རྒྱུར་བཞི་དེའི་འཕྲོ་
ཉིད་ལས། ལེའུ་བཙོ་བརྒྱད་པར་གསུངས་པ་ཡང་། རྒྱ་དང་མེ་དང་རྒྱ་དང་ས། བམ་མཁའ་དེ་ནས་

ཐམས་ཅད་ནི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་འདྲ་བར་རྣམ་པ་དམིགས་བཞིན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ།^{༡༦} །ཞེས་
བཤད་བྱ་བ་ཀོད་ནས། །འདི་དེ་དོན་འཆད་པ་ནི་དེ་དེ་འཕྲོ་ཉིད་ལས། །ས་རྒྱལ་ཐིམ་པ་ལས་སྒྲིག་རྒྱུ་དེ་
རྣམ་པ་དོ། །རྒྱལ་པ་ཐིམ་པ་ལས་དུ་བའི་རྣམ་པ་དོ། །མེ་རླུང་ལ་ཐིམ་པ་ལས་མཁའ་རླུང་གི་རྣམ་
པ་དོ། །ཤུ་མོ་དེ་ཁམས་ཀྱི་རླུང་བ་གསུམ་ནམ་མཁའ་ལ་སྒྲོན་མེ་འདྲ་བར་རླུང་བའི་སྤྱང་པོ་དེ་ཆོས་ཉིད་
ཀྱི་ཕྱིར་སྒྲོན་མའི་རྣམ་པ་དོ། །རང་བཞིན་རླུང་བ་ལྷུ་བ་པ་ལས་སྒྲིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་
བའི་རྟགས་སུ་རླུང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་སྒྲིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་དང་མཚུངས་པ་དོ་ཞེས་པའི་མཚན་མ་
ལྟ་རྣམས་སོ།^{༡༧} །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་། དང་པོར་ས་ནི་རྒྱལ་འགོ། །རྒྱུན་གཙང་བྱེད་ལ་འགོ་སྟེ། །གཙང་
བྱེད་རླུང་ལ་རྩེས་སུ་འགོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་རླུང་འཇུག་བྱེད། །རྣམ་ཤེས་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་
ཉིད། །དེ་ན་འོད་གསལ་བ་ལ་འཇུག །ཅེས་སོ།^{༡༨} །ཞེས་ཤེས་བྱེད་དང་བཅས་ཏེ། །འདུས་པ་ལས་
སྒྲིག་རྒྱུ་ལྟ་བུ་རྟགས་དང་པོར་གསུངས་པ་སྐྱེ་ཇི་བཞིན་པར་བཤད་དུ་རྩེད་བ་དང་། །དེ་ཡང་འབྱུང་བ་
རྣམས་སྐྱེ་མ་ཕྱི་མ་ལ་ཐིམ་པའི་རྟགས་དང་། །དེ་བཞིན་དུ་དེ་དེ་འཕྲོ་ཉིད་ལས། །རྒྱ་འབྲུལ་འདྲ་བར་ཉིན་
མའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་སྤྱང་པོ་དུ་ག་རྣམ་པར་དག་པའི་ངོ་བོ་དེ་མཚན་མ་དུ་ག་རྣམས་ནམ་མཁའ་ལས་
སྤྱང་^{༡༩} །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་གསུངས་སོ། །དཔལ་ལྷན་དང་པོའི་སངས་རྒྱུས་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷག་པའི་རྒྱལ་
པོ་དུ་ནི་ཡུལ་དང་དབང་པོའི་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་རྣམ་པར་དག་པའི་ངོ་བོ་དེ་མཚན་མ་བཅུ་རྣམས་གཙོ་
བོར་རྟོགས་པར་མཛད་དོ། །ཞེས་བཤད་དོ།

དེ་དག་གི་དོན་ནི་འདུས་པ་ལས་འབྱུང་བ་རྣམས་སྐྱེ་མ་ཕྱི་མ་ལ་ཐིམ་པའི་རྟགས་སྒྲིག་རྒྱུ་
སོགས་བཞི། དུས་འཁོར་གྱི་མཚན་རྟགས་བཞི་དང་མཐུན་པས་མཚན་རྟགས་ཞེས་བཤད་ཅིང་། །རྒྱ་
འབྲུལ་དྲ་བ་ནས་སྤྱང་པོ་^{༢༠} །དུག་དག་པའི་མཚན་མ་འམ་རྟགས་དུག་དུས་འཁོར་གྱི་ཉིན་རྟགས་དུག་
དང་མཐུན་པས་ཉིན་རྟགས་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། དུས་འཁོར་གྱི་རྟགས་བཅུ་དེ་ངོ་བོ་ནི་གཞུགས་
སོགས་ཡུལ་ལྟ་ཤེས་རབ་དང་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྟ་ཐབས་སུ་བྱས་པའི་ཐབས་ཤེས་བཅུ་དག་པའི་
མཚན་མ་འམ་རྟགས་སུ་བཤད་ལ། ཐབས་ཤེས་བཅུ་པོ་དག་པ་ཡང་རླུང་བཅུ་དབུ་མར་རྟུང་པ་ལས་
ཡིན་ཞིང་། །རླུང་བཅུ་པོ་དེ་ཡང་གཞུང་འཛིན་གྱི་རླུང་བཅུ་སྟེ། །དེ་ཡང་སྒྲིང་ག་ན་ཡུལ་ཅན་གྱི་དབང་ཤེས་

ལྷ་ཡུལ་ལ་གཡོ་བྱེད་གྱི་རྒྱུད་ལྷ་ཡོད་པ་དེ་མིག་སྐྱེས་པ་དང་པོ་ལྷ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པ་རྣམས་དང་། དེ་
བཞིན་དུ་སྟིང་ག་ན་གཞུགས་སྐྱེས་ལྷ་ལྷ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུད་ལྷ་ཡོད་པ་དེས་གཞུགས་སྐྱེ་
སྐྱེས་པ་གསལ་བར་བྱེད་པ་རྣམས་སོ།།

དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུད་བཅུ་པོ་དེ་རོ་རྒྱུད་དང་དབང་པོའི་སྟོ་སོ་སོ་ལ་རྒྱ་བ་བཀག་སྟེ་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་བ་
ལས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་བཅུ་པོ་རྣམས་འཇུག་པ་མེད་པས་རྟགས་བཅུ་འཆར་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་བ་ལའི་
བརྒྱ་བཅུ་དྲུག་པ་ལས། སོ་སོར་སྟེད་པ་ལུས་ལ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་བཅུ་པོ་རྣམས་ནི་རབ་རྒྱ་འཇུག་པ་
མེད་པའོ།^{༡༡} །ཞེས་པ་དང་། དེའི་འབྲེལ་བར། འདིར་སོ་སོར་སྟེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལུས་ལ་ཡུལ་
དང་ཡུལ་ཅན་བཅུ་པོ་རྣམས་གྱི་འབྲེལ་བས་^{༡༢} རྣམ་པར་གཤེས་པ་རབ་རྒྱ་འཇུག་པ་མེད་པ་སྟེ་སྟོང་
པའི་གཞུགས་གྱི་ཡུལ་རྣམས་ལ་མིག་གཞན་ལ་སྐྱེས་པ་རྣམ་པ་ལྷ་པོ་རྣམས་གྱིས་རབ་རྒྱ་འཇུག་
པའོ།^{༡༣} །ཞེས་སྐྱེས་པ་གསུངས་པ་རྣམས་གྱི་དོན་ཡང་འདི་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གཟུང་འཛིན་གྱི་རྒྱུད་དེ་
དག་ནི་བཤད་རྒྱུ་དོར་འཕྲེང་ལས་གསུངས་པ་རྣམས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་དོར་འཕྲེང་ལས། སྟིང་གི་
དབུས་གནས་བདེ་བའི་དངོས། །སངས་རྒྱས་ཉི་མ་གསལ་བའི་འོད། །གཟུང་དང་འཛིན་པའི་གཞུགས་
གྱིས་ཀྱང་། །དེ་ན་འོད་ཟེར་བཅུ་གཉིས་སོ། །འོད་འཕེལ་འོད་ཟེར་གཟི་བཟིང་མ། །གསལ་བ་འབར་མ་
འོད་འབར་མ། མིག་ལ་སྐྱེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། །བྱི་རོལ་གཞུགས་སྐྱེས་པ་འཛིན་པའོ། །འོད་ཟེར་འོད་
མ་སྒྲུང་བ་མ། །གསལ་མ་འཛིན་གསལ་འོད་ཉི་མ་གསལ། །བྱི་རོལ་གཞུགས་སྐྱེས་པ་རྣམས་པའོ།^{༡༤} །ཞེས་
གསུངས་པའི་འོད་འཕེལ་སྐྱེས་པ་དང་པོ་ལྷ་དང་། འོད་ཟེར་སྐྱེས་པ་དང་པོ་ལྷ་འདིར་གཟུང་དོ།།

གཉིས་པ་ཉམས་རྟགས་འཆར་རྒྱུ་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི། མོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་
ལུས་གནད་ལྟ་སྟངས་སེམས་གྱི་འཛོག་རྒྱུ་རྣམས་མ་འཇུགས་པར་བྱས་ཏེ་བསྟུངས་པས་གནས་ཆ་
ཅུང་ཟད་རྟེན་པའི་ཆོ་ལྷ་ལྟངས་བྱེད་རྒྱུ་ལ་གྱི་གནད་གྱིས་མིག་གཤེས་ཡུལ་ལ་གཡོ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་
མེད་ནས་ནང་དུ་སྟེད་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་དབང་གཤེས་གཞན་རྣམས་ཡུལ་ལ་གཡོ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་
རྣམས་ཀྱང་མེད་ནས་ནང་དུ་སྟེད་དོ། །དེའི་ཆོད་བང་ཡུལ་གྱི་འབྲེལ་བ་^{༡༥} ཆད་པའི་འགོ་བརྒྱུམས་

པས་རྟགས་སྣ་ཚོགས་འཆར་ཡང་སོར་སྤྱད་གྱི་རྟགས་དངོས་གཞི་མིན་ནོ། །དེའི་རྗེས་སུ་གསུང་འཛིན་གྱི་རྒྱུད་རྣམས་སྣ་ལུག་ནས་འབྱུང་འཇུག་བྱེད་པའི་རྒྱུད་གཞན་རྣམས་དང་བཅས་པ་དབུ་མར་འཇུག་ལ་དེའི་ཆོ་ཉམས་སྤངས་སྣ་ཚོགས་འཆར་རྒྱུ་ལ་རྣམས་ནི་སྤྲ་མ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པའི་འབྲིད་ཡིག་རྣམས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

འདིར་ངེས་པའི་རྟགས་འབྱུང་རྒྱུ་ལ་སྣ་ལུག་གཉིས་ནས་རྒྱུད་མཉམ་རྒྱུ་བྱེད་པ་ནི་དབུ་མ་ཉིད་ལ་རྒྱུ་བ་ཡིན་པར་ངེས་ལ། དེ་ལ་ཡང་གཞི་དུས་སུ་ཞག་རེ་ལ་དབུགས་དུག་བརྒྱུད་དང་དོན་ལྡར་དབུ་མ་ནས་རྒྱུ་བས་རྒྱུད་དབུ་མ་ནས་རྒྱུ་བ་ཙམ་ལ་ངེས་པ་མེད་ཀྱང་། བོད་དུ་བཤད་པའི་ལུས་གནད་ལྟ་སྟངས་སེམས་ཀྱི་འཛོག་རྒྱུ་ལ་སོགས་བྱས་པའི་ཆོ་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་དུས་ནམ་ཡང་རྒྱུད་མཉམ་རྒྱུར་ངེས་ཅན་དུ་ཐེངས་ཀྱི་འདུག་ན་བསྐྱོམས་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱུད་དབུ་མར་རྒྱུད་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟར་རྒྱུད་བརྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་བ་ལས་མཆན་རྟགས་འཆར་ཏེ། བདེ་མཆོག་སྟོད་འགྲེལ་ལས། མཆན་མ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྒྲིན་དང་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་སྤངས་བ་སྟེ་དེ་ཡང་སྒྲོན་མའི་མཐར་ཐུག་པ་དང་པོར་མཐོང་བའོ།^{༡༤} །ཞེས་བ་དང་། འགྲེལ་བ་ཡོན་ཏན་གྱིས་འགོངས་པ་ལས་ཀྱང་། དུ་བ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྒྱིད་ནང་ནང་ཐམས་ཅད་དུ་བྱུང་བ་དུ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་སྟོང་པའི་རྣམ་པ་སྟེ་འདི་ཡང་སྒྲིན་ལྟ་སྟངས་ལྟར་བའི་བར་མ་ཆད་དུ་འབྱུང་ངོ་།^{༡༥} །རྗེ་སྐད་དུ་གསུངས་པ། དང་པོ་སྒྲིན་དང་འབྲུག་བར་སྤངས་། གཉིས་པ་དུ་བ་ལྟ་བུའོ།^{༡༦} །ཞེས་སོ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། དང་པོ་སྒྲིན་ལྟ་སྟངས་རྣམ་པ་དང་། དེ་ནས་དུ་བ་ལྟ་བུ་དང་། དེ་ནས་སྒྲིན་རྒྱུ་ལྟ་བུ་དང་། དེ་ནས་མེ་བྱིར་ལྟ་བུ་དང་། དེ་ནས་སྒྲོན་མེ་ལྟ་བུ་དང་། དེ་ནས་སྟོང་སང་ནམ་མཁའ་གཡལ་དག་གི་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་འཆར་རོ།།

དེ་ལྟར་འཆར་ཡང་མཆན་རྟགས་བཞིར་གསུངས་པའི་སྐྱབས་འདིར་སྒྲིན་གྱི་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་དང་སྒྲིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་གཉིས་རྟགས་སུ་མི་བགྱང་ངོ་། །དེ་ལ་ཡང་སྒྱིད་ནང་ནང་ཐམས་ཅད་དུ་བྱུང་བ་དུ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་དང་པོར་དུ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་བཞི་པོ་དེ་ཤར་བའི་ཆོ་ལུས་ཀྱི་སྒྱིད་ནང་ཐམས་ཅད་བྱུང་བ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་འཆར་ཞིང་བྱིས་གོམས་པ་བརྟན་པ་ན་རྒྱུ་རྒྱུ་འེའི་ནང་དུ་འཆར་བ་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ལའི་བརྒྱ་ཉེར་གཅིག་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་དང་པོར་རྣལ་འབྱོར་པས་དབུ་

མར་སྟོག་ནི་རབ་རྩ་གཞུག་པར་བྱ་སྟེ་གང་གི་མཚན་མ་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་ཨ་མ་རྩུ་རྩི་རོ།^{༡༩} །ཞེས་
གསལ་བར་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ཡང་དང་པོར་དལ་པོ་སྟོ་ཞུག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་དྲུབ་ཉིད་འབྱུང་
ཁེང་གཞན་མ་འབྱུང་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་སྒྲིག་རྒྱུ་དལ་པོ་སྟོ་མེར་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ཉིད་འབྱུང་བ་དང་། དེ་
བཞིན་དུ་དེ་སངས་པའི་རྗེས་སུ་སྒྲིག་བྱ་མེ་བྱིར་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཅན་ཉིད་འབྱུང་། དེ་ཡང་སངས་པའི་རྗེས་སུ་
མར་མེ་འབར་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ཉིད་འབྱུང་། དེ་སངས་པའི་རྗེས་སུ་སྟོང་པ་སྟོན་གྱི་ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་
གི་རྣམ་པ་འཆར་རོ། །དེ་ཡང་སོར་སྟུང་གི་དམིགས་པ་སྒྲོམ་རེས་གྱི་རྒྱུད་དབུ་མར་ཚུད་དེ་རྟགས་རྣམས་
རྩུ་རྩི་འདྲ་བའི་རེས་པ་རེས་ཅན་དུ་འཆར་ན་མཚན་རྟགས་རྣམས་རྫོགས་པ་ཡིན་པས་འཚམས་འདི་ནས་
ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོམ་པ་ལ་འཇུག་གོ།

འདིར་འཁྲིད་ཡིག་འགའ་ཞིག་ལས་རྗེའི་དགོངས་པར་བསམས་ནས་སོར་སྟུང་གི་རྟགས་
འཆར་བ་ལ་རྒྱུད་དབུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་དགོས་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་རྗེའི་དགོངས་པ་མིན་ཏེ།
རྗེ་ཉིད་གྱིས་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་སྟོར་དྲུག་གི་ཟིན་བྲིས་རྣམ་དཔྱོད་ཅན་དག་གིས་བཏབ་པ་ལས་
མཚན་རྟགས་རྣམས་ནི་རྒྱུད་རྩུ་རྩི་རྩུད་ཅམ་ལས་འཆར་ལ། ཉིན་རྟགས་རྣམས་ནི་དེ་ཅམ་ལས་མི་
འཆར་གྱི། རྩུ་རྩི་རྩུད་པ་སྟུང་དུ་བྱུང་བ་ལས་འཆར་རོ། །ཤ་མ་རི་བས་ཀྱང་། རྩུ་རྩི་རྒྱུད་བཅུ་ཚུད་
གྱུར་པས། ཉིན་དང་མཚན་མོའི་རྟགས་བཅུ་མཐོང་། །སོ་སོར་སྟུང་བའི་ཡན་ལག་གོ་^{༢༠} །ཞེས་
གསུངས་སོ།^{༢༡} །ཞེས་རྒྱུད་དབུ་མར་ཚུད་པ་ལས་རྟགས་རྣམས་འཆར་བར་བཤད་ཅིང་གནས་པ་དང་
ཐིམ་པ་དགོས་པར་མ་བཤད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུད་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པ་ལས་ཀྱང་། རྫོ་རྗེའི་ལམ་
དྲུབ་རྩུ་ཞུགས་པ་ཞེས་པ་འདིར་དབུ་མར་སྟོག་རབ་རྩ་ཞུགས་པས་སྟོང་པ་ཁོ་ན་ལས་དྲུབ་ལ་སོགས་
པའི་མཚན་མ་མཐོང་སྟེ་རྒྱུད་^{༢༢} ཞེས་སོགས་དུ་མ་གསུངས་པ་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་རྒྱུད་དབུ་མར་ཞུགས་
པ་ཉིད་གྱིས་དུ་སོགས་གྱི་རྟགས་རྣམས་འཆར་བར་གསུངས་གྱི། རྒྱུད་དབུ་མར་གནས་པ་དང་ཐིམ་པ་
དགོས་པ་ཟུར་ཅམ་ཡང་མ་གསུངས་པ་དང་། རྒྱ་གཞུང་ཚད་ལྡན་རྣམས་ལས། མི་གཡོ་བ་ནི་གསུམ་
ལྡན་གྱིས། རྩུ་རྩི་རྒྱུད་བཅུ་ཚུད་གྱུར་པས། བྱི་ནང་རྟོག་འགགས་རྟགས་བཅུ་མཐོང་། །སོ་སོར་གཅོད་
པའི་ཡན་ལག་ཡིན།^{༢༣} ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་རྩུ་རྩི་རྒྱུད་ཚུད་པས་རྟགས་འཆར་

བར་གསུངས་ཀྱི་གནས་པ་དང་ཐིམ་པ་དགོས་པར་མ་གསུངས་སོ།།

ཉིན་མོའི་ནལ་འབྱོར་སྒོམ་ཚུལ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཉིན་མོའི་ནལ་འབྱོར་སྒོམ་ཚུལ་བཤད་པ་ལ་ལ། གང་དུ་བསྒོམ་པ་གནས་ཀྱི་ངེས་པ་དང་། རི་ལྟར་འདུག་པ་ལུས་ཀྱི་འདུག་སྟངས་ཀྱི་ངེས་པ་དང་། རི་ལྟར་ལྟ་བུ་མིག་གི་ལྟ་སྟངས་ཀྱི་ངེས་པ་དང་། རི་ལྟར་འཛིག་པ་སེམས་ཀྱི་འཛིག་ཚུལ་ཀྱི་ངེས་པ་དང་། དེ་ལྟར་བསྒོམས་པས་ཉམས་ཉོགས་སྒྲེ་ཚུལ་ཀྱི་ངེས་པ་འོ།།

དང་བོ་ནི་ཡེ་ལའི་བརྒྱ་བརྒྱུག་པ་ལས། ཉམ་མཁའ་ཚུ་འཛིན་བྲལ་བ་དག་ལ་ནལ་འབྱོར་པ་ཡིས་བགྲད་པའི་མིག་གིས་བལྟ་བར་བྱ་བ་སྟེ།^{༡༣} །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བར། འདིར་ཉིན་མོའི་ནལ་འབྱོར་ནི་ཉམ་མཁའ་ཚུ་འཛིན་བྲལ་བ་དག་ལ་ནལ་འབྱོར་པ་ཡིས་བགྲད་པའི་མིག་གིས་བལྟ་བར་བྱ་བ་སྟེ་སྤྱོད་དང་ཕྱི་དོ་ཉི་མ་ལ་རྒྱབ་བསྟན་ནས་སོ། །ནམ་པ་གཞན་དུ་ན་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱིས་རབ་རིབ་ཏུ་འཕྱར་ཏེ་དེ་ཡིས་ཞེས་པ་ནི་གཞོད་པ་ལས་སོ།^{༡༤} །ཞེས་ནམ་མཁའ་ཚུ་འཛིན་ཏེ་སྤྱིན་དང་བྲལ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཐོང་བའི་གནས་སུ་བསྒོམ་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ཁང་པའི་གཡབ་འོག་གས། རི་ཟུར་ལྟ་བུར་ཕྱིན་ནས་མིས་མི་མཐོང་ཙམ་དུ་ཕྱིག་པས་བསྐྱོར་བའི་གནས་སུ་སྤྱིན་མེད་པའི་ཉམ་མཁའ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཐོང་བ། མིག་ལས་དུ་གངས་དང་རྒྱ་མི་མཐོང་བ། མགོ་ལ་སེར་བུ་དང་འོད་འཆར་བ་མི་འཕོག་པའི་གནས་སུ་བསྒོམ་སོ། །དེར་ཡང་སྤྱོད་ཁ་ལུ་བ་དུ་བལྟ་བ་དང་ཕྱི་དོ་ཁ་ཤར་དུ་བལྟ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་དེའི་རིགས་པས་སྟོ་ཤར་དང་སྟོ་ལུ་པ་ལ་སོགས་པར་ཡང་བལྟ་ཡིས་བྱང་ལུ་བ་དུ་མི་བལྟ་བར་སྒྲ་མ་གོང་མ་ནམས་གསུང་འོ། །དེ་ཡང་ནམ་མཁའ་ཚུ་འཛིན་བྲལ་བ་དག་ལ་ཞེས་པ་རྒྱ་འགྲེལ་གྱིས་བསྒོམ་པའི་གནས་བསྟན་པ་ནི་སྤྱིང་པོ་གསལ་བ་ལས། རྒྱ་འཛིན་དང་ནི་བྲལ་བ་ཡིས། ཉམ་མཁའ་དྲངས་པར་སྒྱར་པ་ལ། །སྤྱོད་ཉི་མར་རྒྱབ་ཕྱོགས་ཏེ། ཕྱི་དོ་ཡང་ནི་དེ་བཞིན་ནོ། །ཉིན་སྤྱིང་མིག་ལ་གཞོད་ཕྱིར་སྤངས་སྟེ།^{༡༥} །ཞེས་གསུངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་སོ། །རི་ལྟར་འདུག་པ་ལུས་ཀྱི་འདུག་

སྒྲུངས་སོགས་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་རྣམས་ནི་མཚན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་ནི་ལྟ་བུ་
བཞིན་བྱེད།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ལྟ་སྒྲུངས་ཁྱོད་གྱིས་མཚན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་
སྒྲུབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་བྱེད་པ་མི་རིགས་ཏེ། བཅ་མཁའ་ཚུ་འཛིན་བྲལ་བ་དག་ལ་རྣལ་འབྱོར་པ་
ཡིས་བགྲད་པའི་མིག་གིས་བལྟ་བར་བྱ་བ་སྟེ། །ཞེས་ནམ་མཁའ་སྤྱིན་དང་བྲལ་བ་ལ་མིག་བགྲད་ནས་
བལྟ་བར་གསུངས་ཤིང་། །ཁྱོད་གྱིས་མཚན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ལྟ་སྒྲུངས་བྱེད་པར་བཤད་པའི་དབུ་
མའི་ཡར་སྐྱེའི་སྒྲུབས་སྟོང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་སྤྱིན་དང་བྲལ་མ་བྲལ་གྱི་བཤད་པ་འོར་དོན་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེའི་སྒྲོན་མེད་དེ་ཉིན་མཚན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་མིག་གི་ལྟ་སྒྲུངས་མཚུངས་པ་ཅིག་
དགོས་པ་ནི་སྒྲུབ་པའི་བརྒྱ་བཅུ་དགུ་པའི་འབྲེལ་ཆེན་ལས། འཁོར་ལོ་ཅན་གྱི་ཞེས་པ་གཙུག་ཏྱར་གྱི་
ཁྱོ་བོའི་ལྟ་བས་ཞེས་པ་ནི་མིག་འཕྲུམས་པར་སྟེང་དུ་ལྟ་བས་མཚན་མར་འབྱུང་ཏེ་མཚན་མོའི་རྣལ་
འབྱོར་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་དང་ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྣམ་པ་དྲུག་སྟེ་དེ་ནས་གཟུགས་སོ།^{༡༩༢} །ཞེས་པའི་
མིག་མི་འཕྲུམས་པར་སྟེང་དུ་ལྟ་བས་ཞེས་པ་དེས་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་ཀའི་མིག་གི་ལྟ་སྒྲུངས་བྱན་མོང་དུ་
གསུངས་ཤིང་། མཚན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ལྟ་སྒྲུངས་དེད་གྱིས་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པར་གོང་དུ་ལུང་
རིགས་གྱིས་བསྒྲུབས་ཟེན་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་བགྲད་པའི་མིག་གིས་བལྟ་ཞེས་པའི་
དོན་ནི་དོག་ཏུ་འཆད་དོ།

ཡང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཆོས་རྗེས་བུའི་འབྲིད་ཡིག་ལས། ལྟ་སྒྲུངས་བྱེད་བཅིངས་བསྒྲོམ་
བྱ་ལ་སེམས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་རྣམས་སྤར་དང་འབྲུབ་པ་ལ། །བྱད་པར་སྤྱིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་
སུ་རིག་པ་བཞག་ལ་གཤམས་གཡོན་གྱི་ཡུལ་ལ་མ་འཕྲོས་མ་ཡེངས་པར་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲོམ་སོ།^{༡༩༣}
ཞེས་གསུངས་ནས་ཤེས་བྱེད་དུ། འདིར་ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་ནི། བཅ་མཁའ་ཚུ་འཛིན་བྲལ་བ་
ཞེས་སོགས་འདྲེན་པར་མཛད་དོ།^{༡༩༤} །འདིའི་བཞེད་པ་ནི་ལྟ་སྒྲུངས་མཚན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་བཞིན་དུ་
བྱས་ནས། བཅ་མཁའ་ཚུ་འཛིན་བྲལ་བ་ཞེས་སོགས་གྱིས་སེམས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་བྱད་པར་བ་བསྟན་པ་
དང་། བཅ་མཁའ་ཡང་གྱི་རོལ་གྱི་བཅ་མཁའ་སྤྱིན་མེད་པ་ལ་བཞེད་པར་མངོན་ཞིང་། བོད་གྱི་སྤྲེལ་

མང་པོ་ཞིག་མིག་གི་ལྟ་སྒྲུངས་དང་དེ་ཡང་སྤྱི་རྩོལ་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་བྱེད་པ་བསྟན་པར་མཛད་དོ།

འདི་ནི་དབྱུང་བར་བྱ་བའི་གཞི་ཆེ་བར་སྒྲུང་བས་བདག་ཉིད་ལ་ཤར་ཆོད་གྱི་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་
དགོངས་པ་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ་ལུས་གནད་ལྟ་སྒྲུངས་
སེམས་གྱི་འཛིག་ཚུལ་རྣམས་མཚན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་བསྐྱོམས་པས་དུ་བ་
སོགས་གྱི་རྟགས་རྣམས་འདོད་དགྲར་འཆར་ཞིང་། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་དག་དང་རྒྱུན་འཁུན་ནས་ཉིན་
རྟགས་རྣམས་ཀྱང་སྒྲུབ་དུ་འཆར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གི་འཆར་ཚུལ་ཡང་དུ་བ་སོགས་གྱི་རྟགས་བཞི་
པོ་རྣམས་གྱི་མཐར་སྒྲིབ་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ཤི་མ་དང་བྲལ་བ་ལྟ་བུ་འི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཆེ་ནམ་
མཁའ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་དེ་ཉིད་ལ་དེ་ལྟར་དུ་མཐོང་བའི་རྣལ་འབྱོར་པས་ཤའི་སྒྲུབ་ནམ་ལྟའི་མིག་གི་
དབང་པོ་བགྲད་པས་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་བལྟས་པས་སྒྲིབ་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ཤི་མ་དང་བྲལ་བ་
ལྟར་སྒྲུབ་པ་དེ་ཉིད་ལས་འབར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉིན་རྟགས་དུག་འཆར་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས། བམ་
མཁའ་ཚུ་འཛིན་བྲལ་བ་དག་ལ་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་བགྲད་པའི་མིག་གིས་བལྟ་བར་བྱ་བ་སྟེ། ཞེས་
པས་ནམ་མཁའ་ནི་དུ་སོགས་གྱི་རྟགས་བཞིའི་མཐར་སྒྲུབ་པའི་སྒྲིབ་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་
པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་པས་བགྲད་པའི་མིག་གིས་བལྟ་བའི་མིག་ཀྱང་ཤའི་མིག་གསལ་ལྟའི་མིག་ལ་བྱེད་
དགོས་ཏེ། ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱོམས་པས་ཐོག་མར་དུ་སོགས་གྱི་རྟགས་བཞིའི་མཐར་སྒྲིབ་མེད་
པའི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་འཆར་ལ། དེའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཉིན་རྟགས་རྣམས་འཆར་བ་ཡིན་ཞིང་། བམ་མཁའ་
ལྟ་བུ་འཆར་བའི་སྐབས་དེར་སྤྱི་རྩོལ་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་ལྟ་བ་འོང་བའི་ད་ལྟར་གྱི་མིག་ལྟ་བུ་རྣམ་སྒྲིབ་
གྱི་མིག་གིས་ལྟ་བ་འོང་དོན་མེད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དུ་བ་ལྟ་བུའི་རྟགས་དང་པོར་ཤར་བའི་དུས་ནས་མིག་
སོགས་སྤྱི་རྩོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་འབྲེལ་པ་བཀག་ཟེན་པའི་སྤྱིར་རོ།

གལ་ཏེ་ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱོམས་པ་ལས་ཐོག་མར་དུ་སོགས་གྱི་རྟགས་སྒྲིབ་མེད་པའི་
ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་དང་བཅས་པ་ཤར་བའི་རྗེས་ཐོགས་སུ་ཉིན་རྟགས་རྣམས་འཆར་བར་བྱུབ་ན། ཁྱོད་
ཀྱིས་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་དུ་རྒྱག་མོད་ཀྱང་། ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱོམས་པ་ལས་ཐོག་མར་དུ་སོགས་
སྒྲིབ་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་དང་བཅས་པ་ཤར་བའི་རྗེས་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཉིན་རྟགས་རྣམས་

འཆར་བ་སོགས་ལ་ཤེས་བྱེད་མེད་དོ་ཞེ་ན། འདིའི་ཤེས་བྱེད་གིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བར་སྒྲུང་བས་རྒྱས་པར་
བརྗོད་པར་བྱའོ། རྟེན་ཡང་བདེ་མཆོག་སྟོན་འགྲེལ་ལས། འདིར་རང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
སོ་སོར་སྒྲུད་པས་ཀུན་རྫོང་བའི་སྟོང་བ་ཉིད་མཐོང་བའོ། །མཚན་མ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱིན་དང་དུ་བ་ལ་
སོགས་པ་ལྟར་སྒྲུང་བ་སྟེ་དེ་ཡང་སྟོན་མའི་མཐར་ཐུག་པ་དང་པོ་མཐོང་བའོ། རྟེན་ནས་སྤྱིན་མེད་པའི་
ནམ་མཁའ་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའོ། །རྒྱུད་གཞན་ནམས་སུ་གཞན་འབར་བ་ལ་སོགས་པ་ཐིག་ལའི་
མཐར་ཐུག་མཚན་མ་ནམ་པ་དུག་སྟེ་བཙོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་སྒྲུ་འབྲལ་བྱ་བའི་ཉིང་འཛིན་བྱ་བའི་ལེུང་
གསུངས་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། ནམ་མཁའ་ལས་བྱུང་རང་བྱུང་བ། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་མེ་འོ་ཆེ། འོད་ཆེན་
ནམ་པར་སྒྲུང་བར་བྱེད། ཡེ་ཤེས་སྒྲུང་བ་ལམ་མེ་བ། འཕྲོ་བའི་མར་མེ་ཡེ་ཤེས་སྟོན། གཟི་
བརྗོད་ཆེན་པོ་འོད་གསལ་བ། རིག་པའི་རྒྱལ་མཆོག་སྤྲུགས་དབང་པོ། གསང་སྤྲུགས་རྒྱལ་པོ་
དོན་ཆེན་བྱེད།^{༡༤༠} ཅིས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་གྱིས་སྒྲུ་འབྲལ་བྱ་བར་མཚན་མ་གཞན་བཙོམ་
ལྡན་འདས་གྱིས་དགོངས་པའི་སྐད་གཞན་གྱིས་གསུངས་ཏེ། སྒར་བརྗོད་པའི་སྤྱིན་མེད་པའི་ནམ་
མཁའ་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ནམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་སེམས་
ལས་བྱུང་བས་ནམ་མཁའ་ལས་བྱུང་རང་བྱུང་བའོ། འདིར་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་མེ་འོ་ཆེ་ཞེས་པ་
འབར་བ་ལྟར་སྒྲུང་བའོ།^{༡༤༡} ཞེས་གསུངས་པ་ནམས་གྱིས་གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།

དེ་ཡང་རྩི་ལྟར་བསྟན་སྟམ་ན། འདིར་རང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱུབས་ཞེས་པ་ནས། དེ་ནས་སྤྱིན་
མེད་པའི་ནམ་མཁའ་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་རྟོ་རྟེ་གྲུ་ར་ནས་སོར་སྒྲུད་གྱི་མཚན་
རྟགས་ནམས་གསུངས་རྒྱལ་བསྟན། རྒྱུད་གཞན་ནམས་སུ་གཞན་འབར་བ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་པ་ནས།
དགོངས་པའི་སྐད་གཞན་གྱིས་གསུངས་ཏེ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཉིན་རྟགས་དུག་སྒྲུ་འབྲལ་བྱ་བའི་ཉིང་
འཛིན་བྱ་བའི་ལེུང་ལས་གསུངས་རྒྱལ་བསྟན། དེའི་རྩིས་གྱི། སྒར་བརྗོད་པའི་སྤྱིན་མེད་པའི་ནམ་
མཁའ་ཞེས་གསུངས་པའི་ནམ་མཁའ་ནི་སྒར་མཚན་རྟགས་གྱི་སྐབས་སུ་བརྗོད་པའི། དེ་ནས་སྤྱིན་མེད་
པའི་ནམ་མཁའ་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་དེ་ཡིན་ལ། ནམ་
མཁའ་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཞེས་པའི་སྒྲུང་བ་ནི་འབར་བ་སོགས་ཉིན་རྟགས་ནམས་

ཡིན་ཞིང་། ཉིན་རྟགས་ཀྱི་འབར་བ་སོགས་ཀྱི་སྤང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྤྱིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལྟར་
 སྤང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ལས་བྱུང་བས་ན་ནམ་མཁའ་
 ལས་བྱུང་རང་བྱུང་བའོ། རྣམ་མཁའ་ལས་བྱུང་རང་བྱུང་བ་^{༡༩} དེ་ཡང་རིམ་ལྔ་བྱ་སྟེ་དེ་ཉིད་འཆད་
 པ་ནི། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་མེ་མོ་ཆེ། ཞེས་སོགས་ཏེ། དེ་ཡང་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཞེས་སོགས་དགོངས་
 པའི་སྐད་གཞན་གྱིས་འཆད་པའི་སྐབས་འདིར་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་མེ་མོ་ཆེ་ཞེས་པ་ནི་མེ་འབར་བ་ལྟར་
 སྤང་བའོ། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་མཚན་རྟགས་བཞི་པ་སྟོན་མེ་འབར་བའོ། །

ལྷ་པ་རྟག་ཏུ་སྤང་བ་ནི། སྤྱིན་མེད་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའོ། ཞེས་སོ། །དེ་ནས་སྤྱིན་མེད་པའི་
 རྣམ་མཁའ་དང་མཚུངས་པར་སྤང་བ་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་བ་མའི་རྣམ་པ་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་སྤྱིན་
 མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལྟར་སྤང་བ་ནི་ཏུ་བསྒྲིག་རྒྱུ་མཁའ་སྤང་སྟོན་མ་དང་བཞི་རིམ་པ་ཅན་ཏུ་བྱུང་བའི་
 མཐར་འབྱུང་བར་ངེས་པ་ཡིན་ལ། སྤང་བ་རྫོང་པའི་སྤྱིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ཞེས་པ། དེ་ནས་སྤྱིན་
 མེད་པའི་ནམ་མཁའ་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའོ་ཞེས་པའི་ནམ་མཁའ་ལ་བྱ་སྟེ། སྤང་བ་རྫོང་པའི་སྤྱིན་མེད་
 པའི་ནམ་མཁའ་ཞེས་པའི་ནམ་མཁའ་ལྟར་སྤང་བ་དེ་ལས་དེ་མ་ཐག་འབར་བ་སོགས་ཉིན་རྟགས་
 རྣམས་འབྱུང་བ་དེའི་ཕྱིར་ན་ཉིན་མའི་རྣམ་འབྱོར་བསྟོམས་པ་ལས་ཐོག་མར་ཏུ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་སྤྱིན་
 མེད་པའི་ནམ་མཁའ་མཚན་རྟགས་ལྟ་བུ་དྲང་བཅས་པ་ཤར་བའི་རྗེས་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཉིན་རྟགས་
 རྣམས་འཆར་བར་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་རྒྱ་རོ་པའི་དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས། རི་སྐད་ཏུ་དཔལ་འདུས་པ་ལ་
 སོགས་པར། དང་པོ་དང་གཉིས་པ་བསྟོག་པས་གསུངས་པ། འགྲོག་པ་དོ་རྗེར་བགོད་སེམས་ལ། མཚན་
 མ་ཉེར་འཛིན་སྟེ་འགྱུར་བ། དང་པོ་སྤྱིག་རྒྱུའི་རྣམ་པ་སྟེ། གཉིས་པ་ཏུ་བ་ལྟ་བུའོ། གསུམ་པ་མཁའ་
 སྤང་རྣམ་པ་སྟེ། བཞི་པ་སྟོན་མ་རབ་འབར་བའོ། ལྷ་པ་རྟག་ཏུ་སྤང་བ་ནི། སྤྱིན་མེད་ནམ་མཁའ་
 ལྟ་བུའོ། ཞེས་སོ། །དེ་ནས་སྤྱིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་བར་སྤང་བ་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་བའི་མའི་
 རྣམ་པ་སྟོང་པའི་སྤང་བ་ནི་འབར་བའོ། ཞེས་པ་ནས། ལྷ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་པར་སྤང་བའོ་
 ཞེས་པའི་བར་གསུངས་ནས་དེའི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་ཏུ། མཚན་མ་དུག་པོ་འདི་རྣམས་ནི་སྤྱིན་མེད་པའི་

ནམ་མཁའ་ལྟར་སྒྲུང་བ་ལས་བྱུང་བའི་བྱིར་ཉིན་མོའི་ནལ་འབྱོར་དང་སྒྲུབ་པ་མེད་པའི་ནལ་འབྱོར་
རོ།^{༡༤} །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་ཀྱང་ཉིན་མོའི་ནལ་འབྱོར་བསྐྱོམས་པས་དུ་བ་ནས་སློན་མེད་པའི་
ནམ་མཁའ་ལྟར་སྒྲུང་བའི་བར་གྱི་རྟགས་རྣམས་འདོད་དཀྱུར་འབྱུང་བའི་རྗེས་སུ་སློན་མེད་པའི་ནམ་
མཁའ་ལྟར་སྒྲུང་བ་དེ་ཉིད་ལས་འབར་བ་སོགས་ཉིན་རྟགས་རྣམས་འབྱུང་བར་གསལ་བར་བསྟན་པ་
དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་གྱིས་འགོངས་པ་ལས་ཀྱང་། དང་པོ་སྒྲིག་རྒྱུ་ནས་སློན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་
ལྟར་སྒྲུང་བའི་རྟགས་རྣམས་དཔལ་འདུས་པ་ནས་གསུངས་རྒྱུ་ལ་བཤད་པའི་རྗེས་སུ། དེ་ནས་སློན་མེད་པའི་
ནམ་མཁའ་སྒྲུང་བ་སྟོན་མ་ཅན་མའི་རྣམ་པ་སྟོངས་པའི་སྒྲུང་བ་དེ་ནི་འབར་བའོ།^{༡༥} །ཞེས་བླ་རྩ་
བ་བཞིན་དུ་གསུངས་སོ།།

འགྲེལ་ཆེན་ལས་ཀྱང་། དེ་ནས་སློན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལ་བལྟས་ཏེ་ནམ་མཁའ་དེ་ལས་
ཀྱང་ཉིན་མོའི་ནལ་འབྱོར་གྱི་ནམ་མཁའ་ལས་བྱུང་རང་བྱུང་བ།^{༡༦} །ཞེས་གསུངས་པའི། དེ་ནས་སློན་
མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལ་བལྟས་ཏེ་ཞེས་པའི་ནམ་མཁའ་དེ་ཡང་དུ་བ་སོགས་བཞིའི་མཐར་ཤར་པའི་
སློན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལྟར་སྒྲུང་བ་དེ་ཉིད་ལ་བྱེད་དགོས་ཏེ། ནམ་མཁའ་དེ་ལས་ཀྱང་ཉིན་མོའི་
ནལ་འབྱོར་གྱི་ནམ་མཁའ་ལས་བྱུང་རང་བྱུང་བ་ཞེས་ནམ་མཁའ་དེ་ནམ་མཁའ་ལས་བྱུང་རང་བྱུང་པའི་
ནམ་མཁའ་བཤད་པ་གང་ཞིག །ནམ་མཁའ་ལས་བྱུང་རང་བྱུང་བ་ཞེས་པའི་ནམ་མཁའ་དེ་དུ་བ་
སོགས་བཞིའི་མཐར་བུ་དང་བའི་སློན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལ་བྱེད་པར་བདེ་མཆོག་སྟོན་འགྲེལ་དུ་
གསུངས་པའི་དོན་བཤད་ཟིན་པ་^{༡༧} ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བླ་རྩ་བའི་དབང་མདོར་
བསྟན་གྱི་འགྲེལ་བ་ལས་འགྲེལ་ཆེན་བཞིན་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཡང་འདི་བཞིན་དུ་ཤེས་
པར་བྱའོ།།

འོ་ན་ཉིན་མོའི་ནལ་འབྱོར་བསྐྱོམས་པ་ལས་དུ་བ་ནས་སློན་མེད་པའི་བར་གྱི་རྟགས་བཞིའི་
མཐར་ཤར་པའི་སློན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལྟར་སྒྲུང་བ་དེ་ལ་ལྟ་བའི་ཤིང་མིག་གསལ་ལྟའི་མིག་རི་ལྟ་བུ་
སྟུམ་ན། དེ་ཡང་ཐོག་མར་སོར་སྤྱད་གྱི་དམིགས་པ་བསྐྱོམས་པས་རྒྱུད་དབྱེད་མར་རྒྱུད་དེ་དབང་ལུལ་གྱི་
ལུལ་ལུལ་ཅན་གྱི་འགྲེལ་བ་ཆད་ནས་དུ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་ཐོག་མར་ཤར་པའི་ཆོ་རྟགས་རྣམས་གསལ་

པར་མཐོང་པའི་ཤེའི་རྒྱལ་ནམ་ལྟའི་མིག་ནས་འཕྱོར་པ་དེའི་རྒྱུ་ལ་གྲུབ་པའོར་པ་དེ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་
 ཆེན་ལས། འདིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཤེའི་རྒྱལ་གྱིས་དང་པོར་རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྤང་བ་མཐོང་
 ཞིང་།^{༡༥} ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྒྱུ་ལའི་བརྒྱ་བཅུ་དྲུག་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་སོ་སོར་
 སྤང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡུལ་ལ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་བཅུ་པོ་རྣམས་ཀྱི་འགྲེལ་པས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རབ་ཏུ་
 འཇུག་པ་མེད་པ་སྟེ་སྟོང་པའི་གཟུགས་ཀྱི་ཡུལ་རྣམས་ལ་མིག་གཞན་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་ལྔ་པོ་རྣམས་
 ཀྱིས་རབ་ཏུ་འཇུག་པའོ།^{༡༦} ཞེས་གསུངས་པའི་མིག་གཞན་ཞེས་པ་ཤེའི་མིག་ལ་མཛད་པ་དང་། དེ་
 བཞིན་དུ་བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ་ལས་གྲང་། འདིར་སོ་སོར་སྤང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་
 པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་རྣམས་ལ་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་
 སོགས་པ་རྣམས་མི་འཇུག་པར་ནང་གི་ཡུལ་རྣམས་ལ་ལྟའི་མིག་གི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
 ལྟའི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་འཇུག་པ་སྟེ།^{༡༧} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ཤེའི་
 རྒྱལ་དེ་ཡང་སོར་སྤང་གི་རྒྱུ་ལས་ཀྱི་དམིགས་པ་བསྐྱེད་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ལའི་བརྒྱ་ཉེར་ལྔ་
 པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་རིམ་བས་ཤེའི་རྒྱལ་དང་ལྟའི་རྒྱལ་དང་སངས་རྒྱལ་གྱི་རྒྱལ་དང་ཤེས་
 རབ་ཀྱི་རྒྱལ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱལ་ནི་བསྐྱེད་པའི་སྐྱོབ་པས་ཀྱིས་འབྱུང་བར་འབྱུང་རོ།^{༡༨} ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

དེ་ལྟར་ན། བཅུ་མ་ཁའ་རྩ་འཛིན་བྲལ་བ་དག་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་
 བསྐྱེད་པའི་གནས་དང་། ཉིན་རྟགས་རྣམས་སྤྱིན་མེད་པའི་བཅུ་མ་ཁའ་ལྟ་བུ་ལ་འཆར་བའི་བཅུ་མ་ཁའི་
 མཚན་གཞི་བརྟན་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱུད་དང་འགྲེལ་ཆེན་འདིའི་འཆད་རྒྱུ་ལ་གཅིག་གོ། གཞན་
 ཡང་བཅུ་མ་ཁའ་རྩ་འཛིན་བྲལ་བ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་སྒྲུ་མ་འགའ་ཞིག་བཞེད་པ་ལྟར་ཉིན་མོའི་རྣལ་
 འབྱོར་གྱི་ལྟ་སྤངས་བརྟན་པར་བྱེད་ན་ཡང་། མིག་མི་འཇུགས་^{༡༩} པར་སྟེང་དུ་ལྟ་བས། ཞེས་སོགས་
 ཀྱིས་ཉིན་མཚན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་སྤངས་ཐུན་མོང་དུ་བརྟན་ནས་སྟེང་དུ་ལྟ་རྒྱུ་ལ་མཚན་
 མོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་དང་། ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་བཅུ་མ་ཁའ་
 སྤྱིན་མེད་པ་ལ་མིག་གཉིས་བགྲང་ནས་ལྟ་བའི་ལྟ་སྤངས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་བྱས་པས་རྒྱུད་དཔུལ་མ་མི་རྟོག་

པའི་སྒྲིབ་ཡང་མེད་དེ། མཚན་མོའི་ནལ་འབྱོར་སྒྲིབ་པའི་ཚེ་ལྟ་སྤངས་དང་སེམས་ཀྱི་འཛིག་ཚུལ་གོང་
 ཏུ་བཤད་པ་ལྟར་བས་རྒྱུད་དབྱེ་མར་རྒྱུད་ནས་མཚན་རྟགས་རྣམས་ཤར་བ་ཡིན་ལ། མཚན་མོའི་
 རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཕྱིན་ནས་ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་འཇུག་པའི་ཚེ་རྒྱུད་དབྱེ་
 མར་འཇུག་པ་ལ་ལེགས་པར་བྱང་ཡོད་པའི་གཞན་གྱིས་སེམས་ཀྱི་འཛིག་ཚུལ་མཚན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་
 ཀྱི་སྐབས་ལྟར་བས་ཏེ་ལྟ་སྤངས་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་ནམ་མཁའ་སྤྲིན་མེད་པ་ལ་མིག་བགྱང་ནས་ལྟ་བའི་
 ལྟ་སྤངས་བས་ཏེ་ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱེད་པ་ལ་ཐོག་མར་མཚན་རྟགས་ལྟར་ཏུ་འཆར་ཞིང་། དེ་
 ནས་མཚན་རྟགས་ཀྱི་མཐའི་ནམ་མཁའ་སྤྲིན་མེད་པ་ལྟར་སྤང་བ་ལ་མེ་འབར་བ་ལྟ་བུ་སོགས་ཉིན་
 རྟགས་འཆར་བ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ཡང་ལྟ་སྤངས་ནི་དབང་པོའི་སྒྲོ་ནས་འཇུག་པའི་རྒྱུད་རྣམས་རངས་པའི་ཕྱིར་ཏུ་བྱེད་པ་
 ཡིན་ཞིང་མིག་འབྱེད་འཇུག་པ་དང་སྒྲུལ་སྒྲོད་མེད་པར་^{༡༩} ཕྱི་རོལ་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་བགྱང་ནས་ལྟ་
 བའི་ལྟ་སྤངས་ཀྱིས་ཀྱང་བྱ་བ་དེ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །སོར་སྤྲད་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་པ་ལྟར་འཆད་
 བ་ལ་རྒྱུད་དང་འགྲེལ་ཚིག་འདིའི་འཆད་ཚུལ་གིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བར་སྤང་བ་ལ་དགོངས་པ་འགྲེལ་པ་པོ་
 གཞན་རྣམས་ནི་ཅི་ཡང་མི་གསུང་ལ། བདག་ནི་རྣམ་དཔྱོད་ཉམ་རྒྱུད་ཞིང་སྤངས་པའི་སྒྲོ་བས་དཔལ་ནའང་
 ཆེ་ལོང་ཏུ་བཤད་པ་འདི་ལ་དཔྱོད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བརྟག་པར་མཛད་ཏུ་གསོལ་ལོ།།

ལྟ་བ་དེ་ལྟར་བསྐྱེད་པས་ཉམས་རྟོགས་སྒྲེ་ཚུལ་གྱི་ངེས་པ་ནི་ཡེ་ལའི་བརྒྱ་བཙུ་བ་ལ་ལས།
 འབར་བ་དང་ནི་སྒྲ་བ་ཉི་མ་དོ་རྗེ་རྣམས་དང་མཚོག་གི་ཆ་དང་ཐིག་ལེ་མཐོང་བར་འགྱུར། །དེ་ཡི་
 དབྱས་སུ་སངས་རྒྱུས་གཞུགས་ནི་ཡུལ་དང་རྣམ་པར་བྲལ་བ་ཏུ་མ་ལོངས་སྒྲོད་རྟོགས་པའི་སྒྲ། །ནམ་
 མཁའ་རྒྱ་འཛིན་བྲལ་བ་དག་ལ་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་བགྱང་བའི་མིག་གིས་བལྟ་བར་བྱ་བ་སྟེ། །རེ་ཁྲ་
 བཀ་པོ་དྲི་མེད་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བ་ཏུ་ས་ཀྱི་རྩལ་མཐོང་བར་ལྟར་གྱི་བར་ཏུ་འོ་^{༢༠} །ཞེས་དང་། དེའི་
 འགྲེལ་པར། དེ་ནས་སྤྲིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལ་བལྟ་སྟེ་ནམ་མཁའ་དེ་ལས་ཀྱང་ཉིན་མོའི་རྣལ་
 འབྱོར་གྱི་ནམ་མཁའ་ལས་བྱུང་རང་བྱུང་བ། །ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་མེ་པོ་ཆེ་ཞེས་པ་འབར་བ་མཐོང་སྟེ་

སྒྲིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་འོད་ཆེན་ནམ་པར་སྒྲུང་བར་བྱེད། །ཡེ་ཤེས་སྒྲུང་བ་ལམ་
མེ་བའི་རྒྱ་བ་སྒྲུང་བའོ། །འགྲོ་བའི་མར་མེ་འི་ཉི་མའོ། །ཡེ་ཤེས་སྒྲོན་འོ་དོ་རྩེ་སྒྲུ་གཅན་ནོ། །གཟི་
བརྒྱན་ཆེན་པོ་འོད་གསལ་བ་འི་སྒྲོག་སྒྲེ་མཆོག་གི་ཆའོ། །སྒྲགས་མཆོག་མངའ་བདག་རིག་སྒྲགས་
རྒྱལ་འི་ཐིག་ལའོ། །དེ་ལྟར་མཆོན་མ་ནམ་པ་བཅུ་སྟེ་འདུས་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་མཆོན་མོའི་ནལ་
འབྱོར་དང་མཆོན་ཡང་དག་པར་རྫོང་བ་ལས་ཉིན་མོའི་ནལ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་
གསུངས་སོ། །དེ་ནས་གསང་སྒྲགས་རྒྱལ་པོ་དོན་ཆེན་བྱེད་ཅེས་པའི་བུམ་པ་དང་སྒྲམ་བུ་ལ་སོགས་པ་
ནམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་གཞུགས་མཐོང་བའོ། །དེའི་དབུས་སུ་སྟེ་ཐིག་ལའི་དབུས་སུ་སངས་རྒྱས་
གཞུགས་འི་རྣམ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་བཅུགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡུལ་དང་ནམ་པར་བྲལ་བ་དུ་མ་ཡོངས་
སྟོན་རྫོགས་པའི་སྟེང་^{༡༧} ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཉི་མ་སོ་སོར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ་ཐིག་ལའི་དབུས་
སུ་རེ་སྒྲགས་པོ་སྒྲའི་ཆད་ཅམ་དྲི་མེད་འོད་ཟེར་འབྲོ་བ་དུས་གྱི་རྩ་ཞེས་པ་ཨ་མ་རྒྱ་རྒྱུ་འལ་མཐོང་བར་གྱུར་
གྱི་བར་དུའོ།^{༡༨} ཞེས་གསུངས་པ་ནམས་གྱིས་ཉིན་རྟགས་དུག་དང་། རྟགས་བཅུ་རྫོགས་པའི་མཐར་
འབྱུང་བའི་རྟགས་ནམས་ཀྱང་བསྟན་ཏོ། །

དེ་བཞིན་དུ་སྟོན་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། འདིར་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་མེ་པོ་ཆེ་ཞེས་པ་འབར་བ་ལྟར་
སྒྲུང་བའོ། །འོད་ཆེན་ནམ་པར་སྒྲུང་བར་བྱེད་ཅེས་པ་རྒྱ་བ་ལྟར་སྒྲུང་བའོ། །དེ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་སྒྲུང་བ་
ལམ་མེ་བ་ཞེས་པའོ། །འགྲོ་བའི་མར་མེ་ཞེས་པ་ཉི་མ་ལྟར་སྒྲུང་བའོ། །ཡེ་ཤེས་སྒྲོན་མ་ཞེས་པ་སྒྲུ་
གཅན་ལྟར་སྒྲུང་བའོ། །གཟི་བརྒྱན་ཆེན་པོ་འོད་གསལ་བ་ཞེས་པ་སྒྲོག་ལྟར་སྒྲུང་བའོ། །རིག་པའི་
རྒྱལ་མཆོག་སྒྲགས་དབང་པོ་ཞེས་པ་ཐིག་ལེ་ལྟར་སྒྲུང་བའོ། །ཁ་དོག་སྟོན་པོ་རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
ནམ་པའོ། །གསང་སྒྲགས་རྒྱལ་པོ་དོན་ཆེན་བྱེད། །ཅེས་པ་ཁམས་གསུམ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་སྒྲུང་བའི་
ནམ་པ་ཐམས་ཅད་སྒྲུ་མ་དང་མི་ལམ་དང་བྲལ་བ་ལྟ་བུར་སོ་སོར་སྟུང་པས་མིག་གི་དབང་པོའི་བྱེད་
པས་རྣལ་འབྱོར་པས་མཐོང་བར་འབྱུང་རོ།^{༡༩} ཞེས་གསུངས་ཏེ། འགྲེལ་བ་གཉིས་ཀས་ཉིན་རྟགས་
དུག་དང་། དེ་དག་གི་མཐར་འབྱུང་བའི་རྟགས་ནམས་མཆོན་རྫོང་གྱིས་དགོངས་པའི་སྟན་གཞན་གྱིས་
གསུངས་པ་ནམས་གྱི་དོན་གསལ་བར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ན་མཚན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྗེས་སུ་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཉིན་མོའི་རྣལ་
 འབྱོར་སྒོམ་པའི་གནས་དེར་ལུས་གནད་དང་དམིགས་པ་ལ་སེམས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་མཚན་མོའི་རྣལ་
 འབྱོར་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་བྱས། མིག་གི་ལྟ་སྒྲུངས་གཉིས་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་བྱས་ཏེ་བསྒོམས་
 པ་ལས་དུ་བ་ནས་སྤྱིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལྟར་སྒྲུང་བའི་བར་རྣམས་མུར་པོར་འབྱུང་ལ། དེའི་རྗེས་
 སུ་ནམ་མཁའ་ལྟར་སྒྲུང་བའི་ནམ་མཁའ་དེ་ཉིད་ལ་ཐོག་མར་མེ་འབར་བའི་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་དང་། དེའི་
 རྗེས་སུ་ཁྲ་བ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་ཉི་མ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་སྐྱ་གཅན་ལྟ་
 བུའི་རྣམ་པ་ནག་ཁྲིམ་པ་ལ་མིག་མང་པོ་བྲ་ཆེམ་ཆེམ་པའི་རྣམ་པ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་མཚོག་གི་ཆ་སྟེ་
 སྒོག་དམར་འབྲུག་པ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་ཐིག་ལེ་ཐོན་པོ་ཁྲ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་ལྟ་བུ་
 རྒྱུ་པའི་རྣམ་པ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་བུམ་པ་དང་སྒྲུམ་བུ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་སྒྲ་ཚོགས་པའི་གཟུགས་
 ཀྱི་རྣམ་པ་མཐོང་ངོ་། །དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཐིག་ལེ་ཐོན་པོ་རྒྱུ་པོ་དེའི་དབུས་སུ་རེ་ཁྲ་ནག་པོ་སྒྲའི་
 ཚན་ཅམ་དྲི་མེད་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བ་དང་རེ་ཁྲ་ལ་ཡང་འོངས་སྒྱུད་རྫོགས་པའི་སྒྲ་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་ཡང་
 ཡུམ་ཞལ་སྒྱོར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དང་དེའི་བདག་ཉིད་རྣམ་པ་སྒྲ་ཚོགས་པའི་འཛིག་རྟེན་གསུམ་མཐོང་
 ཞིང་ཐིག་ལེ་རེ་ཁྲ་དང་བཅས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱང་དུས་ཀྱི་ཅུ་ཨ་ཤ་རྩུ་ཉིད་ནང་དུ་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་ཡང་ཡོན་ཏན་གྱིས་འགོངས་པ་ལས། གཙུག་ཏྲོར་གྱི་གཟུགས་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་
 གཟུགས་སོ། །ཁས་སྐྱོབ་གསུམ་པ་ཞེས་པ་ནི་ཐིག་ལེ་ཆེན་པོའི་དབུས་སུ་རི་མོ་ནག་པོ་ལ་སོ་སོར་སྒྲུང་བ་རྣམ་
 པ་སྒྲ་ཚོགས་པ་འོངས་སྒྱུད་རྫོགས་པའི་སྒྲའི་བདག་ཉིད་འཛིག་རྟེན་གསུམ་མཐོང་བའོ།^{༡༧} །ཞེས་བཤད་
 པ་ནི་ཐིག་ལེའི་དབུས་སུ་རེ་ཁྲ་ནག་པོ་སྒྲའི་ཚན་ཅམ་དྲི་མེད་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བ་དུས་ཀྱི་ཅུ་ཞེས་པ་ཨ་ཤ་
 རྩུ་ཉི་ལ་མཐོང་བར་གྱུར་གྱི་བར་དུ་འོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་དུ་བསམས་པས་སོ། །དེ་ཡང་གང་གིས་
 མཐོང་བ་ཡིན་སྟུང་ན། ལྷ་རྩེ་པའི་དབང་མདོར་^{༡༨} བཟུན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས། ནང་གི་ཡུལ་རྣམས་ལ་
 ཤའི་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཤའི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རབ་དུ་
 འབྲུག་པ་ནང་དུ་སྒྲོང་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པས་བྱ་ཐབ་པའི་གཞིན་རྒྱུམས་མེ་འོང་ལ་མཐོང་བ་ལྟར་སྒྲོང་
 པ་མ་བཟགས་པ་ལ་བཟགས་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མཐོང་བ་ནི་སོ་སོར་སྒྲུད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་

བརྗོད་དོ།^{༡༥༤} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སོར་སྤྲད་ཀྱི་དམིགས་པ་བསྐྱོམས་པས་ད་ལྟར་གྱི་མིག་དབང་འདི་ལས་གཞན་པའི་ཤེད་མིག་གི་དབང་པོ་ཞིག་འགྲུབ་ལ། མིག་དབང་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེད་མིག་གི་དབང་ཤེས་གིས་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྦྱར་ཤེད་མིག་ཤེས་གིས་ཡུལ་རི་ཅམ་མཐོང་བ་ནི་ཡོན་ཏན་གྱིས་འགོངས་པ་ལས། ཤེད་མིག་གིས་ནི་དབག་ཆད་བསྐྱེད་པར་དུ་ཆོད་པའི་དངོས་པོ་མཐོང་བ་སྟེ་^{༡༥༥} །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་དོ། །འོ་ན་ལྟའི་མིག་དང་བྱུང་བར་ཅི་ཡོད་སྟམ་ན། དེ་ཉིད་ལས། ལྟའི་མིག་གིས་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མཐའ་ཡས་པའི་བར་དུ་ཆོད་པའི་སྤྲ་མོ་དང་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་གཟུགས་མཐོང་བས་སོ།^{༡༥༦} །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་བྱུང་བར་ཡོད་ཅིང་གོང་དུ་སྟོན་འགྲེལ་བྱངས་པར་ལྟའི་མིག་ཅས་གསུངས་པ་ཡང་ཤེད་མིག་ལ་གོ་བར་བྱ་དགོས་སོ།།

དེ་ཡང་སྟོང་གཟུགས་དེ་དག་གི་དོ་བོ་ནི་སྦྱིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་སྟོང་སང་གི་ཡུལ་སྤང་ཅན་གཟུགས་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དེའི་གཟུགས་བརྟན་རྒྱལ་སྤྲ་པའ་གྱི་རྩ་དང་བྲལ་བ་སྟོས་མ་བཅགས་པར་རང་དབང་དུ་ཤར་བའི་དུ་སོགས་ཀྱི་སྤང་བའམ་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱད་འགྲེལ་ཆེན་དང་བཅས་པ་ལས། སྟོང་པ་ལས་ནི་དུ་བསྒྲིག་རྒྱ་ཞེས་སོགས་དུ་མ་ཞིག་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་པ་ལས་ནི་ཞེས་པའི་སྟོང་པ་ནི་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྟོང་སང་དེ་ལ་བྱས་ནས། དེ་ལས་དེའི་གཟུགས་བརྟན་གྱི་སྟོང་གཟུགས་རྣམས་འབྱུང་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ།^{༡༥༧} རྒྱད་འགྲེལ་དང་དགོངས་པ་མཐུན་པར་བདེ་མཆོག་སྟོན་འགྲེལ་ལས། བད་དུ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པས་སྟོང་པ་ལ་མ་བཅགས་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མཐོང་བ་ནི་བྲ་པའ་པས་སེ་ལོང་ལ་གཞིན་ཏུ་མས་གཟུགས་མཐོང་བ་ལྟར་ཁམས་གསུམ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་མཐོང་བ་ལས་སོ་སོར་སྤྲད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བརྗོད་དོ།^{༡༥༨} །ཞེས་ནང་དུ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྟོང་དུ་བ་ལ་དམིགས་པ་ལས་སྟོང་གཟུགས་མཐོང་བར་གསུངས་པ་དང་། གཞན་ཡང་རང་གི་ལྟ་བའི་འོད་པ་མདོར་བསྟན་པ་ལས། ཡོད་དང་མེད་ལས་རྣམ་པར་འདས། །ཟག་པ་མེད་པའི་སྟོ་ཞིག་དང་། །ཟབ་མོ་དེ་ནི་དམིགས་པ་མེད། །ཡིད་ཆེས་དོན་ཅན་བསྐྱོམ་པར་བྱ། དང་པོ་སྦྱིག་རྒྱ་རྣམ་པ་སྟེ།^{༡༥༩} །ཞེས་སོགས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་དོན་ནི་ཡུལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པར་འཛིན་པའི་གཉིས་སྤང་ལས་རྣམ་པར་འདས་པའི་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་

ཟག་པ་མངོན་གྱུར་དུ་མེད་པའི་སྒྲོ་ནི་གང་ཡིན་པའི་ཟབ་མོ་དེ་ལ་ནི་དམིགས་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་ཞིང་།
དེ་ལྟ་བུའི་དམིགས་མེད་དེ་ནི་ཡིད་ཆེས་པའི་དོན་དུ་བ་སོགས་འཆར་བ་ཡིན་པས་དམིགས་མེད་དེ་
བསྐྱོམ་པར་བྱ་ཞེས་པའོ།།

དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་རོ་པའི་དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་པར་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། འགྲེལ་
པ་དེ་ཉིད་ལས། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བའི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནི་ཤེས་རབ་སྟེ་
དེའི་གཟུགས་བརྟན་ནི་ནལ་འཕྱོར་པ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་སྤྲང་བའོ།^{༡༥} །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཁམས་
ལའི་མདོར་བསྟན་དང་པོ་ལས་གྱུར་། དེ་བཞིན་སེམས་ཀྱི་འོད་གསལ་རྟོག་པ་ཡི། །སྒྲོམ་པའི་ཐབས་
ནམས་དག་གིས་མི་མཐོང་སྟེ། །དེ་ཉིད་དུ་འདི་རྒྱང་མ་དག་དང་ནི། །རོ་མ་གཅིག་ཏུ་སྒྱུར་བས་མཐོང་
བར་འགྱུར།^{༡༦} །ཞེས་བསྟེན་རིམ་གྱི་རྟོག་པའི་སྒྲོམ་པའི་ཐབས་ནམས་ཀྱིས་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་མི་
མཐོང་སྟེ། འོ་ན་ཐབས་གང་གིས་མཐོང་སྟེ་མ་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་སེམས་ཀྱི་འོད་གསལ་འདི་ནི་རྩ་རྒྱང་མ་
དང་རོ་མ་དག་ལ་རྒྱ་བའི་རྒྱང་དུ་མར་གཅིག་དུ་སྒྱུར་བས་མཐོང་བར་འགྱུར་བར་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་
འགྲེལ་ཆོག་འདི་ལ་སོགས་པ་ནམས་ཀྱིས་རྒྱང་དུ་མར་རྒྱ་ད་པས་སེམས་ཀྱི་འོད་གསལ་མཐོང་བར་
བཤད་ཅིང་། གོང་དུ་བྲངས་པ་ལྟར་གྱི་འགྲེལ་ཆོག་མང་པོ་ཞིག་གིས་རྒྱང་དུ་མར་རྒྱ་ད་པ་ལས་དུ་
སོགས་ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་ནམས་མཐོང་བར་གསུངས་པ་ནམས་ཀྱི་དོན་ཤེས་པར་བྱའོ།།

དེ་ལྟར་ན་དུ་སོགས་ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་འོད་གསལ་དེའི་གཟུགས་བརྟན་དུ་འཆར་ཚུལ་ནི་སོར་
སྟེད་ཀྱི་སྐབས་འདིར་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་རྒྱང་དུ་མར་འཛུང་པའི་ཐབས་བསྒྲོམས་པས་དུས་མར་
རྒྱང་ཐོག་མར་ཞུགས་ཏེ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་རྒྱང་ཟད་ཉམས་སུ་སྐྱོང་བ་ལས་དེའི་གཟུགས་བརྟན་དུ་
བ་ལྟ་བུ་དང་། དེ་ནས་རིམ་པ་བཞིན་རྒྱང་དུ་མར་ཞུགས་པ་གསལ་ཅེ་ཆེར་སོང་བ་ལས་འོད་གསལ་གྱི་
སེམས་དེ་ཡང་རྗེ་གསལ་དུ་སོང་སྟེ་སེམས་དེའི་གཟུགས་བརྟན་སྤྲིག་རྒྱ་དང་མཁའ་སྤྲང་དང་སྒྲོན་མེ་ལྟ་
བུ་འབྱུང་སྟེ། དེའི་མཐར་སྤྲིན་དང་བྲལ་བའི་ནམ་མཁའ་སྟོང་སང་གི་ནམ་པ་འབའ་ཞིག་འབྱུང་ངོ་། །དེ་
ནས་མཚན་མོའི་ནལ་འཕྱོར་མཐར་ཕྱིན་ནས་ཉིན་མོའི་ནལ་འཕྱོར་བསྐྱོམས་པས་དུ་བ་ལྟ་བུ་ནས་ནམ་
མཁའ་སྟོང་སང་གི་བར་ཐུར་བར་ཤར་བའི་རྗེས་སུ་ནམ་མཁའ་སྟོང་སང་ལྟ་བུའི་ནམ་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཅེ་

གཅིག་ཏུ་བལྟས་ཏེ་བསྐྱོམས་པས་ཉིན་རྟགས་རྣམས་འཆར་བ་ཡིན་པས་འདི་དག་གི་འགྲེལ་ཆེན་ལས།
འདིར་དབུ་མར་ཐོག་རབ་ཏུ་ཞུགས་པས་སྟོང་པ་ཁོ་ན་ལས་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་མཐོང་
སྟོ།¹⁶² ཞེས་དང། དེ་ནས་སྤྱིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལ་བལྟས་ཏེ་ནམ་མཁའ་དེ་ལས་ཀྱང་ཉིན་མོའི་
རྣལ་འབྱོར་གྱི་ནམ་མཁའ་ལས་བྱུང་རང་བྱུང་བ།¹⁶³ ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་
དབྱིས་ཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་། དེ་ནས་སྤྱིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་བཤད་མ་ཐག་
པ་ལྟར་ཡིན་པ་ནི་བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ་གྱིས་གསལ་བར་བཤད་པ་གོང་དུ་བྱངས་ཐེན་པ་ལྟར་ཤེས་
པར་བྱའོ།

སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་དག་གིས་ནམ་མཁའ་ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་འེ་ནམ་མཁའ་¹⁶⁴ ཉིད་ལ་
འཆད་པ་དང་། སྟོང་པ་ལས་ནི་དུ་བསྐྱིག་རྒྱ་ཞེས་སོགས་སྟོང་པ་ཟེར་བ་བྱུང་བ་རྣམས་རྣམ་མེད་ཀྱི་སྟོང་
ཉིད་དམ་དམིགས་མེད་འབང་ཞིག་ལ་འཆད་པར་མཛད་དེ། རྟོགས་དེ་ལ་ཡང་བསམ་པར་བྱ་བ་ནི་
ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་རང་བཞིན་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་འདི་མངོན་དུ་བྱུང་པའི་ཆོ། དེའི་གཞུགས་བརྟན་
དུ་སོགས་ཀྱི་སྟོང་གཞུགས་མེ་ལོང་ལ་བྱ་པའ་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་འཆར་ལ། དེ་ཡང་འཆི་བའི་གནས་སྐབས་
སུ་འཆི་བ་འོད་གསལ་མངོན་དུ་བྱུང་པའི་ཆོ་སྟོང་གཞུགས་རྣམས་འཆར་བའི་རྒྱལ་ནི་ནང་འཆད་པའི་
སྐབས་སུ་བཤད་ཐེན་པ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ནི་རྒྱུད་བརྟན་དུ་མར་ཞུགས་པ་ལས་གཞུག་
མ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་མངོན་དུ་བྱུང་པའི་ཆོ་ཉི་མ་དང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་བཞིན་དུ་སེམས་དེའི་
གཞུགས་བརྟན་གྱི་སྟོང་གཞུགས་བྱ་པའ་པ་ལྟ་བུ་སྒྲ་ཆོགས་པ་ཞིག་འཆར་ལ། དེ་ལྟར་ཤར་བའི་སྟོང་
གཞུགས་རྣམས་ཇི་གསལ་དུ་སོང་བ་ལས་མཐར་སྐྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཁམས་གསུམ་པའི་
ཤེས་བྱ་དངོས་པོ་མཐའ་ཡས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་བྱུང་པ་ནི་འཁོར་ལོ་སྟེ་ཤེས་རབ་དང་། འོད་
གསལ་གྱི་སེམས་དེ་ཉིད་ཐུན་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་པའི་ཤེས་པ་སྐྱིབ་པ་ཐམས་
ཅད་ཟད་པའི་རྒྱུར་བྱུར་པ་ནི་དུས་ཏེ་ཐབས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཤེས་བྱ་དང་ཤེས་པ་འཕམ་ཤེས་རབ་དང་
ཐབས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་
འགྲེལ་ཆེན་ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བདག་ཉིད་དེ་ཉིད་

ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་འབྲེལ་བས་གསུངས་ཏེ་འདིར་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་ཤེས་པ་སྒྲིབ་པ་ཐམས་
ཅད་ཟད་པའི་རྒྱར་འགྱུར་བ་ནི་དུས་ཞེས་བརྗོད་དེ་ཐབས་སོ། །ཁམས་གསུམ་པའི་ཤེས་བྱ་དངོས་པོ་
མཐའ་ཡས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་འཁོར་ལོ་སྟེ་དེ་ཉིད་ནི་ཤེས་རབ་པོ། །ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་དེ་དག་
གཅིག་པ་ཉིད་ནི་དུས་འཁོར་རོ།^{༡༧} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

དེ་བཞིན་དུ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དང་དེའི་གཟུགས་བརྟན་དུ་སོགས་ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་ཟུང་
འཇུག་ཏུ་ཡོད་པའི་སྟོང་གཟུགས་རྣམས་ལ་དམིགས་ནས་ཆེ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲོམས་པས་སྒྲིབ་བྲལ་གྱི་
ཁམས་གསུམ་པའི་ཤེས་བྱ་མཐའ་ཡས་པར་འགྱུར་ཞིང་། འོད་གསལ་གྱི་སེམས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་
བའི་ངོ་བོར་སྒྲིབ་པ་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་ཆེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་སྟེ་བསྒྲོམས་པས་མི་འགྱུར་བའི་
བདེ་ཆེན་སྟོང་བ་ཉིད་དང་དབྱེར་མེད་པའི་ཆོས་སྐུ་འགྱུར་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་
སྒྲིབ་བྲལ་གྱི་ཤེས་བྱ་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཟུང་དུ་འཇུག་པ་ཡིན་ཞིང་། དུ་སོགས་ཀྱི་
སྟོང་གཟུགས་དེ་དག་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཡང་རེ་ཁྲ་ནག་པོ་སྒྲུབ་ཆད་ཅམ་གྱི་དབུས་སུ་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་
པའི་སྐུ་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པར་ཤར་བ་དེ་འབྲས་དུས་ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་དུས་ཀྱི་འཁོར་
ལོ་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྟོར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དེའི་བསྐྱབ་གཞི་དང་རིགས་འདྲའི་རྒྱ་ཡིན་ལ། དུ་སོགས་ཀྱི་སྟོང་
གཟུགས་འདི་དག་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཡང་རྟགས་བརྩའི་མཐར་ཤར་བའི་བུམ་སྐྱམ་སོགས་ཁམས་གསུམ་
པའི་སྟོང་གཟུགས་བྲ་པལ་པ་ལྟ་བུ་ཤར་བ་འདི་རྣམས་སྒྲིབ་བྲལ་གྱི་སྟོང་གཟུགས་སྐྱ་ཆོགས་པ་རྣམས་
ཀྱི་བསྐྱབ་གཞི་ཡིན་པས་འདི་དག་ཆེ་གཅིག་ཏུ་སྒྲོམ་པ་གཙོ་བོར་བྱ་དགོས་སོ།

འོན་ཀྱང་སོར་བསམ་གྱི་སྐབས་ལ་སོགས་པའི་སྟོང་གཟུགས་རྣམས་ཤེས་པ་ལ་དེ་དང་དེའི་
རྣམ་པ་གསལ་བར་ཤར་བ་མ་གཏོགས་གཟུགས་དེ་དང་དེའི་བྱ་བ་བྱེད་ཅུས་སུ་མེད་ཅིང་། འབྲས་དུས་
ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་ཐམས་ཅད་ནི་གཟུགས་དང་མེ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་ཅུས་སུ་ཡོད་པས་ཁྱད་པར་
ཆེ་སྟེ། བདེ་མཆོག་སྟོང་འབྲེལ་ལས། དེའི་ཐྱིར་བཙུག་ལྟར་འདས་ཀྱི་གསུང་ལས། དང་པོ་དུ་བ་ལ་
སོགས་པའི་མཚན་མ་ནི་སྒྲོམ་པའི་དུས་ན་རྟགས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཁ་ཅིག་གྲུབ་པའི་དུས་ན་ཞེས་སྐུ་བ་དེ་
རྣམས་ཐམས་ཅད་ནི་བཙུག་ལྟར་འདས་ཀྱི་དམ་བཅའ་བ་ཉམས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། བསམ་པ་ཐམས་

ཅད་ཡོངས་སྤངས་ཏེ། ཉི་མ་གཅིག་ནི་ཡོངས་སུ་བརྟག་ཅེས་པའི་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་བཀའ་སྟན་
འབྱིན་པའོ། །ཐུབ་པའི་དུས་ན་འཛིག་རྟེན་པའི་^{༡༧} ཏུ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་ཞིག་སྒྱུ་མ་དང་མྱི་ལམ་ལྟ་
བུ་དེ་ནི་མཚན་མར་མི་འགྱུར་ཏེ་འདིར་དངོས་སུ་དུ་བ་དང་འབར་བ་ལ་སོགས་པ་ས་སྟེག་པའི་བྱ་བ་རུས་
པའི་ཐྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཁྱར་ཀྲུམ་དང་མེ་ཏྲག་དང་རིན་པོ་ཆེ་དང་གསེར་གྱི་ཆར་ཡང་རོ། །དེའི་ཐྱིར་
ཡན་ལག་དུག་གི་རྒྱལ་འབྱོར་ལས་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མར་འགྱུར་རོ།^{༡༨} །ཞེས་གསུངས་ཤིང་།
འདིར་དངོས་སུ་དུ་བ་དང་ཞེས་པའི་འདིར་ཞེས་པ་ནི་ཐུབ་པའི་དུས་འདིར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པ་ས་
གསལ་པར་བརྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

གཞན་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་འདི་དག་གིས་དུ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་རྣམས་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་
པ་དང་། འདི་དག་མཐོང་བས་ཆོས་སྒྱུ་མཐོང་བ་ཡིན་པ་ཡང་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་པ་འདི་དག་
གིས་སོར་སྤྱད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་ལས་འབྲས་དུས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་བཟང་བར་སོང་
བར་བརྟན་ཅིང་། དོན་དམ་བདེན་པའི་རོ་བོ་བཟང་པོར་བསྐྱར་དུ་མེད་པའི་ཐྱིར་དང་། ཆོས་སྒྱུ་ཡིན་ན་
འབར་བ་སོགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་རུས་པ་འགལ་པའི་ཐྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་སྟོད་འགྲེལ་ལས། འདིར་རང་
བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སོ་སོར་སྤྱད་པ་ཀྱན་རྫོབ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་མཐོང་བའོ། །མཚན་མ་ཞེས་
བྱ་བ་ནི་སྒྲིན་དང་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་སྤང་བ་སྟེ་དེ་ཡང་སྟོན་མའི་མཐའ་ཐུག་པ་དང་པོ་མཐོང་
བའོ།^{༡༩} །ཞེས་དུ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་རྣམས་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་གསུངས་ཤིང་། ལྷ་རོ་པའི་དབང་མདོར་
བརྟན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས་གཞན་རྣམས་སྟོད་འགྲེལ་བཞིན་ལས། སོ་སོར་སྤྱད་པས་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་
བདེན་པ་^{༢༠} ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་གཟུགས་རྣམས་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པ་བཀག་
པར་ཤེས་པར་མཛོད་ཅིག།

གཞན་ཡང་རྒྱུ་རྩེ་རྩེ་འཇུག་པའི་དམིགས་པ་མེད་པར་ཉིང་དེ་འཛིན་ཐུན་མོང་བ་རྒྱུང་བས་
ཀྱང་ཟླ་བ་འདྲ་བ་དང་ཉི་མ་འདྲ་བ་དང་རྫོ་རྩེ་འདྲ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་འཆར་བ་ཡང་གཤེགས་
ལས་གསུངས་པ་དང་།^{༢༡} རྒྱུ་རྩེ་རྩེ་འཇུག་པའི་དམིགས་པ་བསྐྱོམས་པས་རྩེ་རྩེ་རྒྱུང་མ་རྒྱུད་པའི་
གོང་དུ་ཡང་དུ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་འཆར་བ་འོང་བས་དེ་གཉིས་ལ་སོར་སྤྱད་ཀྱི་རྟགས་མཚན་ཉིད་པར་མ་

འབྲུལ་བ་གལ་ཆེ་སྟེ། དེ་ཡང་སྐྱ་མ་ལ་འབྲུལ་ན་ཉིང་རེ་འཛིན་¹²⁶ སྐྱ་སྟེགས་པ་དང་ཐུན་མོང་བ་འགའ་
 ཞིག་ལ་རྫོགས་རིམ་གྱི་ལམ་དུ་བཟུང་ནས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ཕྱི་མ་ལ་འབྲུལ་ན་རྒྱུ་རྩུ་
 མ་རྒྱུད་པའི་གོང་གི་ཉགས་དེ་སྟེམ་པ་ན་མོར་སྤྱད་གྱི་ཉགས་སྟེམ་པར་སྒྲོམ་ཞིང་། མོར་སྤྱད་ཐོབ་པའི་
 བན་ཡོན་རྒྱུད་འབྲེལ་ནས་གསུངས་པ་རྣམས་རང་ཉིད་ལ་ཨེ་འདུག་བལྟས་པས་མི་འདུག་པར་ཤེས་པ་
 དང་རྒྱུད་སྟེན་ནས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་མི་བདེན་ནོ་སྟུམ་པའི་ལས་སྒྲིབ་གསོག་པར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་རྒྱུད་
 དཔུ་མར་རྒྱུད་པ་དང་མ་རྒྱུད་པའི་དུས་གྱི་དུ་སོགས་གྱི་ཉགས་གྱི་ཁྱད་པར་གང་གིས་ཤེས་པར་བྱེད་
 སྟུམ་ན། འདུས་པ་ཕྱི་མ་ལས། བརྟན་གྱུར་དོ་རྗེའི་ལམ་ནས་ནི།¹²⁷ །ཞེས་པའི་འབྲེལ་བ་སྒྲོན་གསལ་
 ལས། དོ་རྗེའི་ལམ་ནས་ཞེས་པ་འདད་བར་མི་བྱ་བའི་མཚན་མ་ལུང་རིམ་གྱིས།¹²⁸ །ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟར་དུ་སོགས་གྱི་ཉགས་རྣམས་རིམ་པ་མ་འཆོལ་བར་རིམ་པ་ངེས་ཅན་དུ་དམིགས་པ་སྟོམ་རེས་གྱི་
 འཆར་གྱིན་འདུག་ན་རྩུ་རྩུ་རྒྱུད་པའི་ཉགས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

མ་གྲུབ་ན་སྟོགས་ཆོག་བྱ་ཚུལ།

བཞི་བ་སྟོགས་ཆོག་ནི། སྐྱུ་བ་ལའི་བརྒྱ་ཅུ་དགུ་པ་ལས། མོ་མོར་སྤྱད་པ་ལ་སོགས་རྣམས་
 གྱིས་གལ་ཏེ་སྟེགས་པ་རྣམས་གྱི་འདོད་པ་གྲུབ་པར་མ་གྲུབ་ན།¹²⁹ །ཞེས་སོགས་ཅུ་འབྲེལ་རྣམས་
 གྱིས་མོར་སྤྱད་གྱི་སྟོགས་ཆོག་དང་སོགས་ཁོངས་ནས་སོག་ཚུལ་གྱི་སྟོགས་ཆོག་ཀྱང་བརྟན་པས་ཕྱི་མ་
 བྱི་རང་རང་གི་སྐྱབས་སུ་འཆད་ཅིང་། འདིར་སྐྱབས་སུ་བབ་པ་མོར་སྤྱད་གྱི་སྟོགས་ཆོག་ནི་སྟེམ་པ་མིག་
 འབྱེད་ལས། དེ་ལ་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་གྱིས་བཅན་ཐབས་གྱི་སྟོད་པ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་འདིར་གང་གི་
 ཆེ་མོ་མོར་སྤྱད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གྱི་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་སྐྱ་ཆོགས་གཟུགས་གྱི་སྐྱེ་མཐོང་བན་
 སོག་ལ་རྣལ་འབྱོར་པས་མ་བསྐྱམས་པས་མི་འཇག་པའི་བདེ་བའི་རྒྱད་ཅིག་མ་མི་སྟེ་ན་དེའི་ཆེ་རྣལ་
 འབྱོར་པས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་རྣལ་ལ་བཅན་ཐབས་གྱིས་གོམས་པར་བྱས་ལ་ཉམས་སུ་བྱུང་བར་
 བྱ་སྟེ་དེ་ལ་རྣལ་འབྱོར་པས་ལུས་བསྐྱངས་ཏེ་དཀྱིལ་མོ་ཀྱང་བཅས་ལ་དཔུགས་མོར་བཞག་སྟེ་སེམས་

མི་གཡོང་བར་གནས་ཤིང་ལག་པ་གཡས་པས་ཅེ་ལུ་རྒྱུང་ངམ་^{༡༡} གཉིད་ལོག་ཅ་གཉིས་བགས་ཀྱིས་
མནན་ཅིང་མི་གཡོ་བར་གནས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ནས་ཡང་དུ་མི་དྲག་པ་ཅི་ཅམ་དུ་གངས་མང་
པར་བྱས་ལ་རོ་སྟོད་དང་སྒྱི་བོ་མིན་པ་དེ་ཅམ་དུ་བྱས་ན་ཅ་དབུ་མར་སྟོག་གི་རྒྱུང་རྒྱུ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པརྒྱར་གནས་པའི་རྩོམ་ལོ་ནུའི་ནང་དུ་རྒྱུད་པའི་བྱང་རྒྱུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་བཞི་མི་འཕོ་
བའི་འགོག་པའི་བདེ་བ་ཡིས་བརྒྱ་འཆར་ཡང་མི་ཐོད་པའི་རྒྱ་མཐུན་པའི་མི་འཛག་པའི་རྒྱད་ཅིག་མའི་
བདེ་བ་ལྟན་ཅིག་སྒྲིམ་པའི་སྒྱུ་འོ་དོན་བརྒྱབས་པས་མཐོང་བར་ཆོ་འདི་ལ་འགྱུར་རོ། །དེ་ནི་བཅོན་
ཐབས་ཀྱི་རྒྱུར་བ་དང་པོ་འོ།^{༡༢} །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་སྐབས་འདིར་གང་ཟག་གི་རིགས་འགའ་ཞིག་
གིས་སོར་སྤྱད་ཀྱི་དམིགས་པ་བསྐྱོམས་པས་དུ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་ཤར་ཡང་རྒྱུང་དབུ་མར་མ་རྒྱུད་ན་
སྟོགས་ཆོག་འདི་བྱེད་པ་ཡིན་ལ།

དེའི་བྱེད་རྒྱུ་ནི། དེ་ལ་རྣལ་འབྱོར་པས་ལུས་བསྐྱངས་ཏེ་ཞེས་པ་ནས་སྒྱི་བོ་མིན་པ་དེ་ཅམ་
དུ་བྱས་ན་ཞེས་པའི་བར་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལྟར་ལུས་དྲང་པོར་བསྐྱང་བ་སོགས་ལུས་གནད་དང་ལྟ་ལྟངས་
སོར་སྤྱད་ཀྱི་སྐབས་ལྟར་བྱས་ནས་ལག་པ་གཡས་པས་མཐེ་བོར་དང་སྤྱོད་ལག་གཉིས་ཀྱིས་ཅེ་ལུ་རྒྱུང་
ངམ་གཉིད་ལོག་གི་ཅ་གཡས་གཡོན་གཉིས་བགས་ཀྱིས་ཏེ་དལ་ལུས་མནན་ཅིང་སེམས་དམིགས་པ་
ལ་མི་གཡོ་བར་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འཛོག་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ནས་ཡང་དུ་མི་དྲག་ཅམ་དུ་གངས་མང་པར་
བྱའོ། །དེ་ཡང་རི་ཅམ་རེ་བྱ་སྟུམ་ན། རོ་སྟོད་དང་སྒྱི་བོ་མིན་ཅམ་ཀྱི་བར་དུ་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་རྒྱུང་
ཅ་དབུ་མར་རྒྱུའོ། །དེ་ལྟར་རྒྱུས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱང་རྒྱུབ་ཀྱིས་སེམས་ཐིག་ལེ་ནོར་ལུའི་ལུག་པ་ནས་འཛག་
པ་ཞིགས་ཏེ། ལུག་རྒྱུད་དང་མཉམ་པར་སྒྱུར་བའི་ཆོ་ཤེས་རབ་མའི་པརྒྱར་གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་གི་
རྩོམ་ལོ་ནུའི་ནང་དུ་རྒྱུད་པའི་བྱང་རྒྱུབ་ཀྱི་སེམས་སང་མི་གཉིད་འཐུག་པའི་བདེ་བའི་གནས་སྐབས་སྟེད་
པའི་ཐིག་ལེ་བཞི་ནོར་ལུའི་ལུག་པ་ནས་མི་འཕོ་ཞིང་འགོག་པའི་ཡས་བབས་ཀྱི་ལྟན་སྒྲིམ་ཀྱི་བདེ་བ་
ཡིས་བརྒྱུའི་ཆར་ཡང་མི་ཐོད་པ་སྟེ་འགའ་མི་^{༡༣} བཟོད་པའི་རྒྱ་མཐུན་པའི་མི་འཛག་པ་སྟེ་མི་འགྱུར་
པའི་རྒྱད་ཅིག་མའི་བདེ་བ་ལྟན་ཅིག་སྒྲིམ་པའི་སྒྱུ་འོ་དོན་སྟེ་རྒྱ་བརྒྱབས་པ་ཡིན་པས་ལྟན་སྒྲིམ་ཀྱི་བདེ་
བ་ཆེན་པོའི་སྒྱུ་མཐོང་བའི་ཆོས་ཆོ་འདི་ལ་ཐོབ་པར་འགྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཅ་དབུ་མར་སྟོག་གི་རྒྱུང་

རྒྱ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་སློགས་ཆོག་འདིའི་བྱེད་ལས་དང་ཕན་ཡོན་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་ན་སོར་སྤྱད་མཐར་ཕྱིན་པའི་སྐབས་སུ་བྱུག་རྒྱ་དང་སྟོམས་འཇུག་བྱེད་མི་བྱེད་རྗེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་
རུང་སྟེ། བྱུག་རྒྱ་དང་སྟོམས་འཇུག་བྱེད་ནའང་ཁམས་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་དོ་རྗེ་ལོར་བྱ་ནས་མི་འཇག་
པའི་ལུས་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ།།

ཡང་སློགས་ཆོག་སྐྱེ་མ་ལྟར་བྱས་པས་ཀྱང་རྒྱུ་དང་སྟོམ་མ་ལྟར་པས་བདེ་བ་འདྲེན་པའི་
ཐབས་སྐྱས་པ་མིག་འབྱེད་ལས་བཤད་པ་ནི་དེ་ཉིད་ལས། ཡང་བཅན་ཐབས་ཀྱི་སྒྱུད་པ་གཉིས་པ་
བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། སྟོར་བ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གཤམ་རབ་མ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་ཤིང་མཉམ་པར་
འཇོག་པའི་ལུས་སུ་སྟོར་རྗེའི་བདག་ཉིད་ཐབས་ཀྱི་གསང་བའི་གནས་ཐུར་སེལ་གྱི་སྒྲོ་གཡང་བའམ་
ལུས་ལ་བེར་བ་ལངས་པའི་སྐབས་དེ་ཉིད་དུ་དོ་རྗེ་ལོར་བྱའི་རྩ་བར་ལག་པ་གཡས་པས་མནན་ལ་ལུས་
མི་གཡོ་བར་སེམས་བདེ་བ་ལ་གཏད་ཅིང་ཡར་བྱང་བ་དང་། རྒྱ་ཞབས་ཀྱི་གཞིགས་པ་ལ་སྒྱུར་བ་དང་།
མིག་བབྱང་བ་དང་། ཀླང་པའི་མཐེ་བོང་ནང་དུ་བསྐྱམས་པ་དང་ཉིང་པ་བྱིར་བརྒྱངས་པས་གཤམ་རབ་
མ་དང་ཐབས་གཉིས་ཀྱི་ཡང་མི་འགྲུལ་མི་གཡོ་བར་བདེ་བ་ལ་སེམས་གཏད་ཅིང་གནས་པ་ནི་བཅན་
ཐབས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་གཉིས་པའོ།¹⁴⁹ །ཞེས་གསུངས་པའོ།།

འགྲེལ་ཆོག་གཞན་རྣམས་གོ་སླ་ཞིང་། སྟོར་བ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གཤམ་རབ་མ་ཞེས་པ་བྱུག་
རྒྱ་དང་། སྟོར་རྗེའི་བདག་ཉིད་ཐབས་ཞེས་པ་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་བྱའོ། །འདིའི་ལག་ལེན་ནི་སྒྲ་མའི་
གསུང་ལས་གཤམ་དགོས་སོ། །སྐྱས་པ་མིག་འབྱེད་ལས་བཤད་པ་འདི་དག་ནི་ལག་ལེན་ལ་མཁོ་བས་
བྱིས་པ་ཡིན་གྱི་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ནི་སློག་ཚུལ་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པར་བྱའོ། །ཆོས་རྗེ་ལུང་
འབྲིད་ཡིག་ལས། སྟན་བརྒྱུད་ལས། སོ་སོར་སྤྱད་པའི་སློགས་པ་ནི། བྱེད་བཅིང་བྲག་ཏུ་བརྩམ་
པར་བྱ།¹⁵⁰ །ཞེས་པས་ལུས་གནད་དང་ལྟ་སྟངས་ཀྱི་བྱེད་པ་གནད་དུ་མ་སོང་བ་ཡིན་པས་ཉིན་བར་
སྤྱང་བ་ལ་ལུས་གནད་དང་ལྟ་སྟངས་བྱེད་ཏུ་བརྩལ་ལ་བྱུང་མ་བྱུང་བལྟས་ཏེ་མ་བྱུང་ན་ལེགས་པར་
བསྐྱབས་ལ་སྤར་ལྟར་སྒོམ་དུ་གཞུག་¹⁵¹ ། ཅེས་གསུངས་ནས། ལུས་གནད་དང་ལྟ་སྟངས་མ་བྱུང་བ་
སྤར་འཆོས་པ་ཉིད་འདིའི་སློགས་ཆོག་ཏུ་སྟན་བརྒྱུད་དང་ཆོས་རྗེ་གཉིག་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་མི་

འཐད་དེ། སློག་ས་ཆོག་འདི་ནི་ལུ་ས་གནད་ལྟ་སྟངས་སོགས་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་བཞིན་བྱས་ནས་
བསྐྱེམས་པས་ཀྱང་རྒྱུད་དུ་མར་མ་ཚུད་ན་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་པས་དང་པོའི་སློམ་ཚུལ་སློབ་པ་སློག་ས་
ཆོག་ཏུ་མི་རུང་ངོ་། །ཞེས་རྗེ་ཡིན་པོ་ཆེ་གསུང་བ་ཤིན་ཏུ་ཐུགས་བདེན་ནོ།^{༡༤} །གཞན་ཡང་ལྷ་མ་ཁ་ཅིག་
ཟངས་ཚུས་བཀའ་བ་ལ་མིག་སྤྱིད་སྤྱིད་ཏུ་བལྟ། སྤྱིད་པ་དང་ནམ་མཁའ་ལ་བལྟས་པས་སྟོང་གཟུགས་
འཆར་ཞེས་སོགས་མང་པོ་ཞིག་འདིའི་སློག་ས་ཆོག་ཏུ་འཆད་པ་ནམས་ནི་ཡལ་མོ་ཆེ་སྟོང་གཟུགས་
འཆར་བའི་ཆེད་ཏུ་མཛད་པར་སྟངས་ལ། རྒྱུད་འགྲེལ་ལས་འདིར་སློག་ས་ཆོག་གསུངས་པ་ནི་སོར་སྟངས་ཀྱི་
སྐབས་འདིར་སྟོང་གཟུགས་ཤར་ཡང་རྒྱུད་དུ་མར་མ་ཚུད་པ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཡིན་པས་སོ།

སློམ་འཕྲོལ་གྱི་ཡང་རྣལ་འབྱོར་གོམས་སྟོབས་ཀྱིས་འཇུག་པར་བསྟན་པ།

ལྷ་པ་སློམ་འཕྲོལ་གྱི་ཡང་རྣལ་འབྱོར་གོམས་སྟོབས་ཀྱིས་འཇུག་པར་བསྟན་པ་ནི་ནང་ལའི་
གོ་བདུན་པ་ལས། རྣལ་འབྱོར་དབང་པོ་རྣལ་འབྱོར་མ་ཐོབ་རབ་ཏུ་གཡོ་བའི་ཡིད་ཀྱིས་གལ་ཏེ་གྱི་བར་
གྱུར་པ་ན། །དཔལ་ལྷན་མི་ཡི་འཇིག་རྟེན་དུ་ནི་རབ་མཆོག་ཐུབ་པའི་རིགས་སུ་རྣལ་འབྱོར་ལྟན་པར་
སྦྱོར་བར་འགྱུར། །སྟོན་གྱི་གོམས་པ་དེ་ཡིས་སྤྲུང་ཡང་ཡེ་ཤེས་རྣལ་འབྱོར་ཡངས་པ་དག་ནི་ཀུན་ཏུ་འཇོན་
པར་འགྱུར། །ཡེ་ཤེས་ཐོབ་ནས་མི་ཟད་མཆོག་གི་གནས་སུ་རབ་འགོ་སྤྲུང་ཡང་གང་དུ་འང་སྦྱོར་བ་ལྷན་
པ་མིན།^{༡༥} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སོར་སྟངས་ལྟ་རྣལ་འབྱོར་སློམ་པའི་གང་ཟག་རྣལ་འབྱོར་གོང་མ་
ནམས་མ་ཐོབ་པའི་བར་སྐབས་སུ་གྱི་བར་གྱུར་ན་ཡང་ཆེ་ཕྱི་མར་སྟགས་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་སངས་རྒྱས་
དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རིགས་སུ་སྦྱེས་ཏེ་རྟེན་དེ་ལ་སྤར་གྱི་ལམ་གྱི་འཕྲོ་བསྐྱེམས་ནས་རྣམ་ཀུན་
མཆོག་ལྷན་གྱི་སྟོང་གཟུགས་དང་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དབྱེར་མེད་པའི་མཐར་ཐུག་གི་གོ་
འཕང་ཐོབ་པར་འགྱུར་ངོ་།

བཞི་པ་ཆད་མ་གང་ཡིན་པ་ནི། རྟོ་རྗེ་སྟོང་འགྲེལ་ལས་དབང་པོའི་མཛོན་སུམ་གྱི་ཆད་

མར་༡༥༥ གསུངས་པ་ལྟར་གཤིམ་གྱི་དབང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་གཤིམ་གྱི་དབང་པོའི་རྣམ་པར་
 ཤེས་པས་དུ་སོགས་ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་གསལ་བར་མཐོང་ཞིང་མི་སྒྲུབས་ན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཚད་
 མཐོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྒྲས་པ་མིག་འབྱེད་ལས། འདིར་དང་པོར་རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྣང་བ་ནི་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་གཤིམ་གྱིས་དབག་ཚད་སྟོང་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལྟའི་སྒྲུབ་རྣམ་པར་
 དག་པས་དབག་ཚད་ཉིས་སྟོང་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲུབ་རྣམ་པར་དག་
 པས་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྟངས་སྒྲུབ་ལྟ་
 བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །དེ་རྣམས་ཀྱང་འདི་ལྟ་སྟེ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་གཤིམ་སྒྲུབ་དང་། ལྟའི་
 སྒྲུབ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲུབ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲུབ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུབ་རྣམས་ནས་འབྱོར་བའི་
 སེམས་ཨ་བརྒྱ་ཏྲུ་ཏྲུ་བཅུད་ཅིང་བསྒྲོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནས་ཐམས་ཅད་
 མཆུན་པས་མ་གཟིགས་པ་དང་མི་མཆུན་པ་རྩུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་འདིར་དང་
 པོར་ཞེས་པ་ནས། དབག་ཚད་སྟོང་མཐོང་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སོར་སྟངས་ཀྱི་སྒྲུབས་ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་
 གཤིམ་གྱིས་མཐོང་བར་བསྟན། དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་པ་ནས་གསུངས་སོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྒྲུབ་
 བྱི་མ་བཞིས་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་གོང་མ་གོང་མར་སྟོང་གཟུགས་མཐོང་རྒྱུ་དང་སྒྲུབ་ལྟ་མདོ་སྟོགས་
 བས་གསུངས་པའི་ཁུངས་བསྟན། དེ་རྣམས་ཀྱང་ཞེས་པ་ནས་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་
 སྒྲུབ་ལྟ་རྒྱུང་སེམས་ཅན་དབུ་མར་བཅུད་ཅིང་བསྒྲོམས་པ་ལས་འབྱུང་བར་བསྟན། དེ་ནས་ཞེས་པ་ནས་
 མེད་དོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྒྲུབ་ལྟ་མཐར་ཕྱིན་པའི་གནས་སྐབས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མ་
 གཟིགས་པ་དང་མི་མཆུན་པ་མེད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།

སྒྲས་པ་མིག་འབྱེད་ལས་འདི་ལྟར་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་ཡེ་ལའི་བརྒྱ་བཅུ་དགུ་པའི་འགྲེལ་
 ཆེན་ལས། འདིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཤིམ་གྱིས་དང་པོར་རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྣང་བ་མཐོང་
 ཞིང་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲུབ་ཀྱིས་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་མཐོང་སྟེ་དེས་ན་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྟངས་
 ལས། བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱི་སྒྲུབ་ལྟ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་རིམ་པས་གཤིམ་སྒྲུབ་དང་ལྟའི་སྒྲུབ་དང་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲུབ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲུབ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུབ་ནི་བསྒྲོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འབྱུང་

བར་འགྱུར་རོ།^{༡༤༠} །ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ལྟར་བཞོད་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་སྟོན་འགྲེལ་དང་
ནུ་རོ་བའི་དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས་བཤད་པ་ནི་གོང་དུ་བྲངས་ཟིན་པ་ལྟར་གསུངས་པར་བྱའོ། །

ལྷ་པ་དག་དབྱེ་ནི། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བོའི་ཆོས་ཀྱི་སྡེ་ཆོན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བོ་དང་ཁམས་ལ་
སོགས་པ་དུག་སོར་སྤྱད་ཀྱི་ནཱ་པར་དག་བྱ་དང་། སོར་སྤྱད་ནི་དེ་དག་དག་བྱེད་དོ་རྗེ་སེམས་པའི་
རིགས་སོ། །དབྱེ་བ་ནི་དུ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་བཅུ་ལྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་སྐབ་ལའི་བརྒྱ་བཙོ་ལྷ་པ་ལས། སོ་
སོར་སྤྱད་པ་རྒྱལ་བའི་དབང་བོར་འགྱུར་ཞིང་ནཱ་པ་བཅུ་ལྟེ།^{༡༤༡} ཞེས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་
དང་བོའི་ལས་ལ་སོ་སོར་སྤྱད་པ་ནི་རྒྱལ་བའི་དབང་བོ་ཞེས་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བོའོ། དེ་ཡང་མཆོན་
པའི་དབྱེ་བས་ནཱ་པ་བཅུ་ལྟེ། དུ་བ་དང་སྟིག་རྒྱ་དང་མེ་བྱེད་དང་མར་མེ་ལྟར་འབར་བ་དང་ལྷ་བ་
དང་ཉི་མ་དང་སྐྱ་གཅན་དང་ཆ་ཤས་དང་ཐིག་ལེ་མཐོང་བའི་དབྱེ་བས་མ་བཟགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
སྤང་བོའོ།^{༡༤༢} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འོ་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བོའི་ཆོས་དུག་པོ་གང་ཡིན་སྟེ་
ན། དེ་དག་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བོ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དང་། ཡིད་དང་། སྐྱ་དང་། མཆོག་
གི་དབང་བོ་དང་། དི་ཆུ་འཇག་པ་དང་དུག་གོ། །དུག་པོ་འདི་རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔའི་རིགས་ཀྱི་ལམ་ནཱ་པ་
ཀྱི་སྤྱང་གཞི་དང་། དེ་དུག་སྤྱངས་པ་ལས་ཆོས་དུག་པོ་འདི་ནཱ་པ་སྐྱིབ་པ་མེད་པ་ཉིད་དང་། རོ་མཉམ་པ་
ཉིད་དང་། གཅིག་ཏུ་འབྲས་པར་གྱུར་པ་ཉིད་དུ་བྱེད་པའོ། །དེ་ཡང་རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔའི་རིགས་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་ཁབ་བྱེད་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་སོར་སྤྱད་ཀྱང་ལམ་འོག་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁབ་བྱེད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དུག་པ་འབྲས་སུ་ལ་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་སུ་དང་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་སུ་གཉིས་ལས།
དང་བོ་ནི་སྐབ་ལའི་བརྒྱ་བཙོ་བརྒྱད་པ་ལས། སོ་སོར་སྤྱད་པས་རྒྱལ་འབྱོར་པ་ནི་ཡུལ་དང་རྒྱམ་པར་
བྲལ་བ་སྟགས་ནཱ་པ་ཀུན་གྱིས་བྱིན་གྱིས་རྟོབ།^{༡༤༣} །ཅེས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་གང་གི་ཆོ་
སོ་སོར་སྤྱད་པས་གཞུགས་བརྟན་པར་གྱུར་པའི་རྒྱལ་འབྱོར་པ་རྒྱམ་པར་དག་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆོ་
སྟགས་ནཱ་པ་ཀུན་གྱིས་བྱིན་གྱིས་རྟོབ་པར་འགྱུར་ཏེ་ཆོག་གིས་མཆོག་སྐྱིབ་པ་ལ་སོགས་པ་སྐྱིབ་པར་

འགྲུང་རོ།^{༡༩} །ཞེས་དང་། གསང་བ་འདུས་པ་ལས། སོ་སོར་སྤྱད་པས་སྟོམས་ཞུགས་པ། །སྤྲུགས་
 རྣམས་ཀྱིས་བྱིན་བྱིས་སྟོབ།^{༢༠} །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་སོར་སྤྱད་མཐར་བྱིན་པའི་ནལ་འབྱོར་པས་
 །སྤྲུགས་ཐམས་ཅད་བྱིན་བྱིས་སྟོབ་པས་ཆོག་གིས་མཆོག་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་འགྲུབ་པ་སྟེ། དཔེར་ན་
 དུག་མེད་པར་གྱུར་ཅིག་^{༢༡} ཅེས་བརྗོད་པས་དུག་མེད་པར་བྱེད་ཀྱིས་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་
 མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་ལུན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུང་དོའི་སྟེ་ཆོན་གྱི་ཆོས་དུག་སྒྲིབ་བྲལ་དུ་དག་པ་དོན་རྗེ་སེམས་དཔལ་
 དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་དུག་ཆོན་གཅིག་འགྲུབ་པའོ།

གཉིས་པ་གྲུབ་ཟིན་བརྟན་པར་བྱེད་པ་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་གྲུབ་ཟིན་བརྟན་པར་བྱེད་པ་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་ལ་དུག །བསམ་གཏན་
 གྱི་མཆོན་དོན་དང་། བསྐྱོམ་པའི་དུས་འཆོམས་དང་། རི་ལྟར་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་དང་། ཆད་མ་གང་ཡིན་
 པ་དང་། དག་དབྱེ་དང་། འབྲས་ལུའོ།

དང་པོ་ནི་སྟོང་གཟུགས་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པས་ན་བསམ་གཏན་ཞེས་བྱ་སྟེ། གྲུབ་
 ལའི་བརྒྱ་བཙོ་ལུ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་བཅུ་པོ་རྣམས་གཅིག་ཉིད་དུ་སྒྲ་ཆོགས་
 གཟུགས་ལ་བསམ་གཏན་པའོ།^{༢༢} །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཆོས་རྗེ་བུའི་འཕྱིད་ཡིག་ལས་
 སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ལ་ཡིད་མ་ཡེངས་པར་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པས་བསམ་གཏན་ནོ།^{༢༣} །ཞེས་
 མཆོན་དོན་དུ་མཛད་ཅིང་། ཆོས་རྗེ་ཕྱོགས་པ་ཡང་འདི་དང་མཐུན་ནོ། །ཁ་ཅིག་མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེའི་
 དགོངས་པར་མཛད་ནས་སྟོང་གཟུགས་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་བརྟན་པར་བྱེད་པས་ན་
 བསམ་གཏན་ཞེས་པ་མཆོན་དོན་དུ་རུང་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཟིན་བྲིས་ཀྱིས་
 བཀག་སྟེ། ཟིན་བྲིས་ལས། ཁ་ཅིག་སོར་སྤྱད་བརྟན་པར་བྱེད་པས་བསམ་གཏན་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ཡེ་
 གའི་དོན་ལ་མ་ཞུགས་སོ།^{༢༤} །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ཡང་དེའི་དགོངས་པ་ནི་སྟོང་གཟུགས་ལ་
 སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་བརྟན་པར་བྱེད་ཅེས་པའི་བརྟན་པ་དང་། སོར་སྤྱད་བརྟན་པར་བྱེད་ཅེས་

པའི་བརྟན་པ་གཉིས་ནི་བ་འོག་ར་བརྟན་ཡིན་ཞིང་། བསམ་གཏན་གྱི་གཏན་པ་ག་གཏན་ཡིན་པས་དེ་
ཡི་གཏེ་དོན་ལ་མ་ཞུགས་ཞེས་པ་ཡིན་པས་ཐུགས་བདེན་པར་མཛོན་ནོ།།

གཉིས་པ་བསྒྲུབ་པའི་དུས་མཚམས་ནི་དུས་འབས་སྟེན་བརྒྱད་ལས། དུས་ནི་ནམ་མཁའ་རྒྱ་
དུས་སོ།^{༡༠༠} ཞེས་ཐོག་མར་ནམ་མཁའ་འདི་རྒྱད་རྒྱ་བ་ནས་བསྒྲུབ་པར་གསུངས་ཏེ། བསམ་གཏན་མི་
བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་པ་འདྲ་ན་འདྲ་། རྒྱད་འགྲེལ་དུ་དེ་ལྟ་བུ་གསལ་བར་མ་བྱུང་
ངོ་། རྟེན་ན་རང་ལུགས་ནི་རྟགས་བརྒྱ་བ་ཐིག་ལའི་དབུས་ཀྱི་རེ་ལྟའི་དབུས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་དེའི་
མཐར་སྟོང་གཞུགས་སྤྲོ་ཆོགས་པ་མཐོང་པའི་འཚམས་ནས་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དབང་མདོར་བསྟན་ལས།
མི་ལམ་བཞིན་དུ་གཞུགས་མཐོང་འཕྱུར། རྟག་དུ་གཞུགས་དེ་བསྒྲུབ་པར་བྱ།^{༡༠༡} ཞེས་པའི་རྣམ་འདྲི་
འགྲེལ་པ་ལས། གཞུགས་ནི་སྤྲོ་ཆོགས་གཞུགས་ཏེ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་
གིས་བརྟན་པར་བྱའོ།^{༡༠༢} ཞེས་དང་། ཡང་དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་པ་འདི་ཉིད་ལས། བསྟན་
པའི་དུས་ཏེ་དུས་དང་པོར་སོ་སོར་སྟུང་བ་ཡིས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་ཞིང་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་གིས་
བརྟན་པར་བྱའོ།^{༡༠༣} ཞེས་རྟགས་བརྒྱ་རྫོགས་པའི་མཐར་སྟོང་གཞུགས་སྤྲོ་ཆོགས་མཐོང་བ་དེ་སོར་
སྟུང་བྱིས་བྱས་ཏེ་དེའི་མཇུག་ཉིད་དུ་བསམ་གཏན་གྱིས་བརྟན་པར་བྱེད་པར་གསུངས་པས་སོ།།

གསུམ་པ་ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ལ་ལྟ། དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་སྒྲུབ་པ་དང་། སྒྲུབ་ཚུལ་
དངོས་དང་། ཡན་ལག་གི་དབྱེ་བ་དང་། བསམ་གཏན་གྱུ་བ་པའི་ཆད་དང་། ཉམས་རྟགས་འཆར་
ཚུལ་ལོ། གང་པོ་ནི་སོར་སྟུང་བྱི་སྐབས་སུ་གྱུ་བ་ཐིག་པའི་སྟོང་གཞུགས་རྣམས་བརྟན་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། རེ་ལྟར་ཡིན་པར་ནི་རྣམ་འདྲི་འགྲེལ་པར། གཞུགས་ནི་སྤྲོ་ཆོགས་གཞུགས་
ཏེ་^{༡༠༤} ཞེས་སོགས་གོང་དུ་བྱངས་པ་ཉིད་བྱིས་ཤེས་སོ།།

སྒྲུབ་ཚུལ་དངོས་ནི་གཞན་ལུགས་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ་དང་རང་ལུགས་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་པར་བསམས་ནས། བསམ་གཏན་གྱི་སྐབས་སུ་སྟོང་

གཟུགས་སྒྲ་ཚོགས་ཤར་བ་ན་དེ་ཐམས་ཅད་རང་གི་འདུན་པས་བཅོས་ནས་རང་གང་ལ་གོམས་པ་ཆེ་
བའི་ལྷ་སྐྱུ་ཡིད་དོར་འཆར་སྒྲ་བར་བསྐྱར་ནས་ཡང་ཡང་བསྐྱོམས་པས་དེ་ལ་བྱང་བ་ན་དུས་ཀྱི་ལའོར་
ལོའི་སྐྱར་སྐྱར་བ་ལ་སྒོའ། དེ་ལ་ལོ་བས་ནས་ཐམས་ཅད་འོད་ཀྱི་རྣམ་པར་གྱུར་ཏེ་མཐར་གཅིག་ལ་
གཅིག་ཐིམ་ནས་དུས་ལའོར་དོར་སེམས་ཀྱི་སྐྱུ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་སྐར་གྱི་དེ་ལ་བསྐྱུ། དེ་སྐར་རང་
ལས་རྒྱང་ཆད་དུ་སྐར་བ་ཡིན་ཡང་སྐབས་འདི་ནས་རང་གི་སེམས་འདི་ལ་བརྟུག་སྟེ་དབྱེར་མེད་དུ་བྱས་
ནས་དེ་ལ་ར་རྒྱལ་བཞག་སྟེ་ཡང་ཡང་བསྐྱོམས་པའི་མཐར་ལྷའི་རྣམ་པ་དེ་རང་ལས་རྒྱང་ཆད་དུ་མི་
འཆར་བར་དེ་ལ་ར་རྒྱལ་བཅོས་མིན་འཕོ་བྱུང་བ་འབྱུང་ཁིང་། དེ་ལྟར་སྐོམ་པ་ནི་རྗེས་དྲན་གྱི་སྐྱུ་བསྐྱུ་བ་
བའི་གཞི་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།^{༡༠༥} །ཞེས་འཁྲིད་ཡིག་ཏུ་བཀོད་དོ།

འདི་དག་ནི་ཟབ་ཟབ་ལྟར་སྐར་ནའང་དོན་འཐད་པར་མ་མཐོང་སྟེ། སྐབས་འདི་ལ་སོགས་
བའི་སྟོང་གཟུགས་རྣམས་ནི་སྒོས་ཅུ་ར་ཟད་ཀྱང་མ་བཅོས་ཤིང་མ་བཅུགས་པ་རང་བྱུང་དུ་ཤར་བ་
དགོས་པ་ནི་ཁམས་ལའི་མདོར་བསྐྱུས་ལྟ་བུ་ལས། གང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པས་བསྟན་པ་དེ་ནི་
འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚོག་དང་ལྷན་པ་བྱས་སྐྱེ་བའི་དངོས་གྲུ་བ་
བསྐྱུ་བ་བའི་སྐྱད་དུ་རང་གི་སེམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བཅུགས་པའི་ཆོས་དང་བྲལ་བ་གཞོན་ནུ་མ་རྣམས་ཀྱི་
མེ་ལོང་ལ་སོགས་པ་ལ་བྱ་སྐབ་བ་བཞིན་དུ་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་སེམས་ཀྱི་འོད་གསལ་
མདོན་སྐྱུ་དུ་ནམ་མཁའ་ལ་སྒྲུང་བ་འདོད་པའི་དོན་གྱི་འབྲས་བུ་སྟེར་བ་སྟེ་འབྲས་བུ་ནི་འགྱུར་བ་མེད་
པའི་བདེ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སེམས་སོ།^{༡༠༦} །ཞེས་དང་། ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ནི་རྗེས་མེད་པའི་
ཕྱིར་དང་རྟག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་།^{༡༠༧} །ཞེས་སོགས་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་གོང་འོག་དུ་མར་གསུངས་ཤིང་། ཁྱེད་
ནི་བསམ་གཏན་གྱི་སྐབས་འདིར་ཤར་བའི་སྟོང་གཟུགས་རྣམས་སྒོས་བཅོས་ནས་ལྷའི་སྐྱར་སྐྱར་བ་
སོགས་སུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་སོར་སྐྱད་ཀྱི་རྟགས་བརྟུ་ཤར་བའི་སྐབས་སུ་ཡང་རྟགས་
རྣམས་ལྷའི་རྣམ་པར་སྒོས་བཅོས་ནས་སྐྱུར་དགོས་པ་སོགས་མཆོངས་པས་ཏུ་ཅང་ཐལ་ལོ།

འདིའི་བཞེད་པ་ལྟར་ན་སྟོང་གཟུགས་སྒྲ་ཚོགས་ཤར་བ་ལྷའི་རྣམ་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ཡང་
དུས་ལའོར་ཡབ་ཡུམ་གཅིག་སྟེ་རྣམ་པར་སྐྱར་མ་བྱུང་ན་སྟོང་གཟུགས་ཤར་བ་རྣམས་དོན་མེད་དུ་

འགྲུར་ལོ་སྐྱུལ་དུ་དགོངས་པ་འདྲ་སྟེ་རེ་ལཱ་འོད་དུ་དུས་འཁོར་རྫོང་སེམས་ཡཔ་ཡུམ་མཚན་དཔེས་
 བརྒྱན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་བསམ་གཏན་གྱིས་བརྟན་པར་བྱས་པ་དེ་རྗེས་དྲན་གྱི་གནས་སྐབས་སོགས་ཀྱི་
 དུས་འཁོར་ཡཔ་ཡུམ་གྱི་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་བརྒྱབ་གཞི་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ཏགས་བཅུའི་མཐར་ཤར་པའི་
 ལུམ་སྐུལ་སོགས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སྟོང་གཟུགས་སྒྲ་ཚོགས་ཤར་བ་རྣམས་ཀྱང་བསམ་གཏན་
 གྱིས་སྟོང་གཟུགས་དེ་དང་དེ་བརྟན་པར་བྱས་པ་སངས་རྒྱུ་པའི་སྒྲིབ་བྱལ་གྱི་སྟོང་གཟུགས་བྱ་ཐབ་པ་
 ལྟ་བུ་འཆར་བ་རྣམས་ཀྱི་བརྒྱབ་གཞི་ཡང་དག་པ་ཡིན་པས་དེ་རྣམས་ལྟའི་རྣམ་པར་སྐྱུར་དགོས་ཀྱི་པ་
 མིན་ཏེ། ཡེ་ལའི་བརྒྱ་ཉེར་གཉིས་པ། སྟོང་པ་པེས་པར་མཚན་མ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་འབྱུར་ཁིང་མཚན་མ་
 བེ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་དུ་འགྲུར་ཏེ་མ་ཟད་མཚོག་གི་བདེ་བ་གཞོམ་དུ་མེད་པ་ཡེ་ཤེས་སྒྲ།^{༡༠} །ཞེས་
 པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་བཞིན་དུ་སྟོང་པ་པེས་པར་དུ་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུ་
 འགྲུར་ཁིང་མཚན་མ་བེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་གཟུགས་སུ་འགྲུར་རོ། །གཟུགས་ལས་འགྲུར་བ་མེད་
 པའི་བདེ་བར་འགྲུར་ཏེ།^{༡༡} །ཞེས་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་སྟོང་སང་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྟོང་པ་དེ་ཉིད་དུ་
 སོགས་ཀྱི་མཚན་མ་བཅུར་འགྲུར་ཁིང་། མཚན་མ་རྣམས་ལུམ་པ་དང་རྣམ་པ་སོགས་སྟོང་གཟུགས་སྒྲ་
 ཚོགས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་གཟུགས་སུ་འགྲུར་རོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་གཟུགས་ལས་འགྲུར་
 བ་མེད་པའི་བདེ་བར་འགྲུར་པར་གསུངས་ཀྱི། ལྟའི་རྣམ་པར་སྐྱུར་དགོས་པར་མ་གསུངས་སོ། །ལུམ་
 པ་དང་རྣམ་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་གཟུགས་ཞེས་བྱ་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་
 ལས། ལུམ་པ་དང་རྣམ་པ་སོགས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་གཟུགས་མཐོང་བའོ།^{༡༢} །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

གཞན་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་བཞེད་པ་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པ་འདར་མིན་ཏེ། ཟིན་ཤིས་ལས། མོར་
 རླུང་གི་གཟུགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ལ། བསམ་གཏན་གི་གྲུབ་ཟིན་བརྟན་པར་བྱ་
 པའི་ཕྱིར་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་དམིགས་པ་གང་བསྒོམས་ནས་བརྟན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན།
 དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་ནག་གོམས་བསམ་བརྟན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།^{༡༣} །ཞེས་མོར་རླུང་གྱི་གནས་
 སྐབས་སུ་གང་གར་བའི་སྟོང་གཟུགས་རྣམས་ལ་དམིགས་ནས་ཐེ་ལྟར་ཤར་བ་ལྟར་ལ་ཆེ་གཅིག་དུ་

དག་གི་དོན་འཆད་པ་ནི་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གསང་བ་གསུམ་འབྱུང་རྟོག་པ་སྟེ། །དེ་ལ་རབ་སྦྱོར་
དཔྱོད་པའོ། །དགའ་བ་རབ་གསལ་གསུམ་པ་སྟེ། །བདེ་བ་བསྐྱུས་པ་བཞི་པའོ། །ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་
བྱུང་ཟད་པའི། །རང་སེམས་ལྟ་བུ་པར་ཤེས་པར་བྱ། །སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་ཞི། །འདོད་པ་
ཐམས་ཅད་རབ་རྒྱ་གནས།^{༡༡} །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དཔང་མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་པར་
རྣ་རོ་བས་བཤད་པ་སྟེ།

འགྲེལ་བ་དེ་ཉིད་ལས། གསང་བ་གསུམ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྦྱ་དང་གསུང་དང་
ཐུགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་^{༡༢} དུས་གསུམ་ཁམས་གསུམ་ནི་གསང་བ་གསུམ་སོ། །དེ་རིགས་པའི་རྣམ་པས་
ཁམས་གསུམ་པར་རབ་རྒྱ་གསལ་བ་ཙམ་ཉིད་ཀྱིས་ལན་ཅིག་སེམས་དཔའ་ནི་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་
རྟོགས་ཤིང་ཁོང་དུ་རྒྱད་པ་ནི་གསང་བ་གསུམ་འབྱུང་སྟེ་དེ་ཉིད་རྟོགས་པའོ། །དེ་ལ་རབ་སྦྱོར་དཔྱོད་
པའོ་ཞེས་པ་རྟོགས་པའི་ཡུལ་དེ་ལ་རབ་སྦྱོར་དཔྱོད་པ་སྟེ། བརྟན་པ་དང་གཡོ་བ་བྱམ་པ་དང་སྒྲུལ་བྱ་
ལ་སོགས་པའི་བྱད་པར་གྱི་དངོས་པོ་འཛིན་པ་ནི་དཔྱོད་པའོ། །དགའ་བ་རབ་གསལ་ན་དཔྱོད་པའི་
ཡུལ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་གནས་པའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་ཡིད་བདེ་པའོ། །བདེ་བ་བསྐྱུས་པ་ཞེས་
པ་སེམས་གནས་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལས་བདེ་བ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པ་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་
པའི་རྒྱ་ཅན་བདེ་བ་ནི་བདེ་བ་བསྐྱུས་པའོ། །ཤེས་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཤེས་པ་མིག་ལ་
སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དུག་ཤེས་བྱ་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ཚོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་ལ་
རབ་རྒྱ་འཇུག་པ་ནི་འབྱུང་བ་སྟེ་ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་འབྱུང་བའོ། །དེའི་ཟད་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་གཞུང་བ་
དང་འཛིན་པ་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སེམས་ཅུ་གཅིག་པ་ཉིད་ནི་རང་སེམས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །རྣམ་
པ་དེ་ལྟ་བུའི་རང་སེམས་དེ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཏེ་གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་ནི་བའི་ཕྱིར་ནི་བ་ཁམས་གསུམ་པར་རབ་རྒྱ་གསལ་བ་ཙམ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་བ་ཉིད་གཅིག་པའི་
མཐར་ཐུག་པའོ། །འདོད་པ་ཐམས་ཅད་རབ་རྒྱ་གནས་ཞེས་པ་ལ་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ནི་དངོས་པོ་
ཐམས་ཅད་དེ་རང་ལས་དབྱེར་མེད་པ་རབ་རྒྱ་གསལ་བ་གཅིག་པའི་གཞུགས་ཀྱིས་རབ་རྒྱ་གནས་པ་ནི་
འདོར་གནས་པའོ། །ཞེས་པ་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་རབ་རྒྱ་གནས།^{༡༣} ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་སོ། །

དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཅུང་ཟད་ཅིག་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་གསང་བ་གསུམ་འབྱུང་ནི་
 རྟོགས་པའོ། ཁོ་ན་གསང་བ་གསུམ་ནི་གང་། འབྱུང་བའི་དོན་རིམ་བྱ་སྟེ་ལྟ་བུ་སྟུམ་ན། སྐྱེ་གསུང་བྲགས་ཀྱི་
 བདག་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་དུ་ས་གསུམ་དང་ཁམས་གསུམ་པའི་རྣམ་པར་སྣང་བ་ནི་གསང་བ་
 གསུམ་མོ། འབྱུང་བའི་དོན་ནི་རགས་པའམ་རྩིང་བའི་རྣམ་པས་ཁམས་གསུམ་པའི་རྣམ་པར་སྣང་བའི་
 སྟོང་གཟུགས་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཙམ་ལན་ཅིག་སེམས་ནི་འབྱུང་བའོ། མདོར་ན་སྐྱེ་གསུང་བྲགས་ཀྱི་
 བདག་ཉིད་དུ་ས་གསུམ་དང་ཁམས་གསུམ་གྱི་བརྟན་གཡོའི་རྣམ་པར་སྣང་བའི་སྟོང་གཟུགས་
 རགས་པའི་རྣམ་པས་རབ་ཏུ་གསལ་བར་རྟོགས་ཤིང་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ནི་གསང་བ་གསུམ་འབྱུང་སྟེ་
 དེ་ཉིད་རྟོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་རྟོག་པ་དེའི་ཡུལ་ལ་རབ་ཏུ་སྦྱར་བ་ནི་དཔྱོད་པའོ། ཇི་ཡང་སྦྱར་ཚུལ་
 རིམ་བྱ་སྟུམ་ན། རྟོག་པའི་ཡུལ་བརྟན་གཡོའི་རྣམ་པར་སྣང་བའི་སྟོང་གཟུགས་དེ་ལ་བུམ་པ་དང་སྣམ་
 སུལ་སོགས་པའི་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་བྱུང་པར་གྱི་དངོས་པོ་ཞིབ་ཏུ་བློ་ནས་འཛིན་ཅིང་གསལ་བར་སྣང་བ་
 བྱི་དཔྱོད་པའོ། །ཡང་དགའ་བ་ནི་དཔྱོད་པའི་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོ་སྟོང་གཟུགས་ཞིབ་མོར་བློ་བ་ཐམས་
 ཅད་ལ་སེམས་རང་གི་དང་གིས་གནས་པའི་རྒྱ་སེམས་ཤིན་ཏུ་རྒྱངས་ཡིན་ལ་དེ་འདྲེན་པའི་སེམས་ཀྱི་
 དགའ་བ་ཡིད་བདེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཡང་བདེ་བ་ནི་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཞིབ་པར་དབྱང་
 བ་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པའི་བདེ་བ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་རྒྱད་འབྲེལ་ལས་ཤེས་རབ་ཅེས་གསུངས་པ་ནི་འདུས་པར་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་^{༡༩} ཞེས་
 གསུངས་པ་འདི་དང་བྱུང་པར་མེད་པས་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་འདི་ནི་ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་བྱུང་ཟད་ཅེས་པ་
 འདིས་བསྟན་པའི་ཤེས་པ་ནི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་གྱི་ཡུལ་
 ཅན་ཏུ་གསོ། ཤེས་བྱ་ནི་གཟུགས་ནས་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་བར་ཡུལ་ཏུ་གསོ། བྱུང་བ་ནི་ཡུལ་ཏུ་གསོ།
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཏུ་གསོ་བར་ཏུ་འཇུག་པའོ། ཇི་ཟད་པ་ནི་སེམས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཏུ་གསོ་དང་ཡུལ་
 གཟུགས་སོགས་ཏུ་གསོ་གི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཆད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་
 སུའི་འབྲེལ་བ་ཆད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་སྟེ་རང་སེམས་ཞེས་
 བརྗོད་དོ། །སོར་སྦྱང་གྱི་སྐབས་ནས་དབང་ཤེས་ལྡེའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཆད་ཀྱང་ཡིད་ཤེས་

ཀྱི་ཡུ་ལ་ཡུ་ལ་ཅན་གྱི་འབྲེལ་པ་མ་ཆད་པས་བསམ་གཏན་གྱི་བདེ་བའི་ཡན་ལག་གི་བར་དུ་སྟོང་གཟུགས་དང་དེ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གཟུང་འཛིན་ཐ་དད་ཀྱི་རྣམ་པར་གནས་ཀྱང་། ཡུ་ལ་སྟོང་གཟུགས་དང་ཡུ་ལ་ཅན་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་གཉིས་གཟུང་འཛིན་ཐ་དད་པའི་འབྲེལ་པ་ཆད་དེ་ཡུ་ལ་དང་ཡུ་ལ་ཅན་རོ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རང་སེམས་ཏེ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་དེ་ནི་སངས་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་དེ་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཡང་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྟོང་གཟུགས་དང་རང་བཞིན་དབྱེར་མེད་པའི་སྒོ་ནས་གཟུང་བ་དང་ལ་སོགས་པ་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་བའི་སྒྲིབ་རམ་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ནི་བ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ཁམས་གསུམ་པར་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཅམ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཡང་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྒྲིབ་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྟོང་གཟུགས་དང་དབྱེར་མེད་གཅིག་པུའི་མཐར་ཐུག་པའི་སེམས་སོ།།

བཞི་པ་བསམ་གཏན་གྱུ་བ་པའི་ཆད་བསྟན་པ་ནི། སོར་སྤྱད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྟུན་པའི་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་བསྒོམས་པས་སྟོང་གཟུགས་གད་པའི་ཆོ་སྟོང་གཟུགས་དེ་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པས་རྟོག་དབྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་གཟུགས་ཐུ་རགས་མཐོང་ནས་དེའི་རྒྱུ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བཞག་པས་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཐུན་འབྲོངས་པའི་མཐར་ཐག་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ལུས་སེམས་གིན་སྒྲུངས་འདྲེན་པའི་དགའ་བདེ་སྦྱེས་ཏེ་རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྤྱང་པ་ཅམ་གྱི་སྟོང་གཟུགས་དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྒྲིབ་པར་དང་རང་གི་སེམས་གཉིས་དབྱེར་མེད་དུ་འབྲས་ནས་སྒྲིབ་དེ་སེམས་ལ་སོགས་སུ་མི་སྤྱང་ཞིང་སྒྲིབ་དེ་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱལ་འབད་མེད་དུ་འཕོ་རུས་པ་དེའི་ཆོ་བསམ་གཏན་གྱུ་བ་པ་ཡིན་པས་འཚམས་འདི་ནས་སློག་ཚུལ་སྒོམ་པ་ལ་འདུག་པ་ཡིན་ནོ།།

མདོར་ན་བསམ་གཏན་སྒོམ་པའི་སྐབས་འདིར་ལུས་གནད་ལྟ་སྤངས་སེམས་ཀྱི་འཛིན་ཚུལ་རྣམས་སོར་སྤྱད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བགད་པ་ལྟར་བྱས་ཏེ་བསྒོམས་པས་རྒྱ་རྒྱུང་རྒྱུད་པ་ལུ་ལུ་བྱུང་བ་ལས་ཀྱན་རྟོག་གཡོ་བའི་རྒྱུང་རོ་རྒྱུང་ལ་རྒྱུ་བ་རྣམས་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་ཡང་དག་པར་འགགས་ཏེ་

མི་རྟོག་པའི་སེམས་འོད་གསལ་ཤར་བ་དང་མཉམ་དུ་སྟོང་གཟུགས་རྣམས་འཆར་ལ། སྟོང་གཟུགས་
 དེ་རྣམས་རྣལ་འབྱོར་བ་རང་གི་ཤའི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་གསལ་བར་མཐོང་ཞིང་། དེ་ལྟར་
 མཐོང་བའི་སྟོང་གཟུགས་རྣམས་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཡང་སྒྲིབ་མཚམས་ཀྱི་རྒྱ་ཁྲིའི་ནང་གི་རྩེ་ཁྲའི་ནང་དུ་
 ཤར་བའི་དུས་ལའོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པའི་སྟོང་གཟུགས་དེ་ལ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དེས་དམིགས་ནས་
 ཅེ་གཅིག་དུ་བཞག་སྟེ་བསྒྲེམས་པ་ལས་ཡུལ་སྟོང་གཟུགས་དེ་དང་ཡུལ་ཅན་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་
 གཉིས་དབྱེར་མེད་གཅིག་དུ་འདྲེས་ནས་གཟུང་འཛིན་ཐ་དད་པའི་སྣང་བ་ལོག་སྟེ་དུས་ལའོར་ཡབ་ཡུམ་
 གྱི་རྣམ་པར་སྣང་བ་དེར་རྣལ་འབྱོར་བ་རང་གི་དང་རྒྱལ་འཕོ་རྒྱལ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་དང་རྒྱལ་འཕོས་
 པའི་དུས་ལའོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པར་སྣང་བའི་སྟོང་གཟུགས་ནི་རྩིས་དྲན་གྱི་སྐྱབས་དང་འབྲས་དུས་
 གྱི་ལོངས་སྟོན་རྫོགས་པའི་སྐུ་དུས་ལའོར་ཡབ་ཡུམ་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པ་དེའི་བསྐྱབས་གཞི་དང་
 རིགས་འདྲའི་རྒྱུར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ།།

ལྟ་བུ་ཉམས་ཉགས་འཆར་ཚུལ་ནི་སྤར་བཤད་པའི་ཉགས་རྣམས་གོང་ནས་གོང་དུ་ཁྱད་པར་
 དུ་གྱུར་བ་ལས་དྲངས་པ་གསལ་བ་རྒྱ་ཆེ་བ་འབྱུང་བ་དང་། གཞན་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་དང་
 འགོ་དུག་གི་སྣང་བ་ལ་སོགས་པ་ཆད་མེད་པ་འབྱུང་བ་དང་། སྟན་པ་དང་མི་སྟན་པ་ལ་སོགས་པ་སྒྲི་
 བརྟན། སྤར་ཆོར་མ་སྟོང་བའི་དྲི་བརྟན། རོ་ཞིམ་མི་ཞིམ་སྟོ་ཆོགས་ཀྱི་རོ་བརྟན། ཆ་གང་ལ་སོགས་པ་
 རེག་བརྟན་སྟོ་ཆོགས་འཆར་བ་དེའང་དང་པོ་ཕྱི་རོལ་དུ་འཆར། དེ་ནས་ནང་དུ་རེ་ཁྲ་ནག་པོའི་ནང་དུ་
 འཆར་ཏེ་དེ་རྣམས་དག་ནས་མངོན་ཤེས་འཆར་བར་འགྱུར་ཞེས་ཆོས་རྩེ་བུ་སྟོན་གྱིས་གསུངས་སོ།།^{༡༩}

བཞི་བ་ཆད་མ་གང་ཡིན་པ་ནི། མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་སྟོང་གཟུགས་གསལ་བར་མཐོང་
 ཞིང་མི་སྒྲི་བས་དབང་པོའི་མངོན་སྲུམ་ཆད་མའོ།།

ལྟ་བུ་དག་དབྱེ་ནི། བསམ་གཏན་ནི་མི་བསྟོད་པ་གི་དོ་ཞེས་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕྱང་
 པོ་སྟེ་རྣམ་པ་བརྒྱུ་ནི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་བརྒྱུ་པོ་རྣམས་གཅིག་གི་དུ་སྟོ་ཆོགས་གཟུགས་ལ་བསམ་
 གཏན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་དུག་ཆན་
 གཅིག་སྒྲིབ་བྲལ་དུ་དག་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དབྱེ་ན་རྟོག་པ་སོགས་ཡན་ལག་ལྟ་ལ་ཡུལ་དང་

ཡུལ་ཅན་གྱིས་ཐུང་བས་རྒྱལ་པ་བརྒྱུད།

རྒྱལ་པ་འབྲས་ལུ་ལ་གཉིས་ལས། གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་ལུ་ནི། སྐབས་ལེ་བརྒྱ་བཙུ་
བརྒྱད་པ། མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྟ་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་ཡི་བདག་པོ་བསམ་གཏན་སྐྱར་བས་དག་
པའོ།^{༡༩} ཞེས་པའི་འབྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་གང་གི་ཆོ་མཉམ་མི་འཇུག་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆོ་ལྷའི་མཉམ་ཏུ་
འགྱུར་རོ། དེ་བཞིན་དུ་ལྷའི་རྒྱལ་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་བསམ་གཏན་གྱིས་དག་པར་འགྱུར་རོ།^{༢༠} ཞེས་གསུངས་
པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གསང་བ་འདུས་པ་ལས། བསམ་གཏན་ལེ་ཤེས་སྟོན་མས་འཇུག་པས། མངོན་ཤེས་
ལྟ་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར།^{༢༡} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་མཐར་ཕྱིན་པའི་གནས་
སྐབས་སུ་མངོན་ཤེས་ལྟ་འཕྲོད་ཅིང་སངས་རྒྱལ་ལ་ཆོས་ཉན་པ་དང་ཐེམས་ཅན་གྱི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱེད་
རྒྱལ་པ་ལ་སོགས་པ་མན་ཡོན་དབག་ཏུ་མེད་པ་འཕྲོད་པའོ། གཉིས་པ་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་ལུ་ནི་རྒྱལ་
ཤེས་ཀྱི་ཐུང་པོ་དང་། བམ་མཁའི་ཁམས་དང་། རྒྱ་བའི་དབང་པོ་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་དང་། གསང་
བའི་དབང་པོ་དང་། ལུ་བ་འཕེན་འཛིན་ཏེ་ཆོས་རྒྱལ་ཆོན་གཅིག་སྐྱབ་བྲལ་དུ་དག་པ་རྒྱལ་བ་མི་བསྐྱེད་
པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱལ་ཆོན་གཅིག་འགྲུབ་པའོ། འདིར་བསམ་གཏན་ལ་ཡང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བྱས་
སྟོགས་ཆོག་མཛད་དེ། ཁོང་རང་གི་འཕྲིད་ཡིག་ལས། བསམ་གཏན་སྟོང་གཟུགས་རྒྱལ་དུ་བསྐྱེད། ཞེས་
པས་བྱེད་བཅིང་དང་ལུས་གནད་དམ་དུ་བྱས་པ་སྤར་གྱི་མན་ངག་གིས་རིག་པ་གཞུང་ལ་བསྐྱེད།^{༢༢} ཞེས་
གསུངས་པའི་ལུས་གནད་སོགས་སྤར་འཆོས་པ་སྟོགས་ཆོག་ཏུ་མི་རུང་བ་སོར་སྤྲད་ཀྱི་སྐབས་ལྟར་ཤེས་
པར་བྱའོ།

ཡང་འཕྲིད་ཡིག་ཏུ། སྐབས་ལེ་མཇུག་གི་ཆོགས་བཅད་བཞི་བརྒྱ་གོ་སྤར་བཞག་པའི་
བརྒྱ་གོ་ལྟ་པ། ཉི་མ་ལས་ནི་གཞན་དུ་སྟོགས་ཏེ་ཉི་འོད་ལ་གནས་རང་གི་གྲིབ་མ་བརྟན་པའི་མིག་
གིས་བཟླ། ཁྱི་ནས་ནམ་མཁའ་དག་ལ་མངོན་པར་བརྟགས་ན་རོ་མཉམ་སྐྱེས་ལུ་དུ་བའི་མདོག་
ཅན་མཐོང་བར་འགྱུར། ཁྲོ་བ་རྒྱལ་དུ་གོམས་པའི་སྦྱར་བ་དག་ལས་ས་ལ་གནས་པའི་གཏེར་ནི་
ས་ཡི་བྲག་ར་མཐོང་། ཡང་ན་གིང་གི་གྲིབ་མར་རབ་དུ་ཞུགས་ཏེ་ནམ་མཁའི་མཐིལ་དུ་གྲིག་པའི་བྲང་
བར་གྱུར་ལགས་སོ། ཞེས་བ་བྲངས་ནས་དེའི་དགོངས་པར་བསམས་ཏེ། བྱེད་པར་དུ་གནས་དཔེན་

པར་ཉི་མ་ལ་རྒྱབ་བསྟན་ཏེ། མདུན་དུ་རང་གི་གྲིབ་མ་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་འཛིན་ཚུལ་གྱིས་བཟུ། དེ་
ནས་སྒྲིབ་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལ་བལྟས་པས་གྲིབ་གཟུགས་སྒྲེ་བོ་མཐོང་བ་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་ཉིང་
ངེ་འཛིན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་བལྟའོ། །དེ་ལྟར་སྒྲེ་བ་དུག་ཏུ་བསྒྲེམས་ན་བསམ་གཏན་དག་སྟེ་ས་འོག་ན་
གནས་པའི་གཏེར་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ན་ཤིང་གི་གྲིབ་མ་ལ་འདུག་ནས་མདུན་གྱི་ཤིང་གི་གྲིབ་
མ་ལ་བསམ་གཏན་བསྒྲེམ། དེ་ནས་ནམ་མཁའ་ལ་བལྟས་ཏེ་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་གིས་བརྟེན་
པར་བསྒྲེམས་པས་སྒྲེ་བ་དུག་གིས་གཏེར་མཐོང་རོ།^{༡༩} །ཞེས་བཤད་ནས། རྒྱུད་ཆོག་དེ་དག་གིས་
བསམ་གཏན་གྱི་སྟོགས་ཆོག་བསྟན་པར་མཛད་དོ། །

དེའི་མཐུག་གི་བརྒྱ་གོ་དུག་པ། ལུས་མ་གང་ཞིག་ཅེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོག་ཚུལ་གྱི་སྟོགས་ཆོག་
བསྟན་པ་བཞེན་དུ་ཉི་མ་ལས་ནི་^{༡༩} ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོགས་ཆོག་བསྟན་པར་
བྱེད་དགོས་སྟུང་དུ་བསམས་པ་འདྲ་ན་འང་དེ་གཉིས་མི་མཚུངས་ཏེ། ལུས་མ་གང་ཞིག་ཅེས་སོགས་
ཀྱིས་སོར་སྤྱད་དང་། སྟོག་ཚུལ་གྱི་སྟོགས་ཆོག་བསྟན་པ་ནི་རྒྱུ་ལའི་བརྒྱ་བཅུ་དགུ་པའི་འགྲེལ་པ་
ལས། ལྷ་ད་གོམས་པ་འཆད་པར་འགྱུར་བས་ཞེས་འོག་ཏུ་ཁ་འཕངས་པའི་ལྷ་ད་གོམས་པ་འཆད་བྱེད་
ནི་ལུས་མ་གང་ཞིག་ཅེས་སོགས་ཡིན་པས་ལུས་པ་^{༢༠} ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སོར་སྤྱད་དང་སྟོག་ཚུལ་གྱི་
སྟོགས་ཆོག་བསྟན་པ་ལ་བསྟོན་དུ་མེད་ལ། ཉི་མ་ལས་ནི་ཞེས་སོགས་ས་འོག་གི་གཏེར་མཐོང་བའི་
ལས་ཆོགས་རྒྱུ་བྱེད་ཆོན་བྱེད་དུ་གསལ་ཡོ། །ཟིན་བྲིས་ལས། བསམ་གཏན་ནི་སོར་སྤྱད་བརྟེན་བྱེད་
ཙམ་ཡིན་པས་སོར་སྤྱད་གྲུབ་ན་ནི་དེ་ནས་བསམ་གཏན་བསྒྲེམས་པས་མི་འགྲུབ་པ་མི་སྲིད་ལ། སོར་
སྤྱད་མ་གྲུབ་ན་ནི་བསམ་གཏན་སྒྲོམ་པ་ཡང་མེད་དོ། །དེས་ན་སོགས་ཁོངས་ནས་གཙོ་བོར་སྟོག་ཚུལ་
གཟུང་རོ།^{༢༡} །ཞེས་གསུངས་ནས་བསམ་གཏན་ལ་སྟོགས་ཆོག་མི་དགོས་པར་བཞེད་དོ། །

གསུམ་པ་སྟོག་ཚུལ་གྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་སྟོག་རྒྱུ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ལ་གཉིས། སྟོག་རོ་རྒྱུ་ལ་རྒྱུ་བ་བཀག་ནས་རྒྱ་དྲིར་

འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་སྟོག་ཚུལ་དང་། རྒྱ་དྲིར་ཞུགས་པ་གནས་པ་ལམ་བརྟན་པར་བྱེད་པའི་
ཡན་ལག་འཛིན་པའོ། །དང་པོ་ལ་དུག་སྟོག་ཚུལ་གྱི་མཆོན་དོན། དང་པོར་བསྒྲོམ་^{༡༩༩} པའི་དུས་
འཆོམས། གང་བསྒྲོམ་པའི་ཡན་ལག་གི་རེས་པ། ཆད་མ་གང་ཡིན་དཔྱད་པ། དག་དབྱེ། འབས་པའོ།།

དང་པོ་ནི་སྟོག་ཚུལ་གྱི་སྐད་དོད་ལྷ་ཆ་ལྷ་མ་མེས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ལྷ་ཆ་ཞེས་པ་སྟོག་ལ་
འཇུག་ཅིང་། ལྷ་ལྷ་མ་ཞེས་པ་འབད་པ་དང་འགོག་པ་དང་རིང་དུ་བྱེད་པ་གསུམ་ལ་འཇུག་པ་ལས། ལྷ་
ཆ་དང་སྐར་བས་རིམ་པ་བཞིན་སྟོག་ཚུལ་སྟོག་འགོག་སྟོག་རིང་དུ་བྱེད་པ་ཞེས་པར་འགྱུར་བ་ལས་ཁྱི་
མ་གཉིས་ཀྱི་དོན་སྐར་བས་སུ་བབ་པ་ཡིན་པ་ལས་འདིར་སྟོག་འགོག་པ་དང་། འདུས་པ་ལས་སྟོག་ནི་ཆོ་
དང་ཚུལ་པ་རིང་དུ་མཆེད་པའི་དོན་དུ་བཤད་པས་འདིར་བཤད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྟོག་ནི་སྟོག་སྐར་
སྟོགས་ཀྱི་རྒྱུ་དང་། ཚུལ་པ་འགོག་པའི་དོན་དུ་བྱས་ཏེ་སྟོག་སྐར་སྟོགས་ཀྱི་རྒྱུ་རོ་རྒྱུར་ལ་རྒྱ་པ་
བཀག་ནས་རྒྱ་དྲིར་འཇུག་པས་ན་སྟོག་ཚུལ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་སྟོག་ཚུལ་གྱི་སྐྱ་སྐྱུ་བ་པ་བྱས་ན་རེས་པ་
ཆེད་པས་དེ་བཞིན་པར་བྱ་སྟེ། ལྷ་ཆ་སྟོག་འཛིན་པ་ལའོ་ཞེས་པའི་བྱིངས་ལ་ལྷ་ཆ་རྒྱུ་ཆེན་དུ་སྦྱོན། ཅ་ཁྱད་
པར་གྱི་དོན་ཡིན་པས་དབྱེ། ཡང་ཡ་སུ་འགོག་པ་ལའོ་ཞེས་པའི་བྱིངས་ལ་ལྷ་ཆ་རྒྱུ་ཆེན་དུ་སྦྱོན། ཡ་སུའི་
ཡའི་སྟོན་དུ་ཉར་སྐྱར་ལྷ་ར་གཞག། བྱིངས་ཀྱི་སུའི་སྟོག་གི་ལྷ་བཞིན་དོན་དང་། ཉར་སྐྱར་གྱི་ལྷ་ར་གི་
ར་དང་རྒྱུ་ཆེན་གྱི་ལྷ་ཆ་རྒྱུ་ཆེན་པས་དབྱེའོ། །དེ་ནས་གྲུབ་པ་ཉ་ཆ་རྟེན་སུ་འབྲེལ་པ་
ལ་ལ་ཅ་བཞིན་དུའོ་ཞེས་པ་དང་། ཨིཆ་ཨི་ཅ་ཨེཌ་རྒྱུ་མས་ལས་ཨའི་ལྷ་སྐྱ་རིང་པོའོ་ཞེས་པ་ལྷ་ར་བྱས་
པས་ཡའི་སྟོག་གི་ཨ་རིང་པོར་བྱས་ཏེ་འཆོམས་སྐྱར་པས་བྲ་ཆ་ལྷ་མ་ཞེས་པའི་མིང་དུ་གྲུབ། དེའི་མཐར་
རྒྱུ་དབྱེ་དང་པོའི་གཅིག་ཆོག་སྦྱོན། སའི་སྟོག་གི་ཨི་བཞིན་དོན་ཡིན་པས་དབྱེ། ས་རྒྱུ་གཅད་དུ་
བྱས་པས་ལྷ་ཆ་ལྷ་མ་ཞེས་པའི་ཆོག་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་ནི་རྟོག་རོ་པས། ཚུལ་པ་ནི་ཞེས་
པ་ཡ་སུ་ཉེ་བར་འགོག་པ་ལའོ་ཞེས་པའི་ཁམས་འདིའི་ལ་ཀྱན་ནས་ཞེན་པ་འགོག་པ་ནི་ལྷ་ལྷ་
མ་མེ་སྟོག་དང་སྐར་བའི་ལྱི་རྒྱུ་དག་གཉིས་ཀའི་བཞོད་པ་འགོག་པ་ལས་དཔུ་མའི་རྩར་རབ་དུ་
ཞུགས་པའོ།^{༢༠༠} །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་དང་པོར་བསྒྲོམ་པའི་དུས་འཆོམས་ནི། རྟེན་དགོངས་པར་བསམས་པའི་འབྲིད་

ཡིག་ཁ་ཅིག་ལས། རྒྱུ་དང་མཉམ་ཞུགས་པ་དང་ཐིམ་པའི་རྟགས་བཅུ་རྩེ་གསུམ་། དེ་བསམ་གཏན་གྱིས་
བརྟན་པར་བྱས་ནས་ཐོག་ཚུལ་སྒྲིམ་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱ་^{༡༩} ཞེས་གསུང་ཡང་རྒྱུ་ཐིམ་པའི་རྟགས་
བཅུ་སོར་བསམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་མི་འོང་བ་ལྟ་ཞོག་ཐོག་ཚུལ་གྱི་སྐབས་སུ་འོང་བ་ཡང་རྩེ་
དགོངས་པ་མིན་ཏེ། ཟིན་བྲིས་ལས། ཐོག་ཚུལ་གྱི་བྱེད་ལས་ནི་ཐོག་དབུ་མར་རྩེད་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི།
ཐོག་དབུ་མར་གནས་པ་ནི་འཛིན་པའི་བྱེད་ལས་ཡིན་པས་ཐོག་ཚུལ་གྱིས་དེ་རྒྱུ་པར་འདོད་པ་མི་
འཐད་དེ། ཐོག་ཚུལ་གྱིས་དབུ་མར་གནས་པའང་རྒྱུ་བ་ནི་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་བསྒྲིམ་པ་ལ་དགོས་
པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། དེས་ན་ཐོག་ཚུལ་གྱི་བྱེད་ལས་ནི་ཐོག་དབུ་མར་ཞུགས་པའི་རྟགས་ཉིད་ཡིན་པས་ཐོག་
དབུ་མར་ཞུགས་པའི་རྟགས་འབྱུང་མེད་ནམས་གར་ན་ཐོག་ཚུལ་གྱི་བྱེད་ལས་དེས་རྩེ་གསུམ་སོ་^{༢༠} ཞེས་
ཐོག་ཚུལ་གྱིས་རྒྱུ་དང་མཉམ་ཞུགས་པར་ཡང་མི་བྱེད་པར་གསུངས་ན་ཐིམ་པ་ལྟ་ཅི་སྒྲིམ་པའི་
ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་འཁྲིད་ཡིག་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ནས་ཡུན་བསྐྱེད་པའི་བསྒྲིམ་པས་སྟོད་པ་རེ་རེར་
ལ་འགོ་ཞིང་དེ་ཙམ་དུ་འབྱུང་འཇུག་གཉིས་རེ་བྱུང་དུ་འགོ་ལ། མཐར་འབྱུང་འཇུག་གཉིས་ཆད་ནས་
གནས་པ་འབའ་ཞིག་པར་འབྱུང་རོ། །དེ་ཡང་འདུས་པ་སོགས་གྱི་སྐབས་སུ་དོར་བཞུགས་བྱས་པས་
འབྱུང་འཇུག་ཆད་པའི་གནས་པ་དང་ཐིམ་པས་ལྟན་སྒྲིམ་གྱི་བདེ་བ་འདྲེན་པ་འབྱུང་བར་གསུངས་ལ།
སྐབས་དེའི་དོར་བཞུགས་གྱིས་དེ་ལྟར་བྱས་ཤིང་འདིས་མི་བྱས་པའི་བྱེད་པར་མི་འཐད་ཅེས་^{༢༡} གསུངས་པ་
ཡང་ཟིན་བྲིས་གྱི་གསུང་དེས་བཀག་པར་གཤམ་པར་བྱའོ།

འོ་ན་འདི་དང་འདུས་པ་སོགས་ནས་བཤད་པ་མི་འདྲ་བའི་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་སྒྲིམ་ན། དེ་ཡང་ཟིན་
བྲིས་ལས། སྒྱིར་བྱ་མེད་གྱི་རྒྱུད་ནམས་ནས་རྒྱུད་རྒྱུ་རྒྱུར་ཞུགས་པ་དང་རྒྱུ་རྒྱུར་གནས་པ་དང་རྒྱུ་རྒྱུར་ཐིམ་
པ་གསུམ་བཤད་ལ། འདིར་ནི་རྒྱུ་རྒྱུར་ཐིམ་པ་ནི་རྒྱུད་བཅིངས་པ་དང་། བསྐྱེད་པ་དང་། བསལ་པ་ཞེས་
བཤད་པ་རྣམས་ཡིན་ལ། ཞུགས་གནས་གཉིས་ཡན་ལག་རེ་རེར་བཤད་པས་འདི་ལ་གཉིས། ཐོག་རོ་
རྒྱུ་ལ་རྒྱུ་པ་བཀག་ནས་རྒྱུ་རྒྱུར་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཐོག་ཚུལ་། རྒྱུ་རྒྱུར་ཞུགས་པ་གནས་
པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་འཛིན་པ་^{༢༢} ཞེས་འདུས་པ་སོགས་ནས་ལུས་དབེན་རག་དབེན་ལྟ་བུའི་
སྐབས་སུ་ཡང་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་གཅིག་ཉིད་གྱིས་ཀྱང་རྒྱུ་དང་མཉམ་ཞུགས་གནས་

ཐིམ་གསུམ་རྒྱལ་གཅིག་ལ་འོང་བར་གསུངས་ཤིང་། འདིར་རྒྱ་ཏྲིར་རྒྱུང་འཇུག་པར་བྱེད་པ་སློག་ཚེ་ལ་
གྱི་ཡན་ལག་དང་། གནས་པར་བྱེད་པ་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་ཅེས་རྒྱུང་དབུ་མར་འཇུག་པའི་ཐབས་དང་
གནས་པའི་ཐབས་གཉིས་སྒྲིར་བ་ཡན་ལག་དབུ་གི་ཡན་ལག་སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། གཞན་ཏུ་རྒྱུང་
དབུ་མར་ཐིམ་པའི་དོན་རྒྱུང་བསད་པ་ཞེས་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནས་འོང་བར་གསུངས་ཤིང་། ཟིན་བྲིས་ཀྱི་
ཤེས་བྱེད་ཀྱང་རྒྱུད་འགྲེལ་དང་ཆོད་ལྷན་གྱི་དགོངས་འགྲེལ་རྣམས་ལས་སློག་ཚེ་ལ་མན་ཆད་ཏུ་རྒྱུང་
དབུ་མར་གནས་པ་དང་ཐིམ་པ་རྒྱུར་ཅམ་ཡང་མ་གསུངས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།

རང་ལུགས་ནི་ཡེ་ལའི་བརྒྱ་བརྒྱ་བདུན་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ནས་གཞུགས་ནི་མཐོང་
བར་གྱུར་ན་ཉིན་ཞག་སོ་སོའི་དུས་སུ་སློག་གི་རྒྱུར་ནི་འགོག་པ་ཞེས་པ་བསྟན་པར་བྱ་བྱེ།^{༡༣༡}
ཞེས་སོར་བསམ་གྱི་སྟོང་གཞུགས་མཐོང་ཞིང་བརྟན་པར་གྱུར་པ་ན་རྒྱུར་སྒྲིར་བསྟན་པ་ཅན་གྱིས་མཆོན་
པའི་སློག་ཚེ་ལ་བྱ་བར་གསུངས་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་རྒྱ་རོ་པའི་དབང་མདོར་བརྟན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས་
ཀྱང་། སློག་ཚེ་ལ་གསུངས་པ་གཞུགས་བརྟན་མཐོང་ན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །མི་ལམ་དང་སྒྲུ་མ་
ཅི་འདྲ་བ་དེ་འདྲ་བའི་གཞུགས་བརྟན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་གཞུགས་མཐོང་བར་གྱུར་ན་དེ་ནས་དེའི་
བར་མ་ཆད་བར་སློག་ཚེ་ལ་སློག་དང་བྱུར་ཐེལ་གྱི་རྒྱུང་དག་དག་དང་བྱུར་པ་ཅན་དང་དབྱུང་པའི་
སྒྲིར་བས་འགོག་པ་བར་མ་ཆད་པར་ཉེ་རྒྱུན་མ་ཆད་བར་བྱའོ།^{༡༣༢} ཞེས་བསམ་གཏན་གྱུ་བ་པའི་དེ་
མ་ཐག་སློག་ཚེ་ལ་བསྒྲོམ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ། །འགྲེལ་ཚིག་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སོར་བསམ་སྟོན་ཏུ་
མ་སོང་བར་ཡང་སློག་ཚེ་ལ་བསྒྲོམས་པས་ལམ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་སྒྲེ་བར་འདོད་པ་ཡང་བཀག་པར་ཤེས་
པར་བྱའོ།།

སློག་ཚེ་ལ་གྱི་ལམ་གྱི་རོ་བོ་ངོས་གཞུང་བ།

གསུམ་པ་གང་བསྒྲོམ་པའི་ཡན་ལག་གི་ངོས་པ་ལ་བཞི། སློག་ཚེ་ལ་གྱི་ལམ་གྱི་རོ་བོ་ངོས་
གཞུང་བ། སློག་ཚེ་ལ་གྱི་དབྱེ་བ། རི་ལྟར་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ། མ་གྱུ་བ་པ་སློགས་པའི་ཆོག་འོ།།

དང་པོ་ནི་རྟོག་པ་ལྟར་དང་ལྟར་པ་ཅན་གྱི་སྒྲིག་ཚུལ་གྱིས་རྒྱུ་དབྱེ་མར་ཚུད་པ་ལྟར་དུ་བྱུང་
 བ་ལས་བྱུང་བའི་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དང་། དེ་དང་འོ་པོ་དབྱེར་མེད་པའི་སྟོང་གཟུགས་དུས་གྱི་
 འཁོར་ལོ་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྒྱུར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབྱས་སུ་སྒྲུབ་པ་ནི་སྒྲིག་ཚུལ་གྱི་
 ལམ་གྱི་ངོ་བོ་འོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ཡང་སྒྲུབ་ལའི་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། སྒྲིག་ཚུལ་གྱིས་ནི་
 དག་པ་ཞེས་པ་ནི་འདིར་གང་གི་ཆོ་རྒྱལ་འབྱོར་པ་ཉི་མ་དང་རི་བོར་ཅན་གྱི་ལམ་དང་བྲལ་ཏེ་རྟག་ཏུ་
 དབྱེ་མར་འབབ་པར་བྱུང་བ་དེའི་ཆོ་སྒྲིག་ཚུལ་གྱིས་དག་པར་བྱུང་བས་ན་^{༡༤༠} ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་
 བརྟན་ཏེ། འདི་དག་གི་དོན་ནི། གང་དག་པ་ནི་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དང་དེ་དང་འོ་པོ་གཅིག་པའི་སྟོང་
 གཟུགས་ཡིན་ལ། གང་གིས་དག་པ་ནི་ཉི་མ་རྩོད་རྒྱུ་གི་རྒྱུ་རྒྱུ་བ་དང་བྲལ་ཏེ་རྟག་ཏུ་རྒྱུ་དབྱེ་མར་འབབ་
 པ་ལྟེ་དབྱེ་མར་ཚུད་པ་ལྟར་དུ་བྱུང་བའི་སྒྲིག་ཚུལ་གྱིས་དག་པར་བྱུང་བས་ན་ལྟེ་དག་པར་བྱུང་བའི་རྒྱ་
 མཚན་གྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་པ་སྟེ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་ཏོ། །ཞེས་པའོ། །དེ་
 ཡང་སྒྲིག་ཚུལ་གྱི་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་བྱུང་བའི་སྟོང་གཟུགས་དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ནི་སྒྲུབ་
 ལའི་བརྒྱ་ཉི་ཤེས་པ་ལས། དབྱས་སུ་སྒྲིག་ནི་རབ་ཏུ་ཞུགས་པ་ཡུལ་དང་རྣམ་པར་བྲལ་བ་སྣ་ཚོགས་
 ཡུམ་ལ་འབྱུང་བ་སྟེ།^{༡༤༡} ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་བརྟན་ཏོ། །

དེ་ཡང་ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབྱས་སུ་གར་བ་དགོས་པ་ནི་ཡེ་ལའི་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་
 ལས། རྒྱུ་གཉིས་ཡང་དག་པར་པའི་དབྱས་སུ་ཞེས་པ་ལྟེ་བར་སྒྲིག་དང་བྱུར་སེལ་གྱི་རྒྱུ་དག་ཡང་
 དག་པར་བྱད་པའི་དབྱས་སུ་ཡུལ་ཞེས་པ་རྣམ་དབྱེ་མེད་པའི་ཆོག་སྟེ་ཡུལ་རྣམས་ལ་ཡུལ་ཅན་མིག་ལ་
 སོགས་པ་རྣམས་འབྱུང་བ་དང་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་ནི་ལྟེ་བར་ཏེ་དེ་ཉིད་ནི་སྒྲུབ་བརྗོད་ཟིན་ཏོ། །དུ་བ་ལ་
 སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་མ་འཛིན་པ་ན་ཨ་བརྒྱ་ཉི་ཤེས་ལྟེ་བ་དེ་ཉིད་ལའོ།^{༡༤༢} ཞེས་
 པ་འདིས་བརྟན་ཏོ། །འོ་ན་རི་ལྟར་དུ་བསྐྱེད་སྐྱེམ་ན། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་དུ་བསྐྱེད་ཏེ། སྒྲིག་ཚུལ་ལྟར་
 པ་ཅན་བསྐྱེད་པས་ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབྱས་དེར་སྒྲིག་འཛིན་དང་བྱུར་སེལ་གྱི་རྒྱུ་གཉིས་ཡང་
 དག་པར་བྱད་པའི་དབྱས་སུ་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་རྣམས་ལ་མིག་སོགས་ཡུལ་ཅན་རྣམས་འབྱུང་བ་
 དང་འཇུག་པ་ལྟེ་བར་ཏེ་ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབྱས་སུ་བཀག་པའི་སྒྲོ་ནས་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་

ནམས་ཀྱི་མཚན་མའི་སྟོང་གཟུགས་དང། ཟུང་པར་དུ་ཡང་དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་ནམ་པ་ཅན་གྱི་སྟོང་གཟུགས་འཛིན་ནོ། །གནས་གང་དུ་འཛིན་ཅིང་འཆར་ན། ཨ་བ་རྩུ་འྲིའི་སྟོན་མཉེ་ཨ་བ་རྩུ་འྲིའི་ནང་དུ་ལོ། །དེ་ཡང་ཀྱང་གིས་སྒྲུ་མ་ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུས་ཀྱི་རྩུ་འྲིའི་ནང་དུ་ལོ། །ཡུལ་ཅན་མིག་སོགས་ནམས་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ནམས་ལ་འཇུག་པ་འགོག་ཚུལ་དེ་ཉིད་ན་སྤར་སོར་སྤྱད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བརྟེན་ཟེན་པ་ལྟར་ལོ། །ཞེས་པ་ལོ། །

དེ་ལྟར་ན་སྟོག་ཚུལ་གྱི་སྐབས་འདི་ལྟ་བུར་ཡང་རྩུ་འྲིའི་གནས་གང་དུ་དམིགས་པ་གཏོང་ས་དེར་རྒྱང་འདུ་ཞིང་རྒྱང་འདུ་ས་ས་དེར་སྟོང་གཟུགས་དུ་ས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་ནམ་པ་ཅན་ཡང་མ་བཟག་ས་མ་བཅོས་པར་རང་དབང་དུ་འཆར་བར་ངེས་པས་དོར་བཞུགས་བྱེད་པའི་ཆེ་རྩུ་འྲིའི་ཡར་སྤར་ཤར་བའི་སྟོང་གཟུགས་དེ་རྒྱང་ནང་འཇུག་པ་དང་བསྐྱེད་ནས་ལྟེ་བར་འབབས་པའི་དམིགས་པ་ཟུར་དུ་མི་དགོས་ཏེ། ལུམ་པ་ཅན་གྱི་སྟོག་ཚུལ་གྱིས་ལྟེ་བར་སྟོག་ཐུར་ཐུང་པར་བྱས་པའི་དབུས་ལྟེ་བའི་རྩུ་འྲིའི་ནང་དུ་རྒྱང་གཉིས་ཁ་སྟོར་དུ་འཛིན་པའི་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་གཟུགས་ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུས་ཀྱི་རྩུ་འྲིའི་ནང་དུ་མ་བཅོས་མ་བཟག་ས་པར་རང་དབང་དུ་འཆར་བར་འགྲེལ་ཆེན་ལས་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར་ལོ། །

སྟོག་ཚུལ་གྱི་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི་ཆོས་རྗེ་སུ་ལ་སོགས་པ་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་ནམས་རྟོ་རྟེའི་བཞུགས་པ། རུབ་པ། དགང་པ། གཞིལ་པ། ལུམ་པ་ཅན། ར་ཅ་ཀ་འམ་རུལ་མཐའ་ཅན་དང་རྒྱལ་ཏུ་མཛད་པ་ལ། ཟིན་བྲིས་ལས། རྒྱུད་འགྲེལ་ནས་དོར་བཞུགས་དང་ལུམ་པ་ཅན་གཉིས་ལས་མ་བཤད་ལ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་དགོས་པ་ཡང་འགྲུབ་པས་རྒྱུད་ནས་མ་བཤད་ཀྱང་ཁ་འགོད་ས་དགོས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།^{༡༧༩} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་ཞིང་། རྒྱང་སྟོར་གཞན་དེ་ནམས་ལ་རྩ་དབུ་མར་དམིགས་པ་གཏོང་ཚུལ་གང་ཡང་མེད་པ་འདྲ་བས་རྒྱང་དབུ་མར་འཇུག་པའི་སྟོག་ཚུལ་ཏུ་

འགྲོ་དཀའ་བར་སྒྲུབ་དོ། །དེས་ན་དབྱེ་བ་ལ་དོ་རྗེ་བཟླས་པ་དང་ལུས་པ་ཅན་གཉིས་སོ། །

ཐོག་ཚུལ་རི་ལྟར་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ།

གསུམ་པ་རི་ལྟར་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། དོ་རྗེ་བཟླས་པའི་སྒྲོམ་ཚུལ་དང་། ལུས་པ་ཅན་གྱི་སྒྲོམ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དོར་བཟླས་ཀྱི་བྱེད་ལས་སམ་དངོས་ཀྱི་དགོས་པ་དང་། སྒྲོམ་ཚུལ་དངོས་སོ། །

དོ་རྗེ་བཟླས་པའི་སྒྲོམ་ཚུལ།

དང་པོ་ནི་སྐྱབ་ལའི་བརྒྱ་བཅུ་དྲུག་པའི་འབྲེལ་ཆེན་ལས། །འདིར་ཐོག་ཚུལ་དག་གྲང་ལམ་ནི་གཉིས་པོ་ཞེས་པ་གཡོན་དང་གཡས་པའི་ལམ་བསྐྱེལ་བ་སྟེ་འགོག་ཅིང་དབྱ་མའི་ལམ་དུ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པའོ།^{༡༤༤} །ཞེས་དང་། བདེ་མཆོག་སྟོད་འབྲེལ་ལས་གྲང་། དེ་ནས་ཐོག་ཚུལ་ཞེས་བྱ་ནི་ལ་ལ་རྒྱ་དང་ར་སྐྱ་རྒྱ་གཡོན་པ་དང་གཡས་པའི་ལམ་འགགས་པ་ལས་དབྱ་མ་ཨ་བརྒྱ་རྒྱའི་ནང་དུ་སྟོག་གི་རྒྱང་རྟག་ཏུ་འཇུག་སྟེ།^{༡༤༥} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོར་བཟླས་དང་ལུས་པ་ཅན་བསྒྲོམས་པས་རོ་རྒྱང་ལ་རྒྱང་རྒྱ་བ་ཆད་དེ་དབྱ་མ་འབའ་ཞིག་ཏུ་རྒྱང་འཇུག་པ་ནི་ཐོག་ཚུལ་གཉིས་བསྒྲོམས་པའི་བྱེད་ལས་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རྒྱད་ཅུ་བར། ཐོག་ཚུལ་དག་གྲང་^{༡༤༦} ཞེས་གཉིས་ཆོག་སྒྲོམ་པ་འདིས་ཐོག་ཚུལ་གཉིས་ཀའི་བྱེད་ལས་བསྟན་ཅིང་དོར་བཟླས་བྱེད་ཚུལ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་གྲང་ལུས་པ་ཅན་དངོས་སུ་བསྟན་ལ། སྟོད་འབྲེལ་དུ་དོར་བཟླས་བྱེད་ཚུལ་དང་ལུས་པ་ཅན་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ནི་འབྲེལ་བའི་དོན་དེ་ལྟ་ནི་དུ་འཆད་པ་ལས་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་སྒྲོམ་ཚུལ་དངོས་ལ་གང་དུ་བསྒྲོམ་པའི་གནས་དང་། ལུས་གནད་དང་། ལྷ་སྒྲུངས་དང་། གང་ལ་དམིགས་ནས་བསྒྲོམ་པའི་ཚུལ་དང་བསྒྲོམ་པས་ཉམས་རྟགས་རི་ལྟར་བྱེད་པའི་ཚུལ་དང་།

ལྷ་ལས། དང་བོ་ནི་སོར་སྤྱད་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་གནས་གཉིས་སོ།

གཉིས་པ་ལུས་གནད་ནི་སོར་བསམ་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་དང་འདྲ་བ་ལས་བྱུང་བར་ནི་
ཀླང་པ་གཡས་པའི་རྟིང་པས་བཤད་ལམ་མ་བཀག་པར་རྟོ་རྟེན་ཅུ་བ་མཐུན་པའོ།

གསུམ་པ་ལྟ་སྤངས་ནི་བདུད་ཅིང་ཁྱིལ་བའི་ལྟ་སྤངས་བྱེད་པར་བཤད་པའི་བདུད་ཅིང་ཁྱིལ་
བ་འདི་ལ་བྱང་པེས་གྱི་བཤད་ཚུལ་གཉིས་བྱུང་བའི་བྱང་དོན་ནི་སོར་སྤྱད་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པར་ལྟར་
མིག་གཉིས་ཀྱི་རྩ་ལོག་སྟེ་སྤྱི་མཆོམས་ཀྱི་དབུས་ཀྱི་རྩ་འོད་ནང་གི་བདུད་ཅིང་བྱང་སེམས་དཀར་པོའི་
གནས་དེར་ལྟ་བའོ། །ངེས་དོན་ནི་འདུས་པ་བྱི་མའི། ཉེ་བར་སྐྱབ་པའི་དུས་སུ་ནི། །བདུད་ཅིང་ཁྱིལ་
བའི་གཞུགས་པ་རྟན་ལོ།^{༡༧} །ཞེས་པའི་དོན་འཆད་བྱེད་གྱི་སྟེང་འགྲེལ་ལས། དེ་ནས་བདུད་ཅིང་ཁྱིལ་
བའི་གཞུགས་པ་རྟན་གྱི་མིང་ཅན་དགོངས་པའི་སྐད་གཞན་གྱིས་རྒྱུད་གསུངས་སོ།^{༡༨} །ཞེས་བཤད་
པས་རྒྱུད་ལ་མིག་གིས་ལྟ་བར་མི་རྩལ་པས་ཡིད་ཤེས་གྱིས་ལྟ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྟོར་བཞས་ཀྱི་རྒྱུད་
འཇུག་གནས་ལྡང་གསུམ་ལ་དམིགས་ཤིང་། ལུས་པ་ཅན་གྱི་ཤོག་ཐུར་ལྟེ་བར་ཁ་སྐྱོར་དུ་བྱས་པ་ལ་
དམིགས་ནས་ལྟ་བ་ཡིན་ལོ།

བཞི་པ་གང་ལ་དམིགས་ནས་བསྟོམ་པའི་ཚུལ་ནི་སྟོད་འགྲེལ་ལས། དེ་ནས་ཤོག་ཚུལ་ཞེས་
བྱ་བ་ནི་ལ་ལ་རྒྱ་དང་ར་ས་རྒྱ་གཡོན་པ་དང་གཡས་པའི་ལམ་འགགས་པ་ལས་དབུས་ཨ་བརྩ་འོད་ནང་
དུ་ཤོག་གི་རྒྱུད་རྟག་དུ་འཇུག་སྟེ་དགང་བ་དང་བུམ་པ་ཅན་དང་འབྱུང་བའི་སྒྱོར་བས་ཨ་བརྩ་འོད་ཨོ་
ཡིག་གིས་འཇུག་པ་དང་རྩྱ་^{༡༩} ཡིག་གིས་འགོག་པ་དང་ཨ་བརྩ་ཡིག་གིས་འབྱུང་བ་དང་ལྷ་བ་དང་སྐྱ་གཅན་
དང་ཉི་མའི་རང་བཞིན་གྱིས་རྣལ་འབྱོར་པས་བསྟོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་ཤོག་ཚུལ་གྱི་ཡན་ལག་བརྟེན་
དོ།^{༢༠} །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་གསལ་བར་བསྟན་ཏོ། །རི་ལྟར་དུ་བསྟན་སྟུམ་ན། དེ་ཡང་དེ་ནས་
ཞེས་པ་ནས་རྟག་དུ་འཇུག་སྟེ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་རྒྱུད་རྟོ་རྟེན་ལ་རྒྱ་བ་བཞག་ནས་དབུ་མར་རྟག་དུ་
འཇུག་པ་སྟེ་རྟོར་བཞས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་དགོས་པ་ལམ་བྱེད་ལས་སུ་བསྟན་ནས། དེ་ཡང་ཐབས་རིམ་ལྟ་བུས་
བྱ་སྟུམ་ན། ཨ་མ་རྩྱ་འོད་རྒྱུད་དགང་བ་དང་བུམ་པ་ཅན་དང་འབྱུང་བའི་སྒྱོར་བས་བྱའོ། །དེ་བྱ་བའི་
ཚུལ་རིམ་བྱ་སྟུམ་ན། དབུགས་ནང་དུ་འཇུག་པའི་རང་གདངས་སྐྱབ་སྐྱོད་རྟོ་རྟེན་ཨོ་ཡིག་གི་གདངས་

སྤྱུ་ཤར་བ་རྩུ་ཏྲིའི་ནང་དུ་འཇུག་པར་མོས་པ་དང་། དབུགས་ནང་དུ་གནས་པའི་རང་གདངས་སྒྲིག་ཅན་
 ཐུགས་དོ་རྩེ་རྩུ་ཡིག་གི་གདངས་སྤྱུ་ཤར་བ་རྩུ་ཏྲིའི་ནང་དུ་བུམ་པ་ཅན་དང་འགོག་པ་སྟེ་གནས་པར་མོས་
 པ་དང་། དབུགས་ཁྱིར་དབྱུང་བའི་རང་གདངས་ཉི་མ་གསུང་དོ་རྩེའི་རང་བཞིན་ཨ་ཡིག་གི་གདངས་སྤྱུ་
 ཤར་བ་རྩུ་ཏྲིའི་ནང་ནས་ཁྱིར་དབྱུང་བ་སྟེ་འབྱུང་བར་མོས་པའི་དོ་རྩེ་བཟླས་པ་ནྟེ་ལ་འབྱོར་བས་བསྐོམ་
 པར་བྱའོ་ཞེས་པའོ།།

སྟོན་འགྲེལ་ལས་འདི་ལྟར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བར་ན་རོ་པས་དབང་མདོར་
 བསྟན་གྱི་འགྲེལ་བར་ཡང་། དེ་ནས་སྟོག་ཚུལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལ་ལ་རྣམས་དང་ར་ས་རྣམས་ལོན་པ་དང་གཡས་
 བའི་ལམ་འགོག་པ་ལས་སྟོག་གི་རྒྱང་རྟག་ཏུ་དབུ་མ་ཨ་ཨ་རྩུ་ཏྲིའི་ལམ་དུ་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་སྟེ་ཨ་ཨ་རྩུ་
 ཏྲིར་དགང་བ་དང་བུམ་པ་ཅན་དང་དབྱུང་བའི་སྒྱོར་བས་ཨོ་ཡིག་གིས་འཇུག་པ་དང་རྩུ་ཡིག་གིས་
 འགོག་པ་དང་། ཨུ་ཨ་ཡིག་གིས་འབྱུང་བ་སྒྲིབ་དང་སྒྲིབ་གཅན་དང་ཉི་མའི་རང་བཞིན་གྱིས་ནྟེ་ལ་འབྱོར་
 བས་བྱེད་པ་ནི་སྟོག་ཚུལ་གྱི་ཡན་ལག་གོ་^{༩༧} །ཞེས་གསུངས་སོ།།

སྒྲམ་ཁ་ཅིག་རྒྱང་རོ་རྒྱང་ནས་འབྱུང་འཇུག་བྱེད་པ་ལ་དམིགས་པ་སོགས་བྱས་ནས་རྒྱང་དབུ་
 མའི་ནང་ནས་འབྱུང་འཇུག་བྱེད་པར་མོས་མི་དགོས་པའི་དོར་བཟླས་བྱེད་ཚུལ་ནི་འགྲེལ་བ་གཉིས་
 གྱིས་ཨ་ཨ་རྩུ་ཏྲིར་ཨོ་ཡིག་གིས་འཇུག་པ་དང་ཞེས་སོགས་དང་། ཨ་ཨ་རྩུ་ཏྲིར་དགང་བ་དང་བུམ་པ་ཅན་
 དང་དབྱུང་བ་དང་ཞེས་སོགས་གྱིས་ལེགས་པར་བཀག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ ཡེ་ལའི་
 རྩེ་མ་ཆེན་གྱི་སྐབས་ལས། འདིར་ངས་པའི་དོན་ནི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་བརྟན་པར་གྱུར་པ་དང་བུམ་པ་
 ཅན་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་གྱུར་པ་རི་རྒྱུད་བར་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ནྟེ་ལ་འབྱོར་བས་འཇུག་པ་དང་འབྱུང་
 བ་ཉིད་གྱིས་སྟོག་དབུ་མར་བསྐོམ་པར་བྱའོ།^{༩༨} །ཞེས་གསུངས་པའི་བུམ་པ་ཅན་ནི་དོར་བཟླས་གྱི་
 རྩེ་བས་གྱིས་འབྱུང་འཇུག་གཉིས་འགགས་ནས་གནས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཞེས་གསུང་བ་ནི་མི་
 འཐད་དེ། རྩེ་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ཅིང་། འགྲེལ་ཆེན་ལས་གྱུང་།
 དབུ་མའི་ལམ་དུ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པའོ།^{༩༩} །ཞེས་པ་དང་། རྟོན་འགྲེལ་ལས། དབུ་མ་ཨ་ཨ་རྩུ་ཏྲིའི་
 ནང་དུ་སྟོག་གི་རྒྱང་རྟག་ཏུ་འཇུག་སྟེ།^{༡༠༠} ཞེས་རྒྱང་དབུ་མ་ནས་རྟག་ཏུ་འབྱུང་འཇུག་བྱེད་པས་དོར་

བསྐྱེད་ཀྱི་བྱེད་ལས་རྫོགས་པར་བཤད་ཅིང་གནས་པར་བྱེད་པར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཡེ་
ལའི་འགྲེལ་པ་དེའི་དོན་ཅི་ཡིན་སྟུང་ན། དེའི་དོན་ནི་འོག་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ།།

དེ་ཡང་སེམས་འགྲེལ་སྒྲོར་གསུམ་ལས་རྒྱུ་ལྡན་ཏུ་འཇུག་པ་ཡིན་དང་། གནས་པ་རྒྱུ་དང་། ཕྱིར་
འབྱུང་བ་ལྷན་དང་རྒྱུར་ཁིང་། མ་རྒྱུ་ཡར་རྒྱུ་ཕྱིར་འབྱུང་བ་ཡིན་དང་། གནས་པ་རྒྱུ་དང་གསུངས་སོ། །འདུས་
པར་རྒྱུ་ལྡན་ཏུ་འཇུག་པ་ཡིན་དང་། གནས་པ་ལྷན་དང་། ཕྱིར་འབྱུང་བ་རྒྱུ་དང་རྒྱུར་བར་གསུངས་པས་
ཡི་གེ་དང་རྒྱུར་རྒྱུ་མི་མཐུན་པ་བྱུང་ཡང་། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྒྱུར་རོ་རྒྱུར་ལ་རྒྱུ་བ་བཀག་ནས་དབུ་
མར་འཇུག་པའི་ཐོག་རྩོལ་དུ་གྱུར་པ་ལ་བྱེད་པར་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་དབུགས་ཀྱི་འཇུག་གནས་ལྡང་
གསུམ་གྱི་རང་གདངས་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་གདངས་སུ་རྩི་ལྟར་རིགས་པར་མོས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་
དབུགས་གསུམ་གྱི་རང་གདངས་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་གདངས་སུ་དངོས་པོའི་གནས་ཆོད་ལ་གཞི་ལ་གནས་
པར་བྱས་ན་རྒྱུ་དེ་དགོངས་པ་མི་མཐུན་པ་རྣམས་འབྲུགས་པར་འབྱུང་བས་དབུ་དང་བྱེད་གོས་སོ།།

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས། འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་བགྲངས་འཕྲེང་མེད་ཅིང་
སྐགས་རྫོང་པ་མེད་དེ་དབུགས་འཇུག་པ་དང་འབྱུང་བ་དག་དང་ལྷན་ཅིག་སྐགས་ཀྱི་ཡི་གེ་རྣམས་རབ་
ཏུ་འཇུག་པ་དང་འབྱུང་བ་མེ་རྟོག་གི་ཐེང་བ་བཞིན་དུ་རྒྱ་བ་དང་ཉི་མའི་རང་བཞིན་ལུགས་དང་མཐུན་
པ་དང་ལུགས་དང་མི་མཐུན་པས་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་དུ་ཉིན་ཞག་ལྷན་སྟོར་སྐྱབ་བརྒྱུད་ལྷག་
པའི་འབུམ་སྐྱབ་གི་བསྐྱེད་པ་རྣམས་འཕྱོར་པས་བྱའོ། །ཉིན་ཞག་ལྷན་བརྒྱ་རྣམས་ཀྱིས་དབུགས་འབུམ་
སྐྱབ་བརྒྱུད་ལྷག་པའི་བྱེ་བ་བསྐྱེད་པའོ། །དེ་ནས་ལུས་དག་པ་སྟེ་དེ་བཞིན་དུ་དག་དག་པ་དང་དེ་བཞིན་
དུ་སེམས་རྣམས་པར་དག་པའོ། །དེ་ལྟར་ཉིན་ཞག་བརྒྱ་སྐྱབ་བཅོ་ལྔ་རྣམས་ཀྱི་དབུགས་གཡོ་བ་མེད་
པར་འབྱུར་ཏེ་ཐོག་གི་བུམ་པ་ཅན་གྱི་གནས་སྐབས་ཐོབ་པར་འབྱུར་རོ། །དེ་ནས་རྣམས་འཕྱོར་བ་
རྣམས་ལ་མཛོན་པར་གཤམ་པ་ལྷ་སྟེ་པར་འབྱུར་ཏེ་གཡོན་དང་གཡས་དང་དབུ་མའི་ཐོག་ཡང་དག་པར་
རྒྱུ་པས་རྩོ་རྩེའི་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་མ་ཁིང་གི་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པའོ་ཞེས་པ་ནི་བཅོམ་ལྷན་འདས་
ཀྱི་ངེས་པའོ། །ཞེས་དང་། འདིར་ངེས་པའི་དོན་ནི། རྒྱལ་ཐམས་ཅད་དུ་བརྟན་པར་གྱུར་པ་དང་བུམ་
པ་ཅན་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་གྱུར་པ་རྩི་སྟོན་པར་དུ་ས་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམས་འཕྱོར་པས་འཇུག་པ་དང་

འབྲུང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཚོག་དབུ་མར་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ།^{༡༤༦} །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་མཛད་ནས་
 རྩོམ་ཆེན་གྱི་མཁའ་འགྲོའི་སྒྲགས་དང་རྒྱུ་པ་བརྟན་ཅུ་ཅ་གཉིས་པ་སྟེལ་བའི་ཡི་གེ་རྣམས་འཕྲོ་བ་བརྟུ་
 གཉིས་པོ་རེ་ལ་དགྱིལ་འཁོར་ལྷ་ལྷའི་རྒྱུང་རྒྱུ་བ་དུག་ཅུ་དང་། འཕྲོ་འཆོམས་བརྟུ་གཉིས་སུ་ཡི་གེས་
 ཀྱི་རྒྱུང་བརྟུ་གཉིས་རྒྱུ་བ་དང་བཅས་པའི་བརྟན་བརྟུ་ཅ་གཉིས་ལ་མེ་ཏོག་གི་འཕྲེང་བ་བརྒྱས་པ་བཞིན་དུ་
 ལུགས་འབྲུང་དུ་འཇུག་པ་སྒྲ་བའི་རང་བཞིན། གནས་པ་སྒྲ་གཅན་གྱི་རང་བཞིན། རྩིང་ལུགས་བརྒྱུག་
 དུ་འབྲུང་བ་ཉི་མའི་རང་བཞིན་དུ་དམིགས་ནས་ཡིད་མ་ཡེངས་གིང་བྱ་བ་ཤཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་ན་
 ཞག་གཅིག་ལ་བརྒྱས་པ་ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་འགྲོ་ཞིང་། དེ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་པ་རིམ་པ་གསུམ་གྱིས་
 རིམ་པ་བཞིན་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་དག་ནས་སུམ་པ་ཅན་གྱི་གནས་སྐབས་ཐོབ་པར་འབྲུང་རོ་ཞེས་
 བཤད་ནས། འདིར་རྒྱུད་འགྲེལ་ནས་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་རྩོགས་རིམ་གྱི་ཚོག་ཚེ་འདོཾ་རྩེ་བརྒྱས་
 པར་མཛད་དོ། །རྩེ་ཡབ་སྐས་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་བཞེད་པའི་འཁྲིད་ཡིག་ཁ་ཅིག་ལས་ཀྱང་འགྲེལ་
 ཆོག་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོར་བ་ཡན་ལག་དུག་གི་ཚོག་ཚེ་འདོཾ་རྩེ་བརྒྱས་པར་བསྟན་པར་འཆད་དོ།^{༡༤༧}

འདི་དག་ནི་འགྲང་པར་མ་མཐོང་སྟེ། དལགས་ལ་སྒྲགས་རྣམས་མེ་ཏོག་གི་སྟེང་བ་བཞིན་དུ་
 རྩིང་བའི་བརྒྱས་པ་འདི་དག་སྟོན་པའི་རྒྱུད། ཤེས་རབ་ཐབས་ཀྱི་ཡི་གེ་དག་གི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་འགྲེལ་
 ལས། ད་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་བརྒྱུ་བ་པའི་སྒྱུད་དུ་སྒྲགས་ཀྱི་བརྒྱས་པ་གསུངས་པ།^{༡༤༨} ཞེས་
 འདིའི་སྐབས་ཀྱི་བརྒྱས་པ་རྣམས་འཛིག་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་རྒྱུ་བ་བྱེད་དུ་གསུངས་པ་དང་། དལགས་
 འཇུག་པ་དང་འབྲུང་བ་དག་དང་ལྟན་ཅིག་སྒྲགས་ཀྱི་ཡི་གེ་རྣམས་རབ་དུ་འཇུག་པ་དང་འབྲུང་བ་མེ་ཏོག་གི་
 སྟེང་བ་བཞིན་དུ་ཞེས་དལགས་སྟེན་དུ་འགྲོ་བ་སྟེང་ཐག་དང་དེ་དང་མཉམ་དུ་སྒྲགས་ཀྱི་ཡི་གེའི་
 གཞུགས་རྣམས་མེ་ཏོག་གི་སྟེང་བ་སྟར་ལ་བརྒྱས་པ་བཞིན་དུ་དམིགས་ནས་བརྒྱ་བར་བཤད་པས་རྒྱུང་
 ཚོག་ས་ཐ་དད་པར་དམིགས་པ་འདི་དང་སྒྲགས་ཀྱི་ཡི་གེའི་གཞུགས་ལ་དམིགས་པ་འདི་དོར་བརྒྱས་
 ཀྱི་མི་མཐུན་ཚོགས་ཡིན་པ་དང་། །གཞན་ཡང་འདིར་ནི་འཕྲོ་བ་བརྟུ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུང་ལ་དམིགས་པར་
 བཤད་ཅིང་འཕྲོ་བ་བརྟུ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུང་རྒྱུ་བ་ནི་རོ་རྒྱུང་ལ་རྒྱུ་བ་ཡིན་ལ་དོར་བརྒྱས་ཀྱིས་ནི་རྒྱུང་དབུ་
 མར་འབྲུང་འཇུག་བྱེད་པར་མོས་དགོས་སྟེ་སྟེར་རོ། །གཞན་ཡང་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་ལས།

དེ་ལྟར་མི་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་སྒོག་དང་ལྷན་པའི་ཡིད་ཀྱིས་སྒྲགས་བསྐྱས་པར་བྱའོ།^{༡༡} །ཞེས་འདིའི་
སྐབས་ཀྱི་སྒྲགས་བསྐྱས་པ་འདི་ཡིད་བསྐྱས་སུ་བཤད་ཅིང་བསྐྱེད་ཤིང་གི་སྐབས་ཀྱི་ཡིད་བསྐྱས་བྱེད་པ་
ལ་དོར་བསྐྱས་སུ་བཤད་པས་འདིར་དོན་ཆེའི་བསྐྱས་པའི་ཤིང་ལ་དང་མ་ཞིང་གི་བསྐྱས་པའི་ཤིང་ལ་འོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ཡང་ཡིད་བསྐྱས་ལ་དོར་བསྐྱས་སུ་བཏགས་པ་ལ་དགོངས་པར་བྱེད་དགོས་སོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག ལྟ་སྟངས་དང་སེམས་གཉིས་སྒྲིབ་མཚམས་ཀྱི་རྩ་ཉིད་ནང་དུ་གཏད་ནས་ཅེ་
གཅིག་དུ་བཟུང་བ་ཙམ་གྱིས་སྤར་གོམས་པའི་སྟོབས་ཆེས་པས་སྟོང་གཟུགས་བྱུང་པར་ཅན་མཐོང་
བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལ་ང་རྒྱལ་བཞག་སྟེ་རྟུང་ནང་དུ་འཇུག་པའི་ཆེ་རང་གི་སེམས་སྟོང་གཟུགས་དང་
གཅིག་དུ་བྱས་པ་སྟེ་རྟུང་དང་བསྐྱེས་ནས་རྟུང་སེམས་སྟོང་གཟུགས་གསུམ་ཐ་དད་དུ་མི་ལྟ་བར་ཡིད་
ངོར་གཅིག་དུ་འདྲེས་པ་དེ་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་དམིགས་པ་གཏད་ནས་དེ་ཉིད་རྩ་ཉིད་ཡར་སྤྲོད་དམིགས་པ་
གཏད་ས་དེ་ནས་ནང་ན་མར་ཤིང་གིས་འཇུག་པའི་གདངས་ཏེ་སྒྲན་ཨོྲཱ་ཞེས་པའི་རྒྱར་གྲག་པར་མོས་
ཞེས་སོགས་དོར་བསྐྱས་ཀྱི་དམིགས་པ་སྟོམ་ཚུལ་ཐབ་པར་འདོད་པར་བྱེད་དོ། །

འདི་ནི་བཏགས་ན་མི་འཐད་པར་གོ་སྟེ། ལྟ་སྟངས་དང་སེམས་གཉིས་སྒྲིབ་མཚམས་ཀྱི་རྩ་
ཉིད་ནང་དུ་གཏད་ནས་ཅེ་གཅིག་དུ་བཟུང་བ་ཙམ་གྱིས་སྟོང་གཟུགས་བྱུང་པར་ཅན་མཐོང་བར་གྱུར་པ་
དེའི་ཆེ་སྒྲིར་རོ་རྒྱུང་ལ་རྟུང་རྒྱ་བ་ཆད་དེ་དབུ་མར་རྟུང་པ་དང་བྱུང་པར་དུ་ཡང་བསམ་གཏན་མཐར་ཕྱིན་
པའི་སྐབས་ཡིན་པས་ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་བྱུང་བཟད་ཅེས་པའི་དོན་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་དུ་ག་ལ་མིག་གི་
རྣམ་ཤེས་སོགས་ཡུལ་ཅན་དུ་ག་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་འབྲེལ་བ་རྣམ་ཤེས་དེ་དག་གི་བཞོན་པའི་
རྟུང་དབུ་མར་རྟུང་པའི་སྟོན་ནས་ཆད་པ་ཡིན་པས་དེའི་ཆེ་རྣམ་པའི་ཤེས་པ་དང་ལུས་ཤེས་སྒྲུ་དང་རེག་བྱ་
ལ་འཇུག་པ་མེད་ལ། དེ་ལྟར་ན་དུས་དེའི་ཆེ་རྟུང་ནང་ན་མར་ཤིང་གིས་འཇུག་པའི་གདངས་ཏེ་སྒྲན་ཨོྲཱ་
ཞེས་པའི་རྒྱར་མོས་པ་ཇི་ལྟར་བྱེད། གཞན་ཡང་དང་པོ་དོར་བསྐྱས་ལ་འཇུག་པའི་དུས་སུ་རྟུང་གནས་
ཆོད་རོ་རྒྱུང་ནས་རྒྱ་ནང་དབུ་མར་འཇུག་པ་སོགས་སུ་མོས་ནས་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། བྱེད་ལྟར་ན་དང་པོ་
དོར་བསྐྱས་ལ་འཇུག་པའི་དུས་ནི་རྟུང་དབུ་མར་ཞུགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྟོང་གཟུགས་བྱུང་པར་ཅན་
མཐོང་བའི་དུས་དེ་ཡིན་ཞིང་། དུས་དེར་རྟུང་དབུ་མ་ཉིད་ནས་འབྱུང་འཇུག་བྱེད་པར་འདོད་དགོས་པས་

དེ་ཡང་རིམ་རིམ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གཞོན་པ་དུ་མ་འབབ་པོ།

རང་ལུགས་ཀྱི་སྒོ་མ་རྩུལ་མ་དོར་བསྐྱས་པ་ནི་ལུས་གནད་དང་ལྟ་སྟངས་གོང་དུ་བཤད་པ་
བཞིན་བྱས་ཏེ་གནས་ཚུན་ལ་རྒྱང་རྒྱུ་དུས་མ་གསུམ་ལ་ཅི་རིགས་པར་རྒྱ་བ་ཡིན་ནའང་། རོ་རྩེ་
བརྒྱས་པ་ལ་དང་པོ་འཇུག་པའི་དུས་སུ་དཔུགས་ནད་དུ་འཇུག་པ་དུས་མའི་ནད་ན་མར་ཞུགས་ཏེ་ཉེ་
བའི་རྩ་ལའོར་གྱི་དཔུས་ཀྱི་དཔུ་མའི་ནད་དེར་སོང་ནས་འབྱུང་འཇུག་གང་རུང་འདི་ཡུན་ཅུམ་རེ་གནས་
པ་དང་། ཕྱིར་འབྱུང་བའི་ཆེ་ཡང་དཔུ་མའི་ནད་ཉིད་ནས་འབྱུང་བར་སོས་ཏེ་དེ་ཡང་དཔུགས་ནད་དུ་
འཇུག་པའི་རང་གདངས་ཨོ་གྱི་གདངས་དང་། གནས་པའི་རང་གདངས་རྩྱི་གི་གདངས་དང་། ཕྱིར་
འབྱུང་བའི་རང་གདངས་ལྷུ་འི་གདངས་སུ་སོས་ནས་ཅེ་གཅིག་རྒྱུ་འཛོག་པའོ། །དེ་ཡང་རྒྱུ་རྒྱགས་སྒྱོར་
རྩུལ་དངོས་གཞི་ནི་དཔུགས་ཀྱི་རང་གདངས་ཀྱི་རྒྱ་ཉིད་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་གདངས་སུ་སྒྲོག་གྱིན་ཡོད་པ་
ཉན་པའི་རྣམ་པ་ལྟ་བུར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་གནས་པ་ཉེ་བའི་རྩ་ལའོར་གྱི་ཉེ་བའི་དཔུ་མའི་ནད་
དུ་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་སོར་བསམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྟོང་གཞུགས་ཁྱད་པར་བ་དཔུ་མའི་ཡར་སྤེལ་
ནད་དུ་ཤར་བ་ཡིན་ནའང་སྟོག་རྩོལ་ཡན་ཆད་དུ་ཉེ་བའི་རྩ་ལའོར་གྱི་ནད་གི་དཔུ་མར་འཆར་བ་ཅིག་
དགོས་སོ།

དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་མཁས་གྲུབ་རྩེས་རྣམ་བཤད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྤྱང་བ་ལས། མ་བཏགས་པ་
དངོས་པོ་ལ་གྲུབ་པའི་སྟོང་གཞུགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཁྱད་པར་བ་རྩེས་དྲན་གྱི་སྐབས་སུ་ཐོག་མར་གྲུབ་པ་ནི་ཉེ་
བའི་ལའོར་ཡོད་དཔུས་ཀྱི་ཨ་མ་རྒྱ་ཉིད་ནད་དུ་རྒྱུ་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་གནས་དེར་
ཤར་བའི་སྟོང་གཞུགས་སུ་གསུངས་པས་དེའི་ཕྱིར་ལྟན་སྟེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཁྱད་པར་བ་དངོས་སུ་འདྲན་
བྱེད་ཁྱད་པར་བ་ཐོག་མར་གང་དུ་གྲུབ་པའི་གནས་ཉེ་བའི་ལའོར་ཡོད་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ཉེ་
བའི་ལའོར་ཡོད་ལྟན་སྟེས་ཀྱི་སྤྱི་ཉེན་དུ་གསུངས་སོ་ཞེས་པ་བདག་གི་རྩེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གསུང་
ངག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ།^{༡༠} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྟོང་གཞུགས་དུས་ཀྱི་ལའོར་ཡོད་པ་ཡུམ་ཞལ་
སྒྱོར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་རྣལ་འབྱོར་པའི་སྒོ་ལ་སྤྱང་བ་ཅུམ་མ་ཡིན་པའི་དངོས་གནས་ལ་རྩེས་དྲན་གྱི་
སྐབས་སུ་དང་པོར་གྲུབ་པའི་གནས་ནི་ཉེ་བའི་རྩ་ལའོར་གྱི་དཔུས་ཀྱི་དཔུ་མའི་ནད་ཡིན་ལ། སྟོང་

གཟུགས་ཁྱད་པར་བ་དེའི་ཉི་མཱའི་བསྐྱབ་གཞི་སྟོག་འཛིན་གྱི་སྐབས་ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་དུས་འཁོར་ཡབ་
 ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་མ་བཅོས་མ་བཅུགས་པར་ནལ་འབྱོར་པའི་སྒོ་ལ་སྤང་བ་ཅིམ་དེ་ཡང་ཉེ་བའི་རྩ་
 འཁོར་གྱི་དབུས་ཀྱི་དབུ་མའི་ནང་དུ་ཤར་བ་ཅིག་དགོས་ཤིང་། དེ་འཆར་བ་ལ་འཛིན་པའི་སྐབས་སུ་
 ཉེ་བའི་དབུས་ཀྱི་དབུ་མར་རྒྱུད་གནས་པ་དང་། རྟོག་ཅོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་དེར་རྒྱུད་ཞུགས་པ་ཅིག་དགོས་
 པས། རྟོར་བ་རྒྱས་གིས་ཉེ་བ་ནས་འབྱུང་འཇུག་གནས་པ་དང་སྟོར་བ་དང་བུམ་པ་ཅན་གིས་ཉེ་བར་
 རྒྱུད་ཁ་སྟོར་དུ་འཛིན་པ་སོགས་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཉེ་བའི་འཁོར་ལོ་ལྷན་སྒྲིམ་གྱི་སྤྱི་ཉིན་
 དུ་རི་ལྟར་གསུངས་སྟུང་ན། བུ་ལའི་ཉིར་བདུན་པ། གསང་བ་གཙུག་ཏོར་ཉེ་བ་ལ་ཡང་ལྷན་སྒྲིམ་
 རྒྱལ་བའི་སྐྱེ་ཉི་ལྟར་བཞུགས་མེད་དང་རང་བཞིན་ནོ།^{༡༦༧} །ཞེས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེའི་ཕྱིར་གསང་
 བའི་བསྐྱེད་དང་གཙུག་ཏོར་གྱི་བསྐྱེད་དང་ཉེ་བའི་བསྐྱེད་ལ་ནམ་པར་དག་པའི་སྐྱེ་ལྷན་པའི་ལྷན་སྒྲིམ་རང་བཞིན་མེད་
 པ་མ་བཅུགས་པ་དང་རང་བཞིན་བྱ་ཐབ་པ་ལྟ་བུའོ།^{༡༦༨} །ཞེས་པ་འདིས་བསྟན་པར་བཞེད་དོ།

མདོར་ན་སྟོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་སྐབས་ལ་ཡར་རྒྱུད་དབུ་མར་རྒྱུད་པ་དང་། ལ་ལར་རྒྱུད་
 པ་བུམ་དུ་བྱིན་པ་དང་། སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་རྒྱུད་དབུ་མར་གནས་པ་དང་། སྐབས་ཁ་ཅིག་ཏུ་རྒྱུད་དབུ་
 མར་སང་བ་ཉེ་ཐིམ་པའི་སྟོབས་གིས་གཙུག་མའི་སེམས་ཀྱི་དོ་པོ་འོད་གསལ་དང་། དེའི་གཟུགས་
 བཞུགས་སྟོང་གཟུགས་བྱ་ཐབ་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ཡང་དུ་མ་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་མཐའ་
 ཡས་པ་ནམས་བྱུང་འཇུག་ཏུ་སྟོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་ཅར་^{༡༦༩} གྱི་མཉམ་གཞག་གི་གནས་སྐབས་
 ཐམས་ཅད་དུ་འཆར་བ་ཡིན་ཏེ། །འོད་གསལ་གྱི་སེམས་མཐའ་བྱག་པ་ནམ་མཁེན་མ་ཐོབ་པར་དུ་
 མངོན་དུ་བྱེད་མི་རུས་ཀྱང་། བསྐྱེད་སྟོབས་གིས་རྒྱུད་དབུ་མར་རྒྱུད་དེ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ཅུང་ཟད་
 ཉམས་སུ་སྟོང་བ་ནས་རྒྱུད་དབུ་མར་རྒྱུད་པ་བུམ་དུ་བྱུང་བ་དང་གནས་པ་དང་ཐིམ་པའི་གནས་སྐབས་
 རྣམས་སུ་ཕིམ་པ་བཞིན་རེ་གསལ་རེ་གསལ་དུ་སོང་སྟེ་སྟོང་གཟུགས་རྣམས་ཀྱང་རེ་གསལ་དུ་འགྲོ་ཡོ། །དེ་
 ཡང་སྟོང་གཟུགས་རྣམས་སོར་བསམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཤིའི་མིག་ཤེས་གིས་མཐོང་དོ། །པམ་མ་
 གཏན་མཐར་བྱིན་ཏེ་མངོན་ཤེས་ཐོབ་པ་ནས་རྟོག་འཛིན་དང་རྗེས་དྲན་མཐར་བྱིན་ཏེ་དབང་པོ་གཉིས་
 སྟོར་གྱི་འདོད་ཆགས་དང་མ་བུལ་གྱི་བར་ལ་ལྷའི་མིག་གྱི་མངོན་ཤེས་གིས་མཐོང་དོ། །ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་

མོ་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པའི་རྗེས་དྲན་མཐར་ཕྱིན་པ་ཐོབ་སྟེ་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐུག་རྒྱ་ལ་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱོན་གྱིས་གཟིགས་སོ། །དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
འཆོམས་ས་བརྒྱུག་གིས་ཀྱི་དང་པོ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་ཐོབ་པ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྦྱོན་གྱིས་
གཟིགས་སོ། །ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོན་གྱིས་གཟིགས་སོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱུབ་པའི་ཉིས་བརྒྱ་སོ་གཉིས་པ། ལྷ་ཡི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་མཛོན་སུམ་དང་
ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་བ་སྟེ། མཛོན་སུམ་དག་ནི་དེ་ཉིད་སྦྱོར་བས་མཐའ་ལ་
སྐར་མ་བཞིན་དུ་དུ་མ་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྒྱ།^{༡༧} །ཞེས་པའི་འབྲེལ་ཆེན་ལས། མཛོན་སུམ་དང་
རྗེས་སུ་དཔག་པ་དེ་དག་ལས་མཛོན་སུམ་གང་ཡིན་པ་དག་ནི་དེ་ཉིད་སྦྱོར་བས་མཐའ་ལ་སྐར་མ་
བཞིན་དུ་འགྱུར་ཏེ་སྐར་མའི་ཚོགས་བཞིན་དུ་དུ་མ་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྒྱ་ཞེས་པ་ནི་ག་ལ་སོགས་པའི་
མིག་གིས་གཟུང་བར་བྱ་བ་མིད་པ་གསུམ་དང་དུས་གསུམ་མི་ལམ་དང་སྦྱུ་མ་དང་མཚུངས་པའོ། །འདིར་
དང་པོར་ལས་དང་པོ་བའི་རྣལ་འབྱོར་པས་མཛོན་པར་ཤེས་པ་མེད་པར་གཤི་མིག་གིས་སྒྲ་ཚོགས་
མཐོང་ངོ་། །དེ་ནས་མཛོན་པར་ཤེས་པའི་འཆོམས་ཀྱི་དབང་གིས་ལྷའི་མིག་གིས་མཐོང་ངོ་། །དེ་ནས་
ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་འཆོམས་ཀྱི་དབང་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱོན་གྱིས་གཟིགས་སོ། །དེ་ནས་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་འཆོམས་ཀྱི་དབང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྦྱོན་གྱིས་གཟིགས་སོ། །དེ་ནས་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཆོམས་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོན་གྱིས་གཟིགས་ཏེ་ལྷག་མ་
ཀྱན་ལས་རྣམ་གྲོལ་ཅིང་ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ག་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོན་ལྷ་པ་རྣམས་
ནི་སྟོང་པ་ཉིད་གཟིགས་པའི་སྒྲ་དུ་སྟེ་སེམས་ཅན་གཞན་རྣམས་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ལྟ་བུའི་ཡུལ་ལ་དཔུས་
ལོང་ངོ་།^{༡༨} །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ལ་ལེགས་པར་བརྟགས་ན་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དུག་གི་གན་
ས་སྐབས་གང་ཡིན་ཡང་རྒྱང་དབྱུ་མར་ཞུགས་པ་དང་གནས་པ་དང་ཐིམ་པ་གང་རུང་གི་མཉམ་གཞག་
གི་གནས་སྐབས་ཁོ་ནར་སྟོང་གཞུགས་རྣམས་ངེས་པར་འཆར་ཞིང་དེ་མ་གཏོགས་རྒྱང་རོ་རྒྱང་ལ་སྦྱ་
མ་ལྟ་བུའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་སྟོང་གཞུགས་མི་འཆར་བར་གོ་རུས་སོ། །དཔེར་ན་གསང་
བ་འདུས་པའི་དགོངས་པ་ལ་རྒྱང་དབྱུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པའི་མཉམ་གཞག་

ཁོ་ནར་ལམ་གྱི་སྒྲར་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་འོད་གསལ་དང་བཅས་པ་འོར་བར་ངེས་ཤིང་དེ་མ་གཏོགས་
 རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་མི་འབྱུང་བ་དང་འདྲའོ། འདི་ལ་དགོངས་ནས་རྗེ་ཡབ་སྐུ་མཆོག་གིས་
 གྲུང་། རྗེས་དྲན་གྱི་སྐབས་ནས་སྔོང་གཞུགས་ལྷག་ཀྱི་ཆེན་མོ་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་ཀྱང་རྗེས་དྲན་
 ཉིང་འཛིན་གྱི་མཉམ་གཞག་གི་གནས་སྐབས་མ་གཏོགས་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་རྒྱུན་ཆད་འགོ་
 བར་༩༥༥ གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

ལྷ་པ་བསྐྱོམས་པས་ཉམས་ཏྲགས་རི་ལྟར་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་ནི། ཟིན་ཤིས་ལས། ལྷ་མ་སྒྲ་མ་
 བླམས་བདེ་དྲོད་དང་ཅ་དང་རྒྱུང་གི་ཁ་དོག་མཐོང་བ་སོགས་འབྱུང་ངོ་ཞེས་གསུང་ལ། ཅ་དང་རྒྱུང་གི་ཁ་
 དོག་མཐོང་བ་ལ་ཉམས་སྒྲར་ལ་རྩའི་འཁོར་ལོ་མཐོང་བ་དང་། དེ་ནས་རྒྱུ་བའི་རྒྱུང་གི་ཁ་དོག་མཐོང་
 བ་དང་། དེར་མ་ཟད་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དུ་མ་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་སྟེ་དེ་དག་ནི་མི་ལམ་དུ་
 མཐོང་བ་དང་འདྲ་བས་ཁ་ཅིག་བདེན་པ་སྤིད་ཀྱང་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་ངོ་། །དོ་རྗེ་འཁྲུང་བ་ནས་ལུས་
 དཔེན་རྫོགས་ནས་དོར་བཞུས་ལྷ་བ་དུ་ག་ཕྱེད་པར་བཤད་པའི་ལྷ་བ་བཞི་པ་ལ་རྩའི་འཁོར་ལོའི་ཁ་
 དོག་མཐོང་བར་བཤད་པ་ལྟ་བུ་ནི་རང་མཚན་པ་མཐོང་བ་ཡིན་པས་དོར་བཞུས་བསྐྱོམས་པས་ཐྱིང་བ་
 སྐྱེ་ཚུལ་པལ་པ་ཡིན་ཡང་གཙོ་བོ་ནི་རྒྱུ་རྒྱ་ཀྱིར་ཁྱུགས་པའི་ཏྲགས་འབྲུལ་མེད་ནམས་འཆར་དགོས་
 མོ་༩༥༦ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

ལུས་པ་ཅན་གྱི་སྒྲོམ་ཚུལ།

གཉིས་པ་ལུས་པ་ཅན་གྱི་སྒྲོམ་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ལུས་པ་ཅན་གྱི་ཕྱེད་ལས་སམ་
 དངོས་ཀྱི་དགོས་པ་ནི་ལྟེ་བར་སློག་ཐུང་འདྲེས་ནས་གཏུམ་མོ་འབར་བའོ།།

གཉིས་པ་སྒྲོམ་ཚུལ་དངོས་ལ་ལྟ། གང་དུ་བསྐྱོམ་པའི་གནས་དང་། ལུས་གནད་དང་། ལྷ་
 སྒྲངས་དང་། གང་ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ་དང་། དེ་ལྟར་བསྐྱོམས་པས་ཉམས་ཏྲགས་སྐྱེ་བའི་
 ཚུལ་ལོ། །འདིའི་དང་པོ་གཉིས་པ་གསུམ་པ་ནམས་དོར་བཞུས་དང་འདྲའོ།།

བཞི་པ་གང་ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ་ནི་རྒྱུད་འབྱུང་འཇུག་མི་བྱེད་པར་ལུས་ཀྱི་ནང་
 ཏུ་འཛིན་པ་ལ་ཡང་ལུས་པ་ཅན་ཏུ་བཤད་པ་ཡོད་ཅིང་དེ་ནི་རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་ལ་ཡང་ཡོད་ལ། །དེར་མ་
 ཟད་གངས་ཅན་ལ་ལུས་པ་ཅན་ཡོད་པར་བཤད་ཅིང་། བརྟེན་སའི་སྡིང་པོས། ལུ་སྟེགས་དང་མ་རྒྱུད་
 ཀྱི་རྒྱུད་སྐྱོར་འབྱེད་དཀའ་བར་འདུག་¹⁶⁹ གསུངས་པ་ལ་གྲམ་མ་སྒྲམ་ནམས་ལྟ་བུ་དང་བྱང་རྩ་བ་ཀྱི་
 སེམས་ཀྱིས་ཟིན་མ་ཟིན་ཀྱི་སྒྲོན་པས་འབྱེད་གསུང་ཞིང་། རྒྱུད་སྐྱོར་ཀྱི་སྒྲོན་པས་མི་འབྱེད་གསུང་བའི་རྒྱུད་
 སྐྱོར་དོ་བོའི་སྒྲོན་པས་ཁྱད་པར་མ་བྱེད་པར་སྒྲུང་ལ། རྒྱུད་སྐྱོར་དེ་དག་ནི་དོ་བོའི་སྒྲོན་པས་ཀྱང་ཁྱད་པར་
 གིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། གངས་ཅན་ལ་ནི་སྒྲིབ་སྟེང་འོག་གི་རྒྱུད་ཁ་སྐྱོར་ཏུ་བྱེད་བ་དང་། ཁྱད་པར་ཏུ་གྲམ་མེད་ནས་
 བཤད་པ་ལྟར་རྩ་འཁོར་ཀྱི་དབུས་སུ་ཁ་སྐྱོར་ཏུ་བྱས་ནས་བཟུང་བས་ལྟན་སྟེས་ཀྱི་བདེ་ཆེན་འབྲེན་པ་
 མེད་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་རྒྱུད་འབྱུང་འཇུག་མི་བྱེད་པར་ལུས་ཀྱི་ནང་ཏུ་གནས་པ་ཙམ་ཀྱི་ལུས་པ་ཅན་
 ནི་ལུ་སྟེགས་དང་རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་ལ་ཡང་ཡོད་པས་དེ་ལས་ཁྱད་པར་ཏུ་ལྷུང་པའི་ལུས་པ་ཅན་ཀྱི་སྐྱོམ་
 ཚུལ་དགོས་པས་དེ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

འདི་ལ་གཉིས། རྒྱུད་འབྲེལ་བ་དང་བཅས་པ་ལས་རི་ལྟར་གསུངས་པ་དགོད་པ་དང་།
 དམིགས་པ་སྐྱོམ་ཚུལ་ཉིད་བཤད་པའོ།

དང་པོ་ནི་ཡེ་ལའི་བརྒྱ་བརྒྱ་བརྒྱུན་པའི་འབྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ནས་གཟུགས་ནི་མཐོང་བར་
 ལྷུང་ན་ཉིན་ཞག་སོ་སོའི་དུས་སུ་སྟོག་གི་རྒྱུད་ནི་འགོག་པ་ཞེས་པ་ལུས་པ་ཅན་རབ་ཏུ་བྱ་སྟེ་འོད་ཟེར་
 འཁོར་ལོ་རང་གི་ལུས་ལ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་ཞིང་འཁོར་བར་བྱེད་པ་མཐོང་གི་བར་དུ་འོ་ཞེས་པ་སྒྲུང་
 བརྗོད་པའི་གཟུགས་ལས་ནང་དུ་འོ་¹⁷⁰ །ཞེས་ལུས་པ་ཅན་བྱེད་དགོས་པ་དང་དུས་རི་ཙམ་ཀྱི་བར་དུ་
 བྱེད་པའི་ཆོད་བརྟན་ཅིང་། ལུས་པ་ཅན་བྱེད་ཚུལ་ནི་རྒྱལ་ཡའི་གོ་སྐྱའི་བརྒྱ་གོ་བཞི་པ་ལས། །ཁ་ཡང་
 བཅུ་མས་ཏེ་སྒྲུ་ཡི་ལུག་པ་གཉི་ག་དག་ནས་བྱི་རོལ་དག་གི་རྒྱུད་ནི་མ་ལུས་པ། །སྟོག་གི་ལུགས་ཀྱིས་
 བཀུག་སྟེ་དྲི་མ་མེད་པའི་སྟོག་དང་མཚུངས་པ་ཐུར་སེལ་རྒྱུད་དང་རྒྱུར་བྱས་པ། །དུས་ཀྱིས་གོ་མས་པའི་
 སྐྱོར་བ་དག་ལས་ལྷ་བཞི་མ་མེ་ཡི་དབུས་སུ་རོ་ནི་མཉམ་བར་འབྱུར། །ལུས་ལ་ཟས་ལ་སོགས་པས་
 བཀའ་པ་དང་ནི་སྐྱོམ་པ་འཕྲོག་སྟེ་འཆི་བ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱང་སྟེར།¹⁷¹ །ཞེས་ཁ་བཅུ་མས་ཏེ་སྒྲུ་ཡི་ལུག་

པ་གཉིས་ཀ་ནས་ཁྱི་རོལ་གྱི་རྒྱུང་མ་ལུས་པ་སྟེང་གི་ཤོག་འཛིན་གྱི་རྒྱུང་གི་ལྷགས་ཀྱིས་བཀྲུག་སྟེ་ལོག་གི་
 རྒྱུང་དྲི་མ་མེད་པའི་ཤོག་རང་མདོག་སེར་པོར་མཚུངས་པ་བྱུར་སེལ་དང་སྟེ་པའི་ཅ་འཁོར་གྱི་དབུས་གྱི་
 དབུ་མའི་ནང་དུ་ཁ་སྐྱར་བྱས་པ་དུས་ཡུན་རིང་དུ་གོམས་པའི་སྦྱོར་བ་དག་ལས་སྒྲ་བ་རྒྱུང་མ་དང་ཉི་མ་
 རོ་མ་ལ་རྒྱ་བའི་རྒྱུང་གཉིས་མེ་སྟེ་དུས་མའི་ཅ་ཉེ་བའི་ཅ་འཁོར་གྱི་དབུས་གྱི་དབུ་མའི་དབུས་ལུ་རོ་
 མཉམ་པར་འབྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་བྱམ་པ་ཅན་མཐར་ཕྱིན་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་ནི་བཀྲེས་པ་
 དང་སྒོམ་པ་འཕྲོག་ཅིང་འཆི་བ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱང་སྟེར་བའོ། །དེ་ལྟར་ན་རྒྱུད་ཆོག་འདིས་རྒྱུང་ཁ་སྦྱོར་
 དབུ་མའི་ནང་དུ་བསྒོམ་པ་གསལ་བར་མ་བརྟན་སྟེ་མ་དུ་མི་བཟུང་སྟེ། དེ་ལྟར་གོམས་པའི་མཐར་རོ་
 རྒྱུང་ལ་རྒྱ་བའི་ཤོག་ཐུར་གྱི་རྒྱུང་དབུ་མའི་ནང་དུ་རོ་མཉམ་དུ་འབྱུར་བར་གསལ་པོར་བཤད་ཅིང་། དེ་
 ལྟར་དུ་འབྱུར་བ་ལ་དབུ་མའི་ནང་དུ་ཤོག་ཐུར་ཁ་སྐྱར་དུ་འཛིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཞན་ཡང་ཐེན་བྱིས་ལས། འདུས་པ་བྱིས་ལས། ཡེ་ཤེས་ལྡ་ཡི་རང་བཞིན་དབུགས། འབྱུར་
 བ་ལྡ་ཡི་རོ་བོ་ཉིད། གོང་བུའི་རྒྱལ་གྱིས་ཐུང་ནས་ནི། ལྷ་ཡི་ཅེ་མོར་རབ་དུ་བརྟག་²⁴⁾ ཅིས་གསུངས་
 པའི་དོན་བདེ་མཆོག་སྟོད་འགྲེལ་གྱིས་བཤད་པས་ཀྱང་བྱམ་པ་ཅན་གསལ་བར་བརྟན་པར་མཛད་དེ།
 དེ་ཡང་རི་ལྟར་མཛད་ན། གོང་བུའི་གཟུགས་ཀྱིས་ཞེས་པ་འབྱུར་ཁ་ཅིག་ལས། འདྲིལ་བའི་གཟུགས་
 ཀྱིས་ཞེས་འབྱུར་བས།²⁵⁾ ཞེས་འབྱུར་བཅོས་ནས་འཆད་པར་མཛད་དོ། །དེ་ལ་རྒྱུད་ཆོག་དེ་སྟོད་
 འགྲེལ་གྱིས་འཆད་ཚུལ་ནི་སྟོད་འགྲེལ་ལས། འདིར་རིན་ཆེན་ལྡའི་རྒྱས་ར་ས་ན་དཀྱིལ་འཁོར་ལྡའི་
 ཆོས་ཅན་ས་ལ་སོགས་པ་ཁམས་ལྡ་པོ་རྣམས་སོ། །དེའི་རང་བཞིན་གྱི་དབུགས་ནི་རིན་ཆེན་ལྡའི་རང་
 བཞིན་དབུགས་ཏེ་སྟེ་ལྷག་གཡས་པ་ལའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ལྡའི་ལ་ལ་རྣ་ད་དཀྱིལ་འཁོར་
 ལྡའི་ཆོས་ཅན་རྣམས་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤང་པོ་ལྡ་པོ་རྣམས་སོ། །དེས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་
 རྒྱུང་ནི་སྟེ་ལྷག་གཡོན་པ་ལའོ། །གོང་བུའི་གཟུགས་ཀྱིས་ཐུང་ནས་ནི་ཞེས་པ་ལ་འདིར་གོང་བུ་ནི་གཡས་
 པ་དང་ཅིག་ཤོས་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམས་ཀྱི་ཤོག་གི་རྒྱུང་དབུ་མ་ལྷ་མ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་གཅིག་པ་ཉིད་དོ། །དེ་
 ཡང་ཤོག་གི་རྒྱུང་གོང་བུའི་གཟུགས་ཀྱིས་ཐུང་ནས་ནི། ལྷ་ཡི་ཅེ་མོར་རྣམས་བསྒོམ་བྱ་ཞེས་པ་འདིར་སྟེ་
 རྒྱས་ལྡེ་བ་དང་སྟེང་ག་དང་མགོན་པ་དང་དབུལ་པ་དང་གཙུག་ཏྲར་གྱི་ཕན་བཛྲ་བཛྲ་དེ། དེའི་ཅེ་མོར་

བསྐྱོམ་བར་བྱའོ། །སྣ་ཡི་ཅེ་མོར་ནམ་བསྐྱོམ་བྱ། །ཉེ་བའི་དབྱུགས་སྤྱུག་ཡམས་པ་དང་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་པདྨའི་
འདབ་མ་གནས་པ་ཞེས་པའོ།^{༡༧༣} །ཞེས་གསུངས་པ་ནམས་སོ།།

དེ་དག་གི་དོན་རྒྱུར་ཟད་ཅིག་བཤད་ན། རིག་ཆེན་ལྷའི་སྒྲོམ་བསྟན་པའི་ས་ཆུ་མེ་རྒྱུད་ནམ་
མཁའི་ཁམས་ཏེ་དགྱིལ་འཁོར་ལྷའི་རང་བཞིན་གྱི་དབྱུགས་རྩ་ར་ས་ནུ་རོ་མ་དང་སྣ་སྤྱག་གཡས་པར་
རྒྱ་བ་དང་། སངས་རྒྱུས་ལྷའི་སྒྲོམ་བསྟན་པའི་ནམ་བར་ཤེས་པའི་ཐུང་པོ་སྤྱགས་ཐུང་པོ་ལྷའི་རང་བཞིན་
གྱི་དབྱུགས་རྩ་ལ་ལ་རྒྱ་རྒྱུད་མ་དང་སྣ་སྤྱག་གཡོན་པ་ལ་སོ་སོར་རྒྱ་བའི་རྒྱུད་དེ་ནམས་ཨ་ལ་རྒྱ་རྒྱུད་གོང་
སྤྱག་ཅིག་ཏུ་འཕམ། གཅིག་ཏུ་འདྲིལ་བའི་གཟུགས་ཀྱིས་ཐུང་བ་སྟེ་རྒྱ་རྒྱུད་འཕམ་ནས་དྲངས་ཏེ་སྣ་ཡི་ཅེ་མོར་
ནམ་བསྐྱོམ་བྱ་སྟེ་འདྲིར་སྣའི་སྒྲོམ་ཉེ་བ་དང་སྒྲིང་ག་དང་མགིན་པ་དང་དབྱལ་བ་དང་གཙུག་ཏོར་གྱི་
པདྨ་སྟེ་ཅའི་འཁོར་ལོ་བརྗོད་དེ། ཅེ་འཁོར་དེའི་ཅེ་མོར་ཏེ་དབྱུགས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུད་འཕམ་ཏུ་བསྐྱོམ་པར་
བྱའོ། །འོ་ན་སྣའི་སྒྲོམ་དེས་བསྟན་པའི་ཅེ་འཁོར་ལ་ལྷ་རྒྱུད་པའི་ཅེ་འཁོར་གང་གི་ཅེ་མོར་བསྐྱོམ་པར་བྱ་
ཞེ་ན། སྣ་ཡི་ཅེ་མོར་ནམ་བསྐྱོམ་བྱ།^{༡༧༤} །ཞེས་པ་སྟེ་བའི་གཡས་དང་ཅིག་ཤོས་གཡོན་གྱི་པདྨའི་འདབ་
མ་སྟེ་རྩ་འདབ་གནས་པའི་དབྱུགས་རྒྱ་རྒྱུད་འཕམ་ཏུ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །འབྲེལ་ཆིག་
དེ་དག་གི་དོན་དེ་སྣར་ཡིན་པ་ཡང་ཟིན་གྱིས་ལས། རྒྱལ་འདི་ནི་སྟོང་འབྲེལ་ཏུ་འདུས་པའི་རྒྱུད་མྱི་
མའི་ལུང་དྲངས་ནས་གསལ་བར་བཤད་དེ། ཡེ་ཤེས་ལྷ་ཡི་རང་བཞིན་དབྱུགས་ས། །འབྱུང་བ་ལྷ་ཡི་རོ་
བོ་ཉིད། །གོང་སུའི་གཟུགས་ཀྱིས་ཐུང་ནས་ནི། །སྣ་ཡི་ཅེ་མོར་རབ་ཏུ་བརྟག་ ཅེས་དྲངས་ཏེ། གོང་
སུའི་གཟུགས་ཀྱིས་ཞེས་པ་ཡི་འབྱུང་ཁ་ཅིག་ལས་འདྲིལ་བའི་གཟུགས་ཀྱིས་ཞེས་འབྱུང་བས་ཡེ་ཤེས་
ལྷའི་རང་བཞིན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ལྷའི་རྒྱུད་རོ་རྒྱུད་གཉིས་ལ་སོ་སོར་རྒྱ་བ་དེ་ཨ་ལ་རྒྱ་རྒྱུད་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་
འདྲིལ་བའི་གཟུགས་ཀྱིས་ཐུང་བ་སྟེ་རྒྱ་རྒྱུད་འཕམ་ནས་དྲངས་ཏེ། སྣའི་ཅེ་མོ་ཞེས་པ་རྩ་འཁོར་ལ་ཟེར་
བས་སྐབས་འདྲིར་སྣའི་ཅེ་མོ་སྟེ་སྟེ་པའི་ཅེ་འཁོར་གྱི་དབྱུགས་སྤྱུག་རབ་ཏུ་བརྟག་པ་སྟེ་བསྐྱོམ་མོ་ཞེས་
བསྟན་ཏེ།^{༡༧༥} །ཞེས་གསུངས་པའི་མྱིར་རོ།།

དེ་བཞིན་ཏུ་རྒྱ་རོ་པའི་དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་འབྲེལ་པར། ཡེ་ཤེས་ལྷ་ཡི་རང་བཞིན་
དབྱུགས་ས།^{༡༧༦} །ཞེས་སྤྱགས་ཆིགས་སྤྱུབ་ཅད་པ་གཅིག་སྤྱེད་དེ་དོན་འཆད་པ་ན་འབྲེལ་བ་དེ་ཉིད་ལས།

ཡན་ལག་གསུམ་པ་གསུངས་པ། ཡེ་གེས་ལྷ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་ཡེ་གེས་ལྷ་ནི་མི་བསྐྱོད་པ་ལ་
 སོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་ལྷ་སྟེ་ལ་ལྷ་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷའི་ཆོས་ཅན་རྣམ་པར་གེས་པ་ལ་སོགས་པའི་
 སྤང་པོ་ལྷ་རྣམས་སོ། །དེའི་རང་བཞིན་དབྱུགས་ནི་སྣ་བྲག་གཡོན་པ་ལའོ། །འདིར་བྱུང་བ་ལྷའི་རྒྱས་
 ར་ས་ལྷ་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷའི་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་ལྷ་རྣམས་ཏེ་དེའི་རང་བཞིན་དབྱུགས་
 འབྱུང་བ་ལྷའི་རང་བཞིན་ཅན་ནི་སྣ་བྲག་གཡས་པ་ལའོ། །གོང་སྤྱི་གཞུགས་ཀྱིས་བྱུང་ནས་ནི་ཞེས་པ་
 ལ། འདིར་གོང་སྤྱི་གཡས་པ་དང་གཡོན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམས་ཀྱི་སྟོག་གི་རྒྱང་དབྱེ་མ་ལ་ལྷ་
 རྒྱུ་འཁོར་གཅིག་པ་ཉིད་དེ་སྟོག་རྒྱང་དེ་ཡང་གོང་སྤྱི་གཞུགས་ཀྱིས་བྱུང་ནས་སྤྱི་ཙུང་མོར་ཞེས་པ་སྤྱི་རྒྱས་
 ལྷེ་པ་དང་སྤྱི་ལ་དང་མགྱིན་པ་དང་དབྱེ་པ་དང་གཙུག་ཏྲར་གྱི་བསྐྱེད་ལྷེ་པ་བརྟེན་དེ། སྟོག་གི་རྒྱང་
 དེ་བྱུང་ནས་སྤྱི་ཙུང་མོར་དེར་བརྟེན་པར་བྱ་བ་ནི་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་སྟེ་ལྷེ་པ་ནས་ལྷེ་པའི་དབྱུགས་སུ་ཡིན་
 གྱི་གཡས་དང་གཡོན་དུ་བསྐྱེད་འདབ་མ་ལ་མ་ཡིན་ལོ།^{༡༧} །ཞེས་གསལ་པར་གསུངས་སོ། །

འགྲེལ་ཆོས་འདི་རྣམས་ཀྱི་དོན་གཞན་རྣམས་སྟོན་འགྲེལ་དང་འདྲ་བ་ལ་སྤྱི་རྒྱས་ལྷེ་པ་
 དང་སྤྱི་ལ་དང་ཞེས་པ་ནས། ལྷེ་པ་ནས་ལྷེ་པའི་དབྱུགས་སུ་ཡིན་གྱི་གཡས་དང་གཡོན་དུ་བསྐྱེད་འདབ་
 མ་ལ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་པའི་བར་གྱི་དོན་ནི། སྤྱི་རྒྱས་ཞེས་པ་ནས། གཙུག་ཏྲར་གྱི་བསྐྱེད་ལྷེ་པར་བརྟེན་
 དེ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྤྱི་ཙུང་མོར་ཞེས་པའི་སྤྱི་ཙུང་མོས་བཟུང་ནས། སྟོག་གི་རྒྱང་སྤྱི་ལ་སྟོག་འཛིན་
 རོ་རྒྱང་ལ་རྒྱ་བ་རྣམས་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱའི་ལས་གཅིག་སུ་ཉིད་ནས་བྱུང་སྟེ་དངས་ནས་སྤྱི་ཙུང་མོ་ལྷེ་པའི་ཙུང་འཁོར་
 གྱི་དབྱུགས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱའི་ནང་དེར་བརྟེན་པར་བྱ་བ་སྟེ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་རི་ལྷ་རྒྱ་དུ་དང་སྤྱི་ལ་ན། ལྷ་
 སྤྱི་ལ་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱའི་ལས་གཅིག་སུ་ཉིད་ནས་དངས་ཏེ་གཙུག་ཏྲར་གྱི་བསྐྱེད་ལྷེ་པ་ནས་དབྱེ་པ་མགྱིན་པ་
 སྤྱི་ལ་ལྷེ་པའི་ཙུང་འཁོར་གྱི་བསྐྱེད་ལྷེ་པའི་བར་གྱི་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱའི་དབྱུགས་སུ་འབྱེན་པ་ཡིན་གྱི། ཙུང་འཁོར་རྣམས་
 གྱི་གཡས་དང་གཡོན་དུ་བསྐྱེད་འདབ་མ་སྟེ་ཙུང་འདབ་རྣམས་དང་རོ་རྒྱང་ལ་རྒྱ་དུ་འབྱེན་པ་ནི་མ་
 ཡིན་ལོ། །ཞེས་པའོ།

དེ་ལྟར་ན་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱའི་ར་དམིགས་པའི་བུ་མ་པ་ཅན་དགོས་པའི་བྱུང་དོན་རགས་པ་བཤད་ནས་
 གཉིས་པ་དམིགས་པ་སྐྱོམ་ཚུལ་ཉིད་བཤད་པ་ལ་བཞི། སྤྱི་ལ་སྟོག་གི་རྒྱང་འཕེན་པའི་གོ་རིམ་དང་། རྒྱང་

ལམ་གང་ནས་འཐེན་པ་དང་། ཐེན་ནས་གནས་གང་དུ་ཁ་སྐྱར་བྱ་བ་ལ་སེམས་རིམ་པ་གཏོང་བའི་རྒྱུ་
དང་། སྒྲོམ་པའི་ཐུན་གྱི་ཡུན་ཚད་བསྟན་པ་ལོ།

དང་པོ་ནི་ཟིན་བྱིས་ལས། གཞི་དུས་སུ་སློག་འཛིན་སྟེང་གི་སྒྲ་སྒྲོ་ནས་ཕྱིར་འབྱུང་བ་ན་ཐུར་
སེལ་འོག་སྒྲོ་ནས་ཕྱིར་འབྱུང་ལ། སློག་འཛིན་ནང་དུ་འཇུག་པ་ན་ཐུར་སེལ་ནང་དུ་ཞུགས་ནས་ཉེ་བའི་
བར་དུ་འོང་བས་རྟོག་པ་གཅིར་བོས་^{༡༧} དུས་གཅིག་ཏུ་ཁ་སྐྱར་བྱེད་ཅུ་ས་པ་སྤིད་ཀྱང་^{༡༨} ཞེས་
གསུངས་ཤིང་རིམ་ལྔ་གདན་རྩོགས་ལས་སྟེང་འོག་གི་རྒྱུང་གཉིས་འགྲོས་འདེད་དུ་ཡང་^{༡༩} གསུངས་
པས་གང་ལྟར་ནའང་རིམ་ཅན་དུ་འཐེན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་བསྒྲོམ་པའི་གནས་དང་ལུས་གནད་དང་ལྟ་
སྟངས་ནམས་རྟོར་བསྐྱས་གྱི་སྐབས་བཞིན་དུ་བྱས་ཏེ། རྒྱུང་འཐེན་པའི་ཆེ་བྱང་སེམས་འཛག་པ་སྐྱར་
བའི་མན་དག་མེད་ན་ནི་སློག་འཛིན་སྟེང་རྒྱུང་རིས་པར་སྟོན་དུ་འཐེན་དགོས་ཏེ། ཐུར་སེལ་འོག་རྒྱུང་
སྟོན་ལ་འཐེན་ན་བྱང་སེམས་འཛག་པའི་དགག་བྱ་ཡོད་པས་སོ། །བྱང་སེམས་འཛག་པ་སྐྱར་བའི་མན་
དག་ཡོད་ན་ནི་ཐུར་སེལ་སྟོན་ལ་འཐེན་ཀྱང་ཆོག་པར་གསུངས་སོ།

གཉིས་པ་རྒྱུང་ལམ་གང་ནས་འཐེན་པ་ནི། སྟེང་རྒྱུང་སློག་འཛིན་ནི་ཁ་བཙུམས་ཏེ་སྟེང་ལེན་
ནས་འོག་ལེན་ནས་ཡོ་ག་མའི་སྐྱར་བ་གང་ཡང་དུང་བས་སྒྲ་གཉིས་ནས་དཔལ་བྱས་བྱངས་ཏེ་རྩུ་རྩིའི་ནང་
ན་མར་ནར་ཏེ་སོང་སྟེ་ཉེ་བའི་རྩ་ལ་ཁོར་གྱི་དབུས་གྱི་རྩུ་རྩིའི་ནང་དུ་བྱིན་ནས་དེར་གནས་པ་ལ་དམིགས་
ཏེ་རྒྱུང་སྟེང་དུ་མི་འཇུག་པར་རིམ་ཏེ་བསྟན་ནོ། །དེའི་རྗེས་སུ་འོག་སྒྲོ་གཉིས་ནས་འོག་རྒྱུང་ཐུར་སེལ་
རྩུ་རྩིའི་ནང་ན་ཡར་ཐུན་དུ་འཐེན་ནས་ཉེ་བའི་རྩ་ལ་ཁོར་གྱི་ཉེ་བའི་རྩུ་རྩིའི་ནང་དུ་བྱིན་ཏེ་དེར་གནས་པ་
ལ་དམིགས་ནས་རྒྱུང་གཉིས་སྟེང་འོག་ཏུ་མི་འཇུག་པར་གཟུང་བར་བྱའོ།

གསུམ་པ་འཐོན་ནས་གནས་གང་དུ་ཁ་སྐྱར་བྱ་བ་ནི། སྟེང་འོག་གི་རྒྱུང་སློག་ཐུར་གཉིས་རྩུ་
རྩིའི་ལམ་ནས་ཉེ་བའི་བར་དུ་ཐེན་པ་དེ་རྩུ་རྩི་ལ་རྩུང་གི་མདུད་པས་བཅིངས་པའི་ཉེ་བའི་རྩ་ལ་ཁོར་གྱི་
དབུས་ཨ་ཐ་རྩུ་རྩིའི་ནང་དུ་རྒྱུང་གཉིས་ཁ་སྐྱར་དུ་བྱས་ཏེ་ཁ་སྐྱར་གྱི་རྒྱུང་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་
ཅེ་གཅིག་ཏུ་འཛིག་པ་ལོ། །ལུམ་པ་ཅན་གྱི་སྐབས་འདིར་ཡང་རྒྱུང་ཉིད་ལ་དམིགས་དགོས་པ་ནི་
བགོགས་མཐར་བྱེད་པའི་ལྟ་བུ་ཞེས་སོགས་གྱིས་སློག་ཅོལ་བགོགས་མཐར་བྱེད་གྱི་ལྟ་བས་བསྒྲོམ་

པར་ཡང་བཤད་ལ། དེས་དོན་གྱི་བགེགས་མཐར་ཕྱེད་དམ་བདུད་ཅི་འབྱེལ་བ་ནི་རྒྱུད་ལ་གསུངས་ཏེ།
 རྟོད་འགྲེལ་ལས། དེ་ནས་བདུད་ཅི་འབྱེལ་པའི་གཞུགས་བརྟན་གྱི་མིང་ཅན་དགོངས་པའི་སྐད་གཞན་
 གྱིས་རྒྱུད་གསུངས་སོ།^{༡༡} །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ཡང་སྐབས་འདིའི་ཐོག་ཚུལ་ལ་བཅས་སྒྲོམ་
 པ་ནི་དོར་བཞུས་མཐར་ཕྱིན་ནས་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ལ། དོར་བཞུས་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆད་ནི་དོར་བཞུས་
 པའི་དམིགས་པ་བསྐྱངས་པ་ཅམ་གྱིས་རྒྱུད་རོ་རྒྱུད་ལ་རྒྱ་བ་འགགས་ནས་དབུ་མར་ཉག་ཏུ་འབབ་ཅིང་
 དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུད་དབུ་མར་ཚུད་པའི་ཉག་གསུལ་གྱི་སྟོང་གཞུགས་ནམས་གོ་རིམ་མ་འཆོལ་བར་དེས་
 པར་ཅན་དུ་འཆར་བ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་དོར་བཞུས་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྗེས་སུ་བུམ་པ་ཅན་སྒྲོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཆོད་དང་པོར་
 དོར་བཞུས་རྒྱུད་ཟད་ཅིག་བྱས་ཏེ་རྒྱུད་དབུ་མར་བཅུད། དེ་ནས་སྟེང་རྒྱུད་དལ་བུས་དབུ་མ་ན་མར་ལ་
 འདྲེན་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་ལས། ཁ་ཡང་བཅུ་མས་ཏེ་སྒྲ་ཡི་བྲག་པ་གཉི་ག་དག་ནས་བྱི་རོལ་དག་གི་རྒྱུད་
 བི་མ་ལུས་པ། ཁྱོག་གི་བྲག་པ་གྱིས་བཀྲུག་སྟེ་^{༡༢} ཞེས་བྱི་རོལ་གྱི་རྒྱུད་བཀྲུག་སྟེ་སྒྲ་བྲག་གཉིས་ཀ་
 བས་འཇུག་པར་བཤད་ལ། རྒྱུད་སྒྲ་བྲག་གཉིས་ཀ་ནས་འཇུག་ན་དབུ་མ་ནས་འཇུག་པ་དེས་པ་ཅན་
 ཡིན་ཞིང་། བུམ་པ་ཅན་ལ་དང་པོར་འཇུག་པའི་ཆོད་རྒྱུད་དབུ་མ་ནས་འཇུག་པ་ལ་དེའི་ཆོས་ལྟ་དོར་
 བཞུས་ལྟ་བུས་རྒྱུད་དབུ་མར་བཅུག་པ་ཞིག་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ལྟེ་པའི་རྩ་འཁོར་གྱི་ལྟེ་
 པའི་རྩ་རྒྱུད་འོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྐྱར་དུ་གནས་པ་ལ་སེམས་ཅི་གཅིག་ཏུ་གཏད་ནས་བཞུགས་པས་
 རྒྱུད་སེམས་གང་དུ་གནས་པའི་ལྟེ་པའི་རྩ་རྒྱུད་འོད་དེར་སྒྲོས་མ་བཏགས་པར་སྟོང་གཞུགས་དུས་གྱིས་
 འཁོར་ལོའི་རྣམ་པ་ཅན་རང་དབང་དུ་འཆར་བས་སྟེང་ནས་དྲངས་པའི་རྒྱུད་སེམས་སྟོང་གཞུགས་
 རྣམས་དབྱེར་མེད་དུ་བྱས་པ་དེ་དང་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པར་མོས་པ་ཕྱེད་དོན་མེད་དོ།།

དེས་ན་བསམ་གཏན་གྱི་སྐབས་ནས་གཏུག་མ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དང་སྟོང་གཞུགས་
 རྒྱུད་པར་ཅན་གཉིས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཐ་དད་གྱི་སྒྲུང་བཙུབ་ནས་དབྱེར་མེད་པར་སྒྲུང་བའི་སྟོབས་གྱིས་
 སྟོང་གཞུགས་རྒྱུད་པར་ཅན་དུས་གྱི་འཁོར་ལོ་ཡང་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པར་སྐྱང་བ་ལ་ང་རྒྱལ་འཕེལ་བུས་པ་
 ལྟར་ཐོག་ཚུལ་ཡན་ཆད་གྱི་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱུད་སེམས་གང་དུ་གཏད་པའི་དབུ་མའི་ནང་དེར་རྒྱུད་

སེམས་ཚུད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྟོང་གཟུགས་ཁྱད་པར་བ་ཤར་རེས་ཀྱི་དེ་ལ་ར་རྒྱལ་བཙུག་མིན་དུ་འཕོ་
 ལུས་ཏེ། རྒྱ་ཁྱད་པར་ཅན་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ལ་ར་རྒྱལ་བཙུག་མིན་འཕོ་ལུས་པ་ཐོན་དུ་
 མོང་བ་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་བཞིན་ཐོན་དུ་མོང་བས་སོ། །ལུམ་པ་ཅན་འདིར་
 བཤད་པ་ནམས་ནི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་རིག་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གིས་བསྐྱེད་ཆོགས་ཀྱི་
 ལམ་སྲ་མ་རྣམས་ཐོན་དུ་མོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཀྱི་ལམ་སྲ་མ་ཐོན་དུ་མ་མོང་བའི་ལས་དང་པོ་
 བའི་ལུམ་པ་ཅན་སྟོན་ཚུལ་ནི་སྲ་མ་རྣམས་ཀྱི་འཁྲིད་ཡིག་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

བཞི་པ་སྟོན་པའི་ཐུན་གྱི་ཡུན་ཚད་བསྟན་པ་ནི།^{੧੧੩} དེ་ལྟར་ན་རྒྱུད་ཁ་སྐྱོར་དུ་བཟུང་ནས་
 བསྟོམས་པས་མགོ་བོ་ན་བ་དང་ལུས་ལ་འོད་སྐར་མཐོང་བ་དང་སྟིང་དེབ་པ་ལ་སོགས་པ་མི་འབྱུང་གི་
 བར་དུ་བསྟོམ་ཞིང་། མགོ་བོ་ན་བ་སོགས་བྱུང་ནས་ཀྱང་བསྟོམས་ན་འཆི་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་
 དམིགས་ཡོད་དོ། །འོ་ན་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུན་གྱིས་གི་བའི་ཆོ་ཅིར་འབྱུང་སྟམ་ན། དེ་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུན་གྱིས་
 འཆི་བ་བྱུང་ན་ནལ་འཕྱོར་བ་དེས་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་གཞག་པར་བྱ་སྟེ་དེ་ལྟར་
 བཞག་ན་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་གནས་ཐོན་དུ་བྱེད་པར་གྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་པ་འོན་ཀྱང་ནལ་འཕྱོར་བ་དེ་
 ལམ་བསྟོམས་པས་གི་འོ་ཞེས་པའི་གྲགས་པ་དན་པ་མི་འབྱུང་བའི་བྱིར་དུ་འོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱུབ་ལའི་
 བརྒྱ་ཉེར་གཅིག་པ་ལས། གློག་ཚོ་ལ་དག་ནི་ཀླན་ནས་བདེ་མཉམ་འབྲས་སུ་སྟེར་བ་རི་སྟིང་མགོ་ཡི་
 བར་དུ་འདོད་པ་སྟེ། །དེ་ཡིས་སྟེང་དུ་འདོད་པ་མིན་པ་འཆི་བའི་འཇིགས་པ་བྱེད་དེ་སྤང་བོ་ངེས་པར་
 འཇིག་པའི་རྒྱ། །གཙུག་ཏྲར་སྟོན་སྟུག་ནས་འགོ་ན་མཆོག་གི་བདེ་བའི་གོ་འཕང་དག་ལ་ངེས་པར་སྦྱར་
 བར་བྱ། །ལུང་པོ་མེད་ཀྱང་ནལ་འཕྱོར་བ་ནི་བདེ་མཉམ་འབྲས་སུ་སྟེར་འོན་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་དུ་ནི་
 གྲགས་པ་མིན།^{੧੧੪} །ཞེས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་མཐོང་བར་གྱུར་པ་
 ན་ནལ་འཕྱོར་བས་སྟོན་ཚུལ་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རི་སྟིང་མགོ་ཡི་བར་དུ་ཞེས་པ་མགོ་བོ་ན་བར་མི་
 བྱེད་ཀྱི་བར་དུ་འོ། །དེ་ཡང་བདེ་མཉམ་འབྲས་སུ་སྟེར་བར་འབྱུར་རོ། །དེ་ལས་སྟེང་དུ་ཞེས་པ་ནི་མགོ་
 བོ་ན་བའི་མཐུ་ལས་འདོད་པ་མིན་པ་འཆི་བའི་འཇིགས་པ་བྱེད་པར་འབྱུར་ཏེ་སྤང་བོ་ནམ་པར་ཉམས་
 པའི་རྒྱར་འབྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་ནལ་འཕྱོར་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་གཙུག་ཏྲར་སྟུག་ནས་སྟོན་འགོ་ན་ནལ་འཕྱོར་

པས་མཆོག་གི་བདེ་བའི་གོ་འཕང་དག་ལ་ཞེས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ལ་ངེས་པར་སྒྱུར་བར་བྱ་སྟེ་
ངེས་པར་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུའོ།^{༡༥} །ཞེས་དང་། འོན་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་དུ་ནི་གྲགས་པ་མེན་པ་ནལ་འབྱོར་
པ་འདི་གི་འོ་ཞེས་པ་སྟེ་སྟོན་ཚུལ་གྱི་ངེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འོ།

ལྷ་པ་དེ་ལྟར་བསྒྲམས་པས་ཉམས་རྟགས་སྟེ་བའི་རྒྱལ་ནི་འབྲེལ་ཆེན་ལས། ལྷ་བར་སྟོན་
དང་སྒྱུར་སེལ་གྱི་རྒྱུད་དག་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པའི་དབུས་སུ་^{༡༦} །ཞེས་པ་ནས། གྱུར་གྱི་སྒྲུབ་ལྟེ་བ་དེ་
ཉིད་ལའོ། །ཞེས་པའི་དོན་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་ལྟེ་བའི་རྩ་རྒྱུ་རྒྱུ་འོ་ན་དུ་སྟོན་སྒྱུར་
འདྲེས་པའི་དབུས་སུ་མིག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དུག་གི་བཞོན་པའི་རྒྱུ་རྒྱུད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་
གཟུགས་སོགས་ཡུལ་དུག་དང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་འབྲེལ་པ་ཆད་པའི་སྟོན་ནས་དུ་བལ་སོགས་པའི་མཚན་
མ་རྣམས་གོ་རིམ་སོགས་རྩུང་བྱང་གྱུར་མ་འཆོལ་པའི་ངེས་པ་ཅན་རྣམས་དང་། བྱད་པར་དུ་ཡང་རེ་ཁྱ་
ནག་པོ་སྒྲུབ་ཆོད་ཅུམ་གྱི་དབུས་སུ་དུ་མ་ལོངས་སྟོན་རྟོགས་པའི་སྒྱུ་དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་
ལ་ད་རྒྱལ་འཕྲོས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་སྟོན་སྒྱུར་འདྲེས་པའི་དབུས་དེར་གསལ་པར་སྒྱུར་བ་དང་། དེ་ཡང་
སྟོན་སྒྱུར་འདྲེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལྟེ་བའི་གཏུམ་མོ་འབར་ཏེ་ཁམས་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ཁུ་ནས་བབས་
པ་དོན་རྟོག་པའི་རྩ་ནས་མ་འཕྲོས་པའི་ཡས་བབས་ཀྱི་དགའ་བཞི་དང་། བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་དབུལ་
པའི་བར་དུ་འཕྲེལ་བའི་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བ་བཞི་དངས་ནས་དེ་ལྟ་སུ་འི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དེ་རྣམ་
བཅས་རྣམ་མེད་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྒྱུར་ནས་སྒྲོམ་པ་རྣམས་ཉམས་རྟགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཞིང་རྩ་དང་
རྒྱུད་གི་ཁ་དོག་མཐོང་བ་སོགས་ནི་ཉམས་རྟགས་པལ་པ་ཡིན་ནོ།

འོ་ན་སུམ་པ་ཅན་མཐར་ཕྱིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བཞི་ནི་ལྟར་འདྲེན་རུ་ས་
སྒྲུམ་ན། འདི་ནི་འབྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ནས་གཟུགས་ནི་མཐོང་བར་འཕྱུར་ན་ཞེས་པ་ནས། སྒྱུར་བརྟོན་
པའི་གཟུགས་ལས་ནང་དུའོ།^{༡༧} །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྟོན་ཚུལ་སུམ་པ་ཅན་བྱེད་པ་དང་དེ་མཐར་
ཕྱིན་པའི་ཆོད་བརྟན་ནས། དེའི་འཕྲེལ་ཉིད་དུ་དེ་ནས་རྒྱ་བ་དུག་གིས་སྒྲོམ་བརྟོན་ཏེ་ལས་དང་པོ་པའི་
ཆོངས་པར་སྟོན་པ་རྣམས་ལ་རེག་བྱ་དམན་པ་དབང་པོ་གཉིས་ཀྱི་འཕྲིག་པ་དང་བུལ་པའི་བདེ་བ་
མཉམ་པ་སྟེ་མི་འཕྱུར་པའི་བདེ་བ་ལམ་གྱི་སེམས་ཞེས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སེམས་སུ་

འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་རྒྱུད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་
 ཟག་དེས་བྱམ་པ་ཅན་མཐར་ཕྱིན་པ་དེ་ནས་འཛིན་པ་དང་རྗེས་དྲན་གྱི་ལམ་ལ་འབད་པས་སྒྲ་བ་དུག་
 རྫོགས་པའི་འཆོམས་སུ་ལས་དང་བོ་བའི་ཆེ་ཡང་བྱང་སེམས་ཉམས་མ་སྦྱོང་བའི་ཆོངས་པར་སྦྱོང་བ་
 དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་རེག་བྱས་དམན་པ་དབང་པོ་གཉིས་ཀྱི་འབྲིག་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བཤལ་བའི་
 བདེ་བ་མཉམ་པ་སྟེ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ལམ་གྱི་བྱང་སེམས་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་དང་འོ་བོ་
 དབྱེར་མེད་པའི་སེམས་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བརྟན་རོ། །མདོར་ན་བྱམ་པ་ཅན་མཐར་ཕྱིན་པའི་རིན་
 པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་དེས་སྒྲ་བ་དུག་གི་བར་དུ་ལམ་ལ་འབད་ན་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་འཐོབ་
 ཅིས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ།།

ཡང་གཟུགས་ཀྱི་སེམས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་མཚུག་ཉིད་དུ། དེ་ནས་རྒྱད་ཅིག་གཅིག་གིས་
 མདོར་བར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་ཞེས་པ་ནས། གཙུག་ཏྲར་དུ་སློག་ཐམས་ཅད་ཟད་པས་ས་བརྩ་
 གཉིས་སོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཉི་ཤི་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱའི་གྲངས་འཕེལ་ཆུལ་དང་།
 དེས་ཅུ་འཁོར་དུག་ཏུ་ལས་རྒྱུད་རྣམས་སད་དེས་བརྩ་གཉིས་འཐོབ་ཆུལ་བརྟན། དེའི་མཚུག་ཏུ། དེའི་
 ཕྱིར་ཨོཾ་འབར་བའི་བར་ཏེ་ཞེས་པ་ནས། དེའི་འཕེལ་བ་སྟེ་སྟོང་དུ་འགོ་བར་རབ་ཏུ་བྱའོ་ཞེས་པའི་
 བར་གྱིས་བྱམ་པ་ཅན་ནས་རྗེས་དྲན་གྱི་བར་གྱི་ཡས་བབས་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བ་བཞི་སྟེད་ཆུལ་
 བརྟན། འོ་ན་གཏུམ་མོ་འབར་བས་བྱང་སེམས་ལྷ་བ་ལས་ཡས་བབས་འོང་དུ་རྒྱག་མོད་མས་བརྟན་རི་
 ལྟར་འོང་སྟམ་ན། སྟོང་དུ་འགོ་བར་རབ་ཏུ་བྱའོ་ཞེས་པའི་མཚུག་དེ་ཉིད་དུ། ལྷ་མའི་ངས་པའི་དབང་
 གིས་ཞེས་པ་སྤར་གསུངས་པའི་སློག་འགོག་པ་ལས་དབཤལ་བའི་བར་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་ཏེ་འདི་ལ་རོ་
 མཆར་མེད་དོ། །ཞེས་སྤར་གསུངས་པའི་སློག་ཚུལ་གྱིས་སློག་འགོག་པ་སྟོན་དུ་སོང་བ་ལས་ཁམས་
 བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གསང་གནས་ནས་དབཤལ་བའི་བར་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་མས་བརྟན་འགྱུར་བ་
 འདི་ལ་རོ་མཆར་མེད་དོ། །དེའི་རྒྱ་མཆོན་ནི་སློག་དབུ་མར་འགོག་པ་ལས་བྱང་སེམས་ཡས་འདྲེན་ལུས་
 པ་དེ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ།།

བཞི་བ་མ་གྲུབ་ན་སློགས་པའི་ཆོག་ནི་སྒྲུབ་ལའི་བརྒྱ་བརྩ་དགུ་པ་ལས། སོ་སོར་སྤྱད་པ་ལ་

སོགས་རྣམས་ཀྱིས་གལ་ཏེ་སྤྲུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པ་ལྟུང་པར་མ་ལྟར་ན། ལྷ་དྭགས་པས་བཅོན་
 ཐབས་ཚུ་སྦྱེས་སུ་གནས་དོན་རྩོམ་ཐུང་ཐིག་ལེ་བཀག་ནས་བསྐྱབ་པར་བྱ།^{༡༥} །ཞེས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་
 ལས། ད་ནི་བཅོན་ཐབས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་གསུངས་ཏེ་འདིར་གང་གི་ཆོ་སོར་སྤྱད་པ་ལ་སོགས་པས་
 གཞུགས་མཐོང་བར་ལྟར་པ་ལ་སློག་མ་བཅིངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཇུག་པ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་མ་སྦྱེས་ན་
 དེའི་ཆོ་རྒྱ་དྭགས་པ་འཆད་པར་འཇུག་པས་བཅོན་ཐབས་སུ་དབུ་མར་འབབ་པར་བྱས་ནས་གེས་
 འཕྱེད་ཀྱི་ཚུ་སྦྱེས་སུ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་དོན་རྩོམ་ཐུང་ཐིག་ལེ་གཡོ་བས་
 འཇུག་པ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་ནི་བཅོན་ཐབས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་རོ།^{༡༦} །ཞེས་
 གསུངས་པ་འདིས་སོར་སྤྱད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་དམིགས་པ་བསྐྱོམས་པས་མ་དེས་པའི་དུ་སོགས་ཀྱི་སྟོང་
 གཞུགས་མཐོང་བར་ལྟར་ཀྱང་སློག་ཐུང་དབུ་མར་མ་བཅིངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱང་སེམས་དོན་རྩོམ་ཐུང་
 ཐིག་པ་ནས་འཇུག་པ་སྟེ་འཛག་པ་མེད་པའི་བདེ་པའི་སྐད་ཅིག་མ་མ་སྦྱེས་ན་དེའི་ཆོ་རྒྱ་དྭགས་པ་
 རྒྱབ་ལའི་གོ་སྐྱའི་བརྒྱ་གོ་དུག་པ། ལུས་མ་གང་ཞིག་ཅེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་པར་འཇུག་པའི་དུག་པོ་
 བཅོན་ཐབས་ཀྱི་སྟོང་པས་དབུ་མར་རྒྱང་འབབ་པར་བྱས་ནས་ལས་ཀྱི་བྱུག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོ་གེས་
 འཕྱེད་པའི་ཚུ་སྦྱེས་པཏུར་གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་འདི་གི་དོན་རྩོམ་ཐུང་ཐིག་ཀྱི་རྒྱང་དབུ་མར་རྒྱང་པ་
 དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་བཀག་ནས་བྱང་སེམས་སྟོང་མི་གཡོ་བས་འཇུག་པ་མེད་པ་སྟེ་འཛག་མེད་ཀྱི་བདེ་
 པའི་སྐད་ཅིག་བསྐྱབ་པར་བྱའོ།^{༡༧} །ཞེས་བསྟན་པས་བསྐྱོམས་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱང་དབུ་མར་རྒྱང་པ་ཡིན་
 བྱིན་ཆད་རྒྱང་སྟོབས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་འཛག་མེད་དུ་འཆིང་ལུས་པར་དེས་པས་སོར་སྤྱད་ནས་ཀྱང་རྒྱང་
 སྟོབས་ཀྱིས་ལྷན་སྦྱེས་ཀྱི་བདེ་ཆེན་འདྲེན་ལུས་སོ། །དེས་ན་འདིར་འཇུག་པ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ཞེས་
 གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་བྱང་སེམས་སྟོང་ལ་དུ་འཛག་པ་བཀག་ནས་དོན་རྩོམ་ཐུང་ཐིག་ལེ་འཛག་མེད་དུ་
 བཅིངས་པ་ལས་སྦྱེས་པའི་བདེ་བ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་གྱི་མི་འཇུག་པའི་བདེ་བ་མཚན་ཉིད་པ་མིན་ཏེ། རྩོ་
 རྩོམ་ཐུང་ཐིག་ལེ་བཀག་ནས་བསྐྱབ་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་གེས་པས་སོ། །

དེས་ན་སློགས་ཆོག་འདི་ལ་གསུམ། དུས་ནམ་གྱི་ཆོ་བྱེད་པ། བྱེད་པའི་ཚུལ་དངོས། དེས་
 རྒྱང་བཅིངས་ནས་བདེ་བ་སྦྱིད་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི་སོར་སྤྱད་དང་སློག་ཚུལ་བསྐྱེད་པ་ལས་སྤྱོད་གཞུགས་དུ་མ་མཐོང་ཡང་རྒྱུད་དུ་
མར་རྒྱུད་པའི་རྟགས་མ་བྱུང་ན་འདི་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ་འདི་བྱས་པས་རྒྱུད་དུ་མར་རྒྱུད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་
ཡང་སློག་དུ་མར་མ་རྒྱུད་པ་རྒྱུད་པའི་ཕྱིར་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། སློག་དུ་མར་མ་ཆིངས་པས་བདེ་བ་
མ་སྐྱེས་ན་བཅའ་ཐབས་སྤྱད་རྒྱུད་དུ་མར་འབབ་པར་བྱས་ནས་བདེ་བ་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སོར་སྤྱད་བསྐྱེད་པས་རྒྱུད་དུ་མར་འཛུང་མ་རྟུལ་པའི་རྟུལ་དང་། སོར་སྤྱད་གྱི་
སོགས་ཁོངས་ནས་གཙོ་བོར་སློག་ཚུལ་བརྟོན་ཏེ་སློག་ཚུལ་བསྐྱེད་པས་ཀྱང་རྒྱུད་དུ་མར་འཛུང་མ་
རྟུལ་པའི་རྟུལ་དང་རྟུལ་གཉིས་པོ་དེར་བྱལོ། །དེ་ཡང་སོར་སྤྱད་གྱིས་རྒྱུད་དུ་མར་རྒྱུད་ནས་སློག་ཚུལ་
བསྐྱེད་པ་ཡིན་ན་ནི་སློག་ཚུལ་གྱིས་རྒྱུད་དུ་མར་མི་རྒྱུད་མི་སྤྱིད་པས་སོར་སྤྱད་གྱིས་རྒྱུད་དུ་མར་
མ་རྒྱུད་པར་སློག་ཚུལ་སྐྱེམ་པ་ཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་བཅའ་ཐབས་གྱི་སྒྲིབ་བ་འདིས་
རྒྱུད་དུ་མར་འཛུང་ན་དང་པོ་ནས་འདི་བྱས་པས་ཆོག་གམ་སྟུམ་ན། དེ་ཡང་དང་པོར་སོར་སྤྱད་དང་
སློག་ཚུལ་གྱི་སྒྲིབ་བ་འཇམ་པའི་སློན་ནས་ཡུན་རིང་དུ་བསྐྱེད་པས་ཀྱང་མ་གྲུབ་ན་དེའི་ཆོ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། །དང་
པོ་ནས་དྲག་པོའི་བཅའ་ཐབས་གྱི་སྒྲིབ་བ་བྱས་ན་རྒྱུད་དུ་མར་འཛུང་མི་རྟུལ་གྱི་སྤྱིང་དུ་གོགས་ཆེན་པོ་
སྤྱོད་པས་དང་པོ་ནས་བྱེད་དུ་མི་རུང་རོ། །སོར་སྤྱད་ཉུ་ལུ་ཡུན་རིང་དུ་བསྐྱེད་པའི་རྗེས་སུ་ནི་རྒྱུད་ཤིན་
ཏུ་ལས་རུང་དུ་སོང་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་བཅའ་ཐབས་གྱི་སྒྲིབ་བ་བྱས་ཀྱང་གོགས་ཆེན་པོ་སྤྱོད་པ་མིན་ནོ། །

གཉིས་པ་བྱེད་པའི་ཚུལ་དངོས་ནི་རྒྱུབ་ལའི་གོ་སྤྱིའི་བརྒྱ་གོ་དྲུག་པ་ལས། རུས་མ་གང་ཞིག་
ཉེ་པའི་དུས་ནས་གཞན་གྱི་གནས་སུ་བཅུ་གཉིས་མཐའ་དང་ཆ་ཡི་མཐའ་འགོ་བ། །དེ་ནི་ཉེ་བར་
འགོག་པ་དང་བཅས་དྲི་མེད་སློག་དང་མཚུངས་པ་དབྱུག་པའི་གཞུགས་ཅན་ལངས་པ་ཡང་། །འཁོར་
ལོ་ལས་ནི་འཁོར་ལོའི་བར་དུ་དེས་པར་དམན་ཞིང་རོལ་པའི་འགྲོས་པས་དུས་མའི་རྩ་ལ་བསྐྱོད། །རི་
སྤྱིད་གཙུག་རྟོར་ལུག་པར་བཅའ་ཐབས་ཉིད་གྱིས་སྤྱི་རོལ་གྱི་ནི་བགས་པ་དག་ལ་ཁབ་བཞེན་
རེག་^{༡༧} །ཅེས་གསུངས་པ་འདིས་བསྟན་ཏེ།

འདིའི་དོན་ཅུང་ཟད་ཅིག་བཤད་ན། ལྷ་ད་ཞེས་པ་བསྐྱུར་ན་སྐྱུ་ཙམ་ཞེས་པ་ཡིན་པས་སྐྱུ་
ཙམ་གོ་མས་པ་ཞེས་པའི་སྐྱུ་ནི་རྟུ་གི་སྐྱེལ། །དེ་གོ་མས་པ་ཉེ་སྐྱེམ་པའི་ཚུལ་ནི་རྟུ་དང་པོ་རྗེའི་སྐྱེལ་གྱིང་

བཅའ། ལག་པ་གཉིས་དྲོ་ཐེའི་ཁུ་རྒྱུད་སྤྱིར་གར་བསྟོལ། མགོ་ཡིད་ཅམ་གྲག་སྟེ་^{༡༩༩} ལུ་མ་སྟེ་སྟོག་གི་
 རྒྱུད་གར་ཞིག་ལྟེ་བའི་དབྱུང་ནས་གཞན་གྱི་གནས་སྒྲུབ་ནས་ཕྱི་རོལ་དུ་སྤྱོད་སྤྱོད་མེད་བཅུ་གཉིས་གྱི་
 མཐའ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུད་བཅུ་གསུམ་དང་། མེ་རྒྱུད་བཅུ་བཞི་དང་། རྒྱུད་གི་རྒྱུད་བཅོ་ལྔ་དང་།
 བམ་མཁའི་རྒྱུད་ཆ་སྟེ་བཅུ་དྲུག་གི་མཐའ་འགོ་བ་དེ་ནི་ཁ་ནས་མ་བྱུར་བ་བྱས་པ་སྒྲུབ་གཉིས་ནས་
 དྲག་ཏུ་བརྟུབས་ཏེ་དབྱུང་མའི་ནང་ན་མར་སྤོང་བའི་རྒྱུད་གི་གདངས་རྒྱུ་གི་རྒྱར་མོས་པ་ལྟེ་བའི་བར་དུ་
 སྤོང་བའི་སྟོག་འཛིན་དང་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་འོག་སྟོག་གཉིས་གར་རུང་ནས་དྲི་མ་མེད་པའི་སྟོག་དང་ཁ་
 དོག་མཚུངས་པ་དབྱུང་མའི་ལམ་ནས་ཁྱེན་དུ་དྲངས་པ་དབྱུག་པའི་གཞུགས་ཅན་ཁྱེན་དུ་ལངས་པའི་བྱར་
 སེལ་གཉིས་ལྟེ་བར་འགོག་པ་དང་བཅས་པ་སྟེ་ཁ་རྒྱུད་དུ་བཟུང་། དེ་ནས་རྒྱུད་དེ་གཉིས་ལྟེ་བའི་རྩ་
 འཁོར་ནས་གཙུག་ཏྲོར་གྱི་རྩ་འཁོར་གྱི་བར་དུ་གཡས་གཡོན་རོ་རྒྱུད་ལ་རྒྱུ་བ་རེས་པར་དམན་ཞིང་
 འཁོར་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ལྟེ་བ་ནས་ལྟེ་བའི་བར་དུ་ཕྱག་སྟེ་རོལ་པའི་བཞོད་པས་དབྱུང་མའི་རྩ་ཨ་མ་རྩུ་རྩུ་ལ་
 སྟོད་པ་སྟེ་བཞོད་ནས་ཐི་སྤྱིད་གཙུག་ཏྲོར་གྱི་འཁོར་ལོའི་ཕྱག་པར་བཅན་ཐབས་ཏེ་རྒྱུད་སྟོབས་དྲག་པོ་
 ཉིད་གྱིས་འགོ་སྟེ། དེ་ལྟར་སྤོང་བ་ན་མགོ་བོའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་བགས་པ་དག་ལ་ཁབ་གྱིས་རེག་པ་བཞིན་
 གྱི་ཆ་ཅོག་པ་འོང་ཞིང་དེ་ནི་བཅན་ཐབས་གྱིས་རྒྱུད་དབྱུང་མར་རྒྱུད་པའི་རྟགས་སུ་གེས་པར་བྱའོ།

དེ་ཉིད་གྱིས་རྒྱུད་དབྱུང་མར་འཇུག་པའི་སྟོགས་ཆོག་གྲུབ་མོད། འོན་ཀྱང་འཚོམས་འདི་ནས་
 འཕོ་བ་བྱེད་ན་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། དེ་ཡི་དུས་སུ་བྱུར་དུ་སེལ་བ་བཅན་ཐབས་ཉིད་གྱིས་སྟེང་གི་ལམ་
 དུ་བསྐྱལ་བར་བྱ། །རྒྱུད་གི་རྒྱུད་དག་འགགས་པ་ན་ནི་གཙུག་ཏྲོར་ཕྱག་ནས་མཆོག་གི་གྲོང་ཁྱེར་དག་
 ཏུ་འགོ་བར་འགྱུར།^{༡༩༩} །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་བཅན་ཐབས་བྱས་པས་ཁབ་
 བཞིན་རེག་པ་དེ་ཡི་དུས་སུ་བྱུར་དུ་སེལ་པའི་རྒྱུད་མཆོག་གི་བཅན་ཐབས་ཏེ་སྤར་བས་ཀྱང་རྒྱུད་སྟོབས་
 དྲག་པོ་ཉིད་གྱིས་ཨ་མ་རྩུ་རྩུ་ཉིའི་སྟེང་གི་ལམ་དུ་བསྐྱལ་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་པས་གཡས་གཡོན་རོ་
 རྒྱུད་གི་རྒྱུད་དག་གི་རྒྱུ་བ་འགགས་པ་ན་ནི་དབྱུང་མའི་ནང་ནས་གཙུག་ཏྲོར་ཕྱག་སྟེ་མཆོག་གི་གྲོང་ཁྱེར་
 མཁའ་སྟོད་དུ་འགོ་བར་འགྱུར་ཞེས་པའོ།

གསལ་བ་དེས་རྒྱུད་བཅིངས་ནས་བདེ་བ་སྟེང་ཚུལ་ནི་སྤྱིར་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་པལ་ཆེ་བ་ལས་

དུག་བ་འདས་པ་ལ་གནིམ་ལས་དང་པོ་གནས་རྒྱལ་ལྷོ་ཁ་འདས་པ་ནི་ཆུ་བ་ཡེའི་བརླ་བ་ཙེ་
བརླ་བ་ལས། ཞོག་ཚེ་ལྷོ་ཁ་ནི་དག་བ་ཡེའི་ཅན་དང་ནི་མ་དང་འཕ་ཡུང་ཆུ་བ་མེམས་དཔལ་

ནམས་གྱིས་མཆོད།^{༡༧} ཁྱིམ་པས་བསྟན་པ་ལྟར་གྱི་རྒྱ་ལོ་རྒྱུད་གི་རྒྱུད་རྒྱ་བ་དང་བྲལ་ནས་དབུ་མར་
བབ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་གྱིས་མཆོད་ཅིང་སངས་རྒྱས་གྱིས་ལུང་བསྟན་
པ་འཛོམས། རྒྱུད་དབང་དུ་འདུས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་
དབང་དུ་འདུའོ། །རིས་དོན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཁོར་དབང་པོ་རྒྱལ་ལ་བྱེད་པས་དབང་པོ་ནམས་
ལྟའི་མིག་ལ་སོགས་པར་གྱུར་ཏེ་སློག་གྱུར་གྱི་དོན་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་འབྲེལ་ཆེན་
ལས་གྱུར། སློག་ཚེ་ལ་གྱིས་ནི་དག་པ་ཞེས་པ་ནི་འདི་དབང་གི་ཆོ་རྒྱལ་འབྱོར་པ་ཉི་མ་དང་རི་བོང་ཅན་
གྱི་ལས་དང་བྲལ་ཏེ་རྟག་དུ་དབུ་མར་འབབ་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆོ་སློག་ཚེ་ལ་གྱིས་དག་པར་གྱུར་པས་ན་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་གྱིས་མཆོད་དེ་བསྟན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་པའི་དོན་རྟོ།^{༡༨} ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་ལོ། །གཉིས་པ་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་ཁུལ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་པོ་དང་རྒྱུད་གི་ཁམས་དང་སྣ་དང་རེག་
བྱ་དང་། བཤང་བ་འཇག་པ་ནམས་སྒྱིབ་བྲལ་དུ་གྱུར་པ་ལས་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱལ་
ཆོན་གཅིག་འབྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན། སྒྲ་གཅན་ལམ་ནས་རྒྱུར་ཐུགས་མི་བྱེད་པས། ལྷན་གྱིས་
གྲུབ་པའི་ཟབ་མོའི་དོར་བསྐྱེད་ཤེས། ཁམས་པ་ཅན་གྱི་སློག་དང་ཐུར་སེལ་གཉིས། །དབུ་མའི་ལས་དུ་
ཁ་སྦྱོར་བྱེད་ཆུལ་ཤེས།^{༡༩} ཞེས་པའི་དོ་རྗེའི་ཆོག་གིས་བཤད་པ་སློག་ཚེ་ལ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

བཞི་པ་རྩ་ཏྲུ་ཏྲུ་ལྷགས་པ་གནས་པ་འམ་བརྟན་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་འཛིན་པའི་
བཤད་པ།

གཉིས་པ་རྩ་ཏྲུ་ཏྲུ་ལྷགས་པ་གནས་པ་འམ་བརྟན་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་འཛིན་པ་ལ་
རྒྱལ་ འཛིན་པའི་མཆོན་དོན། དང་པོར་བསྐྱོམ་པའི་རྣམ་འཛམས། གང་བསྐྱོམ་པའི་ཡན་ལག་གི་
རིས་པ། ཆོད་མ་གང་ཡིན་པ་དབྱེད་པ། དག་དབྱེ། འབྲས་སུའོ། །

དང་པོ་ནི། ཅ་འཁོར་རྒྱལ་གམ་ལྟའི་ལྟེ་བའི་དབུ་མའི་ནང་དུ་རྒྱུད་འགྲོ་འོང་མེད་པར་ཐིག་
ལེར་སློག་བརྒྱལ་ནས་འཛིན་པས་ན་འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བདེ་མཆོག་སྟོན་འབྲེལ་ལས། དེ་ནས་འཛིན་

པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཉེ་བ་དང་སྤྱིར་ག་དང་མགྲིན་པ་དང་དབྱལ་བར་དབང་ཆེན་དང་རྒྱ་དང་མེ་དང་རྒྱུད་གི་
 དགྲིལ་འཁོར་ལ་སློག་ཞུགས་པ་མྱི་རོལ་ཏུ་འགྲོ་བ་མེད་པར་ཐིག་ལེ་ལ་སློག་གནས་པ་^{༡༩༥} ཞེས་པ་
 འཛིན་པའི་ཡན་ལག་བརྗོད་དོ། ཞེས་དང་ཡོན་ཏན་གྱིས་འགོངས་པ་ལས་ཀྱང་། དེ་ནས་འཛིན་པ་
 ཞེས་བྱ་བ་སློག་དབང་ཆེན་དང་རྒྱ་དང་མེ་དང་རྒྱུད་གི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་ཉེ་བ་དང་སྤྱིར་ག་དང་མགྲིན་པ་
 དང་དབྱལ་བར་ཞུགས་པ་མྱི་རོལ་ཏུ་འགྲོ་བ་མེད་པར་ཐིག་ལེ་ལ་སློག་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་འཛིན་པའི་
 ཡན་ལག་ཏུ་བརྗོད་པར་བྱའོ།^{༡༩༦} ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། འོ་ན་འགྲེལ་པ་འདི་གཉིས་ལས་ནི་
 རྩ་འཁོར་བཞི་ལས་མ་བཤད་པས་རྩ་འཁོར་ལྷ་འཇུག་ཅེས་པ་རི་ལྟར་ཡིན་སྟེ་མ་ན། འགྲེལ་པ་
 འདི་གཉིས་སུ་བཞི་བཤད་པ་ནི་མཚོན་པ་ཅམ་ཡིན་པས་འཇུག་ཡིན་པ་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་པ་ལས་
 ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་བསྒྲམ་པའི་དུས་འཆམས་ནི་སློག་ཚུལ་གྱི་ལུས་པས་རྒྱང་སློག་ཐུར་གཉིས་ལྟེ་བའི་
 རྩ་འཁོར་གྱི་དབྱས་ཀྱི་དབྱ་མའི་ནང་དུ་འདུས་ནས་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་ཏེ་བྱམ་པ་ཅན་མཐར་ཕྱིན་པའི་
 འཆམས་སློག་ཐུར་འདྲེས་པའི་ཕྱི་རྟགས་དབྱགས་གཉིས་ཀྱི་དྲི་ཡོད་མེད། བྱང་རྟགས་གཏུམ་མོའི་མེ།
 གསང་རྟགས་རྒྱང་གཉིས་གཅིག་བཟུང་ན་ཅིག་ཤོས་ཀྱང་ཐེན་འོར་བའི་རྟགས་རྣམས་ཤེས་པར་བྱས་
 བས་བསྒྲམ་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱང་གཉིས་རྩ་འཁོར་གྱི་དབྱ་མའི་ནང་དུ་བསྐྱེད་མ་ལུས་ན་རྩ་འཁོར་གྱི་དབྱས་སུ་
 རྒྱང་གཉིས་འགྲོ་འོར་མེ་བྱེད་པར་འཛིན་པའི་གཞི་གཏོར་བའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་གང་བསྒྲམ་པའི་ཡན་ལག་གི་ངེས་པ་ལ་ལྟ། འཛིན་པའི་ལམ་གྱི་རོ་བོ་ངོས་གཟུང་
 བ་དང་། དབྱེ་བ་དང་། རི་ལྟར་སྒྲམ་པའི་ཚུལ་དང་། བསྒྲམས་པས་ཉམས་སྦྱོང་སྦྱོང་བའི་ཚུལ་དང་། ཞར་
 ཐུང་འཆི་མེད་རྒྱུ་བ་པའི་ཡན་ལག་གོ།

དང་བོ་ནི་ཉེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབྱས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་ནི་ནང་དུ་སློག་ཚུལ་གྱིས་སློག་ཐུར་བསྐྱེས་པའི་
 རེས་སུ་རྒྱང་རྣམས་འགྲོ་འོར་མེད་པར་བྱས་ནས་རྩ་འཁོར་དུག་པོ་གང་རུང་གི་ཉེ་བའི་དབྱས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་
 བྱང་དུ་ཐིག་ལེ་ལ་སེམས་ཀྱི་བཞོན་པའི་རྒྱང་བརྟན་པར་བྱས་པ་ལས་ཐུང་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྟོང་
 གཟུགས་དང་རོ་བོ་དབྱེར་མེད་བའོ། དེ་ལྟར་ཡང་ཡོན་ཏན་གྱིས་འགོངས་པ་ལས། དེམ་པས་རྒྱང་

ནམས་མེད་པ་དང་ཐིག་ལེ་ནམས་ལ་སྟེ་བྱང་རྒྱུ་གི་སེམས་གི་ཐིག་ལེ་ལ་སེམས་གི་བཞོན་པ་སྟོག་གི་
རྒྱང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་རོ་གཅིག་པ་ཉིད་ནི་འཛིན་པ་འོ།^{༡༠} །ཞེས་གསུངས་སོ།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི་གསང་གནས་སོགས་ཅུ་འཁོར་དུག་གི་ལྟ་བུའི་དབུ་མར་རྒྱང་གཡོ་མེད་
དུ་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་དུག་གོ། །དེ་ཡང་ཅུ་འཁོར་གྱིས་བྱེ་བའི་དུག་ཡོད་པ་ནི་རྒྱུ་བ་ལའི་བརྒྱ་བཙོ་ལྟ་
བའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འཛིན་པ་ཐུག་ན་རིན་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་ནི་ཆོར་བའི་མུང་པོ་སྟེ་སྟོག་གི་འཛིན་པ་
ལྟ་བུ་དང་སྟོང་ག་དང་མགིན་པ་དང་དབུ་ལ་བ་དང་གཙུག་ཏྱོར་གི་པར་ལ་འགྲོ་བ་དང་འོང་བའི་དབྱེ་
བས་རྣམ་པ་བརྒྱའོ་ཞེས་^{༡༡} སྟོན་འགྲེལ་ནས་བཤད་པ་བཞིའི་སྟོང་དུ་གཙུག་ཏྱོར་དང་བཙས་པའི་ལྟ་
བཤད་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་ལྟ་བུ་དེ་ཉིད་ཡིན་པར་རྣམས་པའི་དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས། སྟོག་
གི་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་དང་སྟོང་ག་དང་མགིན་པ་དང་དབུ་ལ་བ་དང་གཙུག་ཏྱོར་གི་པར་ཞེས་དང་།^{༡༢} ཡོན་
ཏན་གྱིས་འགོངས་པ་ལས་ཀྱང་ཉི་མ་དཔལ་གྱིས། གཉིས་ཀའི་བཟོད་པ་བཙོམ་པ་ཞེས་པ་ནི་ལྟ་བུ་
དང་སྟོང་ག་དང་མགིན་པ་དང་དབུ་ལ་བ་དང་གཙུག་ཏྱོར་རྣམས་སུ་བཟོད་པ་དང་བུལ་བར་འགྲོ་བར་
བྱེད་པ་དང་བུལ་བའོ།^{༡༣} །ཞེས་བཤད་ཅིང་གསང་གནས་གི་འཁོར་ལོ་དངོས་སུ་མ་བཤད་ཀྱང་ཐམས་
ཅད་མཐུན་པ་བུའི་འབྲིད་ཡིག་ལས། ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་འཁོར་ལོ་ལྟ་འམ་དུག་གི་ལྟ་བར་^{༡༤} ཞེས་
དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས་དབྱེ་བ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། རྒྱུད་ལས། ཉི་བར་རྒྱུ་བ་པ་ཡན་ལག་དུག་ ཅིས་
པ་བུམ་པ་ཅན་དུག་གོ་^{༡༥} ཞེས་གསུངས་པ་ལ། ཟིན་ཁྲིས་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་དེའི་དོན་མ་ཡིན་ནའང་།
འཁོར་ལ་དུག་ཏུ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་དུག་ཏུ་མཛད་པ་རུང་བར་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ།^{༡༦}

གསུམ་པ་རི་ལྟར་སྒྲོམ་པའི་རྒྱལ་ལ་བཞི་ལས། གང་དུ་བསྒྲོམ་པའི་གནས་དང་ལུས་གནད་
དང་ལྟ་སྟངས་གསུམ་ནི་སྟོག་རྩོལ་དང་འབྲེལ།

བཞི་པ་གང་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲོམ་པའི་རྒྱལ་ནི་སྟོག་ཐུང་གི་རྒྱང་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་
པར་གྱུར་པའི་གོང་བུ་དེ་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ཏེ། སྟན་བརྒྱད་ལས། ལུལ་ནི་བདེ་བའི་རྒྱང་
ཉིད་དོ།^{༡༧} །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་སེམས་གི་འཛིན་རྒྱལ་ནི་རྒྱང་སེམས་གཅིག་ཏུ་དྲིལ་ནས་ཅུ་འཁོར་དུག་
པོ་བའི་ལྟ་བུའི་རྒྱ་ཏྱིའི་ནང་དུ་ཐིག་ལེར་རྒྱང་བསྐྱེས་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་སྟེ། ཅུ་རྒྱུད་ལས། པར་རྒྱང་

གནས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཉེ་བ་ནས་སྒྲུབ་གི་བར་ལ་རྒྱུད་དབུ་མ་འབའ་ཞིག་ནས་འབྱུང་འཇུག་
 ཟེད་པར་གྲུབ་ཅིང་། དེ་གྲུབ་པས་རྒྱུད་ནམས་ཅུ་འཁོར་ནམས་ཀྱི་ཉེ་བའི་རྩ་དྲིའི་ནང་འབའ་ཞིག་ནས་
 ཡར་མར་ལ་འགྲོ་འོང་ཟེད་པར་ཡང་གྲུབ་པོ། དེ་གྲུབ་པས་དོར་བསྐྱེས་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆེ་ཅུ་འཁོར་
 ཀྱི་ཐད་ཀྱི་ཅུ་མཐུད་ནམས་གྲོལ་བར་གྲུབ་ཉེ། ཅུ་མཐུད་མ་གྲོལ་བ་ན་ཅུ་འཁོར་ཀྱི་ཉེ་བའི་རྩ་དྲིའི་ནང་
 ལ་རྒྱུད་འགྲོ་འོང་ཟེད་པ་མི་འོང་བའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་ནས་དོར་བསྐྱེས་མཐར་ཕྱིན་ནས་ལུ་མ་པ་ཅན་སྒྲོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ་ཐོག་མར་དོར་
 བསྐྱེས་ཅུང་ཟད་ཅིག་བྱས་ཏེ་རྒྱུད་དབུ་མར་བརྟུག། དེ་ནས་ཉེར་འོག་ནས་རྒྱུད་འདྲེན་པ་ཡང་སེས་པ་
 ཅམ་མིན་པར་དངོས་གནས་ལ་དབུ་མའི་ནང་ཉིད་ནས་དངས་ཏེ་ཉེ་བར་སྒོག་ཐུར་བསྐྱེས་ནས་ལུ་མ་པ་
 ཅན་ཐུན་འཆམས་པ་ཇེ་ཡང་ཡང་བསྒྲོམས་པས་སྒོག་ཐུར་འདྲེས་པས་ཕྱི་ནང་གསར་བའི་རྟགས་ནམས་
 བྱུང་ཉེ་ཉེ་བའི་གཏུམ་མོ་འབར་བས་བྱུང་སེམས་ལྟ་བུའི་ཡས་བབས་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བ་ཞི་སྐྱོད་
 ལུས་པའི་ལུ་མ་པ་ཅན་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་སྒྲོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ་སྐྱོད་རྒྱུད་སྒོག་འཛིན་
 དང་འོག་རྒྱུད་ཐུར་སེལ་གཉིས་སྐྱོད་འོག་ནས་དངས་པའི་དབུ་མའི་ནང་ཉིད་ལ་སོང་བ་ཉེ་བའི་ཅུ་
 འཁོར་གྱི་དབུ་མའི་ནང་དུ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པའི་རྒྱུད་དང་ཅུ་མཐོན་སུ་མ་ཐོང་བའི་རྒྱུད་སྒོག་ཐུར་
 གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པའི་གོང་ལུ་དེ་ཉེ་བའི་ཅུ་འཁོར་གྱི་ཉེ་བའི་དབུ་མའི་ནང་གི་སད་པའི་གནས་སྐབས་
 སྐྱོད་པའི་ཐིག་ལེ་དང་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེས་པ་ལ་སེམས་ཅུ་གཅིག་ཏུ་བཞག་ནས་རྒྱུད་ཡང་སྐྱོད་འོག་ཏུ་མ་
 འཇུགས་པར་རྩོལ་བས་གཞུང་། དེ་ལྟར་ཡང་ཡང་བྱས་པས་དང་པོ་ནས་རྒྱུད་གཉིས་འདྲེས་པ་རྩོལ་
 མེད་དུ་རང་གི་རང་གིས་གནས་པ་མེད་ཀྱང་ནམ་ཞིག་ནས་རྒྱུད་གཉིས་འདྲེས་པ་ཐིག་ལེ་དང་ཡང་
 བསྐྱེས་པ་རྩོལ་མེད་དུ་རང་གི་རང་གིས་གནས་པ་འོང་ལ། དེ་ལྟ་བུར་བ་དེ་ཡང་ཡང་བསྒྲོམས་པས་
 དེ་བརྟན་པར་འཇུར་ཞིང་དེ་བརྟན་པ་ན་གོང་དུ་བཤད་པའི་རིམ་པ་ལྟར་སྐྱོད་ག་སོགས་སུ་ཡང་
 བསྒྲོམ་པ་ཡིན་ནོ།

དེ་ལྟར་བསྒྲོམས་པས་སྒོག་རྩོལ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་རྒྱུད་དབུ་མར་ལྷགས་པ་དང་། འཛིན་
 པའི་གནས་སྐབས་སུ་རྒྱུད་དབུ་མར་གནས་པའི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་མཐོན་སུ་

དུ་ཉམས་སུ་ཁྱོད་ཞིང་སྟོང་གཟུགས་སྒྲ་ཚོགས་པ་རྣམས་དང་ཁྱད་པར་དུ་རྒྱང་སེམས་གང་དུ་བརྒྱང་ས་
 དེར་སྟོང་གཟུགས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡལ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དང་པོ་དབྱེར་
 མེད་པ་མ་བཅུགས་མ་བཅོས་པ་རང་གི་དང་གིས་འཆར་བ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། རྟོར་
 བརྒྱས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྟོར་བརྒྱས་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་གཏུམ་མོ་འབར་བ་སོགས་མ་བཤད་ཀྱང་། ལུམ་
 པ་ཅན་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚེ་གཏུམ་མོ་འབར་བས་བྱང་སེམས་བཞུས་པའི་ཡས་བབས་མས་བརྟན་གྱི་
 དགའ་བཞི་སྐྱེ་བར་གསུངས་པ་དང་འཛིན་པའི་སྐབས་འདིར་ལུམ་པ་ཅན་གྱི་སྐབས་ལས་ཀྱང་ཁྱད་
 པར་དུ་གྱུར་པའི་ཡས་བབས་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བཞི་སྐྱེ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་གནས་སྐབས་དེ་
 གཉིས་སུ་དགའ་བཞི་སྐྱེས་པ་དེའི་ཚེ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དེ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་བས་དེ་ལྟ་
 ལུའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་སེམས་དེ་རང་དུས་སུ་གར་བའི་སྟོང་གཟུགས་རང་བཞིན་གྱི་མེད་པ་ལ་ཅུ་གཅིག་
 དུ་བཞག་པའི་རང་ནས་སྟོང་གཟུགས་དེ་ཉིད་ཀྱང་གསལ་བར་སྒྲུང་བའི་རང་ལ་ཅུ་གཅིག་དུ་འཛོག་
 དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ན་ཟེ། སྟོང་རྒྱང་ནང་དུ་འདེན་པ་ན་རྒྱང་སེམས་དང་སྟོང་གཟུགས་དབྱེར་
 མེད་དུ་བྱས་ནས་རྩ་འཁོར་གྱི་དབྱས་སུ་ཐིག་ལའི་གནས་སུ་དང་ཞེས་ཟེར་བ་ལ་ནི། སྟོང་རྒྱང་ནང་དུ་འདེན་
 དུས་ན་སྟོང་གཟུགས་གར་བའི་མེད་པས་དེ་རྒྱང་སེམས་དང་དབྱེར་མེད་དུ་བྱེད་པ་ག་ལ་འོང་ཞེས་བྱའོ།

བཞི་པ་བསྐྱེད་པས་ཉམས་སུ་ཁྱོད་སྐྱེ་བའི་རྒྱལ་ནི་ཉི་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། རང་དབང་རིན་
 ཆེན་འགག་པ་ལ། །གཟུང་བར་བྱའོ་འཛིན་པར་བརྟེན།¹¹⁹ །ཅེས་སོ། །འདིའི་སོ་སོར་རྒྱས་པར་
 བཤད་པ་ནི་རང་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་རྣམས་སོ། །དབང་པོ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཏེ་
 རང་དང་དབང་པོ་འགགས་ཤིང་ཐིམ་པ་དེ་ལ་དེ་ནས་ཡུལ་དང་དབང་པོའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་རིན་ཆེན་ཏེ་
 སེམས་ཀྱི་རིན་ཆེན་སྟོག་རྩོལ་དང་ལྟན་ཅིག་འགགས་ཤིང་རྒྱལ་བར་གྱུར་པ་ལ་གང་གཟུང་བར་བྱ་བ་
 དེ་འཛིན་པའོ། །ཞེས་འཛིན་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་གནས་སྐབས་སུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་རང་དང་།
 མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་འགགས་ཤིང་ཐིམ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ཐིམ་པ་དེ་ལ་དེའི་རྗེས་དེ་
 བས་ཡུལ་དང་དབང་པོའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་རིན་ཆེན་ཏེ་སེམས་ཀྱི་རིན་ཆེན་སྟོག་རྩོལ་ཏེ་རྒྱང་དང་ལྟན་

ཅིག་ཏུ་འགགས་ཤིང་བྱུང་བར་གྱུར་པའི་འོད་གསལ་གྱི་སྒྲོང་ཉམས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་འབྱུང་བར་གསུངས་
ཤིང་། རྗེ་བུས། དེའི་ཆོ་སྒྲོང་ཉམས་མཚན་ཉིད་པ་ཞིག་ཤར་ན་སྐྱུག་པ་མི་སྦྱེ་མི་སྦྱིད་པས་གདམས་ངག་
གིས་ཟིན་པར་བྱས་ནས་སྒྲོམ་དགོས་³⁹³ ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཞན་ཡང་སློག་ཐུང་ལྟེ་བར་འདྲེས་པས་གཏུམ་མོའི་མེ་འབར་བས་བཟའ་བཏུང་ཅི་བྱས་པ་
ཐམས་ཅད་གཏུམ་མོའི་མེ་ལ་སྦྱིན་སྦྱིག་བྱས་པས་དྲངས་མས་ལུས་ཀྱི་མདངས་འཕེལ། སྦྱིགས་མ་
གཏུམ་མོའི་མེས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེན་དྲི་ཆུ་མི་འཛག་ཅིང་། ལུས་ཡང་ཞིང་ཐོ་མདོག་བདེ། དེ་ནས་བཟུང་
སྟེ་དུས་མིན་གྱི་འཆི་བས་མི་ཚུགས་ཏེ། སྦྱན་བརྒྱད་ལས། མ་ཐོས་བཀྲེས་མེད་ཐོས་ཀྱང་འདྲ། རྒྱར་སེལ་
མི་འཛག་བདེ་བ་འཛག། སྦྱུ་འབྲུལ་ཆེན་པོ་གསུམ་པོ་ཆེ། ལུས་ངག་ལ་སོགས་མི་རྟོག་བདེ།³⁹⁴ ཞེས་
སོ། །གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་བསྒྲོམས་པས་དང་པོར་རྩོལ་བས་འཛིན་བ་མ་གཏོགས་རང་བྱུགས་ཀྱིས་
གནས་པ་མི་འོང་ཡང་། རྒྱན་བསྐྱིདས་ཏེ་བསྒྲོམས་པས་འཚམས་ཤིག་ནས་སློག་ཐུང་འདྲེས་པ་རྩུ་རྩི་
ནང་དུ་རང་བྱུགས་ཀྱིས་གནས་པ་འོང་ལ། དེ་ནས་རྒྱན་བསྐྱིདས་ཏེ་བསྒྲོམས་པས་རིམ་པ་བཞིན་ཞག་
གཅིག་དང་། ཟླ་བ་བྱེད་དང་། ཟླ་བ་གཅིག་དང་། ཟླ་བ་དྲུག་དང་། ལོ་གཅིག་དང་། ལོ་ལས་ཀྱང་
ལྷག་པའི་དུས་ལྷན་རིང་པོ་གནས་པ་འབྱུང་ལ། དེ་ལས་རིམ་པ་བཞིན་དབུལ་བ། མགིན་བ། སྦྱིང་ག་
ལྟེ་བ། གསང་བ། རོར་བུའི་ཆེ་ཆམས་སུ་བྱུང་སེམས་གཡོ་མེད་དུ་འཛིན་ནུས་པ་འབྱུང་ངོ་། ཞེས་ཟིན་
བྱེས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

ལྷ་པ་ཞར་བུང་འཆི་མེད་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་ནི་སྐྱབ་པའི་གོ་སྐྱའི་བརྒྱ་གོ་གསུམ་པ་ལས།
སྦྱིལ་གྱང་བཅིང་བ་བྱས་ནས་ཕན་ཚུན་སོ་དག་རེག་པ་མིན་པར་ཁ་ནི་རྣམ་པར་བྱེ་བ་ཡིས། བྱི་རོལ་
རྒྱུད་དག་བཀུག་ལྟེ་དེ་དང་བདུད་ཅིར་བཅས་པ་ལྟེ་བའི་དབུས་སུ་རབ་དུ་བརྩལ་པ་ཡིས། ཀྱུན་ཏུ་གདུང་
བ་དང་ནི་བཀྲེས་དང་སྒྲོམ་པ་འཕྲོག་ཅིང་མཆོག་གི་ལུས་ལ་དུག་གྱང་ཡང་དག་འགོག། དབུལ་བར་
ཐིག་ལེ་དཀར་པོ་དབྱངས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བསྒྲོར་བ་བདུད་ཅི་སྒྲོ་བར་བྱེད་པ་ཡིས་ཀྱང་ངོ་།³⁹⁵ ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་ལུས་གནད་དོ་རྗེ་སྦྱིལ་གྱང་བཅིང་བ་བྱས་ནས་སོ་ཕན་ཚུན་རེག་པ་མིན་པ་ལྟེ་ཡས་

མས་ཀྱི་སོ་དག་མ་རེག་པར་བྱས། ཁ་ནི་ཅུང་ཟད་ནམ་པར་སྐྱེ་བ་ཡིས་རྒྱུད་གི་གནད་ཕྱི་རོལ་གྱི་རྒྱུད་
 དག་བཀུག་སྟེ། བཀུག་པའི་རྒྱུད་དེ་དང་ལྟེ་རྒྱུད་གི་བདུད་ཅི་དང་བཅས་པ་ལྟེ་བའི་རྩ་ལའོར་གྱི་དཔུས་
 སུ་བཅུག་པ་ཡིས་ཆ་བའི་རིམ་གྱི་ཀུན་ཏུ་གདུང་བ་དང་བཀུག་པ་དང་སྒྲོམ་པ་འཕྲོག་ཅིང་འཛིན་པའི་
 ཡན་ལག་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་ནལ་འབྱོར་པ་མཆོག་གི་ལུས་ལ་དུག་དང་། གྲུང་གི་སྒྲིམ་དུས་མིན་འཆི་བ་
 འཁོག་ཅིང་བཅུད་ལེན་གྱི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་རོ། ཁོ་ན་ལྟེ་རྒྱུད་གི་བདུད་ཅི་རིམ་བུ་སྒྲིམ་ན། དཔལ་བའི་
 རྩ་འདབ་མ་བཅུ་དུག་པའི་ལྟེ་བར་རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་ལའོར་ལ་ཐིག་དཀར་པོ་དབྱངས་ཀྱི་ཡི་གེས་ཡོངས་
 སུ་བསྒྲོར་བ་ལས་བདུད་ཅི་འཛག་པ་ལྟེ་ཅི་ལྟེ་ལ་ལོག་ནས་ལྟེ་རྒྱུད་ལ་རེག་པར་བྱས་ཏེ་ལྟེ་རྒྱུད་ནས་
 འབབ་པར་བསྒྲོམས་བས་ཅི་ཞིག་ལྟར་གོམས་པ་ན་ཁ་མཆིལ་མས་གང་ནས་འོང་། དེ་ནས་རེ་ཞེས་རེ་
 ཞེས་ལ་སོང་སྟེ་མཐར་བདུད་ཅི་ལྟ་བུའི་རོ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ་འབྱུང་བ་བཅུད་ལེན་གྱི་མཆོག་ཏུ་
 འགྱུར་རོ། །དང་པོ་རྒྱུན་གཅིག་ལ་ཉ་ཅང་མངས་ན་ལྟེ་རྒྱུད་བབས་ནས་ནད་སྟེད་པར་གསུངས་པས་
 ཅུང་ཟད་ཅུང་ཟད་བྱའོ།

བཞི་པ་ཆད་མ་གང་ཡིན་དཔུད་པ་ནི་ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་གསུངས་སོ།

ལྟེ་པ་དག་དཔེ་ནི་ཆོར་བའི་ཐུང་བའི་སྟེ་ཆོན་གྱི་ཆོས་དུག་དག་པར་བྱེད་ཅིང་། འཁོར་ལོ་
 ལྟེ་ལྟེ་བར་རྒྱུད་འགྲོ་བ་དང་འོང་བ་གཉིས་གཉིས་ཀྱི་དཔེ་བས་ནམ་པ་བཅུའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱུ་བ་ལའི་
 བརྒྱ་བཙོ་ལྟེ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། སྒྲུར་ཡང་ནམ་པ་བཅུ་སྟེ་འཛིན་པ་ཐུག་ན་རིན་ཆེན་ནོ་ཞེས་པ་ནི་
 ཆོར་བའི་ཐུང་པོ་སྟེ་སྟོག་གི་འཛིན་པ་ལྟེ་བ་དང་སྟིང་ག་དང་མགིན་པ་དང་དཔལ་པ་དང་གཙུག་ཏོར་གྱི་
 བརྒྱ་ལ་འགྲོ་བ་དང་འོང་བའི་དཔེ་བས་ནམ་པ་བཅུའོ།^{༡༧} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

འབྲས་བུ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་རྒྱུད་རོ་རྒྱུད་ལ་རྒྱུ་བ་བདུད་
 དང་ཉོན་མོངས་ཉམས་པས་དུས་མིན་དུ་འཆི་བ་མེད་ཅིང་རྒྱུད་ཀྱི་ནད་དུ་འགྲོ་བ་ཟད་བས་སྟོབས་བཅུ་
 པོ་སྟེ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཞུགས་ལ་སེམས་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱུ་བ་ལའི་བརྒྱ་བཙོ་
 བརྒྱད་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། བདུད་དང་ཉོན་མོངས་ལ་སྟོགས་ཉམས་ཤིང་སྟོབས་བཅུ་ལ་ནི་འཇུག་
 པར་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་པ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཞུགས་གཞུང་བའི་སེམས་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ་འཛིན་པའི་

སྟོབས་ཀྱིས་སོ་ཞེས་པ་ནི་སྟོག་འགྲོ་བ་དང་འོང་བ་ཟད་པས་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་པར་སྐྱར་བས་སོ།³⁹² །ཞེས་
སོ། །གཉིས་པ་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་ནི། ཚར་བའི་མུང་པོ། མེའི་ཁམས། མིག་གི་དབང་པོ།
རོའི་ཁམས། ལག་པ། འགྲོ་བ་སྟེ་ཚས་དུག་པོ་དེ་སྒྲིབ་བྲལ་དུ་སྐྱར་བའི་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྗན་
སོགས་དུག་ཚན་གཅིག་འབྱུང་བའོ། །དེ་ལྟར་ན། འཛིན་པས་ཐིག་ལེ་ལ་ནི་སྟོག་ཞུགས་པས། །དག་
པའི་སྐྱེ་ལས་སྟོ་དང་བསྐྱེ་བ་ཤེས།³⁹³ །ཞེས་པའི་དོར་རྗེའི་ཚིག་གིས་བཤད་པ་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་རྒྱས་
པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

ལྷ་བ་མི་འབྱུར་བའི་བདེ་བ་དངོས་སུ་སྒྲུབ་བྱེད་རྗེས་དྲན་གྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་མི་འབྱུར་བའི་བདེ་བ་དངོས་སུ་སྒྲུབ་བྱེད་རྗེས་དྲན་གྱི་ཡན་ལག་ལ་དུག་ །རྗེས་དྲན་
གྱི་མཚན་དོན། བསྐྱོམ་པའི་དུས་འཚམས། བསྐྱོམ་པའི་ཡན་ལག་གི་ངེས་པ། ཚད་མ་གང་ཡིན་དཔྱད་
པ། དག་དཔྱེ། འབྲས་བུའོ། །

དང་པོ་ནི་སོར་སྐྱད་དང་བསམ་གཏན་གྱིས་བསྒྲུབས་ཤིང་བརྟན་པར་བྱས་པ་ལས་སྐྱར་བའི་
རང་ཉིད་སྟོང་གཟུགས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐྱར་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པ་ཡང་རྗེས་སུ་
དྲན་ཅིང་། དེས་སྐྱོམ་པའི་ཁམས་གསུམ་པའི་སྟོང་གཟུགས་བྲལ་པ་ལྟ་སྟབས་མ་ཁའ་ལ་རྗེས་སུ་དྲན་
པས་ན་རྗེས་དྲན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འདུས་པའི་རྒྱུད་སྤྱི་མར། གང་ཞིག་བསྐྱོམ་བྱ་རྗེས་དྲན་པས། །དེ་
ཡི་རྣམ་པར་ཡང་དག་སྟོ། །རྗེས་སུ་དྲན་པ་ཞེས་ཤེས་བྱ། །རབ་གསལ་དེ་ལ་སྐྱེ་བར་འབྱུང་།³⁹⁴ །ཞེས་
པའི་དོན་འཆད་བྱེད་ན་རྣམ་པའི་དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས། གང་ཞིག་བསྐྱོམ་བྱ་ནི་སོ་སོར་
སྐྱད་པ་དང་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་གིས་བརྟན་པར་བྱས་པ་ཁམས་གསུམ་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་
བདག་ཉིད་ཀྱང་རྫོང་བྱི་བདེན་པ་སྟེ་དེ་རྗེས་སུ་དྲན་པས་དེའི་རྣམ་པར་ཡང་དག་སྟོ། །དེའི་རྣམ་པར་ནི་ཀུན་
རྫོང་བྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པར་ཏེ་ཡང་དག་སྟོ་ནི་རྣམ་མཁའི་མཐིམ་མཐའ་དག་ཁུབ་པ་ལྟ་སྟབས་བྱའོ། །རྗེས་
སུ་དྲན་པ་ཞེས་ཤེས་བྱ། དུས་གསུམ་པའི་མིང་པ་གསུམ་པོ་མཐའ་དག་མཐོང་བ་ནི་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་ཡན་

ལག་རྒྱ་ཤེས་པར་བྱའོ།³⁹⁰ ཞེས་པའི་དོན་རྟོ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གསུངས་པ། རབ་གསལ་དེ་ལ་སྒྲེ་བར་
འགྱུར།³⁹¹ ཞེས་པ་སྟེ་ཁམས་གསུམ་པ་རབ་རྒྱ་གསལ་བ་ནི་དེ་ལ་ཞེས་པ་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་ཡན་ལག་
ལ་སྒྲེ་བར་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་ཏེ།

དེ་དག་གི་དོན་ཅུང་ཟད་ཅིག་བཤད་ན། བསྟོམ་བྱ་ཞེས་པའི་དོན་ནི་སོ་སོར་སྤྱད་པ་དང་
བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་གིས་གཙོ་བོར་བསྒྲུབས་གིང་བརྟན་པར་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་རང་ཉིད་ཀྱི་
འོད་གྱིས་ཁམས་གསུམ་པ་རབ་རྒྱ་གསལ་བར་བྱས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་ལྟར་བྱི་བདེན་པ་དངོས་གནས་
ལ་གྲུབ་པ་དུས་ལའོར་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྦྱོར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྟོང་གཟུགས་རྗེས་སུ་དྲན་པས་ན་རྗེས་
དྲན་ནོ། །དེ་ཡི་རྣམ་པར་ཡང་དག་སྟོ།³⁹² ཞེས་པའི་དོན་ནི་ཀྱང་རྒྱུ་ལྟར་བྱི་བདེན་པ་སྟོང་གཟུགས་དུས་
གྱི་ལའོར་ཡོ་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྦྱོར་གྱི་རྣམ་པར་ཉེ་རྣམ་པ་ཅན་མ་ཁའི་མཐིལ་མཐའ་དག་བྱུང་བར་
ཡང་དག་པར་སྟོ་བ་ཡང་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ཡིན་པར་བརྟ་བར་བྱའོ། རྗེས་སུ་དྲན་པ་ཞེས་ཤིང་བྱ། ཞེས་
པའི་དོན་ནི། དེར་མ་ཟད་སོར་བསམ་གྱིས་བརྟན་པར་བྱས་པའི་དུས་གསུམ་པའི་མྱིད་པ་གསུམ་པའི་
སྟོང་གཟུགས་མཐའ་དག་མཐོང་བ་ཡང་ནི་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་ཡན་ལག་རྒྱ་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྒྱ་མཚན་དེ་
ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གསུངས་པ། རབ་གསལ་དེ་ལ་སྒྲེ་བར་གྱུར། ཞེས་པ་སྟེ་ཁམས་གསུམ་པ་རབ་རྒྱ་གསལ་
པའི་སྟོང་གཟུགས་ཡིད་རྟོང་སྒྲུང་བ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པ་ནི་དེ་ལ་ཞེས་པ་རྗེས་སུ་
དྲན་པའི་ཡན་ལག་ལ་སྒྲེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་དོན་རྟོ།།

དེས་ན་སྟོད་འགྲེལ་ལས་སྟོང་གཟུགས་དང་བོར་སྟོམ་པའི་དུས་ཀྱི་རྟགས་དང་གྲུབ་པའི་དུས་
ཀྱི་རྟགས་གཉིས་གསུངས་པའི་གྲུབ་པའི་དུས་ཀྱི་རྟགས་ནི་སྟོད་འགྲེལ་ལས། དངོས་སུ་དུ་བ་དང་
འབར་བ་ལ་སོགས་པས་སྟེག་པའི་བྱ་བ་རྣམས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་གྲུང་ཀྱིས་དང་མེད་ཀྱི་དང་མེན་
པོ་ཆེ་དང་གསེར་གྱི་ཆར་ཡང་རོ།³⁹³ ཞེས་གསུངས་པའི་གྲུབ་པའི་དུས་ཀྱི་ས་འཚམས་རྗེས་དྲན་ན་
ས་ཕྱིད་པ་འདུས་པའི་རྒྱུད་ཅུ་འགྲེལ་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་དག་གིས་ཤེས་གིང་། གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་
དོན་ཡང་ཡིད་རྟོང་སྒྲུང་བ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པ་མ་གྲུབ་པ་ལ་ཕྱིད་དགོས་ཏེ།
གཞན་དུ་ན་སོར་བསམ་གྱི་སྒྲུབས་ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་དང་རྗེས་དྲན་གྱི་སྟོང་གཟུགས་ལ་བྱུང་བར་

མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་བསྒོམ་པའི་དུས་འཆོམས་ནི་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་བྱང་རྒྱུ་བ་གྱི་
སེམས་རྩ་འཁོར་སོ་སོར་མི་འཛིན་པར་འཛིན་པའི་ལྷས་པ་ཐོབ་པའི་འཆོམས་ནས་རྗེས་དྲན་སྒོམ་པ་ལ་
འཇུག་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་སྒོམ་པའི་ཡན་ལག་གི་ངེས་པ་ལ་བཞི། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། རི་ལྟར་སྒོམ་པའི་
རྩལ། བྱག་རྒྱ་གཉིས་རི་ལྟར་བསྟེན་པའི་རྩལ་ལོ།།

དང་པོ་ནི་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་བྱག་རྒྱ་གཉིས་གང་རུང་དང་སྒོམས་པར་
ཞུགས་པ་ལས་གཏུམ་མོ་འབར་པའི་སྤང་བ་ཁམས་གསུམ་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་གར་པའི་སྟོང་གཟུགས་
ནམས་དང་། བྱང་པར་དུ་ཡང་རྣལ་འབྱོར་བ་རང་གི་ཉེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་ཉེ་བའི་རྒྱ་དྲིའི་ནང་གི་དངོས་
གནས་ལ་གྲུབ་པའི་སྟོང་གཟུགས་དུས་གྱི་འཁོར་ལོ་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྒྱུར་གྱི་ནམ་པ་ཅན་ཅེ་གཅིག་ཏུ་དྲན་
ཅིང་གཏུམ་མོ་འབར་བ་དེས་བཞུས་པའི་ཡས་བབས་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བཞིའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་
འོད་གསལ་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་དེ་བཤད་མ་ཐག་པའི་སྟོང་གཟུགས་བྱང་པར་བ་དེ་དང་།
དེ་རང་བཞིན་གྱི་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པ་ནམས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྒྲུབ་
ལའི་བརྒྱ་བརྒྱ་བདུན་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། གཏུམ་མོའི་སྤང་བ་གང་ཞིག་ཤིང་པ་གསུམ་གྱི་ནམ་
མཁའ་ལ་གྱུར་བ་དེ་ནི་རྗེས་སུ་དྲན་པ་སྟེ།^{༡༩} ཞེས་གཏུམ་མོ་འབར་པའི་སྤང་བ་ཤིང་པ་གསུམ་སྟེ་
ཁམས་གསུམ་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་གར་པར་གྱུར་པའི་སྟོང་གཟུགས་ནམས་དྲན་པས་ན་རྗེས་དྲན་དུ་
གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་འདིར་ནམ་མཁའ་ལ་གྱུར་པ་ཞེས་པ་ཙམ་ལས་གསལ་བར་མ་གསུངས་ནའང་།
བརྒྱ་བརྒྱ་དགུ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྗེས་སུ་དྲན་པ་ལེགས་པར་དག་པ་ཞེས་པ་འདིར་རྗེས་སུ་དྲན་
པ་ཞེས་པ་ནི་གཟུགས་ལ་འཇུག་པའི་སེམས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའོ།^{༢༠} །ཞེས་
རྗེས་དྲན་གྱི་ངོ་བོ་ནི་སྟོང་གཟུགས་ལ་འཇུག་པ་སྟེ་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་ཞུགས་པའི་སེམས་རྣམ་པར་རྟོག་
པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་སུ་གསུངས་ཤིང་། ནམ་མཁའ་ལ་གྱུར་པ་སྟོང་
གཟུགས་ལ་གསལ་བར་གསུངས་སོ།།

དེ་ཡང་སྟོང་གཟུགས་དེ་རི་ལྷ་སྤྲུལ་ན། དེའི་དེ་མ་ཐག་པར། དེའི་མིར་གང་གི་ཆོད་ག་པར་
ཐུང་པ་དེའི་ཆོད་མེད་འོད་གྱིད་གྱིལ་ལའོར་དུ་འགྱུར་རོ། །ཀྱང་གི་སྒྲིལ་པས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཐུན་འོད་ཟེར་
ལུ་འཕྲོ་ཞིང་ངེས་པར་རྒྱུའོ། །ཡེ་ཤེས་གཟུགས་ལས་སོ་ཞེས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་གཟུགས་ལས་སོ།³⁹⁶ །ཞེས་
གསུངས་པའི་དོན་ཅུང་ཟད་ཅིག་བཤད་ན། རྗེས་སུ་དྲན་པའི་ངོ་བོ་ནི་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པའི་སྟོང་
གཟུགས་དུ་ས་གྱི་ལའོར་ལོ་ཡབ་ལུ་མ་ཞལ་སྟོར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ལ་འབྱུང་པ་སྟེ་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་
ཞུགས་པའི་སེམས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ཡིན་པ་དེའི་མིར་
གང་གི་ཆོད་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་སྟོང་གཟུགས་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཡིད་རོར་སྒྲུང་པ་ཅམ་དེ་
རྣམ་པར་དག་པར་ཐུང་པ་དེའི་ཆོད་མ་མེད་པའི་འོད་གྱིད་གྱིལ་ལའོར་དང་ཐུན་པའི་དངོས་གནས་ལ་
གྲུབ་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་གཟུགས་མཚན་ཉིད་པ་དེར་འགྱུར་རོ། །ཀྱང་གི་སྒྲིལ་པས་ལུས་རྣམས་པ་འདིའི་
ནང་ན་གནས་པའི་སྟོང་གཟུགས་གྱི་སྒྲུ་བྱུང་པར་བ་དེ་ལས་འོད་ཟེར་ལུ་བྱུང་པ་ལུས་རྣམས་པའི་བ་
སྐྱེད་ཀྱིས་ཐུན་འོད་ཟེར་ལུ་ཐུན་པ་ཉིད་གྱི་གཟུགས་ལས་སོ།³⁹⁷ །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་
བཞིན་དུ་བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། དེ་ནས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་གི་འདོད་པའི་
ལྷ་མཐོང་བ་གཟུགས་བརྟན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའོ། །དེ་ལས་འོད་ཟེར་དུ་མ་འཕྲོ་བའི་རང་
བཞིན་འོད་གྱིད་གྱིལ་ལའོར་ཏེ་དེ་ལས་རྣམ་པ་དུ་མར་འཕྲོ་བའི་རང་བཞིན་ཁམས་གསུམ་པར་སྟོོ་བ་
ཞེས་པ་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་ཡན་ལག་བརྗོད་དོ།³⁹⁸ །ཞེས་གསུངས་ཏེ་དོན་ནི་སྤྲུལ་པའི་འཆད་ཚུལ་དང་
མཐུན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

འོན་ཀུར་མོའི་སྒྲུང་བ་གང་ཞིག་ཅེས་པའི་གཏུམ་མོ་འབར་བ་དེ་རི་ལྷ་སྤྲུལ་ན། དེ་ནི་
འཛིན་པའི་ཡན་ལག་མཐར་ཕྱིན་པའི་སྟོབས་གྱིས་སྟེ་བའི་རྒྱ་རྒྱུའི་གནས་སུ་གཏུམ་མོ་འབར་བ་རྣལ་
འབྱོར་པས་མཐོང་ཞིང་ཉམས་སུ་མེད་པ་དེ་ཡིན་ལ། གཏུམ་མོ་དེའི་སྒྲུང་བ་གང་ཞིག་གྲིད་པ་གསུམ་གྱི་
ནམ་མཁའ་ལ་གྱུར་པ་དེ་ནི་གཏུམ་མོ་དེ་འབར་བའི་སྟོབས་གྱིས་བྲལ་པ་ལྷ་སུའི་སྟོང་གཟུགས་བྲལ་
རྒྱ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱུས་གྱི་འོད་ཟེར་གྱི་སྤྱིན་མཐའ་ཡས་པ་སྟོོ་བར་བྱེད་པའི་སྟོང་གཟུགས་བྱུང་པར་བ་

དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པའི་དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྦྱོར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་འོད་གྱི་དེ་གྱི་ལ་འཁོར་དང་
ལྷན་པ་དེ་དང་། དེས་རྣམ་པར་སྦྱོར་པའི་སྟོང་གཟུགས་སྒྲ་ཚོགས་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། ལྷ་
ཡི་གཟུགས་བརྟན་སྦྱབ་པ་ལ། །ཞེས་པའི་བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ་ལས། དེ་ནས་ལྷའི་གཟུགས་བརྟན་
སྦྱབ་པ་ལ་ཞེས་པ་འདིར་འཛིན་པའི་སྟོབས་གྱིས་ལྷེ་བའི་གནས་སྤྱད་མོ་འབར་བ་རྣལ་འབྱོར་པས་
མཐོང་སྟེ་སྦྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་བྲལ་བ་ལྟ་བུ་ཐུག་ཀྱང་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱུ་གྱི་སྦྱིན་གྱི་འོད་
ཟེར་གྱི་སྦྱིན་མཐའ་ཡས་པ་སྦྱོར་བར་ཕྱེད་པའི་འོད་གྱི་དེ་གྱི་ལ་འཁོར་གྱིས་རྣམ་པར་སྦྱོར་པ་དེ་རྗེས་སུ་
དན་པའི་ཡན་ལག་སྦྱབ་པར་བརྟེན་དེ་འཛིན་པའི་མཐར་ཐུག་པ་གཏུམ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱེད་པར་
བྱའོ་ཞེས་བ་དེས་པའོ།^{༡༩} །ཞེས་གསུངས་མོ།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི་དབང་པོ་རབ་ཐུག་ཀྱང་ཆེན་མོ་རི་རབ་གྱི་རྒྱལ་ཐུ་རབ་དང་མཉམ་པ་ལ་
སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། དབང་འབྲིང་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཐུག་ཀྱང་དེ་གྱི་ལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་མོའི་གངས་དང་
མཉམ་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། དབང་པོ་དམན་པ་ལས་གྱི་ཐུ་རྒྱུ་དང་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་
དང་གསུམ་མོ།

རྗེས་དྲན་དེ་ལྟར་སྟོམ་པའི་ཚུལ།

གསུམ་པ་རི་ལྟར་སྟོམ་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། གང་ཟག་གསུམ་ཆར་གྱི་སྟོམ་ཚུལ་ཐུན་མོང་བ་
བརྟན་པ་དང་། མོ་སོར་བཤད་པའོ།

གང་ཟག་གསུམ་ཆར་གྱི་སྟོམ་ཚུལ་ཐུན་མོང་བ་བརྟན་པ།

དང་པོ་ནི་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་མཐར་ཐུན་པའི་བར་ལ་སྟོང་གཟུགས་དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་
སོགས་ཡིད་རོར་སྤང་བ་ཅུམ་མ་གཏོགས་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པ་མེད་པས་རྗེས་དྲན་གྱི་སྐབས་འདིར་

སྒྲིབ་གཞུགས་ནམས་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པ་ཞིག་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཉེ་བའི་གཏུམ་མོ་བྱང་པར་
 ཅན་སྒྲུབ་ནས་བདེ་བ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་ཅིང་བདེ་བ་དེས་ཉེ་བའི་རྒྱ་རྒྱུ་ཉིད་ནང་དུ་གར་བའི་སྒྲིབ་གཞུགས་
 དུས་ཀྱི་ལའོར་ལོ་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྒྲོམ་གྱི་རྣམ་པར་སྒྲུབ་བདེ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་ནས་བསྐྱོམས་
 པས་སྒྲིབ་གཞུགས་དུས་ལའོར་ལོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པར་སྒྲུབ་བདེ་རེ་དག་རེ་དག་ལ་སོང་སྟེ་དངོས་གནས་
 གྲུབ་པའི་སྒྲིབ་གཞུགས་དུས་ལའོར་ལོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྒྲིབ་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །སྐྱེ་དེ་ལས་འོད་
 ཟེར་རྣམ་པ་ལྷ་ཡུང་བ་ལུས་རགས་པ་འདིའི་བ་སྒྲིབ་ཐུག་ནས་འཕྲོ་ཞིང་སྒྲིབ་ཀྱང་དང་། གཞན་ཡང་
 སྐྱེ་དེ་ལས་སྐྱེ་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་མཐའ་ཡས་པ་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པ་ནས་མཁའ་མཐིམ་མཐའ་དག་
 བྱང་པར་སྒྲོབ་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ཡང་ཉེ་བའི་གཏུམ་མོ་བྱང་པར་ཅན་སྒྲུབ་ནས་བདེ་ཆེན་སྐྱེད་པ་འདི་ལ་ཡང་འཛིན་པའི་
 མཐའ་གཏུམ་མོ་འབར་བ་ཉིད་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གཏད་ནས་སྐྱེད་པ་དང་། ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་
 བརྟེན་ནས་སྐྱེད་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེད་པ་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། གང་ཟག་གསུམ་
 ཆར་གྱིས་དེ་གསུམ་ག་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་ཆེན་སྐྱེད་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་གང་ཟག་གསུམ་གསུམ་ལས་ཀྱི་
 ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེད་པ་ཡོད་པ་ནི་ཡེ་ལའི་གོ་སྐྱེའི་བདུན་ཅུ་ཅ་གསུམ་པ་ལས། རྒྱལ་བའི་ལྷན་
 སྐྱེས་བདེ་བ་འདི་ནི་འཕེལ་བའི་དོན་སྒྲུབ་དང་པོར་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བརྟེན་པར་བྱ། །དེ་ནས་ཉི་མའི་
 གཞུགས་ནི་ལུས་དང་གདོད་དང་རྒྱུ་ལ་གཙུག་ཏྲུང་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པ་སྟེ། །སློག་གི་
 དབྱུག་པའི་རྗེས་མཐུན་འཕྲོ་མེད་བདེ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་མ་མཚན་ཉིད་ཡན་ལག་རབ་དུ་རྫོགས།¹³⁰ །ཞེས་
 གསུངས་ཏེ། འདིའི་དོན་ནི་རྒྱུད་སྟོབས་ཀྱིས་ཁམས་བྱང་རྒྱུ་ལྷེ་སེམས་འཛིན་མེད་དུ་འཆིང་རུས་པ་
 བས་མཚོག་མི་འགྱུར་གྱི་བདེ་བ་སྐྱེད་མི་རུས་པའི་བར་གྱི་ཡན་ལག་དང་པོ་ལྷའི་གནས་སྐབས་སུ་ལྷན་
 སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་འདི་ནི་འཕེལ་བའི་དོན་དུ་དང་པོར་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བརྟེན་པར་བྱའོ། །དེའི་རྗེས་སུ་
 རྗེས་དྲན་གྱི་སྐྱེ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་དང་ལྷན་པའི་གཞུགས་ནི་ལུས་དང་གདོད་དང་རྒྱུ་ལ་གཙུག་ཏྲུང་
 སོགས་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པའི་དུས་ཀྱི་ལའོར་ལོ་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྒྲོམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་འགྱུ་བ་
 ཅིང་དེ་ལྟར་གྲུབ་པའི་ལུས་དེ་ནི་སློག་གི་དབྱུག་པ་གཏུམ་མོ་འབར་བས་བདེ་ཆེན་སྐྱེད་པ་དང་རྗེས་སུ་

མཐུན་པར་ཐིག་ལེ་འཕོ་བ་མེད་པའི་མི་འགྲུར་བའི་བདེ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་མ་ཕྱག་སྐྱེན་མོའི་མཚན་
 ཉིད་དང་ལྷན་པ་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་རྫོགས་པར་དངོས་གནས་ལ་འགྲུབ་པར་འགྲུར་པོ་ཞེས་
 པའི་དོན་ནོ།།

ཡན་ལག་དང་པོ་ལཱའི་གནས་སྐབས་སུ་དབང་པོ་རྫོང་འབྲིང་རྩལ་པོ་གསུམ་གྱིས་གྲང་ལས་གྱི་
 ཕྱག་སྐྱེན་ལ་བརྟེན་དགོས་པའི་སྐྱེན་མཚན་ནི་དེ་ཡང་གནས་སྐབས་ལྟ་བུ་དེ་ཅི་རིགས་པར་བྱང་སེམས་
 འཛག་པ་མེད་པ་དང་། འགྲུར་བ་མེད་པའི་བདེ་བ་དང་། རྫོང་གཟུགས་རྗེས་མཐུན་པ་དང་མཚན་ཉིད་
 པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་ལམ་ལ་སློབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་ཐབས་མཁས་གྱིས་ཐེན་པའི་སྐྱོ་ནས་ལས་གྱི་
 ཕྱག་སྐྱེན་ལ་བརྟེན་ཏེ་མི་འཕོ་བའི་བག་ཆགས་བཞག་ནས་བྱང་སེམས་འཛག་མེད་དང་། འགྲུར་མེད་གྱི་
 བདེ་བ་སྐྱེད་དགོས་པ་དང་། བདེ་བ་དེ་ཉིད་གྱི་གཟུང་ནམ་རྟོང་གཟུགས་ནམས་སུ་འཆར་པར་བྱེད་
 དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མཆོག་མི་འགྲུར་གྱི་མདོར་བསྟན་ལས། ཕྱག་སྐྱེན་སྐྱོར་བ་གང་གིས་
 འཕོ་བའི་བག་ཆགས་དེར་འགྲུར་པའི་སྐྱོར་བ་དེ་ཉིད་གྱིས་མི་འཕོ་བའི་བག་ཆགས་སུ་འགྲུར་ཏེ་དངུལ་
 རྒྱ་དང་མེ་བཞིན་ནོ།^{༡༩༠} །བཙུང་ལྷན་འདས་གྱིས་རྒྱུད་གྱི་རྒྱལ་པོའི་སྐྱེད་ཐབས་གྱི་ལེའུ་ལས་ཆོགས་
 སུ་བཅད་པ་ཉིས་བརྒྱ་ཉི་ལྔ་རྩ་བཞི་པས་གསུངས་པ། །མེ་ནི་དངུལ་རྒྱའི་དབྱ་ཉིད་ཡིན་ཏེ་མེ་དང་རྩམ་
 པར་བྲལ་ན་ནམ་ཡང་དངུལ་རྒྱའི་འཆིང་བ་མེད། །མ་བཅིངས་ན་ནི་གསེར་བྱེད་མེད་དེ་གསེར་དང་
 བྲལ་ན་སྐྱ་པོ་རྩམས་ལ་ལོངས་སྟོང་མེད་པ་ཉིད། །དེ་བཞིན་བྱེད་མེད་སྐྱོར་བ་བྲལ་ན་རྟག་ཏུ་རྩལ་
 འབྱོར་བ་རྩམས་དག་གི་སེམས་ནི་འཆིང་མི་འགྲུར། །བཅིངས་པ་མེད་ན་ལུས་འཕྲིགས་མེད་དེ་ལ་ལྷག་
 ལུས་གྱིས་འདིར་ནི་ལྷན་སྐྱེས་བདེ་བ་སྟེར་བ་མིན།^{༡༩༡} །ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེས་ན་གང་ཟག་གསུམ་ཆར་གྱི་སྒྲོམ་རྩལ་ཐུན་མོང་བ་འདི་ལ་ལྟ། གང་དུ་བསྒྲོམ་པའི་
 གནས་དང་། ལུས་གྱི་འདུག་སྐྱེད་དང་། ལྷ་སྐྱེད་དང་། སྒྲོམ་རྩལ་དངོས་དང་། དེ་ལས་ཉམས་
 རྟགས་སྐྱེ་རྩལ་ལོ།།

དང་པོ་ནི་ལེ་ལའི་གོ་སྐྱེའི་དོན་བཞི་པ་ལས། འགྲུར་བ་མེད་པའི་བདེ་བའི་འབྲས་སྟེར་ཕྱག་
 རྒྱ་བཞི་པོ་འདི་རྩམས་གོང་དང་འབྲོག་དགོན་ཏུར་ཁོང་དང་། །མི་གཙང་བ་དང་གཙང་བའི་གནས་དང་

ཁྱིམ་དང་ལྷ་ཡི་ཁང་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ནི་དུས་ཀྱི་ན་ཏུ། །ཤིན་ཏུ་དགའ་བའི་དགའ་བ་ལ་གནས་འཛིག་
 ཉེན་ལམ་ལས་རབ་སྒོལ་རིགས་དང་རིགས་མིན་མཛོན་སྒྱུད་ཅིང་། །ལུས་སྟོབས་བདེ་སྟེར་བཟང་བ་
 བཏུང་བ་ལ་སོགས་འོངས་སྒྱུད་དང་ལྷན་ནལ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱིས་བསྐོམ་པར་བྱ།^{༩༩} །ཞེས་གསུངས་
 བདེ་ལྷ་སུའི་གནས་གང་ཡང་རུང་བ་གིན་ཏུ་དབེན་པའི་གནས་སུ་བསྐོམ་མོ།

གཉིས་པ་ལུས་ཀྱི་འདུག་སྐྱངས་ནི་ནང་གི་དམིགས་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་བ་འདྲན་པའི་
 ཚེ་སྤར་སོར་བསམ་གྱི་ལུས་གནད་དང་འདྲ་བས་མཆོག་པར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

གསུམ་པ་ལྷ་སྐྱངས་ནི་ལྷེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དཔུ་མའི་ནང་དུ་ཤར་བའི་སྟོང་གཟུགས་དུས་ཀྱི་
 འཁོར་ལོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་ལྷ་བ་ཡིན་ཏེ། གསང་བ་འདུས་པ་ལས། རྣལ་འབྱོར་
 བཅོན་པས་རྒྱབ་པ་ལ། །ལྷ་ཡི་གཟུགས་སུ་བསྐོམ་པར་བྱ།^{༩༩} །ཞེས་བསྟེན་རྒྱབ་ཡན་ལག་བཞིའི་
 རྒྱབ་པ་རྗེས་དྲན་གྱི་སྐབས་སུ་ལྷའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ལ་ལྷ་ཞིང་བསྐོམ་པར་གསུངས་མོ། །དེ་ཡང་དངོས་
 གཞིའི་དུས་སུ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པ་དེས་ལྷ་ཞིང་བསྐོམ་པ་ཡིན་ནའང་
 མིག་གི་ལྷ་སྐྱངས་ཀྱང་ལྷེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དཔུ་མའི་ནང་དུ་ལྷ་བའི་ཚུལ་དུ་བྱ་དགོས་སམ་སྟུམ་མོ།

བཞི་པ་སྐོམ་ཚུལ་དངོས་ནི། དབང་པོ་ནི་འབྲིང་རྒྱལ་པོའི་གང་ཟག་གསུམ་གས་ཀྱང་འཛིན་
 པའི་ཡན་ལག་མཐར་ཐིན་པའི་རྗེས་སུ་རྒྱ་རྒྱུ་ཐིན་ཐིན་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷེ་བའི་གཏུམ་མོ་
 འབར་བས་བྱང་སེམས་ལྷ་བའི་ཡས་བབས་མས་བརྟན་གྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དྲངས་ཏེ་འོད་གསལ་གྱི་
 སེམས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པ་དེས་ལྷེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དཔུ་མའི་ནང་དུ་ཤར་བའི་སྟོང་
 གཟུགས་དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པར་སྤར་བ་དེ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་ནས་བསྐོམ་པ་ཡིན་ལ།
 དེ་ལྟར་སྐོམ་པའི་གནས་སྐབས་སུ་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྐུར་སྤང་ཙམ་མ་གཏོགས་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པ་
 མེད་ཀྱང་ཡུན་བསྐྱངས་ནས་བསྐོམས་པས་སྤང་ཙམ་དེ་ཉིད་གནས་སྐུར་ཏེ་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པའི་
 སྟོང་གཟུགས་དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐུར་འགྱུར་ཞིང་། དེའི་ཚེ་རྗེས་དྲན་གྱི་ལམ་དངོས་གཞི་ཐོབ་པར་
 འཛིག་པ་ཡིན་ནོ།

ལྷ་བ་དེ་ལས་ཉམས་ཏུགས་སྐྱེ་ཚུལ་ནི་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་མཐར་ཐིན་པའི་རྗེས་སུ་ལྷའི་

སྐྱེན་ཕྱག་རྒྱ་གཉིས་དང་ནང་གི་སྐྱེན་ལྟེ་པའི་རྩ་རྒྱུ་འཛིན་དང་དུ་སྟོན་ཐུང་བ་སྐྱེས་པ་ཐིག་ལེ་དང་དབྱེར་མེད་
 དུ་འབྲེས་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་ཏེ་བསྐྱོམས་པས་སྤྲུང་ལས་ཆེས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་དུ་བ་
 བས་སྟོང་ག་ཟུགས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡལ་ཡུམ་གྱི་བར་གསལ་བར་སྤྲུང་བ་ཅིམ་དང་། གནས་སྐབས་
 དེ་ནམས་སུ་ལྟེ་བའི་གཏུམ་མོ་འབར་བས་བྱང་སེམས་ལྷ་བའི་ཡས་བབས་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བཞི་
 སྐྱེས་པ་ནམས་ནི་ཉམས་རྟགས་ཡལ་བ་ཡིན་ལ། སྐབས་དེའི་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་བདེ་བའི་རོ་བོར་
 སྐྱེས་པ་དེས་སྟོང་ག་ཟུགས་ཡལ་ཡུམ་གྱི་སྤྲུང་སྤྲུང་བ་དེ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེས་ཏེ་བསྐྱོམས་པས་སྟོང་
 ག་ཟུགས་ཀྱི་སྤྲུང་སྤྲུང་བ་དེ་ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབྱེས་སུ་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པའི་དུས་འཁོར་ཡལ་
 ཡུམ་གྱི་སྤྱི་ལོ་ནམ་པར་བྱུང་ཏེ་སྤྱི་དེ་ཉིད་དེ་མ་མེད་པའི་འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་ཐུན་པར་བྱུང་ཅིང་སྤྱི་
 དེ་ལས་བྱུང་བའི་འོད་ཟེར་ཁ་དོག་ལྷ་བྱུང་བ་ལུས་རགས་པའི་བསྐྱེད་ཁུང་བྱ་ནས་འཕྲོ་བ་དང་། དུས་
 འཁོར་ཡལ་ཡུམ་གྱི་ནམ་པ་ཅན་གྱི་སྤྱི་དེ་ལས་སྤྱི་དེའི་ནམ་པ་ཅན་མཐའ་ཡས་པ་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་
 པ་ནམ་མཁའི་མཐིལ་མཐའ་དག་ཁྱབ་པར་སྟོན་བ་དང་། སྟོང་ག་ཟུགས་ནམས་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་
 པ་ནས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་མ་སྐྱེས་ཀྱི་བར་གྱི་བདེ་བ་ཡས་བབས་དང་མས་བརྟན་ཕྱག་རྒྱ་གསུམ་
 གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་ཀྱང་རྗེས་བྱན་གྱི་ལམ་དངོས་དང་རྗེས་བྱན་བསྐྱོམས་པའི་ཉམས་རྟགས་
 ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ།།

འདི་ནམས་ཀྱི་ཤེས་བྱེད་ནི་སྟོང་འགྲེལ་སོགས་ཀྱི་དོན་གོང་དུ་བཤད་པ་ནམས་སོ། །འོ་ན་
 ཡས་བབས་མས་བརྟན་གྱི་བདེ་བ་ནམས་རི་ལྷ་བྱ་སྤྲུལ་ན། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་སྟེ་དེ་
 ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་ལས་བྱུང་བའམ། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་མ་གྲུབ་ཀྱང་རུང་སྟེ་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་
 རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟེ་བའི་གཏུམ་མོ་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་མེས་སྤྱི་བོའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལྷ་ནས་དབྱེས་
 པའི་བར་དུ་འོངས་པ་དགའ་བ་དང་། དེ་ནས་མཁྱིན་པ་དང་སྟིང་གའི་བར་དུ་འོངས་པ་མཚོག་དགའ།
 སྟིང་ག་ནས་གསང་གནས་ཀྱི་བར་དུ་འོངས་པ་བྱུང་དགའ། དེ་ནས་དོ་རྗེ་ལོ་ལྟེ་བའི་བར་དུ་འོངས་པ་
 ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་དགའ་སྟེ། དབང་མདོར་བསྟན་ལས། མགོ་བོ་བསྐྱར་གཙུག་ཏྱིར་ལས། ལུ་བ་འོངས་པ་
 དགའ་བ་སྟེ། །མཁྱིན་པ་སྟིང་གར་མཚོག་དགའ་ལོ། བྱུང་དགའི་དགའ་བ་དེ་ནས་འགྱུར། །སྤྱི་ཚོགས་

དགའ་བ་ཉེ་བ་དང་། གསང་བའི་བསྐྱར་གང་འོངས་པའོ། གསང་གནས་དོན་མོར་བུའི་བར། ལྷན་
ཅིག་སྟེང་དགའ་མི་འཛོལ།³³⁴ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

གཞན་ཡང་བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ་ལས། ཉེ་འདེམ་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྤང་བོ་དང་
ཁམས་དང་སྟེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད་ཀྱི་ཉེ་འདེམ་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྤང་བོ་དང་
བར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ས་ལ་སོགས་པའི་དགྲིལ་ལའོར་གྱི་རང་བཞིན་རྣམས་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་
བར་གྱུར་ནས་དབུལ་བར་སྒྲུབ་པའི་དགྲིལ་ལའོར་ལ་རབ་ཏུ་ཞུགས་ཏེ་དེ་ནས་གཏུམ་མོའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་
འོད་ཟེར་གྱིས་སྒྲུབ་པ་ཞུ་བར་གྱུར་པ་ན་གང་ཞིག་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ཐིག་ལའི་གཞུགས་གྱིས་འོག་ཏུ་
སོན་པ་མགིན་པ་དང་སྒྲིང་ག་དང་ཉེ་བ་དང་གསང་བའི་བསྐྱར་དགའ་བ་དང་མཆོག་དགའ་དང་དགའ་
བུལ་གྱི་དགའ་བའི་རང་བཞིན་དང་། རི་མིད་དོན་མོར་བུའི་མཐར་ལྷན་ཅིག་སྟེས་པའི་དགའ་བའི་
རང་བཞིན་གྱིས་ཞེས་པའོ། ཡང་ན་རྣམ་པ་སྒྲུབ་ཀྱིས་དང་། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་དང་། རྣམ་པར་ཉིད་པ་
དང་། མཚན་ཉིད་དང་བུལ་བའི་རང་བཞིན་གྱིས་ཞེས་པའོ།³³⁵ ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཅུང་ཟད་
ཅིག་བཤད་ན། གཏུམ་མོ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་བསྒྲོམ་པ་འཕམ། དུག་སྒྲུབ་གསུམ་གང་ཅུང་ལ་བརྟེན་ནས་
བྱུང་བའི་གཏུམ་མོ་དེའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྤང་བོ་དང་ཉེ་འདེམ་སྟེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད་ཀྱི་གཏུམ་
མོའི་དོད་གྱིས་གསུངས་པའི་སྤང་བོ་དང་ཉེ་འདེམ་སྟེ་མཆེད་དེ་རྣམས་ལས་བྱུང་བའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་གཡོན་
པ་རྒྱང་མ་དང་གཡས་པ་རོ་མའི་རྩར་སོན་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤང་བོ་ལྷ་དང་ས་ལ་
སོགས་པའི་ཁམས་གྱི་དགྲིལ་ལའོར་ལྷའི་རང་བཞིན་གྱི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་རྣམས་དང་གཅིག་ཏུ་
འབྲེས་པར་གྱུར་ནས་དབུལ་བའི་རྩ་ལའོར་གྱི་དབུས་སྒྲུབ་པའི་དགྲིལ་ལའོར་ཉེ་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ལ་
རབ་ཏུ་ཞུགས་ཏེ། དེ་ནས་ཉེ་དེའི་རྩེས་སྒྲུབ་ཡང་གཏུམ་མོ་འབར་བའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་
དབུལ་བའི་སྒྲུབ་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ཞུ་བར་གྱུར་པ་ན། བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ཐིག་ལའི་གཞུགས་གྱིས་
འོག་ཏུ་སོན་པ་སྟེ་སོང་བ་དབུལ་བ་ནས་མགིན་པར་དགའ་བ་དང་། མགིན་པ་ནས་སྒྲིང་གར་མཆོག་
དགའ་དང་། སྒྲིང་ག་ནས་ཉེ་བར་དགའ་བུལ་གྱི་དགའ་བའི་རང་བཞིན་དང་། ཉེ་བ་ནས་གསང་བའི་
བསྐྱར་དེ་ནས་རི་མིད་དོན་མོར་བུའི་མཐར་ལྷན་ཅིག་སྟེས་པའི་དགའ་བའི་རང་བཞིན་ནོ། ཡང་ན་

དགའ་བ་བཞི་པོ་དེ་ལ་རིམ་བ་བཞིན་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་དང་། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་དང་། རྣམ་པར་ཉིད་པ་དང་། མཚན་ཉིད་དང་བུལ་བའི་རང་བཞིན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ།།

ཡང་མཚན་ཉིད་དང་བུལ་བའི་རང་བཞིན་གྱིས་ཞེས་པའོ། །ཞེས་པའི་མཐུག་གི་སྟོང་འགྲེལ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་ཆ་བཅུ་དྲུག་རྫོགས་པ་ནོར་བུའི་མཐར་སོན་པ་བསྐྱོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བདེ་བ་སྟེར་བ་འཛག་པ་མེད་པའི་བདེ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ་དཔེ་ཙམ་མོ། །རང་གི་ངོ་བོས་ནི་དབང་པོ་གཉིས་ལས་སྐྱེས་པར་གྱུར་པའི་བདེ་བས་མཚོག་ཏུ་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བའི་བྱེ་བ་ཐུག་སྟོང་གི་ཆར་ཡང་མི་ཐོང་དོ། །འདིར་འགྱུར་བ་མེད་པའི་བདེ་བའི་གནས་སྐབས་ན་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་བདེ་བའི་རང་བཞིན་དེ་ནི་བྱིས་པའི་རང་བཞིན། རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ར་གཤམ་པར་བྱའོ། ³³³ །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་དེ་ལྟར་དགའ་བ་བཞིར་སྟེ་བའི་དགའ་བ་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་བཞི་བཞིར་སྟེ་བའི་ཆ་བཅུ་དྲུག་རྫོགས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྩོུ་ཞེ་ནོར་བུའི་མཐར་སོན་པ་འགྱུར་བ་མེད་པ་བསྐྱོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བདེ་བ་སྟེར་བ་སྟེ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་བདེ་བ་ནི་བྱང་སེམས་རྩོུ་ཞེ་ནོར་བུའི་བུ་ག་ནས་འཛག་པ་མེད་པ་ལས་ཀྱི་ཐུག་ཆུ་ལ་བརྟེན་ནས་གྱུར་བའི་ཡས་བབས་ཀྱི་བདེ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ་དེ་ཡང་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་དཔེར་བཞོན་པ་ཙམ་ཡིན་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོའི་སྟོན་ནས་ནི་ཐོགས་ཙམ་དུ་ཡང་མཚོན་པར་མི་བྱས་ཏེ། དབང་པོ་གཉིས་ལས་སྐྱེས་པར་གྱུར་པའི་བདེ་བས་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བའི་བྱེ་བ་ཐུག་སྟོང་གི་ཆར་ཡང་མི་ཐོང་དོ་སྟེ་མི་ཐོང་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འཁོར་ལོ་སྟོམ་པ་དུས་འཁོར་དང་མཐུན་པར་འཆད་པའི་སྐབས་འདིར་འགྱུར་བ་མེད་པའི་བདེ་བའི་གནས་སྐབས་ན་སྟེ་འགྱུར་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་ལྟོས་ན་དགའ་བ་བཞིའི་ནང་གི་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བའི་རང་བཞིན་དེ་ནི་བྱིས་པའི་རང་བཞིན་དང་། རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྩེས་དྲན་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་བདེ་བར་གཤམ་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་སྟོང་འགྲེལ་གྱི་དེའི་ཡེ་གཤམ་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཞེས་པ་ནས། རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུར་གཤམ་པར་བྱའོ་³³⁴ །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་རྩེས་དྲན་ཀྱི་སྐབས་སྟེ་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བ་དངོས་མ་སྐྱེས་པའི་བར་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་སྟེང་པའི་ཐབས་སྟོམ་པའི་སྐབས་ཀྱི་དགའ་བ་བཞི་ཉིད་འཆད་པ་ཡིན་ནའང་།

མཚན་ཉིད་མཚུངས་པའི་སྒོ་ནས་དགའ་བཞི་སྐྱེད་ཚུལ་མཐའ་དག་འདིས་གོ་བར་བྱའོ། །དེ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་
ན་ཅ་རྒྱུད་ལ་གནད་དུ་བསྐྱེད་བའམ་ཐུག་ཀྱི་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་བ་སྐྱེད་པའི་ཆོ་ལུས་གྱི་ཆ་
ཐམས་ཅད་ལ་གནས་པའི་ཐིག་ལེ་དང་པོར་དབུལ་བའམ་གཙུག་ཏྱར་ཏུ་འདུས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་དོ་རྩེ་
ནོར་བུའི་རྩ་བར་འབབ་པར་གྲེས་པར་བྱའོ།།

གང་ཟག་གསུམ་གྱིས་སྒོམ་ཚུལ་སོ་སོར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་གང་ཟག་གསུམ་གྱིས་སྒོམ་ཚུལ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་དབང་
ནོན་གྱིས་རྗེས་དྲན་སྒོམ་ཚུལ་ལ་གཉིས། རྗེས་དྲན་གྱི་སྐྱེད་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་སྒོམ་པའི་ཚུལ་དང་། སྐྱེད་ཐོབ་
ནས་རྗེས་སུ་སྒོམ་པའི་ཚུལ་ལོ།།

དང་པོ་ནི་བསྒོམ་པའི་གནས་ལུས་གནད་ལྟ་སྟངས་ནམས་ཐུན་མོང་གི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་
ལྟར་ཡིན་ཞིང་། དམིགས་པ་ལ་འཛོག་ཚུལ་ནི་འཛོན་པ་མཐའ་ཕྱིན་པའི་རྗེས་སུ་གཙོ་བོར་སྟེ་བར་སྒོག་
ཐུང་བ་ཤེས་པས་སྟེ་བའི་རྩ་ལའོར་གྱི་དཔུས་སུ་གཏུམ་མོའི་མེ་འབར་བའི་འོད་གྱིས་སྒྲིང་བར་བྱས་པའི་
སྟོང་གཟུགས་དུ་ས་ལའོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐྱེད་སྒྲིང་བ་ཅམ་དེ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་ནས་ཡང་ཡང་
བསྒོམ་ཞིང་དེ་ལ་པོགས་དབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཐུག་ཀྱི་གཉིས་ལ་ཡང་བརྟེན་ནས་གཏུམ་མོ་བྱུང་བར་ཅན་
སྒར་དེ་རྒྱན་སྒྲིས་གྱི་བདེ་བ་དྲངས་ནས་བདེ་བ་དེའི་ངོ་བོར་སྒྲིས་པའི་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དེས་རང་
ལ་གསལ་བར་སྒྲིང་བའི་སྟོང་གཟུགས་དུས་གྱི་ལའོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐྱེད་སྒྲིང་བ་དེ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་
གཞག་ནས་ཡང་ཡང་བསྒོམས་པས་རི་ཞིག་ལྟར་ལ་སྐྱེད་འོ་སྒྲིང་བ་རེ་དག་ལ་སོང་སྟེ་དངོས་གནས་ལ་
ཐུབ་པའི་སྟོང་གཟུགས་དུས་ལའོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྗེས་དྲན་གྱི་སྐྱེད་ཐོབ་པ་ཡིན་ཞིང་སྐྱེ་
དེ་ལས་སྟོང་གཟུགས་གང་བའི་སྐྱེད་ཐོབ་ཡས་པ་སྒྲིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་གནས་ལ་ཐུབ་པའི་རྗེས་དྲན་
གྱི་སྐྱེད་ཐོབ་ལོ།།

གཉིས་པ་སྐྱེད་ཐོབ་རྗེས་སུ་སྒོམ་པའི་ཚུལ་ནི། སྟོང་གཟུགས་དུས་གྱི་ལའོར་ཡབ་ཡུམ་

ཞལ་སྤྱོད་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ལྟེ་བའི་ཙུ་འཁོར་གྱི་དབུས་དང་། རྟོང་གསུམ་མ་ལུས་པར་བྱལ་བར་དངོས་
གནས་ལ་གྲུབ་པ་རྗེས་དྲན་གྱི་སྒྲུབ་མཚན་ཉིད་ཆང་བར་གྱུར་པ་དེའི་ཆོ་དུ་ལུ་བུའི་བྱིན་པ་གི་དུས་འཁོར་
ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཐམས་ཅད་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་ཉིད་དང་རྒྱུད་གཅིག་པ་ཉིད་ཡིན་པས་ཡང་
དུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་རྣམ་པ་ཅན་རྣམས་གྱིས་ཡུམ་སྣ་ཆོགས་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་
ཆགས་པའི་སློ་ནས་སློམས་འཇུག་བྱེད་པའི་རྒྱལ་ལ་ཙུ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་སྟེ་ཡང་ཡང་གོམས་
པར་བྱས་པས་ནམ་ཞིག་ན་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་གི་ལུས་རགས་པ་འདྲིའི་ཆ་གས་ལ་གནས་པའི་ཁམས་
བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་རྣམས་དང་པོར་དབུལ་བའི་ཙུ་འཁོར་དུ་འདུས་ཏེ་དེ་ནས་རིམ་གྱིས་རྩོམ་རྩོམ་བྱེད་
མཐར་མོན་པ་ལས་དགའ་བ་བཅུ་དྲུག་མཚོན་པའི་མཐར་ཁམས་དགར་པོ་ནོར་བུའི་ཅེར་སླེབ་པ་དང་
དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་དམར་ཆ་གཙུག་ཏྲར་དུ་གནས་པ་གཉིས་གནས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བར་དེ་ཉིད་
དུ་བརྟན་པར་གནས་པའི་ཐིག་ལེ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་བརྟན་པ་མཚོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྐད་ཅིག་
མ་གཅིག་སྒྲིམ་པ་ན་ཏྲང་ེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་དངོས་གཞི་ཐོབ་པར་འཛིན་པ་ཡིན་པས་དགའ་བ་
བཞི་འམ་ཆ་བཅུ་དྲུག་པའི་ཆ་དང་པོ་ཡན་ཆད་རྗེས་དྲན་གྱི་ལམ་དུ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ།།

འོ་ན་དབང་རྣོན་གྱིས་རྗེས་དྲན་གྱི་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་ཡུག་རྒྱ་གཞན་གཉིས་བསྟེན་མི་
དགོས་པར་ཡུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པས་ཆོག་གམ་སྒྲམ་ན། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་དབང་པོ་རྣོན་པོས་
འཛིན་པའི་ཡན་ལག་མཐར་བྱིན་པ་ན་འཛིན་པའི་ཏྲང་ེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་དེ་ཉིད་གྱི་
རང་ནས་བར་མ་ཆད་པར་རྗེས་དྲན་གྱི་སྒྲུབ་དངོས་སུ་ཡུང་བར་རུས་ཤིང་དེའི་ཆོ་སྟོང་གསུགས་གྱི་སྣ་
ཆོགས་ཡུམ་དང་མཉམ་པར་སྒྱུར་བས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་འདྲན་རུས་པ་ལ། ཞེས་དབང་རྣོན་གྱིས་
འཛིན་པའི་ཏྲང་ེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞན་སྟེན་གཅིག་སྟེ་ལ་རྗེས་དྲན་མཐར་
བྱིན་ཏེ་ཏྲང་ེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་འཐོབ་པར་འདོད་ཅིང་། འཛིན་པའི་ཡན་ལག་
མཐར་བྱིན་པའི་དབང་རྣོན་རྗེས་དྲན་སྒྲུབ་པའི་སྐབས་དང་གྲུབ་ནས་ཀྱང་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཡུག་རྒྱ་
ལ་མི་བརྟེན་པར་འདོད་དོ།།

འདི་ནི་མི་འཐད་དེ། འཛིན་པ་མཐར་བྱིན་པའི་རྗེས་སུ་རྗེས་དྲན་གྱི་སྒྲུབ་ཐོབ་པའི་བྱིར་དུ་

གཏུམ་མོ་དང་། ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་པ་སོགས་དུ་མ་ལ་སློབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་
 འཛིན་པའི་མཉམ་གཞག་བྱུང་གཅིག་པུ་དེ་ལ་རྗེས་དྲན་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཐོབ་
 པ་ཇི་ལྟར་འོང་སྟེ་མི་འོང་ངོ་། །དབང་ཚོན་རྗེས་དྲན་རྒྱུ་པའི་སྐབས་སུ་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་པ་ནི་
 གོང་དུ་དྲངས་པ་ལྟར། རྒྱལ་པའི་ལྷན་སྐྱེས་པ་དེ་བ་འདི་ནི་འཕེལ་བའི་དོན་སྤྱད་དང་པོར་ལས་ཀྱི་ཕྱག་
 རྒྱ་བརྟེན་པར་བྱ། །ཞེས་འཛིན་པ་མཐར་ཕྱིན་ནས་རྗེས་དྲན་རྒྱུ་པའི་སྐབས་སུ་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་
 བརྟེན་ནས་གཏུམ་མོ་འབར་བས་བྱང་སེམས་ལྟུང་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོས་སྟོང་གཟུགས་རྗེས་མཐུན་པ་ལ་
 ཅེ་གཅིག་ཏུ་བཞག་ནས་བསྐྱོམས་པས་དེ་ནས་ཏེ་དེའི་རྗེས་ཉིད་དུ་སྟོང་གཟུགས་མཆོན་ཉིད་པ་དུས་
 འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐྱེ་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པ་དང་། དེའི་ཆེ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ཁམས་འཕོ་བ་མེད་པའི་
 བདེ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་མ་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པར་སྟོན་པ་ནི། དེ་ནས་ཉི་མའི་གཟུགས་ནི་ལུས་དང་
 གདོང་དང་རྐང་བ་གཙུག་ཏྱིར་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པ་སྟེ། །སྟོག་གི་དབྱུག་པའི་རྗེས་མཐུན་
 འཕོ་མེད་བདེ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་མ་མཆོན་ཉིད་ཡན་ལག་རབ་ཏུ་རྫོགས།^{༡༤} །ཞེས་པ་སྟེ་དོན་ནི་བཤད་
 ཟིན་པ་ལྟར་ངོ་།

དེར་ཡང་མ་ཟད་དབང་ཚོན་གྱིས་རྗེས་དྲན་གྱི་སྐྱེ་གྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་ཡང་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་
 བརྟེན་པ་ནི་ཡེ་ལའི་བརྒྱ་ཏིང་གཅིག་པའི་འབྲེལ་ཆེན་ལས། ཕྱག་རྒྱ་རབ་ཏུ་འགྲོགས་ལ་སེམས་ཞེས་
 པ་གཟུགས་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལྟུང་དང་། མཆོག་གི་བདེ་བ་ལ་གནས་དོ་རྗེ་ཡང་
 དག་བསྐྱང་བ་ཡང་གསུམ་པ་བྱུགས་ཀྱི་ཞལ་ལོ། །ཅི་སྟེ་གཟུགས་ཀྱི་སྟོན་ནས་དགའ་བར་མ་གྱུར་ན་དེའི་
 ཆེ་བསྐྱར་དོ་རྗེའི་སྐྱེ་འམ་ཞེས་པ་དལ་བྱ་དག་གིས་བྱའོ། །ཅི་སྟེ་བྱང་མེད་མ་རྟོག་ན་དེའི་ཆེ་རང་གི་ལག་
 པའི་བསྐྱེས་གསོར་བར་བྱའོ། །བདེ་བ་འཕེལ་བའི་སྤྱད་དུ་སྟེ་ལྷུང་བའི་སྤྱད་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།^{༡༥} །ཞེས་
 རྗེས་དྲན་གྱི་སྟོང་གཟུགས་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་སྟོང་གཟུགས་སྐྱོ་ཆོགས་ཡུམ་ལ་རྗེས་སུ་
 ཆགས་པར་བྱས་པ་ལས་ཁམས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལྟུང་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མཆོག་གི་བདེ་བ་ལ་
 གནས་པ་དང་། རྗེས་ཆགས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དོ་རྗེ་བསྐྱང་བ་རྣམས་དོ་རྗེ་བཞིའི་ནང་གི་གསུམ་པ་
 བྱུགས་ཀྱི་ཞལ་ཏེ་བྱུགས་དོ་རྗེ་རྗེས་དྲན་གྱི་སྐབས་ཀྱི་ཡིན་པ་དང་། དེའི་ཆེ་ཅི་སྟེ་དེ་ལྟ་བུའི་སྟོང་

གཞུགས་ལ་རྗེས་ཆགས་བྱས་ཀྱང་གཞུགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དགའ་བར་ཏེ་དགའ་བ་སྒྲིམ་པར་མ་གྱུར་ན་
དེའི་ཆོ་ལས་ཀྱི་ཐུག་ཀྱི་འདྲེ་འདྲེ་དོ་རྒྱུ་ལས་ཞེས་པ་དོ་རྒྱུ་དཔལ་བསྐྱོད་ནས་བདེ་བ་འབྲེན་པར་
བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གལ་ཏེ་འདི་དག་རྗེས་དྲན་གྱི་སྒོར་གཞུགས་མཆོན་ཉིད་པ་འཐོབ་པའི་སྐབས་ལ་དགོངས་པ་
མ་ཡིན་ནོ་སྟུམ་ན། འདི་དག་རྗེས་དྲན་དང་རྗེས་དྲན་ཐོབ་ནས་ཉིང་རེ་འཛིན་སྐབ་པའི་སྐབས་ཡིན་ཏེ།
ཐུགས་ཀྱི་ཞལ་ལོ་ཞེས་དང་ལྟར་པའི་སྤྱད་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་མཆུག་ཉིད་དུ། དེ་ལྟར་ས་པོན་
གཏོར་བ་མིན་པའི་བདེ་བ་དེ་ནི་འཆི་བའི་འཛིགས་འཕྲོག་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་འདི་ནི་དཔལ་ལྷན་གྱི་མའི་
ཞལ་བཞི་བ་སྟེ་ཡེ་ཤེས་དོ་རྒྱུ་ཞེས་པ་རྣལ་འབྱོར་གོམས་པའི་རེས་པའོ། །ཞེས་ཡེ་ཤེས་དོ་རྒྱུ་ར་
གསུངས་ཤིང་། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་དོ་རྒྱུ་བཞིའི་ཡེ་ཤེས་དོ་རྒྱུ་གསུངས་པས་སོ། །གལ་ཏེ་འདི་
དག་རྗེས་དྲན་ཐོབ་རྗེས་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་དུ་ཆུག་ཀྱང་དབང་རྣལ་གྱིས་ལས་ཀྱི་ཐུག་ཀྱི་ལ་བརྟེན་དགོས་
པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ་སྟུམ་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་འདིའི་རྒྱུད་འགྲེལ་བ་དང་བཅས་པ་ནི་
དམིགས་བསལ་འཆད་པའི་སྐབས་མ་ཡིན་པར་ལམ་གྱི་གཞུང་ཞིང་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་ཞིང་།
ལམ་གྱི་གཞུང་ཞིང་རྣམས་ནི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གཏུལ་བྱའི་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འཆད་པ་
ཡིན་ལ། རྒྱུད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གཏུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་དབང་རྣམས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཞན་ཡང་སྐབ་ལའི་བརྒྱུ་ཉི་ཤུ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཤེས་རབ་ལ་སྒྲོས་ལྟ་བུ་ཐེག་ལེ་
ཞེས་པ་ལ་འདིར་ཤེས་རབ་ལ་ཆགས་པས་སྒྲོས་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཐེག་ལེ་ཡིན་པ་ནི་ལ་སྒྲོས་ལྟ་བུ་ཐེག་ལེ་
སྟེ་ཤེས་རབ་ལ་སྒྲོས་པའི་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཐེག་ལེ་ཡང་དོ་རྒྱུ་ལོར་ལུར་གནས་པ་དེའི་གསང་བ་
དང་ཉེ་བ་དང་སྤྱིང་གར་འགྱུར་མེད་གསུམ་དུ་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྐབ་པ་ལ་ཞེས་པ་གསུམ་པ་
སྐབ་པའི་ཡན་ལག་ལ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་སྐབ་པའི་ཡན་ལག་བྱའོ།^{༡༤} །ཞེས་ཐོགས་རིམ་གྱི་སྐབ་
པའི་ཡན་ལག་གི་སྐབས་འདིར་ལས་ཀྱི་ཐུག་ཀྱི་ཤེས་རབ་ལ་སྒྲོས་པའི་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་དོ་རྒྱུ་
ནོར་ལུར་གནས་པ་གསང་གནས་སྟེ་བ་སྤྱིང་གར་དྲངས་པའི་འགྱུར་མེད་འཛིག་མེད་གསུམ་དུ་གྱུར་པའི་
མས་བརྟན་གྱི་བདེ་བ་བསྐྱོད་པར་བཤད་ཅིང་། ཐོགས་རིམ་གྱི་བརྟན་སྐབ་ཡན་ལག་བཞིའི་སྐབ་པ་

རྗེས་དྲན་ཉིད་ལ་འཛོག་ལ། རྒྱ་དང་འགྲེལ་བ་དང་བཅས་པ་འདི་དག་གྲང་ལམ་གྱི་གཞུང་ཞིང་ཉིད་
འཆད་བྱེད་ཡིན་པས་སོ།།

གཞན་ཡང་། ཡིད་ནི་ནང་དུ་རྒྱུད་པ་ཡིས། འདོད་པའི་དངོས་གྲུབ་བསྐྱེད་པར་བྱ། ཞེས་
པའི་བདེ་མཆོག་སྟོན་འགྲེལ་ལས། འདིར་དོ་རྗེ་ཞོར་བུའི་ནང་དུ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་
ཡིད་ནི་ནང་དུ་རྒྱུད་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། ཡིད་ནང་དུ་རྒྱུད་པས་འཛོག་པ་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
དེས་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་འཕམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་འགྲོགས་པ་ན་ཁམས་གསུམ་པའི་མཆོན་ཉིད་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་གཞུགས་སུ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་ཁམས་གསུམ་པ་འདོད་པ་དང་གཞུགས་དང་གཞུགས་
མེད་པའི་མཆོན་ཉིད་བརྟན་པ་དང་གཡོ་བ་དང་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པའི་རང་བཞིན་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྷན་པའི་བདག་ཉིད་མ་ལུས་པར་རྣམ་འབྱོར་པས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། ཇི་
ཉིད་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྷན་པའོ།^{༡༤༩} ཞེས་དོ་རྗེ་ཞོར་
བུར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འཛོག་མེད་དུ་འཆིང་རྒྱས་པ་ན་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་
འགྲོགས་ཏེ་བདེ་ཆེན་དངས་ནས་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དེས་ཁམས་གསུམ་པའི་མཆོན་ཉིད་སྟོང་གཞུགས་
སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞུགས་སུ་ཤར་བདེ་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་དམིགས་ནས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ་ཞེས་པའོ།།

དེ་ཡང་ཁམས་གསུམ་པ་ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་འཆད་བ་ནི། ཁམས་གསུམ་པ་འདོད་པ་དང་
ཞེས་པ་ནས་རྣམ་འབྱོར་པས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ་ཞེས་པའི་བར་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་དངས་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོས་སྟོང་གཞུགས་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་དམིགས་པའི་སྟོང་
གཞུགས་དེ་ཉིད་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྷན་པའི་སྟོང་
གཞུགས་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པའོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས་གང་ཟག་དབང་པོ་རབ་འབྱིང་རྒྱལ་པོ་
གསུམ་གསལ་ལན་ལག་དང་པོ་ལྟའི་གནས་སྐབས་དང་བྱང་པར་དུ་ཡང་རྗེས་དྲན་གྱི་སྐབས་སུ་ལས་དང་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་བ་སྟེན་དགོས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།

གཞན་ཡང་། འདོད་པའི་དངོས་གྲུབ་བསྐྱེད་པར་བྱ། ཞེས་པའི་འགྲེལ་བར། འདིར་འདོད་
པ་ནི་འདོད་ཆགས་ཆེན་པོའོ། ཇོ་རྗེ་སེམས་དབང་དོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དུ་མི་འགྱུར་པའོ།^{༡༥༠} ཞེས་

འདོད་པའི་དོན་མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་བདེ་བ་ལ་བཤད་ཅིང་། དེའི་མཇུག་ཐོགས་ཉིད་དུ། དངོས་གྲུབ་ནི་
 བྱུག་ཀྱི་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྦྱིན་པ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པ་ལོ།^{༡༥༥} །ཞེས་
 དངོས་གྲུབ་ཀྱི་དོན་སྟོང་གཟུགས་ལ་བཤད་ནས། སྟོང་གཟུགས་དེ་ལ་རྣམས་པ་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་ནི་
 འགྲེལ་པའི་འཕྲོ་དེ་ཉིད་ལས། འདི་ཉིད་སྒྲོམ་པ་རྣམས་པ་གཉིས་ཏེ་སྦྱོར་དུ་གཟུགས་བརྟན་སྒྲོམ་པ་དང་
 སྦྱིན་ས་གཟུགས་བརྟན་སྒྲོམ་པ་ལོ། །སྦྱོར་དུ་གཟུགས་བརྟན་སྒྲོམ་པ་ནི་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་
 གཟུགས་བརྟན་གྱི་མཐར་ཐུག་པར་སྒྲོམ་པ་ལོ།^{༡༥༦} །ཞེས་སྦྱོར་དུ་གཟུགས་བརྟན་སྒྲོམ་པ་སོར་བསམ་
 གྱི་སྐབས་ཀྱི་དུ་སོགས་ནས་དུ་མ་ཡོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་གཟུགས་བརྟན་སྒྲོམ་པའི་བར་ལ་གསུངས་
 ཤིང་། དེའི་མཇུག་ཉིད་དུ། སྦྱིན་ས་སྒྲོམ་པ་ནི་གཟུགས་བརྟན་མཐོང་བ་ན་ལྟ་གར་ཡིན་རབ་ཏུ་བཀོད་
 དེ་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་འཕེལ་བའི་དོན་དུ་སྒྲོམ་པ་ལོ།^{༡༥༧} །ཞེས་སྦྱིན་ས་སྒྲོམ་པ་རྗེས་དྲན་
 གྱི་སྐབས་སུ་སྒྲོམ་པ་ལ་མཛད་ནས། རྗེས་དྲན་གྱི་སྐབས་ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྒྲུ་
 དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པའི་གཟུགས་བརྟན་མཐོང་བ་ན་ལས་ཀྱི་བྱུག་ཀྱི་ལྟ་གར་ནས་འབྱོར་བའི་ཡིན་
 རབ་ཏུ་བཀོད་དེ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །དགོས་པ་ཅིའི་དོན་དུ་སྒྲོམ་པ་ནི་ཉིང་ཇེ་འཛིན་གྱི་
 གནས་སྐབས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་བསྟེན་ཅིང་འཕེལ་བའི་དོན་དུ་སྒྲོམ་པ་ལོ། །ཞེས་པའི་
 དོན་ཡིན་ནོ།།

ཡང་དེའི་མཇུག་ཉིད་དུ། སྐར་ཡང་བདེ་བ་ཆེན་པོ་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་ལས་ཀྱི་བྱུག་ཀྱི་དང་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་བྱུག་ཀྱི་ཡོངས་སུ་སྐར་ས་ཏེ་བྱུག་ཀྱི་ཆེན་པོ་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །འདིར་ལས་ཀྱི་བྱུག་ཀྱི་དང་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་བྱུག་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་དགག་པ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མཆོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་སྟོང་ཐུག་
 བརྩ་གཉིས་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ། ལས་ཀྱི་བྱུག་ཀྱི་
 ཡོངས་དོར་ཅིང་། ཡེ་ཤེས་བྱུག་ཀྱི་རྣམས་སྐར་ས་ཏེ། །མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་ནས་འབྱོར་གྱིས། །བྱུག་ཀྱི་
 ཆེན་པོ་རྣམས་བསྒྲོམ་བྱ།^{༡༥༨} །ཞེས་ལས་ཀྱི་བྱུག་ཀྱི་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱུག་ཀྱི་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་
 བ་ཆེན་པོ་སྒྲོམ་པ་དེ་ལས་སྐར་ཡང་ཉིང་ཇེ་འཛིན་གྱི་སྐབས་སུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་
 དུ་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱུག་ཀྱི་གཉིས་ཡོངས་སུ་སྐར་ས་ཏེ་བྱུག་ཀྱི་ཆེན་པོ་སྒྲོམ་པ་ལྟེ་བྱུག་ཀྱི་ཆེན་མོ་

ཉིད་ལ་རྗེས་ཆགས་ཀྱི་ལྷན་པས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་དང་སྤངས་ཏེ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །མི་འགྱུར་བའི་
བདེ་བ་དངོས་སུ་འདྲེན་ཅུས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ལས་སྒྲོམ་པའི་སྐྱབས་འདིར་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་གཉིས་སྒྲོམ་པ་དགག་པའི་ཤེས་བྱེད་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཞེས་པ་ནས། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་
པོ་ལྷན་བསྐྱོམ་བྱ། །ཞེས་པའི་བར་རོ།

དེ་ལྟར་ན་དབང་པོ་རབ་འབྱིང་ཐ་མ་གསུམ་ཆར་གྱིས་གཙོ་བོར་བརྟེན་མི་བརྟེན་གྱི་བྱུང་
པར་མ་གཏོགས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་འདྲེན་མི་ཅུས་གྱི་
བར་ལ་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡས་བབས་དང་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བ་
བཞི་བསྐྱེད་དེ་བདེ་སྟོང་སྟོར་བ་དང་། རྗེས་དྲན་གྱི་སྐྱེ་སྟོང་གཞུགས་དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐྱེ་དངོས་
གནས་ལ་ཡུབ་ནས་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་དགའ་བཞི་སྐྱེས་པའི་ཆོ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ངོ་
བོར་སྐྱེས་པ་དེས་རང་དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་ལྷན་པ་ཅན་སྒྲོམས་འཇུག་བྱེད་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་
པའི་ལྷན་པ་ཉིད་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བསྐྱོམས་པས་ནམ་ཞིག་ན་སྟོང་གཞུགས་ཕྱག་རྒྱ་
ཆེན་མོ་སྐྱ་ཆོགས་ཡུམ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྐྱེད་ཅུས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་
ལྟར་ན་རྒྱུད་འབྲེལ་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་གཉིས་བསྟེན་དགོས་པ་དང་
སྤང་དགོས་པའི་ས་ཆོགས་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་སོ།

གཉིས་པ་དབང་འབྱིང་དང་དབང་རྩལ་གཉིས་ཀྱིས་རྗེས་དྲན་སྒྲོམ་ཚུལ་ནི་འདི་གཉིས་ཀས་
རྗེས་དྲན་གྱི་སྐྱེ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་སྒྲོམ་པ་དང་སྐྱེ་དེ་ཐོབ་རྗེས་སུ་སྒྲོམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་ལལ་ཆེ་བ་དབང་རྩལ་གྱི་
སྒྲོམ་ཚུལ་དང་འདྲ་ཞིང་། བྱུང་བར་ནི་དབང་འབྱིང་གིས་གཏུམ་མོ་སྤར་ནས་ཡས་བབས་མས་བརྟན་
གྱི་བདེ་བ་འདྲེན་པ་གཙོ་བོར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་བྱེད་པ་དང་། དབང་རྩལ་གྱིས་
གཙོ་བོར་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་གང་ཟག་གསུམ་ཀས་རྗེས་དྲན་གྱི་སྐྱེ་
ཐོབ་ཕྱིར་དུ་སྒྲོམ་པའི་ཆོ་འཛིན་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྗེས་སུ་རང་རང་གི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་འདྲེན་པའི་རྒྱུའི་
གཙོ་བོ་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡས་བབས་དང་མས་བརྟན་གྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་དེ་འོད་གསལ་གྱི་

སེམས་པ་དེ་བ་ཆེན་པོ་དེ་དོ་བོར་སྒྲུལ་པ་དེས་རང་རྒྱལ་སྤྱི་བའི་རྒྱ་རྒྱུ་འོ་ན་དེ་རྒྱལ་འབྱོར་པ་རང་ཉིད་
 རྟོར་གཞུགས་རྒྱལ་འཛོམས་ཡལ་ཡུམ་གྱི་སྒྲུར་མ་བཅོས་མ་བཅུགས་པར་གར་བ་དེ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་
 དམིགས་ནས་ཡང་ཡང་བསྒྲོམས་པས་མཐར་དུ་ས་འཛོམས་ཡལ་ཡུམ་ཞལ་སྒྲུར་གྱི་རྣམ་པར་སྣང་བའི་
 རྟོར་གཞུགས་རྒྱུ་མཐུན་པ་དེ་ཉིད་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པའི་རྟོར་གཞུགས་རྒྱལ་འཛོམས་ཡལ་ཡུམ་ཞལ་
 རྟོར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྒྱུ་རྟུན་འབྱུང་བ་ཡིན་གྱི། ཁ་ཅིག་གི་འབྲིད་ཡིག་ལས། གཏུམ་མོ་
 འབར་བས་བདེ་བ་དྲངས་པའི་བདེ་རྟོར་གི་དང་ནས་རྒྱུ་རྟུན་འབྱུང་བའི་འཕེན་པ་དང་བཅས་
 ཉེ་བསྒྲོམ་³⁹ ཞེས་བཀོད་པ་ནི་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ་སོགས་ནས་བདེ་རྟོར་རམ་འོད་གསལ་གྱི་
 དང་ནས་སྒྲུ་ལུས་སྤྱད་པའི་འཕེན་པ་དང་བཅས་ཉེ་སྒྲུ་ལུས་གྱི་སྒྲུར་དངོས་སྤྱད་པའི་རིགས་པ་སྒྲུར་
 བ་ཡིན་པ་འདྲ་བའང་། དེ་གཉིས་ནི་མི་འདྲ་ཞེ། འདུས་པ་སོགས་ནས་བཤད་པ་ནི་བདེ་རྟོར་རམ་འོད་
 གསལ་རྟོར་ཉིད་དང་སྒྲུར་བའི་དང་ནས་འོད་གསལ་གྱི་བཞེན་པའི་རྒྱུ་རྟུན་བདེ་ཉིད་ལས་སྒྲུ་མའི་སྒྲུར་
 ལྟར་བ་ཡིན་ལ། སྐབས་འདིའི་རྟོར་གཞུགས་གྱི་སྒྲུ་ནི་སོར་བསམ་གྱི་སྐབས་སྤྱད་པའི་རྟོར་གཞུགས་
 གྱི་སྒྲུར་བ་དེ་ཉིད་སྟོག་འཛིན་སོགས་གྱི་ལམ་གྱིས་སྤྱད་ནས་རྟོར་གཞུགས་གྱི་སྒྲུ་འི་སྒྲུར་བ་དེ་ཉིད་རེ་
 དག་ཏུ་སོང་བ་ལས་བསྒྲུབས་པ་ཡིན་པས་སོ།།

ཡང་དབྱེ་བ་འཆད་པའི་སྐབས་སྤྱད་པ་ཟུག་གསུམ་པའི་དབང་པོ་རབ་བྱུག་རྒྱ་ཆེན་མོ་རི་
 རབ་གྱི་རྒྱལ་དང་མཉམ་པ་ལ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། འབྲིང་ཡེ་ཤེས་གྱི་བྱུག་རྒྱ་དཀྱིལ་འཛོམས་གྱི་
 ལྷ་མོའི་གྲངས་དང་མཉམ་པ་ལ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། དབང་པོ་དམན་པ་ལས་གྱི་བྱུག་རྒྱ་དང་
 རྟོམས་པར་འཇུག་པར་བཤད་པ་རྣམས་ནི་རྒྱུ་རྟུན་པ་ནས་རྒྱུ་རྟུན་པ་ནས་རྒྱུ་རྟུན་པ་ལ་སྒྲོབ་པའི་
 ཚུལ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྒྱུ་དང་རྒྱུ་འོ་ན་པོ་ཆེའི་དགོངས་པར་བསམ་པའི་འབྲིད་ཡིག་ཁ་ཅིག་ལས་དབྱེ་
 བ་འཆད་པའི་སྐབས་སྤྱད་པ་པོ་རབ་བྱུག་རྒྱ་ཆེན་མོ་རི་རབ་གྱི་རྒྱལ་དང་མཉམ་པ་ལ་སྒྲོམས་པར་
 འཇུག་པ་དང་ཞེས་གསུམ་དུ་བྱེ་ནས་⁴⁰ འབྲིད་ཡིག་དེ་ལས། དེ་ནས་ནམ་མཁའི་ཁམས་བྱུབ་པའི་
 རྟོར་གཞུགས་བམས་ཅན་རྒྱལ་མ་བཅུ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་བསྒྲུར་བ་དང་།⁴¹ གཞན་ཡང་རི་
 རབ་གྱི་རྒྱལ་ལྟ་རབ་གྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་བྱུག་རྒྱ་རྣམས་སྤྱད་པ་ཞེན་བསྒྲུར་ནས་སྒྲོམས་པར་

ཞུགས་ཏེ་མི་འཕྱུར་བའི་བདེ་བ་སྤར་ལྟར་བསྐྱེད་ཅེས་པ་ཙམ་ཞིག་བཤད་ལ། རྩེ་བྱས་³⁴⁹ ཕྱག་རྒྱ་
ཆེན་མོ་ལ་སྟོམས་འཇུག་བྱེད་ཚུལ་གསལ་བར་མ་གསུངས་སོ།།

འོན་ཀྱང་དྲེགས་པའི་གནས་ཚུང་ཟད་ཅིག་དབྱད་ན། འོན་ཏེ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ལ་སྟོམས་
འཇུག་བྱེད་པའི་ཚུལ་རིམ་བུ་ཡིན། རྣལ་འབྱོར་པ་རང་གི་ལུས་རགས་པ་འདིས་བྱེད་པ་ཡིན་ནམ།
གལ་ཏེ་སྟོང་གཟུགས་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཡབ་ཏུ་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་ཉིད་ལྷུང་བ་དེས་སྟོམས་
པར་འཇུག་པ་རིམ་བུ་ཡིན་སྟེ་མ་ན། དང་པོ་དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་གཟུགས་སྣ་ཚོགས་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་
ཅན་གྱི་ཡུམ་དེ་ནི་སྒྲིབ་ཐོགས་མེད་པའི་འཇའ་ལུས་ཀྱི་སྐྱུ་ཡིན་པས་རྣམ་སྒྲིབ་གྱི་ལུས་རགས་པའི་དེས་
སྟོམས་འཇུག་བྱེད་པ་འོང་དོན་མེད་པས་སྒྲིབ་མ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་ཉིད་དུ་ས་
འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐུར་སྐུར་པ་སྟོང་གསུམ་བྱུང་བར་སྒྲོས་པའི་ཡུམ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་རི་རབ་གྱི་རྒྱལ་གྱི་
གངས་དང་མཉམ་པ་ལ་རང་ཉིད་དུ་ས་གྱི་འཁོར་ལོ་ཡབ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐུར་བ་རི་རབ་གྱི་རྒྱལ་གྱི་
གངས་དང་མཉམ་པས་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་དབང་ཚོན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་རི་རབ་གྱི་རྒྱལ་དང་མཉམ་
པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྟོམས་འཇུག་བྱས་པ་ལས་ཁམས་ཞུ་བའི་བདེ་བ་
སྐྱེ་བའི་ཚུལ་ནི་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་ཉིད་དུ་ས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྟོང་གཟུགས་སུ་ལྷུང་བ་རྣམས་སྟོམས་
འཇུག་བྱེད་ཚུལ་ལ་དམིགས་ནས་རྩེས་ཆགས་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པས་ལུས་རགས་པ་འདིའི་སྐྱེ་བོ་
ནས་དབུལ་བ་དང་དེ་ནས་མགིན་པ་སོགས་ནས་དོ་རྩེ་མོར་སུའི་ཅེ་བར་བབས་པའི་དགའ་བ་བཞི་དང་
བཅུ་དྲུག་སོགས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་ན་རྩེས་དྲན་གྱི་སྐྱབས་སུ་དབང་པོ་རབ་གྱིས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོའི་སྟོན་ནས་བདེ་བ་སྐྱེད་
པའི་ཐབས་གྱི་དམིགས་པ་ལ་ཡང་ཡང་སྒྱུར་ཞིང་ཕྱག་རྒྱ་གཞན་གཉིས་ལ་ཡང་བརྟེན་ནས་སོགས་
འབྱེན་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱགས་དོ་རྩེ་རྩེས་དྲན་དང་ཡེ་ཤེས་དོ་རྩེ་ཏིང་ངེ་འཛིན་འཆད་པའི་འབྲེལ་ཆེན་ལས།
གཟུགས་ལ་རྩེས་སུ་ཆགས་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཞུ་བ་དང་མཆོག་གི་བདེ་བ་ལ་གནས་དོ་རྩེ་ཡང་
དག་བསྐྱབ་པ་ཡང་།³⁵⁰ ཞེས་རྒྱུད་འདིའི་ཆད་དུ་བྱ་བའི་གཏུལ་བྱའི་གཙོ་བོས་ཕྱགས་དོ་རྩེ་རྩེས་དྲན་གྱི་
སྐྱབས་འདིར་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོའི་གཟུགས་ལ་རྩེས་སུ་ཆགས་པས་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་གི་དོ་རྩེ་

བསྐྱབ་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁམས་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ལྷ་བ་དང་། ཁམས་ལྷ་བ་དེ་ལས་མཆོག་གི་བདེ་བ་ལ་གནས་བར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་དེས་ཅི་སྟེ་བྱག་རྒྱ་ཆེན་མོའི་གཟུགས་ལ་རྗེས་ཆགས་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་ཁམས་བྱང་སེམས་ལྷ་བའི་དགའ་བཞི་སྟེས་པར་མ་གྱུར་ན་དེའི་ཆོ་བསྐྱར་དོ་རྗེའི་སྒྲུབ་ཞེས་པ་ལས་གྱི་བྱག་རྒྱའི་བསྐྱར་དོ་རྗེ་དཔལ་བཞེད་པ་³⁴⁶ དག་གིས་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། རྒྱུད་འདིའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་དབང་པོ་རབ་ཉིད་ཡིན་པས་སོ། །དབང་པོ་འབྲིང་དང་དམན་པ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་གཙོ་བོར་ཡོང་བྱུང་དང་ལས་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡས་བབས་དང་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བཞི་བསྐྱེད་ནས་བདེ་སྟོང་སྟོང་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་པ་རང་ཉིད་སྟོང་གཟུགས་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྒྲུར་ཤར་བའི་ཡུམ་བྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ལའང་རྗེས་ཆགས་ཡང་ཡང་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ཟག་གསུམ་ཆར་གྱིས་རྗེས་བྲན་གྱི་སྒྲུབ་པ་དང་མ་གྲུབ་པ་བའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་ནང་གི་གཏུམ་མོ་དང་ལས་དང་ཡོ་ཤེས་ཀྱི་བྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་ཆེན་བྱངས་ཏེ་སྟོང་ཉིད་དང་སྒྲུར་བའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡོ་ཤེས་སྒོམ་པ་རྣམས་ནི་ཉིང་འཛིན་གྱི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་ཉི་ཁྱི་ཆེག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་བྱེད་པའི་རིག་འདའི་རྒྱ་དང་རྒྱུད་སྟོན་བྱེད་ཡིན་ཞིང་། རྗེས་བྲན་གྱི་སྟོང་གཟུགས་བྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ནི་སྐས་རྒྱུད་པའི་ལམ་སྟོལ་གཞན་རྣམས་ལས་མ་བཤད་པའི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་བྱུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྟོང་གཟུགས་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ལ་ཆེད་ཆེར་བྱ་དགོས་སོ། །

བཞི་བ་བྱག་རྒྱ་གཉིས་བསྟེན་པའི་རྒྱལ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཡོ་ཤེས་ཀྱི་བྱག་རྒྱ་བསྟེན་པའི་རྒྱལ་ནི། དེ་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་པ་སྟོན་དུ་སོང་བ་དང་བྱུང་པར་དུ་ཡང་ཐོག་གཟུགས་སྒྲུབ་པ་སྟོན་དུ་སོང་བས་བསམས་པ་ཙམ་གྱིས་གསལ་བར་སྤྲང་བའི་གསལ་སྤྲང་འབྱུང་བས་རང་ཉིད་དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་དུ་གསལ་བར་བལྟས་ལ་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀའི་དབུལ་བར་ལྷ་བ་ལ་ཨོྲ་དཀར་པོ། མཁྱིན་པར་ཉི་མ་ལ་ལྷ་དམར་པོ། ཐུགས་ཀར་སྒྲུབ་ཅན་ལ་རྩྱ་མོག་པོ། ལྷེ་བར་དུས་མེ་ལ་རྩྱ་མོར་པོ། གསང་གནས་སུ་ཡོ་ཤེས་ཀྱི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་སྒྲུབ་པོ། གཙུག་ཏྱར་དུ་ནམ་མཁའ་དགྱིལ་འཁོར་ལ་

རྩ་ལྟར་གྲུ་དགོང་། དེ་ནས་རང་གི་གསང་གནས་མི་དམིགས་པའི་རང་ནས་རྩྱུ་ལས་བྱུང་བའི་དོ་རྩེ་སྟོན་
 བོ་ཅེ་ལྷ་པ་ཉེ་བར་ལྷ་ལས་བྱུང་བའི་བསྐྱེད་འདབ་མ་བརྒྱད་པས་མཚན་པ། ཡུམ་གྱི་གསང་གནས་མི་
 དམིགས་པའི་རང་ལས་ལྷ་ལས་བྱུང་བའི་བསྐྱེད་འདབ་མ་བརྒྱད་པ་རྩྱུ་ལས་བྱུང་བའི་དོ་རྩེ་སྟོན་
 མཚན་པ་བསྐྱོམས་ལ་སྟོམས་འཇུག་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་ནས་སྟོམ་པ་ཡིན་ལ། དེ་
 ལྟར་བསྐྱོམས་པས་ཁམས་བྱང་སེམས་ལྷ་བ་དབྱལ་བ་ནས་དོ་རྩེ་ཞོར་ལུའི་ཅེ་བར་འོངས་པ་འཇག་མེད་
 ཏུ་བཅིངས་པས་ལྷ་ན་སྟེས་ཀྱི་བདེ་བ་སྟེས་པའི་བར་ཡས་བབས་ཀྱི་དགའ་བ་བཞི་དང་དོ་རྩེ་ཞོར་ལུའི་
 ཅེ་ནས་གཙུག་ཏོར་གྱི་བར་ཏུ་ཁྱེན་ཏུ་ཡོག་པའི་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བཞི་བསྟེན་དེ་འོད་གསལ་གྱི་
 སེམས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་ཏུ་གྱུར་པ་དེས་རང་ཏུ་ས་སྟུ་ཤར་བའི་སྟོང་གཟུགས་རྗེས་མཐུན་
 པའམ་མཚན་ཉིད་པ་སྐབས་སྟུ་གང་བབ་པ་དེ་དང་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ལ་
 ཅེ་གཅིག་ཏུ་བཞག་ནས་སྟོམ་པར་བྱེད་ཅིང་། སྟོང་གཟུགས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་དངོས་གནས་ལ་མ་གྲུབ་
 པའི་ཏུས་སྟུ་ཡིན་ན་དེ་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་ཀྱི་བར་ལ་ནང་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཕྱག་རྒྱ་གཉིས་སྟུགས་
 བས་པན་ཚུན་གཅིག་གིས་ཅིག་ཤོས་ལ་བོགས་དབྱུང་གིན་བསྐྱོམ་པར་བྱ་ཞྩ།

དེ་ལྟར་ཡང་རྩྱ་རོ་བ་ཆེན་པོས། བསྐྱོམ་བྱ་ཞེས་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་སྟེ་ཐུང་བོ་དང་ཁམས་
 དང་སྟེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་ལྟའི་ནམ་པས་སྐྱུངས་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་རི་ལྷ་བར་གསལ་
 བར་བྱས་ཏེ་སྐབ་ཅིང་སྐབ་པའི་སྟོར་བས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་སྒར་ལ་རི་མིང་ཏུ་རྟོ་ཡིག་བསྟེགས་པ་འཇག་པ་
 བ་རི་བོང་ཅན་དབྱལ་བ་ནས་མགྱིན་པ་དང་སྟོང་ག་དང་ཉེ་བ་དང་དོ་རྩེ་དང་བསྐྱེད་ཉེ་བར་འོངས་པའི་
 བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོའི་ཡུལ་དང་དབང་བོ་མཐའ་དག་བདེ་བ་ཆེན་པོར་རོ་མཉམ་པའི་གོ་འཕང་
 ལ་གང་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་པར་གྱུར་ཏེ་དེའི་རང་བཞིན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པར་གྱུར་ནས་
 རི་མིང་ཏུ་དཔལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་མངོན་ཏུ་སྟོགས་པར་གྱུར་པའི་བར་ཏུ་གནས་པར་བྱའོ།^{༣༡༡} །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ། དེ་ཡང་ཡེ་ལྷ་ལ་སྐྱར་བ་ལྟར་ལས་རྒྱ་དང་ནང་གི་གཏུམ་མོ་སྟོམ་པ་ལ་ཡང་
 སྟོར་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བརྟེན་པའི་ཚུལ་ནི། བརྟེན་བྱ་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ནི་རྒྱུད་ནས་བཤད་

པའི་མཆོན་ཉིད་དང་ལྷན་པ་སྟེ། བརྟག་གཉིས་ལས། རྟེན་པ་དེ་ཡང་མིག་ཡངས་མ། གཞུགས་དང་ལང་
 ཆོས་རྣམ་པར་བརྒྱན། བེད་ཀྱི་ལུས་ཡང་དག་ལྷན། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱིས་རྣམ་པར་སྤྱང་།^{༡༧} ཞེས་
 གསུངས་པའི་དོན་རྟོག་འགྲེལ་ལས། བྱག་རྒྱའི་མཆོན་ཉིད་བརྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་མིག་དཀར་
 དམར་འབྲེས་པ་ལ་ཕྱང་ཟད་ཅིང་ཡངས་པ་རྟེན་པ་དོན་རྟོག་ལྷན་ལ། ལོ་བཅུ་གཉིས་སམ་བཅུ་དྲུག་
 ལོན་ནས་ཐག་འབྱུང་བའི་དུས་ལ་བབ་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་དགའ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་
 བྱག་རྒྱ་དེ་ཡང་སྦྱར་བར་བྱ་སྟེ།^{༡༨} ཞེས་བྱག་རྒྱའི་མཆོན་ཉིད་དང་། དེ་སྦྱར་དགོས་པར་གསུངས་ནས།
 སྦྱང་ཆུ་ལ་ནི་རྒྱད་ལས། དགོ་བ་བཅུ་ལས་བརྩམས་ནས་ནི། དེ་ལ་ཆོས་ནི་རབ་དུ་བརྟན། ལྷ་ཡི་
 གཞུགས་སུ་བསམ་པ་དང་། དམ་ཆོག་སེམས་ཀྱང་གཅིག་པ་ཉིད།^{༡༩} ཅིས་དགོ་བ་བཅུ་ལ་སྦྱོབ་
 པ་ནས་བརྩམས་ཏེ་ཐུན་མོང་གི་ལམ་ཀྱིས་རྒྱད་སྦྱངས་ལ། དེ་ནས། དེ་ལ་ཆོས་ནི་རབ་དུ་བརྟན། ཅིས་
 པ་ལྟར་དབང་བསྐྱར་ནས་སྦྱོད་ཅུང་དུ་བྱས་ཏེ་རྒྱད་དོན་བཤད་ནས་རི་ལྟར་འཆོམས་པ་རེ་ཤེས་པར་
 བྱས་ལ་སྦོམ་པ་དང་དམ་ཆོག་དང་ལྷན་པར་བྱ་ཞིང་། ལྷའི་གཞུགས་སུ་བསམ་པའི་ལྷའི་རྣམ་འབྱོར་ལ་
 བསྐྱབ་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འདོད་པའི་རྒྱ་རྩལ་ལ་ལམས་པ་དང་། སྦྱང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་ཕུ་ཐག་ཆོད་
 པ་དང་ལྷན་པ་སྟེ་གསུངས་ཏེ་དེ་ནས་དེ་ལྟར་སྦྱངས་པའི་བྱག་རྒྱ་མ་དེ་རྒྱད་ནས་བཤད་པའི་ཆོག་
 བཞིན་དུ་བརྟན་པར་བྱའོ། དེ་ལྟར་དུ་མ་སྦྱངས་ན་ཉེས་དམིགས་གིན་དུ་ཆེ་སྟེ། དེའི་མཇུག་ཉིད་དུ་
 རྒྱད་ལས། མི་མོ་གང་ཞིག་མ་སྦྱངས་པར། ཁྱེད་ཀྱི་ལ་སྦྱོར་བ་དེ། དམ་ཆོག་ཉམས་ཏེ་རྟག་འཁྱུར་
 པས། དེ་དག་སྦྱང་ཕྱིར་ཆོས་བརྟན་བྱ།^{༢༠} ཞེས་གསུངས་པའི་ཉེས་དམིགས་ཤེས་པར་བྱས་ལ། རྒྱང་
 སྟོབས་སམ་མན་དག་གིས་ཐིག་ལེ་མི་འཆོར་བ་རྒྱ་མཆོན་དུ་བྱས་ནས་བྱག་རྒྱ་སྦྱང་བ་མ་བྱས་པར་བྱད་
 མེད་གང་བྱུང་བྱུང་ལ་འབྱོལ་ཉོག་དུ་སྦྱོད་པ་སྟོན་མི་བྱའོ།

དེ་ཡང་བྱག་རྒྱ་མ་དེ་རྒྱད་ནས་བཤད་པའི་ཆོག་བཞིན་དུ་བརྟན་ཆུ་ལ་ནི་རྒྱབ་ལའི་བརྒྱ་བཅུ་
 པའི་འགྲེལ་བར་རྒྱ་རྒྱང་དངས་པ་ལས། བཅུ་དྲུག་ལོ་ལོན་རིགས་ཅན་མ། གཞུགས་དང་ལང་ཆོས་
 བརྟན་པ་ལ། དང་པོར་ལེགས་པར་བསྐྱབ་བྱས་ནས། དབང་བསྐྱར་ནས་ནི་སྦྱབ་པ་བརྟོན། སྦྱ་
 གསུང་བྱགས་དང་ཆགས་པའི། དབྱལ་བ་ལ་སྟོགས་རྣམས་ལ་དགོད། སྦྱ་དྲུག་སང་བགུག་ཏྱིར་ཆེར། དེ་

[illegible]

པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཁམས་གསུམ་མ་ལུས་པ་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྐྱེས་གང་
བར་སྟོ་ཞིང་བསྐྱེམ་པར་ཡང་བྱའོ།།

དེ་ཡང་ལས་ཀྱི་བྱ་གཞུང་འདི་བསྟན་པའི་ཆེ་ཤིང་ལྟར་བཞུགས་པའི་དོན་རྟོག་པར་འགྲེལ་ལས། འདི་འདྲའི་མི་
མོ་ལགས་རྟེན་ནས། །བས་མཐའ་དག་ཏུ་གནས་བྱས་ལ། །བཟང་བཏུང་ནམ་མང་སྟོག་བྱ། །སྤྱུང་
སེལ་སྟན་གར་དང་ནི། །ལུས་ལ་རྒྱན་ལེགས་གདགས་པ་དང་། །མེ་ཏོག་དག་དང་བྱི་དང་ནི། །བཟང་
པོའི་གནས་ལས་ལེགས་འཁོད་ལ། །ཡང་དག་ཡེ་ཤེས་སྣང་བར་བྱ།^{༡༦༧} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤོ། །ཡང་
དོན་རྟོག་པར་འགྲེལ་ལས། །ཡང་ན་བདག་གི་རྣམ་པ་ཡིས། །ལྟ་དང་ལྟ་མིན་མི་རྣམས་དང་། །གནོད་སྦྱིན་
མི་འམ་ཅི་ལས་ཀྱང་། །བྱུག་རྒྱ་བཀྲུག་ལ་བརྟག་པར་བྱ།^{༡༦༨} །ཞེས་ལྟ་མོ་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་རྣམ་
པས་བཀྲུག་སྟེ་ལས་ཀྱི་བྱ་གཞུང་རུང་མི་རུང་བརྟགས་ནས་རུང་བ་རྣམས་ལ་འང་བྱུག་རྒྱ་འཛོལ་བར་
བཤད་པ་ལྟར་ཤོ།།

གསུམ་པ་ཞར་བྱུང་རྒྱུད་ནས་བཤད་པའི་བྱ་གཞུང་བཞིའི་རྣམ་གཞག་ནི། །ཡེ་ཤེད་དོན་བཞི་པ་
ལས། འཁྱུར་བ་མེད་པའི་བདེ་བའི་འབྲས་སྟེར་བྱ་གཞུང་བཞི་པོ་འདི་རྣམས་གྲོང་དང་འབྲོག་དགོན་ཏུ་
ཁོད་དང་།^{༡༦༩} །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱ་གཞུང་བཞི་ནི་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱ་གཞུང་། བྱ་གཞུང་ཆེན་
མོ་དང་། དམ་ཆོག་གི་བྱ་གཞུང་དང་བཞི་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ལས་ཀྱི་བྱ་གཞུང་ནི་དབང་མདོར་བསྟན་ཀྱི་རྣ་པོ་
པའི་འགྲེལ་པ་ལས། ལས་ཀྱི་བྱ་གཞུང་ནི་རྣམ་དང་སྒྲུབ་ལྟན་པ་འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་བདེ་བའི་རྒྱུའོ། །ལས་
ནི་ཅུ་རྩ་དྲུག་དང་འཁྱུད་པ་དང་གསང་བར་རེག་པ་དང་དོན་རྟོག་པར་འགྲེལ་པ་ལ་སོགས་པ་བྱ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་
ཏེ། དེ་ཡིས་ཉེ་བར་མཆོན་པའི་བྱ་གཞུང་ནི་ཡིད་ཆེས་བར་བྱེད་པ་མོ་ཡིན་ལ། ཡིད་ཆེས་པ་ནི་འདིར་
འཁྱུར་བའི་བདེ་བ་མཆོན་པར་བྱེད་པ་སྟེ།^{༡༧༠} །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་ལས་ཀྱི་བྱ་གཞུང་འདི་འོ་པོ་ནི་རྣ་མ་
དང་སྒྲུབ་ལྟན་པ་རྣམས་སྤྱི་བར་བསགས་པའི་ལུས་དང་ལྟན་པའི་བྱུང་མེད་ཀྱི་རྣམ་པའོ། །དེ་ལས་ཀྱི་བྱ་གཞུང་
རྒྱུར་འཛོག་པའི་ལས་ནི་ཅུ་རྩ་དྲུག་པོ་བྱེད་པ་དང་། རྣམ་འབྱོར་པ་ལ་འཁྱུད་པ་དང་། གསང་གནས་ལ་
རེག་པ་དང་། དོན་རྟོག་པར་འགྲེལ་པ་ཡིན་ལ། ལས་དེ་ཡིས་ཡིད་ཆེས་པ་ཉེ་བར་མཆོན་པར་བྱེད་

པ་ཕྱག་རྒྱའི་དོན་ཡིན་པས་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དོན་ཡིད་ཆེས་པ་དེ་གང་ཡིན་སྟེ་
ན། ཡིད་ཆེས་པ་ནི་རང་དབང་དུ་བྱས་ན་འགྱུར་བ་སྟེ་འཇག་པའི་བདེ་བ་ཡིན་ལ་དེ་སྟེད་ཅིང་མཚོན་
པར་བྱེད་པའོ།།

ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ནི་འགྲེལ་པ་དེ་ཉིད་ལས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ནི་རང་གི་སེམས་ཀྱིས་
ཡོངས་སུ་བཏགས་པ་སྣ་ཚོགས་ཡུམ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་མོའི་རང་བཞིན་ཞེས་པ་ནས་ཡིད་ཆེས་པ་ནི་
འདིར་གཡོ་བའི་བདེ་བ་མཚོན་པར་བྱེད་པའོ།^{༡༥} ཞེས་པའི་བར་གྱི་གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱལ་འབྱོར་པ་རང་
གི་རྟོག་པས་བཏགས་ནས་བསྒྲམས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་སྣ་ཚོགས་ཡུམ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་མོའི་རྣམ་པའོ། །དེའི་ཡིད་
ཆེས་པ་ནི་དེ་དང་སྟོམས་འཇུག་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པར་བསྒྲམས་པས་ཕྱག་རྒྱའི་རང་དབང་དུ་བྱས་ན་
བྱང་སེམས་ལུས་ཀྱི་གནས་གཞན་ནས་གཞན་དུ་གཡོ་བར་བྱེད་པའོ། །ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ནི་འགྲེལ་པ་དེ་
ཉིད་ལས། ཆེན་པོ་ཡང་འདི་ཡིན་ལ་ཕྱག་རྒྱ་ཡང་ཡིན་པས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོའོ། །སྤར་ཡང་འདིའི་ཆེན་མོ་
ཉིད་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚོག་དང་ལྡན་པ་ཉི་ཆོ་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་
རྩོམ་འདིས་རྒྱས་འདེབས་པའི་བྱིར་ཕྱག་རྒྱ་སྟེ། ཡིད་ཆེས་པ་ནི་འདིར་རང་གི་སེམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་
བཏགས་པའི་ཆོས་དང་བྲལ་བ་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་རང་གི་སེམས་རབ་ཏུ་
གསལ་བ་རྒྱལ་འབྱོར་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་བྲལ་བ་ལྟ་བུའོ། །འབྲས་བུའི་རོ་པོ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ནི་
ལུང་མཚོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ། ར་ཏི་གང་བའི་གནས་སྐབས་མི་གཡོ་
བའི་སྦྱར་བས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཀྱན་ནས་སྟེར་བའོ་ཞེས་པ་ཕྱག་རྒྱའོ། །འདིའི་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱང་
སྤར་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །དེ་ལ་སྤར་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་ནི་བག་ཆགས་
དང་བཅས་པའི་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་སྤར་པའི་མཚན་ཉིད།^{༡༦} ཅས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏི་དེ་དག་
གི་དོན་ཅུང་ཟད་ཅིག་བཤད་ན། ཆེན་པོ་ཡང་ཡིན་ལ་ཕྱག་རྒྱ་ཡང་ཡིན་པས་ན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་
ཞེས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོའི་སྐྱེ་དོན་བཤད་ནས། སྤར་ཡང་ཞེས་པ་ནས། ཉིད་ཡིན་ལ་ཞེས་པའི་བར་
གྱིས་ཆེན་མོའི་དོན་འཆད་པ་ནི། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ཞེས་པའི་ཆེན་མོའི་དོན་ཉིད་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
མཚོག་དང་ལྡན་པའི་སྦྱང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ཉི་ཆོ་བ་མ་ཡིན་པ་ཁམས་གསུམ་མ་ལུས་པ་བྱུང་བར་

སྒྲིམ་པས་ཆེ་བ་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱང་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྒྲིབ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཡོད་པའི་ཡུམ་རྣམས་
མཆོན་པའི་དོན་དུ་འོ་ཞེས་པའོ།

དེ་ཡང་ཁམས་གསུམ་མ་ལུས་པར་བྱལ་བར་སྒྲིམ་པའི་སྟོང་གཟུགས་དུས་གྱི་འཁོར་ལོ་ཡབ་
ཡུམ་ཞལ་སྒྲིབ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཡུམ་རྣམས་ཕྱག་རྒྱ་རྒྱུ་འཛོག་པ་ནི། བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་རྩོད་རྩེ་ནི་མི་
འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ། བདེ་བ་ཆེན་པོ་དེ་ཡུམ་འདིས་སྒྱུད་པ་ལས་འདར་མེད་པའི་ཚུལ་
གྱིས་རྒྱས་འདེབས་པའི་བྱིར་རམ་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའོ། འོ་ན་ཉི་ཆོང་བ་མ་ཡིན་པ་ཁམས་
གསུམ་མ་ལུས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པའི་སྟོང་གཟུགས་དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་
རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བྱལ་བ་འདི་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་ཅི་ཡོད་སྟུམ་ན། ཡིད་ཆེས་པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་གི་
སེམས་རྣམ་རྟོག་གིས་ཡོངས་སུ་བཏགས་པའི་ཆོས་དང་བྲལ་བ། དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་མ་སྟེ་
ཏགས་བཅུ་ཐོན་དུ་འབྱོ་བ་སྟེ་སོང་བའི་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་གི་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་
གནས་སྐབས་སུ་རྣལ་འབྱོར་པས་རྟོགས་གིང་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བར་བྱ་བ་མེ་ལོང་ལ་བྱ་ཐབ་པ་ལྟ་བུ་
འདིའོ་ཞེས་པའོ།

ཡང་སྟོང་གཟུགས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་དེ་འབྲས་སུའི་ངོ་བོ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དེ་སྟེར་བར་བྱེད་པས་
ན་ཕྱག་རྒྱ་ཞེས་བྱའོ། འོ་ན་འབྲས་སུའི་ངོ་བོ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་གང་ཡིན་སྟུམ་ན། འབྲས་སུའི་ངོ་བོ་ཕྱག་
རྒྱ་ཆེན་པོ་དེ་ནི་སྟེ་ཞེས་པའི་དེ་ནི་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཅན་དེའོ། ཕྱག་རྒྱ་
ཆེན་མོས་དེ་སྟེར་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་སྟུམ་ན། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་དེ་ལ་ར་ཉིའི་དོན་དགའ་ཞིང་རྩེས་སུ་ཆགས་
པར་བྱས་པ་ལས་རྩོད་རྩེ་ལོ་སུའི་ཅེ་ནས་གཙུག་ཏོར་གྱི་བར་ཁམས་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་གྱིས་གང་བའི་
གནས་སྐབས་གནས་གཞན་དུ་མི་གཡོ་བར་འཛིན་པའི་སྒྲིབ་པས་སྟེར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ཡང་
དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཀྱང་ནས་ཉེ་ཡང་དག་པར་སྟེར་རོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། འབྲས་སུའི་ངོ་བོའི་ཕྱག་རྒྱ་
ཆེན་པོ་འདིའི་ཆེན་པོའི་དོན་ཉིད་ཀྱང་སྤངས་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་ཞེས་སོགས་སོ། མདོར་ན་མི་འགྱུར་
པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དངོས་སུ་འབྱེད་པར་བྱེད་པའི་སྟོང་གཟུགས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ནི་རྩེས་བྲན་གྱི་སྐབས་
ནས་ཀྱུ་བ་པའི་སྟོང་གཟུགས་དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཡུམ་དེ་ཡིན་པར་འོག་ཏུ་འཆད་པ་

ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དམ་ཚིག་གི་ཐུག་ཀྱི་ནུ་རྩེ་པ་ཆེན་པོས། ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཐུག་ཀྱི་ཆེ། །དམ་ཚིག་
ཅེས་བྱའོད་གསལ་རྣམས། ཀྱུ་དང་བསྐྱེད་བྱེད་བཞིན་དུ། །འཕྲོ་བ་བཞི་པ་འཛིག་པ་མེད།^{༣༥༢} ཅེས་
བཞི་པ་དམ་ཚིག་གི་ཐུག་ཀྱི་འཕྲོ་བ་བྱེད་འབྲས་སུ་འཛིག་པ་མེད་པར་བཤད་པའི་འཛིག་པ་མེད་པ་ནི་
མི་འགྱུར་བའི་དོན་ཡིན་པས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའོ།

བཞི་པ་ཆད་མ་གང་ཡིན་དཔྱད་པ་ནི་རྩེ་བྱས་རྣམས་འབྱོར་མངོན་སུམ་དུ་གསུངས་^{༣༥༣} ནའང་
རྣམས་འབྱོར་མངོན་སུམ་ནི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་བྱེད་པ་ཆོས་སྐད་སྡི་འགྲོ་ཡིན་ལ། དེ་
ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ནི་འདིར་འོང་དོན་མེད་ལ། རྟོང་ཉིད་
ཐུ་མོ་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ན་འཕགས་པར་འགྱུར་ཞིང་། སྐབས་འདིའི་རྩེས་དྲན་མཐར་
ཐིན་ཅམ་གྱི་རྣམས་འབྱོར་པ་ནི་སྐྱེ་ཡིན་པས་སོ། །རང་ལུགས་ནི་རྟོང་ག་ཟུགས་མངོན་སུམ་དུ་གསལ་
བར་སྒྲུང་ཞིང་དེ་ལ་མི་སྐྱེ་བའི་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཆད་མའོ།

ལྷ་པ་དག་དབྱེ་ནི་སྐྱབ་ལའི་བརྒྱ་བཙུ་ལྷ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། གཤུང་མོ་ལ་ནི་རྩེས་སུ་དྲན་
པ་བརྒྱ་འཛིན་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་འདྲུ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་སྟེ་གཤུང་མོ་དཔུ་མའི་རྩ་ལ་རྩེས་སུ་དྲན་པ་དེ་
ཡང་རྣམས་པ་བརྩུ་སྟེ་འདོད་པའི་གནས་སྐབས་བརྩུ་ཡི་དབྱེ་བ་ལས་སོ།^{༣༥༤} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འདྲུ་
ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ། རུའི་ཁམས། རྟེ། ག་ཟུགས། རྟེད་པའི་དབང་པོ། ལེན་པ་སྟེ་ཆོས་དུག་དག་པར་བྱེད་
ཅིང་དབྱེ་ན་འཛིག་རྟེན་པའི་འདོད་ཆགས་ཉམས་སུ་ལྷོང་བ་ལ་གནས་སྐབས་བརྩུ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་དཔུ་
མར་གཏུམ་མོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐི་ནས་ག་ཟུགས་བརྟན་སྟོམ་པ་ལ་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་པ་བརྩུ་འོ།

དུ་ག་པ་འབྲས་སུ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་སུ་ནི་རང་ཉིད་རྟོང་
ག་ཟུགས་ཀྱི་ལྷར་མཐོང་ཞིང་བ་སྤྱི་ཁུང་སུ་ནས་འོད་ཟེར་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འཕྲོས་པས་ནམ་མཁའི་
ཁམས་འགོངས་གིང་རང་གི་ལུས་འོད་སྐྱོར་གྱི་ནང་དུ་རྒྱུད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྐྱབ་ལའི་བརྒྱ་
བརྩུ་དགུ་བའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྩེས་སུ་དྲན་པ་ལེགས་པར་དག་པ་ཞེས་པ་ལ་འདིར་རྩེས་སུ་དྲན་པ་
ཞེས་པ་ནི་ག་ཟུགས་ལ་འཕྱུད་པའི་སེམས་རྣམས་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའོ། །དེའི་ཐིར་གོང་

གི་ཆོད་ག་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆོད་མེད་འོད་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འགྱུར་རོ། །ཀྱང་གི་སྐྱ་ལས་པ་སྐྱའི་ཁུང་
 བྱ་ནས་འོད་ཟེར་ལྷ་འཕྲོ་ཞིང་དེས་པར་རྒྱུའོ། །ཡེ་ཤེས་གཟུགས་ལས་སོ་ཞེས་པ་སྟོང་པའི་གཟུགས་
 ལས་སོ། ^{༡༥༠} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་ནི། འདུ་ཤེས་སྤང་བོའི་
 སྡེ་ཚན་གྱི་ཆོས་དུག་པོ་དེ་སྤྱིའི་བྲལ་དུ་གྱུར་པ་སྤྲང་བ་མཐའ་ལས་སོགས་དུག་འགྲུབ་པའོ།།

དུག་པ་བསྐྱོམས་པས་འགྲུབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་བསྐྱོམས་པས་འགྲུབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ལ་དུག་ ཉིང་དེ་
 འཛིན་གྱི་མཚན་དོན། བསྐྱོམ་པའི་དུས་འཚོམས། བསྐྱོམ་པའི་ཡན་ལག་གི་དེས་པ། ཚད་མ་གང་ཡིན་
 དབྱད་པ། དག་དབྱེ། འབྲས་བུའོ།།

དང་བོའི་སྟོང་གཟུགས་ཐུག་ཀྱི་ཆེན་མོ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་ལས་འགྱུར་བ་མེད་པའི་བདེ་བ་
 ཐོབ་སྟེ་རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྷན་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བ་དབྱེར་མེད་པ་ལ་སེམས་རྩེ་
 གཅིག་ཏུ་གནས་པས་ན་ཉིང་དེ་འཛིན་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྐྱབ་ལའི་བརྒྱ་བརྩ་བདུན་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས།
 ཤེས་རབ་ཐབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ནི་ཞེས་པ་ཤེས་བྱ་དང་ཤེས་པ་གཅིག་ཏུ་འབྲས་པར་གྱུར་པ་སྟེ་
 འགྱུར་མེད་བདེ་བའི་དབང་གིས་ཡེ་ཤེས་གཟུགས་ལ་ཉིང་དེ་འཛིན་ནོ། ^{༡༥༡} །ཞེས་དང་། བདེ་མཆོག་
 སྟོང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། དེ་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདོད་པའི་ལྷ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་
 ལས་གང་ཞིག་འགྱུར་བ་མེད་པའི་བདེ་བ་ཐོབ་པ་སྟེ། དེ་ལ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་སེམས་གཟུང་བ་
 དང་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་
 བརྗོད་དོ། ^{༡༥༢} །ཞེས་སོ།།

གཉིས་པ་བསྐྱོམ་པའི་དུས་འཚོམས་ནི་རྗེས་དྲན་གྱི་སྐྱ་གྲུབ་ནས་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་
 རྒྱ་དང་ནང་གི་གཏུམ་མོ་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་བབས་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བ་བཞིའི་རྗེས་དྲན་གྱི་ལམ་
 ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་ཏེ་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བ་སྟོད་ལུས་ཀྱི་རྒྱུད་སྤྲིན་པར་བྱས་ཤིང་། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་

ལ་རྗེས་ཆགས་གོམས་པར་བྱས་པའི་མཐུས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་འདྲེན་ཅུས་པ་ནས་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །དེ་
ལྟར་ཡང་སྒྲུབ་པའི་བསྐྱབས་ཅུ་གསུམ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ནས་སྒྲུབ་པ་ཆེན་པོ་ནི་ཤེས་རབ་སྒྲུབ་
ལ་གང་གི་ཆོ་འཕོ་བ་མེད་པའི་བདེ་བར་འགྱུར་བ་དེའི་ཆོ་རེས་པར་སྒྲུབ་པ་ཆེན་པོ་སྟེ། སྤུ་མོའི་ནལ་
འབྱོར་དག་ལས་ཞེས་པ་རེས་པའི་དོན་གྱི་ཤིན་ཏུ་ཡིད་བཟང་མའི་རྩའི་སྟེང་དུ་ཁུ་བ་ཡང་དག་པར་སྒྲུབ་
བ་ལས་སྒྲུབ་པ་ཆེན་པོར་གསུངས་ཏེ།^{༡༧༣} ཞེས་ཤེས་རབ་ཐུག་ཀྱིས་ལ་མཉམ་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་གང་
གི་ཆོ་ཐིག་ལེ་གནས་གཞན་དུ་འཕོ་བ་མེད་པ་ལ་བརྟེན་པའི་འགྱུར་བ་མེད་པའི་བདེ་བ་སྒྲུབ་པར་འགྱུར་
བ་དེའི་ཆོ་སྟེ་དེའི་དུས་སུ་རེས་པར་ཉེ་གདོན་མི་ཟ་བར་སྒྲུབ་པ་ཆེན་པོའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་
བསྒྲོམ་པར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འོ་ན་སྒྲུབ་པ་ཆེན་པོའི་རོ་བོ་རི་ལྟ་བུ་སྟུམ་ན། དེ་ནི་སྤུ་མོའི་ནལ་
འབྱོར་ལ་བྱང་དོན་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་རེས་དོན་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་གཉིས་སུ་བཤད་པ་དག་ལས་
རེས་པའི་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཤིན་ཏུ་ཡིད་བཟང་མ་དུ་མའི་རྩའི་སྟེང་དུ་སྟེ་ནང་དུ་ཁུ་བ་ཁམས་
དགར་དམར་ཡང་དག་པར་སྒྲུབ་པ་གནས་གཞན་དུ་འཕོ་བ་མེད་པ་ལས་བྱུང་བའི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་
བ་ཆེན་པོ་ནིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་སྒྲུབ་པ་ཆེན་པོར་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའོ།

གསུམ་པ་བསྒྲོམ་པའི་ཡན་ལག་གི་རེས་པ་ལ་གསུམ། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་གི་རོ་བོ།
དབྱེ་བ། རི་ལྟར་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ལོ།

ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་གི་རོ་བོ།

དང་པོ་ནི་ཤེས་བྱ་ནམ་ཀུན་མཆོག་ལྟོན་པ་ཉིད་ཀྱི་གཞུགས་དང་། ཤེས་པ་མི་འགྱུར་
བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་རོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སུང་ཁམས་སྒྲེ་མཆོད་ཐམས་ཅད་སྒྲིབ་བྲལ་དུ་ཟ་
བར་བྱེད་ཅུས་པ་གསེར་གྱི་རྩའི་དདུལ་ཚུ་ལྟ་བུ་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་སྒྲར་བྲངས་པ་ལྟར། ཤེས་རབ་ཐབས་
གྱི་བདག་ཉིད་གྱིས་ནི་ཞེས་པ་ཤེས་བྱ་དང་ཤེས་པ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པར་གྱུར་བ་སྟེ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་
དབང་གིས་གཞུགས་ལ་ཉིང་རེ་འཛིན་ཏོ།^{༡༧༤} ཞེས་དང་། འདུས་པ་ཕྱི་མ་ལས། ཤེས་རབ་ཐབས་ནི་

སྟོམས་འཇུག་པས། །དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མདོར་བསྡུས་པ། །བྱས་ཏེ་གོང་ལུང་སྦྱོར་བ་ཡིས། །དུས་
 ལྷ་གཟུགས་བརྟན་ཅམ་བསྟོམ་བྱ། །རྒྱད་ཅིག་ཡེ་ཤེས་རྫོགས་པ་ནི། །ཉིང་འཛིན་ཞེས་བྱའི་མིང་
 ཅན་ནོ།^{༡༧༥} །ཞེས་པའི་རྣམ་པའི་དབང་མདོར་བསྡུན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས། །ཡན་ལག་དྲུག་པ་གསུངས་
 པ། །ཤེས་རབ་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཐབས་ནི་སྟོམས་འཇུག་པས། །ཞེས་པ་རྒྱ་མཐུན་
 པ་ལ་སོགས་པའི་ཤིམ་པས་ནམ་མཁའི་བདྲུང་འཕགས་པ་ན་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་དབང་གིས་ཤེས་
 བྱ་དང་ཤེས་པ་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་པར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་དྲི་མ་མེད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་བརྟན་པ་དང་
 གཞུང་བའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་གཟུགས་སུ་མདོར་བསྡུས་པ་བྱས་ཏེ་ཞེས་པ་ཉིད་པར་
 བྱས་ཏེ་གོང་ལུང་སྦྱོར་བ་ཡིས་ནི་འཛིན་པ་མེད་པའི་མཆོག་གི་བདེ་བ་ཆེན་པོར་བདག་ཉིད་འོད་གསལ་
 གཅིག་བྱའི་བཞུགས་ཀྱིས་ཐོས་པ་སྟེ་ལྷགས་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་ཐམས་ཅད་རོ་གཅིག་པའི་གཟུགས་
 གྲུབ་པའི་རོའི་གཟུགས་ཀྱིས་བཞིན་ནོ། །འཛིན་པ་མེད་པའི་མཆོག་གི་བདེ་བ་ཆེན་པོར་རོ་གཅིག་པ་འོད་
 གསལ་བ་དེའི་དུས་སུ་གཟུགས་བརྟན་ཀྱུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པའི་བདག་ཉིད་ཅམ་བསྟོམ་བྱ་ནི་བལྟ་
 བར་བྱའོ། །འདིའི་རབ་ཏུ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་རྒྱད་ཅིག་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་ཡེ་ཤེས་བདེན་པ་
 གཉིས་གཉིས་སུ་མེད་པར་གྱུར་པའི་རྒྱད་ཅིག་རྫོགས་པ་ནི་རྟོགས་པ་སྟེ་ཉིང་འཛིན་ཞེས་པ་ཉིང་
 འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་གི་མིང་ཅན་ནོ།^{༡༧༦} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

འགྲེལ་ཆེན་དེ་དག་གི་དོན་ཅུང་ཟད་ཅིག་བཤད་ན། ཤེས་རབ་ཐབས་ནི་སྟོམས་འཇུག་
 པས། །ཞེས་པའི་དོན་རྩ་རྒྱད་ལས། རྒྱ་མཐུན་ལ་སོགས་སྟེང་དུ་འགྲོ།^{༡༧༧} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱ་
 མཐུན་ལ་སོགས་པས་ཤིམ་པས་ཁམས་ཀྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་དོན་རྟོག་པའི་ཆེ་ནས་གཙུག་ཏྱར་གྱི་བར་རྒྱ་
 ཏྱའི་ནམ་མཁའི་རྩ་འཁོར་ནས་རྩ་འཁོར་གྱི་བདྲུང་འཕགས་པ་གནས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་ཁིང་མི་གཞི་
 བ་ལས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་འབྱུང་ལ། མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དེའི་དབང་གིས་ཤེས་
 བྱ་ཅམ་ཀྱུན་མཆོག་ལྷན་གྱི་སྟོང་གཟུགས་དང་ཤེས་པ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོར་རོ་གཅིག་ཏུ་
 འབྲེས་པར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཉེན་པོ་བྱས་པའི་སྟོན་ནས་རྟོགས་ཀྱི་སྤང་བྱའི་སྦྱིབ་པ་དང་བུལ་བའི་དྲི་
 ས་མེད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་བརྟན་པ་སྟོང་གྱི་འཛིན་རྟེན་དང་གཞུང་བའི་བཟུང་གྱི་སེམས་ཅན་དུ་སྤང་

པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རབ་རྒྱ་གསལ་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་སུ་མདོར་བསྡུས་པ་ནི་མདོར་
བསྡུས་པ་བྱས་ཏེ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ།

གོང་བུའི་སྟོང་པ་ཡིས་ཞེས་པའི་དོན་ནི། འཛག་པ་སྟེ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་མཚོག་གི་བདེ་བ་
ཆེན་པོའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་འོད་གསལ་དེ་སྟོང་པ་ཉིད་གཅིག་པའི་གཟུགས་ཀྱིས་ཐུང་ཁམས་སྟེ་
མཆེད་ཐམས་ཅད་སྒྲིབ་བྲལ་དུ་སྒྲེབ་པ་ཏེ། དཔེར་ན་ལྷགས་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་ཐམས་ཅད་རོ་
གཅིག་པའི་གཟུགས་སུ་གྱུར་པའི་རོ་གཟུགས་དངུལ་རྩམ་ཆོས་ནས་གསེར་དུ་སྒྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །དབུས་
སུ་གཟུགས་བརྟན་ནམ་བསྒོམ་བྱ། ཞེས་པའི་དོན་ནི། རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་འཛག་པ་སྟེ་འགྱུར་
བ་མེད་པའི་མཚོག་གི་བདེ་བ་ཆེན་པོར་རོ་གཅིག་པ་འོད་གསལ་བ་དེའི་དབུས་སུ་སྟེ་དེ་དང་དབྱེར་མེད་
པར་གཟུགས་བརྟན་ཏེ་སྟོང་གཟུགས་ཀྱན་རྫོང་བ་དེན་པའི་བདག་ཉིད་ནམ་བསྒོམ་བྱ་ནི་དེ་ལྟར་བལྟ་
བར་བྱའོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་བདེན་པ་གཉིས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། ཡུལ་གྱི་མིང་ཡུལ་ཅན་
ལ་བཏགས་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དང་
སྟོང་གཟུགས་ཀྱན་རྫོང་གི་བདེན་པ་གཉིས་གཉིས་སུ་མེད་པར་གྱུར་པའི་སྐད་ཅིག་རྟོགས་པའི་དོན་
རྟོགས་པ་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་གི་མིང་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ།

ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས། རྒྱུད་དང་རྟེན་གྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། རོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་
དབྱེ་བ་ལོ། །དང་པོ་ནི་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲེས་པ་དབང་པོ་རྩལ་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་དང་། ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲེས་པ་དབང་འབྲིང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དང་། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་འབའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་
ནས་སྒྲེས་པ་དབང་རྫོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་གོ། །དེ་ལྟར་གསུམ་དུ་འབྱེད་པ་ནི་སྒྲུབ་
ལའི་བརྒྱ་བཏུ་བདུན་པ་ལས། འདི་རྣམས་དམན་པ་ལ་སོགས་དབྱེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྣ་ཚོགས་གཙོ་བོའི་
སྒྲུབ་ཐབས་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར། །ཕྱག་རྒྱ་གསུམ་དང་གནས་སྐབས་གསུམ་ནི་རྣམ་གསུམ་བགོད་

པའི་དབང་གིས་ལས་དང་ཀླན་རྟོག་མཆོག་རྣམས་སོ།^{༡༥༥} །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདི་
 རྣམས་དཔལ་པ་ལ་སོགས་དབྱེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲ་ཆོགས་གཙོ་བོ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྐབ་ཐབས་རྣམ་
 པ་གསུམ་དུ་འགྱུར། །ཕྱག་རྒྱ་གསུམ་དང་གནས་སྐབས་གསུམ་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་གསུམ་བགྲོད་པའི་
 དབང་གིས་ཞེས་པ་སྟེ་འདིར་བྱང་རྒྱུ་བ་ཀྱི་སེམས་འཛིག་པའི་བགྲོད་པ་ནི་དཔལ་པའི་གནས་སྐབས་
 དང་གཡོ་བའི་བགྲོད་པ་ནི་འབྲིང་བོའི་གནས་སྐབས་དང་མི་གཡོ་བའི་བགྲོད་པ་ནི་མཆོག་གི་གནས་
 སྐབས་སོ། །འདི་རྣམས་ལས་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ནི་འཛིག་པའི་བདེ་བ་སྦྱིན་པ་མོ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་
 ནི་གཡོ་བའི་བདེ་བ་སྦྱིན་པ་མོ་དང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ནི་མི་གཡོ་བའི་བདེ་བ་སྦྱིན་པ་མོའོ། །དེ་ལྟར་སྦྱོར་
 བ་ཡན་ལག་དྲུག་ལ་ཕྱག་རྒྱ་གསུམ་བསྒྲོམ་པར་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རྣལ་འབྱོར་
 པས་སངས་རྒྱུ་ཉིད་ཀྱི་སྤྲད་དུ་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ།^{༡༥༦} །ཞེས་གསུངས་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ། །དེ་ཡང་རི་ལྷར་ན། དེ་ལྟར་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ། རྒྱད་དོན་བཤད་
 ཟེན་པ་དེ་ལྟར་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་ལ་སྟེ་དྲུག་ཅར་ལ་ཕྱག་རྒྱ་གསུམ་བསྒྲོམ་པར་བཅོམ་ལྷན་
 འདས་ཀྱིས་གསུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་འདིས་ཉིད་རེ་འཛིན་ལ་ཡང་ཕྱག་རྒྱ་གསུམ་ལ་བརྟེན་པ་གསུམ་དུ་
 འབྱོར་དགོས་སོ། །

དེ་ལྟར་ན་རྒྱད་འགྲེལ་འདི་དག་གི་དོན་ཅུང་ཟད་ཅིག་བཤད་ན། སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་པོ་
 འདི་རྣམས་སྒྲོམ་པའི་གང་ཟག་དབང་པོ་དཔལ་པ་དང་ལ་སོགས་པ་འབྲིང་དང་མཆོག་གི་དབྱེ་བ་
 རྣམས་ཀྱིས་སྒྲ་ཆོགས་གཙོ་བོ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྐབ་ཐབས་ཉིད་རེ་འཛིན་ཀྱི་ཡན་ལག་འདི་ལ་རྣམ་
 པ་གསུམ་དུ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་གནས་སྐབས་གསུམ་སྟེ་དབང་པོ་དཔལ་པའི་མཆོག་གི་
 གནས་སྐབས་གསུམ་ཀྱིས་རིམ་པ་བཞེན་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ལ་བརྟེན་པ་
 རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ། །དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་ཉིད་རེ་འཛིན་ཀྱི་ཡན་ལག་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྦྱིད་
 པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་དེ་ལ་རྣམ་གསུམ་བགྲོད་པའི་དབང་གིས་ཞེས་པ་སྟེ་བྱང་རྒྱུ་བ་ཀྱི་སེམས་འཛིག་
 པའི་བགྲོད་པ་སྟེར་བ་མོའི་ཕྱག་རྒྱ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་འདྲན་དགོས་པ་དབང་པོ་
 དཔལ་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་གང་ཟག་དང་། བྱང་རྒྱུ་བ་ཀྱི་སེམས་གཡོ་བའི་བགྲོད་པ་སྟེར་བ་མོའི་

གཉིས་པ་རིམ་ཅན་དུ་འབྱུང་བ་གྲངས་ཀྱི་སྒྲིལ་བ་དེ་བུ་པ་དངོས་དང་། རིམ་ཅན་
དུ་འབྱུང་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། དེ་དག་ལ་དྲོགས་པ་དབྱུང་བ་ལོ།

དང་པོ་ནི། མི་འབྱུར་བའི་བདེ་བ་ཉི་མེད་ཆེན་པོ་ལྟར་དུ་གྲུག་བརྒྱུ་ལོ། །དེ་ཡང་སའི་དབྱེ་བས་བརྒྱ་
གཉིས་སུ་འབྱུར་བ་ནི། རྡོ་རྗེ་ལོ་རྒྱུ་ཆེ་ནས་གསང་གནས་ཀྱི་བར་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་བྱས་པའི་ཆ་སྒྲ་
མའི་གནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་གང་བ་མི་འབྱུར་ཞིང་གཡོ་བ་མེད་པ་ལས་མི་འབྱུར་བའི་བདེ་
བའི་སྐད་ཅིག་མ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ས་དང་པོ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བྱི་མའི་གནས་བྱང་སེམས་ཀྱིས་གང་བ་
མི་འབྱུར་ཞིང་མི་གཡོ་བ་ལས་བྱང་བའི་མི་འབྱུར་བའི་བདེ་བ་སྐད་ཅིག་མ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ས་གཉིས་
པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཕྱེ་བའི་རྩ་འཁོར་མན་ཆད་བྱང་སེམས་ཀྱིས་གང་ཞིང་མི་གཡོ་བ་ལས་བྱང་བའི་
མི་འབྱུར་བའི་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་སྟོང་དུ་གྲུག་བརྒྱའི་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ལྔ་མ་ས་གསུམ་པ་དང་། བྱི་
མ་ས་བཞི་པ་དང་། དེ་ནས་སྟོང་གའི་བར་དུ་གང་བ་ལས་བྱང་བའི་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་སྟོང་དུ་གྲུག་
བརྒྱའི་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ས་ལྔ་པ་དང་། བྱི་མ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ས་དུ་གྲུག་པ་དང་། དེ་ནས་མ་གྲིན་པའི་
བར་དུ་གང་བ་ལས་བྱང་བའི་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་སྟོང་དུ་གྲུག་བརྒྱའི་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ས་
བདུན་པ་དང་། བྱི་མ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ས་བརྒྱད་པ་དང་། །དེ་ནས་དབྱེ་བའི་བར་དུ་གང་བའི་བདེ་
བའི་སྐད་ཅིག་མ་སྟོང་དུ་གྲུག་བརྒྱའི་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ས་དགུ་པ་དང་། བྱི་མ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་
ས་བརྒྱ་པ་དང་། དེ་ནས་གཙུག་ཏྲེ་ཀྱི་བར་བྱང་སེམས་ཀྱིས་གང་བ་གནས་གཞན་དུ་མི་འབྱུར་ཞིང་མི་
གཡོ་བ་ལས་བྱང་བའི་མི་འབྱུར་བའི་བདེ་བ་སྐད་ཅིག་མ་སྟོང་དུ་གྲུག་བརྒྱའི་ཕྱེད་སྟོང་བརྒྱད་
བརྒྱ་ས་བརྒྱ་གཅིག་པ་དང་། ཕྱེད་བྱི་མ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ས་བརྒྱ་གཉིས་པ་ལོ།

གཉིས་པ་རིམ་ཅན་དུ་འབྱུང་ཚུལ་བཤད་པ་ནི། དེ་ཡང་རྡོ་རྗེ་ལོ་རྒྱུ་ཆེ་མའི་དབྱེ་བའི་ནང་
དུ་ཐིག་ལེ་ལྷོག་པོ་གཅིག་གནས་གཞན་དང་གཞན་དུ་མི་གཡོ་བར་གནས་པ་ལས་མི་འབྱུར་བའི་བདེ་
བའི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེ་སྟེ་ཞིང་། ཐིག་ལེ་དེས་ལུས་ཀྱི་བེམས་པོའི་ཆ་ལ་ཉི་མེད་ཆེན་པོ་ལྟར་དུ་གྲུག་བརྒྱའི་
ཆར་ཆེ་བའི་ཆ་གཅིག་ཐོས་ནས་མེད་པར་བྱེད། མི་འབྱུར་བའི་བདེ་བ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེས་ཞག་
གཅིག་པ་དབྱུགས་ཉི་མེད་ཆེན་པོ་ལྟར་དུ་གྲུག་བརྒྱའི་དབྱུགས་གཅིག་བསད་ནས་འགག་པར་བྱེད་

པ་དེ་བཞིན་དུ་^{༣༤} ཐིག་ལེའི་འཕྲེང་བ་ཉི་མི་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱུ་པོ་རེ་རེ་ལས་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་
 རེ་རེ་སྐྱེ་བ་དང་། ཐིག་ལེ་རེ་རེས་ལུས་ཀྱི་བེམས་པོའི་ཆ་རེ་རེ་བ་བ་དང་། བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་རེ་
 རེས་དབུགས་སམས་སྟོག་རེ་རེ་འགག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཡེ་ལེའི་བརྒྱ་བརྒྱ་བདུན་པའི་
 འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ནས་སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་
 ཆགས་དང་ཆགས་བྲལ་མཐའ་ཐོག་ལ་གནས་སྐད་ཅིག་མ་ཞེས་པ་ལ་ཆགས་པ་ཞེས་པ་ནི་དཀར་པོའི་
 རྟོགས་ཏེ་དེའི་མཐར་གནས་པ་ནི་ཆ་བརྒྱ་དུག་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །ཆགས་བྲལ་ནི་ནག་པོའོ། །དེའི་དང་
 པོ་ལ་གནས་པ་ནི་ནག་པོའི་རྟོགས་ལ་མ་ཞུགས་པ་སྟེ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་དུས་ཀྱི་
 མཚན་ཉིད་དོ། །སྐད་ཅིག་མ་དེ་ཉིད་ཀྱང་དབུགས་ཀྱི་གངས་ཞེས་པ་ཉི་མི་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱའི་གངས་
 འཕེལ་ལོ། །གསང་བར་དོ་རྗེ་ལོར་བྱའི་རྩ་མོ་ལས་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་བྲག་སུམ་ཅུ་རྩ་དུག་གིས་
 འཕེལ་ཏེ་དེའི་གངས་ཀྱི་སྟོག་རྣམས་བསད་ནས་གསང་བའི་བསྐྱར་བྱིན་པ་དེས་ས་གཉིས་སུ་
 འཁྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉེ་བ་དང་སྟོང་ག་དང་མགོན་པ་དང་དབུལ་བར་བཞིན་དུག་དང་བརྒྱད་དང་
 ས་བརྒྱ་རྣམས་སུ་འཁྱུར་ཞིང་གཙུག་ཏྲར་དུ་སྟོག་ཐམས་ཅད་ཟད་པ་ས་བརྒྱ་གཉིས་སོ། ^{༣༥} །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

དེ་དག་གི་དོན་རྒྱུད་ཟད་ཅིག་བཤད་ན། མི་འཁྱུར་བའི་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་གིས་མངོན་པར་
 རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ན་སྐད་ཅིག་གིས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའོ། །དེ་ཡང་རི་ལྟར་ན་
 རྩེ་ལ་ལྷོ་བའི་དཀར་ཆ་འཕེལ་བའི་ཆ་བཙོ་ལྷ་ཡོད་ཅིང་བཙོ་ལྷ་ཡོད་པའི་མཐར་དངོས་གནས་ལ་
 འཕེལ་ཆ་བརྒྱ་དུག་པ་མེད་ཀྱང་། བག་ཆ་དང་པོ་མ་ཞུགས་པའི་འཚམས་དེར་ཆ་བརྒྱ་དུག་པ་ཅིག་གྲོས་
 བཙོས་པ་དཀར་པོའི་རྟོགས་ཀྱི་མཐར་གནས་པ་ནི་ཆ་བརྒྱ་དུག་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ནང་
 ལ་རྒྱང་པ་གཡོན་པའི་མཐའ་བོང་ནས་གཙུག་ཏྲར་གྱི་བར་ལ་ཐིག་ལེའི་དཀར་ཆ་འཕེལ་བའི་ཆ་བརྒྱ་དུག་
 ཡོད་པའི་ཐ་མ་ནི་ཆ་བརྒྱ་དུག་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །ལམ་ལ་བྱང་སེམས་གཙུག་ཏྲར་ནས་དོ་རྗེ་ལོར་བྱའི་
 རྩ་བར་བབས་པའི་དགའ་བ་བརྒྱ་དུག་པའི་ཆའི་མཐར་མི་འཁྱུར་བའི་བདེ་བ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་འཕེལ་
 བ་ནས་གཙུག་ཏྲར་དུ་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་འཕེལ་བའི་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་མའི་མཐར་མངོན་པར་རྫོགས་

པར་སངས་རྒྱས་པ་ནི་སྐད་ཅིག་གིས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་མཆོན་ཉིད་དོ། །བདེ་བའི་
 སྐད་ཅིག་དེའི་འཕེལ་ཆུལ་སྟོན་པ་ནི། སྐད་ཅིག་མ་དེ་ཉིད་ཀྱང་ཞེས་སོགས་ཏེ་དོན་ནི་གོང་དུ་བཤད་
 ཟིན་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་མཆོག་རྒྱ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་དེ་རྣམས་ནི་སྟོང་གཟུགས་ལྷག་རྒྱ་ཆེན་མོ་སྣ་
 ཆོག་ས་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་སྤུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནའང་། མི་འགྱུར་
 བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་དུས་ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་དུས་འཁོར་
 ཡབ་ཡུ་མ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་རྣམས་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་གཅིག་ཡིན་པ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
 དབང་བཞི་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་གི་ཤེས་བྱེད་ནི་དབང་ལའི་དབང་བཞི་པའི་དོན་འཆད་པའི་
 སྐབས་སུ་དབང་མདོར་བསྟན་ལས། ལྷག་རྒྱ་ཆེན་མོ་རྗེས་ཆགས་ལས།^{༡༡༩} །ཞེས་སོགས་ཅུ་འགྲེལ་
 གྱི་དོན་ཞིབ་རྒྱ་བཤད་ཟིན་པ་རྣམས་དྲན་པར་བྱའོ།

མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་བདེ་བ་ས་རྣམས་སུ་འཛིག་ཆུལ་ལ་དྲོགས་པ་དབྱད་པ།

གསུམ་པ་དེ་དག་ལ་དྲོགས་པ་དབྱད་པ་ལ་མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་བདེ་བ་རྣམས་ས་རྣམས་
 སུ་འཛིག་ཆུལ་ལ་དྲོགས་པ་དབྱད་པ་དང་། བདེ་བས་སྟོང་ཉིད་སྒྲོམ་ཆུལ་ལ་དྲོགས་པ་དབྱད་པ་
 གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ་དེ་ལྟར་དབྱད་པའི་གཞི་ས་བརྒྱ་གཉིས་འགྲེལ་ཆེན་ལས་གསུངས་པ་དགོད་པ་
 དང་། དེ་ལ་དྲོགས་པ་དབྱད་པ་གཉིས།

དང་པོ་ནི་མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་མདོར་བསྟན་ལས། འདིར་ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་ལས་ལྷོགས་བརྩའི་
 འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཅིག་གི་མཐར་ཐུག་པར་མ་མཐོང་བའི་དོན་ཡང་དག་པར་མཐོང་ངོ། །ཞེས་པ་ནས།
 དེ་ནས་སྟོང་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་གངས་མེད་པ་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྣམས་ཏེ་དེ་རྣམས་སུ་མ་
 མཐོང་བའི་དོན་ཡང་དག་པར་མཐོང་བར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་བརྒྱ་གཉིས་
 ཐོབ་པ་ལས་འགྱུར་གྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆགས་པ་
 ལས་བྱུང་བའི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་སྐད་ཅིག་རྣམས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ས་འདི་

ནུམས་ཐོབ་སྟེ་མི་འཕོ་བའི་རྒྱད་ཅིག་བརྒྱ་ཕྱག་བཅོ་བརྒྱད་ཐོབ་པས་ས་དང་པོ་ཐོབ་པོ། །གྲངས་འདིས་
ས་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པར་རོ། །མི་འཕྱུར་བའི་རྒྱད་ཅིག་ཉི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་ནུམས་
ཀྱིས་ས་བརྒྱ་གཉིས་ཐོབ་སྟེ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་འགགས་པ་རྩི་གྲིང་པར་རོ།^{༡༤} །ཞེས་བའི་བར་
གསུངས་པ་ནུམས་སོ།།

གཉིས་པ་དེ་ལ་དྲོགས་པ་དབྱད་པ་ལ་མཁས་པ་སྟེ་མ་ནུམས་ཀྱི་དགོངས་པ་བཀོད་ནས་དེ་
དག་ལ་འཐད་མི་འཐད་དབྱད་པ་དང་། རང་གི་གོ་ཚེད་ཅམ་དགོད་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པ་བྱས་ངེས་དོན་སྟེ་མ་ལས། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ས་རོལ་ཏུ་ཐྱིན་པའི་ས་ཀྱན་ཏུ་འོད་ནི་
རྒྱ་ལ་འབྲས་བུའི་མིང་གིས་སངས་རྒྱས་སུ་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི་སངས་རྒྱས་དངོས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
ཟེར་བའི་བྲོགས་སྟེ་བཀོད་ནས། དེ་འགོག་པ་ན། མི་འཐད་དེ། མན་ངག་སྟེ་མ་དང་གྱེད་འབྲེལ་པ་
རྩ་མ་རྩ་དྲས་མཛད་པ་ལས་ཀྱན་ཏུ་འོད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་གསུངས་ཤིང་། ལུ་ཏིག་འཕྲེང་བར་
ཡང་བརྒྱ་གཅིག་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་གསུངས་སོ།^{༡༥} །ཞེས་བཀག་ནས། ཁོང་རང་གི་བཞེད་པ་ནི། དེས་
ན་ས་རོལ་ཏུ་ཐྱིན་པའི་ལྷགས་ཀྱི་ས་བརྒྱ་པ་ལ་ས་བརྒྱ་པ་ཅམ་དང་བྱད་པར་གྱི་ལམ་དང་བར་ཆད་མེད་
པའི་ལམ་གསུམ་ཏུ་བྱེད་པས་དེའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ནི་འདིའི་ལྷགས་ཀྱི་ས་བརྒྱ་གཅིག་པ་ཡིན་
ཞིང་ཀྱན་ཏུ་འོད་ནི་^{༡༦} ས་བརྒྱ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ་^{༡༧} ཞེས་གསུང་ལ། དེ་དག་གི་གཞན་ནུམས་འཐད་
པའི་རྒྱལ་འོག་ཏུ་འཆད་ལ། འོན་ཀྱང་ཀྱན་ཏུ་འོད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བྱས་ནས་འདིའི་ལྷགས་ཀྱི་
ས་བརྒྱ་གཉིས་པར་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། འདིའི་ལྷགས་ཀྱི་ས་བརྒྱ་གཉིས་པ་ལ་མི་འཕྱུར་བའི་བདེ་
བའི་རྒྱད་ཅིག་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ཡོད་པའི་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་གོ་དབྱུ་པོ་ནུམས་སྟོབ་པའི་ལམ་ཡིན་
པའི་བྱིར་རོ།།

ཡང་སྟོབ་དཔོན་ཤུ་རྩེ་པ་དང་རྩ་མ་རྩ་དྲ་གཉིས་ཀྱིས་མོས་པས་སྟོད་པའི་ས་དང་བྱང་རྒྱལ་
མེམས་དཔའི་ས་བརྒྱ་དང་ཀྱན་ཏུ་འོད་ཀྱིས་ནུམས་ས་བརྒྱ་གཉིས་པོར་གསུངས་ཤིང་། མཁས་པ་གཞན་
དག་གྱང་མི་འཕྱུར་བའི་བདེ་བ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་པ་ཆེན་པོ་དང་པོ་མོས་སྟོད་ཀྱིས་དང་། ཆོན་པ་གཉིས་
པ་ས་དང་པོར་རབ་དགར་བཞེད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་གཞན་སྟེ་མ་དང་འབྲ་པ་ལ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་པ་ཆོན་

པ་དང་པོའི་རྒྱད་ཅིག་ཐ་མ་ནས་ས་དང་པོའི་འགོ་འཛིན་པར་བཞེད་དོ། །འདིའི་ལུགས་ཀྱི་ས་བརྩ་
གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་མོས་སྤྱོད་ཀྱི་སར་འཛོག་པ་མི་འབྱེད་དོ། འདིའི་ལུགས་ཀྱི་ས་དང་པོ་བདེ་བའི་རྒྱད་ཅིག་
སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་པ་ཚན་པ་དང་པོ་འདི་མོས་སྤྱོད་ཀྱི་ས་ཡིན་ན་འདིའི་ལུགས་ཀྱི་ས་བརྩ་པ་བདེ་བའི་
རྒྱད་ཅིག་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་པ་ཚན་པ་བརྩ་པ་དེ་ས་དགུ་པ་ལེགས་པའི་སློ་སློས་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་
ན་ས་བརྩའི་དབང་ལྷག་དཔལ་ལྷག་ན་དོ་རྗེ་ས་དགུ་པ་པར་འབྱུང་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས་ལྷག་དོར་གྱི་
ལས་རྒྱུད་ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱའི་ནང་གི་གསུམ་སྟོང་དུག་བརྒྱ་མ་འགགས་པ་འདིའི་ལུགས་ཀྱི་ས་
བརྩལ་གཅིག་པ་མ་ཐོབ་པར་བཤད་པ་ད་ལྟ་ཉིད་ཏུ་འདྲེན་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉི་མ་དཔལ་
གྱིས་ཡོན་ཏན་གྱིས་འགོངས་པ་ལས། དེ་ལྟར་འཁོར་ལོ་སོ་སོར་ས་གཉིས་འཐོབ་པའི་རིམ་བས་ས་བརྩ་
གཉིས་ཀྱི་དབང་ལྷག་ཏུ་འབྱུང་རོ། །དེ་ལྟར་ན་གསང་བའི་འཁོར་ལོ་དབྱེགས་འབྱུང་བ་དང་འཇུག་པ་བརྒྱ་
ལྷག་དུག་ལྟར་པའི་སྟོང་ལྷག་གསུམ་འགོག་པས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་དང་དྲི་མ་མེད་པའི་ས་གཉིས་སོ། །ཉེ་
བའི་འཁོར་ལོ་དེ་བཞིན་ཁོ་ནར་འགགས་པས་འོད་བྱེད་པ་དང་འོད་འཕྲོ་བའི་ས་གཉིས་སོ། །དེ་བཞིན་ཁོ་
ནར་སྟོང་གའི་ཆུ་སྒྲིམ་སུ་ཤིན་ཏུ་བྱུང་བ་པར་དགའ་བ་དང་། མངོན་དུ་སྤྱུང་བའི་ས་གཉིས་སོ། ³⁴⁴ །ཞེས་
སོགས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་འདིའི་ལུགས་ཀྱི་ས་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་བརྩ་པ་མན་ཆད་རབ་ཏུ་དགའ་བ་སོགས་
བརྩར་བཤད་པ་དང་ཡང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ།

ཡང་མཁས་པའི་གསུང་རབ་རྒྱུད་གསུམ་གསང་བ་རྣམ་འབྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ལས། དག་བཙམ་
པ་སྒྲུ་ཆའི་འདུ་བྱེད་བཏང་ནས་ཡིད་ཀྱི་ལུས་སུ་གནས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལུས་དེ་སྤྱིད་པ་བར་དོའི་
ལུས་དང་རིགས་འདྲ་ཞིང་དེ་བཞིན་དུ་མི་ལམ་གྱི་ལུས་དང་ཡང་འདྲ་མོད་ཀྱི། བར་དོ་དངོས་མ་ཡིན་ལ་
མི་ལམ་གྱི་ལུས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་འཇུག་པ་ན་ཡིད་ཀྱི་ལུས་དེ་ཉིད་གྱིས་
འཇུག་ཅིང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོར་མ་ཞུགས་པའི་སྤྱོད་ལ་ཏུ་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གོང་
ནས་གོང་དུ་སྤྱུང་བས་དམན་པའི་ས་བརྩ་གཅིག་བཤོད་ནས་ད་གཞོད་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་འཇུག་གོ། །ཡོན་
ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་ཞེན། དེ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྣམས་སུ་མ་མཐོང་བའི་
དོན་ཡང་དག་པར་མཐོང་བའི་གྲངས་བརྒྱད་ནས་³⁴⁵ གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ས་དང་པོ་ཐོབ་པས་ལྷོགས་

བརྩེ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཅིག་དང་། གཉིས་པ་ཐོབ་པས་གཉིས་དང་།³⁶⁰ ཞེས་སོགས་གསུངས་
ནས། འགྲེལ་ཆེན་ལས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་པ་བརྩེ་གཉིས་སུ་³⁶¹ གསུངས་
བའི་ས་བརྩེ་གཉིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཐེག་དམན་དག་བཅོམ་ཡིད་ཀྱི་ལུས་ཅན་ཐེག་ཆེན་དུ་ཞུགས་
བའི་ཡོན་ཏན་དུ་སྦྱར་ནས་འཆད་དོ།

འདི་ལྟ་བུའི་འཆད་ཚུལ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཤོག་པའི་འཆད་ཚུལ་དུ་སྒྲུབ་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས་འདི་
ལྟར་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་པ་བརྩེ་གཉིས་སུ་བསྐྱས་ནས་
འཆད་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་གི་ལམ་གྱི་གཞུང་ཞིང་ཡིན་ཞིང་། ལམ་གྱི་གཞུང་ཞིང་འདི་ནི་
དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་དང་པོ་ནས་སྐྱགས་ལམ་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་
དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། ཐེག་དམན་ཐེག་ཆེན་དུ་ཞུགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ག་ལ་ཡིན། གཞན་ཡང་
ཐེག་དམན་ཐེག་ཆེན་དུ་འཇུག་པ་དང་པོ་ནས་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ནས་འཇུག་པ་ནི་བེའུ་བྱ་ལོང་
མེད་པར་གྲུང་ཀན་དུ་སོང་བ་དང་མཚུངས་སམ་སྟུམ་མོ།

གཞན་ཡང་མཁས་པ་འདི་འདི་ལྟར་བཞེད་པར་མངོན་ཏེ། མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཉི་མེ་ཆིག་
སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་ཇོགས་ཏེ་དུས་སྟོར་བརྩེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་འགགས་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱེ་འགྲུབ་ལ་དེའི་སྦྱ་
རོལ་དུ་མི་འགྲུབ་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱེ་དེ་ཡང་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་སའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དང་པོ་
ཐོབ་པ་ན་འཐོབ་པར་བཞེད་པར་མངོན་ཏེ། རྒྱུད་གསུམ་གསང་བ་རྣམས་འབྱེད་ལས། འགྲེལ་པ་སྦྱོན་
མ་གསལ་བ་ལས། ལང་ཀར་གཤེགས་པར། རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ས་བསྐྱབས་ནས། བདེ་བ་ཅན་དུ་
དེ་འགྲོ་ལོ། ཞེས་སྦྱོབ་དཔོན་རྒྱ་རྒྱུབ་གྱིས་ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་བསྐྱབས་པའི་དོན་འཆད་པ་ན། སྦྱོབ་
དཔོན་གྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚོག་དང་ལྷན་པའི་དོ་རྩེ་འཛིན་པའི་སྦྱེ་བརྟེན་པར་བཤད་པ་དེ་
ཡང་ཟུང་དུ་འཇུག་པའམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱེ་དེ་ཉིད་ལ་སངས་རྒྱས་ཞེས་བརྗོད་པའི་དབང་དུ་མཛད་དོ་ཞེས་
ཤེས་པར་བྱའོ།³⁶² ཞེས་གསུངས་པ་ལས་སོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་མིན་ན་ས་བརྩེ་དབང་རྒྱུག་འཕགས་
པ་ལྷག་ན་དོ་རྩེས་ཀྱང་ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་སྦྱོན་མ་ཐོབ་པར་ཉ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ལྷག་
ན་དོ་རྩེའི་ལས་རྒྱུད་སྦྱུང་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་འཕོ་བ་འམ་དུས་སྟོར་གཉིས་མ་འགགས་པར་འགྲེལ་ཆེན་ལས་

གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཛིག་རྟེན་ཁམས་ལའི་མདོར་བསྟན་གཉིས་པ་ལས། བཀས་ཀྱི་
 རི་དྲགས་ཀྱི་བདག་པོ་ཞེས་པ་བཞིན་དུ་རོ་ལུན་ན་གནས་པ་གཞོད་སྦྱིན་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་བདག་པོའོ།
 བར་དུ་ནི་རོ་ཞེས་པ་དབུགས་འབྱུང་བ་དང་འཇུག་པ་སྟུམ་སྟོང་དུག་བརྒྱས་དམན་པའི་ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་
 དུག་བརྒྱ་རྣམས་འགགས་པའོ། །དེ་འདི་ལ་ཡོད་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་གྱིས་ཏེ་དེ་ལ་གནས་པ་ནི་རོ་ལུན་
 ན་གནས་པའོ།^{༣༩} །ཞེས་གསུངས་པའོ།།

གཞན་ཡང་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་རྣམས་པའི་མཐར་དོ་རྗེ་སེམས་
 དཔལ་དང་དོ་རྗེ་འཆང་འཐོབ་པར་བཤད་པ་རྣམས་ས་དང་པོའི་སྐབས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྱུ་འགྲུབ་པ་ཉིད་
 ལ་འཆད་ན་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཐུ་མའི་མཚན་མ་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད་དང་དོ་རྗེ་འཆང་ཉིད་དེ་མཆོག་ཏུ་
 མི་འགྱུར་བའི་སྐད་ཅིག་དུག་བརྒྱ་ལྟག་པའི་སྟོང་ཐུག་ཉི་ཤུ་ཅ་གཅིག་གིས་ས་བརྒྱ་གཉིས་པ་ཐོབ་ནས་
 ཐུག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པའོ།^{༤༠} །ཞེས་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེས་ན་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ལ་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་བཙུམ་
 ལུན་འདས་སྟེན་ས་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་དབང་ཐུག་ཏུ་གྱུར་པ་མ་ཁས་པ་སྒྱུ་འབྲུལ་ཆེན་པོ་འཆང་བ་སྒྱུ་འབྲུལ་
 ཆེན་པོའི་མིག་འབྲུལ་དང་ལུན་པ་འཕགས་པའི་ཡུལ་ལུ་ལྷོ་ནིར་གྲུའི་རིགས།^{༤༡} །ཞེས་སོགས་ཀྱི་
 ས་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱང་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ས་དང་པོའི་སྒྲ་རོལ་གྱི་ས་ལ་བྱེད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་མ་ཁས་
 པ་སྒྱུ་འབྲུལ་ཆེན་པོ་སོགས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པར་འཆད་དགོས་པ་སོགས་བརྗོད་
 གྱིས་མི་ལང་བ་ཞིག་གོ། །གཞན་ཡང་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མང་སྟེ་རེ་ཞིག་དེ་ཙམ་མོ།།

གཉིས་པ་རང་གི་གོ་ཚེད་ཙམ་དགོད་པ་ནི། ཐམས་ཅད་མཆོཅན་པ་བྱས་གསུངས་པ་ལྟར་དུས་
 འཁོར་ལུགས་ཀྱི་ས་དང་པོ་ནི་འཕགས་པའི་ས་དང་པོ་རབ་དགའ་ལ་བྱེད་པ་ནས། དགུ་པ་ཡང་དགུ་པ་
 ལེགས་པའི་སྟོ་གོས་ལ་བྱེད་ལ། ས་བརྒྱ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་ལ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལུགས་ཀྱི་ས་བརྒྱ་པ་
 ཙམ་དང་། ཁུད་པར་གྱི་ལམ་དང་། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དང་གསུམ་བྱེད་པའི་འདི་པའི་ལུགས་ཀྱི་
 ས་བརྒྱ་པ་བརྒྱ་པ་ཙམ་དང་། བརྒྱ་གཅིག་པ་ཁུད་པར་གྱི་ལམ། བརྒྱ་གཉིས་པ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་

དང་། བརྒྱ་གཉིས་པའི་ཐ་མ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཉི་ཤི་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་པའི་མཐར་ས་བརྒྱ་གཅིག་
 བ་ཀུན་ཏུ་འོད་ཀྱིས་དོ་རྩེ་འཆར་གི་གོ་འཕང་བརྟེན་པར་འཛོག་གོ། གཤམ་ཏེ་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་
 ས་དང་བོ་ཐོབ་པ་ལས་སྟོགས་བརྒྱའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཅིག་གི་མཐར་ཐུག་པར་དོན་ཡང་དག་
 པར་མཐོང་ངོ། །ཞེས་པ་ནས། ས་བརྒྱ་པ་ཐོབ་པ་ལས་སྟོགས་བརྒྱའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ལྔ་བརྒྱ་བརྒྱ་
 གཉིས་གྱི་མཐར་ཐུག་པར་རོ།^{༡༧} །ཞེས་སོགས་ཀྱི་བར་གསུངས་པའི་སའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་དབུམ་འཇུག་
 བར་གསུངས་པའི་སའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ལས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཉུང་བ་དང་། ཟུང་པར་དུ་ཡང་དབུམ་འཇུག་པ་
 ལས། རེ་ཤིག་བརྒྱ་པ་འདིར་དའི་ཡོན་ཏན་དག །ངག་གི་སྟོད་ཡུལ་ལས་ཆེས་འདས་ཀྱུར་ཅིང་། །ངག་གི་
 སྟོད་ཡུལ་མ་ཡིན་བསྟོམས་རྣམས་ན། །རྟུལ་དག་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་སྟེད་འགྱུར།^{༡༨} ། ཞེས་གསུངས་
 བ་དང་འགལ་ཞིང་། འཇུག་པར་གསུངས་པ་འདི་དག་ཀྱང་ས་བརྒྱ་པའི་མདོའི་དགོངས་པ་བཀོད་པ་
 ཡིན་པས་དུས་འཁོར་གྱི་ལུགས་ཀྱི་ས་འདི་རྣམས་འཕགས་པའི་ས་བརྒྱུར་ཇི་ལྟར་རིགས་སྟུང་ན། འོ་
 བ་འཇུག་པ་ནས་བཤད་པའི་སའི་ཡོན་ཏན་འདི་རྣམས་དུས་འཁོར་དང་འགལ་བས་མི་རིགས་ཞེས་
 བརྗོད་ན་ཇི་ལྟར་བགྱི། འོན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ལ་མཆོན་དཔེའི་སྟོན་པ་བསྟོད་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་
 ཏན་གྱི་སྟོགས་གཅིག་ནས་བརྗོད་པ་དང་འདྲ་བར་འགྲེལ་ཆེན་ལས། སའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་འདི་
 དག་ཀྱང་ཡོན་ཏན་གྱི་སྟོགས་རེ་ཙམ་བསྟན་པར་བྱས་ན་འཐད་དམ་སྟུང་སྟེ་དཔྱོད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་
 དབྱུང་པར་བྱ་དགོས་སོ། །

བདེ་བས་སྟོང་ཉིད་སྟོམ་ཚུལ་ལ་དྲོགས་པ་དབྱུང་བ།

གཉིས་པ་བདེ་བས་སྟོང་ཉིད་སྟོམ་ཚུལ་ལ་དྲོགས་པ་དབྱུང་བ་ལ་གཉིས། བསྟོམ་བྱའི་ཡུལ་
 སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་དྲོགས་པ་དབྱུང་བ་དང་། དེ་བདེ་བས་སྟོམ་ཚུལ་མདོར་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་
 བོ་ནི་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་བཤད་པའི་བསྟོམ་བྱའི་སྟོང་ཉིད་ནི་རྣམ་ཀུན་མཆོག་
 ལྡན་གྱི་སྟོང་ཉིད་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དགག་བྱ་བཅད་ཙམ་གྱི་སྟོང་ཉིད་ཡར་སྤྱོན་ཐེག་པ་ནས་བཤད་པ་ནི་

སྒྲིང་པོ་མེད་པར་བཤད་པའི་སྒྲིང་ཏེ། རང་གི་ལྷ་བའི་འདོད་པ་མདོར་བསྟན་པ་ལས། སྒྲུང་པོ་རྣམ་
དབྱུང་སྒྲིང་པ་ནི། རྒྱལ་ཤིང་བཞིན་དུ་སྒྲིང་པོ་མེད། རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་ལྷན་པའི། སྒྲིང་ཉིད་དེ་ལྷ་ར་
འགྱུར་མ་ཡིན།^{༡༩} ཞེས་གསུངས་པས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། དེའི་ལན་ལ་འདི་ལྷ་ར་གསུང་སྟེ། སྒྲུང་པོ་
རྣམ་དབྱུང་སྒྲིང་པ་ནི། རྒྱལ་ཤིང་བཞིན་དུ་སྒྲིང་པོ་མེད།^{༢༠} ཅེས་པའི་དོན་ནི་སྒྲུང་པོ་སོགས་རིགས་
པས་དབྱུང་པས་ཅི་ཡང་མ་རྟེན་པ་ན་གཏན་ནས་མེད་པའི་དོན་དུ་ལྷ་བའི་ཆད་ལྷ་ལ་སྒྲིང་པོ་མེད་བཅས་
པ་ཡིན་ཏེ། འདི་དང་དོན་གཅིག་པར་མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་མདོར་བསྟན་པ་ལས། རྒྱལ་ལྷ་ར་བ་ཆོག་ས་
པའི་བདག་ཉིད་གྱི་ཆོས་རྣམ་པར་དབྱུང་པའི་སྒྲིང་པ་ཆད་པའི་སྒྲིང་པ་ཉིད་ལས་རིང་དུ་བྱས་པ།^{༢༡}
ཞེས་གསུངས་པ་ལྷ་ར་རོ། དེ་ལྷ་ར་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་གྱི་གནས་ལུགས་སྒྲིང་པ་ཉིད་ལ་སྒྲུང་པ་འདེབས་
པ་ཁྱོད་ནི་ངོ་མཆར་རོ་ཞེས་གསུང་རོ།

འོན་ཀྱང་ལྷ་བའི་འདོད་པ་མདོར་བསྟན་པའི་གཞུང་འདི་དག་གི་དོན་ནི་འདི་ལྷ་ར་དུ་གོ་སྟེ།
དེ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། སྒྲུང་པོ་རྣམ་དབྱུང་སྒྲིང་པ་ནི། རྒྱལ་ཤིང་བཞིན་དུ་སྒྲིང་པོ་མེད། རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་
མཆོག་ལྷན་པའི། སྒྲིང་ཉིད་དེ་ལྷ་ར་འགྱུར་མ་ཡིན། སྒྲེབ་མེད་ཅིང་འགག་མེད་པའི། ཤེས་བྱའི་དོན་
རྣམས་མཐོང་བ་ཡི། སྒྲིང་ཉིད་སྒྲིང་པ་སྒྲོམ་པ་ནི། སྒྲུང་པོ་རྣམ་དབྱུང་མ་ཡིན་ནོ། ཆོས་རྣམས་ཐམས་
ཅད་སྒྲིང་པ་ཉིད། རྒྱལ་པས་སྒྲིང་པོ་མེད་པར་གསུངས། ཀུན་རྣམས་སྒྲིང་པ་ཉིད་མཐོང་བའི། རྒྱལ་
ཐབས་འདི་ནི་གསུངས་པའོ། སྒྲིང་རྗེའི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་རྣམས། སྒྲིང་པོ་མེད་པར་རྒྱལ་
བས་གསུངས། ཀུན་རྣམས་སྒྲིང་རྗེ་མཐོང་བ་ཡི། རྒྱལ་ཐབས་འདི་ནི་གསུངས་པའོ། ཐོག་མ་ཐ་མ་
མེད་ཞིབ། དངོས་དང་དངོས་མེད་ཟད་པའི་གཙོ། སྒྲིང་ཉིད་སྒྲིང་རྗེ་གཉིས་མེད་པ། བྱང་རྒྱུ་སེམས་
ཞེས་བཤད་པའོ།^{༢༢} ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན་རྒྱལ་པས་ཀྱི་དོན་བདེ་བླག་ཏུ་
རྟོགས་པར་འགྱུར་བས་བཤད་པར་བྱའོ།

དེ་ཡང་དཔལ་དུ་ས་གྱི་འཁོར་ལོའི་ཆ་ལག་ལྷ་བའི་འདོད་པ་མདོར་བསྟན་པ་འདི་ལས་
བཤད་པའི་བསྒྲོམ་བྱའི་སྒྲིང་ཉིད་འདི་ལ་རྣམ་མེད་ཀྱི་སྒྲིང་ཉིད་དང་རྣམ་བཅས་ཀྱི་སྒྲིང་ཉིད་གཉིས་སུ་
ཡོད་པ་ལས་དང་པོ་རྣམ་མེད་ཀྱི་སྒྲིང་ཉིད་ནི་སྒྲུང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་གཤམ་རབ་

གྱིས་རྣམ་པར་དབྱད་པས་རྒྱ་གིང་བཞིན་དུ་མུང་སོགས་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་རྟེན་རྒྱ་མེད་པའི་སྒྲིང་པ་ཉིད་ཡིན་
ཞིང་། རྣམ་པཅས་སམ་རྣམ་པ་ཀྱུན་གྱི་མཆོག་དང་ལྷན་པའི་སྒྲིང་པ་ཉིད་སྒྲིང་གཟུགས་རྣམས་ནི་དགག་
བྱ་རིགས་པས་བཅད་ཙམ་གྱི་སྒྲིང་ཉིད་དེ་ལྟར་དུ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཇི་ལྟ་བུ་སྒྲིང་བ། རང་
བཞིན་གྱིས་སྒྲེ་བ་མེད་པ་དང་འགག་པ་མེད་པས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཤེས་བྱའི་དོན་ཁམས་གསུམ་
པོ་རྣམས་ཕྱ་ཕབ་པ་ལྟ་བུར་མཐོང་པའི་སྒྲིང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་དེ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲིང་པ་སྒྲིང་པ་
དེ་ནི་མུང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་རྣམ་པར་དབྱད་ནས་སྒྲིང་པའི་རྒྱལ་
མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་མུང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་དབྱད་
ནས་རྒྱལ་ཙམ་ཡང་མ་རྟེན་པའི་སྒྲིང་པ་ཉིད་ཡིན་པས་རྒྱལ་བས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲིང་པོ་མེད་པར་
གསུངས་སོ། །ལམ་འདིའི་རྒྱུ་པ་པོ་གང་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲིང་པ་ཉིད་རྣམ་པཅས་དང་རྣམ་མེད་
གཉིས་མཐོང་པའི་ཐབས་སུ་རྒྱུ་པ་ཐབས་འདི་གསུངས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྒྲིང་རྗེའི་ཆོས་ཐུན་མོང་
ཡིན་མིན་རྣམས་ཐམས་ཅད་རིགས་པས་དབྱད་ན་རྒྱལ་ཙམ་ཡང་མི་རྟེན་པས་སྒྲིང་པོ་མེད་པར་རྒྱ་གིང་
བཞིན་དུ་རྒྱལ་བས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟ་ཡིན་པ་འོན་ཀྱང་ལམ་འདིའི་རྒྱུ་པ་པོ་གང་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་སྒྲིང་རྗེའི་འཇུག་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་མཐོང་པའི་ཐབས་སུ་རྒྱུ་པ་ཐབས་འདི་གསུངས་པའོ། །དེ་
ལྟར་ན་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཞེ་བ། དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་གདོད་མ་ནས་
ཟད་པའི་གཙོ་བོ། རྣམ་པཅས་རྣམ་མེད་ཀྱི་སྒྲིང་པ་ཉིད་གཉིས་དང་སྒྲིང་རྗེའི་འཇུག་པའི་བདེ་བ་ཆེན་
པོ་དོ་བོ་གཉིས་སུ་དབྱེར་མེད་པ་དེ་ལ་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་ཞེས་བཤད་པའོ། །གཞུང་དེ་དག་སྒྲེལ་ནས་
བཤད་པ་ན། སུང་པོ་རྣམ་དབྱད་སྒྲིང་པ་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡང་དེ་ཁོན་བཞིན་དུ་གནས་པས་སོ། །དེ་
ལྟར་ན་མཆོག་མི་འཇུག་གྱི་མདོར་བསྐྱས་ལས། རྒྱལ་ཕྱ་རབ་ཅེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡང་། སུང་པོ་རྣམ་
དབྱད་སྒྲིང་པ་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཁོ་བོས་བཤད་པ་དང་མཐུན་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། མདོར་བསྐྱས་
དེར་གསུངས་པའི་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་ཅེས་སོགས་དཔེ་མེད་འཛོའི་སྒྲིང་དུ་གཏུ་བཀོད་པ་དེའི་འགྲེལ་པར་ཉི་
མ་དཔལ་གྱིས་འདི་ལྟར་བཤད་དེ། འགྲེལ་བ་དེ་ཉིད་ལས། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་མདོ་སྒྲེ་བ་དང་རྣལ་

འབྱོར་སྡོད་པའི་ལུགས་ཀྱི་ནང་དུ་མ་ལྷུང་བའི་ཕྱིར་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་ཆོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་རྣམ་
པར་དབྱེད་པས་སྟོང་བའོ།^{༤༠} །ཞེས་འཆམས་སྒྱར་ནས་དེའི་འཇུག་ཉིད་དུ། རྒྱ་ལོ་མཛེས་པ་བའི་
ལུགས་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཆད་པར་སྒྲ་བ་རིང་དུ་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་ཆད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་རིང་དུ་
བྱས་པའོ། །ཞེས་བཤད་པས་སོ།།

དེ་ལྟར་ན། སྤང་བོ་རྣམ་དབྱེད་སྟོང་པ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདིས་ལམ་
འདིའི་བསྐྱོམ་བྱ་མཐར་ཐུག་རྣམ་མེད་དང་རྣམ་བཅས་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་གཉིས་ཀ་པར་སྟན་ཅིང་། འདིའི་
རྒྱ་ཤིང་བཞེན་དུ་སྟིང་བོ་མེད། །ཅིས་པའི་སྟིང་བོ་མེད་ཚུལ་དང་། སྟིང་རྗེའི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་
ནི། །སྟིང་བོ་མེད་པར་རྒྱལ་བས་གསུངས། །ཞེས་པའི་སྟིང་བོ་མེད་ཚུལ་རྣམས་སྡོད་འཇུག་ལས། དཔེར་
ན་རྒྱ་ཤིང་སྟོང་བོ་དག །ཆ་ཤས་སྟེན་ལག་འཁྱེད་པ། །དེ་བཞེན་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་ཡིས། །བཙལ་ན་
བདག་ཀྱང་ཡང་དག་མིན།^{༤༡} །ཞེས་དང་། མདོ་ལས། ཇི་ལྟར་རྒྱ་ཤིང་སྟོན་པའི་སྟོང་བོ་ལ། །སྟིང་
བོ་འདོད་ཕྱིར་སྐྱེས་བྱས་དེ་བཤགས་ཀྱང་། །ནང་དང་ཕྱི་རོལ་ཀྱང་ན་སྟིང་བོ་མེད། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་
ཅད་དེ་བཞེན་གསུངས་པར་བྱ།^{༤༢} །ཞེས་གསུངས་པའི་རྒྱ་ཤིང་བཞེན་དུ་སྟིང་བོ་མེད་ཚུལ་རྣམས་དང་འབྲ་
བས་འདི་དག་གི་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མ་འཛིན་ཅིག་ཅེས་བྱའོ།།

གཞན་ཡང་པར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་དབུ་མ་པས་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་སྐགས་བྲ་
མེད་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོས་བསྐྱོམ་བྱ་མཐར་ཐུག་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་མ་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་
ཅིག་ཡོད་དེ་ཞེས་སྒྲ་བ་རྣམས་ཀྱང་མི་རིགས་ཏེ། བང་ལའི་ལྟ་བ་རྣམ་པར་དབྱེད་པའི་མདོར་བསྐྱེས་
ལས། དང་བོ་ཕྱི་རོལ་པའི་ལྟ་བ་རྣམས་སུན་སྦྱངས་ཏེ། དེ་ནས་རང་གི་སྤེལ་དང་བོག་སུམ་གྱི་ལྟ་བ་སུན་
སྦྱངས་ནས། མཐར་རང་གི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོས་དབུ་མ་པས་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་སྟོང་ཉིད་
དེ་ཉིད་བསྐྱོམ་པར་^{༤༣} གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་རྗེ་ལྟར་གསུངས་ན། མདོར་བསྐྱེས་དེ་ཉིད་ལས། དེ་
བཞེན་དུ་སྐྱེས་པ། བམ་མཁའ་དང་ནི་འགོག་པ་གཉིས། །འདུས་མ་བྱས་གསུམ་རྟག་པ་སྟེ། །འདུས་བྱས་
ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ། །བདག་གིས་སྟོང་ཞིང་བྱེད་བོ་མེད། །དབང་སྐྱེས་སྟོན་ནི་རྣམ་མེད་གྱིས། །ཕྱ་རབ་
བསགས་པ་དངོས་སུ་རིག །ཁ་ཆེའི་གཞུང་གི་རྒྱ་གཏེར་གྱི། །བྱེད་བྱས་སྒྲ་བའི་གཞུང་འདོད་འཇུག་^{༤༤} །ཞེས་

གཞན་ཡང་དངོས་སྒྲུབ་པའི་འདོད་པ་སྐྱེ་གནས་འཛིག་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་
ནས་དཔུ་མ་པའི་ལྟ་བ་སྟེང་ཉིད་ཀྱི་མོ་གཏན་ལ་འབབས་པ་ནི། འགལ་ཆེན་གྱི་དེའི་འཕྲོ་ལས། ད་ནི་
སྐད་ཅིག་འཛིག་པ་དང་ཞེས་པ་ནས། ཡན་ཚུན་འགལ་བས་གཅིག་པ་ཉིད་མེད་དོ།^{༡༢} །ཞེས་པའི་
བར་གསུངས་ནས། དེའི་དེ་མ་ཐག་པར། དེའི་ཕྱིར་དཔུ་མ་པས་སྒྲུབ་པ། རྣམ་ཤེས་དེ་ཡང་དོན་དམ་
དུ། །ཡོད་པར་མཁས་རྣམས་མི་འདོད་དེ། །གཅིག་དང་དུ་མའི་རང་བཞིན་དང་། །བྲལ་བ་ནམ་མཁའི་
བདུ་བཞིན། །ཡོད་མིན་མེད་མིན་ཡོད་མེད་མིན། །གཉིས་གའི་བདག་ཉིད་མིན་པ་འང་མིན། །མཐའ་

བཞི་ཚུལ་པར་གྲོལ་བ་ཡི། །དེ་ཉིད་དབུ་མ་པ་ཡིས་རིག་ཅི། །ཅིས་སོ། །གང་ཞིག་ཕྱོགས་ཉམས་དེ་
 བེ་མ་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་གང་ཞེན། །གང་ཞིག་སྒྲིང་རྗེས་ཉིད་གཉིས་སུ་མེད་པ་སྐྱབ་པོ་སྟེ་འདིར་
 གང་གིས་སྒྲིང་རྗེ་དམིགས་པ་མེད་ཅིང་ཚུལ་པར་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་དང་སྒྲོང་བ་ཉིད་ཚུལ་པ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྷན་པ་དུས་གསུམ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་སྤྲད་དུ་དུས་གསུམ་དུ་འཇུག་པའོ་ཞེས་པ་ན་
 སངས་རྒྱུས་པའི་བྲུབ་མཐའི་ངེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཏེ།

དེ་དག་གི་དོན་ཅུང་ཟད་ཅིག་བཤད་ན། དེ་ཡང་། དེ་ཉིད་དབུ་མ་པ་ཡིས་རིག་ཅིས་སོ། །ཞེས་
 དབུ་མ་པས་སྒྲིང་ཉིད་གཏན་ལ་ཐབ་ཚུལ་བརྟུན་ནས། གང་ཟག་གང་ཞིག་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའི་ཕྱོགས་
 ཉམས་པའི་དབུ་མ་པ་དེ་ནི་གནས་ལུགས་ལས་མ་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །དབུ་མ་པ་དེ་གནས་ལུགས་
 ལས་མ་ཉམས་པར་འགྱུར་ཚུལ་དེ་གང་ཞེན། དེའི་འགྱུར་ཚུལ་སྟོན་པ་ནི། གང་ཞིག་སྒྲིང་རྗེས་ཉིད་
 གཉིས་སུ་མེད་པ་སྐྱབ་པོ་སྟེ། ཞེས་བཤད་བྱའི་གཙོ་བོ་བཀོད་ནས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ནི་འདིར་ཞེས་
 མོགས་ཏེ། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དོན་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སྐྱབས་འདིར་རྣལ་འབྱོར་གང་གིས་
 སྒྲིང་རྗེ་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དབུ་མ་པས་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ལྟར་ཀྱི་སྒྲིང་བ་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་
 གནས་པའི་དམིགས་པ་མེད་ཅིང་ཚུལ་པར་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་དང་སྒྲོང་བ་ཉིད་ཚུལ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 མཆོག་དང་ལྷན་པ་དོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་གྱུར་པའི་ཟུང་འཇུག་དུས་གསུམ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དེ་འཐོབ་
 པའི་སྤྲད་དུ་དབུ་མ་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལྟ་བུ་འདི་དུས་གསུམ་དུ་འཇུག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །དེ་ལྟར་
 བ་འབྲེལ་ཆོག་འདི་དག་ལ་རྒྱས་པ་ཐོན་པའི་གོ་བ་མ་རྟེན་ན་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་བསྐྱོམ་བྱ་མཐར་ཐུག་གི་
 གཞི་སྒྲོང་བས་སློབ་ཀྱི་འཇུག་པ་ཞིབ་པར་བྱ་དགོས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ་མཆོག་མི་འགྱུར་ཀྱི་མདོར་བསྐྱས་ལས་ཀྱང་། རྒྱ་འདིས་སངས་རྒྱུས་པ་བཞི་པོ་
 རྣམས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་སྒྲོབས་ཀྱིས་བཙོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་གང་ཟག་སྐྱབ་པ་རྣམས་ལ་གང་ཟག་མི་རྟག་
 པར་བསྐྱོམ་པ་གསུངས་སོ། །དོན་དུ་སྐྱབ་པ་རྣམས་ལ་ས་ལ་སོགས་པ་ཟད་པར་བསྐྱོམ་པ་དང་། རྣམ་
 པར་ཤེས་པ་སྐྱབ་པ་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། དབུ་མ་པ་རྣམས་ལ་མི་
 ལས་ལྟ་བུ་འགྱུར་བ་མེད་ཅིང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱོམ་པ་སྟེ་དེ་ལྟར་གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་

པ་དང་ཚེས་ལ་བདག་མེད་པའོ། བྱི་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་མདོ་སྤེལ་དང་ནུལ་འབྱོར་སྦྱོང་བ་བ་རྒྱལ་ས་ཀྱི་
ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའོ། །དབུ་མ་རྒྱལ་ས་ཀྱི་ལྷག་མ་དང་བྲལ་བ་རབ་ཏུ་མི་
གནས་པའི་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སྟེ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་འགག་པའི་བྱིར།^{༡༥} ཞེས་གསུངས་པ་རྒྱལ་ས་
ཀྱིས་ཀྱང་དབུ་མ་པའི་ལྷ་བ་སྐྱགས་སྒྲ་མེད་པའི་ཡང་བསྟོམ་བྱའི་ལྷ་བ་མཐར་ཐུག་པར་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་སྟོང་ཉིད་བདེ་བས་སྒོམ་ཚུལ་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི། ཡོད་མིན་མེད་མིན་
ཡོད་མེད་མིན། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དབུ་མ་པས་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དེ་ཉིད་མི་འགྱུར་
བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོས་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པ་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྷར་ཡིན་
ལ། དེ་སྒོམ་པའི་ཚུལ་ཡང་དང་པོར་ལམ་བུན་མོང་བས་རྒྱུད་སྦྱོང་བའི་རྒྱལ་ས་སུ་མདོར་ཉིང་ངེ་འཛིན་
རྒྱལ་པོ་ལས། གལ་ཏེ་ཚེས་ལ་བདག་མེད་སོ་སོར་རྟོག་ སོ་སོར་དེ་བརྟགས་གལ་ཏེ་སྒོམ་ན་ནི། །དེ་
ཉིད་བྱ་ངན་གདས་ཐོབ་འབྲས་བུའི་རྒྱ། རྒྱ་གཞན་གང་ཡིན་དེས་ནི་ཁི་མི་འགྱུར།^{༡༦} ཞེས་གསུངས་
པ་ལྷར་མགོན་པོ་རྒྱ་རྒྱལ་དང་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བས་བཤད་པ་ལྷར་གྱི་སྟོང་ཉིད་སྤྱོད་ཐོབ་བསམ་གྱིས་
གཏན་ལ་ཐབ་པའི་དོན་དེ་ཉིད་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱེད་ཀྱིན་དབྱེད་ཀྱིན་སྒོམ་པའི་ལྷག་
མཐོང་མཆོན་ཉིད་པའམ་རྗེས་མཐུན་པའི་སྟོང་ཉིད་སྤྱོད་པ་འཇུག་པ་གཏིང་ནས་རྟོན་པའི་མྱོང་བ་ཐོན་
པར་བྱས་ཏེ་མཐར་ལྷན་སྦྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྦྱེས་པའི་ཆེ་བདེ་བ་དེས་སྟོང་ཉིད་དེ་དབྱེད་པར་བྱས་
པའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་གང་ལའང་མི་དབྱེད་པར་མ་རྟོག་པའི་རང་ལ་འཛིན་སྒོམ་ཉིད་བྱེད་པ་ཡིན་ན། །དེ་
ལྷ་བུའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་ལྷག་མཐོང་རྒྱལ་ས་ཀྱི་སྤུལ་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དང་པོར་ལྷག་མཐོང་
སྒོམ་པའི་རྒྱལ་ས་སུ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནི་སྟོང་ཉིད་དེས་པའི་དེས་
ཤེས་དེའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཤུགས་རྗེ་ཆེར་འགོ་བའི་ཆེད་ཡིན་ལ། བདེ་བ་ཆེན་པོས་སྟོང་ཉིད་ལ་མ་དབྱེད་
པར་རྩེ་གཅིག་ཏུ་བཞག་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེས་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཤུགས་རྗེ་ཆེར་འགོ་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྒྱ་
མཆོན་ཡང་བདེ་སྟོང་གི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལས་མ་ལངས་ཀྱི་བར་ལ་ཀྱན་རྟོག་གཡོ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཞིན་མེད་
པས་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཤུགས་གཞན་དུ་མི་འགོ་ཞིང་། བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྟོང་ཉིད་སྒོམ་པའི་ཡུལ་ཅན་སྤུལ་

དུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་པས་འཛིན་སྐྱངས་ཀྱི་ཤུགས་རེ་ཆེར་འགོ་བ་ཡིན་ནོ། །སྟོང་ཉིད་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་བདེ་
བ་ཆེན་པོ་ཡང་ཁམས་བྱང་རྒྱུ་གི་སེམས་རྩ་དབུ་མའི་ནང་ལ་ཡས་བབ་མས་བརྟན་བྱས་པ་དང་གནས་
གཞན་དུ་མི་གཡོ་བར་བྱས་པ་ལས་ལུས་ཀྱི་བདེ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་སྟེ། དེས་རྒྱ་རྒྱུན་བྱས་པ་ལས་གཉུག་
མའི་སེམས་སམ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ངོ་པོར་སྒྲིས་པ་དེ་ཡིན་ནོ།།

ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་རི་ལྟར་སྒྲོམ་ཚུལ།

གསུམ་པ་རི་ལྟར་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་རྒྱ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ངོས་གཞུང་བ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྦྱེད་པའི་ཐབས་
གང་ཟག་གསུམ་པོ་སོ་སོར་སྒྲོམ་ཚུལ་ལོ།།

དང་པོ་ནི་རྗེས་དྲན་གྱི་སྐབས་སུ་དངོས་གནས་ལ་བྱུབ་པའི་དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྦྱོར་
གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཡུམ་དེ་ལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞེས་བཞག་སྟེ། དེ་ལ་དགོངས་ནས་ཡེ་ལའི་བདུན་རྩ་ཅ་
གསུམ་པ་སྐར་དྲངས་པ། གྲོག་གི་དབྱུག་པའི་རྗེས་མཐུན་འཕོ་མེད་བདེ་བ་སྦྱེད་པར་བྱེད་མ་མཚན་ཉིད་
ཡན་ལག་རབ་ཏུ་རྫོགས།^{༡༩} །ཞེས་དང་། ཡང་ཡེ་ལའི་བརྒྱ་བརྒྱ་གསུམ་པ་ལས། སེམས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་
ཅོམ་སྟེ་རང་གི་ཡིད་ལས་སྒྲིས་པ་མེ་ལོང་གི་ནི་གཞུགས་བརྟན་ལྟ་བུ་ཉིད། །གང་ཞིག་མཐའ་དག་རྒྱ་བའི་
སྐས་དང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བརྟན་པ་རྣལ་འབྱོར་དབང་པོས་བརྟེན་བྱ་སྟེ།^{༢༠} །ཞེས་དང་། འདི་
དག་གེས་བྱེད་དུ་དྲངས་པའི་མཚོག་མི་འགྱུར་གྱི་མདོར་བསྐྱས་ལས། བྱང་རྒྱུ་གི་མཐར་ཐུག་པའི་བར་
དུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་ཅོམ་འདི་རྣལ་འབྱོར་པས་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ།^{༢༡} །ཞེས་དང་།
ཡང་རྒྱུ་བ་ལའི་བརྒྱ་གོ་བརྒྱད་པ་ལས། ཕྱག་རྒྱ་སྒྱུ་མའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཡིད་དང་ནམ་མཁའ་ལ་ནི་མེ་
ལོང་དག་ལ་གཞུགས་བཞིན་ཏེ། །འཛིག་རྟེན་གསུམ་པོ་སྒྲུང་བར་བྱེད་ཅིང་དྲི་མེད་གྲོག་དང་མཚུངས་
པའི་འོད་ཟེར་དུ་མ་འགྲོ་བར་བྱེད། །ཁྱི་དང་ལུས་ལ་དབྱེར་མེད་ཡུལ་དང་རྣམ་པར་བྲལ་བ་སྒྲུང་བ་
ཅོམ་ནི་མཁའ་ལ་གནས་པ་ཡི། །སེམས་ལ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འཁྱུད་པ་གང་ཞིག་འགོ་བ་དུ་མའི་

གཟུགས་ཅན་དེ་ནི་གཅིག་ལུ་འོ།^{༩༡} །ཞེས་དང་། ཡང་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། ཡང་དག་རྫོགས་པའི་
བྱང་ཆུབ་ཆེད་དུ་རྒྱལ་བ་མཆོག་གི་སྤྱི་མ་མཆོག་གི་ཕྱག་རྒྱ་གོས་པ་མེད། །རྣམ་པར་འགྱུར་བ་མེད་
ཅིང་མཁའ་མཉམ་ཐུན་བཅོམ་བྱུང་བྱེད་རྣལ་འབྱོར་དག་གི་བཞུད་བྱ་ཐེར་ཟུག་གནས། །ཡེ་ཤེས་གཟི་
བརྗིད་སྤྱིད་པའི་དྲི་མ་འཕྲོག་ཅིང་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྗེས་སུ་རིག་པ་བསྐྱེད་པར་བྱ།^{༩༢} །ཞེས་སོགས་
དུ་མ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ།།

དེ་ཡང་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་འབྱུང་པའི་སྣ་ཆོགས་ཡུམ་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཉིད་ལ་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་
ཡང་མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་མདོར་བསྐྱས་ལས། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པའི་
མཆོན་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་མ་སངས་རྒྱས་སྤྱིད་
པར་མཛད་མའོ། །ཆོས་འབྱུང་གི་རྒྱས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དེ་ཆོས་འབྱུང་གང་ལས་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའོ། །རང་བཞིན་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྟོབས་བརྟུན་དང་མི་འཛིགས་
པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཀྱི་ཐུང་ལོ་བརྟུན་ཁི་བཞི་སྟོང་རྣམས་སོ། །དེ་རྣམས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ནི་ཆོས་
འབྱུང་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རོ། །སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་གནས་ཏེ་བདེ་
བའི་གནས་དང་སྤྱི་བའི་གནས་སོ། །གང་ལས་ཐུག་དང་གཅི་བ་དང་ཁུ་བ་རྣམས་འབྱུང་བ་དེ་ནི་ཆོས་
འབྱུང་མ་ཡིན་ནོ། །འདིར་འཁོར་བ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆགས་པ་དང་ཆགས་བྲལ་གྱི་ཞིང་ན་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མ་ཡིན་ན། དེའི་བྱིར་ཆོས་འབྱུང་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་སྣ་
ཆོགས་ཡུམ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་འབྱུང་བ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་སྤྱི་བ་པ་ཐམས་ཅད་
དང་བྲལ་བའོ།^{༩༣} །ཞེས་སོགས་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་ཉིད་དུས་ཀྱི་འཁོར་
ལོ་ཡལ་ཡུམ་ཞལ་སྟོང་གི་རྣམ་པ་ཅན་ཀྱི་སྐར་བཞེངས་པའི་ཡུམ་སྣ་ཆོགས་ཡུམ་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དེ་ཉིད་
ལ་གསལ་བར་གསུངས་པས་གོང་དུ་དབང་རྫོན་གྱིས་རི་རབ་ཀྱིས་རྟུལ་གྱི་གངས་དང་མཉམ་པའི་ཕྱག་
རྒྱ་ཆེན་མོ་ལ་སྟོམས་འཇུག་གི་བྱེད་པར་བཤད་པས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་རྣམས་ཀྱང་པལ་ཆེ་བ་རྣམས་སྣ་
ཆོགས་ཡུམ་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བ་སྤྱིད་པའི་ཐབས་གང་ཟག་

གསུམ་པོ་སོ་སོའི་སྒོམ་ཚུལ་ནི། གང་ཟག་དབང་པོ་ནོ་འབྲིང་རྩལ་པོ་གསུམ་གསུམ་གྱང་རང་ཉིད་དུས་
 འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐྱེའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱུར་པའི་ཡབ་ཡུམ་སྒྲོམ་སེལ་འདུག་བྱེད་པ་ལ་དམིགས་ནས་རྗེས་
 ཆགས་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པར་བྱེད་དགོས་ཏེ། བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ་ལས། དེས་ན་ཉིང་ངེ་འཛིན་
 ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདོད་པའི་ལྟ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་ལས་གང་ཞིག་འཕྱུར་བ་མེད་པའི་བདེ་བ་ཐོབ་པ་སྟེ།^{༤༧}
 ཞེས་དང་། ལྷ་རོ་པའི་དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས་གྱང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདོད་
 པའི་ལྟ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་ལས་^{༤༨} ཞེས་སོགས་སྟོང་འགྲེལ་ནི་བཞིན་དུ་གསུངས་པ་དང་། མཆོག་
 མི་འཕྱུར་གྱི་མདོར་བསྟན་སུ་ཕྱོགས་སུ་སྐྱབ་པོས་འགྲེལ་ཆེན་མཛད་པ་པོའི་དགོངས་པ་བརྗོད་པ་
 ལས། ཅི་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་པས་རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་ལ་རང་གི་སེམས་རྗེས་སུ་ཆགས་པར་བྱས་
 བས་རང་གི་སེམས་སྒྲིབ་པ་མེད་པར་བྱེད་ཅིང་མི་འཕྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་གྱང་
 འོངས་སྟོང་པར་བྱེད་དེ་རྩལ་ལྷ་རབ་ཆོག་པའི་ལུས་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ།^{༤༩} ཞེས་པ་དང་། དབང་
 མདོར་བསྟན་ལས། །ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོའི་རྗེས་ཆགས་ལས། །སྒྲིས་པ་གཡོ་མེད་བདེ་བ་ནི། །ཤེས་རབ་
 ཆེན་པོས་དབང་བསྐྱར་བ། །གང་ལས་གཡོ་མེད་རྟོགས་པ་སྟེ།^{༥༠} ཞེས་པའི་འགྲེལ་པ་ལྷ་རོ་པས་
 མཛད་པ་ལས། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ཞེས་པ་ནམ་མཁའ་ལས་ཐུང་བའི་གཟུགས་ཏེ་དེའི་རྗེས་ཆགས་ལྷི་རོལ་
 རང་གི་ཉམས་སུ་སྒོམ་པ་^{༥༡} ཞེས་བྱ་བ་ལས་སྒྲིས་པ་གཡོ་མེད་ཅེས་པ་རྩོམ་པ་ལས་ལྷི་རོལ་ཏུ་
 གཡོ་བ་ལས་འཛག་པ་འགོག་པ་སྐྱེའི་ལྟ་ཅིག་སྒྲིས་པའི་དགའ་བ་དང་གསུང་གི་ལྟ་ཅིག་སྒྲིས་པའི་
 དགའ་བ་དང་ཐུགས་ཀྱི་ལྟ་ཅིག་སྒྲིས་པའི་དགའ་བ། ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་ཉིད་དུས་འཁོར་
 ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐྱེར་གྱུར་པ་སྒྲོམ་སེལ་འདུག་བྱེད་པ་ལ་རྗེས་ཆགས་བྱས་ནས་མི་འཕྱུར་བའི་བདེ་བ་སྟེང་བ་
 འདི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོས་མི་འཕྱུར་བའི་བདེ་བ་སྟེང་ཚུལ་དུ་གསལ་བར་བསྟན་པར་ཤེས་པར་བྱ།

དེ་ཡང་དབང་རྩལ་གྱིས་དེ་ལྟར་བྱས་ཏེ་བསྒོམ་པ་ལས་དང་པོ་ནས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ཉིད་ལ་
 བརྟེན་ནས་མི་འཕྱུར་བའི་བདེ་བ་སྟེང་པར་མི་རུས་པས་མི་འཕྱུར་བའི་བདེ་བ་དེ་སྟེང་པའི་ཐབས་སུ་
 ཐོག་མར་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་སེམས་རྩོམ་པ་རྩོམ་པའི་ཅིར་ཐབས་ལ། དེ་ལྟར་ཐབས་པའི་
 ཐོག་ལེ་དེ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོའི་སྟོབས་ཀྱིས་གནས་གཞན་དུ་མི་འཕྱུར་ཞིང་མི་གཡོ་བར་བྱས་པ་ལས་མི་

འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་སྒྲིམ་ལ་དེ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྐད་ཅིག་མ་ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་
 རྒྱལ་བརྒྱའི་དང་པོ་དེ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ནས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་
 སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་མན་ཆད་ཀྱང་སྟེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་མདོར་བསྟུན་
 སུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་བསྟོམ་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ། སེམས་ཀྱི་སྣང་བ་ཙམ་སྟེ་ཞེས་སོགས་དྲངས་པའི་མཁུག་
 རྟེན་དུ་འགྲེལ་པའི་འཕྲོ་དེ་ཉིད་ལས། བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ངེས་པའང་དབང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྟོམས་
 བར་འཇུག་པས་ཀྱང་སྤྱི་རོལ་གྱི་དབང་པོ་ལས་སྒྲིམ་པ་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་རྣམ་པར་སྤངས་ནས་བྱང་
 རྒྱུ་གྱི་མཐར་ཐུག་པའི་བར་དུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྣང་བ་ཙམ་འདི་ནལ་འབྱོར་པས་
 བསྟོམ་པར་བྱའོ།^{༡༡} །ཞེས་དབང་པོ་ཚོ་འབྲིང་རྒྱལ་གསུམ་གང་ཡིན་ཡང་རྗེས་དྲན་མན་ཆད་དུ་དབང་
 པོ་གཉིས་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་གིས་བདེ་བ་སྟེད་པ་དང་། ལྷན་པར་དུ་ཡང་དབང་རྒྱལ་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་
 བརྟེན་ནས་དབང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྟོམས་པར་འཇུག་པས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྟེད་པས་ཀྱང་སྤྱིས་ཕྱག་
 རྒྱ་ཆེན་མོ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྟེད་རྣམ་པའི་འཆོམས་ནས་སྤྱི་རོལ་གྱི་དབང་པོ་
 ལས་སྒྲིམ་པའི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་རྣམ་པར་སྤངས་ནས་བྱང་རྒྱུ་གྱི་མཐར་ཐུག་པའི་བར་དུ་ཕྱག་རྒྱ་
 ཆེན་མོ་རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྣང་བ་ཙམ་འདི་ནལ་འབྱོར་པས་བསྟོམ་པར་བྱ་བར་གསུངས་སོ། །

དེ་ཡང་རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྣང་བ་ཙམ་ཞེས་པའི་ཙམ་གྱི་སྒྲིམ་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པ་གཙོང་
 པ་མིན་གྱི། སྤྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ལྟར་རྒྱལ་ཐུ་རབ་ལས་གྲུབ་པའི་དོས་བཙས་གཙོང་པ་ཡིན་ནོ། །དབང་
 འབྲིང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྟེད་པ་ཡང་ཕྱག་རྒྱ་གཉིས་བརྗེ་བ་མ་
 གཏོགས་སུ་མ་དང་རྒྱལ་མཚུངས་གིང་ཕྱག་རྒྱ་གཉིས་ཀྱི་བརྟེན་རྒྱལ་ནི་རྗེས་དྲན་གི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་
 ལྟར་ཡིན་ནོ། །དབང་རྫོན་གྱིས་ནི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་མོ་སྟེད་རྣམ་པའི་འཆོམས་ནས་ཕྱག་རྒྱ་
 ཆེན་མོ་འབའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྟེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རང་ཉིད་
 དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྤྱི་རྣམ་པར་གྱུར་པ་སྟོམས་འཇུག་བྱེད་པའི་རྒྱལ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་ཏེ་
 རྗེས་ཆགས་བསྟོམས་པས་གཏུམ་མོ་འབར་ཏེ་རྒྱལ་གཅིག་ལུས་རགས་པ་འདིའི་གཙུག་ཏོར་དུ་སོང་སྟེ་
 དེར་བརྟེན་པ་ན་གཙུག་ཏོར་ནས་བྱང་སེམས་དཀར་པོ་ལྷ་བཙུང་དུ་མའི་ནང་ན་མར་བབས་པ་དོ་རྗེ་མོར་

འཁྲུང་བའི་བདེ་བའི་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་རང་དུས་སྤྱུ་བ་པའི་སྟོང་གཟུགས་དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་
སྒྲུལ་ལྷ་མ་ཕན་དེ་དང་པོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་མི་འཁྲུང་བའི་བདེ་བ་སྐྱད་ཅིག་མ་དེས་རྣམ་མེད་
གྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཏེ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་དུ་སྐྱུར་པ་དེ་ནི་མི་འཁྲུང་བའི་བདེ་
བ་ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱའི་དང་པོ་དང་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་གསལ་དུ་མཐོང་བའི་མཐོང་ལམ་
དང་ས་^{༤༩} དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་འདིས་མཆོན་ནས་དོ་རྗེ་ཞོར་འཁྲུང་བའི་ཆུ་འཁོར་གྱི་ཉེ་བའི་བར་དུ་
ཆུ་དབུ་མའི་ནང་དུ་ཐིག་ལེ་དཀར་པོ་འཕྲེང་བར་བརྟེན་པ་པའི་ཁྱེད་སྟོང་དུག་བརྒྱ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་
གཟུགས་ཉིད་ནས་དོ་རྗེ་ཞོར་འཁྲུང་བའི་ཆུ་ལ་རྒྱལ་བརྟེན་པ་པའི་ཁྱེད་སྟོང་དུག་བརྒྱ་དང་། ཐིག་ལེར་
ལ་བརྟེན་པའི་མི་འཁྲུང་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་ཡོད་པའི་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ཆོན་པ་
རེས་རེར་བྱས་པའི་ས་བརྟུག་ཉིས་སོ། །དེ་ཡང་འདིའི་ལུགས་ཀྱི་ས་བརྟུག་ཉིས་འཕགས་པ་སྟོབ་པའི་
ས་བརྟུར་འཛོག་ཆུ་ལ་སྒྱུབ་བྱེད་དང་བཅས་པ་ནི་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་དོ་རྗེ་ཞོར་འཁྲུང་བའི་ཆུ་
གསང་གནས་གྱི་ཆུ་འཁོར་གྱི་ཉེ་བའི་བར་གྱི་དབུ་མའི་ནང་ལ་ཐིག་ལེ་དཀར་པོའི་ཆ་སུམ་སྟོང་དུག་
བརྒྱ་འཕྲེང་བར་བརྟེན་པའི་བྱེད་འོག་མ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ལ་བརྟེན་པའི་མི་འཁྲུང་བའི་བདེ་བ་སྐྱད་
ཅིག་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ས་དང་པོ་དང་། བྱེད་བྱི་མ་ལ་བརྟེན་པའི་མི་འཁྲུང་བའི་བདེ་བ་སྐྱད་ཅིག་མ་སྟོང་
བརྒྱད་བརྒྱ་ས་གཉིས་པ། དེ་བཞིན་དུ་གསང་གནས་ནས་ཉེ་བ་སོགས་དབྱེ་བ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་
བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

དེ་ཡང་དོ་རྗེ་ཞོར་འཁྲུང་བའི་ཆུ་གཟུགས་ཉིད་གྱི་བར་ཐིག་ལེ་འཕྲེང་བར་^{༥༠} བརྟེན་པ་ལས་
བདེ་བ་སྐྱད་ཅིག་མ་རེར་སྒྲུབ་ནི། ཡེ་ཡེའི་དོན་ལྡན་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་
གང་གང་དབྱེལ་བ་འདི་ནས་མགྱིན་པ་དང་སྟིང་ག་དང་ལྟེ་བ་དང་གསང་བ་རྣམས་ལ་སོན་པ་ནི་སྟོག་
ཚུལ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འགོག་པར་འཁྲུང་ཏེ། གསང་བར་སྒྲུའི་ཐིག་ལེ་འགོག་ཅིང་དེ་བཞིན་དུ་གསུང་དང་
བྱུགས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ནི་ལྟེ་བ་དང་སྟིང་ག་དང་མགྱིན་པ་ལ་འགོག་གོ། ཐིག་ལེ་འདི་ལས་གཡོ་

བའི་ཁུ་བ་གང་ཞེས་པ་ནི་འདིར་གསང་བ་ལ་གནས་པ་སྐྱེའི་ཐིག་ལེ་སྐྱ་བའི་རང་བཞིན་ལས་གཞན་སྐྱ་
བའི་ཁུ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཡོ་བའི་ཁུ་བར་གསུངས་ཤིང་དེ་ནི་དོ་རྩེ་ཞོར་སུལ་གནས་སྐྱལ་མཚན་ཅེ་
ལ་སྟེ་རྟགས་ཀྱི་སྟོ་ལ་ཡང་དག་པར་འགོག་པའོ། །གཡོ་བའི་ནི་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་གལ་ཏེ་
ཐིག་ལེའི་འབྲང་བ་འཕོ་བ་མེད་པའི་རྒྱས་བདེ་བ་སྟེར་ནས། །དེའི་ཚེ་ལས་ཀྱི་བྱག་རྒྱའི་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་
ཏེ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱུ་བ་པོ། མི་གཡོ་བའི་རྒྱ་བའི་བྱིར་གཡོ་མེད་བདེ་བའི་སྐྱད་ཅིག་གང་ཡིན་པ་
འདིར་ནི་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཏེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་མས་སྟེར་བར་བྱེད་དོ། །དེས་ན་བྱག་རྒྱ་རྒྱ་ཆེན་
པོའི་བདེ་བ་ནི་མཚོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའོ།^{༤༩} །ཞེས་ཐིག་ལེ་གང་གང་སྒྲོས་པའི་ཚིག་གིས་བསྟན་པ་
རྣམས་དབུལ་བ་ནས་གསང་གནས་ཀྱི་བར་དུ་སོན་པའི་ཐིག་ལེ་སྐྱ་བ་རྣམས་སྟོག་ཅོལ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་
འཛག་མེད་དུ་འགོག་ལ་དེ་ཡང་སྐྱ་གསུང་བྱགས་ལེ་ཤེས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་གསང་
གནས་ལྟེ་བ་སྟོང་ག་མགིན་པ་རྣམས་སུ་འགོག་ཅིང་གསང་གནས་ལ་གནས་པ་སྐྱེའི་ཐིག་ལེ་སྐྱ་བའི་
རང་བཞིན་དེ་ལས་གཞན་སྐྱ་བའི་ཁུ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དོ་རྩེ་ཞོར་སུལ་ཅེ་རྟགས་ཀྱི་བྱག་པའི་སྟོ་ལ་ཡང་
དག་པར་འགོག་པའོ། །དེ་ཡང་གང་གིས་འགོག་ན་བྱག་རྒྱ་ཆེན་མོས་འགོག་གོ།

དེ་ལྟར་ན་གཡོ་བའི་མིང་ཅན་ཁུ་བ་སྐྱ་བ་དེ་བྱག་རྒྱ་ཆེན་མོས་གཡོ་མེད་དུ་བཀག་སྟེ་ཐིག་ལེ་
བརྟེན་པའི་འབྲང་བ་གནས་གཞན་དང་གཞན་དུ་འཕོ་བ་མེད་པའི་རྒྱས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་སྐྱད་
ཅིག་མ་སྟེར་ན་དེའི་ཚེ་བདེ་བ་དེ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་བདེ་བའི་སྐྱད་ཅིག་དབང་བཞིན་བར་འགྱུར་གྱི། དེའི་
ཚེ་ལས་ཀྱི་བྱག་རྒྱའི་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་པའོ། །ཐིག་ལེའི་འབྲང་བ་གནས་གཞན་དུ་མི་འཕོ་བའི་རྒྱ་དེའི་
བྱིར་གཡོ་བ་མེད་པ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་སྐྱད་ཅིག་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་འདིར་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཞེས་
བྱ་ལ། དེ་ཡང་རྒྱ་གང་ལས་བྱུང་བ་ནི་བྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་མས་སྟེར་བར་བྱེད་
པ་སྟེ་རྒྱ་དེ་ལས་བྱུང་བའོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྩལ་བྱང་སེམས་དམར་ཆ་ཡང་གཅུག་ཏོར་
ནས་དོ་རྩེ་ཞོར་སུལ་ཅེ་བར་ལ་བརྟན་པར་བྱེད་པ་ནི། རྒྱ་བྱི་མ་ལས། ཁུ་བ་སྟོང་དང་རྩལ་ཡང་འོག་
ཏུ་སོང་བས་གཞིས་དུ་མེད་པ་ཆངས་པའི་དབྱངས་ལས་ནི། རྒྱ་དང་གསུང་དང་བྱགས་ཀྱི་དོ་རྩེ་བྱི་མ་
གསུམ་སྤངས་སངས་རྒྱས་གང་གིས་སྟོན་བྱེད་པའོ།^{༥༠} །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཅུ་བའི་རྒྱད་དབང་

མདོར་བསྟན་ལས། ལུས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཆི་བ་ན། །ཟླ་བ་བདུད་ཅི་ཐུང་དུ་གྲོ་ །སྤེང་དུ་ཉི་རུལ་སྒྲ་
ཅན་དང་། །རྒྱུ་ཤེས་སྤྱིད་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དེ་བས་ཟླ་བ་བདུད་ཅི་སྤྱིད་། །འགྲོ་བར་བྱེད་དོ་རྒྱལ་
པོ་གྱེ། །འོག་ཏུ་ཉི་རུལ་སྒྲ་གཅན་དང་། །རྒྱུ་ཤེས་མི་འགྱུར་བདེ་བའོ།^{༤༩} །ཞེས་བྱང་སེམས་དཀར་
པོའི་ཆ་དོ་རྩེ་ཞོར་བུའི་ཕྱི་ནས་གཙུག་ཏོར་གྱི་བར་ཡར་འབྲེང་བར་བརྟེན་པ་དང་། རུལ་དམར་པོའི་
ཆ་གཙུག་ཏོར་ནས་ཞོར་བུའི་ཕྱི་ནས་མར་བརྟེན་པ་ལས་སེམས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་
ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་དུ་ག་བརྒྱར་གྱུ་ར་བའི་མཐར་མི་གནས་པའི་མུ་རན་ལས་འདས་པར་འགྱུ་ར་བར་
གསུངས་པའོ།

མདོར་བསྟན་ཆེ་ཞོར་བུའི་ཕྱི་ནས་མའི་ནང་ནས་གཙུག་ཏོར་གྱི་ཕ་འཁོར་གྱི་ཉྱེ་བའི་བར་ལ་
ཐིག་ལེ་དཀར་ཆ་ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་བརྟན་པར་བྱས་པའི་ཐིག་ལེ་རེ་རེ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་འགྱུར་
བའི་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་རེ་རེ་སྟེས་པའི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་
བ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་མཉམ་པར་སྒྱུར་བས་^{༥༠} བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱང་བྱ་བདེན་འཛིན་བག་
ཆགས་དང་བཅས་པ་དང་འཛིན་བདེ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྟོང་ཞིང་། དཔུགས་ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་
དུག་བརྒྱ་འགོག་པའི་སྟོང་ནས་འཕོ་བ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུང་འགོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་བདེ་བའི་
སྐད་ཅིག་མ་རེ་རེ་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གཉིས་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་བར་ཆད་མེད་
ལམ་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མདོན་སུ་མ་དུ་རྟོགས་པའི་ལྷོག་པའི་ཆ་ནས་བདེན་འཛིན་བག་ཆགས་དང་
བཅས་པའི་གཉེན་པོ་དང་། མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་ལྷོག་པའི་ཆ་ནས་འཛིན་བདེ་བག་ཆགས་དང་
བཅས་པའི་གཉེན་པོར་འཛིན་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་གི་རོ་སྐལ་གྱི་སྤྱང་
བྱ་དེ་རྣམས་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡང་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་སྟེང་རེ་ཡོད་པས་ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་
དུག་བརྒྱའོ།

ཡང་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་རྣམས་སྟེས་པས་འཕོ་བའི་རྒྱུང་རྣམས་འགག་ཚུལ་ནི་རགས་པར་
ན་འཕོ་བ་རེ་ལ་དཔུགས་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་རེ་ཡོད་པ་ལས། མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་རེ་རེ་
སྟེས་པས་དཔུགས་རེ་རེ་འགག་ལ། དེ་འགག་པས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་སྟོང་བརྒྱད་

བརྒྱ་རྫོགས་པའི་ཆོ་འཕོ་བ་གཅིག་གི་རྒྱུ་འགག་གོ། ཉེ་བཞིན་དུ་གཞན་རྒྱམས་ལ་ཡང་རིགས་པ་སྤྱར་
ནས་ས་རེ་ལ་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་རེ་ཡོད་པས་ས་རེ་རེ་རྫོགས་པ་ན་རྒྱུ་འཕོ་བ་རེ་རེ་
འགག་གོ། ཉེ་ལྷར་འགགས་པས་མཐར་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་ཉི་མི་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་
རྫོགས་ཉེ་ས་བཅུ་གཉིས་པ་རྫོགས་པའི་མཐར་བདེན་འཛིན་དང་འཇག་བདེ་བག་ཆགས་དང་བཅས་
པ་མ་ལུས་པ་སྤངས་ཤིང་། རྒྱུ་འཕོ་བ་བཅུ་གཉིས་མ་ལུས་པར་འགགས་པའི་འབྲས་དུས་ཀྱི་བདེན་
དོན་རྒྱམ་པ་བཅུ་གཉིས་དང་དེ་ཉིད་བཅུ་དུག་མཐར་སྤྲུག་པ་ཁྱབ་པ་ཡིན་ནོ།།

གཞན་ཡང་རྒྱུད་ལས། མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བསྐོམ་པར་བྱ། ། བསྐྱར་དོ་རྩེ་རབ་བཏོད་ནས། །
སྟོག་ནི་ཐིག་ལེར་གཞུག་པར་བྱ། ། འཁོར་ལོར་ཐིག་ལེ་ཐིག་ལེ་ཡི། ། གཡོ་བདོ་རྩེར་དགག་པར་བྱ། །
རྟག་ཏུ་རྟག་རེངས་ནལ་འབྱོར་པས། ། རྟག་ཏུ་སྟེང་དུ་ཁུ་བར་འགྱུར། ། བྱག་རྒྱ་ཆེན་མོའི་སྦྱོར་བ་ཡིས། ། རྩོད་
རྩེ་འབབས་པས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ། ། མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་སྐད་ཅིག་ནི། ། སྟོང་སྟག་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཅིག་དང་། ། དུག་
བརྒྱ་རྫོགས་པས་རྒྱལ་པོ་ཆེ། ། རྩོད་རྩེ་མེས་ས་དབར་རང་ཉིད་འགྱུར།^{༤༦} ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཉེ་
ཡང་དབང་ཚོན་གྱིས་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བ་སྟོང་ལྷུ་ས་པའི་འཆོམས་དང་དབང་པོ་རྩུ་ལ་འབྱིང་
གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་བྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་འབང་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བ་འདྲན་ལྷུ་ས་པའི་
འཆོམས་ནས་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱག་རྒྱ་གཉིས་སྤངས་ནས་བྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་འབང་ཞིག་ལ་བརྟེན་
དགོས་པ་ནི་སྤྱབ་ལའི་བརྒྱ་གོ་དགུ་པ་ལས། སེམས་ནི་རྟོག་པ་དང་བཅས་ལས་ཀྱི་བྱག་རྒྱ་འདི་
དང་བཅགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བྱག་རྒྱ་སྤང་བྱ་སྟེ། ། ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཆེད་དུ་རྒྱལ་བ་
མཆོག་གི་སྟོད་མ་མཆོག་གི་བྱག་རྒྱ་གོས་པ་མེད། ། རྒྱམ་པར་འགྱུར་བ་མེད་ཅིང་མཁའ་མཉམ་སྟན་
བཅོམ་བྱབ་བྱེད་ནལ་འབྱོར་དག་གིས་བཏོད་བྱ་ཐེར་བྱག་གནས། ། ཡེ་ཤེས་གཟི་བརྩིས་སྤྱིད་པའི་
དྲི་མ་འཕྲོག་ཅིང་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་རྩེས་སུ་རིག་པ་བསྐོམ་པར་བྱ།^{༤༧} ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། །
བྱག་རྒྱ་སྦྱུ་མའི་ཞེས་སོགས་དང་བཅས་པ་མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་མདོར་བསྟུས་སུ་དྲངས་ཤིང་།^{༤༨} རེའི་
འཆོམས་སྤྱར་དུ། བྱག་རྒྱ་ཆེན་མོའི་མཆོན་ཉིད་གསུངས་པ་^{༤༩} ཞེས་པ་དང་། ཡང་མདོར་བསྟུས་
དེ་ཉིད་དུ་ཅུ་རྒྱུད་དྲངས་པ་ནི། ལས་ཀྱི་བྱག་རྒྱ་བཅགས་པ་ཡི། ། ཡེ་ཤེས་བྱག་རྒྱ་ཡོངས་སྤངས་

ནས། །མཆོག་རྒྱ་མི་འགྱུར་སྤྱིར་བ་ཡིས། །བྱལ་བྱ་ཆེན་མོ་ནམ་པར་བསྐྱོམ།^{༤༩} །ཞེས་གསུངས་པ་
ནམས་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ།།

བཞི་པ་ཚད་མ་གང་ཡིན་དཔྱད་པ་ནི་རྩོམ་ཞིང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བྲལ་
བའི་སེམས་ཀྱི་སྤྱང་བརྟན་མཐོང་བའོ། །རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འབྲུལ་བ་ནི་མངོན་སུམ་ཞེས་བརྗོད་
པར་བྱའོ། །དེ་ཉིད་ནམ་པ་བཞི་སྟེ་དབང་བོའི་མངོན་སུམ་དང་། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དང་། རྣལ་འབྱོར་
མངོན་སུམ་དང་། རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་ཞེས་པ་སྟེ་ཞེས་པ་དེ་དག་ཉིད་ནི་ཉེ་བར་སྟོན་པར་
བྱེད་པ་དང་། འཕྱག་པར་བྱེད་པ་དང་། ཐོབ་པར་བྱེད་པ་དང་། ཉམས་སུ་སྤྱོད་པའི་མཆོན་ཉིད་
ཅན་ནོ།^{༥༠} །ཞེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྱིར་བ་ཡན་ལག་དུག་མངོན་སུམ་དུ་འཛོག་པ་ནི་
སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱང་བ་ལ་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་བ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་མངོན་སུམ་སོ། །དེ་ཡང་རང་རང་
གི་སྒྲ་བས་ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་ནམས་གསལ་བར་སྤྱང་བས་རྟོག་བྲལ་དང་། སྟོང་གཟུགས་གསལ་བར་
སྤྱང་བ་ཅམ་གྱི་ཆ་ལ་མ་འབྲུལ་ཞིང་མི་སྒྲ་བས་ཚད་མར་འཛོག་པའོ། །དེ་ལ་ཡན་ལག་དང་པོ་ལྷ་ཚད་
མ་གང་ཡིན་པ་ནི་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། འདི་ཚད་མ་གང་ཡིན་པ་ནི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དུ་འོས་ནའང་། རྩོམས། མཆོག་རྒྱ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཉམས་སུ་
སྤྱོད་པའི་ཤེས་པ་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་བ་ཡིན་པས་རང་རིག་མངོན་སུམ་སོ་^{༥༡} ཞེས་གསུངས་གིང་། རྒྱལ་
ཚབ་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་རང་རིག་མངོན་སུམ་དུ་བཞེད་དོ།^{༥༢}

ལྷ་པ་དག་དབྱེ་ནི། དག་བྱ་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱང་བོའི་སྟེ་ཚན་གྱི་ཆོས་དུག་དག་པར་བྱེད་ཅིང་།
དབྱེ་ན་གཡས་གཡོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷ་ལྷའི་རྒྱུད་བརྩུ་འགོག་པས་བརྩུའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱལ་ལའི་
བརྒྱ་བཙོ་ལྷ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དཔལ་ལྷན་ཉིང་འཛིན་འཁོར་ལོ་ཅན་^{༥༣} ཞེས་པ་ནམ་པར་སྤྱང་
མཛད་དེ་ཉིང་འཛིན་ནམ་པ་བརྩུ་ནི་རྒྱུད་བརྩུ་པོ་ནམས་འགོག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའོ།།

དུག་པ་འབྲས་སུ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་གནས་སྒྲ་བས་ཀྱི་འབྲས་སུ་ནི་རྒྱལ་ལའི་བརྒྱ་བརྩུ་
དགུ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ནས་ཉིང་འཛིན་གྱི་དག་པ་ཞེས་པ་ནི་འདིར་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་

སེམས་དག་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་གང་ཞིག་འགྱུར་བ་མེད་པའི་བདེ་བར་གྱུར་པའི་བདེ་བ་དེ་ནི་ཉིང་རེ་
 འཛིན་དུ་^{༤༥} གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་དག་པ་དྲི་མ་མེད་པར་གྱུར་པ་ནི་ཉིན་ཞག་
 འགའ་ཞིག་རྣམས་ཀྱིས་ཏེ་ལོ་གསུམ་དང་ཕྱེད་ལྔ་གསུམ་གྱི་ཉིན་ཞག་རྣམས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་ནི་འགྲུབ་
 བར་འགྱུར་ཞེས་པ་དབང་བཅུ་ལ་སོགས་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་ལུ་ནི། གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་། སའི་ཁམས་དང་། ལུས་
 ཀྱི་དབང་པོ་དང་། དྲིའི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། བཤང་ལམ་དང་། རྫོད་པ་སྟེ་ཆོས་དུག་སྒྲིབ་བྲལ་དུ་གྱུར་པ་
 ལས་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་སོགས་དུག་འགྲུབ་པའོ། །དེ་ལྟར་ན། རྗེས་དྲན་སྟོང་གཟུགས་ཐུག་གྱུ་
 རྒྱུ་སྟེ་ཀྱིས། །མི་འགྱུར་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་འབྲེན་ཚུལ་ཤེས།^{༤༦} །ཞེས་པའི་དོ་རྗེའི་ཆོག་གིས་དོན་རྒྱས་
 བར་བཤད་པའི་སྟོན་ནས་རྗེས་དྲན་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་སྟེ་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་ལུ་ནི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

གསུམ་པ་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་ལུ་ནི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་གཉིས། བསྐྱེད་རྫོགས་
 གཉིས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་ལུ་དང་། མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་ལུ་འོ། །དང་པོ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་
 གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་ལུ་དང་། རྫོགས་རིམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་ལུ་འོ། །

དང་པོ་ནི། རྫོགས་གསལ་ལས། ཞི་སོགས་བྱ་པའི་ཆོག་དང་། །དེ་བཞིན་གྲུབ་པ་བརྒྱད་
 དང་ནི།^{༤༧} །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་དངོས་གྲུབ་རྒྱུ་དེ་ཞི་རྒྱས་སོགས་ལས་ཆེན་བཅུ་གཉིས་སམ་བརྒྱད་
 ཀྱིས་བརྒྱབ་པ་རྣམས་དང་འབྲིང་གྲུབ་པ་བརྒྱད་རྣམས་ཏེ་རྒྱས་པར་རྒྱ་དང་འགྲེལ་ཆེན་དང་བཅས་པ་
 ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་རྫོགས་རིམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་ལུ་ནི་རང་རང་གི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་
 ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་ལུ་ནི། དེ་ཡང་བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་ཀའི་མཐར་ཐུག་གི་
 འབྲས་ལུ་ནི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཞི་སོགས་བྱ་པའི་ཆོག་

དང་། དེ་བཞིན་གྲུབ་པ་བརྒྱད་དང་ནི། སངས་རྒྱལ་གྱང་ནི་མཆོག་ཡིན་ནོ།^{༡༥} ཞེས་བསྐྱེད་རྫོགས་
 གྱི་འབྲས་བུ་ལ་ཐ་མ་འབྲིང་མཆོག་གསུམ་ཡོད་པའི་ཐ་མ་ནི་རྒྱལ་སོགས་དང་འབྲིང་གྲུབ་པ་བརྒྱད་
 བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་མ་ཟད་མཆོག་སངས་རྒྱལ་གྱང་བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་ཀའི་
 འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ཡང་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་
 གྱིན་པར་བྱས་ནས་རྫོགས་རིམ་ཁྱད་པར་ཅན་དངོས་སུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུད་སྒྲིབ་པ་ན་སོར་སྤྱད་ནས་ཉིང་
 རེ་འཛོན་གྱི་ཡན་ལག་གི་པར་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ཉམས་སུ་བྲུངས་པ་ལས་རྒྱད་ཅིག་གཅིག་ལ་
 མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱལ་པ་ཞེས་བྱ་བ་མཆོག་དུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་རྒྱད་ཅིག་མ་
 ཉི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་དུ་ག་བརྒྱ་རྫོགས་པའི་མཐར་དང་པོར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱལ་ནས།
 དེའི་རྗེས་ལ་སངས་རྒྱལ་གྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རྣལ་འབྱོར་རྒྱད་ཅིག་ཐམས་ཅད་ལ་བཟང་ངན་གྱི་
 རིམ་པ་མེད་པ། བཟང་ངན་གྱི་རིམ་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་དང་བྲལ་བ་མཆོག་གི་ཐལས་ཤེས་
 གཉིས་སུ་མེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་ཡང་ཁམས་ལའི་མདོར་བསྐྱུས་ལྟ་བུ་ལས། འདིར་རྒྱད་ཅིག་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་
 སྒྲོམ་པ་པོ་རྒྱད་ཅིག་གཅིག་ལ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱལ་ཞེས་བཤད་ཡིན་པ་དེ་ནི་མཆོག་དུ་
 མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་རྒྱད་ཅིག་དུ་ག་བརྒྱ་ལྟ་བུ་པའི་སྟོང་པ་ཉི་ལྔ་ཅིག་ཅིག་སྒྲོམ་པ་པོ་མཆོག་དུ་མི་
 འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་རྒྱད་ཅིག་དང་པོར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱལ་ནས་དེའི་རྗེས་ལ་སངས་
 རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་རྒྱད་ཅིག་ཐམས་ཅད་རིམ་པ་མེད་པ་གཅིག་དང་དུ་མ་དང་བྲལ་བ་མཆོག་གི་
 གཉིས་སུ་མེད་པ་སྟེ།^{༡༦} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཞན་ཡང་ཡེ་ལའི་བརྒྱ་རེ་གཉིས་པ་ལས། ཟླ་
 པ་ནི་མའི་རྒྱུ་བ་ཉམས་ཤིང་ལམ་ནི་གཉིས་ཀྱི་ཡང་སྟོག་གི་རྒྱུ་ནི་ཆེན་པོ་ལགགས། རྒྱ་སྐྱེས་དོ་རྗེ་རབ་
 དུ་སང་ཅིང་རི་བོང་ཅན་ལྷ་ནི་མའི་གཟུགས་ཅན་པ་ནི་རབ་དུ་ལྷགས། །དངོས་དང་དངོས་མེད་གཅིག་
 ལྟར་རྣམ་གསུམ་སྤྱིད་པར་གནས་པའི་གཞོམ་མེད་ལེགས་པར་རབ་དུ་རྟོགས་ལྟར་པ། །དེ་ཡི་དུས་སུ་
 རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་གང་ལ་གཉིས་ནི་ཅུང་ཟད་མེད་པ་མཆོག་གི་གོ་འཕང་འགོ། །སྟོ་བོ་སངས་རྒྱལ་ལྟ་མོ་
 དང་བཅས་རེས་པར་རོ་ཡི་དོ་རྗེ་རྣམས་དང་ས་ཡི་སྒྲིང་པོ་སོགས། །རབ་དུ་དགའ་བའི་ཐུགས་རྣམས་

ནལ་འབྱོར་པ་ལ་གྲུབ་པའི་དུས་སུ་ནམ་མཁའ་ལ་ནི་མངོན་སུམ་འགྱུར། །དེ་ཡི་འདོད་པའི་དངོས་གྲུབ་
 རི་བོང་ཅན་གྱི་ཞག་གི་ཐོ་རངས་དང་ནི་མཚན་མོ་ཟེང་ལ་འགྱུར། །རིན་པོ་ཆེ་ལམ་མེ་རྟག་ཆར་ནི་མཚོག་
 གྱུར་དུས་ཀྱི་སྒྲོལ་བཟའ་ཡི་སྒྲེང་དུ་འབབ་པར་འགྱུར། ༥༥ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཉེ་དུག་གི་དོན་
 རུང་ཟད་ཅིག་བཤད་ན།

ཟླ་པ་ཉི་མ་གཤོན་གཤམས་ཀྱི་རྒྱུད་གི་རྒྱ་བ་ཉམས་ཤིང་། དེར་ཡང་མ་ཟད་རོ་རྒྱུད་གི་ལམ་
 བྱི་གཉི་གའི་ཡང་ཐོག་གི་རྒྱུད་ཆེན་པོ་སྟེ་ལས་རྒྱུད་མ་ལུས་པར་འགགས་པ་དང་། ལུམ་གྱི་རྒྱ་སྒྲེས་པ་རྒྱར་
 ནལ་འབྱོར་པ་རང་གི་དོ་རྟེན་མཉམ་ཅིང་རངས་པ་ལས་དབྱལ་བ་ནས་རི་བོང་ཅན་གྱི་ལེ་ལྷ་བ་དོ་རྟེན་ལོ་
 བུའི་ཕྱེ་ནས་གཙུག་ཏྲུང་གི་བར་བརྟན་པར་བྱས་པ་དེ་ཉིད་ཉི་མའི་གཟུགས་རྒྱལ་བྱང་མེམས་དམར་
 པོའི་ཆ་གཙུག་ཏྲུང་ནས་དོ་རྟེན་ལོ་བུའི་བར་བརྟན་པར་བྱས་ན་ཉི་མའི་གཟུགས་ཆེན་པོ་ལ་ནི་རབ་རྒྱ་
 ལྷགས་པས་དངོས་པོ་ཐབས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དང་དངོས་མེད་ཤེས་རབ་སྒྲོང་གཟུགས་
 ལུག་རྒྱ་ཆེན་མོ་དོ་བོ་དབྱེར་མེད་གཅིག་རྒྱུར་པ་ནས་གསུམ་སྒྲིད་པར་སྟེ་ཁམས་གསུམ་ན་གནས་པའི་
 མེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིང་ལ་གནས་པའི་གཞི་མ་མེད་ཀྱི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་རྟོགས་པ་
 དེའི་དུས་སུ་དེ་འདྲ་པའི་ནལ་འབྱོར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཐབས་ཤེས་དོ་བོ་ཐ་དད་པ་གཉིས་ནི་རུང་ཟད་
 གྱུར་མེད་པ་མཚོག་གི་གོ་འཕང་རྒྱུད་འཇུག་མཐར་ཐུག་པ་དེར་འགོ་བཤོ། །མཐར་ཐུག་པའི་གོ་འཕང་
 དེར་ཐོང་སྟེ་མཚོག་རྒྱ་མི་འགྱུར་བའི་རབ་རྒྱ་དགའ་བའི་ཐུགས་མཐར་ཐུག་པ་ནས་ནལ་འབྱོར་པ་དེ་
 ལ་གྲུབ་པའི་དུས་སུ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱང་ཁམས་སོ་དུག་སྒྲིབ་བྲལ་དུ་གྱུར་པ་གཤིན་རྟེན་གཤེད་ལ་སོགས་
 པའི་ཁྱོ་བོ་ནས་པ་དང་། དོ་རྟེན་མེམས་དབང་སོགས་སངས་རྒྱས་ནམ་དང་། ལྷ་ཚོགས་ལུམ་ལ་སོགས་
 པའི་ལྷ་མོ་དང་བཙས་པ་ནས་པ་དང་། རོ་ཡི་དོ་རྟེན་མ་སོགས་དོ་རྟེན་མ་ནས་པ་དང་། སའི་སྒྲིང་པོ་སོགས་
 བྱང་རྒྱལ་མེམས་དབང་ནས་པ་ནས་པ་ནས་པ་ལ་ནི་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་རོ། །ནལ་འབྱོར་པ་དེའི་འདོད་
 པའི་དངོས་གྲུབ་རྒྱུད་འཇུག་གི་གོ་འཕང་མཐར་ཐུག་པ་དེ་རི་བོང་ཅན་གྱི་ཉིན་ཞག་སྟེ་ཉིན་ཞག་གཅིག་
 གང་དང་གང་ཡིན་པའི་ཉིན་ཞག་དེའི་ཐོ་རངས་དང་མཚན་མོ་ཟེང་གི་ཆ་གང་ཡང་རུང་བའི་ན་ལ་
 མངོན་དུ་འབྱེད་དོ། །དེའི་དུས་སུ་རིན་པོ་ཆེའི་ཆར་རམ་མེ་རྟག་གི་ཆར་ནི་མཚོག་རྒྱུར་པ་མངོན་པར་

རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་ཀྱི་སྐྱོར་པའི་དབང་གིས་ས་གཞིའི་སྤྲེང་དུ་འབབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་
 ལྟར་སྐྱ་ན་མེད་པའི་བྱང་རྒྱལ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་རྣལ་འབྱོར་དེའི་ལུས་རྒྱ་སེམས་གསུམ་གྱི་གནས་
 རྒྱལ་སྟོན་པ་ནི་སྐྱ་མའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། ལུས་ནི་དང་ཞིང་རྒྱལ་སྐྱོན་ཉམས་པ་ནམ་མཐའ་དང་མཚུངས་
 མཚན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རབ་རྫོགས་འགྱུར། །སྐྱ་ཚོགས་འཛིག་རྟེན་གསུམ་པ་ཉིད་ནི་དང་ཞིང་
 སྤྱིལ་པ་རྣམ་པར་བྲལ་བ་མི་ལམ་བཞིན་དུ་སྤྲང་། །སྐྱ་དེ་ཉི་ཀུན་ནས་ཆད་པ་མེད་ཅིང་དུ་མའི་སྐྱད་གཞན་
 དག་གིས་གཞན་གྱི་སྤྲིང་ལ་འཇུག་པ་སྟེ། །སེམས་ནི་དམ་པའི་བདེ་བས་གང་ཞིང་མི་གཡོ་ཐམས་ཅད་
 དུས་སྐྱ་ལྟན་ཅིག་སྤྱེས་པས་འབྱུང་བའོ།^{༤༡} །ཞེས་པ་སྟེ། དེའི་དོན་རྒྱུད་ཟད་ཅིག་བཤད་ན། མཐར་
 ཐུག་གི་ཟུང་འཇུག་མངོན་དུ་བྱས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་འདིའི་ལུས་ནི་རྒྱལ་སྐྱོན་ཚོགས་པའི་ལུས་རྒྱས་
 པ་དེ་ཉམས་གིང་། སྤྲོང་གཟུགས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གིན་ཏུ་དྲངས་གིང་སྤྱིལ་
 ཐོགས་དང་བྲལ་བས་ནམ་མཐའ་དང་མཚུངས་པ་མཚན་བཟང་པོ་སྐུ་རྩ་རྩ་གཉིས་དང་། ལ་སོགས་
 པ་དཔེ་བྱད་རྣམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་རྫོགས་པར་གྱུར་པའི་སྐྱའམ་ལུས་སོ། །དེ་ཡང་རྣལ་འབྱོར་པ་དེའི་རང་
 ལྟར་ལ་སྐྱ་ཚོགས་པའི་འཛིག་རྟེན་གསུམ་པོ་ཉིད་ནི་ཤེལ་ལྟར་དྲངས་གིང་སྤྱིལ་ཐོགས་དང་བྲལ་བ།
 སྤྱིལ་གཉིས་ཀྱི་དྲི་མ་དང་རྣམ་པར་བྲལ་བ་མི་ལམ་བཞིན་དུ་སྤྲང་བའོ། །ཡང་རྣལ་འབྱོར་པ་དེའི་སྐྱད་
 དམ་གསུང་ནི་ཀུན་ནས་ཏེ་དུས་ནམ་ཡང་རྒྱུད་ཆད་པ་མེད་ཅིང་སེམས་ཅན་དུ་མ་མཐའ་ཡས་པའི་རང་
 རང་གི་སྐྱད་དང་མཐུན་པའི་སྐྱད་གཞན་དག་གིས་ཏེ། གཞན་སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པའི་སྤྲིང་ལ་སྟེ་
 སེམས་ལ་མཐུན་པར་འཇུག་པའི་སྐྱད་དམ་གསུང་རོ། །ཡང་རྣལ་འབྱོར་པ་དེའི་སེམས་སམ་ཐུགས་ནི་
 དམ་པ་མཚོག་ཏུ་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བས་གང་ཞིང་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དེ་ཡང་སྤྲོང་པ་ཉིད་ལ་རྩ་གཅིག་ཏུ་
 མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་དེ་ལས་སྐྱད་ཅིག་ཀྱང་མི་གཡོ་ཞིང་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ལྟན་ཅིག་
 སྤྱེས་པའི་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ཀྱིས་འབྱུང་པའི་སེམས་སམ་ཐུགས་སོ། །

དེ་ལྟར་ཚོགས་སྐྱབ་ཅན་པ་འདིས་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ལེ་ཤེས་དོ་རྗེ་སྟོད་དོ་རྗེ་བཞི་དང་སྐྱ་བཞི་པོ་
 རྣམས་བསྟན་ཏོ། །དེ་ཡང་རི་ལྟར་དུ་བསྟན་ན། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་དོ་རྗེ་གསུམ་བསྟན་པ་ནི་གིན་ཏུ་
 གསལ་ལ། ལེ་ཤེས་དོ་རྗེ་ནི། དམ་པའི་བདེ་བས་གང་ཞིང་ཞེས་པ་འདིས་བསྟན་ཏེ། །བདེ་བ་ཆེན་པོ་

མཐར་ཐུག་པ་ཡེ་ཤེས་རྟོག་རྟེན་འཛིག་པ་སོ། །ཡང་སྐྱུ་བཞི་བསྟན་ཚུལ་ནི། ལུས་ནི་དང་ཞིང་ཞེས་
 སོགས་ཚིག་རྒྱུ་གཉིས་པོ་དེས་མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་ཡོངས་སྐྱུ་དང་། ཅ་པའི་སྐྱུལ་སྐྱུ་དངོས་སྐྱུ་
 བསྟན་ཅིང་། དེས་མཚན་ནས་སྐྱུལ་པའི་སྐྱུ་མཐའ་ཡས་པ་ནུམས་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་མི་འགྲུར་པའི་བདེ་
 བ་སྐྱད་ཅིག་མ་ཐ་མའི་མཐར་དང་པོར་མཛོལ་དུ་བྱས་པའི་སྟོང་གཞུགས་མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་སྐྱུ་ནི་
 ཡོངས་སྐྱུ་དང་རྟོགས་པའི་སྐྱུ་དང་། དེས་དངོས་སྐྱུ་སྐྱོས་པའི་ཁམས་གསུམ་མ་མ་ལུས་ཁྱབ་པའི་སྟོང་
 གཞུགས་ཀྱི་སྐྱུ་མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པ་དུ་མ་ཡོངས་སྐྱུ་དང་རྟོགས་པའི་སྐྱུ་ཞེས་གསུངས་པ་ནུམས་ནི་ཅ་
 པའི་སྐྱུལ་སྐྱུ་སྟེ། དེ་དག་ནི། ལུས་ནི་དང་ཞིང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དངོས་སྐྱུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་
 ཁམས་གསུམ་མ་མ་ལུས་པ་ཁྱབ་པའི་སྟོང་གཞུགས་དུ་མ་ཡོངས་སྐྱུ་དང་རྟོགས་པའི་སྐྱུ་ཞེས་པ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་
 ལས་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། སྐྱབ་ཡེའི་ཉིས་བརྒྱ་སོ་གཉིས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་དག་ལས་མཛོལ་
 སུམ་གང་ཡིན་པ་དག་ནི་དེ་ཉིད་སྐྱུར་བས་མཐའ་ལ་སྒྲར་མ་བཞིན་དུ་འགྲུར་ཏེ་སྒྲར་མའི་ཚོགས་བཞིན་དུ་
 མ་ཡོངས་སྐྱུ་དང་རྟོགས་པའི་སྐྱུ་ཞེས་པ་ནི་ག་ལ་སོགས་པའི་མིག་གིས་གཞུང་བར་བྱ་བ་མིན་པ་གསུམ་དང་
 དུས་གསུམ་མི་ལམ་དང་སྐྱུ་མ་དང་མཚུངས་པའོ།^{༥༩} །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གསལ་བར་བསྟན་ཏོ། །

གལ་ཏེ་དེ་ནི་སོར་སྐྱུ་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་ཀྱི་སྟོང་གཞུགས་མཐོང་ཚུལ་ཡིན་ནོ་སྟུམ་ན། དེའི་
 འགྲེལ་ཉིད་ལས། དེ་ནས་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཚམས་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་སྐྱབ་ཀྱིས་གཟིགས་ཏེ།^{༥༩} ཞེས་སངས་རྒྱས་པའི་གནས་སྐྱབས་སུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱབ་ཀྱིས་
 གཟིགས་པར་ཡང་གསུངས་པས་འདིས་གཟིགས་པ་ན་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པའི་སྒྲར་མའི་ཚོགས་
 བཞིན་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱུ་མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཞོམ་མེད་ཀྱི་
 གསུང་འདི་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཡོངས་སྐྱུར་འཛིག་པ་མ་ཡིན་ནམ། མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་ཡོངས་སྐྱུར་
 རི་ལྟར་འགྲུར་སྟུམ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ལ་ཡོངས་སྐྱུར་གསུངས་པ་བདེན་ནའང་མཚན་དཔེས་
 བརྒྱན་པའི་ཡོངས་སྐྱུ་འདྲ་རྒྱུ་འགྲེལ་ལས་གསུངས་ཏེ། ཁམས་ཡེའི་མདོར་བསྐྱས་གསུམ་པ་ལས།
 སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་འདི་གཉིས་སྟོན་པ་པོ་དང་གསོལ་བ་འདེབས་པ་པོར་
 འགྲེལ་བ་ནི་སྐྱུལ་པའི་སྐྱུ་འམ་ཡོངས་སྐྱུ་དང་རྟོགས་པའི་སྐྱུས་ཀྱང་རུང་སྟེ། སྐྱུ་མ་དང་སྐྱུ་མ་ལ་འགལ་

བ་མེད་དོ།^{༥༤} །ཞེས་དང་རྩ་འཁྲུལ་བསྟན་ནས་སྤྱུལ་པའི་སྐྱ་གང་ནས་བྱོན་པ་ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་
སྐྱ་དེ་ཉིད་དུ་གསལ་གསུངས། །ཞེས་ལྷ་བཟང་གིས་སྤྱུལ་པ་བསྟུན་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཡོངས་སྤྱོད་གསལ་གསུངས་
པར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

དེས་མཚོན་ནས་བསྟན་པའི་སྤྱུལ་པའི་སྐྱ་མཐའ་ཡས་པ་ནི་ཁམས་ལའི་མཛོད་ར་བསྟུན་
གསུམ་པ་ལས། སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
གིང་མི་འཛིགས་པ་ལ་སོགས་པ་དབང་ཚུགས་གི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་སྟན་སུམ་ཚོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་
བཙུམ་ལུན་འདས་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཞིང་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྣམས་སུ་
སྤྱོད་མའི་སྤྱུལ་པའི་སྐྱ་སྒྲིབ་པ་དང་བྲལ་བ་མཐའ་ཡས་པ་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་མཐའ་
ཡས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐད་མཐའ་ཡས་པ་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསོལ་བ་འདེབས་པ་པོ་སྟེ་ཚོགས་
ཀྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐད་ལ་རབ་དུ་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་མཐའ་
པའི་གསུང་གིས་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཚོས་སྟོན་པར་མཛོད་དེ་ཐམས་ཅད་
མཐའ་བ་དེ་དུ་མ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་སྟེས་སུ་སྤྱོད་པོ་འགའ་ཞིག་གིས་སྤྱོད་མའི་གཞུགས་དུ་
མ་སྤྱུལ་ཏེ་དེས་སྤྱུལ་པའི་གཞུགས་དེ་རྣམས་ཀྱིས་གིང་རྣམས་ཅ་བ་ནས་འབྱོན་པར་བྱེད་ཅིང་པའི་ཅེ་
མོ་ཡང་སྤྱོད་པར་བྱེད་ལ་ལྟ་ཆེན་པོའི་གཞུགས་ལྟ་སུ་དང་བྱུང་འཇུག་ལྟ་སུས་ལྟ་བུ་ནི་ལ་སོགས་པ་
འཛིང་བར་བྱེད་དེ་སྟེས་སུ་སྤྱོད་པོ་དེ་དུ་མ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱུས་དང་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་མའི་སྤྱུལ་པའི་སྐྱ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་གསུམ་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
མཛོད་པའོ།^{༥༥} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ།

དེ་ཡང་སངས་རྒྱུས་བཙུམ་ལུན་འདས་རྣམས་ནི་སྟོན་བསགས་པའི་ཚོགས་གཉིས་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པ་དང་སྟོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་རོ་གཅིག་དུ་གྱུར་
པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ལ་སྐད་ཅིག་གཅིག་གྱུང་གཡོ་བ་མེད་བཞིན་དུ་རང་སྤྱང་ལ་ཁམས་གསུམ་པོ་
མ་ལུས་པ་སྒྲིབ་པ་དང་རྣམ་པར་བྲལ་བ་བྲལ་བ་ལྟར་དང་ཞིང་གསལ་བ་མི་ལམ་བཞིན་དུ་སྤྱང་བ་
དང་། གཞན་སྤྱང་ལ་མ་དག་པའི་ཁམས་གསུམ་པོ་སོགས་མ་ལུས་པ་སྤྱང་བའི་སྟོན་ཤེས་བྱ་ཇི་སྟེད་

པ་ཐམས་ཅད་ལག་མཐིལ་དུ་སྒྲུབ་རྒྱུ་ལ་བཞག་པ་ལྟར་མཁྱེན་པའི་རང་ནས་མཐའ་ཡས་པ་མཐའ་ཡས་
པའི་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་ཏེ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་རེ་རེས་ཀྱང་མཐའ་ཡས་པ་མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་
རང་རང་གི་སྐད་དང་མཐུན་པའི་གསུང་གིས་རང་རང་གི་སྒོ་དང་འཆོམས་པའི་ཆོས་སྟོན་པ་སོགས་ཇི་
སྟེང་ནས་མཁའ་མ་ཞིག་གི་བར་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་འབའ་ཞིག་མཛད་པ་རྣམས་སོ།།

ཡང་སྐད་ནི་ཀུན་ནས་ཆད་པ་མེད་ཅིང་ཞེས་སོགས་ཆོག་རྒྱུ་གཅིག་ལུ་འདིས་སངས་རྒྱུས་
ཀྱི་གསུང་དུ་ས་ནས་ཡང་རྒྱུན་ཆད་མེད་ཅིང་སེམས་ཅན་དུ་མ་སྟེ་མཐའ་ཡས་པའི་རང་རང་གི་སྐད་སྒྲུབ་
ཆོགས་དང་མཐུན་པ་གཞན་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་སྟོང་ལ་སྟེ་སེམས་ལ་སིམ་པར་འཇུག་པར་བརྟན་པ་
ནི་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གསུང་ལོངས་སྟོན་ཆོགས་པའི་སྒྲུབ་པ། །ཡང་སེམས་ནི་ཞེས་
སོགས་ཆོག་རྒྱུ་ལ་འདིའི་སེམས་ནི་དམ་པའི་བདེ་བས་གང་ཞིང་ཞེས་པ་འདིས་འགྲུ་རམེད་ཀྱི་
བདེ་བ་ཆེན་པོས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་རོ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པས་དོ་བོ་ཉིད་སྒྲུབ་པ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་སྒྲུབ་པ་རྟན།
མི་གཡོ་ཐམས་ཅད་དུ་ས་སྒྲུབ་ཉན་ཅིག་སྒྲིམ་པས་འཇུག་པའི་ཞེས་པ་འདིས་ལྟན་སྒྲིམ་འོད་གསལ་གྱི་
སེམས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་རོ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པའི་ཆོས་སྒྲུབ་པ་རྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་མི་ཡིག་གིས་མཆོན་
པའི་མི་འགྲུར་པའི་བདེ་བ་མཐར་ཐུག་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་རོ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པ་དང་། ཨེ་ཡིག་གིས་
མཆོན་པའི་རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྟན་གྱི་སྟོང་གཟུགས་དོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་པ་དང་།
ཡང་མི་ཡིག་གིས་གཟུགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ལྟས་མཆོན་པ་ལུང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་སྒྲུབ་ཅུ་ཅུ་དུག་སྟེ་ཆོན་ལྟར་
བྱས་པའི་སྒྲིབ་བྲལ་དུ་གྱུར་པ་དང་། ཨེ་ཡིག་གིས་གཟུགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་དུག་གིས་མཆོན་པ་ཁམས་
སོགས་ཀྱི་ཆོས་སོ་དུག་སྟེ་ཆོན་དུག་ཏུ་བྱས་པ་སྒྲིབ་བྲལ་དུ་གྱུར་པ། ཐབས་ཤེས་དོ་བོ་དབྱེར་མེད་པ་
རྣམས་ནི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་པའི་གནས་སྐབས་སོ། །དེ་ལྟར་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་མདོར་བསྡུས་
པ་ཙམ་སྟེ་རྒྱས་པར་རྒྱུད་འགྲེལ་ཆེན་དང་བཅས་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

སྒོན་ཚིག་དང་མཇུག་བྱང་།

ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་རིན་ཆེན་པོ་འོ་ཚལ།
 རིམ་གཉིས་འབྲས་བུ་ཟེ་འབྲུའི་སོ་འབྲེང་ཅན།
 གསལ་བྱེད་ལུང་རིགས་བྱེ་བའི་འོད་འཕྲོ་བ།
 ལེགས་བཤད་ཉིན་བྱེད་དབང་པོ་དེང་འདིར་གར།

དེ་ལྟར་རྒྱད་འགྲེལ་རྒྱ་མཚོའི་སྤྱིང་པོ་མཚོག།
 རྣམ་ཀླན་མཚོག་ལྟན་བདེ་ཆེན་དབྱེར་མེད་ལམ།
 ལེགས་སྟོན་འདི་ལ་འབད་བའི་དག་ཚོགས་གང་།
 འགོ་ཀླན་སྒྲ་མེད་བྱང་རྒྱལ་ཐོབ་ཕྱིར་བསྟོ།

བདག་གྲུང་ཆོ་འདིའི་སྤྱང་བ་རྒྱལ་ཅམ་ན།
 བྱལ་བའི་གནས་མཚོག་གམ་རྟ་ལར་གསལ་བ།
 རིགས་ལྟན་རྒྱལ་པོ་ས་སྤྱོད་སྒྲུལ་བ་ཡིས།
 མ་ཁོར་ལམ་སྟོན་ཁིང་དེར་སྤྱེ་བར་ཤོག།

དེར་ཡང་སྒྲུ་གསུང་བྱགས་ནི་ཡོངས་རྫོགས་པའི།
 རིན་ཆེན་དུ་མས་སྒྲུས་པའི་སྒོས་བསྒྲུང་དེར།
 ཡོངས་རྫོགས་དབང་བསྒྲུར་མཚོག་ནི་ནོད་གྲུར་ནས།
 དམ་ཚིག་སྟོམ་པ་སྟོག་བཞིན་གྲུང་བར་ཤོག།

དབང་གིས་རྒྱད་སྟོན་རིམ་གཉིས་སྟོད་ལྟར་ནས།
 བསྐྱེད་རྫོགས་བསྟན་རྒྱུ་བཞི་ལྟན་ལམ་གྱི་མཆོག།
 མི་འགྱུར་བདེ་བ་ཉི་མི་ཆིག་སྟོང་དང་།
 དྲུག་བརྒྱའི་ལམ་གྱིས་སྐྱབ་བཞི་ཐོབ་པར་ཤོག།

རྒྱད་འགྲེལ་རྒྱ་མཆོའི་གཏིང་མཐའ་དཔག་པར་དཀའ།
 བདག་ནི་སྟོ་གོས་ཉམ་རྒྱུ་བརྩོན་པ་ཞན།
 དེ་ཕྱིར་འདི་ལ་ལོངས་པའི་ཆོགས་མཆིས་པ།
 ལྷ་མ་ལྟ་ཆོགས་མཐའ་འགྲེའི་ཆོགས་ལ་འཆགས།
 ལོངས་པ་མ་ལུས་དག་པར་མཛད་དུ་གསོལ།

ཞེས་ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་གྱི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་དྲི་མེད་འོད་གྱི་རྒྱན་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི།
 བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་མཆོག་ཏུ་གཅེས་སྒྲུས་སུ་མཛད་པའི་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོ་ནང་སོ་དོ་རྗེ་ཆེ་བ་ཉན་
 པའི་བཀའ་སྩལ་དང་དུ་སྒྲུངས་ཏེ། བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་འགྱུར་རོ་འཆལ་གྱི་བང་མཛོད་རི་བོ་སྟེ་
 ཆེན་ཆོས་ཀྱི་ཕོ་བྲང་དུ་དབུ་བཅུགས་ཏེ་བཀྲ་ཤིས་སྟེང་ཁ་ཞེས་བྱ་བའི་རི་ཁྲོད་དུ་བྱ་བ་བཏང་བ་ལོར་
 བཟང་རྒྱ་མཆོས་རྫོགས་པར་སྦྱར་བའོ། །འདིས་ཀྱང་བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་ཡན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་
 བྱེད་ལུས་པར་གྱུར་ཅིག། མཛྲ་ལོ། ལྷ་མཆྲ།

སྟོན་གསུམ་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་སྐྱབས་གནས་གཅིག་ལུ་བ། རྒྱལ་དབང་ཆེན་པོ་སྟོ་བཟང་རྒྱ་
 མཆོས། ཁྲོད་གྱིས་སྟོགས་པམ་འདིའི་རི་མོར་ལུས་དག་དགོས་རིགས་རྣམས་གྱིས་གནང་བྱུང་བར།
 ལུས་དག་ནན་ཏན་དུ་བགྱིས་པའི་ཡིག་ཞོར་ཕྱན་སུ་འདུག་པ་རྣམས་བཅོས་ཤིང་། རི་མོ་ལྷག་བཅས་
 ཕྱན་སུ་འཛོག་པ་གནང་བ་རྣམས་ལ་ཞིབ་བརྩིས་སུ་བགྱིས་ཏེ་མཆན་སུ་འགའ་ཞིག་བདག་ཟུག་པོ་
 གཞོན་ནུའི་མིང་ཅན་གྱིས་བྲིས་པའོ།

འབྲུག་གི་པའི་མཆན།

བཅུ་མཁན་ཆོས་སྤྱི་བཤད་ཀྱི་མཆན།

འབྲུག་ཆེན་ཁྲི་མེད་འོད་ཀྱི་ཡུང་རྒྱམས་གཙོ་བོར་སྡོད་ཀྱི་བཀའ་འབྱུང་། སྤྱི་ནང་བཞུགས་པ་འབྲོ་ལོ་རྩལ་པ་ཤེས་རབ་གྲགས་ཀྱི་འབྲུར་
དེ་ལ་གཏུགས་གིང་རྒྱབས་འགར་བསྟན་འཕྲུར་པོད། ༥ ནང་བཞུགས་པ་གོང་སྟོན་ལོ་རྩལ་པའི་འབྲུར་ནང་ཁགས་ལ་བ་དེའི་ཁུངས་
བྱངས་ཡོད།

༡ མ་དཔེར་འཆོམས་ཞེས་རྒྱབས་དུམར་འས་འཕུལ་བྱུང་ནའང་མཆོམས་ཞེས་ཡིན་ནམ་སྟུམ་པས་འདིར་དེ་བཞིན་ཁུབ་ཅོས་ཡོད།

༢ སྡོད་མེ ༤༧ བཀའ་ལ། རྒྱད། སྤྱི་འབྲུག་ཆེན་ཁྲི་མེད་འོད། ༡༥ བ་༩ སྡོད་མེའི་ནང་འབྲུམ་གསུམ་གྱི་ཐད་དུ་
འབྲུམ་ཐུག་ཅིས་གསལ།

༣ སྡོད་མེ ༣༥༩ བཀའ་ལ། རྒྱད། ༡༧ བ་༥ ལེལ་ ༥ ཡེ་ཤེས་ལེལ་ ༥ པལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱད་ཀྱི་
མ་རྒྱད་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ།

༤ སྡོད་མེ ༡༩༧༥ བསྟན། རྒྱད་འབྲུག་ལ། བ འཕགས་པ་མཆོན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་མདོར་བཤད་བུད་ཅིའི་
ཐིགས་པ། ༩༥ བ་༧ འབྲུར་ཅུང་མི་མཐུན།

༥ སྡོད་མེ ༤༧ བཀའ་ལ། རྒྱད། སྤྱི་བསྟན་པའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་འབྲུལ་བཤད་ཅ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་རྗེས་
སྤྱི་འབྲུག་པ་སྒྲོང་ཐུག་བཅུ་གཉིས་པའི་མ་མེད་པའི་འོད་ཅིས་བྱ་བ། (འབྲུག་ཆེན་ཁྲི་མེད་འོད།) ༥༥ བ་༥

༦ སྡོད་མེ ༤༧ བཀའ་ལ། རྒྱད། སྤྱི་འབྲུག་ཆེན་ཁྲི་མེད་འོད། ༩༩ བ་༩

༧ སྡོད་མེ ༤༧ བཀའ་ལ། རྒྱད། སྤྱི་འབྲུག་ཆེན་ཁྲི་མེད་འོད། ༥༥ བ་༧

༨ སྡོད་མེ ༤༧ བཀའ་ལ། རྒྱད། སྤྱི་འབྲུག་ཆེན་ཁྲི་མེད་འོད། ༩༩ བ་༥ ཆོག་སྤྱི་ཅུང་མི་མཐུན།

༩ སྡོད་མེ ༣༥༩ བཀའ་ལ། རྒྱད། ༡༧ བསྟན་རྒྱད། ཁམས་ཀྱི་ལེལ་ མེ་ག ༡༥༥ ༩༩ བ་༧ འབྲུར་ཅུང་མི་མཐུན།

༡༠ སྡོད་མེ ༤༧ བཀའ་ལ། རྒྱད། སྤྱི་འབྲུག་ཆེན་ཁྲི་མེད་འོད། ༩༩ བ་༡

༡༡ སྡོད་མེ ༤༧ བཀའ་ལ། རྒྱད། སྤྱི་འབྲུག་ཆེན་ཁྲི་མེད་འོད། ༤༩༡ བ་༩

༡༢ སྡོད་མེ ༣༠༡ བཀའ་ལ། མདོ་སྡོད་ མ མདོན་པར་འབྲུང་པའི་མདོ། ༥༩ བ་༧

༡༣ སྡོད་མེ ༧༥ བཀའ་ལ། མདོ་སྡོད་ ཁ རྒྱ་ཆེར་རོལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཐིགས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ༡༥༥ བ་༡

༡༤ སྡོད་མེ ༤༧ བཀའ་ལ། རྒྱད། སྤྱི་འབྲུག་ཆེན་ཁྲི་མེད་འོད། ༩༥༤ བ་༩

༡༥ འདིར་ཞལ་ཡུང་ཞེས་པ་ཐུག་པ་ཐུན་ཡུབ་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་ཅིས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ལེགས་པར་བཤད་པ་བད་དགར་ཞལ་

ལུང་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ལ། འབྲུལ་ཐེལ་པ་ཞེས་པ་དེ་བ་ཐེན་ཐོ་མཛད་པ་པོ་འགོས་ལོ་གཞོན་རྒྱ་དཔལ་གྱིས་བརྩམས་པའི་
ཅིས་ཀྱི་བརྟན་བཙུག་འབྲུལ་ཐེལ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ངེས།

༡༥ ཟླ་དགེ ༡ བཀའ་ལ། འདུལ་བ། ང་ འདུལ་བ་གཞི། ༩༩ བཟ འབྲུང་ཕྱང་མི་མཐུན།

༡༦ ཟླ་དགེ ༣༠༡ བཀའ་ལ། མདོ་སྤེ། ས མདོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོ། ༡༡ ཅལ

༡༧ ཆོས་རྩེ་ཕྱོགས་རྒྱལ་པ་ཞེས་པ་རྩོམ་ཕྱོགས་ལས་རྣམས་རྒྱལ་ཡིན་ངེས་ལ། རྩོམ་པ་ཞེས་པ་རྩོམ་དོལ་བ་བྱེས་རབ་རྒྱལ་
མཚན་དང་། ལྷ་ལུ་ལོ་རྩེ་བ་ཆོས་རྒྱུང་བཟང་པོ་ལོ་གོ་དགོས་པར་སྒྲུབ་སྟེ་ཕྱི་ནས་དུས་ཀྱི་འཁོར་འོའི་ཅིས་ཀྱི་མན་རྟག་ཞེས་
བརྩམས་འདུག་པས་དཔེ་མ་རྟེན། ཡར་ན་ཞལ་ཞེས་པ་བུ་སྟོན་ལའང་གོ་བྱིད་པས་དབྱུང།

༡༨ ཟླ་དགེ ༡༤༥ བཀའ་ལ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༤ བཟ

༩༠ ཟླ་དགེ ༡༤༥ བཀའ་ལ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༩ བཟ

༩༡ རྩ་ཕྱོགས་པ་རྩ་ལོ་རྩེ་བའི་དབོན་པོ་རྩ་ཆོས་རབ་དང་འབྲོའི་རྩེ་བ་སྟེ་དེ་གཞིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་གོ་དགོས་ཤིང་། དཔལ་ལྷན་གྲུ་མ་
དམ་པ་ཞེས་པ་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ་ཀྱང་འགོས་ལོས་དེ་བ་སྟོན་རྒྱ་གཞུང་ས་པ་ལྟར་ན་པ་སྟོན་གྱི་སྒྲོབ་མ་ཞིག་ཡིན་པར་སྒྲུབ།

༩༢ འདིར་ཡིག་རྒྱང་རྒྱ་བཞེད་པ་སྤྱི་མ་འཇམ་དབྱུངས་ཆོས་དགོན་དང་། སྤྱི་མ་འདི་ཆོས་རྒྱལ་བྱང་བའི་ཡིན་པར་གསུངས་ལ།
འཇམ་དབྱུངས་ཆོས་དགོན་ནི་ཀུན་མཁྱེན་དོལ་བ་པ་དང་། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ། གཡག་ཟླ་བཅ་ཆེན་དང་། རྩོམ་ཕྱོགས་
རྒྱལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོབ་མ་ཡིན་ཚུལ་དེར་རབས་ཅིས་ཀྱི་མཐས་དཔར་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་གྲར་ནག་ཅིས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་
རྫོང་གོག་གྲངས་ ༡༥༩ ཅན་བཤད་པ་ལྟར་ན་དུས་རབས་ ༡༤ ཅན་བྱུང་བའི་ཅིས་ཀྱི་བརྟན་བཙུག་པོ་རྩམས་པ་མཐོན་གྱི་
བོད་ཀྱི་མཐས་པ་ཞིག་ཡིན། ཆོས་རྒྱལ་བྱང་པ་ཞེས་པ་སྤྱི་མ་འཛིན་མ་ཐུབ་ཀྱང་གོ་ཅིག་བསམ་ན་བྱུང་བ་རྣམས་རྒྱལ་
གྲགས་བཟང་ཡིན་ནམ་སྟུམ།

༩༣ ཟླ་དགེ ༣༠༡ བཀའ་ལ། མདོ་སྤེ། ས མདོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོ། ༡༡ ཅལ

༩༤ མ་དཔེར་སྐབས་དུ་མར་རྫོང་ཅེས་སྒྲུབ་ནའང་བརྫོད་ཡིན་ནམ་སྟུམ་མོད། འོན་ཀྱང་མ་དཔེ་སྒྲུབ་རང་ལོར་བཞག

༩༥ ཟླ་དགེ ༡༤༥ བཀའ་ལ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༩ བཟ

༩༦ ཟླ་དགེ ༡༤༥ བཀའ་ལ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༧ ཅལ

༩༧ ཟླ་དགེ ༡༤༥ བཀའ་ལ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༩ ཅལ

༩༨ མ་དཔེར་དགུ་བརྩེ་རྒྱ་ལོར་པ་ཞེས་བྱུང།

༩༩ ཟླ་དགེ ༡༤༥ བཀའ་ལ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༩ ཅལ

༩༠ ཟླ་དགེ ༡༤༥ བཀའ་ལ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༩ ཅལ

- ३१ མེད་མེ ༤༧ བཀའ་ རྒྱད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ३१ བཤ
 ३२ མེད་མེ ༤༧ བཀའ་ རྒྱད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༨ བཤ
 ३३ མེད་མེ ३༧३ བཀའ་ རྒྱད། ཀ བརྩམ་རྒྱད། ཁམས་ཀྱི་ལེའུ་ རྩོག १༧༤ ३༤ བཤ
 ३༤ མེད་མེ ༤༧ བཀའ་ རྒྱད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ३१ བཤ
 ३༥ མེད་མེ ༤༧ བཀའ་ རྒྱད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༤ བཤ
 ३༦ མེད་མེ ३༧३ བཀའ་ རྒྱད། ཀ དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལྷན་ཕྱི་མ་རྒྱད་ཀྱི་རྩིང་པོ། १༧३ བཤ
 ३༧ ཁོ་ནང་འཁྱུར་གསལ་གྱི་གཞུང་འདི་བརྟེན་སོན་མ་བྱུང་།
 ३༨ མེད་མེ ༤༧ བཀའ་ རྒྱད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ३१ བཤ
 ३༩ མེད་མེ ३༧३ བཀའ་ རྒྱད། ཀ བརྩམ་རྒྱད། ཁམས་ཀྱི་ལེའུ་ རྩོག १༧३ ३༨ བཤ
 ༤༠ མེད་མེ ३༧३ བཀའ་ རྒྱད། ཀ བརྩམ་རྒྱད། ཁམས་ཀྱི་ལེའུ་ རྩོག १༧༣ ३༨ བཤ
 ༤༡ མེད་མེ ३༧३ བཀའ་ རྒྱད། ཀ བརྩམ་རྒྱད། ཁམས་ཀྱི་ལེའུ་ རྩོག १༧༤ ३༤ བཤ
 ༤༢ མ་དཔེར་བསྐོས་གསལ་ཡང་གསོས་ཞེས་བཅོས།
 ༤३ མེད་མེ ३༧३ བཀའ་ རྒྱད། ཀ བརྩམ་རྒྱད། ཁམས་ཀྱི་ལེའུ་ རྩོག १༧༤ ༤༠ བཤ
 ༤༤ མ་དཔེར་བསྐོས་གསལ་ཡང་གསོས་ཞེས་བཅོས།
 ༤༥ མེད་མེ ३༧३ བཀའ་ རྒྱད། ཀ བརྩམ་རྒྱད། ཁམས་ཀྱི་ལེའུ་ རྩོག ३३ ३༥ བཤ
 ༤༦ མ་དཔེར་བསྐོས་གསལ་ཡང་གསོས་ཞེས་བཅོས།
 ༤༧ མེད་མེ ३༧३ བཀའ་ རྒྱད། ཀ བརྩམ་རྒྱད། ཁམས་ཀྱི་ལེའུ་ རྩོག १༧༤ ३༤ བཤ འཁྱུར་ཅུང་མི་མཐུན།
 ༤༨ མེད་མེ ३༧३ བཀའ་ རྒྱད། ཀ བརྩམ་རྒྱད། ཁམས་ཀྱི་ལེའུ་ རྩོག १༧३ ३༨ བཤ
 ༤༩ མེད་མེ ३༧३ བཀའ་ རྒྱད། ཀ བརྩམ་རྒྱད། ཁམས་ཀྱི་ལེའུ་ རྩོག १༧༤ ३༤ བཤ
 ༥༠ མེད་མེ ༤༧ བཀའ་ རྒྱད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། १༤ བཤ
 ༥༡ མེད་མེ ༤༧ བཀའ་ རྒྱད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༤ བཤ
 ༥२ མེད་མེ ༤༧ བཀའ་ རྒྱད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ३१ བཤ
 ༥३ མེད་མེ ༤༧ བཀའ་ རྒྱད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ३༠ བཤ ཆོག་ལྷ་ཅུང་མི་མཐུན།
 ༥༤ མེད་མེ १༧༤༥ བརྩམ་རྒྱད་འགྲེལ། ༥ རྩོན་གསལ། ༤ བཤ
 ༥༥ གཞུང་འདི་ངོས་འཛིན་མ་བྱུང་བས་ལུང་འདི་བརྟེན་སོན་མ་བྱུང་།

- ༥༥ མ་དབེར། འཛིགས་རྟེན་འཛིགས་རྟེན་འདས་པ་ར།། ཞེས་བྱུང།
 ༥༦ རྗེ་དགོ ༤༡༧ བཀའ། རྒྱུད། ར་ རྒྱུད་བརྟག་གཉིས། ལེའུ ༩ ༡༥ བཤ
 ༥༧ རྗེ་དགོ ༡༡༥༠ བརྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཀ རོ་རྩེ་མེད་འགྲེལ། ལེའུ ༩ ༥༤ བཤ
 ༥༨ རྗེ་དགོ ༧༤ བཀའ། མདོ་རྗེ། ཀ བསྐལ་པ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་མེད་པ་ཆེན་པོ་འོད་པོ། ལེའུ ༩ ༡༠༩ བཤ
 ༥༩ རྗེ་དགོ ༩༥༠༧ བརྟན། ཤེར་ཕྱིན། བ ཤེས་རབ་ཀྱི་ལ་མོ་ལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འབྲམ་པ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ། ལེའུ ༩༡ ༩༡ བཤ
 ༦༠ ལམས་ཐུབ་རྗེ། གཞུང་འབུམ། ཁ ཁམས་ཀྱི་ལེའུ ༡༥ བཤ
 ༦༡ རྗེ་དགོ ༩༥༩ བཀའ། རྒྱུད། ཀ བརྟན་རྒྱུད། མྱོག ༥༤ ༡༠༩ བཤ
 ༦༢ རྗེ་དགོ ༥༤༥ བཀའ། རྒྱུད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༥༩ བཤ
 ༦༣ རྗེ་དགོ ༥༤༥ བཀའ། རྒྱུད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༡༩ བཤ འབྱུང་རྒྱུད་མི་མཐུན།
 ༦༤ རྗེ་དགོ ༤༡༧ བཀའ། རྒྱུད། ར་ རྒྱུད་བརྟག་གཉིས། ལེའུ ༡ ༩ བཤ
 ༦༥ རྗེ་དགོ ༤༡༩ བཀའ། རྒྱུད། ར་ གྱུ་འོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོ་མ་དྲ་བའི་མཁའ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། ལེའུ ༤ ༩༩ བཤ
 ༦༦ རྗེ་དགོ ༡༡༥༠ བརྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཀ རོ་རྩེ་མེད་འགྲེལ། ལེའུ ༤ ༡༠༩ བཤ
 ༦༧ རྗེ་དགོ ༩༩༩༤ བརྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། མི ས་ར་རྩེ་དོ་རྩེ་མཛོད་ཀྱི་མུ། ༧༡ བཤ འབྱུང་རྒྱུད་མི་མཐུན།
 ༦༨ མ་དབེར་འཆད་ཅེས་གསལ།
 ༧༠ རྗེ་དགོ ༩༩༩༤ བརྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། མི ས་ར་རྩེ་དོ་རྩེ་མཛོད་ཀྱི་མུ། ༧༩ བཤ
 ༧༡ རྗེ་དགོ ༩༩༩༤ བརྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། མི ས་ར་རྩེ་དོ་རྩེ་མཛོད་ཀྱི་མུ། ༧༩ བཤ
 ༧༢ རྗེ་དགོ ༩༩༩༤ བརྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། མི གཉིས་མེད་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་དོ་རྩེ་མཛོད་ཀྱི་མུ་འོད་ཀྱི་འགྲེལ་ལེའུ ༡༧༡ བཤ
 ༧༣ རྗེ་དགོ ༥༤༥ བཀའ། རྒྱུད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༠༩ བཤ
 ༧༤ འདིར་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ཅེས་པ་ཡིག་རྒྱུད་ཏུ་གྲུ་མ་ར་མ་ཉིར་རོས་འཛིན་མཛད་པ་རྗེ་མེད་མདའ་པ་ལ་གོ་དགོས་ཤིང་། འདིར་
 དེ་ལོག་རྒྱུད་དུས་འཁོར་རོས་དོན་གསལ་བྱེད་རྒྱུ་ནི་མེ་ཞེས་པ་ཞིག་པ་ཞིག་སེལ་བ་དེར་ཞལ་འཕངས་མཛད་པར་མཛོད་ཏེ་གཞུང་འདི་ཆ་
 ཆར་བ་མི་ཐོན་མི་མེགས་དཔེ་རྒྱུ་ཁང་ནས་དཔར་ཏུ་བཏབ་པའི་མོད་ཀྱི་ཆིས་མེག་ཀུན་འདུས་ཆེན་མོ་དཔེ་དང་པོ་རྒྱུ་རྟག་ཆིས་ཀྱི་
 འོ་རྒྱུ་སྟོར་ཞེས་པ་ཤོག་གངས་ ༩༩༩ བཤ ༤༩༩ བཤལ་གསལ་ཤིང་། དེ་ལོག་གངས་ ༩༩༥ མེད་ ༡༩ ལག་ཟེགས།
 ༧༥ རྗེ་དགོ ༥༤༥ བཀའ། རྒྱུད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤ བཤ
 ༧༦ རྗེ་དགོ ༤༤༩ བཀའ། རྒྱུད། ཅ གསང་འདུས་རྒྱུད་ཕྱི་མ། ལེའུ ༡༩ ༡༩༠ བཤ
 ༧༧ འདིར་ཡིག་རྒྱུད་ཏུ་གྲུ་མ་ར་མ་ཉི་ཞེས་པ་རྗེ་མེད་མདའ་པ་ཡིན་ཅིང་། ཀུ་མ་ར་ཁྱི་ཞེས་པ་ནི་པལ་ཆེར་འགོས་པོ་

ལེའུ་དང་པོ་ཁམས་ཀྱི་ལེའུ་མཆན།

- ༡ རྩོད་ཐོ ༥༥ བཀའ་ལྔ རྒྱན། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩ བལྟ
 ༢ རྩོད་ཐོ ༥༥ བཀའ་ལྔ རྒྱན། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥༠ བལྟ
 ༣ རྩོད་ཐོ ༥༥ བཀའ་ལྔ རྒྱན། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩ བལྟ
 ༤ ད་ཆད་ཡིན་ནམ་སྙམ།
 ༥ རྩོད་ཐོ ༥༥ བཀའ་ལྔ རྒྱན། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥༥ བལྟ
 ༦ རྩོད་ཐོ ༥༥ བཀའ་ལྔ རྒྱན། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥༤ བལྟ
 ༧ རྩོད་ཐོ ༥༥ བཀའ་ལྔ རྒྱན། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥༥ བལྟ
 ༨ རྩོད་ཐོ ༣༤༢ བཀའ་ལྔ རྒྱན། ༧ བསྟུས་རྒྱན། སྟོག་ ༡༤༩ ༡༡༥ བལྟ
 ༩ རྩོད་ཐོ ༥༥ བཀའ་ལྔ རྒྱན། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥༥ བལྟ
 ༡༠ རྩོད་ཐོ ༥༥ བཀའ་ལྔ རྒྱན། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥༥ བལྟ
 ༡༡ མ་དབེར་གོ་སྟོན་གསལ་ཡང་ཡོངས་ཀྱི་གསལ་ཆེན་གཞུང་རྣམས་སུ་གོས་གོ་ཞེས་གསལ་བ་བཤད།
 ༡༢ མ་དབེར་གོ་སྟོན་གསལ་ཡང་ཡོངས་ཀྱི་གསལ་ཆེན་གཞུང་རྣམས་སུ་གོས་གོ་ཞེས་དགོས་དེས་ལྟ་བུ་སྟེང་།
 ༡༣ རྩོད་ཐོ ༥༥ བཀའ་ལྔ རྒྱན། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༢༣ བལྟ
 ༡༤ རྩོད་ཐོ ༤༠༥༩ བསྟུན། མདོན་པ། གྲུ་ཆོས་མདོན་པ་མཛོད། གནས། ༣ སྟོག་ ༡༡ ༧ བལྟ
 ༡༥ རྩོད་ཐོ ༤༠༥༩ བསྟུན། མདོན་པ། གྲུ་ཆོས་མདོན་པ་མཛོད། གནས། ༩ སྟོག་ ༡༥ ༤ བལྟ
 ༡༦ རྩོད་ཐོ ༤༠༩༠ བསྟུན། མདོན་པ། གྲུ་མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༣ ༡༡༠ བལྟ
 ༡༧ རྩོད་ཐོ ༥༥ བཀའ་ལྔ རྒྱན། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༡༩ བལྟ
 ༡༨ རྩོད་ཐོ ༥༥ བཀའ་ལྔ རྒྱན། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༡༩ བལྟ
 ༡༩ རྩོད་ཐོ ༥༥ བཀའ་ལྔ རྒྱན། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༡༩ བལྟ
 ༢༠ རྩོད་ཐོ ༥༥ བཀའ་ལྔ རྒྱན། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༡༩ བལྟ
 ༢༡ རྩོད་ཐོ ༣༤༢ བཀའ་ལྔ རྒྱན། ༧ བསྟུས་རྒྱན། ཁམས་ཀྱི་ལེའུ་ སྟོག་ ༡༠ ༢༣ བལྟ
 རྩོད་ཐོ ༥༥ བཀའ་ལྔ རྒྱན། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥༣ བལྟ
 ༢༢ རྩོད་ཐོ ༥༥ བཀའ་ལྔ རྒྱན། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༢༥ བལྟ

༡༩ འདྲིར་ཡིག་རྒྱུ་དུ་བཅོམ་ལྟན་ཡིག་རལ་གྱི་བཞེད་པར་ངོས་འཛིན་མཛད་ཀྱང་ཡིག་རལ་གྱི་གཞུང་མ་བརྟེན།

༢༠ རྩེ་དགོ ༡༧༡ བཀའ། རྒྱད། ཀ བརྟམ་རྒྱུད། ཁམས་ཀྱི་ལེའུ ༡ རྫོག་༡༩ ༡༩ བཟ འཕྱར་ཅུང་མི་མཐུན།

༢༡ རྩེ་དགོ ༡༧༡ བཀའ། རྒྱད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༦༠ བཟ

༢༢ མ་དབེར་ཀོ་རྫོང་གསལ་ཡང་ཡོངས་གྲགས་ཅིས་གཞུང་ལྟར་ན་ཀོས་ཀོང་ཞེས་བཀོད་ན་ལེགས་པ་མཛོན།

༢༣ རྩེ་དགོ ༡༧༡ བཀའ། རྒྱད། ཀ བརྟམ་རྒྱུད། ཁམས་ཀྱི་ལེའུ ༡ རྫོག་༡༧ ༡༧ བཟ འཕྱར་ཅུང་མི་མཐུན།

༢༤ རྩེ་དགོ ༡༧༡ བཀའ། རྒྱད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༦༡ བཟ

༢༥ རྩེ་དགོ ༡༧༡ བཀའ། རྒྱད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༦༢ བཟ

༢༦ རྩེ་དགོ ༡༧༡ བཀའ། རྒྱད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༦༣ བཟ

༢༧ རྩེ་དགོ ༡༧༡ བཀའ། རྒྱད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༦༤ བཟ

༢༨ རྩེ་དགོ ༡༧༡ བཀའ། རྒྱད། ཀ བརྟམ་རྒྱུད། ཁམས་ཀྱི་ལེའུ ༡ རྫོག་༡༧ ༡༧ བཟ

༢༩ རྩེ་དགོ ༡༧༡ བཀའ། རྒྱད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༦༥ བཟ

༣༠ རྩེ་དགོ ༡༧༡ བཀའ། རྒྱད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༦༦ བཟ

༣༡ ཅིས་གཞུང་ལྟེང་དཀོངས་རྩལ་ལྟར་ན་མདའ་ལུ་ལྟེང་གི་ཆོབ་ཏུ་མདའ་ལུ་ལྟེང་ཞེས་དགོས་པ་གསལ།

༣༢ འདྲིར་དངས་པའི་ཆོགས་བཅད་རྣམས་ཀྱི་མཇུག་དེ་མ་ཐག་ཏུ་གོང་དུ་དངས་པའི་ཞོང་འཕྱར་དང་ཇོ་ནང་འཕྱར་གསར་ལྟར་ན་ཞེས་འཕྱར་བས་དེ་བཞིན་དུ་གོ་དགོས་པར་སྒྲུང་ཡང་འཕྱར་དེ་རྣམས་མ་བརྟེན།

༣༣ མ་དབེར་གྱངས་ཐུགས་ལ་ནའང་གྱངས་དུ་ཡིན་ནམ་སྟུམ།

༣༤ རྩེ་དགོ ༡༧༡ བཀའ། རྒྱད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༧༧ བཟ

༣༥ རྩེ་དགོ ༡༧༡ བཀའ། རྒྱད། ཀ མདོ་ཀུན་ལས་བརྟམས་པའི་བཤད་པ། ༡༧༡ བཟ

༣༦ རྩེ་དགོ ༡༧༡ བཀའ། རྒྱད། ཀ མདོ་ཀུན་ལས་བརྟམས་པའི་བཤད་པ། ༡༧༠ བཟ

༣༧ རྩེ་དགོ ༡༧༡ བཀའ། རྒྱད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༦༧ བཟ

༣༨ རྩེ་དགོ ༡༧༡ བཀའ། རྒྱད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༧༧ བཟ

༣༩ མ་དབེར་རྒྱ་སྒྲར་རྣམས་ཀྱང་ཡུང་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་བཅོས།

༤༠ རྩེ་དགོ ༡༧༡ བཀའ། རྒྱད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩ བཟ

༤༥ མ་དཔེར་འགྲོད་གསལ་ནའང་བཞོད་ཅིས་བཅོས།

༤༦ ཟླ་དཔེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩ བཟ

༤༧ ཟླ་དཔེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩ ན་༩

༤༨ ཟླ་དཔེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩ ན་༩

༤༩ ཟླ་དཔེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩ ན་༩

༥༠ ཟླ་དཔེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩ ན་༩

༥༡ ཟླ་དཔེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩ ན་༩

༥༢ ཟླ་དཔེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩ ན་༩

༥༣ ཟླ་དཔེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩ ན་༩

༥༤ ཟླ་དཔེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩ བཟ འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད།

༥༥ ཟླ་དཔེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩ ན་༩ འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད།

༥༦ ཟླ་དཔེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩ བཟ

༥༧ ཟླ་དཔེ ༤༩༩༩ བཟླ། བཟླ་མེག་པ། རྩོ་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་པར་རྒྱལ་བ་ཞེས་པའི་དབྱངས་འཆར། ལེའུ་ ༩

༡༩ ན་༩

༥༨ ཟླ་དཔེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩ བཟ

༥༩ ཟླ་དཔེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩ བཟ

༦༠ ཟླ་དཔེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩ བཟ

༦༡ ད་ལྷ་གཞུང་རོས་འཛིན་མ་བྱུང།

༦༢ ཟླ་དཔེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༢༠ ན་༩

༦༣ མ་དཔེར་ཕྱོད་ཀྱི་བཞོད་པ་རང་ཉིན་མཆོན་མཉམ་སྒྲིག་ཞེས་འབྱུང་ཡང་ཕྱོད་ཀྱི་བཞོད་པ་དང་ཞེས་བཅོས།

༦༤ ཟླ་དཔེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩ ན་༩

༦༥ ཟླ་དཔེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩ བཟ

༦༦ ཟླ་དཔེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༢༠ བཟ

༦༧ མ་དཔེར་གཡོན་རྒྱ་གསལ་ཡང་དོན་ལ་ཡོན་རྒྱ་ཡིན་ནམ་སྟུམ།

༦༨ ཟླ་དཔེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༢༡ བཟ

- ༤༧ རྩེད་ཤོ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༡༩ བཟ
- ༡༠ འདྲིར་ཡིག་རྒྱུད་དུ་ཆོས་རྒྱལ་བྱང་པ་ཞེས་པ་བུམས་པ་ནམ་རྒྱལ་གྲགས་པ་བཟང་པོ་(༡༩༧༥-༡༩༧༥) ཡིན་པ་མཛོན།
- ༡༡ རྩེད་ཤོ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༡༧ ཅེ ༣༤ རྩེད་ཤོ ༣༤༩ རྒྱད། ༧ བསྐྱས་རྒྱད། ལྷོ་ཀ ༤༠ ༩༨ བཟ
- ༡༢ རྩེད་ཤོ ༡༩༩༩ བསྐྱས་རྒྱད་འབྲེལ། བ ཞ་མ་ཡ་རྒྱས་འཁོར་ལ་འཇུག་པ། ༩༩༠ བཟ
- ༡༣ རྩེད་ཤོ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། འབྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ལྷི ༤༧ བཟ
- ༡༤ འདྲིར་ཞལ་འཕངས་མཛོད་ཡུལ་ནི་མཁས་གྲུབ་ཤོར་བཟང་རྒྱ་མཆོར་ཏིད་ཀྱིས་མཛོད་པའི་ཕྱིས་གཞུང་པད་དཀར་ཞལ་ལུང་གི་བྱ་ཡིག་རྒྱ་གཞོགས་པ་ཕྱིས་གཞུང་པད་དཀར་ཞལ་ལུང་ལས་ས་རྒྱུ་བྱ་བ་བུ་གཉིས་སུ་དབྱར་དཀྱུན་ཉི་ཤོག་གསལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུན་མེ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་པེས། གཞུང་འདི་མི་རིགས་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་ནས་དེ་བཞུགས་སུ་དཔར་དུ་བཏབ་པའི་ཕྱིས་གཞུང་པད་དཀར་ཞལ་ལུང་གོག་གྲངས་ ༥༩༤ ཅས་ ༥༩༤ བར་བཞུགས།
- ༡༥ རྩེད་ཤོ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༩༩ ཅེ
- ༡༦ རྩེད་ཤོ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༩༧ བཟ
- ༡༧ རྩེད་ཤོ ༣༤༩ བཀའ། རྒྱད། ༧ བསྐྱས་རྒྱད། ཁམས་ཀྱི་ལེའུ་ ༡ ལྷོ་ཀ ༥༩ ༩༩ བཟ
- ༡༨ རྩེད་ཤོ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༩༩ ཅེ
- ༡༩ རྩེད་ཤོ ༤༠༧༧ བསྐྱས་མཛོན་པ། ལྷི མཛོན་པ་མཛོད། གནས། ༩ ལྷོ་ཀ ༤༠ ༧ ཅེ
- ༢༠ རྩེད་ཤོ ༡༩༤༧ བསྐྱས་རྒྱད་འབྲེལ། བ འབྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༡༧༩ ཅེ
- ༢༡ རྩེད་ཤོ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༡༩ ཅེ
- ༢༢ རྩེད་ཤོ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༡༤ ཅེ
- ༢༣ རྩེད་ཤོ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༡༩ ཅེ
- ༢༤ རྩེད་ཤོ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༡༩ ཅེ
- ༢༥ རྩེད་ཤོ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༧༠ ཅེ
- ༢༦ རྩེད་ཤོ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༡༩ ཅེ ཅས་ ༧༠ ཅེ བར་གཟིགས།
- ༢༧ ཕྱིས་གཞུང་པད་དཀར་ཞལ་ལུང་། གོག་གྲངས་ ༩༤༩ ཅས་ ༩༧༡ བར་གཟིགས།
- ༢༨ རྩེད་ཤོ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༧༠ བཟ
- ༢༩ མ་དཔེར་སྒྲུང་གསལ་ཡང་དོན་ལ་ཤར་ཡིན་པས་བཙོས།

- ༡༡༡ རྩེ་དགོ ༥༧༡ བཀའ། རྒྱད། ག དཔལ་སྟོབས་པོ་ཆེའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། ༥༡༧ བལ
- ༡༡༢ རྩེ་དགོ ༤༠༥༧ བསྟན། མདོན་པ། ཀྱ ཆོས་མདོན་པ་མཛོད། གནས། ༩ རྫོག ༤༧ ༥ བལ
- ༡༡༣ རྩེ་དགོ ༥༤༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༠ བལ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་ཀྱི་ནང་དུ་གསལ་
བའི་རྩ་རྒྱད་ལས་དྲངས་གིང་དེ་ལས་ལོགས་སུ་རྩ་རྒྱད་དྲ་ལྷ་མཆའ་རྒྱ་མེད།
- ༡༡༤ རྩེ་དགོ ༥༧༤༠ བསྟན། དབུ་མ། ཁི བསྐྱབ་བརྒྱས། ལེའུ ༤༩ བལ
- ༡༡༥ རྩེ་དགོ ༥༤༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༠ བལ
- ༡༡༦ རྩེ་དགོ ༥༤༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༠ བལ
- ༡༡༧ རྩེ་དགོ ༥༤༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༠ བལ

ལེའུ་གཉིས་པ་ནང་གི་ལེའུ་མཆན།

- ༡ རྩེ་དགོ ༤༠༥༧ བསྟན། མདོན་པ། ཀྱ མདོན་པ་མཛོད། གནས། ༩ རྫོག ༡༩ དང་ ༡༤ བལ བལ དང་ ༧ བལ
- ༢ རྩེ་དགོ ༤༠༤༧ བསྟན། མེམས་ཅམ། རྩ ཆོས་མདོན་པ་ཀྱན་ལས་བརྒྱས་པ། ༧༥ བལ
- ༣ རྩེ་དགོ ༥༤༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༡༧ བལ
- ༤ རྩེ་དགོ ༥༤༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩༡ བལ
- ༥ རྩེ་དགོ ༥༤༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩༡ བལ
- ༦ རྩེ་དགོ ༤༠༥༧ བསྟན། མདོན་པ། ཀྱ མདོན་པ་མཛོད། གནས། ༩ རྫོག ༣༥ ༥ བལ
- ༧ རྩེ་དགོ ༥༤༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༠༩ བལ
- ༨ རྩེ་དགོ ༥༤༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༤ བལ འཕྱར་ཕྱང་མི་མཐུན།
- ༩ རྩེ་དགོ ༤༠༥༧ བསྟན། མདོན་པ། ཀྱ མདོན་པ་མཛོད། གནས། ༩ རྫོག ༧ བལ
- ༡༠ རྩེ་དགོ ༤༠༥༧ བསྟན། མདོན་པ། ཀྱ མདོན་པ་མཛོད། གནས། ༩ རྫོག ༧ བལ
- ༡༡ རྩེ་དགོ ༤༠༥༧ བསྟན། མདོན་པ། ཀྱ མདོན་པ་མཛོད། གནས། ༩ རྫོག ༧ བལ
- ༡༢ རྩེ་དགོ ༥༤༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥༡ བལ
- ༡༣ འཕྲིན་ལིག་ཞོར་བུའི་མེད་པ། བོད་ཀྱི་རྩིས་རིག་ཀྱན་འདུས་ཆེན་མོ་དེ་བ་དང་བོ། ཤོག་གཤངས། ༩༥
- ༡༤ རྩེ་དགོ ༥༤༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༡༧ བལ

༡༥ རྩེ་དགེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༡༡ བཟ

༡༦ འདིར་རྒྱལ་པའི་ཆོག་སྒྲུབ་ཏུ་ཞེས་པ་སྤྱི་གྲགས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡོངས་སྤྱི་གྲགས་པ་མ་རྒྱ་རྩེ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ལ། སྤྱི་འགྲེལ་པ་ནི་གོང་གི་བསྟན་བཅོས་དེའི་ནང་གསལ་སྤྱི་བ་མང་གི་རྒྱ་ཞེས་པ་ཡོངས་གྲགས་དབང་ཕྱག་ནག་པོའི་རྒྱ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན།

༡༧ རྩེ་དགེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༣༠ བཟ

༡༨ རྩེ་དགེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༣༢ བཟ

༡༩ རྩེ་དགེ ༣༤༢ བཀའ། རྒྱུད། ཀ བསྟན་རྒྱུད། ཁམས་ཀྱི་ལེའུ ༡ རྩོག་༡༥༢ ༣༤ ༣༥

༢༠ རྩེ་དགེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༡༩ བཟ

༢༡ རྩེ་དགེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༢༠ བཟ

༢༢ མཁས་བླུ་བ་རྩེའི་གསུང་འབུམ། བོད། ཀ བླ་གི་ལེའུའི་འགྲེལ་བཤད། ༡༢ ༣༤

རྩེ་དགེ ༥༧ བཀའ། དཀོན་བཙུགས། ཀ དགའ་བོ་མངལ་ནག་ནས་པ་བསྟན་པའི་མདོ། ༢༣༡ བཟ

༢༣ བུ་སྟོན་ཞབས་ཀྱི་ནང་ལའི་མཆན། གསུང་འབུམ་བོད། ཁ ༧ ༣༣

༢༤ རྩེ་དགེ ༤༣༥༧ བསྟན། སྤྱི་ཆོགས། ཙ བམ་མཁའི་རྒྱ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ། ༣༣༤ བཟ

༢༥ འདིར་ཡིག་རྒྱུད་དུ་དབལ་ལྟ་བུ་མ་དམ་པ་ཞེས་བཀོད་འདུག སལ་ཆེར་བུ་སྟོན་གྱི་སྟོབ་པར་གདོགས་པ་ཞིག་ཡིན་སྟེ་ཞེས་སྒྲུང་མཆན་དུ་ལྷན་ཟིན།

༢༦ བུ་སྟོན་གསུང་འབུམ། བོད། ཁ བླ་གི་ལེའུ ༧ ༣༣ ལའང་གཟིགས།

༢༧ འདིར་ཡིག་རྒྱུད་དུ་ཆོས་སྤྱི་གྲགས་པ་ཞེས་པ་ཆོས་རྩེ་གྲགས་པ་ཡིན་ཆོཾ་ནང་ཕྱོགས་ལས་ནམ་བྱལ་ཡིན་ནམ་སྟེ།

༢༨ མཁས་བླུ་བ་རྩེའི་གསུང་འབུམ། ཀ བླ་གི་ལེའུའི་འགྲེལ་བཤད། ༡༤ ༣༤

༢༩ རྩེ་དགེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༤ བཟ

༣༠ རྩེ་དགེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༥ བཟ

༣༡ རྩེ་དགེ ༣༤༡ བཀའ། རྒྱུད། ཀ དབང་མདོར་བསྟན། ༡༤ ༣༤

༣༢ རྩེ་དགེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༥ བཟ

༣༣ རྩེ་དགེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༥ བཟ

༣༤ མཁས་བླུ་བ་རྩེའི་གསུང་འབུམ། ཀ བླ་གི་ལེའུའི་འགྲེལ་བཤད། ༤༠ བཟ

༣༥ ས་དཔེར་བྱེད་གསུམ་སྟེ་གསལ་ཡང་བྱེད་གསུམ་སྟེ་ཞེས་བཅོས།

- ༣༤ རྩེ་དགོ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱུ། ལྷོ་ འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༣ བཤ
 ༣༥ རྩེ་དགོ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱུ། ལྷོ་ འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤ བཤ
 ༣༦ རྩེ་དགོ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱུ། ལྷོ་ འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤ བཤ
 ༣༧ རྩེ་དགོ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱུ། ལྷོ་ འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༤༣ བཤ
 ༤༠ རྩེ་དགོ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱུ། ལྷོ་ འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༡ བཤ འབྲུང་རྩུང་མི་མཐུན།
 ༤༡ རྩེ་དགོ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱུ། ལྷོ་ འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༤༢ བཤ
 ༤༢ རྩེ་དགོ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱུ། ལྷོ་ འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༩ བཤ
 ༤༣ རྩེ་དགོ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱུ། ལྷོ་ འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༤ བཤ
 ༤༤ རྩེ་དགོ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱུ། ལྷོ་ འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༤ བཤ
 ༤༥ རྩེ་དགོ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱུ། ལྷོ་ འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༥ བཤ
 ༤༦ རྩེ་དགོ ༤༡༢ བཀའ། རྒྱུ། ཏ་ རྒྱུ་བརྟག་གཉིས། ལེའུ་ ༡ ༩ བཤ
 ༤༧ རྩེ་དགོ ༤༡༢ བཀའ། རྒྱུ། ཏ་ རྒྱུ་བརྟག་གཉིས། ལེའུ་ ༡ ༩ བཤ
 ༤༨ རྩེ་དགོ ༤༤༥ བཀའ། རྒྱུ། ཅ བཤད་རྒྱུ་དོ་རྩེ་མེད་བ། ལེའུ་ ༤༥ ༩༢༤ བཤ
 ༤༩ རྩེ་དགོ ༤༤༥ བཀའ། རྒྱུ། ཅ རྒྱུ་དོ་རྩེ་མེད་བ། ལེའུ་ ༤ ༩༡༤ བཤ
 ༥༠ རྩེ་དགོ ༤༤༥ བཀའ། རྒྱུ། ཅ རྒྱུ་དོ་རྩེ་མེད་བ། ལེའུ་ ༩༥ ༩༣༥ བཤ
 ༥༡ རྩེ་དགོ ༤༤༤ བཀའ། རྒྱུ། ཅ ལྷོ་མོ་བཞིས་ལྷུས་པའི་མདོ། ༩༢༥ བཤ
 ༥༢ ལུང་འདི་བརྟེན་སོན་མ་ཐུང་།
 ༥༣ ལུང་མ་དཔེར་གང་ཡས་རྒྱ་བཞིས་གསལ་ཡང་གང་ལས་ཞེས་བཅོས།
 ༥༤ རྩེ་དགོ ༤༤༥ བཀའ། རྒྱུ། ཅ བཤད་རྒྱུ་དོ་རྩེ་མེད་བ། ལེའུ་ ༩༤ ༩༣༢ བཤ
 ༥༥ རྩེ་དགོ ༡༥༧༤ བརྟན། རྒྱུ་འབྲེལ། དི་ གྲོལ་བའི་ཐིག་ལེ། ༤༧ བཤ
 ༥༦ རྩེ་དགོ ༡༡༧༥ བརྟན། རྒྱུ་འབྲེལ། ཅ མན་དག་སྟེ་མ། ལེའུ་ ༩༡ ༡༧༢ བཤ
 ༥༧ རྩེ་དགོ ༡༥༠༩ བརྟན། རྒྱུ་འབྲེལ། དི་ རྒྱུ་བ་བརྟུས་པའི་སྟོན་མ། ལེའུ་ ༩ ༤༧ བཤ འབྲུང་རྩུང་མི་མཐུན།
 ༥༨ རྩེ་དགོ ༤༤༤ བཀའ། རྒྱུ། ཅ དགོངས་པ་ལུང་སྟོན། ལེའུ་ ༩ ༤༧ བཤ ༡༢༡ བཤ འབྲུང་རྩུང་མི་མཐུན།
 ༥༩ རྩེ་དགོ ༤༤༤ བཀའ། རྒྱུ། ཅ དགོངས་པ་ལུང་སྟོན། ལེའུ་ ༩ ༡༢༡ བཤ
 ༦༠ རྩེ་དགོ ༤༤༥ བཀའ། རྒྱུ། ཅ བཤད་རྒྱུ་དོ་རྩེ་མེད་བ། ལེའུ་ ༡༥ ༩༣༩ བཤ

- ༡༡ རྩོད་གཤེ ༤༤༤ བཀའ་ལྟར། རྒྱུད། ཅ དགོངས་པ་ལུང་སྟོན། ལེལ་ ༡ ༡༤༧ ན་༤ གཉིས་མེད་ནམ་གྲུལ་དུ་
ལུང་འདི་མི་སྣང་།
- ༡༢ རྩོད་གཤེ ༤༤༤ བཀའ་ལྟར། རྒྱུད། ཅ དགོངས་པ་ལུང་སྟོན། ལེལ་ ༡ ༡༧༡ ན་༥ གཉིས་མེད་ནམ་གྲུལ་དུ་
ལུང་འདི་མི་སྣང་།
- ༡༣ གཞུང་ངོས་འཛིན་མ་གྲུབ། གཉིས་མེད་ནམ་གྲུལ་དུ་ལུང་འདི་མི་སྣང་།
- ༡༤ རྩོད་གཤེ ༡༡༧༥ བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། ཆ དཔལ་ཡང་དག་སྟོང་བ། ལེལ་ ༡༡ ༡༧༥ བ༤
- ༡༥ མ་དཔེར་བཞི་མ་གྲུབ་གསལ་ཡང་གཞི་མ་གྲུབ་ཡིན་ནམ་སྟེ།
- ༡༦ འདིར་ཡིག་རྒྱུད་དུ་མ་ཁས་པ་དག་ཅེས་པ་ཤོད་མདའ་བ་ཆེན་པོར་ངོས་འཛིན་མཛད་འདུག་ཀྱང་ཤོད་མདའ་བ་སྟེ་དུས་འཛོམས་
བཀའ་ལྟར་གྲགས་པ་ས་འདི་ཤོད་མདའ་ཆེན་པོར་སྟོང་དག་འཛིན་། གཤམ་དུ་རིམ་ལྔ་གསལ་སྟོན་གྱི་ལུང་དྲུངས་བས་
རྩོམ་པ་བ་ཆེན་པོར་སྟེ་དགོས་པར་མཛོན་པས་དབྱེད།
- ༡༧ རྩོམ་པ་བ་ཆེན་པོར། གསུང་འབུམ་ཤོད། ༣ རིམ་ལྔ་གསལ་སྟོན། ༡༩༩ བ༤
- ༡༨ རྩོད་གཤེ ༡༤༥ བཀའ་ལྟར། རྒྱུད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༤ ན་༧
- ༡༩ རྩོད་གཤེ ༡༤༥ བཀའ་ལྟར། རྒྱུད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༤ བ༤
- ༢༠ རྩོད་གཤེ ༡༤༥ བཀའ་ལྟར། རྒྱུད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༤༩ བ༩
- ༢༡ རྩོད་གཤེ ༡༤༥ བཀའ་ལྟར། རྒྱུད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༤༠ ན་༤
- ༢༢ རྩོད་གཤེ ༡༤༥ བཀའ་ལྟར། རྒྱུད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༤༡ ན་༡

ལེའུ་གསུམ་པ་དབང་གི་ལེའུ་འཛུགས།

- ༡ རྩོད་གཤེ ༣༤༩ བཀའ་ལྟར། རྒྱུད། ༡ བསྟན་རྒྱུད། མྱོག་ ༡ ༥༤ ན་༩
- ༢ རྩོད་གཤེ ༣༧༩༡ བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། རྩོ སྐ་མ་ལྔ་བསྟན། ༡༠ ན་༤
- རྩོད་གཤེ ༡༤༥ བཀའ་ལྟར། རྒྱུད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༤༩ ན་༧
- ༣ རྩོད་གཤེ ༤༤༡ བཀའ་ལྟར། རྒྱུད། ཆ རྩོམ་པ་བ་ཆེན་པོར་སྟོན། ༥༧ བ༧

༥༡) རྩེ་དགོ ༡༤༠༩ བསྟན། རྩེ་འགྲེལ། བ མངོན་པར་བརྟོག་པ་ལས་རྩེ་བ་ལྷུང་བ་ལྷུང་བའི་རྩེ།
(བདེ་མཆོག་རྩེ་འགྲེལ།) ༡༩༥ ནལ་

༥༢) རྩེ་དགོ ༤༡༩ བསྟན། རྩེ་འགྲེལ། བ རྩེ་རྩེ་ལྷུང་། ༡༩༥ བ༡

༥༣) རྩེ་དགོ ༣༤༡ བཀའ། རྩེ། ཀ དབང་མདོར་བསྟན། ༡༤ ནལ་

༥༤) རྩེ་དགོ ༣༤༡ བཀའ། རྩེ། ཀ དབང་མདོར་བསྟན། ༡༤ བ༣

༥༥) རྩེ་དགོ ༡༤༠༩ བསྟན། རྩེ་འགྲེལ། དེ་ ལྷུང་བ་ཀྱི་རིམ་ལྷུང་། ༤༥ ནལ་

༥༦) རྩེ་དགོ ༡༡༤༠ བསྟན། རྩེ་འགྲེལ། ཀ རྩེ་རྩེ་ལྷུང་འགྲེལ། ༣༩ བ༣

༥༧) རྩེ་དགོ ༤༤༥ བཀའ། རྩེ། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༤༠ ནལ་

༥༨) རྩེ་དགོ ༡༣༥༡ བསྟན། རྩེ་འགྲེལ། ན དབང་མདོར་བསྟན་པའི་འགྲེལ་བཤད་དོན་དམ་བསྟན་པ། ༣༣༥ ནལ་

༥༩) རྩེ་དགོ ༤༤༥ བཀའ། རྩེ། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༣༥ ནལ་

༦༠) རྩེ་དགོ ༤༤༥ བཀའ། རྩེ། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༣༥ བལ་

༦༡) འདིར་ཡིག་རྩེ་དྲུག་རྩེ་ཆེ་ཆུང་མིན་པ་ཞེས་རྩེ་བ་འདི་འོ་རྩེ་མདོར་བསྟན་ཤིག་པོད་ཀྱི་ཕྱི་རིག་ལྷུན་འདུས་ཆེན་མོ་
དེ་བ་དང་པོ་ཤོག་གངས་ ༦༠ རྩེ་ ༡༩ ནལ་ ༡༤༡ བར་བཞུགས་པ་ལྟར་ན་འོད་རྩེ་དྲུག་སྐུལ་བ་དང་། ས་བཟང་
མ་ཉི་བཅའ་ཆེན། ཉ་དབོན་ལྷུན་དགའ་དབལ་ཞོགས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་། དུས་ཕྱིས་ཀྱི་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པས་ཆུང་མིན་དགོན་པ་ལྷུང་བས་དེར་དབང་བཤད་ཁྱིད་གསུམ་ཀྱིས་གཏུལ་བྱ་བསྐྱེད་པར་མཛད་པས་དུས་རབས་ ༡༤
ནང་གི་པོད་ཀྱི་མཐུན་པ་ཞིག་ཡིན་པར་སྤྲད་པོ།

༦༢) རྩེ་དགོ ༤༤༥ བཀའ། རྩེ། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༣༤ ནལ་ ནལ་ ༣༣༥ བ༣

༦༣) རྩེ་དགོ ༤༤༥ བཀའ། རྩེ། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༣༥ བལ་

༦༤) རྩེ་དགོ ༤༤༥ བཀའ། རྩེ། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༣༥ ནལ་

༦༥) རྩེ་དགོ ༤༤༥ བཀའ། རྩེ། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༣༤ ནལ་ ནལ་ ༣༣༥ བ༣

༦༦) རྩེ་དགོ ༤༤༥ བཀའ། རྩེ། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༣༥ བལ་

༦༧) རྩེ་དགོ ༤༤༥ བཀའ། རྩེ། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༣༤ བ༣

༦༨) རྩེ་དགོ ༤༤༥ བཀའ། རྩེ། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༣༥ བ༡

༦༩) རྩེ་དགོ ༤༤༥ བཀའ། རྩེ། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༣༥ བལ་

༧༠) རྩེ་དགོ ༤༤༥ བཀའ། རྩེ། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༣༥ བལ་

- ༡) མྱེད་མེ ༣༤༩ བཀའ་ལྔ་ རྒྱུད། ཀ བསྐྱེས་རྒྱུད། ལེའུ ༩ དབང་གི་ལེའུ རྒྱུ་ཀ ༡༡༧ ༤༧ བལ
 ༢) མྱེད་མེ ༤༤ བཀའ་ལྔ་ རྒྱུད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་ཀྱི་མེད་འོད། ༣༩༩ ནལ
 ༣) མྱེད་མེ ༤༤ བཀའ་ལྔ་ རྒྱུད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་ཀྱི་མེད་འོད། ༣༩༧ ན།
 ༤) མྱེད་མེ ༣༤༡ བཀའ་ལྔ་ རྒྱུད། ཀ དབང་མདོར་བསྟན་པ། ༡༤ ནལ
 ༥) མ་དཔེར་བྱས་ཀྱི་གསལ་ཡང་དོན་ལ་བྱས་ཀྱི་ཡིན་ནམ་སྟམ།
 ༦) མྱེད་མེ ༡༣༤༧ བཀའ་ལྔ་ རྒྱུད་འགྲེལ། བ དབང་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ཀ ༡༣༩ བལ
 ༧) མྱེད་མེ ༣༤༡ བཀའ་ལྔ་ རྒྱུད། ཀ དབང་མདོར་བསྟན་པ། ༡༤ ནལ
 ༨) མྱེད་མེ ༣༤༡ བཀའ་ལྔ་ རྒྱུད། ཀ དབང་མདོར་བསྟན་པ། ༡༤ བ།
 ༩) མྱེད་མེ ༣༤༡ བཀའ་ལྔ་ རྒྱུད། ཀ དབང་མདོར་བསྟན་པ། ༡༤ བ།
 ༡༠) མྱེད་མེ ༤༤ བཀའ་ལྔ་ རྒྱུད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་ཀྱི་མེད་འོད། ༣༩༩ ནལ
 ༡༡) མྱེད་མེ ༡༤༠༩ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ མཛོན་པར་བརྒྱུད་པ་འབྲུམ་པ་ལས་ལྷུང་བ་ཅུང་ཤིང་རྒྱུད།
 (བདེ་མཆོག་སྟོན་འགྲེལ།) ༡༤ ནལ
 ༡༢) མྱེད་མེ ༣༤༡ བཀའ་ལྔ་ རྒྱུད། ཀ དབང་མདོར་བསྟན་པ། ༡༤ བམ
 ༡༣) མྱེད་མེ ༣༤༡ བཀའ་ལྔ་ རྒྱུད། ཀ དབང་མདོར་བསྟན་པ། ༡༤ བམ
 ༡༤) མྱེད་མེ ༣༤༡ བཀའ་ལྔ་ རྒྱུད། ཀ དབང་མདོར་བསྟན་པ། ༡༤ བལ
 ༡༥) མྱེད་མེ ༣༤༡ བཀའ་ལྔ་ རྒྱུད། ཀ དབང་མདོར་བསྟན་པ། ༡༤ བམ
 ༡༦) མྱེད་མེ ༡༣༤༡ བཀའ་ལྔ་ རྒྱུད་འགྲེལ། ན དབང་མདོར་བསྟན་པའི་འགྲེལ་བཤད་དོན་དམ་བསྟུམ་པ། ༣༩༩ ནམ
 ༡༧) མྱེད་མེ ༣༤༩ བཀའ་ལྔ་ རྒྱུད། ཀ བསྐྱེས་རྒྱུད། ལེའུ ༩ དབང་གི་ལེའུ རྒྱུ་ཀ ༡༡༩ ༡༡༧ ༤༧ བལ
 ༡༨) མྱེད་མེ ༤༤ བཀའ་ལྔ་ རྒྱུད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་ཀྱི་མེད་འོད། ༣༩༧ བལ
 ༡༩) མྱེད་མེ ༡༣༤༡ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ན དབང་མདོར་བསྟན་པའི་འགྲེལ་བཤད། ༣༩༩ བམ
 ༢༠) མྱེད་མེ ༤༤ བཀའ་ལྔ་ རྒྱུད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་ཀྱི་མེད་འོད། ༣༩༩ ནལ ནས་ ༣༩༩ བལ
 ༢༡) མྱེད་མེ ༡༣༤༡ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ན དབང་མདོར་བསྟན་པའི་འགྲེལ་བཤད། ༣༩༩ བལ
 ༢༢) མྱེད་མེ ༣༤༡ བཀའ་ལྔ་ རྒྱུད། ཀ དབང་མདོར་བསྟན། ༡༤ བམ
 ༢༣) མྱེད་མེ ༡༣༤༡ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ན དབང་མདོར་བསྟན་པའི་འགྲེལ་བཤད། ༣༩༩ ན།
 ༢༤) མྱེད་མེ ༡༤༠༩ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོན་འགྲེལ། ༡༤༡ བ།

- ༧༥ རྩེ་དགོ ༡༩༠༩ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོན་འགྲེལ། ༡༩༥ བཟ
 ༧༦ རྩེ་དགོ ༡༩༡༧ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ སྐུ་ཕུ་ཏའི་དབྱིལ་ཆོག ༡༩༩ བཟ
 ༧༧ རྩེ་དགོ ༡༩༡༧ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ སྐུ་ཕུ་ཏའི་དབྱིལ་ཆོག ༡༩༩ བཟ
 ༧༨ རྩེ་དགོ ༡༩༡༧ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ སྐུ་ཕུ་ཏའི་དབྱིལ་ཆོག ༡༩༩ བཟ
 ༧༩ རྩེ་དགོ ༡༩༡༧ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ སྐུ་ཕུ་ཏའི་དབྱིལ་ཆོག ༡༩༩ བཟ
 ༡༠༠ རྩེ་དགོ ༡༩༡ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༩༩༩ བཟ
 ༡༠༡ རྩེ་དགོ ༡༩༠༩ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོན་འགྲེལ། ༡༩༩ བཟ
 ༡༠༢ རྩེ་དགོ ༩༡༥ བཀའ། རྒྱུད། བ བྱེད་རྩེ་ཆེ་མཁའ་འགྲོ་མ་ཏུ་བའི་ཕྱོམ་པའི་རྒྱུད། ༡༧ བཟ
 ༡༠༣ རྩེ་དགོ ༡༩༠༩ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ མདོན་པར་བརྟེན་པ་འབྲུམ་པ། ༡༩༩ བཟ
 ༡༠༤ རྩེ་དགོ ༩༩༩ བཀའ། རྒྱུད། ཀ ལེའུ ༩ དབང་གི་ལེའུ སྟོག ༡༡༧ ༩༩ བཟ
 ༡༠༥ རྩེ་དགོ ༩༡༥ བཀའ། རྒྱུད། བ བྱེད་རྩེ་ཆེ་མཁའ་འགྲོ་མ་ཏུ་བའི་ཕྱོམ་པའི་རྒྱུད། ༡༧ བཟ
 ༡༠༦ རྩེ་དགོ ༩༩༩ བཀའ། རྒྱུད། ཀ བསྟན་རྒྱུད། ལེའུ ༩ དབང་གི་ལེའུ སྟོག ༡༡༧ ༩༩ བཟ
 ༡༠༧ མ་དབེར་ལྟེ་སྐར་ཡང་དོན་ལ་ལྟ་ཡིན་ནམ་སྟུམ།
 ༡༠༨ རྩེ་དགོ ༩༡༥ བཀའ། རྒྱུད། བ བྱེད་རྩེ་ཆེ་མཁའ་འགྲོ་མ་ཏུ་བའི་ཕྱོམ་པའི་རྒྱུད། ༡༧ བཟ
 ༡༠༩ རྩེ་དགོ ༡༩༡༧ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ སྐུ་ཕུ་ཏའི་དབྱིལ་ཆོག ༡༩༩ བཟ
 ༡༡༠ རྩེ་དགོ ༡༩༠༩ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོན་འགྲེལ། ༡༩༩ བཟ
 ༡༡༡ རྩེ་དགོ ༡༩༡ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༩༩༩ བཟ ༩༩༧ བཟ
 ༡༡༢ རྩེ་དགོ ༩༩༡ བཀའ། རྒྱུད། ཀ དབང་མདོར་བསྟན། ༡༩ བཟ
 ༡༡༣ རྩེ་དགོ ༡༩༡༡ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་བཤད་དོན་དམ་བསྟུམ་པ། ༩༩༩ བཟ
 ༡༡༤ རྩེ་དགོ ༩༩༡ བཀའ། རྒྱུད། ཀ དབང་མདོར་བསྟན། ༡༩ བཟ
 ༡༡༥ རྩེ་དགོ ༡༩༠༩ བཀའ། རྒྱུད་འགྲེལ། བ མདོན་པར་བརྟེན་པ་འབྲུམ་པ། ༡༩༩ བཟ
 ༡༡༦ རྩེ་དགོ ༡༩༠༩ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ མདོན་པར་བརྟེན་པ་འབྲུམ་པ། ༡༩༩ བཟ
 ༡༡༧ རྩེ་དགོ ༩༩༡ བཀའ། རྒྱུད། ཀ དབང་མདོར་བསྟན། ༡༩ བཟ
 ༡༡༨ རྩེ་དགོ ༩༩༡ བཀའ། རྒྱུད། ཀ དབང་མདོར་བསྟན། ༡༩ བཟ
 ༡༡༩ རྩེ་དགོ ༩༩༩ བསྟན། དབུ་མ། བྱི བྱང་རྒྱལ་ལམ་གྱི་སྟོན་མ། ༩༩༠ བཟ

- ༡༩༠ མ་དབེར་དོར་ཐུབ་གསལ་ནའང་དོད་ཐུབ་ཡིན་ནམ་སྟེ།
 ༡༩༡ ཟླ་དགེ ༤༥ བཀའ་ལྟར། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༥ བཟུང་
 ༡༩༢ ཟླ་དགེ ༣༥༢ བཀའ་ལྟར། ཀ བསྟུང་རྒྱུད། ཁམས་ཀྱི་ལེའུ་ ༡ སྟོག་ ༡༡༤ ༡༡༩ ན།
 ༡༩༣ ཟླ་དགེ ༤༥ བཀའ་ལྟར། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༤ ན།
 ༡༩༤ ཟླ་དགེ ༤༥ བཀའ་ལྟར། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤ བ།
 ༡༩༥ ཟླ་དགེ ༤༥ བཀའ་ལྟར། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤ བ།
 ༡༩༦ ཟླ་དགེ ༡༩༥༡ བསྟུང་རྒྱུད་འགྲེལ། ན དབང་མདོར་བསྟུང་གི་འགྲེལ་བཤད་དོན་དམ་བསྟུང་བ། ༩༤༩ བཟུང་
 ༡༩༧ ཟླ་དགེ ༣༥༡ བཀའ་ལྟར། ཀ དབང་མདོར་བསྟུང་། ༡༤ བཟུང་
 ༡༩༨ ཟླ་དགེ ༡༩༥༡ བསྟུང་རྒྱུད་འགྲེལ། ན དབང་མདོར་བསྟུང་གི་འགྲེལ་དོན་དམ་བསྟུང་བ། ༩༤༩ བཟུང་
 ༡༩༩ ཟླ་དགེ ༣༥༢ བཀའ་ལྟར། ཀ བསྟུང་རྒྱུད། ཁམས་ཀྱི་ལེའུ་ ༡ སྟོག་ ༡༤༤ ༡༡༩ ན།
 ༢༠༠ ཟླ་དགེ ༡༩༥༤ བསྟུང་རྒྱུད་འགྲེལ། དི་ཡན་ལག་བདུན་ལྟན་མ། ༡༩༠ ན།
 ༢༠༡ ཟླ་དགེ ༡༩༥༤ བསྟུང་རྒྱུད་འགྲེལ། དི་ཡན་ལག་བདུན་ལྟན་མ། ལེའུ་ ༩ ༡༩༥ ན།
 ༢༠༢ ཟླ་དགེ ༤༤༩ བཀའ་ལྟར། ཅ གསང་འདུས་རྒྱུད་ལྟེ་མ། ལེའུ་ ༡༩ ༡༩༩ ན།
 ༢༠༣ རྩོམ་ཁ་བའི་གསུང་འབུམ། ཀ རྩགས་རིམ་ཆེན་མོ། ༩༩༥ ན།

ལེའུ་བཞི་བ་རྒྱུ་བ་པའི་ལེའུ་རིམ་ཆེན་མོ།

- ༡ ཟླ་དགེ ༡༩༠༩ བསྟུང་རྒྱུད་འགྲེལ། དི་རིམ་པ་ལྟེ་མ། རིམ་པ་དང་མོ། ༤༥ ན།
 ༢ ཟླ་དགེ ༤༥ བཀའ་ལྟར། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥ ན།
 ༣ ཟླ་དགེ ༤༥ བཀའ་ལྟར། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥ ན།
 ༤ ཟླ་དགེ ༤༥ བཀའ་ལྟར། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥ ན།
 ༥ ཟླ་དགེ ༤༥ བཀའ་ལྟར། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༡༧ ན།
 ༦ ཟླ་དགེ ༤༡༩ བཀའ་ལྟར། ཏ རྒྱུད་བརྟག་གཉིས། ལེའུ་ ༩ ༡༤ ན།
 ༧ ཟླ་དགེ ༡༡༩༠ བསྟུང་རྒྱུད་འགྲེལ། ཀ རྩོམ་ཁ་བའི་ལེའུ་ལྟེ་མ། ༧༩ བཟུང་
 ༨ ཟླ་དགེ ༡༡༩༠ བསྟུང་རྒྱུད་འགྲེལ། ཀ རྩོམ་ཁ་བའི་ལེའུ་ལྟེ་མ། ༩༠ བཟུང་

- ༩ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༥ བལ
- ༡༠ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། ༧ བསྐྱེས་རྒྱད། རྩོ་ཀ ༡༠ ༥༥ བལ
- ༡༡ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥༠༡ བལ
- ༡༢ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥༠༢ བལ
- ༡༣ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥༠༣ བལ བས་ བལ བར།
- ༡༤ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥༠༣ བལ
- ༡༥ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥༠༣ བལ
- ༡༦ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥༠༤ བལ
- ༡༧ མ་དབེར་ཆ་མཐུན་གསལ།
- ༡༨ མ་དབེར་ཁོ་བོ་ལྷ་སྐྱོས་པའི་རྩེ་སྐྱོར་འདྲི་རྩེ་སྐྱོས་ཞེས་བཙོས།
- ༡༩ མ་དབེར་ཆོག་ཞེས་སྤྱད།
- ༢༠ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༥༠ བལ
- ༢༡ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༥༠ བལ
- ༢༢ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༥༡ བལ
- ༢༣ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༥༡ བལ
- ༢༤ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༥༠ བལ འདི་མན་ཆད་ལུང་ཉི་འགྲམ་དུ་ཡོད་
བས་མཆན་ཟུང་དུ་བཞོད་མེད།
- ༢༥ མ་དབེར་དགྲུང་གསལ་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་དུ་དཔུང་ཞེས་གསལ་བས་བཙོས་ཡོད།
- ༢༦ སྐབས་དུ་མར་ཅ་ཞེ་ལ་ཅ་ཞེ་ཞེས་ཁྲིམ་ལུགས་ཡོད་འོན་ཀྱང་ཆང་མ་གཅིག་མཐུན་དུ་ཅ་ཞེ་ཞེས་བཙོས་ཡོད།
- ༢༧ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥༡༣ བལ
- ༢༨ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥༡༣ བལ
- ༢༩ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥༡༣ བལ
- ༣༠ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥༡༣ བལ
- ༣༡ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥༡༣ བལ
- ༣༢ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥༡༣ བལ
- ༣༣ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥༡༤ བལ

- ༣༩ རྩོད་གཤེ ༥༩༥ བཀའ་ལླན། ལྷོ་འབྲེལ་ཆེན་ཁྲི་མེད་ལོད། ༣༩༣ བ།
 ༣༩ མ་དཔེར་སྒྲུབ་པ་ཀློན་གསལ།
 ༣༩ རྩོད་གཤེ ༥༩༥ བཀའ་ལླན། ལྷོ་འབྲེལ་ཆེན་ཁྲི་མེད་ལོད། ༣༩༣ བ།
 ༣༧ མ་དཔེར་མ་བསྟན་པའི་ཞེས་བྱུང་ཡང་མ་བསྟན་པས་ཞེས་པཅོས།
 ༣༨ རྩོད་གཤེ ༥༩༥ བཀའ་ལླན། ལྷོ་འབྲེལ་ཆེན་ཁྲི་མེད་ལོད། ༣༩༥ བ།
 ༣༩ མ་དཔེར་ནམ་མཁའི་དང་ལོག་ན་ཞེས་བྱུང་ཡང་ནམ་མཁའ་དང་ཞེས་པཅོས།
 ༤༠ རྩོད་གཤེ ༡༣༥༥ བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། བ རྒྱུ་པ་ཤེའི་རྒྱུ་བ་ཐབས། ༡༠༤ བ།
 ༤༡ རྩོད་གཤེ ༡༣༥༥ བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། བ རྒྱུ་པ་ཤེའི་རྒྱུ་བ་ཐབས། ༡༠༧ བ།
 ༤༢ མ་དཔེར་སྒྲུབ་པ་ཤེའི་ལུང་བྲངས་པ་ན་འཕྲོག་བྱེད་ལ་འཕྲེང་བྱེད་དང་། གཤམ་ཏུ་འཕྲོས་བྱེད་ཅེས་གསལ་ཡང་ཡིག་ཞོར་
 ཡིན་ཏེ་འདི་དབང་ལྷག་གི་མིང་གི་རྣམས་གངས་ཡིན་པས་འཕྲོག་བྱེད་ཏུ་བཅོས་ཡོད།
 ༤༣ རྩོད་གཤེ ༡༣༥༥ བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། བ རྒྱུ་པ་ཤེའི་རྒྱུ་བ་ཐབས། ༡༠༩ བ།
 ༤༤ རྩོད་གཤེ ༥༩༥ བཀའ་ལླན། ལྷོ་འབྲེལ་ཆེན་ཁྲི་མེད་ལོད། ༣༧༥ བ།
 ༤༥ རྩོད་གཤེ ༥༩༥ བཀའ་ལླན། ལྷོ་འབྲེལ་ཆེན་ཁྲི་མེད་ལོད། ༣༧༥ བ།
 ༤༦ རྩོད་གཤེ ༥༩༥ བཀའ་ལླན། ལྷོ་འབྲེལ་ཆེན་ཁྲི་མེད་ལོད། ༣༧༥ བ།
 ༤༧ རྩོད་གཤེ ༡༣༥༥ བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། བ རྒྱུ་པ་ཤེའི་རྒྱུ་བ་ཐབས། ༡༠༥ བ།
 ༤༨ རྩོད་གཤེ ༥༩༥ བཀའ་ལླན། ལྷོ་འབྲེལ་ཆེན་ཁྲི་མེད་ལོད། ༣༩༥ བ།
 ༤༩ རྩོད་གཤེ ༥༩༥ བཀའ་ལླན། ལྷོ་འབྲེལ་ཆེན་ཁྲི་མེད་ལོད། ༣༧༥ བ།
 ༥༠ རྩོད་གཤེ ༥༩༥ བཀའ་ལླན། ལྷོ་འབྲེལ་ཆེན་ཁྲི་མེད་ལོད། ༣༧༥ བ།
 ༥༡ རྩོད་འདིར་ཡིག་རྒྱུད་ཏུ་བདག་ཅག་གི་བླ་མ་མཁམས་པ་དག་གི་ཞེས་པ་སྟག་ཆང་ལོ་རྒྱུ་བ་ཤེས་པ་བཟུང་བ་ཞིན་ཆེན་ལ་འོས་པ་བྱུང་།
 མཛད་འདུག་མོད་དཔུང་ག་ཞིང་སྟངས།
 ༥༢ རྩོད་གཤེ ༥༩༥ བཀའ་ལླན། ལྷོ་འབྲེལ་ཆེན་ཁྲི་མེད་ལོད། ༣༧༥ བ།
 ༥༣ རྩོད་གཤེ ༥༩༥ བཀའ་ལླན། ལྷོ་འབྲེལ་ཆེན་ཁྲི་མེད་ལོད། ༣༧༥ བ། ཆོག་རྒྱ་ཚུང་མི་མཐུན། མ་དཔེར་
 བྲང་བ་མ་བྱུང་ཡང་བྲང་བ་མ་བྲང་པཅོས།
 ༥༤ རྩོད་འདིར་མ་དཔེར་གསུང་དཀྱིལ་ཀྱི་ཉ་བའི་གཙོ་མོ་བརྒྱུད་ཅེས་བྱུང་ཡང་། ཉ་བའི་ཞེས་པ་དེ་ལྷོ་ཡིར་མ་དཔེར་བཤད་པ་བསྟན་
 སྟངས་ཀྱིས་བཅོས་བྱས་པ་ཡིན་སྟངས་ཐམས་ཅད་མ་དག་པར་ཤེས་གིང་ཉ་བའི་གཙོ་མོ་བརྒྱུད་ཅེས་པ་མིན་ནམ་སྟུང་ཡང་

[illegible]

༡༡༡ རྩི་དགེ ༤༧ བཀའ། རྩུད། རྩི རྩེ་ལ་ཆེན་པོ་མེད་པོད། ༣༠༠ བཤ

༡༩༥ རྩོམ་མཁོན་ ༡༩༥ བཀའ་ ༩༩༩ རྩོམ་མཁོན་ ༡༩༩ བཀའ་

༡༩^མ རྩོད་མོ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱུ། རྩི འབྲེལ་ཆེན་ཀྱི་མེད་ལོད། ༡༤༠ བཤ

- ༡༧༧ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ་ རྒྱད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩༩' ༥༩
 ༡༧༨ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ་ རྒྱད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩༩' ༥༩
 ༡༧༩ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ་ རྒྱད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༢༠༥ ༥༩
 ༡༨༠ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ་ རྒྱད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༢༠༥ ༥༩
 ༡༨༡ རྩེ་དགོ ༣༥༩ བཀའ་ རྒྱད། ཀ བསྐྱུས་རྒྱད། མྱོག་ ༡༠༡ ༥༩ ༥༩ འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད།
 ༡༨༢ རྩེ་དགོ ༣༥༩ བཀའ་ རྒྱད། ཀ བསྐྱུས་རྒྱད། མྱོག་ ༡༠༩ ༥༩ ༥༩ ༥༩ ༥༩ ༥༩
 ༡༨༣ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ་ རྒྱད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩༩ བའ་
 ༡༨༤ རྩེ་དགོ ༣༥༩ བསྐྱུས། དམ་མཁའ་ ཅ རྩེ་འབྲེལ་ཆེན་འོད། མྱོག་ ༩ ༡༩༩ བའ་
 ༡༨༥ རྩེ་དགོ ༣༥༩ བཀའ་ རྒྱད། ཀ བསྐྱུས་རྒྱད། མྱོག་ ༡༡༩ ༣༩ ༥༩
 ༡༨༦ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ་ རྒྱད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༢༣༠ ༥༩
 ༡༨༧ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ་ རྒྱད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༢༣༠ བའ་
 ༡༨༨ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ་ རྒྱད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༢༣༡ ༥༩
 ༡༨༩ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ་ རྒྱད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༢༣༠ བའ་
 ༡༩༠ མ་དཔེར་འདི་དག་གོ་འདུ་བྱེད་ཅེས་བྱུང་ཡང་འདི་དག་གི་ཞེས་བཅོས།
 ༡༩༡ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ་ རྒྱད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༢༡༩ བའ་
 ༡༩༢ འུང་འདི་ལལ་ཆེར་ཐོ་ནང་བའི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་དགོངས་པ་མིན་ནས་སྐྱེས།
 ༡༩༣ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ་ རྒྱད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༢༣༣ བའ་
 ༡༩༤ འདིར་གོང་དུ་ཞུས་པ་ལྟར་ཡིག་རྒྱུང་དུ་སྐྱེས་ཞེས་བྱུང་བ་འགོ་ལོ་གཞིན་ཅུ་དཔལ་ཡིན་སྐྱེས་པས་དེས་མཛད་པའི་དུས་
 འཁོར་རྒྱུད་ཀྱི་དཀའ་འབྲེལ་ལ་དགོངས་སམ་སྐྱེས་ཡང་དབྱེད།
 ༡༩༥ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ་ རྒྱད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༢༣༣ ༥༩
 ༡༩༦ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ་ རྒྱད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༢༣༣ བའ་
 ༡༩༧ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ་ རྒྱད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༢༣༣ བའ་
 ༡༩༨ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ་ རྒྱད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༢༣༣ བའ་
 ༡༩༩ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ་ རྒྱད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༢༣༣ བའ་
 ༢༠༠ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ་ རྒྱད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༢༣༣ བའ་

༡༠༡ རྩེད་གཤེ ༥༧༥ བཀའ་ལྔ རྩེད། ལྷོ འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༩ བ༧

༡༠༢ རྩེད་གཤེ ༥༧༥ བཀའ་ལྔ རྩེད། ལྷོ འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༩ བ༥

༡༠༣ རྩེད་གཤེ ༥༧༥ བཀའ་ལྔ རྩེད། ལྷོ འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༧ ཅ་༣

༡༠༤ རྩེད་གཤེ ༥༧༥ བཀའ་ལྔ རྩེད། ལྷོ འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༧ བ༡

༡༠༥ རྩེད་གཤེ ༥༧༥ བཀའ་ལྔ རྩེད། ལྷོ འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༩ བ༧

༡༠༦ རྩེད་གཤེ ༥༧༥ བཀའ་ལྔ རྩེད། ལྷོ འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༧ བ༡

༡༠༧ རྩེད་གཤེ ༥༧༥ བཀའ་ལྔ རྩེད། ལྷོ འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༩ བ༩

༡༠༨ རྩེད་གཤེ ༥༧༥ བཀའ་ལྔ རྩེད། ལྷོ འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༩ བ༧

༡༠༩ འདི་ཡལ་ཆེད་རྩེ་བཙུན་གྱིས་རབ་མེད་གཤེད་གསུང་དུས་འཁོར་ཆེན་གྱིས་མཁས་སྤྱུང་གསུང་རྒྱུན་ཞེས་པ་དེར་དགོངས་པ་
མིན་ནམ་སྙམ་ཡང་། མ་དཔེ་ལག་སོན་མ་བྱུང་བས་དབྱེད་གཞིར་གནས།

༡༡༠ མཁས་སྤྱུང་རྩེད་གསུང་འབུམ། ཆ བད་མ་དཀར་པོའི་ཞལ་ལང་། ༥༧ ཅ་༥

༡༡༡ རྩེད་གཤེ ༥༧༥ བཀའ་ལྔ རྩེད། ལྷོ འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༩ བ༥

༡༡༢ མཁས་སྤྱུང་རྩེད་གསུང་འབུམ། ཆ བད་མ་དཀར་པོའི་ཞལ་ལང་། ༥༩ ཅ་༣

༡༡༣ རྩེད་གཤེ ༥༧༥ བཀའ་ལྔ རྩེད། ལྷོ འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༩ བ༥

༡༡༤ རྩེད་གཤེ ༥༧༥ བཀའ་ལྔ རྩེད། ལྷོ འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༩ བ༡

༡༡༥ རྩེད་གཤེ ༥༧༥ བཀའ་ལྔ རྩེད། ལྷོ འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༩ བ༧

༡༡༦ རྩེད་གཤེ ༥༧༥ བཀའ་ལྔ རྩེད། ལྷོ འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༧ ཅ་༣

༡༡༧ མ་དཔེར་བསྐྱེད་རིམ་རིགས་པས་མཐར་མཁུན་པ་ཞེས་བྱུང་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་རིགས་པ་ཞེས་བཅོས།

༡༡༨ མ་དཔེར་བསྐྱེད་རིམ་རིགས་པས་མཐར་མཁུན་པ་ཞེས་བྱུང་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་རིགས་པས་ཞེས་བཅོས།

༡༡༩ རྩེད་གཤེ ༥༧༥ བཀའ་ལྔ རྩེད། ལྷོ འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༥༡ བ༩

༡༢༠ རྩེད་གཤེ ༥༧༥ བཀའ་ལྔ རྩེད། ལྷོ འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༥༡ བ༣

༡༢༡ རྩེད་གཤེ ༥༧༥ བཀའ་ལྔ རྩེད། ལྷོ འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༥༡ བ༣ འབྲེལ་ཆེན་ནང་ཆོགས་བཅད་མི་

གསལ་ཡང་དོན་རྒྱས་པ་སྙམ་དུ་བཀོད་པ་སྙམ་དུ་

༡༢༢ རྩེད་གཤེ ༥༧༥ བཀའ་ལྔ རྩེད། ལྷོ འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༥༡ བ༧

༡༢༣ རྩེད་གཤེ ༥༧༥ བཀའ་ལྔ རྩེད། ལྷོ འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༥༡ བ༧

༢༩༧ མེ་དགོ ༡༧༥ བཀའ། ལྷན། ལྷོ འབྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་ལོད། ༢༥༢ བ།

༢༢༥ རྩོམ་པ། ༡༩༥ བཀའ། རྩོམ་པ། རྩོམ་པ། རྩོམ་པ། རྩོམ་པ། ༢༢༦ རྩོམ་པ།

༢༩༩ རྩི་དགེ ༥༧༥ བཀའ་རྒྱུད། རྩི་འགྲེལ་ཆེན་ཀྱི་མེད་པོ་ད། ༢༩༩ ཅན

༡༡༧ ལུད་ཀྱིས་སྡེ་དང་བཅས་པའོ། ཡིན་ནམ་དཔུང།

༢༢༡ རྩོམ་པའི་ ༡༧༥ བཀའ་ ༣༣༩ རྩོམ་པའི་ ༢༥༢ རྩོམ་པའི་

༢༢༧ མེ་དགོ ༡༧༥ བཀའ། རྒྱུད། མི རྒྱལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༢༥༩ བཏ

༢༣༠ རྩོད་མཐོང་ ༡༩༥ བཀའ་ ༩༩༥ རྩོད་མཐོང་ ༢༣༡ བཀའ་ ༩༩༦

༢༣) མེ་དགེ ༡༧༥ བཀའ། རྒྱུད། རྩི རྩམས་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༢༣༣ བ།

༢༣༢ མེ་དགོ ༥༧༥ བཀའ། མུང། རྩི རྩམ་ཆེན་རྩི་མེད་འོད། ༢༥༢ བཟ

༣༣༣ རྩེད་གཤམ་ ༥༧༥ བཀའ་ རྒྱུད་ གྱི རྩམས་མཛེན་རྩི་མེད་ལོད་ ༣༥༣ བཟ

༣༣༧ མེད་པོ་ ༡༧༥ བཀའ་ མཛད། ཨི འཕགས་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༣༥༣ བལ

१३५ མེ་དགོ १७५ བཀའ། མཆོ། སྤྱི འཕེལ་ཆེན་དེ་མེད་འོད། १५१ བཀ

३३६ མེ་དགོ ५७५ བཀའ་ མདུ། སེ འཕེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ३५३ བཀ

३३७ छेऽसो १७५ मगादा कदा श्री असोयःकेऽदिःछेऽसेऽ। ३५३ म५

३३१ श्रेष्ठो ५५ वारा कदा श्री गणेशाय नमः ३५३ व

३३९ श्रौतसो १७५ अथावा कदा चि ज्योत्स्नाकेहंतेमोहर्हेत् ३४३ अ

୨୯୦ ଶ୍ରୀମତୀ ୧୯୫ ମାମଲା କ୍ରମେ ଶ୍ରୀ ଗୋପାଳଚନ୍ଦ୍ରବିହାରୀ ୨୫୨ ପୃଷ୍ଠା

३७१) श्रीदशो १७५ दशाया कदा श्री दशोवाकेकहीशोहोहो ३५२ दश

३७३ श्रीऽहो १७५ दयादा कदा वि लोकाभेदऽहोर्द्धा ३५० दत्त

३९३ सोऽहो ३९४ तयादा कदा वि अतोदातेरःदिःगोदःवद। ३९५ ३९६

३९९ श्रीरामो ४९९ पञ्चाशत् स्तवः विष्णोः देवदेवस्योत्तमः ॥ ३९९ ॥

३५॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ १५॥ अथवा कदापि विष्णोर्देवताविष्णोर्वैष्णवः ॥

३०६ श्रीहरो १०॥ पञ्चमः कपः ३॥ श्रीहरोः श्रीहरोः श्रीहरोः ३०॥ ॥

ལེའུ་ལྷ་པ་ཡེ་གེས་ལེའུ་འི་མཆན།

- ༡ རྩོད་གཤེ ༥༤ བཀའ་ རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༧ ༥
- ༢ མ་དབེར་རྒྱུག་གསལ་ཡང་རྒྱེད་ཡིན་ནམ་སྙམ་པས་དེ་ལྟར་དུ་བཅོས།
- ༣ རྩོད་གཤེ ༥༤ བཀའ་ རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༧ ༥
- ༤ རྩོད་གཤེ ༡༥༡ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། རིམ་གྲུ། དེ ༤༥ བ༡
- ༥ རྩོད་གཤེ ༤༤༣ བཀའ་ རྒྱུད། ཅ གསང་འདུས་རྒྱུད་ཕྱི་མ། ༡༥༤ ༥
- ༦ མ་དབེར་འགྲོ་ཉིད་ལས་གསལ་ཡང་འགྲོ་ཉིད་ཡིན་ནམ་སྙམ།
- ༧ རྩོད་གཤེ ༤༤༣ བཀའ་ རྒྱུད། ཅ གསང་འདུས་རྒྱུད་ཕྱི་མ། ༡༥༤ ༥
- ༨ རྩོད་གཤེ ༥༤༣ བཀའ་ རྒྱུད། ཅ གསང་འདུས་རྒྱུད་ཕྱི་མ། ༡༥༤ ༥
- ༩ རྩོད་གཤེ ༥༤༣ བཀའ་ རྒྱུད། ཅ གསང་འདུས་རྒྱུད་ཕྱི་མ། ༡༥༤ ༥
- ༡༠ རྩོད་གཤེ ༡༣༧༢ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ རྩམ་ཞབས་སྙམ་རྒྱུད། ༡༣༧ ༥
- ༡༡ རྩོད་གཤེ ༣༤༢ བཀའ་ རྒྱུད། ཀ བསྟན་རྒྱུད། རྩོག་ ༡༡༥ ༥
- ༡༢ རྩོད་གཤེ ༥༤༣ བཀའ་ རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༣༧ ༥
- ༡༣ མ་དབེར་པོར་གཅོད་ཅེས་བྱུང་ཡང་པོར་གཅོད་དུ་བཅོས།
- ༡༤ རྩོད་གཤེ ༤༣༡༠ བསྟན། མད་མ། ཅ མད་མ་རྣམ་འགྲེལ། མད་མ་རྒྱུད་པའི་ལེའུ། རྩོག་ ༡༡༣ ༡༡༡ བ
- ༡༥ རྩོད་གཤེ ༥༤༣ བཀའ་ རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༣༧ ༥
- ༡༦ རྩོད་གཤེ ༥༤༣ བཀའ་ རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༣༧ བ
- ༡༧ རྩོད་གཤེ ༥༤༣ བཀའ་ རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༣༧ བ
- ༡༨ རྩོད་གཤེ ༥༤༣ བཀའ་ རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༣༧ ༥
- ༡༩ མ་དབེར་རྒྱུད་པའི་ཞེས་བྱུང་ཡང་རྒྱུད་པའི་ཞེས་བཅོས།
- ༢༠ རྩོད་གཤེ ༥༤༣ བཀའ་ རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༣༧ བ
- ༢༡ རྩོད་གཤེ ༥༤༣ བཀའ་ རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༣༧ ༥
- ༢༢ རྩོད་གཤེ ༥༤༣ བཀའ་ རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༣༧ བ
- ༢༣ རྩོད་གཤེ ༥༤༣ བཀའ་ རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༣༧ ༥

- [illegible]

- ༡) རྩེ་དགོ ༡༣༤ བརྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། བ ཡོན་ཏན་གྱིས་འགོངས་པ། ༣༢༥ བལ ༣༢༥ བལ
 ༢) འཕྱོམ་རིན་ཆེན་གྲུབ། གཞུང་འབུམ་པོད། ག མོག་འཛིན་འཕྲིད་ཡིག ༩ བལ མོར་བསམ་འཕྲིད་ཡིག ༡༠ བལ
 ༣) རྩེ་དགོ ༡༡༨༠ བརྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། ཀ རྩོད་མྱོང་འབྲེལ། དངོས་གྲུབ་ཀྱི་ལེ་ལུག་ཉིས་པ། ༤༠ བལ
 ༤) རྩེ་དགོ ༤༥ བཀའ། རྒྱུད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༤ བལ
 ༥) རྩེ་དགོ ༤༩༢ བཀའ། རྒྱུད། བ རིག་ལྷ་ར་ཡི་འཕྲིན་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། ༡༢༤ བལ
 ༦) རྩེ་དགོ ༤༥ བཀའ། རྒྱུད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༩༤ བལ
 ༧) རྩེ་དགོ ༤༥ བཀའ། རྒྱུད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༩༩ བལ
 ༨) རྩེ་དགོ ༩༩༩ བཀའ། རྒྱུད། ཀ བརྟན་རྒྱུད། ཡེ་ཤེས་ལེ་ལྷ རྩོག ༡༡༥ ༩༩༩ བལ
 ༩) རྩེ་དགོ ༤༥ བཀའ། རྒྱུད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༩༩ བལ
 ༡༠) རྩེ་དགོ ༤༥ བཀའ། རྒྱུད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༩༩ བལ
 ༡༡) རྩེ་དགོ ༤༩༢ བཀའ། རྒྱུད། བ རིག་ལྷ་ར་ཡི་འཕྲིན་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། ༡༢༤ བལ
 ༡༢) རྩེ་དགོ ༤༥ བཀའ། རྒྱུད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༩༩ བལ
 ༡༣) རྩེ་དགོ ༡༤༠༩ བརྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། བ བདེ་མཆོག་རྩོད་འབྲེལ། ༡༣༩ བལ
 ༡༤) རྩེ་དགོ ༤༤༩ བཀའ། རྒྱུད། ཅ གསང་འདུས་རྒྱུད་ལྱི་མ། ༡༥༥ བལ
 ༡༥) རྩེ་དགོ ༤༤༩ བཀའ། རྒྱུད། ཅ གསང་འདུས་རྒྱུད་ལྱི་མ། ༡༥༤ བལ
 ༡༦) རྩེ་དགོ ༡༣༥༡ བརྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། བ དབང་མདོར་བརྟན་བའི་འབྲེལ་བཤད། ༩༥༠ བལ
 ༡༧) རྩེ་དགོ ༡༣༧༩ བརྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། བ དུས་འཁོར་སྟོན་རྒྱུད། ༩༩༤ བལ
 ༡༨) རྩེ་དགོ ༡༣༧༩ བརྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། བ རྩོད་པ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་དཀའ་འབྲེལ། ༩༩༥ བལ
 ༡༩) རྩོད་པ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་དཀའ་འབྲེལ། ༩ བལ
 ༢༠) འཕྱོམ་རིན་ཆེན་གྲུབ། གཞུང་འབུམ་པོད། ག མོར་བསམ་འཕྲིད་ཡིག ༡༩ བལ
 ༢༡) ལུང་འདི་བརྟན་མཐུང།
 ༢༢) འཕྱོམ་རིན་ཆེན་གྲུབ། གཞུང་འབུམ་པོད། ག རྩོད་པ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་དཀའ་འབྲེལ ༡༩ བལ
 ༢༣) རྩེ་དགོ ༡༤༠༩ བརྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། བ བདེ་མཆོག་རྩོད་འབྲེལ། ༡༣༡ བལ
 ༢༤) རྩེ་དགོ ༡༡༨༠ བརྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། ཀ རྩོད་མྱོང་འབྲེལ། དངོས་གྲུབ་ཀྱི་ལེ་ལུག་ཉིས་པ། ༤༠ བལ
 ༢༥) རྩེ་དགོ ༡༤༠༩ བརྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། བ བདེ་མཆོག་རྩོད་འབྲེལ། ༡༣༡ བལ

- ༧༤ རྩེ་དཔེ ༡༣༡༡ བསྟན། རྩེ་འགྲེལ། བ དབང་མདོར་བསྟན་པའི་འགྲེལ་བཤད། ༣༥༩ བ༥
- ༧༥ རྩེ་དཔེ ༡༣༡༢ བསྟན། རྩེ་འགྲེལ། བ རྩོམ་པ་ཡན་ལག་དྲུག་པ། ༣༧༥ བ༥
- ༧༦ རྩེ་དཔེ ༡༣༡༣ བསྟན། རྩེ་འགྲེལ། བ ཡོན་ཏན་གྱིས་འགྲེལ་བཤད། ༣༩༥ བ༥
- ༧༧ རྩེ་དཔེ ༡༡༡༠ བསྟན། རྩེ་འགྲེལ། ཀ རྩོམ་གྱི་ལེའུ་གཉིས་པ། ༥༠ བ༥
- ༡༠༠ རྩེ་དཔེ ༣༤༡ བཀའ། རྩེ། ཀ དབང་མདོར་བསྟན། ༡༥ བ༩ ཆོག་སྒྲུབ་མི་མཐུན།
- ༡༠༡ རྩེ་དཔེ ༣༤༩ བཀའ། རྩེ། ཀ བསྟན་པའི་རྩོག་ ༡༡༥ ༡༡༩ བ༩
- ༡༠༢ རྩེ་དཔེ ༤༤༥ བཀའ། རྩེ། རྩེ འགྲེལ་ཆེན་ཀྱི་མེད་འོད། ༣༤༩ བ༩
- ༡༠༣ རྩེ་དཔེ ༤༤༥ བཀའ། རྩེ། རྩེ འགྲེལ་ཆེན་ཀྱི་མེད་འོད། ༣༤༩ བ༥
- ༡༠༤ རྩེ་དཔེ ༡༤༠༩ བསྟན། རྩེ་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ། ༡༣༡ བ༩
- ༡༠༥ རྩེ་དཔེ ༤༤༩ བཀའ། རྩེ། ཅ གསང་འདུས་རྩེ་མི། ༡༥༤ བ༩ ཆོག་སྒྲུབ་མི་མཐུན།
- ༡༠༦ བེ་ཅིར་བསྟན་འགྲེལ་གསལ་བསྟན་པ་དང་མང་དབང་མའི་འོད། རྩེ། ཆོས་ཆོན་ཡང་། ༤༥༩༠ རང་གི་རྩེ་པའི་
འདོད་པ་མདོར་བསྟན་པ། ༣༩ བ༥
- ༡༠༧ རྩེ་དཔེ ༤༤༩ བསྟན། རྩེ་འགྲེལ། བ གསང་འདུས་རྩེ་མི། ༡༣༩ བ༩
- རྩེ་དཔེ ༣༤༠ བཀའ། རྩེ། ཀ འཇམ་དཔལ་མཆོན་བཞོད། ༤ བ༥
- ༡༠༨ རྩེ་དཔེ ༣༤༡ བཀའ། རྩེ། ཀ དབང་མདོར་བསྟན། ༡༥ བ༩
- ༡༠༩ རྩེ་དཔེ ༡༣༤༡ བསྟན། རྩེ་འགྲེལ། བ དབང་མདོར་བསྟན་པའི་འགྲེལ་བཤད། ༣༤༥ བ༤
- ༡༡༠ རྩེ་དཔེ ༡༤༠༩ བསྟན། རྩེ་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ། ༡༣༡ བ༩
- ༡༡༡ རྩེ་དཔེ ༡༤༠༩ བསྟན། རྩེ་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ། ༡༣༡ བ༩ .
- ༡༡༢ རྩེ་དཔེ ༡༣༤༡ བསྟན། རྩེ་འགྲེལ། བ ཡོན་ཏན་གྱིས་འགྲེལ་བཤད། ༣༩༩ བ༥
- ༡༡༣ རྩེ་དཔེ ༡༣༤༡ བསྟན། རྩེ་འགྲེལ། བ ཡོན་ཏན་གྱིས་འགྲེལ་བཤད། ༣༩༩ བ༥
- ༡༡༤ རྩེ་དཔེ ༡༣༤༡ བསྟན། རྩེ་འགྲེལ། བ འཇམ་དཔལ་མཆོན་བཞོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་མེད་པའི་འོད། ༡༤༩ བ༩
- ༡༡༥ རྩེ་དཔེ ༡༣༤༡ བསྟན། རྩེ་འགྲེལ། བ ཡོན་ཏན་གྱིས་འགྲེལ་བཤད། ༣༩༩ བ༥
- ༡༡༦ རྩེ་དཔེ ༡༣༤༡ བསྟན། རྩེ་འགྲེལ། བ ཡོན་ཏན་གྱིས་འགྲེལ་བཤད། ༣༩༩ བ༡
- ༡༡༧ རྩེ་དཔེ ༡༣༤༡ བསྟན། རྩེ་འགྲེལ། བ ཡོན་ཏན་གྱིས་འགྲེལ་བཤད། ༣༩༩ བ༩
- ༡༡༨ རྩེ་དཔེ ༡༣༤༡ བསྟན། རྩེ་འགྲེལ། བ ཡོན་ཏན་གྱིས་འགྲེལ་བཤད། ༣༩༩ བ༩
- ༡༡༩ རྩེ་དཔེ ༡༣༤༡ བསྟན། རྩེ་འགྲེལ། བ ཡོན་ཏན་གྱིས་འགྲེལ་བཤད། ༣༩༩ བ༩

༡༡༩ རྩེད་གཤམ་ ༡༣༤༥ བརྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། བ ཡོན་ཏན་གྱིས་འགྲོངས་པ། ༣༩༩ བ༥

༡༢༠ མ་དབེར་ཡུང་པོ་གསལ་ཡང་མུང་པོ་མིན་ནམ།

༡༢༡ རྩེད་གཤམ་ ༣༤༩ བཀའ། རྒྱུད། ཀ བརྟན་རྒྱུད། མྱོག་ ༡༥༥ ༥༩ བ༩

༡༢༢ མ་དབེར་འབྲེལ་པ་ཆད་པའི་ཞེས་བྱང་ཡང་འབྲེལ་པ་ཆད་པའི་ཞེས་བཅོས།

༡༢༣ རྩེད་གཤམ་ ༥༤༥ བཀའ། རྒྱུད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༣༧ བ༥

༡༢༤ རྩེད་གཤམ་ ༤༤༥ བརྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། ཅ བཤད་རྒྱུད་དྲོ་རྩེ་འབྲེང་པ། ༣༤༡ བ༧

༡༢༥ མ་དབེར་འབྲེལ་པ་ཞེས་གསལ་ནང་འབྲེལ་ཞེས་བཅོས།

༡༢༦ རྩེད་གཤམ་ ༡༤༠༩ བརྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། བ བདེ་མཆོག་རྫོད་འབྲེལ། ༡༣༩ བ༩

༡༢༧ རྩེད་གཤམ་ ༡༣༤༥ བརྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། བ ཡོན་ཏན་གྱིས་འགྲོངས་པ། ༣༩༠ བ༥

༡༢༨ རྩེད་གཤམ་ ༡༣༥༡ བརྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། བ དབང་མདོར་བརྟན་པའི་འབྲེལ་བཤད། ༣༥༩ བ༥

༡༢༩ རྩེད་གཤམ་ ༥༤༥ བཀའ། རྒྱུད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༤༠ བ༥

༡༣༠ རྩེད་གཤམ་ ༡༣༧༥ བརྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། བ རྣལ་འབྱོར་ཡན་ལག་དྲུག་པ། ༣༥༡ བ༥ འདི་འདི་ཀྱི་འབྱུང་དུ། རྒྱ་

རྒྱུ་རྒྱུད་བརྒྱུད་རྒྱུད་པ། །མོ་མོར་གཙོད་པའི་ཡན་ལག་ཡིན། །རྟགས་རྣམས་བརྟན་པར་མཐོང་འབྱུང་པ། །ཞེས་གསལ།

༡༣༡ རྩེ་ཚོང་ཁ་པ། གཞུང་འབྲམ་པོད། ༥ རྒྱུར་པ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་རྩོགས་འིལ་གྱི་གནད་བརྟན་པ། ༩ བ༩ དང་

༡༥ བ༥

༡༣༢ རྩེད་གཤམ་ ༥༤༥ བཀའ། རྒྱུད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༤༥ བ༩

༡༣༣ རྩེད་གཤམ་ ༡༣༧༥ བརྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། བ རྣལ་འབྱོར་ཡན་ལག་དྲུག་པ། ༣༥༡ བ༥

༡༣༤ རྩེད་གཤམ་ ༣༤༩ བཀའ། རྒྱུད། ཀ བརྟན་རྒྱུད། མྱོག་ ༡༡༥ ༡༡༩ བ༩

༡༣༥ རྩེད་གཤམ་ ༥༤༥ བཀའ། རྒྱུད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༤༩ བ༡

༡༣༦ རྩེད་གཤམ་ ༡༣༧༡ བརྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། བ རྣལ་འབྱོར་གསལ་གྱི་རྫིང་པོ་གསལ་པ། ༣༣༩ བ༧

༡༣༧ རྩེད་གཤམ་ ༥༤༥ བཀའ། རྒྱུད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༤༥ བ༩

༡༣༨ འཕྱོག་ཟིན་ཆེན་གྲུབ། གཞུང་འབྲམ་པོད། ཀ མོར་བསམ་ཁྲིད་ཡིག་ ༡༥ བ༥

༡༣༩ རྩེད་གཤམ་ ༣༤༩ བཀའ། རྒྱུད། ཀ བརྟན་རྒྱུད། མྱོག་ ༡༡༥ ༡༡༩ བ༩

༡༤༠ རྩེད་གཤམ་ ༣༤༠ བཀའ། རྒྱུད། ཀ འཇམ་དབལ་མཆོན་བརྗོད། ༤ བ༧ ད་ལྟ་ཐོབ་བཞིན་པའི་ཆོས་ཆོན་ ༤༤༥

རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་རྩུ་འབྲེལ་དྲ་བར་ལུང་འདི་མི་རྣམས་མཆོན་བརྗོད་དུ་གསལ་བ་ལྟར་བཀོད་པའོ།

- ༡༤༡ རྩེ་དགོ ༡༤༠༩ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོན་འགྲེལ། ༡༩༩ ཅན
 ༡༤༢ རྩེ་དགོ ༣༤༠ བཀའ། རྒྱུད། ༡ འཇམ་དཔལ་མཆན་བརྗོད། ༤ ཅམ
 ༡༤༣ རྩེ་དགོ ༡༩༥༡ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཅན དབང་མདོར་བསྟན་པའི་འགྲེལ་བཤད། ༩༥༤ བལ
 ༡༤༤ རྩེ་དགོ ༡༩༥༥ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ ཡོན་ཏན་གྱིས་འགྲེལ་བཤད། ༩༩༡ ཅན
 ༡༤༥ རྩེ་དགོ ༥༤༥ བཀའ། རྒྱུད། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༥༥ བན
 ༡༤༦ དོན་བཤད་མིན་པ་ལྟར་ཞེས་བྱུང་བཤད་ཟེན་པ་ལྟར་ཞེས་བཅོས།
 ༡༤༧ རྩེ་དགོ ༥༤༥ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༥༤ ཅན
 ༡༤༨ རྩེ་དགོ ༥༤༥ བཀའ། རྒྱུད། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༥༥ བན
 ༡༤༩ རྩེ་དགོ ༡༤༠༩ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོན་འགྲེལ། ༡༩༠ ཅན
 ༡༥༠ རྩེ་དགོ ༥༤༥ བཀའ། རྒྱུད། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༥༤ ཅན
 ༡༥༡ མ་དབེར་མིག་མིག་འཇུག་པར་ཞེས་བྱུང་ཡང་མིག་མི་འཇུག་ཞེས་བཅོས།
 ༡༥༢ མ་དབེར་སྐྱལ་སྐྱེད་མེད་པར་ཞེས་གསལ་བས་བཅོས།
 ༡༥༣ རྩེ་དགོ ༩༥༩ བཀའ། རྒྱུད། ༡ བསྟན་རྒྱུད། ༡༡༩ ཅན
 ༡༥༤ རྩེ་དགོ ༥༤༥ བཀའ། རྒྱུད། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༥༥ བན
 ༡༥༥ རྩེ་དགོ ༥༤༥ བཀའ། རྒྱུད། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༥༤ ཅན
 ༡༥༦ རྩེ་དགོ ༡༤༠༩ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོན་འགྲེལ། ༡༩༩ ཅན
 ༡༥༧ རྩེ་དགོ ༡༩༥༥ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ ཡོན་ཏན་གྱིས་འགྲེལ་བཤད། ༩༩༩ ཅན
 ༡༥༨ མ་དབེར་ན་རོ་པའི་དཔལ་མདོར་བསྟན་ཞེས་བྱུང་ཡང་རྩ་རོ་པའི་དབང་མདོར་བསྟན་ཞེས་བཅོས།
 ༡༥༩ རྩེ་དགོ ༡༩༥༡ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཅན དབང་མདོར་བསྟན་པའི་འགྲེལ་བཤད། ༩༥༡ བམ
 ༡༦༠ རྩེ་དགོ ༡༩༥༥ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ ཡོན་ཏན་གྱིས་འགྲེལ་བཤད། ༩༡༤ བན
 ༡༦༡ རྩེ་དགོ ༡༩༥༥ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ ཡོན་ཏན་གྱིས་འགྲེལ་བཤད། ༩༡༤ བན
 ༡༦༢ རྩེ་དགོ ༥༤༥ བཀའ། རྒྱུད། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༥༥ བན
 ༡༦༣ རྩེ་དགོ ༡༤༠༩ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོན་འགྲེལ། ༡༩༠ བན
 ༡༦༤ བེ་ཅིར་བསྟན་འཁྲུང་ནས་ཁ་བསྐྱར་བ་དང་ཐང་དཔར་མའི་པོད། ལ། ཆོས་ཆོན་ཨང་། ༤༥༩༠ རང་གི་ལྷ་པའི་
 འདོད་པ་མདོར་བསྟན་པ། ༩༩ ཅན

༡༤༥ རྩེ་དགེ ༡༣༧༡ བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། བ དབང་མདོར་བསྟན་པའི་འགྲེལ་བཤད། ༣༧༥ བ༣

༡༤༦ རྩེ་དགེ ༤༤༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༡ བ༡

༡༤༧ རྩེ་དགེ ༤༤༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༡༤ བ༣

༡༤༨ རྩེ་དགེ ༤༤༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༡༤ བ༣

༡༤༩ མྱིའི་ནམ་མཁའ་ལེས་བྱུང་ཡང་མྱིའི་ནམ་མཁའ་ཞེས་བཅོས།

༡༥༠ རྩེ་དགེ ༤༤༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༧༤ བ༣

༡༥༡ མ་དབེར་འཛིན་རྟེན་པའི་གསལ་ཡང་འཛིན་རྟེན་ཞེས་བཅོས།

༡༥༢ རྩེ་དགེ ༡༤༠༩ བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ། ༡༣༡ བ༥

༡༥༣ རྩེ་དགེ ༡༤༠༩ བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ། ༡༣༩ བ༣

༡༥༤ རྩེ་དགེ ༡༣༧༡ བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། བ དབང་མདོར་བསྟན་པའི་འགྲེལ་བཤད། ༣༧༥ བ༥

༡༥༥ རྩེ་དགེ ༡༠༧ བཀའ། མདོ་སྤེ། ཅ ལང་གཤེགས་ཀྱི་མདོ། ༧༤ བ༧

༡༥༦ མ་དབེར་ཉིད་དེ་འཛིན་ཞེས་བྱུང་ཡང་ཉིད་དེ་འཛིན་ཞེས་བཅོས།

༡༥༧ རྩེ་དགེ ༤༤༩ བཀའ། རྒྱད། ཅ གསང་འདུས་རྒྱད་མྱི་མ། ༡༧༤ བ༥

༡༥༨ རྩེ་དགེ ༡༧༥༥ བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། ༩ རྩོན་གསལ། ༧༤ བ༣

༡༥༩ རྩེ་དགེ ༣༤༩ བཀའ། རྒྱད། ༧ བསྟན་རྒྱད། སྟོག ༡༡༩ ༧༠ བ༡

༡༦༠ མ་དབེའི་ནང་དུ་བྱུང་བའི་སྤྲུལ་པ་མིག་འབྱེད་དང་། རྩེ་དགེ་བསྟན་འགྲུལ་ནང་གི་སྤྲུལ་པ་མིག་འབྱེད་གཤིས་ཀྱི་བར་ཆོག་
སྤྲུལ་པ་མཐུན་པ་མང་ཙམ་འདུག

༡༦༡ རྩེ་དགེ ༡༣༧༣ བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། བ རྩོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་དཀའ་འགྲེལ། ༣༣༤ བ༤

༡༦༢ མ་དབེར་འགོན་མི་བཞེད་པ་ཞེས་བྱུང་ཡང་འགྲན་མི་བཞེད་པ་ཞེས་བཅོས།

༡༦༣ རྩེ་དགེ ༡༣༧༣ བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། བ རྩོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་དཀའ་འགྲེལ། ༣༣༥ བ༤

༡༦༤ རྩེ་དགེ ༡༣༧༣ བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། བ རྩོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་མན་ངག་ ༣༣༦ བ༡

༡༦༥ ཐུག་ཅིན་འཛིན་ཆེན་གྲུབ། གསུང་འབུམ་པོད། ག མོར་བསམ་མྱི་ཁྱིད་ཡིག ༡༤ བ༡

༡༦༦ རྩེ་དགེ ༣༤༩ བཀའ། གསུང་འབུམ་པོད། ༥ འཕྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་རྩོགས་རིམ་གྱི་གནད་བསྟན་པ། འོག་གཤངས། ༧ བ༣

༡༦༧ རྩེ་དགེ ༣༤༩ བཀའ། རྒྱད། ༧ བསྟན་རྒྱད། སྟོག ༧༧ ༧༠ བ༡

༡༦༨ རྩེ་དགེ ༡༡༡༠ བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། ༧ རྩོན་རྩོད་འགྲེལ། ལེལ ༣ ༡༠ བ༤

༡༩ རྒྱུ་ཚོར་ནང་། གསུང་བཟུང་དོ། ༥ ལྷོ་མ་གཙུག་ལམ་དུ་མ་གྲི་ཤོ་གསེའི་ཕྱི་གནད་པར་སྐྱེས་པ། ༡༠ ༦༩

- ༡༡༩ ཟླ་དགེ ༢༩༡ བཀའ། རྒྱུད། ཀ དབང་མདོར་བསྟན། ༡༥ ན་༩
 ༡༡༩ མ་དབེར་རོ་ཡི་ཡུལ་ནི་སྤྱོད་གསུགས་ཏེ། ཞེས་བྱུང་ཡང་དེ་ཡི་ཡུལ་ཞེས་བཅོས།
 ༡༡༥ ཟླ་དགེ ༡༩༧༩ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ དུས་ཞབས་སྟན་རྒྱུ། ༢༩༩ བལ་
 ༡༡༩ ཟླ་དགེ ༢༩༩ བཀའ། རྒྱུད། ཀ བསྟན་རྒྱུད། འཕྲུ ༩ རྫོག་ ༡༡༩ སེ བ་༩
 ༡༡༧ ཟླ་དགེ ༢༩༥ བཀའ། རྫོག་ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༢༩༧ ནལ་
 ༡༡༩ ཟླ་དགེ ༩༩༩ བཀའ། རྒྱུད། ཅ གསང་འདུས་རྒྱུད་ཕྱི་མ། ༡༡༩ ནལ་
 ༡༡༩ ཟླ་དགེ ༩༩༩ བཀའ། རྒྱུད། ཅ གསང་འདུས་རྒྱུད་ཕྱི་མ། ༡༡༩ བཀ ཆོག་སྤྱོད་ཅུང་མི་མཐུན།
 ༡༢༠ མ་དབེར་སྟུགས་ལྷགས་ཀྱི་བར་གཉིད་ཅེས་བྱུང་ཡང་བདག་ཉིད་ཅེས་བཅོས།
 ༡༢༡ ཟླ་དགེ ༡༢༡༡ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ན དབང་མདོར་བསྟན་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད། ༢༩༩ ནལ་
 ༡༢༩ ཟླ་དགེ ༩༩༩ བཀའ། རྒྱུད། ཅ གསང་འདུས་རྒྱུད་ཕྱི་མ། ༡༡༩ ནལ་
 ༡༢༩ བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ། གསུང་འབུམ་པོད། བ མོར་བསམ་ཁྱིད་ཡིག ༡༥ བལ ཆོག་རི་བཞེན་མི་སྤྱོད།
 ༡༢༩ ཟླ་དགེ ༢༩༩ བཀའ། རྒྱུད། ཀ བསྟན་རྒྱུད། རྫོག་ ༡༡༩ སེ བལ་
 ༡༢༥ ཟླ་དགེ ༢༩༥ བཀའ། རྒྱུད། རྫོག་ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༢༩༩ ནལ་
 ༡༢༩ ཟླ་དགེ ༩༩༩ བཀའ། རྒྱུད། ཅ གསང་འདུས་རྒྱུད་ཕྱི་མ། ༡༡༩ བལ་
 ༡༢༧ བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ། གསུང་འབུམ་པོད། བ མོར་བསམ་ཁྱིད་ཡིག ༢༡ ནལ་
 ༡༢༩ བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ། གསུང་འབུམ་པོད། ཀ དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་མཆོག། ༢༩ ནལ་
 ༡༢༩ ཟླ་དགེ ༢༩༩ བཀའ། རྒྱུད། ཀ བསྟན་རྒྱུད། རྫོག་ ༡༢༩ སེ བལ་
 ༡༢༠ ཟླ་དགེ ༢༩༥ བཀའ། རྒྱུད། རྫོག་ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༢༩༩ ནལ་
 ༡༢༡ རྩེ་ཅོང་ཁ་བ། གསུང་འབུམ་པོད། ད རྫོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་རྫོགས་རིམ་གྱི་གནད་བསྟན་པ། ༡༩ བལ་
 ༡༢༩ མ་དབེར་བསྟོན་པའི་དུས་འཆོམས་གསལ་ཡང་བསྟོན་པའི་དུས་མཆོམས་ཞེས་བཅོས།
 ༡༢༩ ཟླ་དགེ ༡༢༡༡ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ན དབང་མདོར་བསྟན་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད། ༢༩༩ ནལ་
 ༡༢༩ རྩེ་དགོངས་པར་བསམས་པའི་ཁྱིད་ཡིག་ཁ་ཅིག་ཅེས་པ་འདི་གཞུང་ངོས་འཛིན་མ་གྲུབ།
 ༡༢༥ རྩེ་ཅོང་ཁ་བ། གསུང་འབུམ་པོད། ད རྫོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་རྫོགས་རིམ་གྱི་གནད་བསྟན་པ། ༡༧ བལ་
 ༡༢༩ འདི་གོང་དུ་བྱུངས་པའི་རྩེ་དགོངས་པར་བསམས་པའི་ཁྱིད་ཡིག་ཅེས་པ་ལ་རྫོར་དགོས། བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ། གསུང་
 འབུམ་པོད། བ ༢༠ ནལ་

༣༥༧ རྩོད་གཞི ༡༤༥ བཀའ་རྒྱུད། རྩི འགྲེལ་ཆེན་པོ་མེད་འོད། ༣༥༥ བཟ

- ༡༩༠ མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་ལ་བཟང་། གསུང་འབུམ་པོད། ག བར་གི་ལེའུ་འབྲེལ་བཤད། ༡༩ བ༥
 ༡༩༡ ཟླ་དགེ ༣༩༢ བཀའ། རྒྱན། ག བསྐྱུས་རྒྱན། ཟླ་ག ༡༧ ༤༩ བ༥
 ༡༩༢ ཟླ་དགེ ༤༥༥ བཀའ། རྒྱན། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩༥ བ༣
 ༡༩༣ མ་དཔེར་ཡན་ལག་དྲུག་རྩུབ་ཀྱི་ཞེས་བྱུང་ཡང་དྲུག་ཅར་ཀྱི་ཞེས་བཅོས།
 ༡༩༤ ཟླ་དགེ ༣༩༢ བཀའ། རྒྱན། ག བསྐྱུས་རྒྱན། ཟླ་ག ༡༩༢ ༡༠༡ བ༥
 ༡༩༥ ཟླ་དགེ ༤༥༥ བསྐྱུས་རྒྱན། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩༤ བ༣
 ༡༩༦ རྩེ་ཚོང་ཁ་བ། གསུང་འབུམ་པོད། ༥ རྩུབ་དྲུག་ཟིན་ཤིས། ༩ བ༧
 ༡༩༧ རྩེ་ཚོང་ཁ་བ། གསུང་འབུམ་པོད། ༥ རྩུབ་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་རྩོགས་རིམ་གྱི་གནད་བསྐྱུས་བ། ༡༤ བ༤
 ༡༩༨ ཁུངས་རོས་འཛིན་མ་ཐུབ།
 ༡༩༩ ཟླ་དགེ ༤༥༥ བཀའ། རྒྱན། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩༩ བ༥
 ༢༠༠ ཟླ་དགེ ༣༩༢ བཀའ། རྒྱན། ག བསྐྱུས་རྒྱན། ཟླ་ག ༡༩༤ ༩༧ བ༡
 ༢༠༡ ཟླ་དགེ ༤༤༣ བཀའ། རྒྱན། ཅ གསར་འདུས་རྒྱུད་ལྷི་མ། ༡༩༤ བ༢
 ༢༠༢ རྩེ་ཚོང་ཁ་བ། གསུང་འབུམ་པོད། ༥ རྩུབ་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་རྩོགས་རིམ་གྱི་གནད་བསྐྱུས་བ། ༡༧ བ༡
 ༢༠༣ ཟླ་དགེ ༡༤༠༢ བསྐྱུས་རྒྱན་འབྲེལ། བ བདེ་མཆོག་རྩོད་འབྲེལ། ༡༩༩ བ༣
 ༢༠༤ ཟླ་དགེ ༡༤༠༢ བསྐྱུས་རྒྱན་འབྲེལ། བ བདེ་མཆོག་རྩོད་འབྲེལ། ༡༩༩ བ༣
 ༢༠༥ རྩེ་ཚོང་ཁ་བ། གསུང་འབུམ་པོད། ༥ རྩོགས་རིམ་གྱི་གནད་བསྐྱུས་བ། ༡༧ བ༡
 ༢༠༦ ཟླ་དགེ ༡༩༥༡ བསྐྱུས་རྒྱན་འབྲེལ། བ ༡༤༤ བ༧ བས ༡༤༥ བ༥
 ༢༠༧ ཟླ་དགེ ༡༩༥༡ བསྐྱུས་རྒྱན་འབྲེལ། བ དབང་མདོར་བསྐྱུས་བའི་འབྲེལ་བཤད། ༡༤༥ བ༣
 ༢༠༨ རྩེ་ཚོང་ཁ་བ། གསུང་འབུམ་པོད། བ རྩུབ་ཀྱི་ཞེས་བྱུང་བས་དབྱད།
 ༢༠༩ རྩེ་ཚོང་ཁ་བ། གསུང་འབུམ་པོད། ༥ རྩུབ་དྲུག་གི་རྩོགས་རིམ་གྱི་གནད་བསྐྱུས་བ། ༡༤ བ༤
 ༢༡༠ མ་དཔེར་རིམ་ལྷ་གདེན་རྩོགས་ཞེས་གསལ་ཡང་འདིར་བཅོས་ཡོད། རྩེ་ཚོང་ཁ་བ། གསུང་འབུམ་པོད། ༩
 ༢༡༡ ཟླ་དགེ ༡༤༠༢ བསྐྱུས་རྒྱན་འབྲེལ། བ བདེ་མཆོག་རྩོད་འབྲེལ། ༡༩༩ བ༡
 ༢༡༢ ཟླ་དགེ ༣༩༢ བཀའ། རྒྱན། ག བསྐྱུས་རྒྱན། ཟླ་ག ༡༩༤ ༩༧ བ༡ རྩོགས་རྩུབ་མི་མཐུན།
 ༢༡༣ མ་དཔེར་ས་བཅད་འདི་ལྷ་བར་དྲངས་འདུག་ཀྱང་ཡིག་ཞོར་ཡིག་ཏེ་གོང་དུ་བཞེལ་ས་མ་སྤང་དོ།
 ༢༡༤ ཟླ་དགེ ༣༩༢ བཀའ། རྒྱན། ག བསྐྱུས་རྒྱན། ཟླ་ག ༡༩༡ ༩༠ བ༣

- ༣༡༠ ལུ་ཕྱོག་རིག་ཆེན་གྲུབ། གསུང་འབུམ་པོད། ག རྩོག་ཚུལ་དང་འཛིན་པའི་ཁྱིད་ཡིག ༡༧ བཟ
 ༣༡༡ རྩེད་ཤོ ༡༧༠༩ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ། ༡༩༠ བཟ
 ༣༡༢ རྩེད་ཤོ ༡༩༤༤ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ ཡོན་ཏན་གྱིས་འགོངས་པ། ༣༩༥ བླ
 ༣༡༣ ལུ་ཕྱོག་རིག་ཆེན་གྲུབ། གསུང་འབུམ་པོད། ག རྩོག་ཚུལ་དང་འཛིན་པའི་ཁྱིད་ཡིག ༡༥ བཟ
 ༣༡༤ རྩེད་ཤོ ༡༩༥༩ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ དུས་འབས་སྟངས་རྒྱུད། ༣༩༥ བླ
 ༣༡༥ རྩེད་ཤོ ༣༤༩ བཀའ། རྒྱུད། ཀ བསྟན་རྒྱུད། རྩོག ༡༧༩ ༧༥ བཟ
 ༣༡༦ རྩེད་ཤོ ༤༧༥ བཀའ། རྒྱུད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༩༥ བླ
 ༣༡༧ རྩེད་ཤོ ༤༧༥ བཀའ། རྒྱུད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༩༥ བླ
 ༣༡༨ རྩེ་ཅོར་ཁ་ལ། གསུང་འབུམ་པོད། ད རྩོར་བ་ཡན་ལག་བྱས་གཤིན་ཅི་འཛིན་གསུང་བཅད། ༡ བླ
 ༣༡༩ རྩེད་ཤོ ༧༧༩ བཀའ། རྒྱུད། ཅ གསང་འདུས་རྒྱུད་ཕྱི་མ། ༡༧༧ བཟ
 ༣༢༠ རྩེད་ཤོ ༡༩༥༡ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ དབང་མདོར་བསྟན་པའི་འགྲེལ་བཤད། ༣༧༥ བཟ
 ༣༢༡ རྩེད་ཤོ ༧༧༩ བཀའ། རྒྱུད། ཅ གསང་འདུས་རྒྱུད་ཕྱི་མ། ༡༧༧ བཟ
 ༣༢༢ རྩེད་ཤོ ༧༧༩ བཀའ། རྒྱུད། ཅ གསང་འདུས་རྒྱུད་ཕྱི་མ། ༡༧༧ བཟ
 ༣༢༣ རྩེད་ཤོ ༡༧༠༩ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ། ༡༩༡ བཟ
 ༣༢༤ རྩེད་ཤོ ༤༧༥ བཀའ། རྒྱུད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༩༥ བཟ
 ༣༢༥ རྩེད་ཤོ ༤༧༥ བཀའ། རྒྱུད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༩༥ བླ
 ༣༢༦ རྩེད་ཤོ ༤༧༥ བཀའ། རྒྱུད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༩༥ བླ
 ༣༢༧ རྩེད་ཤོ ༡༧༠༩ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ། ༡༩༠ བཟ
 ༣༢༨ རྩེད་ཤོ ༡༧༠༩ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ། ༡༩༩ བླ
 ༣༢༩ རྩེད་ཤོ ༣༤༩ བཀའ། རྒྱུད། ཀ བསྟན་རྒྱུད། རྩོག ༣༩༧ ༡༠༠ བཟ
 ༣༣༠ རྩེད་ཤོ ༤༧༥ བཀའ། རྒྱུད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༧༡༥ བླ
 ༣༣༡ རྩེད་ཤོ ༣༤༩ བཀའ། རྒྱུད། ཀ བསྟན་རྒྱུད། རྩོག ༣༩༧ ༡༠༠ བླ
 ༣༣༢ རྩེད་ཤོ ༣༤༩ བཀའ། རྒྱུད། ཀ བསྟན་རྒྱུད། རྩོག ༣༧ ༡༠༧ བླ
 ༣༣༣ རྩེད་ཤོ ༧༧༩ བཀའ། རྒྱུད། ཅ གསང་འདུས་རྒྱུད་ཕྱི་མ། ༡༧༥ བཟ ཆོག་སྟེ་མི་མཐུན།

༣༣༥ རྩེད་གཤེ ༣༩༡ བཀའ་ལླན། ཀ དབང་མདོར་བསྟན། ༡༧ ཅུ།

༣༣༦ མ་དབེར་ལ་སྟགས་པ་བསྟོགས་ཏེ་ཞེས་བྱང་ཡང་བསྟགས་ཏེ་ཞེས་བཅོས།

༣༣༧ རྩེད་གཤེ ༡༩༠༩ བསྟན། རྩེད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ། ༡༩༩ བ༣

༣༣༨ རྩེད་གཤེ ༡༩༠༩ བསྟན། རྩེད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ། ༡༩༩ བ༥

༣༣༩ རྩེད་གཤེ ༡༩༠༩ བསྟན། རྩེད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ། ༡༩༩ བ༣ དང་ ༡༩༩ བ༧

༣༤༠ རྩེད་གཤེ ༣༩༩ བཀའ་ལླན། ཀ བསྟན་རྩེད། རྩེད་ ༧༩ ༡༠༩ བ༧

༣༤༡ རྩེད་གཤེ ༤༩༥ བཀའ་ལླན། རྩེད་ ༧༩ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༩༠ བ༧

༣༤༢ རྩེད་གཤེ ༤༩༥ བཀའ་ལླན། རྩེད་ ༧༩ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༩༩ བ༥

༣༤༣ རྩེད་གཤེ ༡༩༠༩ བསྟན། རྩེད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ། ༡༩༩ ཅུ།

༣༤༤ རྩེད་གཤེ ༡༩༠༩ བསྟན། རྩེད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ། ༡༩༩ ཅུ།

༣༤༥ རྩེད་གཤེ ༡༩༠༩ བསྟན། རྩེད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ། ༡༩༩ ཅུ།

༣༤༦ རྩེད་གཤེ ༡༩༠༩ བསྟན། རྩེད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ། ༡༩༩ བ༩

༣༤༧ རྩེད་གཤེ ༡༩༠༩ བསྟན། རྩེད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ། ༡༩༩ བ༥

༣༤༨ རྩེད་གཤེ ༡༩༠༩ བསྟན། རྩེད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ། ༡༩༩ བ༥

༣༤༩ འཕྲིད་ཡིག་འདི་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ།

༣༥༠ བསྟོན་རིན་ཆེན་ཐུབ། གསུང་འབུམ་པོད། ག རྩེས་དབུ་ཁྱི་ཁྱིད་ཡིག ༩ བ༣

༣༥༡ བསྟོན་རིན་ཆེན་ཐུབ། གསུང་འབུམ་པོད། ག རྩེས་དབུ་ཁྱི་ཁྱིད་ཡིག ༩ ཅུ། ཆོག་རི་བཞེན་མི་གསལ།

༣༥༢ མ་དབེར་རྩེ་དུས་ལྷན་རྩེ་ཆེན་པོ་ལ་ཞེས་བྱང་ཡང་རྩེ་ལས་ཞེས་བཅོས།

༣༥༣ རྩེད་གཤེ ༤༩༥ བཀའ་ལླན། རྩེད་ ༧༩ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༩༠ བ༧

༣༥༤ མ་དབེར་དལ་ལྷན་བསྟོང་པ་ཞེས་བྱང་ཡང་བསྟོང་པ་ཞེས་བཅོས།

༣༥༥ རྩེད་གཤེ ༡༩༡༡ བསྟན། རྩེད་འགྲེལ། ཅ དབང་མདོར་བསྟན་པའི་འགྲེལ་བཤད། ༣༥༥ ཅ༩ འབྲུང་

ལྷང་མི་མཐུན།

༣༥༦ རྩེད་གཤེ ༩༡༩ བཀའ་ལླན། རྩེད་ ༧ རྩེ་དོར་རྩེད། ༡༥ ཅུ།

༣༥༧ རྩེད་གཤེ ༡༡༩༠ བསྟན། རྩེད་འགྲེལ། ཀ རྩེ་རྩེ་རྩེད་འགྲེལ། ༤༩ ཅུ།

༣༥༨ རྩེད་གཤེ ༡༡༩༠ བསྟན། རྩེད་འགྲེལ། ཀ རྩེ་རྩེ་རྩེད་འགྲེལ། ༤༩ ཅུ།

༣༤ རྩེ་དགེ ༤༥ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་ཁྲི་མེད་འོད། ༤༩༡ བཞ

༣༥ ལུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ། གསུང་འབུམ་པོད། ༨ རེས་དོན་སྟེ་མ། ༩༥ བཞ

༣༦ མ་དཔེར་ཀུན་རྒྱུ་འདི་ནི་ཞེས་བྱུང་ཡང་ཀུན་རྒྱུ་འོད་ནི་ཞེས་བཅོས།

༣༧ ལུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ། གསུང་འབུམ་པོད། ༨ རེས་དོན་སྟེ་མ། ༩༥ བཞ

༣༨ རྩེ་དགེ ༡༣༨༨ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ ཡོན་ཏན་གྱིས་འགྲེའས་པ། ༣༩༥ བཞ

༣༩ རྩེ་དགེ ༤༥ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་ཁྲི་མེད་འོད། ༤༩༡ བཞ

༤༠ རྩེ་དགེ ༤༥ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་ཁྲི་མེད་འོད། ༤༩༡ བཞ

༤༡ རྩེ་དགེ ༤༥ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་ཁྲི་མེད་འོད། ༤༩༡ བཞ

༤༢ རྩེ་དགེ ༡༧༥༥ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ༥ གསུང་འབུམ་འགྲེལ་པ་སྟོན་གསལ། ༩༠༠ བཞ

༤༣ རྩེ་དགེ ༤༥ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་ཁྲི་མེད་འོད། ༡༤ བཞ

༤༤ རྩེ་དགེ ༤༥ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་ཁྲི་མེད་འོད། ༡༧ བཞ ཡང་ རྩེ་དགེ ༡༣༤༤

བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ ༡༩༩ བཞ

༤༥ རྩེ་དགེ ༤༥ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་ཁྲི་མེད་འོད། ༩༡ བཞ

༤༦ རྩེ་དགེ ༤༥ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་ཁྲི་མེད་འོད། ༤༩༡ བཞ

༤༧ རྩེ་དགེ ༣༤༡༡ བསྟན། དལ་མ། འ མེས་པ་བསྟེད། ༡༠ སྟོག་ ༩ ༩༡༤ བཞ

༤༨ བེ་ཅིར་བསྟན་འཇུག་ནས་ཁ་བསྐང་བ་དར་ཐང་དཔར་མའི་པོད། ལཱ། ཆོས་ཆོན་ཨང་། ༤༩༩༠ རང་གི་ལྷ་པའི་

འདོད་པ་མདོར་བསྟན་པ། ༩༩ བཞ

༤༩ བེ་ཅིར་བསྟན་འཇུག་ནས་ཁ་བསྐང་བ་དར་ཐང་དཔར་མའི་པོད། ལཱ། ཆོས་ཆོན་ཨང་། ༤༩༩༠ རང་གི་ལྷ་པའི་

འདོད་པ་མདོར་བསྟན་པ། ༩༩ བཞ

༥༠ རྩེ་དགེ ༤༥ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་ཁྲི་མེད་འོད། ༣༩༥ བཞ

༥༡ བེ་ཅིར་བསྟན་འཇུག་ནས་ཁ་བསྐང་བ་དར་ཐང་དཔར་མའི་པོད། ལཱ། ཆོས་ཆོན་ཨང་། ༤༩༩༠ རང་གི་ལྷ་པའི་

འདོད་པ་མདོར་བསྟན་པ། ༩༩ བཞ

༥༢ རྩེ་དགེ ༡༣༨༨ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ རྣལ་འབྱོར་ཡན་ལག་རྒྱལ་གྱི་བརྟེན་བྱུང་ཡོན་ཏན་གྱིས་འགྲེའས་པ། ༣༠༧ བཞ

༥༣ རྩེ་དགེ ༣༤༡༡ བསྟན། དལ་མ། འ མེས་པ་བསྟེད་ལཱ། ༩ སྟོག་ ༧༥ ༩༤ བཞ

༥༤ རྩེ་དགེ ༡༩༧ བཀའ། མདོ་ལྷེ། ༥ ཉིང་པེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ། ལཱ། ༩ ༩༤ བཞ

༤༠༥ རྩེ་དགེ ༥༥༥ བཀའ་ལྔ་ རྒྱུད། མྱི་ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩༩ ཅན་

༤༠༦ བེ་ཅིང་བསྟན་འགྲུར་ནས་ཁ་བསྐྱར་བ་དར་ཐང་དཔར་མའི་ཤོད། སྤ། ཆོས་ཆན་ཨང་། ༤༥༩༠ རང་གི་ལྷ་བའི་
འདོད་པ་མདོར་བསྟན་པ། ༤༡ ཅན་

༤༠༧ བེ་ཅིང་བསྟན་འགྲུར་ནས་ཁ་བསྐྱར་བ་དར་ཐང་དཔར་མའི་ཤོད། སྤ། ཆོས་ཆན་ཨང་། ༤༥༩༠ རང་གི་ལྷ་བའི་
འདོད་པ་མདོར་བསྟན་པ། ༤༡ ཅན་

༤༠༨ བེ་ཅིང་བསྟན་འགྲུར་ནས་ཁ་བསྐྱར་བ་དར་ཐང་དཔར་མའི་ཤོད། སྤ། ཆོས་ཆན་ཨང་། ༤༥༩༠ རང་གི་ལྷ་བའི་
འདོད་པ་མདོར་བསྟན་པ། ༤༡ ཅན་

༤༠༩ རྩེ་དགེ ༥༥༩ བཀའ་ལྔ་ རྒྱུད། ཀ་ བསྟན་པ་རྒྱུད། མྱོག་ ༡༥༧ ༥༧ ཅན་

༤༡༠ རྩེ་དགེ ༥༥༩ བཀའ་ལྔ་ རྒྱུད། ཀ་ བསྟན་པ་རྒྱུད། མྱོག་ ༡༥༧ ༥༧ ཅན་

༤༡༡ རྩེ་དགེ ༥༥༩ བཀའ་ལྔ་ རྒྱུད། ཀ་ བསྟན་པ་རྒྱུད། མྱོག་ ༡༥༧ ༥༧ ཅན་

༤༡༢ རྩེ་དགེ ༥༥༥ བཀའ་ལྔ་ རྒྱུད། མྱི་ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩༧ ཅན་ འབྲུར་ཕྱིང་མི་སུན།

༤༡༣ རྩེ་དགེ ༥༥༥ བཀའ་ལྔ་ རྒྱུད། མྱི་ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩༧ ཅན་

༤༡༤ བེ་ཅིང་བསྟན་འགྲུར་ནས་ཁ་བསྐྱར་བ་དར་ཐང་དཔར་མའི་ཤོད། སྤ། ཆོས་ཆན་ཨང་། ༤༥༩༠ རང་གི་ལྷ་བའི་
འདོད་པ་མདོར་བསྟན་པ། ༤༡ ཅན་

༤༡༥ རྩེ་དགེ ༥༥༥ བཀའ་ལྔ་ རྒྱུད། མྱི་ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩༧ བའ་

༤༡༦ རྩེ་དགེ ༥༥༥ བཀའ་ལྔ་ རྒྱུད། མྱི་ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༩༩ ཅན་

༤༡༧ རྩེ་དགེ ༡༩༧ བཀའ་ལྔ་ མདོ་རྩེ། ད ༩༧ ཅན་ འབྲུར་ཆོག་སྤྲུ་མི་སུན།

༤༡༨ རྩེ་དགེ ༥༥༩ བཀའ་ལྔ་ རྒྱུད། ཀ་ བསྟན་པ་རྒྱུད། མྱོག་ ༧༩ ༡༠༩ བའ་

༤༡༩ རྩེ་དགེ ༥༥༩ བཀའ་ལྔ་ རྒྱུད། ཀ་ བསྟན་པ་རྒྱུད། མྱོག་ ༡༡༩ ༡༡༩ བའ་

༤༢༠ རྩེ་དགེ ༥༥༥ བཀའ་ལྔ་ རྒྱུད། མྱི་ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༡༥ བའ་

༤༢༡ རྩེ་དགེ ༥༥༩ བཀའ་ལྔ་ རྒྱུད། ཀ་ བསྟན་པ་རྒྱུད། མྱོག་ ༡༧༩ ༩༧ བའ་

༤༢༢ རྩེ་དགེ ༥༥༩ བཀའ་ལྔ་ རྒྱུད། ཀ་ བསྟན་པ་རྒྱུད། མྱོག་ ༡༧༩ ༩༩ ཅན་

༤༢༣ རྩེ་དགེ ༥༥༥ བཀའ་ལྔ་ རྒྱུད། མྱི་ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༠༩ ཅན་

༤༢༤ རྩེ་དགེ ༡༤༠༩ བསྟན་པ་རྒྱུད། འགྲེལ་ བ བདེ་མཆོག་སྤྲུ་འགྲེལ་ ༡༩༡ ཅན་

༤༢༥ རྩེ་དགེ ༡༩༡༡ བསྟན་པ་རྒྱུད། འགྲེལ་ ཅན་ དབང་མདོར་བསྟན་པ་འེ་འགྲེལ་བཤད། ༩༥༩ ཅན་

[illegible]

- ༤༤༠ རྩེ་དགེ ༣༤༩ བཀའ་ རྒྱུད། ཀ བསྐྱུ་རྒྱུད། རྩོག ༡༤༩ ༡༡༧ བཟ ༥༨ ༡༤༩
 ༤༤༡ རྩེ་དགེ ༣༤༩ བཀའ་ རྒྱུད། ཀ བསྐྱུ་རྒྱུད། རྩོག ༡༤༩ ༡༡༨ ཅ་ན
 ༤༤༢ རྩེ་དགེ ༣༤༩ བཀའ་ རྒྱུད། རྩི ལྟེ་ལ་ཆེན་འོད་འོད། ༣༤༩ ཅ་ན
 ༤༤༣ རྩེ་དགེ ༣༤༩ བཀའ་ རྒྱུད། རྩི ལྟེ་ལ་ཆེན་འོད་འོད། ༣༤༩ ཅ་ན
 ༤༤༤ རྩེ་དགེ ༣༤༩ བཀའ་ རྒྱུད། རྩི ལྟེ་ལ་ཆེན་འོད་འོད། ༣༡ བཀ
 ༤༤༥ རྩེ་དགེ ༣༤༩ བཀའ་ རྒྱུད། རྩི ལྟེ་ལ་ཆེན་འོད་འོད། ༣༠ བཟ

ཡུང་འབྲེན་ཕུག་དཔེའི་མཆོན་གཞུང་།

བཀའ་འབྲུང་།

ཁྱེད་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་མདུན་པའི་མཆོན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། ཟླ་དགེ ༤༡༥ རྒྱུད། ༨ བེ་ཅིང་། ༡༠

ཁྱེད་ཀྱི་མཆོན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྒྱུད་བརྟག་པ་གཉིས་པ། ཟླ་དགེ ༤༡༦ རྒྱུད། ༨ བེ་ཅིང་། ༡༠

རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་རྒྱུ་འབྲུལ་བྱ་བ། ཟླ་དགེ ༤༡༧ རྒྱུད། ༩ བེ་ཅིང་། ༡༠༩ ༩

རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་པདྨེ་མཆོན་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བྱ་བ། ཟླ་དགེ ༤༡༨ རྒྱུད། ༡༡ བེ་ཅིང་། ༡༡ ༡༢

དགོངས་པ་ཡུང་འབྲེན་པ་ཆེན་པོ་བྱ་བའི་རྒྱུད། ཟླ་དགེ ༤༤༤ རྒྱུད། ༣ བེ་ཅིང་། ༡༩ ༣

མདོན་པར་འབྲུང་བའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༤༡༩ མདོན་ཤེ། ༨ བེ་ཅིང་། ༡༤༦ ཟུ

མཆོན་གཉིད་པའི་མངས་རྒྱུས་ལས་ལྷུང་བ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་ལྷན་གྱི་ལམ་པ་ཆེན་པོ་བྱ་བ། ཟླ་དགེ ༤༡༩ རྒྱུད། ༡༡
བེ་ཅིང་། ༤ ༡

འཇམ་དཔལ་ལེ་ཤེས་མེས་དཔའི་དོན་དམ་པའི་མཆོན་ཡང་དག་པར་བརྟོད་པ། ཟླ་དགེ ༤༢༠ རྒྱུད། ༡༡ བེ་ཅིང་། ༩ ༡

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་གཞུང་ཕུག་པ་གྱི་གསང་ཆེན་གསང་བ་འདུས་པ་ཆེན་པོ་བྱ་བའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ།
ཟླ་དགེ ༤༤༩-༤༤༩ རྒྱུད། ༣ བེ་ཅིང་། ༡༡ ༣ རྒྱུད་ཕྱི་མ། (གསང་འདུས་ལེན་བཅོ་བརྒྱད་པ།)

བེ་ཅིང་། ༡༡ ༡

འདུལ་བ་གཞི། ཟླ་དགེ ༡ འདུལ་བ། ༡༡ བེ་ཅིང་། ༡༠༩༠ ༡༢

ནལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་དཔལ་རྟོ་རྟེན་པའི་མདོན་པར་བརྟོད་པ་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་པོ་གསང་བ་རྣམས་པར་བྱེ་བ་ཆེན་པོ་བྱ་བ།

ཟླ་དགེ ༤༤༥ རྒྱུད། ༣ བེ་ཅིང་། ༡༩

ནལ་འབྱོར་མ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དཔལ་གདན་བཞི་བ། ཟླ་དགེ ༤༩༥ རྒྱུད། ༨ བེ་ཅིང་། ༡༦ ༨

ནལ་འབྱོར་མ་བཞིའི་ཁ་རྒྱུར་ཀྱི་རྒྱུད་ཅེས་བྱ་བ། ཟླ་དགེ ༤༩༦ རྒྱུད། ༡༡ བེ་ཅིང་། ༡༤ ༡༡

དཔལ་རྒྱུ་འབྲུལ་ཆེན་པོ་ཆེན་པོ་བྱ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། ཟླ་དགེ ༤༩༧ རྒྱུད། ༨ བེ་ཅིང་། ༡༤ ༨

དཔལ་རྒྱུ་འབྲུལ་པོ་ཆེན་པོ་བྱ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བྱ་བ། ཟླ་དགེ ༤༩༨ རྒྱུད། ༡༡ བེ་ཅིང་། ༡༤ ༨

དཔལ་ལྷན་གྱི་ལམ་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ཕྱི་མ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུད་པོ། ཟླ་དགེ ༤༩༩ རྒྱུད། ༡༡ བེ་ཅིང་། ༡ ༡༡

དཔལ་རྟོ་རྟེན་པོ་བྱ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུད་ཅེས་བྱ་བ། ཟླ་དགེ ༤༩༩ རྒྱུད། ༨ བེ་ཅིང་། ༡༤ ༣

དཔལ་རྟོ་རྟེན་པོ་བྱ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། ཟླ་དགེ ༤༩༠ རྒྱུད། ༨ བེ་ཅིང་། ༡༩༩ ༨

འཕགས་པ་དགོན་མཆོག་བཅུགས་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་སྟོང་ལྷག་བརྒྱ་པའི་མདོ། ཟླ་དཔེ ༤༧-༤༩ བེ་ཅིང་། ༧༠
 འཕགས་པ་བསྐལ་པ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དཔེ ༧༤ མདོ་ཟླ་ ༧ བེ་ཅིང་། ༧༡
 འཕགས་པ་མཁའ་འགྲོ་རྩོམ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་བརྟགས་པ། ཟླ་དཔེ ༤༡༤ རྒྱུད་ ༨ བེ་ཅིང་། ༡༡
 འཕགས་པ་རྒྱ་ཆེར་ཐོལ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དཔེ ༧༥ མདོ་ཟླ་ ༡༢ བེ་ཅིང་། ༧༢
 འཕགས་པ་དག་འཕོལ་མངའ་ན་གནས་པ་བསྟན་པའི་མདོ། ཟླ་དཔེ ༥༧ མདོ་ཟླ་ ༧ བེ་ཅིང་། ༧༣
 འཕགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་མཉམ་པ་ཉིད་རྣམ་པར་རྒྱལ་པ་ཉིད་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།
 ཟླ་དཔེ ༡༩༧ མདོ་ཟླ་ ༥ བེ་ཅིང་། ༧༤ རྒྱུ

འཕགས་པ་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྟོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དཔེ ༩༩༨ མདོ་ཟླ་ ༩ བེ་ཅིང་། ༧༥ རྒྱུ
 འཕགས་པ་གཉིས་སུ་མེད་པ་མཉམ་པ་ཉིད་རྣམ་པར་རྒྱལ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྟོག་པའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། ཟླ་དཔེ ༤༥༩ རྒྱུ།
 ༨ བེ་ཅིང་། ༥༧ ༨

འཕགས་པ་ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དཔེ ༡༠༧ མདོ་ཟླ་ ༩ བེ་ཅིང་། ༧༦ རྒྱུ
 དབང་མདོར་བསྟན། ཟླ་དཔེ ༩༧ རྒྱུ། ༧ བེ་ཅིང་། ༩ ༧
 ཡང་དག་པ་སྟོང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུད་ཆེན་པོ། ཟླ་དཔེ ༩༨ རྒྱུ། ༧ བེ་ཅིང་། ༩༧ ༧
 རིག་ལྷ་ར་ལའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། ཟླ་དཔེ ༤༩༧ རྒྱུ། ༨ བེ་ཅིང་། ༧༧ ༨
 ས་བརྒྱུའི་མདོ། ཟླ་དཔེ ༤༤ མལ་ཆེན། ༡༢ ལེའུ་མོ་གཅིག་པ། བེ་ཅིང་། ༧༨༡ ལི
 སངས་རྒྱལ་མལ་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱ་བ་ཤིན་ཏུ་རྒྱལ་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དཔེ ༤༤ མལ་ཆེན། ༧ བེ་ཅིང་། ༧༨༡ ལི-ནི
 ལྷ་མོ་བཞེས་ཡོངས་སུ་ཞུས་པ། ཟླ་དཔེ ༤༤༤ རྒྱུ། ༩ བེ་ཅིང་། ༩༧ ༩

བསྟན་འགྲུལ།

མཁའ་པོད་དཔལ་བཅུགས། གསུང་རབ་རིན་པོ་ཆའི་གཏམ་རྒྱུད་དང་ཀུན་འཁུན་རབས་རྒྱུ། (ནམ་མཁའི་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ།)
 ཟླ་དཔེ ༤༩༧ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ༩ བེ་ཅིང་། ༥༥༤ རོ་
 རྒྱལ་པོ་བུ་དྲ་ཀར་པོ། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཆོན་ཡང་དག་པར་བརྟོད་པའི་འགྲེལ་པ་དྲི་མ་མེད་པའི་འོད་ཅེས་བྱ་བ།
 ཟླ་དཔེ ༡༩༨ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ༨ བེ་ཅིང་། ༩༡༡ ༨
 རྒྱལ་ཆེན་ཅི་ལུ་པ། ཡན་ལག་དུག་གི་སྟོང་པའི་མན་རག་ (མཆོན་གཞན་ཅི་ལུ་སྟོང་དུག) ཟླ་དཔེ ༡༩༧ བསྟན།

རྒྱུད་འགྲེལ་ བ བཅིང་། ༡༠༧༠ བ

ཡུབ་ཆེན་སར་ཏ། རྟོ་ཏུ་མཛོད་ཀྱི་སྒྲུ། ཟླ་དགེ ༡༡༡༥ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ་ མི བཅིང་། ༡༠༧༥ མི

མགོན་པོ་རྒྱ་ཐུབ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་བསྟོད་པ། ཟླ་དགེ ༡༡༡༥ བསྟོད་ཆོག་ས། ཀ བཅིང་། ༡༠༡༠ ཀ

———— རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བ་འབྱུང་བའི་སྟེང་པོའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ། ཟླ་དགེ ༡༡༡༥ བསྟན། དབུ་མ། ཅ བཅིང་། ༡༡༡༥ ཅ

———— མདོ་ཀུན་ལས་བརྟས་པ། ཟླ་དགེ ༡༡༡༥ བསྟན། དབུ་མ། ཀ བཅིང་། ༡༡༡༠ ཀ

———— དབུ་མ་རྩ་བའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་གེས་རབ། ཟླ་དགེ ༡༡༡༥ བསྟན། དབུ་མ། ཅ བཅིང་། ༡༡༡༥ ཅ

———— རིམ་པ་ལྔ་པ། ཟླ་དགེ ༡༡༠༩ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ་ རི་ བཅིང་། ༡༠༧༥ བྱི
རྟོ་པོ་རྟེན་པ་ལྔ་པ་ལྟེ་གྱི་ བྱང་རྒྱུ་ལས་ཀྱི་སྟོན་མ། ཟླ་དགེ ༡༠༧༥ བསྟན། དབུ་མ། རི བཅིང་། ༡༡༤༩ ཀྱི
རྟེན་པ་ལྔ་པ་ལྟེ་གྱི་ རིམ་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུ་ལྔ་པ་ལྟེ་གྱི་ལྟེ་གྱི་ ཟླ་དགེ ༡༠༧༥ བསྟན།

སེམས་ཅན་མ། མི བཅིང་། ༡༡༡༥ མི

རྟོ་པོ་ལྔ་པ་ལྟེ་གྱི་ དབང་མདོར་བསྟན་པའི་འགྲེལ་བཤད་དོན་དམ་པ་བསྟན་པ། ཟླ་དགེ ༡༡༡༡ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ་ བ བཅིང་། ༡༠༧༥ བ

དབལ་ཆོས་ཀྱི་གཞུགས་པ། ཆད་ས་རྣམ་འབྲེལ་ཀྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ། ཟླ་དགེ ༡༡༡༠ བསྟན། སེམས་ཅན་མ། ཅ བཅིང་། ༡༡༠༧ ཅ

བརྟེན་སའི་སྟེང་པོའི་གཞུང་དོས་འཛིན་པ་ཐུབ།

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཆོས་མདོན་པ་ཀུན་ལས་བརྟས་པ། ཟླ་དགེ ༡༠༧༥ སེམས་ཅན་མ། རི བཅིང་། ༡༡༡༠ རི

རྟེན་པ་ལྔ་པ་ལྟེ་གྱི་ལྟེ་གྱི་ དབལ་དབྱེས་པའི་རྟོ་པོ་རྟེན་པ་ལྔ་པ་ལྟེ་གྱི་ལྟེ་གྱི་ ཟླ་དགེ ༡༡༡༡

རྒྱུད་འགྲེལ་ ཀ བཅིང་། ༡༡༡༡ ཀ

གཡུ་པ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་བོ་དབྱུངས་འཕྲུང་། ཟླ་དགེ ༡༡༡༡ བསྟན། བཟོ་རིག་པ། རོ་ བཅིང་། ༡༡༡༡ རོ་

རིགས་ལྔ་པ་ལྟེ་གྱི་ མཆོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ལས་ཐུང་བ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་བོ་དབལ་དབྱེས་ཀྱི་འཕྲུང་ལོ་ཞེས་བྱ་བ།

ཟླ་དགེ ༡༡༡༥ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ་ བ བཅིང་། ༡༠༧༥ ཀ ༡༡

———— བསྟན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་བོ་དབལ་དབྱེས་ཀྱི་འཕྲུང་ལོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟེན་པ་ལྔ་པ་ལྟེ་གྱི་

ཐག་བཅུག་གིས་པའི་མཚན་པའི་འོ་ཅིས་བྱ་བ། རྟེན་གཤམ་ ༡༩༥ པག་པ། རྒྱུ། རྟེན་གཤམ་ ༡༩༥ (མཚོ་འཕུར།)

འཕྲུལ་པའི་ཕྱུག་ཀྱི་ཚུ་པ་པོ་ལྷན་གྱི་པ་ཐོར་པོའི་པ་ཤི་པ་བཀག་ཅུ་པའི་ཕྱུག་ཀྱི་མེ་མཛུ་པ་ཤུག་པ་ལོན་པ་ཤི་པ་

འཕྲུལ་གྱིས་པ་བྱིས་མེད་པའི་འོད་ཅེས་བྱ་བ། (གཞུང་པ་དྲིལ་མེད་གཤེད་གར་ཆམ་གྱི་མཆོན་བྱང་ཏུ་

[illegible]

ཐུན་འགྲེལ། ༥ བེ་ཅིང་། ༢༠༥ ཀ ༡་༢ (ཤོངས་འགྱུར།)

དཔལ་རྟོག་ཅན་པའི་བསྐྱེད་པ། རྩེད་གཞི་ ༡༩༤༧ བསྟན། རྒྱུད་ཁྲེང་། ན་ པེ་ཅིང་། ༢༠༦༥ ག
མོང་པའི་རྩལ་ཞབས་པའི་གཞུང་མོས་འཛིན་མ་ལུང་།

ཡི་དབྱེ། རིམ་བུརྩིས་པར་བཀོད་པ། ལྟེན་གཤིང་། དཔེ་ཆ་དབྱེས། ཡུན་རིམ་པ། མཐོང་བའི་ཆུང་མེ་ཞུག་།

ཕྱོད་པ་དང་པོ་ནི་སྐུ་པ་པོ་ལྔ། ཀ་ལྔ་པ་མི་ལྔ་དོ། རྟེན་པོ་ ༩༩༩ པར་ལྔ། ལྔ་ལྔ་དོ། མེ་པོ་ཅིང་། (༡༧༧) མེ་

ལྷོ་དང་འབྲས་པག་དཔར་ཤུག་ནི། ཡན་མཁེ་པརྟུག་ནི། རྩེ་པའི་ ༡༥༥ པརྟུག་ རྩེ་པའི་ནི། དེ་པའི་ཅིང་། ༩༧༧༩ བཟུང་།

ལྷོ་ཁྱེད་ཀྱི་མཉམ་པོ་ལྷན་པར་ལས་པ་མཆོག་གཞན་ལྷོ་ཁྱེད་ཀྱི་ལྷན་པ། ལྷན་ལྷོ་ཁྱེད་ཀྱི་ལྷན་པ། ལྷོ་ཁྱེད་

༡༩༥༩ བསྟན། ཟླ་བཅུ་ལ། བ བེ་ཅིང་། ༢༠༧༥ ང་

[illegible]

བསྟན། ལྷན་འགྲེལ། ཆ བེ་ཅིང་། ༢༣༢༤ རྩ་

[illegible]

ཐུང་འགྲེལ། ང་ ངེ་ཅིང་། ༢༠༥༧ ང་

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

ཡེ་ཅིར། ༩༩༡༠ ལྷན་པེེལ། ཡེ་ ལྷན་པེེལ་མེ་ལྷན་པེེལ་ལྷན་པེེལ་ལྷན་པེེལ།

[illegible]

१३८५ चक्रवर्त्तः सुदन्तः ३१११ उ

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय । श्रीकृष्णाय नमः । १३५५ ॥

ཕུན་འགྲོལ། བ བེ་ཅིང་། ༢༡༠༩ ང་

[illegible][illegible]

འདི་ཡི་མཛན་པ་འདི་མཚན་དངོས་མ་གསལ།) རྩེད་མོ་ ༡༣༥༣ བརྩན། ལྷན་འཇུག། བ་ བེ་ཅིང་། ༢༠༢༠ ན་

༡༩༩༧ བརྟན། དབུ་མ། ཀེ བེ་ཅིང། ༡༩༩༡ ལ།

————— དབལ་དབྱེས་པའི་རྫོ་རྗེའི་དགའ་འགྲུལ་མུ་རྟིག་མེད་པ། ཟླ་དགོ ༡༡༩༠ རྒྱད་འགྲུལ། ག
བེ་ཅིང། ༡༩༡༩ ཅ

སྟོབ་དཔོན་གཤམ་ཅི་དབང་ལྷག (མཆན་གཞན་གཤམ་ཅི་དེ།) རྣལ་འབྱོར་ཡན་ལག་རྒྱག་པ། ཟླ་དགོ ༡༩༣༧ བརྟན།
རྒྱད་འགྲུལ། བ བེ་ཅིང། ༡༩༩༡ ང

སྟོབ་དཔོན་མངས་རྒྱལ་དབལ་ཡེ་གེས། མྱོལ་བའི་ཐིག་ལེ། ཟླ་དགོ ༡༩༩༩ བརྟན། རྒྱད་འགྲུལ། དྲི བེ་ཅིང། ༡༩༩༩ ཉི
སྟོབ་དཔོན་མངས་རྒྱལ་ཡེ་གེས་ཞབས། རིམ་པ་གཉིས་པའི་དེ་ཁོན་ཉིད་བརྟོམ་པ་ཞེས་པ་པའི་ཞལ་ལུང། (མཆན་གཞན་
འཇམ་དབལ་ཞལ་ལུང།) ཟླ་དགོ ༡༩༩༩ ནང། ༡༩༩༩ བརྟན། རྒྱད་འགྲུལ། དྲི བེ་ཅིང།
༡༩༡༩ ཉི

སྟོབ་དཔོན་སྐུ་ལྷ། དབལ་རྒྱལ་གྱི་འཁོར་འོའི་དབྱེས་འཁོར་གྱི་ཆོག་ ཟླ་དགོ ༡༩༩༩ བརྟན། རྒྱད་འགྲུལ། བ
བེ་ཅིང། ༡༩༣༩ ང

————— དབང་མདོར་བརྟན་པའི་མདོར་བཤད། ཟླ་དགོ ༡༩༩༩ བརྟན། རྒྱད་འགྲུལ། བ བེ་ཅིང། ༡༩༩༩ ག

————— དབལ་རྒྱལ་གྱི་འཁོར་འོའི་རྒྱལ་ཐབས། ཟླ་དགོ ༡༩༩༩ བརྟན། རྒྱད་འགྲུལ། བ བེ་ཅིང། ༡༩༣༩ ང

སྟོབ་དཔོན་ཨ་མ་རྩུ་ཉི་པ། དབལ་རྒྱལ་གྱི་འཁོར་འོའི་མན་བག་ལྟོར་པ་ཡན་ལག་རྒྱག་གི་རྒྱད་ཀྱི་དགའ་འགྲུལ། (མཆན་
གཞན་ཐུས་པ་མིག་འབྱེད།) ཟླ་དགོ ༡༩༣༩ བརྟན། རྒྱད་འགྲུལ། བ བེ་ཅིང། ༡༩༩༩ ང

བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་།

མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དབལ་བཟང་། (༡༩༩༩-༡༩༩༩) བཅོམ་ལྷན་འདས་རྒྱལ་གྱི་འཁོར་འོའི་འགྲུལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་ཀྱི་
རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་དེ་ཁོན་ཉིད་སྤང་བར་བྱེད་པ། (རྒྱལ་འཁོར་རྟིག་ཆེན་དེ་ཉིད་སྤང་པ།) མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་
འབུམ། ལྷ་ས་ཞོལ་དབར་ལ་དབར་བསྐྱེད་ཀྱིས་ལོག་བྱ་རུ་དེ་མས་ཉི་ལྷིང་དབར་རྒྱ་བརྟན་པ། བོད། ༣ ནང། ག

————— རྒྱལ་གྱི་འཁོར་འོའི་རྒྱ་གསུང་ལྷགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་རྒྱལ་ཐབས་པད་མ་དགའ་པོའི་ཞལ་ལུང།
(རྒྱལ་ཐབས་པད་དགའ་ཞལ་ལུང།) གསུང་འབུམ་པོད། ཆ ལྷ་ས་ཞོལ་གོང་དབར་མརྟན་པ།

མཁས་གྲུབ་ནོར་བཟང་རྒྱ་མཚོ། (༡༩༩༩-༡༩༩༩) པད་དགའ་ཞལ་ལུང་ལས་ཅིས་ལ་ལོག་རྟིག་གྱུན་མེལ་རྫོན་པ། (ཅིས་
གྱུར་པད་དགའ་ཞལ་ལུང།) བེ་ཅིང་མི་རིགས་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་ནས་དཔལ་གཞུགས་སུ་དབར་རྒྱ་བཟང་པ་གོག་གྲངས་

༤༤༩ གས་ ༤༥༩ བར་བཞུགས།

————— བད་དཀར་ཞལ་ལུང་ལས་ས་རྒྱུ་བུ་བུ་གཉིས་སུ་དབྱར་དཔུན་གྱི་ཉི་ཤོག་གསལ་བར་བྱེད་བའི་
ཚུན་མེ། (ཅིས་གཞུང་བད་དཀར་ཞལ་ལུང་།) བེ་ཅིང་མི་རིགས་དཔེ་རྒྱན་ཁང་ནས་དེབ་གཞུགས་
སུ་དབར་དུ་བཏབ་པ་ཤོག་གངས་ ༥༡༧ གས་ ༥༥༤ བར་བཞུགས།

ཀྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན། (༡༩༤༤-༡༩༥༩) དབལ་དུས་ཀྱི་ལའོར་ལོའི་རྒྱལ་འབྱོར་ཡན་ལག་དུག་གི་ཁྲིད་བསྐྱུལ། ཀྱལ་
ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ། ལྷ་ས་ཞོལ་དབར་ལ་དབར་བཞུས་ཀྱིས་སོག་བླ་གྱུ་རུ་དེ་མས་ལྗེ་ལིར་དབར་དུ་བསྐྱུན་པ།
པོད། ༧

ཐུན་གསུམ་གསར་བ་རྣམ་འབྲེད། གཞུང་འདི་དོས་འཛོན་མ་ཐུབ།
འགོས་ལོ་ལྷ་བ་གཞོན་ནུ་དབལ། (༡༩༤༩-༡༩༥༡) ཅིས་ཀྱི་བསྐྱེད་བཅོས་འབུལ་བ་སེལ་བ། དཔེ་ལག་སོན་མ་ཐུབ།
རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ། (༡༩༥༧-༡༩༧༤) ཀྱལ་བ་བྱུང་བ་དག་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་བ་གསར་བ་ཀྱན་གྱི་གནད་
རྣམ་བར་བྱེད། (སྐུ་གསེལ་ཆེན་པོ།) གསུང་འབུམ་པོད། ༧ རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་འབུམ། ལྷ་ས་
ཞོལ་དབར་ལ་དབར་བཞུས་ཀྱིས་སོག་བླ་གྱུ་རུ་དེ་མས་ལྗེ་ལིར་དབར་དུ་བསྐྱུན་པ།

- དབལ་གསར་བ་འདུས་པའི་མན་ངག་རིམ་ལྗེ་གསལ་སྒྲོན། གསུང་འབུམ་པོད། ༩
- དབལ་གསར་བ་འདུས་པའི་རྗེ་གསེལ་རིམ་ལྗེ་གནད་རྗེ་གསེལ་གྱི་དམར་ཁྲིད། གསུང་འབུམ་པོད། ༩
- མ་མ་ལུ་བུ་བའི་རྣམ་པགད། པོད། ༧
- ཐུང་དུག་ཉེར་མཐོའི་ཟིན་བྲིས། གསུང་འབུམ་པོད། ༥
- ཐུང་པ་ཡན་ལག་དུག་གི་དོ་རྗེའི་ཆོགས་བཅད། གསུང་འབུམ་པོད། ༥
- ཐུང་པ་ཡན་ལག་དུག་གི་རྗེ་གསེལ་རིམ་གྱི་གནད་བསྐྱུལ། གསུང་འབུམ་པོད། ༥
- ལྷ་བུ་གསུམ་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོག་རིན་ཆེན་བྱེད་པ། གསུང་འབུམ། པོད། ༩

ལྷ་ཚབ་ལོ་ལྷ་བ་གསེལ་པ་བའི་རིན་ཆེན། འབྲུངས་ལོ། ༡༩༠༥ འདས་ལོ་མི་གསལ། དུས་འཁོར་སྤྱི་དོན་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་མཚོ།
༡༩༧༩ ལོར་ལྗེ་ལིར་བཀྲ་དབྱངས་དང་དབལ་འཛོམས་གཉིས་ནས་དབར་བཞུས་ཀྱིས་དབར་དུ་བསྐྱུན།

དོལ་བྱ་བ་གསེལ་པ་རྒྱལ་མཆན། (༡༩༤༩-༡༩༥༡) རི་ཆོས་དེས་དོན་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བ་མཐར་ཐུག་བྱན་མོང་ས་ཡིན་པའི་
མན་ངག། ༡༩༤༩ ལོར་བེ་ཅིང་མི་རིགས་དཔེ་རྒྱན་ཁང་ནས་དེབ་གཞུགས་སུ་དབར་བསྐྱུན།

————— དྲི་མེད་འོད་ཀྱི་བསྐྱེད་དོན་ཡོངས་འདུའི་འཁྲིལིད། དཔེ་ལག་སོན་མ་ཐུབ།
ཐུག་པ་ལྷན་བྱུང་རྒྱ་མཚོ། དུས་བབས་བཅོ་ལྔ་པ། ཅིས་གཞུང་བད་དཀར་ཞལ་ལུང་། བེ་ཅིང་མི་རིགས་དཔེ་རྒྱན་ཁང་ནས་

༡༠༠༡ ལོར་དེ་བུ་གཞུགས་སུ་དཔར་བྱ་བ་སྒྲུབ། བསྟན་པ་ཅོས་འདི་པ་མ་ལུ་དང་པཅས་པ་ཆེ་ལག་མར་བྱ་བ་ཞུགས་གིང་ཡོངས་གྲངས་ལྟར་ན་མ་ཡིག་ལུག་པ་ལྷན་ལུ་བྱ་བ་ཆེ་དང་། ལུ་ཡིག་རྣམས་མ་ལུགས་ལུ་བྱ་བ་ཅོས་པམ་ཆེ་མཛད་པར་ལུགས་མོད། ལུ་མ་པ་མ་ལན་པོ་མ་ནི་མ་ལུ་གཉིས་ཀ་འི་གཞུང་གི་གཙོ་བོ་རྣམས་མེ་ཅོར་པམ་ཆུ་མཆོས་མཛད་པར་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་དང་ཕྱེ་མིན་མངས་ཆུ་མ་ཆོས་བཞད་ཅེས་ཆོས་འཕྲུང་དཔག་བསམ་ལྟོན་བཟང་། ༡༧༠༩ ལོར་ཀན་སུ་ཕུ་མི་མེགས་དཔེ་སྒྲུབ་པར་ནས་དེ་བུ་གཞུགས་སུ་དཔར་བྱ་བ་སྒྲུབ་པའི་ཤོག་གྲངས་ ༡༩༠ ནང་བཞད་པས་དཔྱད་དགོས།

བུ་ལྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ། (༡༩༧༠-༡༩༧༩) མཆོག་གི་དང་པོའི་མངས་ཆུ་མ་པས་ཕྱི་ལྷི་ཆུ་མ་པོ་དཔེ་བུ་པ་ལྷི་ལོ་དང་པོའི་བསྟན་པ་ཆུང་གོ་སྤེལ་མཆོག། བུ་ལྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་འབུམ། ལུ་མ་མཆོག་ལྟ་མེད་པཅུ་གསུམ་པའི་པག་འུ་ལུ་འོག་ཕྱེ་མང་དཔར་བྱ་བ་སྒྲུབ་པ་ ༡༧༧༥ ལོར་ལྷི་ཡིར་དཔར་བུ་ལྷི་ཆུ་ལྷི་མ་དེ་བུ་གཞུགས་སུ་བཞོད་པ། བོད། ཀ

————— རིས་བྱན་དང་ཉིང་འཛིན་ལྷི་མིན་ཡིག་གསུང་འབུམ་པོད། ཀ

————— རྒྱལ་འཛོམས་ལྷི་བཞད་ཐང་མ་པེ་དོན་ཕྱེ་མ། གསུང་འབུམ་པོད། ཁ

————— ཅང་མེའི་འབྲེལ་བཞད་དྲིམ་པོ་ལྷི་མཆོག། གསུང་འབུམ་པོད། ག

————— རྒྱུར་བྱུག་གི་མན་དག་དོ་རྟེན་ལ་འབྱོར་གསལ་བཞེས་ལུ་བ་ལས་མོར་པམ་པ་ལྷི་མིན་ཡིག་གསུང་འབུམ་པོད། ཀ

————— རྒྱུར་བ་ཡན་ལག་བྱུག་གི་རྒྱུད་རྒྱུར་བཞོལ་བ། གསུང་འབུམ་པོད། མ ཀ

————— ཅིས་ལྷི་བསྟན་པ་ཅོས་མ་ལས་པ་རྣམས་དཔེ་བུ་པར་ལྟེན་པ། གསུང་འབུམ་པོད། ཁ

————— ཡོག་ལྟོས་དང་འཛིན་པའི་མིན་ཡིག་གསུང་འབུམ་པོད། ཀ

པོད་མད་འཕག་ཞོན་ལྷོ་ཤོས། (༡༩༩༧-༡༩༩༩) རྒྱལ་ལྷི་འཛོམས་པོའི་ཅོས་དོན་གསལ་བུ་པར་ལྟེན་པ་ལྷི་པོ་ཆེའི་རྒྱུ་ལོ་པ།

པོད་ལྷི་ཅིས་རིག་ཀུན་འདུས་ཆེན་མོ། དེ་བ་དང་པོ། སྐར་ནག་ཅིས་ལྷི་པོ་རྒྱུ་མཚོར། ༩༩༩ ནང་མ་ ༩༩༩ བར།

པོད་ལྷི་ཅིས་རིག་ཀུན་འདུས་ཆེན་པོ་ཅོམ་རྒྱིག་ཆོག་མཆུང་གི་མཚོམ་རྒྱིག་པོད། མི་ཁྲོམ་མི་མེགས་དཔེ་རྒྱུ་ལོ་པ་

ནས་ ༡༧༧༩ ལོར་དཔར་བྱ་བ་སྒྲུབ།

————— འཕྲིན་ཡིག་ནོར་བུའི་འཕྲེང་བ། པོད་ལྷི་ཅིས་རིག་ཀུན་འདུས་ཆེན་མོ། དེ་བ་དང་པོ། སྐར་ནག་ཅིས་ལྷི་པོ་རྒྱུ་མཚོར། ༩༩༩ ཡིག་པོར། ༩

————— འཕྲིན་ཡིག་ནོར་བུའི་འཕྲེང་བ་དང་དེའི་རང་ལན། པོད་ལྷི་ཅིས་རིག་ཀུན་འདུས་ཆེན་མོ། དེ་བ་དང་པོ། སྐར་ནག་ཅིས་ལྷི་པོ་རྒྱུ་མཚོར། ༩༩༩ ནང་མ་ ༩༧༥ བར།

འུ་སྒྲིག་པའི་ཁུངས་བཅོལ་གྱི་ཡིག་ཆ་ཁག

བཀའ་འཁེམས་ཀ་ལོལ་མ། ཀན་སྐུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་གིས། ༡༩༥༩ ལོར་དེབ་གཞུགས་སྐད་པར་དུ་བསྐྱུན།
ཕུ་མཐུབ་དག་ལེགས་དཔལ་བཟང་། (༡༩༥༩-༡༩༩༡) ཕུ་མཐུབ་ཆེད་ཀྱི་ཁུངས་འབུམ། ལྷ་ས་ཞོལ་དཔར་ལྷེ་ལིར་༡༩༥༠
ལོར་མོག་སྒྲ་བྱ་བའི་ཆས་དཔར་བཤུས་ཀྱིས་དཔར་དུ་བསྐྱུན་པ།
ཕུ་མཐུབ་ལོར་བཟང་བྱ་མཚོ། (༡༩༩༩-༡༩༩༩) བད་དཀར་ཞལ་ལུང་ལས་ཅིས་ལ་ལོག་ཏོག་ཀྱན་མེལ་སྐྱོན་མ། (ཅིས་
གཞུང་བད་དཀར་ཞལ་ལུང་།) བེ་ཅིར་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་ནས་དཔེ་གཞུགས་སྐད་པར་དུ་བསྐྱུན།
གངས་ཅན་ཕུ་མཐུབ་པའི་ཕྱོན་མིང་མཛོད། མཚོ་སྐོན་མི་རིགས་པར་ཁང་། ༡༩༩༩
ལྷ་མཐུབ་དར་མ་རིན་ཆེན། (༡༩༩༩-༡༩༩༩) ལྷ་མཐུབ་ཆེད་ཀྱི་ཁུངས་འབུམ། ལྷ་ས་ཞོལ་དཔར་ལ་དཔར་བཤུས་ཀྱིས་
༡༩༥༠ ལྷེ་ལིར་མོག་སྒྲ་བྱ་བའི་ཆས་དཔར་དུ་བསྐྱུན།
ལྷ་མཐུབ་མཚོག་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་ (༡༩༩༩-༡༩༩༩) ལྷ་མཐུབ་ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་ཁུངས་འབུམ། ལྷ་མཐུབ་ལོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཞིབ་དཔྱད་
ཁང་ནས་ ༡༩༩༩ ལོར་དཔར་དུ་བསྐྱུན།
ལོས་ལོ་ལྷ་པ་གཞོན་ལྷ་དཔལ། (༡༩༩༩-༡༩༩༩) དེབ་ཐེར་སྐོན་པོ། ལྷ་མཐུབ་ མི་ཁྱོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་ནས་ ༡༩༩༩
ལོར་དཔེ་གཞུགས་སྐད་པར་དུ་བསྐྱུན།
ཆེ་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ། (༡༩༩༩-༡༩༩༩) ཆེ་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་ཁུངས་འབུམ། ལྷ་ས་ཞོལ་དཔར་ལ་དཔར་བཤུས་ཀྱིས་༡༩༥༠
ལྷེ་ལིར་མོག་སྒྲ་བྱ་བའི་ཆས་དཔར་དུ་བསྐྱུན།
སྐྱུ་མཐུབ་ལོ་ལྷ་པ་ཤེས་པ་པའི་རིན་ཆེན། འཁུངས་ལོ། ༡༩༥༥ འདས་ལོ་མི་གསལ། ཏུས་འཁོར་སྐྱོན་དོན་བསྐྱུན་པའི་བྱ་མཚོ།
༡༩༥༩ ལོར་ལྷེ་ལིར་བཀྲ་དབྱངས་དང་དཔལ་འཛོམས་གཉིས་ནས་དཔར་བཤུས་ཀྱིས་དཔར་དུ་བསྐྱུན།
དོལ་པོ་པ་ཤེས་པ་བྱ་མཚོ། (༡༩༩༩-༡༩༩༩) རོན་པོ་ལོ་ལྷ་པ་པའི་རིན་ཆེན་བྱ་མཚོ། ༡༩༩༩ ལོར་བེ་ཅིར་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་
ཁང་ནས་དཔེ་གཞུགས་སྐད་པར་དུ་བསྐྱུན།
ལྷ་མཐུབ་ལྷ་པ་བྱ་མཚོ། ཏུས་པའི་བཅོལ་པ། ཅིས་གཞུང་བད་དཀར་ཞལ་ལུང་། བེ་ཅིར་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་ནས་
༡༩༩༩ ལོར་དཔེ་གཞུགས་སྐད་པར་དུ་བསྐྱུན།
བོད་ཀྱི་ཅིས་རིག་ཀྱན་འདུས་ཆེན་མོ། དེབ་དང་པོ། ལྷ་མཐུབ་ཅིས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྐོར། བོད་ཀྱི་ཅིས་རིག་ཀྱན་འདུས་ཆེན་པོ་ཙོམ་
སྐྱུ་མཚོགས་ཀྱང་གིས་ཙོམ་སྐྱུ་མཚོ། མི་ཁྱོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་ནས་ ༡༩༩༩ ལོར་དཔར་དུ་བསྐྱུན།
ལྷ་མཐུབ་པའི་རིན་ཆེན་བྱ་མཚོ། (༡༩༩༩-༡༩༩༩) ལྷ་མཐུབ་པའི་རིན་ཆེན་པོ་ཙོམ་པའི་ཁུངས་འབུམ། ལྷ་མཐུབ་ལྷ་པ་པའི་བཅོལ་པ་
ལོག་སྐྱུ་མཐུབ་དཔར་དུ་བསྐྱུན་པ་ ༡༩༩༩ ལོར་ལྷེ་ལིར་དཔར་བཤུས་ཀྱིས་དཔེ་གཞུགས་སྐད་པར་དུ་བསྐྱུན།

ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཆོན། ༡༩༣༩ ལོར་འབྲས་མ། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཟླ་བ་དང་ཚུལ་འབྲས་པ་ལྟར་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་པའུ་མ་།
 བོད་ཀྱི་ཅིས་རིག་ཀྱན་འདུས་ཆེན་མོ། དེ་བ་དང་པོ། ལྷ་མ་ནག་ཅིས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུད། སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་རྒྱུན་
 ཁང་ནས་ ༡༩༩༥ ལོར་དཔར་དུ་བཅུ་བ།

ལྷ་མེད་པ་རྒྱན་པའི་རྒྱོན་མེ་རྩེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་གཙོས་སྒྲིམ་ཆེན་དམ་པ་འིས་བྱང་གི་གསུང་འབུམ་དཀར་ཆག་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་
 བསྒྲིགས་པའི་དྲི་མེད་རྒྱུ་ཤེལ་གཙང་མའི་མེ་ལོང་། བོད་རྫོང་ས་མི་མང་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་། ༡༩༩༠

ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ། ༡༩༩༥ ལོར་ཉི་ཉོང་ཏོག་གྱུར་དཔར་དུ་བསྐྱུན།

ས་སྐྱ་འེལ་མ་འབུམ། རྩ་ར་བུར་ས་སྐྱ་ཆོས་ཆོག་ས་ནས་ ༡༩༩༩ ལོར་དཔར་དུ་བསྐྱུན།

ས་ལུགས་གསུང་རབ་དཀར་ཆག་ ༡༩༩༧ ལོར་ལྷི་ལིར་བཀའ་དབང་སྒྲོབས་རྒྱལ་བྱ་བས་དཔར་དུ་བཅུ་བ།

སུམ་པ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར། (༡༩༠༤-༡༩༥༥) ཆོས་འབྲུང་དཔག་བསམ་ལྗོན་བཟང་། ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་ནས་
 ༡༩༩༩ ལོར་དཔར་གསུགས་སུ་དཔར་དུ་བསྐྱུན།

མེད་མདའ་བགཞན་ལྷོ་གྲོ་གྲོས། (༡༩༤༩-༡༩༧༩) འཕྲིན་ཡིག་ཞོར་བའི་འཕྲེང་བ། བོད་ཀྱི་ཅིས་རིག་ཀྱན་འདུས་ཆེན་མོ། དེ་བ་
 དང་པོ། ལྷ་མ་ནག་ཅིས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུད། ༡༩༩༥ ༡ བོད་ཀྱི་ཅིས་རིག་ཀྱན་འདུས་ཆེན་པོ་ཙོང་ཁྲིག་ཆོག་ས་ལྷ་
 གིས་ཚུམ་སྒྲིག་བྱེད། སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་ནས་ ༡༩༩༥ ལོར་དཔར་དུ་བསྐྱུན།

གསེར་མདོག་བཀའ་ཆེན་ཤུག་མཆོག་ལྷན། (༡༩༩༥-༡༩༩༧) (བཀའ་ཆེན་ཤུག་མཆོག་ལྷན།) འབྲུལ་སྒྲོང་གི་བཀའ་ལན་རྣམ་པར་
 དེས་པའི་དམ་ཆོག་རབ་ཏུ་གསལ་བ། གསུང་འབུམ། བོད། ༡ ཀྱན་བཟང་སྒྲོབས་རྒྱལ་གྱིས་ལྷི་ལིར་
 ༡༩༩༧ ལོར་དཔར་དུ་བཅུ་བ།

067924

Accession No.

Shantarakshita Library

Tibetan Institute, Sarnath

པོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བུས་ཕྱོགས་སྒྲིག་དང་ལྷ་སྒྲིག་འགན་འཛིན། ཟུབ་བསྟན་སྒྲིག་བ།
དཔེ་འདིའི་ལྷ་སྒྲིག་པ་གཙོ་བོ། ཟུབ་བསྟན་སྒྲིག་པ་དང་། ཟུབ་བསྟན་ཡོན་ཏན།
དཔར་སྒྲིག་འགན་འཁུར་བ། གློ་བཟང་དོ་རྩེ་རབ་གླིང་།
མ་དཔེ་ཀམ་མུ་ཉར་འཇུག་རྒྱའི་འགན་འཛིན། དགའ་ཤར་དཔེ་མཛོད་ཁང་།
དཔེ་སྒྲིག་དང་མ་དཔེ་ལྷ་དག་འགན་འཁུར་བ། བུམས་པ་དགོན་མཆོག

པོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བུས་པོད་ཟེང་། ༡༥

དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་ཀྱི་རྒྱ།
མཁས་གྲུབ་ལོར་བཟང་རྒྱ་མཆོས་བརྩམས།
བརྗོད་བྲ། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ།

པོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་ནས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་དང་དཔར་བསྟན་ལུས།
ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༤ ལོར་ཕྱི་ལོར་དཔར་ཐངས་དང་པོ་བསྟན།